FINISTÈRE ÉGLISE CATHOLIQUE

Archives et bibliothèque diocésaine de Quimper et Léon

Document numérisé

Source : http://catholique-quimper.cef.fr/diocese/bibliotheque-et-archives.html

2011

M0555

SEITECVET BLOAVEZ. (N° 1) DISSUL 1 A GENVER 1882.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest eüz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset biviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, rue Grange-Batelière, a Paris
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 31 a viz Kerzu 1881.

Silvidigez ar Frans.

Joa so gant ar gazeten *Union Bretonne*, o velet penaus ar prinsic Victor, mab d'ar prins *Craintplomb*, en deus allet beza resevet bachelier e skianchou.

« Ann Impalaerdet eo, emezhan, hag ann Impalaër a vezo ar Prins Victor.

« Ann Napoleon kenta en deus saveteet ar Frans en eur rei dezhi eur c'hloar divuzul.

« Ann eil Napoleon en deus he saveteet adarre en eur he zenna d'eus etre skilfou ar Revolution hag he renta eürus meurbet.

« Ann drede he savetaio c'hoas, en eur renta dezhi ar peoc'h hag en eur pellaat ann oll Revolutionou. »

Ann histor, er c'hontrol, a zesc deomp gouscoude, penaus hor bro reuzeudic a oe revinet gant brezeliou ann Napoleon kenta, a lacaas da gounnari en he enep oll boblou ann Europ, hag a reas ma oe ar Frans preis ann estren. Evid eur maread soken, ann diavezidi a sonjas he lodenna.

Ann *Union Bretonne* a goms ive eus ann eürusdet dispar a roas d'hor bro ann Napoleon III, ha gouscoude ne ket guir, rag den ebet n'en deus græt ker bras gaou ous hor bro. Ne oe nemet brezel var brezel : brezel ar *C'hrimee*, brezel ann *Italie*, brezel ar *Mexique*, eur politic diskiant a lezas ann Alemagn da grenvaat en hor c'hichen, a reas rouantelez ann Italie, hag ec'h achuas en eur denna varnomp ar Brussianet, a laëras varnomp ann *Alsas* hag al *Lorraine*, hag ouspen 5 milliard eus hon danvez.

Setu pebes bonheur (!) en deus tennet varnomp!

E Sedan eo bet sebeliet ann eil Impalaerdet !

Ann Assamble nasional he deus barnet e oa achu gant ar Bonapartet gouarn ar vro.

Ni garfe tenna dious hon histor ann neubeut pajennou truezus-ze. Goude kement-se oll, e renker cahout cals feiz en Napoleonet evid meuli ha clasc c'hoas ann Impalaerdet, o lavaret penaus eur c'hrouadur, a veac'h 16 bloas hag e ve bachelier e skianchou, pa n'en deus tam skiant ebet a hent all, ha gant eun tad difeiz ha fallacr, a alfe beza galvet mare benag da savetei ar Frans Roïalist ha catolic.

Penaus e alfe hen hen ober ?

Bez e vezo Impalaër dre c'hrass Doue pe dre volontez ar bobl ?

Ar c'henta eo a ro ann ners hag ar galloud d'ar rouanteleziou guirion.

Ann eil a hell eun devez benag hag heb gouzout cals petra ra, teuler mantel ar mestr var diouscoas eur soudard eürus hag he ziframma diganthan pa ne blijo mui dezhan.

Ar Bonapartet ho deus guelet pegement a gouste ar galloud, hag ar Prinset d'eus goad guirion ar Rouane ho deus assantet gant ar Revolution a voar ive pegen neubeut a dâl he fromessaou. Victor-Emmanuel so bet eur scuer anat a gement-se, rag prins ebet n'en deus he servichet kement hag hen hag he vab Humbert n'en deus gouezet morse nemet suja dezhi a renc hirio mont da glasc eun benag d'he zifenn a eneb ar Revolution-ze beteg e *Vienne* digant Impalër ann *Autriche*.

Red eo beza diskiant evid credi ec'h allo ar galloud guirion hag ann dispac'h grouiat var ar memes liser.

Hirio ann deiz ne de ket mui eur *Restauration* a renc ann Europ hag ar Frans da gahout, mæs red eo e ve renevezet penn-da-benn, kement tra so bet beteg hen.

Ann autrou Doue en he vadelez, a zioual evidomp en he drugarez da servicha d'ar silvidigez-ze eur prins d'eus gouenn hor Rouane, eur prins en deus desket en harlu he vir zeveriou ; henes a voar peu sort droug so è crigna ann dud, ha neus ken nemethan a alfe hor parea. Neus ken nemet henes a alfe lavaret : *Me ne doun ket Roue eur rummad tud hebken, mæs kentoc'h ann difennour hag ann tad d'eus ann nep piou benag a garfe diaseza ar vro var mein-found padus al lealdet, ar justis, ar Relijion hag ann enor.*

Piou en deus biscoas comset guelloc'h na sclæroc'h.

Ha n'hon deus-ni ket ezomm breman muioc'h eget biscoas, guelet ar justis o ren pa zisnac'h hor Gouarnamant anezhi d'hor breuriezou Relijiuset? Ha n'hon deus-ni ket ezomm e teufe al lealdet da ren etre ar boblou etrezho, ar Gouarnamant hag he sujidi, ann dud ann eil gant egile?

Ha n'hon deus-ni ket ezomm e teufe ar Relijion da rei deomp guelloc'h anoudegez eus hon deveriou?

Ha n'hon deus-ni ket ezomm erfin, pa velomp kement tra oc'h enebi ous coustians ann den, e teufe da zihuna en hon eneou ar sonj eus ann enor, ann enor guirion-ze a gatoliket a gare kement ho bro hag a oa gueichal ker brudet?

Eno ema ar silvidigez, na ne vezo morse cavet e nep leac'h all ebet. A.

Derc'hent Nedelec.

Noemi. — Siouas! Eliacim, ma lesfen va c'halon da brezec, e lavarfen ouspen cant gueich doc'htu, penaus e caran ar C'hrouadur divin, na ne lavarfen netra ken. Abaoue m'am beus he velet, ne vevan mui, na ne choman beo nemet evid he garet. Gouscoude, pa renker da gonsoli-te, Addi, pa ne oas ket ganeomp en nosvez-ze, e rin va fossubl evid lavaret did peger caër ha peger dous a oe evidomp ann traou a veljomp e Bethleem. Anaout a res ar c'hraou ze hanter dismantret, a servich da repui loenet peaurien kear? — He anaout a ran, eme Addi.— Ma! er c'hraou-ze en eun neo var eun dornadic plous, ez oa eur c'hrouadur maillurel gant truillou. E kichen ann neô hag harpet varnezhi, eur vreg iaouanc, nemet eun tamic cossoc'h evidon, a selle ker parfet ous ar c'hrouadur, ne glevas ket ac'hanomp o tont. Beb ann amzer e coueze eus he daoulagat eur veraden daëlou a gouezе var plass ann neô. Eun den, cossoc'h evidoud, Addi, a seblante ho dioual. Pa velas ac'hanomp o tont, e teuas prim d'hor c'havout ha ne felle ket dezhan lezel antreal kement all a dud. Evidoun-me ne oan ket bet guelet ganthan, hag e oa c'hoas etal ann or gant va zad hag ar pastoret all ma oan me pell a ioa daoulinet dirag ar c'hraou. Ar c'hrouadur ne lenve ket. Va Doue, peger braô e oa da velet. Ann hini en devoa eur veich sellet outhan, na helle mui distrei he zaoulagat. Beac'h as pe oc'h va c'hredi, Addi keaz, mæs ne oa ket possubl pellaat dious ar c'havel baour-ze, hag e seblante e oa ennhi eun dra benag a denne ann oll davad ar c'hrouadur-ze hag a vire outho da vont cuit.

Eliezer. — Pa vezo bet savet ar c'hrouadur-ze d'eus ann douar, e tenno ann oll davathan. Kendalc'h, Noemi, da garantez evid Doue a ra levenez va c'hosni, ha da vouez a so eun dudi evid va c'halon.

Noemi. — D'ar mare-ze, ann Itron gaër a ioa e kichen ar c'hrouadur, e seblantas e oa achu he huvre ganthi. Sevel a reas he daoulagat hag e selas ouzin daoulinet etal ann neô, c'hoant bras ganin bouchat da dreit ar c'hrouadur, mæs ne greden ket hen ober. Epad ma selle ouzin, e sellis ive outhi, ha m'hen assur did, Addi, biscoas dous-soc'h sellou na velis var ann douar.

— Caëroc'h a oa eget Rachel pried Jacob, eme Eliacim.

— Caëroc'h eget Eva, mam ann oll dud, eme Eliezer.

— Hogen, a gendalc'has Noemi, ne vez ket goest Addi, ha ne vez ket, evid compren peger bras a oa he dousder hag he madelez.

Petra benag ma oa beuzet he daoulagat gant he daëlou. o velet ac'hanoun etal treid ar c'hrouadur croaset va daouarn ganin, ne hellas ket miret da vousc'hoarzin, hag o stoui varzu ennhan, e pegas em dorn, hag e reas din mont beteg ar c'hrouadur Neuze e lacaas var va zâl dornic ar bugel nevez-ganet. Tra burzudus! tad, abaoue ma eo bet lakeat ann dornic-ze var va fenn, me voar e carfen mervel evid ar c'hrouadur, ha biscoas n'am bezo brassoc'h plijadur var ann douar eget scuilla va oll goad evithan kement a garan anezhan.

— Paour keaz Noemi, a lavaras Eliezer, o lacaat he zorn var benn he verc'h, ia, dond a rai ar mare da garet evelse.

— Ne ouzon ket, eme Noemi, ar pez a c'hoarvezas gant ar re all, rag ne hellen sellet nemet ous ar c'hrouadur, Eliacim, sellet en deus ouzid? He douchet ac'h eus-te?

Eliacim. — Var da lerc'h-te, Noemi, beb unan ac'hanomp a douchas ann neô gant he dâl, hag ar Bugel Doue a douchas ive ouzomp. Ar vam santel a lavare gant eun dousder burzudus: Tud keaz, deut d'oc'h keit all dre zindan ann noz hag ann amzer ien, perag oun-me ker paour na hellan ket ober eun digemer guelloc'h deoc'h ha rei deoc'h eun dra benag da zribi?

— Ni a responte anezhi: Intron caër ha santel, deoc'h-hu eo e ve red cass sicour. Siouas! perag ne d'omp-ni ket ker pinvidic evel lod a anavezomp ne vec'h ket aman o c'houzanv kement a boan hag a ziæsamant.

Mes hi a responte: Ma mab-me a vezo mignon ar beaurien hag ar re vihan. Ann dud pinvidic ho deus reüset repui ac'hanomp evid eun nosvez, rag ma oan re baour evid mond da chomm en ho zi; c'hui peaurien eveldon a so hor breudeur hag hor mignonet. Eürus ar beaurien a galon! Rouanteles va mab a so dezho.

Noemi. — Ancounec'haat a res, Eliacim, penaus ar Bastoret ho devoa digasset oanedigou bihan ha mennouigou-gaor. Al loenedigou-ze a sante eveldomp ne oant ket en eur c'hraou ordinal, rag oll e oant æt d'en em vôda endro d'ann intron hag e seblantent cahout c'hoant da chomm ganthi. N'ac'h eus ket taulet evez ive ne oa gant gour ac'hanomp

na goulou na lamp, hag e oe ar c'hrouadur a sclærijenne ac'hanomp?

— Oh! heaul a justis, savet var ar bed, eme Eliezer, te eo a dlie dond evelse da sclærijenna ann oll dud sebeliet en devalijen hag e skeud ar maro.

Noemi a gendalc'has:

— Ann deis a oa o vont da darza, hag evel m'en devoa aoun Josef pried ar vam iaouanc, na zeuje ann dud a Vethleem da veza nec'het o velet kement all a dud assamblet e oe red deomp en em denna cuit. Abars dispartia, ar Bastoret a lavaras da Eliezer:

— Tad, emint-hi, ann Autrou Doue he unan eo en deus desket deomp petra a dlie ar c'hrouadurman beza; kense omp diredet oll aman d'he adori mæs evel ne hell ket peb hini ac'hanomp lavaret ar pez a so en he galon, prezegit c'hui e hano ann oll. Neuze va zad a savas, ha gant eur vouez creny evel ma ra pa zisken speret Doue varnhan, e lavaras:

O crouadur! meulet ra viot, rag ma so bet plijet deoc'h cuzet ar burzud eus ho carantez d'ar re vras ha d'ar re en em gav, evid hen discuez d'ar re baour, d'ar re vihan. Nag ho iaouankis, nag ho paourentez, na daëlou ho mam, nag izeldet Joseph na vizer ar c'hraou, na plous ann neô, netra na hello dalla ac'hanomp, c'hui a so ar C'hrist mab d'ann Doue beô, a so deut evid savetei ar bed. O Crouadur, en despet d'ho sempladurez ha d'ho neubeut a ners, ec'h anavezan ennhoc'h mab ann Oll-Galloudec, ann Doue guirion, ar c'henta en ti a Israël, guezen Jesse, var behini savo silvidigez ann ann dud, alc'huez David, c'hoant ann oll dud, ar prins, ar c'honseiller, ann ners Doue ganeomp, Roue ann douar, Prins ann amzer da zont. O Crist eus va auter, sellet hoc'h eus ous ar bed ha n'hoc'h eus bet nemet truez evithan. Leun a boaniou hag a anken, dianket fall ar falla, dismantret oll hag oll o vont da goll da viken, setu petrà he deus guelet ho carantez, ha n'hoc'h eus ket allet he anduri. Ra zeuio breman deomp ho Rouantelez chenchit tu d'ar bed coz-man guir Rouantelez a gassoni. Digassit deomp Rouantelez ar garantez. Antreit en ho tra, o Roue, deuit en hor c'halonou, hor c'halonou so deoc'h bete mervel. Hivisiken evidomp, ho caret a vezo beva ha mervel. O va bugale, daoulinomp breman ha cassomp en hon eneou evid commans beva adarre gant ann oll bed eur vuhez nevez, bennos mab ann Oll-Galloudec.

Neuze ann oll a gouezas var benn ho daoulin, tad ar c'hrouadur he unan, ne chomas nemet ar vam en he sa. Hag hi o kemer ar c'hrouadur etre he divreac'h, hag oc'h he sevel eoc'h d'hor pennou Neuze e oe eur peoc'h vras, hag eur sclærijen skedus ha dreist ordinal a badas var visaich Jesus ha Mari. Neuze ez ajomp oll cuit hag a hed ann hent den ebet ne lavaras ger.

Evidoun-me, eme Noemi en eur achui, hen aslavaret a ran did, Addi, adalec ar moment-se, beva pe mervel, eo evidoun caret Jesus.

Egis-se eo ec'h achuas ar brezegen, hag e chomjont oll eur maread-amzer hir o prederia er pez ho devoa clevet. Eliezer coz a bede. Addi ne lenve mui, mes seblantout a rea huvreal. Eliacim a astennas he zorn da Noemi a begas ennhan, hag a stardas anezhan calonec.

Gouscoude, deut e oa ann noz tenval ha du. Ne oa mui tam tân en oalet, neuze e oa deut ar mare da beb unan d'en em denna d'ar gear. Noemi a chomas gant he zad, hag ann daou vesaër iaouanc a zistroas d'ho lochic er menez.

En abardaevez-se evel en oll abardaeveziou all, ann dud a ielas da gousket, ann esclavet gant ho chadennou, ann dud fall gant ho blasfemou, August, mestr ar bed, gant he blijadurezou, ha gouscoude 24 heur a oa ma oa saveteet ar bed! Eliezer gos a varvas neubeut devejou goude donedigez hor Zalver, o veuli Doue, rag m'en devoa roet dezhan guelet ar Messias. Addi, goude eur vuhez santel ha leun a feiz, a resevas ar vadiziant abars mervel. Eliacim ha Noemi avanset en oad, a varvjont dre ar verzerinti. Eliacim, goude beza anavezet ha sicouret ann Ebestel, Noemi, goude beza heuliet Mari bete var ar C'halvar, hag atau o lavaret ar pez he devoa lavaret e Bethleem da zeves Nedelec: Beva ha mervel eo evidoun caret ar C'hrist. A.

Eun offern hanter-noz e creis ar c'hoajou e 1793.

— Guir avoalc'h eo, eme eur vaones all e kichen, ha commanset eo dija; d'eus ann dec soudard a oa deut en nosvez all da brisonia ann autrou person c'huec'h so bet lazet hirio, varc'hoas e teuio tro ar re all, int ho deus en em repuet e *Chatillon*, hag araug ann noz varc'hoas, ni a vezo antreet er gear-ze evid displanta ha devi ar vezen ho deus lakeat en douar en henor d'al liberte, hag ive ho drapoiou tri-liou.

Epad ma oamp o prezec en dail-ze, e veljomp 5 pe 6 den o tont varzu ennomp. Unan anezho oa eul letern en he zorn. D'oc'h sclærijen ar goulou ec'h anavesjomp ann autrou person, ann hini oa bet rentèt he liberte dezhan gant va zad. Be oa cazel oc'h cazel gant ann autrou Baudry-d'Asson.

Sevel a rejomp ker buhan en hor za, hag ar person coz a zeuas da ganseal ganeomp gant he zousder hag he vadeles ordinal. Goulenn a reas ha clasket e oa oll ar pez a oa red da gahout evid ann auter. Ar groagez a respontas e oa peb tra var pare, na ne oa mui d'ober nemet da lare e peleac'h e felle dezhan lavaret ann offern.

— Aman eo e vezo, emezhan, e hichen derven vras ar Verc'hez santel. Eno ez eus eur garregen var behini e vezo lakeat ar mean sacr, hag ouspen egis a ouzhoc'h, ne c'houlenner morse en aner si-

cour mam ar Salver. Ann imaich dirag pehini ez eomp da zaoulina, he deus grœt ouspen eur burzud.

— Oh ! ia, eme eur re benag etoues ar bobl, *Intron-Varia ann derven cleuz* he deus diouganet avoalc'h hor maleuriou. Tud, hag a renker cahout fizians ennho, ho deus he guelet o scuilla daëlou da genver ann devez m'ho deus ar re fall grœt goab ous ar Roue, ar Rouanez hag oll dud ho famill en ho falœs. Ar pez so certen, eo penaus ouspen eis deis araug ann 10 a viz Eost, ar Verc'hez santel a ziscueze ne blije mui dezhi ar bokejou bleuny a vije kinniget dezhi ; ar c'hurunennou roz a vije lakeat var he fenn, a vije cavet antronos du evel ar glaou, Eur veich all e oamp deut da zaoulina dirazhi o sonjal cana canticou levenez, hag en despet deomp, ne teuas eus hor ginou nemet eur c'han a anken, ar *Stabat Mater*.

Ann noz a oa closet pell a ioa, hag ez ajemp oll da reisa ar pez oa red evid lavaret ann offern ; dressa a rejomp eun daul gant pleinch var ar garregen, ar mean sacr a oe lakeat e creis. Azioc'h hor pennou e oe ledet eur vouel vras stag ous ar scourrou guez, hag e kenver ann auter, harpet ous ann derven vras, e oe staget eur groas, var hounez eo ho devoa va zad hag ar re all touet difenn gant lealdet ho Doue hag ho Roue. Ma mamm eo he devoa he digasset gaut ar peb guella a oa en hon ti-ni,

Eun tamic huelloc'h eget ar groas, e oa bet lakeat bleuny nevez kemesket gant toualc'h en dro da imaich burzudus ar Verc'hez. Lakeat e oa bet ive bleuny lili ha bokedou roz-guen ebars er podou arc'hant lakeat var ann auter d'he gaëraat. Ker sioul e oa ann amzer, ma heje a veac'h ar goulou.

Endro d'ar vezen goz ez oa eur plass golo eleac'h ma oa daoulinet ar bobl, ar merc'het oa ann tosta d'ann auter, hag ar voaset endro dezho gant fusuillou, ferc'her ha filc'her, evid ho difenn. Commans a reas ann offern ; ann oll a bede ker calonec hag e oa ken sioul ann traou, ma cane ann eostic noz egis ma vije bet he unan ebars er c'hoat.

E mare ar gorreou, eun neubeut merc'het iaouanc en em roas da gana ar c hantic :

Adoromp oll var ann auter,
Jesus hor Mestr hag hor Zalver.

Neuze e seblantas din guelet e guirionez ann Autrou Doue disken etoues he servicherien. Biscoas ne oa bet ker crenv va Feiz ; pedi a ris evid kement hini a garen ; va zad, va mam, va breudeur ha va den iaouanc Guillou.

Ar belec a oa o paoues commuuia, pa glevjomp eun neubeut tennou fusuill var ribl ar c'hoat.

Ar re ac'hanomp a oa bet lakeat e goard eno, e oa couezet ar re C'hlaz varnezho ; creski a reas ann tennou, hag ar merc'het, spontet en em ro da iudal ; en aner eo e clasker ho lacaat d'ober peoc'h, hor soudardet ni, atau en dro deomp, a ra penn ous ann enebourien, mœs cals soudardet Republicanet so antreet er c'hoat hag e chouhont : *Beva ar Republic !* ni a respont : *Beva ar Relijion ! Beva ar Roue !* Ar goulou so mouget, hag en em ganer heb en em velet. Sonjal a rea din e oan o vont da vervel. Redec a ris da gichen va mam etâl ann auter. Ne veljeur eun dra benag nemet dre sclærijen ann tennou, hag e velis va zad gant he vugale ha Guillou endro dezhan. En em ganna a rea eus he vella egis eun den n'en deus aoun ebet. Creski a rea niver ar re C'hlaz, hag e clevjomp mouez eur re benag eus hor c'hostez :

— Savetei he vuhez nep a hello. Alo, potret, en em zispartia da zont œssoc'h a ze abenn anezho.

— Nan, nan, a responte hon offiserien, enebomp ous ann dud fall ze a ra goab ous Doue hag ar Rouane..... ni a so bugale Doue, hen a roio ann treac'h deomp.

Caër ho devoa lavaret hag ober, hor païsantet a ioa spontet, na netra na helle mui herpel outho da dec'het a dreuz ar c'hoat. Neuze e collis va mamm. He gervel a rean, hag iye gervel va zad ; mœs piou en dije clevet ma mouez-me etoues trous ann emgann ? Ken du ha ken tenval a oa, na velen ket daou gammad diouzin. Souden, eur sclœrijen vras a ziscuezas din, penaus o sonjal pellaat, n'em boa grœt nemet trei endro d'ann auter. Lakeat e oa bet ann tân en eur bern traou a oa chomet, d'eus dilerc'h ar re ho devoa kemeret ann teac'h, hag ann auter a oa sclœrijennet adarre.

Guelet a ris neuze d'oc'h sclærijen ann tân-ze eun neubeut soudardet ar Republic o vont varzu ann auter da baca ar podou arc'hant a velent varnezhan.

Neuze e velis o tont endro ar belec n'en devoa ket c'hoas divisket he gams, hag hen a zalc'he ar c'halir en eun dorn hag ar groas en dorn all.

— D'am sicour ! Roïalistet, emezhan, d'am sicour ! ann dud difeiz a ra goab ous ho Toue, c'hui leso anezho da ziscar he auter ha da bressa he imaich dindan ho zreit !

Moues ann autrou person a reas da eun neubeut goaset dont en dro. En ho zoues e velis Guillou ; hen a oa ar c'henta o tont. Discabel a oa gant eur mouchouer endro d'he benn, mæs kement-se ne vire ket outhan d'en em ganna. Erruet eo gant ann auter hag he vignonet oc'h he heul. Eur gurunen a Roïalistet a so adarre en dro d'ar belec. Heman o sevel huel ar groas a lavar dezho en em ganna calonec evid ho Doue hag ho Roue. Lavaret a ra dezho e vezo ar Barados recompans ar re a varvo epad ann emgann, hag hen .... e varv he unan ragtal, scoet gant eur bolod en he beultrin.

Neuze e spont adarre ar re oa deut d'he sicour, lod anezho a hell tec'het ha lod all a gouez var ar plass. Guillou a so c'hoas en he za hag en em gann gant counnar. Guelet en deus eur Republican o lacaat he droat var beultrin ar belec o vont da vervel, ha goude beza diframmet ar groas eus he zorn, o pressa imaich hor Zalver dindan he dreit.

Eur bern soudardet endro dezhan, gouliet oll hag he voad o redec eus he oll goaziet, Guillou a gendalc'h oc'h enebi outho. Ar Republicanet o velet he gouraich, n'ho deus ket c'hoant he laza, hag a lavar dezhan :

— Anzav oud treac'het ! anzav 'ta !

— Rentit din va Doue, emezhan.

Hag e varv.

Ne oa mui netra da laëres, den ebet da laza ; ar Republicanet en em dennas cuit, o tremen dre gichen ar vezen eleac'h ma oan bet æt da guzet e veljont ac'hanon ha va c'hass a rejont gantho.

Antronoz, ar Roïalistet a hellas antreal e *Châtillon*, hag e oan cavet gant va breudeur ha va mam ebars en eun ti da beleac'h e oan æt da guzet evid gouela. Ne vouien ket siouas pegement am boa collet. Ne sonje din cahout da lenva nemet da Villou, ha va zad ive a oa bet lazet ebars er c'hoat.

Setu penaus, autrou, e commansas ar brezel evidoun. Abaoue, va mam so maro er prison ha va breudeur er brezel. Ne chomm mui nemedoun eus va re, ha ne hellan ket coll ar sonj eus ar re so maro ; pedi a ran ann autrou Doue evitho. Ober a ran eun dra benag a vad gant ar pez a hellan da c'hounit, hag e hellan evelse gouvanvi ar vuhez, rag ar maleuriou a gouez varnomp heb m'hon deffe græt netra evid ho zenna varnomp, ar re-ze n'int ket diæs da c'houzanvi. A.

Al Leue.

Ann autrou Bomillot, bet gueichall e tu dehou ar Gambr, mæs gounezet breman gant ar Gambetta en deus promettet rei dezhan eur plass vraô en deus pedet da zont da leina d'he di eun neubeut eus he genvreudeur Republicanet, hag a so sortiet eus he di heb beza lavaret ger d'he geginourez, nemet m'en deus lezet eun tamic billet evithi, var behini en deus merket : Be mo dec den da leina en abardaes-man, Ar geginourez a voar he micher, ha biscoas he autrou n'en deus lavaret sclæroc'h dezhi petra he devije bet d'ober.

Sophie (hano ar geginourez eo) n'he deus bet morse lein da auza evid Republicanet, mæs clevet he deus aliæs lavaret ne oa ket red ober cals cher vad dezho... kig leue hag eun tam saladen ne c'houlennent ken. Mond a ra eta d'ober he marc'hat, hag e tigass endro ganthi 20 lur kic leue ha leis he faner saladen laitue.

Pa oa Sophie o kempen he leue hag he saladen setu ann autrou Bomillot o tont endro ; droug bras so ennhan. Sonjal a rea dezhan en dije bet eur plass benag e bureo ar Gambr, hag e vije bet evid-se sicouret gant ar Gambetta ; mæs ar goapaer bras en deus grœt goab anezhan pa oa digouezet ar mare.

Ann autrou Bomillot. — Ac'hanta, Sophie, petra peus-hu da rei deomp evid lein ?

Sophie. — Guelet avoalc'h a rit, me chans, autrou, kic leue ha saladen ; (en eur ober he mousclen, me chans eo mad avoalc'h kement-se evid lein ho Republicanet !

Ann autrou Bomillot. — Fazia cals a rit va faour keas Sophie, cheinchet eo kement se breman. Breman eo ar Gonservatourien a zreb al leue hag ar saladen, ar Republicanet ne gavont mui e ve travoalc'h kement-sè evitho, guelloc'h kegin a renc beza auzet evitho (gant coler), hag e talvez dezho m'eus aoun.

Sophie. — E feiz, autrou, goal c'hlac'haret oun mæs breman, n'am eus mui amzer avoalc'h evid cheinch va lein.

Ann autrou Bomillot. — Guelomp, Sophie ; gant eun neubeut madelez.

Sophie. — Nan, nan, mil gueich nan, hag ouspen, breman ne gavjen netra da brena mui.

Ann autrou Bomillot (o sonjal). — Sophie ?

Sophie. — Autrou.

Ann autrou Bomillot. — Be hon devezo eul lein.

Sophie. — Gant ar c'hic leue hag ar saladen.

Ann autrou Bomillot. — Gant ar c'hic leue hag ar saladen, mes eul lein peus-vad, entent a rit ?...

Sophie. — Clevout avoalc'h a ran, mes entent ne ran ket.

Ann autrou Bomillot. — Chilaouet ; gant ho kic leue e rafoc'h deomp eur souben baot eus ar guella. Kement souben baot a vez drebet e Paris, a vez græt gant kic leue.

Sophie. — Ober a rin... hag ouspen, mad avoalc'h e vezo atau evid Republicanet.... Muioc'h blass a rin dezhi gant eun neubeudic pebr ru.

Ann autrou Bomillot. — Er penn kenta eus lein, daou bladat a vezo peadra. Troc'hi ho leue a rafoc'h a damigou moan ha tano gant eun neubeut pebr ha louzeier bihan e vruzunfoc'h anezho d'ober gantho ar paste a lavarer *vol au vent*.

Sophie. — Possubl avoalc'h a ve hen ober gant eun neubeudic pebr-ru.

Ann autrou Bomillot. — Goudeze e vezo troc'het eun neubeut eus ho kic leue a damigou braô ha kempennet mad, hag e vezo servichet evel kic coulin.

Sophie. — Eun tamic e vezo diæssoc'h.

Ann autrou Bomillot. — Oh ! eo gant cals muioc'h pebr-ru.

Sophie. — Mond avoalc'h a rai evelse.

Ann autrou Bomillot. — Kemer a rafoc'h.....

Sophie. — Kemer a rin va c'hic leue hag e rostin eur pechad mad anezhan ; netra æssoc'h.

Ann autrou Bomillot. — Guir avoalc'h eo ; kemer a ratoc'h....

Sophie. — Kemer a rin va c'hic leue.

Ann autrou Bomillot. — Hag en eur he gempen evel a ouzhoc'h, e rafoc'h eur pastes all da lipa he vourrou, hag henez a vezo servichet gant ar saladen *laitue.*

Sophie. — En eur lacaat ganthan calsic pebr ru hag eur fors traou all henvel outhan.

Ann autrou Bomillot. — Evid ho pladat legumaichou ne vezo ket red mond da bell da glasc.. Laitue a vezo evel evid ar saladen, mæs gant eur saus.

Sophie. — Hag e lakin ober eur paste e ti ar patisser.

Ann autrou Bomillot. — Mad tre ! ha setu penaus, Sophie. e vezo græt eul lein a zoare ganeomp.

Sophie. — Mad avoalc'h..... Hogen, credit a-c'hanon, autrou Bomillot, biscoas n'en dije assan-Trompette, digant piou am eus desket ober ar gegin, hag am eus guelloc'h istim evithan eget evid he vestr, biscoas Trompette n'en dije assantet ganeoc'h auza eur sort lein. Evelken, autrou Bomillot, ne ouffen ket lavaret d'oc'h a beleac'h eo deut deoc'h ar sort sonjenou, rag ma ne de ket mad eur sort lein, peadra so da c'hoarzin er pez a vezo servichet.

Ann autrou Bomillot. — Ann autrou Gambetta eo en deus desket ac'hanoun d'ober peb sort meuchou gant peb sort danvez. Ha ne ket hen en deus clasket ober gant Cazot ann eil goude egile, Ministr ar Justis, ministr ann afferiou evid diabars ar vro, ministr ar Relijionou ; gant Leon Say, Presidant ar Senat ha Ministr ann tenzor ; gant ann autrou Constans, eur c'hannad evid ar Republic pe eur Gouarner evid ar Banc ; hag hen he unan ha ne de ket en em gavet mad evid der-c'hel ann oll plassou ? Ma pa meus ho cuelet gant hoc'h ugent lur kic leue em eus sonjet ober va c'hegin va unan evel ma ra hen he gegin evid ar vro. Mæs eur veich ne ket atau, hag ar c'henta lein a roin, a vezo evid ar Gonservatourien.

Sophie. — Ha me ann hini a verco petra a vezo servichet neuze.

Ann autrou Bomillot. — Me a sonj din... Neuze ne vezo ket daô implija pebr ru.

Sophie. — Nan da !.... Hogen dond a ra eur sonj din autrou, penaus ec'h hello beza servichet hor pladat kic leue evid eur pladat kic coulin pa ne vezo penn ebet.

Ann autrou Bomillot. — Pe guir e vezo servichet evel tamou kic tennet a zivar ar c'hostennou hag ar morzadou.

Sophie. — Disonjet e oan.

Ann autrou Bomillot. — Hag ouspen, eun henveledigez muioc'h e vezo gant ar Vinistret.

NED-LEC
Kantic d'ar mabic Jesus.

Diskan :

Ni oc'h ador, mabic Jesus,
Mabic dous ha carantezus,
Doue meurbet madelezus !

Mabic Jesus, e creis ann noz
C'hui a ziles ar baradoz
'Vit dont en hon touez henoz !

Mabic Jesus, Doue-bugel,
Ra vezo clouar an avel
En noz-man, en dro d'ho cavel !

Mabic Jesus, dre an envou
Eled a gan deoc'h canticou ;
Perac glevan-me ho clemmou !

Mabic Jesus, me voar ervad
Perag e vouel ho taoulagat !
Hor pec'hed 'ra deoc'h caloun-ad !

Mabic Jesus, evit bepred
Oh ! me a dro kein d'ar pec'hed ;
Va c'halon deoc'h so gounezet !

Mabic Jesus var va daoulin
Dirazoc'h beteg ar mintin
D'ho pedi, henoz e chomin !

Mabic Jesus, hed va buez
Me a veulo ho madelez
Ra vevin en ho carantez !

BARZ MABIC JESUS.

HISTOR BURZUDUS
ha beachou Corentin Kemper
SCRIVET GANTHAN HE UNAN.

(Kendalc'h.)

— Peoc'h en toul-ze, ar c'honvers a bermet. Fallout a rafe did disnac'h ar profit hag e carfes lavaret e ve eun dra benag er bed goest da viret ous ann Heliet da c'hounis pevar ugent mil lur pa ho guelont dirazho ! Nan da ! Neuze evid ar pez a sell ouzomp n'hon deus netra da sonjal pe int a vouio emomp er bours pe ne vouezint ket. Mar de ia, hor buhez ne dalvez ket 10 guennec ken, rag ni o veza aman e ve daou dest eus ann taul convers, hag en afferiou-ze ar pez a glasker ann neubeuta eo ann testou.

N'hellan ket hen disnac'h, me sonje din e lavare Iann ar virionez, evelken, e claskis adarre lacaat kemm etre muntrerien ha laëron egis ma oa ann Heliet. Mæs Iann a droc'has varnoun hag e lavaras :

— Ne lavaran ket did e teuint d'hon distruja a dauliou coutilli na gant tennou pistolodennou, nan da ! mæs meur a fæson all so d'en em zisober a-c'hanomp. Int a hell cass ac'hanomp beteg en Afric evid hor guerza evel loenet, hag ac'han di lezel ac'hanomp dindan alc'huez e strad al lestr, pe autramant c'hoas ec'h hellont disonjal disken boued deomp epad eun tamic re a amzer. Ar pez eo ar sclæra evidoun eo, penaus ann Heliet a so tud a skiant, tud desket ha fur en ho mod, a so e penn eun ti mad, mar teuont d'ober ann affer-ze ne vezint ket sod avoalc'h evid lezel var ho lerc'h daou chilpic eveldomp a alfe ho disclæria ! Ne ket guir ? A hent all, penaus e fell did ne rafent ket ann affer pa dalvezo dezho 800 dre gant d'ann neubeuta gant ar riz ? Red eo anzavout ar virionez tud diskiant e vent ma ne rafent ket.

— Ma ! me hell lavar did ! emoun-me, penaus minheer Klootz, na roio ket conje dezho d'ober eur sort torfet, na Peeters kenneubeut na Cornil soken.

— Piou a goms did d'eus ar re-ze ? eme Iann, mæs guir eo, ne ouzout ket e pe stad en em gavomp aman hag e vezo æssoc'h din hel lavaret did doc'htu penn-da-benn. Ni n'hon deus netra da zouja d'eus pers ann Hollandis guirion. Ar pez e mer o clasc hen ober a so kement a enep ann Hollandis evel ema a enep deomp.

— Ne ket posssubl ! E clasc ho laza emer ive ? Pebes tigret ann Heliet-se !

Ober a ris van da c'hoarzin, mæs ne oa ket a galon vad, rag Iann ann diaoul a botr-ze en devoa eun dremm ankenniet ha calonec assambles a lakea ac'hanoun nec'het. Cass a reas ac'hanon ganthan adreon ann tonellou en eur guzaden ne anaient ket, hag eno e tiscuezas din eun neubeut binvijiri calvez a oa oll lemmet mad.

— Setu hon armou ! emezhan, mad int. Ni so c'hoas bugale, guir eo ; mæs patron François hag ann intanvez ne chomont ket en ho za. E guirionez ne vezo oc'h enebi ouzomp nemet Fifi Jacquet, ann niz Amedee, ann ours ha Langourdaine. Ann daou-man diveza a dâl muioc'h evidomp, mæs ne gredont ket m'ervad hon deffe armou ; ober a rafimp d'eus hor galloud, ha goude oll marteze hon devezo chans !....

O lavaret ar c'homsou-ze e save he zaoulagat entrezec ann Eê.

— Pa lavar mama kement-se, e sonj en ann autrou Doue, emoun-me.

Goudeze e c'houlennis :

— Hag ann Hollandis all ?

— Ar re-ze so bet casset da vale, eme Iann, teus ket ezomm da sonjal er re-ze ; d'eus ann tuze n'hon deus netra da chilou na da zouja... Guelomp ! aoun ac'h eus va c'henderv Corentin ? Lavar 'ta !

— Aoun me ! hag e pegis en eur voc'hal ; hag e vent daouzec muioc'h, lez anezho da zont.

— Mad, a respontas Iann, o pega er voc'hal all, mad eo, mæs arabad eo fougassi ; ann dud calonec n'int ket fougasserien ; sell ouzin, ne glascan ket en em veuli. Deus aman da aseza em c'hichen ha chilou mad, ann dorn var droat da voc'hal. Me a lavaro did ann affer e daou goms, hag heb dale e vezi ker gouiziec ha me.... Mæs araug, astenn da zorn din, rag heb dale e teufint marteze, abars ma vezo achu ann histor ganin, ha breman n'ac'h eus ken d'ober nemet touet din ober eveldon.

— Va c'henderv Iann, hen toui a ran did, ober a rin guelloc'h evidout. Ro eur bouch din !

Ha setu ni ragtal o vouchat ann eil d'egile, o sonjal ec'h en em gavemp eur eur stad goal ziæs. Neuze Iann a begas gant he histor :

— Pa antreas er c'haô minheer Abraham gant rouanez ann dud gouez, ne vouien ket guelloc'h evidout ar pez a c'hoarveze var al lestr, hag epad eur mareadic, e sonjis e oa e guirionez eur vanden tud gouez deut da velet al lestr. Ni hon devoa sonjet ha lavaret kement all a draou ! Hag en hon toul glaou aman e kichen, meus aoun am beus lavaret kement a draou diskiant evel ac'h eus te græt. Mæs ne badas ket pell, rag er sizun tremenet, derc'hent gouel tata Kemper e oan bet casset gant ann intanvez Helie da gerc'hat daou vennegat graiss evid ar souben, pa oa bet keijet ouzin oll vanden furlukinet Sant-Servan gant ann ours, ar marmous, ar c'hilloc, ar porichinel. ar c'hi-vor, ar vaouez maro, ann dimezel Sidonie gant he saë kregin hag ar re all oc'h embann e tlent discuez en devez-se, evid ar veich kenta : *Mazeppa, pe ar Polones iaouanc dispennet e beô gant kezec ann Tartarie.*

En deves-ze eo Langourdaine a ioa c'hoas oc'h ober ann ours. Antronos hebken eo e teuas da veza minheer Abraham ha da gemer plass etoues martolodet al lestr-man, evel cartie-mestr ha carget da veilla var ar boued. Mond a rea cuit, rag oll poliss *SantMalo* a ioa bet lakeat var he seuliou Anaout a ra ies ann Hollandis egis tud ar vro, rag ma eo bet o c'hoari laër ha canailles e kement pors-mor so er *Beljique*, hag ar c'habiten minheer Haas en devoa cals fizians ennhan.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Boucher, superior Ti-Keroulas e Castel-Paol, a so nevez maro.

Ann autrou Yvenat, person Guengat, en deus roet he ziles abalamour d'he iec'hed.

Ann autrou Kerdavid, cure e Kemperle, so bet hanvet person e Guengat.

Ann autrou Manière, so hanvet cure e Kemperle.

Madou ann douar.

Eun tamic distaul, brassoc'h e New-York eget e Paris a so deut er sizun-man da gemer plass ar c'hresc. Ne heller ket beza goal souezet gant-se, rag beb bloas e tro Nedelec hag ann deis kenta ar bloas, neus ket cals cass var ar c'honvers, neubeut eo ar re so e clasc evid ar pez a zigasser d'ar mare-ze var ar marc'hajou. Ouspen, petra benag ma glemer cals dre aman gant re a c'hlaô, er pez brassa eus ar plassou ann amzer a so bet eus ar re vella var madou ann douar, ha beteg hen ec'h heller cahout fizians e vezo eun eost mad.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 24 lur 17 guennec. Varlene e oant d'oc'h 20 lur 14 guennec.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 31 lur 10 guennec; segal, 22 lur 10 g.; hey, 22 lur 5 g.; kerc'h, 20 lur 5 ; ed-du, 16 lur.

KEMPER. — *Dissadorn 24 a viz Kerzu 1881,* (dre ann 200 lur.)

Guinis 26 l. »» g. — Segal 18 l. 10 g. — Hey 16 l. 10 g. — Kerc'h 20 l. — Ed-du 16 l. 10 g. — Avalou-douar 11 l. A.

Bulletin de l'Association financière de France.

Les efforts les plus vigoureux sont tentés en vue de faire progresser les fonds publics, mais ils ne peuvent triompher du découragement qui s'est emparé de leurs détenteurs. Les réalisations continuent. Le 3 0/0 fait 83.92, l'amortissable ancien 84.95, le nouveau 84.72 et 5 0/0 114.07.

Le comptant achète beaucoup d'actions du Crédit général français. Il est bon de profiter des bourses de fin d'année pour mettre en portefeuille dans des conditions avantageuses une valeur de premier ordre et dont les revenus sont des plus rémunérateurs. Les actions du Crédit général français sont destinées à beaucoup de hausse, en présence des affaires considérables que cet établissement a préparées pour 1882.

L'avis de répartitions des souscriptions à la Banque romaine vient d'être publié. Il est facile de constater par les réductions que subit chaque souscripteur, quel accueil le public a fait à la Banque romaine Une Société qui a d'aussi beaux débuts ne peut avoir qu'un brillant avenir.

L'excellente situation de la Société générale de laiterie ne peut plus être mise en doute. Elle se démontre par des faits acquis. Pendant les neuf premiers mois de son existence, elle aura réalisé plus de dix millions de recettes et payé trois coupons trimestriels de 18 francs 75 par action à titre d'à-compte sur le revenu de ces premiers neuf mois. C'est concluant, et personne ne pourra contredire qu'à 625 fr., cours actuels, les actions de la laiterie ne sont pas à leur prix, et qu'une hausse considérable est certaine. Le coupon à détacher le 1er Janvier est payable dès à présent à la Banque du Midi.

Les actions de la Société générale de fournitures militaires ont un courant d'affaires très suivies qui font prévoir une hausse prochaine sur ces titres.

D'après les évaluations très probablement en dessous de la vérité, les bénéfices de l'exploitation permettront de distribuer aux actions du Rio-Tinto, pour l'exercice 1881, un dividende de 30 francs au minimum.

Les actions de l'Alais au Rhône sont en reprise sensible aux environs de 495.

Les capitaux de placement recherchent ces titres qui, n'ayant produit jusqu'à présent, pendant la période de premier établissement des services de la Compagnie, qu'un intérêt fixe de 5 0/0, vont maintenant recevoir une plus large rémunération, par suite de l'ouverture prochaine de la période d'exploitation. En effet, l'inauguration du service de la navigation est annoncée pour les premiers jours du mois de Janvier, et, dès le mois d'Avril, la ligne qui doit mettre en communication directe avec les centres industriels du bassin du Gard sera mise en exploitation. Les produits du trafic, dès maintenant assuré par traité à la Compagnie d'Alais au Rhône, assurant aux actions de cette Société un revenu de près de 9 0/0, il est hors de doute que ces titres, en raison du taux actuel de la capitalisation des valeurs, bénéficieront, dans un court délai, d'une importante plus-value.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

Rachat des Chemins de fer.

Quelle serait la situation des actionnaires et obligataires des grandes Compagnies de Chemins de fer en cas de rachat par l'Etat ?

Quelles mesures doivent prendre les porteurs de titres devant l'éventualité du rachat ?

L'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière à Paris), répond à ces questions. (Joindre simplement un timbre-poste pour la réponse).

AVIS SERIEUX Voulez-vous acheter du vrai vin de Bordeaux (Château Lauzard) dans de bonnes conditions de prix. Adressez-vous à Mme Hte Izard, propriétaire, 159, rue de l'Eglise Saint-Seurin Bordeaux.

DOCTEUR CHOFFÉ
Ex-Méd. marine ✻, envoie *gratuitement* son Traité de Médecine pratique, indiquant sa méthode (10 années de succès dans les hôpitaux) pour la Guérison Radicale des Maladies de tous les Organes et des Nerfs. — *Ecrire quai Saint-Michel, 27, Paris.*

"SOL LUCET OMNIBUS"
FORTUNE POUR TOUS PAR L'ÉCONOMIE
Vente à terme et à crédit d'Obligations françaises à Lots, Ville de Lyon, de Paris et Crédit Foncier.
Versements mensuels : CINQ FRANCS pour les Obligations entières.
et VINGT FRANCS pour les coupures
Les numéros des Titres sont remis au troisième versement, et, de ce jour, toutes les chances du tirage sont acquises au Souscripteur.
Pour tous renseignements, s'adresser, en joignant la réponse, au
COMPTOIR FRANÇAIS DE L'ÉPARGNE
117, Rue Saint-Lazare, 117. — PARIS

MUSIQUE 10 f. l'an dem. cond. p. pia. abon. pour Cet. succès. no ou cat. MENESSIER Editeur

Ar Perc'hen-Merer : An. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant An. DE KERANGAL.

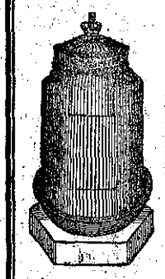

AVIS AU CLERGÉ
ET AUX COMMUNAUTÉS RELIGIEUSES
La réputation justement établie des **CALORIFÈRES GURNEY** les ont fait adopter par les Membres du clergé et des Communautés religieuses ; nous les voyons fonctionner soit comme **poêles,** soit comme **calorifères en cave,** dans 16 cathédrales, 350 églises, 180 communautés, un nombre considérable de châteaux, écoles, hôpitaux, maisons particulières, etc.
(*Se méfier des Contrefaçons*)
La Maison accorde toutes facilités pour le paiement par annuités
ON ENVOIE FRANCO : NOTICE, CERTIFICATS ET TOUS RENSEIGNEMENTS
S'adresser : **33, Rue des Tournelles, 33, PARIS**

COMPTOIR MONTYON
(Fondé en 1850)
CHATELAIN AINÉ & Cie
BANQUE et CHANGE
Ordres de Bourse au comptant ot à terme
Escompte, Paiement de Coupons
PRÊT sur TITRES (mêmes non rendus)
AVANCES SUR PENSIONS CIVILES ET MILITAIRES
sur Warrants et Marchandises
TRANSACTIONS FINANCIERES ET COMMERCIALES
11, Rue Montyon, PARIS

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest euz ar Franz : 2 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 7 a viz Kenver 1882.

Lennerien keaz, hirio pa gommans ar bloas-nevez, lesit ac'hanon da lavaret deoc'h egis m'ho deus græt m'ervad cals a re all arauzon: *Bloavez mad a reketan deoc'h, cals re all ouspen mar plich gant Doue hag ar barados da fin ho puhez !* Petra eo evidhoc'h eur bloavez mad ? Aliæs avoalc'h hoc'h eus her c'hlevet, ha gouscoude e rencan hen digass deoc'h da sonj hirio. Eur bloavez mad evidhoc'h a vezo eur bloavez epad pehini ho pezo allet diouall d'offansi dre ar pec'het ann autrou Doue, na ziscuez morse nemet madelez en hor c'henver, petra benag ne ehanomp morse d'he offansi. Eur bloavez mad evidhoc'h, a vezo eur bloavez, epad pehini e roio ann Autrou Doue deomp oll, da lavaret eo d'ar Frans, eur C'houarnamant e guirionez cristen, dindan pehini ec'h hello peb unan servicha ann autrou Doue d'eus he vella, hag ar C'houarnamant ze na hell beza, mechans, e tleit hen anaout breman, nemet hini ar Roue guirion Herri V, benniget ra vezo ! Ra zeuio ann autrou Doue eta da sellet a druez ouzomp, ha da rei deomp er bloas-man ar pez hon devezo eur bloavez benag pa blijo ganthan, setu petra a c'houlennan evidhoc'h digant ann Autrou Doue lennerien keaz ar *Feiz-ha-Breiz*.

Petra a vezo ar bloas 1882 ? Diæs bras e vo hel lavaret deoc'h abars ma vezo achu ar mis Kerzu kenta, rag egis a ouzhoc'h, gortos a renker ann abardaëz abars lavaret eo bet caër ann deiz. Hogen, ma ne heller ket assuri deoc'h ann disterra petra a c'hoarvezo, ec'h heller d'ann neubeuta lavaret petra hon deus da zouja, ha setu e guirionez eul loden eus ar goal-heuriou-ze.

Ann Italianet goude beza laëret he stadou digant hon Tad Santel ar Pab evid ho c'hemer evitho ho unan, ho deus votet lezel ganthan eun tamic jardin hag eur palæsic evid fougassi en deus c'hoas peadra a liberte hag arabad eo dezhan evelken sortial eus he di, ma ne fell ket dezhan e ve græt goab outhan, evel ma so bet guelet anat, p'en deus græt, neus ket pell, lidou caër evid discleria sænt eun neubeut tud vertuzus. Guelet hon deus ive, pa so bet cheinchet plass da relegou hon Tad Santel Pi IX, pegement a drous hag a zispac'h so bet savet gant ar Radicalet o clasc enebi ous ann Ilis hag ar Pab. Rag-se ar Pab hon deus breman, Leon XIII, en deus græt he sonj da guitaat ar gear a Rom ha da vont da leac'h all da glasc ar peoc'h hag al liberte, ne hell mui ho c'haout e Rom. Hogen ar c'helou-ze ho deus spontet ann oll. Ma vijemp-ni bet cristenien, hon dije breman græt hor possubl evid enebi ous ar Revolution ha difenn hon Tad, mæs ne domp ket dign mui e rofe ann Autrou Doue deomp ann enor da zifenn he vikel hag hé Ilis, hag hen a vouio ervad cavout eun all, hag henez, siouas ! eo hor brassa enebour, Bismarck, a so bet oc'h enebi ous ann Ilis, hag a fell dezhan breman ho difenn, ha setu perag ema o clasc dastum eun assamblé d'eus Cannadet ann oll broiou evid barn daou dra :

1° Rom a renco beza eur gear libr, e pehini ne vezo ken mestr nemet ar Pab, hag ann oll buissansou a renco en em glevout evid diouall he c'halloud dezhan.

2° Red a vo disclœria mad pehini eus ann oll broiou a vezo carget dreist ar re all da zioualL ne ve græt netra a enep ar Pab.

Pedomp Doue, Kenvrois, hag a galon vad, d'hon diouall d'eus ann oll maleuriou-ze ha da rei deomp eur bloavez e guirionez eürus, petra benag e ve lavaret n'hon deus c'hoant da gahout nemet maleuriou, pa ne reomp nemet pec'hejou ha sottoniou.

A.

An autrou'n-Escop en deus nevez hanvet Chaloniet eus he Ilis Cathedral, pemp belec eus he escopti.

Eul laouenedigez eo bet evit ann oll ar c'helou mad-ze. An eil hag egile anezho a so anavezet pell bras a so, evit ho gouiziegez hag ho santelez. Ho mignonet hag an niver a so bras, ho deus discuezet dezho, pep hini en he gis, he blijadur hag he laouenidigez. Joa e ve ganin, autrou, ma ve moullet e *Feiz-ha-Breiz* an neubeut coublajou em beus great : evit renta d'am zro, d'am person-canton, an autrou Kervennic, ken anavezet en Escopti dre

he zousder hag he santeles, gant eur c'houbladic d'an autrou Abgrall, person Lannilis hag an autrou Fave, person Plougerne.

D'an autrou Kervennic. Chaloni a henor, person Lesneven.

DISKAN :

Var ton : *Pegen caer ez eo.*

Ho kenvreudeur bodet em zi
A lavar oll, a pep hini
Ra vo meulet ar *Chaloni*.

KENTA KOUBLAD.

Lavaret din, tud Plougerne
A cavet ho peus eur c'hure
Ker santel ha ken dous hag hen.

2

Setu perag e Landerne
Ez eo bet casset trum goude
Er C'halver, evit *Aumonier*.

3

He barres kenta d'hor mignon
E Bodilis, hanvet person
'Vit vikel, an autrou *Traon*.

4

Pevar bloas var'n-ugent a so
Abaoue m'eo deut ac'hano
He hano so meulet ato.

5

Gant an Escop, da Lesneven
Eo bet casset, 'vit sclerijen,
Parres, canton ha beleien.

6

En dro dezhan, he vugale
Evit ho Fastor a roffe
Danvez, iec'het hag ho buhe.

7

Ho calon a so birvidic
Evit ar paour, ar pinvidic
Bennos deoc'h, autrou Kervennic.

8

Bras eo meurbet, ho madelez
Ho tousder hag ho carantez
Scrivet int ell levr a vuhez.

9

Ho preudeur ker ar Jesuistet
Ho vikelet, ho mignonet
Oll hirio so er joaustet,

10

Mar bez silaouet hor peden
Hen esperout a reomp a grenn
E vezo caër ho curunen.

11

Ha da c'hortos, var an douar
Oll ni ho caro hag ho car
Gant eur garantez hep he far.

12

Eur c'houbladic ive m'ho ped
D'an daou berson, ho mignonet
Ho kenvreudeur Chaloniet.

13

E Lannilis, e Lesneven,
E Plougerne, me so serten
Eurus ha laouen eo pep den.

14

Henor bepred d'an daou ganton
Henor ive d'an tri berson
D'ho beleien ha da Leon.

D'an autrou Abgrall, Chaloni, person Lannilis.

15

Ho pleo guen cann, autrou Ahgrall
Hoc'h ilis caër, ho cathedral,
A c'houlenn eur viscamant all.

D'an autrou Fave, Chaloni, person Plougerne.

16

Var ho peultrin, autrou Fave
Araug achui ar Jubile
Eus bet staget eur groas neve.

Diskan evitho ho zri.

Ra vo meulet an autroune
Ho zri Chaloni assamble
Kervennic, Abgrall ha Fave.

J. K.

Marvaillon a dreus hag a hed
Egis ma za hirio ar bed.

An Hermit. — Lavaret a rean ta e ze d'oc'h senset al lezen e vruzun ar Framassouniach eskern ar vro, da lavaret eo, ar Relijion, ar justis, an arme, ar famill, ar scol. Dre al lezen, ar Relijiuset a so dismantret, dre al lezen eo dismantret an arme, dismantret ar justis, bruzunet autorite an tad a famill, brevet coustians ar vugale. Ar voterien a gred e vezo sentet outho ; ia da ! paour keas glandour, dide eo sur ia ! Sun da viz meud bugel so ac'hanoud ! ev dour a ne vezi morse mezo ! Araug voti, te eo e poa e guirionez an autorite, mes eur veich great ar vot, da autorite a ia ker buhan hag an electricite etre daouarn an anter doussen judeo pere dre ho danvez, *eur mor a vadou* (egis a ve canet er *Magnificat* evit mis mari er Folgoet),a so mistri ar Gouarnamanchou, dre ma prestont ar-c'hant dezho, mistri ar c'hazetennou fall, pere a so dre villierou dre ar bed oll.

Eur vouez. — Me bario eo dre occasion metal ar Juzevien daonet-se e couez beb mintin var ar vro hag evit netra,kement a c'hazetennou,a vrochurennou, a scridou, a imachou, pere ne reont ne-

met goapaat ar Relijion gristen hag he ministret. hag an dud a chom fidel da Jesus-Crist ; renta ridicul an arme, an dud a lezen, taga ar famill, ampoezoni caloun glan ar vugaligou ?

An Hermit. — Just ; hag ive remerkit penaus ar c'hemm a so etre fortuniou spontus ar juzevienze, ha madou dister ar gristenien vad, a so caus e chom an treac'h gantho, pa ve kestion da stourm dre scrid evit difen ar feis hag ar viriones.

Eur vouez. — Ma ne vije ket an Autrou Doue a unan ganeomp, oamp tud foutu.

An Hermit. — Pa vezo drastet avoalc'h ar Frans d'oc'h lezen ar Framassounet judeo, egis eun azen d'oc'h eur vezen e mellou eur sarpant, neuze e vezo lonket... Lonket e vezo... digor so gant ginou ar sarpant Framassoun... ar c'hostes cleis eur ar c'harvarn a sanko he dent da genta, goude e vezo tro ar c'hostes dehou,ha goude an diou gostez deus ar c'harvarn so izel a sanko ive ho dent an eil goude heben, hag e vezo guir coms Bismarck pa glevas oa couezet hor bro e Republic ar Framassounet : *finis Galliæ*, eur Frans foutu !

Ian. — C'hui voar c'hui, Hermit, perag e permet Doue eur sort darvoud ?

An Hermit. — Ia, Ian, abalamour e Frans mui-oc'h eget e bro ebet, eo digemeret doctrin Maltus, divarben ar mod da veza eürus 'er briedeles, da lavaret eo, karculi penaus heb respet d'al lezen natural ha d'ar sacramant e vezo an neubeuta possubl a famill, ha trei ar briadeles e bandineres, *le mariage en libertinage*. Er c'heariou neus mui nemet spessou tud ; mes dont a rai ar c'hozaket, pechou foultrennou tud, kic outho egis eujennet lard, ar re-ze ne maint ket gant calculiou ar zozon Maltus, ha ne vezint ket keit-se o carga Paris hag ar c'heariou all deus eur voen dud creny ha galloudus evel m'edo ar C'hallaouet coz,ha ma'z eo ar Breizaded en despet d'ar Maltus daonet. Abalamour da ze ive e permet Doue e ve an oll iaouankis dindan an drapoiou, rag Doue a gastis er mod se ar pennou famill pere a so ar c'his gantho, eur pennadic brao so, rei evit digare, ma chom gollo ar c'havel en ho zi, ne dàl ket ar boan sevel bugale da veza lazet en armeou. Pa veze eur pemp pe c'huec'h potr en ti, ez ea unan da zifen ar re all ; breman ne vez nemet eur paotr, hag a renc partial... mes da zifen piou ? Distroomp d'an aeret.

Lez-Breis. — Petra dime. daoust hag ann aër a zreb e zam heb saos ?

Boudedeo. — Hola ! asten a ra var he freis eur guiscat glaouren, evit ma vo lampr hag æssoc'h da chencha e toul he gouzoug.

An Hermit. — Er memes tra, ar Framassounet pa vennont lounca unan deus an autoriteou a so hed ar veach ho freis. an autorite Relijius hag an autorite civil, ne vancont morse d'ho golo d'eus al lousdoni a dennont heb ehan hag heb musul deus puns ho c'halon, pehini a so eun ifern. Sonj em beus beza guelet gant eug hag horrol, epad sesis Paris, patrom hon Tad Santel Pi IX, adren gueren eur stal, hag e voa goloet a numeroiou he benn hag he visaich, ha var an daou gostez d'ar patrom ho doa moullet eur c'hant vis benag herves ma oant merket sanset gant an numeroiou.

Eur vouez. — Hag an uriou so nevez great ive a enep Pi IX, hag a so leun a lousdoni. Daoust penaus ec'h hellont ivanti evel-se !

Mac'harit. — C'hui so tud diot, a ne ouzoc'h netra ; ar Framassounet evit lavaret droug n'ho deus da ober, na ne reont, nemet lacaat var goust ar re a dagont, al lousdoni a so græt gantho.

Eur vouez all. — Abenn daou c'hant vloas aman, e vezo tud sot avoalc'h da gredi divarbenn Pi IX an traou euzus so lakeat en uriou-ze ! (bouet ar gounnar). An dud vad a vevo neuze, a renco dastum cals descadures evit difenn reputation ar Pab santel, ar Pab bras Pi IX, Pab ar Verc'hes zinam. (Mar de possubl !)

Ian. — Ia, ha setu petra so erruet gant ar Pabet so bet kentoc'h. huriaou faos so bet scrivet en ho enep, gant ar c'hokinet a danfoultrent dre an escumunugen, evit ho fallagries hag ho malis diremet, ha breman ar Framassounet n'ho deus da ober nemet copia en huriaou-ze evit lacaat fazia santimant an dud divarben ar Pabet coz.

Lez-Breis. — N'ho peus mui netra da lavaret divarben daoulagat an aer ?

Boudedeo. — Eo da, cloza unan ha lezel egile digor, sellet gant unan var araug, ha varzu an adrenv gant an hini all, ho daoulagat so cals guelloc'h eget na dint ho diouscouarn. Pa erru ar sarpant dirag he breis, eul labous me suppos, he zaoulagat neuze a verv, hag a daul birrou evel an aour pa deuz e fourn an autrou Collober e Loc-Maria-Berrien, rag me em beus guelet enho an aour o virvi.

Ian. — Bennos deoc'h, Boudedeo, pa zigassit sonj da eun den deus eur mignon coz deomp, mab an autrou a lavarit eo, hag a so bet ganeomp e scolaich Pont-Croas, hag a so aumonier var vor, ha decoret. (Beva an autrou Collober.)

J. M. C.

Ar skiant rentet sclær evid aun oll.

AR IENIJEN HAG ANN DOMDER.

Seblantout a rafe ne ve netra guelloc'h anavezet eget ann domder : Ien eo ! tom eo ! Ann oll a lavar ar c'homsou-ze,ha gouscoude neubeut eo ar re a entent mad ar pez a lavaront, ha rag-se, me voar penaus etoues ar re a lenno kement-man,neus ket cals ho deffe morse gouezet e oa red lacaat kemm etre ann domder ennhi he unan, hag ann domder a hellomp da santout pa gav deomp eo tomm eun dra benag, rag m'hon deus touchet araug ous eun

dra a seblant deomp beza ien. Setu penaus e c'hoarvez, chilaouit mad. Kemeret tri pladad doun, scuillit en unan anezho dour peus-tomm, en eun all dour ienn tre o tont eus ar puns, hag en diveza, dour bet eur frappad o tomma en ho cambr. — Græt eo ? — Ma lakit breman ho torn cleiz er plad eleac'h m'en em gav ann dour zomm hag ann dorn dehou er plad e pehini en em gav ann dour ienn... Chomit evelse eur vinuten pe ziou, amzer avoalc'h da gonta 200. — Græt eo ! — Ma ! tennit ho taou-zorn assambles ha lakit anezho er plad diveza eleac'h ne deo ann dour na re domm na re ienn, ne gavo ket deoc'h pa lacoc'h ho torn dehou, ann hini so bet en dour ienn, eo tomm ann dour diveza-man, hag er c'hontrol ho torn cleiz, ann hini so bet en dour zomm, hag hi ne lavaro ket deoc'h eo ienn ar memes dour so tomm evid ho torn dehou ? Eo a dra sur. Egis ma eo chomet egis ma oa kent dour ann drede pladat, mar peus bet ienn en eun dorn ha tomm en dorn all, ne de c'ho arvezet eta ganeoc'h nemet rag ma oa bet ho taouarn araug en eur pladat dour tommoc'h pe ienoc'h, ar pez a ziscuez e seblant deoc'h beza tomm pe ienn eun dra d'oc'h ar pez peus græt araug.

Ann dud a so e chomm e cambrchou tommet mad, a deu da scorni pa rencont sortial er goanv ; er c'hontrol, ar re so o chomm e cambrchou eleac'h ne ve morse enaouet tan pe autramant a so atau digor ho frenestr ma hello ann ær ien antreal n'ho deus morse a riou pa rencont mont er meaz.

C'houesa a rit var ho piziet evid ho zoma pa eo rivet ho piziet gant ar riou, hag e c'houesit ive var ho souben evid he ienaat pa vez re domm. Neuze e renker lavaret e c'houesit ienn ha tomm ? Nan da ! ar pez a renker da lavaret eo ma eo tomoc'h hoc'h alan eget ho piziet ha ienoc'h eget ho souben. Lakeat e kemm gant ho piziet ann ezen a deu d'eus ho creis a so tomm, ha lakeat e kemm gant domder ho souben, hi a so ien.

Kement-se oll a ziscues anat deomp eun dra, hag eo penaus m'hon deus c'hoant anaout pe tomm pe ienn eo ann amzer, n'hellomp ket hen anaout dre ar pez a seblant deomp beza, mæs gant sicour eur benvec hanvet ar POUEZER-DOMDER (*Thermomètre*).

Petra eo ar penvec-ze ?

Eur veich all e rin va fossubl evid hen disclæria deoc'h. *Ar potr gouiziec.*

HISTOR BURZUDUS

ha beachou Corentin Kemper

SCRIVET GANTHAN HE UNAN.

(Kendalc'h.)

Aman e troc'his var Iann, o c'houlenn :

— Hag hen e ve en deffe lazet ar paour keaz minheer Haas ?

— Me ne lavaran nemet ar pez a ouzon, a respontas Iann ; lez ac'hanon da zibuna va c'huden. Goaset ha merc'het d'oc'h ar sort a oa var voitur ar furlukinet, ne ket red ho guelet ouspen eur veich evid ho anaout goudeze da viken. Kense pa ho guelis oll oc'h antreal er c'haô, e liviris ennoun va unan :

— Evez ! ema ann *Amerique* er sac'h ! Pe guir eo deut aman oll rejimant Mazeppa, e rencomp beza distroet e Frans. Deut a oa ar mare da savetei beb unan he vuhez. Me ne oan ket goassoc'h nec'het ganes-te eget ne oas-te ganin-me. Peb unan evithan he unan, epad ma oas æt da guzet er c'horn-toul, ar pez a oa mad avoalc'h, Me ken tano ha barven eur goutell, en em zile evid cuzet etre diou donel en henvelep fæson ne hellas hini ebet anezho guelet gour ac'hanomp hon daou.

— Hogen, emoun-me, perag e oa æt ann Hollandis da gerc'hat ar vanden furlukinet-ze ?

— Guelloc'h e ve did chilou ar pez a lavaran. Evelken e respontin d'ar goulenn-ze breman doc'htu, rag goudeze ec'h ententi guelloc'h ar pez am eus c'hoas da lare. Bez' ez eus aman d'eus eun tu ar ganailles a ioa gueichall guella mignon da dad. Langourdaine en deus he c'hoant. D'eus eun tu all ar vartolodet Hollandis, ho deus bet kement a vizer en devejou tremenet, ho deus c'hoant ober eun abaden *rouli* hag, evid breman, n'ho deus ken c'hoant. Langourdaine er c'hontrol, pe minheer Abraham, evel a giri, n'en deus ken c'hoant nemet d'ober ar brassa torfejou. Te voar ez eus eul loden eus ann ekipaij a du ganthan, hag eul loden all a du gant minheer Klootz, mæs al loen vil so anezhan, n'en deus lavaret ger d'he vignonet d'eus ar pez en devoa c'hoant d'ober. Ouspen, m'en devoa aoun ho dije bet re a honestis, e vije bet red rei eul loden dezho, hag ar voastel ne deo tam re vras evithan. Clasket en deus eta eun eil er meaz, hag en deus he gavet, hag evid na teufent d'he ziæza en deus insitet ar vartolodet da sevel eur morlajes spontus gant music, dansou, hag ann nemorant, aman e commanso ann abaden evid achui ebars ann hostaliriou kear. Evid ober guelloc'h ann traou Abraham en deus lavaret mond da gerc'hat furlukinet Sant-Servan.

Ann Hollandes so pounner, guir eo, mæs ive, carout a ra ebata. Kense ho deus digemeret mad ali minheer Abraham-Langourdaine, hag ho deus oll en em glevet evid ober pris gant ar furlukinet, hag emaint breman a veac'h o carga ho bouellou.

Ann dra-ze so bet c'hoarvezet er mintin-man. Langourdaine o lavaret mond da gerc'hat ar furlukinet, a rea daou dra, gouzout mad a rea en dije cavet evelse ann eil a vanke dezhan, hag ive ann tu d'en em zisober dious ann ekipaij pa vije bet red.

Breman e veli penaus e teu ann eil tra d'oc'h egile.

Da genta, ann eil a so evelthan, eun den bet er galeou, hag en deus kemeret micher ann ours var he lerc'h. Oc'h ober clasc ar furlukinet, Langourdaine a vouie ervad en dije cavet ann tu da velet ar ganailles-ze, ha n'int ket pell abars en em glevout mad.

Breman e veli penaus am beus allet divinout ar pez ho devoa c'hoant d'ober. Ebars er C'horn-tro

eleac'h ma oan æt da guzet, e tigorren va daoulagat ar muia ma hellen, evid sellet ous ann dud gouez, hag en eur sellet, em boa græt eun toullic en unan eus ann tonellou, ne oa ket evid eva. (goud e vouien pegement em boa ezomm derc'hel va skiant vad.) Mæs evid en em velc'hi ha kempen eun tamic va bleô. Te vouio, penaus ar skuidam a so d'eus ar guella d'en em velc'hi.

— Toul din unan eus ann tonellou-man, me fell din en em gempenn.

— Collet eo va minaouet ganin, a respontas Iann.

Anaout a ris he voarizi e kement-se hag en em glemm a ris outhan, hen a hejas he ziouscoa hag e kendalc'has :

— Ma rencomp mervel aman, te a vezo kempen avoalc'h evid mervel. Chilou kentoc'h ann histor am eus ar vadelez d'he c'honta did.

Epad ma oan oc'h en em gempenn, e chilaouen hag e cleven d'eus ar guella. Dress dirazon, e velen etre diou donnel minheer Klootz o causeal gant ar rouanez ; souden e oe scoet ganin eun taul troat var va fenn, hag eur vouez o lavaret : lakeat am eus va zroat var eur melons. Ar marmous eo ann hini a ioa o tansal hag o lemer dreist ann tonellou. En em silla a ris buhana ma hellis etre diou donnel all, hag ec'h en em gaven evelse neuze e kichen ar speurn tostic oll d'ann nor.

Eno minheer Abraham, da lavaret eo ar ganailles Langourdaine-ze hag ann ours he eil, a ioa cuzet eveldon, mæs æssoc'h a oa dezho eget dime, rag ma oant asezet en hent a ra tro ann tonnellou. Eun affer a oa gantho eus ar re dalvoudussa, egis ma veli abars nemeur.

Te a vije bet red did m'ervad, cals amzer abars entent ann disterra, mæs me a vouias doc'htu ha d'ann taul kenta egis custum, ha ne oan ket bet eun hanter vinuten e chilou, ma vouien mad tre, penaus ann ours ne oa den ebet ken nemet Nicolas.....

Aman Iann a davas a grenn evid chilou.

— Nicolas, d'eus ti ann Heliet, emoun-me ? Ar gateour !

— Ne vires ket ouzin da glevout pa silaouan. Me so var evez evidomp hon daou.

— Petra a silaoues-te ?

— Neubeut a dra evid breman. Emaint du-ze e lae o fricoti ; sclær avoalc'h eo, hà marteze ec'h hellimp chomm e peoc'h evid eun hanter heur benag. En taul-man te a so bet couezet mad. Ann ours, eo Nicolas d'eus ti ann Heliet, ann hini a laëras ann intanvez varnezhan he seis lur ha daou ugent a ioa cuzet en eur penn luerou, evid touet dezhan ne lavarfe da zen e oa bet o tougen ar chaden er galeou.

— Ah ! emoun-me, e peu sort stad fall omp-ni couezet aman ! Langourdaine ha Nicolas, set' aze daou lampon, ha ne vezo ket diæssoc'h dezho hon laza eget laza daou benn ier.

— Ia ma vent lezet ober ! Me ne garfen nemet eun dra, cahout aman ganin em c'hichen eur Iann Piteux all, neuze Langourdaine ha Nicolas, hag ann diaoul ive ma ve gantho, ne ve ket braô dezho.

Sevel a ris em za, droug ennon.

— Pegomp ni hon daou e peb a voc'hal, hag en em scoomp ann eil egile, ken ac'han ma vezo lazet unan ac'hanomp, ha neuze e vezo guelet piou a c'houlenno truez da genta.

Me oa dija peg pell so en unan eus ar boc'hili, Iann a groazas he zivreac'h, hag e lavaras din heb discuez beza fachet :

— Peger bras e ia ann traou ganes-te ! Dress er mare ma teuan da savetei did da vuhez gant ar pez am eus gouezet, ne soujes nemet va laza. Taul da benvec a gostes, rag me ne begin em hini nemet pa vezo red en em servicha anezhan evid kilviziat Langourdaine ha Nicolas, evid hor silvidigez deomp hon daou.

Lezel a ris ar voc'hal da goueza. Red oa din hen anzavout, Iann a ioa cals dreistoun. Ar peoc'h gant pehini e kendalc'has, a grescas c'hoas muioc'h ar vez a ioa deut din.

— D'oc'h ar c'homsou kenta, ec'h anais doc'htu ne oa ket evid ar veich kenta m'en em vele Langourdaine hag ann ours. A dra sur er vintinvez-ze Langourdaine en devoa roet eur gevridi benag d'egile d'ober, ha Nicolas a rente cont dezhan. Langourdaine à lavare :

— Scuis avoalc'h oun breman oc'h ober minheer Abraham, hag e ve guelloc'h ganin cahout miser etoues calfaterien *Sant-Malo* eget peb tra, heb counta, gant ar c'hezec-vor-man a Hollandis, n'ho deus tam speret, tam descadurez na netra, na ne ouzont ket beva. Cavet ac'h eus-te ar razet en ho c'haô ?

Ar razet a oa ann Heliet, hag ar c'haô ho stâl. Oh ! na me a garfe beza c'hoas eno !

Ann ours a respontas :

— Ne vanke gour anezho, mæs savet a oa bet etrezho, rag m'ho deus collet peadra en amzeriou diveza-man. Ann intanvez Helie a anavezas ragtal ac'hanon, hag a begas doc'htu em c'hollierou, o c'houlenn diganin seis lur ha daou ugent all ma ne felle ket din beza disclæriet d'ar poliss, mæs me a reas ann hini n'en deus ket aoun : Ne teuan ket aman evid traou ken dister ; redec a ra a beb seurt brud fall varnhoc'h e *Sant-Malo*. Guelloc'h e ve deoc'h mont da veaichi evid eur maread amzer. Setu aman d'eus petra so hano ; ne ket seis lur var'n ugent a zigassan deoc'h, mæs diou veich ha teir gueich kement all. Ann hini goz. o sonjal e oan oc'h ober goap anezhi, a savas he bas loaiec varnoun, mæs Helie ann niz, a so breman ar mestr gantho meus aoun, a ginnigas din eur gador hag eur banne ; neuze em eus lavaret sclær dezho petra oa. Helie ar mab a so atau diskiantet, eun tamic muioc'h hirio eget gueichal, ha gouscoude en deus ententet ar pez a lavaren. Helie ann tad, petra benag ma eo sesiet he oll izili, en deus ententet ive. Oll ho deus ententet. Eis deves var lerc'h ho maro e vent goest da entent c'hoas ma ve hano da c'hounis arc'hant. Int ho deus kinniget mil lur din evid ann oll... Aman Iann a ehanas adarre evid chilou ; ne glevemp trous nevez ebet ken, hag ann trous bras a vouiemp breman, e oa mouez ar bobl oc'h ober gouel Loïs Filipp, a seblante tevel neubeut ha neubeut.

— Me n'oun ket nec'het gant trous ann diaveaz,

eme Iann. Ar pez a c'hortosàn, eo ann trous kenta a deuio beteg ennomp d'eus tu cambr Isidor, rag di eo ez afint d'hor c'herc'hat.

— Ma lesfen skuidam unan eus ann tonellou da redec, evid mont da guzet ennhi, emoun-me ?

— Sonjet am eus avoalc'h, eme Iann, ha goude? Hag ouspen, me a fell din gounis ar prim. Me ne anavezan ket caër ann traou-ze, me chans ar Gouarnamant a roio deomp atau d'ann neubeuta eur c'hant scoet benag evid beza disculiet ar vanden canailles ha laëron-vor-ze. Me chans perc'hen al lestr a rofe ive eur c'hement all,ha setu ma gouesfe eun daou c'hant scoet benag en hor chacot-ni.

— Red e ve en em savetei hon unan da genta evid allout gounis ar prim.

— Guir eo, emezhan, mes scanvoc'h e vezo ar voc'hal d'am dorn, pa sonjo din e talvez peb taul eun doussen peziou ugent real.

Hag e kendalc'has o frota he zaouarn gant ar plijadur en devoa cavet er sonjeson-ze.

— Ann ours a gendalc'he o conta ar pez a ioa c'hoarvezet ganthan. Ann Heliet a oa bet divheur amzer evid kinnig 10,000 lur d'eus ar pez ne dalveze nemet mil lur dezho da genta, mes ne felle ket dezho mont hirroc'h. Eur veich accord var ar priz, e oa red en em glevout evid guelet penaus dond a benn eus ann taul. Ar rouladen vras en devoa bet Langourdaine sonj anezhi, a dlie commans abars ann noz dre eur mor skuidam, hag evid-se eo hon deus ho guelet o tont aman da garga ar podou. Ar furlukinet, goaset ha merc'het a sicourle anezho d'ober ann taul heb goud dare dezho, rag ar re-ze ne gavont netra guelloc'h eget bale var ho fenn, dribi, eva hag ober beb seurt traou ziskiant. Ann Hollandis eo diæs bras dont a benn anezho, mes eur veich m'ho deus commanset int goassoc'h cals eget potret Breis-Izel. Setu aman eta petra so sonj d'ober : Ebat evid ann oll er bours, dribi hag eva dreist goalc'h, dansal evel gozet, taulion daouarn var ann daoulagat, souben ar rous, plajou torret hag a beb seurt plijadurezou dudius all bete tri zroatat dreist penn. Goudeze e vo kinniget d'ann Hollandis mond da velet ann tân *artifices* e casser furlukinet gant drapoiou ha scourou guez glas, ha neuze goulou e guer livet stanc ha stanc en dro dezho oll bete penn ho fri.

— Eun dra souezus a vezo evelken emoun-me, kerkent.

— Te ! eme Iann, ne d'oud ken nemet eun azen. Pa vezo guel ann traou henzus-ze var ruiou *Sant-Malo*, d'oc'h a beleac'h oud ginidic, te a vezo troc'het da c'hourlanchen ha beuzet en da voad. Neus ket leac'h da c'hoarzin.

— Guir a oa, mæs evelken, guel minheer Klootz gant kement all a c'houlou en dro dezhan, en devoa laouenneat ac'hanon, hag e respontis :

— C'hoarveout a rai ar pez a c'hoarveo, ne brezegfes ket kement ma sonjfe did beza dare da vervel, me so sur avoalc'h ac'h eus cavet en da speret ann tu d'en em denna ac'hano.

— Ia da ! eme Iann, te so boas da veza saveteet ganin, ha n'ac'h eus ket muioc'h anaoudegez vad evid-se.

Guelet avoalc'h a ris e oa red he veuli enn tamic dezhan, hag e respontis :

— Er c'hontrol, ar pez a lavaran eo evid da drugarecaat. Abaoue pemp devez am eus guelet e heller conta varnoud.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

Madou ann douar.

Er sizun-man n'eus ket bet grœt cals afferiou ; gouscoude ez eus eun tamic cresc var ar marc'hajou e Paris, couls ha var ar marc'hajou all dre ar vro. A hent all, marc'hat New-York, a ra peurvuia d'ar prizion sevel ha distaul,a so deut deomp gant cresc. Gouscoude eno, a lavarer, ez eus cals marc'hadoures, eleac'h dre aman ne ket hebken n'eus ket travoalc'h, mœs ive prena a renkimp. Ne velomp ket ho deffe ann dud divar ar meaz casset cals ed var ar marc'hajou muioc'h eget epad ar miz Du. Hogen, evel ma c'houlenner atau cresc var ann ed eus ann Americ, e renker credi penaus hor guinis-ni, a so guelloc'h evel danvez eget hini ann Americ, e teuio heb dale cals cresc varnezhan rag ar veillerien a so dibourve breman. Me gred eta e savo ar prizion var laë epad ar misiou Kenver ha C'huevrer.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 25 lur 5 guennec. Varlene e oant d'oc'h 20 lur 14 guennec.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 31 lur 15 guennec; segal, 21 lur 10 g.; hey, 22 lur 15 g.; kerc'h, 20 lur 5; ed-du, 16 lur. 5 guennec

KEMPER. — *Dissadorn* 31 *a viz Kerzu 1881*, (dre ann 200 lur.)

Guinis 26 l. »» g. — Segal 18 l. 00 g. — Hey 17 l. 00 g. — Kerc'h 17 l. — Ed-du 16 l. 00 g. — Avalou-douar 10 l. A.

MARKIS PONTCALEC.

(Kendalc'h).

« Lavaret ha roet a so bet da anaout deomp, penaus « ne ket hebken ar re ac'hanomp a oa bet harluet a oa « miret outho d'en em gavout er Stadou, mes ouspenn, « difenn a oa douget espres caër da eun niver bras a du- « chentilet da gemer pers er Stadou. Guelet hon deus « beteg re vad adalec ann deis kenta ma eo bet unanet « endro ar Stadou – e miz Gouere 1718, — penaus ne « oa mui frankis ebet evid rei ar moueziou, hag ive, pe- « naus eun darn vras eus tud ann trede Stad, pere ho « devoa kemeret pers e digor ar Stadou da viz Kerzu « 1717 a oa bet lakeat er meaz, hag ar re all a oa bet « lenteet dre beb seurt gourdrouzou. Erfin, guelet hon « deus, — torr-lezen ha n'oa ket bet he bar beteg neu- « ze, — guelet hon deus ann archerien o tont e creis « *Assamble* ar Stadou, evit lacaat sina ha digemer dira- « zho ha dre ners kemennadureziou cuzulierien ar « Roue, pere a dorre al lezennou grœt gant ar Stadou.

« En despet d'ann ursou roet gant proculerien al lez- « varn huella ha gant difennourien guiriou ar Stadou, « ar memes archerien ho deus miret eus ann autrou de « Coëtlogon, unan eus ar re ho deus ar garg vras-se, da « vont da zougen clemm, evel ma oa dleet, dirag Lez- « varn ar Roue, eneb ar goall-bers great da dud ar Sta- « dou a Vreiz izel, ar pez en deus great deomp rencout « mont da ober hor c'hlemmou ha da lacaat ho dougen « d'ar c'hreff eus Lez-varn a Vreis-Izel. Guelet hon deus « eur veich all lacaat dastum ar memes autrou de Coët- « logon hag her c'hass er meaz ar vro,hen harlui,abala- « mour ma en devoa sentet eus urzou ar Stadou, ha « great evel ma oa dleat ann deveriou eus he garg ; « d'ann autrou de Cherigny a so bet great ar memes tra « abalamour ma en devoa difennet gant enor guiriou ar « Roue ha re ar vro-man.

« Evel ar goall berziou-se a so noazus d'ann urs vad « ha da vrassa mad ann oll, hag ouspen, eun dismegans « eur viltans great d'ann Noblans a Vreis-Izel, ni a ra « da anaout, dre ar scrid-man, penaus hon deus promet- « tet ha great al le, oll kement hon deus sinet aman « varlerc'h, d'en em sevel oll a unan evit difenn dre « gement mod leal hag honest a gavimp en hor gallout, « en eur respeti bepred evel m'eo dleat ar Roue hag He « Huelded ann autrou duc a Orleans, rener ar rouante- « lez, evit difenn he oll guiriou ha lezennou coz d'hor « bro garet Breis-Izel kercouls ha guiriou ann noblans. « Kement-se hon deus touet ober var hol lealdet ha var « hon enor. Ouspen, ober a reomp al le d'en em lacaat « a du gant ann hini ac'hanomp a ve nec'het pe goall- « gasset divezatoc'h en eun doare benag en he gorf, en « he vadou, en he frankis pe en he enor, ha da gemer « varnomp oll a unan ha var bep hini ac'hanomp en he « gostez he unan ar garg da zifenn he viriou, heb gal- « loud beza disammet e mod ebet eus ar garg-se, « hag a vezo great ann hu, evel var eun den fallacr ha « mezus var ann hini a vanco ann disterra d'he bro- « messa. Ober a reomp c'hoas ar bromessa, dindan boan « da goueza dindan dismegans ann oll ha da goll enor « ha brud vad, da ober oll ar pez a vezo red evit hen « tenna eus ar stad truezus e peleac'h en em gavo dis- « caret evit beza difennet calonec guiriou he genvrois, « da vervel kentoc'h eget gouzanv na vezo great goall- « bers ebet dezhan, ha da ober ma vezo dic'haouet eus « ar c'hollou hag ann dispignou en devezo great evit « brassa mad ha scoazel he genvreudeur goall-gasset.

« Oll duchentil ar vro-man a vezo pedet hag aliet « stard, da sina ar C'hontrad-man a unvaniez, mar ho « deus c'hoant da viret divlamm ho brud vad hag ho « enor ; tud ar c'henta hag ann trede stad a vezo pedet « ive da gemer pers en hon Unvaniez ; digemer a raimp « ive en hon touez ann duchentilet all a ziaveas ar vro, « oll kement a garo en em lacaat a du ganeomp evit di- « fenn brassa mad ar Rouantelez hag hini hor bro.

« Ober a reomp ouspen ann eil d'egile, ar bromessa « da virout a grenn cuzet eus ar re all ann unvaniez a « so etrezomp, da chomm bepred fidel ann eil d'egile, « dindan boan da goueza etre daouarn tud al Les-varn. « Erfin, discuill a reomp da zisprijans ann oll, evel tud « disleal ha mezus, evel taulet er meaz eus ann noblans « ann duchentiled eus hor bro ha ne falvezo ket gantho « sina ar C'hontrad a Unvaniez-ma. pe int a so er vro- « ma pe ne maint ket, kercouls hag ar re her sino, mar « teuont goude da vont eneb unan benag eus ar c'hem- « mennadureziou grœt ganeomp huelloc'h, en henvelep « doare ma vezint da virviken taulet er meas a renc an « duchentiled calonec ho deus sinet aman varlerc'h.

« Hag evit na gavo den leac'h d'en em glemm na da « damall netra da zen, ar C'hontrad-man a so bet sinet « heb derc'hel cont eus renc na cargou huel ar re ho « deus kemeret pers en Unvaniez-ma. »

Ann oll duchentiled en em vodennas gant mall-bras en dro d'ann autrou de Lambilly, ha prest goude, ar feillenn a oa goloet a sinaturiou.

— Breman, autrounez, eme ann autrou de Lambilly, me a ia da gass al listen-ma dre bevar c'horn Breis-Izel, ha bezit sur, den ebet na revuzo kemer pers en hon Unvaniez ; epad ann amzer-ze, labourit eus ho oll galloud evit gounid d'ho sicour ho mignonet, ho merourien ho oll sujidi, savit ha reolit eur strolladic mad a dud pep hini ac'hanoc'h ; evelse ec'h helfimp sevel eun armé vihan, ha guelet e vezo a betra n'eo ket gouest potret Breis-Izel pa vez red dezho en em sevel evit difenn ho feiz, ho lezennou coz hag ho guiriou.

— Me ielo varc'hoas en hent evit mont da Baris, a lavaras Pontcalec, hag ann autrou comt de Laval a gavo digor din el Lez ar Roue bihan, da lavaret eo el Lez ann dud a fell dezho savetei ar Roue bihan a dre zaouarn he Vouard.

Ar mennosiou calonec ha nerzus, ar c'homsou caër ha leun a fizians en em groaze en nosvez-se e pevar c'horn sâl vras maner Pontcalec. Pep hini a vele o c'houlaoui azioc'h Breis-Izel eur goulou-deis a frankis, a beoc'h hag a urs-vad. Aliou fur ann autrou de Talhouët, comsou caër ann autrou du Couëdic, lavarou distag ann autrou de Montloïs, a lacas ar c'halonou hag ar pennou da domma.

— Autrounez, a lavaras Pontcalec, ra vezo hor galvadenn hiviziken : « Bro-C'hall ha Breis-Izel !!! »

— Hag a so mad, eme de Lambilly, mes lavaromp ouspen : Beva Loïs XV !

Eun heur goude, ann duchentiled a bigne var ho c'hezec, hag a zistroe pep hini varzu he vaner en eur brederia var ann dra vras a oa bet mennet etrezho. Eun dra oa eus ar brassa red ma vije chommet cuz ann assambleou ken ho devije bugale Lois XIV roet ho grad vad d'ann dispac'h-se savet evit ma vije sevenet penn-da-benn mennosiou diveza ar Roue bras.

D'ar mare ma oa ann duchentiled o tremenn a vanden var ribl stanc maner Pontcalec, eun den a ziscoassas a greis eur brouscoad goloet a zeliou, hag en eur astenn he zorn sarret varzu ar maner deut en eun taul da veza didrous ha tenval :

— Autrou markis, a lavaras Torcol en eur c'hrigonsal he zent, c'hui ho peus va c'hasset da glasc va boued abalamour ma lakeen ho merourien var netra hag er brassa dienes, diouallit mad na zastumfenn heb dale ho penn divar brenn-esken paner ar Gontel-Vinterez ! eur goall c'hoari a rit aze a gav din, eur c'hoari cals risclussoc'h eget oll gourinadijer pardoniou Scaër.

Ha Torcol en em risclas cuit en eur c'huibannat evel ma c'huibann ann aër-viber.

(Eur pennad all eur veich all.) X.

H. Liberat.

Bulletin de l'Association financière de France.

Les transactions ont été un peu meilleures sur nos rentes, mais les cours sont toujours lourds. Le 3 0/0 s'inscrit à 84.55, l'amortissable ancien à 84.95, le nouveau à 84.64 et le 5 0/0 à 114.05.

Les actions de la Banque romaine continuent à donner lieu à des ordres d'achats suivis aux environs de 760 fr. Les acheteurs, à ce prix, escomptent avec raison l'importante plus-value assignée à ces titres, et par l'étendue des opérations de la Société, et par les dividendes élevés sur lesquels peuvent compter les actionnaires.

Au taux auquel se capitalisent les titres de nos principales institutions de crédit, l'action de la Banque Romaine a devant elle une large marge de hausse dont bénéficieront les capitalistes qui font emploi de leurs disponibilités sur cette valeur.

Le marché des actions de la Société générale de laiterie continu a être des plus suivis. Les achats sont très suivis au fur et à mesure des développements que prennent les opérations de la Société.

Les recettes encaissées du 3 Avril au 31 Décembre 1881 dépassent le chiffre de 10 millions de francs, c'est-à-dire en neuf mois, et cette entreprise n'en est qu'à ses débuts.

Nous rappelons qu'un coupon trimestriel de 6.25 se détache aujourd'hui.

Les actions de la Société générale de fournitures militaires sont très demandées, à la suite des commandes importantes que vient de recevoir cette Société.

Les transactions se poursuivent avec une grande activité sur les actions des Mines de Rio-Tinto qui progressent à nouveau, en attendant des cours bien supérieurs. Le cours de 800 fr. sera atteint dans un délai très-prochain.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

La conversion du 5 0/0.

L'*Association financière de France*, capital 1,200,000 francs, 1, rue Grange-Batelière à Paris, indique à tous les porteurs de 5 0/0, les moyens les plus sûrs et les plus simples de ne pas souffrir de la conversion qui paraît imminente.

A condition de prendre les devants sans attendre que cette conversion soit officiellement décidée, les porteurs de 5 0/0 peuvent conserver un *revenu au moins égal* SANS DIMINUER LES GARANTIES NI CHANGER LA NATURE DE LEUR PLACEMENT.

Indications gratuites à toute personne qui en fera la demande à l'Administrateur de l'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière, à Paris. (Joindre un timbre-poste pour la réponse.)

LES AMUSETTES

Ce joli petit journal ne s'occupe que de jeux d'esprit, de jeux sur la littérature, l'histoire et les sciences, de divertissements en famille, de petites curiosités de tout genre. C'est le *vade-mecum* de ceux qui tiennent à ne pas rester à l'état de comparses dans une société. — Il est édité par M Ferrand, dont les diverses publications, en particulier le *Journal des Curieux*, ont obtenu un succès si considérable.

L'abonnement aux *Amusettes* n'est que de 3 francs par an. - Adresser 3 fr. (mandat ou timbres-poste), à M. FERRAND, éditeur, à Besançon (Doubs), ou à Paris, 6, rue de Savoie.

AVIS SÉRIEUX Voulez-vous acheter du vrai vin de Bordeaux (Château Lauzard) dans de bonnes conditions de prix. Adressez-vous à Mme Hte Izard, propriétaire, 139, rue de l'Eglise Saint-Seurin Bordeaux.

DOCTEUR CHOFFÉ

Ex-Méd. marine ✱ envoie *gratuitement* son Traité de Médecine pratique, indiquant sa méthode (10 années de succès dans les hôpitaux pour) radicale des Maladies de tous les Organes et des Hernies. — *Ecrire quai Saint-Michel, 27, Paris.*

FORTUNE POUR TOUS PAR L'ÉCONOMIE

"SOL LUCET OMNIBUS"

Vente à terme et à crédit d'Obligations françaises à Lots, Ville de Lyon, de Paris et Crédit Foncier.

Versements mensuels : CINQ FRANCS pour les coupures et VINGT FRANCS pour les Obligations entières.

Les numéros des Titres sont remis au troisième versement, et, de ce jour, toutes les chances du tirage sont acquises au Souscripteur.

Pour tous renseignements, s'adresser, en payant la réponse, au

COMPTOIR FRANÇAIS DE L'ÉPARGNE

117, Rue Saint-Lazare, 117. — PARIS

MISSION

Les nouveaux MISSIONNAIRES

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

AVIS AU CLERGÉ

ET AUX COMMUNAUTÉS RELIGIEUSES

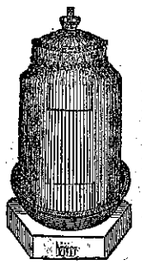

La réputation justement établie des **CALORIFÈRES GURNEY** les ont fait adopter par les Membres du clergé et des Communautés religieuses ; nous les voyons fonctionner soit comme **poêles,** soit comme **calorifères en cave,** dans 16 cathédrales, 350 églises, 180 communautés, un nombre considérable de châteaux, écoles, hôpitaux, maisons particulières, etc.

(*Se méfier des Contrefaçons*)

La Maison accorde toutes facilités pour le paiement par annuités

ON ENVOIE FRANCO : NOTICE, CERTIFICATS ET TOUS RENSEIGNEMENTS

S'adresser : **33, Rue des Tournelles, 33, PARIS**

COMPTOIR MONTYON

(Fondé en 1850)

CHATELAIN AINÉ & Cie

BANQUE et CHANGE

Ordres de Bourse au comptant et à terme

Escompte, Paiement de Coupons

PRÊT sur TITRES (mêmes nos rendus)

AVANCES SUR PENSIONS CIVILES ET MILITAIRES

sur Warrants et Marchandises

TRANSACTIONS FINANCIERES ET COMMERCIALES

11, Rue Montyon, PARIS

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED.

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 14 a viz Kenver 1882.

Ar Glericalet setu ann enebour.

Setu kenvrois, ar ger kenta so bet embannet a bell so gant ar Revolutionerien, hag e guirionez, petra a vir outho d'ober ho c'hoant ? Netra nemet ar Gatoliket, ar Glericalet egis ma lavaront. Ar reman, desket a vihanic, er guir lezen Doue a voar avoalc'h e renker senti da genta ous Doue, ha dreist peb tra, kentoc'h eget ous ann dud, ha kense, ar Radicalet p'ho deus eun tamic skiant, a voar avoalc'h ne hellint morse dond a benn eus ann dud keit ha ma vezo ar Gatoliket o vruda al lezenze hag oc'h he difenn dre ho buhez ho unan, ha setu perag e fell dezho ho distruja, hag ec'h anzavout a vouez huel : *Ar Glericalet setu ann enebour !* Ar re-ze abaoue ma eo bet savet Satan a enep Doue er Barados, hag abaoue m'ho deus ann oll heretiket ha pec'herien græt ho fossubl evid enebi ous Doue n'ho deus morse ehanet d'ober atau ar memes tra ha da vruda atau ar memes blasfemou. Hogen, abaoue Voltair a lavare red eo distruja ANN IFFAM neus bet morse hini all ker goas evel ar Gambetta, den ar Franmassonet, a lavar d'he dro: *Ar Glericalet setu ann enebour !* Abaoue m'en deus bet ann hardiegez da zisclœria en eur fæson ken anat petra a felle dezhan da ober, n'en deus ket ehanet da boania, hen pe he vevelien da glasc dond a benn eus he daul. Ferry eo en deus clasket lacaat da voti al lezen a enep ar Relijiuset, hag e guirionez, en deus allet lacaat hen ober er Gambr, mæs er Senat, ar pennad 7 so bet taulet a gostes, rag ma oa re a enep al liberte. Kense, petra benag ne oa ket deut abenn eus he daul, en deus douget a enep ar Relijiuset kemennadureziou an 29 a viz Meurs, ha pa na felle ket d'ar Senat rei dezhan eul lezen nevez evid chasseal ar Relijiuset er meaz eus ho ziæs, en deus clasket ha cavet var he veno (petra benag ne oa ket guir), etoues al lezennou coz, eur re benag a sonje dezhan e cave ennho ann tu da voasca ar Relijiuset. Hogen, ma oa e guirionez ar Ferry e penn al lezennou-ze, ar Gambetta ann hini a oa dre zindan oc'h he boulsa. A bell so e oar o lavaret dezhan, pe guir e felle dezhan beza guir rener ar Frans heb beza e penn ar Gouarnamant, e tlefe en em lacaat he unan er penn m'ho dije gouezet ann oll piou a renkefe respont pa vije bet græt eun dra benag a dreus. Goude en em zifenn cals ar Gambetta en deus assantet en em lacaat e penn ar Ministret so bet hanvet ar Vinistret bras, petra benag ne dint nemet Ministret bihan, na ne gredan ket e alfent chomm pell amzer a unan ganthan, mæs an draze ne ket hon affer-ni, gant ma lesint ar Relijion, hag ann Ilis e peoc'h. Siouas ! aoun bras am eus ne glaskefent enebi outho atau goassoc'h-goas.

Ar Gambr, petra benag ma eo fall avoalc'h, ne deo ket c'hoas travoalc'h evithan hag ar Gambetta o sonjal cahout eur Gambr all goassoc'h c'hoas ma ve hanvet dre ar voteres dre listen, en deus sonjet dija he lacaat da voti ar seurt voteres-ze hag he c'hass cuit ker buhan, evit cahout eun all en he flass. Eun dra benag paket atau a sonj dezhan e vezo evithan, mæs goulen a ra muioc'h. Meur a veich en deus guelet penaus ar Senat a vire outhan d'ober he c'hoant, ha setu ma c'houlenn breman assambli ann diou Gambr evid cheinch ar Vamm-lezen penn evid penn. Carout avoalc'h a rafe teuler ar Senat en traon, mæs aoun en deus ne alfe hen ober doc'htu, ha setu perag ema o clasc tenna eul loden eus he c'hallond diganthan. Neuze p'hen devezo allet cahout he c'hoant, siouas deomp ha d'ann Ilis ! Neuze e rai dezho goassa ma hello ne vezo mui den evid enebi , rag-se emaint oll, ar Gambetta, he sclissen hag he vevelien, o lavaret breman : *Ar Senatourien* ar re-ze eo ann enebour rag neus ken o viret outhan da vont re hir er brezel a ra d'ann Ilis, ha ma ne ouzont ket ann electourien ober ho dever mar teu ar re vad da goll dre ho faut d'eus ho niver er Senat, siouas deomp ! heb dale e vezo hor bro eur Frans f..... collet ! Plijet gant Doue pellaat diouzomp eun henvelep maleur, ha cass en ho roud, ar c'henta guella, ar vanden Radicalet-se a so, a bell so, oc'h heul ar Gambetta hag he sclissen egis eur vanden chass clany n'ho deus ken c'hoant nemet dispenn hor bro ker cristen ha ker sentus da Zoue beteg hen, mæs breman e ve lavaret ne sellfe mui ann Autrou Doue a druez onzomp, pe guir eleac'h hor

gervel da sicour hon Tad Santel ar Pab eo fæsonnet mont da gerc'hat dre ann dorn unan eus ar re so bet ar goassa oc'h enebi ous he Ilis hag a so d'eus hor goassa enebourien deomp-ni. Mez a dlefemp da gahout, kenvrois, e ve fiziet hor c'harg hag hon deveriou d'ar re all ! Hogen, mar fell dehag hon deveriou d'ar re all ! Hogen, mar fell deomp e teufe ann Autrou Doue da lacaat hivisiken he fians ennomp, e tlefemp beva evel guir gristenien en amzer da zont, ma hellimp kemer gant guiriones hano guir vugale ann Ilis. A.

Unan eus ar re so boaset da scriva er gazeten en deus sonjet, penaus da gals, da lod eus ar re a reseo ar gazeten-ma, ve moullet ennhi beb ann amzer eur sermon benag var ar guirionesou bras, hag en deus casset din ar sermon a ia aman varlerc'h, o lavaret, penaus ma ve cavet mad ganeoc'h e tigasfe re all goudeze. Plijout avoalc'h a ra din he sonj, ha setu aman ann hini kenta en deus scrivet, me chans e plijo deoc'h ! A.

SERMON AR VARN.

Venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient vocem filii Dei.

Erru an heur ma clevo kement hini a so er beziou mouez mab Doue. (Joan. 5-28)

Comsou spontus, guirioneziou terrupl. Eun deves, va breudeur, eun deves a so merket gant Doue en he goler, da zistruja ar bed ha da varn oll vugale Adam. Piou a lavaro petra vezo an deves spontus-se ? An heur diveza eus an oll gantvejou o son, an amzer o chom a grenn a za, ar bed oll o finissa, an Env hag an douar oc'h orjella, o tismantri hag o coueza en ho foull, ar beziou o finmantri hag o coueza en ho foull, ar beziou o finval, ar re varo, pa glevont son an drompill o seval, ar re varo, pa glevont son an drompill o sevel eus calon ann douar, an Autrou Doue o tisken da varn an oll vissou hag an oll vertuziou hag o tesidout evit biken eus a eurusdet pe eus a valeur an dud oll, setu petra vezo an deis euzus-se. Deis a venjans, deis a justis, deis an Autrou Doue hag he varnedigez, oh ! na te a so terrupl ! ha pegen talvoudus eo d'ar silvidigez ar sonjou hag ar spont ha lakees da zivoan er c'halonou ! Ar varnedigezse eus an Autrou Doue, va breudeur, eo a lakea goad ar Roue David da sclassa en he voaziet, a lakea da grena sant Augustin e creiz plijadurezou fall he iaouankis, sant Jerom e creiz ar rusta pinijennou, sant Arsên beteg dindan ar reïer, testou eus he vertuziou dispar.

An deves-se c'hoas,an devez-se d'an Autrou Doue eo a spont an den impi, hag a vir ous an ene criminel da gahout repos ebet, caër e deus trei ha distrei, ha clasc en em intourdia. An deiz-se d'an Autrou Doue eo a rent c'huero plijadurezou mezus an den impudic, rag guelet a ra bepret o tont an deiz-se, ma vezo an oll dud barnet gant justis Doue : *Venit hord in quâ omnes qui in monumentis sunt audient vocem filii Dei.*

Siouas ! an darn vrassa eus ar gristenien ne sonjont casi morse er guirionezou-ze. Ar pec'her, an den libertin a garfe coll evit atau ar sonj anezho, abalamour ma lakeont da grena he goustians coupabl. Hogen, ministr d'an Doue-ze a varno a-c'hanomp oll var an Aviel, eun dever eo din crial ouzoc'h : ho ped sonj, eun devez a deuio ma clefot mouez mab Doue ous ho kervel d'ar varn : *Venit hora in quâ omnes qui in monumentis sunt audient vocem filii Dei.* Sonjit ennhan pe na rit ket, en em breparit dezhan pe na n'em breparit ket, devez an Autrou Doue ne deuio ket neubeutoc'h evidoc'h. Hogen, avad, mac'h en em breparit dezhan, n'ho peus leac'h ebet da gahout aoun. eleac'h ma ne rit ket, e santoc'h en deiz-se eur spont, eun encrez, eun dizesper ar brassa.

Dre interest eta, evit ho silvidigez eternel ha netra ken, va breudeur, e teuan hirio, da ziscuez deoc'h pegen spontus e vezo an deiz diveza eus ar bed, dre ar burzudou, ar sinalou estlammus a vezo guelet araug barnedigez Doue, ha pegen scrijus e vezo evit ar bec'herien dre an oll draou a c'hoarvezo e serr ar varnedigez terrupl-se. Silaouit piz hag heuillit mad ac'hanon ; ne lavaran netra a na ve harpet var gomsou Jesus-Christ,an Aviel hag ar Brofetet.

I.

Guelet em beus dindan an heol eun dizurs bras, a lavare Salomon, guelet em beus an impiete o terc'hel plass ar vertus, an dislealdet lakeat asezet e cador ar justis. Setu, va breudeur, ar pez a velomp c'hoas bemdez, ha muioc'h marteze eget e lomp c'hoas bemdez, ha muioc'h marteze eget e amzer ar Roue Salomon. An dud vad, an dud honest, an dud a zoujans Doue hag a relijion a vale gant poan var an douar, hiskinet, goapeat, dispriget, persecutet, red dezho aveichou, cuzat soken, jet, persecutet, red dezho aveichou, cuzat soken, ho oberou mad ; an dud fall er c'hontrol, a sav huel ho fenn, hag a vel an oll o plega dirazho. Doue hag hen deus eta, losket traou ar bed-ma da vont egis ma carint, heb na reis na barnedigez ? Nan, nan, a respont ar Speret-Santel, dre ar Scritur sacr ; eun deis a deuio, Doue a varno an den just hag an den impi, a rento da beb hini dioc'h m'en devezo great, hag a lacaio urs e pep tra : *Justum et impium judicabit, et tempus omnis rei tunc erit.* Eun deis a teuio, Doue a c'holoio a vez he adversourien, a venjo he servicherien disprijet ha goall-gasset gant an dud fall, hag he Relijion santel eus an dismegans great dezhi gant an den impi ha libertin. Crenit eta, pec'herien, beza ho peus breman ho teves evit beva en ho roll, en ho tivis, ha contanti ho ioulou fall ; mes hen en devezo ive he zeves evit renta deoc'h ar pez ho pezo meritet ; beza ho peus ho tevez brema, evit disprijout madoberou Doue hag insulti d'he vadeles ; mes hen en devezo ive he zeves evit en em venji eus ho tisprij hag eus ho tismegans ; devez a goler, eme ar Profet, deves a vallos hag a encres,

deves a valeuriou hag a vizer, deves a goumoull hag a denvalijen, deves a dourmant hag a voalamzer ; en eur ger, deves a zistruj hag a varo.

Mes pegouls, pedavare a c'hoarvezo an deis terrupl-se ? Den ne voar-ze nemet Doue. Hogen, dont a rai, ha dont a rai kentoc'h evit na sonj dezho an dud impi hag ar bec'herien, rag surprenet e vezint e creis ho flijadurezou, ho dessinou a fortun hag ho dallentez. Evelato, pa dostaio an deis-se, an douar a vezo trubuillet gant brezellou criz. Ar boblou a gerzo enep ar boblou, hag an douar oll, eme ar Profet, a vezo goloet a c'hoad hag a lazerez. Evit venji crimou an dud, eme an Autrou Doue, me ho bruzuno neuze, evel ma vruzuner colo gant eur frail. *Tribulabo homines.* An douar deut da veza dizend ne vago mui an dud. Ar c'hrouadur a c'houlenno bara digant he vam, hag he vam ne devo tam da rei dezhan. Ar vossen a deuio da greski an eus eus ar gernez ; corfou an dud eat eus ar bed-ma, losket evel berniou teil a hed an hentchou, à ziscuezo a beb tu, breinadures ar mamaro : *Corpora eorum sicut stercora.* Evit peurachui glac'har ar bed, an Ante-Crist, an den-ze a bec'het, a glasco diframma, disgrisienna ar feiz eus calon an dud fidel, ha cals anezho a vezo touellet ganthan. Deveziou ken diæs evit ar silvidigez, a lavar deomp Jesus-Crist, ma na ve den salvet eus ar re a vezo neuze var an douar, panefe ma teuio Doue en he drugarez, da ziverra an amzer-ze.

Erfin, setu an heol o sevel evit ar veich diveza. Ar bed a so o vont da finissa. Eus bâr an envou, Doue a laca da zisken an dizurs hag ar c'hemesc dre bevar c'horn ar bed. Kerkent, herves prediction Jesus-Crist hag ar Profetet, kerkent sinalou spontus a deu da garga bolz an Env. An heol, goloet gant goabrennou du ne ro mui a sclærijen ; al loar a deu ru evel ar goad ; ar stered diflachet eus ho renc a gouez, a ruill, an eil goude eben a dreuz an ear, a stoc an eil ous eben en eun doare spontus. An avelou foll dichadennet, dirollet, a skign partout an tourmant, ar boulvers hag an dismantr, a zispenn ar c'hoajou, ar meziou, an douarou huel, a ziscar an ties, ar paleziou, ar c'heariou, a ziframm beteg ar fond, ar meneziou hag ar reïer. hag a sclap anezho tam ama, tam ahont. Ijadennou scrijus a laca an douar da horjella, da frailla ha da zigori beteg ar goueled. C'hoas muioc'h fuloret eget an elemanchou all, ar mor bras a groz hag a iud evel eul loen arrajet ; sevel a ra he goagou beteg an oabr hag e c'hourdrous lonca an douar. Al luc'het, ar flammou, an tarziou tân a lugern stanc-a-stanc, o croazigellat a dreus an ear. Curunou crenvoc'h eget curunou Sinaï a glever o roul, o crozal hag o stracal spontus eus an eil penn d'ar bed d'egile. *Fulgura et voces et tonitrui et terræ motus.* Pebez anken neuze, o va Doue, pebes trubuil a bouezo var galonou an dud ! Ar boblou, eme Jesus-Crist, a zizec'ho gant ar spont, var hed eus ar maleuriou a c'hourdrous anezho. Ho c'halon mantret, ho bisaich discaret ha drouc-livet, ho c'horf sounnet gant an dristidigez hag ar spont. Ah ! a leverint neuze, an eil d'egile, petra a annons deomp ar boulvers jeneral-ma Tud maleürus ma'z omp, piou a roio deomp eun abri, da beleac'h ez aimp-ni da guzat a zirag coler an Doue beo ? Petra vezo eta ar varn, m'ar deo ken scrijus an traou a dle c'hoarveout araug ?

O Relijion santel ! c'hui eo a vezo hor sicour hag hor scoazel en deveziou-ze a drubuill ; pep hini a santo neuze mad petra dâl ar vertus. An den just a roio neuze mil bennos d'al labourou d'ar poaniou en deus gouzanvet. E creis ar boblou strafuillet hag ar bed dismantret oll, ar re just n'ho devezo aoun rag netra, eme ar Roue David, rag an Autrou Doue a so evitho hag en tu gantho. *Non timebimus dùm turbabitur terra ; Dominus virtutum nobiscum.* Setu perag, azalec ma commanso an trubuillou ze, tud just, savit ho penn a lavar hor Salver, rag ho redemption hag ho silvidigez a so tost : *appropinquat redemptio vestra.* Mes c'hui,pec'herien maleürus, m'her goulen diganeoc'h, ha n'ho peus-hu ket aoun rag coler eun Doue, a ziscuezo, eun deis, kement a c'halloud eneb an dud impi ? N'ho peus-hu ket aoun rag he justis, a skoio neuze, seul pounneroc'h, na vezo bet bras ha divent meurbed he batiantet d'ho cortos ? Perag ne glaskit-hu ket ober ho peoc'h ganthan araug ma couezo varnoc'h ar birou eus he goler ? O va Doue ! cargit ac'hanomp eus ho toujans santel, ra zeuio ar sonj eus ho parnedigez terrubl da dreuzi hor c'halon gant ar c'heunz d'hor pec'hejou ra zeuimp da zistrei ouzoc'h araug an deis bras eus ho coler ; rag ne vezo mui neuze, o va Doue ! evit ar pec'her nemet daëlou keunz ha glac'har inutil ha diremed.

Mes achuomp, va breudeur, taolen an deis terrupl-se eus a venjansou Doue. E creis boulvers an env hag an douar, e tiskenno eus an env, a lavar sant Ian, eun eal galloudus, endro dezhan eur goabren skedus, he benn curunet gant eur ganaveden, he zremm lugernus evel anh eol,he zivisver evel daou bilier tân. An eal-ze a lacaio eun troad var an douar hag eun all var ar mor, ha gant eur vouez crenvoc'h eget an oll gurunou assambles, e touo en hano an Doue a so bet a viscoas hag en deus great an env, an douar ha kement tra so ; ober a rai al le, ar sermant terrupl-man : hiviziken ne vezo mui a amzer ; mui a amzer evit ar binijen, mui a amzer evit an œuvrou-mad, mui a amzer evit trugarez Doue : *Tempus non erit amplius.* Kerkent, eme al leoriou sacr, kerkent eur mor, tourmant a dân a ziroll var an douar ; ne veler a bep tu nemet tân-goall, ann douar oll a bez ne deo dizale, nemet eur pez tantad tân spontus, eur bern traou devet ha puluhet. Ha goude ma'z eo evelse dismantret ar bed oll ne glever mui trous

ebet : dre oll eur silans vras, eur silans spontus, eur silans a varo.

II.

Chomomp eun tachadic da sellet ha da goumpren en traou trist a so dirag hon daoulagat. Ar bed a so distrujet, hag ann oll draou caer a oa enhan a so eat da netra. Clasket brema, e peleac'h edo ar c'heariou bras-se, an ilisou caer-se, an ties ar paleziou pinvidic-se a gasse beteg an env an tcsteni eus a c'halloud hag eus a ourgouil an den; ar bed n'eus mui netra tout; pep tra so mut, pep tra so maro !!

Neuze e vezo clevet son an drompil skiltrus : Tud varo, savit, deut d'ar varn : *Surgite, mortui, venite ad judicium.* Var ar c'homsou-se leun a ners, petra velomp ? Pebes arvest ! an douar o remui, o finval, ar beziou o tigori, corfou maro a villierou, oc'h heja ar boultren a so en dro dezho, an ifern o tislonca ar re zaonet ; ar re eürus, ar re salvet o tisken eus an env, eskern ar re varo hag ho oll izili o tont buhez enho, o finval, o vania, oc'h en em glasc hag o vont d'en em unani, d'en em staga an eil ous egile, an eneou o vont adarre en ho c'horfou ; en eur ger, oll vugale Adam o ressusita ; mes evel a lavar sant Paul, en eur fesson, en eun doare dishenvel meurbed. Rag corfou ar re fall a vezo divalo, euzus, mez ha donjer ho guelet, eleac'h corfou ar re just a vezo caer ha skedus meurbed. *Omnes quidem resurgemus, sed non omnes immutabimur.*

Pe seurt moment evidomp, va breudeur, pa glevimp eus goueled hor beziou ho devezo keit ha keit amzer cuzet hon eskern dizec'het, pa glevimp a greis tout hag en eun taul cont ar vouez terrupl se o crial : Tud varo, savit ; *Surgite mortui !* Lavarit din, den iaouanc, lavarit din, plac'h iaouanc a so ho coustians crignet noz-deis, gant preon ar remors, hag a sant dija, brema evel eun ifern en ho calon, lavarit din pere vezo ho sonjesonou o vont d'ar varn ? A ne viot-hu ket e niver hag etouez an dud maleurus-se, ma coms anezho ar Profet Isaï. An dud fall, emezhan, a losco iouadennou scrijus, abalamour devez an Autrou Doue a so eruet ; ho divreac'h a gouezo gant ar glac'har, ho c'halon a vezo rannet, bruzunet gant an anken hag ar spont, crena rai ho izili ; gouzanv a raint, clem a raint evel eur vreg var nez genel eur c'hrouadur; sellet a raint spouronet an eil ous egile, hag ho bizaich a vezo dizec'het dre an aoun evel dre eun tân bero, abalamour devez an Autrou Doue so eruet, an deves cris-se, eme atau ar memes Profet, an devez-se a goler hag a vuanegez, ma ia Doue da buluchi ar bec'herien ha d'ho funissa eus ho oll fallagriez.

Gouscoude traonien Josaphat, traonien ar varn a so dija peur-garget gant an oll rumadou, an oll pobladou tud a so bet var an douar abaoue ma'z eus anezhan. Guelet a rer oc'h erruout a verniou, a strolladou, ar re vras hag ar re vihan, ar re just hag ar bec'herien mesc a mesc ; lod an esperans o para var ho zâl, lod all o rei mercou eus ar spontussa dizesper. Eus a bep tu e clever scrijadennou a c'hlac'har ha canticou a-joa. A greis tout, setu an env o tigori.... ha Jesus mab da Vari, carget gant he Dad Oll-Galloudec da varn an oll rummadou tud eus an douar, Jesus a zisken eus an env e creis an oll c'hloar hag an oll splander eus he vajeste. He zaoulagat, eme sant Ian, a lugern evel an tân ; var he benn eur gurunen gaër meurbed ; en he zorn eur c'hleze hag a droc'h dioc'h an daou du evit skei ar bec'herien Evit guiscamant e toug eur roben hir goloet oll a c'hoad ; hanvet eo Verb an Autrou Doue, mab an Oll-Galloudec, Roue ar rouane. He drôn a so henvel oc'h flammou tân ; ar rojou a so oc'h arpa anezhan a so evel tân eur forn goret. Eur ster a sclerijen a ruill dindun he dreid ; en he gichen eun eal galloudus a zalc'h en he zorn alc'huez islonc an ifern hag eur chaden hir. Er penn araug, e vale ardamez ar gear santel, me lavar ar groas benniget ruziet oll gant ar goad. Eur milion a elez a so o servicha Mestr ar vuhez hag ar maro, ha dec mil milion all a so en he raug, prest da seveni he urzou. En doare terrupl-se eo e veler anezhan o tont a dreus an Env. Neuze, eme an Aviel, an oll boblou a scuillo daëlou, ha pep hini a skoio var boull he galon var c'hed eus ar pez a ia da c'hoarveout : *Et tunc plangent omnes tribus terræ.*

Hag evit guir, piou na scrijfe gant euz, o va Doue... Ar re vad en tu deo din-me, ar re fall en tu cleis, a lavar Mab an Eternel. Ha setu kerkent an elez carget da seveni venjansou Doue o tired da zispartia an ivre eus ar greun mad, ar re just dioc'h ar bec'herien. O Doue ! pebez disparti ! pe seurt disparti scrijus ! Ar mab a so dispartiet dioc'h he dad, ar verc'h dioc'h he vam, ar mignon dioc'h he vignon, an danvad dioc'h he bastor ; disparti criz, disparti mantrus ! Ar pried a so diframmet digant he fried, ar vam digant he bugale, ar c'hoar a so diframmet eus a dre divrec'h he c'hoar, ar breur eus a dre divrec'h he vreur ; disparti euzus, rag ma tle padout da viken ! Ah ! a lavaro neuze ar bec'herien maleurus o velet ar re just renket en tu dehou : Setu int aze eta, ar re a zisprijemp var an douar ! Setu aze ar re a reamp goab anezho ! Tud sot ha diskiant ma'z oamp, ni so eta faziet ? Ni a rea goab gueichall, eus an devotion hag an dud devot, ni insulte vertus an dud just ; setu emaint brema e gloar Doue, ha ni ne chom ganeomp nemet mez ha tourmanchou eternel an ifern : *Ergò erravimus !* Petra dâl deomp brema hor plijadurezou, hor festou, hor goaperez hag hon dismegans en andret an dud vad, an dud a relijion ! *Nos insensati, ergò erravimus !* setu aze ar groas sacr a memp pelleat diouzomp ; an Doue terrupl-se e

memp ken alies blasfemet he hano benniget, hag offanset he zaoulagat teir gueich santel gant hon lubriciteou hag hor pec'hejou mezus ; an Doue-ze ne ket fallet deomp he servicha, miret he c'hourc'hemennou, an Doue e memp disprijet he vadoberou hag he drugarez. Ah ! piou a rai deomp achap dious he goler! Meneziou, couezit varnomp, meneziou bruzunit ac'hanomp, cuzit ac'hanomp a zirag sellou spontus an Doue beo, hor barner souveren : *Montes, cadite super nos.* Disesper vean, clemmou inutil, varnezho e pouez hag e pouezo da viken coler eun Doue Oll-Galloudus.

Gouscoude ar barner a zigor leor ar c'houstiansou. Netra ken cuzet breman, ha na vezo neuze disoloet sclear dirag ar bed oll. Eno e vezo dizoloet, displeget oll pec'hejou mezus an dud libertin, ho falloniou ar re guzeta, an oll disurchou eus ho c'halon hag an oll fallagries eus ho buhez ; eno, va breudeur, e vezo disrevelet ar misteriou-ze a bec'het a ra deoc'h ruzia dirag ho taoulagad hoc'h unan. Ia, Doue a sclerijenno neuze peb tenvalijen, hag a ziscuezo dirag an oll, ar plegou distro hag an traou muia cuzet e calonou an dud : *Illuminabit abscondita tenebrarum et manifestabit consilia cordium.* Pep tra a vezo anavezet , pep tra a vezo pouezet e balans ar justis eternel, justissou an douar soken a vezo barnet ; ha m'ar dema an den just a veac'h en assurans, petra vezo eta eus ar pec'her ? *Et si justus vix salvabitur, impius et peccator ubi parebunt ?* Ni dle en em gavout eun deis, va breudeur, el lezvarn terrupl-se, er varnedigez spontus-se a lacaio en noaz an oll goustiansou. E pe du e vezimp-ni, en tu hor bezo choaset, pa'z eo guir ar choas-se a-so en ardanez hag etre daouarn hor bolontez libr.

Stad an oll goustiansou evelse dizoloet, an oll vissou hag an oll vertuziou barnet, an Autrou Doue a brononso ar setans gant eur visaich leun a zousder hag a garantez. Deuit, a lavaro hen d'ar re just,deut,tud benniget gant va zad,deut da bossedi ar rouanteles a so bet preparet deoc'h : *Venite, benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum.* O ! moment dudius evit ar re salvet ! ia, piou a gompreno ar joa a veuzo neuze ho c'halon ! en draonien-ma a zaëlou hag a dristidiges, eleac'h ne domp nemet tremenidi, tud harluet, exilet eus ho bro, lakcomp ar sonj eus ar moment eurus-se e penn hon oll sonjou ! Greomp d'hor speret ha d'hor c'halon compren enhan, saouri, desirout anezhan, ha lavaromp alies : O va Doue ! ra zeuio eun deves va ene da veva eus a vuhez hag eürusdet ar zent !

A veac'h eo prononset ar setans a vennos eternel, an Autrou Doue a dro oc'h an tu cleis, ha gant eun ear ha daoulagat fuloret ha leun a goler : Ha c'hui, eme ar barner just ha leal, c'hui tud ingrat, hoc'h eus great goall usach eus va madoberou, c'hui blasfematourien eus va hano santel, c'hui tud avarisins, digalon, didrues evit ar paour, c'hui tud impudic divezet, en em dennet diouzin, Pellaït diouzin, tud milliget, pellaït dionzin, it d'an tân eternel : *Ite, in ignem æternum.*

Goude ar setans spontus-se, ar barner souveren a gemer adarre eun ear laouen ha séder hag a lez he zaoulagad da bâra gant dousder var an oll dud just. An env a zigor he zoriou, a zispleg he oll genet hag he garantes dudius dirag daoulagat ravisset an dud salvet, hag ar re-man mesket gant an eles a bign varlerc'h Jesus er Jerusalem celestiel, er Barados.

Epad m'ema an dud collet oc'h arvest oc'h kement-se, heb lavaret gric, setu an douar o tigori dindan ho zreid, hag an ifern, o tiscues ar goueled eus he isfond, a lonc anezho, hag o leuskel a bep seurt mallosiou e couezont mesc-a-mesc er flammou. An nor a zeu da serri varnezho, ha Doue a scriv gant he viz var an nor, e lizerennou tân, ar ger scrijus-ma : Eternite ! Eternite !

Ne meus ket ar galon da lavaret netra ouspen. O va breudeur, ha ne viot-hu ket dindan an doriou-ze na zigorint mui ? An dra-ze a zepand diouzoc'h. Brema emaoc'h etre an env hag an ifern choas a hellit. Petra ho peus-hu great beteg hen evit an env ? Ha contant e vec'h da gass dirag ar barner souveren eur goustians dihourvez,paour a veritou ha goloet a bec'hejou ? Petra c'hortosithu eta evit labourat d'ho silvidigez. Ah ! ho pedi hag hoc'h aspedi a ran, distroit oc'h Doue, grit ho peoc'h ganthan, poagnit stard da veritout mervel eus a varo ar re just, ha n'ho pezo leac'h ebet da gahout aoun, d'an deis terrupl ma teuio Doue da varn ac'hanomp oll.

Evelse bezet great. X.

Ar skiant rentet sclær evid ann oll.

POUEZER ANN DOMDER (Le thermomètre).

It da brena eur c'huezigell e ti ar marc'hadour kic moc'h ; c'houesit eun neubeut ebars, ha stankit mad varnhan gant aoun e iafe ann ear cuit ; lakit anezhi e kichen ann tân, tost avoalc'h evid ma tomo, mæs en eur zioual mad na zigouesfe ganthi devi pe teuzi.

En eun neubeut amzer e teuio da c'houesa egis ma ve leun a avel, rag ann ear a so closet ennhi a c'houeso dre ma tomo, hag ar c'huezigel en em astenno da genta, mæs diouallit mad d'he lezel ouspen eun neubeut minutennou benag, rag neuze e clevec'h evel eun tars gurun, hag e ve trous ar c'huzigel o ranna.

Dre ners ann domder e teu da greski ment ann traou, ann ear, ann houarn, ann dour evel ar ienijen a ra dezho diverra.

Evelse e c'hoarvez gant ann oll traou ; her gue-

let hoc'h eus brema souden evid ann ear closet er c'huezigel, ha breman e veloc'h e ra ar memes tra evid ann houarn.

Kemerit eul lagadennic houarn pe eur voalen ha claskit lacaat da dremèn dreizh eur varennic houarn eun tamic teoc'h eget toul al lagaden pe ar voalen ; ne hellit ket ? Lakit da domma en tan al lagadennic pe ar voalen ; creski a rafint hag ann-toul o veza deut da greski, e vezo æs lacaat ar varennic houarn da dremenn.

Tud a ijin ho deus en em servichet eus ar voienze eun daou ugent bloas benag so e Paris evid tostaat mogerion eun ti a oa pelleat ann eil moger anezhan dious heben. *(Conservatoire des Arts et Métiers.)* Ne felle da zen teuler en traon ar voger en devoa pelleat ar muia, hag e clascjeur evelken he lacaat da zont endro da gemer he flass. Neuze e teuas sonj da eur re da doulla ar voger eleac'h ma oa deut ar muia er meaz ; neuze e lacjeur en toul barrinier houarn a oa græt ho fenn evel eun T, goude beza ho lakeat da domma ken ac'han ma oant deut guen dre ners ann tân. Gant ann amzer, ar varrinier houarn a ienaas, hag o tiverra e rejont kement a veac'h d'ar voger ma rajont dezhi distrei d'he flass.

Oc'h anaout e teu ann domder da lacaat ann traou da astenn, hag ar ienijenn d'ho diverra, eo emer en em servichet evid ober eur penvec hanvet *Thermomètre* evid goud d'eus ann domder. Ann hano-ze *Thermomètre* a so lavaret e brezonec pouezer ann domder.

Lakit guin ardant ar c'hrenva *a* gavoc'h en eur gorsen guer. Pa vezo tomm, evel ma renco cahout ar guin ardant muioc'h plass eget pa oa ienn, e savo ha pa vezo ienn egis ma renco cahout neubeutoc'h plass e tiskenno. Lodennit ar gorsen e pennadou ingal, neuze e lavaroc'h, savet eo ar guin ardant d'eus kement ma kement a lodennou pe diskennet eo d'oc'h kement ma kement a lodennou, hag evelse e vezo æs deoc'h goud d'eus ners ann domder, d'eus ners ar ienijen.

Eur veich all mar de possubl, e comsimp sclæroc'h, hag e livirimp deoc'h penaus ec'h heller ober eur bouezer-domder a ve mad da renta servich. *Ar potr gouiziec.*

HISTOR BURZUDUS
ha beachou Corentin Kemper
SCRIVET GANTHAN HE UNAN.

(Kendalc'h.)

— Ne c'hoarvez ket aliæs ganes, Corentin, anzavout traou egis-se ; pa m'oud eta o lavaret ar virionez, eo couls did he lavaret penn-da-benn, anzav doc'htu am eus kement a speret em biz bihan evel ac'h eus-te en da gorf hir a fougasses kement ganthan.

Grit cher vad da eun den hag hen ne voar ket beva, ha setu penaus e viot paët. Mœs evel ma vouien ervad pebes kemm a oa etrezomp, ne fachis ket hag e respontis :

— Ne fell ket din en em lacaat izelloc'h eget den, divezatoc'h e vezo guélet pehini ac'hanomp hon daou a vezo pinvidic avoalc'h evid merenni diou veich er memes devez. Te ac'h eus clevet cals traou ha me n'am eus ket ; cont anezho din heb facha, ne ket abalamour din mœs abalamour did da unan, rag ma renker heb dale c'hoari gant ar voc'hal, a enep hon enebourien, te voar avoalc'h e talvezo cals muioc'h peb unan eus va divreac'h eget cant paô kinnit evel da re-te. Ne garfen ket da lacaat re izel na rebeich ouzid ar bara ac'h eus drebet en hon ti-ni ; dleet a oa did, rag ma oas kenderv ha paour ; mœs ma kiris, chomomp peb hini en he blass hag en he renc, ha lavar din penaus ec'h achu ann histor.

— Achu eo ann histor, emezan, gant eun ton seac'h ha dichec, mœs petra benag ma'z oud Kemper ha Corentin, te renco dribi muioc'h c'hoas d'eus va bara eget n'am eus renket ober d'eus da hini-te. Rœson ac'h eus. Arabad eo e savje etrezomp, ha deomp da eun dra benag all.

Langourdaine ha Nicolas a ieas ragtal da gahout ar re all, goude beza evelken lavaret c'hoas ann eil d'egile eun neubeut comsou a roas din da entent e vije discarget ar skuidam hag ar riz epad ma vije ar vartolodet o pourmen, ha goude beza roet hor stal deomp hon daou.

— N'ho devezo biken amzer avoalc'h evid discarga, emoun-me.

— Ann dra-ze a sell outho, a respontas lann ; evelken, ec'h heller beza dinec'h. Pa ma ann Heliet en affer-ze, ne vezo collet nag eur chopinat skuidam, nag eun hanter-lur riz. Ah ! me garfe beza eun hanter-heur cossoc'h, hag e kendalc'has o huanadi hag o sec'ha ar c'huezen eus he dâl :

— En despet d'ar goarizi so d'eus da zribi, brema souden e renki anzavout e oan en em gemeret mad avoalc'h gant ann dimezel Sidonie, mœs penaus a fell did ec'h alfe da vam ha Fanchette, credi ar pez a lavaro dezho d'eus va fers ?

— Peu sort kelou ?

Eleac'h respont e kendalc'has clemmus :

— Fanchette a sonj dezhi parfet emomp e bours ar *Marie-Pauline* gant ann autrou Toussaint Morin.

— Ha neuze, emoun-me, ar *Marie-Pauline !* ann dimezel Sidonie ! Fanchette ! ha kelou ! Te a lavaro din petra sinifi kement-se oll ?

Var eun ton canvaonussoc'h, e kendalc'has :

— Brema souden em boa aeun guelet ann Heliet o tont, ha breman e cavan e taleont calsic amzer. Ni a sonj deomp beza e *Sant-Malo !* Mad trel hag e ven goest da douet am beus clevet chouhal : Beva ar Roue ! mœs d'eus pegement a draou all e sonje deomp e oamp ker sur ! E neubeutoc'h amzer eget eur sizun, hon deus tremenet dre eur fors danjerou ha miseriou goest da lacaat eun den iaouanc da furaat. Neus ket bet talvezet did, rag biken ne hello netra hen ober, mœs me so guelloc'h evidoud, hag en em gavan souezet bras o velet pegement a draou a dremèn dre va fenn.

— Neuze, emoun-me, ne ouzoud netra mui kenl Marteze ne domp ket mui e *Sant-Malo ?* Marteze ne domp morse distroet ennhi ? Na piou voar ha ne ket ann derzienn domm he deus grœt deomp sonjal guélet ar pez n'hon deus ket guelet e guirionez, evidoun-me n'hellan mui padout ken, va fenn a ginnig faouti dre ann hanter.

Hag e lezis da goueza etre va daouarn va zâl a oa tomm-berô. Boudial a rea va diouscouarn ouzin, hag evelken e clevis ar Iann fall-ze o c'hoarzin trenc. C'hoarial a rea ganin evel ar c'has gant eul logoden, ne ket e vije tre ar péz a hanver eun digalon, mœs gant ar c'hoant en devoa discuez e oa dreistoun. Ne oan mui crenv avoalc'h soken evid he heja dezhan.

— Setu, emezhan, setu gouscoude pegen neubeut a dâl ar vugale e ve græt re ann nochic dezho en ho zi, m'he dije bet mama Kemper ann disterra skiant vad, he dije pradet ac'hanout eleac'h da cherissa, ha c'hoas ne lavaran ket ec'h alfes beza dreistoun, mæs neuze da vihana, ec'h alfes en em hencha da unan eun tam benag. Sonjomp eun tamic er stad m'en em gavomp : Ar silvidigez a so aman en hor c'hichen ; ugent pas diouzomp ez eus Malouinet ha Malouinezet a verniou oc'h ober gouel ar Roue, martolodet, maltouterien, commisseret, mæs etre ar re-ze ha ni, ez eus al lestr, hag ebars el lestr-man, petra so ? Tud a gonvers var nez ober eun affer talvoudus evitho, ha ni so en hent ar re-ze. Guelloc'h e ve ganin beza etoues dreberien tud, mæs ne hellomp ket choas ; perag ne de ket deut c'hoas ann Heliet gant Langourdaine ha Nicolas d'hon laza deomp hon daou? Ne ouzoun ket, mæs eun dra benag a so m'ervad. A hent all, ann dimezel Sidonie a dle beza bet dija o cass d'eus hor c'helou-ni da vama Kemper ha da Fanchette.

Eno c'hoas ez eus bet c'hoarvezet eun dra benag rag ouspen eun heur so abaoue ma eo partiet, ha ne renker ket implija kéit all amzer evid mond beteg ann *Emelie-iaouanc* ha dond endro.

— Silou ! emoun-me, en eur sével em zâ ; aman ez eus tud eus hon ti-ni.

D'eus ar peoc'h vras a ioa breman o ren ebars el lestr, e oan o paouez clévout eur vouez anavezet mad ganin, mouez gross tata Kemper ann hini oa, hag e oan o vond d'ar red d'he gavout en despet d'ar pez a alfe c'hoarveout ganin, mæs Iann a begas em divisker evid miret ouzin da vont, o lavaret :

— Marteze eo eun dromplerez c'hoas egis kement all a draou c'hoarvezet ganeomp, hag a hent all, Langourdaine a so ganthan, bez var evez eta. Te voar avoalc'h tata ne dâl ket eun taul dorn, ne alfe ket hon difenn hag e ve lazet ive ganeomp.

— Clevout a ren mouez papa en tu all da zor ar c'haô, ha petra benag ma oa teó ar speurn etrezomp, ec'h hellemp clevout kement a lavare, kèr sclær a ioa he vouez. Oc'h he glevout egis-se o prezec d'eus keit all, e vije bet lavaret e oa eun den c'huec'h troatat ment o causeal en eur c'horn cuevr. O clevout ar vouez gaër-ze, va c'halon a ioa leuniet a fisians hag a deneredigez.

— Me a c'hortoso c'hoas ma keres, a lavarenme oc'h en em santout leun a galon adarre, mœs te voar avoalc'h oun æt scuiz gant da gonchennou. Pa glever papa, mama so e kichen. Ni a gousco en noz-man e bours ann *Emilie-iaouanc* m'hen assur did.....

— Plijet gant Doue e lavarfes ar virionez er veich-man, a respontas Iann o croaza he zaouarn, mæs aoun bras am eus n'hon deffe cals beac'h araug beza græt ar pennadic hent so ac'han di.

— Bisitet am eus al lestr d'eus ann eil penn d'egile, crenv eo, hag e helloc'h mont ganthan heb ezomm a galfaterien bete *Jersey*, *Amsterdam* ha *Pekin !* Evid ar guerniou am eus daou dam sapin ann nord var pare, ha tud avoalc'h ar péz a girin evid pevarzec real bemdez, ha pevar chopinat skuidam ouspen. Ho kuerniou a hell beza en ho za varc'hoas da noz, ma ve kemeret tud avoalc'h, na ne ket me a c'houlenno ho paperiou diganeoc'h, Langourdaine coz. Arabad e vezo din evelken, lavaret ann disterra eus ann affer-ze d'ann intron Kemper, rag difennet he deus stard ouzin ho tarempred. Hag ouspen, ema hed ann amzer o sonjal entent ouzhoc'h, ha rei deoc'h assambles butun, avansamant ha justis a beoc'h kement-se oll er memes saill, ha pilpassat ac'hanoc'h gant eul lagat bronduet a beb tu, hag ann divreac'h torret, ma vouife biken e vemp bet o fricoti assambles. D'as iec'het martolot.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Cariou, cure e Landevennec, so hanvet cure e Pleyben.

Ann autrou Branellec, cure e Plouneour-Menez, so hanvet cure e Landevennec.

Ann autrou Jaouen, belec iaouanc, so hanvet cure e Plouneour-Menez.

Madou ann douar.

Neus ket cals press var ar marc'hajou egis ma c'hoarvez peurvuia beb bloas d'ar mare-man. Eun tamic cresc evelken a so deut adarre var marc'hajou ann diaveaz eus ar vro.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 26 lur.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 31 lur 10 guennec; segal, 21 lur 10 g.; hey, 22 lur 10 g.; kerc'h, 21 l.; ed-du, 16 l. 10 g.

Bulletin de l'Association financière de France.

Les bruits de conversion persistent sur le marché et nos rentes sont toujours lourdes. Le 3 0/0 fait 84.42, l'amortissable ancien 84.45, le nouveau 85 et le 5 0/0 114.90.

Le Crédit de France se traite à 900 fr. et les demandes sont très-nombreuses à ce taux. Ce résultat était depuis longtemps prévu et, même à ce prix, il y a encore une très large marge à la hausse.

La Banque romaine est très ferme à 720 francs. Il y a encore loin de ce prix à celui que des espérances bien fondées assignent aux actions de cette Société.

Les actions de la Société générale de laiterie restent demandées à 640 fr. Nous avons toujours prévu la hausse sur ces titres, qui vont certainement monter beaucoup. Quand une Société vendant une denrée alimentaire fait plus de dix millions de recettes dans les neuf premiers mois de son existence, quand elle paye l'intérêt de ses actions tous les trois mois, comme la Rente française, il est bien évident que sa situation est excellente, et que ses titres sont appelés à prendre rang parmi les valeurs les plus solides et les plus fructueuses.

Les recettes de la Société générale de laiterie, pour neuf mois, sont de dix millions, cent sept mille six cent dix-neuf francs.

La Société d'exploitation des minerais de Rio-Tinto, récemment fondée par la Société générale, se présente dans des conditions qui méritent de fixer l'attention des capitalistes. Elle a pour objet l'exploitation d'une branche industrielle dont les bénéfices se sont élevés en Angleterre jusqu'à 60 0/0 du capital employé.

Il est évident que lorsque tout le monde sera en mesure d'apprécier l'importance des dividendes de la Compagnie, on ne pourra plus se procurer ses actions, qu'à un prix en rapport avec ces dividendes. On devra alors les payer le double, peut-être le triple des cours actuels.

Les actions de la Société générale de fournitures militaires ont un marché de plus en plus actif en raison de la prospérité de cette entreprise.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

La conversion du 5 0/0.

L'*Association financière de France*, capital 1,200,000 francs, 1, rue Grange-Batelière à Paris, indique à tous les porteurs de 5 0/0, les moyens les plus sûrs et les plus simples de ne pas souffrir de la conversion qui paraît imminente.

A condition de prendre les devants sans attendre que cette conversion soit officiellement décidée, les porteurs de 5 0/0 peuvent conserver un *revenu au moins égal* SANS DIMINUER LES GARANTIES NI CHANGER LA NATURE DE LEUR PLACEMENT.

Indications gratuites à toute personne qui en fera la demande à l'Administrateur de l'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière, à Paris. (Joindre un timbre-poste pour la réponse.)

Le chemin de fer sur la Manche.

On lit dans l'*Avenir d'Arras*, le *Pas-de-Calais* et le *Courrier* du 24 Décembre, qu'une Conférence, organisée par la Société de Géographie de cette ville, et faite par M. des Grois, ancien Procureur général dans les Indes françaises, a obtenu le plus brillant succès.

Une foule nombreuse s'était donné rendez-vous, pour entendre l'exposé détaillé de la question du *Pont sur la Manche* dont tout le monde apprécie maintenant la haute importance. On y remarquait entre autres notabilités, le Colonel et l'Etat-major du régiment du Génie, d'anciens Députés, des Ingénieurs, des Magistrats, des Membres des Conseils électifs et des négociants venus de toutes les parties du pays.

M. des Grois, dit l'*Avenir d'Arras*, a mis d'abord en complète évidence les plans de l'Allemagne qui menace, avec ses voies ferrées, les intérêts commerciaux et maritimes de la France, puis il a fait connaître comment on pouvait conjurer le péril que nous avons à redouter, il a exposé les moyens de réalisation de la ligne à ciel ouvert sur la Manche et a réfuté victorieusement les objections fondées : 1° sur les entraves et les inconvénients que la construction d'un pont apporterait à la navigation; 2° sur la difficulté qu'auraient les navires à se bien diriger sous les arches du pont pendant la nuit et au milieu des brouillards ; 3° sur la force des courants, des vents et des tempêtes qui pourraient jeter les bâtiments sur les piles.

M. des Grois a constaté que la ligne à ciel ouvert n'excluait nullement la construction d'un tunnel, si toutefois elle était possible. Il a démontré, en outre, le caractère net et précis des études scientifiques et techniques faites par M. Vérard de Sainte-Anne, autour du projet de la voie à ciel ouvert, et en achevant sa Conférence, il a dit : Qu'il s'agit d'une œuvre éminemment patriotique et humanitaire dont tout bon citoyen doit désirer l'accomplissement.

Ces paroles ont provoqué de chaleureux applaudissements, comme beaucoup d'autres passages du discours de M. des Grois qui, après avoir terminé, a reçu les vives félicitations des membres de la Société de Géographie.

AVIS SÉRIEUX Voulez-vous acheter du vrai vin de Bordeaux (Château Lauzard) dans de bonnes conditions de prix. Adressez-vous à Mme Hte Izard, propriétaire, 139, rue de l'Eglise Saint-Seurin. Bordeaux.

DOCTEUR CHOFFÉ
Ex-Méd. marine ✻, envoie *gratuitement* son Traité de Médecine pratique, indiquant sa méthode (10 années de succès dans les hôpitaux) pour la Guérison radicale des Maladies de tous les Organes et des Hernies. — *Ecrire quai Saint-Michel, 27, Paris.*

"SOL LUCET OMNIBUS"
FORTUNE POUR TOUS PAR L'ÉCONOMIE
Vente **à terme** et à **crédit** d'Obligations françaises **à Lots, Ville de Lyon, de Paris** et **Crédit Foncier.**
Versements mensuels : **CINQ FRANCS** pour les coupures et **VINGT FRANCS** pour les Obligations entières.
Les numéros des Titres sont remis au troisième versement, et, de ce jour, toutes les chances du tirage sont acquises au Souscripteur.
Pour tous renseignements, s'adresser, en payant la réponse, au
COMPTOIR FRANÇAIS DE L'ÉPARGNE
117, Rue Saint-Lazare, 117. — PARIS

MUSIQUE abonn. nouv. Cat. succès, 10 f. l'an dem. cond. p. Piec. no ou cat. DEMESSON Fils.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest eüz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 21 a viz Kenver 1882.

Dimeurs, 10 a viz Kenver, eo distroet ann diou Gambr e Paris. Breman eo e ialo mad ann traou. Ar Gambetta n'en deus ket ezomm da gahout aoun mui rag ar Senat, na da glasc he gass cuit, rag en taul-man en electionou, ann electourien touellet ho deus roet ho mouesiou da eun tregont benag muioc'h eus ar Republicanet, hag e vezo græt gnelloc'h hivisiken afferiou ar Republic. Evid hirio ar Senatourien n'ho deus græt netra nemet lavaret e vezo commanset Dissadorn kenta da evessaat ous ann electionou nevez.

E Cambr ann Deputeet, neus ket bet græt cals muioc'h, rag neus græt nemet henvel ar Presidant evid ar bloas-man, hag eo adarre Brisson evid ar bloas-man evel ma oa bet hanvet varlene. Der Iaou e vezo hanvet ar re all ho devezo pers e bureo ar Gambr.

Der iaou, 12 a viz Kenver, so bet hanvet e guirionez bureô ar Gambr, nemet en dro-man n'ho deus choaset hini ebet eus ann tu dehou, pa gustument beb bloas lacaat unan benag anezho er bureô !

Dissadorn, 14 a viz Kenver, er Senat, so bet lavaret e oa bet græt mad ann darn vrassa eus electionou evid ar Senat eus ann 8 a viz Kenver.

E Cambr ann Deputeet, ar Gambetta en deus lakeat var ar bureô goulenn ar C'houarnamant evid cheinch eun dra benag er Vam-lezen, hag evid merca da genta petra a vije cheinchet, gant aoun ho dije bet c'hoant mond re bell. Setu petra a c'houlenn : E ve hanvet hivisiken ann Deputeet eus ar memes Departamant var eur memes listen. Be en deus bet c'hoant d'hen ober eur veich c'hoas mæs n'en deus ket allet dont a benn, sonjal a ra dezhan ec'h hello hen ober guelloc'h en dro-man. Goulenn a ra ive e ve cheinchet ar mod da henvel ar Senatourien, ar re so hanvet d'ar vuhez couls hag ar re a vez hanvet en Departamanchou. Ar reman diveza a vije hanvet beteg hen gant eun neubeut electourien unan dre beb commun, ha kense evel ma so muioc'h communiou var ar meaz eget kearíou bras, ar re genta dre ho niver a helle beza treac'h d'ar re diveza. Breman ar Gambetta a c'houlenn e ve cresket ann niver eus ann electourien, unan dre beb pemp cant den.

Evid ar Senatourien all a vez hanvet evid ar vu hez gant ar Senatourien all, ar Gambetta a c'houlenn ne vent hanvet mui nemet evid nao bloas gant eur Gommission choaset etoues ann Deputeet hag ar Senatourien. Goulenn a ra ouspen neubeutaat galloud ar Senat var ar pez a sell ous ar Budjet hag erfin, evid discuez he garantez evid ar Relijion, e c'houlenn ne ve ket græt pedennou mui hiviziken egis ma oar boaset, pa zeue ann diou Gambr d'en em assambli beb bloas er penn kenta a viz Kenver. Guelet a vo pe seurt digemer a vezo græt d'ann diotachou-ze. A.

Ped gueich n'hoc'h eus-hu ket clevet ar Radicalet o lavaret a voues huel, penaus Gouarnamant ar Republic eo ann hini a gouste ann neubeuta.

Ar Radicalet a fougasse ne vije roet da hini ebet anezho kement a arc'hant, evel ma oa red rei d'ar re oa e penn ar Gouarnamanchou all, Rouane pe Impalaëret, ha gouscoude, m'ho peus taulet eves eun tam benag er pez a c'boarvez, marteze e alfec'h lavaret din petra so caus ma ne roer ket kement a arc'hant dezho, e vez atau ann dispignou o vont var gresc, hag e voassa beb bloas cargou ar vro. Hogen ar pez ne lavarer ket deoc'h, eo penaus ar voastel a renc beza pourveet beb bloas gant ar vro d'ar Gouarnamant, ma ne ve mui roet da eun den hebken, a renc beza lodennet etre cals muioc'h tud, rag cals muioc'h a so breman da voalc'hi, hag e cavimp eun testeni a gement-se var ar Budjet a vezo reizet er bloas-man evid ar bloas 1883. Ar Vinistret a anzav, penaus e vanco e 1883 150 million evid ingala mad ar Budjet, hag ar gazetennou Radicalet a so breman o lavaret, penaus e vezo red casi sur lacaat adarre var ar sucr ha var ar guin ar c'hargou so bet lammet cuit à zivarnho er bloavechou diveza. Petra so caus eta e fougasse kement ar Gouarnamant, pa lavare e vije resevet muioc'h arc'hant gant ar c'hargou evid ne oa bet sonjet ? Petra so bet talvezet ober van da zistaul eun neubeut cargou ma ve red ho diaseza adarre var ar memes traou ? nemet ma oar o clasc

lacaat ar bobl ginaouec da gredi, penaus ar guella Gouarnamant dà espern danvez ar vro, e oa Gouarnamant ar Republic ? Ia da ! Guelet avoalc'h hon deus Gouarnamant ar Vourbonet, pa eo deut da gemer he blass goude ar Revolution gentà, guelet hon deus anezhan o paëa ann dle, mæs biscoas n'hon deus guelet, na biken na velo den, ar Republic o neubeutaat ar c'hargou, ho c'hreski ne lavaran ket, ken ac'han ma vezo collet ganthi oll ners hag oll danvez ar vro ; hag e renkimp ober banc, na ne vezo mui silvidigez ebet evidomp ken ac'han ma zistroio ar Vourbonet da gemer ho flass adarre evid parea ar gouliou græt d'ar Frans gant ar Republic ! Da c'hortos, evel ne deo ket collet evid ann oll ann danvez a vez collet gant ar vro, hag e couez e chacot eur re benag, ec'h alian ac'hanoc'h da zioual ar muia ma helloc'h da lacaat etre daouarn ann dud fall-ze muioc'h evit m'her goulen al lezen diganeoc'h, ne baët ar c'hargou nemet dre ma rencoc'h hen ober, ha ma renkit paea d'ar mare ne ket red deoc'h hen ober dre avans. Diouallit da lacaat re a arc'hant etre daouarn ar Radicalet, rag æssoc'h a ze e ve dezho ober ann droug, ha noazout d'ho Feiz, d'ho Pro ha d'ho Tanvez. A.

Etoues oll lezennou ann Ilis, ez oa unan hag a lavare penaus ar berc'herien vras, ar re n'ho dije ket heuliet al lezen gristen epad ho buhez, ne vijent ket bet anterret gant enoriou ha pedennou ann Ilis, goude ho maro, mæs hirio ne ket red d'ann Ilis barn ar re fall d'ar boan-ze, ar reze eo en em varn ho unan d'ar boan a so dleat dezho, setu perag e veler hirio ann deis kement all a gorfou maro casseet d'ann douar evel loenet brein, evel chass. Sonjal a ra dezho dre-ze ober goab d'ar Relijion ha d'ar veleien, mæs meus aoun eo renta servich dezho ann hini a reont, peguir e tennont diganthi ar vez hag ann dismegans da lacaat miret he setans a enep he bugale fall, p'en em rentont justis dezho ho unan. Setu petra so bet c'hoarvezet en devejou nevez tremenet gant Herold, Prefet ar Seine. Ann den-ze, ker bras enebour evel ma oa d'ar Relijion gristen, ne verite ket beza anterret gant lidou ar Relijion. Ma ! egis m'en dije her gouezet he unan n'en deus ket goulennet ann enoriou-ze, hag en deus anzavet e oa guelloc'h ganthan mond en eeun d'eus he di d'ar veret heb na croas, na belec, na dour benniget, ha n'en deus ket goulennet ar pez a dlie beza bet disnac'het outhan herves lezennou hor mam santel ann Ilis. Evidoun-me, petra benag ma glevan alies darn eus va c'henvreudeur oc'h estlamm pa velont o tremen dre ruiou kear sort anterramanchou ki, ne ran van ebet ous ho guelet na n'oun ket nec'het gantho, rag ma sonj din, heman so en em rentet justis dezhan he unan, ha setu tennet eur samm pounner a zivar diouscoas hor beleien.

Dond a raatau heur Doue evid ar re a deu da enebi ous he Ilis ; goude Herold, Prefet ar Seine eo deut tro Dumarest *laz-preon* hon deus bet e Kemper evel Prefet. Den dizoue ha difeis evel ma oa, ne dlie ket mervel evel eur c'hristen, hag e guirionez eo maro evel m'en devoa bevet. Evel da Herold, a so bet rentet dezhan ar justis a oa dleet dezhan. Falvezet so bet ganthan ha gant he vignonet, e vije bet casset d'ann douar evel eur c'hi. Bet en deus bet he zeleat. Breman pa eo couezet etre daouarn justis Doue, e tle guelet e vije bet guelloc'h ganthan mond a du gant ann Autrou Doue eget mond a du gant Satan ! Siouas dezhan, barnet eo da viken ha ne hello mui commans eur vuhez nevez. Stourmet en deus en hon toues ous ar Relijion hag ar Relijiuset, ha breman e renco paëa. Carout avoalc'h a rafemp en deffe ann Autrou Doue roet dezhan var he dremenvan ann absolven eus he bec'hejou, rag n'hon deus ket bet cas ous ann den, mæs ous he oberou ; siouas ! hen he unan so en em varnet ha choaset he blass Pelleat en deus ar belec d'eus he vele a varo ha d'eus he vez, hag ez eus leac'h da gahout aoun ne ve guir lavaret anezhan ar pez a lavar ar Scritur sacr d'eus Judas : *Abiit in locum suum.* Æt eo d'al leac'h e zerea outhan. Ar re fall a so tud diskiant evelken ! Disonjal a reont abred penaus ez eus eur mestr huelloc'h evitho, ha, rag ma lez ann Autrou Doue gantho ar galloud d'ober ann droug, e sonj dezho ec'h hellint hen ober atau, ha n'ho deus ket ezomm da gahout aoun rag ar binijen ; mæs ann Autrou Doue a c'houzanv anezho gant pasiantet, rag m'eu deus ann oll eternite evid ho funissa egis ma lavar d'ar sort tud-ze gant guirionez : *Ego autem in interitu vestro ridebo et subsammabo vos.* Pa vezo deut hoc'h heur diveza, e :in goab ac'hanoc'h hag e tiscuezin pegen diskiant hoc'h bet. A.

Ar Feiz e Breiz.

Ma'z eo Breis-Izel douar ar Barzed hag ann traou burzudus, ez eo ive douar ar gristenien calonec, bro ar sænt. Pobl ebet na neus n'em daolet gant kement a garantes etre divreac'h Jesus stag ous ar groas ; pobl ebet na neus lakeat aket ker birvidic da chom stag oc'h lezennou ann Autrou Doue.

A veac'h ma'z eo diskennet ann aviel var aotjou ann Arvor. ma veler o sevel a bep tu meur a venec'hti, a gelendi, e peleac'h eun niver bras a dud en em denn, en em guz evit meuli ann Autrou Doue. Dre oll, doueou hon zadou coz a gemer ann teac'h dirag Jesus hor guir Zalver ; mouez ho beleien, ar barzed a dav, ha na glever ken nemet canouennou ann Ilis hor mam.

Eun dra souezus eo guelet, er c'houls-ze, o tivoan e Breis kement a sænt. Hogen, red eo anaout doare ann amzeriou-ze. Arabad eo ancounac'haat ez eo bet Breis-Veur, kemeret dre ners gant

eur vanden vras a vrezellerien didrues, ar Saozon (setu perag e rer Bro-Saoz anezhi) gouez ha digalon, evel ma oa ann drec'herien, na ne ket souez e vije bet red d'ann dud a c'hoantae n'em rei a grenn da Zoue, pell eus savar ar bed, tec'hel dirag ar brezel na baoueze da c'hoari en hor bro. Treuzi a rejont ar mor, diskenn a rejont en Arvor, eleac'h ma oe roet dezho digemer mad, hag ar pez a felle dezho (enezennou, coajou ha lec'hiou distro) evit beva ennho santel ha dibreder. En Arvor ive a oa eur iez henvel ous ho hini, eun henvelep doare beva ; eno, e cavent breudeur guirion savet eus ann henvelep kef gantho. Eleis a dud divroet a diredas da Vreis-Izel, ha dre ma oa Breis carget a gristenien a galon vad, ha leun a garantes evit ar feis, abenn neubeut en em gavas ennhi eun niver bras a sænt a reomp c'hoas hirio ar menec anezho, ha digasset gant Doue evit hon gounid a grenn d'he Relijion ha d'he lezenn santel.

Var dro ar bloas pemzec cant, Breis-Izel a roas muioc'h evit biscoas, testeni eus he feiz nerzus ; neuze a velomp ho sevel ar c'hroaziou, ann ilizou a so c'hoas cals anezho en hon touez ; pemzec mil micherour a reas al le da lacaat ho oll aket hag ho skiant da aoza ha da gempenn Ilizou. Mont a rent, adalec ann eil penn d'egile d'hor bro, ho benveachou var ho diouscoaz, en eur lavaret ho chapelet, en eur gana meuleudi d'ar Verc'hes, hag ive, gueich ha gueich all, soniou coz a dride ar c'halonou oc'h ho c'hlevet, a unan gant ar biniou. Mont a reant eus ann eil keric d'eben, en eur c'houlenn digant ar veleien hag ezomm a oa eus ho servich en ho farres. Hag ar pez ho doa desket ho bugale hen deske d'ho zro ; ha dre-ze, Doue a n'eus allet disken, gant he vennos, eur sell a levenes var Breis-Izel ; rag-se e cavomp c'hoas e Breis meur a ilis caer ar c'haëra, meur a dour scanv ha kizellet, savet dre feiz ha c'huezen hon tadou coz.

Daou c'hant vloas goude, pa deuas eur bar arne da c'houeza var Bro-C'hall, ha d'hen c'holoi a voad hag a zaelou, eun amzer ma n'oa peb den, dre ma oe cristen, netra da c'hortos nemet eur maro cris, (1793); daoust d'ar spiou stignet evit coll ann dud vad, ar vretouned a gavas c'hoas ann tu da viret ho buhez heb dilezel ho Doue, silaouit :

« Ma hanter-noz ho son, pell-pell, var ar mor, a dars eur sclerijenn dister ; clevet a rer mouezic eur c'hloc'hic bihan, mouget gant crosmol ar c'hoummou. Setu eus peb garrec, eus peb corntro eus ann aod, ho sevel evel skeudennou du en em led heb dale var ar mor doun. Ar skeudennouze a so listri pesketourien, hag ennho aleis a vugale, a verc'hed hag a baotred a beb oad. Ar rouenverien a ren anezho etrezec ar memes tu.

Hogen, skiltroc'h eo breman mouez ar c'hloc'h ; ar sclerijen a so muioc'h disolo. Ema al listri stoc d'al leac'h ma claskent dont. Eur vagic eo, var ar vag, eur belec en he zao, o vont da lavaret he oferen. Dre ma voar penaus na vo discuillet gant den, ar belec en deus galvet he vugale d'ar goel-ze oll int deut... Setu int oll daoulinet etre ar mor eonennus, hag ann henv goloet gant goabrennou tenval !!! »

Pegen caër eo kement-se ! Ann noz, ar goagennou, daou vil a dud stouet dindan dorn eur belec, mouez ar gristenien ha mouez ar mor, ann eil goude egile ! !

Ar pez a oa ar Vreizis gueichall, ez int c'hoas hirio ann deis.

(Eur pennad all eur veich all.) Z.

Douarneuizi var bez ho zad.

Dimeurs, 10 a vis Genver, ez eus bet canet e Ilis-veur Douarnenez, gant al lidou ar brassa, eur servich deis a vloas evit reposvan ene ann autrou Pouliquen bet person ha chaloni a enor er gear-ze.

Ann niver bras eus ar bobl hag eus he genvreudeur beleien a ziscueze peadra ann istim vras, ar garantes veo, ann anaoudeges vad hag ar c'heuns en deus lezet ann den Doue-ze var he lerc'h e calon kement en deus bet ann heur d'hen anavezout. Tremenet en deus e guiriones dre ar bed man en eur ober ar mad, en eur stourm eneb ann droug, en eur ger, en eur vrezellecaat brezel ann autrou Doue.

Evel eur guir Bastor mad eo couezet var ann dachenn emgann en eur zifenn buhez ha guiriou eneou bugale Doue ; siouas ! pell eus he zenved, rag he ners calon a roe dezhan mont d'ober ar brezel da enebourien ann eneou, ne ket hebken pa deuent da glasc taga he zenved, mes pa glaskent taga denved ar bastoret mad all. N'eus fors e peleac'h e vije ann aerouant o voal-gass bugale Doue, ann den santel-man ha calonec a vije bepred prest da lemel var dachen ar stourm, ha d'en em lacaat e penn ann emgann. Crenv ha nerzus en em gave bepred, abalamour ma oa he oll fizians e Doue hag abalamour ma oa Doue ganthan. Setu perag kement ho deus allet, eus ar re ho deus hen anavezet, a so diredet gant hast ha mall bras, a bevar c'horn ann escopti, da renta dezhan dirag ann oll ann testeni eus ho istim, ho meuleudi hag ho anaoudeges vad. Darn a deue evit lavaret pegement a istimont, a enoront, a geunziont eur beleg ken santel ha ken calonec evel ma'z eo bet ann autrou Pouliquen ; darn all evit discues a begen bras carantes hag a be seurt anaoudegez vad eo carget ho c'halonou evit eun tad ker mad ha ker carantezus. Ar c'haon hag ar glac'har a oa pintet var dremm ann oll, ha meur a galon en em gave mantret. Mes oll ive e pedent stard ha calonec, evel ma voar guir vignonet pedi evit eur guir vignon, guir vugale vad pedi evit eun tad mula caret.

Setu penaus e fell da Zoue e ve enoret ha caret he veleien gant ar boblou cristen. Pobl Douarne-

nez, c'hoas ken stard en he feiz coz hag ar c'herrec var ribl ar mor, en deus gouezet ober he zever evel ma'z eo dleet e kenver he dad kement caret.

Ann enoriou santel-ze rentet d'ann dud a Iliz gant ar bobl cristen, a volontez vad hag heb emgleo arog,eo ar guella hag ar c'haëra testeni a garantez a heller da gavout eneb ar viltansou mezus, ann teotadou gaouiad ha bilimus, eneb ar goall bers euzus a ra, dreist oll en amzer hirio, ann dud difeis da Gannaded ann Autrou Doue, da veleien ann Doue teir gueich santel, ann Oll-Galloudec he hano.

Tud Douarnenez ho deus gouezet seveni e kenver ho zad ann dever-ze a anaoudeges vad ; her great ho deus en eum doare meurbed deread hag a dle servichout da scuer vad d'ar re all. Enor, meuleudi ha trugarez dezho ! ! ! Ho anaoudegez vad na harpo ket e penn ar bloas. X.

Bretonet Breis-Izel.

Var don : *Soudard Castel-Paol.*

1

C'hui Elez carget a Vreiz-Izel
Bro ker puill e tud a galon,
Plijet ganeoc'h er joa eternel
Kemenn d'hon tud coz an anaon
Oc'h eus clevet
Ar Vretonet
Oll dastumet
O lavaret :
Ni gar bepret hor c'hroaziou
Ha kiziou hon tadou (*bis*).

2

O Breis-Izel, douar beniget
Gueichall leshanvet bro ar sænt,
Da vugale c'hoas a ve cavet
Goest da scoazia ar guir lezen,
Ni oll ama,
Canomp eta,
Gant cals a joa
Ia dreist peb tra
Ni gar bepret hor c'hroaziou
Ha kiziou hon tadou (*bis*).

3

Hor bragou-bras hor beus kendalc'het
Hor bleo hir couls hag hor pen-baz
Iez Breis ganeomp-ni a so comzet
Kercouls hirio evel biscoas,
Ni oll ama, etc.

4

Pennou Breis a so ar re genta
Gant ar c'hleze gant ar pigel.
Pa vez ezom ec'h ouzont scolia
Var beb labour, var ar brezel,
Ni oll ama, etc.

5

Pa vez ezom potret Breis-Izel
A scuill ho goad var an dachen,
Ne zoujont morse tam barr avel
Evit ho bro hag ho c'hreden.
Ni oll ama, etc.

6

Eles, bemdez c'hui hello counta
D'an dud varo hor c'henvroïs
Ar pez ha po guelet er vro-man
Roit dezho kelou eus hor Feis
Ar Vretonet
Heb spount bepret
A so boazet
Da lavaret :
Ni gar bepret hor c'hroaziou
Ha kiziou hon tadou. (*bis*).

PAGAN Coz.

Ar skiant evid ann oll.

POUEZER ANN DOMDER.

Daou dra a vez oc'h ober pouezer ann domder, eur gorzennic guer hag eun tamic planken evid he staga.

Penaus eo kempennet ar gorsen guer ? Henes, 30 centimetr hed en deus hag en eur penn egis eur voulic c'huezet.

Hogen er gorsen hag er voul ez eus bet lakeat guin ardant livet e ru evid ma vezo guelet æssoc'h peur e savo, peur e tiskenno.

Pa vez tomm ann amzer, ment ar guin ardant a gresc dre ann domder egis m'hou deus hel lavaret deoc'h huelloc'h, hogen, evel ma eo ha ma renc beza stanket mad ar voul so en traon eus ar gorsen, ar guin ardant o creski a renc sevel en houman.

Pa vez ien er c'hontrol, ment ar guin ardant a neubeuta, hag ar pez a oa bet savet er gorsen a zisken neuze entramant ar voul a so en traon.

Kement-se so æs tre da gomprenn.

Ar blanken ive var behini eo staget ar gorsen, a so lodennet e meur a loden evid discuez peur e sav ha peur e tisken ar guin ardant.

Cant loden pe degre (°) a zisparti ar mare ma verv ann dour hag ann hini a so tom avoalc'h evid teuzi ar scorn.

Setu breman da betra ec'h hell pouezer ann domder da servicha.

C'hui so en ho ti ha var nez mont da bourmen; evid guelet peu sort dillad é renkit da visca, e sellit ous ar benvec-ze a so stag ous ho prenestr en tu diaveaz.

— Sell, emedhoc'h sebezet, pouezer ann domder so diskennet pedir loden (4°) izelloc'h eget poent ar scorn, ha deac'h ne oa diskennet nemet 2°, neuze eo anat eo ienoc'h ann amzer hirio eget ne oa deac'h !

Eun implij all ! — Ho mates so boaset d'ober re vras tantat tân deoc'h, ha kense e ve devet cals keuneut, a daul en eur zevi re a vroes ebars ar gambr ; hi ne ra man ebet pa ne renc ket sortial, mæs c'hui, pa antreit eus ar meaz e kinnigit mouga gant ar vroez, hag e renkit buhan digorri ho prenestr evid distanna ær ar gambr.

Evid miret ne c'hoarvesfe mui, e prenit eur pouezer ann domder evid he staga en diabars eus ho cambr hag e lavarit dezhi :

— Hivisiken, pa rafoc'h tan e va c'hambr, e sellfoc'h oc'h ar benvec-man, hag e tioualfot mad ne savfe morse ar guin ardant ennhan huelloc'h eget 16° pe 17° degre. Ar vatez a lavar ia, mæs pa zistroit d'ar gear dious ann abardaez, e cav deoc'h ez eus c'hoas re a vroes, ha c'hui kerkent :

— Mari, re a dan hoc'h eus græt adarre !

— Oh ! n'am eus ket, autrou, mæs c'hui a so o tont eus ar meas hag hoc'h eus paket ienijen.

— Nan, nan, re domm eo ann hini a so aman.

— Ne ket !

— Eo.

— Peus nemet sellet ous pouezer ann domder.

Sellet a rer outhan,hag e veler e verc 20° pe 22° degre. N'heller mui chomm da chicanat, barnet eo ha barnet mad.

Setu eno hiniennou eus ann traou da bere e servich cahout eur pouezer tomder. Be so cals all c'hoas a verkin deoc'h eur veich all, hag e pere n'hoc'h eus morse taulet evez.

Ar potr gouiziec.

Ha possubl eo e alfe ann den c'houeza tom ha ienn assambles ?

Ar goulenn-ze so bet græt deomp, ha setu peu sort respont a hellomp da rei :

Red eo lacaat kemm.

Ann ear a deu d'eus hor ginou en deus aveichou treuzet ar skevent hag aveichou n'en deus ket.

Entent a hellit doc'htu ne hellont ket beza henvel.

Digorrit ho kinou, c'houezit dre eun huanaden hir hoc'h alan ; anat eo e teuio ann ear-ze eus ho skevent hag e vezo tomm, ha ma vec'h iac'h, e vezo atau ken tomm ha ken tomm.

Breman, tostait ho muzellou, ha c'houezit ann ear a so en ho kinou abars ma vezo bet eat beteg treuzi ho skevent, ha neuze ann ear-ze a vezo cals iennoc'h, na ne vezo ken caus nemet rag n'en devezo ket treuzet ho skevent.

Pa leveremp deoc'h en devez all, penaus tomder hoc'h alan a oa atau ingal, pe c'hui a c'houesse anezhi evid ienaat ho souben re domm pe evid tomma ho pisiet scornet, ni a felle deomp prezec d'eus ann alan he devoa treuzet ho skevent.

Trugarecaat a reomp ann hini en deus græt deomp eur sort goulenn, he deus roet deomp ann tu da zisclerla guelloc'h ar pez a oa en hor sonj.

Ni hon devoa aoun ne vije ket bet ententet mad ar pez a felle deomp da lare, ha setu perag n'hon devoa ket lavaret doc'btu neuze ar pez a vercomp aman hirio. *Ar potr gouiziec.*

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Cueff, cure e Pleyben, hag ann autrou Bescond, cure e Sant-Iann-Trolimon, ho deus roet ho diles abalamour d'ho iec'het.

Ann autrou Bouzeloc, belec iaouanc, a so hanvet cure e Sant-Iann-Trolimon.

Ann autrou Pennec, belec iaouanc, a so hanvet cure e Cloastr-Montroulez.

BELEIEN MARO.

Ann autrou Thaëron, chaloni a enor, person canton e Riec.

Ann autrou Saout, bet person e Lampaul-Plouarzel.

HISTOR BURZUDUS
ha beachou Corentin Kemper

SCRIVET GANTHAN HE UNAN.

(*Kendalc'h.*)

Goude ar brezegen hir-ze, papa a evas eur banne mad me chans, rag clevout a rejemp anezhan o stlacal he deot ous he staon.

— Penaus e caves-te ar skuidam-ze potr-coz, eme minheer Abraham.

— Biscoas n'am beus tanveet hini guelloc'h.

— Ne sonj ket did a gendalc'has Langourdaine, a rafe plijadur da vadame Kemper ma ve kinniget dezhi hanter-cant eus ar memes hini ?

Papa ne respontas ket doc'htu.

— Sur eo, emezhan erfin, e kemer ac'hanout evel ar falla eus ann dud fall, ha ne gredefen ket evid pevar real, lavaret ann hanter d'eus da hano dirazhi, mæs hanter cant boutail ! Red eo evessaat, ne ouzoun dare, hi so er c'honvers.

— Me vouie avoalc'h eme Iann Piteux, guelet a res breman !

— Hen toui a rafen va mam-me na gemerfe ket skuidam ar ganailles-se, hag e ve digasset dezhi ebars e boutaillou âour.

— Da c'houd ! da c'houd ! eme Iann goustad, da vam ne ket ker sod-ze. Hag ezomm he deus hi da c'houlenn diganthan d'eus peu sort barriken e teu ar skuidam !

En tu all d'ar speurn, Langourdaine en devoa lavaret izell eun neubeut comsou, hag e clevjomp anezhan o kenderc'hel a vouez huel :

— Neuze e veles, potr-coz, ne ket varc'hoas a labouri, mæs en noz-man, gant aoun e lacafe ann domder ac'hanout da veza re ziæs varc'hoas.

— Oh ! oh ! eme tata, mar deo traou ne heller ho ober nemet en noz, kea da glasc eun all, me so eun den honest.

— Ev eur banne c'hoas, martolot.

— Ne evin mui beraden.

Hag e oa o vont cuit. Neuze Langourdaine a c'halvas anezhan da zont endro, o lavaret :

— Guelomp, guelomp, ann dra-ze so afferiou etre perc'hen al lestr ha tud pinvidic. Neus droug ebet, ann intron Kemper n'her gouezo ket.

— Hi a voar atau peb tra..

— Gouscoude ne ket huvreal am eus græt ; te ac'h eus lavaret din n'as poa ket ezomm cahout aoun arauzhi en abardaëz-man, rag ma oa couezet eur goal-eur bras var da di. •

— Ia, hel lavaret mad am eus, a respontas va zad, bag he vouez a grene egis hini eun den o leuva. Guir eo. Eleac'h mont d'ar fest emaint oll chommet er gear, ar merc'het hag ar botret gant ho mam; hag ann abad a lavar oll ar pez a voar a bedennou latin. Ah ! reuzeudic zo ac'hanon ! evid anconec'haat kement-se eo e felle din eva eur banne..... Clevet as poa penaus ar pempet eus va fotret, eur C'horentin (coeffet evit ar c'honvers), a ioa dichappet cuit d'eus ti ann Heliet gant he genderv Iann Piteux, evid mont d'ann Douar-Nevez ?

Credi a hellit e chilaouemp eus hor guella, Iann ha me. Ne ouzon ket petra a respontas Langourdaine, mæs va zad o tifrunca goassoc'h-goas, a gendalc'has :

— Be oa eta bet hor mab abat er scol gant Toussaint Morin, d'eus bours ar *Marie-Pauline*, hag ar vugale so savet er bours-ze, ha setu so bet clevet hirio, penaus ar *Marie-Pauline* so bet collet tud hag all epad ann tourmant diveza etre ann enezennou *Sorlingues* hag aochou Kerne e Bro-Saos !

Dridal a rea va c'halon gant ar joa.

— Pebes taul caër, emoun-me, ma vijemp bet savet er bours-ze, e vemp breman e strad ar mor o vaga pesket !

— Ne dalvezomp ket cals muioc'h, a respontas Iann gant eur visaich goal c'hlac'haret. Ne ouzoud-ket e petra sonj breman ar ganailles Langourdaine?

— Sell, emoun-me, evid respont ; emaint o pellaat, na ne glever sort ebet mui anezho.

Neuze Iann o coueza var benn he zaoulin, en em roas eun taul crenv dre greis he beultrin.

— Setu hon diveza fizians o vont cuit. Clevet mad ac'h eus me chans ? Ni so e strad ar mor, etre ann enezennou *Sorlingues* hag aochou Kerne e Bro-Saoz, gant ar *Marie-Pauline* collet tud hag all. Piou a sonj did a alfe dond d'hor sicour pa greder e vemp beuzet ! Ho guelet a ran ac'han, mama Kemper, ann abad, Fanchette hag ar re all eus ann tiegez, daoulinet en dro d'hor gueleou o lenva, oc'h hirvoudi hag o lavaret ann *De Profundis !* Ni so maro ! Breman ec'h heller hor mouga hag ober deomp oll ar pez a girint, heb cahout aoun beza dikennet, ha petra, nemet ar c'hillotin, a alfe miret ous ann Heliet d'ober eun taul convers ! Ni a renc coll gantho, rag ni a so maro hag int a renc gounis varnomp, rag int a so beô mad tre ! Te eo a so caus. Me ne felle ket din mond d'ann *Amerique*, me ! Te ac'h eus casset ac'hanomp d'ar maro ! Guell a ze ! me ne ran ket fors.

Aliæs e counnare va c'henderv Iann, mæs biscoas n'am boa he velet er stad-ze. He zaoulagat a ioa deut e meaz he benn, hag he c'hinou a eonenne. Rei a rea tauliou d'ar barikennou gant he benn evel gant bazoulennou eur c'hloc'h, hag erfin ec'h en em daulas souden varnon o scrigna he zent evel eur c'hi clanv.

— Me am eus truez ouzid va c'henderv Iann, emoun-me, gant dousder. Marteze ar viriones so a du ganes-te. Credi avoalc'h a rafen e vemp collet, mes da vihana, c'hoant am eus e velfes pebes kemm a so etrezomp. Sell ouzin da velet ha cheinchet a so eun dra benag em bisaich !

— Da visaich-te a vezo atau henvel, emezhan, be as pezo atau bisaich eun amziot pa varv, evel epad da vuhez.

— Ne d'oud ket goest d'ober poan din, emoun-me. Er moment-man n'am eus tam ourgouil ebet mui, ha m'am eus eun tamic plijadur c'hoas, ha me ken tost eus va deves diveza, eo rag ma velan em speret ar re oll a garan ; va mam geaz, va breur Guenole ha Fanchette a so daoulinet breman ne ket endro d'hor gueleou, evel ma sonjes-te en da ourgouil, mæs endro d'am guele-me, eleac'h ma ien bemnos da gemer va repos adalec va bugaleaich, me ker caret gantho oll. Na pegement a zaëlou a scuillont-hi ! Ho c'hlevout a ran hag ho guelet. Mama a damall Guenole, ha Fanchette a sach ar bleo eus he fenn....

— Ia da l'eme Iann, da vam he dije roet eun hanter cant eveldout evid ar Vern-vihan. Evid Guenole ne lavaran ket, henez a dle beza goal nec'het ! mæs Fanchette, hounez so re fin evid kemer kement a chagrin. Me voar avoalc'h he devezo lavaret : Me ne gredan ket e vé beuzet va c'henderv Iann, biscoas ne vezo bet sod avoalc'h d'en em lezel da goueza e strad ar mor evel eun tam ploum. Ann dra-ze so mad evid unan so bet ganet coeffet evel Corentin ; mæs va Iannic-me a so fin egis eun nadoz, ha me voar avoalc'h en devezo cavet eun toul benag dre beleac'h tremen : he! la! oup ! Hag hen d'ober eul lamm-gaor d'ober goap ac'hanoun.

— Te so deut adarre sod da staga, paour keaz Iann, evel d'ann deves kenta eus ann tourmant.

— Te velo, emezhan, me voar petra d'ober. Ar veren, mond a ran d'he drailla ; sevel a rin var ar pont, hag e tanfoueltrin ann Heliet du-man, du-hont evel ma ven gurun Brest. En em deuler a rin varva fenn en dour o cass eur planken ganin evid miret da vont d'ar strat, ha d'am sicour mignonet, va buhez, al laër, ann tân-goal, hag e tri lamm, setu me digouezet en dribunal, hag eno ne lezan ket va zeot em chacot. Te so c'hoas o clasc goud petra da lare, hag am eus contet oll penn-da benn d'ar varnerien. Paca a rer Langourdaine, Nicolas hag ann Heliet, hag e roër din ar prim hag ar vetalen; mæs ne vezo netra evidout ! Nan netra!

Hag e prezege buhan kena, hag e oa savet he oll goad en he benn. Meus aoun e oa mezo gant he spont. Evid eur goal botric, ec'h heller lavaret e oa eur goal botric. Ne oa ket goal lemm he speret, na ne vele netra nemet pa oa he fri var c'hore vel ar chass, mæs hen ker sod, e oa evelken, goest, evid eur ia pe eur nan da virvi, da eonenni. ha da lemel evel chist mad bet pell er boutaillou. Ar pez n'am eus ket allet morse her gouzout mad avoalc'h, eo ha be oa jestrou pe glenvet pe anezho ho daou pa goueze evelse. Credi avoalc'h a ran e oa kement eus ann eil evel eus egile, Ar pez so sur, eo e teue endro ker buhan ha ma care.

— Me a lavar feaz, te voar, emezhan, cluchet e kichen va zreit, he ilinou var benn he zaoulin hag ho frogna he ivinou gant he zent evel eur marmous. Perag n'ho deus ket c'hoas ann Heliet commanset da zisçarga al lestr ? Achu eo gouel ar Roue ? Deut eo creis ann noz, pe varc'hoas vintin? mæs neuze ann dimezel Sidonie he dije bet amzer avoalc'h d'ober ouspen deg gueich va c'hefridi !

— Mar sonj did eo nec'het ann dimezel Sidonie ganeomp !

Hen a sellas a gorn ouzin.

— Me voar ervad gant petra hoc'h deut coeffet er bed-man, *autrou* Corentin Kemper ! gant eur bonnet azen eo. Me a anav ar bed hag ar mod d'en em servicha anezhan. Teus nemet compren ! hon diou c'hoarezet leaz n'ho deus morse lavaret hano fall ebet deomp hag ho deus lavaret did meil-gafe ! Hag ann intanvez Helie, da biou a roë hi banneou guin Spaign ?

— Guin Spaign ! ! !

— Certen, hag a beb seurt traou dous en dail all ! Perag, abalamour ma'z oun den a speret ha te n'oud ket ! evid ar pez a sell ous ann dimezel Sidonie, setu hen aman en eun neubeut comsou.

Lavaret am eus did dija ar pez a oa bet etre Langourdaine ha Nicolas ; epad ma sortient eus al leac'h ma oant cuzet ennhan evid mond da gahout ar re all, ar furlukinet a rea a beb seurt troiou evid lacaat ann Hollandis da ebata. Etoues ar re all, ann dimezèl Sidonie savet var ann tonellou, a ioa oc'h ober eur brezegen dezho. Dress, pa dremene en hor c'hichen, e teuas eur sonj din d'en em servicha anezhi evid hor savetei, hag o pega en he mantel, e liviris dezhi e toul he scouarn. Nag eur ger, nag eur sin, hag eo græt ho fortun, ouspen ma rentefot servich da vab penher eun negosiant.

— Penaus, boued ar groug, emoun-me, te so bet divez avoalc'h evid rei ac'hanon evid mab eun den pinvidic !

— Piou a lavar ac'hanoud-te, eme Iann droug ennhan ; he blass da beb unan ac'hanomp, te n'oud ken nemet mab eur c'halfat hag eur verzoures marrons.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

MARKIS PONTCALEC.

(Kendalc'h).

VII

DARVOUDOU AR VEACH.

Daou varc'hec a zaou-lamme var hent ar *Mans* dre eun nosvez tenval du sac'h ; ne oa tamm loar ebet, ha coummoul teo ha du pod a rede, heb distanc ebet, var ann oabl, casset gant eun avel foll ; eur goall var-amzer arneu a oa var nez da darzal, hag ann daou veachour a blante tiz en ho c'hezec evit hellout en em voaskedi er c'henta hostaleuri a gavjent var ho hent. Ar goassa, ne oant ket stanc ann hostaleuriou en andreajou-ze eus ann hent ; ouspenn ar c'hezec, dija goal-gasset, a ziscueze e oant commanset da scuiza oc'h ober hent. En despet d'ar vall bras ho devoa, ann daou varc'hec na glaskent tamm ebet poulzenn ho c'hezec d'ann daoulamm vras ; gouzout mad a reant penaus ho c'hezec, ma ho divije allet mont buhanoc'h gant ann hent, a vijent eat, rag fri avoalc'h ho devoa evit santout c'huez eur rastellat vad a foen eostet mad, hag eur c'houziaden plous fresc en eur machosi demm-dost ac'hano. Ouspen, daou loen calonec tre he oant ; ma na gerzent ket founnussoc'h gant ann hent, ne oa ket eta abalamour ne santent ket guentrou ho mistri eus ho brouda, mes abalamour ma oant prest da goueza gant ar skuisder.

— Va lezit da lavaret deoc'h, autrou markis, ar sonch drol a deu em speret d'ar poent-man, a lavaras d'egile ar marc'hec a gerze eun tamic varlerc'h, mes c'hoant bras am eus da gredi penaus ar Gorrigan he deus taulet eur barr droug benag varnomp..... Pa oamp o tont eus ar maner, em edo e tâl scalier al lannec, digor bras he divreac'h ganthi evel diouaskel eur scoul leun a c'hourdrouzou...

— Fazia reas, Primel, a respontas ar marc'hec all da behini Primel a lavare autrou markis ; ar baoures keas coz-se am erbede a nevez da chomm heb cuitaat va maner. Adalec ann deis ma eo bet lavaret em bije great ar veach-man, Annaic a so chommet asezet var dreuzou dor vras ar maner, ha ne deus ehanet d'am erbedi da chomm e Berne... Hen lavaret a ran did heb distro, Primel, mar ne doun ket bet distroet da ober va beach dre bedennou stard hag estlammus ar vaouez paour-ze, broudet eo bet da vihana va c'halon, ha broudet stard, dre ar guel eus ar ran-galon dispar a verzerie ar baoures keas-se. Ma n'em bije great ar veach-man nemet evidon va unan, a dra sur e vijen chommet er gear ; mes evit brassa mad eur bobl eo, ha me dle rei va buhez evit difenn ho guiriou kentoc'h eget ho guelet goal-gasset.

Primel a sachas a daul var gabestr he varc'h ; ar marc'h a savas var he zaou droad adrenv, hag a chommas prest goude heb mont e tu ebet.

Souezet bras, ar mevel a stouas beteg gourveza couls lavaret var gein he varc'h evit silaou mad pe seurt trous a glever a bell, heb hellout gouzout trous petra e oa.

— Autrou markis, emezhan ragtal, eur goall darvoud benag a so c'hoarvezet aze eun tamic larcoc'h..... Clevet am eus a dra sur kezec o tripal da vad, hag eur vouez estlammus meurbet evel ma ver o c'houlenn he vuhez.

— Araug 'ta neuze ! eme ar markis ; dalc'h mad ta *Druzes*, pe vezo red din lacaat ar guentrou d'as brouda. E guiriones, unan benag a so o c'houlenn he vuhez... Buhan ! allo ! Primel, riscl bras a so, du-hont eo e tleomp beza.

— N'eus nemedomp hon daou, autrou markis ; ma zigoues deomp coueza er rouejou pe en eur spi benag...

— Pep hini ac'hanomp en deus pistolennou a zaou denn carget mad er sier a so a bep tu d'ann dipr ; eus va c'hostez a so eur varvenn lemm ha calet, da bennbaz dero a so ive gouest da dorri he al-dorn, da faouti he benn d'ouspen eur c'hanfard fall... Doue am sicouro ! ar c'hriadennou estlammus a gresc... mouez eur vaoues a glevan.....

Eur pennad all eur veich all) A.

Bulletin de l'Association financière de France.

L'épargne doit méditer sérieusement des événements comme ceux qui viennent de bouleverser le marché financier. Elle doit bien se dire que les spéculations ont des retours désastreux. Elle doit surtout ne s'engager dans aucune valeur sans prendre des renseignements minutieux. Tous nos lecteurs trouveront à l'*Association financière de France* les conseils les plus prudents. Il leur suffit de nous écrire en joignant un timbre-poste pour la réponse.

Beaucoup de ceux qui nous lisent ont peut-être en portefeuilles des valeurs mauvaises qu'ils croient excellentes. Un bon conseil est bien vite demandé et une ruine peut être ainsi évitée.

La Bourse a été très agitée, les grosses valeurs surtout subissent une dépréciation importante qui a rejailli sur presque toute la cote. Le 3 0/0 clôture à 83.90, l'amortissable ancien à 84.10, le nouveau à 83,75 et le 5 0/0 à 114.35.

Les actions de la Banque romaine continuent d'être recherchées sur le marché. On consolide en ce moment les cours acquis et l'on s'accorde à penser que la hausse va faire, à bref délai, une brillante rentrée sur ces actions.

L'action de la Société générale de laiterie est à 640, l'admission de cette valeur à la cote officielle à dater du 16 janvier, assure à cette valeur une plus-value dont il faut se hâter de profiter.

Les recettes de la Société générale de laiterie, du 3 Avril au 7 Janvier, s'élèvent à 10,373,323 fr. 99 cent.

La Compagnie d'exploitation des minerais de Rio-Tinto, dont les titres sont très goûtés sur notre marché, a pour objet l'exploitation en France et à l'étranger des minerais de Rio-Tinto.

La progression rapide des cours explique naturellement. L'action de 500 fr., dont moitié seulement est versée, cote aujourd'hui 775 fr. On prévoit une hausse nouvelle.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

Le Chemin de fer sur la Manche.

On lit dans l'*Avenir d'Arras*, le *Pas-de-Calais* et le *Courrier* du 24 Décembre, qu'une Conférence, organisée par la Société de Géographie de cette ville, et faite par M. des Grois, ancien Procureur général dans les Indes françaises, a obtenu le plus brillant succès.

Une foule nombreuse s'était donné rendez-vous, pour entendre l'exposé détaillé de la question du *Pont sur la Manche* dont tout le monde apprécie maintenant la haute importance. On y remarquait entre autres notabilités, le Colonel et l'Etat-major du régiment du Génie, d'anciens Députés, des Ingénieurs, des Magistrats, des Membres des Conseils électifs et des négociants venus de toutes les parties du pays.

M. des Grois, dit l'*Avenir d'Arras*, a mis d'abord en complète évidence les plans de l'Allemagne qui menace, avec ses voies ferrées, les intérêts commerciaux et maritimes de la France, puis il a fait connaître comment on pouvait conjurer le péril que nous avons à redouter, il a exposé les moyens de réalisation de la ligne à ciel ouvert sur la Manche et a réfuté victorieusement les objections fondées : 1° sur les entraves et les inconvénients que la construction d'un pont apporterait à la navigation; 2° sur la difficulté qu'auraient les navires à se bien diriger sous les arches du pont pendant la nuit et au milieu des brouillards ; 3° sur la force des courants, des vents et des tempêtes qui pourraient jeter les bâtiments sur les piles.

M. des Grois a constaté que la ligne à ciel ouvert n'excluait nullement la construction d'un tunnel, si toutefois elle était possible. Il a démontré, en outre, le caractère net et précis des études scientifiques et techniques faites par M. Vérard de Sainte-Anne, autour du projet de la voie à ciel ouvert, et en achevant sa Conférence, il a dit : Qu'il s'agit d'une œuvre éminemment patriotique et humanitaire dont tout bon citoyen doit désirer l'accomplissement.

Ces paroles ont provoqué de chaleureux applaudissements, comme beaucoup d'autres passages du discours de M. des Grois qui, après avoir terminé, a reçu les vives félicitations des membres de la Société de Géographie.

COMPAGNIE MARITIME

DU PACIFIQUE

SOCIÉTÉ ANONYME

Capital : 11,000,000 de francs, divisé en 22,000 Actions de 500 francs chacune

VENTE DE 12,000 ACTIONS

Entièrement libérées.

EXPOSÉ :

La **Compagnie maritime du Pacifique** possède actuellement 5 vapeurs et 2 voiliers.

Les cinq steamers, dont la coque est entièrement construite en fer, ont une jauge totale de 10,914 tonneaux et une force effective de 6,900 chevaux vapeur.

Ces Bâtiments ont déjà, sous le pavillon de M. Emile Bossière, armateur au Hâvre, effectué plusieurs voyages. A chaque voyage, ils sont assurés, grâces à des contrats avantageux, de leur fret de retour.

Les résultats obtenus, qui seront complétés par le produit des primes de l'État, garantissent au capital engagé un revenu largement rémunérateur.

La direction de l'entreprise est confiée à M. Emile Bossière, dont l'expérience et l'habileté bien connues sont un gage de succès incontestable.

CONDITIONS DE LA VENTE :

Les 12,000 actions, entièrement libérées, sont mises à la disposition du public

Au prix de 550 Francs

Payables comme suit :
- En faisant la demande.. 100 fr.
- A la répartition..... 125
- Le 1er mars 1882..... 125
- Le 1er mai 1882..... 200

Les versements anticipés donneront droit à une bonification d'intérêts au taux de 5 0/0 l'an.

Les demandes seront reçues jusqu'au

JEUDI 26 JANVIER 1882

AUX GUICHETS DE LA

BANQUE NATIONALE

Rue Le Peletier, 11, à Paris

En province, dans les Succursales de cette Société et dans les Agences du *CREDIT VIAGER*

Les demandes seront reçues également au **Crédit foncier de la Marine,** *36, avenue de l'Opéra, à Paris ; dans ses bureaux auxiliaires de Paris, 15, rue des Petites-Ecuries, et 27, quai de la Tournelle, et dans ses succursales des départements.*

Les versements en retard seront passibles d'intérêts au taux de 6 0/0 l'an.

La cote officielle sera demandée.

Ar Perc'hen-Merer : Ar. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant Ar. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest euz ar Franz ; 2 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhau ivez e tle beza casset biviziken an oll seridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, rue Grange-Batelière, a Paris est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 28 a viz Kenver 1882.

Dilun, 16 a viz Kenver, so bet hanvet ar bureô er Senat. A veac'h m'ho deus roet re ann tu cleis da re ann tu dehou eun eil Presidant hag eur secretour, kement à c'hoant ho deus da zerc'hel ann oll plassou evitho ho unan. Goudeze ar Presidant coz, Leon Say, hanvet eur veich c'hoas gant neubeutoc'h eget ann hanter eus ar Senatourien, à ra eun tamic prezegen evid trugarecaat ar Senat da veza he choaset adarre.

E Cambr ann Deputeet, e roer digemer d'ar pez a c'houlenn daou eus ann tu cleiz, e ve possubl hiviziken staga peb seurt paperiou d'eus mogeriou ann Ilisou, hag e ve en despet d'ar veleien.

Dond a rea goudeze da evessaat ous eul lezen var ann arme, mæs Campenon, Ministr ar Brezel a lavar e tigasso heb dale d'ar Gambr eul lezen nevez var ann arme, hag e tauler heben all a gostez.

Etretant, ar Ministr epad m'en em gav er gador prezec a zisclær lod eus ann traou en deus c'hoant d'ober en affer-ze. Distaul da dri bloas ann niver bloaveziou servich, ober eun armé evid ann Aljeri hebken, ha renca ker mad ann traou, ma hello ar Gouarnamant gervel pa garo eul loden eus arme ar vro, heb cahout ezomm evid-se d'eus consantamant ann diou Gambr.

Goudeze e lavar en deus c'hoant d'ober c'hoas cals chenchamanchou all, mæs m'eus aoun en deus roet labour avoalc'h evid breman, hag e hell gortos c'hoas eun neubeut gant pasiantet.

Abars dispartia, ann Deputeet a lavar e vezo hanvet 33 Depute evid kemer pers er Gommission a renco evessaat ous ar pez a c'houlenn ar C'houarnamant evid evessaat ous al lezen a lavar eo red cheinch ar Vamm-lezen.

Ac'han da zer Iaou, ar Gambr n'en em assamblo mui. M'eus aoun n'eus ket mui kement a val d'ober eun dra benag evel m'hen discuezent en taul kenta ! ha c'hoas m'eus aoun ne raint ket cals labour, rag n'eus bet lavaret da genver ann devez-se nemet henvel ar Gommission, ha netra ken.

Der Iaou, 19 a viz Kenver, neus bet græt nemet lavaret e oa bet græt mad eun neubeut electionou Senatourien d'eus ar re oa bet græt d'ann 8 a viz Kenver. Ouspen, hanvet so bet eur Gommission benag evid teuler evez ous ann oll lezennou a sell en eur mod benag ous ann arc'hant, hag ous ann emgleo a gonvers gant ann Itali.

Er memes deves e Cambr ann Deputeet, goude beza hanvet eur Gommission eus a dri Depute ha tregont evit evessaat ous ar pez a c'houlenn ar Gambetta ha red eo cheinch eun dra benag er Vam-lezen, ar re-man so en em assamblet evid voti eun neubeut lezennou bihan. Evel m'ho deus daou secretour eus ann tu cleis roet ann diles eus ho c'harg evid rei plass da zaou all eus ann tu dehou, e renker mond da voti, hag ann autrounes de la Billiais ha Benazet a so hanvet en ho flass; calsic trous evid neubeut a labour.

D'ar Sadorn, 21 a viz kenver, ez eus bet græt neubeutoc'h c'hoas a labonr talvoudus, rag neus bet græt ken couls lavaret, nemet chilou Laroche-Joubert o tiræsoni, hag o clasc lacaat da voti eul lezen a lammfe cuit ann oll cargou hon deus breman, evit lacaat en ho flass eur garg hebken var ar rentchou, pe autramant var produ labour pep den, egis ne ve ket guelloc'h lezel ann traou egis m'emaint, ha kenderc'hel o paëa egis ma rer breman.

De Gaste n'en deus ket allet beza hanvet en electionou diveza, hag eo eun diskiant neubeutoc'h etoues ann Deputeet, mæs aoun em eus ez eus chomet eur re benag all c'hoas ne ouzont ober nemet diotachou, hag ann autrou Laroche-Joubert a so unan eus ar re-ze ! A.

Ne ket eur veich hebken, mæs meur a veich, m'en deus lavaret ar Gambetta : Ar Glericalet (da lavaret eo, ar Gatoliket), eo ann enebour. Ann oll Radicalet ha Republicanet ho deus he glevet, hag a labour peb hini eus he du er brezel didrues a ra d'ann Ilis e peb fæson, ne ket hebken he vevelien ann Deputeet, mæs dreist peb tra he sclavourien ar Vinistret. Evid ober anezhan Ministr ar Relijionou, n'en deus ket cavet guelloc'h eget ar Paul Bert, eun den dizoue, ha setu ma cavomp hirio er gazetennou eul lizer, hag hi a ziscues pe-

ger bras enebour eo d'ann Ilis. Scrivet eo d'ar Brefedet, ha setu aman petra lavar :

Paris, 12 a viz Kenver 1882.

Autrou Prefet,

Kemennadureziou ar 14 a viz Du hag ar 17 a viz Kerzu, o veza staget ann ilisou Catedral ann Escoptiou hag ar Seminariou , ous ar pez a sell ous al labourou braô (Beaux-Arts), ar re so carget eus ann ties-ze, ne dint mui dindannon, ha n'am eus netra mui da c'hourc'hemenn outho.

Hivisiken eta, e vezo travoalc'h evidhoc'h goulenn ali Conseil ar Gouarnamant en ho Tepartamant kelliæs gueich na vezo goulennet eur sicour benag diganeoc'h evid labourat var ann ilisou hag ar presbitaliou, evel evid ann ties a apparchant ous ar Protestantét hag ar Juzevién.

Pa m'omp var ann affer-ze, e livirin deoc'h teuler eves mad, penaus Conseillou ann ilisou ha Conseillou ann Ties-kear a so cals re zouget d'en em samma gant tammou labour a so cals dreist niver ann dud a so er Parræsiou hag er Gommuniou ha dreist ar moien ho deus. Rag-se e rencont en em samma re pe kemer re arc'hant e prest, o noasout evelse da gals traou all ho deus ezomm anezho ive, evel ties-scol, hospitaliou, ties canna, hentchou vicinal, etc. Ho pedi a ran, autrou Prefet da deuler eves mad er pez a vercan deoc'h aman var gement-se, hag e lavaran deoc'h dioual da rei re vuhan hoc'h aotre pa vezo goulennet diganeoc'h, ha ma ve red, arabad e vezo deoc'h cahout aoun da c'houlen ali ar C'honseil carget eus ties ar parræsiou a vez hanvet gant Ministr ar Relijionou. Evid guir, neb labour na hell beza græt en ilisou nag er presbitaliou heb hoc'h aotre anavezet mad nemet pa vez hano d'eus traou dister evid kenderc'hel ann traou e stad vad, ha c'hoas pa ne zispigner ket ouspen 100 lur er parræsiou n'ho deus ket ouspen mil den, ha 200 lur, er parræsiou all brassoc'h (pennad 42 d'eus kemennadurez ann 30 a viz Kerzu 1809) ha gouscoude, ha pa c'hoarvesfe kement-man e alfec'h atau difenn d'ober al labourou a seblantefe deoc'h græt fall ha didalvez.

Evid ar pez a sell ous ann ilisou, lakit evez ne ve morse dispignet muioc'h eget na vez red.

Evid ar presbitaliou, ar muia ma heller dispign eo 12 pe 15,000 lur er parræsiou var ar meaz, ha 15 pe 20,000 lur er c'heariou bihan.

Herves al lezen, ar Gommuniou a renc pa ne hell ket ann ilisou hen ober,rei d'ar person pe d'ar belec carget eus ar barræs, ma neus presbital ebet eun neubeut arc'hant da baëa ho lojeis (pennad 92 d'eus kemennadurez ann 30 a viz Kerzu 1809). Evelse ec'h hellont dioueret eun tam mad arc'hant a broduo dezho eur rent a servicho da baëa, hag ouspen al lojeis a renkint da bourvei dezhan,

Ar presbital a so hebken evid ar person, ar gureet n'ho deus ket guir eta da veza lojet na da veza dic'haouet e nep fæson d'eus ar pez a rencont da baea evid ho lojeis, na gant Conseil ann ilis na gant Conseil ann Ti-kear. Kense, ma ve red cahout en eur presbital eun neubeut cambrjou evid digemer ann diavesidi, neus ket ezomm e ve cals anezho.

Evid ann ties all a zepand eus ar presbital, evel ar pors, ar geneudec, al liors, etc., ne ket daô mond dreist ar pez a so red. Ma renc peb tra en ti-ze beza deread ha kempennet mad, arabad eo gahout netra dreist ezomm ha re binvidic.

Ne sonj ket din e ve red digass deoc'h da sonj, penaus ar c'heariou bras n'ho deus ket guir da c'houlenn sicour digant ar Gouarnamant, rag ar pez so douget er Budjet a so evid ar parræsiou var ar meaz ha paour. Ne c'houlennfoc'h netra diganin evid ar re-ze nemet ma ve eur ræson talvoudus evid hen ober.

Ann ilisou hag ar presbitaliou o veza, dre ho natur, ties a apparchant ous ar Gommun, red eo ne chommfe ket ar sort tiæs-se daou-hanter etrezho hag e ve græt an dispign etrezho ho diou.Kense ne rafoc'h morse hoc'h aotre evid sevel pe gempen netra er sort conditionou-ze, nemet ec'h assantefe conseil ann Ilis, er penn kenta, ha neus fors pegement a renkefe paea d'eus ann dispign, da lezel he oll guiriou gant ar Gommun.

A hent all ann darn vrassa eus ann ilisou a seblant ancounec'haat ann dever a ra dezho kemennadurez ann 30 e viz Kerzu 1809, da bourvei er penn kenta d'ann dispignou a vez red ober evid tiœs ar parrœsiou. Nemet pa ve anat hag anat mad ne hellont ker ober ann dispign, nemet neuze ne hellont goulenn sicour digant ar Gommun.

Hervez ar pez a vez barnet peurvuia gant ann tribunalou, ann ilisou n'ho deus ket guir d'ober dispignou dreist ordinal, nemet pa ho deus pourveet d'ann oll dispignou ordinal, etoues pere e cavan al labourou var ann ilisou hag ar presbitaliou pennad 37 d'eus kemennadurez 1809), pa ho deus douarou pe rentchou heb carg ebet, netra ne vir outho ho guerza oll pe eul loden hebken anezho. Int a hell ive couls hag ar Gommuniou kemer arc'hant e prest. Red e vezo deoc'h evessaat gant soursi ous Budjet ann Ilisou, hag e vezo red deoch hen ober seul-soursiussoc'h, mar dint boaset da verca peurvuia cals muioc'h dle eget n'ho deus e guirionez, ha da neubeutaat ar pez a hellont da zastum herves al lezen. A hent all e vezo red deoc'h gourc'hemenn striss d'ann ilisou heulia a boent da boent evid ho c'hontchou hag ho Budjet kement so bet ordrenet gant liser ann 21 a viz Du 1879.

Ar memes tra a vercan deoc'h evid ar pez a sell ous ar sicourou goulennet evid prena arrebeuri evid ann ilisou.

Em galloud-me eo rei beb bloas eun dra benag evid-se, pe d'ar Gommuniou pe d'ar parrœsiou. Evel ma vent peurvuia neubeut a dra, e vent peurvuia aotreet doc'htu, mœs evid beza sur e vezo dispignet ann arc'hant evid ober ar pez so bet goulennet,ann urs d'ho rei, ne vezo roet nemet goude ma vezo bet guelet ann testeni eo bet grœt ann dispign e guirionez.

Evel ma c'houlenner beb bloas 7 pe 8 million sicour, pa neus da rei nemet 3 million, e lavaran deoc'h adarre e vezo red dioual da lacaat ann dud da gredi e vezo roet sicour dezho d'ober traou netra pe soken d'eus neubeut a dra. Ne zisonjoc'h ket kenneubeut, autrou Prefet, penaus ar sicourou d'eus a bere so hano aman o veza eur merc a vadeles digant ar Gouarnamant, etre diou Gommun ho deus kement a ezomm ann eil evel heben, e rencont beza roet dreist oll d'ar re so a du gant ar Gouarnamant, kentoc'h eget d'ar re ne garont sort ar Republic.

Ho pedi a ran da rei da anaout al lizer-man d'ann oll Meariou eus ho Tepartamant, dre gement hent a vezo possubl deoc'h, dreist oll dre gazeten ar Prefectur,

Ministr ar scoliou hag ar Relijionou,
Paul Bert.

Ne ket eston e scrivfe ar Ministr eur sort lizer, Paolic eo a so Ministr hag ouspen berr a speret eo.

Setu breman petra lavar var al lizer-se ar gazeten *Le Soleil :*

Ann autrou Paul Bert, red mad eo anaout ar virionez, a so eur Ministr hag en deus talant. Deves ebet ne ia abiou heb ma rofe deomp eur brezegen, eur gemennadurez pe eul lizer a vez moullet er *Journal officiel*, ha casset d'ann dud dallet gant kement a sclœrijen. A dra sur ar c'higer chass-ze ker brudet, a so digouezet en he balœs a Vinistr gant eur bern soujou a sell kement ous ar politic evel ous ar skiant. Ar re ziskiant a sonje dezho e tremene he amzer gueichall o tispenn a hed ann deis, chass ha coulinet e beo ; pegement int bet faziet ! he unan en he gambr, ec'h implije he oll amzer o sonjal er pez a vije bet ar guella evid ann dud hag o vernia sonjou.

Panefese ne alfe ket cahout kement a sonjou da ziscuez deomp.

Deac'h en eur brezegen hir e lavare en devoa sonj d'ober histor ann descadurez epad ar Revolution, hag e rafe evelse eun dra vras. Hogen, ar soursi en deus d'ober eun dra vras na vir ket outhan da veilla atau var ar veleien, hag er mintinman hon deus cavet er *Journal officiel* eul lizer nevez casset ganthan d'ar Brefedet, evid ho alia da zioual rei sicourou d'ar personet gant re a largentez.

Ann autrou Paul Bert a lavar d'ar Brefedet beilla evid dioual ne ve dispignet re a arc'hant evid sevel pe kempenn ar presbitaliou hag ann ilisou.

D'oc'h ma sonj dezhan, evid sevel eur presbital ne ket daô dispign ouspen 12 pe 15 mil lur er parresiou var ar meas ha 15 pe 20 mil lur er c'heariou bihan ; ma ve kempennet eun neubeut cambrchou evid digemer ann diavesidi, ne ve ket daô cahout cals, hag e ve red pellaat dioutho kement a ve dreist ezomm ha re vraô.

Ne sonje ket deomp ho dije bet c'hoant ar Gommuniou da gemer eur bern dle ha da zispign ho oll arc'hant evid caëraat ann ilisou hag ober ties re vraô d'ar veleien. M'ho deus ar Gommuniou, egis m'hel lavar Paul Bert, « re ar c'hoant d'ober dispignou a so cals dreist ho danvez ha dreist ann niver eus ann dud a so o chomm ennho, » ar Ministr a ra he zever en eur viret outho da vont re bell var ann hent-ze. Rag-se hon deus fizians, penaus ar c'hoant arboel-ze a ziscues kement ar Ministr pa vez hano da greski ann ilisou ha da gempenn ar presbitaliou, a vezo heb dale, c'hoant ar Gouarnamant a bez, hag hen he unan hen discuezo da genta, kense, heb dale, e velimp anezhan he unan o teuler en traon ann daou Vinistr nevez, ne oa tam ebet ezomm anezho, hag a so bet disclæriet gant ar Gambr a bez « dreist ezomm, hag o tenna re a vizou var ar vro. »

Neus fors penaus eo, ar Paul Bert ne ia ket en tu all de vir, pa lavar d'ar Brefedet evessaat ne ve græt labour ebet en ilisou nemet er pez a so red striss evid miret outho da goueza en ho foul ha da rei hebken d'ar personet en ho fresbitaliou, ann niver cambrchou a renc ar Gommuniou da bourvei dezho hervez al lezen, mes ar pez a seblant deomp beza dreist he vir, ha spontus, eo pa lavar dezho rei sicourou ar Gouarnamant d'ar Gommuniou hebken a so evid ar Republic, ha d'ho disnac'h d'ar re so evid ar Roue.

« Taulit evez mad, emezhan, penaus ar sicourou a bere ez eus hano aman, (sicourou evid prena arreubeuri evid ann ilisou ha traou all eus ar memes sort), a deu hebken d'eus madelez ar Gouarnamant hag etre diou Gommun ho deus kement a ezomm ann eil evel heben, ne rencoc'h ho rei nemet d'ann hini so evid ar Republic, kentoc'h eget d'ann hini a so a enep dezhi. »

Red eo beza eur Franmason guirion egis ma eo ar Paul Bert. evid lacaat ar politic en afferiou pa vez hano hebken da brena eun neubeut arreubeuri evid ann ilisou.

Ar Ministr en deus, guir eo, lakeat eves mad da lavaret ne vije bet red refus sicourou d'ar Gommuniou oa a enep ar Republic, ha d'ho rei d'ar re vije bet a du ganthi, nemet pa ho dije bet kement ezomm ann eil evel heben, mæs ar Brefedet a gavo dezho atau ho devezo muioc'h ezomm ar Gommuniou Republicanet eget ar Gommuniou Roïalistet.

E guirionez, ann neubeudic comsou-ze d'eus lizer ar Paul Bert, a lavar ha netra ken :

Ni a fell deomp rei d'hor mignonet hebken ar pez hon dens da rei, ha netra d'hon enebourien.

Ne ket dao deomp beza souezet gant-se, ar Republicanet ne glascont ken.

(Soleil). A.

Sonjou diskiant ar Gambetta

Dre ar pez a ra ar Gambetta, e ouzomp n'en deus morse nemet sonjou diskiant, mæs en taulman, m'eus aoun, en deus bet eur sonj all diskiantoc'h cals eget ar re all.

En dail ar Gambetta en deus anavezet ervad penaus ar choas en devoa græt d'eus Paul Bert evel Ministr ar Relijionou, a oa bet kemeret gant ann oll evel græt dre gassoni ous ar Gatoliket hag evid enebi ous ann Ilis. Guelet en deus ive penaus he Vinistret ne anaient netra d'eus ar pez a sell ous ar Relijion, hag en deus rag-se en em lavaret: Dao eo din clasc eun den gouiziec evid ar pez a sell ous ann Ilis, hag en deus choaset..... guelloc'h eo din hel lavaret deoc'h doc'htu, rag ne vec'h ket goest d'he gavout hoc'h unan. Choaset en deus eta .... Renan, unan eus goassa enebourien ar Relijion, Renan en deus scrivet eul leor difeis hanvet ganthan, e gaou, *Buhez Jesus-Crist*, Renan a so bet en he enep oll beleien hag oll Eskibien ar bed cristen, hag a so bet milliget gant hon Tad Santel ar Pab.

Setu peu sort den en deus choaset ar Gambetta evid goulenn diganthan petra ve mad da cheinch e Frans evid ar pez a sell ous ar Relijion. Aman, anat eo, ne brezegomp ket d'eus gouizieges Renan, mæs n'hellomp ket miret en eur sonjal er pez en deus græt. da velet er choas-ze ar c'hoant en deus ar Gambetta da enebi ous ar Gatoliket ! Ne ket evelse ec'h hello ar Gambetta ober mignonet dezhan gant ar gristenien. A.

Offern ann 21 a viz Kenver.

Ann offerennou a vez lavaret beb bloas da genver ann deves-ze er Frans a dreuz,a so bet heuliet er bloas-man egis custum gant cals tud fidel eus a beb seurt renc, eus a beb seurt stad, Dreist oll er chapell savet evid goulenn truez eus ar sort torfetze evel laza eur Roue, e Paris er ru d'Anjou. Be oa tud couls er chapell he unan evel tro-var-dro, rag ar chapell a so siouas re stris evid derc'hel ar re ho devoa c'hoant antreal ennhi.

Ar ienijen n'he devoa allet miret ous ar re so boazet da zont da ziredet di. An oll, o velet pegen dibarfet eo ann traou hirio ann deis, ha penaus neus netra assur gant ar Gouarnamant hon deus breman a c'houlenne ann eil digant egile ha ne sonje ket dezho e oa scuis ann Autrou Doue o punissa ar Frans. Sonjal a re d'ann oll en dije talvezet deomp heb dale ar c'hrass da sevel adarre,ar goad divlam a oa bet scuillet var ar chafot gant ar Roue Lois XVI hag he bried.

Ann offern genta so bet lavaret gant ar belec enorus meurbed aumonier ar Chapell ann autrou Cambot.

Etoues ar re so deut di da bedi en deves-se evid ar Frans, hon deus anavezet ha guelet ar C'homt hag ar Gomtes a Baris, ann Duc a Nemours hag he verc'h ar Brinces Blanche, ho fevar, bugale ha bugale vihan ar Roue Lois-Filipp. Ar pez brassa d'eus ann Deputeet ha d'eus ar Senatourien ann tu dehou, a oa en em gavet eno ive. Rouanes ar Spagn, a so digouezet evid offern ar c'hreisteis.

Etoues ar re oa eno ive ouspen, e renkimp merca : Ar Markis de Dreux Brézé, a oa deut da zerc'hel plass ar C'homt de Chambord, ann Duc de Blacas, ann Duc de Brissac, ann Duc de Luynes, ar C'homt de la Vieilville, ar C'homt Albert de Mun, ann autrou Chesnelong, ann Duc de Bissaccia, ann Duc de Broglie, ar C'homt hag ar Gomtess de Ponton d'Amécourt, ann autrou Louis de Saint-Pierre bet Depute, ann Duc de la Tremouille, ann autrou Buffet, ann autrou Markis de Gontaut-Biron ha cals scrivagnourien eus ar gazetennou catolic.

Eur gest so bet græt e peb offern e profit ilis veur ar Galon-Sacr, gant ann intronezet ha dimezellet Markises d'Anglars, de Jonquières, d'Argis ha Mietton. A.

Marvaillon a dreus hag a hed Egis ma za hirio ar bed.

EIL GONFERANS ER C'HRANCH.

(Kendalc'h.)

Boudedeo. — Piou n'en deus ket guelet eur Guinilien baour o trei var nij a zioc'h ginou eur sarpant, eur ginou digor bras; al laboussic a gren, he vouez a so leun a glemmou maleurus, hag en despet d'he encres e tosta, e tosta c'hoas, e tosta atau ; ne ra mui nemet gournijal ; e ma tostic ; eur griaden a glever, cri ar maro, hag e couez evel eun tam ploum e puns gouzoug ar sarpant, lounket eo al laboussic gant an amprevan ! (encres)

An Hermit. — Setu ive petra ra ar Framassouniach pa zigouez dezhi sevel he lochen en eur gear en eur bourg ; digori a ra he ginou franc da lavaret droug a enep ann autoriteou sivil ha relijius (ne deus ken kentel). Ne ve ket pell e couez a unan gantho en ho santimant, eur gochen vrao, m'ar be diana tud scanv a benn, dre n'ho deus ket nemeur a skiant. dre ne anavezont tam ann oll manielou ar Framassounet, hag ispisial m'ar bent ho tevi defot paca plassou, laeres an danvez akisitet gant ar re all, ha m'ar bent bambocherien ha pechou lous, ar guinili-ze a ve flippet ebars ker buhan hag eun tam fars e cornaillen eur potr coz. Evit guir e c'hinont eun draic abars ober ar sermant spontus dre behini e couezont en islonc ar Framassouniach. N'heller ket heb nec'hamant deus a vinilien nijeres mont da aer stlejus, mes kement a draou brao a ve countet dezho d'ho chencha da droc liberte bugale Doue gant liberte bugale Satan!

Lez-Breis. — Petra, n'eus labous ebet a harpfe d'oc'h ar sarpant ?

Boudedeo. — Eo mardouchou ! an oll ama a anavez ar cigogn ? (Eur mouss a gri : Mac'harit ar ialc'h ! ann dud a dro da sellet d'oc'h Mac'harit Laure en eur chouhal : brao ! brao ! Mes Mac'harit a sav en he sa, hag a respount : Ped diaoul a so gant ar re-ma ? Me a so paour, ententit, hag honest avad ; e kement-se ma'r be ho polontez, brema souden me lacaio dirazoc'h va ialc'h gollo deoc'h d'he garga. (An oll : brao ! brao ! Bevet Mac'harit goz !)

Ian. — Allo ! peoc'h ! lezit Boudedeo da gounta (an dud a assant).

Boudedeo. — Mac'harit-ar-ialc'h, an aigl....

Ar c'holonel Troud, he zictionner ganthan digor. — Lavarit ar splaouer bras pa vel an er, an er hag an aer, an nijer hag ar stlejer dre excellans a so control ho hano vel ho c'haracter.

Boudedeo. — Fidonac'h ia ; mes me a vouie an dra-ze pa edon c'hoas e scouarn ar c'had e Menez-Are. Mad ! an er ha Mac'harit ar ialc'h, ha couls hag hi an oll labousset bras ho deus begou houarn hag ivinou dir ho deus dicleriet da rus ar sarpant eur brezel counnaret. Scrijus eo guelet ha clevet an emgan a ve heb ehan na truez e coajou bras an Americ, etre an aered hag an ered, ispisial pa erru Mac'harit e sonj ho serra cles en he ialc'h (brao ! brao !) d'ar penn e stagont, bruzuna a reont pen ar sarpant, rag dre an instinc roet d'ar rum askellec-se gant Doue, ec'h ouzont ervad penaus e penn an aer ema ar valis hag ar bilim, *Caput contritum, caput innocuum.* Torr he benn ma vo diflem.

An Hermit. — Abalamour da ze ar Verc'hes Vari a laca he zroad var penn ar sarpant. Breman ententit sens ar simbolen : Al labousset crenv eo ar gristenien a so doun en ho c'halon ar feis, an esperans hag ar garantez en andret hor Salver beniget, ar re-ze a so franc-catoliket. Ho ger eo dirag Satan hag he sclissen : setu an enebour ! er memes tra, evel ma lavar Satan dirag Jesus hag he sujidi leal : Setu ann enebour ! Satan hag he sclissen a stlej atau, ha ne hellont taga nemet an treid, d. l. e. clasc chassa d'he gaout evit he goll, an den dre ar santimanchou, ar ioulou villa ec'h hell beza ennhan, hen discar e bouillen traouachou ar bed-ma : *hæc omnia tibi dobo si cadens adoraveris me*, an oll vadou-ze deus ar rouanteleziou a veles var an douar, a rin did ma keres coueza dirahon ha va adori-me. Coueza var ar fri ha stleja e hars treit Satan !

Ian. — Sac'h an dien ! pa velas na helle ket plega bolontes Jesus, ez eas da gahout ar Juzevien da fourra pennajou ennho a eneb hor Salver, hag abaoue e cuntunu da lavaret d'he vugale taga ann Den Doue. En deis hirio a pouls anezho da zispos pep tra, evit ma vezo ar gommun e Frans ha partout dre ar bed, a goude ar Gommun, eur Republic universel e penn pehini e vezo eur Juzeo, an Antecrist.

An Hermit. — Ne lavaran ket ne bermetfe ket an Autrou Doue da Satan ober lod deus he sonch, mes sur eo e vezo evit ma couezo var he benn orgouillus ar brassa humiliation. Guelet a raio an Antecrist o coueza var he gabies pa vezo erruet e creis ar brava eus he assension en ear, hag hen Satan, contraign d'hen lensker goude beza hen savet en oabl. Confontet e vezo Satan pa velo oll poblou o tistrei ho daoulagat, ho daouarn, ho discouarn hag ho c'halonou varzu ar Pab a vezo neuze.

Ian. — Allo ! loppa var ar Framassouniach, ha pedi evit ar Framassounet, ha da c'hortos ho c'honversion, ho staga e tiez an dud sod.

(Eur pennad all eur veich all). J. M. C.

HISTOR BUHZUDUS
ha beachou Corentin Kemper
SCRIVET GANTHAN HE UNAN.

(Kendalc'h.)

Chomm a ris saouzanet ; ha ne oa ket abalamour ma oa ar respont-ze fall ar falla, mæs dre ar sonj penaus ac'hanomp hon daou, e oa hen mab ann negosiant, kenderc'hel a rea : Sonjal a ris da genta da gass kelou da vama Kemper e oas aman e bours ann Hollandis, rag evid maman, e talvezes eun dra benag muioc'h evidoun. Kense e oa red tenna profit d'eus occasion ann dimezel Sidonie. Me am eus eta lavaret dezhi en em gavan aman gant unan eus va servichourien.... Gortos c'hoas abars facha. Evid da vrassa mad ann hini oa. Penaus e carjes-te e vije bet æt mab eun negosiant pinvidic da c'houlenn sicour en eun hostaliri, rag da di ne deo nemet eun hostaliri, hag am eus lavaret penaus laëron-vor eus ann Holland e sonjal hon laza, a zalc'he ac'hanon prisonier e strad al lestr gant va domestic !

— Neuze eo me da zomestic, a respontis doc'htu, o kinnig mont gant ar gounnar.....

— Anat avoalc'h eo ne garfen ket da gemer evid va domestic mar galfen cahout eun all, mæs brema souden te a lavaro trugarez din. Ann dimezel Sidonie o velet he devoa affer ous eun den pinvidic a respontas : Den iaouanc, ne ket dre interest a labourin evidhoc'h, mæs dre druez. Petra peus-hu c'hoant e rafen ? Neuze meus gourc'hemennet outhi, hag ober penn varzu hostaliri ar Gemperet.

— Ha cass kelou da vama, ne ket ta ! mad avoalc'h !

— Ia da ! Te vo atau ker sod ha ker sod ! ha pa he dije da vama he guelet gant he c'hregin hag he rubannou, eleac'h chomm d'he chilou, he dije kemeret troat ar valaën d'he c'hass en he roud ! A drugares Doue, me so eur potr a speret hag a

anoudec e peb tra,ha ne ket diæs din cavout eun histor all.Me am eus lavaret dezhi penaus va azen domestic a ioa he blac'h iaouanc o chomm e ti ar Gemperet hag e renket he goulenn. Ann dimezel Sidonie a anav mad anezhi, rag diganthi eo he deus prenet ann toc a laca var he fenn evid ober ann itron goude m'he deus divisket he c'hregin. Æt eo a galon vad eta d'he c'haout, da lavaret dezhi e oamp e danjer eus hor buhez, ha cass doc'htu d'hor sicour mama, da vreudeur, da c'hoarezet, micherourien ar pors, ar soudardet, ar vartolodet. . . .

— Hag ar Sidonie-ze he deus promettet ?

— Ia, evid renta servich din hag evid cahout digant ma c'herent pinvidic eur rent epad he buhez a vezo servichet dezhi bete ma varvo.

Iann en devoa egis-se lakeat ac'hanon goal izel, mes he histor a oa insitet mad avoalc'h, pe guir nemet dre ann hent-ze ne hellemp chouhal d'ar re a sonje dezho ne oamp ket mui er bed-man, « ni so beo. »

Neus fors pegement a c'hoant em boa eta da baëa va dle d'ar c'henderv, e oan o tastum va malis d'ober eur pacat bihan anezhi, pa c'hoarvezas ganeomp eun darvoud souezus,avoalc'h evid ma gavfen eur pennad all eus va histor ganthan. Ann diveza a vezo, hag e pedan al lenner da drei ar feuillen m'en deus c'hoant da c'houd penaus e achuas ann histor-ze a so guirion penn-da-benn, ma ne deus talvoudegez all ebet.

XV

Ann intanvez Helie, patron François ha Fifi Jacquet oc'h en em gavout. — Penaus e clascas ann autrou Amedee ober he vestr var ar re all. — C'hoant ho deus oll d'ober eun tamic beaich. — Guelet a rer petra ho deus en ho chacotou ha dindan ho dillad. — Eun tângoal var vor. — Mama a zigoues. — Dond a reomp a benn eus hon enebourien. — Ann tân artifices. — Enoriou rentet da Gorentin. —

Ne hellemp goud sort ebet pegement a amzer a ioa abaoue oa æt cuit ann Hollandis gant ar furlukinet. Ni a ioa egis ar prisonerien all, ann heuriou evid devejou hag ann devejou evid sunveziou. En affer-ze, Iann ne dalveze ket guelloc'h evidoun, hag e seblante dezhan evel dime, penaus ann dimezel Sidonie he devoa bet peadra amzer evid mont ouspen ugent gueich beteg hon ti-ni ha dond endro. Hag hen a lavare ne dlefe ket beza lakeat he fizians en eur furlukines. Mæs eun dra all a ioa hag a lakea ac'hanomp souesetoc'h c'hoas ; ann dimezel Sidonie he devoa allet ober egis ar vran pa oa bet lezet da sortial d'eus arc'h Noë, ha coll ar sonj ac'hanomp, ann dra-ze en dije allet c'hoarveout, mes evid ann Heliet er c'hontrol, ne oa ket possubl e vijent chomet hanter ann hent, pa oa d'ober eun taul convers evel ann hini a oa bet kinniget dezho.

Ni a sonje deomp e tlie ann Heliet dond deomp gant armou hag ive ho daou gonsort, Langourdaine ha Nicolas, hag e hellan lavaret e oamp e sonj difenn hor buhez d'eus ar guella hag ho distruja oll mar g'alfemp. Gant binvijiri ar c'halvez hon devoa peadra, rag ken tost m'en em gavemp d'ar c'haë var behini ez oa kement all a dud, ne gredemp ket ho deffe hor muntrerien en em servichet d'eus fusuillou na d'eus pistolodinier.

Meur a veich e oamp en em glevet var ann afferze etrezomp, gant ar fizians gouscoude, ec'h alfemp tec'het cuit araug ann emgann, mœs ive gant eur galon hag eur gouraich spontus.

Abaoue bugale,ni oa bet desket deomp cahout ar brassa respet evid ar *c'honvers,* na ne alfen ket conta deoc'h petra a ententemp dre ann hano-ze.

Petra benag ne anaiemp ket caër petra oa guir ha leal, e vouiemp avoalc'h e oa difennet gant Doue ar marc'hat græt etre Langourdaine hag ann Heliet. Ha gouscoude en affer-ze e cavemp eun dra benag guerzet ha prenet, marc'hadourez eus eun tu hag he fris eus eun tu all, ne hellemp ket hen disnac'h, eun taul convers a ioa.

Ha ni oa a dreuz ann hent evid miret ous ann taul convers-se da veza græt ; hogen, evel ma renc ar c'honvers tremen atau ha mond atau var araug, e seblante sclær avoalc'h deomp e tliemp beza bruzunet.

Ann Heliet o stlapa ac'hanomp a gostez pa gavent ac'hanomp en ho hent, ne reant na droug na vad. Ober a reant ho c'honvers, ha buhan avoalc'h hon dije credet, penaus aman oc'h enebi dre ners d'ar re a zeue deomp dre ners e reamp eun dra eu tu all d'hor guir, pa viremp ous ar c'honvers da vont endro, ha kement-se a lakea ac'hanomp, petra benag ma sonje deomp ne reamp ket eun dra leal tre, da enebi goassoc'h-goas. Kense, pa glevjemp ar c'honvers o tont goude beza bet keit all oc'h he c'hortos, e savjomp en hor za gant peb a voc'hal en hon dorn. Diou voc'hal braô ha lemmet mad e guirionez, ne c'houlennent nemet lamponet da gilviziat.

Dresset a oa ganeomp ar plass eleac'h m'en em gavemp, en eun henvelep fæson e oa æs tre deomp en em zifenn eno ; ar plassou golo etre ann tonellou a oa bet stanket nemet daou doullic deomp d'en em denna cuit, ma ve red. Sellet a rejomp an eil ous egile Iann ha me. Be oa varnhan eun dremm fall a blijas cals ouzin, hag en dail e plijis ive dezhan, rag he glevout a ris o lavaret etre he zent.

— Anat avoalc'h eo penaus ma ve prizet ann dud dious ar goal evel al lien, te a dalvezfe eun drederen muioc'h evidoun. Me a sonj din e vezo ar guella skei da genta gant Langourdaine ha Nicolas, ar re-ze so calet. Goudeze ne vo mui nemet ann Heliet, ha neuze vo ebat. Accord omp ?

— Ia, emoun-me ; daou daul calet a vezo da skei ; me eo a scoio anezho.

D'eus tu hor c'haô coz eo e teue ann trous. Clevout a rejomp trous eun neubeut moueziou ne oamp ket goest evid c'hoas gouzout da biou e oant goude e trous ar skeul a ziskenner en he flass, ha kerkent trous eur re benag pounner o tont en traon gant ar skeul. Ar re oa o tont ne glaskent ket cuzet ; er c'hontrol, c'hoarzin a reant ha cana. Mæs peu sort c'hoarz ha peu sort can ! Guelet a ris Iann o tigorri he zaoulagat ken na helle mui, evidoun-me e cave din e oa sclasset va c'halon. Biscoas n'hoc'h eus clevet, na biken ne glevfot soniou ken truezus. Da c'hoarzin ha da lenva a ioa ous ho c'hlevet.

— Lavaret e ve e vent mezo, eme Iann ker saouzanet, ma kinnige mouga.

— Piou, emoun-me, petra benag ma vouien ervad d'eus piou oa hano ganthan, mès beac'h em boa o credi e oa guir.

Hen a respontas spontet oll :

— Certen m'ho deus en em lakeat er stad-ze eo evid cahout neubeutoc'h truez ouzomp.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

Madou ann «ouar».

En diveza marc'hajou ar prisiou ho deus kendalc'het da veza huel, hag ez eus bed guerzet cals ed da gass divezatoc'h. D'eus ar guinis eo e vez hano en oll afferiou-ze, hag atau dre ann 200 lur.) Epad ar miz-man 32 lur 10 guennec. C'huevrer, 32 lur. Meurs hag Ebrel, 31 lur 15 guennec ha 32 lur. Epad 4 miz goude miz Meurs, 31 lur 15 g. Epad 4 miz goude miz Maë, 31 lur pe 31 lur 5 g. rentet er c'hrignolou e Paris.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 20 lur 4 g.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 31 lur 5 guennec ; segal, 21 lur 10 g.; hey, 21 lur 10 g.; kerc'h, 20 l. 15 g.; ed-du, 16 l.

KEMPER. — *Dissadorn 21 a viz Kenver 1882,* (dre ann 200 lur.)

Guinis 26 l. 10 g. — Segal 18 l. 10 g. — Hey 16 l. 10 g. — Kerc'h 16 l. — Ed-du 16 l. 10 g. — Avalou-douar 11 l. A.

MARKIS PONTCALEC.

(Kendalc'h)

Ar markis a zistagas a dro breac'h eun taul scourje penn da-benn costou *Druzes ;* ar marc'h kéas a reas eul lamm dre he souffrans. Primel a reas evel he vestr, hag heb dale ann daou veachour o stenna gant ann hent a hellas gouzout petra a c'hoarveze. Tri pe bevar dornad goulou roussin gueed a sclerijenne peus-fall eun dizurs eus ar spontussa. Eur gabriolen, ha var ar gador vleina eur potr iaouanc o clasc bleina ar c'hezec, ar re-ma a dalme, a save en ho sa, mes na gerzent e mod ebet en araug. Diou vaoues liammet ho daouarn hag ho zreid gant kerdenn, a lenve hag a grie evit goulenn sicour e creis eur stanken, e peleac'h den na seblante ho c'hlevout. Potr ar c'hezec ha daou vevel all goal c'houliet a oa a stoc ho c'horf var ann hent, eun hanter doussen laëron a oa da vad o tistaga ar c'hoffrou bras a oa stag eus lost ar gabriolen. Ar vall bras a lakent evit peur-ober ho zaul laëronsi, a vire outho da glevet o tont ann daon varc'hec dre zaou-lamm ruz ho c'hezec. Pa zigouezas da unan anezho sevel he zaoulagad da sellet endro dezhan, ne devoa mui nemet ann amzer da glasc en em zifenn ; dija Primel hag he vestr, bleïnet gant sclerijen ann dornadou goulou roussin, a ziscarge daou denn pistolenn var al laëron, diou griaden spontus hag eun tars sacreou ha droug-pedennou c'hoas spontussoc'h, a reas dezho da anaout n'ho devoa ket great tennou guen. Eun tenn all a lacaas da ruilla var ann hent eun trede laër. Mes ar vandenn tud fallacr, diforfilet eun tammic eus ho c'henta spont, a gemeras ho fuzuillou, hag aoun bras oa da gahout na deujent d'ober ar c'helc'h endro d'ann daou varc'hec.

— Sard ! sard ! a chouas Primel. Darc'homp mad, potred ; iac'h, iac'h ! autrou markis, beac'h d'ar penn-bas ha d'ar c'hleze !

Ar markis en devoa dija dic'houinet he gleze, hag he varvenn bec lemm evel eur bec ados he devoa dija treuzet peultrin unan eus al laëron ; heman a ruillas var ann hent en eur grial hag en eur sacreal :

— Evidon-me, emezhan, em eus va lod.

— Aïou ! a grias Primel en eur blanta eun hanter-tro en he benn bas-dero... diouall da benn, potr all ! cuz da al-dorn, egile, taul ar fuzuill-ze er foz, coz marmous so ac'hanoud !...

Daou denn fusuil a lacaas gouscoude ar stanken da dregarn, hag ar markis iaouanc a reas eur griaden.

— Ha gouliet oc'h bet, autrou markis !

— Em scoas ; n'eo nemet eur rabinsadenn ; va c'hleze en deus pell so treuzet potr ar bolod.

Ar vandenn laëron, o velet n'ho devoa ket amzer da garga ho fuzilli, a deuas eun diaoul a sonj en ho fenn ; en em ruza a reont etre treid ar c'hezec, ha gant ho c'houtilli e troc'hont ho garitellou dezho ; *Druzes* ha marc'h Primel a gouezas d'ann douar.

— Taul judas ! a chouas Primel, en eur ruilla var ann hent divar he varc'h.

Al laër a sonje dezhan dont eas abenn eus Primel eur veich discaret divar he varc'h, mes fazia reas eun tamm mad. Primel a anaveze kement tro-gamm a helle beza great er gourinadec, ha pa stouas al laër a zioc'h dezhan he c'hour-gleze savet evit hen treuzi, potr stard ar meneziou a grogas dre ar gouzoug er muntrer, hag hen stardas ken calet etre he zaou zorn nerzus, ma gouezas ar gour-gleze a dre zaouarn hol laër. Caër en devoa heman fringall hag ober lietes gant he dreid ha gant he zaouarn, bizied Primel na zistardjont ket nemet pa hen devoa achu ann torfetour ober lietes; neuze hen taulas d'ann douar evel eur c'has crouget.

Kerkent Primel a reas eul lamm varzu ar gabriolenn, hag a c'halvas :

— Autrou markis !

Ann dornadou gonlou roussin a deue da goueza d'ann douar ; tri anezho oa mouget e creis ar goad, pe frigasset dindan treid ann dorfetourien en em ganne goassoc'h eget bleïzi en arraij.

(Eur pennad all eur veich all.) X.

Bulletin de l'Association financière de France.

Nos lecteurs, et surtout ceux d'entre eux qui nous ont demandé des renseignements sur les placements avantageux, ont pu conserver leur capital intact malgré l'effondrement de la plupart des valeurs.

L'Association financière de France, qui s'attache avant tout à ne signaler à ses clients que des titres de premier ordre, a sauvé bien des personnes de pertes sensibles qu'elles auraient subies dans la panique de ces derniers jours, grâce aux soins minutieux qui président à toutes ses opérations et dans le choix absolu des valeurs qu'elle recommande.

Nos rentes qui avaient été atteintes par la baisse générale se sont relevées notablement. Le 3 0/0 s'inscrit à 82.60, l'amortissable à 82.55 et le 5 0/0 à 113.75.

La mauvaise tenue du marché a provoqué une légère réaction sur les actions de la Banque romaine.

La comparaison avec les cours des institutions similaires permet d'établir la plus value considérable que doivent acquérir les actions de la Banque romaine sur leur prix actuel.

Parmi les valeurs industrielles qui se font remarquer à la Bourse par leur solidité, grâce aux achats suivis du comptant, citons les actions de la Société générale de laiterie aux environs de 630.

A ce prix c'est une occasion d'acheter ces titres sur lesquels doit se produire un mouvement de hausse.

La Compagnie d'exploitation des minerais du Rio-Tinto, fondée sous le patronage de la Société générale, est appelée à donner de très-brillants résultats. Les bénéfices réalisés par des entreprises similaires ont atteint jusqu'à 60 0/0.

Sur le marché des valeurs de Chemin de fer, nous recommandons particulièrement les actions de l'Ouest-Algériens que l'Association financière de France délivre à 530 francs. Ces titres donnent un revenu minimum de 25 francs garanti par l'Etat.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

Nous mettons sous les yeux de nos lecteurs, la lettre que nous venons de recevoir de Monsieur le Curé de Lumigny. (S.-et-M.)

Monsieur,

Je suis heureux de faire savoir que ma mère guérie, *sans opération* il y a plus de dix ans, d'une tumeur au sein, dans la Maison de Santé du Docteur Cabaret, continue à jouir d'une excellente santé, elle n'a ressentie depuis lors aucune atteinte de cette terrible affection.

Sa complète guérison, remontant à plus de dix années, prouve que l'on peut guérir, *sans opération*, les glandes et tumeurs, grâce au traitement suivi dans la Maison de Santé du Docteur Cabaret, rue d'Armaillé, 19, Paris.

La conversion du 5 0/0

L'*Association financière de France*, capital 1,200,000 francs, 1, rue Grange-Batelière à Paris, indique à tous les porteurs de 5 0/0, les moyens les plus sûrs et les plus simples de ne pas souffrir de la conversion qui paraît imminente.

A condition de prendre les devants sans attendre que cette conversion soit officiellement décidée, les porteurs de 5 0/0 peuvent conserver un *revenu au moins égal* SANS DIMINUER LES GARANTIES NI CHANGER LA NATURE DE LEUR PLACEMENT.

Indications gratuites à toute personne qui en fera la demande à l'Administrateur de l'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière, à Paris. (Joindre un timbre-poste pour la réponse.)

DOCTEUR CHOFFÉ
Ex-Méd.-marine ✻, envoie *gratuitement* son Traité de Médecine pratique, indiquant sa méthode (10 années de succès dans les hôpitaux) pour la Guérison radicale des Maladies de tous les Organes et des Hernies. — *Ecrire quai Saint-Michel, 27, Paris.*

"SOL LUCET OMNIBUS"

FORTUNE POUR TOUS PAR L'ÉCONOMIE

Vente à terme et à crédit d'Obligations françaises à Lots, Ville de Lyon, de Paris et Crédit Foncier.
Versements mensuels : CINQ FRANCS pour les coupures et VINGT FRANCS pour les Obligations entières.
Les numéros des Titres sont remis au troisième versement, et, de ce jour, toutes les chances du tirage sont acquises au Souscripteur.

Pour tous renseignements, s'adresser, en payant la réponse, au

COMPTOIR FRANÇAIS DE L'ÉPARGNE
117, Rue Saint-Lazare, 117. — PARIS

MUSIQUE Rossig. nouv. Gr. succès. 10 f. l'an dem. cond. p. pât. no on ch. HERRESSON frères

AVIS SÉRIEUX Voulez-vous acheter du vrai vin de Bordeaux (Château Lanzard) dans de bonnes conditions de prix. Adressez-vous à Mme Hte Izard, propriétaire, 139, rue de l'Église Saint-Seurin Bordeaux.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, mou let gant AR. DE KERANGAL.

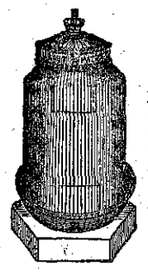

AVIS AU CLERGÉ
ET AUX COMMUNAUTÉS RELIGIEUSES

La réputation justement établie des **CALORIFÈRES GURNEY** les ont fait adopter par les Membres du clergé et des Communautés religieuses ; nous les voyons fonctionner soit comme **poëles,** soit comme **calorifères en cave,** dans 16 cathédrales, 350 églises, 180 communautés, un nombre considérable de châteaux, écoles, hôpitaux, maisons particulières, etc.

(Se méfier des Contrefaçons)

La Maison accorde toutes facilités pour le paiement par annuités

ON ENVOIE FRANCO : NOTICE, CERTIFICATS ET TOUS RENSEIGNEMENTS

S'adresser : **33, Rue des Tournelles, 33, PARIS**

COMPTOIR MONTYON
(Fondé en 1850)
CHATELAIN AINÉ & Cie
BANQUE et CHANGE
Ordres de Bourse au comptant et à terme
Escompte, Paiement de Coupons
PRÊT sur TITRES (mêmes non rendus)
AVANCES SUR PENSIONS CIVILES ET MILITAIRES
sur Warrants et Marchandises
TRANSACTIONS FINANCIÈRES ET COMMERCIALES
11, Rue Montyon, PARIS

SEITECVET BLOAVEZ. (Nº 6) DISSADORN 4 A C'HUEVRER 1882.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest euz ar Franz : 2 fur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a die beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 4 a viz C'huevrer 1882.

Dilun, 23 a viz Kenver, eo deut dirag Cambr ann Deputeet affer ar Vamm-lezen, a c'houlenne ar Gambetta e vije cheinchet lod anezhi.

Etones ann tri Depute ha tregont a oa bet choaset evid evessaat ous ann affer-ze, ez oa daou ha tregont a enep, ha ne oa ken nemet unan, Marcellin Pellet, a du ganthi. Kense, ez oa anat peu sort digemer e vije bet græt dezhi, hag egis ma vouie ervad ar re oll oa er Gommission, penaus e renker skei var ann houarn er c'heit ha ma ve tomm, int ho deus en em lakeat ragtal a veac'h ganthi, ha d'al Lun ho deus digasset d'ar Gambr ann tam labour a oa bet græt gant Andrieux en ho hano. Ar Gambetta oc'h ho guelet o tont, en deus græt ann hini ne ket droug contant na ne gav netra diæs er pez a vez græt, mæs he joa n'he deus ket padet pell, biscoas, m'ervad, n'en devoa clevet ar virionez evel ma glevas en deves-se. Comsou calet en he enep, tamall dezhan disprij ar Gambr o clasc lacaat he volonte he unan e plass bolontes ann Deputeet all, e plass bolontes ar vro, setu petra tamall Andrieux dezhan, hag e c'houlenn digant ar Gambr voti e vezo cheinchet eul loden eus ar Vamm-lezen ar pez oll a c'houlenn ar Gambetta nemet ar voteres dre listen, hag e lavar penaus en despet d'eus ar pez oll en deus lavaret ar Gambetta, neus galloud ebet er vro dreist galloud assamble ann Deputeet hag ar Senatourien, ha ragse ne heller ket merca dezhi petra e hello hi da ober eur veich ma vezo assamblet. Achui a ra en eur lavaret e sonj dezhan n'en deus ket ententet mad emezhan, petra en devoa c'hoant ar Gambetta da lare, p'en deus lavaret, penaus ma iafe ann assamble d'ober eun dra benag en tu all d'ar pez a ve merket dezhi hag e vije cavet eur Ministr evid sina assambles gant Presidant ar Republic ar gemennadurez a dorfe kement he deffe græt ann assamble-ze. M'eus aoun em eus ententet fall, rag ar Gambetta ne felle ket dezhan lavaret ar pez a sonje deomp.

Lod a garfe e vije bet barnet ann affer-ze Dimerc'her kenta, mæs ar pez brassa eus ar Gambr a unan gant ar Gambetta hag eul loden eus ar Gommission, a c'houlenn e ve gortoset ar Iaou, hag e assanter gantho.

Da benn ar Iaou eta e teuio ann abaden vras.

Evid guir, eun abaden vras a so bet, rag ar Gambr en taul-man he deus gouezet en em zifenn. Oc'h anaout ervad penaus ma teufe da voti rei d'ar Gambetta ar galloud a c'houlenne, e vije bet en em lazet he unan, he deus votet ar pez a c'houlennjer diganthi e hano ar Gommission, hag ar Gambetta droug ennhan, en deus ragtal lakeat he zemission hag he oll sclissen da heul, ha setu penaus eo bet discaret ann hini ne gave netra mad d'eus ar pez a rea ar re all, hag a felle dezhan ho foulza tre zindan egis ma rea abaoue pell so. N'omp ket souezet gant-se nag ar re all a voar ervad eus ann traou kenneubeut. Oll e vouiemp ervad penaus pa vije bet ar stur etre he zaouarn, ne vije ket bet ken æs dezhan cass ann traou endro evel ma rea beteg hen, pa ne renke respont eus netra. Ma vije bet discaret ar Revolution assamblés ganthan, neuze eo e vije bet æt mad ann traou evidomp, mœs m'eus aoun ma ne teu ket ann Autrou Doue d'hor sicour e ialo breman ann traou goassoc'h goas. Ne ket mad desirout e c'hoarvesfe ann droug evid guelet kentoc'h a ze ar mad o c'hoarveont goudeze, ha gouscoude e ve joa ganin o velet ann traou o voassaat atau evid ma teufe kentoc'h a ze ann dud da zihuna hag ar stal da beoc'haat. Kerkent ha ma vouezin pere eo ar Vinistret nevez e roin deoc'h da anaout ho hano, evid c'hoas ne ouzeur netra assur en affer-ze, meur a hano so bet lakeat da redec, mæs ne voar den piou a vezo, meus aoun ann oll ho deus bemeret spont na zeuje ar Gambetta pa n'en deus ket gouezet, derc'hel ar galloud a oa etre he zaouarn, na zeufe breman, pa n'en devezo netra mui da viret outhan, da enebi oc'h kement rumm Ministret a deufe da gemer he blass ha da ziscar anezho.

Der Guener, 27 a viz Kenver, ar Senatourien ho deus torret election Lepouze e Departamant ann Eure, hag e tlie beza fall e guirionez, rag eur Republican eo, hag evid torri election ar re-ze e renker cahout peadra. Goudeze e voter eul loden d'eus leor al lezennou nevez evid ann dud divar ar

meaz. Evelse eo ec'h achu ann traou ac'han da Zilun. Da benn neuze me chans e vezo hanvet Ministret nevez, hag e vezo possubl ober eun dra benag a vad, ar pez n'eus ket bet grœt a bell so.

A.

Arc'hant ar c'hargou.

Ar Budjet evid ar bloas 1883, a so a nevez digasset d'ar Gambr. Sevel a ra da zaou villiard nao c'hant c'huezec million ha tri ugent ha pemp cant mil lur.

Varlene, ar Gouarnamant en devoa goulennet cant trivec'h million neubeutoc'h. Ar pez a c'houlenner a vuioc'h er bloas-man, ne viro ket e teufe ar Vinistret da c'houlenn arc'hant c'hoas a hed ar bloas.

Ne dal ket deomp lavaret deoc'h neus hano ebet eus eun distaul benag.

Kement-se a gendalc'h o tiscues deomp ar guel drist ha glac'harus evidomp d'eus ar c'hresc dalc'h mad var ann dispignou epad ma zisonjer atau distaul ann disterra ar c'hargou var ann douarou.

Araug ann electionou, e prometter traou burzudus d'ann electourien, mæs eur veich tremenet ann deves-se, e tisonjer ar promessaou braô-ze ; potr ar rollou hen ne zisonj ket dont da c'houlenn he arc'hant. Ar bobl a baës, hag ar Vinistret a so joa gantho, rag ne c'houlennont ken.

Ha setu penaus e tiscuezer ez eo ar Frans pinvidica bro so var ann douar.

A.

Affich ar Gambetta.

Ar Gambetta en deus gourc'hemennet staga d'eus mogeriou ann Ti-kear e kement commun so e Frans, ann tam paper guen var pehini eo moullet ar pez en deus lavaret d'ar Gambr da essaat he lacaat da voti e renker cheinch lod eus ar Vammlezen.

Ann dra-ze ne vezo ket grœt evid netra, mæs ive ne talvezo netra !

Ann oll cheinchamanchou-ze emer o clasc ober en eur Vam-lezen n'he deus c'hoas nemet 5 bloas, a so didalvez. Ar pez a ve mad da cheinch, eo ar stad e pehini en em gav al labourou douar.

Ne chomm den var ar meaz.

Al labourerien douar, ar re a chomm var ar meaz, a baes d'ar vro cals cargou evid profit ar re so o chomm er c'heariou.

Evid ann dud divar ar meaz n'eus nemet disleaidet ha goal zispignou, heb tam profit evitho. Peb tra ve grœt evid ar re gear, ha netra evid Iann couer ! Kement-se eo e ve red cheinch doc'htu hag heb dale muioc'h.

Tam paper guenn Gambetta na goms ket eus ann affer-ze, ha setu gouscoude ar pez a sell ar muia ouzomp.

A.

Scrivagnour eur gazeten scrivet e gallec evid ann dud divar ar meaz, a sonj dezhan ne ket nec'het avoalc'h ar Gouarnamant gant affer ar moc'h. Ar Gambetta na zreb nemet kic eus ar c'henta class dibabet espress-caër evithan. He geginour, eun den lezhanvet *Trompette*, en deus diganthan kement a bæamant evel eur jeneral eus ar c'henta class. Eun den ker gouiziec hag henes hag en deus kement a bæamant, a voar ervad servicha var daul he vestr tamou lip-he-baô d'eus ann dibab, hag ec'h hellit cridi, penaus var ann daul-ze ne ve ket servichet kic moc'h bemdez evel ma ve grœt deomp var hon daul-ni. Eur gaou bras eo evidomp, rag pa renker dribi aliessoc'h goadigennou, silzic, saucisson ha kic saf eget ier lard, e tauler eves ous affer ar moc'h, hag ann affer-ze a so eun affer spontus ha spontus bras soken. Kense, e tlefe ar re so e penn hor Gouarnamant evessaat mad outhi.

Bez ez eus cals kemm etre ar moc'h. Arabad eo droug-prezec d'eus moc'h hor bro. Peurvuia ar reze so iac'h, hag ann traou a vez grœt gantho goude ma vent bet lardet e doare, lazet ha kempennet eus ar guella, pe vent sal, pe vent mogedet a so magadurez ar guella. D'eus ar re-ze eo so bet lavaret e oa mad peb tra ennho, hag a so guir, hag a so etrezho ha lod eus ar gristenien ann dishenveledigez-se ez eus cals eus ar re-ma neus mad ennho nemet ar penn, lod all nemet ar galon, hiniennou nemet ann divreac'h, hiniennou all nemet ann teot. Hogen, mar deo ar moc'h iac'hus hag honest, ec'h heller ho dribi heb aoun, ne heller ket ober eur c'hement all pa vez hano d'eus moc'h ann Americ.

Mar peus sonj mad, bloas so breman, ar vedisinet a anavezas ervad, penaus ar c'hic moc'h deut eus ann Americ a ioa contamet ha leuniet gant cuchennadou amprevanet dister hanvet *trichines*.

Cals clenvejou a so divoanet, abalamour da veza drebet ar sort kic.

Dribi a rit heb aoun eun tam kic sal pe eun tam *saucisson ;* goude, evid torri ho sec'het ec'h evit eur verennad guin mad. Pemzec deis goude, e sav prenvedigou bihan ebars en ho pouzellou. Ar re-ze so ker bihan, ma alfe beza dalc'het 5 million anezho e cloch eur vi pintic... Eis devez c'hoas hag e teuit er meaz eus ho ti douget gant pevar eus ho consortet ; ann tam kic sal ho peus drebet heb sonjal, ann tam saucisson hoc'h eus cavet ker mad a ioa deut eus ann Americ.

O velet eun dra ker noazus da iec'het ar vro, ar Gouarnamant en deus grœt van da genta da veza spontet ; ann autrou Tirard, Ministr ar c'honvers d'ar mare-ze, en deus difennet lezel da antreal er vro ar seurt kic-se deut eus ann Americ ; goudeze evel na dlie ar c'hic-ze noazout nemet ous eun neubeut tud divar ar meaz a zreb peurvuia ar muia kic sal a vez drebet e Frans, neus ket bet taulet cals eves ous ann difenn-ze.

Hirio, pa so eur bloas abaoue, Rouvier, a so bet hanvet da Vinistr varlerc'h Tirard, en deus kinniget d'ar Gambr ober eul lezen evid rei c'hoas aotre lezel ar sort kic-se da antreal er vro pa garo. Evid anzavout ar virionez penn-da-benn, e rencan lavaret penaus e fell dezhan e ve evesseat mad evelken ous ar c'hic-ze.

Eur veich all e livirin deoc'h hirroc'h ar pez so da lare en affer-ze, evid hirio, e livirin deoc'h hebken pegen dievez eo ar Gouarnamant er pez brassa eus ann afferiou. Houman so gouscoude eun affer hag he deus kement a dalvoudegez evid ar vro, penaus ma vijemp bet en eur vro e pehini e vije bet nec'het ar Gouarnamant gant interest ar bobl a vije bet cavet evel unan eus ar re talvoudussa hag a vije bet reiset evid mad unec miz a so.

A.

Ar Feiz e Breiz.

Perag coms eus ar c'houeriad cristen a heuil ervad lezen Jesus-Crist, a voar penaus goude buhez ann douar, a so c'hoas eun all talvoudussoc'h a denn dezhi he oll labouriou, he oll anken, he oll levenez er bed-ma ? Perag coms eus ann dud iaouanc a zirede eun neubeut so ker stanc d'ar gear santel evit harpa ho zad ker en he gosni, ha diouall an Ilis hag ar feiz, en eur guitaat ho bro, ho zad caret hag ho mam glac'haret, evit hellout scuill evit Jesus betec diveza lomm ho goad ? Eus kement a veleien, ken bretoun en ho c'halon hag en ho iez, a scuill hirio tro-var-dro da Vreiz, dre ho sicour hag ho frezegennou, ann hâd burzudus a rei creski en eneou ann tamouezennou a fell d'hor Zalver ? Eus ann dud vad-se a so eleis en hon toues, ha na glascont nemet eun dra, discues da Jesus ho c'harantez en ho oll oberou ?

Sionas ! unan benag, hen lavaret a ran gant tristidigez, meur a hini a so e Breis hag ho deus ancounec'heat ho iez ; clevout a reont coms anezhi gant mez ; pebeus mez ! Ancounec'heat o deus ho feiz, ho Doue a so gouscoude pep tra evit-ho, hag anez pehini ne vent netra ; flastra reont goassa ma c'hellont gourc'hemennou hor Zalver. Fallout a ra dezho lacaat adarre var penn ann hini a so maro evitho eun gurunen spern lemmoc'h c'hoas ; ter-c'hel a reont dirag ar poc madelezus a c'hoanta Jesus rei dezho eus lein he groas ! Reuzeudic ma'z int ! !

Gouscoude (ha menec ann dra-man a freals hag a ziboagn ma spered), hirio evel gueichal eo guir lavaret penaus :

Hor iez coz hag hor Feis,
So breur ha c'hoar e Breis,

Doue ra vezo meulet !

Eun dra goal vrudet, eo fals credennou (les superstitions) ar Vretoned. E Breis, guir eo, a so meur a fals creden evel er broiou all ; mes n'eus tu ebet da damall ze d'ar Relijion gristen, rag ma ne deus ket gellet c'hoas ho c'hass araug a grenn, ar pez a so guir eo, ne bet kiriec da hini anezho. Ouspen-ze, sellet piz oc'h ar Breizad iaouanc a grên dirag ann ifern ; hag oc'h *paotret* vad Paris heb feis, na reis, na lezen, ha n'ho deus doan nemet eus cleze ann dud carget da genderc'hel ann urs. Ha petra ho deus ar re-man en tuont d'egile ? Ha ma'z eo red, evit beza eur paotr discuis, dilu ha desket, dilezel ar feis, kerzet var lezennou ann hini a ro deomp hon oll beadra ; miret evidoc'h, autrounez, miret ho teskamant hag ho furnez, ha ne dostaet morse da Vreis ; lezet ac'hanomp adren hor meneziou, gant hor c'hroaziou, hor beleien, hon ilizou, hag hor sotoni ; ne deut ket da glasc aman consortet ; ne gavfec'h nemet disprij. Ne c'houlennomp mui eus ho traou caër, eus hoc'h eurusdet ; rag pegeit e pado ann oll-ze ? Hoc'h eürusdet a vezo ber, ha Doue a so peur-badus !

Hellout a red disteuler mouez eur Breizad divar ar meaz, pa deu ann amzer da zibab pennou evit ren ar vro ; mes lezit ganthan he ene, ann ene neo ken netra evidoc'h ; evithan ez eo pep tra. C'hui ive a gred meur a vurzudou cals muioc'h diskiant eget hor burzudou-ni. Sotoni evit sotoni, guell eo ganin canerezet noz, cornandonet ha lutin ar Breizad eget ar burzudou difeiz, evit ar sorc'hennou lous ha spontus a fell deoc'h rei da gredi deomp.

« Lar din, anaout a rez ar vro
A gar he giziou coz atau ;
Ma peder c'hoas en ilizou,
Hag er vered, var ar beziou ?

« Lar din, anaout a rez ar vro
Eleac'h na grên den rag ar maro ;
Ma vever e doujans Doue
Ha doujans lezen ar Roue ?

« Ia, ar vro-ze eo Breis-Izel ;
Var ar bed pa daulan eur sell,
Ne velan hini couls hag hi
A c'houlenn ker bras meuleudi.

Bepred Breizad.

Marvailhon a dreus hag a hed
Egis ma za hirio ar bed.

EIL GONFERANS ER C'HRANCH.

(Kendalc'h.)

Lez-Breis. — Countit breman deomp divarben fri an aer.

Boudedeo. — Bon ! mad, credi a ra eun den penaus ne ket dilicat ho fri, rag en tanvoual'h, e mesc griziou ar spern, en toullou grœt gant anevalet all d'en em repui enho, goude ma ho deus casset ac'hano, en neiziou abandonet, en andrejou so tenval ha carget a ezen fall.

An Hermit. — Me lavar deoc'h ive, penaus cheffou ar Framassounet ne ket dilicat ho fri, na kenneubeut santimant ho c'halon. Eun druez eo

guelet tud a c'houbari, tud eus eur renc huel, desket mad, o pignat er c'halateziou, o tisken er c'haô, o rodal dre ann hostaliriou o ticoursal er c'hlubou, o tarempret an dud disterra e peb fæson, laeron, muntrerien, mesvierien, tud heb micher, heb na ti nag os, a vev egis ar chass collet, eun druez ia eo ho guelet o kemeret kement all a boan evit deseo eur paour keas bougre, hag er c'haiera var roll ar Framassouniach. Ma ve da rei eun ene da Jesus eo e ve kement-se a boan ! mœs evit he voestli da Satan ! (Horrol.) Biziet ann diaoul a renc beza en ho fronellou pa hellont, hi tud ar goad silet, mont evel a reont e mesc al lorgnes, ho ger a gemeran, rag ar paour a hanvont vermine.

Eur vouez. — Ma permettit, Hermit, me lavaro deoc'h penaus cheffou ar Framassouniach a vel e peb hini eus ar janfoutreet eur vouez assur evit an electionou, eur pognard pa ve da skei eun taul trahis, eur fusuil pa ve d'ober eur Revolution. Evel a velit, peb hini deus an aillonet-se a dâl meur a bez aour. Ha piou ne lacafe ket he zorn en teil da zibaba pechou aour ?

Lorgnez. — Hag e ve gant ma fri e turiefen evit he faca gant ma dent. (Eur sclac dorn hag eur griaden.)

Lez-Breis. — N'ho peus ken netra da gonta divar benn lochou an aeret.

Boudedeo. — Eo. En douar e toullont e furm eur vouzellen. Eno e chomont e cus hag e fencantis epad ma labour ar rest deus a gement a so buhes enho. Pa vo dare ar boued e vezint prest.

An Hermit. — An aer en he bouzellen douar a so ar skeuden deus cheffou ar Framassouniach e fons ho c'habinet, dindan guz, o veuri ar bilim a loskint e goaziet ar sosieteou, evit ho distruj, ha crava hor madou o deus dastumet dre amzer ha dre boan.

Lez-Breis. — Petra reont pa ve ar ne ?

Boudedeo. — Difurc'ha cuit er meas deus ho lochou. Neuze ho gueler o rodella en tu-ma tu-hont, chastre varnho.

An Hermit. — Henvel poch doc'h ar cheffou Framassoun, ar bleigneurien, pa ve ar Revolution o crozal. Neuze an oriant bras a ra eur zuttelladen gant suttel Lusifer, hag en eun taul count e veler oc'h apparissa, er c'heriou hag er parresiou, pennou cruel, daoulagat discorbellet. Lezit ho ki rous pe autramant o pezo an tân goal. An tân goal a blij da roue an Ifern, dre an tân goal eo e custum lacaat ar spont en eur vro, evit ma hello æssoc'h a ze he vugale ober ho zroiou cokin, pa ve troublien hag encres er galonou.

Lez-Breis. — A pa deu glao hag avel da burifia an ear hag an douar ?

Boudedeo. — Ragtal an aeret en em zil peb hini en he vouzellen.

An Hermit. — Pa vez eur c'houarnamant cristen, nerzus ha franc catolic, dioc'h tu ar Framassouniach a ruz en denvalijen, Eat en ho bouzellen e ve credet e vent ken divalis hag eun anduillen. (Brao !)

Lez-Breis. — Lavarit deomp mar plij, penaus ez eont var araug ?

Boudedeo. — Ar penturer a gustum ho dissina en henvelep fæsoun e ve soujet ez affent a lammou mes Cuvier (anatomie comparée) en deus remerket mad couls ha me, ne zeont morse nemet a ruz, ha cam-digam, o rodellat.

An Hermit. — Er memes tra, ne gavoc'h ket er Framassouniach eur santimant, eur ioul a gement a ve huelloc'h eget traouachou ar vuhez ber ha miserabl en deus an den paour ama. Ar ger *progres* a vez atau var ho muzellou, mes ar progres-ze, ne da nemet da glasc en douar, penaus ober ar vouzellen essa, brava, brassa. (Eur sclac dorn fonnus). Divarben ar rodelleres eo æs deoc'h aprouv c'hoas penaus ar Framassounet ia da Ber ha nan da Jakes. (An oll : guir ! guir !) Tud faos n'int ken.

Lez-Breis. — Pa he deus an aër flemmet an aneval, hag hi e fred d'hen drebi, ma teu eun den gant eur vialen, petra ra ?

Bsudedeo. — Lezel an aneval evit en em savetei.

An Hermit. — Ar memes tra a erru gant ar Framassounet, rag pa ho deus sanket ho c'hroc bilimus e reputation vad eun den hag hen goloet gant he glaouren, hag ho c'harvagnou o c'hoari d'he chencha e toul an dishenor, ar vizer, ar maro, cruel, neuze, ma apparis eun den, eun douchen displeg e beg he fouet, ragtal ar Framassoun en em zislavar, tenna a ra he c'her, er c'hranchat a ra d'an douar, keuns en deus emezhan hag en eur stleja ec'h en em den a gostes. (Ann oll nemet al Lorgnes : Guir ! guir ! beac'h var ar Framassouniach ha tân var ar filippet.)

(Eur pennad all eur veich all). J. M. C.

HISTOR BUHZUDUS
ha beachou Corentin Kemper
SCRIVET GANTHAN HE UNAN.

(Kendalc'h.)

Eur vouez scuis ha coz a gane d'ar mare-ze eur son da zansal evid ar vugale, hag a gemeske ann ton hag ar c'homsou :

Mar fell deoc'h bouchad din
Me vouio mad ho dribi...

Braô tre ! a chouhas Langourdaine, son ann dreber tud eo a so ganeoc'h ; he anaout a rit penn da benn ?

— Ma mam, eme fifi Jacquet, besteotet gant ar skuidam, a so guelloc'h cals eget ann eostic ; ah ! peger mad e oa ar jambon hoc'h eus roet deomp ! peger mad e oa ar c'hic bevin ! teoc'h evithi he deus lonket.

Ann oll Heliet, egis eur vanden ouidi a deue oll ann eil goude egile, ha patron François a c'hoarze egis eun innosant. Laouen a oant ha seder egis al laouenanic ; ann intanvez Helie a ioa gouscoude a ioa al laouenna. Souden, e chomas a za o c'houlenn :

— Piou a garfe cahout eur brisen butun ?

Biscoas en he buhez n'he deus kinniget netra da zen, eme Iann e toul va scouarn. Te voar ! hon tam bevin hag hor jambon eo ho deus drebet !

Ha me d'am zro ;

— Meus aoun abaoue ma eo var ann douar, n'he devoa morse canet.

Ni a rea aoun ann eil d'egile, gant hon daoulagat e meaz hor penn.

Helie ann niz ne oa c'hoas nemet hanter ar skeul, a c'houlennas goustad :

— E peleac'h ema eta Corentin ha Iann ? Aoun bras am eus rag ar re-ze.

Langourdaine a respontas :

— Ne rofen ket pemp guennec evid gour anezho, rag abaoue dilun neus casset netra dezho na da zribi na da eva.

Ann hini goz a respontas, ha setu ann oll meuleudi a reas ac'hanom :

— Corentin ne oa ket eur potr difæson, ha Iann Piteux a vije bet eun arboeler mad,

— Ne ket ann dra-ze eo, eme ann niz, poent eo causeal evel tud. Da bed heur ec'h hellomp beza e *Jersey ?*

— Langourdaine, va mignon, te a respont eus al lestr, ne ket 'ta ? Ni so cals paouroc'h eget Job var he vern teil, mæs ne garfemp ket gouscoude guelet ar pezic hon deus mont da strad ar mor ha ni ganthan.

Ne glevjomp ket petra respontas Langourdaine, rag Fifi Jacquet a lavare d'he dad patron François:

— Caër peus c'hoarzin, papa, c'hui so achu ! eur malheur bras eo evidhoc'h. Ni breman a hello cahout erfin eun tam benag a blijadur, mæs c'hui n'ho pezo ket ; ann hanter ac'hanoc'h a so maro.

Comsou diot a ioa, mæs heuzus, rag guir a oa ; ann hini coz n'en devoa mui nemet eur vreac'h hag eur gar.

Deut e oant oll breman en traon gant ar skeul. Clevout mad a reamp oll ar pez a lavarent, mæs ar pez a glaskemp her chilou ar guella, a ioa mouez ann autrou Amédée. Hanvet en devoa *Jersey*, ha Iann egis ann ecleo en devoa respontet :

— C'hoant ho deus d'ober banc.

E tu ar Saô-heaul, ar re ho deus c'hoant d'ober ar vicher-ze, eleac'h mont d'ar *Belgique* a ia da Jersey so tostoc'h. Ni a vouie pell a oa, ho dije bet c'hoant ann Heliet d'ober banc mare benag, rag er c'heit ha ma oamp bet e ti ann Heliet, Iann ha me hon devoa desket chomm da chilou etâl ann noriou, hag hon devoa ho c'hlevet meur a veich o causeal etrezho hag o lavaret, penaus ann æssa oa dezho beva heb poan na vizer en ho c'hosni, a ioa ober banc. Ann intanvez ann hini a vouie ar guella al lezennou, mæs ann niz Amedée ann hini en doa ar muia c'hoant d'ober banc, rag hen a ioa ar iaouanca, hag e sonje dezhan en dije bet mare benag ho oll danvez dezhan he unan.

Breman mar fell deoc'h gouzout perag e oa al laëron-ze o clasc ober banc pa ho dije allet, en eur verza ho oll danvez, cahout ouspen dec gueich muioc'h arc'hant eget ne oa red dezho evid beva, e respontis deoc'h, penaus ne vanke den netra dezho, pe guir ne vije morse fiziet netra e den ebet, hag er c'hontrol, int ho devoa eur bern dle, pa ne felle morse dezho paëa nemet pa renkent hen ober Kense m'ho dije bet c'hoant paëa ho dle, e vije bet red dezho dispega d'eus meur a sac'hat mil lur, hag eno oa ann dalc'h.

Abaoue meur a vloas ho devoa græt ho fossubl evid dont a benn eus eun dra, kemer atau heb renta morse, hag e oant cet keit var ann hent-ze e ranne ho c'halon pa sonje dezho e rencjent dispega, ha ne vije bet nemet eus eun dornad peziou ugent real.

Breman e sonje dezho beza deut a benn eus ho zaul na ne oa mui goest den ebet da denna netra digantho. Be oant bet o fricoti heb paëa e cambr minheer Abraham evid achui ar marc'hat a roe dezho cargamant al lestr hag ive ho beaich bete *Jersey*.

Cass a reant oll ar pez ho devoa gantho. Lavaret a ran *oll* rag guerzet ho devoa kement a ioa er stal, hag e oant bet paet dezho. E vont da laëres ann oll e oant, hag egis m'her guelimp heb dale, en em laëres etrezho ho unan. Joa oa gantho hag ourgouil. Ne oa nemet eun dra a lakea anezho ne-c'het eun tam benag, ar sonj e rencjent lodenna ann danvez etrezho ho fevar, hag e oant d'ar vuhez, o clasc penaus ec'h aljent cahout peb hini anezho, ann eil muioc'h eget egile. Clevout a rejemp dor toul ar glaou o tigorri, hag e veljomp eur sclœrijen o tont, varlerc'h ar sclærijen-ze eun tremm maouez ker souezus ha ker spontus, ne helljomp ket he anaout ragtal.

Ann intanvez Helie ann hini oa heb he lunedou, hag o tougen eur viscamant grœt ouspen daou ugent bloas a ioa. Sounnoc'h a valee egis custum, hag e vije bet lavaret e oa guelleat. Trous a rea, hag a rea cammejou bras en eur orjellat var he divisker. He bas-loaiec a oa ganthi var he scoa egis eur fusuill var scoa eur chasseour.

Eleac'h ma veler peurvuia diou veren he lunedou rous, e veler breman daou dra ru goad a ioa spontus da velet, ar re-ze oa he daoulagat. Etre ar re-ze, he fri gaouen hir ha moan lemmoc'h eget eur gountel kiger, a faoute he ginou dre ann han-

ter, hag a deue da eureuji gant he chinc, eleac'h ma veler brouscoajou baro ken teo ha tamou brug. Be oa ganthi en he dorn eur veren e pehini e veler c'hoas eur banne skuidam heb dour.

Ar fri divuzul-ze a ioa henvel ous beg eur vurtul, mœs ar rest eus he figur a ioa henveloc'h ous hini eur c'houlin don, abalamour d'he daoulagat ru ha d'he muzellou a vije dalc'h mad o vont en dro etre ar picou lemm eus he moustachou.

Ne ket daô deoc'h en em jala evid miret da c'hoarzin ! Mœs biscoas ne alfec'h sonjal en eun dra ken difœson ha ken spontus evel tremm ar be-c'hourez goz-se. Seblantout a rea ken disaoun evel ann diaoul. Al letern a zouge fifi Jacquet, a sclœrijenne parfet anezhi ; var he lerc'h e teue patron François o vale a gammejou bihan evel ann dud sesiet. Helie ann niz, ann autrou Amédée, a deue ann diveza gant eur valizen dindan he vreac'h. Guisket a oa d'eus ar guella hag e fume eur sigaren a vennec evel eun autrou. Anat a oa n'en devoa mui aoun dispign eun dra benag, hag e penn he gannen e oa eun dorn cuevr alaouret. Var he lerc'h adarre, Langourdaine a stlenje pacajou c'hoas, evel Nicolas, ne oa mui var he gein croc'hen ann ours.

Ann autrou Amédée o trei he benn varzu ar reze, a c'houlennas :

— Ann oll e laë so partiet e car ar furlukinet ?

— Guelloc'h e ve deomp gortos c'hoas eun tamic, a respontas Langourdaine, possubl e ve e chomfe c'hoas eun neubeut dilosterien.

— Neuze digass eur c'houffr deomp aman da aseza, eme an intanvez.

Epad ma rea Langourdaine ar pez oa bet gourc'hemennet outhan, ann hini goz a scoas var he scoa eun taul a garantez, o lavaret :

— Compren a rez, emezhi, œssoc'h e vezo guerza ar varc'hadourez e *Jersey* eget aman, eleac'h ar valtouterien so re zigor ho daoulagat, hag ac'hano e kinnigimp 15 dre gant da gonvers *Sant-Malo* a assanto ganeomp gant aoun da goll tout, ha ma lacomp ouspen, 5 dre gant da ziscuez hor bolontez vad, e vezimp benniget gantho.

— Hag a so fur avoalc'h, eme Langourdaine.

Er c'heit-se. ann autrou Amedée a ioa o causeal goustad gant Nicolas, a rea dezhan sinalou gant he benn. Ann hini goz a c'hoarze.

— E peleac'h ema *couffr al lianaich*, a c'houlennas souden ann autrou Amedée.

— Aman 'ma va frins, eme Langourdaine.

Hag e tiscuezas eur c'houffr a oa bet digasset ganthan.

Nicolas hag hen a rea ar re so mezo, mœs anat a oa ne oa ket re gantho, hag e vouient ervad petra reant.

Ar c'houffr a oa bet digasset e creis ar c'haô a ioa eur c'hreis-hini. He anaout a reamp mad tre Iann ha me, rag alies avoalc'h hon devoa he velet ebars en toul du eleac'h ma vije ann intanvez o cousket. Iann en devoa atau lavaret, penaus ar c'houffr-ze kelc'het gant houarn a ioa e guirionez couffr-tenzor ann Heliet, hag e oa ennhi ugent gueich talvoudegez danvez ann autrou Surcouf.

Diœs a seblante din lacaat kement all arc'hant en eur vouest ker bihan ; gouscoude, alioes avoalc'h em boa clevet hano eus ar billejou banc a so ker scaon, ma hell eur c'hrouadur dougen gant ar re-ze eur million luriou heb beza scuis, mœs biseoas n'em boa guelet hini. Ar c'houffr ne seblante ket beza goal bounner, rag Langourdaine en devoa he stlenjet he unan. Ar paour keaz patron François a orjelle var he zivisker a glascas mont da aseza varnhan, mœs ann intanvez her puntas evid kemer he blass, ker rust, ma gouezas ar potr coz etre divisker fifi Jacquet, en em lacaas da c'hoarzin sod, o lavaret :

— He ! papa, eur guele œs peus cavet breman.

Ann intanvez a ioa deut da aseza e plass ar potr coz, mes kerkent Helie ann niz a dennas anezhi eus he flass. hag ec'h asezas he unan var ar c'houffr, o lavaret :

— Breman eo deut ar mare d'en em glevout, re al laë so æt cuit, ni a ia breman da gauseal nebeut, mœs e doare. Hoc'h anaout a ran va c'herent, ha pell so abaoue. Ne d'hoc'h ken nemet eur vanden laëron, hag e rencoc'h scarza ho codellou.

Ne oa ket achu ganthan, ma oa dija astennet varzu ennhan skilfou ann hini goz,o clasc tenna he zaoulagat diganthan e meaz he benn. Patron François a oa peget en he zivisker ha Fifi Jacquet a ginnige torri he benn dezhan gant eur voutail-bri, hag e chouhe :

— Breman e teuimp abenn ac'hanout. Te sonj did ne vouiemp ket petra as poa c'hoant d'ober, farod ? Te eo a so eul laër ! digass deomp endro ar pez ac'h eus kemeret, pe autramant me faouto da benn did.

Aman eo e veljomp pebes kemm a ioa etre Fifi Jacquet hag ann autrou Amedée. Heb sponta tam ebet ha soken en eur c'hoarzin, e reas da batron François dispega gant eun taul troat. Gant he zorn sarret, e lacaas da zrascal javedou ann hini goz, hag o veza peget gant he zorn all er voutaill-bri, e torras anezhi var figur Fifi Jacquet.

— Alo ! emezhan nemet ken da Langourdaine ha da Nicolas ; grit ho labour.

— Mad va frins, a respontas ar re-man.

Anat ha sclœr avoalc'h a oa e oant oll a unan.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Bras, bet person-canton e Huelgoat, a so nevez maro.

Eun dra hag hen ne c'hoarves ket aliæs, a vezo guelet e Frans er bloas-man ; ni a fell deomp prezec eus eur fallaën tre eus ann heaul a c'hoarvezo d'ar 17 a viz Maë kenta.

Ar fallaën-ze a bado 5 heur amzer, a gommanso da 5 heur ceun eus ar mintin ; ar c'hreis anezhi en em gavo da 7 heur hanter-cant minuten, ha ne achuo nemet da 10 heur hanter. Herves a velit, ann deis d'ann devez-se ne gommanso ket cals araug creisteis, ar pez a vezo caus m'ervad e tigouezo meur a zarvoud souezus. A.

Madou ann douar.

En diveza marc'hat ar prisiou a ioa izel tre, na ne oa ket cals prenourien var ann dachen. Eun tamic distaul so bet eta e Paris.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 27 lur 2 g. Varlene e oant d'oc'h 21 l. 1 g.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 31 lur 10 guennec ; segal, 21 lur ; hey, 21 lur 15 g.; kerc'h, 21 l. ed-du, 16 l. 10 g.

Kemper. — *Dissadorn 28 a viz Kenver 1882,* (dre ann 200 lur.)

Guinis 27 l. »» g. — Segal 18 l. 10 g. — Hey 16 l. »» g. — Kerc'h 16 l. 10 g. — Ed-du 16 l. — Avalou-douar 4 l. A.

MARKIS PONTCALEC.

(Kendalc'h).

— Goulou, en hano Santes Anna ! Sclerijen din ! a respontas ar markis.

— Setu goulou aman, eme Primel, en eur heja ann dornad diveza a chomme c'hoas beo.

Neuze e velas ar markis o c'hourin var ann douar eneb he enebour. Corf ann eil a oa en em scoulmet eus corf egile, ma oa diæs guelet penaus en devije allet Primel rei sicour d'he vestr heb ober droug bras dezhan. Ann torfetour fall en devoa eur gountel-laz en he zorn sarret, hag a glaske eus he oll galloud pisliga da vihana ann autrou Pontcalec. Heman a glaske dreist pep tra harpa breac'h ann torfetour, mes pistiget dija en he scoas, e vije bet diæs bras dezhan miret eus he enebour da skei, ma na vije deut Primel d'he sicour ; ar mevel fidel ha calonec a dennas he c'houris lear, hag a amarras ganthi stard ha stard divisker ann torfetour. Heman na helle mui neuze en em drei evel m'en devije bet c'hoant. Primel a blantas he zornad goulou roussin bars en douar, ha var zao e kichen ann daou enebour, he benn-bas dero en ear, evel eur jardiner o c'hedal tapa eur goz, a c'hortoze ann tu da hellout distaga eur vazad e doare var ann torfetour ; prest ar penn-bas a iudas en eur vont d'eus penn al laër, heman benn-baouet, pe marteze maro mic, a chommas a stoc he gorf var ann dachenn.

Primel a amarras dezhan he ziou-vreac'h stard ha stard evel ma en devoa amarret he zivisker, hag en eur ober eur sell endro dezhan, he galon leun à levenes :

— Ac'hanta ! autrou markis. setu ni ar mistri eus tachenn ann emgann.

A veac'h ma hellas sevel en he zav, ar markis a redas da rei sicour d'ann diou vaouez anter varo gant ann aoun.

— N'ho pezit aoun ebet, emezhan dezho, setu c'hui salò.

— Pebes nag eun nosvez ! scrijussa nag eun emgann ! a lavaras ann hini iaouanca eus ann diou vaouez. Panefe deoc'hui, autrou, me oa great va zro... ha va zud, petra eo deut da veza va mevelien keas, tud ken fidel ha ker calonec ?

— Credi a ran, e guirionez, ne ma ket goall vad ar stal gantho, intron... Deuit da velet, ma n'ho peus ket euz araug ar gouliou hag ar goad...

— Me so eur galon grenv a vaouez, autrou, eme ann intron iaouanc ; ne ket evit netra ez oun comtes d'Egoulas...

— Markis Pontcalec en em gav eurus bras da veza bet casset gant dorn Doue var ho hent evit ho savetei a dre zaouarn ann torfetourien-ze.

— Markis Pontcalec ! a respontas ar c'hreg iaouanc ; diou veich muioc'h a anaoudegez vad a dlein da Zoue d'am beza saveteet.

En eun taul cont, Primel a allumas ann dornadou goulou roussin, ha leternou ar gabriolenn, hag a reas eur gueladenn dre ann dachenn emgann. Potr ar c'hezec a oa o vleina cabriolenn ann intron d'Egoulas, na zaleas ket da ziforfila eus he varo bihan ; ar gouli en devoa bet, ne oa ket eus ar spontussa. Ar goad a golle hebken a oa penn caus eus he vanadurez. Ann daou all avad a oa maro mic.

— Silaouit 'ta, emezhan da Brimel, me anavez ann hent... eun hostaleuri droug-ha-mad a so.... var dro eun tri c'hart leo benag ac'halenn ; ar c'hezec so eus ar gabriolen n'ho deus bet droug ebet... ho mestr hag an intron ar gomtes d'Egoulas, a hello pignat er gabriolenn, kerkent ha ma vezint digouezet en hostaleuri, hi a laco digass sicour deomp.

Eun ali mad avoalc'h a oa hennes evit beza heuliet ; ann intron iaouanc, cazellet gant markis Pontcalec, a bignas er gabriolen, plac'h ar gambr a bignas var ar gador vleina e costes Primel, pehini a gemeras ar c'habest bleina e leac'h potr ar c'hezec ; heman a harpas he gein e trojenn eur vezen, hag a glascas disonjal he boaniou en eur voredi.

(Eur pennad all eur veich all.) X.

VARIA.

Setu aman, var a lavarer, ar voïen da viret na ve distrempet ar bouteier gant ann dour :

Kemeret eun hanter litrat eol lin poas, da lavaret eo, eol bervet ; eun hanter lur soa maout ; eur c'hartouron roussin ha 180 gramm coar. Lakit ann oll traou ze da deuzi var bouez var ann tân, ha pa vezint teuzet, gant ann dorn ledit ar graiss-ze var ho poutou en tu diaveaz, ne hellint mui beza glebiet gant ann dour.

Eun den o vont da veaichi dre ann hent houarn a c'houlenn eur billet.

— Evid mont da beleac'h ?

— Petra ra-ze deoc'h !

Bulletin de l'Association financière de France.

Il a fallu les efforts énergiques de toute la haute Banque, le dévouement de tous les agents intermédiaires, les sacrifices les plus méritoires pour épargner au marché financier un naufrage complet. Même atténué grâce à la solidarité de tous, le désastre est encore immense. Bien des fortunes, laborieusement édifiées, sont aujourd'hui détruites ; bien des épargnes amassées péniblement sont dispersées aux quatre coins de la Bourse.

Nous avons du moins la satisfaction d'avoir écarté nos lecteurs et nos clients des valeurs atteintes par le désastre ; les valeurs signalées par nous ont naturellement subi - il n'y a pas une seule exception à la cote — le mouvement de recul général. Mais elles n'ont fléchi que dans une très faible proportion, prêtes à remonter à la première éclaircie. C'est insignifiant quand on voit des baisses de 2,000 francs sur certaines valeurs irrévocablement compromises.

C'est une grave leçon : elle coûte assez chère pour qu'on en profite. Ecrivez-nous donc souvent. Ne craignez pas de nous consulter. Réfléchissez comme nous vous l'avons dit, qu'un *simple conseil suffit souvent pour éviter la ruine*

Les ordres d'achats ont repris quelque peu sur le marché des Rentes, notamment sur le 5 0/0 en vue du coupon qui se détache fin Janvier. Le 3 0/0 s'inscrit à 82.65, l'amortissable à 82.65 et le 5 0/0 à 114.65.

Parmi les valeurs d'institutions de Crédit, les obligations 4 0/0 du Crédit foncier sont trop connues par leur solidité et par les avantages qu'elles procurent pour les recommander. L'Association financière de France se charge de les procurer à sa clientèle au même prix que le Crédit foncier.

La Banque romaine, sous les mauvaises dispositions générales, a été ramenée aux environs de 690. Mais il s'est produit aussitôt des demandes considérables qui font prévoir une brillante reprise.

Les recettes de la Société générale de laiterie pour les trois premières semaines de Janvier s'élèvent à 790.200 francs 20 cent., aussi ne sommes-nous pas surpris de la bonne tenue des titres de cette Société qui continuent à se coter 620, au milieu de la faiblesse de presque toutes les valeurs industrielles.

Les actions du Rio-Tinto vont très-certainement retrouver les hauts cours que la crise avait fait perdre à cette valeur de premier ordre. D'ailleurs on sait que la Société générale patronne cette entreprise qui a déjà fait ses preuves.

L'Association financière de France, 1, rue Grange-Batelière à Paris, fournit les renseignements les plus complets sur les valeurs atteintes par la baisse et sur leurs chances plus ou moins grandes de relèvement.

Les porteurs d'Union générale, de Suez, de Banque de Lyon et Loire, de la Banque des Pays autrichiens, des Alpines, etc., recevront les renseignements sur simple demande accompagnée d'un timbre-poste pour la réponse.

Correspondance spéciale. 1, rue Grange-Batelière, Paris.

La conversion du 5 0/0.

L'*Association financière de France*, capital 1,200,000 francs, 1, rue Grange-Batelière à Paris, indique à tous les porteurs de 5 0/0, les moyens les plus sûrs et les plus simples de ne pas souffrir de la conversion qui paraît imminente.

A condition de prendre les devants sans attendre que cette conversion soit officiellement décidée, les porteurs de 5 0/0 peuvent conserver un *revenu au moins égal* SANS DIMINUER LES GARANTIES NI CHANGER LA NATURE DE LEUR PLACEMENT.

Indications gratuites à toute personne qui en fera la demande à l'Administrateur de l'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière, à Paris. (Joindre un timbre-poste pour la réponse.)

DOCTEUR CHOFFÉ
Ex-Méd. marine ✻, envoie *gratuitement* son Traité de Médecine pratique, indiquant sa méthode (10 années de succès dans les hôpitaux) pour la Guérison radicale des Maladies de tous les Organes et des Hernies. — *Ecrire quai Saint-Michel, 27, Paris.*

FER BRAVAIS
(FER DIALYSÉ BRAVAIS)
Adopté dans les Hôpitaux, recom. par les Médecins
Le Fer Bravais (*fer ingérable en gouttes concentrées*), est le meilleur de tous les toniques et reconstituants connus. Il guérit rapidement les Anémies, Pertes blanches, Chlorose, Débilité, Epuisement, Maux de tête, Vertiges, Migraines, Névralgies, Palpitations, Digestions pénibles, Manque d'appétit, Faiblesse générale, etc. Il est supérieur à tous les autres fers par sa puissance, sa facilité d'assimilation et son innocuité absolue. Il ne noircit pas les dents. C'est le plus économique des ferrugineux puisqu'un flacon dure un mois.
Envoi gratis sur demande affranchie d'une intéressante brochure sur l'*Anémie et son traitement*.
Ou se trouvent également les EAUX MINÉRALES NATURELLES de l'Ardèche, **Source du Vernet**, etc.
Bien se méfier des imitations dangereuses et exiger la marque de fabrique ci-contre
DÉPOTS PRINCIPAUX à Paris : 30, Avenue de l'Opéra, et Rue Lafayette, 18

QUINQUINA BRAVAIS
Extrait liquide concentré de Quinquina
TONIQUE, APÉRITIF, RECONSTITUANT
Préparé avec des écorces choisies et titrées, très exactement dosé, concentré dans le vide, renferme la quinine, la cinchonine et la quinidine, c'est-à-dire l'essence des meilleurs quinquinas. Traitement très économique. Deux cuillerées à café suffisent par jour.

MUSIQUE
Pianos, Harmoniums, Orgues, Orchestrions, Accordéons, Cithares, Violons, Guitares, Mandolines, Flûtes, Cornets, Trompettes, Clarinettes, Saxophones, Tambours, Cymbales, Grosses caisses, Triangles, Lyres, Archets, Cordes, Sourdines, Pupitres, Métronomes, Diapasons, Boîtes à musique, Cartons, Rouleaux, Musique, Méthodes, Traités, Recueils, Albums, Partitions, Romances, Chansons, Mélodies, Airs de danse, Quadrilles, Valses, Polkas, Mazurkas, Schottischs, Marches, Fantaisies, Opéras, Opéras-comiques, Opérettes, Ouvertures, Symphonies, Concertos, Duos, Trios, Quatuors, Morceaux d'ensemble, Morceaux détachés, Solos, Exercices, Etudes, Gammes, Vocalises, Solfèges, Accompagnements, Transcriptions, Arrangements, Fantaisies, Variations, Pots-pourris, Réductions, Transpositions, Harmonisations, Accompagnements, Leçons, Cours

serve, Senatour evid enezen ar Reunion. Be oa neuze da evessaat ous leor al lezennou evid ann dud divar ar meaz, mæs var goulenn ann autrou Ribière, e lavarer gortos c'hoas eun neubeut abars evessaat ous al lezen-ze. A.

Ann autrou de Belcastel, bet Depute en *Assamble nationale* en deus casset d'eus *Toulouse* d'ar Gambetta, eul lizer cristen ha calonec, divarbenn ar c'hoant ho deus ar Radicalet teuler en traon ar pedennou a vije græt beb bloas evit goulen bennos Doue var labourou ann Deputeet hag ar Senatourien.

Setu aman eul loden eus al lizer nerzus-ze :

Abaoue 5 bloas, autrou Presidant ar C'honseil, c'hui eo a renc respont ar muia d'eus ar pez a c'hoarvez e Frans.

Ar Republic na hell beva nemet keit ha ma vezo sentus, pe guir ne anav ken galloud nemet hini ann dud, hoc'h anav evel he mestr.

Abaoue 5 bloas, e veler cals tud eus ho sicour en hoc'h oberou a enep Doue hag he Ilis, pe int her gra en ho interest ho unan pe evid plijout deoc'h.

En eur dorri al lezen var beleien ar soudardet, int ho deus tennet a zivar tâl hoc'h arme sin ar groas a verke anezhi e hano Jesus-Crist, en eur ober al lezen var mistri ar scoliou, ho deus clasket he chasseal d'eus calon ar vugale.

Chasseet ho deus dre gassoni eus ar Relijion, ar Relijiuset dious ann hospitaliou, ha n'ho deus ket bet mez difenn ous Doue en em ziscues dirag ann oll e sclærijen ann heaul so bet crouet ha roet deomp ganthan.

Discaret ho deus ha torret ar c'hroasiou, ha neus ket c'hoas cals devechou, Prefet ar Seine, oc'h en em ziscues ken difeiz goude he varo evel ma oa bet epad he vuhez, evid ober goab ous Relijion ar Frans, a dremene dre ruiou *Paris* evid mond d'ar bez egis eur c'hi etoues kement all a gristenien vad a so sebeliet e skeud ar groas.

Hirio, autrou Presidant ar C'honseil, c'hui peus renket kemer ar stur, hag evid en em ziscues evel ma'z hoc'h e guirionez, etoues ann oll traou hoc'h eus c'hoant da renevezi, e fell deoc'h tenna cuit eus ar Vamm-lezen ann hano santel a Zoue, a oa bet scrivet ennhi er penn kenta gant ann *Assamble nationale* a grede ennhan !

Lakit evez ! en ho calloud eo chasseal Doue d'eus ar Vam-lezen-ze ne bado ket pell mui, mæs biken ne helloc'h miret ne ve renet ar bed-man gant he zorn galloudus.

Er mare memes ma fell deoc'h en em zisober anezhan ema o vont d'ho chasseal hoc'h unan.

Gouzout a ran penaus ho calloud diners n'en deus ket mui na cals sunveziou, na cals devechou soken da veva.

Coueza a rafoc'h egis ar re all, izelloc'h soken evitho. Ha pell goude ma viot couezet, ann Ilis, hag hi ne varvo morse, en he za var gorfou maro he enebourien, a savo c'hoas he mouez varzu Doue da c'houlenn pardon diganthan d'eus kement all a draou ho pezo lakeat d'ober a enep ar feiz ! —

Ann autrou de Belcastel ne vouie ket m'ervad e vije bet c'hoarvezet ker buhan ar pez a scrive aman, rag ne oa ket c'hoas tremenet eis devez, hag en devoa renket ar Gambetta hag he sclissen rei ho diles ! A.

Couezet eo ar *Minister bras* egis ma oa en em hanvet he unan.

Petra benag ne heller ket lavaret ez oa henvel ous eur boket roz a zigor dious ar mintin hag e ve goenvet antronos, ne heller ket lavaret kenneubeut e ve bet hir he vuhez, rag a veac'h m'en deus bevet daou viz hag eun neubeut devechou ouspen.

Ne d'omp ket bet nec'het oc'h he velet o vervel ker buhan, na ne gredomp ket e ve bet nec'het den all ebet.

Ann oll a voar petra a sonjemp eus ann oll Ministret divalo-ze, hag ive d'eus ann hini a oa ous ho ren, ar Gambetta.

Ni vouie avoalc'h hag ann oll couls ha ni ne oa ket en Italian-ze, ganet e Cahors, danvez eur Ministr bras, na soken eur Ministr peus-vad. Evid ar re all ez eus bet renket, ann oll a assant e kement-se, ez eus bet renket, anat eo, eur ræson cuzet benag evid ma vijent bet hanvet.

Ann oll a vouie ervad, penaus ar Vinistret all a ioa mevelien nemet ken, mæs evithan da vihana, pa eo bet carget da choas re all evid he sicour e Gouarnamant ar vro, e creder c'hoas e talveze eun dra benag evel den a speret ha gouiziec e politic, ha ne oa den souezet o velet ne oa endro dezhan tud ken dibourve a beb tra, nemet o sonjal n'en devoa credet hini all ebet den a dalvoudegez en em ziscuez en he gichen.

Epad ann daou viz ma eo bet padet ar *Minister-bras*, ann neubeut en deus græt hag ive oc'h he velet o coueza ker buhan ha ken izel, ann oll ho deus guelet anat pegen neubeut e talveze. Ar Gambetta evid ar pez brassa eus ann dud, ne deo mui eun den a speret, eun den gouiziec ; evid ar Vinistret all, ar re-ze a so breman evid ann oll ar pez a oant kent, tud a netra.

Evelken ne hellèr ket lavaret e ve bet spontet den oc'h ho guelet en em denna (ne hellèr ket credi ec'h alfe ann darvoud-ze noazout da eun dra benag), n'eus bet den souezet kenneubeut, rag ann oll a deu sonj dezho ne helle ober netra vad na padus ann diskiant sense ann *Difenn*, a enep ar Brussianet. Mæs emer e clasc goud perag ez eo couezet evelse ha ker buhan. Ann oll a gav dezho ez eo bet couezet re vuhan ha re œs. Lavaret a rer

soken en deus clasket coueza p'en dije allet chom en he za.

Ar pez so c'hoarvezet eta ne deo c'hoarvezet nemet dre he volontez he unan ; ne oa ket dicès dezhan miret da goueza, hag e seblant d'ann oll casi sur beza clasket eun digarre evid mont cuit. Perag? eno ma ann affer.

Ni a sonj deomp ive ne deo couezet nemet rag ma felle dezhan. Lavaret evid petra hag hen discuez sclœr deoc'h ne vezo ket œs, petra benag ma alfe beza talvoudus, m'ar g'hellomp her gouzout ni hel lavaro deoc'h. A.

Dever ar Roïalistet.

Breman, kenvroïs, pa velomp ar Republicanet oc'h en em zribi etrezho, ha pa'z eo anat e pado ar brezel-ze bete ma vezo græt gant ar Republic, e dlefemp sonjal petra vè da ober en amzer da zont.

A drugare Doue, hag e iafe ar Republic gant Paolic, ar Frans ne varvje ket evid-se, hag heb dale den ebet n'en devezo mui sonj d'eus ar c'hoant divergont Gambetta, p'en devoa c'hoant d'ober he vestr var ann oll, hag ar gassoni ho devoa ar Republicanet all outhan, abalamour d'ar c'hoant-ze.

Ni voar avoalc'h ne varvo ket c'hoas hor bro, ar Frans gristen-ze he deus bet kement a faveuriou digant Doue, ha fizians hon deus e teuio abenn d'ober he dever.

Marteze e teuio c'hoas beac'h var ar Frans, mæs hi a vezo treac'h d'ann oll brezel-ze.

Hogen, ar Roïalistet ne rafent ket ho dever ma ne rafent ken nemet derc'hel e gouelet ho c'halon ar fizians ho deus e teuio ann traou da vellaat.

Ann dispac'h a velomp bemdeis o sevel etre ar Republicanet a ia atau var voassaat, ha ne ket diæs deomp guelet, penaus heb dale e savo etrezho eur brezel spontus a alfe distruja ann tamic peoc'h hon deus c'hoas.

Arabad eo deomp gortos e teufe eun henvelep darvoud da goueza varnomp, heb n'hon deffe abred sonjet ennhan.

Ar vro ne heli beza saveteet nemet oc'h en em lacaat dindan gouard he Roue, nemet oc'h he c'hervel da gemer adarre he blass.

Evid-se eo daô ober eun dra benag, deut eo ar mare, ha pell so abaoue ma eo deut.

Daô eo deomp enebi ous ar Revolution dre ar gazetennou, al leoriou, ar prezegennou, dre gement moïen a so chomet en hon daouarn, dre gement moïen ho deus hon enebourien en em servichet anezho en hon enep-ni.

Red eo deomp enebi adalec hirio, o sonjal en deves-ze da genver pehini ar vro couezet a zivar he daoulagat ar goc'hen-ze a so oc'h he dalla a chasseo pell diouthi ann dud fall ha diskiant-ze a so breman oc'h he saotri hag he disenori.

Er Senat hag e Cambr ann Deputeet, hor mignonet-ni eo a so ann neubeuta niver. Ann darn vrassa eus ann amzer, nag er Senat, nag e Cambr ann Deputeet, ne hellint ober netra dre ho voteres, mæs a zivar ar gador prezec ec'h hellint rei d'ar vro da anaout ar virionez. Arabad e vezo morse lezel hor Gouarnamant heulia he ioulou fall egis ma'z int boaset d'hen ober heb disculia d'eus peu sort eienen mezus e teuont ha pegement a zroug ec'h hellint tenna varnomp. Red a vezo dezho prezec d'ar Frans kentoc'h eget d'ar Gambr. Ar Republicanet ho deus hen græt dalc'h-mad dindan ann Impalaër. Hirio ar Roïalistet en eur ober eveldho a rai ho fossubl evid ma teufe eun amzer da zont guelloc'h beteg ennomp.

Erfin, red eo e teufe hor mignonet couls en diou Gambr evel er vro da gemer pers e kement trà a vezo græt evid difenn ann urs vad hag ar Relijion.

O velet pegen noazus eo evid ar vro ann dud fallacr-ze a so ar galloud etre ho daouarn evid brassa gaou ar vro, eo red dezho en em glevout etrezho, kement hini a gar ar peoc'h, hag enebi oll assambles ous ar Revolution.

Talvezout a rai deomp e peb fæson, rag prepari a raimp evelse donedigez ar Roue, hag ar vro ne vezo saveteet nemet pa vezo ar Roue e penn ar Gouarnamant.

Beb unan eus ar Roïalistet a hell sonjal ha credi ar pez a gar var ann oll traou all ne sellont ket caër ous ar Gouarnamant, neus ken moïen da denna ar bobl davadomp, nemet o lezel ganthan he liberte en affer-ze, mæs ar Roïalistet a so hag a dle beza a unan pa vez hano da zigass endro ar Roue e Frans, en eur c'hervel Herri V da zont da ren varnomp. Setu ar pez guella.

Ar Bonapartistet, abaoue ma eo bet lazet mab Napoleon III en Afric, na hellont ket credi nemet eun niver bihan anezho, ec'h alfe c'hoas ann Impalaerdet digass deomp endro ann urs vad hag ar peoc'h. Ne ket eus ann tu-ze e clasco ar Frans he silvidigez d'ann deves ma velo anat e vezo red dezhi en em zisober eus ar Republic hag ar Republicanet.

Bezimp assur eta penaus kement hon devezo græt evid ar Relijion, evid ar peoc'h guirion hag ann urs vad hon devezo hen græt e profit ar Roue, ar Roue-ze a behini ar Gouarnamant a vezo evid ann oll, ha ne ket evid eul loden hebken eus ar vro; ar Rone-ze ne glasco ket evel m'hoc'h eus her guelet en devechon diveza dre lizer Paul Bert d'ar Brefedet, ne glasco ket lacaat kemm etre Fransizien ha Fransizien, mæs a zastumo ann oll endro dezhan evid en em servicha ac'hanomp d'ober eur Frans hebken, glorius ha cristen, ha ma hello ann oll lavaret gant guirionez evel hon tadou coz :

Doue hag ar Roue.

Doue da genta, ma hello Herri V ober æssoc'h a ze he zever a Roue. A.

Ann descadurez red, evid netra hà gant mistri-scol tud ar bed.

Ma mignonet, cristenien kear hag ive divar ar meaz, ne fell ket din prezec hirio deoc'h d'eus ar c'hoant ho deus ann Deputeet da cheinch ar Vammlezen, nag eus ar *Minister-bras* a so bet scubet ker buhan gant ann avel, nag eus ar Gambetta-ze ker meulet, à sonje d'ann oll e vije bet hor mestr varc'hoas, hag a so bet rentet evel netra, henvel e kement-se ous eur soroc'hel leun a avel, hag a ve dic'houeset kerkent ha ma touller eun taul spillen ennhi. Ar re-ze so traou netra ha tud netra, gant pere ne d'hoc'h ket nec'het herves a gredan a drugare Doue.

Hirio ne fell din lavaret deoc'h ken, nemet eun neubeudic comsou fur varbenn *ann descadurez red, evid netra, ha gant mistri scol tud ar bed.* Unan eo var ho meno eus ar guella lezennou ho deus roet deomp, ha ne deo e guirionez nemet unan eus ar guella moïennou ho deus cavet evid ober ho mistri varnomp. hag eul lezen a zisplij cals ouzhoc'h, tud cristen divar ar meaz. Me garfe discuez sclær deoc'h pegement a c'haou e ra al lezen-ze deoc'h, gant pegement a ræson e tisplij ouzhoc'h, hag o sonjal ober peu sort droug eo bet insitet gant ar re-ze. Ma n'hellan ket hen ober penn-da-benn evid hirio, deis a vezo c'hoas, hag ec'h hellimp achui eur veich all.

Disclæriet ho deus eta ha couls lavaret gourc'hemennet, e vije bet hivisiken ann descadurez red e Frans, evid netra ha gant mistri-scol tud ar bed. A drugarez Doue, ho hiviziken a dàl peurvuia ken neubeut hag ho galloud. Torret a hell beza græt ho lezennou egis ma vezint bet torret heb dale, fizians am eus. Dre ho moueziou, mignonet, ec'h helloc'h ober e teufe kentoc'h ann traou da cheinch, hag evid-se, ouspen ma helloc'h voti mad en affer-ze pa vezo deut ar mare, e fell din ho sclærijenna en affer-ze.

Evel electourien, e talvezit kement hag ho pugale hag ho pugale vihan. Nemet evid ar furlukinet n'ho deus ken choant nemet touelli ann dud berr-speret ha diskiantet, nemet evid ar re-ze e talvezit evel electourien cals guelloc'h eget ho pugale. Ma ne anavezit nag al lenn, nag ar scriva, ar Jeografi nag ann Histor, nag ive skiant ar c'hontchou a gaver el leoriou, e ouzoc'h æs avoalc'h en em anaout en hoc'h afferiou, ha ne d'hoc'h ket souezet ma ne hellit ket ho ober buhan avoalc'h, hag ec'h anavezit ho Relijion, skiant ar vuhez vad, traou a dalvoudegez vras a vir ouzhoc'h da veza touellet gant ar vanden furlukinet-ze, hag à vir ouzhoc'h, int her goar ho unan, ne alfec'h beza truchet gaut ho fromessaou caer. Evid anzavout ar virionez, ne ket c'hui cristenien guirion hoc'h eus ho hanvet, kensę int a voar ne d'hoc'h ket ho electourien, ha setu perag ez int ker nec'het evid rei d'ho pugale eun descadurez, pehini ho fellaio dious àr Relijion, hag a rai anezho guir electourien evid ar Republicanet.

Goassaat eo eta ha ne ket guellaat ann hini a rai voterez tud ker gouiziec.

Ar pez a gollo ho tiegez, mignonet divar ar meaz her guelet a reomp anat, ne velomp ket ar pez a c'hounezo. Ar vugale desketoc'h var ar skiant difeis-se, n'ho deus mui tam respet ebet evid ho zad na ne gredont ket e ve red senti outhan. Ann dispac'h eo hag ar brezel e peb leac'h. Hag al labourou douar, ne alfemp ket lavaret, siouas! pegement a gollont ive. Tud enorus à zivar ar meaz, ho pugale a sonj dezho beza guir autrounez pa vent deut hanter doctoret, ne blij mui dezho al labourou douar nag ar vuhez var ar meaz, nag ar c'hleo, clasc a reont mond da veva e kear. Anavezit mad, penaus nao gueich var dec eo evid ho brassa malheur ha brassa gaou ann oll. Oc'h en em denna a zivar ar meaz, e tennont ac'hano al labourerien, hag ann douarou a renc chomm da ehana pe a vez labouret fall, hag int ma vijent bet chomet ganeoc'h en ho tiæs ho dije bet ar bara bemdeziec hag ann enor, eleac'h negavint ebars er c'heariou eleac'h ma'z eont d'en em vernia, nemet ann dienez heuzus, mamm ann oll visou hag ann dizenor.

ANN DESCADUREZ RED.

Ar pez a glascont *e guirionez* dre ann descadurez red, hel lavaret a rin deoc'h abars achui gant ann affer-man. Setu aman perag, var ho meno, e clascont ober eur sort lezen.

Red eo e vouife ann oll eun dra benag, prezec peus-vad e gallec, lenn ha scriva, goud conta, anaout ar jeografi hag histor he vro da vihana, anaout ouspen eun neubeut traou talvoudus ; ann dra ze so red, rag ann oll breman o veza electourien, ann oll o veza breman soudardet, ann oll ho deus ezomm goud eun dra benag, hag ouspen, ne ket dereat ec'h anavesfe lod eus ann dud ann oll skiant, pa ve tud all ha ne vouifent netra.

Setu, tost da vad, en eun neubeut comsou hag heb ober gaou ebet outho, ar pez a lavaront, hag e kendalc'hont : Talvoudus eo da beb den cahout d'ann neubeuta ann descadurez-ze, hag ouspen, talvoudus eo evid ann oll ne chomfe den heb ho deffe ann oll eur sort descadurez, hag evel ma alfe beza eur penn calet benag ne ententefe ket kement-man ne garfe ket senti (hag a vo) red eo redia ann oll gerent, dindan poan da baea eun dra benag, pe da veza dastumet er prison, da gass ho bugale d'ar scol.

Hogen, ma ve possubl en em glevout, e ve red ha talvoudus d'ann oll, cahout eun neubeut descadurez, ec'h alfemp c'hoas disnac'h e tlefe ho c'herent dindan boan a brison hen rei dezho.

Ne ket ann descadurez a ro d'ann dud speret ha skiant vad. Peurvuia e neubeuta ar speret hag ar skiant vad er c'hontrol evid re neubeut a zescadurez, ha c'hoas ententet fall.

Cals tud coz var ar meaz am eus anavezet hag ec'h anavezan hirio ann deis, n'ho deus ket bet ezomm eus eur sort descadurez evid cundui mad ho afferiou nag afferiou ho bro. Ar re-ze so bet soudardet mad, nerzussoc'h ha guelloc'h goest da anduri ar scuisder hag ar poaniou eget soudardet hirio. hor Ministret ar brezel a renc ben anzavout. Ar re-ze a sento guelloc'h ous ho offiserien, ous lezennou ar soudardet, en em ganna guelloc'h pa vije red en em ganna, petra benag ho dije caret ar peoc'h. Ar re-ze a gare cals ho bro ha marteze guelloc'h, hag a vouie entent hag ober kement a vije gourc'hemennet outho.

Hon tud iaouanc hirio ho deus muioc'h skiant evidhoc'h d'eus ar skiant-ze didalvez, hag a sonj dezho beza goaset ne dalvezont ket kement ha c'hui e neb fæson en despet d'ann neubeut a gtasker deski dezho er scoliou.

Ma vije chomet da vihana cristen ann descadurez-ze, he dije græt neubeutoc'h droug na ne heller ket lavaret heb lavaret gaou ho deffe morse nag ann Ilis, nag ar veleien, nag ann dud vad, en em glemmet e vije roet re a zescadurez avoalc'h d'an dud Ma n'ho deus morse clasket e vije bet roet d'ar vugale en despet d'ho bolontez ha da hini ho zud, eo abalamour ma sonje dezho e oa kement-se dreist guir ann *tad a famill*, redia ar gerent da rei d'ho bugale eun descadurez merket pa oa dever ar gerent merca penaus e felle dezho e vije bet desket ho bugale, rag lavaret ar c'hontrol, a oa couls ha lavaret e oa ar c'hrouadur d'ar vro, ne ro ket bouet dezhan, ha ne ket d'he dud a renc he vaga.

Neus ken nemet ar Revolutionerien o clasc e ve *red* ar scoliou, mæs int a c'houlenn ouspen e vent renet gant mistri-scol tud ar bed, da lavaret eo, tud dizoue.

Gouzanvi a rencont evid guir, mæs ann neubeuta ma hellint e ve libr ar scoliou, mæs ober a reont ho fossubl evid laza ar scoliou libr-ze, o renta dezho ar vuhez ann diæssa ma hellint. Var ar meaz dreist oll, ne ket æs maga scoliou libr ha cristen e kenver scoliou ar Gouarnamant. Kense, mignonet, tud divar ar meaz, cristenien eus ann dibab evel ma'z hoc'h c'hoas, a drugarez Doue, ober deoc'h eun dever, dindan poan da veza condaonet d'ann *amende* pe d'ar prison, cass ho pugale da zarempred scoliou ar vro, ouspen ma'z eo ho lacaat goal ziæs ha mont dreist ho cuir, ez eo ive ho contraign da lezel coll corf hag ene ar vugale-ze a so bet fiziet ennhoc'h gant ann antrou Doue, hag evid pere e rencoc'h respont.

Setu en eun neubeut comsou petra eo al lezen ho deus taulet varnhoc'h dindan hano ar *scoliou red.*

Eur veich all e tiscuezin deoc'h peger bras gaou e lavaront deoc'h, pa lavaront e vezo hiviziken ar ar scoliou *evid netra.*

A.

HISTOR BURZUDUS
ha beachou Corentin Kemper
SCRIVET GANTHAN HE UNAN.

(Kendalc'h.)

En eun taul-cont, patron François hag he vab a oe cordennet evel eun tam butun carott, mæs ann hini goz e oe diæssoc'h dond a benn anezhi, ha petra benag ma oa fall he dent e tispennas daouarn he bourrevien, rag Langourdaine ha Nicolas ho devoa renket en em lacaat ho daou evid dond abenn anezhi.

— N'am beus ket laëret eul liard, nan pas eul liardic ne dâl nemet eul liard, a chouhe hi oc'h eonenni evel ar chass clanv. Lezit ac'hanon! E peleac'h ema ar valtouterien? E peleac'h ema ann Autrou Doue? Me eo gouscoude am beus kemeret soursi eus ann aër-viber-ze a Amedée, kenta rochet en deus guisket a oa bet græt ganin, o lacaat penn-oc'h-penn ann tamou lini bihan a c'holoe ar podadou aman! Va buhez! va buhez!

Aman e rencas tevel, rag ma kinnige mouga. Staget a oa egis eur pacat marc'hadourez. Ar re all ne lavarent netra mui, ha patron François a seblante beza goal glanv.

Spontet oun c'hoas o scriva kement-man. A veac'h ma hellen tenna va alan. Me oa egis ma vije bet paket va feultrin er voaskerez, ha gouscoude n'am boa mui tam aoun evidoun. Me vouie avoalc'h ne oa mui den en hor sonj-ni evid eur mareadic da vihana, hag e cleven Iann beac'h ive var he alan, o lavaret evel en despet dezhan e kichen va scouarn :

— Ann dra-man avad e vezo eun dudi he velet. Evid furcha anezho eo breman touchant e velin anezho disac'het evel ier!.. .. Na pegement a arc'hant a dleont da gahout en ho chacotou! a vil luriou! Eun dudi e vezo evidomp her guelet, mæs goal-boanius e vezo evitho. Plasset mad e oamp evid guelet ar pez a ie da c'hoarveout dre ann disparti a ioa etre ann tonellou. Ann daou lampon, Langourdaine ha Nicolas, a ioa adreon d'ar c'houffr ann autrou Amedée n'en devoa ket ehanet fumi he sigaren, hag e kempenne guella ma helle he zillad eun tamic digempennet gant ar re all.

Iann a lavaras din adarre :

— Claoustre e talvez peb hini he hanter cant mil lur d'eus ar re so aze var ann douar, ann eil dre egile. Brema souden e veli int guisket gant arc'hant. Evelken, setu ann oll danvez d'ann Amedée. Henez e renker lavaret ne ket eun den aonic eo, mæs ar pez so er c'houffr eo a garfen da velet da genta. Ah! sac'h ann dien, ma ne d'omp ket bet æt da bell da veaichi, da vihana, cals historiou hon deus guelet!

— Diblusca anezho! a c'hourc'hemennas souden ann autrou Amedée.

Prezec crenv a rea, ha m'ho pije guelet pebes

tremm a oa varnhan ! N'am beus ket guelet ann Napoleon coz antronos *Austerlitz*, mæs me voar ervad ne oa ket muioc'h avel, muioc'h loc'h ganthan eget ne oa gant ann Amedée.

Ann daou lampon a sentas doc'htu, o lavaret assambles ha gant ar vrassa sujidigez :

— Ia va frins.

Me a sonje ennoun va unan : Setu aman daou farsour avad. Evid lann, n'en devoa ket amzer da sellet outho ; goassoc'h nec'het a oa o clasc guelet ar pez a vije cavet gant peb unan eus ann Heliet. Me a sonje ganin er c'hontrol, penaus mare benag e alfe sevel beac'h etre Langourdaine ha Nicolas eus eun tu, hag ann Amedée eus ann tu all. Mæs a sonjen c'hoas ; hag e teufent da c'houleun diganthan ann daoulagat eus he benn en dije a dra sur peadra evid ho goalc'hi.

Marteze ann Amedée en devoa he unan evesseat a helle beza spontus evithan er fæsoun m'ho devoa respontet Nicolas ha Langourdaine, « ia va frins, » rag o kemer adarre eun ton bras, e kendalc'has :

— Mar d'oun contant ac'hanoc'h, e vezo peadra da eva.

— C'hui so cals re vad, a respontas ann daou c'haleour, o vousc'hoarzin ann eil ous egile anezho.

Hag int o commans gant patron François. A flac'hadou e rogent he zillad endro dezhan eleac'h ho divisca, ha kelliæs gueich ma pegent ennhan, e savent anezhan dious ann douar, hag hen a rea eur scrijaden beb tro.

Be oa aour ganthan en he chacotou, etoues he zillad hag e kement plass m'en devoa allet cahout plass, Iann ne oa ket evid padout gant he joa da velet kement all a aour. Ganin e oa ann derzien. Pa dennjont ann tam diveza d'eus rochet patron François, e veljomp eur gouris ler scoulmet endro d'he zargis.

— Ah ! papa, a chouhas Fifi Jacquet, ann draze ne ket c'hoari, c'hui peus va zromplet.

— Laër ! laër ! laër ! a ronkelle ann hini goz, e peleac'h en devoa hen kemeret ann arc'hant-ze ?

— Digassit ar c'houris ler din, a c'hourc'hemennas Amedée.

— Setu va frins.

— D'egile breman.

— Epad ma oa Langourdaine ha Nicolas ker sentus evel oanet, o tivisca Fifi Jacquet, ann Amedée a ziboueze ar gouris ler, o clasc goud pegement, tost da vad, a helle beza ennhi.

Ugent mil lur benag so ennhi ? a c'houlennas Iann, entannet he zaoulagat gant ar guel eus kement all a arc'hant.

— Lez ac'hanon da sellet, emoun-me.

Fifi Jacquet ne glascas ket en em zifenn. Henez a oa eun digalon, na ne oa ket kement ganthan evel ma oa gant he dad.

— Azen, a c'hrosmole Iann, en em zamma en deus græt gant peziou ugent real. Ah ! ah ! he guzaden en deus ive.

He rochet roget, he devoa discuezet eun tamic jileten en devoa dindan, ha pa oe lammet diganthan, e loscas eun huanaden pounner egis ma vije bet diframmet he ene eus he greis.

— Talvezout a ra, d'ann neubeuta, tregont mil lur, a lavaras Langourdaine.

Er moment-se e clevjomp egis trous eun taul min o tarza, hag e seblantas deomp e oa ann intanvez o vont da goll he zamic skiant. Loskel a reas eur c'hoarzaden lemm a antree en hor penn dre ann diouscouarn, egis eur gimelet, hag e chouhe :

— Dime eo ann ugent mil lur, dime eo ann tregont mil lur gant ann interestou abaoue deves al laëronsi. Dime ! dime ! dime eo ar pez oll so bet cavet gantho, ha dime eo c'hoas ar pez so var ann Amedée, rag hen en deus ive ha cals muioc'h evitho. Laëret ho deus va madou ha va danvez-me, va gounidegez-me eo. Evid he dastum am eus kemeret var va c'housc, va naon, va c'horf ha va goad. Me a dâl dec egis ar re-ze. Panefe me ne alfent ober netra. Me am eus daonet va ene ha græt miser d'am c'horf heb morse ehana na kemer eun heur na soken minuten plijadur ebet. Iunet am eus ha poaniet. Me eo ann intanvez Helie, ann hini guirion, ha neus ken nemedoun. Me am eus dastumet, touzet, kemesket, pilet, astennet, toulet ar poueziou, bihaneat ar podou, huelleat strad ar boutaillou, lakeat ludu er pebr, douar etoues ar sucr ha kaut etoues ar gonfitur, neus ken nemedon. Deus a du ganin, Langourdaine, me eureujo ganes ma keres, pe gant Nicolas, ne ran fors. Me so oll en arc'hant hag en aour ! Be meus arc'hant e kement corn so eus ann ti, er parkeier, er mogeriou, dindan ann teol, er c'hrignol, er c'haô, e peb leac'h. Chilaouit, ma kirit ni raio eur marc'hat. Cant mil lur d'ann hini a gigno va niz ! Daou c'hant ! Tri c'hant ! Den ebet ne lavar ger, eur million ma kirit.

— Sontet anezhi, eme ann Amedée, atau ken trankil ha ken dispont.

Ann daou lampon en em daulas gant plijadur var ann hini goz, mæs ker buhan e rencjont dond endro var ho c'hiz. Unan d'eus chotou Nicolas a oa dispennet gant eun taul paô digant ann intanves hag e dorn cleis, Langourdaine n'en devoa mui nemet pevar biz. Ann Amedée he unan eo a rencas dond a benn anezhi. Clasc a reas pega gant he dent e seuliou botez Amedée o voasca var he feultrin. En em zifenn a reas eun tamm, e huanadas hag e chomas e peoc'h.

Nicolas a zalc'he he chot roget gant he zaou zorn Langourdaine a scoulme he vouchouer var he zorn, hag ann Amedée eo a rencas dispaca he voereb,ha

Iann a oa savet kement a c'hoant ganthan guelet ann dispacaden-ze, ma cavas ann tu d'en em zila egis eur preonv etoues ann tonellou evid tostaat d'eus al leac'h e pehini e c'hoarveze traou ken heuzus. Me a renke sevel var bec va boutou evid guelet dreisthan.

Ann intanves ne vouje sort ebet mui ; ann tad hag ar mab a hirvoude atau ho daou beb ann amzer, ha breman ne hellen mui guelet na Langourdaine, na Nicolas, rag cheinch plass ho devoa græt.

Al letern lakeat var ann douar, a daule he sclærijen en eeün var bisaich ann hini goz. E creis he zremm disliou, e veler he daoulagat ru-tân goloet a roufennou ken doun, ma vije bet cuzet bez eun den e peb hini anézho. Be oa goad oc'h he fri ar bec labous dreber-kic egis ma vije bet o tribi neubeut araug. Ne fiche ket, mæs guelet a rer ervad ne vanke dezhi, evid c'hoas, na nerz, na galloud.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

Tenna a ran d'eus eur gazeten gallec ha cristen al linennou a ia aman varlerc'h :

Prophetiou.

Lavaret araug ar pez a dle c'hoarveout divezatoc'h, a so eur micher divalo ; a drugarez Doue, ne ket va hini-me.

Setu aman traou souezus a dle c'hoarveout er bloas-man. Ne varnan ket anezho, nemet ho c'honta ne ran ken.

Nostradamus, er bevare cantvet rimadellou, pennad 87 a lavar evelhen.

Er bloas m'en em gavo e kenver
Saturn, ann heaul hag ann dour
E Rheims, en Aix, unan eus ann diou ker
E vezo digemeret ar Roue Dasprenour.

Aman ez eus hano eus ann heaul oc'h en em gavout e kenver Saturne. Mar deo ar stereden a so merket dre ar c'heriou-ze Neptune, *ann dour* e ve dao entent ar c'hmsou-ze er mod-man : Er bloas m'en em gavo Saturne, Neptune hag ann heaul kenver oc'h kenver,

Hogen, kement-se ne de ket bet c'hoarvezet meur a vil bloas a so, ha ne c'hoarvezo mui ac'han da veur a vil bloas c'hoas, a vezo guelet oc'h en em gavout vardro ar c'hreis eus a viz Maë 1882. Dâl a unan.

Propheti ar vetalen burzudus (Catherine Labouré) a verc (ann oll her goar) daou ugent bloas ha dec bloas ouspen, ha goude ar peoc'h.

Hogen, ann daou ugent bloas, ha dec bloas ouspen, a dle achui d'ar 27 a viz Maë 1882. Dâl a zaou.

Propheti so bet disclœriet gant ar Verc'hes er Salette (Melanie) a lavar e couezo maleuriou varnomp epad pemp bloas ha tregont.

Hogen, er bloas-man (1882) eo ec'h achu ar 35-ze. Dâl a dri.

Souezus bras eo. Neb a vevo a velo mar teu ann traou d'en em gavout egis ma eo bet diouganet gant Nostradamus, ha ma teufe da c'hoarveout e vezo bet prophet e diou fœson, rag ann oll a voar ne deo bet cavet ar stereden Neptune nemet eun 30 bloas benag so abaoue, gant eun autrou hanvet Leverrier.

Ar pez so sur, eo m'hen assur deoc'h e ver contant avoalc'h cahout fizians er prophetiou a bromet deomp ar pez a garfemp guelet o c'hoarveout.

A.

Madou ann douar.

Cals ed so bet guerzet er sizun dremenet, mæs neus na cresc na distaul. Clasc a so cals evelken ha kense ar c'henta a rai ar priziou, a vezo sevel.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 26 lur 2 g. Varlene e oant d'oc'h 21 l. 1 g.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 31 lur 10 guennec ; segal, 17 lur ; hey, 22 l. 5 g.; kerc'h, 20 l. 15 g.; ed-du, 16 l. 10 g.

KEMPER. — *Dissadorn 4 a viz C'huevrer 1882*, (dre ann 200 lur.)

Guinis 27 l. »» g. — Segal 18 l. »» g. — Hey 16 l. »» g. — Kerc'h 17 l. »» g. — Ed-du 15 l. — Avalou-douar 4 l. A.

VARIA.

Ann autrou X... medisin, a so ker fall egis medisin evel ma eo m...aleurus evel chasseour, ar pez ne vir ket e kemer beb bloas eur miz vacansou evid mont da redec ar vro he fusuill var he scoas.

Unan eus he genvreudeur medisinet a lavare n'eus ket pell, oc'h ober goab anezhan :

— N'eus ken nemet er mare-ze eus ar bloas ne laz netra.

Fanch-ar-Peul en deus prestet, da eur potr iaouanc d'eus ar seurt a renc cahout arc'hant mod pe vod, en deus prestet eta cant scoët evid eur bloas. Mæs al laër so anezhan, e c'houlenn hag e laca ann den iaouanc da sina eur billet hag hen a lavar e rento daou c'hant scoet da benn bloas.

Contant bras goude eur seurt trubarderez, e tistro d'ar gear da gonta d'ar vreg ar pez en deus græt.

— Penn beuz, penn diskiant, eme houman, brassoc'h laëres c'hoas evithan, penaus ! prestet ac'h eus daou c'hant scoët evid eur bloas ha roet cant ! ma carjes beza prestet anezho evid daou vloas, na'z pije bet netra da rei.

Eun ali braô ! n'e ket 'ta ! Ia, ma ve cavet tud diskiant avoalc'h !

Bulletin de l'Association financière de France.

Le désastre de l'*Union générale* a dépassé toutes les prévisions. Les nombreuses lettres que nous recevons chaque matin des victimes de la catastrophe nous permettent d'apprécier l'étendue du mal. Avons-nous besoin de dire que nous faisons les plus grands efforts pour atténuer dans la mesure du possible le dommage souffert par nos lecteurs? Nous ne récriminerons pas, nous ferons tout pour empêcher le scandale de devenir plus retentissant, mais nous ferons valoir les droits de ceux qui nous confient leurs intérêts.

La situation est encore trop embrouillée pour que nous puissions répondre d'une façon absolument précise. Mais nous transmettrons à tous, au fur et à mesure qu'ils nous parviendront, les renseignements qui nous arrivent chaque jour des sources les plus autorisées.

D'une façon générale, disons que les créanciers seront entièrement payés en plus ou moins de temps, et que les deux valeurs les moins atteintes sont la Banque des Pays Autrichiens et celle des Pays Hongrois. Une reprise *limitée* est à espérer sur ces titres, sans pourtant qu'on doive revoir les cours surchauffés d'autrefois.... il s'en faut de beaucoup.

Combien n'avions-nous pas raison de vous diriger du côté des titres garantis par l'Etat. Comme l'*Ouest-Algérien*? Un minimum garanti par l'Etat et des plus-values certaines résultant de l'accroissement continuel du trafic. Ce titre représente à la fois le placement de père de famille et la hausse modérée mais sûre.

Les rentes ont eu un regain de demandes qui les ont portées en avant. Le 3 0/0 progresse à 82.65, l'amortissable à 82.35 et le 5 0/0 à 115.02.

Les actions de la Banque romaine que la crise avait touchées, comme du reste toutes les bonnes valeurs de la cote, ont un regain de demandes qui ne tarderont pas à élever les cours dans une large mesure.

Les actions de la Société générale de laiterie ont traversé la crise sans fléchir. L'assemblée générale des actionnaires est convoquée pour le 3 Mars. L'ordre du jour de cette convocation porte: fixation du dividende. Or, comme il s'agit d'un exercice de neuf mois, il résulte officiellement de cette convocation que les actions ayant déjà reçu 18 fr. 75, ont encore droit en sus à un dividende.

Les actions du Rio-Tinto ont progressé de 30 fr. sur les cours de la semaine dernière, et ne sont qu'au début de la hausse qui va se faire sur ces titres. Nous avons parlé à maintes reprises de la Compagnie d'exploitation des minerais de Rio-Tinto qui est appelée à ouvrir un large débouché aux Mines et à augmenter encore ses bénéfices.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

Union générale.

En réponse aux demandes qui nous sont adressées de tous côtés par les actionnaires, créanciers, déposants, etc., etc., de l'*Union générale*, nous les informons que nous sommes à leur disposition pour faire valoir leurs droits.

Pour agir en leur nom, il faut que nous ayons leurs titres en main et un pouvoir légalisé nous donnant mandat de produire à la faillite et d'exercer leurs droits.

Ce pouvoir doit être au nom de l'*Association financière de France*, Société anonyme, au capital de 1 million 200,000 francs, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

La conversion du 5 0/0.

L'*Association financière de France*, capital 1,200,000 francs, 1, rue Grange-Batelière à Paris, indique à tous les porteurs de 5 0/0, les moyens les plus sûrs et les plus simples de ne pas souffrir de la conversion qui paraît imminente.

A condition de prendre les devants sans attendre que cette conversion soit officiellement décidée, les porteurs de 5 0/0 peuvent conserver un *revenu au moins égal*, SANS DIMINUER LES GARANTIES NI CHANGER LA NATURE DE LEUR PLACEMENT.

Indications gratuites à toute personne qui en fera la demande à l'Administrateur de l'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière, à Paris. (Joindre un timbre-poste pour la réponse.)

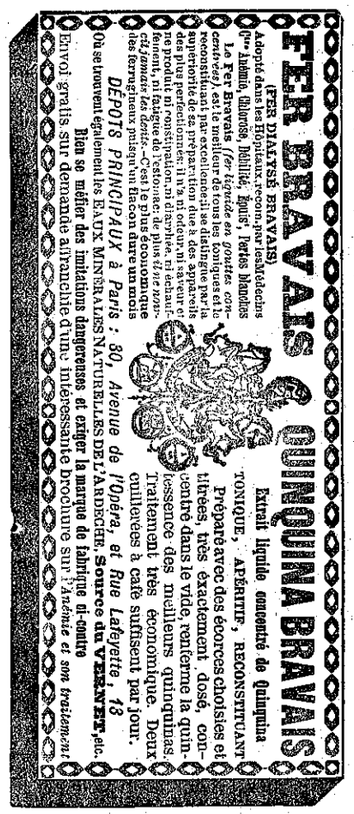

LES AMUSETTES

Ce joli petit journal ne s'occupe que de jeux d'esprit, de jeux sur la littérature, l'histoire et les sciences, de divertissements en famille, de petites curiosités de tout genre. C'est le *vade-mecum* de ceux qui tiennent à ne pas rester à l'état de comparses dans une société. — Il est édité par M. Ferrand, dont les diverses publications, en particulier le *Journal des Curieux*, ont obtenu un succès si considérable.

L'abonnement aux *Amusettes* n'est que de 3 francs par an. — Adresser 3 fr. (mandat ou timbres-poste), à M. Ferrand, éditeur, à Besançon (Doubs), ou à Paris, 6, rue de Savoie.

Ar Perc'hen-Merer : Ar. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant Ar. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, rue Grange-Batelière, a Paris est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 18 a viz C'huevrer 1882.

De Freycinet, Presidant ar C'honseil, en devoa lavaret en he zisclæriadur, penaus ma oa eun dra benag da renevezi er Vamm-lezen, ne oa ket red hen ober ragtal, hag e oa amzer c'hoas da c'hortos heb noasout da netra. Hogen, ar Gambr o veza votet e oa red ober ar cheinchamanchou-ze da genver ann deves a oa bet discaret ar Gambetta, daou Zepute, Granet ha Lockroy, ho deus græt ho sonj da c'houlenn digant de Freycinet, perag ne fell ket dezhan senti ous ar Gambr ha perag en devoa kement a c'hoant gortos c'hoas.

De Freycinet a respont ne refus ket hen ober, mæs e c'houlenn e teufe ar Gambr da lavaret sclær petra he deus c'hoant da cheinch er Vamm-lezen. Lavaret en deus ne c'houlenne ket digant ann Deputeet gortos c'hoas 3 bloas abars ober cheinchamant ebet, hag en deus touet her rafe gant ann amzer, p'en dije gouezet petra c'houlenne ar vro e guirionez. Anat avoalc'h a oa ne oa ket ar Gambr a bez a du gant de Freycinet. Evelken, pa so bet renket voti hag hi he devoa fizians er Vinistret nevez pe n'he devoa ket, ann Deputeet, 287 a enep 66, ho deus votet ar pez a c'houlenne Gatineau, Louis Legrand hag eun neubeut re all, hag int a lavare evelhen : « Ar Gambr, evid discuez he fizians e « disclæriadur ar Gouarnamant hag er c'hoant en « deus heman da rei d'ar vro kement a c'houlenn « a lavar eo red kenderc'hel oc'h ober al labour « merket. »

Ann dra-man a c'hoarveze d'al lun, 6 a viz C'huevrer.

Antronos, d'ar Meurs, 7 a viz C'huevrer, cals Deputeet a c'houlenn e ve græt eur fors lezennou nevez, lod anezho talvoudus, ha siouas! egis atau lod anezho diskiant. Goudeze e voter eul lezen evid reisat guir peb unan evid kemer ha rei arc'hant e prest var al listri. Erfin, Naquet, e hano ar Gommission, a lavar ne ket red evesseat ous ar pez a c'houlenn Barodet, rag ar pez a c'houlenn a so re ziskiant : « Clasc petra ho deus promettet ann Deputeet araug ann electionou, ma vezo æssoc'h a ze anaout pehini eo bolontez ar vro. » Hag evid achui Paul Bert, droug contant, rag ma eo bet discarret ens he blass, a c'houlenn e ve votet eun neubeut lezennou a ziscues anat, penaus n'en deus ketehanet c'hoas da enebi ous ann Ilis, hag eo goasseat er c'hontrol.

Der Iaou, 9 a viz C'huevrer, so bet hanvet er Senat evel eil d'ar Presidant Le Royer, eun all ker Radical hag hen hanvet Peyrat.

Goudeze ar Senatourien ho deus disnac'het evessaat ous eul lezen a c'houlenne ann autrou Batbie e vije græt evid difenn guelloc'h liberte ann oll. Goulenn a ra evid-se da genta ar guir evit peb den da allout gervel he enebour dirag ar justis, p'en deus græt en he ænep unan eus ann traou a vez hanvet crimou.

D'ann eil, ne alfe ket ar Brefedet nag ar Mearion evid en em zifenn ho unan da veza græt traou control d'al lezen, disnac'h ous ar varnerien ar guir ho deus da varn ann oll traou-ze.

Erfin, goulenn a ra e renkefe respont evid ho oberou, ar re ho deus sentet ous ar re ho deus gourc'hemennet eur c'hrim benag outho. Discuez a ra sclær e iafe guelloc'h ann traou ma ve reiset eul lezen nevez en dail-ze, ha ne c'houlenne ken ar Radicalet e mare ann Impalaër. Ma ne fell ket d'ar Republicanet e ve græt hirio ar pez a c'houlennent gueichal, ne deo nemet ma renkent senti neuze, ha breman neus ken mistri nemetho. Kemennadureziou ann 29 a Veurs ho deus hen discuezet anat. Ar Relijiuset chasseet er meaz eus ho zi heb ma vije bet douget gourc'hemenn ebet en ho enep gant ar justis, ho deus douget clemm dirag ar justis, ha ragtal ar Brefedet ho deus lavaret ne selle tam kement-se ous ar varnerien, hag e kement leac'h m'ho deus lavaret ann tribunalou e oa ho guir barn ar sort afferiou-ze a so bet lavaret cass ann affer dirag tribunal ar Ministr. Ann autrou Laboulaye ive a ia a du gant ann autrou Batbie, mæs caër ho deus, e ve reüset evessaat nemet ken ous ar pez a c'houlennont, gant 157 mouez a enep 101 goude beza clevet ar Ministr o lavaret e *renker* voti ar pez a c'houlen ar Gommission, rag ma ne ve ket græt, e alfe beza lavaret en deffe c'hoant ar Senat tamall da fall kemennadureziou ann 29 a viz Meurs. Ha re ann tu cleis a sclac'ho daouarn

o clevout ministr ar Justis o lavaret traou ker diskiant.

Dissadorn, 11 a viz C'huevrer, er Senat, e teue adarre affer al liziri ferm evid hir-amzer, hag a so bet votet ne aljent ket beza græt evid neubeutoc'h amzer eget 18 bloas. Mæs ne ket achu c'hoas ann affer-ze, ha da benn der Iaou kenta e vezo kendalc'het.

E Cambr ann Deputeet, er memes devez, e teue ar pez a c'houlenn Barodet e ve clasket kement tra ho deus promettet ar re so bet hanvet Deputeet d'ann electionou diveza, evid goud petra a c'houlenn ann electourien ho deus ho hanvet pa n'ho deus ho hanvet nemet abalamour d'ho fromessaou, Commission ar Gambr a lavar ne heller ket evessaat ous eur sort goulenn hag ann hini a brezec en he hano, ann autrou Mir o veza lavaret ne heller ket hen ober, rag ne ve ket mad goulenn digant ann Deputeet e talc'hefent goude ann electionou d'ar pez ho deus promettet araug, rag ne ve ket atau en ho galloud hen ober. Ann autrou Gatineau a respont : Piou eo ann Depute a garfe mont endro dirag ann electourien goude beza disnac'het cass da vir he bromessaou ? Ar Gambr a vot a enep he C'hommission, ha 389 a enep 61 a vot eo red evessaat ous ar pez a c'houlenn Barodet.

Re ann tu dehou ho deus en taul-man, votet oll a du gant Barodet, evid discuez anat d'ann dud diskiant, penaus ar Republicanet ho deus hanvet, ne dint nemet tud diskiant ha gaouerien, a ra cals promessaou caer d'ann electourien araug ann electionou, ha ne fell ket dezho ho miret goudeze pa ho deus allet, dre ho sicour, trucha moueziou ann electourien.

A.

Remorsiou an den daonet.

Filii autem regni ejicientur in tenebras exteriores ; ibi erit fletus et stridor dentium.

Bugale ar Rouantelez a vezo taolet er meaz e creis ann deuvalijen ; eno e vezo daëlou ha scrign dent. (Math : 8-12.)

Jesus, eme an Aviel hirio, o veza e Capharnaüm, eur c'habiten soudardet a deuas d'her pedi da barea eur servicher dezhan skoet gant ar c'hlenvet hanvet paralisi. Mont a rin hag e parein anezhan, eme hor Zalver : *Ego veniam et curabo eum.* Nan, a respontas ar c'habiten-se, ne veritan ket ec'h antrefec'h em zi ; avoalc'h eo deoc'h cahout c'hoant d'he barea, hag e vezo pare. Hor Zalver, o velet feiz an den-ze, a lakeas ar joa en he galon, o renta ar iec'het d'he servicher, hag o trei oc'h he ziskibien, e lavaras dezho : Cals a dud eus a vro ar Zao-heol hag eus a vro ar c'hus-heol, a ielo d'ar Barados gant Abraham, Isaac ha Jacob, ha bugale ar rouantelez a vezo taolet er meaz e creis an devalijen ; eno e vezo daëlou ha scrign dent. Setu penaus eo plijet gant hor Salver deski deomp e vezo cals a baïanet saveteet ha lakeat e renc ar sent, hag e tiskenno cals a dud, ganet en Ilis catolic, e puns tenval ann ifern eleac'h ma teuio ar remorsiou da grignat ho c'houstians evel eur prenv, ha d'ho lacaat da scuill daëlou c'huero epad an oll eternite. Guelomp pe seurt remorsiou a santo ar c'hristen couezet en islonc scrijus-se hanvet ann ifern.

1° Neubeut a dra a helle er savetei ;
2° Neubeut a dra en deus collet anezhan ;
3° Petra en deus collet dre he faut e unan.

1° *Neubeut a dra a helle er savetei.*

Diou sonj, diou remors a bouez var an den daonet evel an daou vourreo cruella eus an ifern ; ar sonj eus an neubeut a dra en devoa da ober evit en em savetei, hag eus an neubeut a dra en deus er c'hollet. Sant Thomas var gement-se a lavar evel Sant Hubert : Brassa glac'har an den daonet a vezo da veza en em gollet, hag hen bet gouscoude, ken eas dezhan gounit ar vuhez eternel : *Principaliter dolebunt, quod, pro nihilo damnati, facilimè vitam poterant consequi sempiternam.*

Hag evit guir, pegen vean, pegen dister, pegen null eo ar plijadurezou ho deus collet ar pec'her. Oh ! a lavaro ar maleurus, ma carjen beza laosket ar blijadur-ze, trec'het ar vez fall-ze a rea d'in mancout d'am deveriou, ma carjen beza tec'het eus ar goall ocasion-ze, eus ar goal gompagnunez-se, ne vijen ket breman er poaniou eternel ! M'am bije daremprédet tud a Relijion, tud a scuer-vad, ma carjen beza tosteat aliessoc'h ous sacramant ar benijen, hag ous an daul-sacr ; m'am bije, pa save revolt etre va c'horf ha va ene, m'am bije galvet Doue d'am sicour, e vijen bet atau treac'h, em bije atau gounezet ar victor ! Alies em beus c'hoanteat ha commanset ober kement-se, mes, siouas ! ar galon a so bet manket d'in, eat oun var va c'hiz, ha setu collet tout !

Ar remors-se a vroudo anezhan seul-vuioc'h ma teuio sonj dezhan eus he vignonet iaouanc, hag ho deus bevet pur ha chast e creis ar bed. He glac'har a gresco gant ar memor eus an donezonou, ar madoberou græt dezhan gant Doue evit he silvidigez ; ners, iec'het, danvez, speret, kement all a draou en devoa resevet eus an Env, nan evit cahout plijadurezou var an douar, mes evit savetei he ene ha gounit ar Barados. Hag an donezonou dreist natur, eus a urs ar c'hras, sclerijen eus an Env, sonjesonou mad, inspirationou santel, mouez Doue o parlant ken dous d'he galon ; ha kement all a vloaveziou an eil var heben da rei amzer dehan d'en em gonvertissa ! Allas ! clevet a rei neuze eal an Autrou Doue o lavaret dezhan : Echu eo tout ; amzer ar silvidigez a so tremenet : *Tempus non erit amplius.*

Oh ! hag ar sonj eus an oll vadoberou-ze a vezo poanius ! Bez' e vezint evel kement a daoulioù cleze a dreus calon ar pec'her maleurus, pa glozo varnezhan doriou an ifern, ha pa vezo tremenet an amzer da c'hounit ar Barados. En he zisesper a sciillo eur mor a zaëlou, hag e lavaro d'he gonsortet maleurus evelthan : *Transiit messis, finita est æstas, et nos salvati non sumus.* (Jerom 8-20. Setu tremenet ar mare da zastum frouez an eternite ; setu achu an anv, a dlie rei deomp ar vuez; en aner eo tremenet an amzer. Deuet eo ar goanv, eur goanv eternel, a dle ober hor maleur hag hon dizesper, keit ha ma vezo Doue Doue.

Diskiant ma'z oun bet, a lavaro c'hoas, m'am bije gouzanvet evit Doue ar poaniou em eus gouzanvet evit va froudennou ; m'am bije poaniet hag en em scuizet kement evit en em savetei hag em eus great evit en em zaoni, nag a blijaduriou dudius n'am bije ket breman ? eleac'h ne zastuman breman, nemet poaniou ha remorsiou scrijus, a vourrevo ac'hanon epad an oll eternite ! Setu, eta a lavaro erfin, ec'h hellen beza eürus da virviken, hag eo bet guell ganin beza, da virviken, maleürus! Ar sonjou-se a biskino, a c'hlac'haro ar re zaonet muioc'h evit ar flammou. muioc'h evit an oll dourmanchou all eus an ifern.

2° *Neubeut a dra en deus er c'hollet.*

Ar Roue Saül a zifennas eun devez, d'an oll soudardet eus he arme dribi netra dindan boan a varo. Jonathas he vab, iaouanc c'hoas, o veza m'en devoa c'hoant dribi, a gemeras gant bec ar vialen eun neubeudic mel, hag en dougas d'he c'hinou. He dad o veza clevet kement-se, a ordrenas ma vije sevenet an urs en devoa roet, ha ma vije laket he vab d'ar maro. Ar paour keas den iaouanc oc'h en em velet barnet d'ar maro, a vouele en eur lavaret : *gustans gustavi paululum mellis, et ecce morior :* ne m'eus great nemet tanva eun neubeudic mel, ha setu red din mervel. Ar bobl o velet daëlou Jonathas, a gemeras truez outhan, a reas torri ar setans douget gant an tad, hag ar mab a voe saveteet. Evit ar maleurus den daonet ne deus ha ne vezo biken truez ebet ; peden ebet na drec'ho justis Doue : den ebet na ziframmo anezhan eus a voueled an ifern ; kense, joa e vezo gant an oll guelet ar bunition just en deus tennet varnhan ; c'hoarzet e vezo goab d'an diskiant a so plijet ganthan, evit eur momedic plijadur coll ar guell eus he Zoue, hag ar joaiou, an delissou preparet d'ar sent.

Ar Scritur sacr a lavar divarben Esaü, ne rea nemet huanadi hag hirvoudi goude beza drebet ar pladad legumach, m'en doa guerzet evit he gaout, he vir a vab hena. Evelthan, rannet he galon gant ar glac'har hag ar c'holl en deus great, an den daonet a hirvoudo, a laosko scrijadennou a zisesper, o sonjal ho deus plijadurezou berr hag ampouezonet great dezhan coll rouantelez eternel an Env, hag ez eo condaonet da viken da eur maro ha n'eus dà c'houde, buhez all ebet da c'hedal : *Irrugiit clamore magno.* (Gen. 27-30.)

En ifern, an den collet en devezo atau dirag he zaoulagat an abec, ar penn-caus eus he zaonation. Evidomp-ni var ann douar, ar vuhez ne seblant beza nemet eur moment hag evel eun uvre. Petra vezo eta, evit eun den daonet, an anter cant vloas, an tri-ugent vloas en devezo tremenet er bed-man, pa en em gavo e gouelet an eternite, pa devezo mil ha mil bloas poaniou tremenet dija var he ben ha pa velo ne ra an eternite spontus-se nemet coumans, hag atau nemet coumans evithan ? Mès marteze an anter cant vloas-se a vezo bet evithan var an douar eur chaden a blijadurezou ? Marteze ar pec'her, pell oc'h Doue, a so bet atau eurus, en despet d'he bec'hejou ? Siouas ! nan ; plijadur ar pec'het ne bad nemet eur moment ; tout ar rest ne d'eo nemet poaniou ha souffransou cris ; ha neuze, petra sonjo eus ar pennadigou eurusted-se, pa en em gavo sebeliet dindan ar flammou eternel? Maleurus ma'z oun, a lavaro hen neuze, bevet em eus var an douar, o heuill va oll desirou ; en em roet em eus corf hag ene da follenteziou ar bed, d'an oll ebatou, d'ar plijaduriou fall ha diskiant, ha petra dàl d'in ? An traou-ze n'ho deus padet nemet eur pennadic amzer, hag ho deus talvezet din eur vuhez c'huero meurbed, e creis eun islonc flammou tân, hag eno, dilezet gant an oll e tlean souffr heb esper na frealsidigez ebet.

3° *Petra en deus collet dre he faut he unan.*

Eur Rouanez eus a vro Saoz hanvet Elisabeth, dallet ma oa gant ar joa, oc'h en em velet savet var an trôn, a lavare eun devès : N'en deus nemet Doue rei din c'hoas daou ugent vloas buhez, hag e laoskin ganthan he varados. Ren a reas an daou-ugent vloas-se ; hogen, breman, hag hi a so contant ar valeuruzes so anezhi, eus an troc, eus an diles e deus great ! Ah ! pebes rann galon ne santo hi ket, hed an Eternite, o sonjal, evit ren daou ugent vloas var an douar, atau var aoun, atau e creis poaniou ha trubuillou a bep seurt, e deus collet rouanteles eternel an Env ! *Plus cœlo torquetur quàm gehenna,* eme sant Per Chrysologue; ar c'holl ho deus græt eus an Env dre ho faot, a so evit ar re zaonet eur boan crissoc'h eget tourmanchou an ifern memes.

Crissa poan an ifern eo an hini da veza collet Doue, ar mad souveren, ar mor eus an desirou celestiel. *Addantur tormenta tormentis,* eme sant Bruno, *et Deo non priventur.* Ar re zaonet a ve contant da c'houzanv en ifern mil gueich muioc'h a boaniou, gant ma ve roet dezho guelet Doue ; an desir hag ar c'heus diremed-se a raio poaniou an ifern, hag ar poaniou-ze a gresco ouspen dious an anter, pa sonjit ez eo dre ho faut o unan ez int en em daulet ebars. Pa zigoues deomp coll, eme Santes Theresa, eur voalen, eun netra dre hor faut, setu ema dies hor penn. Petra na vezo ket, eta tourmant an den daonet, o sonjal en deus col-

let eur mad hag a dâl muioc'h eget ar bed oll, en deus collet Doue evit an Eternite, hag en deus er c'hollet dre he faut!

Guelet a rai en devoa Doue c'hoant d'he savetei, hag en devoa roet dezhan da choas etre ar vuhez hag ar maro eternel : *Ante hominem vita et mors ..... quod placuerit ei, dabitur ei.* (Eccl. 15-18). Guelit a rai eta, en devoa, m'en dije bet c'hoant, ar galloud da veza eürus da virviken, hag eo bet guelloc'h ganthan beza daonet. Guelet a rai da zeis ar varn cals eus he gamaradet hag a vezo salvet, d'an ampoent ma'z ai hen da leski d'an ifern, eleac'h ma tlie digouezout dre an hent ma kerze. *Ergo erravimus,* a lavaro neuze d'he gonsortet en ifern ; faziet omp eta ; setu achu tout evidomp ; setu collet ganeomp ar Barados ; collet eo dre hor faut, hag hor fazi na hell mui beza reparet ! Ar glac'har diremed-se a rei dezhan lavaret : *Non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum :* n'eus peoc'h ebet evidoun er guel eus va fec'hejou. Santout a rei en he greis eur boan hag a ielo beteg mel he eskern, ha na lezo ganthan ehan na repos ebet epad an oll eternite, rag guelet a rei atau ez eo bet e unan ar penn caus eus he zaonadigez. Goassa cas en devezo vo eneb dezhan e unan hag evithan e vezo sevenet ar gourdrous en deus great an Autrou Doue er Scritur sacr : *Statuam contrà te faciem tuam :* me lakaio a vel did, ha dirag da zaoulagad da unan.

Va breudeur cristen, m'ar d'oc'h bet beteg hen sod ha diskiant avoalc'h da goll ar Barados evit eur blijadur miserabl ha dister, na gendalc'het ket me ho ped en ho follentez ; lakit al louzou var ar bless, breman pa'z eus esper da barea. Crenit ha laket evez, rag, ha c'hui a voar, d'ar zur, ma ne guitait hirio an hent a heuillit ; ha c'hui a voar ha ne abandono, ne zilezo ket Doue ac'hanoc'h ? Ha setu e vec'h neuze collet da virviken. Pa santot an Drouc-Speret o tostaat ouzhoc'h, o tenti ac'hanoc'h o clasc ho lacaat da goueza er pec'het marvel,sonjit neuze en ifern hag en he dourmanchou eternel. Sonjal ennhan a so dija pellaat diouthan. Sonjit, a lavaran, e poaniou an ifern, ha dreist oll, ho pe recours da Zoue dre ar beden. Galvit prompt d'ho sicour ar vam a drugarez, ar Verc'hes glorius Vari hag hi ho tilivro eus ar pec'het, a so dor an ifern hag ho lacai da gerzet gant couraich var hent ar Barados. Evelse bezet great. X.

Ar Vinistret nevez.

Lacaat a reomp *nevez,* petra benag cals anezho a so Ministret coz, Ministret nevez lakeat e carg. E kement-se, lavaret a heller int nevez, pe guir neus ket pell abaoue ma int bet savet en ho flass.

Ann autrou de Freycinet, *Ministr ann afferiou evid diaveaz ar vro.* — Bet eil da C'hambetta pa oa heman Ministr ar brezel e mare ar brezel gant ar Brussianet. Eun den a ijin (*ingénieur*), Hen eo en deus insitet ober al labourou bras a gousto deomp,mar gheller dont abenn anezho, ouspen 4 milliard, A so bet dija diou veich Ministr dre sicour ar Gambetta. En drò-man eo hen en deus en em sicouret he unan, ha lavaret d'he vestr : *En em denn alese ma kemerin da blass.* Ann autrou de Freycinet so bet ganet e *Foix* (Ariège), er bloas 1828.

Ann autrou Jules Ferry, *Ministr ar scoliou.* — Alvocat. A so commanset da veza brudet 12 bloas a so, rag m'en deus scrivet eul leor a enep ann autrou Haussman, en deus lakeat Paris er stad m'ema breman, hag en deus græt anezhi ar gear caëra so er bed. Ar Ferry so bet dija diou veich Ministr, hag eo soken epad ma oa Presidant ar C'honseil, ma so bet dibotaillet couenchou ar Relijiuset. Abalamour da-ze dress eo m'en deus lakeat ann autrou de Freycinet he zemission. Ar Ferry so bet ganet e *Saint-Dié* (Vosges), er bloas 1832.

Ann autrou Leon Say, *Ministr ann Tenzor.* — Heman so bet Ministr ne voar den ped gueich. Er c'heit ha ma eo bet Thiers Presidant ar Republic, n'en deus ket ehanet beza Ministr. Bet e bet Ministr adarre pa oa Mac-Mahon e penn ar vro ha soken dindan Jules Grevy. Ann autrou Leon Say a ziles cador-breac'h Presidant ar Senat evid entent ous danvez ar vro. Lavaret a rer eo enebour d'ann autrou de Freycinet, pe kentoc'h d'ar pez en deus c'hoant ann autrou de Freycinet da ober evid goulenn arc'hant e prest digant ar vro, distaul da dri dre gant ar rentchou pemp dre gant, na ne fell ket dezhan e mod ebet, clevout hano d'eus prenedigez ann hentchou houarn gant ar vro.

Ann autrou Tirard, *Ministr ar C'honvers.* — A so anavezet avoalc'h gant ann oll. Eur veich c'hoas eo bet Ministr ar C'honvers hag al labourou douar. Lavaret a rer eo micherour mad avoalc'h d'ober peb seurt traou braô en aour hag en arc'hant, eun den honest eo, mæs biken ne vezo possubl ober eur Ministr mad ganthan. Ann autrou Tirard a so bet ganet e *Genève* (Suisse), er bloas 1827.

Ann autrou René Goblet, *Ministr ann afferiou evid diabars ar vro.* — Bet alvocat e *Amiens*, bet Procureur jeneral er gear-ze d'ar 4 a viz Guengôlo 1870, bet mear e *Amiens*. Caret avoalc'h gant he genvrois ha kemeret evel eun den gouiziec gant eur re benag eus he vro. Ann autrou Goblet so bet ganet e *Aire-sur-Lys* (Somme), er bloas 1828.

Ann autrou Humbert, *Ministr ar Justis.* — Eun alvocat all, hag ouspen desket var al lezennou, Senatour d'ar vuhez, bet Procureur jeneral e lesvarn ar C'hontchou. Roet en deus he ziles eus ar plasse gant cals a drous. Cavet en deus ar pez a glaske, eur plass druz ha paet mad. Ganet eo bet e Metz er bloas 1822.

Ann autrou Varroy, *Ministr al labourou bras.* — Eun den a ijin evel ann autrou de Freycinet, a so mignon bras dezhan. Ann autrou Varroy so bet dija Ministr e 1879. Ganet eo bet e *Vittel* (Vosges) er bloas 1826.

Ann autrou de Mahy, *Ministr al labourou divar ar meaz.* — Doctor-medisin, Depute evid ar c'holoniou (enezen ar Reunion), netra en he vuhez na ziscuez e ve bet morse anaoudec eus al labourou var ar meaz. evel ma oa ann hini oa en he raug, ann autrou Devès, eun alvocat, hag egile c'hoas araug, Tirard, eur micherour var ann aour hag ann arc'hant. Marteze so bet sonjet, penaus eur medisin a ve guelloc'h cals eget gour all evid parea ann dud divar ar meaz d'eus ar maleuriou a gouez varnezho abaoue 12 bloas. Pa hon deus breman ar medisin, ne c'hortosomp mui nemet al lousou.Ann autrou de Mahy so bet ganet e 1830.

Ar jeneral Billot, *Ministr ar Brezel.* — Lavaret a rer eo den a speret, hag ann testeni eo pa ne oa e 1870 nemet letanant-coronel, en deus gouezet trucha ker braô ar Gambetta, ma eo bet hanvet ragtal Jeneral ganthan, ha ma eo Ministr hirio. Ne ouzeur ket cals petra a vo goest d'ober ma ve e penn eun arme, rag ne hell ket fougassi cals gant ar pez a reas gant 6,000 den e Frigolet, a enep ann Tadou Premontreset, ha ne oa nemet ugent anezho. Ho zrec'hi a reas. hag ar bobl a istim ann dud dious ho oberou, he hanvas Duc a Frigolet. Ganet e 1815.

Ann amiral Jauréguiberry, *Ministr ar Marine.* — Senatour d'ar vuhez, bet Ministr e'hoas. Lavaret a rer anezhan eo eur soudard calonec, mæs n'en deus ket cals a speret. En eur antreal en he balæs a Vinistr, en deus ragtal disnac'het ha torret kemennadureziou diskiant ar Gougeard. Me chans den ebet n'hen tamallo dezhan. Ganet e 1815.

Ann autrou Cochery, *Ministr ar Postou.* — Ne cheinch morse. Lezet so bet he blass ganthan, nà ne oa ket possubl ober netra guelloc'h. A.

Madelez ann Ilis en eur sinà ar C'honcordat ha deveriou ar vro.

Boysset, eur Radical, a c'houlenn e ve torret ar C'honcordat ha taulet a gostes Budjet ar Relijionou; eur ger benag var ann affer-ze.

Ar Revolutionerien e 1789, ho devoa laeret evitho madou ann Ilis e profit ar vro, heb beza en em glevet sord ebet gant hon Tad Santel ar Pab.

Eul laëronsi anat eo, a lamme digant ann Ilis ar pez he devoa roet dezhi carantez ann dud fidel, hag ar vro, o clasc cuzet eun neubeut ann dislealdet eus eur sort laëronsi, he devoa touet pourvei da oll vizou ann Ilisou ha da vagadurez ar veleien. Hogen, heb dale, ar Revolution o veza deut d'ar poent huella eus ann torfejou, a daulas a gostez peb seurt Relijionou, var ann digarre da lezel libr coustians peb den. Mont a reas keit soken, ma zifennas a grenn adori ar guir Doue hag heulia ann disterra, dindan poan a varo, ar Relijion gristen.

Pa baouezas ar brezel græt d'ann Ilis, pa en em gavas scuis ar Revolution, ar Feis beô c'hoas, e teuas adarre buez ennhi, hag e tigorras ann ilisou a nevez.

Neuze eo e teuas Bonapart, Consul kenta, oc'h anaout pegen talvoudus a ve dezhan sicour ar Relijion, d'en em glevout gant ar Pab Pi VII, ha da sina ganthan ann emgleo so bet hanvet a c'houdevez, *ar C'honcordat.*

En emgleo-ze e oa merket penaus Gouarnamant ar Frans a bromette e vije bet libr d'ann oll hivisiken heulia e Frans ar Relijion gatolic, ha kement-se dirag ann oll hag heb ma ve red mond da guzet, gant ma ve heuliet da vihana, ar pez a vije gourc'hemennet gant ar Gouarnamant, evid kenderc'hel ar peoc'h hag ann urs vad er vro.

Eur pæamant deread a oa merket d'ar veleien, hag ann ilisou a ioa c'hoas dindan galloud ar Gouarnamant, a dlie beza rentet d'ann Eskibien evid servicha d'ober lidou ar Relijion.

Ar vro na helle ket ober neubeutoc'h evid ann Ilis, ha dre ann *articles organiques* e lakeas e penn ar C'honcordat d'eus he fenn he unan, hag heb beza en em glevet gant hon Tad Santel ar Pab, e heller guelet e neubeutaas guiriou ann Ilis ar muia ma hellas.

Ann Ilis, a hent all, a ziscueze pegement he devoa c'hoant da gahout ar peoc'h, pa lavare er pennad 13 eus ar C'honcordat : Hon Tad Santel ar Pab evid brassa mad ar peoc'h ha ma hello ar Relijion gatolic renevezi adarre, a lavar penaus nag Hen, nag ar Pabet all a alfe dont var he lerc'h, ne glaskint morse stourm e neb fœson ous ar re ho deus prenet madou ann Ilis.

Ar vro eo he devoa goulennet kement-se digant ann Ilis, hag oc'h hen ober, ec'h anaveze, marteze en despet dezhan, penaus madou ann Ilis ne oant ket d'ar Gouarnamant, hag e oant bet er c'hontrol laeret ganthan. Ar Gouarnamant a anaie ive dre gement-se e oa dleour d'ann Ilis, ha ne oa ket re denn dezhan hen ober, rag ann oll madou en devoa laëret a dalveze meur a villiard.

Ann neubeudic arc'hant a bromette eta d'ar veleien, ne oa nemet neubeut a dra, rag ma velomp e chome c'hoas dindan ar Vourbonet coajou avoalc'h laëret a zivar ann Ilis, evid rei travoalc'h da baëa Budjet ar Relijion.

Evid ar pez a sell ous ann Ilisou, ec'h alfemp goulenn abalamour da betra e sonje d'ar Gouarnamant en devoa guir varnezho, rag ma heller lavaret int bet savet var goust ann dud fidel araug ar Revolution, heb beza goulennet netra digant ar Gouarnamant. Ho laëret en devoa eta evel ann oll madou all a apparchante ous ann ilisou, ha ne rea nemet he zever en eur ho renta d'ann Eskibien. Red eo hen anzavout gant guirionez, ann Ilis en em ziscuezas egis eur vam re vad, pa zilezas evel-

se he oll guiriou evid renta ho Relijion en dro da eur c'hement all eus he bugale, a ioa bet e kichen beza lonket didruez gant loen vil ar Revolution.

A.

HISTOR BURZUDUS
ha beachou Corentin Kemper
SCRIVET GANTHAN HE UNAN.

(Kendalc'h.)

En he c'hichen e oa daoulinet ann Amedée, atau o fumi. C'hoarzin a rea,he joa hag he laouenedigez a bare var he visaich, mæs kement-se ne vire ket e veler anat ne oa ket dinec'h-tre.

Ne daulas cuit he sigaren nemet pa ne helle mui ober ken, pa rencas pega en unan eus ar binvijiri ho devoa servichet da Langourdaine ha da Nicolas evid dispenn dillad patron François ha Fifi Jacquet. Be oant crochedou cargourien listri græt e doare evid manea dre ho sicour ar c'haissou pounner græt gant coat guen. En taul kenta e scoas ker crenv, ma antreas ann tam houarn, couls lavaret en he hed, abars e peultrin ann hini goz. Mancout a reas va alan din ; mæs Iann a sellas ouzin hag a c'hoarze.

— Neus ket ezomm da gahout aoun e toulfe Ier ann hini goz, gant guirionez eo he deus hi hel lavaret ne deo nemet aour penn-da-benn,penn kil ha troat.

Ne ket aour gouscoude a oa var he c'horf, mæs ne oa ket kic kenneubeut. Pa dennas ann Amedée ar c'hlochet er meas ker brutal evel m'en devoa he blantet ebars, sae goz ann intanvez, a rogas kerkent e tamou bihan, hag e teuas er meaz pacajou billejou banc a verniou. Ann niz leun a joa, a soroc'he (eun dudi) hag a gendalc'he o skei gant eun dorn, epad ma zastume kement tam paper a gave.

M'hen tou deoc'h (ma kirit n'am c'hredefot ket), ann traou-ze oa renket ker mad, ma tennas a zivar corf he voereb eur bern traou a oa cals brassoc'h eget ne oa teô ann intanves da velet araug. Pa oe græt ar pez labour vraô-ze, ne chomas mui d'eus ann intanvez, nemet eur bern eskern hir ha teô, a seblante beza bet o souten corf eur marmous eus ar re vrassa. Ann intanvez Helie ne oa ganthi nag aour, nag arc'hant, nemet unec guennec guenneien a oa ganthi en he chacot. Ar billejou mil lur (arc'hant gallec), ne oant ket stanc d'ar mare-ze e *Sant-Malo*, mæs marc'hadourien Jersey a zigasse gantho billejou Bro-Saoz d'eus 5 ha 10 lur sterling, 125 lur pe 250 (arc'hant gallec) hag ann hini goz he devoa dastumet ar re-ze oll. Be oa eur bern braô anezho, ha Iann a sonje dezhan ez oa cant mil lur ebars. Ann Amédée en em lacaas kerkent d'ho c'honta heb soursial mui ken eus he voereb a ioa bet taulet ganthan var solier ar c'haô egis eur pacat traou fanc da gass d'ar gouerez. Morse ne oa bet nag eürussoc'h, na laouenoc'h, hag e frote he zaouarn ann eil ous egile ken a oa eun dudi.

— Ar re goz, emezhan d'ann daou c'haleour, evel ma'z hoc'h bet goal lakeat gant ann hini goz, be ho pezo beb a bemp cant lur ouspen ar pris.

En taul-man, na Langourdaine, na Nicolas, ne respontjont ger ebet.

— Da beleac'h int æt eta dà guzet, emoun-me var bouez da Iann, rag ne velen ket anezho mui.

Eleac'h respont, Iann en em lacaas da zont a ruz var he giz varzu ennoun. Me vouie avoalc'h e oa bet spontet gant eun dra benag. Epad m'en em zile gant cals a boan etre diou donnel, ann Amédée a c'houlennas heb trei he benn :

— Da bed heur e vezo ar gour-lano ?

— Da eis heur hanter, a respontas eur re.

— Ha ped heur eo breman ?

Nicolas a dennas d'eus chacot he jileten montr patron François, hag e respontas :

— Eis heur ugent minut.

— E sonj mont cuit gant ann treac'h emaint, emoun-me, mæs piou a gasso al lestr ?

— Eis heur eus ar mintin eo, pe eis heur eus ann noz ? eme Iann, a oa digouezet em c'hichen. Bez dinec'h ne vanco ket tud evid cass al lestr.

Ne daulis ket evez ous comsou diveza Iann, hag o respont ous he c'houlenn, e liviris :

— Eis heur dious ar mintin, petra-'ta !

Rag abaoue ma oa æt ar vartolodet cuit, ann amzer a oa seblantet din keit hag eun nosvez penn-da-benn. Hogen, dress d'ar mare-ze, setu ann trous o commans adarre er meaz, trous ar moueziou, trous ar vusic ha trous tennou ar strakerezet poultr.

— Ann tân *artifices* eo, eme Iann, ann abardaës eo c'hoas nemet ken. Mar g'hellomp mont a-c'han, va c'henta arc'hant dibress, a vezo evid prena eur montr. Re zioes eo beza heb gouzout morse ped heur eo.

— Alo, eme Amédée, parea evid dizouara gant ann treac'h. Ni hon deus chans hag eun amzer dimezel. Gant ann treac'h hebken ez afimp pell avoalc'h ha gant ann neubeut avel su-gevret a so breman, ez afimp en eëun da *Jersey* var ar memes bours.

— Eur bourmenaden dudius ! ne ket 'ta va frins a respontas Nicolas oc'h ober goap.

Iann a scoase ouzin-me. N'en devoa c'hoas lavaret netra da esplica din perag e oa ker strafuillet nemet ar c'homsou-man, n'em boa ket taulet cals evez outho : « Ne vanco ket tud evid cass al lestr en dro. »

Gouscoude ne oan ket evid miret da scrija.

— Te ac'h eus guelet eun dra benag, a c'houlennis diganthan ?

Ha pa lavaren ar c'homsou-ze, e velis ann Amédée o sellet var he lerc'h hag o spounta ; ober a reas eur gammad adreonv hag e cheinchas liou.

— Me vouie avoalc'h as poa guelet eun dra benag ; ann dra-ze, hen a so o paouez he velet d'he dro, petra as poa te guelet ? petra en deus hen guelet ?

O c'houlenn kement-se, e ris van da vont eun tamic var araug evid guelet petra oa, mæs Iann a begas em dillad :

— N'ho deus ket sonj ac'hanomp, arabad eo did rei dezho ar sonj-ze.

Guelet a rean ann Amédée, hag hen guen egis eun tam lien, gant eur pistoloden daou-denn en he zorn, hag o lacaat anezhi var he band :

— Ah ! emoun-me, o sonjal din gouzout petra c'hoarveze, en em sevel a reont a enep dezhan ! Ma ! be en deus peadra da rei ho stal dezho !

— Va frins, a lavare neuze mouez Langourdaine, n'hoc'h eus nemet daou denn etre pemp ! Re neubeut eo.

— Pemp ? emoun-me.

Hini ebet eus ann Heliet ne oa gouscoude e taill da zont dezhan.

Eur vouez dianavezet, hag hi a oa merclet egis eur c'hant tachou, a lavaras :

— Set' aze eur bourc'his bihan hag a voar conta m'ervad guelloc'h evidomp. D'eus pemp ma tennes daou, e chomm tri all c'hoas me chans. Ma teues a benn, ar pez ne ket goal sur, gant da zaou denn da laza daou ac'hanomp, e chommo atau tri all evid tenna digant ann autrou ar c'hoant da zribi bara birviken mui.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

Madou ann douar.

Ann traou a so atau henvel, petra benag ma'z eus bet cresc er marc'hat diveza, ha ma'z eo æssoc'h guerza.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 26 lur 7 g. Er sizun dremenet e oant d'oc'h 26 lur 2 vennec.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 29 lur 10 guennec ; segal, 17 lur ; 10 g.; hey, 22 l. 5 g.; kerc'h, 21 l.; ed-du, 18 l.

KEMPER. — *Dissadorn 11 a viz C'huevrer 1882,* (dre ann 200 lur.)

Guinis 28 l. »» g. — Segal 18 l. »» g. — Hey 16 l. 10 g. — Kerc'h 18 l. »» g. — Ed-du 16 l. — Avalou-douar 4 l. 10 g. A.

MARKIS PONTCALEC.

(Kendalc'h).

Var benn ugent munut, ar beachourien en em gave dirag ann hostaleuri. E ser ober peadra a drous gant ar morzol dor, heb conta ar ravoll a rea ar c'hezec o tripal gant ho zreid, hag ar Potr Primel o c'hervel a bouespenn, eur plac'h anter-gousket a deuaz da zigori eur prenestr ha da c'houlenn petra oa, en eur frotta he daoulagad evit ho dibicouza, evel eur plac'h strafillet... — Digorit ann nor bihan ha buan ! a grias Primel, eun tamm mad a c'hounidegez hag eun act a drugarez a zo da ober.

Eun anter-coms a oa avoalc'h evit roï eun dra da gomprenn da Vari Loa-bod ; teurel a ra dreisthi eun neubeud cos dillad, da bign d'ar grtgnol da zihuna potr ar c'hezec, hag eur vatez vian daouzek pe drizek vloaz.

— Paz eo guir ne m'a ket perc'henn hostaleuri *Lann fiacr* er gear, emezhi, ar gounidegez a ielo oll en hor godell.

Ar zonj-se hebken a oa ouspenn avoalc'h evit he lacat da zisparla ann or en eun tol dorn ; eur javedad pe zaou, distaget e doare eus costez borledenn ar vatez vian, a reas da houman ober eur stouik euz ar c'haëra dirag ann intron vras a deue ebars en ti : goude e redas da enaoui peder goulaouenn rousin, unan e peb corn ar zal.

A veac'h ma oa deut ebars er zal, Intron a Egoulas a gouezaz en eur gador ; mes prest reas eun enklask d'he ners-calon ha d'he zamik spered, hag a c'houlennas digant Clauda, ar vatez aoza boued :

— Beza e-z-euz eur c'har er gear-ma ?

— Daou-zo, intron !...

— Dihunet eo potr ar marchosi ?

— E ma o tisterna ar c'hesek.

— Va c'hesek-me a zo skuis maro, mes aman a-drazur a zo kezek pontreo euz ar guella ; beza ho peuz eun den ?

— Oh ! c'houi voar ervad *den hen* ! aman zo daou rumm coleou braz reis evel beuc'hennet.

Ann ejenet-se a ielo goustadicoc'h gant ann hent, ar paour kez tud blenset ho devezo neubeutoc'h da c'houzanv hed ann hent ; ne vezint ket kement strillet ebars er c'harr ejennet... Setu aman tri lois aour, grit staga ar c'holeou, ha lavarit d'ar mevel mont var hent braz ar Mans, cavout a raï, eun tri c'hard leo benag ac'halenn tud gouliet ha tud varo var ann hent, hen a zigasso ganthan en he garr...

— Ar re vlenset...

— Hag ann dud varo, eme Intron Egoulas.

— 'Trou Doue, pebez kefridi!

— C'hui auzo gueleou, pe da viana, c'hui denno plouz evitho, rag ezom braz ho devezho da veza repuet mad, ar baour kez tud blensed ?.. evit ar re all...

— Hor c'harr-di-leur a zo braz ha franc... bezit dizoursi, intron.

Clauda a redaz d'ar marchossi.

— Jackouik, emezhi, gounidegez so a fors... dêl set aze eul loïs aour, kers breman da gerc'hat var ann hent braz ann dud mac'haïgnet, laëron ha mevelien, egist ma' maïnt e maïnt... Nag eun intron vraz ha caër gouscoude eo hor beachourez, set aze ha n'he d'eo ket eur ialc'h prennet na goullo evel meur a hini ! pebez tol chans ne 'ma ket perc'henn hostaleuri Lann Fiacr er gear !

Jackes en em lacaas da scrabat he benn.

— Hag aoun he t'eus ? a c'houlennas Clauda.

— Oh ! nan, n'em eus ket sur, nan ; mes hebken, pa sonjan, te vel, penaus em bezo ann ear da vleina carric ann Ankou.

— Follenteziou ! petra n'eus ket bet græt evit eul Loïs aour... Na te na me, n'hon deus bet biscoas ann heur vad da gahout unan en hor godel. Kers eta Jakouic ha kers buhan.

Jackes a reas sin ar groas, hag en em lacaas da staga ar c'holeou.

(Eur pennad all eur veich all.) X.

Bulletin de l'Association financière de France.

Le capitaliste doit agir avec une très grande prudence après la débâcle du marché. Beaucoup d'affaires sont ébranlées uniquement, parce que les commanditaires et les banquiers sont englobés dans le krach.

C'est ici qu'apparait la supériorité des Banques qui ont pour règle d'être de simples intermédiaires sans jamais spéculer pour leur propre compte.

Si elles paraissent moins brillantes au moment des folies, elles restent plus puissantes que jamais après le désastre. Telle est l'*Association financière de France* qui a traversé la crise en y gagnant au lieu d'y perdre.

En l'ignorance où l'on se trouve encore des blessures cachées reçues par certaines affaires, nous engageons vivement notre nombreuse clientèle à se réfugier de préférence sur des valeurs présentant de solides garanties.

Au nombre de celles-ci, nous indiquerons les obligations de la Banque hypothécaire à 465, remboursables à 500 et les bons de caisse 5 0/0 à cinq ans d'échéance, que nous procurons à nos clients sans commission.

Entraînées dans le mouvement général, les actions de la Banque romaine ont été obligées de reculer ; mais comme ces titres n'ont rien à redouter des liquidations, on compte sur une reprise sensible, aussitôt que le marché aura recouvré sa tranquillité.

Les recettes de la Société générale de laiterie depuis le 1er Janvier, s'élèvent à 1,326,414 fr. 70 cent., et depuis le 3 Avril à 11,434,033 fr. 84 cent. Aussi, n'est-il pas étonnant qu'avec l'annonce d'un dividende, les actions de la Société générale de laiterie aient traversé la crise de la Bourse sans fléchir, et qu'elles continuent à être recherchées comme un placement sûr au cours actuel de 600 fr.

Les actions de Rio-Tinto sont très recherchées par les capitaux du comptant aussi bien que par la spéculation. Tout le monde comprend en effet, que les titres d'une entreprise de cette importance et de cette solidité ne peuvent manquer de donner des bénéfices considérables et d'être l'objet, dans un temps très-rapproché, d'une plus-value très-importante.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

COGNAC DES MEILLEURS CRUS

OU

EAU-DE-VIE dite FINE-CHAMPAGNE

VENDUE PAR N'IMPORTE QUELLE QUANTITÉ

Aux prix les plus réduits

S'adresser directement au propriétaire, M. J. PEROCHON, à Lignières-Sonneville (Charente).

Pour tout renseignement, soit à M. le Curé Chaffaud, à Lignières-Sonneville (Charente), soit à Mme la Supérieure du couvent, à Kiersac (Charente).

La conversion du 5 0/0.

L'*Association financière de France*, capital 1,200,000 francs, 1, rue Grange-Batelière à Paris, indique à tous les porteurs de 5 0/0, les moyens les plus sûrs et les plus simples de ne pas souffrir de la conversion qui paraît imminente.

A condition de prendre les devants sans attendre que cette conversion soit officiellement décidée, les porteurs de 5 0/0 peuvent conserver un *revenu au moins égal* SANS DIMINUER LES GARANTIES NI CHANGER LA NATURE DE LEUR PLACEMENT.

Indications gratuites à toute personne qui en fera la demande à l'Administrateur de l'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière, à Paris. (Joindre un timbre-poste pour la réponse.)

BANQUE HYPOTHÉCAIRE DE FRANCE

Société anonyme : 4, rue de la Paix, à Paris

CAPITAL : 100 MILLIONS DE FR.

Prêts actuellement réalisés sur 1re hypothèque

CENT QUARANTE-NEUF MILLIONS

ÉMISSION AU PAIR

BONS DE CAISSE 5 0/0

A CINQ ANS D'ÉCHÉANCE

La Société émet aussi des Bons de Caisse rapportant :

De six mois à moins d'un an..... **3 1/2 0/0**
De un an à moins de deux ans..... **4 » 0/0**
De deux ans à moins de cinq ans... **4 1/2 0/0**

L'intérêt des Bons de Caisse est payable semestriellement, les 1er Avril et 1er Octobre de chaque année ; les Bons sont de **100, — 500, — 1,000, — 5,000,** et **10,000** francs.

Les Bons sont, à la volonté des souscripteurs, au porteur ou nominatifs ; ils sont munis de coupons d'intérêt au porteur.

OBLIGATIONS

La société délivre, **au prix net de 465 fr.**, des obligations entièrement libérées, rapportant **20** fr. d'intérêt annuel payable trimestriellement. Ces titres sont remboursables à **500** fr. par voie de tirage au sort.

GARANTIES

Les titres émis par la **Banque Hypothécaire de France** ont pour garanties :

1° L'ensemble des prêts consentis sur première hypothèque, dont le montant doit toujours être au moins égal à celui des obligations en circulation (art. 91 des Statuts);

2° Le capital de la Société, qui est actuellement de 100 millions et doit toujours être égal au vingtième des obligations en circulation (art 8 des Statuts)

Adresser les demandes d'Obligations et de Bons de Caisse :

A PARIS : Au siège de la *Banque Hypothécaire de France*, 4, rue de la paix. — A la *Société générale de Crédit Industriel et Commercial*, 72, rue de la Victoire, et aux Caisses de ses Succursales. — A la *Société de dépôts et de Comptes courants*, 2, place de l'Opéra. — Au *Crédit Lyonnais*, 19, boulevard des Italiens. — A la *Société générale*, 54, rue de Provence, et à ses bureaux de quartiers. — A la *Société Financière de Paris*, 19, rue Louis-le-Grand. — A la *Banque de Paris et des Pays-Bas*, 3, rue d'Antin. — A la *Banque d'Escomptes de Paris*, place Vendatour. — A la *Compagnie Algérienne*, 13, rue des Capucines.

ET DANS LES DÉPARTEMENTS, EN ALGÉRIE ET A L'ÉTRANGER : *à toutes les Agences et Succursales des Sociétés désignées ci-dessus.*

Le paiement des Coupons et le remboursement des Bons échus sont effectués aux mêmes Caisses. Les Notaires et les Banquiers peuvent être aussi autorisés à effectuer ces paiements pour le compte de la Société.

Les demandes de titres peuvent être transmises à la Banque Hypothécaire par tous les Notaires de France.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED'BLOAZ,
Ar Finister..... Ar Morbihan..... Costez-an-Nord.. } 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset biviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 25 a viz C'huevrer 1882.

D'al Lun, 13 a viz C'huevrer, neus bet græt ken er Gambr, nemet sevel eun tamic dispac'h etre ann Deputeet, divarbenn eur pennadic hent houarn da ober en Afric, en Tunisie. Ar Ministr en devoa en em glevet gant eun neubeut tud divarbenn kement se, mæs evel ne oa ket bet goulennet ha contant e vije bet ar Gambr, ann Deputeet a lavar ne heller ket assanti. Varroy, ar Ministr, a lavar penaus ar pez so bet græt, a oa bet græt araug oa bet hanvet Ministr, hag a c'houlenn gortos der Iaou abars barn ann affer-ze evid mad, m'en devezo amzer da velet petra só d'ober. Assanti a rer ganthan, ha da benn ar Iaou kenta e vezo evesseat adarre ous ann affer-ze.

Der Iaou, 16 a viz C'huevrer, so bet achuet ar pez oa bet commanset Dilun e Cambr ann Deputet divarbenn eur pennad hent houarn nevez, ne servicho nemet da binvidicaat eun neubeut laëron a rai anezhan, rag ma vezint sur, ma n'ho deus ket gounidegez, a hent all, e vezint paet divar goust ar Frans, divar hor c'houst-ni.

Er Senat, so bet evesseat ous eul lezen, a lavar e renco beza græt en Aljeri ar pez vez græt e Frans en oll ties-kear, mæs m'eus aoun ho deus græt eur pez labour didalvez, rag biken ne vezo græt d'ann Arabet senti ous lezen all ebet nemet ous ar C'horan, lezen ho Relijion ho deus bet digant Mahomet. En eur gommans ho labour en devez-se, ar Senatourien ho deus clevet ho Fresidant o rei kelou dezho d'eus maro ann autrou de Kerjegu. Ar Presidant en deus græt anezhan eur meuleudi caer ha guirion, en deus plijet cals ous re ann tu dehou, ho deus sclaket dezhan ho daouarn da ziscuez pegement a blijadur ho devoa bet. Ar re all n'ho deus lavaret ger, evid discuez e oant droug contant en deffe ho Fresidant bet ann hardiegez da gahout eun dra benag a vad en eun den a oa ho enebour. Ne heller ket beza falloc'h.

Dissadorn kenta, ar Senat en em assamblo adarre. Evid ann Deputeet, ho deus kemeret conje a-c'han da zer Iaou. Ne ket lavaret e vent goal scuis, rag n'ho deus ket græt cals labour, mœs c'hoant ho deus d'ober molarjes. Ann Doue-ze, Doue bras ho c'hof, hag ann ebatou a dle beza servichet seul velloc'h, n'eus mui ken evitho nemethan, p'ho deus disnac'het Doue ann Ee hag ann douar.

Dissadorn, 18 a viz C'huevrer. ar Senatourien, evid ober van da labourat guelloc'h eget ann Deputeet a oa ann darn vrassa anezho distroët d'ar gear a so en em assamblet evid achui voti al lezen var al lisiri ferm evid hirroc'h amzer eget 9 bloas. He votet ho deus penn-da-benn, ha da c'houde, ho deus lavaret pere oa al loenet pe al labouset a helle beza kemeret evel noazus, hag ec'h alje ar Brefedet rei conje d'ho laza e peb amzer eus ar bloas.

A.

Varlene, ne oa ket bet a retret goazet e Kemper er C'horaiz, abalamour m'oa maro ann Aotrou *Pouliquen*, persoun Douarnenez ; na retret merc'hed e miz Here, abalamour d'ar Jubile. Er blama e vezo retret adarre d'ar mareou-ze, kercoulz ha d'ann eil sadorn goude Pask, hervez ar c'hustumm. Hogen, eur pennad zo ne vez ket kalz a dud e retrejou Kemper, ha goulscoude ar retrejouze a c'hell ober eur vad-dreist, muioc'h a vad zoken eget ar Misionou ; rak er Misionou e chomer ato e kreiz ar bed, e leac'h pa en em dener en eunn ti a retret e vezer dispartiet neat diouthan. Pedi a reomp eta ar bersounet, da genta, da veza aketuz da lavaret er pron pe da vare e tigor ar retrejou e Kemper hag e leac'h all, ha, d'ann eil, da alia stard ho farrisioniz da gemeret perz er retrejou-ze enn eur rei d'ezho da goumpren e nebeut komzou pegen talvouduz int evit ho zilvidigez. Varlene, evit guir, ez euz bet roet retrejou e kement parrez zo, koulz lavaret, evit lakaat ann dud fidel e tro da c'hounit easoc'h gras ar Jubile. Mes marteze lod n'edont ket er gear d'ann empoent-se; evelse, darn euz ár botret iaouank a c'helle beza enn arme. Lod all marteze a ioa klanv. Ouspen-ze, etouez ar re n'e ket bet falvezet d'ezho heul retrejou ar Jubile, hiniennou a c'hell beza bet keuz abaoue, hag ar re-ma ne c'houffent ober netra guell evit rapari ho leziregez eget en em denna epad eiz dez enn eunn ti a retret Erfin, etouez ar re o deuz great mad ho Jubile, e c'hell beza meur a hini hag

a zo deuet adarre da laoskaat e servich Doue, meur a hini hag o deuz ankounac'heat kalz pe nebeut ar rezolusionou o doa kemeret da vare ar Jubile. Setu aze eta meur a rumm dud hag a c'hellfe ar bersounet da alia dreist ar re all da gemeret perz e retrejou ar bla-ma ; rak, eur vech c'hoaz, n'euz netra guell eget ar retrejou-ze evit nevezi ha kreski ar feiz hag ann devosion etouez ann dud fidel.

Hiviziken, ann Aotrou Morvan, chaloni, a vezo superior retrejou Kemper.

† D. ANSELM,
O. S. B.
Eskop Kemper ha Leon.

Eur goms c'hoas var Budjet ar Relijion ho deus c'hoant ar Radicalet d'he daulèr en traon.

Eur goms c'hoas var al lezen fall en deus c'hoant ar Radical Boysset e ve græt a enep ann Ilis hag ar veleien.

Ann enebour touet-ze d'ar Relijion gristen, a rebeich ous ar Gouarnamant e renkefe rei beb bloas d'ann Ilis eun tam mad arc'hant, a so re vras beac'h d'ar vro, ha kense, e renker taul ar beac'h-se a gostes evid he disamma.

Anzavout avoalc'h a rafemp eo eur bern pounner d'ar vro rencout paea beb bloas Budjet ar Relijionou, mæs ar beac'h pounner-ze a so henvel ous ann hini a bouez var kement den en deus kemeret arc'hant e prest digant eur re, hag a renc paea seul-vrassoc'h interestou ma eo brassoc'h ar pez en deus kemeret e prest, pe kentoc'h evid tostaat guelloc'h ous ar virionez, henvel eo ous ann dever a gouez var eul laër, renta oll kement en deus laeret. A hent all, ar pez a ro ar vro d'ann Ilis a so goal zister e sco ar pez he deus laëret diganthi, ar pez so caus ne hell ket ar vro clemm e nep fæson pa ne renc renta nemet neubeutoc'h eget n'en deus laëret. Hol lennerien a dle goud (alies avoalc'h hon deus bel lavaret dezho), penaus ar pez oll a renc ar vro da rei beb bloas d'ann Ilis, ne dosta ket ous ann interest ho dije bet he madou herves al lezen. Evid guir, ar C'houarnamant a ro beb bloas d'ann Ilis hanter cant million, a so, ha netra ken, interest eur milliard. Hogen, ann danvez so bet laëret var ann Ilis a dalveze, ann oll a renc hen anzavout meur a villiard. Kense, goal izel eo ann interest a renc ar vro da baea beb bloas d'ann Ilis evid ober he dispignou.

Ouspen, ne sonj ket din ec'h alfe beza cavet kement-se eur goal zispign, ma ve sonjet mad e dispignou all ar vro ? E guirionez, hanter cant million ne ket neubeut a dra eo, ne ket eul liardic, mæs neubeut eo, pa sonjer e sav beb bloas dispignou ar vro da dost pevar milliard. Ma ve evesseat ous ar peamanchou bras a ve paet ous kement all a servichourien d'ar Gouarnamant e vezo guelet sclær avoalc'h, penaus ez eo neubeut a dra ar pez a roer d'ann Escop ha d'ar belec. Ann diveza Prefet a vez roet dezhan eun dec mil scoet benag, heb conta ar pez a hell dont dezhan eus a leac'h all, epad ne roer mui breman nemet 10,000 lur d'ann Eskibien. Evid ar belec en deus tremenet 12 pe 15 bloas en he iaouankis evid deski peadra d'ober he zever a velec, e roer neubeutoc'h dezhan eget ne ve græt d'ann diveza mevel eus ar Prefectur, ne garfe ket ne ve roet dezhan nemet tri c'hant scoet er bloas.

Ar Radical Boysset a lavar c'hoas ouspen, evel eur Franmasson ma eo, ne dlefe ket ar vro rei he villionou evid sicour he goassa enebourien d'ober brezel dezhi. « Ne ket dereat, emezhan, e teufe ann Eskibien hag ar veleien crenveat ha paet gant ar vro, d'en em ziscuez guir enebourien d'ar Gouarnamant ha da stourm ous ar Republic. »

Aman Boysset n'en deus ancounec'heat nemet eun dra, discuez e oa guir ar pez a lavar. Ne ro testeni ebet eus ar gassoni-ze, a lavar he deus ann Ilis ous ar Republic ; ne ziscuez ket e ve savet e nep leac'h ar veleien a enep ar Republic, ne hell ket lavaret soken, ho deffe enebet ous ar Republic dre ho scridou. Anzavout avoalc'h a rafemp ne de ket ann Ilis goal vignon d'ar Republic, lavaret a alfemp soken n'he deus ket cals istim evithi, mæs piou so caus ? Ha ne ket ar Republic eo he deus enebet da genta ous ann Ilis, o chasseal ar Relijion dious ann arme, dious ar buroiou a vadelez, dious ar scoliou ha soken dious ann hospitaliou ?

Evessaomp mad ous ar pez a ra ann Ilis, ha ne vezo ket diæs deomp goud ervad, penaus ne deo enebourez nemet ous ar pez a so condaonet gant lezen ann autrou Doue, hag ous ar pez ne deo goest nemet da voassaat stad ann dud paour, pa ne glasc hi nemet ho renta eürus dre he lezen hag o teski anezho da anaout ha da heulia parfeta ma hellint gourc'hemennou ann autrou Doue. A.

GUERZ EUR BELEK DALL
HED 27 VLOAZ
An Aotrou Segur.

TON : *Guerz an Aotrou Graveran.*

Sent ha sentezet euruz, goulennit ous Doue
Ar c'hras evidoun brema da skriva ar vue
Demeus eur belec santel ganet 'barz e Paris,
A zo bet hed he vuez difennour an Iliz !

Diganeoc'h Guerc'hes santel e c'houlennan brema
An nerz hag ar vouiegez evit gellout rima
Buez eur belec gouiek an Aotrou a Segur,
En deuz meulet hoc'h hano ebarz en he skritur.

O ! kaloun sacr a Jesus, santes Anna Venet
A zo dre an oll broiou hoc'h hanoiou meulet
Dre leoriou an den zantel n'euz ho skrivet ker mad
A dra m'en doa he unan kollet he zaoulagat.

Goude m'en doa kollet siouaz ! ar sklerijen
Var an douar n'euz bevet 'pad seiz vloaz var'n-ugent
Ha d'an dud he lavare e voa meurbet eurus
Va daoulagat ne velont 'met va Zalver Jesus !

Adalec he vianic, Gaston gare Doue

Hag en eur feson dibaot he vam gare ive ;
Ar pez en deuz great dezhan alies ho meuli
Epad he vugaleach hag a hed he studi.

Pa oa ober he studi 'barz e kear vras Paris
Gaston a roe ennhi skouer vad d'ar iaouankis
Ha d'an oad a ugent vloas hen a vije guelet
Ebars en hospitaliou var dro tud gouliet.

Goude beza dispignet he oll arc'hant hag aour,
He zilfad a ziviske evit goloi ar paour
Ha c'hoas teue alies dre he gomzou tener
Da ober d'ar bec'herien distrei euz ho Zalver.

En eun hospital eur veich oa o vont da vervel
Eun den iaouanc kaledet 'bars er pec'het marvel
Kement a gomze dezhan euz belec a Doue,
Vije lavaret dezho : it pell euz alesse !

An Aotrou Segur iaouank a oa deut d'he velet
A goustadik diganthan en deveus goulennet,
A great az poa va mignon eur pask mad da genta ?
— Ia, lavar ar c'hlanvour neuze en eur vouela !

Neuze c'hui a oa euruz ; ne ket 'ta va mignon ?
Pa poa resevet Jesus dre ar gommunion
Ar joa a gavfes hirio n'eur goez da bec'hejou
— Ober a rin, emezhan, en eur skuilla daëlou !

Liver bras e oa ive an Aotrou a Segur
D'an oad zaou vloaz var'n-ugent doa bet digant tud fur,
Eur vetalen aour skedus 'vit he labouriou kaer
Hag hen dioc'htu d'he guerza da sicour tud dister !

P'en doa achu he studi he oe kasset da Rom
Da zicour 'n ambassadour a oe eno o chom ;
Eno eur belec santel a lavaras dezhan
« N'oa ket he stad a vuez servicha ar bed-man.

« C'hui so choazet gant Doue evit beza belec
« Poanit da senti outhan 'vel eun den kalounec ; »
An Aotrou Segur neuze karget a levenez,
A ieas da Loretta da bedi ar Verc'hez !

Poan re d'he dad he velet c'houl be den a iliz
Pa oa brudet er bed-ma dija he iaouankis,
He vam zoken a c'hine daoust d'he c'haloun dener
O lezel he mab caret da vont d'ar Seminer.

Skuizet en doa he gerent o c'houlen ho aotre ;
Red oe dezho lavaret : « It, va mab, gant Doue ;
« It d'ar Seminer brema, kerzit da Sant-Sulpis,
« Ma vezo great ac'hanoc'h eno den a Ilis.

Neubeut bloaveziou goude, Segur oe beleget
En he oferenn genta he vam communiet
Ha goude vije bemdez ebars er prisoniou
O sicour ar soudardet barnet vit ho fautou.

An Aotrou Segur ive a gemmer he bluen
Evit difen an Ilis euz he enebourien
Ha ganthi neuze skrivas e responchou ken kaer
Da ober d'ar bobl kristen karet guir ho Zalver.

Pemp bloas goude oe belec, 'n oa renket dilezel,
He hospitaliou karet evit kass ar skoazel
Euz he skiant, he furnez, kouls hag he ampartis
Da zifen 'bars el lez-varn e Rom guir an Ilis.

E Rom evel e Paris, Gaston a laboure
Gant ar Pab bras Pi Navet, da greski gloar Doue,
O tiskuez he vurzudou da dud an oll broiou,
Alies vije kavet ebars en ilizou.

Pa oa en he naontek vloas a fors da labourat
An Aotrou Segur, siouas ! doa bet poan daoulagat
Hag hirio gant an drouc-se he stad so truezus
Koll a rai ar sklerijenn oc'h enori Jesus !

Segur, gant he zaoulagat renkas dilezel Rom,
Evit mont d'an Normandi 'leac'h oa he dud o chom
Eno vel dre c'hras Doue euz skleder ar bed-ma
He oll gerent bodennet vit ar veich diveza.

Ebars er bloas mil eis kant pevar hag hanter-kant,
D'ann eil a viz guengolo, ar belec ioa ken drant
El liorsou gant eur breur joaius o kozeal
Hag hen lavaret dezhan : Me a so breman dall.

Kerent an Aotrou santel neuze vouele dourek
'Velet ar stad truezus oa laket ar belek,
Mes, he unan joaius outho a vousc'hoarze
O tigemer ar groas-se, eus a zaouarn Doue !

Souezus vije klevet goude n'Aotrou Segur
Euz a lein ar c'hadoriou o rei he aliou fur
Hag o tistrei ous Doue, ha paour ha pinvidic,
Dre he gomzou entannet gant he feiz birvidic.

N'en doa ket a zaoulagat da vel traou an douar
Kouscoude dre nerz Doue, he gomz oa elavar
Hag a ree d'ar pec'her cheinch krenn he voall-vue,
Evit karet ann Iliz ha servicha Doue.

Doue, dre an den dall-man en deus great burzudou
Oc'h ober d'ar bec'herien, kuitaat ho dizurziou,
Ha meur a Vugel prodik a oa pell eus ho zad,
Dre he gomzou, he leoriou so breman en hent mad !

Diez e ve niveri ann oll vad en deus great,
Dre an oll breuriezou so bet ganthan savet
Dreist oll dre ar Vreuriez a Sant Frances a Sal,
Da denna gant gras Doue an dud eus an hent fall.

An dud desket a veler o chomm oll souezet
O lenn an oll leoriou zo gant Segur skrivet
Vit kelenn ar iaouankis, ho lakaat da vale
Dindan skoazel an Iliz, hervez lezenn Doue.

Tremenet n'eus he vuez e servich an Ilis
N'eur zifenn a vir galon, e pep leac'h he frankis,
Enep ar Franmasounet a glask en ho skridou
Goapaat mam ar gristenien, he mouga a daoliou.

Haô oa evit an envou ; Doue, laras dezha
Poent eo d'id va zervicher donet da ziskuiza
E kichennik Pii Navet, Pab ar Verc'hes dinam,
Pa peuz ganthan labouret da enori va Mam.

Achui a re he vuez d'an nao a viz even,
Euz ar bloavez mil eis kant eun ha pevar ugent,
D'an oad eur bloas tri-ugent e kuita ar bed-ma,
Elec'h seis vloas var'n-ugent n'en doa guelet netra.

Gant sant Frances a Assis ha sant Frances a Sal,
En env ema evuruz gant patrounet Bro-C'hall,
O veuli hag o karet vit atao he Zoue.
Epad ma e Pluneret he gorf dindan ar be.

An Aotrou Lois-Gaston-Adrien de Segur, presidant ar Vreuriez Sant-Frances-a-Sales, en devoa savet d'an 19 a viz Meurs 1857 ; ganet e Paris, d'ar 15 a viz Ebrel 1820; beleget d'an 18 a viz Kerzu 1847 ; hanvet auditeur de Rote (Lez-varn an Ilis) evit ar Frans, an 11 a viz Even 1852 ; chaloni-escop a zant Denis 1856 ; prelat a di hon Tad Santel ar Pab, an 19 a viz Du 1858 ; maro e Paris, d'ar Iaou, 9 a viz Even 1881, hag enterret e Pluneret, e kichen Santes-Anna Venet, dar Guener 17 a viz Even 1881. X.

Marvaillon a dreus hag a hed Egis ma za hirio ar bed.

EIL GONFERANS ER C'HRANCH.
(*Kendalc'h.*)

Lez-Breis. — Contit divarben gisiou ar sarpantet etrezho.

Boudedeo. — Hag her rin. Ar re so crenn ho ment a dremen an darn vuia eus an amzer er c'havarnou tenval, ha ker brao cornigellet an eil en egile, ma ve credet ne ve nemet eur c'horf hebken gant pennou heb niver. Ma c'hoarvez deoc'h clasc ho repu er c'havarn-ze, e clevit en ho tiouscouarn leun a zutadennou skiltr, Neuze gant an tamic

sclerijen a so er c'havarn, e velit o para var ho taoulagat eur bern daoulagajou lugernus, ha flemmou o vanea, ken tear ha flamm an electricite. (braô ! braô !) ar sarpantet bras er c'hontrol, a en em den pell an eil d'oc'h egile, abalamour e rencont cahout frankis evit chasseal, ha paca peadra d'en em voueta. Droug ha cassoni a ziscuezont cahout an eil evit egile.

Mac'harit. — Petra, neus ket a serpant dôn ?

Boudedeo. — Eo da. Eur sarpant so en deün a vez great anezhan ; aer an intronezet, evit discuez n'en deus ket a valis, ha ne essa ober droug ebet, hag eo eas he zeski ; mæs avad ar sarpantet bilimus, morse ne vent dôn.

An Hermit. — Ar c'havarnou a reprezant lochennou ar Framassounet ma tizit clasc affer outho, pe essa gouzout pitiaouskel a reont, emaint cornigellet ha dastumet assambles ho ners, d'en em sicour : setu an enebour, emezho ! hag ema ho oll daoulagat oc'h ispionat ac'hanoc'h, ho flem o vont en ho reputation, hag ar skilfou bilimus so prest da labourat var ho croc'hen. Astit afo distrei d'ar gear. Breman e lavarin penaus, evel ar sarpantet bras, cheffou huel ar Framassouniach n'ho deus ket nemeur a garantez etrezho : Voltair a scrive peb droug var gount J. J, Rousseau, hag ema en talveze dezhan, Proudhon ha Renan ne hellent ket en em c'houzanv. Ar cheffou so breman a zev ive dre ar jalousi, ha peb hini anezho ne gav ket re vras dezhan he unan ar Frans en he fez, a d'ober anezhi eur preis. Divarben an aeret dôn. e lavarin ez eus ive eur voen Framassounet, pere, dre natur, n'int ket goal danjerus. Ar re-ze a so nemet ken evit rei hardiegez da dostaat d'oc'h ar re bilimus. Eun amzer so bet e veze eur Framassoun fistoulic, e ties an dichentilet, da ambuzi an autrounez dibres, hag an intronezet moumon. Mæs ar fistouliket-se a goust ker, rag trahis int.

Ian. — Mar vad eo ar sarpantet bras eo a vez choaset gant ar re grenn da vont da Zeputeet, pa vez ar stajou gantho.

An Hermit. — Credabl ; diana ar pennou bras deus ar Framassouniach a vez casset d'ar c'hramprou gant ar pennou bihan.

Lez-Breis. — Pa vez bet an aeret pell amzer cornigellet, evit meuri ho malis etrezho hag ho bilim e tenvalijen ho c'havarnou, petra reont ?

Boudedeo. — Mont da glasc ho freis ive sur, na petra-ta. Pa ve deread evitho an amzer, e ruzont en eur rodella, beteg bord ar feunteniou, var ribl ar steriou, a hed al lagennou, azioc'h al lennou, e kichennic ar venojennou, rag ma custum an anevalet tremen enho, ha ma renkont mont da dorri ho zec'het, ambusket er mod-se, an aeret n'ho deus ken labour nemet ober ho choas dre ma tremen dirazho al lonedigou.

An Hermit. — Piou ne vel ragtal, penaus ar venojennou a represant an hentchou houarn, hag ar ruiou er c'heariou ; ar feunteniou ho ar bibliotecou, ar vagazinou uriaou da verza. E kement gar so, e kement ru vras, ar Framassouniach en deus he aeret-viber, da lavaret eo, uriaou e pere ho deus direntet pouezon da laza buhez dreist natur an ene, distress he skiant vad, hag alumi er c'horf tân ar vissou d'her poazat. Ar speret a glaske dour ha vuhes, mæs ar Framassounet o senti d'oc'h Juzevien Satan, a scuill d'an dud keis an dour a varo o fellout a rea deoc'h torri ho sec'het, ha setu c'hui ampouesounet, o sonjal eva ar virionez, o peus lonket an errol.

Lez-Breis. — N'oun dare a c'hui o peus desket deomp giziou ar sarpantet pa vezont en ho repos?

Boudedeo. Neus fors ; evit ober deoc'h plijadur n'ouzor petra rafet. Mad, an aeret e repos a droidel ha fouet evel pa lavarfen eun tirbouchon. Ho fenn neuze a apparis eun neubeut azioc'h ar bern kelc'hou-ze.

An Hermit. — Er mod-se eo ive e ve ar Framassounet, atau e kelc'h egis ar sarpant ; kelc'h, emezho, mignonet al liberte, kelc'h ar franc-sonjerien, (eur vouez : ia ar franc-cokinet ! braô! braô!) mes pa vez c'hoant ober revolt, neuze ar c'helc'h a vez he hano club. (guir !)

Ian. — Tour Babel, græt dre guzul Satan, a ioa ive e furm an aer pa ra he zirbouchoun. (Clevit !)

An Hermit. — Ha Sant Per pa avertis ac'hanomp da lacaat evez rag an droug-speret, a zesc deomp e ra ar rod endro d'an dud, evel eul leon counnaret, o clasc paca ar maleurus a dostafe re outhan, *circuit.*

Eur vouez. — Mæs m'ar de condaonet da drei ne avans tam, a gouscoude ne ra nemet sutal ar ger progrès e toul scouarn he sclissen. (guir !)

Mac'harit. — Progrès eur c'has coat en eur gaouet da red var eur rod. (sclac dorn.)

(Eur pennad all eur veich all). J. M. C.

Ar c'houlïn eo a so caus.

Be oa eur c'houlin e stribill d'oc'h stal eur vac'hadourez ier. Ac'hano eo bet ganet ar brosesman. Ann intron Bouvet so bet tamallet dezhi beza laeret ar c'houlin-ze. Abars mont hirroc'h, e rencan lavaret deoc'h, penaus ann intron Bouvet he deus eur c'hi.

Setu penaus e cont ar varc'hadourez ier ann affer; Da seis heur eus ann noz, emezhi, ann hini gozsman he deus laëret eur c'houlin a zivar va stal, hag en em dennet cuit ganthan. Redet am eus var he lerc'h hag he faket dec metr benag dious va stal. Dougen a rea c'hoas ar c'houlin en he dorn. He ziframmet am eus diganthi. Hi he deus kinniget din arc'hant, mæs neus ket bet falvezet ganin kemer.

Ar Presidant d'ann hini so tamallet dezhi al laëronsi, — Petra peus-hu da lavaret ?

Ann intron Bouvet. — Me am eus da lavaret ne ket me am eus kemeret ar c'houlin, mæs va c'hi.

Ar presidant. — En deus he gemeret a zivar ar stal ?

Ann intron Bouvet. — A dra sur, autrou, e oa o redec arauzhon, ha setu me souden oc'h he velet o stlenja eun dra benag, teir gueich brassoc'h evithan, hag hen en devoa tremm eur c'hi laouen varnhan. Ober a rea : *gnon, gnon, gnon ;* neuze e tennis diganthan ar pez a oa en he vec, hag ec'h estlammis : Petra ? eur c'houlin ? e peleac'h en deus hen he gavet ?

Ar vac'hadourez ier. — Eur gaou brao, ma carfec'h credi! Va c'houlin a oa stag ous eun tach, pevar troatat hanter benag eus ann douar, hag ec'h alfen closa ki ann intron man em chacot.

Ann intron Bouvet. — Mar de bihan, nemet scanvoc'h a ze ne deo !

Ar presidaut. — Anat avoalc'h eo, penaus eur c'hi d'eus eur ment ker bihan, na hel ket lemel ken huel !

Aun intron Bouvet. — Perag 'ta, autrou, ni hon deus guelet eun den hanvet Auriol, hag hen a oa bihanic tre, hag hen a vouie lemer dreist daouzec soudard gant ar vaionetes e penn ho fusuillou.

Ar vac'hadoures ier. — Ar c'hi n'en devoa tam goad oc'h he vec, hag ann intron-man he devoa oc'h he dorn. Sclær eo e oa hi he devoa laëret ar c'houlin.

Ann intron Bouvet. — Sclœr netra ! C'hoarvezet e oa bet en devoa va c'hi peget er c'houlin dre eur plass ne oa tam goad, ha me dre ur plass a zivoade.

Caër he deus bet ar chasseourez-man eus eur giz-neves, he deus paket 15 deves prison.

A.

KELEIER.

Presidant ar Republic en deus græt eun digemer eus ar guella da Brefet ar Finister a ioa deut d'he bedi, pa vijé deut da *Naonet* egis m'en deus c'hoant d'hen ober heb dafe, da vont doc'htu bete *Kemper* ha *Brest.*

Jules Grevy en deus respontet da Brefet ar Finister, penaus pa zeufe e Breis, ne ket hebken da velet *Naonet* ha *Sant-Nazaire* e teufe, mæs e oa he sonj dond beteg er *Finister*, rag e ve seul-vras soc'h he blijadur, emezhan, da velet Kemperle, ma eo bet æt gueichal er gear-ze evel alvocat evid eur proces.

Deputeet ar Finister ho deus sonj ive ober da Bresidant ar Republic ar memes goulen en deus græt dezhan ar Prefet.

Pe vern ar veaich-ze deomp ? evid ar pez a denno deomp !

BREST. — D'ar Guener, 10 a viz C'huevrer, Conseillerien ann Ti-kear e Brest ho deus barnet ober eun dra didalvez evid ann dud cristen. Lavaret ho deus ne vije roet mui conje hiviziken d'ar processionou da zont er meas eus ann ilisou. Ann niver brassa eus ar Gonseillerien ho deus votet kementse, ho deus enebet evelse ous feis ha santimanchou cristen d'eus ar pez brassa eus ann dud e kear couls ha d'he interest. Ar Radicalet fall-ze a vouie ker mad e vije bet displijet ho voteres da re gear, m'ho deus goulennet voti heb rei ho hano, evid allout lavaret peb hini anezho : *Ne ket me eo am eus votet a enep.* Caër ho deus bet, gouezet e vezo atau tu pe du.

HISTOR BUHZUDUS
ha beachou Corentin Kemper
SCRIVET GANTHAN HE UNAN.

(Kendalc'h.)

Neuze ann oll a davas, ha Ian o veza guelet ac'hanon o sellet outhan, a respontas :

— Ar re-ze eo ann tri lampon eo bet canet kelliæs gueich da dad abalamour dezho, gant da vam, pa iea da gorfata gantho.

Ouspen tri a oa eus ar sort-ze e Sant-Malo, pa livirin ar virionez.

Er meas e oant o commans tenna ar c'henta eus ann 21 tenn canol a gustumer da denna en enor d'ar Roue, hag e clevemp ann dud var ar c'haë o chouhal : Beva ar Roue ! Ann Amédée evelken, ne oa ket ken digalon ha ma sonje din ; goude beza argilet eun tamic gouscoude, e savas he bistoloden:

— Mar g'hellan, e lazin daou gant ar memes tenn.

— Mar g'helles, coco. Alo ! tenn en enor da Loïs Filipp.

Hag e clevjemp al lamponet oc'h en em guzet etoues ann tonellou ; ha Langourdaine a dremenas d'ar red dre al leac'h ma oamp kent. A drugarez Doue hon devoa cheinchet plass evid guelet guelloc'h. Ann Amédée a ioa chommet he unan en he za e kichen ar c'houffr kelc'het gant houarn, e creis ann Heliet all discaret d'ann douar. Breman ec'h hellemp guelet petra oa caus e oa bet ker spontet. Guel ann tri lampon a dra sur, a oa peadra evid strafuilla anezhan eun tam benag, mæs ar goassa oa deut d'he lacaat nec'het, a oa eur bern keuneut ha plous e kichen ann tonnellou hag e kichen ar goulou oa bet tennet e meaz al letern. Ann dra-ze eo en devoa guelet p'en devoa troet he benn.

Ne oa ket diæs compren petra oa.

Goude ar brezel etre al lern e teue ar vleizi ; Helie ann niz a oa en em baket he unan ; casset en devoa ar vartolodet cuit, ha gortoset ken ac'han ma vije bet æt ann diveza anezho en he rout. Hen he unan en devoa græt he bossubl evid ne alje he

gerent cass sicour dezhan, ha breman Nicolas ha Langourdaine, eleac'h cass anezhan da *Jersey*, eleac'h m'en dije allet beva pinvidic-mor, hag heb aoun rag ar justis, a oa bet o clasc tri lampon all eveldho, hag a sonje gant ho sicour, tenna he oll danvez diganthan, ha lacaat ann tan el lestr evid cuzet ho zorfejou.

Pebes tân-goal ! kement all a odivi ! pa vije peget eur veich, den ebet n'en dije allet mui he vouga.

Ne ententis ket doc'htu ann oll traou-ze egis ma ran breman, mæs travoalc'h ec'h ententis en taul kenta evid coll va oll ners ha coll va fenn. Me sonje din e oan collet. Iann d'eus he gostez a hirvoude :

— En taul-man e vezo rostet ar varc'hadourez, ha ni ganthi, sac'h ann dien ! Guelloc'h e ve ganin e chomfe ann oll danvez-ze gant ann Amédée, ha ne vemp ket rostet gant ar ganailles-man.

Ne vouiemp mui e peleac'h e oant ar ganailles, mæs ho c'hlevout a reamp o lavaret ann eil d'egile: Kemeromp eun dra benag, neus fors petra, tamou pleinch pe barrinier houarn, hag achuomp ganthan ; ma zalefemp re, e alfe ann Hollandis dont en dro, hag e vemp collet. Deomp eta, hag e tlefe eur re benag ac'hanomp paca eur volod. Er c'houffr ne ket bet digorret c'hoas, nemet ken, ez eus peadra da brena *Sant-Malo* a bez.

Amédée eveldomp, a gleve anezho o prezec hag o redec e peb leac'h, a zehou, a gleis, dirag, a dreonv, hag hen egis eun den spontet, a droe hag a zistroe ; biza a rea, mæs ne grede ket losker an tenn da vont er meaz. Eur c'houezen ien a zirede d'oc'h he dâl.

N'en devoa ket sonjet da genta chouhal d'he vuhez, ha pa zeuas c'hoant dezhan d'hen ober, n'en devoa mui tam mouez.

Crena a rea, hag ann tenn kenta a deuas er meaz, me gred avoalc'h e oe en despet dezhan : ar pez so sur, ne reas droug ebet d'al lamponet, hag ar re-man a loscas eur iouc'haden a joa.

Ne rojont ket amzer avoalc'h dezhan da denna eun eil daul. Eur voutaill-bri a scoas ganthan dre he visaich, hag eun tam keuneut a dorras he zivisker. Eur moment goude e oa staget gant eur gorden ha taulet var ar solier e kichen ann intanvez ha patron Français.

Al lamponet ne chomjont ket pell evid achui ann abaden.

Dastum a rejont a bacadou ar pez oll ho devoa cavet, hag heb dale muioc'h, e lakejont ann tân da bega er bern plous ha duillou keuneut, a dlie lacaat ann tân er skuidam.

— Pebes tantât odivi devet, a lavare Langourdaine ; biscoas ne vezo bet guelet kement all ! Eun druez eo evelken coll kement a skuidam d'eus ar c'henta class, mæs dirag ar justis ni a vezo divlamm..... It da glasc dindan ann traou-man relegou ann Heliet, eur bernic glaou e strad ar mor.

— Hola-ho, eme Nicolas, pare omp ! en hent neuze, ha buhan.

Beb unan a gemeras he bacat. Langourdaine ann hini a stlenje couffr al lianaich. Ann nor a oe digorret, hag al lamponet a brezege mont cuit en despet da bedennou Amedée a oa deut he vouez dezhan en dro, hag a ginnige dezho evid priz he vuhez, ar pez oll a gassent gantho..... Mæs ni ! sclær avoalc'h a oa me chans, hon eskern-ni a dlie beza etoues ar bern glaou a vije cavet e strad ar mor. Spontet e oamp bet en taul kenta, ha Iann, atau mad em c'henver pa save aoun ganthan, a oa deut da va c'havout, hag e lavare din gant glac'har :

— Me am eus lavaret gaou did, Corentin ; me am eus contet historiou. Biscoas n'am eus bet guin Spaign digant ann intanvez. Me ne doun na finoc'h na calonecoc'h evidoud. Cals respet am eus evid mama Kemper, ha ne ket me am bije eureujet Fanchette, m'hon dije allet distrei d'ar gear, mæs breman e renkimp mervel aman. Pardoni a res din, va c'henderv ?

— Ia, a galon vad, emoun-me ; ann dra-ze oll so c'hoarvezet, rag m'ac'h eus santimant fall.

E oa o vont da lare :

— N'am eus ket falloc'h santimant evidout.

Mæs herpel a reas, hag e respontas er c'hontrol:

— Ia, guir eo, va C'horentin ; hogen, peg en eur voc'hal !

— Ha te neuze !

— Ah ! me ive, mæs te vo ar chef. Te garfe rei eur bouch din evid ar veich diveza ?

Ha setu ni o vouchat a galon vad ann eil d'egile gant ann daëlou en hon daoulagat. Ma sonjefe deoc'h n'en em garemp ket hon daou, Iann ha me, e faillefec'h cals, neus ket bet var ann douar tud oc'h en em garet guelloc'h evidomp hag epad hirroc'h amzer .

Iann a begas en eur voc'hal, ha me ive ; ganinme oa ar bounnerra.

Pa oa al lamponet o vont cuit, ni oa hon daou en ho c'hichen cuzet gant ann tonnellou, ha savet ganeomp hor boc'hili prest da skei.

Boc'hili braô ha lemmet mad, m'hen assur deoc'h, ha troadet ! ma hini da vihana.

Ne garfen ket lavaret e oamp e sonj venji ar c'honvers, mæs sclær avoalc'h a oa, penaus en despet d'ho c'hrimou, ann Heliet ne oant ket tud evel ar re all, hag e oamp c'hoas douget evitho.

Ann intanvez a oa bet hon impalaër epad keit all amzer ! Ni oa eta e sonj drailla ho muntrerien. Cuzet evel ma oamp gant ann tonellou, e tliemp chomm e peoc'h keit ha ne vijemp ket guelet, mæs ma teufe al lamponet d'hor guelet ha ma fæsonnent dont deomp, e oamp e sonj ho drailla.

Ar sonjeson-ze a oa mad avoalc'h, ha ne oa ken d'ober nemet derc'hel dezhan. Mæs Iann a strake he zent dezhan, hag ennoun-me e oa peget ann droug cof. Goud e vouiemp n'hon dije bet truez ebet digant al lamponet-ze, hag a hent all e vouiemp ne teuje den d'hor sicour d'eus pers ann Hollandis, rag ar re-man a sonje dezho ec'h hellent cahout fizians e minheer Abraham a oa en em garget eus al lestr evid ann nosvez-se. Kense, neus fors pegen neubeut a fizians a hellemp da gahout beza treac'h dezho, e renkemp mont calonec dezho, ma n'hon devoa ket c'hoant beza devet e strad al lestr.

Meur a veich am eus pedet calonec em buhez, mæs biscoas ker calonec evel en dro-man. Iann a reas evel Laurans Bruant ; prometti a reas eun dra benag da Santes-Anna.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Caroff, person Sant-Iann-ar-Biz, so nevez-maro.

Ann autrou Buors, cure e Plouian, so hanvet person e Sant-Iann-ar-Biz.

Ann autrou Courtois, cure e Cleden-Cap-Sizun, so hanvet cure e Plouian.

Ann autrou Guivarc'h, belec iaouanc, so hanvet cure e Ploneour-Lanvern.

Madou ann douar.

En diveza marc'hat, neus ket bet græt cals afferiou var ann ed, nag ar veillerien soken n'ho deus clasket prena, petra benag ma vanc labour dezho. A hent all, er Stadou-Unanet, cals mac'hadourien ed ho deus græt banc, ha kense, ann distaul so bet er sizun-man e New-York var ar priziou a gendalc'ho c'hoas.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 25 lur. Er sizun dremenet e oant d'oc'h 26 l. 7 guennec.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 29 lur 15 guennec ; segal, 18 lur ; hey, 22 l. 10 g.; kerc'h, 21 l.5 g; ed-du, 19 l.

KEMPER. — *Dissadorn 18 a viz C'huevrer 1882,* (dre ann 200 lur.)

Guinis 28 l. »» g. — Segal 18 l. »» g. — Hey 16 l. 10 g. — Kerc'h 18 l. »» g. — Ed-du 16 l. — Avalou-douar 4 l. 10 g. A.

VARIA.

Eun autrou egis ne gaver ket stanc.

Per vras, eur merour, a vell o tont a benn dezhan he autrou, da behini eo dleour d'eus eur bloas benag a ferm.

E oa o clasc he zigarre, pa vell he autrou o kemer eun hent a dreuz, hag oc'h ober ann hini ne vell ket anezhan.

— Eh ! deis mad deoc'h, autrou, emezhan, en eur redec var he lerc'h ; ne velit ket eta ac'hanon, ho merour Per Vras ?

— Eo, va mignon, mæs tri bloas ferm a vanket din hag em boa aoun ho pije bet mez m'ho pije guelet ac'hanon.

MARKIS PONTCALEC.

(Kendalc'h)

Ractal ha ma hen guelas prest da ober ar pez a c'houlenne ar beachourien outhan, Clauda a zistroas d'ar zâl. Nola, ar vatez vihan, he bleo melen hir dispag var he diouscoas, o redec var he zreid dierc'henn eus ann eil penn al leur-zi d'egile, a oa deut erfin a benn da gahout eur c'hleuzeur ha d'hen enaoui ; neuze, d'ar veich kenta markis Pontcalec a hellas guelet pe seurt tremm he devoa ar veachourez en devoa saveteet en eun doare ken burzudus.

Eun tregont vloas maouez benag a oa, pe er gis-se, bras, caër, bleo du-fin dezhi, ha ne oant ket bet poultret tamm ebet epad ar veach evel ma oant boazet da veza ; en he fenn e lugerne eur re zaoulagad leun a dân, evit dezho beza eun tamic coummoulus. A bep mare e strinke luc'hedennou eus he daoulagad melen-rous. Daouarn dimezel e devoa eus ar re gaëra, he ment nerzus a roe da anaout pegen crenv ha pegen guean a helle beza eus ar boan. He guiscamant a lakea da bara eus ar guella he gened bras meurbed ; eur guiscamant guenaër a oa, goloet oll a feill, gant eur zeizenn dargis ledan, hag er stribill eus he c'hostez eur gouin gour-gleze goullo. Heb mar ebet ann intron Egoulas, goude peza dic'houinet he gour-gleze evit en em zifenn eneb al laëron, e devoa er c'hollet var ann hent e creis ann abadenn.

He ilin harp eus bord ann daul, houman a selle parfed parfed eus markis Pontcalec ; heman, daoust d'ar boan a rea dezhan he c'houli, a rea guella ma helle evit ober ann dreo, evel m'eo deread pa vezer e compagnunez intronezet vras, o clasc ober evelse d'ar veachourez disonjal ann darvoudou spontus eus ann nosvez scrijus-se.

E guirionez, va intron iarlez, (pe gomtes evel ma leverer hirio), a lavaras Pontcalec, meur a veich e ve lennet er c'hazetennou darvoudou estlammus ha ne dalvezont ket ar skeud eus ann hini so digouezet ganeomp en noz-man ! netra na fazi, nag ann hostaleuri dilezet..

— Nag ann denchentil calonec gouliet ken brao a tra dre eun taul cleze... Me ho ped hag ho asped, autrou markis va lezit da seveni en ho kenver ann deveriou ho devije sevenet ken brao gueichall hor mammou coz, ha pa'z eo guir ez oc'h bet gouliet en eur savetei ac'hanon na revuzit ket din ann heur vad d'ho louzaoui.

— Benn eun heur aman, intron, c'hui louzaouo kement ha ma carfot... Primel a vezo mad avoalc'h evit louzaoui eur grabinsadenn evel va hini. Evit eur bannac'hic eus ar guin trenc mes nerzus he deus diskennet Nola deoc'h en ho cueren, ha kemerit ar vorzet iar poazet en aman a so digasset deomp evit coania. Heb fougeal, intron, me lavar deoc'h em eus risclet va buhez e meur a zarvoud cals goassoc'h hag evit eun abec peadra neubeutoc'h enorus, oh ! ia, ouspen dec gueich !

Ar gomtes ne respontas ket, mes eur buntaden a blantas en he gueren hag er pladad ponsined, hag en em lezas da vont d'ober kestell el loar.

(Eur pennad all eur veich all.) X.

Bulletin de l'Association financière de France.

Des leçons aussi terribles que celles qui viennent d'être infligées à l'épargne ne doivent pas être perdues. La catastrophe financière de ces jours derniers est une nouvelle condamnation de l'esprit de jeu et du démon de la spéculation. Elle démontre que rien n'est durable que ce qui est sage et mesuré. En ce moment, bien des valeurs en apparence intactes ont reçu des blessures mortelles qu'elles cherchent à dissimuler, mais qui amèneront tôt ou tard de nouvelles chutes isolées. *La plus grande circonspection est donc de rigueur*... N'achetez rien, sans vous adresser à des guides dont vous avez pu apprécier la prudence et la perspicacité. Avons-nous besoin de vous répéter que nous sommes à votre disposition pour vous renseigner sur tous vos intérêts financiers?

La baisse générale offre aux capitaux disponibles une occasion exceptionnelle de s'employer à bon compte. En effet, les bonnes valeurs ont été entraînées dans la débâcle et il faut saisir avec empressement ce moment-ci pour acheter.

Mais que faut-il acheter, nous direz-vous? — Achetez avant tout des actions d'entreprises *garanties par l'Etat*. Le nouveau cabinet, influencé par la crise, a déclaré qu'on ne ferait pas la conversion « en ce moment. » C'est dire qu'on la fera plus tard; — voilà la première raison pour laquelle nous préférons de beaucoup les actions qui ont un revenu *garanti par l'Etat* à la Rente elle-même.

La seconde raison, *c'est que ce revenu peut s'accroître sans jamais pouvoir diminuer*.

Voilà l'*Ouest-Algérien* par exemple. La loi du 23 août 1881, lui garantit 25 francs par actions et le remboursement par tirages à 600 francs. Il ne coûte que 535 francs. Ce serait déjà un prix très-bas si l'on considérait uniquement ce revenu et ce remboursement assurés par le *Gouvernement français*. Mais il faut attendre mieux; les recettes sont considérables et promettent un dividende progressif. D'autre part, chaque action remboursée à 600 francs est remplacée par une action de jouissance qui conserve une participation dans les bénéfices.

Ce titre est à la fois le *placement-type* et la *spéculation-type*

L'action du *Canal de Pierrelatte*, garantie par la loi du 3 août 1880, offre des avantages analogues.

Voilà où vous devez employer vos capitaux disponibles.

Il y a quelques jours dans une seule Bourse, les actions de la Société générale de laiterie, qui s'étaient maintenues jusques-là aux environs de 600 fr., sont tombées à 500 fr., sans autre cause que les besoins de quelques actionnaires obligés de réaliser et la mauvaise situation du marché.

Or, les recettes encaissées jusqu'au 11 février, se sont élevées à 11,714,696 francs 54 centimes. Les actions touchent tous les trois mois un coupon d'intérêt représentant 5 0/0 et la Société, dans l'ordre du jour de son assemblée générale, qui aura lieu le 3 Mars prochain, annonce la fixation du dividende.

Les acheteurs se hâtent de profiter de ces bas cours pour mettre en portefeuille les titres de la Société générale de laiterie. Ils font d'autant mieux que leur empressement a eu pour résultat de provoquer une élévation des cours qui sont à 520. A ce prix, c'est un excellent placement, susceptible d'une plus-value d'au-moins 100 francs, dès que les transactions deviendront possibles à la Bourse.

Nous recommandons également aux capitaux disponibles de se porter sur les actions du Rio-Tinto qui sont appelées, dans un avenir très-prochain, à une plus-value très-importante sur les cours actuels.

L'entreprise, en effet, est en prospérité croissante; la création, par les soins de la Société générale, d'une Société d'exploitation des minerais de Rio-Tinto, lui crée de nouveaux débouchés et lui assure de nouveaux bénéfices.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

L'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière, délivre des *Bons de Caisse* de la Banque hypothécaire sans commission ni courtage.

Envoyer au Président, le montant de l'achat, soit en billets de banque, soit en chèques sur Paris, soit en titres à vendre.

La conversion du 5 0/0.

L'*Association financière de France*, capital 1,200,000 francs, 1, rue Grange-Batelière à Paris, indique à tous les porteurs de 5 0/0, les moyens les plus sûrs et les plus simples de ne pas souffrir de la conversion qui paraît imminente.

A condition de prendre les devants sans attendre que cette conversion soit officiellement décidée, les porteurs de 5 0/0 peuvent conserver un *revenu au moins égal* SANS DIMINUER LES GARANTIES NI CHANGER LA NATURE DE LEUR PLACEMENT.

Indications gratuites à toute personne qui en fera la demande à l'Administrateur de l'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière, à Paris. (Joindre un timbre-poste pour la réponse.)

COGNAC DES MEILLEURS CRUS

OU

EAU-DE-VIE dite FINE-CHAMPAGNE

VENDUE PAR N'IMPORTE QUELLE QUANTITÉ

Aux prix les plus réduits

S'adresser directement au propriétaire, M. J. PEROCHON, à Lignières-Sonneville (Charente).

Pour tout renseignement, soit à M. le Curé Chaffaud, à Lignières-Sonneville (Charente), soit à Mme la Supérieure du couvent, à Kiersac (Charente).

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

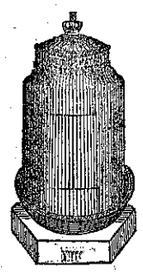

AVIS AU CLERGÉ

ET AUX COMMUNAUTÉS RELIGIEUSES

La réputation justement établie des **CALORIFÈRES GURNEY** les ont fait adopter par les Membres du clergé et des Communautés religieuses; nous les voyons fonctionner soit comme **poêles,** soit comme **calorifères en cave,** dans 16 cathédrales, 350 églises, 180 communautés, un nombre considérable de châteaux, écoles, hôpitaux, maisons particulières, etc.

(Se méfier des Contrefaçons)

La Maison accorde toutes facilités pour le paiement par annuités

ON ENVOIE FRANCO : NOTICE, CERTIFICATS ET TOUS RENSEIGNEMENTS

S'adresser : **33, Rue des Tournelles, 33, PARIS**

COMPTOIR MONTYON

(Fondé en 1850)

CHATELAIN AINÉ & Cie

BANQUE et CHANGE

Ordres de Bourse au comptant et à terme

Escompte, Paiement de Coupons

PRÊT sur TITRES (mêmes nos rendus)

AVANCES SUR PENSIONS CIVILES ET MILITAIRES

sur Warrants et Marchandises

TRANSACTIONS FINANCIÈRES ET COMMERCIALES

11, Rue Montyon, PARIS

SEITECVET BLOAVEZ. (N° 10) DISSADORN 4 A VEURS 1882.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hivizken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 4 a viz Meurs 1882.

Ar Republicanet bet oc'h ober molarjes er gear, ho deus bet c'hoant en dail da zont d'ober molarjes etrezho der Iaou all, 23 a viz C'huevrer. En devez-se ho deus kendalc'het oc'h ober ar pez a reont abaoue eun tachat so, cals trous ha cals dispac'h evid netra.

Da genta eur Republican hanvet Tenot, a lavar e carfe goud petra en deus c'hoant ar Gouarnamant d'ober en Tunisie, goude ar pez oa bet promettet d'ar Gambr gant ar Gambetta.

De Freycinet a respont e vezo renket peb tra evid ar guella hag ar c'henta a vezo possubl, hag eo achu ann affer gant ar respont-ze ne lavar netra.

Goudeze Tirard, ministr ar c'honvers, a sav er gador prezec hag a lavar n'e ket possubl d'en em glevout evid ober eun emgleo a gonvers etre ar Saozon hag ar Frans, rag ar Saozon a ziscuez beza re c'hlout, ha caër so bet assanti gantho ha plega var meur a dra, n'ho deus ket cavet e vije bet græt travoalc'h evitho. Ne ket daô beza souezet gant-se. Ar Saozon milliget a so bet atau hor goassa enebourien, na ne vezint goest d'en em glevout ganeomp nemet pa vezo bet taulet ar beac'h varnomp evid ho disamma ho unan.

Neuze Clovis Hugues, ann Depute Radical-ze d'eus Marseille, a so pell so gant mall bras o c'hortos he dro, a c'houlenn abalamour da be seurt guir, da be seurt lezen eo bet chasseet e meaz ar vro eur ganailles eus ar Russie hanvet Lavrof, o pega ennhan, emezhan, « dre ann diouscoas gant *eun taul troad dindan he zargis,* » (*sic*) (ann oll a c'hoars er Gambr.)

De Freycinet a respont ez eus eul lezen votet e 1849 he deus servichet meur a veich da chasseal e meaz ar vro cals diavezidi, Relijiuset soken, hag eo al lezen-se so bet heuliet. Egis ne ziscues ket Clovis Hugues beza goal gontant, de Freycinet evid he lacaat d'ober peoc'h, a echu, o lavaret e vezo heb dale cheinchet al lezen-ze.

Goudeze, ann autrou Cunéo d'Ornano a c'houlenn perag n'e ket bet casset d'ar gear soudardet laouanc ar bloas 1876 a so c'hoas cals anezho en Tunisie. Sonj hoc'h eus, emezhan, d'ho derc'hel c'hoas pell amzer ganeoc'h?

Billot, Ministr ar brezel, a respont ez eus renket ho derc'hel, rag re a oa anezho, mæs ne vo ket pell, pa vezo bet cavet re all da gass en ho flass, rè 1876 a vezo rentet d'ho bro ha d'ho zud. En dail, ne ket achu brezel ann Tunisie, petra benag ne gomser mui cals anezhan.

Evid achui, ann autrou Delafosse a c'houlenn digant ar Ministr d'ober petra oar æt da lacaat hor fri e afferiou ann Ejypt, en danjer da denna varnomp eur brezel spontus d'eus pers ar boblou all eus ann Europ.

De Freycinet en deus respontet ne vije ket bet brezel, n'en devoa neb aoun rag-se, ha keit ha ma vije Ministr, e raje he oll bossubl evid kenderc'hel deomp ar galloud hon deus a viscoas er vro-ze. Ober a rai, emezhan, he bossubl evid-se hag evid na zeufe netra da enèbi ous ar peoc'h. Setu adarre eun deves tremenet goude beza prezeget cals evid netra. Breman e vezo conje ac'han da Zissadorn.

Er Senat, neus bet græt ken nemet evessaat eun neubeut ous eul lezen a fell ar Republicanet da ober evid lavaret ped heur a hello ar vicherourien da labourat bemdez, mæs n'en em glever ket, hag e lavarer gortos ac'han da varc'hoas.

D'ar Guener, 24 a viz C'huevrer, ar Senat so en em assamblet evel ma oa bet lavaret deac'h evid achui evessaat ous al lezen-ze a oa deac'h e dalc'h hag, evel ma oa anat e vije c'hoarvezet, rag ne hellent ket en em glevout, al lezen so bet taulet a gostez.

Crena ra c'hoas ar Republicanet eus ho oll izili, Gambetta da genta, hag evel ne oa ket cals a dra d'ober e Cambr ann Deputeet d'ar Sadorn 25 a viz C'huevrer, en deus casset eur Republican hanvet Pradon, da zougen clemm en he hano. En dail, ar Relijiuset tennet e meaz ho c'houenchou abaoue miz Meurs 1880, a so distroet e Frans, hag ho deus ann hardiegez d'en em zastum en *ho zies*. Pradon eo hel lavar, da vihana var lavaraou eun neubeut gazetennou, hag a lavar a hent all e hell assuri neus netra suroc'h, da vihana evid ar pez a

sell ous Departamant ann *Ain* eus a behini eo Depute.

Hen a garfe goud digant ar Gouarnamant e sonj ober petra eo evid ar pez a sell ous ar Relijion ha be ve e sonj ober eun dra benag, rag ann oll a so e clasc goud, emezhan, piou anezho ho daou, ar Ferry, pe autramant de Freycinet en deus cheinchet santimant. Pradon, a sonj dezhan cahout oll speret ar bed, a c'houlenn ha be en deus bet ar Ferry keuns eus ar pez en deus græt, pe autramant ha deut e ve ann autrou de Freycinet Republican e guirionez.

Red eo goud mad petra ho deus sonj d'ober, eme Pradon, rag grœt a so bet goab ous ar Gouarnamant dreist peb tra e Departamant ann *Ain*. Trappistet Planté a oa bet assantet gantho e vijent chomet 19 evid labourat douarou ar gouent, a so breman eun ha daou ugent er memes couënt.

Lavaret din ha n'e ket eun dra spontus, hag a-c'hano, guelet petra so bet grœt e leac'h all.

En daill, ar Republicanet n'ho deus ket allet fonta goal vad ho Republic evid c'hoas, ha ne de ket goal barfet var he c'hillorou, p'ho deus aoun e ve discaret gant eun nenbeut Relijiuset.

Ar pez en deus respontet Goblet, Ministr ann afferiou evid diabars ar vro n'en deus ket allet contanti Pradon. Da genta en deus disnac'het lavaret petra en devoa c'hoant ar Gouarnamant d'ober evid ar pez a sell ous ar Relijion, ne renc ket hen discleria d'ann hini kenta a garfe her goulenn diganthan. Goudeze en deus disnac'het e ve en em assamblet adarre ar Breuriezou Relijiuset, rag ne heller ket lavaret penaus evid eun neubeut Relijiuset distroet er vro ho devoa renket cuitaat, hag eur 25 qenag anezho o veza commanset beva adarre evel kent gant ho breudeur so chomet er c'houenchou, e ve c'hoas beo ar Breuriezou Relijiuset. Neus ket a hent all peadra da fusta eur c'has. Goblet en deus scrivet d'he Brefedet, hag int ho deus respontet n'ho devoa allet cavout nemet eur 15 Trappist benag e *Planté* (Ain) eun 10 Capusin benag el *Loire-Inferieure* (hag unan eus ar re-ze a oa ann Tad Flavien, a vez er bloas-man o prezec ar c'horais e parrœs Sant-Vao, e Kemper), hag eun neubeut all er *Haute-Garonne, Dordogne* ha *Maine-et-Loire*. Ha c'hoas ar re-ze oa distroet d'ho zi pa oa Paul Bert, Ministr, ha ne ket dindan ar Vinistret nevez.

Neus ken, emezhan, ha breman eo diœs compren perag e oa Pradon ker spontet ha ker bras counnaret.

Ann autrou Goblet en deus promettet ouspen, egis ma tlie c'hoarveout, en dije ar Gouarnamant evesseat mad da viret ne alje ar Breuriezou Relijiuset en em assambli a nevez, hag evelse eo ec'h achu ann affer.

D'ann ampoent-ze eo deut ann autrou Ribot da renta cont eus al lezen a c'houlenn d'eus pers ar Gouarnamant e ve lezet da antreal e Frans oll marc'hadourez Bro-Saoz heb ma ve grœt dezho paea muioc'h eget ar re a baeo ann neubeuta. Goulenn a ra voti al lezen-ze ar c'henta guella, mœs goulenn a ra ive e ve roet dezhi da anaout petra so caus neus ket bet allet ober gant ar Saozon eur guir emgleo a gonvers.

Rouvier, a oa Ministr ar C'honvers gant ar Gambetta, a lavar ive e c'houlenn ar memes tra, ha neuze a lavaro he unan petra so bet caus n'eus ket bet allet cass da benn ann emgleo-ze.

Den ebet ne lavar netra mui, ha kense e voter ragtal al lezen, hag ar Gambr evid achui,a vot d'ar red eun neubeut lezennou all.

Neus ket bet grœt cals a dra gant ann Deputeet beteg hen, hag evelken, ec'h en em gavont ker scuis, ma lavaront mond da gemer vacansou d'oc'h adalec ar 15 a viz Meurs beteg ar 15 a viz Maë.

Evid ober eur sort labour divalo evel ma reont, e ve couls dezho beza er gear ? kement-se ne heller ket lavaret ho deffe cals a boan evid paca ar pœamant bras a roer dezho ! A.

Reolen var ar iun hag ar vijil epad ar C'horais evid Escopti Kemper evid ar bloas 1882.

RAK-SE :

Goude beza goulennet sklerijenn digant Doue, ha kemeret ali hor Breudeur ar Chaloniet euz a iliz kathedral Kemper.

Or beuz gourc'hemennet hag e c'hourc'hemennomp ar pez a zo ama var lerc'h :

I

Alia a reomp stard ann dud fidel euz hon Eskopti da viret epad ar C'horaïz al lezennou santel douget gant ann Iliz divar benn ar iun hag ar vijil.

Goulskoude, hervez ar c'halloud or beuz bet evit kement-se digant hon Tad Santel ar Pab, dre al lizer a c'hras skrivet d'eomp d'ar 5 a viz kerzu 1880, e roomp kounje da zibri kig epad ar C'horaïz, da zul, da lun, ha da iaou, betek ar meurs varlerc'h ar Zul-Bleuniou, hag ive d'ar meurs-se ; da zul, e vo gellet dibri kig da veur a bred, hag enn deiziou all da eur pred hebken.

Ar re n'emaint ket dindan lezenn ar iun pe a zo bet *dispanset* euz al lezenn-ze, a c'hell dibri kig meur a vech bemdez.

II

Gellet e vezo dibri amann, leaz ha fourmach, epad ar C'horaïz heb-da-hed, ha viou betek ar meurs varlerc'h ar Zul-Bleuniou, ha zoken d'ar meurs-se.

III

Ar Bersounet, Beleien ar c'houenchou hag ar skolachou hag ar Gonfesoret a c'hello ouspenn, gant n'her graint ket enn eur feson jeneral, dis-

kleria eo *dispanset* pe euz ar iun, pe euz ar vijil, n'euz forz pe zeiz, ar re o deffe eur rezoun vad bennac da c'houlenn ann *dispans-se*.

IV

Hervez ar c'halloud on euz bet dre eul lizer a c'hras skrivet d'eomp d'an 10 a viz kerzu 1880, e roomp *dispans* d'ann oll, epad ar bla-ma, euz a vijil ar zadorn. Mes ne roer ket ann *dispans-se* evit ar zadorniou euz ar bloaz a zo deiziou iun evit ann dut fidel e jeneral,

V

Hervez ar c'halloud on euz bet dre eul lizer all a c'hras, e roomp ive *dispans* euz ar vijil evit gouel sant Mark hag evit lun, meurs ha merc'her ar Rogasionou.

VI

Hervez ar pez a verk d'eomp hon Tad Santel, ann dud fidel á boanio da ober aluzennou hag oberiou mad all abalamour m'eo douseat evitho lezenn ar vijil. Digas a reomp d'ezho da zonj e c'hell ann Iliz, pa gav d'ezhi eo red, ha d'ezhi eo barn an dra-ze, chench eur binijenn enn eun all ; mes n'ema ket enn he galloud avad kas d'ann traon lezenn ar binijenn.

VII

Ann dud fidel a c'hello rei d'ar Bersounet, da Veleien ar c'houenchou hag ar skolachou, ha d'ar Gonfesoret, pe teuler enn eur c'hef a vezo lakeat evit kement-se e peb iliz hag e peb chapel, ann aluzennou o devezo bolontez da rei evit oberiou mad hon Eskopti e plas ar iun hag ar vijil ma vezint bet *dispanset* anezho.

VIII

Ar Bersounet a c'hello digeri Pask da sul ar Basion, hag he zerra da zul ar Pastor Mad, mar o deuz eur rezoun vad evit kement-se.

IX

Ar gest evit ann Douar Santel, goulennet gant ann Tadou a Urs sant Franses e Jerusalem, ha kavet mad gant ar Pabet, a vezo great da Vener ar Groaz.

Hag e vezo ar gemenadurez-ma lennet enn oll ilizou euz hon Eskopti, da bron ann offerenn-bred.

Roet e Kemper, dindan hor sin ha siell hon armou, ha dindan sinatur sekretour hon Eeskopti, ann 2 a viz c'houevrer 1882.

† D. ANSELM
O. S. B.
Eskop a Gemper hag a Leon
Dre urs ann Aotrou'nn Eskop
PEYRON, Chaloni a Henor,
Sekretour ann Eskopti,

Prezegen evid deis kenta ar bloas.

Diverraen.

Tremen ra peb tra er bed-ma nemet hon oberou mad ha fall. Setu perag ne dleomp istimout evel madou guirion nemet madou dreist natur, madou ar bed all, hag ar moienou da dizout hon destinadur. Da fin ar bloas, guelomp eta, ha ni a ve prest da barissa dirag Doue. Evit rapari hor faziou hag hor mancou tremenet, greomp hor sonj da dremen ar bloas nevez e peoc'h gant Doue, gant ann dud ha ganeomp hon unan. —

Breves sunt dies hominis... sicut umbra dies nostri super terram.

Derveziou an den var an douar a so ber, ...tec'het ha tremen a reont a biou evel eur vogeden. (Job. xiv, 5.)

Deac'h diveza e oa eur bloavez o finissa ; hirio setu eun all o commans, En doare-ze e tremen, e tired buhan-spontus, an eil varlerc'h egile ar momentchou, an derveziou, ar miziou a ra buhez an den var an douar ha gant rezon e lavare guechall ann den santel Job, pe gentoc'h, ar Speret-Santel dre he c'hinou : *Breves sunt dies hominis ; sicut umbra dies nostri super terram* : Hon derveziou var an douar a dremen buhan ; mont a reont abiou evel eur skeud, evel eur vogeden. En hevelep fesson ar joa hag ar plijadurezou, couls hag ar glac'har hag an dristidigez ; eürusted ha madou couls ha maleuriou ar bed-ma ; en eur ger, oll darvoudou buhez an den ne dint nemet traouigou dister, eun tamic moged scanv a gers gant an avel, ha ne veler, eun tachadic goude, doare na tress ebet dezhan. Tremen ra eta peb tra, er bed-ma, evel eur bouill-moged. Guelet kentoc'h : hag a bed, e penn kenta eur bloavez, a denn varnezho daoulagad an oll, a so meulet, istimet hag henoret, a lacá meur a hini all da veza jalous outho ; ha da benn fin ar bloavez-se ne vezo mui menec nag hano ebet anezho ! Hag a hini a gommans ar bloas nevez-ma leun a ners hag a iec'het ; lavaret a raffec'h ec'h helfent heb aoun ebet, difiziout ar maro d'ho discar, sonjal ra dezho ho deus c'hoas cals bloaveziou da veva ; tud ha ne velint ket soken, ar bloavesma oc'h achui, hag e c'helfet scriva var ho béz ar c'homsou-ma : *Breves sunt dies hominis..... sicut umbra dies nostri super terram* : deveziou an den se a so tremenet buhan spontus ; eat int abiou evel moged ! Hag a bed ho deus commanset ar bloaves nevez achu oc'h arvesti ho finvidigeziou, o lacaat ho daoulagat da bara gant levenez var an oll draou caër a oa dezho, o compren pegen start e oa diasezet ho fortun, o sonjal penaus, dre be seurt ijin e teujent aben da greski c'hoas ho leveou hag ho danvez ; ha setu n'en deus ket c'hoas morzol an amzer, o skei var horolaj ar c'hantvejou sonet an heur diveza eus ar bloavez-se, m'ar d'eo ho finvidigeziou, ho zenzoriou teuzet evel an erc'h dirag an heol. Ha setu ho fortun couezet en he foull, setu eleac'h dastum danvez ha madou nevez, setu int couezet er bez, o cass gantho netra ken nemet eul lisser ha pevar goz planken ! Guelit a rit eta, va breudeur, tremen ra pep tra er bed-ma : *Breves sunt dies hominis... sicut umbra* etc.

Gouscoude va breudeur, fazia ran. Nan, traou a so ha na dremenont ket ; traou a so hag a chomm ha na hellont ket beza distrujet, traou hag a chom stag ouzomp, hag a heuil ac'hanomp beteg en Eternite. Ha pere eo an traou-ze ? Hon oberou mâd pe fall. Hon oberou a chomm evit beza barnet ; chom a reont evit beza punisset pe recompanset. En hevelep fesson, en deis kenta eus ar bloas-ma, na hellan ket, a gav d'in, ober netra guelloc'h nemet ho lacaat da bleustri var an doare da implija mad ar bloavéziou a ro Doue deoc'h, abalamour deoc'h goude beza hadet, da zastum frouez ha ne vreinint ket, mes a heuillo ac'hanoc'h beteg en tu all d'ar bez, beteg e balansou justis eternel an Autrou Doue.

Guelomp eta da genta, petra zesc deomp ar Relijion gristen divarben implija mad an amzer ; goudeze peb unan a velo petra en deus da ober var gement-se.

I

Eur fazi hag eun dromplezoun vras ha danjerus a ren etoues an darn vrassa eus an dud. Red eo en anzao,eur bloavez a so var hor meno, eur bloavez mad hag eürus, pa velomp peb tra o trei mad ganeomp, pa ia hon afferiou endro egis ma c'hoantaomp ez affent. Ha pa zigouez deomp, gant kement-se, cahout c'hoas ouspen cals madou, cals plijadurezou, oll ezamanchou ar vuhez, e lavaromp neuze, o teuler eur sell var an derveziou tremenet: Setu e memp bet eur bloavez mad, ha ne c'houlennomp ken tra nemet cahout fors bloaveziou all ken eurus hag henez. Mui sonj, mui soursi a netra all ebet, hag e kerzer evelse varzu an amzer da zont evel tud dall, tud touellet, n'ho deus nemet eur sonj en ho fenn hag en ho speret : cahout plijadur ha danvez.

Va breudeur dirag daoulagat ar Relijion ma'z oc'h ganet enhi, an doare-ze da gompren an traou ha da gass he vuhez a so a grenn faoz ha risclus. Ouspen a lavaran ; dirag sclerijen ar rezon pe ar skiant vad soken, kement-se a so danjerus ha diskiant. Rag, hervez sclerijen ar Relijion hag ar rezon ne dleomp prizout, istimout eun dra, cahout joa, staga hor c'halon outhan, nemet dioc'h an daloudegez en deus. Ar pez so faoz, a lavar deomp ar Relijion hag ar rezon, ar pez so faoz, bresc ha tromplus, ar pez a dremen gant an amzer, na virit ket beza prizet, istimet, caret ganeomp kement hag ar pez so guirion, ar pez so ferm ha start, ar pez a so padus hag eternel.

Hogen, ar virionez-se, eur veich anavezet, eaz eo deomp compren ne dleomp istimout madou ar vuhez-ma, plijadurezou, ezamanchou ar vuhez-ma, en eur ger, eurusdet ar vuhez-ma, na labourat ha poania d'ho c'haout nemet gant moder, o clask da genta tout, madou ar bed all.

Hag evit guir, petra so muioc'h faoz, muioc'h bresk eget ar madou, ar joaiou, ar plijaduriou, an eürusted-se eus ar bed-ma ? Pehini eus an traouze a hell miret ous an den da goueza er malheur hag er jagrin ? Greomp eur sell var ar pez a dremen alies er bed dirag hon daoulagat. Guelet a rit ann dud pinvidic-mor, ar pennou bras-se eus ar bed ? Petra vanc dezho eus kement a hell renta eun den eurus var an douar ? Netra. Beza ho deus aour, arc'hant, danvez, madou, henoriou, plijaduriou a bep seurt. N'ho deus nemet c'hoantaat eun dra, ha doc'htu ema dezho. Peb hini eus ho froudennou a deu da veza eul lezen a dle an oll plega dezhi. En ho zies, en ho faleziou n'ho deus netra da ober nemet treina ho c'horf lach ha didalvez dindan lambruscou alaouret, pe hen astenn var cadoriou soubl meurbet goloet a zei hag a voulous. Evit ho frejou, netra na ve espernet eus a gement so mad ha lipous da zibri ha da eva. Pa'z eont er meaz eus ho zi, hag a lorc'h, hag a drous a so gantho ! An dud oc'h ho guelet o tremen, a zigor ho ginou hag a chomm a ban, da sellet eus ho a-kipach caer ha skedus. En dro dezho eur maread servichourien, lakizien guisket e peb seurt liou, a so prest, a gleis hag a zehou da seveni ho urzou, fors petra vent, hag e vent soken, countrol da lezen Doue. Na zenter ket oc'h Doue ; ous ar re-ze, avad, e senter var ar ger ; beza int muioc'h eget Doue var ann douar. Evel Adam e penn kenta ar bed, an oll a stou hag a bleg dirazho.

Mez, va breudeur, m'er goulen diganeoc'h, pegeit e pad kement-se ? Er gouzout a rit, aliez setu e kouezont a greiz tout, hag an drouz a reont o koueza hon laka souezet maro ; hag e leac'h kement all a ebatou, a ezamanchou, a blijadur, rezou a binvidigez, a lorc'h hag a zigoriou e veler o tont varnezho ar poaniou speret, an enkresiou, an anken, ar jagrin, ar vizer, hag ouspenn, aliez, ar vez hag an dismegans.

Guelet e m'eus, eme ar profet David, guelet e m'eus an den impi savet huel-huel evel ar vezennou Cedr var menez Liban. Ne m'eus great nemet tremen ha n'edo dija mui. Er c'hlasket e m'euz, ha ne m'euz kavet tress ebet dezha.

Nedo dija mui ! Setu aze, va breudeur, ar ger diveza, goude oll joaiou, oll eurusted ar vuez-mâ. Setu, choaz eur veach, ar pez a veler o c'hoarveout ken stank gant an dud eurussa er bed-mâ. Petra eo deomp, eta, estimout ha karet kement ar seurt traou-se ? Penaoz koumpren e z'eus tud ha ne reont epad corden ar bloaz, nemet sounjal noz-deiz en traou-se, labourat, poania, c'houëzi, terri ho c'horf ha dibri ho speret gant traou ken bresk ha ken vean, traou a bad ken nebeut amzer, heb sonjal morse en traou a heuill ac'hanomp en Eternite. Ha kement-se dirak ar Relijion hag ar rezoun a zo beza foll ha diskiant.

Christenien ha tud rezounapl ma z'omp, n'eo ket en doare-ze, va breudeur, e tleomp koumpren an traou. Pe n'hi zo goasket gant ar baourentez, pe

n'hi a vèv e kreiz ar madou hag an danvez, ar Relijion hag a rêzon a ro deomp oll, var gement-se ar memez kentelliou. M'ar d'omp paour e teskont deomp arabat kaout re a c'hoant da veza pinvidik, arabat deomp kaout eun avi divoder oc'h ar re a zo, siouas dezho ! eurus ervez ar bed. M'ar hon deus avoalc'h, en em gountanti gant ar pezik hon euz, o sounjal e tâl kant guec'h muioch hor stad dister eget fortuniou braz, fortuniou kaër na vironт ket an den dioc'h poaniou kriz, hag a goller aliez en eun taol.

M'ar domp pinvidik e teskont deomp n'en deus ket Doue lakeat etre hon douarn danvez ha madou ar bed-mâ evit ober goal implij anezho, evit ho zrei hag ho lakaat da dalveout eneb dezha, nag evit kaout tro d'en em fougeal, da denna varnomp lorc'h hag orgouil ; en deus Doue ho roet deomp evit ma implijimp anezho evel tud bleinet gant sklerijen ar feiz, evel tud savet e skol Jesus-Christ hag hini an Abostol bras sant Paol a lavar deomp possedi an traou-sé hag ober gantho egis pa na vent ket deomp, da lavaret eo heb staga hor c'halon outho, gat aon, evel a lavar ar memez abostol, na gouesfemp en dentation, e pechou an drouksperet hag en eur maread dezirou vean, noazus ha danjerus meurbeut a gass an den da goll hag a daol anezho var he benn en islonk eternel ; *quæ mergunt homines in interitum et perditionem.*

Laoskomp, eta, ar bed da gredi ha da lavaret ar pez a garo divarben eurusted faoz ha tromplus ar bed-mâ. Evidomp-ni, va breudeur, n'eo ket er bed izel-mâ, a zaëlou hag a vizer e tleomp clask ar madou guirion : varzu an env eo deomp hirvoudi ha sevel hor c'halonou. Ha m'ar deus eun eurusted benag var an douar,an eurusted-se a zo evit ar guir gristen, an hini a lak he oll fisians e Doue, en deus kemeret Doue evit he lod hag a zo fidel d'he lezenn : *Beatus cujus Dominus Deus ejus.*

Rak-se, va breudeur, ar bloaveziou a dremenet var an douar na dleit ho estimout mad hag eurus nemet e kement ma tremenit anezho santelamant. Ia, m'ar doc'h bet beteg hen pinvidik eus a c'hrassou Doue,m'ar ho peus tanveat an dousder a gaver er vertuz hag en devotion, m'ar ho peuz dastumet tenzoriou a oberou mad hag a veritou, m'ar ho peus en em zantelleat o pratika an oll vertuziou christen hag oc'h ober ho c'holl deveriou, m'ar ho peus tremenet ho ploaveziou e joausted eur galon bur hag e mignounaj ho Toue, oh ! neuze ho ploaveziou a zo mad hag eurus. Malheuriou a zo bet, marteze,kouezet varnoch; great ho c'heus kollou, bet ho c'heus poan ha chagrin, n'eus fors ho ploaveziou 'so mad hag eurus,rak kountet e vezent deoch evithan Env.Gouzanvet oc'h eus poaniou, ankenniou, klenvejou ; n'eus fors tremenet int, pe tremen a raint, mez hoc'h oberou mad hag ho meritou a joum ; heuilla raint ac'hanoc'h beteg e hârs tribunal an Autrou Doue : ne dremenint ket : padout a raint doug an oll Eternite.

Eur pennad all eur veich all) F. B.

Petra c'hoarvesfe mar galfe Boysset hag he sclisseu dispartial e guiriones ann Ilis hag ar vro.

Lavaret am eus dija deoc'h eun dra benag divar benn ar sitoian Boysset, hag al lezen en deus c'hoant d'ober evit torri ar *C'honcordat.* Ne ouzon ket hag hen a hello ar sitoian Depute-ze hag ar 4 ugent so oc'h he heul, ne ouzon ket hag int a hello cahout ho c'hoant. Ar pez a garfent ober e ve distaga a grenn ann Ilis dious ar vro. Ar pez a ouzon hebken, eo n'eus ket moien var ho meno, d'ann Ilis ha d'ar Republic grouiat var ar memes liser, na ne alfent morse beva e peoc'h ebars en eur memes bro, ar pez a so gaou, evid ann Ilis da vihana.

Mar deo diskiant avoalc'h ha disleal Republicanet ann diou Gambr, evid teuler ann Ilis a gostez, ehana da baea ar Budjet dezhi hag enebi outhi goassa ma hellint,evel ma fæsonont cahout c'hoant d'hen ober, int a lacai a dra sur ann disurj e coustians ar gristenien, rag ar pez brassa eus ar Fransizien a so c'hoas guelloc'h gristen eget na sonjer, ha ne garfent ket e ve tennet ho Relijion digantho.

A hent all, oll counnar enebourien ann Ilis, hag e vent oll unanet assambles, ne vezint ket crenvoc'h eget Bismarck, en deus renket ehana da bersecuti ar Relijion, hag anzavout ne oa ket galloudus avoalc'h evid enebi ous Doue.

Ar Radicalet a hello distruja cals traou, tenna digant ann Ilis he bara bemdeziec, miret outhi d'ober he lidou ha serra ann Ilisou, mæs biken ne hellint distruja ar Relijion gatolic. Da hounez, Hor Zalver Jesus-Crist en deus promettet ne varvje morse, caër ho deffe ar re fall enebi outhi. Ouspen, ar bobl touellet gant ar re fall, ne vel ket goall sclær evid c'hoas en traou, mæs dond a rai he zaoulagat da zigorri, hag ec'h anavezint sclær petra ho deus c'hoant ar Radicalet d'ober, pa velint ne vezo mui conje da heulia ar Relijion hag e renco ar veleien mond cuit ma n'ho deus ket c'hoant mervel gant ann naon. Int a zigorro ho daoulagat pa velint ar Gouarnamant o tenna digantho ann Ilisou ho deus savet pe caereat, evit ober anezho eur c'hoc'hi benag, eur vagasin pe eun theathr. Int a anavezo pegen red eo dezho cahout beleien, pa ne gavint mui anezho dindan ho dorn da rei dezho ho sacramanchou e iec'het hag e clenvet.

E kement leac'h ma vezo possubl hen ober, ar parræsionis en em glevo etrezho evid ma alfe ho beleien kenderc'hel da chomm gantho, mæs evidse e renkint ho faea, ha buhan avoalc'h ec'h anavezint penaus ne vezo talvezet da netra dezho e ve bet taulet en traon Budjet ar Relijion, rag n'ho devezo ket eur guennec neubeutoc'h da baëa d'ar Gouarnamant.

Ann hanter-cant million a vez stlapet hirio d'ar veleien, evid miret outho da vervel gant ann naon a vezo goal implijet, hag ann dud paour ne ren-

kint ket paea eur guennec neubeutoc'h evid-se. Setu petra a velo buhan ar bobl a vel ker sclær pa vez hano da baëa eun dra benag. Hag ouspen, ar stad-se na hello ket padout goal-bell. Ar brezel a enep ar Relijion na hell ket padout atau hag heb ehan en eur vro ! Heb dale cals e vezo red ad-sevel ar pez a vezo bet discaret gant ar Radicalet. Ar Gouarnamant he unan a velo buhan avoalc'h ne hell ket beva eur vro heb ar Relijion, hag e savo adarre Budjet ar Relijion, discaret ha lonket gant ar Republicanet heb tam profit evid ar bobl. Red a vezo neuze sevel cargou nevez var ar vro, hag e vezo c'hoas ann dud paour a renco paea Budjet nevez ar Relijionou goude beza paet ar Budjet coz. Ar bobl paour eo ta en devezo ar muia da c'houzanv d'eus ar gaou a rai ar Gouarnamant d'ann Ilis. Rag-se, ni, a so guir vignonet ar bobl, e rencomp lavaret dezhan araug, petra c'hoarvezo ganthan ma ia a du gant ann dud fall ho deus c'hoant ober ar sort lezennou dizoue. Dao eo cahout fizians penaus ma ve votet al lezen-ze gant ann Deputeet, ar Senatourien, da vihana, ho devezo skiant vad avoalc'h ha lealdet evid taul a gostez eul lezen ne ve mad nemet da lacaat ann disurj er goustiansou ha da noazout, ann oll her goar anat, da vrassa mad ar bobl evid ar c'horf evel evid ann ene.

A.

Ar Republicanet a fougass ne ve morse disunvanies etrezho, setu aman gouscoude eun dra hag hen a ziscuez anat, penaus Leon Say, Ministr ann Tenzor, ha Goblet, Ministr ann afferiou evid diabars ar vro, ne dint ket a unan da vihana etrezho. Setu perag :

Goblet a sonje dezhan en dije cavet æs avoalc'h eun neubeut plassou etoues reseourien ar c'hargou evid ar Brefedet a zisplije dezhan, mæs Leon Say n'eus ket bet falvezet ganthan rei he c'hoant dezhan, hag en deus respontet anezhan ragtal :

Ho Prefedet a so mad pe ne dint ket, mar d'int mad, dalc'het anezho ganeoc'h ; ma ne d'int ket n'hellan ket fiziout ennho arc'hant ar vro, ha n'eus ken nemet ho c'hass cuit evel traou didalvez.

Respontet mad en deus Leon Say, hag e guirionez. ann hini n'eus ket gouezet ober he vicher evel Prefet, ne hello morse entent evel ma eo dleat ous arc'hant ar vro.

A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Kerneis, person Bohars, a so nevezmaro.

Ann autrou Messager, cure e Guilers-Brest, a so hanvet cure e Mespaul.

Ann autrou Le Gall, cure e Lanurvan, a so hanvet cure e Guilers-Brest.

Ann autrou Pérès, cure e Mespaul, so hanvet cure e Lanurvan.

Le sou de l'orpheline.

1

Ecoutez ! c'est une histoire
Qui remonte au temps de jadis,
Un jour, dépouillant sa gloire,
Jésus vint du Paradis.
Tout petit, pauvre, il chemine ;
Or, voilà. je ne sais où,
Qu'il rencontre une orpheline :
« Veux-tu me donner un sou ? »

2

L'orpheline aux tresses blondes
Regarde l'enfant des cieux,
Et de grosses larmes rondes
Lui perlent dans ses grands yeux.
Puis de sa poche bien close
Tirant un sou bien luisant,
Tremblante, sa main le pose
Dans la main du Tout-Puissant !

3

Or, Jésus lui dit ; « Petite,
Dans ta poche fouille encor ! »
Et l'enfant toute interdite
En retire un louis d'or !
A l'humble enfant qui s'incline
Jésus disait : « Pas d'effroi !
« Tu donnes en orpheline,
« Moi, je sais payer en Roi ! »

Guennec ann emzivadez.

Suadeo tibi emere a me aurum ignitum, probatum .. (Apoc. III, 18.)

1

Selaouit mad, oll,eur gonchen,
Eur gonchen ver, hag hi coz, coz.
Eun deis Jesus c'hoantaas disken,
Dianat, eus he varadoz.
En hent e ia, paour,bihanic ;
Setu, (peleac'h, na ouzon ket)
C'hoarvezas ganthan eur plac'hic :
« Ha din-me 'r guennec a rofet? »

2

Neuze plac'hic he bleo melen
A sell piz bugel an envou
Flour, ha puill evel eur c'hlizen
E tars en he lagad daëlou.
Eus e c'hodel, eus ann douna
E tenn eur guennec lugernuz ;
En lacaat a ra, n'eur grena,
E dornic ann Oll-C'halloudus !

3

Jesus a lavaras : « Ma flac'hic,
En da c'hodel clasc adarre. »
Na pebeuz spount d'ar bugelic
Eul' « lois aour » a lamm ac'hane !
« Oh ! bez dinec'h, ma merc'hic keaz,
Eme Jesus ; te ro din-me ;
Te ro 'vel eun emzivadez,
Me voar paéa 'vel eur Roue.

BARZ COATMIN.

HISTOR BURZUDUS
ha beachou Corentin Kemper
SCRIVET GANTHAN HE UNAN.

(Kendalc'h.)

Mogedi a rea cals ar plous hag ann duillou keuneut ; mœs glibet egis ma oant bet epad ann tourmant, ne reant ket c'hoas tân flamm. Langourdaine hag ar re all ne felle ket dezho gouscoude mont cuit abars beza sur e pegfe ann tân en tonnellou. Nemet egis-se ne hellent beza sur ne c'hoarvesfe droug ebet gantho d'eus pers ar justis. Coll a reant pasiantet, ha gouscoude ne oa ket bet cals dale, rag clevout a reamp c'hoas ar peziou canol o crosal.

Langourdaine e teuas souden eur sonjeson dezhan ; kemer a reas diou voutaillad skuidam, hag e stocas anezho ann eil ous heben eoc'h d'ann tân ha kerkent ha ma couezas ar skuidam d'eus ar boutaillou torret, ar flamm a savas.

Neuze e redas er meaz buhana ma hellas, en eur grial :

Alo ! græt eo ; dispeget oll, kenavo d'ann amezeien, ni vezo abred eleis c'hoas evid guelet ann tân *artifices* oc'h achui.

— Pare oud ? emoun-me da Iann, a seblantas din cula var he giz eleac'h dont var araug.

Marteze en devoa græt mad, rag Langourdaine, en em gavet dija var dreuzou ann nor, a zistroas, o lavaret :

— Seis cant mil gurun ! Hag ann daou doussec hon deus ancounec'heat !

Clevout a rean dent Iann o stracal :

Nicolas a respontas :

— Petra ra-ze ? Brema touchant e vezo sarret ar scoutill e laë, hag abars eur c'hart heur ac'han e vezint er forn.

Re vir a oa, rag ar bern keuneut a ioa o commans devi egis eur podat odivi devet. Me ro va c'halon da Zoue, emoun-me, o velet ann diveza eus al lamponet o vont da dreuzi ann nor, ha d'he serra var he lerc'h. C'hoarveout ar pez a garo ! Me ia d'ober va labour. Hag e rois eur pez taul bo-c'hal var penn al lampon-ze, o tiscar anezhan kerkent a dreuz ann nor.

Ar re all a zistroas ouzin counnaret, ha Iann a gemeras ann teac'h o tisnac'h ac'hanoun, hag o chouhal :

— Ne ket me eo ! Ne ket me eo !

Hag ez eas da guzet, piou voar peleac'h.

Hogen, pa oa Langourdaine e pega ennoun dre va bleô, c clevjomp eur vouez o tont eus al laë, a oa cals galloudussoc'h eget canoliou Loïs Filipp, hag hi a lavare :

— Emer o vont da rei butun dezho ho goalc'h ! Da biou ann dro ?

Hag er memes amzer, eun trous anavezet a laouenaas va c'halon, trous heuzou mama Kemper o tisken el lestr egis ma vije bet eun hanter rejimant cavalierien oc'h ober tro ar pont d'ann trot bihan, ha moues Fanchette o tont eus eun tamic pelloc'h, hag hi a lavare ker skiltr ma vije clevet dreist ann oll trous all :

— E peleac'h emoud-te, va C'horentin ? Lavar eun dra benag buhan, ma ve guelet ne d'oud ket maro.

Ne ouzoun ket caër ous petra oa henvel mama oc'h antreal er c'haô. Caër e ve clasc ac'han d'ar bloas nevez, ne ve cavet netra henvel ous ann taul avel-ze, nemet marteze gurun Brest, ha c'hoas, biscoas n'am eus he velet.

Langourdaine, Nicolas hag ann daou lampon all a chôme c'hoas, pe guir n'am boa lazet nemet unan, a oe tanfoueltret en traon var ho fenn gant eun taul penn hebken, hag en ho flass, e velis bisaich caret mama garet gant eur mouchouer endro dezhi, rag ma oa bet er mintin-se e cavout ar marechal kezec, en devoa tennet dezhi gant he gevel daou zant a lakea anezhi da vont en arraich. Ar c'hoste dehou eus he fenn a oa coenvet egis eur citrouillezen.

— Mil gaulen bomm, emezhi, c'huez vad so aman ganeoc'h ! c'huez ar skuidam devet. Ar ganailles-man eta, ho devoa c'hoant lacaat ann tân el lestr ! E peleac'h ema va arc'hant ? De mad did, Corentin ; goasseat oud cals. Te a glasco c'hoas eur veich all c'hoari da benn, merlus-bihan.

Pega a reas e Langourdaine a oe dilec'het he scoa gant ann taul, hag e stlapas anezhan dindan he breac'h dehou ; Nicolas a ioa dija dindan he breac'h all. Hi a felle dezhi mouga ann tân, hag evel ne oa ket dour er c'haô, e pladas ann daou gokin var ann tân ne oa ket c'hoas goal ledan,hag ec'h asezas varnezho.

Travoalc'h e oe ; ann daou gokin a oe gaouet eun tamic, mæs ann tân a oe mouget egis gant eur mouger-goulou.

Fanchette a nije evel eul labous, hag hi o lenva hag o c'hoarzin assambles, ne ehane ket o lavaret:

— Ah ! Corentin ! va c'henderv paour Corentin !

— Setu me aman ive kiniterv Fanchette, a falvezas da Iann Piteux da lavaret o tont eus ann toul razet e peleac'h e oa æt da guzet. Mæs hi ne reas van ebet.

(Eur pennad all eur veich all.)

A.

Madou ann douar.

En despet d'ann amzer,a so bet eus ar re gaera, ne oa ket eur fors tud var ann dachen en diveza marc'hat. Kense so bet distaul.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 24 lur. 16 guennec.Er sizun dremenet e oant d'oc'h 25 l.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 30 lur; segal, 20-22 lur; hey, 19 pe 20 l. kerc'h, 19 l. 10 g; ed-du, 19 l.

KEMPER. — *Dissadorn 25 a viz C'huevrer 1882,* (dre ann 200 lur.)

Guinis 28 l. »» g. — Segal 18 l. »» g. — Hey 16 l. 10 g. — Kerc'h 18 l. »» g. — Ed-du 16 l. — Avalou-douar 4 l. 10 g.

A.

Bulletin de l'Association financière de France.

La Banque d'Angleterre a réduit son escompte de 6 à 5 0/0. La Banque de France a imité cet exemple en abaissant le taux de l'escompte de 5 à 4 1/2 0/0.

Malgré cela le marché n'a repris qu'une animation relative. N'étaient les achats du comptant qui profitent des cours actuels pour mettre en portefeuille certaines valeurs dépréciées par suite de la crise, les transactions sont pour ainsi dire nulles sur le marché à terme.

Les agents de change les plus maltraités par la débâcle ont cédé leurs charges et les nouveaux titulaires agréés par la chambre syndicale, vont certainement redonner au marché l'activité qu'il a perdue. On peut donc s'attendre à une reprise sérieuse des affaires dans le courant de Mars.

En attendant, nous avons à signaler l'excellente attitude de nos fonds publics. Le 3 0/0 a progressé à 83, l'amortissable à 83.35 et le 5 0/0 à 115.10.

Les recettes de la Société générale de laiterie s'élèvent au 18 Février à 11.988.822 fr. 44 cent. Nous complétons les renseignements que nous avons donnés la semaine dernière. C'est bien d'une période de neuf mois seulement qu'il va être rendu compte à l'Assemblée générale.

C'est bien à cette première période de neuf mois que se rapportent d'abord les trois coupons d'intérêt payés trimestriellement représentant 5 0/0, et ensuite le dividende que doit fixer l'Assemblée générale.

Les actions de la laiterie, qui figurent à la cote officielle de la Bourse où elles se négociaient il y a un mois de 640 a 650, et qui dans un jour de surprise, étaient tombées la semaine dernière à 500 fr., sont demandées maintenant de 515 à 520 fr. et on sent qu'elles vont rapidement se rapprocher de leur prix normal antérieur à la crise financière.

Les actions de Rio-Tinto sont toujours l'objet de transactions suivies. La Compagnie a un champ d'action très étendu, dans les travaux d'extraction des pyrites et de la production du cuivre sur place ; elle a en outre d'autres projets qui doivent recevoir leur application sur ses mines mêmes.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

Chemins de fer Romains.

Malgré toutes les réclamations qui lui ont été adressées par les porteurs d'obligations des Chemins de fer romains, le Gouvernement italien n'a pas voulu revenir sur la mesure qu'il a prise d'effectuer à Florence seulement le payement des coupons échus sur les dites obligations, dont le service financier est à sa charge depuis le 1er Janvier dernier. En présence de cette mauvaise volonté, il était indispensable pour les porteurs français qu'une maison honorable voulût bien se charger, à des conditions modiques de faire encaisser à Florence tous les coupons échus: Pour les dix-huit coupons échus et représentant une somme de 111 fr. 28 cent. par obligation des Chemins de fer Romains.

L'*Association financière de France* ne prélevera qu'une commission de *90 centimes par obligation*, le change restant bien entendu à la charge des obligations.

La conversion du 5 0/0.

L'*Association financière de France*, capital 1,200,000 francs, 1, rue Grange-Batelière à Paris, indique à tous les porteurs de 5 0/0, les moyens les plus sûrs et les plus simples de ne pas souffrir de la conversion qui paraît imminente.

A condition de prendre les devants sans attendre que cette conversion soit officiellement décidée, les porteurs de 5 0/0 peuvent conserver un *revenu au moins égal* SANS DIMINUER LES GARANTIES NI CHANGER LA NATURE DE LEUR PLACEMENT.

Indications gratuites à toute personne qui en fera la demande à l'Administrateur de l'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière, à Paris. (Joindre un timbre-poste pour la réponse.)

COGNAC DES MEILLEURS CRUS

OU

EAU-DE-VIE dite FINE-CHAMPAGNE

VENDUE PAR N'IMPORTE QUELLE QUANTITÉ

Aux prix les plus réduits

S'adresser directement au propriétaire, M. J. PEROCHON, à Lignières-Sonneville (Charente).

Pour tout renseignement, soit à M. le Curé Chaffaud, à Lignières-Sonneville (Charente), soit à Mme la Supérieure du couvent, à Kiersac (Charente).

LES AMUSETTES

Ce joli petit journal ne s'occupe que de jeux d'esprit, de jeux sur la littérature, l'histoire et les sciences, de divertissements en famille, de petites curiosités de tout genre. C'est le *vade-mecum* de ceux qui tiennent à ne pas rester à l'état de comparses dans une société. — Il est édité par M. Ferrand, dont les diverses publications, en particulier le *Journal des Curieux*, ont obtenu un succès si considérable.

L'abonnement aux *Amusettes* n'est que de 3 francs par an. — Adresser 3 fr. (mandat ou timbres-poste), à M. FERRAND, éditeur, à Besançon (Doubs), ou à Paris, 6, rue de Savoie.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

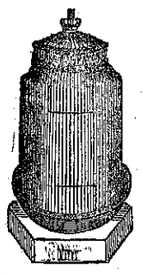

AVIS AU CLERGÉ

ET AUX COMMUNAUTÉS RELIGIEUSES

La réputation justement établie des **CALORIFÈRES GURNEY** les ont fait adopter par les Membres du Clergé et des Communautés religieuses ; nous les voyons fonctionner soit comme **poëles,** soit comme **calorifères en cave,** dans 16 cathédrales, 350 églises, 180 communautés, un nombre considérable de châteaux, écoles, hôpitaux, maisons particulières, etc.

(*Se méfier des Contrefaçons*)

La Maison accorde toutes facilités pour le paiement par annuités

ON ENVOIE FRANCO : NOTICE, CERTIFICATS ET TOUS RENSEIGNEMENTS

S'adresser : **33, Rue des Tournelles, 33, PARIS**

COMPTOIR MONTYON

(Fondé en 1850)

CHATELAIN AINÉ & Cie

BANQUE et CHANGE

Ordres de Bourse au comptant et à terme

Escompte, Paiement de Coupons

PRÊT sur TITRES (mêmes nos rendus)

AVANCES SUR PENSIONS CIVILES ET MILITAIRES

sur Warrants et Marchandises

TRANSACTIONS FINANCIÈRES ET COMMERCIALES

11, Rue Montyon, PARIS

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Hestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 11 a viz Meurs 1882.

Ar Senat na dlie en em assambli nemet d'ar Meurs, devez diveza a viz C'huevrer, mæs evel ma oa ezomm cahout he assantimant evid sina ar skeud emgleo convers so bet græt da c'hortos, gant Bro-Saoz, ez eus bet renket he c'hervel kentoc'h. Kense, d'al Lun 27 a viz C'huevrer, ar Senatourien, goude beza clevet ar gonchennou so bet contet dezho gant ar Vinistret, p'ho deus lavaret ne oa ket bet possubl dezho ober ec'his all, ho deus assantet gantho, ha setu græt ann dro.

Antronos, d'ar Meurs, int en em assamblet adarre, mæs n'ho deus ket græt muioc'h a dra evid se. Ar Ministr Humbert, en devoa promettet respont eun dra benag d'ann autrou de Gavardie, divarbenn eun neubeut jureet n'ho devoa ket falvezet dezho toui dirag ann dribunal, rag ma oa red dezho hen ober *dirag Doue*. Ar Radicalet ho dije bet c'hoant n'en dije ar Ministr lavaret netra en affer-ze, mæs ne helle ket tevel p'en devoa respontet e brezegfe. Evid guir, ne lavar ket cals a dra, rag ma lavar hebken ez eus eul lezen, hag al lezen a renc beza heuliet, hag en deus ar Gouarnamant fizians e furnez ar varnerien. — Ann autrou comt de Tréveneuc da c'houde, a c'houlenn e ve cresket pension ar vartolodet coz. Jauréguiberry Ministr ar *marine*, a lavar ez eus eul lezen e dalc'h var ann affer-ze. Hogen, da c'hortos e ve votet al lezen, ar paour keaz martolodet-ze ho devezo amzer avoalc'h da vervel gant ann naon, ma n'ho deus ket peadra da veva en daill all. Ann autrou Leon Say a lavar ive neus ket moïen d'ober ann disterra breman. Ar vartolodet a hell kemer pasiantet, hag int a vezo dic'haouet mad. Mar ghellont larda ha beva gant ar promessaou hag ar gaochou-ze, guell a ze evitho, mæs meus aoun e vije bet guelloc'h gantho cahout neubeutoc'h, mæs he reseo doc'htu. Kenavo ac'han da zer Iaou.

Evid ann Deputeet, er memes devez, n'ho deus ket græt travoalc'h evid beza scuiz. N'int ket bet assamblet tre eun hanter heur, ha n'ho deus græt ken nemet lavaret e vije bet evesseat divezatoc'h ous eul lezen a oa bet merket evessaat outhi hirio. Hag eo o labourat kement ma lavar hor C'hanndet ho deus c'hoant ober afferiou ar vro.

Der Iaou, 2 a viz Meurs, e Cambr ann Deputeet, so bet votet daouzec cant hanter-cant mil lur evid hentchou houarn ar Senegal, hag ive e vezo heb dale guerzet goloiou liziri e vezo stag ann *timbres-poste* outho. Votet so bet ive evid ar veich kenta eur pennad lezen a lavar piou a reneo paea ar gaou græt d'ar re all pa vezo eun tân-goal en eun tu benag.

Er Senat so bet lennet eul lizer digant ann autrou de Freycinet, hanvet Senatour e pedir plass, hag hen a lavar e fell dezhan chomm kentoc'h Senatour evid Paris eget evid ann oll plassou all. Goudeze var goulenn ar Ministr, e lavarer gortos c'hoas abars rei da *Glermont-Ferrand* ann aotre da gemer hanter cant mil scoet e prest. Voti a rer da c'houde eul lezen evid difenn ar sinalou a vez lakeat var ar plassou danjerus var ribl ann aochou. Al lezen-ze a oa e dalc'h pell bras a oa, mæs hirio eo bet votet doc'htu ha neus bet tam trouz var he gorre.

Dissadorn, 4 a viz Meurs, eo deut affer ar Meariou canton, en deus assantet ar Gouarnamant e vent, egis ar re all, hanvet gant conseillerien ann Ti-kear. Goude beza lavaret e vezo rentet eur Mear ive da Baris, ha merket pere a vezo he viriou, e voter al lezen egis ma oa bet digasset d'ar Gambr gant ar Ministr.

Dilun kenta e vezo evesseat ous al lezen var ar promessaou græt d'ho electourien gant ann Deputeet araug ann electionou.

Dimeurs, e teuio affer ar C'honcordat, ha me gred e vezo eun tamic tabut ha dispac'h.

Der Iaou eo ann deves merket evid ar Ministr da respont d'ar re ho deus goulennet digant ar Gouarnamant, perag e oa bet casset soudardet da *Vessèges*. pa oa bet savet ar vicherourien a enep ho mistri, na ne felle mui dezho labourat. A.

Labour didalvez ann Deputeet.

Ar Gambr egis am beus hel lavaret deoc'h er sizun all er gazeten, he deus kemeret eun neubeut vacansou ; evid discuiza, m'ervad, da veza

tremenet kement a zevechou oc'h ober netra.

Abaoue miz Eost ma eo bet hanvet ar Gambr, petra he deus hi græt evid ar vro? Ous peu sort lezen talvoudus he deus hi evesseat? ous hini ebet.

Ar Gambr he deus discarret ar rummad Ministret ho devoa Ferry da Bresidant, savet ha discarret ar Gambetta hag adsavet ar Ferry ; n'eus ken.

Hi he deus heuliet he c'hoant, goalc'het he faltaziou sod, mæs labourat evid ar vro ! Ma carfec'h cridi !

Abaoue eun neubeut devechou, ar Vinistret coz, sclissen ar Gambetta, hag ar re nevez ho deus kemeret ho flass, a so deut gant eur bern lezennou nevez, mæs abars ma hello ar Gambr evessaat outho, e vezo tremenet teir sizun pe eur miz. Abars ma vezint votet gant ar Gambr hag ar Senat ha scrivet evid mad e leor al lezennou, e tremeno c'hoas eun daou viz benag. Ac'han da neuze netra.

N'en em glemomp ket re, rag ar guella tra a ra ar Gambr, eo pa ne ra netra. Paëa a rer ann Deputeet evid labourat, mæs int a ra eul labour ken divalo ma eo cals talvoudussoc'h ho faea da ehana.

Bez ez eus eul lezen talvoudus evid ann droug var ar scoliou bihan. Ar Gambr he deus he votet, hag abars neur, ar Senat a evessaio outhi. Pa vezo votet ec'h hellimp guelet eun neubeut petra eo eul lezen græt gant guir Republicanet. Evid ar Senat, beb ann amzer e ra van d'ober eun dra benag.

Der Iaou all, er Gambr, egis m'ho peus guelet, eun Depute, Tenot, en deus goulennet digant ar Gouarnamant, oc'h ober petra e oamp breman en Tunisie.

Clevet hon deus meur a veich pennou tiegez o c'houlenn oc'h ober petra emer en Tunisie? hag unan anezho a lavare : Eur mab am eus du-ze en Tunisie, me garfe goud penaus e ia ar bed ganthan. Netra suroc'h. Hogen, ma ne vercomp netra d'eus ar pez a c'hoarvez en Tunisie, eo abalamour ne ouzeur netra. Anaout mad a rit ar gonchen, me chans ! Kelou ebet, kelou mad.

Hor soudardet guir eo, a so c'hoas en Tunisie, hag e renkint chomm c'hoas eur frappad er vro-ze m'eus aoun. Hogen, evid breman, ne rencont enebi ous den, ha kense ne heller ket coms eus ho emganiou.

Ar Gouarnamant a glasc cuzet ouzomp ann darvoudou a neubeut talvoudegez a zigoues er vro-ze; ema e sonj lacaat digass ar soudardet endro. Mad a rai, gant ne renco ket, heb dale, ho c'hass adarre d'ann Tunisie egis varlene. Araug ann electionou e oa bet casset listri da gerc'hat hor soudardet en Tunisie, hag a veac'h græt ann electionou ho c'hass di endro adarre, Diou veaich hir ha didalvez, poanius evid ar soudardet ha mizus evid ar vro. Hogen, penaus a fell deoc'h e alfe ann traou mont guelloc'h gant tud didalvez ha diskiant egis ar re a so e penn hor Gouarnamant ? A.

KANTIK
Breuriez Sant-Frances-a-Sal.

Ton : *O kalon sakr.*

O ! kristenien a Vreiz-Izel,
Na skrijus ez eo ar vrezel,
A zo great hirio d'hor feiz
Gant an dud fall en hor Breiz.

E pep lec'h int en em zavet,
Enep ann Iliz vinniget,
Hag emaint brema en hegar :
O klask ann tu 'vit he diskar.

Ar Pab gantho zo prizounniet
'Barz en he gear muia karet ;
Hag emaint deuz he zikrial,
Bemdez c'houlou n'ho skridou fall.

Kazetennou, leoriou euzuz !
A bep seurt scridou bilimus !
A ve taulet etouez ann dud
'Vit kass eus ann Iliz goall-vrud !

Sonniou, portrejou divalo
Euz ann Eskibien c'hui gavo
'Barz er foariou, er marc'hajou,
Vit kontammi ar c'halonou !

En han' Doue, guir Vretonet,
Euz ann traou-se sert ho speret,
Ha na loskit ket ho kalon
Da zigemer ann ampoeson !

Pa glefot eta drouk-prezek,
Euz ann Iliz hag ar belek,
Mar n'hellit ket ober tevel ;
Euz ann dud-se tec'hit pell, pell !

Kristenien roït digemer
D'ar Vreuriez saët n'hon amzer
Evit difenn guiriou Doue
Ha sicour ann dud mont d'ann Eë!

Breuriez Sant Frances a zo
'Vit difenn ar Feiz en hor bro ;
Dre vissionou, retrejou
A ve roet 'barz er parresiou.

Tiez skol a zavont ive
Evit kelenn ar vugale,
Hervez Doue er garantez ;
Setu Breuriez Sant Frances.

Doue varnhoc'h skuillo ar gliz
Mar roit pep a vennec ar miz
D'ar Vreuriez evit difenn
En ho touez al lezenn gristen.

En em lakomp gant karantez
'Bars e Breuriez Sant Frances ;
Ha pep miz 'vel tud kalounec
Ni roïo dezhi hor guennec.

Tud vad demeuz a Vreis-Izel ;
Bezomp stard hirio er vrezel ;
'Vit difenn ar feiz en hor bro,
Ha Doue en Env hor paëo.

C'houi belek mad Aotrou Segur,
Ouz Doue goullet ma vo fur,
Ann oll Vretouned euz a Vreiz,
'Vit beva hervez ar guir Feiz.

Pa vint skoet gant taol ar maro,
Ouz Doue c'hoas c'hui c'houlenno,
Ma roï dezho he Varados,
Eleac'h ma m'oc'h euz ho gortos.

Evit beza e Breuriez Sant-Frances-a-Sal, eo avoalc'h. Ar c'henta, rei ann hano d'ann hini a zo e penn ann dizenez pe ann dekvet, pe d'ann hini a zo e penn ar Vreuriez, ha rei dezhan daouzek guennek ar bloaz (eur guennek bep miz) ; d'ann eil, lavaret bemdez eun *Ave Maria* pe *Me o salud Mari*, gant ar geriou-man : *Sant Frances a Sal, pedit evidomp.*

Breuriez Sant-Frances-a-Sal a zo savet evit difenn ar Feiz ebarz er vro, evit difenn al lezenn gristen, hiskignet a bep tu hirio, gant tud fall ha dizoue. Arc'hant ar Vreuriez a ve lakeat da sevel skoliou mad ha da rei skoazel d'ann oll oberou kristen. Lakaat a ra ive rei Missionou ha Retrejou er c'heariou ha var ar meas.

Labourat a ra dreist pep tra evit skigna al leoriou a feiz etoues ann dud hag ho distrei evelse gant leoriou mad ha santel, divar ann hent fall, hent ann dizurs hag ar Revolution. Hon Tad Santel ar Pab Pii IX kercouls ha Leon XIII hirio, ho deuz kavet mad ar Vreuriez-ma, ha roet ho deuz ho bennossiou dezhi a greis ho c'halounou ha staget induljansou outhi. An Eskibien ive ho deus great dezhi ann digemer ar guella, hag aliet ann dud d'en em lakaat ennhi. — Deomp-ni eo brema kristenien d'en em lakaat ebars en eur rei bep a vennek ar miz (daouzek guennek ar bloaz). Labouromp eta evid difenn hor feiz, rak ann dud fall a unan gant ann Drouk-Speret a labour heb ehan o klask ann tu d'he ziskar.

Ann Aotrou du Marhallac'h, vikel vras, a zo e penn ar Vreuriez e eskopti Kemper ; ar re eta ho deffe c'hoant da vont ebars, n'ho deffe nemet scriva dezhan en eur zigass ho arc'hant. Bez ez euz ive eul leorik bep dizenez hag a ve kasset bep miz d'ann hini a ve e penn ann dek se. (Al leorik-se a so e gallec). X.

Marvaillon a dreus hag a hed
Egis ma za hirio ar bed.

EIL GONFERANS ER C'HRANCH.

(Kendalc'h.)

An Hermit. — Taga buhez Doue, taga an tri ferson, ar brovidans, nac'h ar pec'het orijinel, nac'h an nesessite demeus ar c'hras, nac'h an Incarnation, conception dinam ar Verc'hes Vari, maro Doue e Jesus-Crist, ners ha vertus ar sacramanchou, nac'h e ve divin an Ilis catolic, ar Pab difazi, ar miraclou, ar santeles, ar barados, an ifern, an ene, ar beden, an testamant cos hag an testamant nevez, setu var petra e roull heb morse ehana. (guir !) En heur ma e c'hoari var buhez Doue ha buhez hon ene, lavaret a ra neus na Doue nag ene, ha kement-se, evit gallout nac'h ar pec'het orijinel. (Clevit !)

Mac'harit. — Hag ez euz morjinet d'her c'hredi! (brao. — Eur sclac dorn.)

Lez-Breis. — Petra c'hoarvez pa vel an aer ez eus danjer ?

Boudedeo. — Ar penn a c'hoari gant he suttel, gant he flem, gant he zaoulagat, al lost a chom dress. Mes avad m'ar be beac'h, dioc'htu al lost a ra he offis. En aer e heller lavaret neus nemet eur penn hag eul lost. Al lost eo a c'houzanvo an taulou evit difenn ar penn, rag er penn ema ar bilim m'ar dema an ners el lost, ar bilim hag al lost a sacrifi evit he fenn.

An Hermit. — Mad, evelse eo ive ar Framassouniach, neus nemet eur penn, ar rest so lost. Ar penn eo a sank ar bilim en enebour ; mes ma teuer da sicour hema ha m'ar bezer treac'h dioc'h tu, ar penn, en em guz kentra ma hell, goloet ma ve gant ar rest deus ar Framassounet. Ar re man, ar janfoutreet keis, eo a dap an tauliou.

Lez-Breis. — Daoust hag eas int da laza ? an aeret eo a lavaran.

Boudedeo. — Netra diessoc'h. Ho lost a gresc a nevez goude ma ve troc'het ; ar gouliou great dezho a bare buhan. An difrea, eo bruzuna ho fenn. Ouspen ma'z int buezec ez int ive ijinus ha crenv. Heb dribi, e vevont meur a viz dioc'htu, hag e vent bet pell amzer heb cahout cazi beret ear e vaneont c'hoas.

An Hermit. — Nul eo loppa var ar Framassounet a ra al lost ; d'ar re a so ar penn eo mont ; eno ma ar vuhez, ar plan, ar ger a urs, ha ma troc'her he lost e prenn eun all.

Ian. — Pa deu eun den da gompren pegement a zroug a hell ober ar pennou bilimus-ze, n'oun ket estounet e ve bet gueichall great inkisizion, da grafa he chupen goazet ar revolt a enep an Ilis catolic hag ar c'houarnamanchou cristen, Piou ne lasfe eur c'hi clan a vel o vont varzu eur vanden vugale, pere n'int ket goest d'en em zifen outhan? Piou ne lasfe eun aer-viber a bign e cavel eur bugelic ? (brao). Er memes tra eo an dud fallacr-se, hanvet gant Jesus doriou an ifern ; taga a reont eur barres, eur gear. eur vro ; ho bilim a sankont e kement den a so diseblant ha discrog deus ar beden : *Vigilate et orate ut non intretis in tentationem.* Me, Ian, a gred ferm hag a lavar huel e ve guelloc'h, m'ar be red, scuill eur pemp pe c'huec'h berad goad eget na de, var digarez truez ginaouec, lezel da ruill eur mor goad. (An oll nemet al Lorgnez : guir ! guir !) mad, tudou, an inkisition ne oa fontet nemet var ar santimant-se a justis hag a garantes rezounabl. Al Lorgnes, pa vezo paket, a reat ar possubl evit tenna an errol d'eus he speret. Tud santel, egis sant Dominic, doctoret, theolojianet, an uriaou ar re vella a veze casset dezho da essa ho distrei varzu ar mad ; neuze pa ho devezo bet amzer d'ober ho sonj, e vezo lavaret dezho : Guelet mad a rit n'ho peus nemet digareziou evit enebi, rag-se grit hoc'h act a feiz (auto da fe) egis ar franc-catoliket. Ma hen rea, setu achu an abaden, ha cuit ha pare. Mæs ma revuze, e veze lavaret dezhan : N'ouzomp pe rafemp ken evidoc'h ; ni breman n'hon deus mui da soursial ac'hanoc'h, nemet pedi Doue da chench ho caloun ; gant justis ar Gouarnamant eo hivisiken ho pezo tabud. Neuze goazet ar C'houarnamant a deue d'he gahout : Ac'hanta, en ho santimant e chomit aheurtet ? — Ia. — Goaz a ze ! Diana, ha prometti a rit tevel ha derc'hel evidoc'h ho santimant ? — Ia. — Neuze kit e liberte ; mæs foutre! lakit evez, petramant e vezo tennet korrenn deoc'h! Hag e veze lezet e liberte. — Pa responte avad penaus e fidouac'h e talc'he peg en he uvreou, hag e kendalc'hche da fourra pennadou en dud, e riscl da lacaat revolt er famillou, er parrechou, er vro,

hola ! rostet he viot, moncheu ! Ne ket dre iud ho paker, rag anaout mad a rit hor lezennou a enep ar polissonet a dag relijion ar vro, a dre-ze, an urs vad a so fountet varnhi. Goaz a ze evidoc'h ! ho maleur a rit hoc'h unan, gant ho teot ec'h alumit an tantat pehini ho tevo. (scrijus mes just.)

Eur vouez. — An inkisition a ioa eta evit miret an urs er vro ?

An Hermit. — Petrata. Ha ma carje ar C'houarnamanchou beza selaouet ar Pabet d'oc'h ho avertissa da lacaat evez peb hini, var ar c'hokineres a rea ar Framassounet etoues ho sujidi, ne vije ket erruet ar boulvers, ar brezellou, ar revolutionou, ar massacrou a ren abaoue tost da gant vloas.

Eur vouez. — Peur eo commanset ar Pabet da avertissa anezho ?

An Hermit. — Er bloaves 1738. Neuze Clement XII a reas eur mandamant da eskumunuga ar Framassounet, *liberi muratori*. Er bloaves 1751, Beneat XIV a loscas ive varnho foultr an eskumunugen. Kement Pab a so deut var ho lerc'h, ha Leon XIII da ziveza, ho deus, peb hini d'he dro, nevezet ha stardet an eskumunugen var ar Framassounet. (Great mad, tan var ar filippet.)

(Eur pennad all eur veich all). J. M. C.

HISTOR BURZUDUS
ha beachou Corentin Kemper
SCRIVET GANTHAN HE UNAN.

(Kendalc'h.)

Varlerc'h Fanchette e teue va breur abad, hag ann diveza, tata Kemper, bronduet a nevez he lagat (siel mama ann hini oa.) Guelloc'h eo ganin lavaret doc'htu petra oa c'hoarvezet, neuze e vezo gouezet perag he devoa goulennet mama oc'h antreal : « E peleac'h ema va arc'hant ? »

Er memes devez-man, eun heur kentoc'h, ann oll a ioa goal c'hlac'haret du-man e bours ann *Emilie-iaouanc* gant ar c'helou oa deut d'eus coll ar *Marie-Pauline*, var behini e sonje d'ann oll e oamp bet savet. Ouspen, mama a ioa cals droug ennhi, rag ar marechal-kezec en devoa diframmet diganthi ann hanter eus he javedou. Henes a oa bet paet mad gant eur re scouarnadou evel ma oa dleat.

Keit ha ma oa bet possubl e oa bet cuzet outhi, penaus e oamp partiet cuit egis daou laër, mæs erfin e oa bet red mad anzavout ar virionez. Ann abad, ar maltouter en devoa prestet he goket, Coco ar morian a ioa deud ganeomp da roenvaat, ha dreist oll Fanchette ann hini he devoa pec'het ar goassa en affer-ze, e oa bet promettet dezho oll ho dije bet avansamant hag avansamant buhan.

— C'hui, a responto din anezhan var hoc'h eskern fall he devoa lavaret maman, da veza collet din eur pempet potr, eur guir Corentin ganet evid ar c'honvers.

Neuze eo e oa digouezet ann dimezel Sidonié gant he c'hregin. Hag hi da gonta, guella ma helle ann histor diot cavet gant ar Piteux, hag am beus lavaret deoc'h. Me gred ec'h ententas Fanchette doc'htu ar pez oa bet c'hoarvezet, mæs ar re all a chomas da revi gant ann Hollandis, al laëron-vor, mab ann negosiant pinvidic hag he zomestic, etc, hag erfin, mama a c'hourc'hemennas d'ann dimezel Sidonie en em denna cuit, rag ma seblante beza luch.

Ouspen, e tifennas ous Fanchette sortial eus ann ti. Houman a zirollas da lenva, hag evel n'he devoa aoun ebet arauzhi, e lavaras dezhi ez oa eur vam digalon. Ann abad a ginnige coll he benn.

Etro eis heur, tata a zigouezas er gear eun tamic tomet dezhan gant ar pez en devoa bet digant Langourdaine, pa oant bet e clasc en em accordi evid dressa al lestr.

Papa, egis custum, a rencas paëa evid ann oll ; paca a reas he zuen dindan he lagat hag e c'houlennas mont d'he vele gant ar presant-se, mæs mama a oa re c'hlac'haret hag e falvezas ganthi skei eun eil taul. Neuze papa a fachas hag e lavaras ez afe cuit gant ann Hollandis ha Langourdaine.

Mama a anaie mad henez pell a ioa, evid ar pez a dalveze ha, dre bermission Doue, ann dimezel Sidonie he devoa comset d'eus ann hini a vije gueichal gantho oc'h ober ann ours , a oa æt breman da laër-vor, hag en devoa pedet ann oll furlukinet all da vont en abardaevez-ze da fricoti e bours al lestr.

Neuze mama a lezas he goasic e peoc'h, hag en em roas da sonjal. Souden e plantas e meaz ann hostaliri ar re oll oa deut di en devez-ze da eva, hag e oa eur fors tud, hag e c'hourc'hemennas outho ma n'ho devoa ket c'hoant paca butun, mont d'he gortos en tu all d'ar mogeriou e kichen ann nor vras. Neuze e viscas he heuzou, hag o veza taulet eun toc martolot var he fenn dreist he mouchouer, e lavaras :

— Ne ententan ket c'hoas mad petra a alfe beza c'hoarvezet, mæs evid ma chomfe keit all da drei em fenn, red e ve e ve c'hoarvezet eun dra benag souesus, ar c'hrouadur a oa ar pempet potr ganet evid ar c'honvers, possubl eo en dije allet en em denna dre eur burzud. Red eo mond da velet, talvezout a ra ar boan, ann autrou Doue so bras. Hag hi o vont er meaz gant oll dud ann ti.

Ne oa bet ken, ha mama ne vouie netra muioc'h beteg en em gavout var bont al lestr. Eno e cavas eur paour keaz maleürus en devoa kemeret e ti ann Heliet va flass meil-gafe, hag a serviche da eil bas loaiec d'ann intanvez; he unan a ioa ha ne rea nemet crena. Lavaret a reas da vama, penaus en devoa clevet eun tenn e strad al lestr, e sonje dezhan beza clevet trous eun emgan hag hirvoudou, hag e tiscuezas dezhi ar moget o tont er meaz deus

ann tantat-tân enaouet gant Langourdaine, hag e tavas.

« Mama a roas dezhan da choas daou vennec pe vutun. Guelloc'h e oe ganthan cahout daou vennec hag hen da gonta pebes loncaden ho devoa græt ann Heliet e Cambr ann hollandes teô minheer Abraham, a lavarent aveichou dezhan autrou Langourdaine. Lavaret a reas ouspen e oa partiet ann oll martolodet all e car ar Furlukinet, hag e kendalc'has en eur lenva, penaus en devoa aoun bras beza casset gantho pell, pell, beteg e Bro-Saoz.

Aman e rencan lavaret deoc'h, penaus ar pez oll oa bet arboelet gant mama, pemp pe c'huec'h cant scoet, a ioa bet lakeat ganthi e convers ann Heliet, Evidoun e oa eta ma oa deut mama, mæs he arc'hant a ioa evid eun dra benag, er fæson ma ziskennas er c'haô ; kement a boan he devoa e guirionez o c'hounis eur guennec benag, setu perag ive goude beza lavaret bonjour din, he eil ger a oe « e peleac'h ema va arc'hant ? »

Ne oa ket collet, a drugarez Doue. Be oa gant papa daou pe dri eus va breudeur ha kement eus va c'hoarezet a ioa dija o tispaca ar pacajou græt gant al lamponet (ar re-ze e oa bet staget ho izili dezho gant kerdin ar pacajou), hag ar paour keaz tiegesat Kemper n'he devoa biscoas guelet, nag ar c'hart eus ann oll danvez-se, a bege en aour hag en arc'hant a fllac'hadou, hag a valee var ar billejou banc saoz ha gallec. Iann a ioa ebars rez he gof hag a chouhe :

— Paket mad eo ! Ni so var vor ! Kement-se oll a so deomp hon daou, dr Gorentin ha d'me, ho deus clasket al laëron-vor hon laza, hag eo henvel ous victoriou ann autrou Surcouf. Deomp-ni eo oll hag ouspen, hon devezo c'hoas prim ar Gouarnamant.

Buhan avoalc'h ho dije va breudeur ha vă c'hoarezet canet a du ganthan, ha papa evid cavout ar pardon eus he ribotadennou gant Langourdaine, a gonte gant he vouez gaër oll torfejou al laëron-vor hag er c'heit-se e carge he chacotou evel Iann hag ar re all evid ober egis ann autrou Surcouf.

— Travoalc'h, eme mama, hag ar paoiou en traon.

Ann oll a sentas outhi evel atau ; ne oa ket mui aoun e savfe tân-goal. Langourdaine avad ha Nicolas ho devoa servichet d'he vouga, ne hellent mui finval na dorn na troad.

— Arabad eo touich oc'h netra, eme va mam, ha clasket din ann intanvez mad Helie.

— Aman ez int oll, a respontas ann abad a ioa daoulinet dirag ann hini goz : lazet int bet,

Mama a savas :

— Guelloc'h e ve ann dra-ze ganin, emezhi, eget ma vije c'hoarvezet gant eun ti pinvidic evel ti ann Heliet ober gaou ous eur baourez geas intanvez.... Me eo a lavaran, rag n'am beus evit goas nemet eur c'hart den lezirec ha mezvier.

Papa ne respontas ket, me a falvezas ganin discuez ann Heliet evid ar pez ma oant, ha conta ar pez hon devoa guelet, mæs mama a reüsas chilou, hag e stancas din va ginou, o lavaret :

— Troc'h da deot-te loen vil, hag arabad eo did coll netra eus da gouraich ha da oberou calonec o conta droug d'eus tud a so er c'honvers. Me am eus da velet gant eur voc'hal en da zorn, oc'h ober penn da unan oc'h ouspen ugent laër hag e savfen va dorn dirag ar justis, ma ve red. Te eo ac'h eus saveteet ann oll, na ne helle ket c'hoarveout ken pa'z oud va fempet potr. Ne lavares netra a enep ar c'honvers a vezo da vuhez.

— Ann hini goz n'e ket maro c'hoas, eme ann abad.

— Hag ann daou all a vouj ive, a respontas Fanchette.

— Ann dra-ze, eme Mama, a sell outho hag ous ho medisin ; m'eus aoun ne varvint biken.... Alo, taulit evez ! Mond eur re benag da gerc'hat mignonet ann hostaliri a so aman e kichen, e tâl ann Nor-vras, e peleac'h am eus gourc'hemennet outho dond da c'hortos ac'hanoun. Int a sicouro cass cuit ac'han al lamponet-man. Me rai eur petition evid goulenn dibenn anezho var ar chafot, hag e vent maro araug, rag m'ho deus clasket laëres va arc'hant-me gant hini oll gonvers *Sant-Malo*. Er c'hontrol, e vezo casset gant evez ha var bouez ann oll Heliet, heb ober droug ebet da hini anezho, rag m'ho deus peadra da baëa ar soursi a gemeroc'h anezho ; ha m'em beffe eur bern aour ken teô ha me e fisfen va arc'hant dezho heb aoun, hirio evel deac'h. Corentin n'en deus na guelet na clevet mad. Tud ken pinvidic ha ken avarisius, ne hellont morse pec'hi. Deuit aman e kichen, autrou Kemper, ma teus c'hoant e ve pardonet did.

Papa a sentas, ha dre ma zigoueze mignonet ann hostaliri e oar æt d'ho c'herc'hat, en em renkent d'eus daou du ann nor. Dirag ar re-ze oll, mama a reas ar brezegen-man a oe chilaouet gant cals evez gant ann oll :

(Eur pennad all eur veich all.) A.

Ann Topinambour.

Ar plant-ze a gaver ken neubeut var ar meaz, ma ve lavaret ne anavezer ket anezhi, a so gouscoude unan eus ann talvoudussa a heller da gahout. Ma roit kement a deil outhi, mar evessait kement outhi evel ous ann avalou-douar, e roio deoc'h, d'ann neubeuta, kement a alfe rei ann avalou-douar pa rofent ar muia.

Ann oll loenet a zreb ann topinambour, ar c'hesec soken. Ann topinambour evel magadurez a dâl kement hag ann avalou-douar peus vad. Dond a ra mad avoalc'h ebars en douar falla, mes ann douar

dru a ra d'he eost creski dreist kement a heller da sonjal.

En douar pounner e teu dezhan kement a vrouiou bihan, ma zalc'hont stard ann douar, hag eo diæs meurbet dond a benn d'he denna er meaz eus ann douar.

Ouspen, evel ma teu eur plant nevez var kement tam grouiou a chomm ebars en douar, ne ket possubl lacaat ed ebars er plass eleac'h ma so bet dastumet eun eost topinambour, rag ann ed a ve ragtal mouget ha lazet gant corsennou hir ha teo ann topinambour.

Rag-se, ne heller ket he c'hounis evid kempen ann douar abars hada guinis ; red eo hada etrezho melchen pe eur planten all hanvet *vesce*, a c'houlenn labour avoalc'h evid divouenna ann topinambour eus ann douar, pe autramant lacaat eur planten benag a renc beza c'houenet evel ann avaloudouar, ha c'hoas pa eo red c'houena ar re-ma eun eil gueich abars fin ann hanv, marteze avoalc'h ec'h alfe beza goal ziæs hen ober, rag d'ar mareze eus ar bloas, ne gaver ket goal stanc ann devesourien. En eur ger, seul-velloc'h ha frescoc'h ma vezo ann douar ha seul-tommoc'h ann amzer, seul-falloc'h e vezo ann ners-ze, ho deus ann topinambour evid divouen adarre. E tu ar C'hreisteis hag en douar scaon ne noazefint ket kement.

Eur si all ho deus grouiou ann topinambour, eo rag ne heller ket ho bernia en ties, heb na zeufent da domma. Hogen, evel na hell ket ar reo na soken ar scorn calet noazout outho, èc'h heller ho lezel er meaz a verniou eun troatad teoder, pe c'hoas ho lacaat en eur bern huel, a heller ma ve moan avoalc'h d'eus al laë, lacaat ebars eur metr pe zaou vetr cub, goloet hebken gant eun dornadic plous. Ar glao ne hell noasout outho e mod ebet, ma ne chomm ket da boulladi var ann douar. Ar guella so eo lezel ann topinambour ebars en douar, ha gortos evid ho eosti e ve ezomm bras anezho. D'ann hini a vouife entent mad ous ann traou, ann topinambour a alfe rei beb bloas eur bern mad a voued evid al loenet, heb ma ve morse ezomm d'ho hada a nevez. Setu eur fæson æs d'ho dioual.

Kerkent ha ma veloc'h ar bleunv oc'h en em ziscuez, red a vo troc'hi ar gorsennou neubeut assambles harpet ann eil ous heben. Dec deves benag goude, e vezo red dispenn ar berniou, ha rencat ar gorsennou en eur mod nevez. Kement-se a vezo travoalc'h evid miret na zeufe ar berniou da domma nag ar gorsennou d'en em staga etrezho. Red mad eo evessaat oc'h kement-se, rag ar gorsennou carget a zeliou glaz hag a vleunv pounner ne ket goal galet ho fennou, hag e teufent d'en em staga ha d'en em starda etrezho dre ar penn al laë ma ne ve ket cheinchet plass dezho, eleac'h penn ann traon ar gorzennou o veza calet, e chomont distag avoalc'h, ma alfe ann ær hag ann avel tremenn dreizho. Goudeze, seul-vui ma teu ar gorsennou da zisec'ha, seul-vui ma teuont da galedi, ha seul-neubeutoc'h e teufint d'en em staga etrezho. E kement-se e vezo red dispenn c'hoas ar berniou eur pemzec deves benag goude. Etretant mar teu ann avel da ziscar ar berniou, e vezo red ho sevel ragtal.

Erfin, goude eun neubeut sunveziou muioc'h pe neubeutoc'h, d'eus ann amzer, e vezo ann oll berniou seac'h penn-da-benn , e vezo possubl ho dastum da rei d'al loenet er goanv.

Ma teufe eun tourmant da ziscar ar pez brassa anezho, ne ket dao beza nec'het gant-se. Savet e vezo ar berniou adarre, ha da benn eun neubeut devechou, e vezo sec'het ar berniou. Hogen, ma teufe erc'h da goueza varnezho, daô e ve ho heja pe ho scuba evid tenna ann erc'h a alfe ho lacaat da vreigna.

Ar gorsennou seac'h-ze a hell beza roet d'ann oll loenet, d'ar c'hezec dreist-oll, goude ma vent bet draillet a dammou ha kemesket gant bren, greun pe grouiou. Ann denved a gav anezho mad tre, hag ho dreb penn-da-benn epad nosveziou hir ar goanv, hag antronos, ne gaver mui anezho nemet ann tamou teva eus ar gorsen en traon.

Hogen, abars achui, e rencan lavaret deoc'h adarre, penaus evid ar re ho peffe sonj da zastum en ti, e renker gortos daou viz d'ann neubeuta evid ma vent seac'h avoalc'h, evid ne ve mui aoun ec'h alfent tomma er bern. Evid-se, pa ve ann oll gorsennou peur-sec'het, e tastumer anezho oll en eur bern hebken, hag e c'holoer anezhan gant eun toc plous staget gant eun tam ozil a zalc'h mad anezho assambles. Ar berniou bras-se, pa vent græt mad, ne hellont ket beza treuzet gant ar glaó, ha nemet a zivar c'horre nè hellont beza gaouet eun neubeudic. Al loden-ze a hell servicha da c'houzial, hag ar c'hreis da vaga al loenet. Evelken lakit evez mad e kement-man : Dioual mad na zeufe da domma, nag ar gorsennou nag ar grouiou ; netra na hell beza berniet d'eus ar pez a sell ous ann topinambour, heb ma alfe atau ann ær hag ann avel tremen dreizo, panefese ne alfent ket en em viret.

(Ann nemorant eur veich all.) A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Pennanros, cure e Ploneour-Lanvern, so hanvet cure e Sant-Thois.

Ann autrou Roux, cure e Sant-Thois, so hanvet cure e Guimaëc.

Ann autrou Laurent, cure e Guimaëc, so hanvet cure e Cleden-Cap-Sizun.

Ann autrou Danielou, cure e Bodilis, en deus lakeat he ziles.

Ann autrou Penndu, belec iaouanc, so hanvet cure e Bodilis.

Madou ann douar.

Ann afferiou a gendalc'h o vont atau falloc'h-fall. Ar varc'hadourez a so rouez, hag ar re ho deus eun tam benag ne fell ket dezho guerza, nemet cresc a ve roet dezho. Kense ar priziou a zalc'h atau d'ho foent.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman doc'h 24 lur. 15 guennec. Er sizun dremenet e oant d'oc'h 24 l. 17 g.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 29 l. 5; segal, 18 lur; hey, 22 lur. 10 g. kerc'h, 20 l. 5 g.; ed-du, 16 l. »» g.

KEMPER. — *Dissadorn 4 a viz Meurs 1882,* (dre ann 200 lur.)

Guinis 28 l. 10 g. — Segal 17 l. »» g. — Hey 16 l. 10 g. — Kerc'h 17 l. »» g. — Ed-du 16 l. — Avalou-douar 5 l. 10 g. A.

MARKIS PONTCALEC.

(Kendalc'h).

— N'eus fors ! eme Pontcalec en eur vousc'hoarzin, ouspen unan goude eur seurt abaden a zistrofe var he giz da gahout he dud... ha c'hui o peffe credennou er gis-se ive, intron iarlez ?

— Oh ! ia 'ta, leun tout. Me gred er bugelien noz, er c'hourriget, en droug-avel, er strobinellerez, ha me voar me.....

— Mad ! ann deis araug ma deuiz eus ar gear, ez oun digouezèt en hent gant eur vrac'h coz, hag a oa o clasc ann aour-ieotenn evel eun Druzes ; lavaret he deus din e c'hoarvesfe ganen ar goallou ar spontussa ma gemerfen ann hent da vont da Baris... Me na riz van eus he lavarou, hag, evel ma velit, pemp den maro a so du-ze astennet var ann hent...

— Mes saveteet ho peus va buhez din-me, a lavaras ann intron Egoulas.

Eur c'hard heur a dremenas. Markis Pontcalec a selle piz, ha gant ar brassa evez, euz ar vaouez iskis a oa asezet dirazhan. Meur a veich en devoa clevet coms eus ar gomtes, mes ar pez a oa bet lavaret dezhan divar he fenn a oa kement a gemm etrezho, mar claske he unan lavaret petra dalveze ar vaouez-se ha pe seurt danvez a oa ennhi. He zremm, eun tamic divergont ha difaëus a ziscueze anat, penaus ne oa ket aonic tamm ebet ; ar rohentes hag ar c'hoant bras da gass ha da zigass tout he unan, a bare sclear avoalc'h en he daoulagad rous ha balc'h. Gouzout a rea ez oa eur plac'h coant, ha kement ha kement he guele a anaveze eas penaus n'he oa ket heb gouzout dezhi. Er guel anezhi, Pontcalec a sante en despet dezhan en he galon ar pez a sant eur beachour pa dreuz eur c'hoat bras ha dianevezet ; evit dezhan guelet gant souez pegen brao ha pegen caër eo ar volz deliou glaz a so a zioc'h he benn, pegen coant eo ar renkennadou guez dero bras, guez kistin ha guez kignes, pegen drant ha pegen lirzin eo cân ann eunigou cuzet dindan deliou dantelezet ar brouscoad, n'eo ket da sonjal evelkent, bep cuchennat ieot seac'h ma vel dirazhan, e helfe eun amprevan, eun aër-viber beza cuzet dindan. Mes ann dud eus amzer Pontcalec, ouspen ma oant a dra sur tud calonec dispar, a oa ive douget cals da zisprijout ha da c'hodissa ar goassa risclou ; gant kement-se oll, ne oa ket keit all a oa ma oa guelet ar merc'hed o planta ho fri e afferiou ar vro, oc'h ober *politic* d'eus ann noz ha d'eus ann deiz, evit ma vije collet evid mad ar sonj eus galloud ar brinsezet vras evit cass eun affer da benn. En amzer-ze ma oa Pontcalec o vont da Baris evit enebi var eun dro eus dislealdet gouard ar Roue bihan, eus dievesdet ar c'henta ministr Dubois, ne gave ket fall cahout var he hent unan eus ar brassa ha galloudussa mignonezet d'ann dukez *du Maine*, brassa enebourez ann duc d'Orleans.

Piou a hello lavaret ar mennosiou a dremene dre spered ann intron Egoulas, epad ar maread amzer ma chomas hanter gourvezet en he c'hador, he daouarn a istribil a bep tu da ziou vreac'h ar gador, he daoulagat hanter sarret; didrous caër evel ma vije bet mor-gousket A vare da vare, eur mousc'hoars a stenne he muzellou, hag he sell lugernus a roe da anaout he fizians vras da gahout ann tu a c'hounid.

Trous eur c'harr bras o tont varzu ann hostaleuri a roas da anaout e oa Jackes en dizro. Clauda en em hastas da auza gueleou fresc evit ann dud gouliet, da lavaret eo, da deurel a vriadou plous fresc var deil craou an ejennet. Prest goude Jackes a deuas en ti ken fall he liou hag hini ann dud varo en devoa charreet ; ar markis ha Primel hen sicouras d'ho dougenn eus ar c'harr d'ar c'hraou.

Ann intron Egoulas a louzaouas, ne ket hebken he mevelien, mes ouspen al laëron a oa c'hoas eun huanad buhez ennho, ha goulou deis a gavas hor beachourien da vad oc'h ober ann actou-ze a drugarez.

— Plac'hic, eme ar gomtes da Glauda, setu aman aour evit prena hag ober ar pez a vezo red evit parea Gregor ha Picard ; te rei ar pez a gari eus al laëron, da c'hortos ma teuio ann archerien da glasc penn outho. Ke da ger-c'hat ar guella medisin a so er vro, divezatoc'h me vouio mad da zic'haoui, bez disoursi... Setu ama va hano, va adress, ha bez sur e vezin bepred eurus da renta servich did mar t'eus eur veich benag ezomm ac'hanon.

Clauda a guzas adress ar gomtes en he bruchet hag ann aour en he godell. scoulmet mad e corn eur mouchouer ; cass a reas doc'htu ar vatez vihan da glasc ar mezec, eur spez chirurjian pe giucailler kic ma cavit guelloc'h ; — pa zigouezas en he di, ar vatez vihan, hor mezec a oa ho touza he vec da eur mab nevez, rag barrukenner he oa ivez. Digouezet e Lann-Fiacr, ar mezec gonde beza guelet eun tammic e pe stad oa ann dud gouliet, a lavaras d'ann intron Egoulas, penaus ne oa risel ebet evit gour anezho, hag he helle kenderc'hel da ober hent ma e devoa cals c'hoant. Pontcalec d'he dro a ziscuezas he scoas d'ar medisin bros; goall c'hlazet e oa bet, ha caer en devoa lavaret penaus he c'houli na rea couls lavaret poan ebet dezhan, ar medisin a zifennas stard outhan d'en em lacaat en hent, dreist oll da ober hent var varc'h evel m'en devoa great beteg neuze.

(Eur pennad all eur veich all.) X.

Bulletin de l'Association financière de France.

Les crises du marché financier font toujours surgir, au milieu du désarroi général, des occasions exceptionnelles de bénéfices. Les capitalistes qui savent garder leur sang-froid recherchent les valeurs qui ont subi le contre-coup de la situation de place sans avoir aucune cause intrinsèque de baisse. Ils ont soin de les acheter précisément au moment même où le découragement général rend ces achats faciles, certains et fructueux.

Nous avons examiné la cote officielle à l'intention de nos clients, et nous avons recherché les valeurs qui réunissaient une sécurité à toute épreuve à des chances sérieuses de hausse.

Notre choix s'est arrêté en première ligne sur deux valeurs garanties par le Gouvernement français.

La première, c'est l'action de l'Ouest-Algérien. Par la loi du 22 Août 1881, le Trésor public garantit à ce titre: 1° Un revenu minimum de 25 francs par action ; 2° le remboursement à 600 francs.

Ce n'est pas tout. Le trafic est très rémunérateur sur la partie du réseau en exploitation ; il s'augmentera considérablement par les lignes en construction ; on peut donc considérer que le dividende atteindra 30 à 35 fr., ce qui justifie les cours de 6 à 700 francs. Or, on est encore entre 535 et 540.

Ce titre est bien plus avantageux que le Bône-Guelma et l'Est-Algérien, parce qu'il dessert les parties les plus riches de l'Algérie.

La seconde valeur garantie par l'Etat, c'est l'action du Canal de Pierrelatte, dérivé du Rhône. La loi du 3 Août 1880 garantit le remboursement à 600 francs, un revenu minimum de 25 francs pendant la période de construction et de 22 fr. 50 après la mise en eau. Mais les évaluations des ingénieurs et les résultats acquis assurent que le dividende s'élèvera progressivement à 44 francs, ce qui justifiera le cours de 800 francs. Or, on cote seulement 572 francs environ.

Voilà donc deux titres qui valent la rente puisque l'Etat leur garantit un minimum de revenu. Et de plus, ils ont toutes les chances de hausse et d'accroissement de dividendes des meilleures valeurs industrielles.

Profitez, c'est un bon conseil que nous vous donnons là ! — de la reprise de la Banque des Pays Autrichiens, de la Banque des Pays Hongrois et des Alpines pour sortir de ces valeurs étrangères et rentrer dans des placements de tout repos comme ceux que nous venons de vous indiquer.

Comme placements sérieux, nous recommandons également les bons de caisses et les obligations de la Banque hypothécaire.

Les rentes témoignent d'une très-bonne fermeté. Le 3 0/0 est à 84, l'amortissable à 84.35 et le 5 0/0 à 116.67.

Les recettes de la Société générale de laiterie au 25 Février s'élevèrent à 12.265.873 fr. 94 cent., les actions qui doivent toucher un coupon le mois prochain valent en ce moment 500, c'est un cours dont il faut profiter.

L'Assemblée des actionnaires qui devait avoir lieu le 3 Mars a été remise au 24. On sait d'avance que les communications faites à cette Assemblée ne feront que confirmer les éléments de prospérité de la Société.

Les actions de Rio-Tinto sont demandées à 650 francs; mais dans l'opinion de tout le monde, à la Bourse, le cours de 700 fr. sera rapidement atteint et dépassé. Les actions de Rio-Tinto devraient être à 1,000 fr., et nous pensons qu'elles arriveront rapidement à ce cours. Les résultats de l'exploitation sont toujours des plus satisfaisants, et cette dernière marche à souhait et promet d'être des plus fructueuses dans le présent et dans l'avenir.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

La conversion du 5 0/0.

L'*Association financière de France*, capital 1,200,000 francs, 1, rue Grange-Batelière à Paris, indique à tous les porteurs de 5 0/0, les moyens les plus sûrs et les plus simples de ne pas souffrir de la conversion qui paraît imminente.

A condition de prendre les devants sans attendre que cette conversion soit officiellement décidée, les porteurs de 5 0/0 peuvent conserver un *revenu au moins égal* SANS DIMINUER LES GARANTIES NI CHANGER LA NATURE DE LEUR PLACEMENT.

Indications gratuites à toute personne qui en fera la demande à l'Administrateur de l'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière, à Paris. (Joindre un timbre-poste pour la réponse.)

COGNAC DES MEILLEURS CRUS

OU

EAU-DE-VIE dite FINE-CHAMPAGNE

VENDUE PAR N'IMPORTE QUELLE QUANTITÉ

Aux prix les plus réduits

S'adresser directement au propriétaire, M. J. PEROCHON, à Lignières-Sonneville (Charente).

Pour tout renseignement, soit à M. le Curé Chaffaud, à Lignières-Sonneville (Charente), soit à Mme la Supérieure du couvent, à Kiersac (Charente).

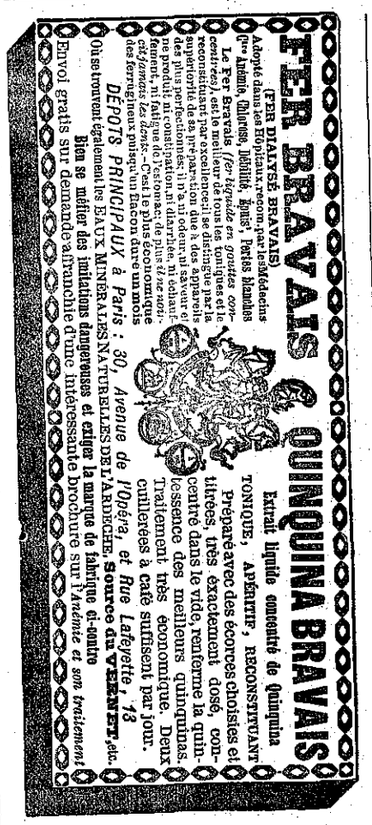

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

SEITECVET BLOAVEZ. (N° 12.) DISSADORN 18 A VEURS 1882.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 18 a viz Meurs 1882.

Dilun, 6 a viz Meurs, ez eus bet er Senat eun tamic dispac'h divarbenn ann Arabet en Aljeri. Clasc a rer rei dezho eun hano da beb tiegeziat tud evel m'hon deus oll e Frans evid derc'hel guelloc'h ar gont anezho hag ho lacaat da baea guelloc'h ho loden eus ar c'hargou.

Ar Jeneral Arnaudeau a lavar ne dalvezo da netra ober eur sort lezen, hag en deus aoun soken e teufe, eleac'h fonta guelloc'h guiriou peb den var he dra, da sicour ann dud fall d'he denna æssoc'h diganthan. Re a c'hoant hoc'h eus, emezhan, d'ober d'ann Arabet ar pez a rer d'ar Fransizien e Frans. Ho lezen a so henvel ous ann hini a reas Philipp II, Roue Spaign, a enep ann Arabet, pa felle dezhan difenn outho bete da zougen guiscamant ho bro. Hogen, hounez so ancounec'heat hag e c'hoarvezo eun henvelep tra gant hoc'h hini. Ann oll reglamanchou hoc'h eus c'hoant d'ober ne talvezint deoc'h da netra, nemet d'ho sicour da lonca guelloc'h ann Arabet. Cannad ar Maroc, e 1845, a lavare : Dond a rafoc'h guelloc'h abenn eus ann Arabet gant beleien ha medisinet eget gant soudardet ha peziou canol.

Jacques, eur Radical, Senatour evid *Oran*, na vell er c'hontrol, netra guelloc'h, netra talvoudussoc'h eget al lezen-ze. Ne lavar nemet diotachou ha traou a enep ar Relijion, setu ma lavar deomp ; Ar pez so caus ez eus kernes en Aljeri, eo rag neus ket descadurez avoalc'h. Mervel a ra ann Arabet gant ann naon ! n'eus ken nemet ho c'hass d'ar scol. Ne ket diæssoc'h egis-se. Evid lacaat ar Senat da gemer evel comsou ann Aviel he oll comzennou a enep ar Relijion, e lavar ive : Ann autrou comt d'Haussonville en deus anavezet mad, penaus Relijiuset ann Aljeri ne dalvezont da netra, nemet da ziæsaat dever ar Gouarnamant. Hogen, pa sav ann autrou d'Haussonville evid prezec d'he dro var ann affer-ze. e clevomp anezhan o lavaret evelhen : Ne gredan ket e ve deut ar giz da zigass aman er gador-man, ar c'homsou ve bet clevet e-bars er Gommission. A hent all, hag e ve deut ar giz d'hen ober, em eus renket prezec goal fall mar de bet ententet va c'homsou evelse, rag dress eo ar c'hontrol em boa c'hoant da lare. Lavaret am eus e oa Relijiuset *Arabet*, hanvet *Softas*, ne glaskent e peb corn eus ann Aljerie, nemet lacaat ann Arabet da sevel en hon enep. Ne meus ket comset e nep fæson eus ar Relijiuset catoliket, hag en em gavan rag-se goal nec'het ho deffe allet lod eus va c'henvreudeur beza ken dientent em c'henver. Egis se ec'h achu hirio ; antronos e vezo kendalc'het.

Er memes devez, e Cambr ann Deputeet, gonde beza lavaret var goulenn eur Radical hanvet Viette, n'ez eus nemet meuleudi d'ober d'eus ann dud a ijin eus ann arme, evid ho aket hag ho gouziegez evid crenvaat ar c'herieu brezel, e voter ar pez a c'houlenn Barodet, en deus c'hoant e ve dastumet en eul leor oll bromessaou ann Deputeet, evid anaout petra en deus c'hoant ar bobl e ve græt. Graux, eur Radical, en deus goulennet en aner, ne ve ket græt ar pez a c'houlenn Barodet, rag ma ve votet ec'h alfe sevel aliæs etre ann Deputeet hag ho electourien. Var gement-se, Pelletan a c'houlenn diganthan : Petra-ta ? Ha c'hoant ho peffe d'en em zioual da rei d'hoc'h electourien ar pez peus promettet dezho ? Ha disonjal a garfec'h rei antronoz ann election, ar pez ho poa promettet evid beza hanvet ? Graux a goll he boan, rag pa ier da voti, 400 a enep 55, a lavar e ve mad ober ar pez a c'houlenn Barodet.

Cals talvoudussoc'h eo bet evidomp catoliket ar pez a so bet græt er Gambr, d'ar Meurs 7 a viz Meurs. Ar c'huec'h lezen kenta a oa scrivet da evessaat outho, a so bet evesseat buhan avoalc'h. Ar seisvet a oa hini Boysset var ar C'honcordat, a behini am eus comset deoc'h aliæs avoalc'h.

Epad div heur amzer, Radicalet ar Gambr n'ho deus ket ehanet chouhal goassa ma hellent, pa vije hano eus ar Relijion, hogen, neus ket bet comset d'eus netra ken.

Ann autrou Freppel, hon Depute, eo en deus comset da genta da enebi ous Boysset. Hen græt en deus stard ha crenv avoalc'h, petra benag n'en deus comset nemet eus ar fæson fall m'en devoa Boysset digasset ann affer-ze var ann daul.

E guirionez, ann autrou Freppel en deus discue-

zet sclær, penaus ar pez a c'houlenn Boysset, a ia a enep al lezennou a verc petra vè d'ober etre diou vro. Torri a heller lezennou ar vro æs avoalc'h, èmezhan, mæs pa vez hano d'eus emgleoiou græt etre diou vro, ne heller mui hen ober ken æs. Cheinch a heller ar re-man pa ve en em glevet evid-se ar re so e penn ann diou vro, ha lavaret soken bete peur ec'h hellint padout. Mæs ne heller ober netra muioc'h, rag ar re-ze, pa ne d'int ket lezennou mæs emgloiou, a so bet græt gant accord daou zen, ha kènse, e renker cahout evid ho zeuler a gostes kement ha ma so bet red evid ho sevel. Ma ve possubl ho zeuler a gostez herves c'hoant ha faltazi unan hebken eus ar re so bet en em glevet evid ho sina, ann oll hoblou all ne garfent mui sina neb seurt emgleo ganeomp. Ouspen, Presidant ar Republic eo, ha neus ken nemethan, a alfe hen ober, a dle ober ha sina ann emgleoiou-ze, merca peur e sonj dezhan e renkint achui, mæs ann Deputeet n'ho deus netra da velet em emgleoiou-ze. nemet o lavaret d'ar re so e penn ar vro, e ve poent evessaat outho.

En eur achui, e tiscuez pegen diæs e lacafe al lezen-ze ar Gatoliket, pa virefe outho ne alfent mui en em zervicha eus ann Ilisou gant liberte, evid ober, evel breman, lidou ar Relijion, hag e lavar ne ket evelse e vezo peoc'het ar vro nag ehanet enebi ous ann Ilis hag ar Relijion.

Boysset a respont e voar avoalc'h ne hello ket beza treac'h en taul-man, mæs c'hoant en deus bet da ziscuez petra he devoa c'hoant ar vro e vije bet græt, hag e renco beza græt, mare benag.

De Freycinet a respont, né zisplijefe ket dezhan e ve evesseat ous ann affer-ze evid anaout pehini eo santimant ar Gambr e kement-se.

Ar Gommission he devoa sonjet, penaus evid lacaat ar Gambr da voti a du ganthi, ne helle ket choas hini all ebet da brezec en he hano eget eur Ministr protestant d'eus Bourdel, hanvet Steeg. Heman, evel a hellit credi, ne ra ket foutre gant ar Gatoliket, hag a lavar a beb seurt injur dezho. Rag se, ann autrou Paul de Cassagnac en em glemm o lavaret : Emer oc'h ober goap ous hor Relijion, hag eo eun den en deus he dilezet, ann hini her gra.

En despet da-ze, Steeg a gendalc'h he brezegen, hag a fell dezhan discuez ema ann tu guir ganthan Voti a rer. 343 a enep 139 a ia a du gant ar Gommission hag e lavarer ive e vezo eur Gommission 22 Depute, ann hini a evessaio ous al lezen diotze...

Er memes deves, ec'h achuer er Gambr en eur voti ec'h hello beaichi hiviziken ann Deputeet evid netra, var ann oll hentchou houarn eus ar Frans, *Evid netra* e vezo e guirionez, pa ne renkint paëa evid-se d'ar Breuriezou hentchou houarn nemet 15 lur er miz, daou ugent scoet er bloas, ha m'en deffe eun den all c'hoant da brena ar memes guir, e coustefe dezhan vardro 14,000. Mad avoalc'h. ma ne goust ket dezho ann disterra, unan benag a renco hen ober, ha m'eus aoun, eo ni a vezo henez.

Er Senat, er memes devez, so bet kendalc'het hag echuet al lezen a oa e dalc'h var ann Arabet, hag ann autrou comt d'Haussonville en despet d'he boan, n'en deus ket allèt dont abenn da lacaat ar Gambr da scriva el lezen-ze eun neubeut comsennou ho dije græt dezhi beza talvoudussoc'h.

Der Iaou, e teue ann affer *Bessèges* a damalle ar Radicalet d'ar Gouarnamant, en devoa heb ræson casset soudardet di. Goud a rit penaus ar vicherourien, evel ma eo ho guir, ne felle mui dezho labourat er staliou evid ar pris a roer dezho, mæs ouspen, œnep peb guir, ar re ne felle ket dezho labourat ho unan, ho devoa c'hoant ive da viret ous ar re all d'hen ober, ous ar re en em gave contant gant ar pœamant a roer dezho, ha setu perag en devoa ar Gouarnamant casset soudardet var ar plass da viret ne vije grœt netra a enep liberte ar re ziveza-man. Ar Radicalet a ra ho fossubl evid lacaat ar Gambr da varn, penaus ar Gouarnamant n'en deus ket grœt he zever e kement-se mœs caër ho deus, ne teuont ket a benn d'hen ober, ha pa ier da voti, ann Deputeet a lavar n'en deus grœt nemet he zever, ha 309 a enep 48 a ia a du gant ar Vinistret a enep ar Radicalet.

Dissadorn, 11 a viz Meurs, e teue adarre dirag ar Senat affer ar scoliou *red,evid netra*, ha dizoue. Eur veich c'hoas, ar Senatourien ho devoa evesseat ous al lezen-ze, ha var goulenn Jules Simon, scrivet el lezen, ho dije renket ar mistri scol deski d'ar vugale ho deveriou e kenver Doue hag ar vro, mœs en dro-man ne de ket bet henvel ann traou, hag ar Radicalet so bet hanvet Senatourien da viz Kenver diveza, ho deus bet ann treac'h, rag ar Ferry en deus grœt aoun dezho, penaus ma ne vije ket bet votet ar pez a c'houlenne, ar Senat e vije bet taulet a gostez, ha rag-se, 167 a enep 128, ho deus votet ne oa ket mad scriva el lezen ar pez a c'houlenne Jules Simon. E kement-se ne ket bet votet al lezen c'hoas evid hirio, mœs votet a vezo a gredan, hag abars pell, egis ma eo bet reiset gant Republicanet ar Gambr. Da achui, petra benag m'ho deus bet mez hiniennou eus ar Senatourien voti ho dije bet evid netra ho flassou en hentchou houarn, 148 a enep 55 ho deus lavaret ne vije ket falloc'h dezho, eget d'ann Deputeet, mont ha dont heb dispign guennec ebet eus ho chacot, ha setu penaus e vezo adarre sammet ar vro evid disamma ann autrounez Deputeet ha Senatourien. Guir eo, ne renco ket ar vro, evid breman, tenna arc'hant eus ann tenzor, mæs ar Breuriezou hentchou houarn na hellint ket coll kenneubeut, ha ma roont ho labour hag ho foan evid netra, e renkint, bezit sur, beza dic'haouet mad mare benag, hag eo ar vro a renco paea, da lavaret eo, e vezo ni a vezo. Ann Deputeet hag ar Senatourien a so gouscoude cals pinvidicoc'h eget peb hini ac'hanomp ha ma rencomp paea dezho ho beaichou, e vezo egis ma iafemp da gass dour d'ar steir eleac'h mond da gerc'hat diganthi. Ma vouifemp, da vihana, mare benag, en em zisober dre hor voterez, pa vezo electionou, dious ann dud diskiant-ze ne ouzont ober nemet lezennou noazus ha didalvez evid ar vro ha talvoudus nemet evitho ho unan.

Er memes devez, ann Deputeet ho deus votet pa vije bet prestet arc'hant gant eur re, e vije bet libr peb unan da c'houlenn kement ha ma carje evid ann interestou, pe da vihana, e vezo barnet egisse, rag evid hirio neus grœt nemet commans evessaat ous al lezen-ze, mœs credi avoalc'h a ran, d'oc'h ar pez so bet lavaret, ne vezo mui merket el lezen, pegement a hello kemer peb unan evid he interest.

A.

Eul loden
eus ar Brezel græt gant ar Frammasounet d'ar Relijiuset.

Ann histor a fell din da lacaat deoc'h ebars er gazeten, a so bet c'hoarvezet eun tachat mad a so (abaoue ann 3 a viz Du 1880), mæs deut so sonj din d'he lacaat aman evidhoc'h, da genta, abalamour ne fell ket din e collfec'h ar sonj d'eus ar brezel a ra ar Republicanet d'ho Relijion. Ouspen, ar gear a Naonet, petra benag ne gomser mui ar brezonec ennhi, a so pers gouscoude d'eus Breis, ha dreist peb tra, ann hini en deus scrivet ann histor-ze e gallec, unan eus ar Gabusinet so bet chasseet eus ho zi da genver ann devez-se, ann Tad Flavien, en em gav er bloas-man o prezec gant ar vrassa meuleudi, ar c'horaïs e parræs Sant-Vao, e Kemper, eleac'h emoun breman o chomm, evid guelet ha dond a rai ar iec'het adarre din en dro. —

Ann histor-ze a ziscuezo anat deoc'h, penaus ez eus tud calonec ouspen en ho pro, ha ma carje Cabusinet Naonet beza assantet gant ho difennourien, e vije bet savet dispac'h ha lazadec, ha marteze ne ket ar Republicanet ho dije bet ann treac'h.

Travoalc'h eo al linennou-man d'ober deoc'h comprenn petra am eus c'hoant d'ober. Deomp dezhi eta, heb dale muioc'h.

Brezel daouzec heur
græt da gouent ar Gabusinet e Naouet.

I.

Ar Gabusinet a sav eur gouent nevez e Naonet.

D'ann 31 a viz Maë 1873, hervès ann acta græt gant ann autrou Favard. noter e Paris, eun neubeut tud en em glevas evid prena, ne ket evel Relijiuset, na beleien, eun dachennat douar en em gave e Naonet, etre ar ru Zu hag ar ru ar Roc'huel, evid sevel eur gouent Cabusinet. Tri belec, ann autrounez Jackes Berger, Iann Coulon ha Frances Delannoy, eo a so hirio e penn ar vreuriez-se. Ann ties a savas buhan d'eus ann douar, ha d'ann devejou diveza eus ar bloas 1874, e teuas eun neubeut Relijiuset da chomm er gouent nevez. Ann autrou Fournier, escop Naonet, en devoa ho galvet da zont er gear-veur eus he escopti, ho digemeras gant eur vadelez a dad, ha tud Naonet ho guelas o tont gant ar vrassa laouenedigez. Ar reman, evid guir, n'ho devoa ket ancounec'heat penaus e oa gueichall er gear-ze diou gouent Cabusinet ; unan savet var ar Fosse (eur c'harter d'eus Naonet) hag hanvet ar Gabusinet vras, hag eun all savet en Hermitaich, a vije hanvet ar Gabusinet-vihan. Ann dud cristen e Naonet ho devoa dalc'het sonj eus ar mad ho devoa great a viscoas ann Tadou er gear a Naonet, a soken en escopti a bez. sonj e oa c'hoas, penaus e 1794, lod eus ann Tadou ho devoa scuillet ho goad e testeni eus ho feis. Ar Relijiuset nevez a oa goest d'ober ar pez ho devoa græt ar re all en ho raug, Ar bobl a ziredas di da velet kement corn a oa eus ar gouent abars ma vije bet closet evid mad. Kerkent ha ma oe digorret ar chapell evid ober ennhi lidou ar Relijion en em gavas re vihan evid rei digemer da gement hini a felle dezhan dond di da bedi Doue. Lavaret e vije bet e oa affer ann oll dud e kear e vije adsavet couent ar Gabusinet. Ar re oa carget d'eus gouarnamant kear, ne zalejont ket oc'h her gouzout ive, hag e vouezas abred avoalc'h goulenn digant ar Gabusinet ho loden eus ar c'hargou ker pounner a samm ann oll e Frans, hag a gresc a vloas da vloas. Dond a reas evelse ar Gabusinet da veza e guirionez sitoianet Naonet. hag e tigouezas gantho cahout da baëa ho loden eus ar c'hargou evel ann oll dud all e kear.

Heb dale e teuas Tadou nevez da greski ann niver eus ar re a oa deut da genta, hag a hellas beza græt er gouent ann oll exersisou Relijiuset evel ma vijent græt er c'houentchou all couls en deiz evel en noz.

Epad ma vije scrivagnourien ar gazetennou fall n'ho deus ken micher nemet saotri kement so mad hag honest egis m'hen discuezont re aliæs, siouas! o corfata pe oc'h ebata, vila ma ve possubl, ar Gabusinet a save a zivar ho gueleou plous ker calet, hag a zirede oll d'ann Ilis o pedi epad heuriou penn-da-benn evid ho madoberourien, ann Ilis hag ar Frans. Ne sonjent ket c'hoas d'ar mare-ze da bedi evid ho enebourien. Egis n'ho devoa nemet carantez evid ar re all ha ma oant oll breudeur evitho, ne sonje ket dezho cahout enebourien er bed-man. Ho oll amzer epad ann deiz, a vije implijet o studia, o pedi hag oc'h ober deveriou ho c'harg. Ann oll goazet ho devoa ezomm d'ho guelet ha da reseo eun ali mad benag digantho, a vije digemeret ragtal en diabars eus ar gouent, rag ar Gabusinet n'ho deus netra da guzet en ho zies. Ar merc'het a helle cahout ann Tadou er chapell d'ar mare merket gant ar reolen.

Piou a ve goest da lavaret ann oll mad græt gant ann Tadou d'oc'h adalec ar bloas 1874, ann

oll calonou joaüsset, ann oll eneou rentet adarre dezho ar peoc'h ha grass Doue ? Pebes servichou ne rentent-hi ket d'ann dud paour eus carter ar ru Zu hag ar ru ar Paveou-huel ! En ho chapell e vije græt dalc'h-mad ann offisou d'ann heur merket. Eno ne oa nag anterramanchou, nag eureujou egis ma c'hoarves kelliæs er parræsiou evid diæssaat ar servich ; eno ne vije dalc'het plass ebet en avans evid den. Eno, ar re genta deut a helle kemer ho flass eleac'h ma plije ar muia dezho, nà ne dlient ket cahout aoun e teuje eur re benag da lavaret dezho : « escusit ganin, c'hui peus kemeret va flass. » Eno ne renke den paea ar c'hadoriou. Eno, ann oll a oa ingal ha kement ann eil evel egile. Ar goms *Egalite* ne oa ket scrivet var mogeriou diaveaz ar chapell pe ar gouent, mæs en diabars, ann oll a oa e guirionez kement ann eil evel egile, Me chans e oa cals guelloc'h.

Ar beaurien a zescas buhan hent ar gouent. Ar Relijiuset na vevont nemet a zivar ann aluzen, a gemere loden ar beaurien var ar pez ne oa ket re evitho, hag epad ann daou vloas diveza ma oa bet ken tenn ar goanv, ez eus bet guelet meur a zeves er sizun, beteg cant hanter cant den, dare dezho da vervel gant ann naon, bodet endro da zor ar gouent o reseo ann aluzen, e oa bet ar Gabusinet oc'h he c'hlasc evitho. Paour keaz Relijiuset ! Ma n'ho devoa ket roet hebken ann aluzen dre garantez evid Doue hag ho breudeur, ma n'en devoa ket disonjet ho dorn cleis ar pez a rea ho dorn dehou, ho dije allet anaout etoues ar re fall a zeuas divezatoc'h da chouhal ar *Marseillaise* hag « en traon ar Gabusinet,» hiniennou eus ann dud reuzeudic ho devoa resevet neubeut a oa ann aluzen digantho.

Madelezus evid ann oll egis ma oant, e veljeur aliæs anezho var ruiou kear o causeal, evel gant mignonet, gant lod eus ar serjantet poliss, a dlie dond d'ann 3 a viz Du 1880 da dorri ho doriou da antreal evel torfetourien en ho zi da bega didruez en ho c'hollieriou ha d'ho stlapa e meaz var ar ru da nav heur eus ann noz. Sentus e peb tra evid kement a oa en ho galloud ous mouez ann Escop, ann autrou Le Coq varlerc'h ann autrou Fournier, en devoa evitho peb seurt istim, peb seurt fizians. Ha pa zeue beleien ar parrœsiou d'ho goulenn evid rei eur retret pe eur mission benag, ne oa ket red goulenn na diou na teir gueich.

Ma oa possubl, e lavarent *ia* doc'htu.

Setu petra eo ar Gabusinet, setu petra a reont. Evel Jesus ho mestr hag ho scuer, ec'h alfent ive lavaret : *Propter quod horum me lapidatis ?* Evid pehini eus va madoberou e stlapit-hu mein ouzin ? Evid pehini eus va madoberou e teuit-hu d'amm diframma didruez d'eus ann ti am boa choaset, ha me ne c'houlennen netra diganeoc'h nemet conje d'ober eun dra nemet ken, conje da bedi Doue ha d'ober vad deoc'h ? Petra am eus-me grœt evid ma zeufec'h da stourm en daill-ze ous va oll guiriou evel Relijius ha sitoïan eus ar Frans ?

Eur pennad all eur veich all) A.

Alo Deputeat, en hent !

Var ann hentchou houarn pa ve deut ar mare d'ar veaichourien da ziblass, unan eus ar re so eno a chou dezho heb ehan : Alo ! beaichourien, en hent ! Ne vezo ket pell, hon Deputeet a hello beaichi kement ha m'ho devezo c'hoant.

Lavaret a rer ema ar Gouarnamant o clasc en em glevout gant Breuriezou bras ann oll hentchou houarn eus ar Frans. C'hui a c'houlenno marteze, e sonj ober petra ema eta ? Hag hen a garfe distaul pris ar plassou evid ann oll beaichourien ? pe autramant, lemel cuit ar pez a renc beza paët dezhan var bris beb plass abaoue 1872 ?

Oh ! ne. Ema hebken o clasc lacaat ar re so e penn ann hentchou houarn, da assanti ganthàn rei e peb leac'h dre ar Frans ho flassou evid netra, d'ar Senatourien ha d'ann Deputeet.

Beb miz e vezo dalc'het deg lur dezho var ho fæamant, hag evid kenneubeut a dra, peb hini anezho a hello beaichi var ann oll hentchou houarn kelliæs ha ma caro.

Ma ve eun tam benag da baea ouspen, eo ar Gouarnamant a bourveo, ha goas a ze evid kement hini a renc paëa ar c'hargou. Ma chomm eul loden eus ann dispign e carg ar Breuriezou hent houarn, goas a ze evid ar re ho deus roet ho arc'hant evid ho sevel.

Ar profit a vezo oll evid ann autrounez Senatourien ha Deputeet.

Taulit evez, ma kirit, penaus gueichal mare ar Rouane, ho deus ar Republicanet kement a gass outho, ann Deputeet nag ar re a zalc'he leac'h ar Senatourien hon deus hirio, na vije paët e neb fæson.

Anavezet a oa neuze e renke peb unan paëa he c'hloar, hag e lavarer da gement hini a glaske beza eun dra benag er politic : « C'hui a fell deoc'h cahout ann enor da brezec e hano ho kenvrois ! mad avoalc'h, va mignon, mæs c'hui a renco hen ober var ho coust. »

Dont a reas eun devez, ha kement-se a c'hoarvezas mare ar Republic e 1848, ann Deputeet ho deus lavaret e renkent dispign cals evid ober deveriou ho c'harg, e renkent, lod anezho evid dond da Baris. ober eur veaich hir ha mizus, e renkent tremen e Paris cals mizou, na ne oa nemet deleat ho dic'haoui d'eus ar pez a renkent dispign evidse...

Neuze e oe roet dezho eur pæamant a ia tost da zaouzec mil lur er bloas evid peb hini anezho.

Hirio ho deffe c'hoant derc'hel ann arc'hant-ze oll evitho, ha lacaat ar vro da baea dezho ouspen ho oll dispignou.

Ma ne ve paet dezho da vihana, nemet ho beaich da zont eus ho zi da Baris hag ann distro ! ec'h alfemp her c'hompren eun tam benag.

Ec'h alfé c'hoas beza græt eun neubeut trubarderez ha cals Deputeet a ve guelet o redec ann hentchou, aliæssoc'h cals evid ho afferiou ho unan eget evid ober ho deveriou evel Deputeet.

Ne vije mui, heb dale, guir eo, nemetho o veaichi var ann hentchou houarn, evid beza hanvet adarre kelliæs gueich e vije electionou nevez o rei calon d'ar re na ziscuefent ket cahout re, hag o c'hourdrous lacaat da baea ar re vije a enep dezho.

Hogen, ne ve ket possubl mont re bell var ann hent-ze.

Ar pez a so souezus bras, eo e ve possubl sonjal rei ar guir d'ann Deputeet da veaichi *evid netra* dre ar Frans penn-da-benn.

Ha guelit petra a c'hoarvezo !

Ma c'hoarvesfe d'ann autrou Gatineau (rèd eo kemer eun hano evid discuez deoc'h anat pegen diskiant eo eun henvelep sonjeson). Ma c'hoarvesfe eta en deffe ezomm ann autrou Gatineau a so Depute evid *Dreux*, da vont da Lyon evel alvocat, pe autramant da vont da *Zieppe* da gemer air ar mor, pe da vont da c'hoari e Monaco, n'en devezo nemet discuez he vetalen a Zepute, hag ar re oll a renc paëa cargou e Frans, a baeo etrezho dispignou he veaichou pe ar re ho deus pers dre ho danvez e Breuriez ann hent houarn en devezo an enor d'he stleja.

Setu petra teui d'eus ar pez so bet græt gant ar Gouarnamant en affer-ze.

A hent all, anat avoalc'h eo ne vezo ket travoalc'h kement-se, red a vezo cass ann traou da benn. Atau e renker hen ober.

Anat avoalc'h eo ne ve ket possubl dond d'eus *Toulon* da *Baris*, anes dribi eun tam benag a hed ann hent.

Perag ne ve ket græt d'ann Deputeet evid hostaliriou ar gariou ar pez e ve græt evid ar wagoniou.

A dra sur e vezo priziou merket evitho, evelhen: Baraou bihan eur guennec, daou vennec evid ar veaichourien all, ha daou centim nemet ken evid ann autrounez Deputeet.

Ha ma ve troc'het ar bara bihan etre daou ha closet ennhàn eun tam jambon, ne vezo mui nemet eur centim evitho.

Goudeze e vezo red en em glevout gant ar re ho deus voituriou e *Paris* evel ma vezo bet græt gant Breuriezou ann hent houarn.

E guirionez, pa hellint dont *evid netra* d'eus *Perpignan* pe d'eus *Bayonne*, ne ve ket possubl ho lacaat da baea 6 nag 8 real evid dond eus ar gàr bete Cambr ann Deputeet.

Hag etretant, ar varc'hadourien a renc beaichi evit ho afferiou, ar vicherourien a renc mond ha dont evit cavout labour, a gendalc'ho da baëa ho flassou.

Netra guelloc'h ! pe guir n'ho deus digant ar Gouarnamant pæamant ebet.

Ha setu penaus e ve ann oll kement ha kement ann eil evel egile e mare ar Republic ! ! A.

Ann Topinambour.

(*Eilved pennad.*)

Pa sonjer penaus daou zeves-arad Topinambour a hell rei e corsennou kement all à bouez evel ann talvoudussa guinis Spaign, e kemer cals magadurez eus ann ær, na teu ar mare d'he zastum nemet pa n'eus labour all ebet mui da ober, ha ma hell padout meur a vloas goude beza hadet eur veich nemet ken, e vezo red lavaret penaus n'eus gounedigez all ebet ken talvoudus na ken bras marc'hat, dreist oll pa ver o commans labourat eur plass benag.

Evessait ouspen, ne c'houlenn ket ar guella tamou douar ha ne ve gaouet na gant ann amzer, na gant clenvet pe amprevan all ebet, hag a dra sur, ne chomoc'h ket pell heb gounis anezhan cals pe neubeut penn pe penn eus ho touar. Anaout a ran eun den en deus hadet nao bloas so breman eur parcat douar gant topinambour, ha n'en deus ket ehanet dastum beb bloas eun eost mad anezho hag a gendalc'ho oc'h hen ober keit ha ma caro. Kerkent ha ma eo disec'het ann douar goude ar goanv ed'h arer anezhan, hag e tigasser ar guizi var ar plass. Boed avoalc'h ho deus, ha ne ket daô rei ken dezho. Pa ho deus drebet oll kement ho deus allet a vrouiou, eo dao arad ha froueza ann douar a nevez evid plænaat anezhan. Tamou grouiou avoalc'h a chomo c'hoas en douar, na ne vezo mui ezomm hada ken, plant avoalc'h a zivoano. Beb 2 vloas e vezo red lacaat eur pemp sac'hat ludu gris benag. Louzou fall ebet na hell beva dindan corsennou stanc ann topinambour a c'holo ann daou zeves-arat douar-ze.

Evid lavaret ar virionez penn-da-benn, ne ket diœs deoc'h gouzout ervad, penaus ar grouiou a zastumer, n'ho deus nemet ann drederen eus ar ment ho deffe ma vent gounezet en douar drus ha trempet mad.

Ann amzer na hell beza morse seac'h avoalc'h evid miret ous corzennou ann topinambour ober ho c'hresc. Pa chomm ar plant-ze keit amzer en douar, ne vanc morse dezhi eur maread amzer deread avoalc'h d'he digass d'he foent.

Aliœs ne ve ket amzer avoalc'h evid dastum en toullou bras en douar, corsennou ar guinis Spaign d'eus ment ar re vras, rag ma ve re a bress labour d'ar mare-ze, eleac'h ma heller troc'hi corsennou ann topinambour heb dilezel all labourou all, hag ho disec'ha var bouez, hag e ve avanset ar bloas, rag ma chomm atau stag ann deliou ous ar gorsennou pa heller miret outho da domma.

Pa hader topinambour en eun tamm douar, eleac'h neus ket bet morse anezho, ar gorsennou o veza re roez a deu da veza cals teoc'h, hag ho deus

cals scourrou bihan a hell servicha da vaga al loenet. Evelken, e renker neuze ho drailla ha lacaat evez da deuler a gostez penn ann traon ar gorsennou a so re galet.

Ann topinambour ne ve ket gounezet travoalc'h e Frans, ne c'holo ket a veac'h ann degvet mil loden eus ann douar a alfe he brodui.

En douarou seac'h eleac'h neus ket tremp avoalc'h, ann topinambour a alfe talvezout da vellaat ann douarou.

Da genta, pa vije re seac'h ann hanv, ar gorsennou n'ho deffe ket ouspen tri zroatad huelder, mes creski a rafent beb bloas. Goude ma vije troc'het ha sec'het ar gorsennou e vije tennet gant ann alar ar grouiou e meaz eus ann douar nemet pa ve re galedet ann douar gant ar scorn. Ann denvet digasset var ar plass a gavfe ar grouiou da zribi epad ann deis hag ar gorsennou epad ann noz, pa vijent digasset endro d'ho c'hraou, hag ann douar a vellafe buhan gant ann teil a chomfe var ho lerc'h.

Lod a lavar e renker dioual da rei assambles re a dopinambour d'ar chatal. Arabad eo ive lezel re ar grouiou da sec'ha ha da gursal pa vent deut var c'horre ann douar. Ann topinambour pa vez re zisec'het a vihana cals, ha petra benag na hell coll netra evel magadurez, ec'h alfe gouscoude noazout cals, d'ar c'hezec dreist oll eleac'h guellaat anezho evel m'her gra pa ne ve ket roet re.

Evid ar moc'h, e vent atau laouenoc'h o tistrei d'eus parc ann topinambour, na neus ket bet guelet morse ho dije græt gaou outho. A hent all, ec'h heller miret outho da gemer re en eur zioual d'ho lezel re hir er parc. Evid ann denved, e ve possubl ho lezel ive neubeutoc'h amzer, ma ve anavezet e lezer anezho re bell.

En eur ger, ann Topinambour a so magadurez d'al loenet, ha gant eves, ec'h heller miret ne rafent gaou ebet outho. A.

HISTOR BURZUDUS
ha beachou Corentin Kemper
SCRIVET GANTHAN HE UNAN.

(Kendalc'h.)

Ni ia breman da vont e procession evid meuli ar mab Corentin en deus diouallet eul lestr marc'hadour d'eus eun tourmant spontus ha d'eus al laëron-vor, hag en deus he digasset endro gant cals a boan, d'oc'h a beleac'h ? ne ouffen ket hel lavaret deoc'h, rag ma oa ambarket da genta e bours eul lestr da vadame Surcouf a so bet collet e Bro-Saoz. Eno ma ann dalc'h. Penaus eo bet c'hoarvezet kement-se ? Ne ket daô deoc'h beza nec'het ha me ne ran ket fors. En dail e oa ive el lestr eur fors tud gouez.

— Ann dra-ze so guir, eme Iann, o clasc beza meulet ive eun tam.

— Peoc'h, Piteux, eme mama, te a zeu er bern. Ma mab Corentin eo en deus græt dezho kemer ann teac'h, hag o veza anavezet e oa deut ive eur bern laëron-vor ha canailles evid distruja ti ann Heliet a ioa deut ive di penaus ? perag ? d'ober petra ? Ar mab Corentin en deus dispennet Nicolas ha Langourdainé a doliou boc'hal ha petra benag, rag ma oa goal iaouanc, n'en deus ket allet miret ne vije eun tamic gaouet ann intanvez hag ar re all, en deus dre va sicour-me he vam, miret outho da veza devet epad ma vije ho muntrerien en em dennet cuit. Hen toui a ran.

Tenna a reas pounner he alan rag ma oa scuis, hag e kendalc'has :

Kense eo red cahout eun trôn ha drapoiou evid ho c'hroasa dreist penn Corentin, hag ann autrou Kemper en deus mouez, a heulio ac'hanomp evid embann ar c'helou-ze a dreuz ar bobl dastumet evid ann tân *artifices*. Breman mar d'hoc'h tud a galon, chouhet oll a unan : Beva al levenez !

Ann oll a sentas kerkent ous mama, hag e savas eun trous spontus.

Epad ma saver ac'hanoun var ann trôn, e velis tri eus ann Heliet o sevel soun var ho c'hillorou, ann intanvez a daule he mallos varnomp hag hor gourdrouze, o lavaret e oamp eur vanden laëron, hag he dije hor galvet dirag al les-varn. Pa glevas e oa saveteet he arc'hant, evid hon trugarecaat e lavaras :

— Græt e vezo ar gont, hag e vezo red deoc'h renta ar pez ho pe kemeret, laëron.

Fifi Jacquet ne hellas ket miret da lavaret :

— Penaus ! ann hini goz daonet ne ket tarzet c'hoas ?

Patron François a savas soun evel eun I, ne oa ket sesiet mui, ne oa bet gaouet evid mad nemet ann Amédée a oa torret he zivisker.

Pa errujomp var ar c'haë, e oar a veac'h gant ar fest, hag abars ma cuitajemp al lestr, papa Kemper a savas var ar bord, o lavaret gant he vouez vraô :

— Setu aman eun dra nevez ! Oh ! Travoalc'h so bet hirio evid ar Roue ! Deut eo tro Corentin, pempet mab da vadame Kemper ha dime, a vezo lakeat he histor var ar gazetennou, ha neus bet grœt biscoas kement all gant den nemet gant ann autrou Surcouf ! oh ! oh ! oh ! eun all c'hoas d'eus *Sant-Malo !* oh !

O clevout eur sort mouez, ann oll a droe kein ous ann tân *artifices*, hag heb dale en em gavas eleis a dud endro deomp. Mouez tata a dalveze eun hanter cant kerniel boud. A dreuz ar bobl e oa æt buhan ar brud d'eus ar pez em oa græt.

Pa savis var va zron, douget gant guella hostizien ann *Emelie-iaouanc*, ar re genta a velas a-c'hanon, a oe souezet oc'h va guelet ken du, mæs mama a respontas dezho e oan o tont er meaz eus ann tân goal var vor, ha me e strad al lestr gant

ann oll doriou sarret (ar re-ze eo ar re zanjerussa) em boa renket ouspen epad ann emgann, treuzi ann houarn hag ann tân, atau e beg ar c'hanoliou.

Be oa hiniennou divergont avoalc'h evid goulenn peu sort canoliou ? Mama a responte d'ar re-ze e oant d'eus *Sant-Servan*, goassa tra a heller da lavaret da re *Sant-Malo*, hag hi a gonte e oa æt ar *Marie-Pauline* da goll, en henvelep fæson e vije bet allet cridi penaus ouspen ann oll traou burzudus græt ganin, e oan bet c'hoas beuzet ha deut en dro e buhez goudeze.

Ann tân *artifices* en he vella neuze a seblante beza græt evid renta enor din.

Ar re a zouge ac'hanon a oa ho unan douget gant ar bobl. Den ebet n'en devoa ententet netra er pez oa bet contet dezho gant mama, mæs egisse oa ar guella, ann oll a veule va hano. Ne ket red, me chans, lavaret deoc'h, penaus ne glevis sort, nag eur veich soken oc'h en em glemm hini ebet eus ar re a deue var va lerc'h collet etoues ar bobl munut egis ma oa dereat.

Groeg ar Souprefet a vousc'hoarzas ouzin ; hini ar Mear a sec'has he lunedou evid guelet guelloc'h ac'hanon. Tud ha ne anaien anezho a du ebet, a glaske, en eur dremen, pega em dorn evid fougassi goudeze e anaient ac'hanoun.

C'hoant ho peus da c'houd petra a reas ar muia plijadur din ? — Pa velis ann diou zimezell coz Luminais o coueza ann eil etre divreac'h heben, pa anavesjont ac'hanoun, hag o tirolla da lenva.

— Ar falla eus hor scolerien, a lavare ann dimezel Camille.

Hag ann dimezel Hippolyte a responte :

— Setu petra eo deut da veza, heb m'ho deffe morse he gerent dispignet evithan ouspen pevar real ar miz.

Epad ma sellen outho gant madelez, e clevis diou vouez iaouanc o lavaret em c'hichen :

— Ni eo a so he c'hoarezet leaz !

Trei a ris va fenn da sellet, hag e velis ann dimezel Marie hag ann dimezel Jeanne a ziscueze e oa breman eun enor evitho da veza bet maget gant va mam, hag he diou vatez ive a veule ac'hanon. E guirionez, nag hi so eun dra vraô ar gloar evid eun den iaouanc.....

(Ann nemorant eur veich all.) A.

Madou ann douar.

Eur sunvez c'hoas e pehini ar priziou a chomm heb mont a du ebet ha ma iafent eus eun tu benag ec'h alfe beza lavaret kentoc'h e ve fœson distaul gantho.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 24 lur. Er sizun dremenet e oant d'oc'h 24 lur 17 g.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 29 l. 5; segal, 18 lur; hey, 22 lur. 10 g. kerc'h, 22 l. 10 g.; ed-du, 18 l. »» g.

Kemper. — *Dissadorn 11 a viz Meurs 1882*, (dre ann 200 lur.)

Guinis 28 l. »» g. — Segal 17 l. »» g. — Hey 16 l. 10 g. — Kerc'h 17 l. 10 g. — Ed-du 15 l. — Avalou-douar 5 l. 10 g. A.

MARKIS PONTCALEC.

(Kendalc'h)

— Me na respontan netra eus ho puhez mar kendalc'hit d'en em scuiza en eur ober hent, eme ar medisin ; mar d'eo red mad deoc'h mont da Baris er su prissa-miz kemerit eur gabriolen evit mont.

— Fizians em eus, a lavaras ann intron Egoulas, na reüssoc'h ket pignat em c'habriolenn pa'z eo guir ez eus frankis avoalc'h.... hag a hent all, n'ho peus ket da choas... eun affer bras benag a c'houlenn ma'z afac'h var eün d'ar Gear-benn, me ive, a so red mad din digouezout eno heb dale .. Va lezit eta da glasc ober eun draic benag a vad evidhoc'h, kement-se paët e vezo ato euz ann dlé bras a dlean deoc'h.

Ann autrou markis a glascas reüs ar c'hinnig a rea dezhan ann intron Egoulas ; mes he gezek a oa fourbuet neat ; gouliet, dinerzet, hen he unan a c'houzanve cals poan en he scoas, caër en devoa nac'h. Pa he devoa peur achu ann intron iarlez rei he gourc'hemennou da vitien hostaleuri Lann-Fiacr, hi a bignas en he c'habriolenn, Primel a vleinas ar c'hezec, hag ar markis iaouanc a gemeras plass en diabars e kichen ann intron Egoulas. Hag ar veachourien da stenna varzu Paris d'ann daou-lamm ruz.

Ann intron iaouanc-se a iea var neun etre daou zour dishenvel bras ann eil eus egile ; eur garantez direis evid ar blijadurezou euz ar bed, hag eur garantez ken direis hag all evit ober ar *politic*. Houman na rea ket ar politic tre evel ann dud a spered a laca ho oll aket evit dispaca, displega ha disluia afferiou bras ar vro, evel ar sperejou lemm-ze a voar dibuna eur guden en eun taul teod ; nan, houman a rea ar politic er gis-nevez, e kis ar merc'hed ma rencan hen lavaret deoc'h. Savet ha scoliet e scol ann dukez vras du *Maine*, houman a gemere ann tu lec'hed bihan, hag ann diotachou hebken eus kentilli he mestres. Eur vaoues a oa, hag a vouie maneal loc'h ann dispac'heres kercouls hag he avelouer. Etre diou zro zans, he vije bet gouest da gompeza ann hent evit gallout discar eur ministr, pe da lacaat cass d'ar galiou eun den hag he vije bet en he hent pe en he goulou. O tevi gant ar c'hoant cahout enoriou, ar flimm aer-ze a guze ebars en he fenn scanv eur spered bras ha lemm meurbed ; ar pez her grea cals bilimussoc'h ha danjerussoc'h. Evel ma ne oa ket eun intron eùs ar pinvidica, he claske dont abenn da zastum c'hoas eur bern madou e doare pe zoare en eur ober eun dra vras benag gouest da zougenn he hano var diouaskell ann amzer beteg fin ar bed. Intron Egoulas a varne ann dud eus he amzer, goazet ha merc'hed tro-ha-tro, hervez ar mad a hellent renta dezhi hag hervez ann dalvoudegez hag ar blijadurezou a helle tenna dioutho. E kement hini a dostae outhi, hon aër-viber a glaske eur preiz e mod pe vod.

Re zarret ha re zisleal oa he c'halon evit galloud beza eur guir vignonez evit den ; mes he zeod a oa ken scanv ma helle digiga he mennoiou ha pasca da gredi du eleac'h guenn, pic eleac'h bran. En em lezel a rea da heulia he froudennou direiz gouest d'he dougenn eus ar fazi beteg ann torfed ann euzussa ; ha dre-ze, e pep mod e oa eur vaouez leun a zanjer, eur vaouez meurbed da zouja, da zioual outhi, evit eun den leal ha calonec evel ma oa markis Pontcalec.

(Eur pennad all eur veich all.) X.

Bulletin de l'Association financière de France.

L'événement de la semaine a été la communication faite aux journaux des dispositions principales du Budget de 1883.

La somme des dépenses prévues est ce qu'il y a de plus remarquable dans l'œuvre de M. Léon Say, elle est de 3 milliards 27 millions ; pour la première fois le chiffre de 3 milliards est dépassé.

Après des dispositions très visibles en faveur de la hausse ; les hauts cours du commencement de la semaine ont été reperdus dès la Bourse de jeudi, sous le poids de réalisations que la rapidité du mouvement en avant devait amener inévitablement. Ces réalisations étaient assez restreintes ; le peu d'ampleur des transactions permettait à des ventes relativement légères de faire rétrograder les cours.

Nos rentes ont été sensiblement atteintes. Le 3 0/0 a fléchi à 83.80, l'amortissable à 84.07 et le 5 0/0 à 116.32.

Comme placements sérieux, nous recommandons également les bons de caisse et les obligations de la Banque hypothécaire.

Les recettes de la Société générale de laiterie s'élèvent au 25 Février à 12.265.873 fr. 94 cent., c'est le 24 Mars qu'a lieu l'Assemblée générale qui fixera le dividende ; il faut profiter des cours actuels pour mettre ces actions en portefeuille.

Le marché des actions de Rio-Tinto devient chaque jour plus large. Les transactions sont des plus actives sur cette valeur.

Les capitalistes bien avisés, estimant avec raison que la Compagnie pourra donner à ses intéressés des dividendes toujours progressifs, se mettent à réaliser des valeurs de leur portefeuille pour acheter des actions de Rio-Tinto.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

La conversion du 5 0/0.

L'*Association financière de France*, capital 1,200,000 francs, 1, rue Grange-Batelière à Paris, indique à tous les porteurs de 5 0/0, les moyens les plus sûrs et les plus simples de ne pas souffrir de la conversion qui paraît imminente.

A condition de prendre les devants sans attendre que cette conversion soit officiellement décidée, les porteurs de 5 0/0 peuvent conserver un *revenu au moins égal* SANS DIMINUER LES GARANTIES NI CHANGER LA NATURE DE LEUR PLACEMENT.

Indications gratuites à toute personne qui en fera la demande à l'Administrateur de l'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière, à Paris. (Joindre un timbre-poste pour la réponse.)

COGNAC DES MEILLEURS CRUS

OU

EAU-DE-VIE dite FINE-CHAMPAGNE

VENDUE PAR N'IMPORTE QUELLE QUANTITÉ

Aux prix les plus réduits

S'adresser directement au propriétaire, M. J. PEROCHON, à Lignières-Sonneville (Charente).

Pour tout renseignement, soit à M. le Curé Chaffaud, à Lignières-Sonneville (Charente), soit à Mme la Supérieure du couvent, à Kiersac (Charente).

BANQUE HYPOTHÉCAIRE DE FRANCE

Société anonyme : 4, rue de la Paix, à Paris

CAPITAL : 100 MILLIONS DE FR.

Prêts actuellements réalisés sur 1re hypothèque

CENT QUARANTE-NEUF MILLIONS

ÉMISSION AU PAIR

BONS DE CAISSE 5 0/0

A CINQ ANS D'ÉCHÉANCE

La Société émet aussi des Bons de Caisse rapportant :

De six mois à moins d'un an..... **3 1/2 0/0**
De un an à moins de deux ans..... **4 » 0/0**
De deux ans à moins de cinq ans... **4 1/2 0/0**

L'intérêt des Bons de Caisse est payable semestriellement, les 1er Avril et 1er Octobre de chaque année ; les Bons sont de **100, — 500, — 1,000, — 5000** et **10,000** francs.

Les Bons sont, à la volonté des souscripteurs, au porteur ou nominatifs ; ils sont munis de coupons d'intérêt au porteur.

OBLIGATIONS

La société délivre, **au prix net de 465 fr.**, des obligations entièrement libérées, rapportant **20** fr. d'intérêt annuel payable trimestriellement. Ces titres sont remboursables à **500** fr. par voie de tirage au sort.

GARANTIES

Les titres émis par la **Banque Hypothécaire de France** ont pour garanties :

1° L'ensemble des prêts consentis sur première hypothèque, dont le montant doit toujours être au moins égal à celui des obligations en circulation (art. 91 des Statuts) ;

2° Le capital de la Société, qui est actuellement de 100 millions et doit toujours être égal au vingtième des obligations en circulation (art. 8 des Statuts.)

Adresser les demandes d'Obligations et de Bons de Caisse :

A PARIS : Au siège de la *Banque Hypothécaire de France*, 4, rue de la Paix. — A la *Société générale de Crédit Industriel et commercial*, 72, rue de la Victoire, et aux caisses de ses succursales. — A la *Société de dépôts et de Comptes courants*, 2, place de l'Opéra, au *Crédit Lyonnais*, 19, boulevard des Italiens. — A la *Société générale*, 54, rue de Provence, et à ses bureaux de quartiers. — A la *Société Financière de Paris*, 19, rue Louis-le Grand. — A la *Banque de Paris et des Pays-Bas*, 3, rue d'Antin. — A la *Banque d'Escomptes de Paris*, place Vendatour. — A la *Compagnie Algérienne*, 13, rue des Capucins.

ET DANS LES DÉPARTEMENTS, EN ALGÉRIE ET A L'ÉTRANGER : *à toutes les Agences et Succursales des Sociétés désignées ci-dessus*

Le paiement des Coupons et le remboursement des Bons échus sont effectués aux mêmes Caisses. Les Notaires et les Banquiers peuvent être aussi autorisés à effectuer ces paiements pour le compte de la Société.

Les demandes de titres peuvent être transmises à la Banque Hypothécaire par tous les Notaires de France.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... } 2 scoed.
Costez-an-Nord.. } 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 25 a viz Meurs 1882.

Dilun, 13 a viz Meurs, 1882, ez eus bet votet goude cals prezegennou evid al lezen hag ive a enep dezhi a verc e vezo libr da c'houlenn ar pez a garo evel interest eus he arc'hant, ann hini en devezo arc'hant da rei e prest. Da c'houde, e voter ive eun tam mad arc'hant evid ober ann hentchou houarn eus ar Senegal, hag evid sclæraat dre ann electricite ann touriou tân a gaver var aochou ar Frans.

Er Senat, er memes devez so bet kendalc'het evessaat ous ar scoliou *red*. Hogen, siouas ! hor mignonet n'ho deus allet gounis netra, rag, ma cavomp a du gantho ann talant, d'eus tu ar Radicalet daonet ema ar brassa niver, ha kense ar muia moueziou, hag ann tu gounis.

Ann autrou duc de Broglie a c'houlenn ne ve ket desket mui er scoliou ar pez a hanver descadurez vad ha deveriou ar sitoian, rag abaoue 6 miz e velomp, petra a zesker dindan ann hano-ze. A hent all n'e ket muioc'h red d'ar vugale cahout ar sort descadurez eget ne deo red rei dezho eun descadurez gristen, ha pa chasseer houman eus ar scoliou, ec'h heller ive disoursi, hag ar c'henta guella, chasseal heben.

Pa eo bet digasset al lezen-ze varlene dirag ar Senat evid ar veich genta, ann autrou duc de Broglie he unan a lavare d'ar Ferry, e c'houlenne dreist peb tra e vije bet roet ann descadurez gristen d'ar vugale, na ne oa ket nec'het gant ar pez a blijefe d'ar Ministr da ober, rag peurvuia ne ket ar Ministr en devoa kinniget eul lezen ha lakeat he voti, ann hini a oa carget goudeze da lacaat he miret, e oa red eta lacaat el lezen peadra da sicour difenn Relijion ar gristenien, rag dont a helle eur Ministr dizoue, ha var gement-se, ar Ferry a respontas dezhan ne oa kement-se nemet sorc'hennou ne hellent morse c'hoarveout. Ar pez hon deus guelet da c'houde en deus discuezet buhan avoalc'h ec'h helle beza guelet ar pez a lavare, rag goude ar Ferry eo deut ar Paul Bert, ha ne alfe den disnac'h ez eo henez eur Ministr dizoue egis m'en deus hen discuezet dre eur gals eus he oberou. Ouspen, hen eo en deus græt eul leoric dorn evid sicour rei d'ar vugale ann descadurez evid ar vuhez vad ha deveriou eur sitoian, a garfe d'ann autrou de Broglie ne vije mui hano ebet anezhi er scoliou. El leor-ze, emezhan, e cavan etoues madoberou ar Revolution, penaus araug 1789 ne oa bro Frans ebet, ne velemp c'hoarveout e mare ar Rouane coz nemet a beb seurt traou mezus, n'he devoa ann noblans sort calon ebet, nag er brezeliou, nag en emganiou, hag evid ar pez a sell ouzoc'h, va mignonet, labourerien divar ar meaz, n'ho devoa ar paisantet ho tadou netra ken nemet ieot da zribi, pa n'en em zrebent ket ho unan. Anat avoalc'h eo deoc'h, autrounez, a gendalc'h ann autrou de Broglie, penaus eo ganin e oa ann tu guir, hag ar Paul Bert a so deut da c'houde ar Ferry, ann hini eö en deus hen discuezet anat deomp. Guir eo, eo en em dennet cuit, mæs possubl e ve ec'h alfe dond endro.

Abars respont, ar Ferry a renc beza pedet ha pedet stard, ha pa respont, setu ann traou diskiant ha divalo a glevomp diganthan : « Ne hellan lavaret aman deoc'h nemet ar pez a lavaren varlene, eo red rei eur sort descadurez d'ar vugale, pe guir int a renco miret ar sort deveriou, mæs ar Gouarnamant, emezhan (ma carfec'h cridi ! ! !), a ziouallo mad ne alfe morse ober droug eur sort descarez.

Ann autrou de Broglie a lavar d'he dro :

Ar pez a alfec'h da ober, da vihana, e ve difenn en em servicha eus al leor-ze er scoliou.

— Nan da ! a respont ar Ferry, rag n'am eus nag ann dever, nag ar guir d'hen ober.

Arabad eo neuze deoc'h credi ec'h helloc'h morse dond a benn da lacaat hor bugale-ni da zarempred ho scoliou evid clevout traou ken diskiant ha ken divalo.

Caër en deus bet ann autrou de Broglie poania ha prezec, pa ier da voti, 181 a enep 93 a ia a enep dezhan.

Neuze, a lavar ann autrou de Gavardie, oc'h ober goap ous ar Radicalet evid achui, pa peus c'hoant da zeski d'ar vugale kement all a draou didalvez, e tlefec'h ive deski dezho eun neubeut

traou talvoudus ! scrivet en ho lezen, da vihana e vezo desket ar gegin d'ar merc'hedigou. Ar skiantze ho sicourfe cals evid kenderc'hel ar peoc'h en ho ziegesiou. Voti a rer goudeze, hag ar pennad kenta eus al lezen a vez votet ragtal gant 177 a enep 89. Varc'hoas e vezo kendalc'het.

D'ar Meurs,11 a viz Meurs,neubeut eo ar pez ho deus græt ann Deputeet,lavaret e oa bet ho dije evesseat ous al lezennou evid ann dud divar ar meaz hag ous ann dud a vor mæs n'ho deus græt c'hoas nemet lavaret ober, e guirionez n'eus bet græt netra.

Er Senat, egis ma oa bet lavaret deac'h, ez eus bet kendalc'het gant al lezen var ar scoliou red ha dizoue,hag ez eus bet enebet cals gant Deputeet ann tu dehou ous ar Radicalet, abars m'ho deus allet ar re-man voti ar pennad 2 eus al lezen, rag neus bet græt ken evid hirio. Setu aman petra lavar ar pennad 2-ze :

Ar scoliou bihan ho deus beb sizun eun deves vacansou ouspen ar sul evid ma hello ar gerent lacaat rei eun descadurez gristen d'ho bugale m'ho deus c'hoant, mæs atau en diaveaz eus ar scoliou.

Er scoliou libr ec'h hello beza roet pe chom heb beza roet descadurez ar Relijion.

Ann autrou Lucien Brun a c'houlenn e ve roet ann descadurez gristen d'ar vugale en ties-scol gant ar veleien goude ma ve achu mare ar scoliou. Ne fell ket deoc'h eta, emezhan, pa zisnac'hit ouzin ar pez a reketan diganeoc'h, e ve desket ho c'hatekis d'ar vugale ? Sonjal a rafe deoc'h eta ec'h alfe beza libr eun den goude m'ho pije staget dezhan he zaouarn hag he dreit ? Ha gouscoude setu petra rit ; neus ken liberte ganeoc'h nemet er c'homsou n'eus sort ebet en oberou.

Egis ma hellit cridi, re ann tu cleiz a zisnac'h he c'houlenn d'ann autrou Lucien Brun. Var he lerc'h, ann autrounez de Saint-Vallier ha Waddington a c'houlenn e ve roet ar gallout d'ar veleien gant ar C'honseil Jeneral e peb Departamant, da vont d'ann ties-scol da zeski ho Relijion d'ar vugale d'ar sul ha d'ann devez conje, hag ouspen eur veich c'hoas epad ar sizun goude ma vo achu ar c'hlass goude creisteis. Ar C'honseil a alfe rei ann aotre-ze var goulenn ar gerent pa ne ve ket æs digemer ar vugale en Ilisou,ha pa garfe ec'h alfe hen difenn. Mechans, emezhan, ne helloc'h ket hen disnac'h ouzomp, rag ne heller ket rei deomp neubeutoc'h.

Ar Ferry a respont, penaus en deus merket sclær avoalc'h pebes kemm a so etre descadurez ar Relijion hag ann descadurez dizoue a vezo roet hiviziken er scoliou. Breman ne hell mui beza hano nemet eus ann ties scol. Hogen, ar Gambr he deus difennet a grenn,ec'h alje hivisiken ar veleien antreal e fæson ebet en ti-scol, hag arabat eo d'ar Senat displijout d'ar Gambr, ma ve fur, da vihana, ha ma fell dezhan e ve lezet he vuhez ganthan d'eus pers ann Deputeet.

Mad avoalc'h ! a lavar hiniennou d'eus Senatourien ann tu dehou ; neuze e rencomp breman beva da viken en aoun hag er spont, rag ar Gambr! Guelloc'h e ve deomp en em laza ragtal hon unan rag ann dra-man ne deo mui beva. Ma ve roet conje d'ar person da antreal en ti-scol, a dra sur e renco sevel etre hen hag ar mestr-scol, a dle beza atau a enep dezhan (*ann anti-curé*), egis ma lavar ar Ferry anezhan. Ma gredefe ar Ferry ne ve mui possubl deski ho c'hatekis d'ar vugale, heb ober ar pez a c'houlenn Waddington, hen a iafe ragtal a du ganthan, rag ar Gouarnamant en deus c'hoant e ve heuliet ar Relijion, ha mar deo a enep ar Glericalet ne de ket a enep ar Relijion.

Aman e sav trous d'eus pers re ann tu dehou, hag ann autrou Lacave-Laplagne a c'houlenn digant ar Ferry : E peleac'h a sonj deoc'h ec'h achu ar *glericalisme* hag e commans ar Relijion ?

Ann autrou Beranger a lavar : pa n'heller ober ken, e tlefec'h lavaret da vihana, ec'h hello ar veleien rei ann descadurez gristen d'ar vugale er c'heariou-boc'h e sal ann Ti-kear, hag er scoliou-carter en eur Gambr benag all pourveet gant ar C'honseil. Hogen, ober a rer van da zisonjal ar pez en deus goulennet evid mont ragtal da voti var ar pez a c'houlenne ann autrou Waddington, ha 146 a enep 128, a respont ne ve ket possubl ober ar pez a c'houlenn heman. Hogen, setu ann autrounez de Lareinty ha Batbie oc'h en em fonta var comsou ar Ferry evid goulenn ar memes tra, mæs Ferry n'en deus mui sonj eus he gomsou,hag ann autrou de Lareinty hen tamall dezhan. Ann autrou Batbie neuze, a c'houlenn ec'h alfe da vihana ar mestr-scol rei he unan ann descadurez gristen d'ar vugale pa blijo ganthan hen ober goude beza bet pedet gant ar gerent. Ne ve ket mad, emezhan, e ve atau ar Senat o sonj enebi ous ann Deputeet, mæs red mad e ve dezhan hen ober, pa zigasser lezennou fall dezhan. Unan eus ar Gommission hanvet Guiffrey a eneb dezhan, na pa ier da voti, 170 a enep 102, a varn ne ve ket mad ober c'hoant ann autrou Batbie.

Aman abars achui, ann autrou Baragnon a fell dezhan gouzout digant ar Ferry : nag ar Relijiuset a gendalc'ho o rei ann descadurez gristen d'ho scolerien ? Petra rafoc'h-hu dezho ?

Ar Radical Tolain a respont :

Petra ! ! cass anezho cuit ! hag ann oll Radicalet a veul anezhan kentre ma hellont, o tiscues evelse eo henes ho santimant.

Ann autrou Baragnon ne fallgalon ket, hag a c'houlenn eun tam respont digant ar Ministr, mæs heman en deus collet he deot ha ne lavar ger ebet mui.

Neuze eo ma lavar Royer, Presidant ar Senat eo poent voti var ar pennad 2, hag heman a vez votet gant 171 a enep 82.

Ann autrou de Gavardie a garfe e ve tennet eus ar pennad-ze eus al lezen ar c'homsou *m'ho deus c'hoant*, rag n'int ket dereat, mæs Radicalet ha Franmassonet ar Senat a zisnac'h assanti ganthan.

Der Iaou e vezo kendalc'het c'hoas.

Oh ! ho ! ah ! Travoalc'h ! Poent eo achui. Setu petra so bet clevet dreist peb tra gant Radicalet ar Senat, der Iaou, 16 a viz Meurs. Al lezen var ar scoliou dizoue ann hini a ioa e dalc'h adarre.

Ar pennad 3 eus al lezen, a lavar evelhen :

Taulet a renco beza græt a gostes pennadou 18 ha 44 d'eus lezen ar 14 a viz Meurs 1850, a lavar ec'h hello beilla ar veleien var ann ties-scol.

Ann autrou de Gavardie a c'houlenn e ve lezet ar guir-ze da veilla var ar scoliou gant ar veleien, rag morse n'en dëus græt droug, hag alies soken eo bet talvoudus bras. Caër en deus, Senatourien ann tu cleis n'ho deus græt a hed he brezegen nemet chouhal : Poent eo mont da voti, hag heb ma prijefe ar Ferry lavaret ann disterra, e voter ar pennad 3.

D'ar pennad 4 breman, a lavar evelhen :

Oll vugale, potret ha merc'het a *renco*, d'oc'h adalec ann oad a c'huec'h bloas beteg ann oad a 13 bloas, reseo ann descadures a roer er scoliou bihan. Int a hello reseo ann descadurez-ze pe er scoliou bihan, pe er scoliou huelloc'h, pe er scolaichou ; e scoliou ar Gouarnamant, pe er scoliou libr, pe en tiegeziou; ann tad a hello deski he unan he vugale, pe choas ann nep a garo evid rei dezho ar memes descadurez.

Divezatoc'h e vezo græt eur gemennadurez evid merca, penaus ec'h hello beza scoliet ar vugale bouzar ha mud couls hag ar re zall.

Ann autrou Chesnelong a eneb guella ma hell ous al lezen-ze, hag a lavar eo eur vez evid ar vro ec'h alje eur c'hant mil Radicalet ha Franmassonet enebi ous pemp ha tregont million Catoliket.

Ribière, ann hini a brezec e hano ar Gommismission, a lavar e renker voti ar pennad lezen-ze, rag ennhan ema ann oll lezen, ha ma c'houlenn ann autrou Chesnelong e ve taulet a gostez, ne deo nemet abalamour ma gouesfe ive ann nemorant eus al lezen assambles ganthan.

Ann autrou Oscar de Vallée, a eneb ous al lezen-ze, rag, emezhan, ne deo evel ma eo bet kempennet, nemet eur brison savet evid ar pennou tiegez. A hent all, ne heller ket fiout er pez a lavar ar Vinistret e rafint evid lacaat he miret, rag ann hini a so e plass hirio, a alfe beza discaret da benn varc'hoas. Ferry a so droug bras ennhan, hag e sehlant beza counaret, rag ne fell ket dezhan sonjal ec'h alje coll he blass hag ehana beza Ministr.

Aman ann autrou baron de Ravignan a sav er gador evid enebi ous ar pez so bet lavaret gant Ribière, hag e c'houlenn digant ar Ministr : Petra rafoc'h-hu ous eun tad a famill ne assanto ket cass he vugale da eur scol renet gant eur mestr-scol difeiz, dizoue hag enebour d'ar Relijion gristen. Ar Ministr a chomm egis atau, heb respont ann disterra.

Ann autrou Buffet o sonjal beza eürussoc'h ha lacaat ar Ministr da brezec, a c'houlenn d'he dro :

Ma ve eur mestr-scol a glaskefe rei d'ar vugale eun descadurez control da c'hoant ar gerent, ar re-man, hag int a renco cass ho bugale da scolia dezhan ?

Ia ! a respont unan eus ann tu cleiz. Mæs ann autrou Buffet a gendalc'h o tiscuez pegement a zroug a rafe eur sort lezen,

Ar Ferry a renc lavaret eur ger evid respont, mes, emezan, ma n'en deus ket hen græt kentoc'h ne deo nemet abalamour ma fell dezhan berraat ann dispac'h, epad ema re ann tu dehou o clasc he zale atau goassoc'h-goas.Lavaret a ra d'ann autrou Buffet e rai he bossubl evid miret ne c'hoarvesfe morse ar pez a lavar ann autrou Buffet.

Pa ier goudeze da voti, ar Senat a vot ar pennad 4, hag a lavar e kendalc'ho Dissadorn.

E Cambr ann Deputeet, ez eus bet votet erfin hirio eul lezen var ann Arme, a ioa ouspen 6 bloas o redec eus ann eil Cambr d'heben heb beza morse achuet. Kenavo ive ac'han da Zissadorn.

Abaoue eun tachat so, lod eus ar Jureet ne fell ket dezho sevel ann dorn dirag ar groas en Dribunal, ha touet e lavarint ar virionez *dirag Doue* ha dirag ann dud, ha kement-se a vir aliæs ne alfe ann tribunalou ober ho dever. Int a gemer oll evid digarre, ne hellont ket ober eun dra a so difennet outho gant ho c'houstians. Hirio, Dissadorn, 18 a viz Meurs, Humbert, Ministr ar Justis, a so deut gant eul lezen var ann affer-ze, hag a lavar, penaus pa ne fello ket da eur re ober eul le relijius evel kent, e renco, da vihana, ober eun disclæriadur a vezo merket divezatoc'h.Ar Gambr a lavar e renco beza evesseat ous al lezen-ze. Torri a rer election Riban, unan eus ann tu cleis evid Fougères. Voti a rer eun neubeut lezennou bihan hag, evid achui, e lavarer eo daô evessaat ous eul lezen, a lavar e vezo red tenna dious Conseil ann Ilisou catoliket ha protestantet ar guir ho deus, hervez al lezen, da bourvei peb tra evid ann anterramanchou. Caër en deus ann autrou Freppel enebi, rag emezhan, eur sort lezen ne ve mad nemet da revina ann Ilisou, Radicalet ann tu cleis, oll a unan, ho deus lavaret egis m'en deus goulennet ar Gouarnamant he eun e vije bet evesseat ous al lezen-ze.

Er Senat, er memes deves, ez eus bet kendalc'het gant al lezen var ar scoliou dizoue.

Ar pennad 5 a lavar, penaus e vezo oc'h ober Commission ar scoliou e peb commun. Ar Mear da genta da Bresidant, eun all d'eus Conseil ar scoliou er c'hanton hag eun neubeut tud all, kement d'an hirra evel ann drederen eus niver ar re

so oc'h ober Conseil ann Ti-kear.

Ann autrou de Gavardie a c'houlenn ho deffe beleien ar parræsiou pers er Gommission-ze. Goulenn a ra ive ne ve ket lakeat ennhi tud dizemez.

Ne responter ket anezhan, na kenneubeut ous ann autrou de Carné, hag ann autrou de Gavardie pa goms evid ann eil gueich, hag ann autrou Baragnon, hag e voter ar pennad 5 herves c'hoant ar Ferry.

D'ar pennad 6 breman ; houman a lavar evelhen :

Ar vugale deut d'ho unec bloas, a hello goulenn beza examinet, ha ma vent cavet gouiziec avoalc'h, ec'h hellint chomm goudeze heb darempred ar scoliou epad ann amzer ho devezo c'hoas da dremen abars paca ho zrizec bloas.

Ar pennad-ze a vezo evid mignonet ar Radicalet ar voien da veza disammet d'eus beac'h pouner ar scoliou red, mes ne dalvezo ket cals da vugale ar gatoliket. Kense e voter anezhan en eun taul cont.

Ar pennad 7 a vez votet heb trous na chican.

Ar pennad 8 a ro d'ar Mear re a c'halloud da voasca ar re ne blijefint ket dezhan. Evelken e voter anezhan doc'htu.

Ar pennad 10 a lavar ped gueich ec'h hello mancout er scol e guirionez evel heb guirionez peb crouadur. Ann autrou Hervé de Saisy a c'houlenn e ve merket sclær el lezen, peur ne vezo ket tamallet ar vugale, ha peur e vezint tamallet evid beza manket er scol, Panefese, eun tam coz mestr scol pe eur Mear Radical, e ve re æs dezho goazca ar re ne vent ket a du gantho.

Ann autrou Baragnon da c'houde, a garfe « ne ve græt netra ous ar gerent a zisnac'hfe cass ho bugale da eur scol eleac'h ma ve græt goab dus ho Relijion. » Evid difenn he santimant e ra eur brezegen vrao ar vrava, mæs caër en deus hag ann autrou de Ravignan ganthan, ar Ferry, a garfe cahout he lezen hirio, evid ma ve embannet ragtal, a lavar e rai he bossubl evid miret n'en em gavfe morse eur mestr-scol d'ober traou ker divalo, egis ne dlefe morse mervel, hag e ve sur da chomm atau da Vinistr. Oc'h he glevet, e seblante d'ann oll guelet dirazho ar bleis Radical guisket gant croc'hen ar c'hi evid sense difenn ann denved, hag assuri dezho n'ho devoa netra da zouja.

Ar pennadou 11, 12 ha 13 a so merket ennho penn-da-benn ar poaniou a vezo douget a enep ar vistri-scol libr hag ar pennou tiegez ; kense e voter anezho ragtal. Gouscoude, caër en devezo ar Ferry, ne hello ket c'hoas lacaat voti al lezen penn-da-benn, dao e vezo dezhan gortos ac'han d'ar sizun a zeu.

A.

Ar scoliou *red, evid netra* ha gant mistri-scol tud ar bed.

AR SCOLIOU RED.

I.

Breman pa eo deut evid ar veich diveza dirag ar Senat al lezen var ar scoliou *red*, eo daô din, kenvrois, rei deoc'h da lenn eun neubeut pennadou scrid divarbenn ann affer-ze, ha da genta divarben ar scoliou red.

Petra eo kement-se ? Da lavaret eo, breman e renco ann oll pennou tiegez rei descadurez d'ho bugale, ha pa ne vezo mui ken nemet scoliou ar Gouarnamant, e vezo red deoc'h ho c'hass d'ar sort ties-ze da scolia. Me chans ne ket travoalc'h, mæs re eo a ra peurvuia ar gerent en affer-ze. Ann oll pennou tiegez a voar avoalc'h pehini eo ho dever e kenver o bugale. Pa teu daou gristen d'en em gemer evel priejou evid tremen ho oll buhez assambles, ann Ilis na vanc morse da lavaret dezho : « Dalc'hit mad sonj, penaus ma teu ann Autrou Doue da rei deoc'h bugale, e renkit rei dezho magadurez ann ene couls ha magadurez ar c'horf, ha kense n'ho pezo ket græt ho tever, ma ne soursiet ket goude beza roet dezho boued avoalc'h evid beva, rei ive d'ho speret ha d'ho ene, ann descadurez a rai dezho deski da veza guir gristenien ha tud a fæson var ann douar ha dre ma teu ann oad d'ho pugale, e renkit taul evez da lacaat ho speret hag ho ene da greski dre ann descadurez a roit dezho. A hent all, ne ve ket diæs din discues penaus, a viscoas, eo ann Ilis he deus soursiet ar guella da sevel scoliou evid ar vugale. Marteze ho peus clevet, da vihana, ho pije allet hen ober, penaus mare so bet ne gavjeur mui tam descadurez var c'horre ann douar, nemet er c'houenchou, hag e oa evel eun enor d'ann dud a renc huel, pa ne vouient na lenn, na scriva. D'eus ar c'houenchou eleac'h ma oa bet kendalc'het ar guir skiant, ann descadurez a deuas d'en em leda da genta etoues ann dud dister hag heb danvez. Ar gerent, pa n'ho devoa tam arc'hant da rei d'ho bugale goude ho maro, a soursie guella ma hellent da rei dezho ar voien da renta eun tam servich benag d'ho breudeur var ann douar, hag eo ann Ilis a roe dezho ar voien-ze, o sevel da genta scoliou er c'houenchou, ha divezatoc'h e peb leac'h.

Gouzout mad a rit hoc'h unan, n'hoc'h eus bet morse en ho parræsiou, na person, na cure ho deffe ho tisaliet da gass ho pugale d'ar scol, hag er c'hontrol, ped eus ar veleien a anavezit ker mad hag ho deus rentet evel m'her rafint c'hoas en amzer da zont kement a servich d'ann Ilis ha d'ar vro ha ne vijent bet morse e taill d'hen ober, panefe m'ho deus cavet en ho parræsiou eur belec madelezus benag en deus ho lakeat var ann hent da vont da velec. Anat eo eta, na heller ket hen disnac'h, penaus ho peleien hag ann Ilis ne dint bet morse

enebourien ann descadurez, er c'hontrol, atau ha pa ne felle ket dezho en em garga ho unan da zeski ho pugale, ped gueich ne de ket bet c'hoarvezet gantho paea evitho scol, leoriou ha paper ? Nemet marteze ive aveichou pa velent ac'hanoc'h o clasc rei dezho eun descadurez dreist ho stad, int ho deus lavaret deoc'h lacaat evez, e oac'h o vont d'ober autrounez gant ho pugale hag e c'hoarvesfe gantho pa vijent bet desket divar ho coust hag ho labour, ne garfent mui heulia ho micher na chomm var ar meaz da labourat ann douar evel ho zad, hag ar re ac'hanoc'h ho deus hen græt ho deus allet guelet peger guir e oa ar pez a lavarent deoc'h. Ann Ilis a so bet a viscoas, a so hag a vezo atau evid ma ve roet da beb unan eun descadurez henvel ous he stad, a rai d'ann oll beva evel tud honest ha cristenien var ann douar, mæs morse ne glasco e ve roet da zen re a zescadurez evid ar pez en devezo d'ober en amzer da zont. Ar Gouarnamant hon deus hirio a lavar ne ket evelse e renker ober, hag ho deus bugale ar beaurien kement a vir da veza desket evel bugale ann dud pinvidic. ha setu perag e fell dezhan gourc'hemenn ous ann oll, dindan boan da veza scandalet da genta ha goudeze beza taulet er prison, cass ho bugale d'ar scoliou.

Hano a *liberte* a vez atau dalc'h mad gantho, mæs pa glasker mad petra so en ho sonj, ne ver ket pell heb guelet, penaus ne glascont, e nep fæson, difenn liberté ar re all, mæs ober ho bolontez ho unan. Ar vugale ho deus en eur fæson benag, assur eo, ar guir da veza desket, mæs n'ho deus ket ar guir da veza desket kentoc'h da zec bloas eget da unec, hag al lezen nevez a lavar d'ar pennou tiegez : d'oc'h adalec c'huec'h bloas bete 13, e rencoc'h cass heb fazi ho pugale da zarempred ar scoliou, panefese e viot punisset mod pe vod. Hogen a lavaro ar paour, me am eus ezomm evid va sicour da sevel va bugale bihan derc'hel ar re gossa anezho er gear da zioual ar re all, me am eus ezomm anezho da zioual al loenet, ma hellin mont ressoc'h a ze da labourat er meaz evid pourvei boued d'ho maga. Neus fors, c'hui a rai ar pez a garoc'h, mæs ma n'ho c'hassit ket d'ar scol pa vezint deut en oad, c'hui a vezo punisset a dra sur. Ha breman e veloc'h kement-se o c'hoarvezout en ho kichen etoues ho amezeien, ma ne c'hoarvez ket c'hoas ganeoc'h hoc'h unan. Caer ho pezo lavaret pa vezo bet savet va re vihan ganin, me a hello c'hoas beza abred avoalc'h evid rei descadurez d'ar re gossa, hag int a responto deoc'h : Caër ho peus clasc en em zifenn, red a vezo deoc'h senti, neus fors pegement a ezomm hoc'h eus d'eus labour ho pugale evid sevel ho tieges, epad ar 7 bloas-ze c'hui a renco ho divoeret. Lavaret din, kenvrois, ba beza ez eo oc'h ober deoc'h sort traouze ec'h heller fougassi e lezer ho liberte ganeoc'h. Marteze c'hui a alfe lavaret c'hoas, penaus scol ar vorc'h a so re bell diouzhoc'h, hag eo re zister ho pugale evid ho c'hass di bemdez-c'houlou, mæs int a responto deoc'h, penaus e vezo savet deoc'h ker stanc ar sort scoliou-ze ne helloc'h mui cahout digarre ebet da lavaret e vent re bell diouzhoc'h evid derc'hel ho pugale er gear. Hogen, ma ve cresket niver ar vistri e vezo dre gement-se cresket ann dispignou ha piou a renco ho faëa nemedhoc'h.

Setu ec'h hellit æs avoalc'h guelet, penaus ar pez sura a gouezo varnoc'h gant ar scoliou *red*-ze, a vezo ne helloc'h mui en em servicha d'eus ho pugale, rag ma renkit ho c'hass d'ar scol d'oc'h adalec ho 6 bloas beteg ho zrizec, goudeze, e vezo red deski dezho ho micher, ha pa vezint deut d'ho ugent bloas e teuio adarre ar Gouarnamant d'ho zenna diganeoc'h d'ober soudardet gantho, ha pa vezint bet dalc'het ganthan beteg ar mare a vezo neuze merket gant al lezen, mar g'hellont distrei d'ar gear, ho devezo c'hoant dimizi, hag evelse, m'eus aoun e rencoc'h ho c'holl evid mad abars m'ho devezo e mod ebet allet ho tic'haoui d'eus ar pez oll ho pezo græt evitho. Setu petra a dalvezo da genta ar scoliou red evidhoc'h, Creski ar c'hargou varnhoc'h, setu petra a dalvezo ouspen, rag ma vezo cals muioc'h dispignou evid sevel ties-scol, ha cals muioc'h c'hoas evid paëa ar vistri-scol eget ne oa red da baea evid ar Freret hag ar Relijiuset all a rea kenteliou d'ho pugale pa blije ganeoc'h ho c'hass d'ho scoliou. Ouspen, ma vec'h lezirec da heulia lezennou ken divalo ha ken diskiant e helloc'h c'hoas paca gourdrouzou ha scandaladennou, eun neubeut devejou prisoun, ha rencout tenna eun tam mad arc'hant deus ho chacot. Guelet avoalc'h a rit, me chans, penaus ar scoliou red-ze ne dint mad nemet da denna a beb seurt diæsamanchou varnhoc'h.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha Kemennadureziou ann 29 a viz Meurs.

II

Deut mad e oa ar Gabusinet gant ann oll er gear a Naonet ; ar re ho anaie, ho devoa carantez evitho, hag ar re n'ho anaient ket, ho devoa evitho istim ha respet.

Ral a veich ma vije clevet eur chouhaden benag pa dremenent er ruiou. Ma c'hoarveze gouscoude, buhan avoalc'h eur goas pe eur vaouez benag eus ar bobl, a lakea ar goapaer divergont ha digalon d'ober peoc'h. Hogen, setu da fin miz Meurs, e oe douget ar gemennadureziou ker brudet insitet gant ar Franmasonet.

Ar Gemennadureziou-ze ! Ne ket aman al leac'h da evessaat outho. Ann dud gouiziec var al lezennou ho deus anzavet ne oa netra leal ennho, ha ne oant deut nemet d'eus faltasi ar Vinistret. Lod eus ar varnerien so bet guelloc'h gantho rei ho demission eget rencout ho heulia. Ann tribunaliou ho dezs barnet a enep dezho ; ar Gommisseret,

hiniennou anezho da vihana, ha serjantet poliss soken,ho deus caret guelloc'hrei ho diles ha coll ho bara bemdeziec eget sicour ho miret. Ann Eskibien ho deus enebet outho. Oll ho deus discleriet gant ann Ilis, penaus kement hini a sicourfe ho miret, neus fors e pe fæson, e couesfe varnezho ann escumunugen vras, ne alfe den ebet ho disamma anezhi nemet hon Tad Santel ar Pab. Hag e couesfent oll dindan ann escumunugen-ze adalec ar re ho devoa ho douget beteg ar re a sicourfe ho miret ann disterra eus ar serjantet polis soken,kement hini ho dije bet pers en affer-ze.

Ar gazetennou mad hag eun neubeut gazetennou Republicanet ho deus ho c'havet fall. Ar gazetennou Saoz, ha soken gazetennou protestantet, ho deus lavaret anezho goassa ma'z e bet possubl hag e oant e peb fæson a enep al liberte. Nemet e mare ar Revolution vras, eme unan anezho, ann *Times*, biscoas n'en deus clasket Gouarnamant eur vro vras ober kement all, hag ann oll a so bet souezet bras o velet Ministr ar Justis barn evithan he unan evel Presidant al lez-varn.

Kerkent a ma oe anavezet ar gemennadureziou, ann dud honest o sonjal dezho e oa ann oll henvel outho, a lavare : Biken ne vezo heuliet ar gemennadureziou-ze, ne ket possubl a hent all e ve græt! Red e ve deomp evid-se distrei re var hor c'hiz. Hiniennou er c'hontrol, o velet penaus ar gemennadureziou-ze a oa deut d'eus pers ar Franmasonet, oll galloudus hirio, a lavare e vijent bet heuliet penn-da benn, ha ma c'hoarvesfe da eur ministr clasc enebi outho ha refus ho heulia, henez a vije didruez discarret ha torret. E guirionez,gant ar re-man e oa ar ræson, int eo ho deus gounezet. Her guelet hoc'h eus. Ar Jesuistet chasseet eus ho zies d'ann 30 a viz Even ha divezatoc'h d'ann 30 a viz Eost. Ann autrou de Freycinet discarret da fin miz Guengolo, Relijiuset Carmes chasseet eus ho c'houenchou d'ar 16 a viz Here, hag eur c'hement all græt d'ann oll Relijiuset a beb seurt urs en devechou diveza eus ar miz, ho deus discuezet anat ho devoa guelet sclær en affer-ze.

Hogen, etretant, petra rea ar Gabusinet e Naonet ? D'ann 30 a viz Even e c'hortosent ann *dibotaillerien*. Petra benag ma oa cals eus ho mignonet endro dezho, n'ho dije ket allet enebi ker stard ous ar polis evel m'her rejont d'ann 3 a viz Du, mæs ouspen 300 den en em gave gantho er gouent da genver ann devez-se evid enebi gantho ous kemennadureziou fall ann 29 a viz Meurs, mouez ann dud paour hag ar vicherourien a vije bet clevet en deves-ze assambles gant hini ann alvocadet ann negosiantet hag ann dud eus ar rencou huella evid meuli ann Tadou.

Tremen a reas ann devez heb m'en em ziscuefe hini ebet eus ann *dibotaillerien*. Ann autrounez de la Peccaudière, den a justis, choaset evid difenn ar Gabusinet, Papot, urcher carget da brezec evitho e hano al lezen, Arnous-Rivière, Jamin, Poulain, etc., eun 30 den benag, a chomas er gouent da dremen ann NOZ. Antronos, kenta devez a viz Gouere, ann oll difennourien all en em gave, peb hini en he blass, mæs d'ann deves-se kenneubeut ne oe guelet enebour ebet o tont. Tremen a reas meur a zeves adarre ha ne teue netra. Goude eun neubeut devechou tremenet evelse var evez, difennourien ar Relijiuset en em dennas peb hini d'he di, hag e teuas adarre ar vrassa peoc'h er gouent evel kent, hag ann Tadou a gendalc'has o veva ho unan. Nemet beb ann amzer e vije guelet o tont da gahout ar Gabusinet eun neubeut eus ho mignonet, a felle dezho goud petra a c'hoarveze, hag en em glevout evid ann amzer da zont, oc'h assuri ar Gabusinet, kelliæs gueich ma teuent d'ho guelet, e vijent bet en ho c'hichen, ragtal ha ma vije bet ezomm.

Eur pennad all eur veich all) A.

HISTOR BURZUDUS
ha beachou Corentin Kemper
SCRIVET GANTHAN HE UNAN.

(Kendalc'h.)

Aman e achu ann histor d'eus va beaich kenta gant Iann Piteux. Anavezet eo en oll porsiou-mor dindan hano :

Beaich Corentin Kemper en Amerique.

Goal danjerus e oe egis ma hellit guelet dre ann niver eus ar re a rencas coll ho buhez epad ar veaich-ze, heb conta c'hoas Isidor, Nicolas ha Langourdaine a rencas mervel da heul ann tân. Minheer Klootz hag ann Hollandis all a zistroas d'ho bro ann Hollande gant ho skuidam hag ho riz ; ar furlukinet a chomas c'hoaz pell amzer e Sant-Servan hag ann dimezel Sidonie gantho.

Evid ann Heliet, ann oll a denne ho zoc evid prezec var ho fouez. Eun tamic brud a oa bet æt dre gear, penaus e oa deut c'hoant dezho da vont da bourmen da *Jersey*, mæs ne badas ket pell ; lavaret e vije bet e oa en em glevet ann oll evid dioual da brezec re var ann affer-ze. Ar pez a oe credet ha lavaret gant ann oll, a oe penaus al lamponet e oa bet tost dezho laëres var ann Heliet ouspen cant mil lur arc'hant dispac.

Heb conta couffr al lianaich.

Hogen, ha setu aman e peleac'h e veler sclœr dorn Doue, ann hini so barner ann oll, ha soken barner ar c'honvers.

D'ann deves ma partien cuit evid va eil beaich, ann Heliet a ioa oll iac'h-pesk. Pa zistrois, ne oa mui hini ebet anezho. Ann intanvez a oa bet sammet gant ar melenadur, patron François gant ar c'hroup ha Fifi Jacquet gant eur gôr. Ann Amedée he unan, chomet ganthan oll danvez ar re all, e creis he vrud hag he iaouankis, e oar o vont d'ober eun Depute ganthan pa rencas mervel gant

ann ambarras a roe he zanvez dezhan, pa chome noz-deis da veilla gant aoun e vije bet laëret a zivarnhan. Ha mar fell deoc'h gouzout da biou e talvezas ann oll poaniou hag ann oll labour ho devoa kemeret ann intanvez, Fifi Jacquet, patron François hag ann Amédée, evid conneza, m'eus aoun e puns ann ifern, heb cass gantho nag eur guennec'eus ho danvez, ne ket daô deoc'h en em scuiza o clasc, me hel lavaro deoc'h :

Be oa eur paour keaz reuzeudic a sonje d'ann oll e oa maro pell a oa, hag a deuas e meaz he doul, egis eun askel-croc'hen, evid leuc'hi egis ann heaul. Sonj mad a dleit da gahout anezhan : Helie Bara-Seac'h a oe, ann hini oa bet eun deves bruzunet dirazomp gant ann intanvez, rag ma c'houlenne eun tamic moutard.

Red e oa bet dezhan iunn epad dec bloas ha trigent, beza guisket gant truillou ha beza kemeret evel eun azen gant ann oll, hag e pedir heur var'ngent en em gavas cahout ar muia speret e *Sant-Malo*, ar guella boued da zribi, ar guella dillad da visca ha braoa dimezel *Sant-Malo*, a oe he vadame Helie.

Ar bed a so, hen anzavout a renker, eur stal goal zivalo e Sant-Malo evel e leac'h all.

Eur ger diveza var va fouez-me. Gouzanvet mad avoalc'h em boa bete neuze va oll boaniou ha va zrubuillou, mœs pa oan deut en assurentez etoues va c'herent, e renkis paëa. Tost e oe din mervel em guele gant eun taulad derzien domm. Epad eis devez n'am boe tam anaoudegez ebet na ne vouien mui beza beo. A drugarez Doue, mama o veza ma-c'hagniet ar medisin, heman ne dostaas mui hag e pareis ragtal.

Eun devez eus ann hanv ma oa eur fest vras em zi evid en em laouenaat etrezomp, rag ma oan pare, me oa asezet var va guele, hag e cleven dre ar speurn ann trous a rea ar re all oc'h ann daul. Souden, eur re o veza goulennet eun histor digant tata Kemper, en em gavis souezet bras oc'h he glevet, o lezel a gostez histor diskiant Laurans Bruant, conta va beaich kenta penn-da-benn evel ma oa bet c'hoarvezet ganin. Eun dudi a oa oc'h he glevet e kement-se : o sonjal ne oa ken nemedoun er Gambr, n'hellis ket miret da lavaret a vouez huel.

— Tata a ra re a enor d'ar Piteux en affer-ze.

— Mad eo ! eme va c'henderv gant he vouez trinc, anat eo oud pare breman, pa ziscuezes evelse da galon fall. Ma ve contet ann histor egis ma eo c'hoarvezet e guirionez, da loden-te a alfe beza closet e toul va dant-me. C'hoant ac'h eus clevout traou-nevez ?

— Ia, emoun-me.

— Ma ! ar Vern-vihan a so deut pinvidic, ha ni a renco mont en hent heb dale.

— Evid mond da beleac'h ?

— Mar teus c'hoant gouzout, teus nemet chilou.

— Me gleve mouez mama o lavaret ebars er sâldribi :

— C'hoarvezet so, penaus va muia caret, ar Vern-vihan, markis penn-kil-ha-troat, n'en deus ket hon ancounec'heat evel ma sonje din en devoa græt.

Abalamour d'he goantiri ha d'he noblans, ema var nez eureuji ar brinses iaouanc, a roio dezhan aour avoalc'h evid prena adarre danvez he dud coz a so breman dindan ar mor. Kense, pa ne deo mui ann *Amerique* ar vro eleac'h ma heller dastum danvez, rag ma eo bet kemeret he flass gant Paris, kearveur ar Frans ha Breis, di eo e vezo casset va mab Corentin, pempet mab, ganet evid ar c'honvers, gant ar Piteux evid dougen he sac'h.

Piteux a fachas, mæs ne glevis ket petra lavaras, rag be oan o clasc chilou petra lavarfe c'hoas mama.

— Beva,emezhi ann autrou Surcouf,da genta, ha va fempet mab goude, a so bet ganet coiffet, hag en deus græt tost da vad kement hag hen, araug ma oa deut tam baro ebet ous he chinc ! Beva Corentin Kemper hag ar c'honvers,

Pa ehanas ann trous, mama a gendalc'has :

— Saô en da sa, autrou'n abad, ha gra sin ar groas. Me meus achuet va hanter-cant bloas er mintin-man, poent eo din ober va sonj. Ar c'honvers so eun dra vad, mæs ne ket tout, pa ne gasso ann Heliet gantho netra d'eus kement ho deus laëret. Hivisiken aman, eleac'h lavaret d'ar chans vihan *(petit bonheur)*, e vezo lavaret egis ma eo dleat, ann Autrou Doue. Ne vezo mui drebet souben er bours-man, heb beza lavaret ar *Benedicite*. ... Lavar grassou deomp.

Kerkent, e clevis ann abad o rei da vama eur bouch calonec, ha va breur a lavaras ar grassou en hor sâl-dribi, n'he devoa clevet bete neuze nemet chansoniou.

— Unan eus ann devejou-man a lavaras neuze lann, a c'hoarze melen, e vezo red choas etre ann dra-man hag ann dra-hont. Setu ann Autrou Doue antreet en ti ; meus aoun ann dra-ze rai gaou ous ar c'honvers !

D'ar mare-ze ec'h antree ann abad em gambr evid rei eur bouch din abars distrei d'he labour : laouen a oa, hag e respontas :

— Piteux, va mignon, te a ra gaou ous ar c'honvers. Prena ha guerza a heller *gant lealdet* dirag lagad ann autrou Doue. Ar c'honvers a behini e comses hag a zisplij kement ous ann Autrou Doue henez en deus eun hano all : AL LAERONSI EO.

DIVEZ. A.

KEMPER. — *Dissadorn 18 a viz Meurs 1882*, (dre ann 200 lur.)

Guinis 27 l. 10 g. — Segal 17 l. »» g. — Hey 16 l. 10 g. — Kerc'h 16 l. 10 g. — Ed-du 15 l. — Avalou-douar 4 l. »» g. A.

Bulletin de l'Association financière de France.

La fin de la semaine dernière a été marquée par un mouvement de réaction, mais la cote n'a pas tardé à se relever en présence des ordres d'achats qui se sont succédé sur le marché.

Il ne saurait en être autrement aprés l'affluence des capitaux en liquidation de quinzaine. On estime à plus de 200 millions les sommes offertes en reports et restées sans emploi.

Une nouvelle hausse est donc à prévoir, car les capitaux disponibles vont chercher un placement et nos fonds publics ainsi que les valeurs jouissant d'une garantie de l'Etat, seront certainement les titres qui bénéficieront d'une plus-value sensible.

Au nombre des valeurs garanties nous avons déjà indiqué les actions de l'Ouest-Algérien et les actions du Canal de Pierrelatte, remboursables à 600 fr. par voie de tirages au sort et donnant droit à une action de jouissance après le tirage.

Ainsi que nos lecteurs ont pu le remarquer, nous n'avons cessé de leur recommander des titres sérieux, d'un rapport sûr et rémunérateur en même temps que susceptibles d'une plus-value.

Nous nous tenons toujours à la disposition de notre clientèle, pour la renseigner sur les valeurs qu'elle a en portefeuille, d'une manière toute désintéressée, parce que nous tenons avant tout à la considération et à la confiance que nos nombreux lecteurs ont bien voulu nous témoigner.

Comme placements sérieux nous recommandons également les bons de caisse et les obligations de la Banque hypothécaire.

Nos rentes témoignent d'excellentes tendances après un instant d'arrêt causé par des réalisations. Le 3 0/0 avance à 83, l'amortissable à 83.95 et le 5 0/0 à 116.70.

Les recettes de la Société générale de laiterie s'élèvent au 11 Mars à 12.799.517 fr. 84 cent. C'est le 24 Mars que l'Assemblée générale de cette société fixera le dividende à distribuer aux actionnaires.

La Société d'exploitation des minerais du Rio-Tinto a le monopole de cette exploitation pour le continent. Aux environs de 625 pour 250 fr. versés, cette valeur ne représente qu'une prime de 125 francs. Cette prime est justifiée par la Société qui est absolument libre de choisir les conditions les plus favorables à son champ d'action, aussi bien que les privilèges de souscription au pair attribués aux actionnaires du premier capital social.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

GUÉRISON

CERTAINE ET PROMPTE

De l'Asthme, bronchite, catarrhe, rhume, oppression, insomnie, toux nerveuse, névralgie, par l'**Amadou** et l'**Elixir anti-Asthmatiques** PATRIGEON, pharmacien à Evreux.

Dix années de succès. Traitement peu couteux.

Se vend dans toutes les Pharmacies. — Prix de la boîte: 4 francs. — De la 1/2 boîte : 2 francs. — Du flacon élixir : 3 francs. — Envoi par la poste.

COGNAC DES MEILLEURS CRUS

OU

EAU-DE-VIE dite FINE-CHAMPAGNE

VENDUE PAR N'IMPORTE QUELLE QUANTITÉ

Aux prix les plus réduits

S'adresser directement au propriétaire, M. J. PEROCHON, à Lignières-Sonneville (Charente).

Pour tout renseignement, soit à M. le Curé Chaffaud, à Lignières-Sonneville (Charente), soit à Mme la Supérieure du couvent, à Kiersac (Charente).

BANQUE HYPOTHÉCAIRE DE FRANCE

Société anonyme : 4, rue de la Paix, à Paris

CAPITAL : 100 MILLIONS DE FR.

Prêts actuellements réalisés sur 1re hypothèque

CENT QUARANTE-NEUF MILLIONS

ÉMISSION AU PAIR

BONS DE CAISSE 5 0/0

A CINQ ANS D'ÉCHÉANCE

La Société émet aussi des Bons de Caisse rapportant :

De six mois à moins d'un an..... **3 1/2 0/0**
De un an à moins de deux ans..... **4 » 0/0**
De deux ans à moins de cinq ans... **4 1/2 0/0**

L'intérêt des Bons de Caisse est payable semestriellement, les 1er Avril et 1er Octobre de chaque année ; les Bons sont de **100, — 500, — 1,000, — 5000** et **10,000** francs.

Les Bons sont, à la volonté des souscripteurs, au porteur ou nominatifs ; ils sont munis de coupons d'intérêt au porteur.

OBLIGATIONS

La société délivre, **au prix net de 465 fr.**, des obligations entièrement libérées, rapportant **20** fr. d'intérêt annuel payable trimestriellement. Ces titres sont remboursables à **500** fr. par voie de tirage au sort.

GARANTIES

Les titres émis par la **Banque Hypothécaire de France** ont pour garanties :

1° L'ensemble des prêts consentis sur première hypothèque, dont le montant doit toujours être au moins égal à celui des obligations en circulation (art. 91 des Statuts) ;

2° Le capital de la Société, qui est actuellement de 100 millions et doit toujours être égal au vingtième des obligations en circulation (art. 8 des Statuts.)

Adresser les demandes d'Obligations et de Bons de Caisse :

A PARIS : Au siège de la *Banque Hypothécaire de France*, 4, rue de la Paix. — A la *Société générale de Crédit Industriel et commercial*, 72, rue de la Victoire, et aux caisses de ses succursales. — A la *Société de dépôts et de Comptes courants*, 2, place de l'Opéra, au *Crédit Lyonnais*, 19, boulevard des Italiens. — A la *Société générale*, 54, rue de Provence, et à ses bureaux de quartiers. — A la *Société Financière de Paris*, 19, rue Louis-le Grand. — A la *Banque de Paris et des Pays-Bas*, 3, rue d'Antin. — A la *Banque d'Escomptes de Paris*, place Vendatour. — A la *Compagnie Algérienne*, 13, rue des Capucins.

ET DANS LES DÉPARTEMENTS, EN ALGÉRIE ET A L'ÉTRANGER : *à toutes les Agences et Succursales des Sociétés désignées ci-dessus*

Le paiement des Coupons et le remboursement des Bons échus sont effectués aux mêmes Caisses. Les Notaires et les Banquiers peuvent être aussi autorisés à effectuer ces paiements pour le compte de la Société.

Les demandes de titres peuvent être transmises à la Banque Hypothécaire par tous les Notaires de France.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

SEITECVET BLOAVEZ. (Nº 14) DISSADORN 1 A EBREL 1882.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... } 2 scoed.
Côtez-an-Nord.. } 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a die beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 1 a viz Ebrel 1882.

Ar pennad 14 eus al lezen var ar scoliou dizoue a lavar :

Ma teu eur c'hrouadur da vancout eun eil gueich d'ar scol, commission ar scoliou e peb commun, pe ma n'her gra ket, ann hini a renc beilla var ar scoliou bihan d'eus pers ar Gouarnamant, a gasso kelou d'ar barner a beoc'h, hag ann hini a vezo douget clemm en he ænep, a hello paca eun neubeut devejou prison.

Da lavaret eo, a lavar ann autrou de Gavardie, ar Radicalet ha mignonet ar Vinistret, ne vezo enebet sort ebet outho, hag ar gatoliket er c'hontrol, a vezo goasket e peb fæson. Hag ar re baour eo a vezo goasket ar goassa, rag ar re-ze eo ar re a zalc'ho ar muia ho bugale er gear evid ma hellint gounis ho buhez, rag nesesseroc'h eo beva eget mond d'ar scol,

Ann autrou Herve de Saisy a lavar e roer re a c'halloud d'ar Meariou dre ar pennad-ze eus al lezen.

Ann autrou Ronjat, e hano ar Ferry, a respont e vezo miret al lezen-ze gant madelez, egis ma ve goest da c'houd penaus e vezo miret.

Ann autrou Fournier, da c'houde a lavar :

Guelit pegen disleal eo ho lezen ! Setu eur baourès geaz mam goz he deus colllet he oll bugale, ha chomet he bugale-vihan en he c'harg. Ar reman ne fell ket dezho senti outhi na mont d'ar scol, pe autramant ne fell ket d'ar vam-goz ho c'hass d'ar scol-ze, rag ma eo dizoue ha difeiz ar vestres-scol a so dious he ren ; cass a rafec'h anezhi d'ar brison ? Ne responter sort ebet dezhan, mæs evelken e voter ar pennad 14 gant 163 a enep 102.

Deut eo tro ar pennad 15 a verc peur ec'h hello ar vugale chomm heb mond d'ar scol.

Ann autrou Hervé de Saisy a goms a enep dezhan, rag ma ia re a enep al liberte. Ribière e hano ar Gommission a respont ne hell ket beza guelloc'h hag ann autrou baron Le Guay a ziscuez anat ha sclær ez eus a beb seurt si el lezen-ze, hag a c'houl digant ann darn vrassa eus ar Gambr e peu sort sonj ema. Unan eus ar Radicalet a respont ragtal divez ha divergont : E sonj voti al lezen. Ha ker buhan e voter ar pennad 15.

Ar pennad 16 a verc pere a vezo carget da examina ar vugale, a vezo desket en ho ziegesiou. Ann autrou Jouin a c'houlenn e ve cheinchet ar pennad ze, hag a ziscuez anat, penaus er broiou all ne ve ket græt traou egis-se, n'emer o sonj hen ober en hon touez, nemet evid goasca ar Gatoliket. Discuez a ra pegen diæs e vezo miret al lezen-ze egis emer e sonj he ober, mæs caër en deus, ar pennad 16 a vé votet gant 175 a enep 109. Varc'hoas e vezo kendalc'het.

E Cambr ann Deputeet, en devez-se, n'eus bet græt ken nemet lavaret ha reisat ar pez a vezo græt varc'hoas. Neus ket bet græt ann disterra, nemet ober van d'ober eun dra benag.

D'ar Meurs, 21 a viz Meurs 1882, ann autrou de Sant-Aignan a c'houlenn digant Leon Say, a so goal nec'het, o clasc gouzout penaus e ve græt ma teufe var eun dro da c'houlenn ho arc'hant, kement hini ho deus lakeat eun dra benag er *C'haisse d'Epargne*. Ann autrou Leon Say a lavar ne vezo ket diæs hen ober, hag e vezo renket peb tra evid ar guella. Goudeze, ann autrou Le Chevalier a lavar e tlefe beza implijet ann arc'hant so bet touchet er bloas-man, ouspen ar pez a oar e sonj cahout evid disamma eun tam benag ann dud divar ar meaz d'eus ar beac'h pouner a so o pouneza varnezho, mæs respont a rer dezhan egis atau, penaus ne heller ket hen ober. Neuze e voter en eun taul cont, hag en despet da ll clemmou Deputeet ann tu dehou, al lezen nevez a verc penaus pa vezo red samma ar c'hommnnou, ne vezo ket daô mui goulenn ho ali evel ma re kent digant ar re a baes ar muia cargou er Gomun. Gouscoude lod eus ann tu dehou ho deus iscuezet avoalc'h, ne de bet biscoas necesseroc'h lezen-ze eget breman, pa renc ann dud divar ar meaz paea da genta 78 million, hag ouspen, ar reze so evid ar font 327 million. 405 ho deus votet al lezen-ze a enep ho electourien diskiant diva ar meaz, n'ho devoa ket ho c'hasset evid-se da Bais, ha 75 hebken ho deus votet evid ho difenn. Efin, voti a rer e vezo discarret beteg

ann douar, ar mogeriou a so c'hoas chomet en ho za, d'eus palæs ann *Tuileries*, e Paris, abars beza gouezet petra vo græt e plasss. Kenavo ac'han da Zissadorn.

Er Senat,emer atau e veac'h gant al lezen var ar scoliou dizoue.Ann autrou Delsol a fell dezhan e ve dousseat al lezen evid ar pez a sell ous ann examen, rag ma ve dalc'het dezhi e vezo beb bloas ouspen c'huec'h cant mil crouadur da examina. Hag ouspen, peu sort ezomm ha peu sort lealdet a so oc'h examina ar re a so desket en ho ziegesiou heb ober eur c'hement all d'ar re ve scoliet er scoliou all ? Ar Ferry, droug ennhan, a respont heb ræson, penaus ann autrou Delsol a garfe e lacafe al lezen kemm etre bugale ar beaurien ha bugale ann dud pinvidic. Ha ne ehan ket da lavaret a beb sort injur da Senatourien ann tu dehou. Lavaret a ra e vezo dalc'het gant dousder d'al lezen, hag evel ma lavar ann autrou Carayon-Latour ne vezo ket heuliet al lezen ma ve digemeret leor Paul Bert er scoliou. Ar Ferry a respont dezhan : Heuliet a vezo ha marteze ec'h helloc'h deski var ho coust hoc'h unan, penaus e vezo al lezen ingal e kenver ann oll.

Re ann tu cleis ne ouzont mui peu sort meuleudiou da rei d'ar Ministr, ha petra benag ne fallgalon ket ann autrou Delsol, ha m'en em zifenn eus he vella, ar pez a c'houlenne a vez taulet a gostez gant 175 a enep 102.

Aman, ann autrou Carayon-Latour a sav er gador prezec, hag a lavar gant eur vouez crenv ha nerzus. Dond a ran d'as-lavaret ar pez am beus lavaret dija a zivar va c'hador : Lavaret am eus : Ma ve desket er scoliou leoric dorn Paul Bert al lezen ne vezo ket heuliet.

Ar Ferry. — Guelet avoalc'h a raimp.

Ann autrou de Carayon-Latour. — Ne lezimp morse deski d'hor bugale, penaus araug 1789 ne oa bro Frans ebet. Neus ket keit-se abaoue ann traou dispar græt gant hon tud coz, na aljemp lezel rei d'hor bugale eun descadurez ken divalo. Red e ve e vije bet dirammet hor c'lalon eus hor c'hreis, ma aljemp miret da enebi. Calon ha nerz ar re voasket a vezo atau treac'h da ners ha da valis ar goaskourien. (Meuleudiou bras eus ann tu dehou).

Ar Ferry. — Atau ar memes tra ! tau injuriou.

En tu cleiz. — (Gervel a rer ann dud da sevel a enep al lezen.)

Kenderc'hel a rer teulèr a gotes kement tra guirion ha leal a vez goulemet gant re ann tu dehou, hag e voter ar penadou 16, 17 ha 18 eus al lezen. Der Iaou, taul chns, e vezo kendalc'het hag achuet ann affer-ze.

Goassaat atau a ra ann traou ! D'ar Iaou, 23 a viz Meurs, so bet savet er Senat eur spac'h egis ne oa bet guelet biscoas. Ann autrou le Gavardie o clasc miret ne ve votet c'hoas al lezn, en deus kinniget 8 pennad nevez da lacaat ennhi, hag a ra eur brezegen evid difenn peb hini eus ar pennadou-ze, mæs ne responter sort ebet dezhan, rag re ann tu cleis a zalc'h oll d'ar pez so bet lavaret dezho gant ar Ferry dioual mad e ve chenchet ann disterra tra el lezen, nemet d'ar 5et prezegen, ann autrou de Gavardie a lavar traou ken crenv, ma ne ket mui Schelcher, Presidant ar Gommission, evid derc'hel he deot, hag e clever anezhan o lavaret :

— Ar pez so caus ne hellan ket voti a du ganeoc'h, eo rag ma'z oun eun den dizoue.

Re ann tu cleiz oc'h he glevet o savarret ker sclær, a chomm sebezet da genta, hag hen tamall goudeze. Evid re ann tu dehou ne ehanont ket o chouhal breman, ne ket possubl da vihana hen disnac'h, eul lezen eo græt a enep Doue ; na petra a rafec'h-hu autrou Ministr, da eur mestr-scol a lavarfe kement all dirag ar vugale ? Henes a chomfe c'hoas mestr-scol ?

Ann autrou de Gavardie d'ar mare-ze a lavar : Pe guir eo evelse e tigemerer va c'homsou, ne ket dao mui prezec muioc'h, hag e taulan va unan a gostes ann oll pennadou lezen e oan o sonj ho lacaat scriva el lezen.

Ann autrou Voisin-Lavernière a lavar breman : Meur a dra ho dije allet plijout din el lezen-ze, mæs hi a seblant din beza ker fall, ne votin ket anezhi.

Ann autrou d'Haussonville d'he dro, a lavar : N'hellan ket ober e 1882 ar pez a zisplije ouzin e 1842. A hent all, ho lezen a zisplijo cals d'ann dud cristen eus ann Alsas ha d'eus al Lorraine, hag a rai dezho cahout neubeutoc'h glac'har d'ar Frans, pa velint oc'h enebi kement ennhi ous ho Relijion. Ann oll Radicalet a sav neuze a enep dehan, hag a lavar ne deo nemet eur Prussian.

Scheurer-Kestner a lavar ne de ket guir ar pez en deus lavaret ann autrou d'Haussonville eus ann Alsas hag eus al Lorraine. Var he lerc'h, ann autrou Fresneau, evid achui, a lavar ne de ket græt al lezen-ze evid brassa mad ar bobl, mæs, emezhan, oll e c'houzomp, penaus eo ar Ministr a c'houarn, mæs ar galloud a so etre daouarn ar Franmasonet.

Achuet he brezegen ganthan, e ier da voti, ha 179 a enep 108 a varn e vezo *hiviziken* heuliet al lezen. Ac'han da beur e pado ann hiviziken dizoue ze ?

Dissadorn kenta e teuio al lezen var ar Mæriou, choaset gant Conseillou ann Ties-kear e peb leac'h.

Dissadorn, 25 a viz Meurs, er Senat, so bet votet e vezo hanvet e peb leac'h ar Mear hag ann adjoint gant Conseillerien ann Ti-kear.

Er memes deves, e Cambr ann Deputeet, é oa bet lavaret e vije bet evesseat ous ann interest a hello kemer evid ho arc'hant ar re ho deus eun tam benag da rei eprest, mæs n'eus bet græt ken nemet

evessaat ous eun emgleo a gonvers so bet sinet etre ar Frans hag ar *Beljique*. Egis custum, neus bet ken nemet hor mignonet,Deputeet ann tu dehou, o clasc ho difenn-hu, va mignonet labourerien divar ar meaz, dreist peb tra ann autrou Des Rotours en deus graet eur brezegen gouiziec meurbet var ann affer-ze, mæs caer ho deus bet, n'ho deus ket allet miret e ve bet votet al lezen-ze, evid beza hivisiken lezen ar vro, neus fors peger fall eo evidomp.

A.

Ar scoliou *red*, *evid netra* ha gant mistri-scol tud ar bed.

Ar scoliou red.

II.

Ar veich all a sonje din em boa lavaret travoalc'h deoc'h divarbenn ar scoliou *red* hag e oan o vont da lavaret hirio divarbenn ar scoliou evid netra, mæs deut so sonj din e oa c'hoas cals traou da lavaret divar ho fenn, ha setu aman eul loden c'hoas eus ann traou-ze. Ar pez am eus da lavaret divarbenn ar scoliou evid netra a hello gortos a-c'han d'eur veich all.

Neus ket ezomm da gahout scoliou *red* evid cahout soudardet mad, nag electourien gouiziec. Ar re soken a renco darempred ar sort scoliou, ne vezint biken nemet electourien fall ha soudardet fall, mar heuliont re santimant ar re a c'houl ar sort scoliou. Gant ar sort scoliou-ze soken, ne vezo hivisiken nemet bugale disuj, a sonjo dezho abred beza gouiziec avoalc'h, ha n'ho devezo nemet neubeut a istim evid ho zud, atau prest d'en em sevel en ho enep, hag ac'hano e teuio buhan ar brezel etre tud eus ar memes bro etre ann tiegeziou, tiegeziou ar vicherourien couls ha tiegeziou ann dud divar ar meaz. Al labourou var ar meaz eo a ra ar muia gaou outho, ann tamigou skiant netra-ze, rag ann dud iaouanc ho deus ho faket, ne sonj ket dezho mui e vent græt evid chomm var ar meaz evel ho zud, mœs kentoc'h evid mond da chomm er c'hearіou, eleac'h ne gavont peurvuia nemet ann dienez, hag e vevfent e guir gristenien. Hogen, evel m'en em roont peurvuia d'ar vuhez fall, evel ma vent tentet 8 gueich var dec hen ober, e teu cals kentoc'h ann dienez dezho paiz eont da chomm e kear, eleac'h ma vent chomet var ar meaz, ho dije renket beva d'eus eur vuhez dister, guir eo, mœs beva ho dije græt e gurionez, hag ho buhez a vije bet enoret rag ma oant enorus.

En eur ger, ann Ilis neus ken nemet hi a ve gur vestres scol ar boblou eus hon amzer, ne c'houlenn nemet e ve desket ann dud, mœs eus ann descadurez kemeret a volontez vad, ann Ilis a sonj dezhi hag ann oll dud honest a so a du ganhi, penaus rei ann descadurez d'ar vugale eo dever ann tad a famill ho ne ket hini ar vro. Ar c'hrouadur ne apparchant ket ous ar Gouarnamant neus ket bet gourc'hemennet outhan gant ann autrou Doue he vaga, he visca, nag he zeski. D'he gerent eo en devoa gourc'hemennet pourvei ann oll traou-ze dezhan, rag int eo a renc rei d'ho bugale boued ar sperejou hag ann eneou couls hag hini ar c'horf. Diframma eta ar c'hrouadur digant he dud evid he zeski en despet dezhan heb he gonsantamant, a so ker bras laëronsi evel ma teufer d'he denna diganthan evid he vaga, he visca, evid he lacaat da sevel pell dious he dud. Neus tamm kemm ebet etre ann traou-ze, petra benag n'eus hano aman nemet eus eur c'horf, epad ma'z eus hano huelloc'h eus ann ene. Tud honest divar ar meaz, ma teufe tud galloudus da denna diganeoc'h ho potret hag ho merc'het, evid ho c'hass gantho en ho zies pinvidic hag ho falæziou d'ho maga ha d'ho guisca evel ma reont d'ho bugale ho unan, hag ho renta deoc'h goudeze evid chomm en ho tiegesiou soul evid labourat ann douar ganeoc'h, ne ket hebken ho clac'hari a rafent, mæs renta deoc'h eur servich fall, rag ne alfec'h mui ober netra talvoudus gant ho pugale savet evelse, nag evidhoc'h, nag evitho.

Ac'hanta, pa teuer d'ho zenna diganeoc'h evid ho deski en despet deoc'h, o redia ac'hanoc'h d'ho c'hass dindan poan a *amend*, d'ho c'hass da eur scol tost hag aveichou pell bras diouzhoc'h, e rer ker bras gaou ouzhoc'h. Neus ken nemedhoc'h ho peffe dre volontez Doue ar guir hag ann dever da rei d'ho pugale magadurez ar speret evel hini ar c'horf. C'hui hebken ec'h hellit guelet petra a renkit da ober ha petra so en ho calloud. Neus ken nemed'hoc'h a alfe goud mad pegement a zescadurez a hellit da rei dezho herves ho tanvez hoc'h unan, hag ive hervez ann danvez ho devezo divezatoc'h hag herves ho stad, hag e pehini ho pezo ho lakeat herves ho labour hag ho furnez. Deoc'h hebken eo da varn ma renco ho pugale chomm da veva var ar meaz da labourat an douar pe ober dezho deski eur micher benag eveldoc'h er c'hearіou,o veva atau evel guir gristenien, pe autramant heb clasc ho sevel re huel, clasc pourvei dezho eur stad huelloc'h, o rei dezho muioc'h descadurez, mæs en henvelep fæson ma hellint beva guelloc'h hag enoraploc'h.

Setu va mignonet, petra eo ar virionez var kement-man. Ar re a lavar deoc'h ar c'hontrol, ne dint nemet gaouerien. Hag hen anaout a rit ker braô hoc'h unan, n'hoc'h eus, ha gant ræson, nemet cassoni evid ar scoliou *red* emer o clasc ho rei deoc'h. Guelet avoalc'h a rit emer o clasc goassaat varnhoc'h ho teveriou hag enebi ous ho cuiriou hag ho polontez. Cals ac'hanoc'h a vell ouspenn, couls er c'hearіou evel var ar meaz, pegement a c'haou hag a ziæsamant a rer dezho o viret ouzhoc'h d'ober gant ho pugale ar pez peus c'hoant Guelet avoalc'h a rit ive peu sort injur a rer deoc'h ober van da sonjal, penaus ho teneredigez evid ho pugale ne de ket bras avoalc'h evid ober

deoc'h miret ann dever ho deus ar gerent da gelen ha da sevel couls ha da vaga evel ma eo dereat ho pugale.

A hent all, hel lavaret a ran deoc'h, ha ne ket fall hen aslavaret c'hoas, ne ket en hoc'h interest na soken e interest ho pugale, m'ho deus ho mistri fallacr c'hoant cahout ar scoliou *red.* Oc'h hen ober, int a glasc cahout dreist peb tra eur rummad electourien eus ho doare, ne gredont mui e Doue, mæs a gred e comsou tromplus ar Radicalet. Fougassi a reont ne fell ket dezho lavaret deoc'h peu sort mistri-scol da rei d'ho pugale, mæs evid ar pez a sell ouzhoc'h, tud keaz divar ar meaz, n'ho deus tam respet ebet ous ho liberte,hag ec'h enebont outhi gant goassa malis Lusifer.Int a fell dezho eta ho condaoni, dindan poan a amende, da gass ho pugale da eur scol benag, hag a lavar deoc'h ne vercont ket da be scol e vezo red deoc'h ho c'hass mæs int a voar ervad penaus ouspen ann tri c'hart ac'hanoc'h ne gavint ket tost avoalc'h dezho eur scol gristen evid ho bugale, hag e renkefint cass anezho en despet dezho d'ar scoliou dizoue ho deus savet breman e peb leac'h. Anat avoalc'h eo ho fallagriez me chans, hag ar c'hoant ho deus da lacaat ar re all da senti oll outho.

Travoalc'h evid hirio, da benn eur veich all, e velimp assambles petra eo *trubarderez ar scoliou sense evid netra.* A.

Prezegen evid deis kenta ar bloas.

(Kendalc'h.)

Er c'hontrol, m'ar doc'h bet hed ho ploaveziou, ancounac'haüs eus ho teveriou, m'ar d'eo bet evidoc'h ar bloaveziou-se evel eur chaden hir a bec'hejou hag a zisurchou a bep seurt, m'ar ho peus ho implijet oll o servicha ar bed hag ho techou fall, oh ! neuze, trist ha fall ha maleurus eo bet ar bloaveziou-ze. Hag ho pe dastumet oll tenzoriou an douar, hag ho pe en em ruillet corf hag ene en oll ebatou, en oll plijadurezou ar vuhez ; hag e ve couezet varnoc'h oll enoriou hag oll gloar an douar, hag e vec'h bet, en eur ger, mestr var ar bed oll, ho ploaveziou ne dint ket neubeutoc'h vean, inutil ha dibrofit. Ann oll madou ha plijadurezioüze n'int ket bet padet pell, mes ho coal oberou,ho pec'hejou a chomo ; heuill a raint ac'hanoc'h bete trôn barnedigez ha justis an Autrou Doue, ha padout a raint epad an oll Eternite. Neuze e velot sclear ; neuze e couezo ar goc'hen a ioa var ho taoulagat ; neuze ec'h en em gafot oc'h unan, paour, noaz ha reuzeudic dirag eur maread hir a vloaveziou collet evit an env, collet evit an eternite.

Ama, va breudeur, goude beza lakeat dirag ho taoulagat ar guirionezou bras-se eus ann Aviel divarben implija mad an amzer, va c'halite a bastor a ro d'in ar guir da c'houlen diganeoc'h oll, ha digant peb unan ac'hanoc'h penaus ho peus beteg hen implijet an amzer roet deoc'h gant Providans Doue, ha penaus e fell deoc'h hiviziken, en lacaat da dalveout. Plijet ganeoc'h eta, va silaou c'hoas eun tachadic.

II

An darn vrassa ac'hanoc'h, va breudeur, ho deus dija guelet eur maread bloaveziou o tremen var ho fenn. Pe c'hui a zant c'hoas en hoc'h izili, oll ners ho iaouankis, pe c'hui vel dija an ners-se o vont diganeoc'h gant an oad, pe c'hui a zant dija dorn sclasset ar gosni o pouezа var ho kein, respontet : Penaus ho peus-hu tremenet ar bloaveziou hoc'h eus bevet ? Ha gellout a rit-hu lavaret, o sonjal ennho dirag Doue, e vent bet bloaveziou mad hag eurus dirag he zaoulagat, da lavaret eo e vent bloaveziou santel, bloaveziou a vertus hag a furnez ? Ha gellout a rit renta testeni deoc'h hoc'h unan oc'h eus tremenet anezho oc'h ober ar mad, emaoc'h e mignonach an Autrou Doue hag e kerzit dre hent ar silvidigez? Ha lavaret a hellit-hu deoc'h oc'h unan n'ho peus, evit beza salvet, nemet kenderc'hel d'ober atau ar pez a rit ? Ha ma lavarfe an Autrou Doue deoc'h er moment-ma : Ar bloavez-ma a velit o commans, ne velot ket ar fin anezhi ; dizale e teuot dirag va zribunal da renta count eus ar re em boa roet deoc'h ; ha gant fizians eo e respontfec'h : Setu me prest, Autrou Doue ? O va breudeur, grit eur sell var an amzer dremenet : sonjit a guelet ho calon er bloaveziou hoc'h eus bevet, ha goulennit, dizamant, ouzoc'h hoc'h unan e pe stad ema ho coustians. D'an heur ma, en deün, ma comzan ouzoc'h, ha c'hui a so diencres ? ha c'hui so trankil ho speret ? Ha contant e vec'h da vervel er stad m'en em gavit ? Ha ne glevit-hu ket eur vouez o sevel gant ners en diabars ennoc'h, hag o troubli ac'hanoc'h ? Hounez eo mouez ho coustians. Clasc a rit marteze, mouga ar remorsiou a zigas deoc'h ; mes caër ho peus, ho coustians a so eun test leal ha guirion a rebech deoc'h ar goal implij hoc'h eus great eus ho ploaveziou, hag evel eur barner criz ha didrues e condaoun ac'hanoc'h.

Ah ! va breudeur, me ho ped, ma clevit hirio mouez Doue o crial ouzoc'h e gouelet ho coustians ne galedit ket ho calonou. Evel cousket oc'h bet beteg hen, en andret traou ar Relijion, poent eo divorfila, poent eo sevel eus ar c'housket maro-ze a vir ouzoc'h da gerzet varzu ho cuir vro ar Barados. Beteg hen oc'h chomet heb ober netra ; lezet ho peus an amzer da dremen abiou deoc'h heb tenna profit anezhan, heb ober netra vad, beb sonjal e silvidigez hoc'h ene, heb kemeret moien ebet d'hen lacaat en assurans ; bevet hoc'h eus ha beva rit c'hoas, netra ken nemet evit ho corf; hoc'h ene, ho speret, al loden nopla ac'hanoc'h a so couezet neat en ancounac'h ; en em lakeat oc'h eus couls lavaret, e renc an anevalet mud, e renc ar chatal; n'ho peus mui savet ho sellou etrezec an Env; n'ho peus arvestet nemet ous an douar, evel pa vec'h great netra ken nemet evit an douar. Ah ! er lavaret a ran deoc'h c'hoas eur veich, savit eus ar c'housket-se a denn d'ar maro, ha sonjit erfin, a zevri, e collet a grenn hoc'h amzer, ma na implijet ket ar bloaveziou a ro Doue deoc'h oc'h ober oberou mad goest da gass ac'hanoc'h d'ar Barados.

Goude kement a vloaveziou tremenet el lezirec'hez,en diegi ha marteze soken en dizurs, ne deus, credabl, va breudeur, nemet eur voien evidoc'h da rapari ar c'holl oc'h eus great eus ar bloaveziou ea abiou. Va dever eo discuez deoc'h ar voien-ze.

Setu eta, eur bloavez nevez o coumans mont en dro ; poagnit da lacaat da dalvezout ann oll dervezioù anezhi, evit ma vezo evidoc'h, e guirionez, eur bloavez mad hag eurus. Dioc'h ar pez hon eus lavaret kentoc'h e coumprenit petra sinifi ar c'homsou-ze mad hag eurus. Mad hag eurus e vezo evidoc'h , ma tremenit anezhi e peoc'h gant Doue, ma tremenit anezhi e peoc'h ganeoc'h oc'h unan. M'ar ho peus an eur-vad da eüna ho puhez hervez ar reolen-ze ec'h hellit esperout e vezo evidoc'h ar bloavez-nevez talvoudec evit an Env. Lavaret a ran ouspen e raparo ar bloaveziou oc'h eus collet.

E peoc'h gant Doue. — Dre oc'h aket da zioual oc'h ar pec'het, da dec'het ous kement a hell displij da Zoue hag ober deoc'h coll he c'hrass-vad ; en eur ger, dre hoc'h aket da viret lezen Doue penda-benn. Me fell din lavaret : ne vankit morse de adori Doue,da bedi anezhan bemdez epad ar bloas da ziscues dezhan ho carantez hag hoc'h anaoude, gez vad evit he vadoberou. Diouallit da brofani ha hano sacr ha teir gueich santel, ne vankit morse da santifia dre an oberou mad gourc'hemennet an deiziou en deus an Autrou Doue dalc'het, miret dezhan he unan da veza consacret d'he servich ; me lavar ar suliou santel. Diouallit da saotri an deiziou-se dre vesventiou pe labourou difennet. D'an deiziou-ze, deuit heb manc ebet da bedi ha da gana meuleudiou Doue, e compagnunez an dud fidel en ilis. En em zalc'hit pur ha direbeich, ha ma tigouez deoc'h, Doue ra viro ! coueza en eur pec'het bras benag, astit affo mont da voalc'hi ho ene e trfbunal sacr ar binijen. Bugale da Ilis Jesus-Crist, plegit ive d'an oll gourc'hemennou a ra deoc'h, ha resevit alies ar bara a vuez a ginnig deoc'h e sacramant an Auter, meulet ra vezo.

E peoc'h gant an dud. — Bezit sentus ha leun a respet en andret ar re ho deus roet deoc'h ar vuhez ; doujet ive ha plegit da gement hini so huelloc'h evidoc'h, d'ar re a gommand deoc'h evit traou ar bed-man, pe evit traou ar Relijion. Bezit dous hag atau prest da renta servich d'ar re a so sizelloc'h evidoc'h, pe er memes renc ganeoc'h. Bezit truezus en andret ar paour, mad ha carantezus evit an oll. Kerzit atau var hent ar justis hag al lealdet, o respeti guiriou ha madou ar re all, hag ive brud-vad, hano mad an-nessa, ar guella eus an oll madou. Miret ous ho teod da scuilla morse bilim hag ampouezon an drouc-prezegerez. Taulit er meaz eus ho calon peb santimant a gassoni, a jalousi, ha, kement ha ma helloc'h, bevit e peoc'h gant an oll.

E peoc'h ganeomp hon unan. — Na loskit morse an orgouil da ren en ho calon;na zigorrit anezho na d'an avi, na d'ar voarisi na d'ar goler. M'ar ho peus madou ne stagit ket ho calon outho ; ma n'ho peus ket, ne c'hoantait ket cahout, rag hor Zalver en deus lavaret meur a veich en Aviel : mallos deoc'h-c'hui, tud pinvidic ! Na vezit nag avarisius na re bis, re interesset,tec'hit oc'h ar feneantis mammenn an oll vissou, tec'het oc'h ar gourmandis, a zizenor an den ; tec'hit dreist peb tra, oc'h ar viss mezus, a zifen sant Paol henvel etoues ar gristenien. Erfin e peb tra hag e peb leac'h, tec'hit oc'h ann droug ha grit ar mad ; bezit divlam dirag ann dud ha dirazoc'h hoc'h unan, hag ec'h implijot mad oc'h amzer, hag an Doue a beoc'h a vezo ganeoc'h.

Ar peoc'h ra vezo eta ganeoc'h, va breudeur cristen, ar peoc'h-se a so dreist kement a heller santout, ha ne deus heb-di guir eurusdet ebet. Setu ar mennos a rea Jesus-Crist evit he ziskibien : *Pax vobis !* a lavare hen dezho ; ar peoc'h ra vezo ganeoc'h ! Setu, va faressionis ker, ar mennos a ran evidoc'h e coummansamant ar bloas nevez-ma. Setu, a gredan, guella tra a hell eur pastor souheti d'he bobl, en amzer-ma leun a droublien hag a freuz ; ar peoc'h-se, eurusdet bugale Doue, na hell ket ar bed rei deomp, rag ar bed ne anavez ket anezhi ; ar peoc'h-se, frouezen hag a zivoan er c'halonou pur ha dinam ; ar peoc'h-se erfin, na heller cahout anezhi, nemet var bouez pratica ar vertus hag ober dalc'h-mad ha penn-da-benn he zever, hag a so evel eun tanva kenta eus ar peoc'h dudius hag eternel preparet deomp gant Doue er Barados. Evelse bezet great. X.

Ann Deputeet ne reont nemet ohann.

Tamall a rer d'ar Gambr ne ra netra, ha ne ket heb rœson. Hogen, arabad eo d'ar re so d'eus sclissen ar Gambetta ancounec'haat, penaus da henez eo e renc beza tamallet ar faineantis-ze.

Evid anzavout gouscoude ar virionez, ne ket possubl disnac'h ne dlefe ket ar Gambr cahout ezom da ziscuiza, rag n'heller ket lavaret e ra re a labour.

Guir eo hon deus votet der Iaou diveza eul lezen a roe aotre d'ann autrou Cochery da verza goloiou liziri, a vije bet stag ann *timbres-poste* outho. Ne ket fall kement-se,mœs ne ve ket diæs,meus aoun, cahout tud a alfe sonjal ha lavaret, penaus ec'h alfe ar Gambr abaoue pevar miz ma eo assamblet beza bet amzer avoalc'h evid ober eun dra benag muioc'h.

Evidomp-ni, n'hellomp ket miret da gredi, penaus ma ne ra ar Gambr netra, eo abalamour na hell ober netra heb discar doc'htu ar Vinistret nevez,

Ar Vinistret nevez-man e ve œs tre ho zorri hogen evel ne veler hini all ebet evid kemer ho flass ec'h esperner anezho.

Ne ket diœs guelet peger buhan ec'h aljent beza discaret.

Ar Republicanet a so ar brassa niver eus ar Gambr, a so lodennet breman, ann oll her goar, e tri rumm. Ann *Union démocratique* ho deus pers ennhi kement Republican a so n'ho deus ket re a c'hoant goasca ho c'henvrois. Ann *Union républicaine* a so loden ar Gambetta, ha n'he deus ket cals aoun goasca ar re all eun tam benag. Erfin, Radicalet ann tu cleiz. Etouez ar re so ann neubeuta niver er Gambr, e caver eus eun tu, ar re so er penn pella eus ann tu cleis, ha deus ann tu all, ar Roïalistet hag ar Bonapartistet.

Ar Vinistret nevez so bet savet abalamour d'eun

emgleo grœt etre ann *Union démocratique* ha Radicalet ann tu cleis, da lavaret eo, ar re vella hag ar re falla eus ar Republicanet.

Al liam a stagas anezho etrezo, d'ar 26 a viz Kenver, ne savas nemet rag m'ho devoa c'hoant oll da deuler a gostez galloud ar Gambetta a bouëze re varnezho.

Hogen, mar de goest ar memes cassoni da lacaat daou rumm tud dishenvel, da voti assambles ha da ziscar eur ministr a zisplij dezho, ne ket mui travoalc'h evid sicour da veva eur rummad Ministret nevez.

Red eo e vouife ar Vinistret-ze petra ho deus c'hoant d'ober, hag ive ec'h alfent conta cahout Deputeet avoalc'h evid ho souten hag ho sicour.

Setu petra a vanc d'ar Vinistret nevez-man. Harpet int var daou rumm Republicanet ne hellont ket clasc ha desirout ar memes tra.

Ann *Union démocratique*, ar peb guella eus ar Republicanet, eo a dlefe rei scoazel dezho, mæs neus ket peadra a Zeputeet ennhi evid gounis dre ho voterez, rag n'ho deus ket travoalc'h a vouezion.

Hogen, daô eo hen anzavout, Radicalet ann tu cleiz ne hellint morse en em glevout var netra, couls lavaret, gant potret ann *Union démocratique*.

Setu m'ho deus ar Vinistret goulennet digant ar Gambr ober a enep ar Varnerien eul lezen a ia re a du gant ar re fall eus ar Gambr ; hogen, evel ne c'houlenn ket stard e ve casset atau dirag al Lez-varn, ar pez a ve barnet breman gant ann tribunalou bihan, possubl eo ne votefe ket gantho en affer-ze Radicalet ann tu cleis, hag e votefent kentoc'h gant Martin-Feuillée hag ar Gambetta, hag ann *Union républicaine* a bez, a c'houlenn e ve casset ann oll afferiou dirag al Lez-varn, ha kense ar Vinistret a ve treac'het.

Ar pez a lavaromp divarbenn ar Varnerien, ec'h alfemp hel lavaret ive d'eus kement tra a alfe beza grœt gant ar Gambr ma rafe eun dra benag.

Setu perag ne ra netra.

Na breman, petra so caus e clascomp-ni ho lacaat da evessaat penaus ar Gambr ne ra netra ?

Ha nec'het en em gavjemp abalamour da-ze ?

Nan da ! rag ma sonj deomp ne alfe ober nemet traou fall.

Mæs red eo hel lavaret, ne deo na ne vezo morse goest ar Republicanet d'ober ann disterra. Red eo discuez anat d'ann oll pegen neubeut a fell dezho seveni ar promessaou ho deus grœt abars beza bet hanvet Deputeet, hag ho deus roet dezho ar galloud d'ober ho c'hoant evid goasca ar Frans hag en em larda ho unan.

A.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadurezion ann 29 a viz Meurs.

Dond a reas ann disclæriadur goulennet gant ann autrou de Freycinet digant ann oll Relijiuset all nemet ar Jesuistet, hag e rencas oll superioret ar Breuriezou Relijiuset he sina. Superior ar Gabusinet her greas evel ar re all, petra benag ma vouie ann oll, penaus pa ne oa ket ar Franmasonet ho devoa goulennet ann disclæriadur-ze, e vije bet didalvez ar pez a c'houlenne ann Ilis evid contanti ar Gouarnamant.

Ann autrou de Freycinet a oe discarret abalamour d'ann affer-ze, pa ne felle ket dezhan e vije bet dalc'het d'ar gemennadureziou e kenver ar Relijiuset all a oa chomet e peoc'h bete neuze. Hogen pa veljeur ar Ferry, Constans, Cazot ha Farre o kemer plass ar Vinistret coz, neuze e oe anat ne vije mui espernet den. Ragtal eta, e tiredas d'ar gouent oll mignonet ar Gabusinet, hag ann autrou de la Peccaudière a gemeras evithan unan eus cambrchou ar Relijiuset o lavaret ne vije mui tec'het ac'hano. Ganthan e teuas di da chomm ive ann autrounez Papot, urcher, Arnous-Rivière, Jamin, Catta, bet eil da brocureur ar Republic e Naonet, en devoa lakeat he ziles d'ann 30 a viz Even, Gourierec, rener ar gazeten l'*Observateur*, J. Poulain, bet offiser etoues zouavet ar Pab, gouliet d'ann 20 a viz Guengolo 1870 epad sesi *Rome*, hag a chomas epad teir sizun o labourat hag o loja en unan eus hor c'hambrchou. Gantho e vije guelet ive ann autrounez Vidie, de Cazenave de Pradines, Le Maignan de la Verrie, G. Mollat, rener ar gazeten, l'*Espérance du Peuple*, Jalabert, Perrin, Porquier,, markis de Ternay, de Tinquy, Talvande, abad William, abad Pothier, Charles, Georges hag Auguste Bacqua, etc., etc., hag ann niver eus ann dud calonec-ze a ielo atau var gresc ac'han d'ann 3 a viz Du.

Eno, petra benag m'he deus lavaret eur gazeten Radical d'eus Naonet, e vezo guelet dalc'h-mad eun neubeut micherourien, kemesket gant negosiantet, alvocadet hag ann dud pinvidica d'eus Naonet, hag e vezo travoalc'h evid breman henvel daou anezho ann autrou Guerin, marc'hadour chocolat hag ann autrou Germain, carreur, n'ho deus ket dilezet ar Gouent epad eur miz, penn-da-benn. Hogen, arabad eo mond re vuhan.

Ann *Esperance du Peuple* a scrive d'ann 10 a viz Here :

Disul diveza e oa bet brudet kelou eus ann drista dre ar gear a Naonet.

Lavaret a rejeur, penaus evid discues ho ners en eun dro, e vije æt da 6 heur eus ar mintin, ar Gommisseret, serjantet poliss ha dibotaillerien all da zipotailla doriou couent ar Gabusinet e ru *Haute-Roche* (Roc'h-huel). Choaset mad e vije ann devez ; be oa ar 4 a viz Here, gouel sant Frances Assise en deus fontet urs ar Relijiuset Franciscanet. Eur sant en deus distaget he galon d'eus kement a apparchante outhan, a so en em c'hreat paour a volontez vad, n'en deus morse mui bevet nemet a zivar ann aluzen, n'en deus clasket morse na plassou, nag

enor, na renc huel, hag en deus gourc'hemennet ous he ziskibien beva evelthan, ar sant-ze na hell ket beza eur sant da blijout d'ar Republicanet. Ouspen so ma ne faillomp ket, d'ar 4 a viz Here 1792 eo ive e oe chasseet eus ho Leandi ar Glarisset fontet ive gant sant Frances Assise. Ann oll her goar, ar Republicanet en em blij cals oc'h ober goel deis ha bloas d'eus cals devechou anavezet dre ho c'hrimou.

Kense Disul diveza e oa commanset da sevel aoun da gals a dud, rag ar pez a c'hoarvesfe antronos. Etretant, ann Tadou Cabusinet ne oant nec'het nemet o clasc goud penaus ho dije miret eus ho guella gouel sant Frances. Da eun heur hanter e oe canet ar gousperou evel bèb sul, grœt ar sermon ha roet benediction ar Sacramant. Ar chapell a ioa leun tenn carget gant tud cristen, a bede calonec. O velet peoc'h vras ar Relijiuset, ann oll dud cristen-ze ne ziscuezent ket cahout sort aoun ebèt, hag e pedent a greis ho c'halon evid ann Ilis hag ar Relijiuset.

D'ann hanter noz, ar Relijiuset a savas egis custum, ha ma teuas sonj gantho eus ho enebourien epad ho fedennou hir eus ann noz, ne oe ket evid goulenn mallos Doue varnezho, mæs evid goulenn kentoc'h digant Doue touich ho c'halonou hag ho distrei a zivar ann hent fall.

Antronos vintin, ar chapel a zigorras d'ar mare ordinal, hag e oe guelet o tont kement hini ho devoa c'hoant ober gouel sant Frances gant he vugale. Pa zigouezas ann autrou'n Escop da 7 heur evid lavaret ann offern, ar chapel a oa leun tenn, hag e lavarer e oe guelet ouspen 400 den o vond da reseo ar gommunion santel.

Ar re oa bet en offern dious ar mintin ho devoa lavaret e vijent deut da gemer pers er gousperou goude creisteis, rag ann autrou'n Escop a dlie sermon hag ober meuleudi ar sant. Goude beza discuezet peger brao e oa ar gear a Assisse, ar gericze a vezo meulet he hano ac'han da fin ar bed, hag e ve collet ar sonj eus ar brassa rouanteleziou, ann autrou'n Escop a c'houlenn d'oc'h a beleac'h e teu kement all a vrud da eur geric ker bihan. Hag e respont e teu dezhi d'eus pers eun den en deus caret beva paour, petra benag ma oa bet ganet digant tud a helle beva en ho æs. Adalec he vugaleaich, sant Frances en deus caret ar beaurien. Deut da botr iaouanc, en devoa grœt al le da rei bepred ann aluzen da gement hini he c'houlennfe gan han Doue, ha pa n'en devoa mui a arc'hant, e viske he zillad evid ho rei. Kerkent ha ma anavezas mad da be stad e oa galvet gant Doue, e choasas ar baourentez ar strissa, hag e c'hourc'hemennas d'ar Relijiuset eus he urs dioual da gahout ann disterra dezho ho unan. Ho c'houenchou soken ne dlient ket beza dezo ho unan, mæs da eun neubeut tud all. He urs a grescas kement, ma oa a veac'h eun neubeut bloaveziou abaoue ma oa bet fontet, hag e conter ennhan ouspen 5,000 Relijius.

Ann dud cristen a chilaoue gant ann evesdet ar vrassa ann autrou'n Escop n'en devoa morse drezeget guelloc'h, hag ann oll a sonje dezho, penaus ne vije ket bet na Ferry, na Constans, na Cazot ho dije allet morse laza eun urs ker caret ha ker beniget gant Doue.

Oc'h achui he brezegen, ann autrou'n Escop a lavaras : Ma ve chasseet ann Tadou eus ho c'houent gant tud difeis, ar re-ze a vezo a dra sur milliget gant Doue, hag evid ann Tadou, ma rencont tec'het cuit, ann oll ties honest a vezo digorret dezho, rag ma ouzomp oll petra reont, hag hon deus evitho ar vrassa carantez. Gouzout mad a rit a hent all, cristenien, penaus neus netra guelloc'h dirag Doue eget loja ha sicour kement a renc gouzanv eur brezel benag d'eus pers ann dud fall abalamour d'ar Relijion.

Diou veich all goude, ann autrou'n Escop a zistroas d'ar gouent da velet ar Gabusinet ha d'ho c'hrenvaat, ha setu penaus e counte ann *Espérance du Peuple* d'eus ann hini a oe grœt ganthan d'ar guener, 22 a viz Here.

« Deac'h da noz, etro teir heur hanter, catoliket Naonet a gustum darempred bemdeiz couent ar Gabusinet abaoue eun neubeut devejou, ho devoe ar joa da velet ann autrou'n Escop da zont d'en em unissa gantho. Ann autrou'n Escop a gavas ann oll Relijiuset assamblet. Ann dud estren a oa deut da zifenn ar Relijiuset a glascas neuze pellaat, m'ho dije allet guelloc'h ar Relijiuset hag ann Escop en em savaret, mæs ann Escop a reas dezho chomm ive assambles gantho, hag e lavaras dezho : Eürus ha contant bras en em gavan, cristenien, o velet gant pegement a val e teuit aman o clasc sicour ann Tadou mad-man, en devejou trubuillus-man. Eun act a feiz eo a rit, rag m'hoc'h eus anavezet mad eo ous ar Relijion ec'h eneber pa eneber ous ar Relijiuset. Discuez a rit ouspen, n'hoc'h eus aoun rag den, hag ez hoc'h tud calonec, rag m'en em ziscuezit e guirionez cristenien. Ne d'ounket souezet gant-se, rag ne sonje ket din ho pije allet ober netra ken.

(Ann nemorant eur veich all.)

A.

Madou ann douar.

Neus ket bet grœt er sizun dremenet cals afferiou var ann ed. Ar pez a veler o tont evelken eo eun tamic cresc.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 26 lur 2 g. eleac'h 24 lur 10 g.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 30 l. ; segal, 19 lur ; hey, 21 l. ; kerc'h, 21 l. ; ed-du, 15 l.

KEMPER. — *Dissadorn 25 a viz Meurs 1882*, (dre ann 200 lur.)

Guinis 27 l. 10 g. — Segal 17 l. »» g. — Hey 16 l. 10 g. — Kerc'h 16 l. 10 g. — Ed-du 15 l. — Avalou-douar 4 l. »» g.

A.

Bulletin Financier.

Le marché se rétablit lentement ; mais les progrès de la convalescence sont visibles. Nous estimons qu'on sera très longtemps avant de voir la spéculation reprendre un nouvel essor ; mais nous croyons d'autre part que tout recul important est impossible. C'est dire aux capitaux disponibles qu'ils ne doivent pas attendre une nouvelle surélévation des cours pour s'employer ; ils peuvent le faire aujourd'hui sans danger.

Nous n'avons pas beaucoup à varier nos conseils chaque semaine. Et cela par la raison bien simple que nous ne recommandons que des placements de père de famille, des valeurs ayant une vraie solidité intrinsèque et qu'une crise ne peut pas faire tomber.

Du reste, nous choisissons parmi ces valeurs celles qui doivent monter le plus certainement en cherchant à allier un revenu rémunérateur avec des chances de hausse.

L'action de l'*Ouest-Algérien* est dans ce cas. Revenu sûr puisqu'il est garanti par l'Etat. Certitude de hausse, puisque le trafic du réseau est très-important et qu'il suit une progression très-rapide.

Les rentes ont pris une bonne fermeté et témoignent d'une excellente tendance. Le 3 0/0 se négocie à 82.97, l'amortissable à 83.95, le 5 0/0 à 117.05.

Les recettes de la Société générale de laiterie s'élèvent au 18 Mars à 13,071,975 fr. 54 cent. Il faut profiter des cours actuels résultant de réalisations pour acheter.

Les actions de la Compagnie de voitures l'*Urbaine*, qui se traitaient difficilement à 475, il y a quinze jours, sont en hausse à 525, de par la vertu de l'émission à 530 de 10,000 actions nouvelles. Les actionnaires actuels feront bien de réaliser, ils sont sûrs de pouvoir racheter à plus bas prix si cela leur convient.

Les actions de la Société de constructions de la Villette, patronnée aussi par la maison H. de Lamonta, sont à 50 francs. Celles de la Compagnie auxiliaire des Chemins de fer sont offertes à 460.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

P.-S. — La place nous est trop mesurée pour que nous puissions vous donner tous les conseils financiers dont vous avez besoin. Vous devez donc pour tous renseignements vous adresser par lettre à l'*Association financière de France*. On vous répondra par retour du courrier. Les conseils de l'*Association financière de France* s'inspirent de la plus haute prudence et du sentiment de la responsabilité qu'on encourre lorsqu'on assume la mission de guider les intérêts matériels de la famille.

Tous les ordres de Bourse sont exécutés avec le plus grand soin.

La conversion du 5 0/0.

L'*Association financière de France*, capital 1,200,000 francs, 1, rue Grange-Batelière à Paris, indique à tous les porteurs de 5 0/0, les moyens les plus sûrs et les plus simples de ne pas souffrir de la conversion qui paraît imminente.

A condition de prendre les devants sans attendre que cette conversion soit officiellement décidée, les porteurs de 5 0/0 peuvent conserver un *revenu au moins égal* SANS DIMINUER LES GARANTIES NI CHANGER LA NATURE DE LEUR PLACEMENT.

Indications gratuites à toute personne qui en fera la demande à l'Administrateur de l'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière, à Paris. (Joindre un timbre-poste pour la réponse.)

GUÉRISON

CERTAINE ET PROMPTE

De l'Asthme, bronchite, catarrhe, rhume, oppression, insomnie, toux nerveuse, névralgie, par l'**Amadou** et l'**Elixir anti-Asthmatiques** PATRIGEON, pharmacien à Evreux.

Dix années de succès. Traitement peu couteux.

Se vend dans toutes les Pharmacies. — Prix de la boîte: 4 francs. — De la 1/2 boîte : 2 francs. — Du flacon élixir : 3 francs. — Envoi par la poste.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

AVIS AU CLERGÉ

ET AUX COMMUNAUTÉS RELIGIEUSES

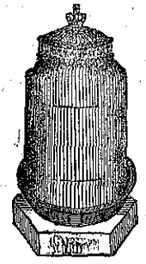

La réputation justement établie des **CALORIFÈRES GURNEY** les ont fait adopter par les Membres du clergé et des Communautés religieuses ; nous les voyons fonctionner soit comme **poëles,** soit comme **calorifères en cave,** dans 16 cathédrales, 350 églises, 180 communautés, un nombre considérable de châteaux, écoles, hôpitaux, maisons particulières, etc.

(Se méfier des Contrefaçons)

La Maison accorde toutes facilités pour le paiement par annuités

ON ENVOIE FRANCO : NOTICE, CERTIFICATS ET TOUS RENSEIGNEMENTS

S'adresser : **33, Rue des Tournelles, 33, PARIS**

COMPTOIR MONTYON

(Fondé en 1850)

CHATELAIN AINÉ & Cie

BANQUE et CHANGE

Ordres de Bourse au comptant et à terme
Escompte, Paiement de Coupons

PRÊT sur TITRES (mêmes nos rendus)

AVANCES SUR PENSIONS CIVILES ET MILITAIRES
sur Warrants et Marchandises

TRANSACTIONS FINANCIÈRES ET COMMERCIALES

11, Rue Montyon, PARIS

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 8 a viz Ebrel 1882.

Dilun, 27 a viz Meurs, a so bet eun devez a c'hloar evid hon Depute calonec, ann autrou'n Escop Angers, hag a so red meuli hor c'henvrois al Leonis da veza he choaset evid derc'hel evitho ar plass a Zepute. Ma carje ar re all er Finister penn-da-benn beza heuliet ar scuer ho deus roet dezho, n'hon deffe ket breman kement a Zeputeet fall, hag ann traou a vije æt guelloc'h, a dra sur.

Ann autrou'n Escop n'en deus morse græt guelloc'h prezegen, na lavaret sclæroc'h guirionezou.

Setu d'eus petra oa hano ; hen a c'houlenne digant Ministr ann afferiou evid diabars ar vro, perag en devoa grœt chasseal Relijiuset Sant-Beneat d'eus ho c'houent e *Solesmes*, ha setu petra en deus lavaret: Goude beza digasset d'ar Gambr ar sonj eus ar pez a oa bet c'hoarvezet herves m'en deus lennet er gazeten radical ar *Justice*, ann autrou Freppel a c'houlenn digant ar Ministr, perag en deus roet urs da chasseal eus ho zi, ann 40 manac'h a ioa eno o veva assambles. Ann dra-ze a hell beza bet græt hervez he faltasi, mæs, a dra sur, ne deo ket henvel ous ar guir hag al lealdet.

Pa oa bet miret kemennadureziou ann 29 a viz Meurs 1880, mevelien ar Gouarnamant a ioa antreet heb guir ha dre ners e 261 couent, hag ho devoa tennet ac'hano 5600 sitoian eus ar Frans.

Hiniennou eus ann tu cleis. — Lavarit kentoc'h sitoianet eus a Rom.

Ann autrou Freppel a respont : Nan sur, mæs sitoïanet eus ar Frans, ker frances d'ann neubeuta evel ar re a eneb ouzin.

O fiout var santimant ann dud a justis ar gouizieca ha 250 barner a so bet guelloc'h gantho lacaat ho diles eget rencout heulia ar gemennadureziou-ze, ar Relijiuset-ze ho deus en em glemmet dirag ann tribunalou, 128 tribunal a respontas n'ho devoa ket ar guir d'ober traou ken divalo, mæs neuze, petra c'hoarvezas? Ar Gouarnamant a lavaras n'ho devoa ket ann tribunalou ordinal ar guir da velet ann disterra en affer-ze, hag e cassas ann afferiou d'ann tribunal a zisparti. (Tribunal des conflits.)

Heman a respontas penaus ar re a sonje dezho cahout d'en em glemm en affer-ze, e oa red dezho cass ann affer dirag Conseil vras ar vro (Conseil d'Etat), mæs ne varnas ket e oa beo pe ne oant ket, al lezennou var bere sense e oa diasezet ar gemennadureziou-ze, ha kense, ann oll a hell c'hoas gant guirionez lavaret penaus al lezennouze var bere eo bet diasezet ar gemennadureziou n'ho deus tam ners ebet na netra da velet en affer man.

Nag ar C'honseil bras ar vro kenneubeut en devoa ar guir da varn en affer-ze hervez tribunal ann disparti n'en deus ket kenneubeut barnet herves al lezen, nag ar gemennadureziou, nag al lezennou var bere e oant diasezet.

Ar presidant Brisson. — Ar pez a livirit, autrou a ia dress a enep ar pez so bet disclæriet gant ar Gambr. —

Ann autrou Freppel a respont penaus ne hell ket ar Gambr lavaret pe hi so beo c'hoas eul lezen pe ne de ket. Ma teufe d'hen ober, e kemerfe evithi eul loden d'eus guiriou ann tribunalou.

Ar Presidant a lavar e tlefe da vihana, ann autrou Freppel evessaat, penaus ne hell ket disriac'h e ve c'hoas beo lezennou moullet e leor al lezennou hag a heulier c'hoas anezho.

Ann autrou Freppel a gendalc'h o respont c'hoas penaus ne zere ket ous ar Gambr barn pere so beo eus al lezennou ha pere so maro. (Meuleudiou en tu dehou).

Ar Presidant a lavar e alfe beza lavaret kement all eus an oll lezennou, neus fors petra lavarfent, mæs ar Gambr a hell da vihana lavaret ha guir en devoa ar Gouarnamant d'ober ar pez en deus græt pe n'en devoa ket, ha setu ar pez so bet græt meur veich.

Ann autrou Freppel evid ann drede gueich a gendalc'h, penaus petra benag ma hell ar Gambr alia ar Gouarnamant da heulia eul lezen a so beo c'hoas, n'he deus ket gouscoude ar guir da varn eo beo c'hoas eul lezen-ma-lezen, nag e renc beza heuliet en affer-man-affer. Barn ann traou-ze na sell nemet ous ann tribunalou. (Mad tre en tu dehou). Consil bras ar vro na tribunal ann disparti n'ho deus let eta lavaret pe oa herves al lezen pe ne oant ket ar gemennaduriou-ze, ha kense, pa neus bet benedigez ebet n'er ket evid lavaret e ve fontet ar genennadureziou-ze var lezennou e guirionez beo.

Marteze ecarfec'h goud perag n'ho deus ket ar Relijiuset duget clemm dirag Conseil bras ar vro? Ma ! setu aman va respont. Me gred ne deo c'hoarvezet nemet abalamour m'en deus ar Gouarnamant

e 1879, m'eus aoun evid cahout atau ali ar C'honseil-ze a du ganthan, en devoa chenchet 15 den eus ar re ho devoa pers er C'honseil-ze, ha choaset 15 eus he vignonet d'ho lacaat e plassou ar re en devoa aoun n'ho dije ket barnet a du ganthan. Marteze ive, ar Relijiuset chasset eus ho zi, n'eus ket bet falvezet gantho mont dirag ar C'honseil bras, rag netra na helle ho lacaat da gredi n'ho devoa ket ann tribunalou ordinal ar guir da varn pa ne oa hano nemet eus ho zra hag eus ho liberte.

Evid c'hoas eta neus ket bet barnet evid mad, pe oa ar gemennadureziou-ze herves al lezen pe ne oant ket.

Kense eta, Relijiuset Sant-Beneat e *Solesmes* a helle credi, penaus netra na vire outho dont en dro en ho zi.

N'ho devoa ket promettet ne vijent deut mui endro, hag ho devoa lavaret er c'hontrol e rajent miret ho guiriou a sitoianet eus ar Frans. Int a so bet distroet endro eta, ha n'ho deus græt eta nemet heulia ho guir. Evid ann Tad abad e *Solesmes*, ne helle ket disnac'h d'he Relijiuset ho digemer en ho zi. Digorret en deus eta ann nor dezho ha neus ken nemet meuleudi d'ober anezhan.

Evid ar Gouarnamant, goude ann 128 barnedigez ho deus anavezet e oa ar guir gant ar Relijiuset da chomm en ho zi, pa n'en devoa cavet tribunal all ebet da varn a du ganthan, e tlefe beza diouallet mad da vont hirroc'h, e tlefe beza gortoset e vije bet barnet ann affer evid mad, pe gant ann tribunalou ho devoa ar guir d'hen ober pe gant ann diou Gambr.

Guelloc'h eo bet ganthan mond dre ners d'ar Relijiuset.

Aman ann autrou Freppel a c'houlen eur vech c'hoas abalamour da be lezen hag evid petra ez eus bet chasseet 40 Relijius eus ho zi. Ar Gouarnamant na dlefe ket respont e ve abalamour d'ar gemennadureziou, rag netra n'en deus allet discuez e oa bet douget ar re-ze herves al lezen.

Ar Ministr en deus heuliet he faltasi, da lavaret eo, en deus græt eun dra fall. (Mad tre en tu dehou.)

Goblet, *Ministr ann afferiou evid dabars ar vro*, a respont ne fell ket dezhan lavaret ann disterra divarbenn eun dra barnet dija dou veich gant ar Gambr hag ar Senat araug ar gemennadureziou evel abaoue.

Perag n'ho deus ket ann tribunalou lavaret ha be oa ar gemennadureziou hervez al lezen pe ne oant ket ? Tribunal ann disparti en devoa lavaret e oa Conseil bras ar vro a dlie barn en affer-se, mæs heman n'en deus ket hen græt abalamour hepken n'eus ket bet goulennet he ali diganthan.

Ma n'ho deus ket, ar re en em glemne, goulennet he ali digant ar C'honseil bras, n'de bet nemet abalamour ma vouie ann oll e oa diasezet e guirionez ar gemennadureziou var gur lezennou.

Eul lezen a so pe guir e virer anehi !!! Taulit eves mad, kenvrois, ous ar c'honsou-ze, ha lavaret din ha possuble e ve lavaret raou diskientoc'h ?

Lezet e oa bet e *Solesmes* seis Relijius a lavare e oa ann ti dezho, e miz Here diveza eur re benag anezho a oe guelet o toulla dre zindan ann douar eun hent coulin (c'hoarzeres en tu dehou) a gasse d'eus jardin ar gouent beteg er c'haô so dindan ar chapel. Relijiuset Sant-Beneat a so distroet d'ar gouent en deis ha dirag ann oll, ne helle ket ar Gouarnamant gouzanvi en daill-ze e vije græt goab anezhan.

Int a dlefe goud hag ann autrou'n Escop Anjers a dlefe hel lavaret dezho, a lavar ar Ministr en eur achui, penaus mar fell dezho beza kemeret evel sitoianet eus ar Frans, e rencont senti ous al lezennou. Evid ar Gouarnamant e vouio lacaat ho miret.

Ann autrou Freppel a respont, penaus m'ho deus Relijiuset Sant-Beneat e *Solesmes* græt eun dra benag a enep al lezennou, e renker ho gervel dirag ar justis, ha ne ket cass serjantet poliz d'ho chasseal eus ho zi. (mad tre en tu dehou). Hogen, ar pez a dlefe beza discuezet deomp, eo ez eus e Frans eul lezen a ro conje d'ar Prefedét ha d'ho mevelien chasseal tud eus ho zi anes cahout eur gourc'hemenn digant ar justis. Ma ve cavet eul lezen egis-se, ne ve ket re abred he zorri, mæs neus hini ebet.

A hent all, ne ket o clasc heulia al lezen e oa ar Gouarnamant p'en deus græt ar sort traou-ze. Pa oa Ministr ar Gambetta hag ar Ferry araug Freycinet, ez oa e *Solesmes* kement a Relijiuset Sant-Beneat evel ma oa breman, na neus bet græt netra en ho enep, petra benag ma oant distroet d'ar gouent heb clasc cuzet. Setu e guirionez petra so bet caus int bet chasseet breman. Ar Gouarnamant en deus chasseet Relijiuset Sant-Beneat eus ho zi, rag m'en devoa aoun beza discaret he unan. Eun neubeut gazetennou a lavare n'en dije ket credet hen ober, hag hen en deus assantet gantho, rag m'en devoa c'hoant oc'h ober evelse, lacaat da vont a du ganthan eul loden eus ar Gambr, ha gouscoude, oll aman ec'h anavezomp peger bras mignon eo bet gueichall de Freycinet d'ann Tad Gueranger. (c'hoarzeres). Chasseet ho deus Relijiuset Sant-Beneat d'eus couent *Solesmes*, rag ne dint nemet eur rummad ministret diners, ho deus sonjet beza kemeret evelse evid tud creny pa reant eun dra ne oa ket ann dud oc'h he c'hortos digantho, ha gouscoude int goest d'ober ar goassa crimou, kentoc'h eget coll ho flass.

Ha pere eo ar Relijiuset so bet scoet evid ann eil gueich o sonj ober aoun d'ar re all ? Eun urs eo en deus græt dre he vouiziegez ar muia enor d'ar vro, hag en deus talvezet ar muia d'ann dud divar ar meaz. Var ann urs-ze a ra kement a enor d'ar Frans eo m'en deus scoet ar ministr iaouanc hon deus breman evid tremen he valis. Pa oa brema souden ann autrou Goblet er gador prezec, e seblante din guelet eur Scipion neves trec'her ann Africanet (c'hoarzeres), o vont da renta meuleudi d'ann Doueou, rag m'en devoa saveteet ar vro. E guirionez, hen en deus bet he zeves bras, deves *Solesmes*, a hello beza scrivet e leor ann histor e kichen victor *Frigolet*. Hini e-bet ac'hanomp ne glasco tenna digant ar Republic ar sort victoriou mezus-ze.

Caër en deus bet ann autrou Freppel, ar Gambr he deus renket he chilou guir eo, mæs petra benag, m'ervad, n'ho deus ket allet disnac'h e oa ar virionez ganthan, 418 a enep 73 ho deus lavaret ne oa nemet meuleudiou d'ober eus ar Ministr evid beza græt eun taul ker caër.

Ann nemorant eus ann deis ec'h evessaer ous eul lezen var gic sal ann Americ, so bet difennet he lezel da antreal er vro, rag ma alfe noazout da iec'het ar bobl.

D'ar Meurs, 28 a viz Meurs 1882, goude beza votet 9 million a nevez evid brezel ann Tunisie a dlefe beza bet achuet pell so, hag he deus coustet deomp kement all a arc'hant hag a voad, ann Deputeet ho deus kendalc'het gant al lezen var gic sal ann Americ. Votet eo bet, mæs en despet da ze ne cheincho ket cals ann traou, rag ne hellint ket beza lakeat e guers nemet goude ma vezo bet evesseat piz outho.

Er memes devez, er Senat, eo bet votet al lezen var ar goloiou liziri a vezo guerzet ann timbres-poste stag outho. Goudeze, e commanser evessaat ous ann emgleo convers a so bet sinet neus ket goal bell so etre ar Frans hag ann Itali. Ar Gouarnamant a c'houlenn e rofe ar Senatourien ho aotre, mæs ann autrounez Fresneau ha Buffet a ziscuez anat ne alfe beza græt netra noazussoc'h deomp. Eur veich all e vezo kendalc'het.

Der Iaou, 30 a viz Meurs, goude beza votet eun neubeut arc'hant evid hor soudardet, ar Gambr he deus lavaret e oa bet græt mad election ann autrou Haentjens er *Mans*.

Er memes deves, er Senat, so bet kendalc'het gant ann emgleo convers etre ar Frans hag ann Itali, mæs ne ket achu evid c'hoas. Dissadorn e vezo kendalc'het, hag em eus aoun e vezo votet, neus fors peger fall eo evidomp.

Der Guener, 31 a viz Meurs, ar Senat en deus votet (170 a enep 60), tost da 8 million evid ober hentchou houarn er Senegal. Ma ne ket eun druez ! voti kemènt all arc'hant evid labourou a vezo atau didalvez evidomp, ha ne gaver guennec ebet evid disamma al labourerien divar ar meaz, d'eus ar beac'h pounner a bouez varnezho.

Goudeze, evid sicour ar Radicalet da samma atau goassoc'h-goas ann dud divar ar meaz, e voter e vezo kendalc'het ac'han da varc'hoas abars voti, e vezo taulet en traon al lezen a lavare penaus pa vije bet hano da voti eun tamic cresc var gargou eur gommun, e vije goulennet ar re a bae ar muia cargou, assambles gant hini Conseillerien ann Ti-kear.

E Cambr ann Deputeet, e voter, d'ar red, emgleoiou a gonvers etre ar Frans hag ar Spaign, ar Portugal, ar Suède, ann Norvège hag ar Suisse. Egis atau ar re ho devezo ar muia d'en em glemm dious ann emgleoiou a gonvers-ze a vezo ann dud divar ar meaz. Abars achui e lavarer eo bet græt mad electionou ann autrounez Lefebvre du Pray, evid *Saint-Omer*, Toulet, evid *Péronne*, de Janze, evid *Loudeac* ha de Pieyre, evid *Uzès*, ha votet e vije bet evesseat divezatoc'h var eul lezen kinniget gant ann autrou Felix Faure, hag hi a lavar e renco beza roet eur pension da intanvezet ha bugale ar vinoret ho devezo collet ho buhez evid savetei ho hini da eur re benag all.

Antronoz, ann Deputeet n'int bet assamblet nemet eun hanter-heur, travoalc'h evid en em glevout evid lavaret e oa red dezho kemer pemp sizun vacansou ac'han d'ann eil a viz Maë.

Er Senat, so bet votet egis ma oa bet græt deac'h er Gambr, ne vije mui galvet da voti assambles gant Conseillerien ann Ti-kear ar re a baes ar muia cargou e peb commun. 172 a enep 102 a vot ar pez a c'houlenne ar Gouarnamant digantho, ha breman eur Mear pe Conseillerien diskiant a hello samma ar re all herves ho c'hoant hag ho faltasi.

Da c'houde, en despet d'eur brezegen nerzus græt gant ann autrou de Broglie evid enebi, e voter ann 9 million a c'houlenne de Freycinet evid dispignou ann Tunisie. Goudeze evid achui, goude beza votet an emgleo a gonvers gant ann Itali, petra benag na helle netra noazout goassoc'h ouzomp, ar Senatourien, ho deus labouret kement ha dreist oll græt labour ken divalo, a lavar int scuis avoalc'h, hag e vezo red, evel ann Deputeet kemer vacansou ac'han d'ann eil a viz Maë. Kenavo ha beaich mad ! A.

Setu pe dro a rai er bloas-man Conseil ar Reform evid ar soudardet iaouanc ebars en arrondissamanchou Kemper, Kemperle ha Castellin.

Ebrel

Kemper (diavezidi), d'al Lun 3 Ebrel, creisteis.
Briec, d'ar Meurs 4, da greisteis.
Rosporden, d'ar Merc'her 5, da 1 heur.
Plogastel, d'ar Sadorn 8, da greisteis.
Scaër, d'ar Meurs 11, da greisteis hanter.
Conk-Kerne, d'ar Merc'her 12, da 9 heur hanter.
Kemper, der Iaou 13, da 8 heur hanter.
Pont'n-Abad, der Guener 14, da 11 heur.
Bannalec, der Guener 21, da greisteis.
Arzano, d'ar Sadorn 22, da 1 heur hanter.
Kemperle, d'al Lun 24, da 1 heur hanter.
Pont-Aven, d'ar Meurs 25, da 9 heur.

Maë.

Pleyben, d'ar Meurs 9, da 11 heur.
Huelgoat, d'ar Merc'her 10, da 9 heur.
Ker-Ahes, der Iaou 11, da 9 heur.
Castelnevez, der Guener 12, da 9 heur.
Castellin, Dissadorn 13, da 9 heur.
Ar Faou, Dilun 15, da 9 heur.
Douarnenez, der Guener 29, da 11 heur hanter.
Pont-Croas, Dissadorn 27, da 9 heur hanter.
Craon, der Guener 2 a viz Even, da 9 heur.
Fouesnant, d'ar Sadorn 3 a viz Even, creisteis.

Hanoiou ar Jureet evid ann eil Lez-vârn eus ar bloas 1882, a vezo dalc'het e Kemper d'ar 17 a viz Ebrel, gant ann autrou Gautier-Rougemont, Conseiller al Lez e Roazon, da Bresidant.

Ann autrounez :

Deshayes, Eugène, e Brest.
Paul, Fonch, e Lambezellec.
Clec'h, Iann, e Sant-Goazec.
Cocaign, Guillou, e Plouenan.
Morvan, Iann-Vari, Plounevez-Lochrist.
De Legge, Herri, e Gouezec.

Goret, Iann-Vari, e Guipavas.
Creac'h, Visant, e Treflaouenan.
Roussin, Paul, e Plomelin.
Rigollet, Faustin, e Conk-Leon.
Toupin, Youen, e Bannalec.
Chapel, Auguste, e Brest.
Gueguen, Herve, e Berrien.
Rousseau, Iann, er Forest-Fouesnant.
Michel, Iann, e Plougonvelin.
Keromnes, Claud, e Montroulez.
Cloarec, Iann-Lois, e Motreff.
Chalmet, Bertele, e Landerne.
Le Bastard de Mesmeur, Ernest, e Craon.
Barazer, Visant, e Plougasnou.
Du Rusquec, Hilarion, e Treflevenez.
De Lesseau, Jules, e Brest.
Le Bourc'his, Hyppolit, e Landerne.
Charpentier, Napoleon, e Treogat.
Briand, Iann, e Sant-Thurien.
Le Bleis, Théodore, Douarnenez.
Burel, Herri, e Kernevel.
Le Gac de Lansalut, Alphons, e Pleyber-Crist.
Le Moign, Guillou, e Montroulez.
Goubin, Armand, e Loperhet.
Le Grand, Guillou, e Briec.
Troplong du Rumain, Herri, e Castel-Paol.
Bodros, Guillou, e Lampaul.
Le Guevel, Jos, e Brest.
Queinnec, Lois, e Landivisiau.
Ronceray, Iann, e Montroulez.

Evid derc'hel plass re a vankefe.

Lacroix, Victor, e Kemper.
Henon, Charles, e Kemper.
Morcrette, Ernest, e Kemper.
Bodolec, Ange-Mari, e Kemper. A.

Brezel daouzec heur græt da gouent ar Gabusinet e Naouet.

Egis-se ec'h enorit ar Relijiuset-man a garit kement. En em enori a rit hoc'h unan, ha, me gred, e tenno ho fæson buhez varnhoc'h, var ho tud, ha var oll tud kear, grassou puill hag he vennos digant Doue.

Hag e roas ann autrou'n Escop he vennos en eur vont cuit d'ar Relijiuset ha d'ho mignonet.

Ar groagez cristen a zioualle ann noriou e diaveaz ar gouent heb sponta sord ebet, rag ar glao hag ar goal amzer ne oant ket bet benniget gant ar re all, mæs ann autrou'n Escop evid ho dic'haoui, ho bennigas en eur vont abiou.

Erfin e tistroas ann autrou'n Escop evid ann drede ha diveza gueich, d'ar Sadorn, 30 a viz Here, ha setu petra oe moullet ragtal er gazeten *Espérance du Peuple : Teir heur goude creisteis.*

Abaoue ouspen 24 heur eo nec'het bras ann oll dud cristen e kear. Beb ann amzer e teu deomp ar c'helou, penaus hervez kemennadureiou daonet ann 29 a viz Meurs, eur Vreuriez Relijiuset benag, Cabusinet pe Dominicanet, a so bet chasseet er meaz eus ho c'houenchou. Peur e teuio tro ar Gabusinet a so e Naonet ? O c'hortos petra ema ar Prefet Herbette hag he sclissen ? Ni, cristenien Naonet a so d'eus ho gortos hirio, evel ma vezimp varc'hoas, da benn eis deis, evel da bein 15 deiz, mar fell da Gonstans ha d'he sclissen dale ac'han da neuze anken ann Tadou.

Ni, Bretonet, a so tud calet hag e pado hor pasiantet keit ha malis hon enebourien.

Ann autrou'n Escop a so e paouez digoueout er gouent. Breman ec'h hell guelet he unan, penaus abaoue ar veich diveza ma eo deut d'ober eur guel't d'ar gouent. niver hon difennourien a so bet cresket cals eleac'h neubeutaat.

Beva ann autrou'n Escop ! Beva ann Tadou ! Beva ar Gabusinet ! Setu petra en deus clevet ann autrou'n Escop keit ha ma eo chomet er gouent, hag en deus bet m'ervad, o clevet ar seurt chouhadennou, eur joa vras, o velet en em gave c'hoas kement a feiz etoues ann dud cristen eus ar gearveur eus he escopti.

Pe vern goudeze chouhadennou heuzus ha spontus eun doussen lamponet pe ziou bodet er ru e tal dor ar gouent, hag a chou a bouez penn evid ar peamant ho deus bet, can ar vro, herves ar Republicanet, ar *Marseillaise.*

Ar re-ze, m'ervad, a so soudardet a enor ar Prefet ; evidomp-ni evel evid ann oll dud honest e tal cals guelloc'h beza etoues soudardet a enor ann Tadou.

Ann autrou'n Escop a oa bet ar gueichou all digemeret ebars e cambr studi ar gouent, a rencas en dro-man chomm er c'hlaustr pe er pors ann diaveaz ar gouent, rag ann oll doriou dre bere e oa possubl antreal c'hoas en diabars eus ar gouent a oa bet moraillet ha stanket e peb fæson. Hen en devoe ouspen ar vadelez da assanti, a galon vad, e vije bet kemeret he batrom assambles gant hini oll difennourien ann Tadou.

Goudeze hon Escop mad en em dennas cuit goude beza roet he vennos deomp.

Be oe guelet ive o tont d'ober eur guel deomp Commission ar C'honseil jeneral. E oa o paoues refus d'ar Prefet ann arc'hant a c'houlenne evid peurbaëa ann dispignou græt evid goulaoui kear d'ar 14 a viz Gouere. En em gavout a reant eno oll nemet daou, ha var kement-se, ann *Esperance du Peuple* a lavare :

Commission ar C'honseil jeneral he devoa c'hoant discuez evelse, pegen neubeut a blije dezhi kemennadureziou ann 29 a viz Meurs. Int a oa ar re genta a felle dezho discuez sclær dirag ann oll, int ann dud choaset gant ar bobl, pegement e tisplije dezho ar gemennadureziou daonet-ze. Ha c'hoas e vezo cavet tud diskiant avoalc'h da lavaret ez eo ar bobl e peb leac'h a enep ar Relijiuset !.... Gaou ! gaou eus ar re vrassa !

Ar C'honseil jeneral en devoa enebet dija sclær avoalc'h ous ar gemennadureziou-ze, mæs ar Prefet Herbette, dre he faltasi nemet ken, rag n'en devoa, a sonj deomp, sort guir ebet d'hen ober, en devoa miret ne vije chomet merket ar c'homsou-ze el leor eleac'h e ve dalc'het sonj eus ar pez oll a c'hoarvez er C'honseil jeneral. Evid ann taulman, da vihana, ne hello ket miret e ve dalc'het ar sonj eus ar pez a so bet c'hoarvezet, rag re a dud eo ho deus ho guelet, hag e vezo clevet dre ar Frans a bez, ar chouhaden laouen deut d'oc'h calonou ann dud cristen d'eus Naonet : Beva ar

c'honseil jeneral ! da ziscues e gaver stanc avoalc'h c'hoas en hon Departamant, tud a feiz hag a galon.

Evel ann autrou'n Escop hag abalamour d'ar memes ræsoniou, Commission ar C'honseil jeneral na hellas beza digemeret nemet er c'hlaustr.

Ar bisitou-ze ker leun a joa hag a gonsolation evid ann Tadou Cabusinet, a grescas c'hoas calon ho difennourien. Catoliket ha Bretonet ho devoa clevet mouez ho Escop, evel Fransizien ha sitoianet ho devoa guelet scuer vad ho c'honseillerien. Ne oa ket red dezho cahout ken.

Evel m'hon deus hel lavaret dija, difennourien ann heur genta, e oa deut ho niver da greski en eur fæson souezus. Breman e oa 2 pe 300 den a tremene ann noz er gouent. Beteg ar 24 a viz Here ne oe comset e nep fæson d'ober assambles deveriou ar Relijion. Peb unan a lavare he beden en he bart he unan hervez he c'hoant, goude beza clasket ha cavet al leac'h e pehini e felle dezhan tremen he nosvez ha cousket mar gelle hen ober.

D'ar 24 hebken eus a viz Here, ann Tad Alphonse, cure ar gouent, a bedas ann autrou Pothier, belec, da lavaret a vouez huel ar pedennou eus ann noz evid ann oll. Ar *Bater*, ann *Ave maria*, ar *Gredo* hag ar *Confiteor*, gant ann actaiou a Feiz, a Esperans hag a Garantez gant litaniou ar sænt bras ho deus fontet eun urs Relijiuset benag, setu ar beden a rejont en abardaevez-ze hag en devechou all dious ann noz, beteg ann 3 a viz Du. Goudeze, peb unan en em denne dious he du evid beilla pe cousket egis a gare.

(Ann nemorant eur veich all.) A.

Voterez al lezen var ar scoliou red er Senat.

A veac'h ma oa votet ar pennadou kenta eus al lezen var ar scoliou *red*, ma lavare ar gazeten *Union* d'eus Paris, ar c'homsou a gavoc'h aman varlec'h, a oa bet cavet ganthi en eur pennad scrid moullet en eur gazetennic hanvet *La Bourgogne.*

« Seblantout a ra deomp penaus en departamant-man, ni a dlefe facha cals goassoc'h eget ar re all e leac'h all.

« Perag ?

« Rag ma eo hanvet Ribière, ann hini en deus goulennet e ve votet al lezen-ze e hano Commission ar Gambr.

« Ha ma velomp ar memes Ribière o rei he verc'h da scolia da Seurezet Sant-Augustin, e Auxerre.

« Lavaret a reomp d'hor breudeur a scriv gazetennou e Paris, teuler evez ous ann den-ze so couezet ken izel, ha ne fell ket dezhan kemer evel mad evithan, ar scoliou a fell dezhan da sevel evid ar re all. »

Kement-se a zigass deomp da sonj eus eun dra c'hoarvezet e 1867.

Unan eus hor c'henvreudeur, eme scrivanier ann *Union*, o sortial eus hon ti-ni, a gav var he hent unan eus scrivanierien eur gazeten brudet dre ar pri a stlape bemdez gant ar brassa plijadur ous ar veleien, ar Freret hag ar Seurezet, ha dre ann droug a lavare anezho dalc'h-mad. En em zaludi a reont ann eil d'egile, ha setu peu sort a leverjont :

— Da beleac'h emaoc'h o vont evelse, kement a diz varnhoc'h ? eme hor mignon.

— Da di ar Seurezet Sant-Michel.

— En eul leandi, c'hui !

— Oh ! mond a ran da velet va bugale.

— C'hui a ro eta ho pugale da scolia d'ar Relijiuset ?

— Ia, va mignon, hag evid ober plijadur deoc'h ma kirit me a lavaro deoc'h, abalamour da betra. Ne fell ket din e ve græt anezho tud heb comportamant vad.

Ne garfen ket lacaat aman deoc'h ar goms a behini en em zervichas ann den dizoue-ze, aoun em beffe saotri va fluen.

— Ha setu peu sort estim ho deus bet a viscoas ar Republicanet-ze evid bugale ar bobl. Ne garfent ket cass ho merc'het ho unan d'ar scoliou, a gavont mad evid bugale ar re all. Hirio e c'hoarvez c'hoas ar memes tra. Republicanet 1882, n'int ket guelloc'h eget hini 1867. A.

Cahout a reomp ar pennad scrid-man eus ar re vella ebars er *Publicateur* d'eus Kemperle ; sinet eo Kerven.

Ar scoliou red e Breis.

Gazeten Kemperle he deus cavet eun den eus ar re so carget da veilla var ar scoliou huel, ec'h heller lavaret eo ker gouiziec ha Maupin, hag a scriv d'he Vinistr, liziri e ve allet lavaret anezho int bet scrivet d'eus dorn Guyho-Tin.

Hen en deus, evid guir, cavet eur fæson burzudus da skigna ann descadurez e Breis ha dreist pep tra er Finister.

« Anaout a ra penaus ann dud divar ar meaz a renc cahout cals sicour evid labourat ho douarou hag ho deus ezomm evid-se d'eus ho oll bugale, ha ne heller ket ho zenna e nep fæson digantho, rag ma renker ho derc'hel er gear evid sicour dioual ho breudeur hag ho c'hoarezet iaouancoc'h, gouzial ar c'hreier, scarza ann teil ha cass ar chatal d'ann dour. »

Neuze e teu en he speret insita eul lezen nevez var ar soudardet iaouanc, a verkefe e ve strissoc'h ann traou evid ar re n'ho deffe ket daremprédet ar scoliou, hag er c'hontrol, ar re ve cavet gouiziec avoalc'h a ve casset d'ar gear araug ar re all, ha ne ve nemetho a alfe beza paet guelloc'h eget ar re all. Kense, eleac'h guellaat eul lezen a so dija cavet cals re denn gant ann dud divar ar meaz, ne gav nemet ann tu d'he goassaat.

Ann tad a famill ne ve paet nemet seis, eis real bemdeis, ne hell ket, anat eo, kemer eur mevel, ha pa ia ar vam d'ar steir, piou a zioual ar vugale? Ann den speredus-ze en deus hel lavaret sclær avoalc'h, ar mab, ar verc'h coz.

Pa ia c'hoas ar vam da c'hounis eun devez benag evid allout creski evelse gounidegez he bried, piou a ziouallo ann ti en he flass ? Ar memes rumm bugale.

Piou en tiegeziou bihan, a gaver ker stanc er

Finister, a gass al loenet d'ann dour, a entent ous ar c'hreier bag ous ar ier ? Ar vugale.

Piou a gass ar c'hesec pa vent stag ous ar c'har, ous ann alar pe ous ann dornerez ? Ar vugale.

Caer ho pezo lavaret d'ar gerent penaus e vezo cals goassoc'h d'ho bugale, pa vezint galvet da vont da soudard, ma ne vent ket desket abred ha desket mad, penaus e alfent cahout tud all da lacaat en ho flass ?

Atau so bet lavaret, penaus evid ann dud divar ar meaz, cahout cals bugale a oa pinvidigez, perag ? Rag ma eo ar c'hrouadur eur mevel ha n'e ket red he baea.

Beb ann amzer, ec'h hello ar c'hrouadur redec d'ann ti-scol pa vezo dibress, ha pa na vezo ket ezomm anezhan er gear epad eur mared, mar plich da vihana d'he dad he gass da eur plass e-leac'h na glevo sord ebet ann hano a Zone.

Ar Ferry he unan en deus hel lavaret er Senat en devechou diveza-man : « Ar Freret hag ar Seurezet a vezo gantho scoliou ar C'hommuniou, e vezo red mad dezho heulia al lezen, » da lavaret eo, e vezo cavet e meur a blass eur Maupin benag evid beilla varnezho, da velet hag int a lavar ho fedennou, pe autramant a goms a Zoue. Conje vo d'ober goab ous ann autrou person, mes da lavaret pedennou, biken.

Evid ar gerent, ma n'hellont ket divoueret ho bugale, pe autramant, ma ne fell ket dezho e vent desket evel chass, int a renco paëa ann *amende* pe mont d'ar prison.

« Ar Vreiz, a gendalc'h c'hoas ann den speredus-ze, n'he de ket bet staget a volontez vad ous ar Frans e 1132, he deus enebet ous ar Fransizien e mare ar brezel a enep Henri IV, a enep Mercœur a enep gouard ar roue bihan, en XVIII^et^ cantvet (egis ma hellit guelet en histor markis Pontcalec,) he deus enebet ous ar Revolution e 1789 a enep ar pez a fell deomp sevel a nevez goude beza distrujet ann traou coz, ar Vreiz n'hello beza unanet gant ar Frans a so breman nemet dre ar scol. (ma carfec'h credi ! Dre ar scoliou cristen ne lavaran ket nan, dre ar scoliou dizoue, biken.) Ar scoliou-carter evid ar vugale a rai coll ar sonj eus ann amzer goz.

Prefet ar Finister, ann dibotailler ! a rebeich ouzomp hor brezonec, a zisparti ac'hanomp dious ann dud fall, hag a zioual deomp hor Feiz. Ann den speredus-man a scriv er *Journal Kemperle*, ann autrou Beaudouin a rebeich ouzomp hon histor calonec a so eun enor evidomp hag eun ali da enebi atau ous ann dud fall. Heb dale, m'ervad, e teuio unan benag all da rebeich adarre hor chupennou hag hon tokeier ledan, a ra d'ann oll hon anaout neus fors e peleac'h e vemp.

Mæs neus fors petra a raio hag a lavaro Guyho-Tin hag he sclissen, ni so Breizis, hag e vezimp atau Breizis ha Catoliket da viken. A.

Ar scoliou *red*, *evid netra* ha gant mistri-scol tud ar bed.

Ar Scoliou evid netra.

Ar scoliou evid netra evel ma fell d'ar Republicanet ho founta, ne deo ken nemet eur bourd eus ar re voassa. Me chans ne vezo ket diæs din hen rei deoc'h da entent !

Araug ma oa couezet ar galloud etre daouarn ar Republicanet, e ouzoc'h ervad petra c'hoarveze Ann hini en devoa moïen a bae ar miziou scol evid he vugale. Ann hini a oa e guirionez re baour evid hen ober, a helle goulenn reseo he re evid netra er scoliou, ar pez a vije aotreet æs avoalc'h dezhan.

Setu petra c'hoarveze evid ar scoliou bihan ; evid ar scoliou creis, ma ne oa ket ken œs lacaat digemer ar vugale ennho evid netra, aliœs avoalc'h e heller dond abenn d'hen ober. Evid ar scoliou huella, n'int ket bet morse evid netra, rag atau so bet renket paea eun dra benag evid ho heulia.

Setu, mignonet, penaus e oa ann traou. Evid ar pez a sell ouzhoc'h, neus ken nemet ar pez a sell ous ar scoliou bihan a alfe ho lacaat nec'het. A hent all, ar sort scoliou-ze hebken, eo a fell d'ar Radicalet er mare m'en em gavomp breman, ho deus c'hoant da lavaret e vezint *red*, evid netra ha gant mistri-scol tud ar bed. Divezatoc'h e tiscuezin deoc'h petra ho deus c'hoant d'ober, o lavaret ne vezo nemet ar sort mistri-man o ren ar sort scoliou-ze. Dija am eus lavaret deoc'h petra a felle dezho pa lavarent e vije bet *red* hivisiken ar scoliou. Hirio emoun o commans disclœria deoc'h peu sort bourd eo ar scoliou evid netra.

Me chans n'hoc'h ket diskiant avoalc'h evid credi ec'h alje ar Republicanet cahout peadra a vistri hag a vestrezet scol tud ar bed, a garfe hag a alfe ober scol d'ar vugale *evid netra*. Ne gavont na ne gavint morse hini ebet, assur eo, nag evid ar c'heariou, nag evid ar meaziou, na ne hellomp ket beza souezet gant-se. Hen anzavout a renker soken, abaoue ne fell ket dezho cahout mui Relijiuset, Freret, *Tud du* egis a leveront, na Seurezet evid ren ho scoliou ho unan, ar vistri hag ar vestrezet-scol a goust dezho diou ha teir gueich muioc'h.

Ouspen, ne ket diœs deoc'h, me chans, goud ervad, penaus ne heller sevel ties-scol, ho c'hempenn, pourvei arreubeuri ennho ha loja ar vistri hag ar vestrezet-scol, heb dispign eun tam mad arc'hant. Lavaret a rin deoc'h c'hoas, penaus evid loja mistri scol tud ar bed ha pourvei arreubeuri dezho, e renker dispign cals muioc'h eget evid loja ar Relijiuset ha pourvei arreubeuri dezho. En henvelep fœson, ha ne ve sellet nemet ous ann tu-ze eus ann affer, ar Republicanet a renc ober cals brassoc'h dispignou eget ne oa red ober kent ha neus ket c'hoas goal bell so abaoue. Kense, pa renker dispign muioc'h, e renker creski ar Budjet, ha ma n'hoc'h ket dall ec'h hellit her guelet sclœr avoalc'h hoc'h unan beb bloas.

Hag aman eo ema ann dalc'h. Ar Budjet, hini ar scoliou, hini ar scoliou bihan evel ar re all, piou eo a renc ho faea ? Ar Republicanet a sonj deoc'h, ho deus madelez avoalc'h evid hen ober evidhoc'h ?

Serten ec'h alfent avoalc'h hen ober pa ho deus abaoue m'ema ar galloud etre ho daouarn, laëret mod pe vod, arc'hant avoalc'h var ar vro. Hen ober avoalc'h a alfent pa'z int pinvidic avoalc'h evid se, Araug m'ho devoa allet dre sicour ho mouezioù

paea ar plass ho deus breman, ho devoa beac'h o veva. Breman e ia mad avoalc'h ar bed gantho ! goulennet kentoc'h digant ar Gambetta. Ma carjent eta en em glevout ha rei peb hini anezho herves ho zanves, lod muioc'h, lod neubeutoc'h, heb rencout mond da glasc ho boued na beza dicœset soken, ec'h alfent sevel peadra etrezho evid paëa Budjet ar scoliou bihan d'ann neubeuta. M'her grafent, neuze eo ec'h alfent lavaret gant guirionez hag heb ober goap, e ve ho scoliou evid netra, na ne ket c'hui, va zud vad, n'hoc'h eus ket tri-ugent mil lur evel ar Ministr beb bloas, na ne hellit ket laëres ar vro, a renkefe rei ann disterra da baea evid cass ho pugale d'ho scoliou. Hogen, evel na baeont ket ho unan, hag eo c'hui mignonet a renc hen ober, pa eo cresket deoc'h ho cargou, pa lavaront deoc'h ne renker mui paëa ar scoliou, e reont goap ouzhoc'h evel ous ann dud all.

Guelomp eta : Pa ne fell ket dezho tenna eus ho talc'h evid paëa ar scoliou, eur re benag all a renc hen ober, pe vo contant pe ne vo ket. Ann hini her gra eta, en despet dezhan na ne ket a volontez vad, henez eo c'hui ha me, hag int ho unan soken m'ho deus cargou da baëa. En eur ger, ann oll eo rag ann oll eo a renc cass da potr ar rollou eun tam benag arc'hant, a vez atau cavet re bouner hag ann oll arc'hant-ze, setu petra ra ar Budjet spontus he deus tennet ar Republic varnomp. C'hui her guel avoalc'h, mignonet, ha petra benag m'hoc'h eus cals neubeutoc'h da baëa eget hinien nou eus ar re-ze, e cav deoc'h gant guirionez, eo cals pouneroc'h ho loden-hu eget ho hini dezho, rag m'hoc'h eus neubeutoc'h a zanvez.

Paea a renkit eta ; hag ann descadurez fall a ve roet d'ho pugale en ho scoliou dezho *sense evid netra*, a goust deoc'h, mignonet, eul loden vras eus ar pez hoc'h eus da baëa e ti potr ar c'hargou Ha dre ma gresc ho Budjet evid ar scoliou, e cresc ive ar c'hargou varnhoc'h. Muioc'h arc'hant a renkont da gahout, me chans am eus hen discuezet sclær avoalc'h deoc'h huelloc'h, kense e cresc ho cargou abaoue m'ho deus tud ar bed kemeret en ho scoliou leac'h ar Relijiuset, leac'h ar Freret hag ar Seurezet. Muioc'h arc'hant a renkint ive kemer a zivar ar c'hargou da genver ann deves m'ho devezo achuet sevel e peb leac'h scoliou *sense evid netra* pa ne assantint ket kemer miziou scoliou, na soken digant ar re a ve contant da baea, na ne vent ket nec'het gant-se. Neuze eo e cresco ar c'hargou evid ann oll.

En affer-ze, piou a c'hounezo ? Ann dud pinvidic, ar re so en ho æs, na ne ve ket diæs dezho paea miziou scol ho bugale, hag a deufe da neubeutaat evelse dispignou ar vro, ha distaul al loden a renc beb unan da baëa evid ober ann dispignou red. Da biou e rai gaou ann affer-ze ? D'ann dud paour, d'ar re ne dint ket en ho æs, deoc'h-hu oll labourerien cristen divar ar meaziou evel eus ar c'heariou, a ve possubl ho tisamma d'eus ar miziou-ze evel ma vije græt beteg hen, ma carfe ar re a hell hen ober paëa ho unan, hag a renc paëa evid *cote personnelle*, devechou hent ha cals traou all, cargou a vezo cresket evid ho lacaat da baëa ho loden eus ar scoliou *sense evid netra*.

Setu eta evid guir petra ho deus græt ar Republicanet o clasc rei deomp dre drubardoures, scoliou *sense evid netra*, petra benag ne oant ket marteze o sonjal hen ober. Discarga ar re a helle, es paëa muioc'h ha creski er c'hontrol beac'h an re a dlefe ma ve possubl, beza discarget tre. Setu peu sort labour divalo a reont deoc'h ! Ha peu sort servich ec'h ouzont renta d'ar re vihan ha d'ann dud dister, ar Radicalet-ze a fougass beza brassoc'ho mignonet ar bobl. Ne ket dao deoc'h he zrugarecaat.

Ne lavaran ket, penaus n'ho deus ket eur sonj all oc'h ober traou ken diskiant, hag e sonj din ec'h hellin discuez deoc'h petra ho deus c'hoant d'ober. Evid hirio e vezo travoalc'h din beza discuezet deoc'h, penaus evid cahout ho c'hoant, ne gavont ket diæs samma kement ann dud paour ma renkint coueza dindan ar beac'h.

Meur a dra am eus c'hoas da scriva deoc'h var benn ann affer-ze ar scoliou *sense evid netra*, da benn eur veich all, ec'h hellin hen ober adarre.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Danielou, bet cure e Bodilis, a so maro er sizun nevez dremenet.

VARIA.

Fanch-ar-Peul a sco var eun dra benag calet gant tu diaraug eus he c'har :

— Ma ne ket eun dra ziskiant, emezhan, perag ive n'en deus ket ann Autrou Doue roet eur c'hof car deomp en tu araug evel en tu adreon.

Madou ann douar.

Atau neubeut afferiou var marc'hajou ar vro. Setu aman ar priziou evid miz Ebrel, 30 lur, hag evid ar miziou all, e verzer bepred neubeutoc'h-neubeut en henvelep fæson ma verzer cals guelloc'h marc'hat ar guinis da bourvei da benn miz Eost ha miz Guengolo, eget ann hini so breman prest evid ar verz.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 26 lur 12 g. eleac'h 26 lur 2 v.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 30 l.; segal, 19 lur 15 g.; hey, 19 l. ha 22 lur; kerc'h, 181. 10 ha 22 lur; ed-du, 16 l.

Kemper. — *Dissadorn 1 a viz Ebrel 1882*, (dre ann 200 lur.)

Guinis 27 l. 10 g. — Segal 17 l. »» g. — Hey 16 l. 10 g. — Kerc'h 17 l. »» g. — Ed-du 15 l. — Avalou-douar 4 l. 10 g. A.

Bulletin de l'Association financière de France.

Nous trouvons extrêmement légitime le désir d'accroître sa fortune.

Entre des mains dignes de la richesse, l'argent devient l'instrument fécond du bien. Au surplus, la valeur des capitaux se déprécie chaque jour, tandis que, par un phénomène inverse, le prix de toute chose renchérit constamment. Il s'ensuit que toute fortune qui *ne s'accroît pas, diminue la réalité*. Nous ne saurions donc blâmer le père de famille qui travaille à arrondir son bien afin de pouvoir toujours satisfaire aux besoins matériels et moraux des siens.

Mais il ne faut jamais que ce désir fasse sortir l'épargne de la voie de la prudence. Il faut poursuivre ce but lentement pour l'atteindre sûrement.

Bannissez de vos opérations financières l'esprit de jeu et de spéculation ; c'est la perdition de l'épargne.....

Nos lecteurs ont pu voir que l'*Association financière de France* dans ses causeries hebdomadaires a toujours réagi contre la spéculation, alors que les faits semblaient nous donner tort et que les plus sages se laissaient éblouir par le feu d'artifice qui s'est si tristement éteint.

Toutes les valeurs que nous recommandons ont un fond d'une sécurité absolue. C'est la première condition que nous recherchons. Nous nous appliquons aussi à trouver dans ces titres des chances certaines de hausse. Mais nous n'envisageons ce côté qu'en second lieu. Du reste, la hausse est la conséquence lente quelquefois, mais inévitable, d'un revenu solide et progressif.

Nos Rentes sont l'objet de transactions très-actives et progressent sensiblement. Le 3 0/0 s'élève à 83.55, l'amortissable dont on vient de détacher un coupon s'inscrit à 83.75. Le 5 0/0 est très-fermement tenu à 117.85.

Les prêts hypothécaires dont on constate le développement continu, constituent la garantie des obligations du Crédit foncier. Ces titres, dont le revenu est fort supérieur à celui des Rentes françaises et des obligations des grandes Compagnies, doivent être recommandés comme le placement par excellence des capitalistes prudents.

Les recettes de la Société générale de laiterie au 25 Mars, s'élèvent à 13,330,136 fr. 30 cent.

Il faut se hâter pour acheter des titres de cette entreprise, des cours actuels produits par la spéculation.

Parmi les titres arrivés à leur maximum de hausse, nous remarquons la Société française financière. Entre les cours de 1,020 et 1,030, le moment nous paraît opportun pour vendre.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

La conversion du 5 0/0.

L'*Association financière de France*, capital 1,200,000 francs, 1, rue Grange-Batelière à Paris, indique à tous les porteurs de 5 0/0, les moyens les plus sûrs et les plus simples de ne pas souffrir de la conversion qui paraît imminente.

A condition de prendre les devants sans attendre que cette conversion soit officiellement décidée, les porteurs de 5 0/0 peuvent conserver un *revenu au moins égal* SANS DIMINUER LES GARANTIES NI CHANGER LA NATURE DE LEUR PLACEMENT.

Indications gratuites à toute personne qui en fera la demande à l'Administrateur de l'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière, à Paris. (Joindre un timbre-poste pour la réponse.)

GUÉRISON

CERTAINE ET PROMPTE

De l'Asthme, bronchite, catarrhe, rhume, oppression, insomnie, toux nerveuse, névralgie, par l'**Amadou** et l'**Elixir anti-Asthmatiques** PATRIGEON, pharmacien à Evreux.

Dix années de succès. Traitement peu couteux.

Se vend dans toutes les Pharmacies.— Prix de la boîte: 4 francs. — De la 1/2 boîte : 2 francs. — Du flacon élixir : 3 francs. — Envoi par la poste.

FER BRAVAIS

(FER DIALYSÉ BRAVAIS)

Adopté dans les Hôpitaux, recom. par les Médecins (Dr. Andral, Chassaignac, Piorry, Louis, Portes, Blanches)

La Fer Bravais (fer-liqueur en gouttes concentrées), est le meilleur de tous les toniques et le plus assimilable par excellence. Il se distingue par la rapidité de ses effets, par sa non-astringence et par la suppression de tous les inconvénients des autres préparations ferrugineuses. Il n'altère ni l'estomac ni les dents. — C'est le plus économique des ferrugineux puisqu'un flacon dure un mois.

DÉPOTS PRINCIPAUX à Paris : 30, Avenue de l'Opéra, et Rue Lafayette, 13

Où se trouvent également les EAUX MINÉRALES NATURELLES DE L'ARDÈCHE, Source du VERNET, etc.

Envoi gratis sur demande affranchie d'une intéressante BROCHURE sur l'*Anémie et son traitement*.

Bien se méfier des imitations dangereuses et exiger la marque de fabrique ci-contre

DOCTEUR CHOFFÉ

Ex-Méd. marine ✱ envoie *gratuitement* son Traité de Médecine pratique, indiquant sa méthode (10 années de succès dans les hôpitaux) pour la Guérison radicale des Maladies de tous les Organes et des Hernies. — *Ecrire quai Saint-Michel, 27, Paris.*

QUINQUINA BRAVAIS

Extrait liquide concentré de Quinquina

TONIQUE, APÉRITIF, RECONSTITUANT

Préparé avec des écorces choisies et titrées, très exactement dosé, concentré dans le vide, renferme la quintessence des meilleurs quinquinas. Traitement très économique. Deux cuillerées à café suffisent par jour.

MUSIQUE Envoi franco, gr. assortis. 10 f. la dam. comm. p. pia. no on ch. REMISSION Reims

Ar Perc'hen-Merer : An. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant An. DE KERANGAL.

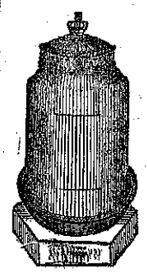

AVIS AU CLERGÉ

ET AUX COMMUNAUTÉS RELIGIEUSES

La réputation justement établie des **CALORIFÈRES GURNEY** les ont fait adopter par les Membres du Clergé et des Communautés religieuses ; nous les voyons fonctionner soit comme **poëles,** soit comme **calorifères en cave,** dans 16 cathédrales, 350 églises, 180 communautés, un nombre considérable de **châteaux, écoles,** hôpitaux, maisons particulières, etc.

(*Se méfier des Contrefaçons*)

La Maison accorde toutes facilités pour le paiement par annuités

ON ENVOIE FRANCO : NOTICE, CERTIFICATS ET TOUS RENSEIGNEMENTS

S'adresser : **33, Rue des Tournelles, 33, PARIS**

COMPTOIR MONTYON

(Fondé en 1850)

CHATELAIN AINÉ & Cie

BANQUE et CHANGE

Ordres de Bourse au comptant et à terme

Escompte, Paiement de Coupons

PRÊT sur TITRES (mêmes nos rendus)

AVANCES SUR PENSIONS CIVILES ET MILITAIRES

sur Warrants et Marchandises

TRANSACTIONS FINANCIÈRES ET COMMERCIALES

11, Rue Montyon, PARIS

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Gostez-an-Nord..
2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, nà ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamenchou a dle heza great dal Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan lvez e dle heza casset hivizliken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 15 a viz Ebrel 1882.

Achu eo ! ne ket mui da c'hortos, rag græt eo ann taul. Ne vezo mui comset a Zoue e scoliou an Gouarnamant e Frans, hag evel ma eo bet dija chasseet ann Oll-C'halloudec d'eus ar scoliou all huelloc'h, ne vezo mui clevet he hano e neb seurt scoliou.

Breman neus ket mui da lavaret nan, hag ar re ne felle ket dezho beteg hen digorri ho daoulagat evid guelet ar sclærijen, ne vezo ket dies dezho guelet, penaus ar scoliou-ze ne vezint nemet scolion difeis ha dizoue. Hivisiken, ar vistri-scol paet var Budjet ar scoliou, a so evel a ouzhoc'h paet gant hon arc'hant-ni Catoliket a so c'hoas ar brassa niver e Frans, ar vistri-ze a renco prezec ous ann dudigou keaz-ze, a lavar ar Radicalet n'ho deus ket a ene evid ober gantho tud brassoc'h, henvel ous loenet vil. Ar vistri-ze a renco gant cals evez, beilla var ho c'homsou evid dioual ne sortife ann hano a Zoue d'eus ho ginou ha var ho spered jou, evid difenn ec'h alje ar sonj a Zoue antreal ennho.

D'en em sicour d'ober eul labour ken mezus, pe evid ma renkint respont, hà ne vezo nemetho ho unan d'hen ober, e vezo tennet ann hano a Zoue, evel m'hen entente da vihana hon tud coz, d'eus ann oll leoriou a vezo lezet etre daouarn ar vugale hag etoues pere ne vezo cavet mui, nag al leor catechis, na leor ann Histor santel.

Hag ann descadurez mezus-se, rag græt eo, votet eo, a deu ragtal da veza *red ;* ia *red* evid ar pez vrassa da vihana eus ar vugale, a so en oad darempred ar scoliou hag ann darn vuia anezho, rag ne hellint ket cahout re all er c'heariou abalamour ma vezint re baour, ha var ar meaz rag na vezo ket scoliou all libr, catolic ha cristen, a renco coueza ar scoliou dizoue-ze.

Ann dra-ze dress eo a glaskent, ann traou divergont a so o renn ar vro. Nemet egis-se e sonj dezho cahout tud dizoue eveldho evid beza ho electourien, da lavaret eo, ho sicour da sevel d'ar renc huella hag da voasca ar vro.

Hogen, setu petra en deus votet ar Senat evid mâd, Dissadorn all, 11 a viz Meurs 1882. Dalchit mad sonj, me ho ped, eus ann deves-ze, rag a dra sur e teuio eun deves e pehini ne vezo mui deves all ker bridet evel ann 11 a viz Meurs-ze 1882, rag da genver ann deves-ze, hor Senat, a vezo en em lazet he unan, ha ne vezo mui guelet pell amzer c'hoas var he dremenvan, hag ouspen, an Republic he unan ne hello mui parea d'eus ann taulmarvel he deus bet digant ann dud diskiant so dious he ren, ha ma veler cals anezho, ez eus ive lod all ne heller ket ho guelet.

Ar Senat a so en em lazet, hen assuri a ran deoc'h, evel m'en em laz eur re o skei eun taul coutell e poull he galon. Ema dija ar ronkonel ganthan, ha brema touchant ec'h helloc'h he c'hlevet. Ne hell mui padout cals devechou an Gambr-ze he deus kelliæs pleget ous ann eil Gambr, hag a so c'hoas o paoues hen ober a nevez breman ha var eun dra ken talvoudus. Eur Senat savet evid dioual kement a so mad, ha ne voar dioual nag ar sonj, nag ann hano a Zoue a so dija hanter varo, hag abars pell e veloc'h ann eil Gambr oc'h he bressa dindan he zreid. Abars pell e clevoc'h ar ronkonel kenta, hag eus a vreman, ec'h helhi cana dezhan ann *De profundis*. A hent all, hà ne vo ket diæs deomp hen discuez, na soken pa veljomp tud diskiant oc'h he sevel e 1874, biscoas n'hon deus allet credi en dije bevet pell amzer.

Evid ar Republic, ec'h hellomp assuri ive, penaus ar re so oc'h he renn, ho deus ive he lazet dre ar memes taul. Ar Ferry, o respont d'ann autrou Jules Simon, en deus lavaret ar c'homsou diot-man : « Ma teufe ar Senat da scriva ann hano « a Zoue en eul lezen var descadurez ar vugale, e « rafe ar goassa gaou ous ar Republic..... »

Ne de ket en daill-ze e tlefe beza comset ha ma ne vije ket bet, egis ma eo, sod da staga ha da gass d'ar c'habanou, e tlefe beza lavaret ar c'hontrol beo. Hen eo hag ar re so oc'h he heul couls hag ar re en em servich anezhan evid cahout ho c'hoant, ar re-ze eo ho deus græt ar goassa gaou ous ar Republic, o tifenn lacaat ann hano a Zoue en eul lezen var ann descadurez.

C'hui oll eta a hell beza c'hoas e Frans Repu-

blicanet honest, ha ma ve clasket mad, e sonj din ec'h alfe c'hoas beza cavet eun neubeut cantchou ac'hanoc'h, ni a lavar deoc'h evessaat eus ho cuella ous ann traitourien-ze e ve lavaret e vent paet gant eur re evid discar ho unan ar Gouarnamant a blij deoc'h ar guella.

Evidhoc'h-hu Republicanet fall, Republicanet netra a so henvel dre gement-se ous ar re a so breman e penn ar vro, evid pere ar Republic ne deo nemet ar guir voien da baca danvez, hag a so c'hoas o c'hortos ho tro, deoc'h-hu ive e lavaromp: Evessait mad, ma kirit, rag ar re-ze, p'ho deus allet breman cahout ho goalc'h, a garfe, a dra sur, miret ouzhoc'h da antreal ha da baca ho lod en eur zistruja araug ar Republic-ze a ro deoc'h, kement all a fizians.

Evid achui, e livirimp deoc'h soken : Ann eil evel egile ac'hanoc'h, poent eo deoc'h oll lacaat ober ho tillajou caonv, rag abars nemeur, e vezo red deoc'h dougen caonv d'ho Couarnamant muia caret.

(Ami du Peuple). A.

Ar scoliou *red*, *evid netra* ha gant mistri-scol tud ar bed.

Ar scoliou gant mistri-scol tud ar bed. — Petra glasc ar Republicanet ?

III.

Lavaret am eus deoc'h va zud keaz, penaus ho scoliou *red* n'int bet cavet nemet evid goasca ar bobl, ho scoliou *sense evid netra* ne oant nemet eur voaperez, ne chomm ken ganin nemet da lavaret eur goms benag divarbenn ho scoliou *gant mistri-scol tud ar bed*, ha goudeze e tiscuezin deoc'h ken anat evel ma eo ho fri e creis ho pisaich, petra ho deus c'hoant da dizout gant ann tri zraze. Hogen, mar g'hellan ho lacaat da entent sclær avoalc'h petra a fell dezho da lavaret dre ho scoliou gant mistri-scol tud ar bed, ec'h helloc'h guelet anat petra ho deus c'hoant d'ober. Anezhan he unan, ar goms *(laique)* den ar bed, a fell dezhan da lavaret kement den ne ket staget ous Doue en eur fæson spesial evid ar pez a sell ous ar Relijion. Neb piou benag eta, neus fors pegement a Relijion en deffe, neus fors peger stard e ve er feiz, neus fors peger mad a heuliefe he Relijion ma ne de na manac'h, na leanes, na belec ebars er Relijion gatolic, na ministr protestant, na belec juzeo, hénez beteg hen, so bet hanvet *laique*. Ac'hano eo deut e roer ar memes hano da gement tra a servich cals pe neubeut ous ar sort tud-se.

Er c'hontrol, d'eus ar goms cloarec a vije roet gueichall d'ann dud iaouanc hebken a ioa o c'hortos ar velegulaich da servicha ann auteriou er Relijion gatolic, ez eus græt eur goms evid lavaret kement hini a servich ann auteriou, ken etoues ar Relijiuset evel etoues ar veleien all, hag ive kement tra a apparchant ous ann dud-ze.

Ar furlukinet a bere e comsomp a so Radicalet, tud diskiant, n'ho deus morse gouezet nemet cheinch-dicheinch ar pez a lavare gueichall ar c'homsou evel ma lakont ann disurj e peb tra hag e peb leac'h.

Anaout avoalc'h a rit petra ho deus græt eus ar goms *clerical*. Kemeret ho deus ar goms-ze evid lavaret ne ket hebken ar veleien hag ann traou a servich dezho, mœs ive ho mignonet ne dint na menec'h, na beleien, na var ann hent evid beza, mœs ne fell ket dezho cuzet ho c'harantez e kever ar re oll, goazet ha merc'het, a vev eus ar vuhez relijius, heb reolen ispisial ebet, pe vent en bed, pe vent en eur gouent. Evessaït penaus ar goms *clerical* kemeret evelse, a so henvel ous ar goms *catholique*, ha kense, kellioc'h gueich ma fell d'ar Radicalet ober goap ac'hanoc'h oc'h en em servicha eus ar goms-ze evid ober goab ac'hanomp eleac'h ne hellomp he gemer nemet evel eun hano enorabl.

Gant ar goms-ze *clerical*, int ho deus savet eur goms all ker gouez d'ann neubeuta, *clericalisme*: ho deus græt dezhan merca var ho meno, ar pez ne verc ket e guirionez. Int ho deus hanvet *clericalisme* ar re oll a ia a du gant ar Glericalet, da lavaret eo ann dud a Ilis en eur fœson benag. Ouspen ar Glericalet pe ar *Glericalisme*-ze a so deut evitho eun dra benag, ha ne alfe ket lavaret caer petra eo, eun dra hag hen a ziscuez gueIloc'h ho fallagriez eget ho skiant vad.. Fallout a rea dezho e guirionez enebi ous ann Ilis catolic hag ar Relijion gristen a so hini ann darn vrassa eus ar Franzizien ha kense, ar Gatoliket assambles var eun dro. Fallout a rea dezho enebi eta ous ann dud hag ho Relijion en despet d'ann oll lezennou a lavar eo libr peb unan da heulia he Relijion, ha da veva herves ho c'houstians, en despet d'ar C'hoñcordat a lavar e renco beza respetet lidou ar Relijion ha feiz ar pez vrassa eus ar bobl. Fallout a rea dezho eta enebi assambles ha var eun dro heb ober van ous ann dud hag ho Relijion, hag evel tud fallacr ha tromplerien egis m'emaint e guirionez, oc'h ober van da enebi ous eun dra benag all. Ac'hano eo deut m'ho deus insitet ann daou goms-ze *clerical* ha *clericalisme* hag ho fallagriez o classa henvel dre gement se eur rummad tud dishenvel dious ar Gatoliket guirion, ha græt gant tud ne vent ket en daill all mignonet d'ar Republic, hag a glaskefe lacaat ar vro da suja d'ann Ilis evid galloud goudeze ober ho mistri varnezho ho diou. Hag evid-se eo evel evid eun dra all a ziscuezin divezatoc'h eo m'hon deus allet clevout ar Gambetta o chouhal : *Ar glericalisme, setu ann enebour l'* Ne fell ket din chomm pell aman da gollet ann amzer da ziscuez deoc'h pegen diskiant eo kement-se, nag ive pegen diskiant eo ann dud-ze a fell dezho barn ar Pab assambles gant ar Gatoliket tud ha n'ho deus desket netra, ha ne ouzont ober

ken, nemet ar pez ho deus græt furlukinet all a-zhoho.

Hag arabat e ve deoc'h, mignonet, credi e venn evit da redec pell dious ar scoliou gant *mistri-scol tud ar bed.*

Dre ann tamic tro am eus clasket, oun digouezet dezho cals guelloc'h eget n'am bije græt ma vijen bet en eeun dezhi, evid rei deoc'h da entent petra ho deus c'hoant da lavaret dre ar c'homsou-ze.

Evel m'ho deus poaniet cals evid distrei dious ar goms *clerical* gant ar *glericalisme*, ar pez oll am eus merket deoc'h huelloc'h er memes tra ho deus clasket lacaat ar goms *laïque* (den ar bed), da lavaret ar pez n'en deus ket græt e neb amzer.

Ya breudeur, tud cristen, labourerien douar pe micherourien kear, c'hui a sonj deoc'h beza e guironez tud ar bed *(laïques)* dre ann digarre na zougit na soutanen na viscamant relijius ebet ; Ma! m'ho peus eun tam benag a respet evid ar belec ha kement tra a sell ous ar Relijion, mar heuliet ho Relijion hoc'h unan, dreist oll ma vec'h guelet o vont da chilou ann offern, ne d'hoc'h mui tud ar bed, nemet Clericalet heuzus. Couls ha ne de ket renet gant tud ar bed eur scol, petra benag ma eo guisket eur mestr scol evel neus fors piou, mar gheller amproui en deus ar mestr-scol-ze fizians e Doue, ha mar gheller doueti varnezhan en deus comset eus Doue eur veich benag d'he scolaerien.

Evid cahout eta ar scoliou gant mistri-scol tud ar bed, ar Radicalet ho deus chasseet da genta eus ho scoliou hag eus ho scolaichou, kement Belec, Frer, Relijius pe Relijiuses eus eun urs benag a-zoa ennho, mæs ne helle ket beza travoalc'h, ha setu emaint o clasc hag o chasseal ive kement mestr-scol, hag e ve guisket gant leviten, mar en deus eun tam benag a Relijion. Ne anavezont evel tud ar bed nemet ar re so difeis ha dizone.

Ès eo deoc'h compren, penaus e chasseont er meaz eus ann oll scoliou-ze al leoriou a alfe deski c'hoas d'ar vugale eun tam benag a Relijion : Catechismou, leoriou Aviel, Historiou santel, etc., etc., ne vo ket pell, e vezo moullet eun *dictionnaire* nevez, e pehini ne vezo mui cavet ann hano santel a Zoue, nag hini ar Relijion, etc. Diframma ent a reont ann oll croaziou. Disclæriet ho deus eur brezel didruez ous ar skeudennou hag ann imaichou enoret, ne ket hebken gant ar Gatoliket, mæs gant ar gristenien dister ho unan. Ho descafurez eta ne vezo roet gant guir mistri-scol tud ar bed, nemet pa ne zesco mui ous ar c'hrouadur, ha hez ez eus pe n'eus ket eun Doue, na d'eus a beleac'h e teu, na da beleac'h ez a, na be en deus eun ene na dle ket mervel, na be a so eul lezen ne cheinch morse, roet deomp gant ann autrou Doue da heulia. Ho scoliou na vezint e guirionez renet gant mistri-scol tud ar bed, nemet pa ne vint dezho nemet tud difeiz, heb dalc'h ebet, ne vezint morse nemet heulia ho fassionou hag ho vissou, ha beza touellet gant ar furlukinet.

Setu ho descadurez gant mistri-scol tud ar bed. Guelet a hellit hoc'h unan, mignonet, penaus ar pez a vercan deoc'h, ne deo nemet ar virionez. Evid ar pez ho deus c'hoant d'ober, e vellt anezhan sclær avoalc'h ive, me chans. Evel m'hel lavaren o commans scriva evidhoc'h al linennou-man, ha ma eo sclær evid ann oll breman, ar furlukinet ze n'ho deus ken c'hoant nemet ober tud evidho heb coustians, heb rencamant vad ebet, heb Relijion, heb Doue, n'ho devezo mui tam fizians nemet en ho mistri, evel ma c'hoarvez peurvuia, a bere ec'h hellint ober hervez m'ho devezo c'hoant, hag en em sevel dreistho dre sicour ho mouezioù.

Credit din, mignonet, setu eno ha netra ken a petra a fell dezho da ober dre ho c'hoz-lezennou.

A.

Ar Republic hag ar Varnerien.

Ann dud a zalc'h atau da C'houarnamant ar Republic, rag ma sonj dezho e kendalc'ho deomp ar peoc'h, rag ne hell netra ho lacaat da velet sclær e netra, na da entent ous ar pez a dremen dirag ho daoulagat, ho devoa sonjet penaus al lezen a felle d'ar Gouarnamant da ober var ar Varnerien, he deffe dalc'het el lezen nevez ne vije ket cheinchet plass d'ar varnerien.

Evidomp-ni, n'hon deus morse credet e vije bet c'hoarvezet ann traou en daill-ze.

Al lezen-ze ne glasc ober nemet eun dra, egis kement tra ho deus atau sonjet ar Republicanet da ober a enep ar Varnerien hon deusi breman. En affer-man ne hell beza hano nemet reu plassou d'ar re so o c'hlaouri evid cahout ar plassou-ze, pa vezo bet chasseet ar re so e carg breman, hag evidse e renker tenna eus al lezen ar pennad a lavar ne hellint morse beza cheinchet en despet dezho.

Hag evelse eo e c'hoarvez.

Humbert, Ministr ar Justis, a so o paouez lassuri d'ar re ho deus pers er Gommission var ar Varnerien, penaus ma ve votet al lezen, en deus kinniget dezho e cavo ennhi peadra evid tenna ho flass digant ar varnerien a zisplijefe ous eur re benag eus ann tu cleis.

A hent all, en deus ive discleriet sclær en dije assantet ous ar pez oll a vije goulennet diganthan ha kense, ma teufe c'hoant d'ar Radicalet e ve scrivet el lezen e vezo tennet digant ar Varnerien ar guir ho deus da chomm atau en ho flass, ne ket hen a zisnac'hfe rei he c'hoant d'ar Gambr, nag he sicour d'en em venji eus ar Glericalet en em gav c'hoas etoues ar Varnerien.

Ar Ministr a so ar virionez a du ganthan, pa lavar penaus, gant sicour he lezen, ec'h hello renevezi parfet ann oll varnerien. Ar pennadou 19 hag 20 a lavar e collo ar varnerien ar guir-zé epad 3 miz, hag ec'h hello etretant ar C'houarnamant ten-

na d'eus ho flassou ar varnerien hon deus breman ha lacaat e carg ar re a blij ar muia dezhan.

Ar pennadou a lavaromp deoc'h aman, ho deus hen merket anat avoalc'h, petra benag ne deo nemet en eur fæson cuzet, mæs red e vije bet beza dianaoudec meurbet d'eus ann droug ho deus ann Deputeet a enep ar Varnerien, ha d'eus sujidigez ar Vinistret evid credi penaus ar pennadou scridze a lavare *ia* ha *nan* assambles, ne vijent ket bet ententet egis ema ar Ministr o paoues hel lavaret.

Ia ! ha pa ne ve græt ken a enep ar Varnerien, nemet neubeutaat ann niver d'eus ann tribunalou en arrondissamanchou ar re zisterra, ar Gouarnamant a alje tenna ho flassou digant barnerien ann oll tribunalou all brassoc'h, ha lacaat re all en ho flass. Eun dra souezus eo, e renker hen anzavout, guir eo, mæs er fæson-ze eo, ha ne ket en eur mod all, e renker e guirionez entent al lezen so bet kinniget da ober gant ar Ministr.

A hent all, re ann tu cleiz a c'houlenn stard e vije bet ententet ann traou en daill-ze. Ar pez a glasker e guirionez, emezhan, heb clasc cuzet netra, ar pez a glasker e guirionez, ne deo nemet eun digarre evid lacaat e plass ar varnerien, hon deus breman, hag a zalc'h d'al lezen, rag ma'z int cristenien, eun neubeut tud all a vezo cals æssoc'h cahout affer outho. Pe vern e ve diæssoc'h renta ar justis, hag e ve græt gaou ous eur re benag eus ar re ho deus affer ous ann tribunalou, gant ma hello ann Deputeet venji var ar varnerien, n'ho deus bet, nag aoun, na mez, gervel dirag ho zribunal nag ho mignonet, nag int pa felle dezho evid electionou 1876 ha 1877, ober traou a enep al lezen.

Ar Ministr ne c'houlenne nemet teuler en traon ar pennad-ze eus al lezen, hag he dorri ma vije bet red, mæs c'hoant en devoa he dije assantet ar Gommission ganthan evid he genderc'hel el lezen. Ann oll a voar n'en deus ket allet lacaat ar Gommission da heulia he santimant.

Ar Ministr a felle dezhan, goude beza lavaret n'ho dije allet ar varnerien cahout mui hivisiken ar guir da chomm en ho flass evid cahout evelse muioc'h plassou d'he vignonet, lacaat al lezen da lavaret e vije bet rentet ar guir-ze dezho. Ne ket bet henes santimant ar Gommission, hag hi a c'houlenn digant ar Gambr lavaret ne vezo mui rentet ar guir-ze d'ann dud a justis.

Ar Gommission en affer-ze a so leal ; ar Ministr ne oa ket.

Lavaret e vezo tennet ar guir-ze epad 3 miz digant ar Varnerien, eo couls ha lavaret ne vezo mui dalc'het dezhan.

Ha ne velit-hu ket penaus ma teufe eur Gambr ha Ministret falloc'h c'hoas ma ve possubl, eget ar re hon deus breman, int a gavo diæs pa ho devezo guelet ar re all hen ober, lavaret ne vezo mui epad eur maread amzer lezet ho flassou gant ar varnerien?

Hogen, ar Republicanet ne alfent ket en em glevout guelloc'h etrezho, eget ne rafe lod anezho gant ar Roïalistet.

Ha c'hui a alfe credi. penaus ma teufe c'hoas ar Gambetta da bega e stur ar Gouarnamant, ec'h alfe gouzanvi e chommfe e plassou ar varnerien mevelien ar re ho deus he chasseet he unan ? C'hui a garfe credi ne alfe ket tenna adarre ar guir-ze digant ar varnerien, rag ma vije bet rentet dezho gant Humbert, goude m'en deffe he dennet digant ar re all a oa e carg en ho raog hag a zisplije dezhan ? Ne ve ket eur miz en dije lakeat adarre he zorn var ar galloud, ha ne ve mui guelet evel barnerien en tribunalou nemet sclissen ar Gambetta, ann *opportunistet* daonet-ze a vez atau oc'h he heul hag a so stag outhan evel ar viriniken ous ar garregen.

A hent all, p'he devezo allet ar Frans cahout eur Gouarnamant honest, fontet e guiriones var ann urs vad hag ar peoc'h, c'hui gred e cavimp diæs pega er valaen evid scuba dious ann tribunalou ar vanden lamponet ha laëron ho devezo disenoret en eur azeza varnezho, cadoriou ar varnerien.

Lezen Humbert ne hello rei deomp nemet eun dra, pe hen en deus he glasket pe n'en deus ket tenna da viken digant ann dud a justis, ar guir ho devoa beteg hen da chomm atau en ho flass, heb beza morse tennet ac'hano heb ho c'honsantamant da lavaret eo, ne vezo mui rentet ar justis guirion.

Kense, ar Republic, ha pa ve e penn ar Gouarnamant tud sense eus ar re vella, na hell ha soken en despet dezhan ma teufe c'hoant dezhan d'ober eun dra benag all, na hell eta nemet distruja ar pez guella a zioualle ac'hanomp dious ann disurj beteg hen. Goassoc'h a so c'hoas, ma ve lezet e teuio a benn hag heb dale da zistruja ar vro hor unan.

A.

Ha dihun a rafe ar bobl

Malis ar Republicanet o velet e oa græt ann electionou en ho enep, ann diveza gueich, e Departamant ar *Gard*, a so bet ker bras evel ho sottoni !

Penaus ! e clevomp anezho o lavaret, ni oa bodet da gahout ann treac'h en arrondissamant *Uzès*, hag a so bet red e teufe da sevel etre ann autrou Roux hag ann autrou Bonnefoy-Sibour, evid ma alje eur Roialist, ann autrou Pieyre beza hanvet.

Hag oc'h ho c'hlevet, e teu da sonj deomp ne dlefent ket beza ker souezet pa int bet guelet o founta ho unan ho Republic, en eur vro ne c'houllenne nemet ar Roue, abalamour hebken na hellent ket Roïalistet ar Gambr en em glevout. Sonjal a ra dezho eta ec'h hello ho Gouarnamant padout pelloc'h eget hon hini ! Int a gred eta ec'h hello ho Gouarnamant, ne de fontet nemet var ho interest ho unan, a hello padout pelloc'h eget hon hini, ne glaske nemet interest ar vro ! Mar d'omp souezet gant eun dra, eo ma vent ken diskiant. Hogen, petra a dleont-hi sonjal breman d'eus electionou ar *Pas-de-Calais*, *Tarn-et-Garonne* hag al *Loire-Inferieure ?*

Ebars en arrondissamant *Saint-Omer*, eo bet hanvet Depute ann autrou Lefebvre du Prey, eur Roïalist adarre, gant mil mouez muioc'h, heb conta 4,000 den a so chomet heb mond da voti, hag ar re-ze, m'ervad, credi avoalc'h a reomp, ne ket Radicalet int.

E *Montauban*, ann autrou Delbreil, eur Roïalist adarre, so bet hanvet da Senatour e plass ann autrou de Freycinet, hag henez en deus bet he unan diou veich muioc'h a vouezioù eget ann daou Republican ho deus bet ar muia var he lerc'h.

Ha setu ma velomp breman er *Chapelle-sur-Erdre* ann autrou Cazenove de Pradines, secretour ann autrou comt de Chambord, hanvet Conseiller jeneral gant eur c'hant mouez benag muioc'h epad na hell Quilgars, eur Republican, trec'hi var ann autrou Berthelot, unan ac'hanomp, nemet gant eun neubeut mouezioù nemet ken.

Kense, abaoue eun neubeut devechou, ar Roïalistet ho deus gounezet daou Zepute, eur Senatour hag eur C'honseiller jeneral.

Pa ho devezo ar Republicanet græt mad ho sonj int a lavaro, penaus goude tout n'e ket dao fougassi kement evid ken neubeut a dra. Assanti avoalc'h a rafemp gantho, mæs pa velomp pegement a eneb ouzomp hag ous hor re ni oll mevelien ar Republic, ha pa sonjomp eo bet græt ann electionou-ze en despet d'ar brezel a ra deomp kement en deus eur plas benag dindan ar Gouarnamant, e rencomp anzavout penaus ar vro so o clasc dihun, ma ne ket c'hoas dihunet tre.

Ar vro a ioa evel cousket etre daouarn ar Republic-man, difennet gant sempladurez eun neubeut Conservatourien ho devoa dreist peb tra aoun da zisplijout d'ar Republicanet, mæs hi a sav breman he fenn abaoue m'ho deus ar guir pe sense ar guir Republicanet kemeret ann dorn, ha ma fell dezho hon lacaat da suja d'ar Radicalet.

Ar vro ne voar mui penaus beva gant ann oll liberteou *red*, a deu bemdez d'he goasca d'eus pers ar Republicanet, ha n'en deus mui kement aoun o velet o tont endro mab hor Rouane coz rag ma vell e talvesfe guelloc'h dezho eget ann oll Radicalet a fell dezho tenna diganthi eneou he bugale, ha n'ho deus ket travoalc'h beb bloas evid ober ho dispignou gant ar Budjet spontus a renker paëa dezho. (Eun tamic muioc'h eget 4 milliard).

Ar Roïalistet ne ket goal vras evid c'hoas ann niver anezho. Mæs arabad eo deomp disonjal penaus ne oant nemet *pemp* oc'h enebi da genta ous ann Napoleon III, mæs ar re-ze ho deus cresket kement, ma int bet savet, e neubeut amzer, evid dond da veza ann niver bras-ze a enepourien, ho deus taulet ann Napoleon en traon.

Pa anav eur bobl n'en em gav ket var ann hent mad, hag eo poent dezhan dond endro mar fell dezhan beza saveteet. e ia atau var arang. Ar genta tra oa d'ober, a oa commans hag ober ar gammad kenta. Ar gammad kenta-ze hag ann dihun-ze eo e fell deomp lacaat ac'hanoc'h hirio da evessaat outho o credi parfet evel ma reomp, penaus m'ho deus ar Roïalistet, dre n'en em glevent ket etrezho, sicouret ober ar Republic, er memes fæson ar Republic a zigasso deomp ar Roue endro, pa vezo guelet peger fall eo pa ne voar ober nemet sottoniou.

A.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadurezhou ann 29 a viz Meurs.

Lezomp aman da brezec'h eur gazetennic cristen d'eus Naonet, ann *Observateur*, d'eus ar 6 a viz Du.

Da nao heur dious ann noz e vije græt ar pedennou assambles er chapel, pedennou calonec'ha oe biscoas lavaret er plass ha d'ar mare-ze. Doue na helle ket mancout da chilou eur sort peden rag hounez e teue d'eus gouelet ar galon.

Goudeze, peb unan en em denne dious he du da choas eur c'horn-tro benag evid cousket. Ne oa nemet ar re genta oa diredet da zifenn ann Tadou, a helle cahout plass en eur gampric vihan benag. Ar re all a renke clasc ho chans eleac'h ma hellent cavout ha cals soken a renke loja er meaz.

Eun ebat e ve lavaret penaus e oa ann oll dudze e couent ar Gabusinet, ha dreist oll, penaussec'h helle peb unan sevel eur guele. Ne alfe den compren gant peu sort traou e oa savet darn eus ar gueleou-ze. Oc'h ho guelet, e teue c'hoant d'ann oll da ziroll da c'hoarzin, mæs collet am eus breman ar sonj eus ann oll traou-ze, ha, n'am eus ket a hent all amzer d'hel lavaret, deoc'h. Lavaret a rin hebken, penaus en despet d'ar stad truezus e pehini en em gavemp dre valis Constans ar Bangoneller hag Herbette, ar Prefet, hon deus anes tanveat ar vrassa laouenedigez.

Ann oll a save mintin mad, nemet eun neubeut feneantet a alfe cousket stag d'eus ginou eur pez canol.

Ann hini vije æt d'ober eur bale var pondalezioù ar gouent, a vije bet spontet oc'h hag e lleved, dastumet en ho fallennou, o roc'hal egis moroc'het, heb beza goassoc'h nec'het gant Herbette hag he zipotaillerien, eget ma vijent bet ar ganaillez-ze, daou pe tri c'hant leo ac'hano.

Ma vije deut Granier, scrivanier ar *Phare de la Loire*, unan eus ar falla gazetennou, d'ar mare-ze d'ober eun dro er gouent, en dije allet guelet he unan, penaus en despet d'ann trous spontus a vije græt en dro dezho, e oa da 7 heur eus ar mintin, tud hag a gouske dous var ar solier egis ma vijent bet cousket var guele pleun 6 troatat ar Gabusinet.

Ar re a gave ar solierou re galet da velc'h, a save-

vardro 5 heur eus ar mintin, dihunet gant strakeres ann Tadou. Ne vije ket red implija cals amzer oc'h en em gempenn, rag ne gavjer ket stanc e couent ar Gabusinet ann oll traou a c'houez vad a gaver e stal eur barrukenner. Tud boaset d'en em ficha evel Granier hag he vignon Brunswick, ne vijent ket en em gavet en ho æs eno, rag ne oa nemet dour sclær d'en em velc'hi.

Peb unan eur veich guelc'het ha dibicouset, a ie d'ar chapel da chilou ann offern pe da lavaret he *bater* d'ann neubeuta. Epad ar miz diveza, e vije guelet dalc'h-mad cals tud o reseo ar gommunion. Ann offerennou a vije lavaret abred evid beza prest doc'htu da rei digemer deleat d'ann *dibotaillerien*, pa garje Herbette ho c'hass d'ar gouent d'ober ho labour divalo.

Goude magadurez ann ene, e teue magadurez ar c'horf. En eur sortial eus ar chapell, e iea ann oll da gerc'hat eur begadic bara hag eur bane cafe. Aveichou e oa dao chomm pellic da c'hortos, rag ann Tadou n'ho devoa ket bet sonj da glasc eun neubeut keginourien muioc'h d'ober al labour, hag e oa kement difennourien ar Gabusinet, ne oa ket possubl entent couls outho evel ma vije bet græt e ti eur re benag d'eus scrivagnerien ar *Phare de la Loire*.

E guirionez, e couent ar ru Roc'h-huel, ne oa ket servichet mad ann oll. Ha gouscoude, piou a oa ann dud calonec a veljeur eno ? Tud ho leve, alvocadet, negosiantet, a zilese ho zies eleac'h ne vanke netra dezho, evid dont da dremen eun nosvez ken calet e ti ar Gabusinet ! Be oa eno ive cals micherourien n'ho devoa ket aoun tremen nosvezioù ken diæs, evid discuiza goude ho devez tenn ha poanius ! Hag ar *Phare de la Loire* n'en deus ket bet mez ober goab ous ann dud calonec-ze.

Ann Tadou ho devoa eul laouenedigez ar vrassa o velet kement a dud o tont d'ho sicour, mæs nec'het bras en em gavent o velet ne hellent ket ho digemer guelloc'h. Ar re anezho a helle hen ober, a leze ho c'hambrchon bihan gant ho mignonet, ha n'ho devoa mui ho unan evel ann darn-vuia eus ar re all nemet eun dornadic plous evid guele. Biken ne hello ann Tadou disonjal petra ho deus græt ann Naonedis evitho.

Ar re n'ho devoa ket allet cavout lojeis er gouent, a deue endro etro teir heur dious ar mintin, hag a hed ann deis e vijè guelet dalc'h-mad tud o vont hag o tont. Evid beza digemeret, e oa travoalc'h beza *den honest*. Roïalistet, Bonapartistet ha Republicanet, e tigemerjer anezho oll gant ar memes madelez hag ar memes trugarez. O tont da di ar Gabusinet, ne ket o clasc ober politic e oant, mæs hebken evid difenn ar Relijiuset. Ha ma oe red divezatoc'h sellet pissoc'h abars rei digemer er gouent d'ar re a vije dianavézet, ne c'hoarvezas nemet rag m'hon devoa anavezet penaus tud ar poliss, goude beza chomet da drei ha da zistrei endro d'ar gouent, ho devoa allet antreal, ha soken, tremen ann noz en ti. Hag aman hon deus eun dra benag talvoudus da lavaret en affer-ze ; m'he deus ar poliss paet cals he zud, ar re-man n'ho deus ket gounezet ho arc'hant, rag d'ann 3 a viz Du, hon deus guelet, sclær avoalc'h, n'ho devoa guelet netra. Evid ar re n'ho deus ket allet antreal pa oant dianavezet, petra benag ma oant d'eus mignonet ann Tadou, me a sonj din n'ho devezo ket cavet kement se re ziæs, hag e lavarfint : « Evidoun-me ne gavan ket fall e ver deut da veza ker stris evid digemer tud er gouent, pell bras so e tlefe beza bet strissoc'h. »

(Eur pennad all eur veich all.) A.

KELEIER.

Evid ar veich-man c'hoas, ar Republic ne varvo ket.

D'ar Merc'her, 22 a viz Meurs, e teue beteg en-nomp ar c'heleier-man, dre ann telegraf, eus ar gear ar *Mans* :

Relijiuset Sant-Beneat a ioa o chomm en abati *Solesmes* a so bet chasseet eus ho zi er mintin-man evid ann eil gueich. Ar Relijiuset en em gave d'ar mare-ze er chapel hag ho deus renket pevar jendarm pega e peb hini anezho evid ho dougen var ann hent.

Pa e bet deut ar mare da lacaat ar siel var dorioù ar chapel hag ann abati, ar C'hommisser en deus guelet e oa bet ancounec'heat ar siel ganthan. Neuze e oar æt da c'houlenn he hini digant Mear ar gommun, mæs heman en deus he zisnac'het, ha neuze so bet red mad mond da gerc'hat eun all.

Merket hon deus deoc'h huelloc'h e oa bet chasseet adarre Relijiuset Sant-Beneat d'eus abati *Solesmes*. Evelken, e fell deomp digass sonj deoc'h anezho adarre en eun neubeut comsou, ma hello æssoc'h a-ze ann dud honest derc'hel sonj anezho.

D'ar Merc'her, 22 a viz Meurs, ann autrou Prefet ar *Sarthe*, a ziblasse d'eus ar *Mans* gant ann hent houarn da deir heur hanter. Be oa ganthan ann autroù Letailleur gant eun neubeut archerien ha 85 soudard eus ar 117et rejimant a linen. Da benn c'huec'h heur, ann den calonec-ze ! ec'h en em gave dirag ann abati gant ar re a oa deut d'he heul. Souprefet ar Flèche a ioa deut di ive d'eus he du.

N'en em gave den en abati e unan, mæs ann oll Relijiuset e *Solesmes* d'ar mare-ze, a oa dastumet er chapel. Ar gazeten l'*Avenir*, caret avoalc'h gant ar Prefet evid goud mad ar virionez, a lavar e oa 51 Relijius; n'hon deus ræson ebet evid enebi ous ann niver-ze.

Ann Tadou ne oa ket bet falvezet dezho e vije deut hini eus ho mignonet d'ho difenn, ha kense ar Prefet er veich-man, n'en devoa nemet da enebi outho nemet ken.

Egis ma oa æs her c'hompren, n'eus ket bet falvezet gantho sortial a volontez vad, hag a so bet red ho dougen er meaz eus ar chapel ann eil goude egile.

En despet da ze, ec'h en em gave en diaveaz eus ar chapel eun niver bras a dud, oll mignonet ar Relijiuset, evid beza test eus ar falloni nevez-ze mæs neus fors pegement a zroug a oa ennho, int a so chomet atau sioul hag e peoc'h egis ma oa dereat. A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

BELEIEN MARO.

Ann autrou Stephan, cure Spezet.

Ann autrou Floc'h, bet aumonier hospital kear e Brest.

Madou ann douar.

Cheinchamant ebet er sizun-man var ann ed, ha pa so distaul memes en Americ eleac'h ma eo ann 200 lur guinis d'eus 26 lur 10 guennec, eleac'h 26 lur 12 guennec, ec'h heller credi ne savo mui ar priziou nemet ma ve guelet e ve fæson fall var ann eost kenta, Doue ra viro !

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 28 l.; segal, 19 lur 10 g.; hey, 21 l. 10 guennec; kerc'h, 181. 15 da 21 lur; ed-du, 14 l.

KEMPER. — *Dissadorn 8 a viz Ebrel 1882,* (dre ann 200 lur.)

Guinis 27 l. 10 g. — Segal 16 l. 10 g. — Hey 17 l. 10 g. — Kerc'h 17 l. » g. — Ed-du 15 l. — Avalou-douar 5 l. 10 g. A.

MARKIS PONTCALEC.

(Kendalc'h)

Heman a zioallas mad da zisclería dezhi ann abec cuzet eus he veaich, mes ann intron Egoulas hen hanter-divinas.

— Ha n'ouzoc'hui ket, emezhi, penaus ann autrou comt de Laval, ho mignon bras, a so bet ouspenn dec gueich var risel da veza garrotet ha casset da brizon bras ar Bastill ? Ha n'ho peus-c'hui guelloc'h kefridi da ober e kichen gouard ar Roue bihan ?

— Me, me n'emoun o sonj goulenn netra digant ann autrou gouard ?

— Bah ! c'hui na'z it ket da Baris evit ober eur goulenn benag ?

— Doue ra viro !

— Goaz a ze !

— Ha n'helfec'h ket lavaret din perag ar c'homsou truezus-se ?

— Oh ! eaz tre ; en amzer hirio, ann neb na deu ket da Baris evit goulenn eun dra benag digant ann autrou duc d'Orleans pe digant ar c'hardinal Dubois, a glasc ann tu da ziscar heman, ha da gass egile....

— Da beleac'h ? a c'houlennas Pontcalec.

— D'ar gr... nan, er meaz ar vro hebken.

— C'hui a ia pell ha buhanoc'h eget ann avel, intron iarlez.

— Me so eun amezeges vras da intron ann duchess *du Maine*, ha ne ket e pales *Sceaux* eo e tesker carout gouard ar Roue bihan. Eno ni a glasc oll ann tu d'en em zisober eus ann duc-se... Mes evit c'hoas n'hon eus distaget outhan nemet tauliou teod bilimus, evel gueichall, en amzer ma oa iaouanc ar Roue bras Lois XIV, ann dud a enebe eus Mazarin hag Anna d'Autriche, a save soniou bilimus divar benn ann daou vouard-se. Mes var a velan, autrou markis, ne ia ket goall vad deoc'h va c'haosiou, a lavaras ann intron iarlez en eur vous-c'hoarzin trenc. Ha c'hui ve a-du gant ann duc d'Orleans gueich a ve ?

— Me so a du dreist pep tra gant ar justis, al lealdet, intron.

— C'hui so eus eur vouenn tud hag a voar lezel a gostes ho madou, ho eazamanchou ho unan evit difenn guiriou ha madou ann oll.

— Ha ma cavan ann tu, e rin bezit sur me ho pé, ar pez ho deus great va zud coz.

— Me am eus comset deoc'h eus ann autrou duc du *Maine*, d'ho tro breman ; petra levérit eus ann autrou comt de Toulous, he vreur, réner jeneral a vro Breis-Izel ?

— He furnez, he vadeles ho deus gounezet dezhan carantez ann oll. Ann autrou comt de Toulous a gar ar peoc'h evel ma car he vreur beza bepred o cass hag o tigass. Epad m'ema ann duc du Maine o clasc cahout an oll guiriou a leze ganthan ar Roue Lois XIV dre he destamant, ann autrou comt de Toulous a seblant countant bras eus he stad ; ma rennfe he unan oll affériou Breis-Izel, ez afe guelloc'h ann traou en dro eget n'ez eont.

— Mad ! mad ! eme ann intron Egoulas; c'hui ive a so droug ennhoc'h o velet ne ia ket mad ar stal en dro, na zalefot ket da zont da c'hoari moulbenni ha da glasc ober dispac'h ha trous a unan ganeomp-ni oll ! Eur blijadur eo ober ar c'hoari-ze, e palez *Sceaux* dreist oll. Na zisonjit ket da lavaret da unan benag ho hencha di hag ho kinnig dirag ar rouanez vihan ann duchess du *Maine*.

— Fizians em eus em bezo ann enor d'ho cuelet eno.

— Ha permettet eo din goulenn diganeoc'h dindan scoazel piou en em gafot eno !

— Va mignon ann autrou comt de Laval en devezo ar vadelez d'am c'hundui da bales ann intron duchess.

— Eun den calonec eo ma'z eus unan, ann autrou comt-se a Laval, mes eun dispac'her, me hen lavar deoc'h ; dalc'h-mad ema o clasc lacaat dispac'h e peb amzer, e peb leac'h. Pa sonjer er c'havout e Paris, ema e bro ar Suissed o tastum tud d'en em lacaat a du ganthan; pa hèr gortozer e Sceaux, ema o redec Bro ar Spagn. Hag a hent all dre'n abec memes eus he gass-digass, ez eo deut mad eus ar guella d'ann duchess du Maine.

Caer he devoa ann intron Egoulas troc'hi tano, c'hoari fin, Pontcalec na ieas ket da gonta dezhi ar pez a oa tremenet e Breis-Izel en deiziou diveza araug he veaich, nag ar pez ho devoe sonjet ann duchentilet ober evit difenn guiriou ha lezennou ho bro. Ann intron iaouanc-se a dra sur he devoa eur speret bras ha lemm, Pontcalec na helle ket hen nac'h ; mes eun disfizians vras a vire eus ar markis iaouanc da lavaret dezhi oll ar pez a sonje, n'eus fors pegen douget he oa da lavaret franc ar virionez.

Eus eur c'hostez all, ann derzienn divar he c'houli a amarras oll he izili, ha ne zaleas ket da voassaat ; pa erruas cabriolen ar gomtes e pors ann hostaleuri hanvet ar Rozenn-Venn e ru *La Harpe* (hostaleuri e peleac'h Pontcalec a falveze dezhan disken, abalamour cannad Breis-Izel a ziskenne eno), e oa poent bras d'ar markis iaouanc beza lakeat etre daouarn eur medisin, ha fiziet en aket madelezus eus he vevel fidel, Primel, hag he vignon a galon, ar c'homt de Laval.

Ar gomtes Egoulas a reketas calonec ma teuje he madoberour da barea ar c'henta guella, a baras varnhan eun taul lagad ha ne ouzon pe hano rei dezhan, hag a gimiadas outhan en eur lavaret e devoa mall bras d'her guelet heb dale e palez *Sceaux*. X.

Bulletin de l'Association financière de France.

Il faut bien le dire, si la Bourse est en liesse, le gros public, lui, n'est pas encore revenu de ses émotions et de ses défiances du commencement de l'année.

Il garde sur plus d'un point l'expectative, il manœuvre encore hardiment sur le roc solide du comptant, mais il n'avance qu'un pied timide, l'un après l'autre, sur le terrain mouvant du terme.

Tout naturellement, la hausse de nos fonds publics ramène l'attention des capitalistes sur les valeurs garanties par l'Etat, qui sont l'équivalent de la Rente, mais qui, placées en dehors de la sphère de la spéculation, conservent des taux de capitalisation avantageux pour les placements d'épargne.

Dans les circonstances actuelles, après une violente crise qui a atteint jusqu'à nos fonds d'Etat, la hausse trop brusque et trop rapide des Rentes a de quoi décourager les acheteurs du comptant.

Aussi ne saurions-nous trop approuver ceux de nos clients qui, étant donnés les cours actuels des Rentes, leur préfèrent les valeurs garanties par l'Etat. Au moins pour celles-ci, la fixité de leur taux de remboursement est une cause de stabilité.

Les bulletins hebdomadaires font constater chaque semaine la progression des recettes de la Compagnie de l'Ouest-Algérien. On peut dire que parmi les Compagnies dont l'Etat garantit le service d'intérêt et d'amortissement, celle-ci présente un avenir d'exploitation des plus brillants.

Enfin, en achetant aujourd'hui à 540 francs une action Ouest-Algérien, il faut compter qu'il y a déjà une somme de 6,25 gagnée sur le coupon semestriel payable le 1er Juillet prochain.

La fermeté des rentes s'accentue de jour en jour. Le 3 0/0 progresse à 84.42, l'amortissable à 84.50 et le 5 0/0 à 118.45.

Les prêts sur les hypothèques que fait le Crédit foncier sont la garantie des obligations et les obligations constituent pour les capitalistes, pour la petite épargne surtout, un placement sûr et rémunérateur. Les obligations communales actuellement en émission à 480 fr. produisent 4 0/0 net d'impôt.

L'assemblée générale de la Société générale de laiterie est convoquée pour le 10 Mai, afin d'approuver les comptes.

Il faut s'attendre, dès qu'on aura connaissance de l'état prospère de cette entreprise, à voir les cours des actions de la Société générale de laiterie remonter à ce moment.

On a attribué la baisse profonde des actions du Crédit de France à la part que cet établissement aurait prise dans différentes affaires. Le mal dont souffre le Crédit de France est le résultat de revendications des clients de la Société générale française de Crédit qui a mal engagé leurs capitaux.

Dès que le Crédit de France prenait la suite de la Société générale française de Crédit, il devait tracer une ligne de démarcation entre la nouvelle Société et l'ancienne, laissant à celle-ci toutes ses responsabilités. Elle ne l'a pas fait et les procès vont surgir en quantité.

L'émission que fait en ce moment la Banque Franco-Américaine, de ses actions nouvelles obtient un légitime succès.

Cette Société créée dans l'intérêt du commerce et de l'industrie et patronnée par M. Berger-Vanderbilt, ancien consul général à New-York, gendre du commodore Vanderbilt, est appelée à un avenir.

Cette Société a déjà fait ses preuves en donnant 10 0/0 de dividende en 1881.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

BANQUE FRANCO-AMÉRICAINE

(SOCIÉTÉ ANONYME)

Capital voté : 10 Millions de francs

Siège Social provisoire : 10, rue d'Argenteuil. — Paris

Statuts déposés chez Me TROUSSELLE, notaire à Paris

SOUSCRIPTION PUBLIQUE

à 10,000 Actions Nouvelles de 500 francs

PROVENANT DE L'AUGMENTATION DU CAPITAL SOCIAL

CONDITIONS DE LA SOUSCRIPTION

125 fr. en souscrivant, pour libérer les actions du 1er quart.

140 fr. un mois après la constitution pour libération du 2e quart.

Total **265** fr. pour une action de 500 francs libérée de moitié.

Les Actions seront au Porteur. Jouissance du 1er Janvier

Il n'existe pas en France d'établissement financier ayant spécialement pour but de favoriser le commerce entre la France et l'Amérique, et cependant c'est par centaines de millions que se chiffre, aux États-Unis, l'augmentation de l'exportation ; le mouvement commercial entre ce pays et la France approche d'un milliard de francs annuellement.

Les Négociants et Industriels trouveront dans cette banque des avantages qui leur font aujourd'hui défaut, soit pour l'escompte de leur papier, soit pour l'ouverture de crédits sur consignations, nantissements, etc.

Nul doute qu'un brillant avenir ne soit réservé à cette Société qui est destinée, par la force des choses, à prendre rang parmi les Etablissements les plus importants et les plus utiles de France.

LA SOUSCRIPTION EST OUVERTE

A PARIS, au Siége social provisoire : 10, rue d'Argenteuil

En PROVINCE, chez tous les Banquiers correspondants.

Elle sera close dès que le nombre d'actions à souscrire sera atteint.

Les Actions sont cotées en Banque et la cote au Parquet sera demandée.

AVIS SÉRIEUX Voulez-vous acheter du vrai vin de Bordeaux (Château Lauzard) dans de bonnes conditions de prix. Adressez-vous à Mme He Izard, propriétaire, 139, rue de l'Eglise Saint-Seurin. Bordeaux.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset bivizliken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 22 a viz Ebrel 1882.

Ann Difenn.

Embannet eo breman al lezen dizoue var ar scoliou, ha ne vezo ket pell e velimp peu sort frouez fall a hello da rei deomp. Hogen, petra benag n'ho deus choaset ar Republicanet evid embann al lezen ann devez deis ha bloas d'eus kemenna-dureziou ann 29 a viz Meurs 1880, anat eo ne dint ket re en ho æs. D'ann 29 a viz Meurs 1880, ho devoa lavaret chasseal ar Relijiuset eus ho c'houenchou, hag ho deus græt, rag ma oa ar reman tud diners, n'ho devoa ket armou etre ho dauarn, ha n'ho dije ket clasket en em zervicha eus ann armou-ze m'ho dije bet, setu emaint deut æs avoalc'h abenn anezho, mæs en taul-man (daou vloas goude), eo ous ann autrou Doue ho deus clasket affer, p'ho deus lavaret ne vije mui desket ar Relijion d'ar vugale er scoliou, na soken hanvet Doue, ha n'int ket ken sur da allout dond a benn eus ho zaul, ha var a velan, ar spont ho deus e renkefent coll, a ra dezho beza goal nec'het. — Evid miret ous ann Tadou cristen enebi, e clascont ober goab outho, abalamour d'ar valis a ziscuezont cahout ous ho lezen daonet var ar scoliou red ha *dizoue*.

Evelken, arabad eo dezho fazia ; ne ouzont ket c'hoas petra a vezo græt e guirionez evid enebi ous ho faltasiou.

A dra sur, ne velfint ket ann Eskibien kemer eur fusuil ha disken er ru d'en em zifen, nag ar veleien sevel bardellou evid stanca ann hentchou.

Ni a sonj deomp, penaus ar veleien en afferman, ne rafint nemet ar pez a so a hent all ho dever, nemet lavaret a vouez huel d'ar gerent, pegen noazus ec'h hell beza ar scoliou dizoue, ha peger red eo dezho dioual dious ann descadurez-ze dizoue.

Hogen, en daill-all, ne ket dever ar veleien, ma vent fur, dastum tud evid enebi ous ar Gouarnamant, na gemer pers er pez a rai ar re en em glevje evid-se. Ho dever eo lavaret petra so a enep lezennou ar goustians, n'ho d'eus ken da ober.

D'ar pennou tiegez eo ober ar pez a so ho dever. Hogen, ho dever ne de ket distruja na discar ann ties-scol kenneubeut, ha noazout en eur fæson benag ous ar Mear hag ar mestr-scol.

N'ho deus ken d'ober nemet difenn ous ho bugale darempred ar scoliou dizoue, disprijout gourc'hemennou ann dud difeis, kemer evid eun enor e ve scrivet ho hanoiou var damou paper staget ous dor ann ti-scol, paea ann *amende* evid dasprena ene ho bugale, mont gant joa d'ar prison, ma ve cavet eur barner benag divergont avoalc'h evid ho c'hondaoni, hag erfin gourc'hemenn ous ho bugale dioual da vont da aseza var dauliou ann ti-scol, pe autramant dioual da chilou kenteliou ar mestr-scol, ma ve casset ann archerien d'ho zi da bega en ho bugale evid ho c'hass d'ann ti milligetze, a so bet lavaret gant al lezen nevez e oa red he zarempred.

Pa vezo bet guelloc'h gant eur million tadou benag senti evelse ous lezen ann autrou Doue, neuze ec'h hellimp guelet ha kenderc'hel a rai ar Ferry o veuli he lezen fall !

Da C'houarnamant ar Republic he deus anzavet dre c'hinou Schelcher ne anaie Doue ebet mui : « Me so Dizoue ! » e vezo travoalc'h d'ar Gatoliket respont : Me gred e Doue. Pa lavar ar Republicanet, *non Credo*, ar Gatoliket a renc respont calonecoc'h, *Credo*.

Pa ho devezo ar gristenien discuezet evelse pegement a heuz ho deus e kenver ann dud fall ha dizoue, ar Republicanet a velo sclær hag int a hello enebi dalc'h-mad ous coustians ar bobl cristen.

Ar bobl a zihun dija e cals plassou, hag a so bet guelet ar Republicanet o coll el leac'h ma sonje dezho ho dije gounezet da viken.

Ar re ne felle ket dezho beteg hen digorri ho daoulagat gant aoun ho dije guelet e clasc petra ema e guirionez ar Revolution, a velo sclær breman ne fell dezho heulia ken lezen nemet ho faltazi hag ho ioulou fall! A enep Breuriez dizoue ar Franmasonet, e vezo æs tre sevel Breuriez ar gristenien.

Sottoni ar Ferry eo ann hini a ro deomp ann tu d'hen ober æs avoalc'h.

Sevel a enep al lezen fall-ze a so eun dever striss evid kement den en deus c'hoant kenderc'hel beza cristen hag honest, Hag heb dale, ma ve sentet ous hon aliou mad, ne vezo mui guelet ar Republicanet oc'h ober goab ken divergont oc'h hon enebiez ous ho lezen difeiz ha dizoue.

Ne vezo ket ous ar veleien e renkint entent, mæs ous ann oll gristenien eus ar Frans.

Poent eo e ve desket dezho, penaus oberou cuzet ar Franmasonet ne hellint morse beza treac'h da goustians eur bobl gristen, ha neus lezen ebet d'eus pers ann dud a ve goest da veza morse treac'h ous Doue.

(Civilisation). A.

Al lezen fall.

E Frans ez eus daou rumm tud ha ne vezint morse enoret ; ann dud cassaüs hag ar re ne ouzont morse pe du mont pa vez hano a Relijion.

Neus fors peger brein ec'h hello hor bro beza, n'eus fors pegen izel ec'h alfe coueza, hi a glasco bepred cuzet he oberou mezus hag he falloni dindan skeud ar Relijion.

Evid allout scriva en hol lezennou ar gassoni a enep Doue, eo travoalc'h dastum hon Deputeet hag hor Senatourien, ha lavaret dezho ober ho fossubl evid lacaat ar Frans da sponta. Hogen, evid lacaat ar bobl da veva evel tud dizoue, e ve red cahout goassoc'h eget ann traou-ze, goassoc'h eget malis eun neubeut tud fall, red a vezo ouspen chasseal e meaz ar vro ar re a labour, ar re a c'houzanv, ar re a bed, ar re a sonj, ha miret ar Franmasonet hebken.

Ne ket ken œs d'ar Ferry ha d'ar Paul Bert miret ar gourc'hemenn ho deus bet digant ar Franmasonet.

A dra sur, spontus eo ho deffe allet hor Ministret lacaat da veza dizoue en he lezennou, ar Frans e vije græt dezhi gueichall ann enor d'he gervel merc'h hena ann Ilis, hag ar poblou a renc respont atau mod pe vod evid ar re so dious ho ren, mæs en taul-man mar de guir eo bet græt ar c'hrimou-ze gant hor Ministret, ker guir eo ive int bet græt a enep ann darn vrassa eus ar Fransizien.

Ma velomp ann dud cassaüs a zisenor ar Gambr o counnari hag oc'h ober goassa ma hellont d'ar Relijion, etoues eun assamble hanvet evid derc'hel penn ous sottoniou ar Gambr, e c'hortosomp clevout ragtal respont calonec ar Gatoliket, hag hini ar re soken ne dint nemet mignonet al liberte.

Lavaret e vezo deomp marteze, penaus Senatourien ann tu dehou ho deus gouezet ober ho dever dre brezegennou cristen, a so bet anavezet e guirionez evel ar virionez gant hiniennou eus ann tu cleis (ar c'hreis), hag ar goulennou a helle lacaat ne-c'het ar Ministret mud-ze, p'ho dije renket respont, a oa gouscoude re sclær, pa oa red dezho anzavout ar pez a felle d'ar Franmasonet.

Digasset a vezo da sonj deomp d'eus ann encres a vije guelet o c'hoarveout dalc'h-mad gant ann assamble eus ar Senatourien, e vije disclæriet dezhi e rencje mervel evel Senat pe en em zisenori, hag ann encres-ze a vije ive hini ar vro, a c'hortose bepred hag ankenniet bras petra ho dije græt.

Ni hon deus sonj mad ive eus kement a c'hoarvezas epad ann devechou-ze, e velomp c'hoas ar Republicanet o counnari evel tud gouez hag o tiresoni, dreist peb tra ho deus discuezet kement a joa, ma vije bet lavaret ho devoa collet ho fenn, pa glevjont ar Président o lavaret ped ho devoa votet evid tenna ann autrou Doue d'eus ar scoliou ha lavaret ne vije ket desket ous ar vugale ho deveriou e kenver ar vro.

En eur ger, ni hon deus sonj c'hoas mad tre d'eus kement a oe græt epad ann devechou-ze a vrezel.

Hogen, petra c'hoarvezo breman ?

Ha ne glevimp netra ken nemet clemmou ar Senatourien cristen, e teu ar Revolusion dizoue da c'hourdrous tenna ho bugale digantho ?

Goude beza clevet tud calonec ha leun a feis oc'h enebi ous al lezen fall-ze ne de bet grœt nemet o clasc hor goasca atau goassoc'h-goas, ha red a vezo deomp plega d'al lezen milliget-ze pa vezo bet embannet ?

Nan da !

Abred pe zivezat e savo ar Frans d'eus ann toul lagen-ze, eleac'h ho deffe c'hoant he enebourien difeis he beuzi, ha neuze o veza guelet he unan pegen didalvez a oa ar sort lezen evid ar vro, e chasseo cuit ha didruez ann dud fall ho deus clasket ober kement a c'hoab outhi.

Mond a rai da c'houlenn scoazel digant ann dud calonec ho devezo poaniet eus ho guella o clasc renta dezhi he feiz hag he Relijion.

Breman, petra so d'ober ?

Sevel scoliou cristen e kement leac'h ha ma vezo possubl, evid ma ve kendalc'het deski d'ar vugale ho deveriou e kenver Doue hag e kenver ho bro.

Roomp gant largentez eul loden eus hon danvez evid sevel scoliou eleac'h ma vezo eta desket d'ar vugale petra eo e guirionez ann tiegez, ar vro hag ar Relijion. Astomp buhan, rag ne chomm mui cals amzer ganeomp,

Tremenet eo mare ar prezegennou ha deut breman mare ann oberou. A.

Eun den er mor.

Eun den oajet, bet gueichal e renc ann offiserien huella ar *Marine* a scriv d'ar gazeten le *Pélerin*, ar pez a ia aman varlerc'h, oc'h he assuri eo bet c'hoarvezet e guirionez ar pez a helloc'h da lenn.

Goude ar Revolution miz Gouere 1830, e oe tennet ann oll aumonierien a zivar ann oll listri brezel. Serten eo ne vije ket bet ken trist ann darvoud ma vije en em gavet eno eur belec pa c'hoarvezas eur maleur ker bras.

E 183..... al lestr a vrezel 4 ugent pez canol hanvet ar *Breslaw*, en devoa da gabiten eur martolot coz brudet caër epad brezeliou ann Napoleon kenta hag a oa hanvet Moullac. D'ar mare-ze, ann oll listri brezel a renke atau ober hent da vouel, ma neuze ann avel, ann tourmant hag ar mor furioret a ioa diæssoc'h da drec'hi d'ar vartolodet e-get ne deo hirio.

Ar gambr hanvet *poste*, eleac'h ma oa o chomm ann offiserien iaouanca eus ar vartolodet a ioa ennhi e bours ar *Breslaw*, eun dec offiser iaouanc benag leun a galon hag a fizians ive ec'h aljent paca, mare benag, ar rencou huella. Eno ne chome ket pell ann teot da ehana, hag e vije atau clevet etrezho, nemet pa renkent daou anezho sevel pep hini d'he dro d'ober he servich epad divheur amzer var bont al lestr, o conta ann historiou dudiussa, hag aveichou traou talvoudussa pa oant dreist oll bet assambles er studi, hag hanvet offiserien er memes deves.

Ann duc iaouanc .. a gontas din divezatoc'h ann histor a fell din da gonta deoc'h hirio ec'h en em gave eno assambles gant eur mignon mad dezhan Breizad evelthan ha cristen d'eus ar re vella, evel ma c'hoarvezas divezatoc'h d'ann duc iaouanc beza he unan. Charles X.... a ioa he hano. Anavezet a oa etoues he gonsortet dre he speret lemm ha dreist oll cristen, rag kelliæs gueich ma vije hano a Relijion etre hen hag he gonsortet, hen heb facha morse, a zifenne eus he vella he Relijion hag he Zoue. Siouas ! egis ma c'hoarvez peurvuia etre tud iaouanc eus ar memes oad, ar re all en em blije oc'h ober brezel dezhan, mœs hen ne voule respont ken dezho nemet e teufe eun devez e pehini ne helljent ket miret d'he veuli, abalamour d'he feiz ha d'he ners calon evel cristen.

Pemzec deis a oa abaoue ma oa diblasset ar *Breslaw* dious *Toulon*. Ann avel a ioa a benn caër evid paca Gibraltar. A veac'h ma oa digouezet en tu-man d'ann enezennou *Baleares*, pa savas eun tourmant spontus etro divheur goude creisteis. Souden e oe clevet ar c'hri ker spontus e bours eul lestr : « *Eun den er mor !* » Ragtal e taulèr er mor eur boue evid sicour ann den d'en em savetei ; ann den a oa bet taulet er mor ne zaleas ket d'he faca. Kerkent, ann offiser a ioa e servich d'ar mare-ze, a reas diskenn er mor ar c'hoket a oa stag adreonv al lestr, mæs ar vartolodet a so ho zro mont ganthi, ne ziscuezont ket cahout cals c'hoant da ziskenn ennhi. Re vras eo ann danjer, mont gant ann tam coz botes-ze da eur 100 metr benag dious ar *Breslaw*, da gerc'hat ar reuzeudic a so peget er boue, a so couls lavaret mond he unan a volontez vad da veuzi.

Ar c'hommandant Moullac neuze, a c'houlenn calonec, tud a volontez vad.

Charles X... en em ginnig da genta, tri offiser iaouanc a deu var he lerc'h, ha c'huec'h martolod a heul ar scuer a ro dezho ho offiserien, hag a c'houlenn mond ive gantho.

Neuze eo e savas beac'h hag anken var ar re oa chomet el lestr. Ann oll ankenniet bras, a chomm da sellet outho, hag a vell ar c'hoket o tostaat ous ar boue, sevel a zivarnhi ar martolot hanter varo, ha goudeze oc'h ober penn varzu al lestr evid dond endro. Hogen, tra spontus, a veac'h ma chomm gantho eur pennad hent cant metr da ober, ma teu eur voagen vras, eur spont, d'ober d'ar c'hoket cheinch tu, hag eun neubeut goude, e veljeur anezho peget eus ar guella ma hellont e kein ar c'hoket.

O velet eun dra ken truezus, ar c'hommandant Moullac na gred ket lacaat er mor eur c'hoket all gant aoun ec'h alfe mond ive da veuzi. Rei a ra en eur grena urs d'ann offiser a oa e servich, lacaat adarre al lestr en he hent hag he unan e tisken en he gambr da guzet ann daelou kenta en devoa scuillet abaoue ugent bloas, ha gouscoude meur a veich e oa en em gavet e danjer da goll he vuhez heb morse cahout aoun.

Ma mignon, ann duc... a hellas guelet gant he lunedou a dostae ann traou, tremenvan poanius Charles X... hag he gonsortet. Bete ma couezas varnezho eur voagen diveza evid ho c'hass oll ganthi evel en eul liser, e seblantas dezhan e prezege dalc'h-mad Charles X..., hag ann oll her chilaoue hag hen a gredas atau e sicouras ann den-ze he gonsortet da vervel evel cristenien, evel ma oa bet atau fidel da zifenn he feiz gristen e cambr al lestr *Breslaw*.

Eun neubeut bloavechou goude, ar c'hommandant Moullac, contr-amiral d'ar mare-ze, en em gave e penn eun neubeut listri en *Ocean Pacifique*. Coueza a reas clanv pa zigoueze gant he fregaden e pors ar *Callao*.

Goulenn a rea eur belec, rag ma oa deut sonj dezhan d'eus ar pez a oa c'hoarvezet pa oa e bours ar *Breslaw*. Siouas ! mervel a rencas heb gour. N'en devoa aumonier ebet var he fregaden, ha medisin kenta al lestr, a ioa Franmason, a viras ne oe digasset unan d'eus ar *Callao*. Divezatoc'h e oe gouezet, rag hen he unan a fougassas beza græt neuze micher ann diaoul.

Eun offiser coz eus ar Marine,
D. de D'H.

Da heul ann histor-ze, ha ne hellomp ket trugarecaat re ann hini en deus he scrivet evidomp, e plij deomp tenna d'eus ar gazeten *Voltaire*, petra benag ne deo nemet eur gazeten fall, eun histor all a lavar dindan ar memes hano eun darvoud all ker spontus, a ziscues pegen talvoudus eo ca-

hout eur belec var al listri.

Eun taul avel en deus scubet eun den a zivar pont eul lestr, hag he stlapet er mor.

Ann ekipaich en he sa var pont al lestr, ann offiserien er penn kenta, a c'hortos ankenniet bras, e lavarfe ann amiral eur ger evid mont ragtal da sicour ar reuzeudic. Ann amiral en he sa e kichen he vanc, ne seblant ket beza goal nec'het evid eur guel, mæs he galon a so rannet en he greis, hag e c'houlenn diganthan he unan ha lezel a rei o vervel dirazhan ha dirag ann ekipaich assamblet, heb ober ann disterra evid he sicour, ar paour keaz den-ze a ia da veuzi. Hogen, clasc he savetei a so lacaat var var buhez ugent den. Coll ugent evid æssaat savetei unan ! Re ann hini ve, ha ne ket possubl cass tud d'he sicour, mervel a renco. Gouscoude ann amiral evid amproui calon ha sujidigez he vartolodet, a c'houlen :

— Tud a volontez vad evid cass sicour d'ann den ze.

Ann hini a vije æt, a renke mervel. Ann oll her gouie mad, ha gouscoude a veac'h ma oa achu goulenn ann amiral, ma savas ho dorn ragtal ar 500 den eus ann ekipaich, ann offiserien er penn kenta.

— Trugarez, bugale, a lavaras ann amiral, gant eur vouez goloet o sec'ha he zaëlou a rede en despet dezhan. Kemerit ho plass adarre.

Etoues ar voagennou spontus, ann den en em zifenne atau eus he vella evid en em zerc'hel var ann dour. Marteze en devoa c'hoas fizians e vije saveteet dezhan he vuhez ! Neuze e savas var ar pont aumonier al lestr gant he supilis hag he stol, hag hen o trei varzu ar paour keaz reuzeudic martolot, a lavaras a vouez huell :

— Rei a ran did ann absolven eus da bec'hejou en hano ann Tad, ar Mab hag ar Speret-Santel, hag e reketan did mervel e peoc'h.... Ar beden !

Ann oll ragtal a zisoloas ho fenn..... Ann aumonier a lavaras ar beden evid ar re so o vont da vervel.

Ann tremenvan spontus-ze ne oa ket bet padet diou vinuten !!!

A.

Ar scoliou *real, evid netra* ha gant mistri-scol tud ar bed.

(Kendalc'h.)

Discuezet am eus anat avoalc'h deoc'h, me chans penaus ann oll Republicanet-ze a fougass kement gant ho scoliou *sense evid netra,* ne dint nemet furlukinet, hag ouspen, pa fell dezho e ve red ar scoliou, e guirionez ne dint nemet goaskerien tud. Lavaret am eus deoc'h ha desket, penaus ho scoliou sense evid netra, ne dint sort ebet evid netra. Ma ne renker ket mui ho faea dindan ann hano a viziou scol, e renker atau hen ober evel cargou nevez hag am eus, a sonj din, discuezet anat ive, penaus pa vezint deut a benn da sevel evid mad ho scoliou *sense evid netra*, evel ne hello mui paëa ar re so goest d'hen ober, hag a garfe hen ober loden ann dud paour er c'hargou a vezo da baëa, o veza brassoc'h, rag ma vezo muioc'h dispignou, e vezint ive beac'het cals goassoc'h evid ar pez ne renkent rei kent.

Eun dra vrao, ne sonj ket deoc'h ! Me a lacafe claoustre gant ar re fina pe ar re ar muïa divez anezho, ne gredefent ket disnac'h dirazon ar pez a lavaran deoc'h aman, na ne gredan ket ho deffe ann hardiegez da lavaret deoc'h dirazoun, penaus ar scoliou a so e guirionez evid netra, na soken ne bouezont ket muioc'h breman var ann dud paour, hag e rafen dezho anzavout, penaus oc'h ober van da sevel scoliou a vezo *sense evid netra*, n'int ket nec'het gant rei descadurez d'ar bobl, mæs gant ho frofit ho unan.

Evit petra e claskont-hi ober eun dra ken didalvez ? Eur veich all ec'h hellin hen discuez deoc'h, evid hirio e fell din rei deoc'h da anaout, penaus ne ket int ho deus cavet ar scoliou evid netra, ne hellint morse dond abenn d'ho sevel. Mignonet keaz, int ho deus laëret ar sonj-ze hag ann hano digant tud ho devoa, heb ober kement a reuz hag a drous, savet ar seurt scoliou, heb sonjal cahout evitho neb seurt profit. Ar Republicanet a ra goab ac'hanoc'h o fougassi rei d'ar bobl scoliou *sense evid netra*, hag int divez, a c'houlenn evelken diganeoc'h lavaret trugarez dezho, ha paëa dre ho voterez evitho ar voaperes ho deus græt ac'hanoc'h A hent all, ar furlukinet-ze a ra goab ac'hanoc'h e peb tra ha var peb tra, pa fougasssont kement gant ar goms *liberte*, ha kement-man a so cals goassoc'h eget ar pez a reont pa gomsont eus ann *descadurez evid netra.*

Me a lavare deoc'h eta ho deus laëret ar sonj hag ann hano-ze ann *descadurez evid netra* o c'housout ervad ne alfent morse ho rei d'ar bobl, var ar re oa e penn ar Frans araug 1789, ha n'ho deus nemet droug da lavaret anezho. Me a lavar deoc'h, penaus e 1789, dindan ar Rouantelez goz a gavont ker fall ha ker spontus, e oa e guirionez ann *descadurez evid netra,* na ne oa ket evel ho hini eur voaperez, eur gaouierez divergont. Evid hen discuez anat deoc'h, mignonet, e verkin aman deoc'h eun neubeut comsennou tennet eus eul leor scrivet gant eun den ne deo tam ebet a du gant ar Rouane coz. Al leor-ze eo : Descadurez ar bobl ha Revolution 1789, Scrivet eo gant eun den hanvet Albert Duruy.

Dindan ar Rouantelez goz e 1789, n'ho deus hor furlukinet hag hor gaouierien nemet disprij evithi ann descadurez a oa stancoc'h casi e peb leac'h e Frans eget ne deo hirio. Evid ar scoliou bihan hebken e vije dispignet beb bloas 20 million. Hogen, 20 million d'ar mare-ze a rafe daou ugent million d'ann neubeuta hirio ann deis. Kement a

oa a dud ha muioc'h soken e pep leac'h, o c'houzout lenn ha scriva eget ne gaver hirio. Evid ar scoliou huelloc'h, e velomp d'ar mare-ze evid 25 million tud a veve neuze e Frans, 562 scolaich gant 72,747 scolaer. Hirio evid 38 million tud, neus nemet 381 scolaich gant 79,231 scolaer. Kense evid 13 million tud muioc'h, n'eus nemet 6,484 scolaer muioc'h, ha rag-se, evid 3 scolaer var mil den e oa er vro araug 1789, n'eus mui breman nemet 2 dre vil.

Evid ann *descadurez evid netra* a so hirio e dalc'h ganeomp, setu aman petra a zigoueze e 1789.

Evid ar pez a sell ous ar scoliou bihan, ouspen ann tri c'hart eus ann ugent million a vije dispignet evitho, a deue d'eus ialc'h ann ilisou hag ann dud vad ho devoa lezet dre destamant lod eus ho danvez evid ar scoliou-ze, en henvelep fœson, penaus ouspen ann tri c'hart eus ar vugale a reseve ann descadurez-ze n'ho devoa netra da baëa, nag evel miziou scol, nag evel cresc var ar c'hargou. Evid ar re-ze a oa, ha ne ket evid ann oll, evid ar re-ze a oa, hag ann niver brassa eus ar vugale e oa ar re-ze, ez oa scoliou eta *e guirionez* evid netra, ha ne oant ket *sense evid netra* evid ann oll evel re hor gaouierien-ni n'ho deus nemet ann hano da veza evid netra, mæs e renker ho faea atau en eur fæson benag.

Evid ar pez a sell ous ar scolaichou, var ar 72,747 scolaer a vije ous ho darempred, daou ugent mil pe var dro n'ho devoa netra tout da baea pe da vihana neubeut a dra. Hirio. var 79,231 scolaer a zarempred anezho neus ket tre 5,000 ho deffe ho scolaich evid netra evid ann hanter pe ar c'hart eus ar pris. Hag hirio eo ar Budjet pe ar c'hargou, da lavaret eo, ann oll, a ro dezho ho scolaich evid netra pe casi netra, eleac'h neuze araug 1789, ma oa possubl rei ho scolaich evid netra pe evid hanter pris, da zaou ugent mil scolaer, ar pez brassa eus ann dispignou a oa græt gant tud ho devoa testamantet arc'hant d'ar scolaichou-ze abars mervel.

Setu aze, va zud vad, ar virionez en affer-ze. Lezit breman ann dromplerien, ann drubarderien hag ar gaouierien-ze o tont da fougassi dirazhoc'h eo int ho deus cavet ha reiset *ann descadurez evid netra* evid ar bobl, hag ec'h helloc'h disoursi ober goab anezho ha lavaret dezho ne ouzont lavaret nemet gevier, rag ar scoliou-ze sense evid netra a vezo e guirionez paet ha paet mad, dreist oll gant ann dud paour.

Ma clevit anezho oc'h ober goap ous ar Rouane coz hag o lavaret eo int, ar Republicanet, ho deus savet da genta ar scoliou *evid netra*, ne spontet ket ha n'ho pe ket aoun oc'h ober goab anezho, rag e mare ar Rouane e oa muioc'h scoliou eget breman. ha ne goustent netra d'ar bobl, hag e oant e guirionez evid netra, pa ne renke den ho faea e nep fæson. Lavaret mad dezho, penaus disamma ar re binvidic d'eus ar miziou scol n'ho deus morse reüset ho faëa, eo samma muioc'h a ze ar re baour pa renker creski ho c'hargou.

Ha ma c'hoarvesfe, siouas deomp ! e carfent rei descadurez ar scolaichou ive *evid netra*, guelet e rafec'h va zud keaz, pegement e ve cresket ho cargou. M'eus aoun ne gredefint ket mont keit all, aoun ho devezo ne ve enebet outho ha ne ve grœt goab anezho. Evidoc'h-hu, da vihana, va mignonet, grœt goab hoc'h unan da genta ous ann dud diskiant-ze ho deus cavet e oa ar scoliou evid netra, pa renker ho faëa muioc'h hirio eget gueichall.

Eur veich ell e livirin sclæroc'h deoc'h perag ho deus græt van da sevel e guirionez, scoliou *sense evid netra*, hag ive perag ho deus lavaret e vije bet Red darempred ar scoliou-ze.

A.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadureziou ann 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

Peb unan e oa bet merket he blass dezhan. Hiniennou a ioa bet chomet er ru evid diouall ann nor genta, hag hiniennou all a zioualle dor ar gouent en diabars. Pa oe clevet penaus commisseret Paris, Clement ha Dulac, a oa bet antreet dre ar chapel, e couent Relijiuset Carmes hag ar Barnabitet, e oe lavaret e vije bet sarret ar chapel, ous ann dud cristen soken, epad ar sizun, adalec 9 heur eus ar mintin, goude ma vije bet achu ann offerennou. Keit ha ma chome digor dor ar chapel e chome eun neubeut goazet da zioual ann nor, na ne lezent nemet ar merc'het da antreal. Evid ar voazet, ar re-ze a renke tremen dre ar gouent evid ma vije bet evesseat mad outho, evid dioual da veza surprenet, abalamour da veza bet dievez. Er c'heit-se, pors ann diaveaz a chome carget a verc'het, n'en em dennent cuit nemet da c'huec'h heur eus ann noz, hag ho devoa goulennet e vije bet merket dezho ar plass-ze a enor. Eno kenneubeut ne oa kemm ebet etre tud a renc huel ha tud dister, rag, pa ne oa c'hoant nemet da zifen ar Relijion hag ar Relijiuset, ann oll a dalveze kement ann eil hag heben.

Evel ma kemere ar Prefet hag he sclissen ho amzer abars laza ar Gabusinet, e oe red reisat guelloc'h ann traou, ha merca piou vije bet carget da zioual ar gouent epad ann noz. Mæs kement-se ne badas ket, kement a dud a zeue d'en em ginnig. Nemet pa oe anavezet mad penaus etro deg heur dious ar mintin, e neubeutea niver difennourien ar gouent, neuze e oe evesseat ne chomfe morse ho unan ar Gabusinet, na d'ar mare-ze soken, ha ma vije bet possubl rei kelou e peb leac'h e kear, kerkent ha ma vije deut ann dibotaillerien da glasc affer outho.

Epad pell amzer ne teuas sonj da zen da sevel bardellou, ha ma vije deut ann dibotaillerien araug

ar 16 a viz Here, ne vije ket bet diæs dezho dont a benn eus ho zaul. N'ho dije cavet var ho hent nemet eun neubeut doriou da zibotailla, na ne vije ket bet diæs dezho dont a benn eus ann noriou-zè Pa glevjomp petra oa bet c'hoarvezet e Paris hag el leac'h all d'ar 16 a viz Here, e oe caledet doriou ar sacreteuri, ar c'hæur hag ar c'hlaustr, ha staget outho moraillou d'oc'h ar re grea. Eun neubeut devechou goude, e oe græt eur bardell gant treustou teô adreonv dor ann diabars eus ar gouent. Divezatoc'h adarre, e oe savet eur bardell all gant treustou scoulmet etrezho gant barrinier houarn evid difenn ann nor a gass d'eus cambr ar porcher beteg en diabars eus ar c'hlaustr. Eur veich commanset difennourien ar Gabusinet da labourat eus ann tu-ze, ne ehanjont mui beteg ar moment diveza da grenvaat kement plas a helle lezel da antreal ann enebourien er gouent. Bemdez e vije savet eur bardell nevez. Eun devez e teu ar c'helou beteg ennomp penaus *draillerien* ar Gouarnamant ho deus sonj antreal er gouent dre ann nor vras a zigor var ar jardin, ha kerkent e saver adreonv dezhi eun eil dor hag hi bardellet.

Antronoz, ec'h anavezer penaus ez eus bet tennet cuit eun neubeut mein d'eus ar voger a ro var ar ru ar Roc'h-Huel dirag ar chapel. Ker buhan e touller eur foss doun er plass-ze, hag e saver eur bardell grenv da viret ne alje den antreal dre eno er jardin. Eun benag a sonj dezhan beza clevet, penaus ann *dorrerien* a fell dezho ober eun toul e creis moger scol ar gommun, evid dond er jardin dre eno, hag eun neubeut heuriou goude, kement toul a helle rei hent var ar gouent d'ann hini en dije clasket antreal ennhi dre ar jardin, a vez closet mad ha bardellet. A beb tu da vardell ar c'hlaustr he deus miret epad pedir heur amzer ous ann *torrerien* da vont var araug heb m'ho dije allet he dispenn, ez eus diou brenestr, unan a ro var lojeis ar porcher, heben var ar c'hlaustr. Eno e oa c'hoas savet diou vardell. Etretant, evid miret n'ho dije allet ar soudardet var varc'h antreal gant ho c'hezec e pors ann diaveaz, ec'h harper ous ar gael houarn a scô var ru ar Roc'h-huel ne alje digorri, hag e stanker ker mad ann nor vihan a zigor var ar ru, ne hell mui digorri nemet le-c'het daou droatad.

Red a oa c'hoas stanca ann diri a serviche da sevel d'eus ann traon d'ann astaij kenta. Red a oa miret ous ann *dibotaillerien* eur veich antreet er c'hlaustr, n'ho dije allet mont re vuhan bete cambrchou ar Relijiuset.

Evid diouall n'ho dije allet en em zervicha evidse eus ann diriou, e oe græt bardellou gant solieron savet ann eil eoc'h egile, ma vije bet allet sevel re nevez dre m'ho dije ann *dibotaillerien* dispennet re a zindan. Unan eus ann diriou-ze a oe stanket ragtal, hag epad eis devez ne oe mui possubl mont eus ar c'hlaustr bete cambrchou ar Relijiuset nemet dre eun hent stris meurbed, lezet etre treustou bardell ann diriou all.

Evid achui difenn en daill-ze ar gouent, ne oe mui d'ober nemet sevel eur bardell all e laë d'ann diri dre beleac'h ec'h helle an *dibotaillerien* paca ann astaich kenta. Ne teuas sonj d'ober hounez nemet d'ann deves kenta a viz Du, ha ma vije bet savet e doare, ann torrerien, m'ervad, ho dije renket labourat epad ann noz penn-da-benn. Egis-se ann Tadou ho dije allet tremen c'hoas ann nosvezse en ho c'houent, hag nemet dious ar mintin ne vije bet possubl tostaat ous ho c'hambrchou hag ho diframma dioutho.

Hogen,evid sevel ar bardell-ze e vije bet red labourat a hed ann noz,etre ann devez kenta hag an eil deves a viz Du. Ann Tad Adolphe, guardian ar gouent, o cavout dezhan e oa en em scuizet travoalc'h ar Relijiuset hag ho mignonet, ha ne vije ket re dezho discuiza breman eun neubeut heuriou goude beza roet aotre d'he sevel, a sonjas e vije bet guelloc'h dezhan hen difenn egis a reas. Ar pez hebken a hellas cahout diganthan ann autrou Pothier, belec, ne scuize morse, a oe he aotre evid lacaat digass pevar c'hant duliou keuneut a oe liamet etrezho gant neud orjal hag a oe taulet en diriou dreist ar solieriou, ha taulet varnezho eur bern treustou. Eun dra gaer a oa guelet gant peu sort calon, gant peu sort aket e teue oll difennourien ann Tadou d'ho sicour ober ar bardellou-ze d'en em zifenn. Ann autrou Ernest Arnous-Rivière a oe, da genta, he unan o cass al labour en dro, mæs abars pell amzer, e teuas ive da labourat a unan ganthan ann autrou Perrin, mestr micherour evid sevel ties, ann autrou Guillard, calvez, ann autrou Pitre Baranger gant daou eus he vicherourien, etc., etc. Tud avoalc'h a gaver dalc'h-mad evid digass ar pleinch ar soliou hag ann treustou, d'eus penn all ar jardin beteg al leac'h ma'z eus ezomm anezho. Ann autrou Guillard a oa en em garget da sevel dreist pep tra bardell ar c'hlaustr. Kense pa lavaro d'ann 3 a viz Du, pa lavaro d'ann *dibotaillerien* hag hen en he sa en tu all d'ar bardell savet ganthan : 5 heur amzer am eus poaniet ha c'houezet evid he sevel, mæs deg heur ne vezo ket re deoc'h evid he dispenn. Ar gilvizien hag ar paveourien a hellas, guir eo, grude poania outhi pedir heur amzer gant boc'hili, ober eun toullic ennhi, mæs ne helljont ket dond a benn da c'hounis varnezhi, na ne hellas ket beza discaret gantho, red e oe dezho kemer eun hent all evid mont en tu all dezhi.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Queinnec, bet cure e Ploneour-Lanvern, a so hanvet cure e Lanhouarne.

Ann autrou Grall, cure e Lanhouarne, a so hanvet cure e Spezet.

Ann autrou Perrot, belec iaouanc, a so hanvet cure e Ploneour-Lanvern.

Hanoiou ar c'hloer iaouanc ho deus resevet ann urs a Abostolerien, d'ar Sadorn Fasc, 8 Ebrel 1882.

Amelin, Jos-Lois-Vari, Poullaouen.
Bacon, Alfred-Lois, Kemper.
Caroff, Iann, Plougoulm.
Cloastr, Eujen-Frances, Kerber.
Colin, Frances, Guipavas.
Deniel, Iann-Frances, Plonevez-Locrist.
Ferec, Youen-Vari, Plonevez-Porzay.
Goraguer, Daniel-Simon, Goulien.
Gourvil, Jos-Herve-Mari, Castel-Paul.
Guegen, Lois-Teofil-Mari, Douarnenez.

Guegen, Paul-Villou, Plouzeniel.
Lein, Lois-Vari, Castel-Paul.
Le Moal, Youen-Vari, Commana.
Madec, Youen-Vari, Lampaul-Guimiliau.
Maguet, Iann-Lois, Guimiliau.
Pichavant, Frances-Mari, Plouhinec.
Quentel, Jos-Vari, Lambezellec.
Riou, Youen, Dineault.
Robin, Frances-Mari-Rene, Treflevenez.
Rousvoal, Frances-Mari, Scrignac.
Saillour, Lan-Vari, Guitevede.
Saliou, Biel-Vari, Kerber.
Stephan, Paul-Per-Vari, Pont-'n-Abad.

Mari-Jeanne Mahe hag eun neubeut micherourezet all eus Nezerez Landerne, ho deus roet eun donezon a 68 lur ha tri guennec, dastumet gantho evit sicour sevel var leïn menez Montmartre (menez ar verzerien) e Paris, Ilis ar Galon Sacr a Jezus. Ra vezo cals re all da heulia scuer vad ar merc'hed madelezus ha devot ma ! !

Madou ann douar.

Atan e kendalc'h ar marc'hajou da veza ker fall ha ker fall, evid ann dud divar ar meaz. Distaul eo ann hini a so e peb leac'h.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 26 lur 6 g. eleac'h 26 lur 12 g.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 29 l.; segal, 19 lur 10 g.; hey, 20 l. 10 guennec; kerc'h, 21 l. ; ed-du, 16 l.

KEMPER. — *Dissadorn 15 a viz Ebrel 1882,* (dre ann 200 lur.)

Guinis 27 l. 10 g. — Segal 16 l. 10 g. — Hey 17 l. 10 g. — Kerc'h 17 l. »» g. — Ed-du 15 l. — Avalou-douar 5 l. 10 g. A.

MARKIS PONTCALEC.

(Kendalc'h)

VIII.

PALES BIHAN SCEAUX.

Ann autrou markis Pontcalec, kerkent ha ma pareas, a reas eus he oll c'hallout evit cahout sicour ha scoazel digant ann dud galloudus a oa en amzer-ze er Gear-benn. Eur sonj hebken a oa en he spered ha n'her c'huitae morse ; savetei Breis-Izel ; ober ma vije miret hiviziken he lezennou coz hag he guiriou ; rei sicour d'he genvrois goall-gasset, ho zenna eus ann dienez, miret outho da vervel gant ann naon ha dre ar gernez. He vignon bras, ann autrou comt de Laval, a deuas d'hen sicour, en eur zigori dezhan doriou tiez ann dud galloudussa, en eur zigemer e paleziou bihan ann duchentilet vrassa tout eus rouantelez Bro-C'hall ; — tuchentilet hag a glaske evelthan savetei ar Roue bihan Lois XV, a dre zaouarn he vouard ann duc d'Orleans, mes en eun doare hag eun abec dishenvel bras eus hini ann autrou markis. — E pales bihan Sceaux eo e cavas ann digemer guella hag ive ar guella scoazel, evit cass da benn he affer bras meurbed. Eno eo e oa gant he amzer, evel eur Rouanes vihan, Anna-Louisa-Benedict de Bourbon, dukes du Maine, merc'h-vihan d'ar brezeller bras meurbet, he hano Conde. O tevi gant ar c'hoant da sevel c'hoas dreist he renc, da veza, ne lavaran ket tre rouanez a Vro-C'hall, mes da vihana pried da vouard ar Roue bihan houma ne c'hoantae nemet eun dra : guelet ann duc d'Orleans torret eus he garg, evit ma vije roet ar garg-se d'he fried, ann duc du Maine. Evit lavaret guir, herves testamant ar Roue bras Lois XIV, ar garg a vouard epad bugaleach Lois XV a dlie digouezout d'ann autrou duc du Maine ; mes cuzulierien ar Roue ho devoa torret testamant ar Roue coz, ha roet ar garg-se d'ann duc d'Orleans, hanvet Filipp d'Orleans. Kement-se, a dra sur, a zisplijas cals d'ann intron vras Louiza de Bourbon a glaske bepred beza er renc huela. Clasc a reas ober eus he oll galloud evit torri ar c'hoant bras he devoa evid discar Filipp d'Orleans eus he garg, ha da lacaat seveni penn-da-benn testamant Lois XIV.

Dastum a rea eta endro dezhi kement hini — tuchentiled ha tud all, a bep stad, a bep renc, a bep corn a Vro-C'hall — en devoa d'en em glemm eus ann doare ma oa renet ar vro, evit ho dougen da sevel a du ganthi enep gouard ar Roue bihan. Evit miret na vije gouezet doare eus he zroiou camm, ann intron dukez ho c'huze guella ma helle dindan mantel alaouret ha goall-skedus ar festou-nos.

Var dro pemzec deis goude ma oa digouezet Clement Pontcalec e Paris, Louizic seven — dukes ar Maine a gare cals ann hano-ze, ha kement a oa deut mad dezhi a dlie he gervel evelse — Louizic seven eta a roe en nosves-se, en he fales bihan a Sceaux, unan eus ar festou bras-se a vije hanvet « nosveziou ar *C'hann-Loar* » en amzer ma oa beo ar Roue Bras Lois XIV, leshanvet ar Roue-Heol. » Mes abaoue ma oa maro ar Roue bras, ann nosveziou fest-se o devoa chenchet cals ; eleac'h beza hebken nosveziou a blijadur, a ebatou, a c'hoariou a bep seurt, e oant deut da veza eun doare er gis-nevez d'en em guzulia a eneb gouarnamant ar gouard pe ar rener, e peleac'h ar gavaillerez pe ann dispac'herez a oa cuzet dindan ann hano a ziverr-amzer. Ne lavaran ket deoc'h na vije guelet mui tamm c'hoari, tam ebat e pales bihan Sceaux ; ar c'hontrol so guir : bragal, fringal, c'hoari, marvaillat ha dansal a ree ann dud eno euz goualc'h ; pep nosvez a vije caëroc'h-caër ; pep hini eus ann teodou lijer ha flemmus, eus ar sperejou lemm ha bilimus, a c'hoarie guella ma helle evit gouzout piou en dije gounezet ar maout, ha piket ar vrava he chupen da vouard ar Roue bihan. Darn all a glaske gounit ar païn en eur vragal ; lod all ar c'hilloc en eur zansal ; lod all ar scoëjou, al loïzou aour en eur c'hoari cartou. Ann dud a spered bras evel ar barzed en em gemmeske etoues ann duchentilet galloudussa ha pinvidica a oa en em zastumet eno evit c'hoari coloennic eus ar Rener — da lavaret eo o vouzad eus ar gouard, ann duc d'Orleans. — Ha kement-se oll a vije græt evit derc'hel sonj eus plijadurezou ar Roue coz. hag enori he hano meurbet brudet. Mes dindan ar vantel gaër ha scanv-ze e oa cuzet meur a drubarderez. Epad ma iea coroll ann dans endro gant ann dud iaouanc a gare fringal, epad ma oa lod all, deut da veza dall ha bouzar dre ann aket bras a lakeent da c'hoari tricon, eun guchennad vad a duchentilet, deut da veza a du gant ann dukes, a gemere pers en he goarizi hag en he c'hassoni eneb ar rener ; trei a reant ho daoulagat hag ho sonjou varzu bro ar Spagn, e peleac'h e rene neuze Filipp V, mab-bihan da Lois XIV. Evitho, evel gueichall evit ar Roue bras, meneziou ar Pirenee na zispartient mui Bro-C'hall eus Bro ar Spagn, nadeue ket memes en ho spered ar sonj e teuent da veza traitourien d'ar vro, en eur glasc discar ann duc d'Orleans eus he garg a vouard e kenver Lois XV hag eus he garg a rener pe gouarnour e kenver Bro-C'hall a bez.

(Eur pennad all eur veich all.) X.

Bulletin de l'Association financière de France.

Après un moment d'arrêt qui n'a pu que profiter à la consolidation des cours, la cote semble devoir rentrer dans une période d'activité. Cependant il ne faut s'engager que sur des valeurs sures, soit garanties par l'Etat, soit garanties par leurs fonds de réserves, ou par la solidité des opérations des diverses Sociétés.

D'ailleurs l'Association financière de France est toujours à la disposition de sa nombreuse clientèle pour la renseigner d'une façon absolument impartiale sur les placements à effectuer. Depuis qu'elle a l'honneur de conseiller les nombreux lecteurs de ses bulletins, aucun d'entre eux n'a eu à s'en plaindre. Au contraire, des centaines de lettres sont là pour témoigner des services que nous avons rendus à l'épargne.

L'Association financière de France tâchera de mériter, par tous ses efforts et sa loyauté, la confiance que le monde catholique a bien voulu lui témoigner.

Nous traversons un moment difficile. Bien des établissements sont atteints, parce que les engagements pris par eux à la fin de la crise de Janvier sont loin d'avoir été tenus. Ces établissements demandent et cherchent par tous les moyens à proroger leurs engagements, mais le crédit commence à leur faire défaut et un effondrement est peut-être à craindre pour plusieurs d'entre eux.

C'est pourquoi nous demandons instamment à nos lecteurs de nous donner confidentiellement la composition de leur portefeuille. Nous nous empresserons de leur procurer tous les renseignements désirables pour leur éviter des pertes qui pourraient être considérables si on ne s'y prenait à temps.

Le marché des Rentes s'est relevé sensiblement après un instant d'hésitation qui avait pesé sur les cours. Le 3 0/0 avance à 84.17, l'amortissable à 84.40 et le 5 0/0 à 118.32.

Les actions de la Société générale de laiterie doivent revoir des cours bien supérieurs, aussitôt que le marché aura repris l'activité qu'il a perdue. Il suffit pour cela de se rendre compte des recettes encaissées par cette entreprise et de l'avenir auquel elle est appelée, car on n'ignore pas que toutes les affaires reposant sur l'alimentation parisienne prennent chaque jour un développement mathématique.

Le succès de l'émission des actions nouvelles de la Banque *Franco-Américaine* s'accentue ; ce résultat prévu est appelé à exercer une grande influence sur le développement du commerce français ; la prospérité du pays dépendant en partie de notre exportation. Une Société qui se consacre aux affaires réelles de Banque, sans spéculation, doit prospérer. Les actions nouvelles cotent déjà 520 francs ; il est grand temps de souscrire. Fondée en Décembre 1880, cette Société dont le siège est à Paris, 10, rue d'Argenteuil, a donné en 1881, 10 0/0 provenant d'opérations commerciales.

Crédit de France.

Le Crédit de France qui était coté la semaine dernière 530 est maintenant au-dessous du pair.

C'est avec regret que nous constatons cette baisse que nous avions, hélas ! bien prévue et annoncée d'avance.

Nous ne pouvons que répéter aujourd'hui ce que nous n'avons cessé de dire depuis longtemps : Débarrassez-vous de cette valeur, il en est temps encore ! Il n'y a des chances de hausse que par des efforts peu probables du groupe.

Banque de Lyon et de la Loire.

La faillite de la Banque de Lyon et de la Loire vient d'être déclarée. L'ancien sous-directeur de cette Banque est déjà arrêté et un mandat d'amener vient d'être lancé contre le Directeur.

On assure que M. Savary, député de la Manche, et président de cette Société ne doit qu'à l'immunité parlementaire de n'avoir pas été l'objet d'une mesure semblable.

Voilà qui n'est pas fait pour encourager les actionnaires de la Société des coupons commerciaux à répondre à l'appel de fonds qui leur est demandé par le Conseil d'administration de ladite Société.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

GUÉRISON

CERTAINE ET PROMPTE

De l'Asthme, bronchite, catarrhe, rhume, oppression, insomnie, toux nerveuse, névralgie, par l'**Amadou** et l'**Elixir anti-Asthmatiques** PATRIGEON, pharmacien à Evreux.

Dix années de succès. Traitement peu couteux.

Dépôt à Quimper, chez M. MORPAIN et les bonnes Pharmacies. — Prix de la boîte : 4 francs. — De la 1/2 boîte : 2 fr. 50 . — Flacon élixir : 3 francs. — Envoi par la poste.

La conversion du 5 0/0.

L'*Association financière de France*, capital 1,200,000 francs, 1, rue Grange-Batelière à Paris, indique à tous les porteurs de 5 0/0, les moyens les plus sûrs et les plus simples de ne pas souffrir de la conversion qui paraît imminente.

A condition de prendre les devants sans attendre que cette conversion soit officiellement décidée, les porteurs de 5 0/0 peuvent conserver un *revenu au moins égal* SANS DIMINUER LES GARANTIES NI CHANGER LA NATURE DE LEUR PLACEMENT.

Indications gratuites à toute personne qui en fera la demande à l'Administrateur de l'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière, à Paris. (Joindre un timbre-poste pour la réponse.)

"SOL LUCET OMNIBUS"

FORTUNE POUR TOUS PAR L'ÉCONOMIE

Vente **à terme** et **à crédit** d'Obligations françaises **à Lots, Ville de Lyon, de Paris** et **Crédit Foncier.**

Versements mensuels : **CINQ FRANCS** pour les coupures et **VINGT FRANCS** pour les Obligations entières.

Les numéros des Titres sont remis au troisième versement, et, de ce jour, toutes les chances du tirage sont acquises au Souscripteur.

Pour tous renseignements, s'adresser, en joignant la réponse, au

COMPTOIR FRANÇAIS DE L'ÉPARGNE

117, Rue Saint-Lazare, 117. — PARIS

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED-BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest euz ar Franz : 2 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset biviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 29 a viz Ebrel 1882.

Romanet !

Ar Republicanet eus ann tu cleis, pa ne ouzont mui petra da lare, na ne gavont mui ræson vad ebet da respont da re ann tu dehou, a glasc ar muia ma hellont miret outho da brezec.

En devez all, ann autrou'n Escop Angers a zivar ar gador prezec, a ioa o tiscuez d'ar Republicanet penaus herves al lezennou, n'ho devoa ket guir d'ober a enep ar Relijiuset ar pez ho deus græt.

Brisson, Presidant ar Gambr, a falvezas ganthan enep peb guir, a zivar he gador a Bresidant, miret outhan da genderc'hel, mæs ann autrou Freppel ne falgalonas ket, hag a gendalc'has o lavaret dalc'h-mad, penaus al lezennou a dlefe beza ingal evid oll sitoianet ar Frans, hag e oa ker Frances ar Relijiuset evel ann dud all. Neuze re ann tu cleis en em lacaas *oll* da chouhal ne oa ar Relijiuset nemet sitoianet eus a Rom, Romanet, lavaret sitoianet a Rom.

Me meus aoun, ann dispac'h a savas er Gambr d'ar mare-ze, a dlie beza henvel ous ar gounnar a vije guelet var ann dachen e mare ar baianet, pa veler ar gristenien o tont evid beza dispennet gant al loenet gouez.

Ar memes cassoni eo atau a vir outho da velet ar sclærijen, d'ann dud fall-ze ne ouzont nemet plega ho glin dirag ar mestr oll-galloudec, pe hen a vezo eun Impalaer paian, pe hen a vezo ar Gouarnamant dizoue.

En aner e vezo m'ho devezo ann amzeriou skignet atau muioc'h-mui var ar bed sclærijen ar Relijion hag ar feis cristen, en aner eo m'he devezo poaniet ann Ilis da vellaat ar bobl ha da zeski dehan beva ! en em gavout a rai atau eun neubeudic tud gouez ha paian a rai ho fossubl evid goassaat atau, hag a zihuno pa vezo couezet ann deveziou maleur evid ann oll boblou.

Tra souezus ! ann dud-se en hon touez, neus ken hano hirio gantho nemet *liberte, egalite, fraternite*, na biscoas neus bet guelet goassoc'h enebourien evitho d'ann oll comsou-ze !

Dalc'h-mad e vent clevet oc'h implija comsou c'houeet ha lavaret a vouez huel, ha gant sicour ar c'homsou-se, ar Vinistret hag ho mevelien Republicanet a denn ann dud d'eus ho zies, a laca ar gemennadureziou e leac'h al lezennou, a denn digant ar re a vez goasket gantho ho guir da zougen clemm dirag ann tribunalou ordinal, hag e carfent ober dezho mont dirag tribunalou ne ouzont barn nemet a du gant ar Gouarnamant, ha ne ouzont ober ken goudeze, nemet clasc lacaat ar vro da sevel a enep ar veleien hag ar Relijiuset, e tamallont dezho beza cals re c'hlout.

Conchen ar Gambetta, ar *Glericalisme, setu ann enebour*, he deus padet eur maread amzer, mæs eur veich couezet ar minister vras, e renke coueza ive ar gonchen-ze, ha setu ma eo bet kemeret breman gantho eur gonchen all, var digare ar brezegen grœt gant ann autrou Freppel.

Ar Glericalet eo achu breman ho amzer, hag ar Romanet eo ho deus kemeret ho flass.

C'hui sonj deoc'h eta, Gambetta, italian teo ha lard, eo dereat evidhoc'h prezec e Frans eus ann diavezidi.

Ha c'hui Wilson, ha n'hoc'h eus ket sonj mui hoc'h deut d'eus Bro-Saoz !

Evidhoc'h-hu Spuller, aleman d'eus bro *Bade*, goest e vec'h d'hon lacaat da ziroll da c'hoarzin, pa peus aoun ne ve ket.... ar re all Fransizien guirion !

Mar d'omp Romanet gant ar Pab, c'hui so ive Romanet gant Garibaldi.

Roue ann Itali o tont er gear a Rom da lemel eul loden eus he rouantelez divar ar Pab, en deus græt diou gear eus ar gear vras-ze. Ar Republic a Frans he deus choaset al loden difennet gant ar Franmasonet, mæs catoliket Frans so bet guelloc'h evitho al loden all, all loden gristen, e peleac'h ez eo prisoniet ar Pab.

Etre comsou ann Tad Santel ne hell ket fazia, ha cleze ann Itali ne ve ket diæs he dorri, ar bed a renco choasout heb dale.

Neus fors penaus eo, hag e teufe ar Gatoliket d'en em assambli e Rom, ar Pab cals muioc'h eget

n'ho deus græt beteg hen Rouanteleziou Rom ne sponto ket, eleac'h mar deo ankenniet bras oll boblou ann douar, ha soken Roue ann Itali, o velet assamble ar Franmasonet a dle en em gavout er bloas-man e Rom e loden ann Italianet.

Ann amzeriou so trist ha tenval, ha gouscoude ec'h hellomp hen anzavout heb aoun da fazia, Rom ar Pab a vezo c'hoas en he za, pa ne vezo mui sonj ez eus bet biscoas eur Rom a suje d'ar Franmasonet. A.

Coulinet ar Republic.

Etoues ar Republicanet ez eus tud diskiant mar so, hag egis ma lavar ann dud, peurvuia ar re-ze a so coulinet eus ar c'henta class. Neus ket pell e verkemp deoc'h ar pez en deus græt Prefet ar Sarthe a enep Relijiuset Sant-Beneat e Solesmes.

Hogen, ar Prefet Obissier, Prefet ar Vienne, eo en deus græt ann dra diskiant a fell din hirio da gonta deoc'h!

Ar Vreuriez Relijiuset ous pehini en deus clasket chican, eo ann hini a ioa o chomm gueichall e Liguge e kichen Poitiers.

Varlene e oant bet chasseet e meaz eus ho zi, mæs abaoue e oa deut ar c'helou da Boitiers e oant distroet d'ho zi en despet da gemennadureziou ann 29 a viz Meurs.

Petra oa guir e kement-se ?

Den ebet nà helle her gouzout ervad.

Kense, Prefet ar Vienne a gassas diou veich ar c'hommisser kenta d'eus Poitiers da bresbital Liguge evid goulenn digant ann Tad Bouleau, person ar barræs hag ann Tad Romary, cure, alc'hueziou ann ti. Hogen, evel m'ho devoa ann Tadou-man respontet dezhan ne oa ket dereat dond da c'houlenn digantho alc'hueziou eun ti ne oa ket bet fiziet ennho, hag eus a behini e oant bet casset cuit, ar Prefet, evid gouzout petra oa c'hoarvezet, a reas he sonj cass tud da Ligugé evid anaout ar virionez. Cass a reas eta ar c'hommisser hag eun neubeut soudardet, ha serjantet poliss oc'h he heul.

Eur veich digouezet e tal ar gouent, int a c'houlennas digor e hano al lezen ; hogen den ebet ne respontas outho.

Ha neuze e commansas adarre labour ann dibotaillerien, egis m'en deus græt gueichall Andrieux, hirio cannad ar Frans e *Madrid*.

Potaillou Ligugé a reas evel potaillou ar Relijiuset all, ne oent ket goest enebi ous ar Radicalet.

Ann doriou soken ne rejont nemet ober van d'en em zifenn, hag abars nemeur e oent torret.

Tud ar Prefet a hellas neuze antreal er gouent mæs ne oa den ebet ous ho gortos. Ne oa den ebet mui er gouent.

Hogen, egis ma oa bet lavaret gant Goblet, e oa bet toullet e *Solesmes* caoiou hag henchou coulinet dindan ann douar, Prefet ar Vienne a sonjas ec'h alfe c'hoarveout ar memes tra e Liguge, ha kense petra benag ne gaver den ebet mui, sclissen ar Prefet a glascas ar pez ne gavé ket hag en em lakejont da furcha kement toul a gavont er gouent.

Erfin, ec'h en em gavjont dirag ann nor a glose eun tamic cardi er pors, hag oc'h he velet closet ker mad evel ma oa, e seblantas dezho e oa cuzet ann oll Relijiuset adreonv ann nor-ze.

Hi a dlie beza e guirionez, pe guir en tu all d'ar speuren e clever trous eur re benag a seblante beza beo.

Ar Relijiuset eo a dlie en em gavout eno, rag ma renkent beza cuzet en eun tu benag, ha ne oa bet cavet netra e nep leac'h, petra benag ma oa bet furchet kement toul ha kement corn-tro a oa en ti.

Ar c'hommisser kenta a dostaas er penn kenta gant ar chelp e creis he zargis, hag a c'houlennas digor e hano al lezen. Digorrit 'ta, emezhan e hano al lezen ! unan, daou, tri ; ha kerkent emaint a veac'h gant ann nor.

Diæs ne oa ket bet dezho dibotailla ann nor, ha setu ragtal daouzec coulin don, coulinet guirion coulinet pevar paô o lemer peb hini d'oc'h he du, dre gement hent a gave digor dirazhan. Lavaret a rer soken, penaus etoues ar c'houlinet don-ze, ez oa eur c'houlin du. A dra sur ez oa henes en devoa commanset d'ober trous, hag e oa, ar Relijiuset a oa en em guzet dindan furm ar goulinet.

Sclissen ar Prefet oll spontet he deus græt evel ar goulinet hag a so en em lakeat ragtal da redec, o toui, mæs atau re zivezat, ne vije ket bet paket mui.

Siouas ! ar Republic a vel e peb leac'h Relijiuset Sant-Beneat, ha ma teufe eun deves e sonje dezhi ne ve hini ebet mui, e ve guelet, m'ervad, oc'h en em chasseal he unan, gant aoun da goll ar mod d'hen ober.

Ne vezimp ket souezet gant-se, rag evel a ouzhoc'h hoc'h unan, ne heller eosti nemet ar pez so bet hadet.

Hor Republicanet ma vijent bet fur, ho dije allet ober traou mad, mæs n'ho deus ket, ha n'int deut abenn d'ober nemet falloniou.

Na ne vezo ket red beza saouzanet ma c'hoarvez gantho, goude beza desket d'ar bobl da sevel a enep kement tra ma oant boaset da enori sevel a enep ar Republicanet.

Ha ne ket int ho deus breman ann enoriou hag ann danvez !

Cavet ho deus e oa mad ar plassou da gemer, ha breman e cavont ez int mad da zerc'hel. Hogen dond a rai eun deves ma lavaro ar bobl : Red mad e ve gouscoude en em glevout.

Da gahout piou ez ai neuze ar Republic ?

Digant piou e c'houlenno-hi sicour ha scoazel ?

Ha dond a rai d'hor c'havout-ni conservatourien ho deus gouezet morse nemet enebi ouzomp ha controlia hor feiz hag hor Relijion ?

. . . . . .

Evelken, red mad eo hen anzavout, ne gaver ket tanc ker brao coulinet evel ar Republic hag ar Republicanet !

(Petit Moniteur). A.

Ar Penn-moc'h treac'h da Zoue.

Hirio eul loden eus ann dud, hag evel ma hell oc'h her c'hompren, ne dint ket eus ar re fura, eleac'h dougen varnezho metalennou aour, nag archant na cuevr, a zoug dious ho breac'h pe dious ho gouzoug skeud eur penn-moc'h en aour; dreist oll etoues ar Radicalet, e caver guella servichourien ar penn-moc'h. Peus nemet sellet ma ne fell ket deoc'h credi, piou so o tribi d'eus beol ar Republic. Hirio pa so bet chasseet Doue eus he dra, he chomm mui ken Doue nemet ar penn-moc'h.

Er sizun all e tigoueze Guener ar Groas. Hogen m'ho pije lennet ar gazetennou Radicalet, ho pije guelet ennho, penaus er bloas-man da genver ann devez-se, e vije bet drebet kic oc'h e daou vanket var'n-ugent e Paris, hag e 14 el leac'hiou tro-vardro.

Guelet ho pije allet ive, penaus e *Sant-Denis* ne vije bet paet nemet 15 guennec evid pris al lein, hag e vije bet evid ar pris-ze « bouellou-druz » d'oc'h c'hoant.

Bouellou druz ! Ne anavezit ket ragtal moc'h ar Republic ?

Nemet ne oa mui hano d'eus moc'h aour, æt e oant da pennou moc'h lard, hag ann oll a voar n'e ket diæs larda ar re-ze gant peb seurt boued, peb tra so mad evitho, ha kement-se eo a ra dezho beza henveloc'h ous hor mistri.

N'en em glasker nemet pa ver henvel ann eil ous egile.

Ha nemet rag ma'z int henvel ann eil dious egile, m'ho deus en em zastumet da genver ann deis-ze evid ober goap ous feiz ar gristenien, rag ne oa netra da zouja d'eus ho fers.

Guir eo ez eus lod anezho n'ho deus ket cavet travoalc'h ober goap ous ar gristenien, fallet so bet gantho ouspen ober goab ous ann autrou Doue he unan.

Cavet so bet eur sitoian hanvet Pigassou, a oa scuis beza bet dianavezet beteg hen, hag henez, (eur scrivanier eus ar gazeten *Figaro* eo hel lavar deomp), ne ket bet travoalc'h dezhan dribi goadigennou da genver Guener ar Groas, mæs lavaret en deus ouspen n'en dije ket allet ann autrou Doue miret outhan dribi dioutho d'oc'h he c'hoant Pigassou, a hent all, a so eun den hag a voar beva. Roet en deus da Zoue mare ar banket penn-da-benn evid he buluhi gant eun dalm gurun.

Ma hell achui he vern ebars beza lazet, Pigassou n'en devezo tam douetans ebet mui, n'eus Doue ebet !

Evid ho lacaat da ebata ha da gemer eun tam benag ho plijadur, me a lacai aman eul loden deus pennadou-scrid Bernadille var Pigassou.

Pigassou, te so eun diskiant ! Te garfe e teufe ann autrou Doue da lezel he c'hurun da gouezа var ann douar, dress d'ar mare teus merket dezhan evid da laza pa vijes o tribi goadigennou gant da sclissen fall. Hen eta a renc suja did ha da laza etre c'huec'h heur ha cart ha c'huec'h heur hanter! Ann heur-ze so dereat evidout en daill, mæs marteze ne ket ken dereat evithan. Red eo din hen anzavout, mar deus eun Doue, petra benag ne gredes ket, hen a so ken libr eveldout da choasout ann heur a blij dezhan.

O Pigassou, ouspen did a so er bed-man. Ha me gred, ez eus meur a villier d'eus ann eil penn eus ar bed d'egile, ho deus bet ar memes sonjeson eveldout, nemet ho heur marteze ne de ket da hini Ann autrou Doue ne renc ket senti ouzhoc'h oll, na neus ket kement-se a val lezel he gurun da gouezа ragtal varnezho. Hen a hell cahout pasiantet ha choasout he vare, rag m'en deus ann oll eternite evithan, evel m'ho deus her c'hredet cals re all ne oant ket Pigassouet, mæs a oa hanvet Sant Augustin, Bossuet, Fenelon, Descartes, Pascal, Leibnitz, Montalambert, Chateaubriand, Lacordaire hag eun neubeut tud all eveldho, n'ac'h eus nemet disprijans evitho m'ervad.

Me ia a du ganeoc'h, Bernadille, me gred penaus ar Pigassou speredus na hell cahout nemet disprijans evid tud ken diskiant, rag ar re-ze a gred e Doue evel bugale a ve gred dezho lonca ar goassa sottoniou.

Peus nemet sonjal, kenvroïs, ar penn-moc'h aour hag ar penn-moc'h lard, ne anavezont ken Doue nemetho ho unan.

Ne fell ket dezho gouzanv ec'h alje re all beva en ho c'hichen, hen discuezet avoalc'h ho deus pa ho deus sarret kement a scoliou libr evid lezel digor doriou ho re nemet ken.

Hag eo abalamour ne fell ket dezho ec'h alje ar re all ober guelloc'h evitho, m'ho deus choaset eur penn-moc'h aour evid ho Doue, ha ma veler anezho o tribi eur penn-moc'h lard da genver devez Guener ar Groas.

Ma ! lezomp anezho d'en em ziscuez evel m'emaint e guirionez.

Evidomp-ni, dalc'homp evidomp al liberte evid hol loden.

Ha ne sonj ket deoc'h eo hounez al loden guella?

Ah ! m'ho dije redet al lonkerien goadigennouze hon Ilisou da genver ar Iaou Gamblid, petra ho

dije guelet ?

Eun niver bras a gristenien o pedi heb ehan dirag ann auteriou, ha ne c'houlennent digant ann autrou Done nemet truez evidhoc'h, ha ne glaskent ket he velet oc'h en em venji.

Ha te, Pigassou, evid carga da gof gant « bouellou druz », ac'h eus choaset ann devez e pehini eo maro Jesus-Christ evid savetei ann dud.

Te, Pigassou, ne d'oud nemet eun digalon.

Græt ac'h eus goab ous da Zoue hag hon hini, rag ma sonje did e oa maro...

Ha gouscoude, fazia cals ac'h eus græt, rag iaouancoc'h eo goude daou vil bloas eget da Republic, n'he deus evid c'hoas nemet dec bloas, ha ne de ket guelloc'h evid-se.

Béo eo, ha ne vev nemet o sonjal pardoni did, rag mar de bras da grim he vadelez a so c'hoas cals brassoc'h.

Breman eta ec'h helles en em veuli egis a giri, penn-moc'h aour pe penn-moc'h lard. bez treac'h keit ha ma helli, Pigassou ar Republic, dond a rai ar mare did da heugi, ha neuze e vezo guelet petra oud goest d'ober.

Neus heur ebet, a lavarer evid ann dud calonec, ni a velo, pa anavezi ema o vont da zigorri evidoud dor ann eternite, ma credes ober evel deac'h pa oas o kemer da lod d'eus goadigennou ann dud difeis, ni a velo ha credi a ri c'hoas difenn ous Doue da laza gant eun dalm gurun.

(Petit Moniteur.) A.

Marvaillon a dreus hag a hed
Egis ma za hirio ar bed.

EIL GONFERANS ER C'HRANCH.

(Kendalc'h.)

Lez-Breis. — Hag an aeret bihan ive ta pa deuont d'oc'h cof ho mam !

Boudedeo. — An aeret bihan a renc clasc ho chans, rag ho mam ne deus ket a leas, na ne ve ket e chasseal da baka preis evitho.

An Hermit. — Setu ive petra erru gant ar paour keaz bougreet en em laca var rollou ar Framassounet. Eun ouvrier a lavare da eur Framassoun a ioa poulzet er c'hargou huel : Evidoc'h oun en em revinet er Revolution diveza ! — Goas a ze, breur ; mæs ententit mad, c'hui n'oc'h bet morse nemet eul leue bris, ha me avad, ententit, n'oun ket eur vioc'h nevez alet. (ar judas !)

Ian. — Abaoue ma'z eus tud, neus ket bet guelet a hed an hentchou, dre vro Frans, kement a voazet en ho ners, en ho galloud, o pourmen ho mizer. Ho breudeur sanset, ar Framassounet-chef, a neun en eur mor a vadou, mæs eleac'h ingala lod etre an dud keas, ho deus votet evitho, desevet ma oant dre ar promessaou alaouret, e lavaront dezho : Laouichen ! kit diouzomp ! It da c'houlenn guenneien, bara, guiscamant, bouteier digant ar veleien hag ar gristenien guirion, ken a deuio an heur ma roimp deoc'h urs d'ho laza ! It vermin ! It ampouezoun ! ni ho calvo pa vo ezomq

An Hermit. — Cheu! ar Framassounet-chef eo a laca ar Framassounet-lost da gredi eo pinvidic parfount ar Relijiuset hag ar veleien er parreziou, hag evit dont aben deus a ze, na reont, eun tachad so dija, nemet cass dre ar post ha beb sizun, ma ne ket bemdes, pacajou paper divarben an ties arc'hant, evit sanset ho fedi da daul en ho banc, ar sac'hadou aour a dle bec'hia sol ho grinoliou.

Ian. — Ann dra-ze a so evit dispos, a neubeudou sperejou ar bobl da gahout e ve mad avoalc'h lemel digant beleien ar parreziou, an tamic paeamant a douchont digant ar C'houarnamant, pehini a so dleour d'an Ilis.

Eur vouez. — Nag a droidelleres a so gant ar Framassouniach, ar c'hagn bilimus-se !

Lez-Breis. — Hag eo ! petra dime ? Neuze eta ar vam aer ne zifen morse he re vihan ?

Boudedeo. — Eo e kement-se ; ha guelet am eus er Martinic hag e meur a leac'h all, ar Boïkira pe ar sarpant-cloc'her, doc'htu ma sante danjer, o tigori he veg, hag eun hanter doussen reigou munut o tisparissa a drenv skilfou ha muzellou bilimus ho mam.

An Hermit. — Er memes tra e rass ar Framassounet, rag ma lezont er vizer ar re reuzeudic a zin F***, diana e cuzont guella ma hellont ar c'heas janfoutre, pa ve e danjer dirag ar justis, goude beza græt eun taul cokin benag. Setu just perag e labouront a eneb ar veleien, rag ma crioni haro var ar vissou, ar c'hrimou ; a eneb ar justis, dre ne fell dezho ne ve mui nemet Framassounet da varnerien, a enep an arme hag ar jendarmeet, rag ma'z int da genderc'hel an urs vad. Na ehanint ken d'ho laïsisa, da lavaret eo, troet e Framassounet ar veleien, ar barnerien, an archerien. Neuze avad e vezo ebat en dud ; ar veleien a brezego al laeronsi, ar barnerien a gemero pers evit al laer a enep an den laeret, ar jandarmeet hag ar soudardet a sicouro al laeron, hag a laco ar menotou d'ann hini a vezo bet rinset he zireten. Setu eta en eur ger, petra lavar ar Framassounet lard d'ar re dreud : Breur, clasc da dam boued egis ma heli, dre laeronsi, dre vuntreres, dre an tân goal, neus fors nemet hom lezi-ni da neun en eur mor a vadou, ha bez disoursi var ar pez a erruo ma'r bez pinset, rag etrezomp-ni, unan pe unan as tiscravo. Hag evel-ze eo a erru. Neus danjer ebet, ententit va zud, evit ar Framassoun ho laza-c'hui, diana ma'r gell cahout he repu etouez he vreudeur.

Lez-Breis. — Lavarit divarben bouet an aeret.

Boudedeo. — Leas a iafe gantho pa vezont bihan ; brassoc'h, e claskont ju d'eus frouez a so ; ar re goz a gar ar c'hic.

An Hermit. — Er memes tra, pa ve eun den iaouankic c'hoas er Framassouniach, e cred parfet ema en eur breuriez a dud vad, chentil, breudeur pere n'ho deus ken affer nemet en em garet, bompansi, hag en em sicour. A neubeudou kement-se e tesko eva ju. Er c'haout a ra e lochennou ar Framassounet. Mæs eur guin all a ve discarget ive dezhan, ha ne ket er gornaillen eo e za. Bez e eun doctrin pehini heb mecha ar c'horf, a ra coll ar feis hag ar skiant vad. Neuze eo, evel an aeret ez er d'ar c'hic ha d'ar goad. Ar goad a sinifi al lubriciteou abominabl a reont, hag ar goad eo crueldet sauvach ho ioulou, hag ive ho oberou pa hellont cahout an tu.

Lez-Breis. — Ha croc'hen an aer ?

Boudedeo. — An autrou Doue en deus taulet ar c'haëra mantel var an aer. Ne ket estoun en deus Satan er choaset, da ober ennhan e genta lochen dre guz. Pa vane an aer en eol, e credfer guelet o lugerni eur rivier mein prisius. Pa gomprener enhi oc'h ober he lamm ker pront hag eur bir, o pignat er guez buhanoc'h eget eur c'has-coat, o chassa en he ginou, chatal, amprevanet, labousset dre an ners hebken deus he lagat o virvi, pa deuer da evessaat pegement e deus a finessa, a ners hag a ijin, peger buezec eo, pegen imoret ha pégen pegus en emgan, ez oc'h tentet da lavaret : Na piou ec'h hello herzel ous ar sarpant ? Na piou a vezo treac'h dezhan ?

(Eur pennad all eur veich all) J. M. C.

Eur guennegic mar plij.

Pa so bet hano da baea d'ar Prussianet ar somm bras spontus a c'houlennent evid mont cuit eus hor bro, ar gazeten *Petit Moniteur* he devoa goulennet sicour ann oll merc'het e Frans evid ho c'hass cuit cals kentoc'h. E neubeut amzer e oa bet promettet dezhi ouspen 200 million, hogen ne hellas ket cass ann traou da benn evel m'he devoa c'hoant. Hogen, hirio e fell dezhi renoueli evid sicour ar goustiansou, ar pez he devoa græt neuze evid chasseal ann enebourien eus hor bro.

Ar pez a rea merc'het ar Frans e 1870 evid renta al liberte d'ar vro, m'ho deus c'hoant, ec'h alfent hen ober hirio adarre evid renta liberte ar Relijion d'ho bugale.

Eul lezen fall, eul lezen a valeur a so bet votet gant ann diou Gambr, eul lezen a lavar chasseal Doue dious ar scoliou ha lacaat en he blass ar scoliou *red* ha gant *mistri seol tud ar bed.*

E peleac'h ema ar vam a alfe hirio heb mez cass he bugale da zarempred scoliou ar Gouarnamant.

Siouas ! ni her goar ervad, al lezen a so atau al lezen neus fors peger fall e ve, hag ann hini a voar sevel a enep d'al lezen ne de ket eur sitoian mad.

Bezit eta dinec'h lennerien, ne fell ket din aman hoc'h alia da gemer ho fusuillou.

Ne ve ket possubl mui lavaret e vemp Conservatourien, ma teufemp evel ar Republicanet da lavaret d'ar bobl sevel a enep ar re so o ren ar vro.

Ar pez so mad evid ar Republicanet, ne de ket mad evidomp, ha kense a c'houlennomp aman digant ar groagez cristen sevel scoliou a enep scoliou.

Ar Gouarnamant n'eus ket bet falvezet ganthan gouzanvi scoliou all e kichen he re.

Hen oa ar c'hrenva ha kense en deus discarret scoliou ar re all.

Savomp eta scoliou all. En daill-ze ec'h hellimp æssoc'h a ze dond abenn eus eul lezen fall heb mont a enep al lezen.

Ia ! mæs evid hen ober, a lavaroc'h, e ve daô cahout arc'hant ha cals soken....,

Mâ ! Pe vern-ze ? savomp arc'hant etrezomp hag a hent all, ne ket daô e rofe peb unan eur c'hement all, petra benag e renker cahout cals.

Gant cals beradou dour e vez græt ar steriou bras.

Cals tud a so hag a alfe dioueret æs avoalc'h eur guennec bemdeis.

Ma ! lacomp e ve cavet eur million tiegeziou a alfe peb hini anezho rei eur guennec bemdeis.

Da benn fin ar bloas, e vije resevet 18 million digantho.

Setu peu sort burzud a garfemp e raje ar bobl evid sicour ar pez so bet hanvet ganeomp *guenegic ar scoliou libr.*

Hor mignonet ne chomm mui gantho nemet d'ober mad ho sonj ha da velet penaus e ve possubl reisat ann traou evid dond a benn d'hen ober.

Ni hon deus cavet petra ve mad da ober, ha ne espernimp netra evid-se. Ar re all a rai d'eus ho zu ar pez a vezo red.

Aman, ne heller ket fazia, e clasker renta liberte he goustians da beb den.

Hogen, al liberte na hell ket beza prenet heb poan nag heb labour.

Al lezen nevez ne glasc ken nemet he lemel diganeomp.

Ar pez ve red eta da ober, a ve dasprena hol liberte gant ar guennec bemdeziec-ze.

Savomp eta ragtal hag heb argila *guennegic ar scoliou libr*, hag heb dale ar vugale a gavo scoliou d'oc'h c'hoant ho c'herent, hag ann autrou Doue a gavo en hor scoliou-ni ann templ hag ann auteriou ne hell mui ho c'havout ebars e scoliou ar Gouarnamant.

Groagez cristen, pennou tiegez en em gavit nec'het gant enor ho tiegez ha feiz ho pugale, mar fell deoc'h ec'h alfe dont hor sonj da vir, deuit a du ganeomp, ha ne vezo ket diæs deomp cass ann traou da benn.

Evid Doue eo e labourfoc'h ; Doue a vezo hor

bro diveza, hag hor bro er bed-man ne de ken nemet ho tiegez cresket.

(*Petit Moniteur*). A.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadureziou ann 29 a viz Meurs.

(*Kendalc'h.*)

Hag ar *Phare de la Loire,* d'ann 28 a viz Here, n'en devoa ket mez lavaret : Soudardet ar gouent ne seblant ket beza da sponta cals arauzho. Eun 200 benag ec'h hell beza anezho ! Ha pebes difennourien !!! Ho guelet a rer a hed ann deis o pourmen etre eur garrennat coll hag eur garrennat carotes.

Beb ann amzer, e savont ho daouarn etrezec ann eê, mæs n'ho deus evel clese etre ho daouarn nemet ho chapeledou.

Ma vijent guelet o pourmen er jardin hag o lavaret ho chapelet, me chans ne helle den miret outho d'hen ober. Hogen, scrivanourien ar *Phare de la Loire* en em gavas er gouent d'ann 3 a viz Du, a hellas guelet ho unan, gant ho daoulagat, penaus ho devoa gouezet ober eun dra benag all. Ouspen, casset e oe ragtal d'ar gazeten radical eur respont ker crenv ne gredas moulla nemet eun neubeudic anezhi.

Heb mont pelloc'h, e fell deomp discuez c'hoas ne ket bet diæs d'ar *Phare de la Loire* lavaret *ia* ha *nan* var ar memes tra. D'ann 28 a viz Here, difennourien ann Tadou ne ouzont nemet lavaret ho *chapelet*, ha d'ar 4 a viz Du, e tiscuez anezho deomp o pistiga gant clezeier moan ar re a glaske discarr ar bardellou, ha kement-se dre ann toullou bihan a oa chomet dre ann treustou ebars e bardell ar c'hlaustr. Kement-man ne oa nemet gaou, na ne hellomp het miret d'hel lavaret a vouez huel. Red eo beza e guirionez ken divergont hag ar *Phare de la Loire* evid allout lavaret evelse assambles *du* ha *guen*. Epad ma oa ar voaset o labourat evelse en diabars eus ar gouent, ar merc'het bodet oll assambles e pors ann diaveaz, a scoulme garlantesiou ha curunennou evid ho staga dious dor ar chapel hag ar c'hroasiou. Var ann oll gurunennou-ze e vije æs d'ann oll lenn ar c'homsou-man : Beva al liberte ! Beva ar Gabusinet ! Ia, merc'het cristen, fizians hon deus ec'h hello al Liberte grizienna c'hoas en hor bro. Evid ar Gabusinet, alies ho deus renket plega ho fenn evid lezel ann tourmant da dremen, ann tourmant a so æt abiou dezho, hag int a so chomet en ho za. Ar veich-man c'hoas ec'h hellint dioual da veza bruzunet ha discarret ; *fizians !* Beva a raint !

Evid ann Tadou, epad ar miz diveza-man, ar gouent ne oa mui ar gouent. Ann ti-ze bete neuze ken sioul ha ken didrous, ne vije mui clevet ennhan nemet trous ann eskenn hag ar maill. Ann trous a rea beb noz, heb gouzout dare dezho kement all a dud dastumet en eur memes plass, a leze a veac'h gantho eun neubeut heuriou beb noz evid cousket ha discuiza, ha peu sort discuis !

Gouscoude e veler anezho didrous hag atau e peoc'h, o vont eus ann eil rumm d'egile, o lavaret atau eur goms madelezus d'ann oll, hag o sellet ous al labourou e vije græt dirazho hag evitho. Atau e vijent cavet ker laouen ha ker laouen ; lavaret e vije bet penaus en affer-ze ne oa hano ebet anezho. Epad ann oll abardaeveziou-ze e vije bepred guelet eul laouenedigez hag eur joaüsdet ne hellimp morse ho disonjal. Ho mignonet a lavare oll ann eil d'egile : A dra sur, ann ners calon a ziscues ann Tadou d'ann oll, ne teu ket dezho eus ann douar, mæs d'eus Doue eo e tle dont pa hellont kenderc'hel kement e peoc'h e creis trubuillou ha poaniou a beb seurt.

Ne ve ket possubl sonjal, nag eun neubeut, ous ann niver bras a dud cristen a zirede da gemer pers en oll lidou eus ar Relijion a vije græt c'hoas er chapel.

Da vemdeis, couls ha da sul, e vije leun tenn ar chapell d'ann oll offerennou, ha bras meurbet niver ar re a felle dezho reseo ar gommunion er chapell benniget-ze. Da zeves gouel ann Oll-Sænt e oe roet ar gommunion da 1,200 den. Evid cana gousperou ar gouel couls hag evid ann diou sulvez all araug, na vije ket cavet e nep leac'h eus ar chapell plass avoalc'h m'he dije allet eur spillen coueza var ann douar. Lavaret so bet deomp penaus eur serjant *poliss* en devoa contet e oa deut eun 30,000 den d'ar gouent da zeves gouel ann Oll-Sænt. Evid guir, ha ne deo nemet leal hel lavaret, ann Tadou Cabusinet n'ho deus morse en ho frezegennou lavaret eur ger a enep ar Gouarnamant. Na soken er mareou diveza, pa oant ken ankenniet gant ar pez a helle c'hoarveout gantho, ne oent clevet o lavaret ann disterra. Morse, ne vije clevet tam disurj gantho. Ar *spierien* poliss a vije guelet dalc'h-mad o pourmen e pors ann diabars, hag ho devoa aveichou ar fallagriez d'ober van da antreal er chapell evid lavaret ho chapelet, ar re-ze ho deus allet lavaret d'ho mistri eo evelse ma oa bet tremenet peb tra.

Beteg ar Guener 29 a viz Here, ne oe clevet trous ebet er ru. Serjantet poliss a oa eun tam mad anezho bodet dalc'h-mad etal ann nor, hag evid lavaret ar virionez, e rencomp anzavout penaus ne oa ket possubl en em zerc'hel guelloc'h. D'ann 29 a viz Here dious ann noz, eun tamic araug ann heur eus ann hanter-noz, eun doussen lamponet a zeuas etal dor ar gouent da chouhal ar *Marseillaise,* ha da stlapa mein eus ar re vrassa dious dor ar ru Roc'h-huel. Eun den eus ann enorapla a so e Naonet, ann autrou Chancerelle, a oa oc'h antreal er gouent ; eur mean a gouezas var he doc, hag a veac'h ma oa antreet er pors, ma pacas var he zorn eun tam coat bras spontus. Eun

den iaouanc, mignon bras d'ann Tadou, a zastumas ive eun neubeut flac'hadou.

Antronoz, 30 a viz Here, ann doussen lamponet a savas da hanter cant pe vardro hag e hellas kear Naonet guelet eun dra ken heuzus, 50 lampon oc'h ober goap ous ann dud honest a zirede d'eus peb corn ar gear da zifenn ann Tadou Cabusinet. Ann autrou'n Escop he unan ne oe ket espernet kenneubeut ha Commission ar C'honseil jeneral. Int ho devoe ho lod evel ar Relijiuset hag ho mignonet all, d'eus injuriou ann dornat lamponet-ze. Kelliæs gueich ma vije clevet ar rummad lamponet-ze oc'h ober goab ous ar Relijiuset er ru, e save d'eus pors ann diabars eus ar gouent moueziou hor mignonet d'hor meuli, na ne alfe den compren pegen diæs e oe deomp miret ous mignonet iaouanc ar Relijiuset d'en em deuler var ar vanden canailles-ze ha da scuba buhan ar vanden chass tanius-ze.

Er c'heit-se, e peleac'h en em gave ar poliss ? En em dennet e oa cuit. Arabad e ve deomp credi penaus e oa ann autrou Mear Naonet en devoa ho zennet, *espres-caer* en nosvez-ze dious ru ar Roc'h-huel evel dious ar ru Zu. Marteze, evel m'en azavas goudeze he unan, evel evid deis ann 3 a viz Du, ann autrou Lechat ne oa mui netra e kear evid ann 29 hag ann 30 a viz Here ! Marteze eun benag all e kear, savet huelloc'h evithan, en devoa kemeret ann dorn evid allout dichadenna a enep ar gouent ar peb falla d'eus lamponet kear evid ma vije bet savet etrezho ha difennourien ann Tadou, ha ma vije bet cavet evelse eun digarre d'ar Prefet da lavaret e oa he zever difenn ar Gabusinet, hag en dije rag-se cassset soudardet da loja er gouent. A drugarez Doue, ann Tadou hag ho mignonet a ziscuezas kement a basiantet, ne hellas ket c'hoarveout ar pez a c'hoantea ar Prefet, na ne savas na dispac'h, nag emgann. Goude ann 31 a viz Here, ne veljomp mui hini ebet eus al lamponet, ha nemet d'ann 3 a viz Du, ne teujont mui endro. Ker scuiz e tlient beza goude beza chouhet kement ar *Marseillaise !* Ezomm e tlient cahout da ziscuiza. Gounezet mad e oa ho eis real gantho ! A hent all, egis m'her guelimp divezatoc'h e tlient beza digabestet d'ann 3 a viz Du.

Hogen, d'oc'h a beleac'h e teue al lamponet-ze ? D'eus ar prisoniou ! Ar re-ze oa bet guelet ouspen eur veich dirag ann tribunal, hag ann dud a justis en em gave etoues hon difennourien, ho anaie mad eur gals anezho. Ar re all a seblante beza diavezidi. A dra sur, hon enebourien oc'h anaout mad n'ho dije ket cavet e Naonet lamponet avoalc'h d'ober eul labour ken divalo, a oa bet æt dija da glasc el leac'h all ar bandennadou canailles a dlie dont da enebi e kichen ar gouent d'ann 3 a viz Du a enep ann dud honest. Ar pez a so sur eo e vijent paet. Hen anzavet ho deus ho unan. Hiniennou anezho a douche 8 real ha lod all 6 real, ha soken 5 real, rag be oa lod a rea ann droug a galon vad heb beza paët.

Digant piou e touchent-hi ho fæamant ? Ne alfemp ket hel lavaret deoc'h, rag n'hon deus ket allet gouzout ; eun neubeut hanoiou hon deus clevet evelken, hag e hellomp assuri deoc'h, penaus e oa ar Franmasonet e penn ann oll brezel-ze a rer deomp.

Abars achui var ar pennad-man, eo dao deomp respont ous ar pez so bet goulennet aliæs diganeomp. Perag son ar c'hloc'h ? Perag ann oll bardellou-ze ? Evid lavaret ar virionez, e caver cals tud, hag int a lavar omp en em zifennet re bell amzer. Travoalc'h e vije bet evid ar re-ze ma vije bet torret eur veren benag var hor c'houent, dibotaillet ha divoraillet eun nor benag. Ar re-ze ho dije cavet guelloc'h ma vije bet deut ann Tadou, a volontez vad, er meaz eus ho zies, goude m'ho dije ar serjantet poliss lakeat dezho ann dorn var ho scoas.

(*Eur pennad all eur veich all.*) A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Podeur, person Rosnoën, so hanvet person-canton e Riec.

Ann autrou Morgant, person Plougoulm, so hanvet person-canton e Guipavas.

Ann autrou Rogel, person Sant-Thonan, so hanvet person e Rosnoën.

Ann autrou Leven, cure e Plouider, so hanvet person e Sant-Thonan.

Ann autrou Le Bihan, cure e Sant-Martin-Montroulez, so hanvet cure e Plouider.

Madou ann douar.

Var marc'had ann ed, ne gaver ket cals a varc'hadourez, ha c'hoas eo diæs meurbet guerza. Ar priziou a gendalc'h atau heb mont cals a du ebet.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 27 lur 2 g. eleac'h 26 lur 6 g.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 29 l. 5; segal, 19 lur. 5 g.; hey, 20 l. 15 guennec; kerc'h, 19 l. ; ed-du, 16 l.

KEMPER. — *Dissadorn 22 a viz Ebrel 1882,* (dre ann 200 lur.)

Guinis 27 l. 10 g. — Segal 17 l. »» g. — Hey 18 l. 10 g. — Kerc'h 17 l. »» g. — Ed-du 15 l. — Avalou-douar 5 l. »» g. A.

— Dissadorn, en em gave ar foar-goz Hanter-Ebrel evid ar c'hezec, ha petra benag ma oa diredet cals tud d'ar foar, ha ma oa deut cals kesec gantho, neus ket bet guerzet cals kesec, rag d'eus gar Kemper neus ket diblasset ouspen daou ugent wagoniat anezho, ha d'ar bloavezion all, e vije casset cuit ouspen hanter-cant wagoniat peurvuia. A.

Bulletin de l'Association financière de France.

L'espace nous est trop mesuré dans ce court bulletin pour que nous puissions passer en revue toutes les valeurs. Nos lecteurs savent, et nous leur rappelons le fait en cas de besoin, que nous sommes à leur disposition pour tous les renseignements qui peuvent leur être utiles. La correspondance intime et confidentielle supplée avantageusement à la publicité du journal ; entre correspondants on peut s'expliquer plus librement.

Donc, adressez-vous à nous pour tous vos intérêts matériels. Nos renseignements et nos relations sont à votre disposition. Ne craignez pas de nous mettre à contribution ; vous nous trouverez toujours heureux de vous rendre service.

Beaucoup d'entre vous reconnaissent aujourd'hui le prix d'un conseil donné en temps utile. Notre plus grande satisfaction est d'avoir évité des ruines à nos amis...

Pourquoi n'avons-nous pas pu répandre davantage nos appréciations ? Parce que beaucoup de lecteurs ont craint de nous confier leur portefeuille. Aujourd'hui ils le regrettent ; mais il est temps encore de réaliser beaucoup de valeurs, si l'on ne veut pas tout perdre.

Tout l'intérêt du marché s'est concentré cette semaine sur les actions de Sociétés de crédit. Ainsi que nous le disions il y a huit jours, certains établissements sont particulièrement visés, non pas par une spéculation à la baisse, mais par les détenteurs mêmes des actions de ces Banques. Les ventes qui se sont produites, venant directement de l'épargne, ont d'autant plus impressionné la Bourse que les réalisations semblaient être fondées.

Nos rentes ont du payer leur tribut au mouvement de réaction qui s'est produit la semaine dernière sur la plupart des valeurs ; mais leur fermeté n'a pas tardé à se faire sentir. Le 3 0/0 s'inscrit à 83.87 ; l'amortissable à 54.10 et le 5 0/0 à 118.30.

Les obligations foncières 4 0/0 que le Crédit foncier émet actuellement à 480 fr. et par coupures de 96 francs obtiennent les faveurs de l'épargne.

Le public trouve dans ces titres une sécurité absolue et un revenu net de 4 0/0 ; ce qui est un taux d'intérêt convenablement élevé quand il s'agit de valeurs de tout repos.

Signalons aussi les obligations à lots des emprunts 1879, qui gagnent en fermeté à mesure qu'elles approchent de leur entière libération.

Les acheteurs bien avisés, mettent en ce moment en portefeuille les actions de la laiterie dont les cours sont très-avantageux.

Parmi les Sociétés de Crédit tenues en suspicion par les détenteurs mêmes de leurs titres, nous remarquons la Banque Parisienne, le Crédit de Paris, le Crédit de France.

Les lecteurs qui ont suivi nos conseils doivent s'applaudir d'avoir pu se débarasser des actions de ces Sociétés. La Banque Parisienne s'inscrit à 535, le Crédit de Paris à 380 et le Crédit de France à 390.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

La maison médicale Encausse et Canésie, 57, rue Rochechouart, Paris, qui depuis dix ans fonctionne avec un succès constant, vient dans le but de se développer et de créer des succursales dans les principales villes de l'Europe, de se constituer au capital de *six millions de francs*.

Cette Société émet douze mille actions de 250 francs chacune, sur les 24,000 formant son capital ; le premier versement n'est que de 25 francs !

Cette affaire présente de bonnes garanties ; les bénéfices annuels, outre l'intérêt de 5 0/0 sont évalués à 1,569,840 fr., c'est-à-dire à 25 0/0 du capital engagé.

Les appels de fonds qui seront éloignés l'un de l'autre, ne s'exécuteront que par fractions de 25 francs et encore chaque fois seulement qu'une succursale sera construite et installée, — gage indéniable pour l'actionnaire.

Nous engageons nos lecteurs à ne pas laisser échapper l'occasion qui leur est offerte de concourir à une affaire honnête et digne d'être recommandée, aussi bien au travailleur qu'à l'épargne sérieuse.

Pour souscrire et se renseigner, s'adresser à l'Administrateur délégué, au siège central, 57, rue Rochechouart, Paris, qui enverra à toute personne qui en fera la demande le prospectus détaillé.

Les ennemis de la religion et de l'ordre social multiplient avec une activité satanique tous les instruments de propagande. Les défenseurs du catholicisme et des principes conservateurs ne doivent pas être moins actifs et sont dans l'étroite obligation de donner leur concours aux œuvres de foi et de bonne presse. C'est répondre aux recommandations si pressantes de Sa Sainteté Léon XIII. Les publications de la Société générale de librairie catholique, dirigée avec tant de zèle et d'intelligence par M. Palmé, méritent d'être particulièrement signalées. Livres, revues, journaux édités par cette librairie ont tout à la fois les mérites du bon esprit dans la rédaction et du bon goût dans l'exécution, la dernière assemblée de ses actionnaires a voté l'émission de dix mille actions nouvelles, et cela pour permettre à la Société générale de développer ses entreprises de librairie déjà si prospères et de créer une Caisse de retraite pour le Clergé et une Caisse de prêts aux écoles libres.

(*Correspondance St-Chéron.*)

Les nouvelles actions émises, comme les anciennes, au prix de 500 fr., portent intérêt depuis le 1er Janvier et donnent droit aux dividendes de l'exercice en cours.

Pour deux motifs, l'Epargne doit rechercher ce placement : d'abord, à cause des intérêts religieux et moraux que la *Société générale de Librairie catholique* représente si dignement, et ensuite pour les rapports fructueux que les actionnaires en retirent annuellement.

Adresser les demandes à M. Victor Palmé, 76, rue des Saints-Pères, à Paris.

GUÉRISON

CERTAINE ET PROMPTE

De l'Asthme, bronchite, catarrhe, rhume, oppression, insomnie, toux nerveuse, névralgie, par l'**Amadou** et l'**Elixir anti-Asthmatiques** Patrigeon, pharmacien à Evreux.

Dix années de succès. Traitement peu couteux.

Dépôt à Quimper, chez M. Morpain et les bonnes Pharmacies. — Prix de la boîte : 4 francs. — De la 1/2 boîte : 2 fr. 50 . — Flacon élixir : 3 francs. — Envoi par la poste.

Ar Perc'hen-Merer : Ar. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant Ar. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll bacamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, rue Grange-Batelière, à Paris est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 6 a viz Maë 1882.

Ar Gambetta disculiet.

Ia da ! Red eo hen disculia ann aneval-ze, hag hen rei da anaout deoc'h.

Ne ket hebken evid ar pez a velomp breman ha ne ket æz d'ann oll he entent, mæs ive evid ann oll traou e pere en deus bet pers, d'oc'h adalec ar penn kenta bete vreman, ma hellimp guelet eun tam benag petra so guir e buez ann den-ze, ha penaus en deus allet dastum kement a zanvez, heb ma alfe den compren penaus en deus hen graet. Ne fell ket din lavaret e ve ann Italian-ze eun den speredus. Ne garfen ket lavaret e alfe biscoas den lavaret anezhan ar pez a lavare Bossuet divarhenn Cromwel. *En em gavet so bet eun den.* A dra sur hag ec'h hellomp hel lavaret gant guirionez, hag hen discuez a raimp deoc'h heb poan pa vezo deut ar mare, n'eus ket ann den-ze a oa eu em c'hreat den 12 bloas a so breman, n'eus na gouziegez na skiant avoalc'h evid beza *difennour bras ar Republic* evel Cromwel e Bro-Saoz. Pa lavaromp eta ez eus traou cuzet en he vuhez, e fell deomp lavaret, penaus ar pez ne hellomp ket entent sclær en he vuhez, a so deut dezhan d'eus pers eun all, ha ne ket hen eo couls hag ar galloud bras en deus bet e Gouarnamant ar vro, petra benag ne oa ket goest d'ober ann disterra.

Lod a goll breman ho amzer hag ho skiant o clasc compren, penaus pa neus ken nemet a veac'h daou viz abaoue ma eo bet hanvet Presidant ar C'honseil gant eur Gambr dibabet ganthan, hag a seblante oll beza dindan he zorn, penaus eo bet discaret gant ar Gambr-ze he unan. Guir eo ne vouie ket ar Gambr oc'h hen ober, petra rea e guirionez, nag ar pez a glaske, hag eo bet dishenvel bras he oberou dious he c'homsou. En affer-ze evid guir, ar Gambetta so bet henvel ous eur c'hrouadur a ebat heb aoun gant eur goutell lemmet mad, pe ous eun den dall a ia da steki he benn ous eur voger en danjer he zorri (he benn), hag e renker lavaret, penaus e oa diskiantet tre ha mad da gass d'ar c'habanou nemet e ve lavaret, ar pez so marteze ar virionez, e claske e guirionez ar pez en deus cavet. Hogen, ma glaske coueza, hag evelse en em laza, perag e oa deut ar c'hoant-ze dezhan ? Var ann affer-ze, ann dud a lavar meur a dra. Marteze en deus bet aoun ne savje brezel en Europ, ha ne ve paket ar Frans en affer, siouas dezhi ! Ma vije bet c'hoarvezet, en devoa aoun e vije bet tamallet dezhan, mæs ne gredan ket e ve c'hoarvezet evid-se, pa anavezomp ar pez en deus graet ann diskiant-ze epad ar brezel gant ar Brussianet. Lod all a lavar en deus gouezet avoalc'h ne helle ket rei d'ar Radicalet ar pez en devoa promettet dezho, hag eo en em dennet gant aoun e ve reheichet outhan, ha ma renkefe ober eun dra benag ha ne vije bet nemet ober van d'ober eun dra benag. Ne sonj ket deomp kenneubeut e ve guir pa anavezomp ar c'huil-coc'h-ze ne de goest d'ober netra vad, nemet da sponta ann dud en eur fronval. Ar pez so sur ez eus eun dra benag ha n'en d'eus ket allet touelli ann oll, rag e kement-man ez eus eun dra benag cuzet.

Pa gomsomp eus ann traou cuzet, setu, aman hag a so goassoc'h c'hoas. Pehini ac'hanoc'h a alfe lavaret deomp, penaus ann digalon-ze a oa, et e 1871 da guzet e *Sant-Sebastian*, e Spaign, hag e vije deut ac'hano d'en em lacaat dindan urziou ar Gommun, ma vije bet treac'h d'ar re all, penaus ec'h alfec'h-hu compren ne vije ket bet goulennet cont diganthan d'eus ann arc'hant en devoa goal-zispignet, ha soken laëret epad ar brezel ?

Goest e ve gour ac'hanoc'h da gompren perag neus ket bet goulennet cont diganthan abaoue ? ha ne ve bet galvet dirag tribunal ebet goude ar rebeichou calet, guirion, græt dezhan e 1871 ? Compren a hellit-hu perag neus ket græt ken dezhan nemet gourdrous ober eun dra benag en he enep ? Compren a hellit-hu penaus goude kement all a draou diskiant græt ganthan dre oberou ha dre gomsou, ann diskiant-ze a renco metvel er c'habanou abred pe zivezat, hag a dlefe beza æt da guzet pell so gant ar vez, a ve bet savet var c'hore,er c'hontrol,evid ober ar Republic, gant siconr tud var bere ne helle ket conta, hag e vije deut da veza e guirionez e 1877, mestr guirion eus ar Frans, heb beza anavezet er galite-ze e guirionez ?

Goest a vec'h da gompren e ve c'hoarvezet kement se evel m'en deffe atau al loen vil-ze eur pennad corden eun den crouget en he chacotou ? Ne sonj ket deoc'h, penaus pa ve o vont da veuzi, e teu beveich eun dorn dianayezet d'he savetei ha da renta dezhan ar galloud a seblante beza collet ? Kense, couezet eo breman ; he velet hoc'h eus o coueza, ma ! heb dale e veloc'h anezhan o sevel adarre leun a vuhez, hag o sevel adarre var c'horre gant sicour eun den ha ne veloc'h ket anezhan, hag ar Vinistret ho deus a nevez so kemeret he blass, n'ho deus allet hen ober nemet goude beza goulennet conje diganthan.

Ma neus ket traou cuzet e kement-se, me c'houl beza ki.

Ann traou cuzet-ze, ni a sonj deomp e ve mad ho disculia ; red eo,a sonj deomp, rei d'ann oll da anaout petra eo ann traitour-ze ha petra ra. Ni a sonj deomp ne vezo ket goal ziæs deomp hen ober Meur a veich hon deus lavaret dre avans petra oa o vont da c'hoarveout. Ar veich kenta ma oa ar fallacr-ze o clasc cahout digant ar Gambr ar *voterez dre listen*, hon deus lavaret ne alje ket dont abenn eus he daul, ha n'en deus ket.

Pa lavare ann oll e 1877 hag abaoue, penaus ar mab-se da varc'hadoures episeres Cahors, a dlie beza, mare benag, Presidant ar Republic, hon deus lavaret hag e lavaromp c'hoas hirio ann deis ne c'hoarvezo morse. Beteg hen ne hell den lavaret e vemp bet faziet. D'eus ann tri c'hart eo soken, so neubeuteat ann niver eus ar re a grede e vije bet a dra sur digouezet d'ar plass huel-ze,

E diou c'her, ni a fell deomp disculia ha divisca ar Gambetta, en henvelep fæson e vezo anat d'ann oll guelet sclær ar pennadou fisel a ra dezhan mont ha dont.

Evid ann dorn a ra d'ar fisell mond en dro, deomp a vezo guelet ha talvoudus eo he rei da anaout.

Oc'h hen ober ni a gred e raimp eun dra talvoudus d'ar vro ha dreist oll d'ar Relijon.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

Ar scoliou *red, evid netra* ha gant mistri-scol tud ar bed.

Mistri-scol tud ar bed. — Ar scoliou libr.

(Kendalc'h.)

C'hoant am eus da lavaret c'hoas eur goms deoc'h divarbenn ar scoliou gant *mistri-scol tud ar bed*, ne gredan ket ec'h alfen lavaret deoc'h kement a so da lavaret en affer-ze, ne sonj ket din ec'h alfen hen rei oll da anaout, mæs hebken, e teu sonj din n'am beus ket comset deoc'h eus eun dra a c'hoaves d'ar mare-man, hag a ziscuez anat, penaus evitho, scoliou *gant mistri-scol tud ar bed* a so henvel ous scoliou dizoue. Ann dra-ze ma ne anavezet ket, eo red mad he rei deoc'h da anaout, pe autramant, mar g'hoc'h eus ann anaoudegez anezhan, he zigass deoc'h da sonj.

Kense eta, etoues ar re a ra ho mistri varnomp, unan anezho, Ministr ar scoliou, en deus lavaret, penaus descadures ar Relijion n'he deffe mui pers etoues ann oll traou all a ve desket er scoliou. Rag-se eta, gant ræson eo am eus lavaret deoc'h, penaus ar scoliou gant *mistri-scol tud ar bed* a so e guirionez ar re a vez roet ennho eun descadurez ha ne ve clevet ennhi hano ebet a Zoue. Ar Ministr dispar en deus gourc'hemennet ouspen, penaus hiviziken ebars e scoliou ar vro, crouadur ebet, na potr iaouanc, na plac'h iaouanc, e ve roet dezho eun descadurez relijius benag, ma na zeufe ar gerent d'her goulenn ho unan evitho.

Dao eo deoc'h evessaat mad ous ar pez a ouzoc'h a hent all. Ebars er scoliou-ze renet gant mistri ar Gouarnamant ez eus, couls lavaret, oll vugale ar re ho deus eur plass benag. Ar re-ze a renc darempred ar sort scoliou, rag ma gred ho c'herent, dre m'ho deus ho fæamant d'eus pers ar Gouarnamant, e rencont ho c'hass da scoliou ar Gouarnamant. Hag evid guir, ar Gouarnamant a sonje e kement-se evid cahout bugale avoalc'h da zarempred he scoliou, n'ho deffe ket bet bugale avoalc'h panefe-ze. Hor Ministr en deus sonjet en eun dra all, ha ne alfec'h ket hen disnac'h ken neubeut ha ni. Lavaret ho deus heb mez ann eil d'egile : Ma renc ar gerent her goulenn ho unan, evid ma ve roet descadures ar Relijion d'ho bugale, neubeut eus ar re a reseo ho fæamant diganeomp a gredo ober eur sort goulenn, ha kense ne vanco ket da greski evid hor scoliou dizoue ann niver eus ar vugale a vezo ar Frans mare benag, da lavaret eo, ar Frans savet a zivar ann diaoul.

Peurvuia ne roer arc'hant e prest nemet d'ann dud pinvidic, mæs evelken oun sur ha serten, penaus int ho deus sonjet oll ar pez a vercan deoc'h aman, hag a so, red eo hen anzavout ann dishonesta tra a alfer da gahout. Ho pedi a ran da deuler eves, penaus e caront e guirionez al liberte ar sort tud-ze a vez clevet dalc'h-mad o fougassi gant liberte ar goustians. Oc'h ober aoun d'ar re so dindannho, oc'h ho gourdrous da goll ho bara bemdeziec, e ouzont dastum evelse peadra a vugale evid ho scoliou dizoue. Setu pehini eo ho c'harantez evid al liberte hag evid coustians ar re all ! Mez dezho, mignonet, ha d'ho fallagries.

E kenver ho scoliou dizoue, ar re vad hag ar guir gristenien ho deus savet pe a sav bemdez scoliou all hanvet *scoliou libr*, e pere ar Gouarnamant n'eu deus netra da velet, rag ne ro netra dezho, ha mar d'int dalc'het, ne ket gant arc'hant ar Budjet, mæs gant arc'hant savet gant ann dud vad ha cristen. Ar scoliou-ze a ve guir ho henvel scoliou catolic ha cristen e vez desket ennho ar C'hatekis, ann Histor santel, en eur ger, ar Relijion chasseet d'eus scoliou ar Gouarnamant. Ebars

ho scoliou-ze e caver c'hoas croasiou hag imaichou santel, ne veler mui anezho e scoliou ar Gouarnamant.

Ar scoliou-ze neus ken nemet arc'hant ar gristenien hag ar Gatoliket d'eus ho derc'hel en ho za, ne ket hebken Relijiuset a so ous ho ren, mæs mistri-scol cristen, dishenvel tre dious ar re a ia a dû gant ar re fall a so e penn hor Gouarnamant.

Sevel ar scoliou-ze hag ho souten, a so ober dever eur guir gristen, ha den ebet na dlefe disnac'h he aluzen d'ar re a ro a galon vad ho foan hag ho labour evid entent outho evel ann autrounez duc de la Rochefoucauld-Bisaccia, Keller, Chesnelong hag eur fors re all e ve re hir ho henvel. Hel lavaret a ran adarre hag a rin c'hoas, eun dever eo hag eun dever a gristen rei hon aluzen evid sicour ar scoliou-ze keit ha ma vezo red.

Dao eo dîn hel lavaret deoc'h ive : Oc'h ober eus ho scoliou scoliou dizoue, en henvelep fæson na hell mui ho pugale ho darempred, hag oc'h ober evelse deoc'h ober var ho coust dispignou ho scoliou libr, int a gemer evitho hag ho bugale arc'hant ar Budjet, a renkit da baea couls hag int ha soken muioc'h evitho, pe guir eo c'hui ar brassa niver, int a laër hoc'h arc'hant a zivarnhoc'h. Er c'hus-ze c'hui a renc paea evid daou sort scoliou evid ho pugale hoc'h unan, hag ho re dezho, pa ne rencont hi paea nemet evid eur scol hebken, ha c'hoas ne reont nemet ann hanter eus ann dispign pe guir eo c'hui a renc paëa ann hanter all.

Rag-se, Catoliket, tud vad, va mignonet, c'hui a ra e kement-se eur vicher divalo, a dle lacaat ar Republicanet d'ober goab ac'hanoc'h. Paea evid cahout ho scoliou deoc'h ha kenderc'hel o paea ar Budjet evid paea scoliou ar Republicanet, ne ket dereat, na ne ve peus-vad hen ober nemet keit ha ne helloc'h ket ober er mod all. Hogen, poent eo deoc'h ehana, mod pe vod, da veza ken diskiant. Hag evid-se n'eus ken nemet eur voien tenna ar galloud, ha kense ar Budjet dious etre daouarn an dud fallacr ho deus lakeat divergont ho daouarn varnezhan, hag a laer kement varnhoc'h en daill-ze. Da lavaret eo, red e deoc'h teuler en traon ann oll Republicanet-ze en eur voti a enep dezho.

Ne sonj ket deoc'h eo mad ann ali-ze ? Ma gavit anezhan mad eta, poaniet eus ho cuella evit he seveni. Ar c'henta tra so d'ober eo henez. Panefeze ann dud fallacr-ze a douzo ac'hanoc'h, hag a rai deoc'h paea diou na teir gueich ar scoliou, ha cals traou all da heul, ac'han da fin ar bed. Heb counta ec'h alfent beza c'hoas divergont avoalc'h evid closa pe kemer evitho ho scoliou savet ha pourveet a beb tra ganeoc'h gant cals mizou.

D'ann hini en deus diouscouarn da chilou ha da gompren. A.

Marvaillon a dreus hag a hed
Egis ma za hirio ar bed.

EIL GONFERANS ER C'HRANCH.

(Kendalc'h.)

An Hermit. — Ar memes kestion a raio ive peb den a gompreno er Framassouniach. Satan a so er penn, ha tud ho doa ar c'haëra talanchou, a so bet desevet ganthan d'en em lacaat da rên dindan he urziou ar Framassouniach. Pebes goas oa Faust Sosin ! nag a speret ! nag a zescadures ! nag a lokans ! nag a galoun el labour ! Pegen difre oa d'hen ober ! nag hen a vouie en em denna etoues an dud ! ho deseo ! Paca grassou mad ar prinset, hag e peb doare trei an dour varzu he vilin !

Ian. — Henes a veve er c'huezecvet cantvet. E kement-se eo maro er seitecvet, er bloas 1604. Henes, ar Faust Sosin-se eo ar c'henta en deus bet ar sonj da ober eur sosiete d'oc'h ar c'hokinet a ioa eat da heul Luther ha Calvin, er meas eus ann Ilis catolic, ha pere ne vouient mui en em accordi divar netra, goude beza casseat ar Pab, an doctor unic, ha lezet ma oant da ober ho Relijion evel ma carjent. Sosin a deuas ar sonj dezhan en em ober Pab ar c'hokinet-se hag ho lacaat accord diana da ober fallagries. Hag e guirionez kement a rejont a ziaouleres, ma rencas ar Gatoliket mont dezho evel d'ar chass clanv.

An Hermit. — E kement-se eo red mont d'ar bloavez 1546, hag e kear Vicence el Lombardi-Venitie evit cahout cavel ar Framassouniach. Eno, hag er blaves-se, eun neizat atheistet ha deistet, a zalc'has conseil divarben ar Relijion, hag an dizunvanies a ioa neuze divar he fen en Allemagn. Eno goude beza sellet piz gant ho leternou, e tisclerjont a unan, penaus misteriou ar Relijion fontet gant Jesus-Christ, a ioa bet cavet pell a ioa gant an den, dre he skiant naturel e bro ar gregach, a ne ne deo tam ezom deus eur revelation great gant Doue evit cahout cudennou ar seurt-se. (Setu aze paboret, han !)

Eur vouez. — Evit doare neuze ar Framassoun so mab ar protestant ?

An Hermit. — Allas ia. A veac'h e varve Sosin, ec'h apparissas e Bro-Saos eur pabor all hanvet Cromwell. Hema a dalie da neubeuta Faust Sosin, evit desseo an dud, hag ober droug d'ar Relijion ha d'ar C'houarnamant. Lacaat a reas er bloaves 1649 troc'hi he benn da Charles I roue Bro-Zaos, evit emezhan, cahout liberte. An torfet-se a reas gant sicour diskibien Faust Sosin, pere a ioa e Bro-Zaos. Ho unana en devoa great er bloavez 1648, gant ar c'hokinet a ioa dija ganthan, hag ho henvel a reas. evel pa lavarfen tud dishual ha digabest, *les indépendants* ; hag o veza cordet assames an daou rumm aeret-se, e roas dezho an hano a Framassoun. Perag an hano-ze ? Abalamour ma renkent en em zisober ho unan deus kement a oe

credet pe douget beteg hen, ha labourat da renta ar rest d'eus ar bed henvel outho, heb na Doue na mestr. (Setu avad eur vansouneres !)

Ian. — Bossuet en deus scrivet eur bajen divarben ar C'hromwell a ne ke 'ta. Ne ket hen Henriette d'Angleterre ?

An Hermit. — Mab cagn Ian, c'hui voar an dra-ze couls ha me !

Ian. — Alo ! deomp goustad ; setu eta e velomp ar Framassouniach da genta e Vicence, en Itali, Sosin er prezegas er Suisse, en Autriche hag er Pologn ; Cromwell e Bro-Zaos.

An Hermit. — Mad, beteg hen ne d'eo ket c'hoas fountet evit guir ar sosiete ; nag ar Sosinianet, nag ar C'hromwellianet n'int bet eur vreuriez guirion d. l. e., o veva dre eur reglen gommun.

Ian. — Remerket aman ganen, va zud, penaos sclissen ar manac'h Martin Luther en Allemagn, ha sclissen Herri VIII Roue Bro-Saoz, eo a labour da bilat an traôn hag an auter ! (Guillaume deus Lesneven ; m'ho lez da gompren !)

Lorgnez. — Salo ne ve na Roue, na manac'h.

Mac'harit. — Ne chomi ket e peoc'h te Lorgnez loudour ; lavar : salo ne ve nemet roueet ha menec'h mad, hag e pezo grœt eur goms herves ar skiant.

Ian. — C'hui Mac'harit a gaoze fur. Mar be ar Roue eur Sant Lois, nag a eürusdet hag a c'hloar var ar vro ! mar be ar manac'h eur Sant Bernard, nag a enor var ar Relijion !

An oll. — Petrata ! d'ar mor, Lorgnez !

Eur vouez. — Brema ez it re an oll a dreuz hag a hed. Lavarit 'ta peur eo bet fountet evid mad breuriez daonet ar Framassouniach, eskumunuget gant unnec Pap azalec 1738.

An Hermit. — Pell so em bije en disçleriet d'an assamble, panefe ar c'hlabous a rer en dro da eun den. Bro-Saoz eo ho peus hanvet da ziveza, Ian ; mad chomomp eno, rag e guirionez e kear capital ar Saozon milliget, eo bet great ar steuen demeus reglen ar Framassounet, en eur vlansouna mesc ha mesc ioulou Sosin ha re Cromwell. Var dro ar blavez 1717, ar vreuriez a zisclerias e oa erfin great ha ganet corf ha memprou, hag en em vadezas dindan ann hano eus a *Grande Loge de Londres*. Lavaret em eus dija e teuas ar Framassouniach da gear Dunkerk er blaves 1721, ha da Baris er bloaves 1725, gant ar giziou, ar ceremoniou, hag al lidou reglet e Londres. Buhan an aer a reas re vihan. E kement-se, ar Framassouniach ne redas evel ar flam dre ar bed oll, nemet goude ho c'honvent, pe assamble universel, e kear Wilhemlsbad e bro Hanau, en Allemagn, er bloavez 1781. Weishaupt en devoa casset di e zaou ziskibl kenta, Knigge ha Dittfurt, evit kinnig he gelennadurez fontet en he fez var an daou c'her *egalite* ha *liberte*.

(*Eur pennad all eur veich all*) J. M. C.

Perag e fell da lod eus ar Republicanet, ne vo ket græt mui e guirionez ann devejou hent, mæs e vent paet en arc'hant ?

Lan-ar-Fur. — Claoustre, Matilin, ne ouzout ket perag en em glemmer cals muioc'h e pouez re ann oll carg ann devechou hent var ann dud, eget ar c'hargou all?

Matilin. — Me chans, rag ma eo cals falloc'h eget ar re all.

Lan-ar-Fur. — Dress, er c'hontrol, rag ma eo ar guella.

Matilin. — Ma ! setu emoud adarre oc'h ober goab ac'hanon !

Lan-ar-Fur. — Oh ! ne d'oun ket.

Matilin. — Coms sclæroc'h neuze.

Lan-ar-Fur. — Na te ve goest da lare petra teu da veza ar pez ugent lur digasset ganes da botr ar rollou ?

Matilin. — Nan-da !

Lan-ar-Fur. — Na te ve eun dudi ganes guelet ar pez ugent lur so bet ken diæs did he arboel guennec ha guennec, o coueza e chacot eul lampon benag, var digarre ma eo bet prisoniet hen pe he dad gant ann Napoleon III, d'ann eil a viz Kerzu, pe ebars en hini eur re benag, paet seul-vui-oc'h ma ra ann neubeuta labour, pe autramant c'hoas eur re benag all a so carget da ren eun theatr benag, hag a baes gant arc'hant ar c'hargou dastumet er Frans a bez, ann dansourezet hag ar c'hanourezet ne dalvezont da netra nemet da ebata dirag canailles Paris ?...

Matilin. — Travoalc'h ! travoalc'h ! ne velan ket caer petra a fell did da lare, mæs anat eo ez eus muioc'h poan o rei he arc'hant d'ar Gouarnamant, pa sonjer e vezo grœt eun usaich fall anezhan.

Lan-ar-Fur. — Ia ! Hogen, pa ne veles ket penaus e ve dispignet da arc'hant, n'en em glemmes ket re peurvuia a enep ar c'hargou. Er c'hontrol, te ve goest da lavaret evel ar Republicanet, eo cals tennoc'h did ann devechou hent, rag te eo a renc ho fournis gant poan da zivreac'h, petra benag ma talvezont did.

Matilin. — Te a sonj did eta, penaus ma velfe ar re oll a renc paea cargou petra ve grœt gant ho arc'hant, egis ma vell a ra ho devechou hent petra ve grœt gant ho labour, en em glemmfent cals goassoc'h ?

Lan-ar-Fur. — A dra sur.

Matilin. — C'hoant as pe eta da lavaret e tal cals guelloc'h carg ann devechou hent eget ar pez brassa eus ar c'hargou all, rag ma veler guelloc'h petra vez grœt ganthan ?

Lan-ar-Fur. — Egis-se eo.

Matilin. — Hag e alfe beza ann tu guir ganes.

Lan-ar-Fur. — Ar goassa droug, Matilin, arabad eo did fazia, eo ann hini ne veler ket ; ann droug a veler ha d'eus a behini en em glemmer, ne noas ket kement var bouez ann hanter. A.

KELEIER.

Ministr ar *Marine* so bet casset kelou dezhan, penaus e oa bet cavet e kichen ann enezen *Molènes*, eun neubeut pleinch distaget d'eus eul lestr, var bere e veler e lizerennou alaouret *Vanova*.

A hent all, eur vagat pesketourien Conk-Leon, ho deus cavet e creis ar mor, eun tam mad a dreustou eulac'h pe sapin a so deut, sclær eo, d'eus carg eul lestr benag. C'huec'h anezho so bet diskennet e *Molènes*. En dail, ar re-ze a so tamou coat deut eus ar C'hanada, a oa e bours eul lestr eus ann Americ.

Erfin, d'ann 30 a viz Meurs diveza, a so bet cavet var aochou *Plozevet* e kichen *Goayen* eur boue savetaich scrivet varnezhi : *Mellie Whit B. V.*

E *Yport* e kichen *Fécamp*, a so bet cavet ive var ann aochou cals pleinch livet e du, e melen hag e ru, ar pez a alfe lacaat da gredi e vent bet distaget d'eus eul lestr belj benag. Neus bet cavet ken merc vanezho nemet al lizerennou A. L. var unan.

En dail all, bagou pesketourien d'eus pors *Trouville*, ho deus cavet e creis ar mor, e kichen ar bégad-douar hanvet *Beachy-Head* (tu ar Saozon), eun tam mad e bleinch sapin a ioa deut deus carg eur vatimant benag.

Eun neubeut eus ar pleinch-ze so bet digasset da *Drouville*. Be ho deus daou vetr hed gant 5 centimetr teoder. Merket int gant al lizerennou W. G. S. scrivet gant liou glaz. Herves m'ho deus disclæriet ar pesketourien, ar mor keit ha ma hellent guelet, a ioa goloet gant ann tamou coat-ze, hag e vije bet peadra anezho evid carga eun tam mad a lestr.

Ann autrou Kersauson de Pennendreff, bet alvocat e Brest, ha bet Depute ar Finister e 1848, a so nevez-maro en abati Tymadeuc e kichen *Rohan* d'ann oad a 84 bloas.

D'ar 17 a viz Ebrel, Breuriez ann dud vad a gass sicour d'ar re so o vont da veuzi, a gasse ar c'helou-man :

Camelet. — Taul avel su-verven. Cals bagou peskeres ho deus beac'h o tistrei d'ar pors. Unan anezho, *ar Parisian*, n° 477, d'eus Camelet, en em gav en eun danjer bras, mæs ar vag savetaich a ia da gass sicour dezhan, hag a bell he c'hundui d'ar gear abars m'he deffe bet sort droug.

Enezen Molènes. — Ar vag savetaich a ziblass evid mond da gass sicour da eun neubeut bagou peskeres so bet paket gant eun taul avel su-verven pa oant o tistrei d'ar gear. Pemp den ha daou vouss so bet saveteet.

Lesconil. — *Parræs Plobannalec* (Finistere).— Tourmant eus ar su. Ar mor so dichadennet. Ar vag peskeres *Mari-Corentine*, æt da skei var ar roc'h *Carregen-hir*, a so o vont d'ar goelet ; ar vag savetaich a ia d'he sicour, hag he zigass d'he heul da *Lesconil*. 8 den hag eur mouss so bet saveteet.

Epad ar sizun santel. eur vanden laeron ho deus allet antreal epad ann noz ebars en Ilis *Moelan* e kichen Kemperle. Dibotaillet ho deus dor ar sacreteuri, ha digorret gant eur gisel ien eur c'hoffr græt gant pleinch crenv e pehini en em gave 4 pe 500 lur. Ho c'hasset ho deus gantho beteg ann diner diveza.

Ragtal eo bet en em lakeat ann archerien da furcha ar vro. Goest e vezint-hi da c'houzout eun dra benag a nevez heb dale ? Eurussoc'h e vezo ann archerien en dro-man eget ne d'int bet pa oa bet al laeron gant Ilis ar Groas-Santel hag hini ann Intron-Varia e Kemperle ? Fizians vras hon deus e vezint eurussoc'h.

Sonjal a ra d'ann oll ez eo ar memes rumm laeron so bet oc'h ober ann taul en teir ilis-ze.

Be so bet eun tourmant spontus o c'houeza var aochou ar Finister, etre ar 14 hag ar 15 a viz Ebrel hag a so bet kiriec da gals penseou.

Ebars e bouae *Goayen*, eur vag so æt d'ar goelet gant seis den eus ar re oa ebars. N'eus bet ken nemet ann eisvet en deus allet beza saveteet. Eun den so bet sammet cuit eus eur vag all gant eun taul mor.

E *Douarnenez*, ann tourmant he d'eus padet d'ar 15, d'oc'h adalec unec heur eus ar mintin, bete 5 heur eus ann abardaez. Cals bagou so bet diverniet, mæs ho ekipaichou, petra benag ma oa bet collet ho fenn gantho, ho deus allet beza saveteet, pe gant bagou peskéres all, pe gant ar vag savetaich, en deus allet he unan digass endro da Zouarnenez 13 den (ekipaich teir bag.)

Ann diveza kelou a lavar eo bet collet 6 den a oa pers eus ekipaich ar vag *Stereden ann Nord*, ha daou all a rea oll ekipaich ar c'hoket *Santes-Annà*, d'eus *Trebôul*.

KEMPER, *24 a viz Ebrel.* — En noz tremenet, hon deus bet eun tourmant spontus var oll aochou ar Finister. Goassoc'h eo bet ha crenvoc'h eget hini ar 14 a viz Ebrel, he devoa gouscoude grœt kement all a zroug. Aoun so ne ve c'hoarvezet cals penseou var ar mor.

KEMPER, *29 a viz Ebrel.* — Be hon deus bet deac'h hag hirio eun tourmant spontus ; e kement-se hirio eo ma eo bet ar goassa, ann avel so bet ker crenv, n'en devoa den sonj he veza guelet crenvoc'h biscoas. Ar mein-glaz a goueze evel crasec'h a zivar ann toennou. A.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadureziou anu 29 a viz Meurs.

D'ann dnd aonic-ze, ni a responto :

1° M'en deus sonet ar c'hloc'h adalec ann heur

genta beteg ma eo bet achuet ho labour heuzus gant ann dibotaillerien, ne deo bet nemet evid rei kelou da vignonet ar Gabusinet.

2° Mar de bet savet ar bardellou ker stanc ha ker crenv, ne oe nemet evid rei amzer avoalc'h d'ar memes mignonet d'en em zastum er gouent.

3° Sonjal a hellemp, penaus sclissen Constans hag ar re all, o velet e oa ker diæs dezho ober ho c'hoant, ho dije græt ouspen eur sonj na ne vijent ket chomet o clasc hor chasseal, e vijent en em dennet cuit.

4° Erfin, ni a lavaro: e peleac'h ema ann den honest a garfe gouzanv, heb en em zifenn,eun dra ken iskis ? E peleac'h ema perc'hen eun ti a c'houzanvfe beza taulet en daill-ze e meaz he di heb lavaret ger ? E neb leac'h. Ha ma ve cavet en eun tu benag, e ve dao lavaret ne ve henes nemet eun digalon. Hag aman n'heller ket disnac'h ne oamp ket tud honest, pe guir neus ket bet allet cahout en hon enep gourc'hemenn ebet digant ar justis. Ni oa en hon ti. Ann ti-ze eus a behini omp bet tennet ker brutal a oa ken anat deomp, m'en deus renket ar c'hommisser he unan hen anaout. Evid ar pez a rea ar Prefet, harpet var gemennadureziou ann 29 a viz Meurs, c'hui voar avoalc'h petra sonj ann alvocadet, ar varnerien, ann dud a lez hag ann Ilis, d'eus ar re-ze ha d'eus ho dislealdet. Ni voar ervad ne ve ket cavet eun dribunal evid condaoni mestr eun ti,a gassefe cuit a dennou fusuil eur vanden canailles a glaskefe antréal en he di en despet dezhan. Penaus ec'h alfec'h neuze tamall ar Relijiuset n'ho deus græt nemet enebi hag en em zifenn dious ann dibotaillerien. Arabad eo kenneubeut lavaret, penaus ma n'ho deus ket en em zifennet dre ners dious ar re a zeue dre ners dezho ho deus dre-ze anzavet e oa hervez al lezen ar pez a vije græt dezho gant ar Prefet. Ma n'ho deus ket en em zifennet startoc'h, ne oé nemet abalamour ma oant a hent all Beleien ha Relijiuset.

III

Ar sesi var ar gouent. — 3 a viz Du 1880.

Er c'heit ha ma dremene ar pez oll hon deus merket deoc'h huelloc'h , er meaz couls hag en diabars eus ar gouent, ne vanke ket a dud evid enebi dre scrid ous oberou ar Vinistret, hag eur fors paperiou a vije sinet en diabars hag en diaveaz eus ar gouent. Sina a rer ive ar memes lizer clemmou e buroiou ar gazetennou catolic *Espérance du Peuple hag Union Bretonne.* Lod all soken a sine eul *lizer-clemm* all casset d'ar Senatourien evid enebi dre avans ous ar pez en devoa c'hoant ar Prefet da ober. Clemmou ar gristenien nemet ken a oa, rag ar Gabusinet n'ho deus bet tam pers e kement-se.

Ar serjantet poliss distroet d'ho flass, a gendalc'he ann urs vad en diaveaz egis kent, abaoue ann 31 a viz Here ma oa al lamponet en em dennet cuit.

Hogen, ar peoc'h-ze n'helle ket lacaat mignonet ann Tadou da gredi e vije espernet ar Gabusinet. Int a sonje dezho, penaus m'en devoa chomet Constans da ehana ar brezel a enep ar Relijiuset epad ann devejou kala-goanv, e vije bet commanset ar brezel adarre d'ann 3 a viz Du. Ha c'hoas lod eus ar gristenien n'ho devoa ket allet credi en dije bet mez avoalc'h Constans evid espern hor c'houent epad ar goueliou. Kense e vijemp atau diouallet mad. Dalc'h-mad e vije cavet tud calonec evid beilla var mogeriou ar jardin. Diæs e ve deomp ho henvel oll aman. Travoalc'h e vezo deomp henvel da vihana ann autrou Maussion, a chomas eun deves da zioual mogeriou ar jardin, d'oc'h adalec 5 heur eus ar mintin bete creisteis. Beb heur eus ann deis e teue tud da gass deomp kelou kear. Ann Ti-kear, ti ar Prefet hag hini ann archerien, a vije diouallet nos-deis, hag e vije dalc'h mad lod eus hor mignonet oc'h heul gant evez ar c'hommisser kenta, commisserien ar c'harteriou hag ar serjantet poliss.

Ann autrou Thomas, commisser ar c'henta canton, en devoa dija lakeat he ziles d'ann 23 a viz Here, pa c'houlenjeur diganthan en dije sinet eur pennad-scrid a lavare e toue *var ann enor* heulia ar gemennadureziou, ha n'en dije ket lakeat he zilez pa vije deut ar mare d'ho miret. Eul le *var ann enor* d'ober eul labour ken divalo !....

D'ann eil a viz Du, e teue ann autrou Daumont, commisser ann trede canton, a roas he ziles goude 14 bloas servichou mad er poliss. Erfin, d'ann 3 a viz Du, dious ar mintin, e oe eur serjant poliss, ann autrou Briand, Per, a gassas he zilez d'ar c'hommisser kenta, o veza guelloc'h ganthan coll he vara bemdeziec hag he vir da gahout pension,eget sicour ar re all da ober miret ar gemennadureziou daonet-ze. Meuleudi evid atau d'ann dud calonec-ze, a so bet guelloc'h gantho teuler a gostez ar pez oll a hellent gortos digant ann dud eget senti ous ar re ho devoa c'hoant d'ho lacaat da heulia traou difennet outho gant ho c'houstians evel catoliket ha Fransizien.

Hogen, pegen izel e tle beza couezet eur Gouarnamant evid beza dilezet gant he gommisseret hag he serjantet poliss, goude beza bet dilezet araug gant kement all a dud a lez ?.. .

Dija meur a veich e oa bet savet aoun gant ar Gabusinet e oar o tont dezho, hag ho oll mignonet a ioa kerkent diredet di da gemer peb hini he blas. Ann oll a oa prest ha var evez.

D'ann 2 a viz Du, beb unan a lavare : Varc'hoas eo e vezo ann deves.

Ma ne oa ket ann oll a unan var ar mod ho dije choaset ann dibotaillerien, pe gentoc'h ann *torrerien*, na var ann heur ma vijent en em gavet, ne oa sort douetans ebet var ann devez ; clevet mad hon devoa araug. Difennourien ann Tadou en em gavas en deves-ze brassoc'h niver anezho eget

ne oa bet biscoas. Ouspen 300 den oa en em zasumet eno evid enebi ous ar re fall pa vijent deut, da renta testeni divezatoc'h da benn ma zeuio dezes ar justis.

Etro nav heur dious ann noz, ann Tad Adolphe, gwardian ar gouent a reas he unan ar beden er chapel. Pa oe clevet da fin ar beden-ze ann Tad o trugarecaat oll mignonet ann Tadou, o lavaret dezho, penaus biken Cabusinet Naonet n'ho dije encounec'heat tud cristen Naonet en em gavet bet endro dezho, kenneubeut hag ho zud, hag ho dije bet roet pers dezho en ho madoberou hag en ho fedennou, ar re-man n'helljont ket miret da respont dezhan : *Trugarez ! trugarez !* ker joaus-set oa ho c'halonou.

Ann diveza nosvez a oa ma tlie ann Tadou ober ho feden assambles gant ho mignonet, hag ar beden-ze a oe græt a greis calon, m'hen assur deoc'h. Neuze mignonet ann Tadou en em glevas c'hoas e-trezho heb beza goulennet ali ann Tadou, hag e leverjont penaus antronos e vije bet digorret egis custum dor ar gouent a scoe var ar ru Roc'h-huel, nemet e tlient beilla soursiussoc'h varnezhi eget ne oa bet græt en devechou all araug, gant aoun ne alje *spierien* ar Prefet antreal dre ann nor-ze. P'ho dije guelet o tont ive ar Prefet Herbette hag he sclissen, ann nor a dlie beza closet. Eur veich beza en em glevet en daill-ze, peb unan en em dennas cuit da vont da ziscuiza da c'hortos e teufe ann devez heuzus eus ann 3 a viz Du.

Ann 3 a viz Du ! Trizec bloas a oa da genver ann devez-se, m'ho devoa lamponet Garibaldi clasket e *Mentana* laeres dre drubarderez ha gant sicour ann Italianet, ann tamigou douar n'ho devoa ket allet ar re-man tenna digant ar Pab beteg hen.

Ann dornadic soudardet ar Pab ne spontas ket hag a redas d'ho diarbenn prest d'ho zrec'hi pe da vervel. Ann oll dud honest a ioa a du gant ann dud iaouanc calonec-ze, a ziscuezas kement a gouraich, ma oe roet dezho evid ho recompansi croas Sant Gregor ar Bras. E Mentana eo en em gavas soudardet ar Pab gant Garibaldi hag he lamponet. Soudardet ar Frans a ioa chomet da sellet outho er penn kenta eus ann emgann, ho devoe mez chomm da sellet outho hag a zeuas d'ho sicour. Kense e oe trec'het kentoc'h dre ho sicour ar vanden canailles-ze, hag oll gristenien ar bed a roas ar vrassa meuleudiou d'ar Frans, merc'h hena ann Ilis. Kement-man a c'hoarveze d'ann 3 a viz Du 1867.

Pebes kemm ! D'ann 3 a viz Du 1880 ! ne de mui en Itali e c'hoarves ann taul, mæs e Frans, e *Naonet !* Da genver ann devez-se, tud ar poliss a antren dre ners en eur gouent didrous hag ann hini so en ho fenn da genver ann deves-ze eo eur marc'hec Sant-Gregor ar Bras, hag hen eo a lavar dezho penaus en em gemer evid torri ann nor kenta. Ann den-ze, evelken, ne de ket bet ken divergont evel ma oa bet evid chasseal ar Jesuistet d'eus ho zi eus ar ru Dugommier, n'en devoa ket credet ar veich man dougen var he beultrin he groas Sant Gregor. Bez ez eus traou ker mezus,ne greder ket ober anezho diou veich n'eus fors peger izel e ver couezet. D'eus tu ar Gabusinet en em gav eur fors tud bet zouavet ar Pab, rag ar re-ze e caver anezho atau d'eus tu ar Relijion,ann enor, ar guir. Gantho ive e veler eno ann dud enorapla d'eus kear ha d'eus al leac'hiou tra-var-dro, n'eus fors peu sort sonj ho deus var ar politic. Siouas ! hirio ive e velimp eno soudardet ar Frans hag ar Relijion. Bez e vezo evid lacaat ar sezi var eur gouent Cabusinet ! Ar soudardet-ze glac'haret beteg gouelet ho ene, a renco chomm da sellet chasseal dre ners er meaz eus ho c'houent eur 15 Relijius benag. Tremen a rafint dre ann toul digorret er moger evitho gant *dibotaillerien* ar Prefet, hag epad c'huec'h heur amzer, e renkint chomm harpet var ho fusuillou er pors pe er c'hlaustr ar gouent.

Ne ve ket dao cahout cals crimou evel henes evid saotri da viken *Drapo ar Frans.*

Hogen, poent eo deomp conta deoc'h darvoudou heuzus ann deves mezus-ze.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

Madou ann douar.

Ar guinis hag ann edou all a so en douar a so eun dudi ho guelet ; ar guinis dreist oll ne alfe ket beza crenvoc'h, hag a so 15 devez kentoc'h eget er bloavechou all. Da gahout aoun so evelken ne ve re dom ha re zous ar miz Maë, rag neuze, ar pez brassa eus ann edou ne alfent ket chomm en ho za, rag ral a veich e c'hoarvez guelet edou ker crenv, nemet distrei a rafemp beteg ar bloas 1867. Fizians a rencomp da gahout e vezo guelloc'h ann eost er bloas-man eget ne oa bet neuze cals drammou da zeves ar medi,neubeut a c'hreun a oe dastumet da zeves ann dorna.

Ann traou o veza en daill-ze, ne ket eston ma chomm atau izell pris ann oll edou, ha ma caver distaul e peb leac'h.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 27 lur 8 g. eleac'h 27 lur 2 g.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 30 l. ; segal, 19 lur 5 g.; hey, 21 l. guennec; kerc'h, 19 l. ; ed-du, 16 l.

KEMPER. — *Dissadorn 29 a viz Ebrel 1882,* (dre ann 200 lur.)

Guinis 27 l. »» g. — Segal 17 l. »» g. — Hey 18 l. »» g. — Kerc'h 8 l. 10 g. — Ed-du 15 l. 10 — Avalou-douar 3 l. 5 g. A.

Bulletin de l'Association financière de France.

Tous ceux qui ont suivi nos correspondances ont vu que nous avons appliqué nos efforts à chasser les marchands du temple. Plût au Ciel qu'ils n'y fussent jamais entrés ! L'épargne aurait moins de blessures à panser...

Que cette leçon, si chère, soit du moins profitable. Adressez-vous toujours à des guides sûrs ! Craignez la publicité tapageuse des spéculations malsaines et habituez-vous à peser froidement et mûrement les affaires qui vous sont proposées.

Oui ! habituez-vous à réfléchir, sans vous laisser entraîner par des espoirs de lucre trop facilement accueillis dans vos esprits. Le bon sens joue un grand rôle dans les questions financières et il n'y a pas besoin d'être un si grand clerc en matière de Bourse pour bien diriger ses capitaux. Faites votre examen de conscience et vous reconnaîtrez que la tentation d'un gain exagéré est l'origine de tous vos mécomptes. Désormais soyez modérés dans vos désirs et vous serez clairvoyants dans vos choix. Notre sagesse d'un côté et de l'autre les conseils que nous vous donnerons toujours avec plaisir répareront bien des pertes.

La liquidation n'a pas été aussi facile que la précédente; les reports élevés ont influé sur les cours. Le 3 0/0 est à 83.75, l'amortissable à 83.80 et le 5 0/0 à 116.95, coupon détaché.

Les obligations foncières 4 0/0 émises en ce moment par le Crédit foncier à 480 francs, ou par coupures de 96 francs, donnent un revenu annuel de 20 fr. ou de 4 francs, c'est-à-dire plus de 4 0/0 nets d'impôts. Le produit des rentes 3 0/0 et celui des obligations de Chemins de fer ne dépasse pas 3,60 0/0. On voit dès lors les avantages de ce placement, qui a toute la solidité d'une créance hypothécaire.

Le groupe du Crédit de France va toujours en s'affaiblissant. L'assemblée générale annoncée ponr le 27 Avril n'a pas eu lieu. Le nombre des actions déposées n'était pas suffisant.

Les actions du Crédit de France sont-elles donc à ce point disséminées?

Nous trouvons dans le rapport adressé aux actionnaires la phrase suivante :

« Il résulte de cette situation que votre actif, défalcation faite du passif, réprésente votre capital versé et vos réserves, moins une somme de 2,068,000 francs. »

Il y a donc perte de 2,068,000 fr., quoique le rapport des commissaires parle d'un bénéfice de 6,500,000 fr, sur lequel il devait rester 4,250,000 fr., 2,250,000 fr. ayant été distribués en Novembre dernier.

De telle sorte, dit la Revue économique et financière, que, non-seulement ces 4,250,000 fr. sont emportés, mais qu'il y a encore, par surcroit, perte de 2,068,000 fr.; ce qui fait une perte totale de 6,318,000 francs.

Le rapport du Conseil, il fallait s'y attendre, conclut à l'appel de fonds. On va demander aux actionnaires 250 francs par titre, tout ce qui restait à appeler. Le Crédit de France n'y va pas par quatre chemins. Il a perdu 6 1/3 millions — c'est le rapport qui le dit — il lui faut 37 1/2 millions pour boucher le trou.

On conçoit que dans ces conditions, les actionnaires du Crédit de France ne s'empressent pas de répondre à l'appel. Après avoir perdu 450 fr., puisqu'ils ont tous acheté aux environs de 700, les actionnaires n'iront pas de gaîté de cœur jeter encore 250 fr. dans le gouffre.

On nous annonce le succès de l'émission *Franco-Américaine* dont l'action est demandée à 525 ; on s'attendait à ce succès.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

La maison médicale Encausse et Canésie, 57, rue Rochechouart, Paris, qui depuis dix ans fonctionne avec un succès constant, vient dans le but de se développer et de créer des succursales dans les principales villes de l'Europe, de se constituer au capital de *six millions de francs*.

Cette Société émet douze mille actions de 250 francs chacune, sur les 24,000 formant son capital ; le premier versement n'est que de 25 francs !

Cette affaire présente de bonnes garanties ; les bénéfices annuels, outre l'intérêt de 5 0/0 sont évalués à 1,569,840 fr., c'est-à-dire à 25 0/0 du capital engagé.

Les appels de fonds qui seront éloignés l'un de l'autre, ne s'exécuteront que par fractions de 25 francs et encore chaque fois seulement qu'une succursale sera construite et installée, — gage indéniable pour l'actionnaire.

Nous engageons nos lecteurs à ne pas laisser échapper l'occasion qui leur est offerte de concourir à une affaire honnête et digne d'être recommandée, aussi bien au travailleur qu'à l'épargne sérieuse.

Pour souscrire et se renseigner, s'adresser à l'Administrateur délégué, au siège central, 57, rue Rochechouart, Paris, qui enverra à toute personne qui en fera la demande le prospectus détaillé.

Album des Ecoles catholiques : *Sous ce titre, la Société de Saint-Charles Borromée, à Lille, rue de la Barre, 104,* vient d'éditer un splendide Album d'images composées par le R. P. Vasseur de la Compagnie de Jésus. Il y a 38 pages de dessins avec une page de texte en regard de chaque dessin. Cet Album est une œuvre vraiment artistique sous tous rapports. et il a le mérite de contenir en abrégé tout ce qu'il y a d'essentiel à connaître de la religion catholique, histoire, dogme et morale. Il y a deux éditions : in-4° 3 francs plus 85 centimes pour le port. (2 fr. 50 pris en nombre, au moins 12 exemplaires) et in-8° 1 fr. 40 franco. (prix au cent, 75 francs)

GUÉRISON

CERTAINE ET PROMPTE

De l'Asthme, bronchite, catarrhe, rhume, oppression, insomnie, toux nerveuse, névralgie, par l'**Amadou** et l'**Elixir anti-Asthmatiques** PATRIGEON, pharmacien à Evreux.

Dix années de succès. Traitement peu couteux.

Dépôt à Quimper, chez M. MORPAIN et les bonnes Pharmacies. — Prix de la boîte : 4 francs. — De la 1/2 boîte : 2 fr. 50 . — Flacon élixir : 3 francs. — Envoi par la poste.

LES AMUSETTES

Ce joli petit journal ne s'occupe que de jeux d'esprit, de jeux sur la littérature, l'histoire et les sciences, de divertissements en famille, de petites curiosités de tout genre. C'est le *vade-mecum* de ceux qui tiennent à ne pas rester à l'état de comparses dans une société. — Il est édité par M. Ferrand, dont les diverses publications, en particulier le *Journal des Curieux,* ont obtenu un succès si considérable.

L'abonnement aux *Amusettes* n'est que de 3 francs par an. — Adresser 3 fr. (mandat ou timbres-poste), à M. FERRAND, éditeur, à Besançon (Doubs), ou à Paris, 6, rue de Savoie.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETONNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 13 a viz Maë 1882.

Deut eo ann Deputeet hag ar Senatourien en dro da Baris, ha seul-scuissoc'h e tiscuezont beza, m'ho deus labouret neubeutoc'h.

Kense, ar Senatourien goude beza græt van d'en em ziscuez ann eil egile, dre ne gavont netra guelloc'h eget gounis ho arc'hant oc'h ehana, ho deus lavaret e kendalc'hefe ho vacansou ac'han d'ar Sadorn. Evid ann Deputeet n'ho deus græt ken, couls lavaret, nemet merca petra ho dije græt der Iaou kenta.

Der Iaou, 4 a viz Maë, eo deut adarre affer ann Tunisie, ha daou Republican, Tenot ha Ballue ho deus clasket, en aner, clevout digant ar Ministr petra oa caus e ia ker fall ann traou en Tunisie, ma so bet lazet eun 40 den benag d'eus hor soudardet gant ann Arabet, ha neus ket c'hoas goal bell so abaoue. Ballue a damall d'ar Ministret n'ho deus ket ners avoalc'h evid difenn ar vro nag hor c'henvrois, mæs dè Freycinet a gav evithan eun neubeut comsou livet braô, ha ne rer na muioc'h na neubeutoc'h.

Dissadorn, 6 a viz Maë, er Senat, e veler pegement a c'hoant ho deus ar Radicalet da cheinch atau ha d'ober traou fall gant traou peus-vad. Mæs hirio eo eun affer varbenn al lezennou na sell ket caër ous den all ebet nemet ous ann dud a lez, hag a hent all, n'eus bet græt ken nemet pega el lezen-ze, n'eus ket bet græt cals a dra evid c'hoas ha nemet Dilun kenta ne vezo kendalc'het.

E Cambr ann Deputeet e teue affer ar re ho deus c'hoant beza lakeat en douar evel chass. Caër en deus bet ann autrou Freppel discuez, penaus evid tud a sonj dezho ne chomm netra mui goude ar maro, e oant goal ziskiant o sonjal cahout enoriou evid ar pez ne deo mui evitho nemet eur c'haign brein. Ne lavar ket ar c'homsou-ze, mæs ar pez a lavar a so henvel ous-se. Prezec a rer cals var ann affer-ze, mæs en aner eo, rag ne rer netra, hag e lavarer e renco ar Gommission evessaat adarre ous al lezen. Kense so bet cals trous evid netra.

Abars achui, pe guir ez eus amzer, e peger ive el lezen a fell da Naquet lacaat ober var ann divors. Ma ve votet hounez, ann dud a hello beva herves ho c'hoant, da lavaret eo, evel mocq'h, oc'h en em gemer hirio hag en em lezel varc'hoas, evel ar chass a red dre ar ruiou. A.

Ar Gambetta di cuilet.

II.

Bez' ez eus eun dra benag dindan. Evid anzavout ar virionez, mignonet, ma kirit teuler evez eun tamic ous ar pez a c'hoarvez hirio evel ous kement so bet c'hoarvezet abaoue 1871, e lavaroc'h eveldoun, penaus eo souëzus bras ann traou. O vèlet epad ann dec pe unec bloas diveza man kement all a draou diæs da gomprenn ha cuzet, hoc'h eus renket lavaret avel ar Pennoù. *Eun dra benag a so dindan.*

Evidoun-me ec'h hellan hel lavaret heb aoun, mar g'am eus dirag neubeut a dud pe dirag cals, lavaret ar pez a sonjen var kement-man, ec'h hellan assuri deoc'h, penaus aliæs am eus clevet tud a skiant o lavaret ar memes tra.

Taulomp evez ma kirit, ous cals traou burzudus en daill-ze c'hoarvezet abaoue 1871, rag ma ve red ho c'honta oll, ne alfemp ket hen ober, hag abars ma vezo achu, c'hui a lavaro oll m'ervad eveldon. Guelet a rafoc'h penaus ann Italian-ze d'eus *Cahors* en deus bet pers en oll traou-ze cals pe neubeut, mod pe vod.

Da genta be oa e Bourdel e miz C'huevrer 1871, da lavaret eo unec bloas a so breman. En em gavet a oa Deputeet *ann Assamble nationale* hanvet d'ann 8. Red a oa clasc eun hano d'ar Gouarnamant. Ann Thiers bihan en devoa enebet, goassa ma helle, ous ar brezel gant ar Brussianet, en devoa leshanvet ar Gambetta ar *penn-foll diskiantet* rag ma felle dezhan kenderc'hel oc'h ober ar brepa ne oa mui possubl. Ann Thiers bihan goude beza dre ann digarre d'eus he garantez evid ar vro touellet ar Gonservatourien hag ar Roialistet a ioa neuze ar pez vrassa eus ar Gambr ha d'eus ar vro pa oa bet hanvet Depute e c'huec'h plass var'n ugent, a oe lakeat e penn ar Gouarnamant bete goud. Hogen, ne oa ket red d'ar Gambr-ze e oa

nao var deg ennhi Roialistet, a oa bet choaset a enep Gouarnamant ar 4 a viz Guengolo, nètra na rea dezhi rei d'ar Gouarnamant-ze bete goud ann hano diskiant *Gouarnamant, bete goud, ar Republic française*. Netra na redie anezhi da anaout en dail-ze taul fallacr hag a enep peb guir d'eus ar 4 a viz Guengolo, nag ar *Republic* a oa deut eus ar Revolution-ze. Hogen, da genver ann deves-ze, ma veljomp ann autrounez Leon de Malleville, Dufaure ha cals re all ne fell ket din ho henvel aman, mæs o oa c'hoas cals goassoc'h a enep ar Republic egetho, hag hanvet evel ann daou-ze d'ann 8 a viz C'huevrer evid discar ar Republic, pa veljomp anezho o vont a du gant ann Thiers bihan evid lacaat ar Republic da henvel Gouarnamant ar vro : *Gouarnamant, bete goud, ar Republique française* en devez-se e sonjis ha cals re all c'hoas ouspen din goal nec'het.

Bez' ez eus eun dra benag dindan.

Pa savas goudeze ar brezel gant ar Gommun heuzus e oe paket ann Thiers bihan o clasc en em glevout gant ann dispac'herien hag oc'h ober dezho promessaou caer a zisnac'has anezho da genta pa c'houlennas ann autrou Mortimer-Ternaux cont anezho diganthan evid ho anzavout goudeze pa oe anavezet sclær en devoa lavaret gaou.

Divezatoc'h pa c'houlennas ar pez vrassa eus an Deputeet ne oant nemet Roïalistet, pardoni dezhan hag e gendèrc'hel en he blass e penn ar vro, petra benag ne oa ken nemet eun traitour, e teuas sonj din, ha cals re all a lavaras a dra sur eveldon. Ne heller ket compren ho deffe ann Deputeet kement a vadelez ma neus ket eun dra benag cuzet.

Eun dra benag a so dindan.

Erfin, pa c'hoarvezas goude ma oa bet trec'het ar Gommun, heb m'en dije lavaret nag eur goms evithi pe a enep, ar Gambetta o tistrei d'eus Sant-Sebastian eleac'h ma oa æt da guzet, hag o kemer ar plass a oa bet roet dezhan dre electionou ann 2 a viz Gouere, ne gredas den sevel evid goulenn contchou diganthan. Neuze e commansas he veaichou e profit ar Republic. Etretant ebars er Gambr e vije enebet ous marc'hajou ann Impalaër, mæs ne lavaras den ger a enep marc'hajou Gambetta, na var ann arc'hant kemeret e prest ganthan digant ar saoz Morgan. Ar re ho devoa he sicouret da laeres a oe dastumet ha punisset, rag ma renke beza dastumet ha punisset eur re benag, mæs ann hini en devoa pec'het ar goassa, ne oe lavaret netra dezhan, na goude ar 24 a viz Maë 1873, na goude ar 16 a viz Maë, goude ma oa bet discuillet gant al Lez-varn ar c'hontchou oll ar pez en devoa græt, Rag-se d'oc'h adalec 1872, 1873 hag abaoue ann oll en em gavas souezet hag e c'houlennent eveldon :

Bez' ez eus eun dra benag dindan?

Travoalc'h evid hirio, heb dale e vezo kendalc'het. A.

Kerkent ha ma vezo distroet ann Deputeet da Baris, Ministr ar Post hag ann Telegraf a so e sonj rei dezho da ober eul lezen a rofe conje d'ober e Frans ar pez a rer a bell so e Bro-Saoz, guerza billejou post en oll buroiou ma vezo æssoc'h d'ann dud cass arc'hant dre ar post.

Abaoue eun neubeut bloaveziou eo cresket cals ann arc'hant a gasser dre ar Post. E 1878 e oa bet casset 9,475,000 hag e 1881, 14,627,000 lur.

O velet ann traou o vont en dail-ze. Ministr ar Post en deus sonjet renta æssoc'h d'ar bobl ar voien-ze da gass arc'hant hag a seblant plijout kement d'ann oll.

Sonjet en deus penaus ann æssa vije bet da ober, a vije bet guerza en oll buroiou, billejou post d'eus talloudegez ar pez a gasser peurvuia ha reiset en henvelep fæson ma ve possubl ober ann oll contchou gantho, da lavaret eo, 4 real, 8 real, 20 real, 10 lur hag ugent lur. Ar billejou-ze na vezo ket red chomm mui keit da c'hortos anezho er buroiou ma ve scrivet deoc'h eur *mandat-poste*. Ann hini a gassefe ann arc'hant a alfe merca he unan hano ann hini en deffe c'hoant da gass arc'hant dezhan hag ive al leac'h e pehini ema o chomm, ha cass ar billet dezhan dre eul lizer. Egile goude beza resevet ann arc'hant-ze a alfe mond d'he reseo en oll buroiou Post egis m'en deffe c'hoant.

Ken æs e vezo d'ann oll prena ar *billejou post-ze*, evel ma eo prena *timbres-post*.

Ouspen, ar pris a vezo merket varnezho e vezo red paea ouspen.

Eur guennec evid peb billet 4 real, 8 real hag 20 real.

2 vennec evid peb billet 10 lur.

Ha 4 guennec evid eur billet 20 lur.

Kement-se a renker da baea hirio ann deis pa ve c'hoant da gass arc'hant dre ar post hag a hent all e vezo cals guelloc'h cass arc'hant dre ann hent ze ha ne gousto ket keroc'h evid ne goust er broiou all eus ann Europ. A.

Ar Republicanet hag ann Electionou diveza.

Me chans ho peus evesseat mad ous ar pez am eus merket deoc'h aman d'eus ar stad e pehini en em gav ar Republicanet en departamanchou, hag a so bet discuezet deomp sclær hag anat dre ann electionou diveza evid Conseillerien ann Ti-kear.

Den n'en deus disnac'het ar pez hon deus lavaret na ne helle ket hen ober soken.

Gazetennou ar Republicanet eleac'h lavaret netra control da ze a deu da anzavout ar pez hon devoa lavaret hon unan.

Setu aman petra lavar unan d'eus gazetennou ar Gambetta.

Var stad ar Republicanet :

« Aoun bras hon deus ne renkefe ann Deputeet hag ar Senatourien anaout, penaus ma n'omp ket distroet var hor c'his abaoue c'huec'h miz, da viana n'omp ket æt var araug. »

« Evid ar veich kenta omp chomet a za; evid ar veich kenta hon deus treuzet eur maread amzer gpad pehini ar garantez evid ar Republic n'he deus græt cammat ebet etoues ar bobl. »

Var benn ann electionou ar 16 hag ann 23 a viz ebrel :

«Ne heller ket gouscoude disnac'h ne ia ket goal vad ann traou etoues ar Republicanet, ha n'en em glevont ket mui goal gaer, pa so bet chomet kement all a dud heb mont da voti evid ann electiou evid ann Ti-kear. » A.

N'eus ket c'hoas travoalc'h a gargou var ar bobl! Ar Republicanet ho deus naon, red eo hen anavout, mæs arabat e vezo dezho lavaret mui hiviziken, penaus Gouarnamant ar Republic hebken a bell beza vertuzus ha marc'hat mad, rag cahout vertuziou ha goud arboel eun dra benag, kement se a so dreist ho galloud hag a so bet scubet pell so gant ann avel.

Ar pez a glascont dreist peb tra, eo ar peamanchou, hag ar re vrassa ar re vella. Netra mui evid ann enor. Peus nemet guelet : Ar gazetennou Republicanet eo hel lavar : E meur a gommun, Conseillerien ann Ti-kear o velet e vezo hiviziken paet Mear Paris hag ar Gonseillerien, ho deus græt ho sonj da c'hourc'hemen d'ho Deputeet kinnig d'ar re all er Gambr d'ober eul lezen a lavarfe e ve roet hiviziken eun dra benag d'ar Mear ha d'ann adjointet evid ho dic'haoui d'eus ann amzer a golont. A.

Unvaniez pedennou etre ann dud cristen hag ar re so æt da Jerusalem d'ober eur Pelerinaich a binijen.

(D'oc'h adalec ar Sul 30 a viz Ebrel, derc'hent ma vezo digorret miz Mari dre ar bed oll cristen beteg ar Iaou 8 a viz Even, gouel ar Sacramant).

Eur mil pelerinet a ziblass eus ar Frans evid mond da bedi ha da ober pinijen evid ho bro d'al leac'hiou memes eleac'h ma so bet prijet gant hor Zalver Jesus-Christ gouzanv ha mervel evid hor zilvidigez deomp oll.

D'ar Iaou, 27 a viz Ebrel, e oa bet merket devez dezho evid dizouara d'eus pors *Marseille*. Ho felerinaich a bado 40 devez.

Ne ve ket mad e ve lezet gantho ho unan ar garg da bedi Doue evid hor bro reuzeudic. Hon dever deomp oll eo en em unani gantho ha kemesc hor pedennou gant ho re hag hor mortificationou gant ho finijennou. Tenval avoalc'h eo ann amzer hag eo red deomp cahout sicour ann Envou evid en em zifenn er brezel a vezo da souten abalamour d'ar scoliou dizoue a glasker redia hor bugale d'ho darempred. Hogen, grass ann autrou Doue ne deo promettet nemet d'ar beden ha d'ar binijen. *Goulennit hag e resefot* en deus lavaret Hor Zalver Jesus-Christ, hag en eul leac'h all pa en em glemme ann ebestel n'ho devoa ket allet chasseal ann droug-speret a ioa antreet e corf eun den iaouanc: *Be'z ez eus droug-sperejou ne hellont beza chasseet nemet dre sicour ar beden hag ar iun.* Ha droug-speret ar Franmasonet en deus taulet he zorn var ar Frans, a so a dra sur, unan eus ar re-ze.

Ne ket ni ho calv d'ar beden. Ne reomp nemet disclæria deoc'h c'hoant hon Tad Santel. En eul lizer scrivet ganthan d'ann Tad Picard a so e penn ar pelerinaich, ar Pab a lavar evelhen :

« Varlene, evid doussaat ar goler a Zoue counnaret m'ervad gant pec'hejou ann dud, Hon deus roet eur *Jubile* d'ann oll dud cristen ; eur joa vras eo bet eta evidomp gouzout dre ho liziri, penaus e oac'h er memes intansion, dreist oll e Frans, reizat eur *Pelerinaich a binijen evid mont da Jerusalem*, ha var ar pez peus scrivet deomp eus ann affer-ze, Hon deus roet Hon aotre d'ar pez oll e oac'h e sonj ober ha renevezet ann oll grassou, hag ann oll induljansou a so bet a viscoas aotreet gant ar re so bet Pabet en hor raog da gement hini a iea e pelerinaich d'ann *Douar santel.* »

« Evid ar re ne hellont ket cuitaat ho zi hag ho devezo sicouret d'ober ar pelerinaich-ze o cass tud all en ho flass, pe autramant roet aluzennou pe eur sicour benag all, ha d'ar re a vezo a speret gant ar Pelerinet, hag a rai eur vortificasion benag pe eun ober a Relijion, bemdeis adalec ar *Sul 30 a viz Ebrel kenta bete gouel ar Sacramant santel, d'ann 8 a viz Even*, evel divoueret eul loden eus ho boued, chilou ann offeren, ober hent ar groas, lavaret ho Rosera, ar seis salm eus ar binijen, pe autramant eun offis benag all en deus bet aotre ann Ilis, d'ar re-ze ec'h aotreomp eun *Inmuljans plenière* da c'hounis ann deves kenta a viz Mae hag eun all da zeves ar Iaou-Basc, ar Pantecost pe ar Sacramant santel. »

Ar Pab Sant Urban II a alias stard ann dud fidel d'ober pedennou dirag ann oll en Ilisou evid sicour ann dud calonec a ie e brezel da Jerusalem, evid tenna ann douar santel d'eus etre daouarn ann Turket evid ma aljent paca Nazareth eleac'h Jesus en em reas den, Bethleem, eleac'h ma oe ganet, ha Jerusalem eleac'h ma varvas.

Ha setu ma velomp e 1882, ar Pab Leon XIII, o lavaret ive d'ar rummad tud a ia di, ne ket da ober brezel, mæs da bedi, o lavaret ive d'ar bobl ne teuio ar silvidigez nemet dre ar beden, hag e ro ann ali da bedi dalc'h-mad assambles gantho epad 40 deves.

Hen he unan en deus merket deomp petra a garfe hor guelet da ober. Miz Mari e pehini ez

eomp antreet, a so ar guella mare d'ober ar sort pedennou-ze.

Ann dud fidel a hell merca dre avans pe zeves e fell dezho chilou ann offern, ober hent ar groas, etc., en henvelep fæson ma hellint bemdeis ober unan benag eus ann oberou so bet merket gant hon Tad Santel.

Alia a rer ann dud fidel da lavaret ar beden a ia aman varlerc'h :

Amend enorabl.

O Jesus hor Zalver, dond a reomp d'en em deurel d'ho treit hor c'halon mantret gant glac'har hag o scuilla daelou a binijen guirion, ni a fell deomp ober amend enorabl evid ann oll gevier, ann oll blasfemou hag ann oll sacrilaichou dre bere hoc'h bet chasseet d'eus kement leac'h ma oac'h beteg hen enoret en hor bro, hag ive d'eus hor lezennou. Goulenn a reomp dreist peb tra pardon diganeoc'h abalamour d'ann oll traou difeiz græt gant hor Gouarnamant, ann oll traou digalon, ann oll dilez eus ar feiz hag ann oll sacrilaichou a zizenor hor bro.

Ho pe truez ouzomp, o va Doue ! hor sicouret da zifenn ene hor bugale hag hor breudeur. Kinnig a reomp deoc'h gant carantez ha gant fizians meritou ha goad presius ho Mab divin, hag-ho pedomp en union gant hor mignonet a ia da bedi ha da satisfia d'ho justis el leac'hiou eleac'h ma eo bet scuillet evidomp ar goad-ze a zilvidigez. Prometti a reomp deoc'h e vezimp hiviziken crenvoc'h er feiz ha calonecoc'h en hor poaniou. Hogen, siouas ! petra a hellomp-ni da ober heb sicour ho trugarez ? Ho pe truez ouzomp o va Doue, ho pe truez ous hor bro geaz ker reuzeudic. Sellet outhi gant madelez ; roit calon dezhi ; græt dezhi distrei ouzhoc'h hag he saveteit heb dale.

O Mari, consevet heb pec'het, Mam da Jesus hag hor Mam, pedit evidomp.

Litaniou ber.

Calon sacr a Jesus, ho pe truez ouzomp.
Calon didaich a Vari, pedit evidomp.
Intron-Varia Seiz Cleze, pedit evidomp.
Sant Josef, pedit evidomp.
Sant Per ha Sant Panl, pedit evidomp.
Dious ar scoliou dizoue, hon diouallit, Autrou.

A.

Ann autrou de Baudry-d'Asson a so o paoues scriva d'ar Ferry, Ministr ar scoliou, al lizer a ia aman varlec'h.

Maner Fonteclose (Vendée), 24 a viz Ebrel 1882.

Autrou Ministr,

Me so unan eus ann niver bras-ze a bennou tiegez a dle beza beac'het gant al lezen Franmasonet ha dizoue oc'h eus græt ober a enep ar Frans gristen.

Kense, am eus ar *guir* hag ann *dever* d'ober deoc'h ann disclæriadur a ia aman varlerc'h :

Ne anavezan lezen ebet a alfe laëres a zivarnon ene va bugale, ha keit ha ma scoio ma c'halon keit ha ma chomo eur veraden goad em goasiet, ne bermetin ket e ve laeret a zivarnan e profit ar Gouarnamant, ar pez so bet fiziet ennoun gant Doue ha ne ket gant ann dud.

Kense, autrou Ministr, ann enor am eus d'hel lavaret deoc'h, me a zisnac'ho e peb fæson discleria en ti-kear eus va c'hommun ar pez a c'houlen ar pennad 7 eus al lezen-ze, condaonet egis eur voaperez gant enor ha coustians ar vro.

Paea a rin ann *amende* eur veich, ugent gueich cant gueich soken ma ve red, mæs ene va bugale a chomo atau dindan va dorn.

Evid va c'hondaoni d'ar pemp deves prison, a renco ar barner a beoc'h dougen em enep, e vezo red, var a gredan, cahout aotre ann Deputeet all. Hogen, ma c'hoarvez egis a sonj din, ar pez brassa eus ar Gambr-ze collet gant carantez ar Republic hag hé deus votet al lezen fall-ze, a ro he aotre evid ma ven casset didruez dirag ann tribunalou, ar boan-ze a vezo evidoun evel eur gals re all a dadou hag a vammou a famill eun enor caer, hag e cavin e kemense ann testeni sclær d'eus eur stad guelloc'h a zigouezo heb dale evid va bro geaz.

Oll kement a rit evid ar pez a sell ous ann douar, couls hag ar brezel a rit a enep ar Feiz hag ar Relijion a lavar din, autrou Ministr, penaus e tosta bemdeis heur ann autrou Doue, hag e vezo galvet heb dale gant ar Frans evid kemer ar stur hag he savetei, mab bihan ar Rouane, ho devoa græt ar Frans galloudus evel ma oa.

Ann enor am eus, autrou Ministr, d'ho saludi.

A. DE BAUDRY-D'ASSON,
Depute ar Vendée.

Ann alc'huen bloavechou ve, a goll ar parkeier. Setu aman penaus en em zisober anezhi. Ne vezo ket græt heb na poan na labour, mæs moien a vezo da vihana d'he divoenna. Al louzaouen fall-ze ne bad nemet eur bloas, kense, ma ve amzer ha tud avoalc'h, ann æssa ma ve he divoenna a ve c'hoennat ann douar abars ma ve hao ann had alc'huen.

E kement-se, evel ma ve re hir ha re vizus ober eur sort labour, setu aman petra c'hoarvez peuryuia. Lezel a rer ann alc'houen dont en he bleon ha dougen had, na petra c'hoarvez goudeze ? Coueza a ra ann had var ann douar pa vez haô, ha pa ve aret ann douar, e vez goloet gant ann alar hag e teu da zidevi.

Petra rai al labourerien speredus evid miret oc'h kement-man ? Ragtal ma eo dastumet ann eost hag epad ma eo tomm avoalc'h c'hoas ann douar ma, alfe ann hajou fall didenvi doc'htu, e roer d'ann douar eun taul froez, eun taul ogot houarn evid goloi eun tamic a zouar ann had alc'huen hag ann oll hajou fall all ne zaleont ket da zidevi, ha neuzeur re-ze a hell beza distrujet ma laker ann denvet da beuri anezho epad ar goanv, pe autramant gant ar reo hag ar scorn a hed ar goanv, pe autramant disc'hriennet pa ve kempennet ann douar d'ann nevez amzer.

Ar re a zalc'h c'hoas d'ar giziou coz (hag ez eus c'hoas eur gals anezho), ne lacont ket kement a ovez. Int a lez ann had alc'huen o tremen ar goanv disolo caër var ann douar caledet, ha kense na hell ket didenvi, pe autramant c'hoas e lacont anezho da antreal doun en douar dre eun taul alar. Hogen ann hajou bihan lakeat ken doun-se en douar ne hellont ket didenvi, mæs ne vreignont ket kenneubeut. Int a chomm en daill-ze en douar ken ac'han ma teu eun taul alar d'ho lacaat da sevel var c'horre e mare ann hada, neuze e teu da zidenvi assambles gant ar c'herc'h, hag ann dud diskiant ne ouzont nemet hirvoudi o velet ho farkeier collet ha kement-se dre ho faut ho unan.

E kement leac'h er c'hontrol e ve græt ar pez hon deus merket huelloc'h ragtal goude ann eost, e teuer æs avoalc'h a benn da zivoena dious ar parkeier ann alc'huen-ze a noas kement d'ann ed hag a neubeuta kement ann eost.

Pa c'hoarvez penaus dre leziregez pe eur ræson benag all eo, couls lavaret, contamet ha collet ar parkeier gant ann alc'huen d'ann nevez amzer, ne ket collet oll hag e heller c'hoas distruja eur gals anezhi ha miret outhi dreist oll da zougen had.

Evid-se eo red froeza ar c'herc'h eun neubeut goude ma eo didevet evid disc'hrienna ann alc'huen a so ann neubeuta stag ous ann douar. Goudeze, kerkent ha ma teu bleonv en alc'huen, ha ma ve guelet houman sevel dreist ar c'herc'h e vezo dao troc'hi ar bleonv-ze gant eur falc'h *ne ve ket goal lemm*. Gouzout a rer, evid guir, penaus ne ket diæs dibenna ann alc'huen, hag a hent all pa ne ve ket re lemm ar falc'h, deliou ar c'herc'h tano ha scaonv, a bleg dindannhi dre ar beac'h na ne hell ket ar falc'h pega ennho.

Pa vez dibennet evelse ann alc'huen a renc ehana eun neubeut da greski. Neuze ar c'herc'h a sav var c'horre a deu da vouga ann alc'huen ha da viret outhi da hada he greun, ar pez so ar guella evid ann amzer da zont.

A.

Eun tamic kentel var al lezennou.

Me n'hellan ket miret eus va amezec tremen var ma douar evid mond d'he hini, pe guir he hini a so e creis va hini ! — Guir eo, mæs e tlefec'h da vihana lacaat anezhan da anaout dre scrid e collo ar guir-ze, kerkent ha ma vezo possubl dezhan darempred he zouar dre eun hent all. — Per, da behini e roen ann ali-ze, ne brijas ket he heulia ; hogen dond a reas eun devez ma oe digorret eun hent dre gichen douar ma amezec, ha va amezec en dije allet eus a neuze darempred he zouar dre biou ann hent-ze. Neuze Per a lavaras dezhan:

— Kemerit hoc'h hent dre ann hent nevez, n'hoc'h eus mui tam ezomm da dremen a zivar va douar-me evid mond d'hoc'h hini. Hogen, ma amezec, eur potr fin var he veno, a respontas :

— Escusit ganin pe ne rit ket, ne ran ket fors, mæs epad 30 bloas am eus tremenet dre ar memes plass var ho touar, ha breman al lezen a ro din ar guir da dremen da viken. Goas a ze evidhoc'h ma n'hoc'h eus ket gouezet en em zifenn pa oa c'hoas ar mare d'hen ober.

Ac'hano e savas eur broses hir, hag ec'h en em gavas ann treac'h gant ann amezec. Ann dud a justis a varnas c'hoas eur veich, penaus ma ne teu ket ann hini en deus eun tam douar da eun all e creis he hini, da evessaat araug ann 30 bloas, e renco, goude ma vezo achu ann 20 bloas he lezel da dremen a zivar he zouar egis kent, petra benag ma ve possubl ober hent dre leac'h all.

Eur barner coz a beoc'h.

Var ar meaz peurvuia ne ve ciret ar bouteier nemet d'ar sul ha d'ann devejou gouel, ha kense ne ket red beza souezet e teufe alies ar ciraj da sec'ha er voest. Ar groagez neuze en ties, a laca eur banne dour evid he c'hliba, mæs goudeze, ar ciraj ne de mui ker du na n'heller ket he lacaat da leuc'hi ker brao. Evid ma chomfe mad atau, ne ket dour a renker da scuilla etoues, mes eur banne guin pe bier.

Eur verourez.

Ar re goz peurvuia a so douget d'ar c'housket cals muioc'h eget ne ve red. Arabad eo ho lezel d'hen ober, rag re gousket a so noazus d'ann dud coz, 6 pe 7 heur cousket a so travoalc'h evitho pa vent iac'h. Mar de boaset d'ober eur pennadic cousket goude mern, ec'h heller he lezel da gousket gant ne chomo ket hirroc'h eget eun heur.

Eun den inoüs eo henez gant he historiou, a lavaro marteze ar re goz. Marteze avoalc'h, ha gouscoude ar pez a lavaran ne deo nemet evid hoc'h interest.

Eur medisin coz.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadureziou ann 29 a viz Meurs.

(*Kendalc'h.*)

AL LEANDI.

Leandi ar Gabusinet savet etre ar ru Roc'h-huel hag ar ru Zu, a so henvel eus eur garennad ties, en he c'hreis eur pors, hag endro d'ar pors-ze al-leou closet, a so ar pez a hanver claustr al leandi. Ann ties so savet var ar pors-ze a so sal al leoriou, ar sal studi, ar sal dribi hag ar gegin, ar chapel, savet en enor da Sant Anton a Badoue, en em gav e tu ar goalern eus al Leandi. E corn ar Sao-heaul

hag e hini ar goalern eus ar c'hlaustr, en em gav ann diri a gass d'ann astaich kenta eleac'h m'ema cambrchou ann Tadou.

Ann hini a deu d'ar gouent dre hent *Roazon*, hag ar penn ann traon eus ar ru Zu, a gav dirazhan e penn eur ru a dreuz, hanvet ru ar Roc'h-huel, eun nor vras en houarn gant eur gael-houarn ne zigor nemet evid lezel ar voituriou da dremen, pe autramant c'hoas evid rei hichou da sortial d'ar bobl dastumet er chapel d'ar goueliou bras. Ann noz-ze eo a oa bet stanket ker mad na helle mui den antreal dre ennhi. En tu cleis eus ann nor-ze hag eun tamic pelloc'h er ru Roc'h-huel, en em gave eun nor all evid servich ar gouent, hag hounez ne helle mui digorri nemet lec'het daou droatat.

Eur veich treuzet ann nor-ze ec'h en em gavjeur e pors ann diaveaz. Eno dirag ann hini a antree e oa ar chapell, bet scrivet eoc'h d'ann nor ar c'homsou-man a gaver stanc var oll chapeliou ann Itali : *Divo Antonio sacrum* (Consacret da Sant Anton). En tu cleiz en eur antreal varzu ar penn en traon eus ar pors, a oa eur groas huel caereat gant ann dud fidel d'ann 3 a viz Du gant garlantesiou ha curunennou, epad ma oa bet staget ous dor ar chapel ridochou mezer, scourrou palmes hag a beb seurt gouez all ha bleuniou eus ar re gaera ma oa bet cavet.

E lae d'ar pors, en tu cleis, e kichen ar chapel, en em gav ar sal prezec, e peleac'h e oa ann Tad guardian gant he zifennourien hag he destou evid digemer ar c'henta commisser.

Eun tamic pelloc'h c'hoas en tu cleis, en em gav dor guirion ar gouent na hell ket beza treuzet gant ar merc'het. Ann nor-ze a zigor var eun tamic liorzic hanvet liors ar porzier. Be oa evid he difenn eur bardell græt gant treustou, hag e oa 12 den o veilla varnezhi.

Goude beza græt daou pe dri gammat el liorzic vihan-ze, e cavjer en tu dehou eun nor all a roe digor var ann ti. Ann nor-ze a zigorre var diou stalaf ne oe closet nemet gant eun alc'huez hag eur morail. Digorri a ra var eun ale verr. En tu dehou d'ann ale-ze, en em gav cambr ar porzier, en tu cleis en em gav diou gambric vihan, a servich da gambrchou-prezec evid ar voazet hag eur gambr all vrassoc'h, hag erfin er penn tre eus ar rencat ties-ze, ec'h en em gave eur gambr all.

Tra souezus ! ne teuas ket e sonj hon enebourien antreal er gouent dre gambr ar porzier, hag heman a hellas epad 10 heur amzer guelet dious he gambr ar pez oll a oe græt, ha clevout kement a lavare etrezho ar gommisseret hag ho micherourien. Ar pez a so souessussoc'h c'hoas, hon enebourien a gemeras evitho ann oll cambrchou a scoe a gleis var ann ale vihan-ze, ha ne veljont ket penaus en diveza eus ar gambrchou-ze ec'h en em gave eun arbel er voger, ne oa ken etrezhi hag ar c'hlaustr nemet eur speurenn brikenn goloet hebken gant eur viscadic raz. Gant 5 minuten hodije bet peadra evid teuler ar speurn-ze en traon hag en em gavout goudeze en tu all d'ar bardellou a oa bet savet rez ann douar er gouent.

Ann autrou Ernest Arnous-Rivière n'en devoa evesseat e oa ken diners ar plass-ze nemet d'ann 2 a viz Du, re zivezat evid ma vije bet allet ober ann disterra. Ne gomsas d'eus ar pez en devoa guelet nemet ous ann Tad guardian o sonjal penaus ann autrou Doue en dije pourveet egis mareas e guirionez.

Ma n'hon dije ket her guelet hou unan, ne alljemp ket credi penaus ar Prefet, ar poliss, ar gommisseret hag ho micherourien a antreas er gambrze, digorri a rejont soken ann arbel-ze er voger, ha ne anaveschont ket ann disterra tra.

Da betra e oa bet talvezet dezho beza casset kement a *spierien* da velet petra vije græt er gouent pa n'ho devoa ar re-man guelet netra ! Ann autrou Doue en devoa miret kentoc'h outho n'ho devoa ket gouezet guelet ann disterra.

Mond a reas hon enebourien da glasc ann hent diæssa hag ez ajont en eeun da glasc tremen adrenv ar bardel spontus oa bet savet er c'hlaustr, a oa diouallet gant 80 den, ha ne oa bet savet nemet evid miret ous ann dud fall-ze da antreal re vuhan, rag gouzout mad a reamp oll e vijent antreet mare benag, hag e vije bet c'hoarvezet en hor c'henver egis ma eo bet c'hoarvezet, siouas ! e meur a leac'h all, e vije bet treac'h ann ners d'ar guir.

D'ann 3 a viz Du, ann offerennou a gommansas er chapel da bedir heur eus ar mintin. Da benn c'huec'h heur e oant achuet, hag ann Tad guardian a gassas ragtal ann autrou Doue en eur gambric eus ann astaich kenta (cambr Sant-Roch), eleac'h ma oa bet savet eun auter vihan var eun daul goloet gant eul liser guenn. Ann oll a oa var sao, ha ne oa e guirionez netra guelloc'h goest da deneraat ar galon evel guelet da eur mare ken abred ann oll Relijiuset, ann oll goaset, ann oll dud iaouanc-ze o kimiada en he harlu dious ann Doue mad ha madelezus, hag o stoui ho fenn pa dremene dirazho. Ar pez a glaske ar Gabusinet dreist peb tra, a oa miret ne vije saotret ha disenoret al leac'h sacr gant ann dud fall. Divezatoc'h e velimp penaus ne helljont ket cahout tre ho c'hoant, abalamour da falloni Troquier (ar c'hommisser), hag he sclissen.

Da c'huec'h heur e tigorrer dor ar gouent var ar Ru ar Roc'h-huel, rag ne veler ket c'hoas ann *dibotaillerien* o tont. Dond a ra cals d'eus mignonet ann Tadou. Eur fors anezho a antren er gouent, re all a chomm e pors ann diaveaz kemesket gant ar merc'het, rag ma vouient e tlie beza tud calonec en diabars eus ar gouent, e oa ive red cahout eur re benag er ru couls hag er pors ann

diaveaz evid difenn ann Tadou hag ann dud honest dious ann dud fallacr diredet di d'eus peb korn ar gear.

Buhan avoalc'h ar pors en em gavas leun-tenn.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Bernard, bet cure e Sant-Loïs Brest, so hanvet person e Plouhinec.

Ann autrou Tanguy, cure e Scrignac, so hanvet person e Plougoulm.

Ann autrou Milin, bet cure e Sant-Melani-Montroulez, so hanvet person e Nizon.

Ann autrou Guillet, cure e Sant-Marc e kichen Brest, a so hanvet cure e Sant-Melani-Montroulez.

Ann autrou Dagorn, cure e Rosporden, so hanvet cure e Sant-Marc.

Ann autrou Feroc, belec iaouanc, so hanvet cure e Rosporden.

Madou ann douar.

Ann amzer gleb ha ien hon deus bet er sizun all na helle talvezout nemet d'ar prajeier, d'ann hey ha d'ar c'herc'h hanv, mæs noazout a helle ha cals d'ann ed goanv a zeufe cals guelloc'h gant eun amzer tommoc'h.

Neubeut a dud a gaver var marc'hajou ann ed, ha ne ia ar priziou a du ebet.

Egis ma neubeuta gouscoude bemdeis niver ar sac'hadou guinis er grignoliou, e sonj deomp e vezo cresc heb dale.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 27 lur 10 g. eleac'h 27 lur 8 g.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 29 l. ; segal, 19 lur 10 g.; hey, 23 l. 10 g; kerc'h, 21 l. 10 g.; ed-du, 15 l. 15 g.

KEMPER. — *Dissadorn 6 a viz Mae 1882,* (dre ann 200 lur.)

Guinis 27 l. »» g. — Segal 17 l. »» g. — Hey 18 l. »» g. — Kerc'h 8 l. 10 g. — Ed-du 15 l. 10 — Avalou-douar 6 l. 10 g. A.

MARKIS PONTCALEC.

(Kendalc'h).

Louizic — rag evel ma em eus lavaret deoc'h dija, alies e plije gant ar brinses vras-se dougen hebken ann hano seven-ze, gant eur bouked lili evit goalenn rouanez, — a guze guella ma helle d'eus ann duc d'Orleans, d'eus Dubois hag eus ann autrou d'Argenson, kenta lelanant eus ar gommisserien poliss, ar penn-abec eus ar festou noz a vije en he maner bras a Sceaux. Evit dont a benn guelloc'h eus he c'hrog, e devoa lakeat en he spered sevel eun urs marc'heien hanvet : *marc'heien ar Venanenn.* Ar pennou brassa eus ann urs nevèz-se, eun nao ha tregont benag anezho, a sente, a suje e pep tra hag e pep mod da volontez intron-iarlez du Maine, rouanez ann *Hed-guenan.* Be veich ma en em vodenne ar pennou bras eus ann urs endro d'ar vamm-venanenn e vije e palez bihan Sceaux eur spez morlaje kis kear, e pehini ar marc'heien a dlie dougen eur viscamant spisial, ar pennou bras eus ho c'hostes a vije guisket evel ar rouanez a veler o redec ann Ened. Ann ebatou-ze a vije hanvet *c'hoari coloennic-guenan.* Var digarez ober ar c'hoari-ze, Louizic a zastume endro dezhi he c'huzulierien, ha deut da veza evitho dukes du Maine, leun a erez hag a gounnar, hi en em gleve gantho evit discar ar gouard eus he garg, evit savetei ar Roue bihan Loïs XV, ia..... var he meno.

E Paris, ar seurt festou noz-se a vije bet risclus bras ho ober. Dubois a zioualle re vad he vestr, hag he daul lagad lemm kercouls hag he garantez birvidic evit gouard ar Roue bihan. a reas dezhan meur a veich savetei he vuhez hag he frankis d'ar Rener, araug memes ma en devoa ann Autrou d'Argenson, mestr ar poliss, cleyet ger, na santet c'huez eus spi ebet.

Ann duc d'Orleans a oa eun don calonec ; kear vrezel Lerida, dirag pehini ar brezeller bras Conde a oa chomet bar da ober netra a vad, a oa bet kemeret ganthan evel en eur c'huitellat. Ouspen ma oa eun den calonec, ann duc d'Orleans a oa ive douget cals varzu ar vadelez ; var bouezic ha dre gaer e reole ann oll afferiou. Pa deuas Lez-varn cuzulierien ar Roue bihan da dorri testamant ar Roue coz, evit lacaat etre he zaouarn ar garg da ren ar rouantelez ha da veza gouard-debadour Loïs XV eleac'h ann duc du Maine, Filipp d'Orleans en em voalc'has eus ann taul gounid talvoudec-se, heb sonjal ho devije clasket tud ann duc du Maine en em zevel en he enep. Evit ann duc du Maine n'en devije ket great ; heman, gant ma en devije allet creski bemdez he zescadurez ha dont da veza eun den gouiziec ha brudet bras na rea ket cals a van eus ann enoriou all. Mes he intron ne oa ket troet var ann tu-ze ; houman a oa eul Louizic cass-digass, dispac'herez he beac'h, bepred o clasc bleina ar re all evel ma vleine ann dud en em vodenne endro dezhi ; ha na entente ket chomm bepred da rouanez ar goloennadvenan a bere ann darn vrassa a oa tuchentiled leshanvet dre Baris : « Guesped ar *Pales-Royal.* »

Ar *Pales-Royal* ha castel *Sceaux* a oa savet enebiez etrezho da vad, hag epad ma rea Filipp d'Orleans goab guella ma helle eus flemmadennou Louizic-seven, rouanez ann Hed guenan a zastume en dro dezhi he c'huzulierien evit digemer en he urs eur marc'hec nevez.

Ann disterra digarez da ober eur fest-noz a oa mad evit eur brinses ken tost d'ann tron, ma alje eun deis marteze aseza varnhan ; ne vanke dezhi evit-se, nemet guelet ar gouard discaret hag ar Roue bihan eat da rouantelez ar gozed.

En nosvez-se dreist-oll, Louizic-seven a lakea da lintra dirag daoulagat tud ar fest ann traou caera tout a oa en he maner. Biscoas pales bihan Sceaux n'en devoa guelet fest ken caer, na da dostaat ; biscoas ne oa guelet kement all a dud er maner ; nag ar parc bras sclerijennet evel en noz-se. A ziou, a gleis, e pep tu, ne velec'h nemet bandennadou tud guisket evel prinset, eur zavar gantho, eur c'hoars, eur jolori, evel tud hag ho deus plijadur beza beo ; mont a dont a reant endro d'ar palez evel eun hed-guenan o clasc en em scourra. En ti dukes du Maine ne devoa ken aked nemet da zigemer evel ma oa dleat ha dereat ar marc'hec nevez.

(Eur pennad all eur veich all) X.

Bulletin de l'Association financière de France.

Manque de confiance, partant point d'entrain ; ainsi se résume la tenue du marché pendant ces huit derniers jours. D'ailleurs, il ne pourrait en être autrement, le public est anxieux. L'état chancelant de certaines valeurs le rend hésitant ; il n'ose s'aventurer. Ne sachant d'où et quand viendra le danger, il s'abstient ; qui pourrait l'en blâmer ?

L'affaissement des établissements de spéculation n'a fait que s'accentuer. Au contraire les valeurs reposant sur un fonds réel et palpable ont maintenu leurs cours. Tant il est vrai que la raison reprend toujours ses droits, après les éclipses qu'elle subit périodiquement.

Combien ont lieu de se féliciter les rentiers qui ont résisté aux séductions de la spéculation et placé leurs fonds en valeurs garanties par l'Etat ou en solides entreprises industrielles ? Ils n'ont pas eu l'illusion — bien courte, hélas ! — de réaliser d'énormes bénéfices..... sur le papier. Mais en revanche, ils n'ont pas eu les meurtrissures de la chûte. Nos lecteurs qui ont de l'*Ouest-Algérien*, de l'*Orléans* ou de *nos propres actions* dorment avec la plus parfaite tranquillité et les ruines semées autour d'eux leur font mieux apprécier la valeur d'un bon conseil. Ce conseil tout à fait désintéressé et absolument confidentiel, l'Association financière de France est toujours prête à le donner gratuitement.

Nos rentes conservent une bonne tenue, bien que les transactions n'aient pas encore repris une grande activité. Le 3 0/0 s'inscrit à 84.05, l'amortissable à 84.22 et le 5 0/0 à 117.35.

Les obligations foncières émises en représentation de prêts forment un excellent placement pour l'épargne. Offertes à 480 francs, elles produisent un revenu annuel de 20 francs ou plus de 4 0/0 net, et présentent les garanties d'une hypothèque en première ligne.

AVIS IMPORTANT.

Compagnie d'Orléans.

Nous venons d'étudier avec le plus grand soin la situation de la Compagnie d'Orléans. Nous avons la certitude que la convention que vient de passer la Compagnie avec l'Etat aura pour effet l'augmentation immédiate et la progression rapide du dividende. L'action d'Orléans est à 1,300 francs : elle devrait être à 1,600. De toutes les actions des grandes lignes, c'est de *beaucoup la plus avantageuse*. Elle est par exemple au même prix que l'action du Midi et elle vaut en réalité *300 francs de plus*.

Il y a donc bénéfice sérieux et sûr à acheter des actions d'Orléans. Les actionnaires des autres Compagnies ont un trés grand avantage à abriter leurs titres contre des Orléans.

L'*Association financière de France* achètera *à terme* pour compte de ses clients des actions de la Compagnie d'Orléans moyennant une simple couverture de 2,000 fr. par fraction de 25 titres.

PARTICIPATION. — L'*Association financière de France* est en mesure de faire participer ses clients à une opération de premier ordre. Renseignements confidentiels seront donnés à Messieurs les abonnés de la *Semaine Religieuse*.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

L'émission des douze mille actions de 250 francs chacune sur les 24.000 formant son capital social que fait en ce moment la maison médicale Encausse et Canésie, obtient un réel succès.

Ce succès ne saurait nous surprendre ; cet établissement fonctionne depuis dix ans et ses cures merveilleuses ont attiré, à plusieurs reprises, l'attention du monde savant.

Rappelons que le premier versement est de 25 francs et que les bénéfices annuels, outre l'intérêt de 5 0/0 sont évalués à 1.369.840 francs, c'est-à-dire à 25 0/0 du capital engagé.

Les appels de fonds, éloignés l'un de l'autre, ne s'effectueront qu'au fur et à mesure de l'installation des succursales qui seront construites dans les principales villes de l'Europe.

Cette affaire présente les meilleures garanties.

Pour souscrire et se renseigner, s'adresser à l'administrateur délégué au siège central, 57, rue Rochechouart, à Paris, qui enverra à toute personne qui en fera la demande le prospectus détaillé.

GUÉRISON

CERTAINE ET PROMPTE

De l'Asthme, bronchite, catarrhe, rhume, oppression, insomnie, toux nerveuse, névralgie, par l'**Amadou** et l'**Elixir anti-Asthmatiques** PATRIGEON, pharmacien à Evreux.

Dix années de succès. Traitement peu couteux.

Dépôt à Quimper, chez M. MORPAIN et les bonnes Pharmacies. — Prix de la boîte : 4 francs. — De la 1/2 boîte : 2 fr. 50 . — Flacon élixir : 3 francs. — Envoi par la poste.

Album des Ecoles catholiques : *Sous ce titre, la Société de Saint-Charles Borromée, à Lille, rue de la Barre, 104,* vient d'éditer un splendide Album d'images composées par le R. P. Vasseur de la Compagnie de Jésus. Il y a 38 pages de dessins avec une page de texte en regard de chaque dessin. Cet Album est une œuvre vraiment artistique sous tous rapports, et il a le mérite de contenir en abrégé tout ce qu'il y a d'essentiel à connaître de la religion catholique, histoire, dogme et morale. Il y a deux éditions : in-4° 3 francs plus 85 centimes pour le port. (2 fr. 50 pris en nombre, au moins 12 exemplaires) et in-8° 1 fr. 40 franco. (prix au cent, 75 francs)

"SOL LUCET OMNIBUS"

FORTUNE POUR TOUS PAR L'ÉCONOMIE

Vente **à terme** et **à crédit** d'Obligations françaises **à Lots, Ville de Lyon, de Paris** et **Crédit Foncier.**

Versements mensuels : **CINQ FRANCS** pour les coupures et **VINGT FRANCS** pour les Obligations entières.

Les numéros des Titres sont remis au troisième versement, et, de ce jour, toutes les chances du tirage sont acquises au Souscripteur.

Pour tous renseignements, s'adresser, en joignant la réponse, au

COMPTOIR FRANÇAIS DE L'ÉPARGNE

117, Rue Saint-Lazare, 117. — PARIS

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ.
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... } 2 scoed.
Costez-an-Nord.. } 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus Ken Mestr, ma ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Bere'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 20 a viz Maë 1882.

D'al Lun, 8 a viz Maë, e teue dirag ar Senat, al lezen var ar pez ez eus c'hoant gant Humbert, Ministr ar Justis, e ve græt hiviziken pa vezo galvet eur re dirag ar barner enclasker, pa vezo tamallet dezhan eur c'hrim benag. Beteg hen ne vije ken ann eil dirag egile nemet ann den tamallet hag ar barner. Hiviziken e vezo roet conje dezhan da gahout eno eun alvocat assambles ganthan, hag e sonj din ec'h alfe beza æssoc'h dezhan d'en em zifenn. Cals a so evid ar giz coz, ha cals a so evid ar giz nevez, ha ne ket me a alfe da lavaret deoc'h gant pere anezho ema ann tu guir. Etretant, ann autrou Jouin a lavar eo mad tre ar pez a rer breman herves ali Consillerien al Les-varn huella, hag ar re-ze a so boazet dious ann traou-ze, ne c'houlennent ken nemet e vije roet eun tamm benag muioc'h a liberte d'ann hini oa tamallet eur c'hrim benag dezhan, hag ouspen, rei d'ann den ha d'he alvocat da anaout kement a sell ous he affer.

Var he lerc'h, ann autrou de Gavardie a lavar ne dalvezo da netra, hag e noazo cals soken ar pez he deus c'hornt ar Gommission da ober.

D'ann autrou de Gavardie, ann autrou Lenoel a respont e berr comsou, hag e lavarer e vezo kendalc'het varc'hoas.

E Cambr ann Deputeet, e kendalc'her gant lezen Naquet var ann divors. De Marcère, e hano ar Gommission, a lavar e ve eun dra vad voti al lezen ze, hag a eneb eus he vella ous ann autrou Giraud en deus lavaret Dissadorn, ne vije bet netra noazussoc'h d'ar vro eget lezen ann divors.

Amagat, eur Republican, var he lerc'h, a ziscues n'eus netra vad er pez en deus lavaret de Marcère, mæs caer en deus ne dalvez dezhan da netra, ha 340 a enep 125 a lavar e ve mad evessaat ous pennadou al lezen. Voti a rer ive ar pennadou kenta eus al lezen. Beteg hen, ann daou zen ho devoa bevet fall assambles pa oa unan anezho dimezet, ne hellent ket eureuji divezatoc'h, nag anaout evel dezho ar vugale ho dije bet assambles epad ann amzer-ze, mæs breman e lavarer ec'h hellint eureuji assambles pa girint hag anzavout e vezo e guirionez dezho ar vugale ho devezo bet epad ma renent ar vuhez fall-ze. Erfin, 334 a enep 124, a lavar eo mad ober al lezen-ze, ha setu hi votet evid ar veich kenta. eur veich all e vezo evesseat outhi c'hoas, ha d'oc'h a velan, e credan ec'h hellan lavaret deoc'h e vezo votet assur mare benag, caër en deus bet ann autrou Doue lavaret : *Quod Deus conjunxit, homo non separet,* meus aoun ar Republicanet n'ho devezo ket mez lavaret d'ann dud : Ho Toue so re goz, henez en deus difennet ouzhoc'h dispartia ha lavaret e tliec'h beva assambles hiviziken, mæs ni a lavar, n'ho pe ket aoun na ne silaouit ket anezhan, pa plijo ganeoc'h dispartia ec'h helloc'h hen ober hervez ho c'hoant, ho Toue ne deo nemet eur rever, achu eo he amzer ganthan.

Dimeurs, 9 a viz Maë, en despet da Salis, e lavarer eo bet græt mad election ann autrou de Ladoucette.

Goudeze, Clovis Hugues, eur Radical, en deus goulennet perag e oa bet tennet he blass digant eun den en devoa eur plass e *Marseille* etoues ar re so carget eus ar butun, ha lavaret e vije bet red kentoc'h chasseal ar re oa bet caus dezhan da goll he blass. Leon Say a respont eo bet græt mad ar pez so bet græt, na ne vezo ket cheinchet. Pega a rer goudeze el lezen a verc petra ho devezo ann diavezidi d'ober evid gounis ann hano ha guiriou ar guir Fransizien. Mæs neus ket allet achui evessaat ous al lezen-ze hirio. Der Iaou e vezo kendalc'het.

Er Senat, er memes devez, so bet kendalc het gant ar memes lezen a oa a veac'h abaoue Dissadorn all, mæs evid hirio kenneubet ne vezo ket votet, nag er sizun-man soken, var a gredan.

Der Iaou, 11 a viz Maë, evid respont d'ar goulenn græt dezhan gant de Villeneuve, Depute Sant-Denis, var ar stad e pehini en em gav ann Ejypt ha var ar pez a ve ar guella deomp d'ober en affer-ze. De Freycinet dre eur brezegen hir a lavar, penaus ne ket danjerus (evid ar re all), ann tamic dispac'h so bet savet etre ann Ejyptianet, hag a hent all, hen hag ar Vinistret oll e Frans a vouio ober ho dever. En em glevet ho deus soken gant

ar Sozon, mez dezho ! ha gant ar poblou all eus ann Europ, hag en affer-ze ez afint oll eus ar memes tra.

Achui a rer gant al lezen a lavar penaus ec'h hello ann diavezidi dond da veza guir Fransizien hag oc'h ober petra ec'h hellint cahout conje da chomm e Frans heb beza chasseet cuit abalamour hebken ma'z int diavezidi.

Goudeze, petra benag m'he devoa lavaret ar Gambr e vije bet roet d'ar Ministr ann arc'hant a c'houlenne evid ann Tunisie, Delafosse a c'houlenn hirio gortos c'hoas eun neubeut abars rei ann arc'hant-ze dezhan ken a vezo bet evesseat mad ous ar pez emer e sonj ober er vro-ze.

Er Senat, er memes deves en despet d'ar pez oll ho deus græt ann autrounez Fresneau ha Pouyer-Quertier, ar Senatourien ho deus roet ho aotre da bemp emgleo convers var eun dro gant ar Suisse, ar Beljique, ar Portugal, ar Suède-Norwège hag ar Spaign. Netra gouscoude ne alfe noazout goassoc'h d'ar vro, mæs hor Republicanet a so guelloc'h douevid ar Radicalet hag ar Franmassonet a beb bro eget ne dint evid ho c'henvrois, dreist oll mar dint guir gristenien.

A.

Ar Gambetta disculiet.

III

Bez' ez eus eun dra benag dindan !..... A dra sur ann oll, da vihana kement hini a vell sclær hel lavaras, pa veljont o tont eus a Sant-Sebastian ar penn-foll diskiantet d'eus mare ar brezel gant ar Pruss, hag oc'h he velet dreist oll kemer plass ann hini a dlie beza hanvet e plass ann Thiers bihan, en despet da gement sottoniou a rea epad ma oa ar *bourc'his bihan* Doue, ar Gonservatourien crenerien a choase anezhan evel Presidant ar Republic keit ha m'he dije padet ann *Assamble nationale*.

D'ar mare-ze eo ma oa ar Gambetta a zivar kement cael-houarn a gave en hostaliriou a ioa var he hent o fonta he lezen eus ar mare dereat, hag o lonca bemdez eun dismegans pe eun toussec benag, pa renke gouzanv bemdez carantez ha mignoniaich ann Thiers bihan, en devoa he hanvet ar *penn-foll diskiantet* d'ar mare-ze, eo e felle d'ar Gambetta, ann Italian-ze ganet e *Cahors* ober ive evelthan, lonca dismegansou hag injuriou hé voalc'h o lavaret dezho : *Red eo mond var bouez evid dond assur abenn eus hon enebourien.*

Ha neuze, o velet penaus ar Gambetta na reseve nemet meuleudiou digant ar *bourc'his bihan* a sonje da gals a dud d'ar mare-ze e oa atau o labourat a du gant ar Gonservatourien, e teuas da gals eun tamic difians ha cals droug-sonjou, hag ar re anezho a vele eun tamic hirroc'h eget beg ho fri, a lavare souezet bras : *Eun dra benag a so dindan.*

Guelloc'h a c'hoarvezas pe goassoc'h goude ar pevar var'n ugent a viz Maë, pa oe discaret gant cals a boan ha re zivezat ar *bourc'his bihan.* Neuze ann oll a gommanse guelet sclær en devoa ar Gambetta dastumet eun danvez peus-vad, heb na vouife den eus a beleac'h, na ne oa nec'het den gant-se. He c'hallout a greske ive eleac'h neubeutaat, pa vije bet ken æs d'ar mare-ze, he gass da gousket d'he doul.

Ann taul-ze eus ar 24 a viz Maë o veza chomet didalvez pa sonje d'ann oll e vijent deut abenn ; ar Gambetta o veza bet pers goude ma oa bet discaret Thiers, heb ma vouife den penaus na perag, er pez a reas eun neubeut Conservatourien evid enebi ous ar Roïalistet, ho devoa græt van d'ober eun dra benag evid digass ar *Roue* endro, ar re a voar d'oc'h ann traou, a lavaras neuze c'hoas : *Bez' ez eus eun dra benag dindan.*

Gant cals muioc'h ræson ec'h helljont hel lavaret c'hoas divezatoc'h, pa c'hoanteas e 1875 eun neubeut Roïalistet, d'eus ar re ho devoa sonjet digass ar *Roue* endro e 1873, d'en em glevou gant ar Gambetta a ioa deut eur goas neuze evid fonta ar Republic gant eur vouez muioc'h, ha kempenn ar Vamm-lezen hon deus breman hag a so kér fall soken evitho m'ho deus c'hoant he cheinch.

Eur veich commanset da riscla var ann douar scornet, ne ver ket pell o coueza beteg ann traon, Ar 16 a viz Maë e c'hoarvez evel d'ar 24 ha cals goassoc'h soken. Evid guir, Italian Cahors eo a so treac'h d'ann eil gueich evel ma oa bet d'ann taul kenta. Eun tamic oa bet sicouret d'en em sevel gant ar 24 a viz Maë, hag ar 16 a viz Maë goudeze he gassas beteg ar plass huella. Ha petra a c'hounezas ar re oa o clasc silvidigez ar Frans var ho meno ? Tenna a rejont var ar vro ar goal-heur, ma rencas ar Marechal Mac-Mahon en em denna ha ma couezas varnomp ar pez hon deus c'hoas hirio Republic ar Republicanet.

Kement all a zarvoudou ha ne c'hortose den anezho, a zigassas deomp ar goal-heur da gahout ar Gambetta evid chef, petra benag na zouge ket ann hano, a reas d'ar sort tud ho deus c'hoant entent mad atau ar pez a velont, lavaret : A dra sur, *eun dra benag a so dindan.*

Erfin, pa rencas ann den fallacr-ze a sonje d'an oll e oa gouiziec, pega he unan er stur, pa reas kement a sottoniou, ma oe red dezhan coueza ha tec'het cuit mezus, e crescas ann niver eus ar re a lavaras : *Bez' ez eus eun dra benag dindan.*

Ar pez a so dindan, m'hel lavaro deoc'h divezatoc'h ma ven goest.

A.

Pelerinaich escopti Kemper da Lourdes, er bloas 1882.

Er bloas-man ne c'hoarvezo ket ganeomp evel varlene. Be hon devezo eur Pelerinaich d'eus Kemper da Lourdes, gant aotre ann autrou'n Escop,

hag ez eus bet roet deomp ann aotre da assuri deoc'h ez aimp da bardona da Lourdes, egis custum da viz Guengolo kenta.

Scriva a reomp deoc'h kement-se eus a vreman, petra benag ez eus c'hoas calsic amzer ac'han di. Mes egis ma ia ann oll escoptiou all tro-var-dro da bardona da Lourdes. Marteze ec'h alfe sevel c'hoant gant eur re benag da vont di da bardona, gant aoun ne iafe ket c'hoas er bloas-man tud fidel Escopti Kemper. Arabad eo gouscoude neubeutaat e neb fæson niver pardonerien Kemper. Rag-se, eo eta e vercomp deoc'h eus a vreman ez aimp a dra sur di da bardona. Evelken, arabad e vezo scriva deomp evid goulenn plassou pe eun neubeut sclærijen, a hent all, rag ann traou ne dint ket c'hoas reizet evid mad.

Kerkent ha ma vezo bet renket peb tra, e vezo roet deoc'h da anaout dre ar gazetennou. Kense, eun tamic pasiantet mar plich, hag arabat eo mont re vuhan, heb dale e vezo deut ar mare d'ober ho tever, merket e vezo deoc'h, mæs neuze e vezo red ober ragtal ar pez a vezo gourc'hemennet, rag ne ve ket mad ma chomfe eur re benag a stlenj. Me chans ne c'hoarvezo ket.

A.

Unvaniez pedennou etre ann dud cristen hag ar re so æt da Jerusalem d'ober eur Pelerinaich a binijen.

Er Mor.

D'ar 25 a viz Ebrel, Pelerinet ann Nord eus ar Frans a save e Paris en eun trein spesial, a zastume en eur vont eun neubeut pelerinet e meur a blass, hag a zigoueze leun a joa e *Marseille* d'ar c'huec'h var'n ugent.

Commission ar Pelerinaichou e *Marseille* he deus evid Presidant ann autrou Rey, he devoa reizet peb tra en eur fæson burzudus. Be oa o c'hortos ar Pelerinet er gar peadra a voituriou, a gassas anezho ragtal da bours ar batimanchou, evid gortos e vije deut dious ann abardaez ar mare d'en em gavout oll assambles en ilis catedral.

Ar *Guadeloupe* rentet er pors abaoue eun neubeut devechou, a oa reiset peb tra ennhi ar guella ma oa possubl, mæs ar *Picardie*, mar peus sonj, a oa bet disnac'het ous ar Pelerinet er penn kenta var digare e oa cals traou da gass, ha ne hellent ket gortos, hag hon devoa bet cals a boan evid he c'haout adarre, ne oa digouezet e *Marseille* nemet pa oa deut dija ar mare da ziblass. Ann eil lestr-ze n'hon devoa ket allet he guelet araug, n'he devoa ket, pell a ze, ann niver plassou a oa bet lavaret, na ne oa ket reizet couls hag ar *Guadeloupe* Ha gouscoude, var hounez a oa e tlie renerien ar pelerinaich ober ar veaich, ha cals pelerinet ho devoa c'hoanteet kemer plass varnezhi d'ober ar veaich asssambles gantho.

Kement-se a reas m'en em gavas eun neubeut pelerinet eun tamic nec'het, mæs ne badas ket pell ho nec'hamant, hag e tiscuezas anat vertus ar re a c'houzanvas ann diæsamanchou-ze gant kement a garantez evel m'en devoa discuezet Hor Zalver Jesus-Crist oc'h en em zamma gant he groas.

Evelse e c'hoarvezas couls hag evid ar re n'ho devoa morse guelet petra oa eur guele e bours eul lestr, e tescjont d'oc'h adalec ann devez kenta d'ober pinijen.

Al Lé.

Da seis heur dious ann noz, a scriv deomp unan eus ar Pelerinet, ni oa oll assamblet er gatedral, hag ann Tad Picart, goude eun neubeut aliou mad a zisclærias e oa digor ar pelerinaich, hag e lavaras deomp peger talvoudus e tlie beza ar pez a oa ar Pelerinet o vont d'ober e *Jerusalem* pa ient di da bedi dirag be ar Salver da c'houlenn ec'h adsafé ar Frans eus ar stad reuzeudic e pehini en em gave, hag ar c'henta guella.

Hogen, evid allout adsevel adarre, e renker beza prest d'ober ha da c'houzanv eun dra benag, ha goude beza discuezet sclær ar virionez-ze, ann Tad a gendalc'h :

— Prest e vec'h da rei ho puhez evid anzavout peger crenv eo ho feiz ?

— Ia ! ia ! a respont ann oll pelerinet, ni ve prest da rei hor buhez.

Goude ma oa bet græt ar bromessa-ze gant cals daëlou, ha ma oa græt ar peoc'h adarre, ar Pelerinet a reas eun act a Feiz evid discuez anat hag anzavout dirag ann oll, penaus ma ve red dezho mervel, e felle dezho hen ober evel guir Belerinet ar binijen ha bugale ann Ilis, ann Tad Picart a gendalc'has :

— Alo 'ta ! pa hoc'h prest da c'houzanv peb tra hag e livirit ne hello netra ho sponta, ni a fell deomp goulenn diganeoc'h eun dra diæs meurbet, e teufec'h da renons d'ho polontez ; c'hui peus promettet senti ouzomp e peb tra, me a fell din e rafec'h al le da zerc'hel atau d'ho promessa. Toui a rit-hu senti atau parfet ouzomp ?

Calonou ann oll a oa tenereat, hag ar mil den en em gave eno, a respontas kerkent gant ar brassa ners. Hen toui a reomp ! Hen toui a reomp !

Neuze ann Tad ken tenereat evel ar re oa oc'h he chilou, a reas e hano ann oll d'hor Zalver Jesus-Crist er Sacramant santel eus ann Auter, eur beden calonec d'ho c'honsacri oll da Zoue, ha gant guirionez eo ec'h heller lavaret penaus ar Pelerinet o vont ac'hano n'ho devoa mui nemet eur galon hag eun ene.

Intron Varia ann Dioual (de la Garde).

D'oc'h adalec ann hanter-noz e commansas ann offerennou e chapel ar Verc'hes, hag ar beden a gendalc'has beteg ar mintin,

Savet oa bet anteriou nevez hag e vije bet lavaret 33 offern assambles er chapel dindan ann dou-

ar. Ouspen 400 offern a oe lavaret evelse.

Da seis heur dious ar mintin, ann oll Pelerinet a oa dastumet er chapel al laë. Ann autrou Robert escop Marseille, en em ziscuezas ker madelezus e kenver ar Belerinet, a lavaras he unan offern ann disparti, hag a roas dezho ar gommunion evid ho souten epad ho beaich. D'ann Aviel e comzas ous ar bobl gant eur vouez a ziscueze anat pegen tenereat a oa he galon, hag e tisclærias dezho ar c'homsou-man tennet eus ar Scritur sacr : *Nisi pœnitentiam egeritis, omnes similiter peribitis.*

Ar Pelerinet ho deus casset gantho en ho speret hag en ho c'halon ar sermon gaër-ze græt evitho, mæs setu aman petra lavar anezhan ar gazeten l'*Echo de N.-D. de la Garde.*

Ar binijen, en deus lavaret ann Escop, a so evel ar mean-fount eus ar Relijion gristen. Hor Zalver Jesus en deus hen heuliet he unan da genta beteg ar groas, hag hirio c'hui etrezhoc'h, Pelerinet, a gendalc'ho oc'h he fratica calonec el leac'h-ze soken e peleac'h eo maro Jesus dre garantez evid ar binijen. Ann autrou'n Escop a ra ar brassa meuleudiou d'ar gristenien nerzus-ze a fell dezho ober eun dra ken diæs, mæs ken talvoudus ha ken caer. Gant eur guir vadelez a dad, e ro dezho ann aliou furra, hag e rencont beza prest atau da c'houzanv ar poaniou diæssa ha beza atau prest da senti.

Evid achui, e lavar dezho ar c'homsou-man en eur reketi eur veaich eürus dezho :

Pa oun bet, neus ket goal bell so c'hoas abaoue o visita couent gaër Assise, e velis eun daulen vrao var behini eo peintet dorn ar Brovidans o cass deomp Lazar ha Madalen. Daou æl am eus guelet asezet er vag-ze, unan er penn araug hag unan er penn a dreonv ; Ar re-ze oa æl ar *Palestine* hag æl ar *Provence.*

Pelerinet ar binijen, ra zeuio ann daou æl-ze da ambarki en ho listri assambles ganeoc'h d'ho cundui d'ann douar santel. Ra zeuint ho daou d'ho cundui, d'ho tifenn ha d'ho tigass endro.

Achu ann offern, ann Tad Picart a goms eun neubeut calonec ous ar re so o vont e beaich assambles ganthan, hag ho ali da bedi oll a unan di rag imaich ann Intron Varia, evel m'her rafint ive bemdez hiviziken evid tenna he bennos varnezho.

Ann oll a gouez d'ann daoulin, hag a lavar assambles 7 *Pater* ha 7 *Ave maria* herves intantionou hon Tad Santel ar Pab, ann autrou'n Escop, Ilis *Marseille*, he beleien hag ann dud fidel ho deus ho digemeret oll ker mad hag intantionou ann oll belerinet.

Ne sonj ket deomp hon deffe bet pers biscoas en eur beden græt calonecoc'h eget hounez, hag hon deus guelet anat èn devez-se pegen madelezus e oa bet ann autrou Doue èn hor c'henver o rei deomp *Communion ar sænt.*

Ar C'hroasiou.

D'ar gouls-ze e teu ann autrou'n Escop da venniga ar c'hroasiou ha d'ho rei oll, beb a unan, d'ar veleien ha d'ann oll voazet bodet endro d'ann auter, en eur lavaret da beb unan ar beden gaërman gourc'hemennet evid-se gant ann Ilis :

« Resevit sin ar groas en hano ann Tad, ar Mab hag ar Speret-Santel, evel imaich Croas, passion ha maro ar C'hrist, evid ma vezo deoc'h eun difenn evid ho corf hag hoc'h ene, evid ma helloc'h, dre vadelez ann autrou Doue, pa vezo achu ho pelerinaich, distrei etoues ho tud iac'h ha salo.

Daou Gabusin a ro ar c'hroasiou d'ann dud fidel. Ar groas-ze var behini a velomp scrivet ann neubeut comsou-man : *Servite Domino Christo,* servicha d'ar C'hrist hon Autrou, a renco chomm stag var galon ann oll Pelerinet a hed ar veaich.

Ann autrou'n Escop a aotre neuze d'ar bobl 40 deves induljansou hag a ro he vennos d'ar bobl.

En devez-ze var menez ann Intron-Varia, e seblante deomp beza cavet etoues ann avel dichadennet, eul loden d'eus plenaen Clermont, e peleac'h e roas ar Pab Urban II peb a groas d'ar re oa o vont d'ann douar santel da zasprena be hor Zalver Jesus ; aman a oa ive tud e vont d'ann douar santel, mæs ne oant mui o vont da gass ar brezel, mæs kentoc'h ar peoc'h hag ar binijen.

Var ann dour.

Goudeze, ez eas ann oll da gemer ho flassou var al listri ha da zijunia. Ann oll a sonje dezho e vijent bet partiet ragtal egis ma oa bet merket, mæs ne oa ket deut c'hoas ann heur merket gant Doue.

Ann avel a oa dichadennet hag e vije bet credet e oa deut oll diaoulou ann Ifern da glasc miret ous ar belerinet da bartial.

Red mad e oe neuze gortos. Ann Tad Picard a ielas ann deves-ze da goania e bours ar *Guadeloupe.*

Etretant, ann autrou Robert a c'hoanteas dont da velet penaus e oa ar belerinet e bours ann diou lestr.

En em ziscues a reas evel atau, madelezus ha laouen e kenver ann oll, hag ann oll a veulas anezhan.

A veac'h ma c'houlaoue ann deis d'ann 28, ma bartias ann diou lestr en despet d'eur mor fuloret a rea dezho ruilla eur spont, hag eun avel dichadennet a c'houeze kement, ne vije ket bet souezus en deffe discaret tiæs d'ann douar. Ar Pelerinet o vont cuit a gane ar *Magnificat.*

Eun devez Guener a oa, devez gouel Sant Paul eus ar Groas, hag egis m'hel lavare eur re benag, seblantout a re e vije bet red cahout eun deves Guener evid partial da vont da Jerusalem evel ma oa bet red d'ar re genta oa æt da zasprena ann douar santel gortos Guener ar Groas abars kekear goude beza clasket en aner meur a veich hen ober araug.

Ar re oa deut da gundui ar Pelerinet bete *Marseille*, ho heulias keit ha ma helljont. Ar Pelerinet oa savet oll var ar pont hag a seblante beza laouen bras. Eun tamic e oant cet diouzomp, hag ann avel a zigasse beteg ennomp comsou ar salm a gant : *Fecit potentiam...* Ar c'homsou-ze a fizians madelez Doue a so bet evidomp ho diveza kenevo.

Eun tamic dicesamant a dliemp da gahout gouscoude en deves kenta.

Eun Alsacien a oa nevez digouezet d'eus Lourdes, eleac'h ma oa chomet meur a viz d'en em brepari da vont da *Jerusalem*, a so couezet ker clanv hen deus renket mervel e Marseille pa oa ar re all o vont cuit.

Gouscoude en devoa grœt al le assambles gant re all ha resevet ar gommunion e chapel ann Intron Varia.

Henes a bedo evidomp dirag Doue.

Ann autrou Hoche, scrivanier ar *C'hlairon*, a oa deut, evel eur guir gristen, da gemer pers er pelerinaich, hag en devoa dija lakeat moulla er gazeten eul lizer eus ar re dudiussa, en deus paret eun taul avel en eur zont gant ann hent houarn, hag a so bet red dezhan d'ann devechou diveza chomm varlerc'h ar re all en despet d'he chlac'har.

Al Listri.

Ann daou gabiten, ann autrounez Simon var ar *Guadeloupe* ha Fortier, var ar *Picardie* a so tud eus ar re vella. Gant ar sort-ze ne vezo ket tenn deomp trec'hi ann oll diœsamanchou.

Ar vartolodet soken a so joa gantho da vont en hent gant ar Pelerinet, hag ann oll a c'houlenn ive mont da *Jerusalem.*

Ar re so er c'henta class, ho deus 3 pe 5 pelerin e peb cambr. Evid ar re so en eil class hag er chlass diveza ez eus cambrchou brassoc'h ha iachus.

E peb class, ar voazet hag ar merc'het a so peb tamm en he bart he unan. Hogen, evid ar prejou ann oll a zreb assambles.

Ar Bouet.

Eur forn vras a so evid poazat ann oll bara so red da gahout bemdeis. Var ar pont ne veler nemet ejennet, denvet, moc'h ha ier, n'ho deus ket cals a blass evid c'hoas, mes creski a rai ar plass dezho pa vezo deut evitho ar mare d'ober ar pez ho deus d'ober er bed-man, da lavaret eo, maga ar Belerinet.

Diveza kelou.

D'ann devez kenta a viz Maë, hon deus bet kelou e oa digouezet ann diou lestr e pors ann enezen *Malte.* Ann oll a oa iac'h d'ar mare-ze.

A.

Al lezen var ar Scoliou Red.

Kenta pennad.

Beteg hen e vije lezet gant ar gerent ar soursi da lacaat scolia ho bugale.

Hiviziken ar pennou-tiegez ho devezo bugale cossoc'h eget c'huec'h bloas ha iaouancoc'h eget trizec, a renco, dindan boan da c'houzanv serten poaniou merket el lezen, lacaat scolia ho bugale ma n'hellont ket hen ober ho unan.

Ne ket al labourerien douar a hello cavout amzer avoalc'h evid deski ho unan ho bugale, hag a hent all, ne vezo ket æs cahout en eur barræs divar ar meaz, tud hag int a ve goest da redec ar c'heariou evid rei ann descadurez d'ar vugale e ti ho zud, rag-se eta, e renco ar gerent cass ar vugale da dies scol ar Gouarnamant.

Int a renco ho c'hass bemdez d'ar sort scoliouze nemet da sul, hag ive eun devez all er sizun. Ann daou zeves man a vezo evid ma cavje ar vugale peadra amzer evid deski ho Relijion.

Al lezen a verc e renco ar vugale dond bemdez heb failla d'ar scol, nemet :

1° Ma c'hoarvesfe d'ar vugale beza clanv ho unan ;

2° Ma ve maro eur re benag eus ann ti ;

3° Ma c'hoarvesfe d'ann hent beza re fall evid eur ræson benag.

Anat avoalc'h eo eo bet savet al lezen gant eun neubeut tud kear, rag n'ho deus ket sonjet ec'h alfe ar vugale failla da zont d'ar scol evid meur a dra a alfe beza talvoudussoc'h c'hoas.

Ken anat eo gouscoude ma renc al lezen anzavout he unan, ec'h hell c'hoarvezout cals ræsoniou all ouspen ar re-ze, hag a renco beza kemeret evel ræsoniou mad.

Ouspen an devejou ma hello ar c'hrouadur chomm heb dond d'ar scol evid unan benag eus ar ræsoniou-ze, al lezen a anzav ec'h hello failla c'hoas pedir gueich eur penn deves dindan eur miz, rag ne lavar ho funissa nemet goude ma vezo bet faillet pedir gueich, eur penn-deves d'ann neubeuta epad eur miz.

Æs eo compren penaus ann discargou-ze n'hellont ket beza travoalc'h atau neus fors peger mad ec'h alfent beza ententet.

A veichou ive ec'h hello ar vugale beza discarget eus al lezen-ze.

Kense, ar vugale a vezo o teski labourat er staliou bras pe en eur verouri benag, a hello beza discarget eus ar scol penn-pe-penn eus ann deis.

Ar vugale so o chomm e ti ho zud pe e ti ho goard, a hello beza discarget beb bloas epad trimiz ouspen ar vacansou da zarempred scol ar gommun.

Divezatoc'h me lavaro deoc'h piou a hello reseo ho tigareou pe rei deoc'h ann discarg-ze.

II.

Commission ar Scoliou.

Al lezen nevez (al lezen a valeur) he deus merket e vije bet red sevel e peb commun eur Gommission hanvet Commission ar scoliou.

Ar re ho devezo pers er Gommission-ze a vezo : 1° ar Mear ; 2° ar re a vezo choaset gant Conseillerien ann Ti-kear ; 3° ann hini so carget d'eus pers ar Gouarnamant da evessaat ous ar scoliou bihan ; unan eus ar re ve hanvet e peb canton evid ober ar memos labour.

Ar re a vezo hanvet gant Conseil ann Ti-kear, e vezo kement anezho evel ann drederen eus ar Gonseillerien.

Commission ar scoliou a renco beilla var ar scoliou, hag alia ar vugale d'ho darempred.

Hi a velo ha mad eo pe ne deo ket ann digarreou a vezo kinniget dezhi gant ar pennou tiegez n'ho devezo ket casset ingal ho bugale d'ar scol.

Hi eo a roio aotre d'ar vugale da chomm eur pennadic heb mond d'ar scol.

Egis ma hello beza talvoudus bras labour Commission ar scoliou, ne hellomp ket alia re Conseillerien ann Ti-kear da choas evid lacaat ennhi tud gouiziec nerzus ha cristen n'ho deus ket re a labour d'ober.

M'en em gav eur re benag eus ar seurt tud-ze ebars e Conseil ann Ti-kear, guell a ze ! cavet e vezint ragtal dindan ann dorn. Ma n'en em gav hini etoues ar Gonseillerien, e hello ho c'hemer el leac'h all.

Pa eo bet græt al lezen, eur re benag ho devoa goulennet e vije bet *a vir* pers er Gommission-ze ar person er parræsiou catoliket, hag ar ministr protestant eleac'h ne vije bet nemet protéstantet. Ar Ministr en deus respontet, penaus Conseillerien ann Ti-kear ho dije bet ar guir d'ho lacaat e Commission ar scoliou.

Comsou ar Ferry a so sclær avoalc'h : « Conseil ann Ti-kear a hello mad-tre henvel evid kemer pers e Commission ar scoliou, person ae barræs pe ar ministr protestant. »

A.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadurezion ann 29 a viz Meurs.

(*Kendalc'h.*)

Eis heur. — Netra nevez. Ha gouscoude n'hellomp ket failla. Serten eo e vezimp lakeat er meaz d'ann 3 a viz Du. Cass a rer kelou deomp soken penaus e vezo evid *deg heur*. Neuze e lavarer ne hello mui den ebet sortial eus ar gouent, hag e vezo sarret ann noriou ragtal. Eun neubeut bara ha traou all da zribi a vez kerkent casset d'ann astaich kenta ha closet e cambr ann Tad cure evid beza divezatoc'h lodennet etre ann Tadou hag ho zestou.

Nav heur. — Unan eus hor mignonet a gass deomp eus ann diaveaz ar c'helou verr-man: Poent eo l en em glosit doc'htu. Evid guir e tostaë ar mare e oar o tont deomp. Ragtal e oe peur-achue bardell dor ar gouent hag hini ar c'hlaustr.

Ne oa ket dao deomp implija cals amzer evid serag ann derc'hent hon devoa ho lakeat en ho flass. Ne chomas mui da glosa nemet bardell ann dir eus ar goalern, ne dlie hounez beza closet evid mad nemet kerkent hon dije clevet ar c'hloc'h o son hag o verca evelse deomp e oa ann *dibotaillerien* var bouez en em gavout. Ar Relijiuset hag ho zestou a savas ragtal d'ann astaich kenta. Gant ar peoc'h ar vrassa hag heb tam disurj e oe græt peb tra. Ann Tad *Adolphe*, guardian, hag ann Tad *Louis*, bet e penn ar provins Cabusinet, ann dud a justis a dle ho difenn hag ho zestou, en em gavdija er sal prezec eus ann diaveaz, emaint o c'hortos.

Ar soudardet o tont.

Nav heur hanter. — Ar serjantet poliss en em zastum, ann archerien a sav var ho c'hezec, eun neubeut Dragonet d'eus ar 25^{et} Rejimant, hag eur bataillon d'eus ar 64^{et} a linen a sorti eus ho c'harsarniou var ann digarre, a lavarer, da viret ne savje dispac'h er ru ; guelet a rafimp heb dale da betra eo bet talvezet ar re-ze.

Deg heur nemet pemp minuten. — A zivar doen ar chapell e tigasser kelou deomp penaus e veler o tont dre ar ru Zu eur brigaden archerien d'en em lacaat dirag ar gouent. Eun neubeut goude e veler o tont eur brigaden all. D'ar memes mare e velomp o tont dre hent *Roazon* hag ann traon eus ar ru Zu eun neubeut brigadennou archerien, ann archerien, ann dragonet hag ar soudardet var droat. Na ne ket ar soudardet-ze hebken a vezo galvet da zont di. Daouzec brigaden archerien a vezo galvet da zont di gant souletanant, letanant, cabiten ha commandant. Ar 25^{et} rejimant dragonet hag 64^{et} rejimant soudardet var droat gant ho offiseried gossa a dremeno dre ar gouent, ha pa tostaï ann abardaez, e vezo lavaret digass ive eun escadron all. En eur gear, oll garnison Naonet a vezo galvet da zont di da genver ann deves-ze ! Hag evid petra ? Evid chasseal eus ho zi 15 Cabusin, netra ken.

Chasseal a rer ar bobl d'oc'h adalec ar gouent beteg hent *Roazon*. Ar ru Zu a vez stanket ann daou benn anezhan, hag ar ru ar Roc'h-huel a vez stanket da gichen ar ru Molac. Da c'houde, e veler o tont dre ann traon eus ar ru Zu eun dek serjant poliss benag gant 6 micherour paveour d'eus micherourien kear, hag eun den boaset d'ober kefridi ann Ti-kear a stlenj ganthan eur c'harr bihan carget gant barrinier houarn, reoniou, picou, pigelliou hag a beb seurt binvijiri all a servich d'ar vicherourien paveourien. Ann hini a stlenj ar c'harr bihan-ze a chomm ganthan var hed eun

mein eus ar gouent var ann tu dehou. Ar serjantet poliss hag ar vicherourien a dosta ous dor pors. Ar vicherourien-ze ne seblantont deomp goal speredus na goal nerzus, hag ec'h hellomp redi parfet, penaus en despet d'ar sicour a roio dezho ann autrou Chaussé (Georges), en deus da velet var oll labourou kear, ne hellint ket dond a benn goal æs eus ho zamm labour.

Ne chomm mui den en dro d'ar gouent, ar ruiou dosta so stanket, ann archerien var varc'h ha var droat a so bodet endro d'ar gouent. Ann dragonet hag ar soudardet var droat a so en ho sa a hed ar ru Zu. O c'hortos petra ema eta Herbette hag he velien ? Clevout a reomp eun trous bras var hent Roazon, kense, setu eun dra benag a nevez o tont beteg ennomp. Evid guir, e velomp o tostaat ous gouent ann autronez Troquier, kenta commisser, Voté, commisser ann eil canton, Le Gros, commisser ar bevare canton, Aymard, commisser ar c'huechvet canton ; Vallée, commisser carget da lacaat miret kemennadureziou ann dribunal, *marc'hec Sant-Gregor-ar bras*. Gantho e teu eur c'hant serjant poliss, etoues pere e velomp Dauby, brigadier kenta, Bossard, brigadier, Lebreton, brigadier, Georges Lynier, a so rener ar *Gazeten Naonet* ha skrivagnourien ar *Phare de la Loire*, na dleont ket en em gavout a bell. Etoc ann deis int bet guelet dalc'h-mad oc'h heul ar poliss pe e kichen ar gouent, pe en diabars eus ar gouent, pe e scol ar ru Zu so bet græt eur prison ganthi gant aotre ann autrou Mear. Ann autrounez-se a seblant en em glevout eus ar guella gant ar poliss. Be oa ive cals serjantet poliss guisket gant dillad tud honest.

(*Eur pennad all eur veich all*). A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Daniel, bet cure e Eskibien, a so hanvet cure e Sant-Loïs e Brest.

KELEIER.

Setu aman ar c'heleier casset d'ar gazetennou deus pers ar vreuriez a gass sicour d'ann dud reuzeudic en em gav en danjer da veuzi.

Goayen, 28 a viz Ebrel. — Ar vag savetaich, gant Autret da vestrouer, a so bet sortiet da ziv heur dious ar mintin hirio, gant eur mor fuloret hag eun taul avel spontus eus ar su, evid beilla var ar bagou o tont endro d'eus ar peskerez brilli. Chomm a ra var ann dreazen bete nav heur, ha neuze e tistro d'ar pors gant ar vag diveza so bet hanter carget gant ann tarsou-mor.

Calais, 30 a viz Ebrel, 10 heur eus ar mintin. — Eur mor dichadennet ; avel merven. Al lestr teir guer *Adler*, gant 10 den er bours. collet ganthi diou eus he guerniou, a so bet casset d'ar pense gant ann avel, enn hanter leo benag eus ar pors. Ar vag savetaich, gant Delannoy da vestrouer a ia d'he sicour etro 8 heur, ha da 9 heur hanter e tistro gant ann oll vartolodet saveteet.

D'ar re ne vouifent ket pegen talvoudus eo cahout e peb leac'h bagou savetaich. Setu al listen d'eus ar re so bet saveteet gantho epad ar miziou Meurs hag Ebrel er bloas-man.

4 a viz Meurs, el leac'h m'en em daul ar *Gironde* er mor. — Ar *Senora* a savete al lestr teir guern eus ann Autrich, *Mirton*.

2 a viz Meurs, e La Cotinière (enezen Oleron). Ekipaich (16 den) al lestr teir guern a Frans *ann Tarn* a so saveteet.

26 Meurs, Fecamp. — Savetaich ar vag *Mariiaouanc*.

26 Meurs, Cayeux. — Savetaich ar vag ann *Daou-Vreur*.

26 Meurs. Dnnkerque. — Savetaich ann ekipaich al lestr teir guern, *Stabat-Mater*.

4 a viz Ebrel, Aigues-Mortes. — Diou vag peskerez saveteet ; ann *Daou-Vreur* hag al *Louisa-Antoinette*.

12 a viz Ebrel. — Savetaich eun den o vont da veuzi.

12 a viz Ebrel. Lesconil, Plobannalec (Finister) — Eur vag peskerez saveteet.

13 a vis Ebrel, Lesconil. — 10 den ar vag *Mari Corentine*, saveteet.

13 a viz Ebrel, Douarnenez, (etre diou veich). — 13 den saveteet.

13 a viz Ebrel, Enezen Molènes. — 7 den saveteet.

13 a viz Ebrel. Camelet. — Casset sicour d'ar vag ar *Parisian, n° 477*.

13 a viz Ebrel. Enezen Sizun. — Sicouret eun neubeut bagou peskerez. Unan anezho so bet saveteet gant ar vag savetaich.

28 a viz Ebrel. Beg ar *Gironde*. — Sicouret ann diou vag *Maris stella* ha *Laurentia*.

23 a viz Ebrel, Douarnenez. — Saveteet al lestr vihan *Petit-François*. Tri den saveteet.

23 a viz Ebrel. Lesconil. — Sicouret ar goeleten *Lea Fernand*.

28 a viz Ebrel. Goayen. — Eun neubeut bagou peskerez recouret.

30 a viz Ebrel. Calais. — Dec den d'eus bours al lestr teir guern Aleman *Adler*, saveteet.

D'ann 20 a viz Meurs, e Bourdel, ar martolot Jeantil so bet saveteet gant ar maltouter Lousteau, gant eur goaf Legrand.

A.

Madou ann douar.

Var marc'hajou ar vro. neus tam cresc ebet c'hoas, hag ar priziou a chomm atau memes tra.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 27 lur 6 g. eleac'h 27 lur 10 g.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 28 l. ; segal, 19 lur 10 g.; hey, 21 l. 10 g; kerc'h, 20 l. 5 g.; ed-du, 16 l.

Kemper. — *Dissadorn 13 a viz Maë 1882*, (dre ann 200 lur.)

Guinis 27 l. »» g. — Segal 17 l. »» g. — Hey 18 l. »» g. — Kerc'h 8 l. 10 g. — Ed-du 15 l. 10 — Avalou-douar 6 l. 10 g.

A.

Bulletin de l'Association financière de France.

Le malaise qui règne sur le marché est dû, ainsi que nous l'avons déjà dit, au manque de confiance, causé par la situation de certains établissements qui ne vivaient que par la spéculation.

La fortune publique qui se développe et progresse chaque jour ne peut se vouer à l'inaction. Après quelque temps de recueillement, l'épargne reviendra sur le marché, mais en discernant les bonnes valeurs des mauvaises.

Nos rentes conservent une tenue satisfaisante. Le 3 0/0 est à 83,92, l'amortissable à 84,15 et le 5 0/0 à 117,15.

Les obligations émises par le Crédit foncier sont très-recherchées Elles offrent un excellent placement exempt de risques et productif d'un revenu de plus de 4 0/0 net d'impôt.

C'est sous le patronage du Comptoir d'Escompte, de la Banque de Paris, de la Société générale, du Crédit Lyonnais et de la Banque d'escompte de Paris que les obligations foncières 5 0/0 du Crédit foncier égyptien sont offertes aux capitaux français.

Ces obligations sont, comme sécurité, comparables aux meilleurs titres.

Or, tandis que les bonnes valeurs rapportent seulement de 4 à 4 1/2 p. 0/0, l'obligation foncière du Crédit foncier égyptien, rapporte 6 0/0 non compris le bénéfice de l'amortissement.

L'intérêt payable semestriellement en or, net d'impôts à Paris, à Londres et en Egypte, fait de l'obligation du Crédit foncier égyptien, une valeur internationale.

En France, le coupon est payable au Comptoir d'Escompte, à la Banque de Paris, à la Société générale, au Crédit Lyonnais et à la Banque d'escompte.

Nous venons d'étudier avec le plus grand soin la situation de la Compagnie d'Orléans. Nous avons la certitude que la convention que vient de passer la Compagnie avec l'Etat aura pour effet l'augmentation immédiate et la progression rapide du dividende. L'action d'Orléans est à 1,300 francs : elle devrait être à 1,600. De toutes les actions des grandes lignes, c'est de *beaucoup la plus avantageuse*. Elle est par exemple au même prix que l'action du Midi et elle vaut en réalité *300 francs de plus*.

Il y a donc bénéfice sérieux et sûr à acheter des actions d'Orléans. Les actionnaires des autres Compagnies ont un trés grand avantage à, abriter leurs titres contre des Orléans.

L'*Association financière de France* achètera *à terme* pour compte de ses clients des actions de la Compagnie d'Orléans moyennant une simple couverture de 2,000 fr. par fraction de 25 titres.

PARTICIPATION. — L'*Association financière de France* est en mesure de faire participer ses clients à une opération de premier ordre. Renseignements confidentiels seront donnés à Messieurs les abonnés de la *Semaine Religieuse*.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

Crédit de France.

Nous avons donné sincèrement notre avis sur le Crédit de France et ce qu'on appelle les valeurs de ce groupe. On sait quelles attaques violentes ont été dirigées contre cette institution et les hommes qui la dirigent. On veut bien nous rendre cette justice que nous y avons mis toute modération et que nous avons distingué entre les administrateurs actuels et les hommes de la première heure. Ce sont ces derniers qui doivent assumer toutes les responsabilités.

Nous persistons dans notre opinion en ce qui concerne le versement des 250 fr. appelés. — On ne risque rien pour attendre. — L'abstention est encore la résolution la plus sage.

Dans cette lutte entre la Société qui demande de l'argent et les actionnaires qui refusent de verser ; la victoire est évidemment assurée aux actionnaires. La Société hésitera devant toute mesure de rigueur qui pourrait lui susciter des procès en nullité; et c'est tout autant de gagné pour les actionnaires, qui auront tout le temps de se décider selon les événements et les justifications tant demandées et si peu obtenues.

L'émission de la maison médicale Encausse et Canésien autorisée par l'administration supérieure et depuis dix ans célèbre par ses cures, obtient le succès prévu. Cette émission comprend 12,000 actions de 250 francs sur les 24,000 du capital social ; outre l'intérêt de 5 0/0 les bénéfices sont évalués à 25 0/0.

Pour les renseignements, s'adresser au siège central, 57, rue Rochechouart, à Paris.

L'*Association financière de France*, capital 1,200,000 francs, 1, rue Grange-Batelière à Paris, indique à tous les porteurs de 5 0/0, les moyens les plus sûrs et les plus simples de ne pas souffrir de la conversion qui paraît imminente.

A condition de prendre les devants sans attendre que cette conversion soit officiellement décidée, les porteurs de 5 0/0 peuvent conserver un *revenu au moins égal* SANS DIMINUER LES GARANTIES NI CHANGER LA NATURE DE LEUR PLACEMENT.

Indications gratuites à toute personne qui en fera la demande à l'Administrateur de l'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière, à Paris. (Joindre un timbre-poste pour la réponse.)

GUÉRISON

CERTAINE ET PROMPTE

De l'Asthme, bronchite, catarrhe, rhume, oppression, insomnie, toux nerveuse, névralgie, par l'**Amadou** et l'**Elixir anti-Asthmatiques** PATRIGEON, pharmacien à Evreux.

Dix années de succès. Traitement peu couteux.

Dépôt à Quimper, chez M. MORPAIN et les bonnes Pharmacies. — Prix de la boîte : 4 francs. — De la 1/2 boîte : 2 fr. 50 . — Flacon élixir : 3 francs. — Envoi par la poste.

Album des Ecoles catholiques : *Sous ce titre, la Société de Saint-Charles Borromée, à Lille, rue de la Barre, 104*, vient d'éditer un splendide Album d'images composées par le R. P. Vasseur de la Compagnie de Jésus. Il y a 38 pages de dessins avec une page de texte en regard de chaque dessin. Cet Album est une œuvre vraiment artistique sous tous rapports, et il a le mérite de contenir en abrégé tout ce qu'il y a d'essentiel à connaître de la religion catholique, histoire, dogme et morale. Il y a deux éditions : in-4° 3 francs plus 85 centimes pour le port. (2 fr. 50 pris en nombre, au moins 12 exemplaires) et in-8° 1 fr. 40 franco. (prix au cent, 75 francs.)

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 27 a viz Maë 1882.

Dissadorn, 13 a viz Maë,. ar Gambr n'he deus ket græt cals a dra. Ne vijent ket chomet pell assambles, panefe m'en deus ann ann autrou Peulevey goulennet piou a renkefe paea ar mizou pa choarvesfe eun darvoud noazus benag gant eur micherour epad he labour.

Cals traou so bet lavaret, lod fur, lod diskiant, erfin unan so deut, hag ann dra-ze eo ar guella, penaus ann hini a vije bet caus eus ann darvoud ive ann hini a renkefe paëa. Lavaret so bet ouspen e vije bet evesseat ous al lezen var ar *guitansou*, a c'houlen e ve lakeat eun timbr 2 venec var ar re vez græt evid ouspen 10 lur, e vije bet evesseat ive ous eul lezen var ar breuriezou hag kinniget gant ann autrou Waldeck-Rousseau, mæs a so kempennet ker fall, ne alfe mui kenderchel breuriez ebet ma ve votet. Hag erfin e lavarer e vezo evesseat ous ar pez a c'houlenn Paul Bert ha Boysset e ve taulet en traon scoliou ann Theoloji evid ar Gatoliket.

Ann autrou Edmond Robert en deus enebet ous al lezennou diveza-man, rag, emezhan, pa fell deoc'h lavaret dreize, e vezo dalc'het ar scoliou Theoloji evid ar Brotestantet, anat eo e fell deoc'h dre al lezen-ze enebi ous ar *Gatoliket*. Caër en deus, e voter egis a hellit credi, ar pez a c'houlenne Paul Bert.

Ann autrou Freppel, en affer-ze, en deus lavaret e rafe eur brezegen evid enebi ous al lezen pa vije evesseat outhi divezatoc'h.

Er Senat, er memes devez, so bet kendalc'het gant al lezen var ar pez a vezo græt hiviziken d'ar re a vezo tamallet dezho eur c'hrim benag.

Etretant, Tirard, Ministr ar C'honvers, a c'houlenn digant ar Senat rei he sotre da eur pennad benag lakeat a nevez en emgleo convers etre ar Frans hag ar Portugal. Ar senat a ro dezhan he c'houlenn hag a vot ive ann emgleo a gonvers etre ar Frans hag ann *Autriche-Hongrie*.

Goudeze e kendalc'her gant al lezen a oa e dalc'h araug, mæs ne achuer netra, hag e lavarer gortos al Lun evid kenderc'hel.

D'al Lun, 15 a viz Maë 1882, e oa goal fuloret ann traou. Eur Radical en deus bet gouscoude eur breur Escop e Gap, a c'houlenn e vez græt eul lezen evid laëres ho zraou ha zivar an Catoliket, ha soken ar Brotestanted a profit sellou ar Gouarnamaut. Evid guir, setu aman petra lavar ar pennad 4 eus he lezen : *Madou ann Ilisou hag ar Seminariou Catoliket ha Protestantet a so d'ar vro, a gemero carg anezho ...*

Ar meubl a so etre ho daouarn, a Escop guerzet c'huec'h miz goude me vezo bet embannet al lezen-man, hag ar pris a vezo taulet ebars e caiss ar scoliou.

Egis a velit, gant guirionez eo ma lavar ann autrou Freppel d'ar Gamb. Goulenn a rer digan-neoc'h kenet, heb gouzi ar pez he deus lavaret hag m'ho deus nnn Ilisou hag ar Seminariou eun dra benag n'ho deus allet hen akuisita nemet hervez lezennou ar vro. Ma rofec'h hoc'h aotre da eun henvelep laëronsi a gendalc'h ann Escop, ec'h alfe c'hoarveout penaus kement hini a labour er staliou-bras a sonjfe dezho ho deffe guir da c'houlen evel ma ve ho zra kement tra a dalvoudegez a ve er staliou-ze. Ann dra-ze eo dress ar pez a glasc ar Gommunistet. Al lezen-ze a zisnac'h e guirionez ar reolen var behini eo fontet ar guir ho deus ann oll da gahout madou ha ma votit e vezo evesseat ous eur zort tra, er Frans, penn-da-benn, e vezo anavezet varc'hoas penaus, abars pell, ann oll Gatoliket, Protestantet ha Juzevien, e vezo tennet digantho ann ties ho deus servichet dezho beteg hen d'ober lidou ho Relijion. Compren a hellit, m'ervad, pegen souezet en em gavje ann oll er vro gant eur sort tra.

En em ziscuezit tud adalec hirio, pe autramant ne heller ket sonjal bete peleac'h e carfe mont ar re ho deus insitet traou ken mezus ha ken divalo.

Petra responter d'ann autrou'n Escop *Anjers* netra nemet conchennou sod ha divalo var madou bras ann ilisou, ne dalvezont da netra d'ar vro ha n'ho deus da baea evid ho lod d'eus cargou ar vro nemet ann hanter d'eus ar pez a dlefent d'ober.

A hent all, Jules Roche a anzav heb mez, pe-

naus e carfe distruja couls ar Breuriezou Relijiuset ho deus bet aotre ar Gouarnamant evel ar re n'ho deus ket bet.

Ann autrou Freppel ne helle ket miret da respont ous eur sort diotachou, hag en deus discuezet ragtal hag heb tam pŏan, penaus Jules Roche a vouie ker mad e c'houlenne eun dra ker spontus ha ken disleal, e felle dezhan miret ous ar re all da gompren ar pez a c'houlenne e guirionez. Rag petra a heller guelet dre he gomsou ? Ec'h heller laeres ho madou a zivar ar Breuriezou Relijiuset rag ma'z int pinvidic. Ne ket diæs deomp guelet petra fell dezhan. Hag evel m'en deus lavaret Jules Roche ne oa ar Breuriezou Relijiuset nemet marc'hadourien, ann autrou Freppel a gendalc'h.

Ann autrou Freppel. — Lavaret a rer ne deo ar Relijiuset nemet negosiantet, hogen ann Tadou eus a urs Sant Basil e *Annonay*, ho deus scoliet ann autrou Roche hon deus rentet dezhan eur servich benag, m'eus aoun.

Ann autrou Jules Roche. — Ho faët am eus.

Ann autrou Freppel. — Aman so hano e guirionez d'eus eul laëronsi, d'ar Gambr eo guelet hag hi a garo respont dirag ar vro da veza votet eur sort lezen.

Goudeze e c'houlenn ali ar Gouarnamant ; ar Ministr a respont n'en deus, *evid c'hoas* netra da lare, hag a lavar rei al lezen nevez-ze da studia d'ar Gommission, a so dija carget da evessaat ous lezen Boysset a c'houlenn teuler ar C'honcordat en traou.

Ann autrou Freppel a respont dezhan :

Danjerus bras eo ha noazus soken d'ar Gouarnamant pa ne respont ket guelloc'h. Lezel ober eur goulenn pa ne feller ket respont, a so eur c'hoari fall ne de bet morse talvoudus da zen. Ne lezer ket peurvuia ann dour-beuz distruja peb tra da genta er meaziou evid sevel mogeriou ha caniou d'he zerc'hel goudeze. Ne gustumer ket enaoui ann tân goal en eun ti evid cahout goudeze ar blijadur d'he vouga.

Ma rafec'h traou egis-se, e rofec'h d'ann oll ar guir da lavaret, penaus ar Ministr a fell dezan ober oll ar pez a c'houlenn re ar penn pella eus ann tu cleis. En em ziscuezit eta adalec ann devez kenta calonec ha nerzus, hag harpet abars mont pelloc'h al lezen-ze ne deo nemet eur guir laeronsi.

Mond a rer da voti, hag en despet da gement en deus græt ann autrou Freppel, 289 a enep 139 a lavar e vezo evesseat ous al lezen. Lavaret a rer ouspen, e vezo casset al lezen-man da studia da Gommission ar C'honcordat. O clevout kement-se, ann autrou Pelletan, droug ennhan, a lavar :

C'hoant ho peus da anterri al lezen !

Ma ve guir !!!

Er Senat, er memes devez, so bet kendalc'het gant al lezen var enclasc ar c'hrimou a so e dalc'h eun neubeut devejou so. Varc'hoas e vezo kendalc'het.

Farine, Senatour evid ar *Pyrénées-Orientales*, dre n'en deus ket gouezet ober he afferiou a laca he zemission o sonjal, m'ervad, ne vezo ket goest kenneubeut d'ober guelloc'h afferiou ar vro. Pe a dlefe ober evelthan !

Dimeurs, 16 a viz Mae 1882, ann Deputeet n'ho deus græt ken nemet lavaret ne oa ket bet græt mad election ann autrou Pain evid ar *Vienne*, petra benag e oa bet leal meurbet.

Petra benag ne dlefent ket beza bet goal scuiz ho deus lavaret kemer vacansou ac'han da Zissadorn.

Er Senat, er memes deves, goude kenderc'hel gant al labour bemdeziec abaoue eun neubeut devechou, ez eus bet votet eul lezen var ann Aljer ne rai na droug na mad. Jalous o velet ann Deputeet o kemer vacansou, ar Senatourien a lavar ive ober eveltho. Kense, kenavo ac'han da Zissadorn.

Dissadorn, 20 a viz Maë 1882, ar Senatourien goude beza hanvet evid derc'hel plass Bertault eun all, Dietz-Monin, ne dal ket guelloc'h evithan ho deus adarre kendalc'het gant al lezen a so e dalc'h gantho abaoue eun neubeut devechou, hag evid ann eisvet gueich ho deus collet ho amzer oc'h ober van da evessaat outhi. Evid c'hoas ne ket bet græt netra vad, ha var a gredan, ne vezo achu nag hirio, na varc'hoas, na marteze soken er sizun a zeu, rag cals a so a du gant al lezen nevez ha cals all a enep, hag en daill, abars ma vezo cheinchet netra er pez a rer breman, e savo meur a veich beac'h ha dispac'h etrezho.

E Cambr ann Deputeet, e oa diredet cals tud hirio, rag ma teue dirag ar Gambr affer contchou ar bloas 1870, da evessaat outho, hag e sonje d'ann oll e vije bet savet etre ar Bonapartistet hag ar Gambetta, mæs faillet a oa cals ar re oa deu da veza test d'eus eur sort dispac'h, rag Paul de Cassagnac ne oa ket deut, eur re benag en devoa miret outhan da zont, hag evel ma so bet miret ous Janvier de la Motte d'ober ar brezegen a oa e sonj ober, ar Gambetta n'en deus ket allet cahout digarre ebet da goms he unan, ha neus bet netra etrezho, a hent all ar re-ze oll ne dalvezont ket guelloc'h ann eil eget egile, Bonapartistet ha Republicanet, ha ne ket deut c'hoas ar giz er vro d'ar bleizi d'en em zrailla etrezho. Kense, dre ne bege den all ebet, ann traou so chomet sioul, ha 300 a enep 59 ho deus lavaret penaus ma oa eun dra benag da damall en affer-ze, re bell a oa abaoue, na ne oa ket possubl mui guelet e pet oar faillet, rag-se e oa red lezel ann traou egi ma oant ha clasc ann tu d'ober guelloc'h en an zer da zont.

Ar Gambetta disculiet.

PEB TRA ER MARE DEREAT.

Ne heller ket prezec d'eus Gambetta heb lavaret ur ger eus ar reolen-ze a so bet cavet ganthan : mond var bouez, mæs heb fazia, ober peb tra er maré dereat, pe autramant dre ann hano a vez cet e gallec d'ar reolen sod-ze ann *opportunisme*. n dra-ze a ve ken diskiant evel ann hini a iafe *Rome*, hag a zeufe endro heb beza guelet hon Santel ar Pab.

A hent áll, ne ve ket possubl rei deoc'h da anaut mad, petra eo ar Gambetta, ma ne ve ket lavaet araug petra eo ann *opportunisme*. Ann daou a-ze a denn kement ann eil ous egile, ne heller ket prezec eus ann den, heb ma teufe ragtal sonj eus ann dra evel ma sonjer ragtal er Gambetta erkent ha ma ve hanvet ann dra.

Aman, abars mont hirroc'h, e renker lavaret hon deus kement a leac'h da lavaret, e c'hoarvez kement etre ann daou dra-ze evel ma c'hoarvez etre ar Pab hag ar gear a Rome, m'ho deus eun neubeut tud, hag int tud fall, a hent all ho deus græt he clasket ober eur relijion gant ann *opportunisme* gant ar Gambetta, ann italian-ze d'eus *Cahors* da velec bras. Neus ket c'hoas goal bell ne vije levet er ruiou hag er journaliou netra ken nemet oa ar Gambetta belec bras ann *opportunisme*.

Hogen e lavaran hag hen discuez a rin anat pement a fazi ann dud keaz, ha soken ann dud a kiant, ma ve dianket eur re benag etoues ar goaet all. Evid ar pez a sell ous ar Relijion, ma ve eur skeuden benag e kement a sell ous ann *opportunisme*, ann dra-ze eo Relijion ar re ne garont hemetho, pe evid lavaret sclæroc'h, Relijion ar bouellou, ha ne ket eston e ve bet choaset ar Gambetta da velec bras d'ar relijion-ze.

Evidon-me, hag e cav din eo henveloc'h kementman ous ar virionez, e lavaran penaus ann *opportunisme* evel ma eo heuliet gant ar Gambetta ha so ker coz hag ar bed, ha ne deo nemet goaperez, Gambetta o labourat evithan he unan, ha goaperez ar memes Gambetta oc'h ober goaperez ar re all. Neus netra nevez dindan ann heaul ! a dra sur ne ket ar Gambetta en deus cavet he unan ann *opportunisme*, na kenneubeut ar re so oc'h ober dezhan mond araug ! Ar politic ne deo bet morse hemet ann *opportunisme* guirion, da lavaret eo, cass du-man, du-hont afferiou eur vro, hervez falazi eun den, hervez al lealdet pe ann dislealdet ; cass he lestr e eeun evid he brofit he unan, clasc ober bemdez mad pe fall ar pez a ve ar guella da ober hervez ar bed.

Setu petra eo e guirionez ar politic pe ann *opportunisme*, pe vo honest pe zizhonest, pe vo clasket eun dra vras pe eun dra fall.

Anaout ragtal petra ve possubl, petra ve mad da ober, setu ar pez a ro da anaout ann den politic guirion. Nag ar Gambetta, nag he sclissen n'ho deus eta cavet netra nevez nemet er ger-ze *opportunisme* ne oa ket anavezet arauzho. Bete vreman ma oa anavezet ann dra, ar goms-ze gouez ha divalo ne oa ket anavezet, mar g'ho deus he insitet eta, ne deo nemet rag m'ho devoa nemet traou nevez da ober ha mar deo bet digemeret gant ar ne oa nemet rag ma oa red he implija da rei traou nevez da anaout.

Ar veich kenta e livirin deoc'h sclær petra eo ann *opportunisme*, evid guir, evid ar re ho deus cavet ann hano-ze evid discuez ann dra, hag ar bobl he deus digemeret ar memes hano da ziscuëz ar memes tra.

A.

Pelerinet ar binijen var hent Jerusalem.

Evel ma em eus lavaret deoc'h Dissadorn diveza, ann daou lest a zouge Pelerinet ann Douar-Santel, a oa digouezet d'ar c'henta a viz Maë dirag enezen *Malte*. Ac'hano eo ho deus digasset kelou eus ann doare ma eo bet tremenet ann deveziou kenta var vor.

Setu aman ar c'heleier-ze, gant eur c'helou all deut dre ann hent orjal, hag a ziscues penaus, pa ho deus douaret ar Belerinet e kear Kaïffa, d'ar bemp eus ar miz-man, ar pez a so bet great en deiziou kenta eus ar veach, a so bet kendalc'het d'en ober en deiziou varlerc'h, ha memes en eur vont atau var vella.

Herves ma oa græt ho c'hont gantho, ar Belerinet a dlie douari d'ar 6 a viz Maë ; mes d'ar bemp d'ar Guener kenta eus ar miz, eo ez int digouezet.

En doare-ze, evel ma'z int, dre n'abec'h d'ann tourmant-mor, bet dalc'het dre zorn Doue da c'hortos ar Guener evit mont en hent, Pelerinet ar Groas ho deus bet dre c'hras Doue ive, eun amzer ken caër evit ober ho beaich, ma'z int digouezet da eun deis Guener. da vener ar Galon-Sacrŏ da eun deis hag a dle rei fizians vras evit conversion ar bec'herien ; rag da zeis gouel conversion Sant-Augustin eo a oa.

Ann amzer a oa ken caër hag ar mor ken sioul, ma'z eo bet eur blijadur d'ar belerinet mont divar ho listri beteg ann douar.

D'ar Zadorn kenta a viz Maë, eo bet lavaret ann oferen var menez Carmel, hag ar mor-se, a beleac'h ar profet Elias a velas o sevel ar goumoulenn venn a skeudenne ar Verc'hes Vari, a oa sioul ha caer evel da zeis peden ar profet. En Ilis e reamd ar gouel eus ann abostol roet da vab ha da vouard gant Jesus da Vari, eus ann abostol muia caret, Sant Iann, en he verzerenti dirag ann nor, hanvet *n'or-Latium* eus kear Rom.

Da c'hortos ma hon devezo bet muioc'h a geleier divar benn ann offis caez-ze ha divarbenn beaich ar Belerinet a ia da Nazareth, setu aman deis evit deis. ann nevezentiou digasset divar al lestr ar

Guadeloupe, abaoue m'ema er mor. Al lestr hanvet *Picardie* n'en deus ket allet digass ar memes nevezentiou d'eus enezen *Malte* evel ar *Guadeloupe* : mes dont a raint.

Divar bours ar *Guadeloupe*, e kenver enezen *Malte*, d'ar Zul 30 a viz Ebrel, gouel Sant Joseph, patron ann Ilis catholic.

Doue ra vezo meulet ! hag he hano santel beniget !... Deut eus pors-mor *Marseille* dre eun avel spontus, eur mor dirollet, guintet ha disvintet gant ann avel voalarn, ez omp bet goall-gasset en deiziou kenta. Mes ar Belerinet ho deus gouzanvet ho foaniou gant ners calon hag heb en em glemm ; ar martolodet a oa sebezet o velet kement a ners-calon, kement a galon vad. Ar goagou mor, guintet gant ann avel grenv, ho deus meur a veich hor sklabezet ; ar stoc-mor en deus meur a veich discaret tud ha pacajou ar veaichourien, torret al listri kegin, ha meur a dra all, mes n'eus bet den goall c'houliet.

En despet d'ann amzer fall-ze, ann exersisou a zevotion a so bet græt bepret var bount al lestr gant eun ners-calon dispar.

KENTA DEIS.

D'ar Guener, 28 a Ebrel.

Eur *Bater* hag eun *Ave* lavaret var ann daoulin, ann diouvreac'h astennet evel diouvreac'h Jesus er Groas ; ar pedennou-ze so bet lavaret e intansionou ar Pelerinaich ; goude eo bet canet ann *Ave, maris stella* hag ar *Magnificat*.

Kennavezo ha kimmiad a bouez penn d'al lestr ar *Picardie*, a so deut cuit eus pors mor *Marseille* tri minut var ho lerc'h. Prest goude, kenavezo ha kimmiad er memes doare d'ann Intron-Varia-ann-Diouall (N.-D. de la Garde), d'ar Frans, da gear *Maaseille* a beleac'h ar gristenien a so bet ker mad evit ar belerinet.

Dirag Intron-Varia-ann-Diouall, hor c'habiten en deus lakeat tenna eur rummad tauliou canol, ha kerkent ez eus bet canet eur *Magnificat* var ann ton bras.

Ann dra-ze oa d'ar Guener, da bemp heur eus ar mintin ; n'oar ket e mod ebet evit lavaret anu oferen var vor : al lestr a oa re storloket, re vransellet.

Ar pedennou, ar c'hanticou. ar c'himmiadou a galon a glever ann eil varlerc'h egile heb ehan, en despet d'ar re glanv a bere ann niver a za bepret var gresc : ann drouc-mor so stagus. Levenez ar Belerinet ne vihana tamm evit-se ; ar poaniou a so digemeret a galon-vad araug ma teuont, a galon-vad ive ho c'hemerer pa zigouezont. Ann oll eilmistri, pennou ar vandennadou, en em denn abars eun heur goude ; staget eo ann droug-mor ennho. Dre c'hras Doue, me ne d'oun ket bet clanv evit c'hoas tam ebet ; allet em eus ive guelet var pount al lestr hag er bours ar galon-vad ha leun a ners eus ar re a so o c'houzanv ; laouen int e creis ho foaniou. D'ann abardaez so bet great hent ar Groas prezeget gant ann Tad *Per*, eus urs Sant Franses, ha lavaret ar Rozera prezeget ive gant ann Tad *Mathieu Lecomte* eus a urs sant Dominic.

Pedi reer gant ners, cana reer a vir-galon; ar re glanv a gân evel ar re all evit ancounac'haat ho foan.

Dont a ra sonj d'ar Belerinet d'eus Intron-Varia Lourd, deus pasiantet ha ners calon ar re glanv dirag ar feunteun burzudus ; sonj a deu dezho ive eus ar pelerinachou bras ha caer great da ilis ann Intron-Varia a Zilvidigez (N.-D. de Salut).

Ar mor a hent all, a zioula hag ann avel a gouez eun tamic. Startaat a rer da bedi seul ma cresc ar poaniou eus ann droug-mor ; hag ar poaniou na vianaont tamm c'hoas.

Da zarr-noz, ar pedennou so bet græt gant eur galon entanet ; var ar pount hag e bours al lestr, ann oll a bede calonec.

En eur dremen dirag ann Itali, ann oll a eur vouez ho deus criet : Bevet, bevet Leon XIII ! goude ez eus kimmiadet eus ar Frans en eur lavaret : Buhez hir d'ar Frans ! Pellaat a reomp outhi, mes chomm a ra bepret en hor c'halon.

Bevet ar guir binijen ! a ra deomp paëa hor dle ha dle hor bro evit hor pec'hejou ; hi eo ar mad pa'z eo guir eo ar virionez... Bevet ar virionez.

Mes bevet dreist oll ann Intron-Varia-Zilvidigez, he deus obtenet evidomp ar c'hras eus ar pelerinaich-man, curunen ha bouked pelerinaichou Lourd hag ar Salette.

EIL DEIS.

Ar Sadorn, 29 a Ebrel.

Dissadorn, ez eus bet allet lavaret ann oferenn n'eus fors pegen fall oa ar mor.

Eun oferen so bet lavaret var pont al lestr, unan all er zal ar c'haëra eus bours al lestr. Eun niver bras ho deus sacramantet. Ann Tad Mathias en deus prezeget.

Epad ann oferen eo bet canet ar *Gredo*, ann *O salutaris* hag ar *Magnificat*.

Re fall oa ann amzer evit sevel auter all ebet var pont al lestr nemet eun auter vihan ; mes ann oferen genta-ze var ar pont a reas plijadur vras meurbet d'ar belerinet.

Pedi ha cana reer gant devotion hag a greis calon, ann niver eus ar re glanv a vihana.

Ann Tad *Dubourg*, a urs Sant Dominic a brezeg epad ar Rozera ; hag ann Tad *Per*, a urs Sant Franses epad hent ar Groas.

Procession ha benediction al lestr.

D'ann abardaez-noz eus ann eil dervez-se hon d'eus bet eun offis eus ar re gaëra : Benediction al lestr. Eur procession a so bet great en dro d'al lestr gant ar Groas. Varlerc'h ar Groas e teue ar merc'het, ar voazet, ar veleien, ar belec'h offisèr hag ar martolodet, ar c'habiten en ho fenn, oll

var diou renc.

Ar mor a oa siouloc'h ; couezet oa ann avel ; al loar a daule eur sclerijen gaer, ann oll couls lavaret a oa var zao, hag ar brocession a oa ann daou benn anezhan ous en em douch, petra benag ma en devoa 200 metr hirder.

E creis ar pont, ar veleïen, daou c'hant anezho, en em vodenn endro d'ar groaz, a oar o vont da zevel, pas-eo guir oa soupleet ann amzer.

Neuze e commanser lidou caër ha braz evit binniga ar Groaz dre ar c'han euz *O Crux, ave*. Poket a reer dezhi, pedi a reer e harz he zreid ; hag e teuer adarre var-zu ar penn adre euz al lestr evit binniga eur skeudenn euz sant *Beneat-Joseph-Labre*, patron ar pelerinet ; ann auter a zo e traon al lestr a zo savet en he enor.

Goude ar pedennou dious ann noz e hars troad ar Groaz. Binniget eo al Lestr ; ar Groaz a zo savet varnhan ; mil a mil meuleudi a reer da dud ar *Guadeloupe* ha d'ho mestr.

Eun dudi eo guelet levenez ar belerinet : meur a veich e criont : Bevet ar Groaz ! N'heller ket roi eur skeudenn euz al Lidou caër-ze, a ra kement a vad d'eur galon gristen da velet.

Ar veleïen en em denn a unan evit silaou ann aliou ann Tad rener divar benn ann oferennou hag ar c'hovessionou. Autrou Escop Marseille hen deuz roët galloud bras meurbed d'ar veleïen ken evit ann oferennou hag evit ar c'hovessionou ; hag evelse ar belerinet a hello caout oll kement a c'hrassou braz ha ma ho devezo c'hoant.

TREDE DEIZ

Ar zul 30 a Ebrel.

Ann amzer a deu da veza euz ar c'haëra.

Sevel a zo hallet dek auter evel mo zeo dleet... C'huec'h pe zeiz oferenn a zo lavaret var bep hini a dalek pemp heur beteg eiz heur.

Da zeiz heur eo bet ofereun ar Gommunion var ar pont : ar veleïen n'ho deuz ket hallet ofelenni, var dro eur c'hant benag anezho, ho deuz ivez sacramantet.

Er memez amzer ann oferennou a gendalc'h var ann dek auter savet var bont al lestr hag er bours.

Hon lestr a zo evel un iliz-veur evit ar belerinet : ne reer nemet pedi, cana, skuilla daëlou a levenez a garantez hag a binijenn. Ann urs-vad hag ann devotion ar vrassa a ren e pep corn euz al lestr. Ann amzer a zo dispar a gaër.

Da eiz heur anter, oferenn bred canet gant ann tad *Pelayo* abostoler hag avieler ouz he assista. Ann tad *Pelayo* a zo euz escopti Osma a vro ar Spagn.

Goude ann Aviel, ann autrou *Pilain* a ra eur brezegenn euz ar gaëra, Var he lerc'h eur beleg Spagnol, ar chaloni *de Lugo*, a ra eur brezegen all, unan verr e iez ar Spagn evit meuli ann Intron Varia Montserrat hag er memez amzer ann Intron Varia Lourd hag ann Intron Varia ar Salett. Eur gomz c'hallek benag a gemmesk etouez he gomzou : cals hen entent, hag a ro dezhan meuleudi.

Goude ann oferenn e touger ar sacramant da eur barados savet hag ornet gant ar martolodet hag ann offisourien euz al lestr. Drapo ar *Guadaloupe* a zo stignet a dre ann auter ; eun tabernacl greet gant seiz-ruz, leun a zrapoïou a bep seurt a bep tu dezhan, a zo ornet zeizennou hag a vokedou ar re gaëra tennet evit-se gant ann Intronezet divar ho dillad gant eul largentez dispar.

Eun iliz vian a zo evel-ze savet er penn adre euz al lestr, cuzet, evel al leac'h teir gueich santel euz templ Jerusalem, gant eur vouel vras.

Ar belerinet a zeu a fors da adori ann Autrou Doue en he Ilizik nevez : eno e peder mad, a vir galon, stard hag cals. En nos-man e vezo tud en adoration a hed en noz. Jezuz a zo deut da veza mestr sturier hon lestr : aze ema ganeomp ; hon lestr a zo guirionez eun iliz caër meurbed var geïn tarsiou guenn ar mor.

Ar veach a dri devez-so a zo herzet dre nabek ma z'er digouezet var vel da enezenn Malte, a beleac'h eo bet digasset deomp ar c'heleïr man. Neb a zigass ar c'helou a gendalc'h evel hen :

N'heller ket lavaret, ann dudi, al levenez, ann devotion a ren e calonou ar belerinet ; cals poaniou zo bet da c'houzanv, al lojeiz, ar voïen d'en em renca evit kemer ar pred, dreist oll evit pelerinet ann drede claz a c'houlenne caout eur spered a zentidigez hag a binijenn. Mad, ann urz ar guella hag ar c'haera a zo kendalc'het da ren bepred. Ar martolodet a so tud euz ar guella, int ho unan ho renket pep tra evit ar guella.

Hirio ar mor a zo sioul evel eul lenn: ann Env heb eur pikad coummoul, ann eol tom-bero ; pelerinet ann drede clas ho deuz debret var bont al lestr. Levenez a zo e calon ann oll.

Em omp a vont da gana ar gousperou gant al Lidou ar brassa : Ann oabl zo dizolo hag ann eol a zev.

En abardaez-nos-man, benediction ar Zacramant var ar pont.

En nos-ma, pe varc'hoaz vintin, e vezo *exposet* riligou ar Vir-Groaz ha riligou ar Zent var ann auter vraz.

Ar c'hadoriou covez evit ar merc'hed a zo savet. Ar voazet a govez e neuz fors pegorn euz al lestr evel ar soudardet var ann dachen vrezel.

Oh ! mal velfe guir gristenien Bro-C'hall, al lidou caër a zevener var lestr ar *Guadeloupe*, etre ann Env hag ar mor, pebez dudi a vez evitho ! Guelet pemp cant pelerin, daou c'han, anezho beleïen pe relijiuset deut a bep corn euz hor Bro hag euz ar broïou all, caëra dudi?

Tremenn à reomp dirag enezenn Malte ; dougenn a reomp beteg ennhi hon mennosiou mad hag hor zonj evit ar Franz a bez. Al Lestr ar *Picardie* a zo var vel deomp. Kerset hon deuz beteg hen costez ha costes ganthan, mez re bell emomp ann eil euz egile evit beza gallét en em savaret memez dre sinou.

O tigouezout en Douar-Santel.

Hervez ar c'helou diveza, ar *Picardie* hen deuz tremenet dirag Jaffa ; a dra-zur, evit guelet ha prest a oar evit hon digemer. Ar *Guadeloupe* a zigouezaz dirguener vintin, ar bemp euz ar misma, e Kaïffa. Ar Picardie a zo digouezet er memez devez, eun tammik divezatoc'h.

Braz a oa dudi ar belérinet pa ho deuz guelet leïn Menez-Carmel.

Evel ma oa sioul ar mor, eo bet eas tre d'ar belerinet mont divar al listri d'an douar. En eur lacat ho zreid var ann Douar-Santel, darn-vraz euz ar belerinet a zo en em strinket d'an daoulin hag ho deuz poket d'an douar gant doujans.

Antronoz, d'ar sadorn, 6 a viz maë goude ann oferenn lavaret en iliz ann Avieler Sant Iann, darn euz ar belerinet a zo eet en dro da Jaffa, darn all a zo eet da Nazareth.

Ar belerinet eet d'ar sadorn da Jaffa, eur pevar c'hant anezho, a zo digouezet eno d'ar zulvintin.

Pell braz int bet o tiskenn d'an douar : rag al lestr hen deuz renket chomm tostik eul leo euz ann aod. Oll a oant iac'h grons ; pep tra a oa e stad vad, hervez ar c'helou diveza hors deuz bet ontho.

Ar vandennad-se, en he fenn ann tad Emmanuel, a zo digouezet d'al lun da noz ha d'ar meurs vintin e kear santel Jerusalem.

Setu aman ar c'helou diveza hon deuz bet eus Jerusalem, ann 9 aviz maë, da 8 heur euz ar mintin.

« Darn euz ar belerinet, mall gantho digoue-
« zout e Jerusalem ho deuz lezet a gostes, gant
« ho mall vraz, mont da Nazareth ; great ho deuz
« heb goall darvout ar c'huezek leo anter a zo
« etre Jaffa ha Jerusalem. Eun digemer euz a
« c'haëra a zo greet dezho; mes eun digemer dreist
« ar pez ma hellent cridi. Savet a zo bet eur pro-
« cession; ar belerinet a ancounac'has ho skuister,
« kement a vall ho devoa da zigouezout e Iliz
« savet var bez hor Zalver (Saint-Sépulcre) Rag-
« tal ma zigoueschomp enn Iliz, en em lekejer
« da gana eun *Te Deum* evit trugarecaat ann
« autrou Doue.

« Goude eo bet lavaret ann oferenn var auter
« ar C'halvar memez.

« Ar belerinet a zo dudi ar barados en ho c'ha-
lon ! »

Ar vandennad a zo eet da Nazareth, a zo digouezet e Jaffa dal lun, 8 euz ar miz, hag a c'hano eo eet d'ar meurs vintin varzu Jerusalem.

Erfin ann darn vrassa euz ar belerinet, ann tad Picard euz ho bleïna, a dreuze d'ar mare-ze bro ar Samarii hag a c'houzanve ar skuisder vraz euz ann hentchou diœz ar vro-ze. Evel-se eo e kers pelerinet ar binijenn.

Ar belerinet digouezet e Jeurusalem en em brest da vont d'ho diarbenn.

(*Eur pennad all eur veich all*) X.

Ar scoliou *red, evid netra* ha gant mistri-scol tud ar bed.

(Trede pennad).

Ar punitionou douget gant al lezen.

Ar gerent pe goardou ar vugale n'ho devezo ket heuliet mad al lezen, ha n'ho devezo ket casset heb manc ho bugale d'ar scol, a renco gouzanv eun neubeut poaniou.

Tamallet a so bet cals al loden-ze eus al lezen, mæs pe guir int bet merket el lezen, eo daô guelet mad petra eo ar poaniou-ze.

Ar mestr-scol a renc lavaret beb miz d'ar Meur ha d'ann inspecteur, pere eo ar vugale n'ho deus ket daremprédet ar scoliou epad ar miz nevez tremenet.

Hanoiou ar vugale-ze hag ho digareou, a vezo casset da Gommission ar scoliou, ha ma ne sonj ket da houman e vent dereat avoalc'h, ann tad, ar goard pe ann hini a renc respont eus ar c'hrouadur, a vezo galvet da zont d'ann Ti-kear d'en em bresanti da Gommission ar scoliou.

Eno e vezo digasset sonj dezhan d'eus he zever ha d'eus ar pez a lavar al lezen.

Ma na fell ket d'ann tad, d'ar goard pe d'ann hini a renc respont eus ar c'hrouadur, dont ken kent ha ma ve galvet, pe autramant ma c'hoarvez ganthan goude beza deut eur veich kenta mancout c'hoas da lezel ar c'hrouadur da zarempred ar scoliou, ne vezo ket mui digasset sonj hebken eus he zever a vezo grœt dezhan, mæs en taul-man, Commission ar scoliou a c'hourc'hemenno e ve staget ous dor ann Ti-kear hano ha leshano ann tad pe ar gouard, hag ar ræson evid petra e rer kement se dezho.

Pa ne vezo possubl ober netra varnezho gant ann ali pe ann tam paper-ze, Commission ar scoliou, pe ma n'her gra ket hi, ann hini so carget d'eus pers ar Gouarnamant da evèssaat var ar scoliou *(inspecteur primaire)*, a renco en em glemm anezho hag ho gervel dirag ar barner a beoc'h, hag heman a hello ho c'hondaoni da baea ann *amend* ha soken da vont er prison.

A dra sur, ne c'hoarvezo ket aliæs e teufe eun tad pe eur gouard d'en em lacaat e taill da vezo condaonet. Ar gourdrouzou-ze, ann aoun-ze da vezo galvet dirag Commission ar scoliou, da vezo

staget ho hanoiou d'eus dor ann Ti-kear, pe autramant, galvet dirag ar barner a beoc'h, a rai dezho senti ous al lezen.

Ma ve grœt c'hoas kement-se oll gant lealdet, ma ver sur e ve ingal ann traou evid ann oll d'eus pers ar varnerien a beoc'h, ne ve ket cals a dra da gare.

Mæs da gahout aoun so ne alfe ar politic gant ne oll gassoni, lacaat he fri e kement-se.

Enebet a vezo ha clasket chican outho e peb fæson d'ar gerent ho devezo da genver devez ann electionou votet a enep ar Mear, ar Prefet hag ar Republic, hag e vezo lezet e peoc'h ann hini en devezo votet a du gant ar re-ze.

Doue ra viro ne c'hoarvesfe ganeomp eun henvelep maleur. A.

KELEIER.

Guengat. — D'ar 14 ar miz-man, da noz varlerc'h deiz ar pardon braz, var dro anter-noz, horc'h Guengat en em gave en eur spont euz ann cuzussa. Eun tangoall spontus a zeve ann hostaleuri nevez, a zo bet savet, a veac'h bloaz so, var hent nevez Plogonnek, eun tamik hueloc'h eget ann Iliz.

Gourlay eo hano perc'henn ann hostaleuri-ze : ti grouadur iaouanc hen deuz. Euz ann ti ne gomm nemet ar peder moger ; en daill all eo bet devet pep tra. Ann dud kez ho deuz hallet hebken saveteï ho arc'hant, eun neubeut traou a oa en traon, hag an em zaveteï ho-unan gant ho bugaligou. Mes ar spontussa tra eo a oa guelet, pe da viana gouzout e oa daou zen o tevi e beo e creiz ann tan, heb gallout roi sicour ebet dezho !...

Tri biker-meïn, labourerien var ann hent c'hoarn, a oa gant ho boued hag ho lojeiz e ti ar Gourlay. Evit doare, d'ar zul ho devoa evet stard ; hag d'an noz e-z-eont da gouscat, goude beza evet bet a vannac'h diveza ha laket ann tan var ho c'horniad : petra lavaran, cigaremou eo e fument. Digouezet en ho c'hambr, er c'halastrez, en em dolfont evit doare, dillad hag all var ho gueleou evit fumi. Heb dale e tigouezas dezho cousket ; ho cigarennou a gouezaz euz ho ginou var blouz ho guele pe var ho dillad, hag setu ann tan en ti pell-so. Cousk ar vesverien a zo pounner. Hag ann tri malevuruz na zic'hunchont nemet pa gouezas eul loden euz ann douenn var ho c'heïn. Unan hebken a zic'hunaz ann daou all a oa mouget dijà. Heman a oa devet dijà he vleo var he benn, devet ann anter euz he zillad varnhan, ha prest da vouga ; pa ziforfilas, e velas ann tan a bep tu dezhan, ha prest ann douenn a gouezaz en he foul var gueleou he gentseurtet.

Clask a ra ann diri evit diskenn ; ann tan a oa e laë ann diri : Lemel a ra var ar pazennou ne oant ket c'hoaz re zevet, hag e tiruil evel-se en traon. Ann trouz anezhan o coueza a zihunas ann dud a oa en traon. Clask a reer sicour ; mez siouaz re zivezat a oa. Ann tan a oa crog er solierou kenta. A veac'h ma so bet amzer da saveteï darn euz ar meubl a oa en traon hag ann arc'hant. Da vintin, d'al lun ne oa mui nemet ludu.

Pa eo bet peurzevet ann tan, eo bet cavet relegou ann daou biker-meïn : paour kez tud ! eun dornadik ludu ne oa ken mui outho : Doue ra hen devezo truez euz ho eneou !...

Unan anezho a oa d'euz ar C'hastellin, eun all euz ar C'hab. Ann hini en eus bet ann eur vad da c'hallout en em denn euz ann tan a zo d'euz Pleyben.

Evit ann daou reuzeudik : *De Profundis !*

Dimerc'her, 17 a viz Mae, a so en em assamblet egis m'her gra beb bloas e Paris, en *Hotel Continental*, breuriez ann dud vad a gass sicour d'eus ho guella d'ann dud o vont da veuzi, gant ann autrou de Montaignac, contr-amiral, da Bresidant.

Eno e veleur cals Senatourien, Deputeet, offiserien a renc huel ken var zouar evel var vor, hag eun niver bras a fondatourien hag a vadoberourien ar Vreuriez.

Ann autrou Camille Dore, rener ar Vreuriez en deus embannet ar prisiou, egis ma hellocʼh guelet aman varlerc'h.

Embannet so bet evel madoberour ar Vreuriez ann autrou letanant a lestr, Groux, carget da gundui unan eus a listri dre dan ar *Messageries maritimes*. Dastumet en deus 14,000 lur evid ar Vreuriez, en eur ober kestou e bours he lestr.

Ar C'habiten Rouxel d'eus al lestr eus a Frans H. L., so bet aotret dezhan eur pris 500 lur fontet gant ann autrou Emile Robin. Saveteet en deus d'eus eun danjer bras, martolodet eul lestr gallec.

Neuze e creis meuleudiou ann oll, ann autrou amiral de Montaignac, Presidant ar Vreuriez a ro eur vetalen aour da vestrourien :

Autret, d'eus Goyaen, so bet sortiet 29 gueich; ann Du d'eus Douarnenez, so bet sortiet 18 gueich (saveteet al lestr saoz *Stoneman*) ; Paindavoine, brigadier ar valtouterien e *Calais* (saveteet al lestr saoz *Speculation*) ; Lesquellec ha Doheus, mestrouerien, evid ar galon ho deus discuezet o savetei tud epad ar goanv diveza.

Letanant ann Douanes, Brunel, en deus bet eur vetalen arc'hant evid beza cavet eun dra talvoudus da savetei ann dud o vont da veuzi.

Madou ann douar.

A beb tu ne glever nemet meuleudiou var ann doare eus ann eost, hag evid ar vinien, neubeut eo ar garteriou a so bet gaouet gant ar reo.

Mad e ve evelken e ve eun tam benag tommoc'h ann amzer.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 29 l. ; segal, 19 lur 10 g.; hey, 20 l. »» g; kerc'h, 20 l. »» g.; ed-du, 16 l. 10 g.

KEMPER. — *Dissadorn 20 a viz Maë 1882*, (dre ann 200 lur.)

Guinis 27 l. »» g. — Segal 17 l. »» g. — Hey 18 l. »» g. — Kerc'h 8 l. 10 g. — Ed-du 15 l. 10 — Avalou-douar 6 l. 10 g. A.

Pris en lui-même, dans son ensemble, le marché est d'une tenue satisfaisante. Sans doute, certains compartiments sont en pleine débandade. Cela tient aux surexcitations de certains cours. Mais les bonnes valeurs, les *vrais titres* sont bien tenus. L'argent sait faire son choix.

Toute valeur offrant un fonds est sûre de rencontrer des capitaux : témoin l'émission de l'isthme de Corinthe. On s'est arraché les actions et on s'arrache les parts. Le Comptoir d'Escompte chargé de l'émission a dû faire une réduction énorme.

Le marché des Rentes n'a qu'une animation très-relative ; les transactions ne se suivent pas assez pour améliorer les cours. Le 3 0/0 fait 83. 97, l'amortissable 94. 20 et le 5 0/0 107.17.

Les obligations foncières 4 0/0, actuellement émises à 480 fr., remboursables à 500 fr. ; sont productives d'un revenu annuel de 20 fr. Ces titres sont un des meilleurs placements que puisse rechercher l'épargne.

L'émission de la maison médicale Encausse à Canésie obtient un réel succès. Cet établissement, autorisé par l'administration supérieure, jouit depuis dix ans d'une célébrité que lui ont acquise ses nombreuses cures. On estime à 25 0/0 les bénéfices, en outre de l'intérêt de 5 0/0 réservé aux actions qui peuvent être souscrites à 250 fr. ; au siège social ,57, Rue Rochechouart, à Paris.

Avances sur titres. — Au moment où la plupart des institutions de crédit font des appels de fonds et où l'argent est si difficile à se procurer, *l'Association financière de France* croit rendre service à sa clientèle en organisant des avances sur titres.

Restée en dehors des spéculations malsaines, nous sommes heureux de pouvoir venvir en aide à l'épargne. Ceux de nos lecteurs qui auraient besoin de se procurer des fonds, en conservant des titres, n'ont qu'à nous adresser leurs demandes.

L'*Association Financière de France*, 1, Rue Grange Batelière à Paris, se charge spécialement des achats de *Parts de fondateurs de l'Isthme de Corinthe.*

Envoyer avec l'ordre d'achat, une provision de 1500 francs par titre.

Voici comment la *correspondance Bleue*, dont l'autorité est si grande, évalue les Parts de fondateurs de l'isthme de Corinthe.

« D'après les comptes de prévision, le revenu *net* du « Canal de Corinthe, déduction faite des frais d'entretien, « etc, et de la réserve de 5 0/0 (légale)

« s'élèvera à..... fr. 4.184.000

« Il restera à distribuer :

Soit 8.070 pour les actionnaires.. fr. 3.347.000
et 3.070 pour les parts..... fr. 836.000

« Ce qui fait pour chaque part, fr. 209, capitalisés 5 0/0 fr. : 4.180. Valeur, arithmétique de chaque part.

« Si on voulait faire une comparaison on pourrait par « exemple dire que la part civile de Suez, étant cotée « 2,235 francs, la part de Corinthe vaudrait proportion- « nellement, par suite de son revenu de 209 francs plus « de 11,500 fr. !

« Il est probable que les parts de Corinthe seront sub- « divisées *en cinquièmes*, dès le mois prochain, et alors, « comme lors de la subdivision des Panama en dixièmes « il y aura vraisemblablement une nouvelle forte hausse « sur ces titres. »

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

Crédit de France.

Les notes amies du Crédit de France se prononcent très-vaguement en ce qui concerne les versements effectués à la suite de l'appel de fonds.

La froideur des détenteurs d'actions du Crédit en présence de la demande qui leur est faite n'a rien d'étonnant si l'on considère la composition de l'actif de cette Société, donné par plusieurs journaux :

Participations :

Banque Romaine, fr.....	16.500.000
Actions Plâtrières.....	1.500.000
Actions foncières industrielles de l'Ouest.....	1.700.000
Portefeuille :	
Actions et Bons de la Caisse de travaux publics.....	4.500.000
Obligations des Vidanges départementales.....	720.000
Obligations des Vidanges militaires..	600.000
Actions Coupons commerciaux.....	995.000
Actions et obligations Compagnie fluviale de transports.....	3.500.000
Compagnie parisienne des lavoirs publics.....	3.400.000
Reports : Anglo bank	
— Crédit de France.....	3.000.000
Frais d'établissement.....	2.000.000
Fonds de commerce, immeubles, installation.....	2.598.000
Récapitulation :	
Participations, fr.....	19.700.000
Titres en portefeuille.....	13.715.000
Reports.....	3.000.000
Eléments divers.....	4.598.000
Total.....	41.013.000

Jetez les yeux sur une cote et voyez ce que produirait cet actif en cas de liquidation. Rien, absolument rien !

SOCIÉTÉ ANONYME

DE

PRODUITS CHIMIQUES

ÉTABLISSEMENTS MALETRA

Capital : **10 Millions**

Siège social : 140, rue de Rivoli, Paris.

Les **Établissements Maletra** sont les plus anciens de France pour la fabrication des Produits chimiques.

Leurs nombreuses usines créées en 1808, occupent une superficie de 43 hectares (430,000 mètres carrés).

Elles consument annuellement plus de 50 millions de kilogrammes de charbon, occupent au moins 2,000 ouvriers et fabriquent principalement les acides, la soude, les sulfates de cuivre. Par suite de la fusion des *Établissements Maletra* avec les *Salines d'Algérie* et la construction d'une nouvelle usine dans l'Est, cette Société va doubler sa production.

GUÉRISON

CERTAINE ET PROMPTE

De l'Asthme, bronchite, catarrhe, rhume, oppression, insomnie, toux nerveuse, névralgie, par l'**Amadou** et l'**Elixir anti-Asthmatiques** PATRIGEON, pharmacien à Evreux.

Dix années de succès. Traitement peu couteux.

Dépôt à Quimper, chez M. MORPAIN et les bonnes Pharmacies. — Prix de la boîte : 4 francs. — De la 1/2 boîte : 2 fr. 50 . — Flacon élixir : 3 francs. — Envoi par la poste.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 2 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza greal da Berchen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 3 a viz Even 1882.

Goull ar Frans.

N'hellomp ket miret hirroc'h d'ho lacaat da evessaat adarre ous eun dra souezus a velomp oc'h en em gavout stanc ha stanc abaoue eun tachat so kellies gueich e ve electionou ebars en hor bro.

Goassoc'h-goas e teu bemdeis hag e teu atau souezussoc'h-souezus.

Beteg hen ne oa nemet ann electourien ho devoa ancounec'heat hent ar voterez.

Mæs Disul all, caër ho devoa ann electourien klasc eur re benag da henvel, ne cavent hini ebet, ne oa den o c'houlenn mouezioù.

Hel lavaret hon deus a hent all, penaus ne teufe ket ann electourien da scuiza ha d'en em zistaga a grenn d'eus ar pez a lavarer *voterez ann oll.*

Ann oll electionou-ze ne ouzont nemet sevel disurj ha dispac'h er vro, hag eleac'h beza guelloc'h untronos, e couezer atau dounoc'h-doun en islonc.

Gervel a rer ann dud d'ar voterez var digareziou netra.

Be veich ma ve cheinchet Ministret, hag e c'hoarvez aliæs, ragtal e ve eun dra benag nevez da voti na n'heller mui beva e peoc'h.

Lavaret a rencomp ouspen, penaus biken ne hellimp cahout digant voteres ann oll eur Gouarnamant guirion.

Penaus ! ann niver brassa eo a garger da choas ann Deputeet !

Ar re ne dint netra na ne ouzont netra eo a so carget da choas ar re a voar eun dra benag !

Ha ne ve ket dereatoc'h choas ar re a dlefe gouarn ar vro étre ar re a voar eun dra benag, ha ne dle ket ar re a voar a dlefe ho choasout ?

Hogen, penaus ec'h alfe c'hoarveout kement-se ma ne voar ket ar re so carget d'ho dibab evid eun dra ken talvoudus pe sort caliteou a dlefent da gahout ?

Ne ket eston e teufe ar Frans, o velet pegen dalvez eo voterez ann oll, ne c'hoantefe den ebet mui miret he zeveriou en affer-ze ?

Eun dra benag a so gouscoude d'ober, ha setu petra ve var a gredan. Ar Republicanet o c'houzout penaus kelliæs gueich ma ve voteriés, ne ket ho zud o chomm heb mont da voti nefgarfent ket ober ar pez a c'houlennomp, gant aoun da veza trec'het, ha gouscoude mar fell d'ar vro e ve voterez ahn oll e guirioñez, hag e rafe ann oll ho dever neus ken d'ober. Dao eo e ve lavaret e vezo hiviziken : *Ar voterez réd evid ann oll* gant eur boan benag da lavaret eo, eun *amende* a zoare benag eun tam mad da baea evid lacaat ann oll da soujal a zevri, penaus ho deus eun dra benag guelloc'h d'ober eget mond da chasseal, eleac'h rei eun heur benag eus ho amzer evid miret ho déveriou a sitoianet hà soken a gristenien. A.

Ar Gambetta diveza

IV.

ANN OPPORTUNISME.

Ar politic guirion a alje beza hanvet eus ann hano-ze, rag hi ne deo e guirionez nemet clasc dond abenn eus eun dra bihan pe bras, honest pe zizhonest, heb en em scuiza, mæs heb mont re vuhan, oc'h ober dious ann traou, o paca hirio eul loden eus ar pez a glasker, varc'hoas eun tamic muioc'h pe eun tamic neubeutoc'h pe netra soken, d'oc'h ma ve possubl o c'hortos beza eürussoc'h eur veich all, o vont atau araug var bouez, guir eo, mæs atau suroc'h. Egis-se eo ho deus græt atau ar re ho deus gouezet ar mui d'eus ar politic. Aman ec'h alfen henvel dec pe zaouzec eus hor Rouane ho devoa, ann eil varlerc'h egile græt ar Frans ar pez a oa, araug ma oa deut ar Brussianet da laeres eul loden anezhi. Hogen, travoalc'h a vezo henvel Herri IV ha Lois XIV hag ive ann daou Vinistr anter-Rouane, Richelieu ha Mazarin. Er meaz eus hor bro e cavan heb mont re huell eun niver bras eus ar sort tud-ze, oll peurvuia enebourien touet eus hor bro. Ar re oll d'eus sclissen prinset Hohenzollern eus ar Pruss, dreist oll ar Frederic Bras. Cavour ive, Ministr Roue ar Piemont, a so deut abenn da rei d'he Roue da lonca, oll rouanteleziou bihan ann Itali, hag erfin, Bismarck en deus allet lacaat Guillou coz, impalaër

ar Pruss da lonca dre deir gueich rouantelezicu ann Alemagn, hag a so atau dalc'h-mad o clasc penaus ec'h alfe lonca ar bedirvet loden.

Set' aze eta tud ho deus heuliet ann hent-ze ma ne heller ket lavaret e vé int ho deffe cavet ar guir *opportunisme* a oa cavet arauzho, hag eo hini so bet a nevez so ascavet gant ar Gambetta hag ar re a valé var he seuliou. Ar gis-ze da gass ann affériou endro a oa anavezet goal bell a so eu amzer goz. Gambetta n'en deus græt ken eta nemet ar pez a oa cavet gant tud all arauzhan evid ann dra ennhan he unan hag evid he hano. *Mond var bouez mæs gant assurentez,* a servich dezho evid lacaat ann dud diskiant hag ar re sod da gredi e teuio eur mare e pehini ho devezo ier d'oc'h ar ber da zribi, ha cals burzudou all ne velont morse anezho o tônt, na ne velint biken. Ha setu breman deut æssoc'h din rei deoc'h da anaout *opportunisme* ar Gambetta. Er pez am eus lavaret deoc'h huelloc'h, ne'z eus netra re, netra didalvez. O velet eus eun tu ar c'hoant ho devoa hiniennou, Herri IV, Richelieu, Frederic, Cavour ha Bismark d'ober traou bras, ha d'eus ann tu all, ann traou mezus ha noazus d'ann oll a c'houlenn mab bihan *Gênes*, ann Italian Gambetta, ec'h anavezer anat pebes kemm a so etre ann diou politic, ann hini he deus atau kendalc'het beza hanvet ar politic guirion hag ann hini so bet hanvet gant ann oll *opportunisme*, eur goms nevez evid lavaret eun dra nevez,

A hent all, æssoc'h a vezo deoc'h breman anaout petra eo en eur fæson ann *opportunisme* ; Gambetta a fell din discuez deoc'h breman. Peb tra d'he vare, *d'ar mare dereat, var bouez evid mond atau gant assurentez*. Ar sort comsennouze n'int bet choaset gant ar furlukin Gambetta nemet evid lacaat ar re sod hag ar re ziskiant e teufe beteg ennho ar ier rostet eus ar ber hag ar burzudou all ne teuont morse, na ne hellint biken en em gavout. E kement-se potr *Cahors* ne fell dezhan labourat na ne labour nemet evithan he unan evel m'hen discuezin deoc'h heb dale, hag e kement-se eo m'en em gav ann trubarderez kenta eus he *opportunisme*. Ne ancounac'han ket penaus am eus promettet deoc'h e tiscuesfen en *opportunisme* eun drubarderez all. Ann affer-man a vezo evid eur veich all. Evid hirio, ne fell din prezec deoc'h nemet d'eus ar pez a ra evithan he unan ha ne spontit ket, ne vezin ket pell oc'h hen ober

Mar peus sonj d'eus ar pez en deus promettet ar Gambetta da electourien Belleville evid cahout ho moueziou, e ouzoc'h ervad ar pez ez an da verca deoc'h, ma ne ouzoc'h ket, setu int aman.

Promettet en devoa dezho :

E vije barnet peb tra gant sicour ar Jureet ;

E vije bet conje da lavaret oll er journaliou, ar péz a vije deut e penn peb unan ;

Ho dije bet ann dud conje d'en em assambli eleac'h m'ho dije bet c'hoant, heb m'en dije allet den enebi outho ;

E vije bet conje da sevel breuriezou a beb seurt.

E vije bet taulet en traon Budjet ar Relijionou na n'he dije bet hag ar vro netra da velet ann eil gant egile ;

Ne vije bet mui cargou da baëa, e vije bet distaulet ar pæamanchou bras, na ne vije bet roet diou blass da zen ebet ;

Ne vije bet roet plass da zen ebet, nemet hanvet e vije bet gant ann electourien ;

Ne vije bet mui dalc'het ingal kement all a soudardet ;

E vije bet ententet ar c'henta guella ar pez oll a sell ous kement tra a so goest da renta ar bobl eürus, etc., etc.

Ré a zale é vé ma carjen ho merca oll, mæs ma ne de ket kement-se prometti ponsinet rostet ha peb sort burzudou, eo red din hen anzavout, ne ouzon mui petra a fell d'ar gomsou da lavaret.

C'hoarveout a reas goudeze ar pez a c'hoarvez atau gant ann dud keas a glev eus ar sort promessaou, heb ma vé red evid-se ho c'hemer evel tud heb coustians ; ann hini en devoa ho zouellet dre he gomsou livet braô, a savas dre ho sicour d'ar plass e c'hoantaë, hag eno e chomas da c'hortos petra a c'hoarvesfe, hag e teuas da heul peb sort darvoudou a gassas ann trucher bras beteg ar plass huella.

Eur veich deut da veza ar mestr, e tlefe beza poaniet d'ober ar pez en devoa promettet. Suppo somp ne hellas ket hen ober é mare ar brezel gant ar Brussianet, na pà oe taulet en traon dre he zi otachou (heb lavaret netra aman d'eus ar galloud cuzet a viras outhan da goueza re izel hag evid atau, divezatoc'h e comsin deoc'h eus ar galloud se), e oa red dezhan sevel adarre d'ar renc huella, ha doussaat ann electourien adarre. Rag-sé etre 1871-72, e clevomp anezhan oc'h ober ar memes promessaou, ne lavare ken pa brezege d'eus caël houarn eun hostaliri benag na pa felle dezhan tou elli ann electourien a nevez.

Dond a reas evithan ar mare e pehini savet endro var he dreit dre scoazel ann hini a verkin deoc'h divezatoc'h, piou eo e pacas a nevez ar renc huel e pehini é hellas sicour ann Deputeet all da rei deomp ar Vamm-lezen a ren ar vro breman, hag heb dale cals goudeze, o veza deut oll-gallou dec adarre, e tlefe beza bet roet d'ann dud ar pez en devoa promettet dézho.

Piou ac'hanoc'h en deus guelet pe clevet biscoas e vé bet couezet alc'houedez rostet d'eus ar barados e ginou ann dud ? Hini ebet, a dra sur. Gouscoude kement hini a rai eur sort promessaou, a hello atau paca meur a vouez, petra benag ne dint nemet furlukinet.

Piou en deus guelet, be so soken guelet biscoas ar c'horre ann douar eur vro eleac'h ma vije heuliet ar pez en devoa promettet ar Gambetta da electourien Belleville ? N'ho peus ket kenneubeut. Oc'h ober eta ar sort promessaou ar gaouier so a-zhan, e vouie ervad eta ne alje biken derc'hel dal pez a bromette.

Rag-se eta, pa zigouezas ar mare da gass ann traou da benn, ec'h insitas he enan, pe e rejeur dezhan insita (taulit eves mad, rag coms a rin choas eus ann affer-man), ar pez so bet hanvet neuze ann *opportunisme*.

« Ma mignonet, emezhan, oll e ouzoc'h avoalc'h ne chans, ne heller ket ober tout assambles, Paris ne ket bet savet en eun devez : *Var bouez, mæs atau gant assurentez*, setu penaus e fell din mont traûg » Hogen, evel ne vele ar bobl netra o tont, hag é felle dezho sevel ho mouez da fæsoni en em glemm : « Ne ket deut c'hoas ar mare, va zud keaz ne ket c'hoas haô avoalc'h ann traou da rei deoc'h ho c'hoant ! Da c'hortos, setu aman eun enebour da zistruja, ar *c'hlericalisme*. Beac'h d'ann enebour ! Drebet ar Relijiuset hag ar veleien.

Hogen, rag ne ket travoalc'h goalc'hi ar vanden loenet gouez so oc'h he heul dribi Relijiuset ha veleien, ha ne ket kenneubeut a dra so bet promettet dezho. Al loenet gouez en em glemm goas-oc'h-goas, hag a scrign ho dent. Neuze e respon dezho chouherien vil, sclavourien mezo. Kemeneuze da Vinistr kenta p'en deus collet, couls lavaret he c'hallout, ne de mui goest d'ober netra evoudus evid ar vro, netra evid seveni he bromessaou. Neuze e c'houlenn e ve cheinchet ar Vamlezen hag al loenet gouez n'int ket nec'het gant-se ober var ar voterez dre listen, ar pez ne ra na tomm ien dezho. Goulenn a rer ar pez diveza-man digare netra pa ouzer ervad ne vezo ket aotreet neuze en em denner cuit evid miret d'ober ann disterra tra, evid ne hello ket ar bobl guelet ne flasker ket ober ann disterra d'eus ar pez so bet promettet hag evid beza cavet prest evid eun drubarderez, evid eur bourd all adarre.

Setu petra eo e guirionez *opportunisme* Gambetta hag heuliet e profit Gambetta. Ann *opportunisme*, ne ket ann dra-ze hebken eo ; bez' ez eus ennhas ennhan eun drubarderes all a ziscuezin deoc'h heb dale. A.

Gouarnamant ar Republic
Gouarnamant marc'hat-mad.

Kenta bourc'his (d'eus ann tu cleiz er c'hreiz). — C'hui a lavaro ar pez a garoc'h d'eus ar Republic, me voar ne blij nemeur deoc'h, mæs da viana c'hui renco anzavout he deus eun tu mad, ne fenker mui paea na Roue, nag Impalaër, na rei kentchou d'ho bugale.

Eil bourc'his (d'eus ann tu dehou er c'hreis). — N'on anzavout a rin avoalc'h, mæs da betra eo talvoudussoc'h deomp ma rencomp pinvidicaat kerent ann Deputeet, ar Senatourien hag ar Vinistret ?

Kenta bourc'his. — Me garfe gouzout penaus ec'h alfec'h discuez eo guir ar c'homsou c'huero-zel

Eil bourc'his. — Netra na vezo æssoc'h din. Be hon deus evid Presidant ar Republic eun den a so eun arboeler eus ar guella, ha ne c'houlenn ket re evithan he unan evid ober he vicher, mæs setu breman ann tu a enep eus ar vetalen.

C'hui a sonj deoc'h e vije bet hanvet he zaou vreur Senatourien d'ar vuhez, panefe ma'z int car da rener ar vro ? C'hui ve goest da gredi, penaus eo abalamour d'he speret ha d'he dalanchou eo bet hanvet unan anezho, Albert, da C'houarner ann Aljeri gant eur bæamant 100,000 lur er bloas.

Marteze e vec'h goest ive da gredi eo abalamour d'he vouiziegez eo bet hanvet ragtal eun den iaouanc, Leon Grevy, mab d'ar memes Albert, da gemer er C'honseil bras ar vro eur plass a 8,000 lur a zerea cals guelloc'h ha cals justoc'h da ouspen cant all cals guelloc'h ha gouziecoc'h egethan ? Ne sonj ket deoc'h en deus bet ar plass-ze abalamour ma eo niz d'he eontr ?

Kenta bourc'his. — C'hui a ia atau da glasc traou dreist ordinal.

Eil bourc'his. — Neuze ec'h anzavit eo bet eun dra dreist ordinal guelet breur-caër ar Gambetta hanvet e 1879 reseour ar c'hargou e Paris ?

Kenta bourc'his. — Ann dra-ze hag e vé guir, ne ra ket pell a ze e renkefemp pinvidicaat oll gerent hon Deputeet hag hor Senatourien !

Eil bourc'his. — Gortosit c'hoas hag e veloc'h. Eur gazeten d'eus tu ar c'hreisteis eus ar Frans he d'eus scrivet al listen d'eus oll gerent Freycinet a vev a zivar goust ar Budjet. Be en deus eur breurcaër a zalc'h eur vagasin (entrepôt) butun. Eun niz en deus Prefet hag eis cousin etoues reseourien ar c'hargou pe gonseillerien eur Brefectur benag.

Kenta bourc'his. — De Freycinet mare so bet so bet a du gant Napoleon III. Evid henez, a dra sur, a so re c'hloud evid beza eur Republican guirion.

Eil bourc'his. — Ha Calmon ? Evid henes ne de ket guelloc'h Republican evelthan. Ar Senatour ze d'ar vuhez, ne ket bet travoalc'h evithan beza hanvet da Bresidant ar re so carget da renn oll hentchou houarn ar vro, ha paet mad evid-se,græt en deus he bossubl evid lacaat he vab da antreal er memes Conseil gant 6,000 lur er bloas. Egis en deus cals carantez evid he re, en deus gouezet pourvei mad oll dud he diegez. Petra lavaran-me? he *diegez* ? Oll dud he sclissen, rag d'ar Galmonet neus fin ebet. Ebars e Departamant ar Gironde, ez eus pevar, unan anezho so alvocat jeneral, ann eil reseour ann tensor, ha daou all ho deus ive peb a blassic mad.

Kenta bourc'his. — Marteze ar re-ze so oll tud dreist ?

Eil bourc'his. — Joa e ve ganen her c'hredi eveldhoc'h, mes souezus e ve n'en em gavfe nemet tud speredus ha gouiziec etoues kerent ar re so e penn hor Gouarnamant ? Ar re-ze eta a ve oll tud dreist !

Enorus bras e vé evitho, mæs goal ger eo e coust deomp.

Kenta bourc'his. — C'hui a gan atau ar memes son.

Eil bourc'his. — Ma canan atau ar memes son, ne deo nemet abalamour neus atau nemet unan gant ar Republicanet.

Ar Senatour Gilbert Boucher a so Presidant ar Gommission a ro ar buroiou butun, en deus eur mab hag eur breur-caër.

Ar mab oa o paouez achui he studi, hag eo bet hanvet ragtal souprefet *Compiègne*, mad avoalc'h evid ar plass kenta.

He vreur-caer a oa alvocat, hag e oa paket pell a oa ganthan ann oad-ze e pehini ar guella sperejou a renc en em denna ; hanvet eo bet Conseiller a lez eus ar renc huella.

Hag evel ma'z eus eun oad e pehini ar varnerien a renc lacaat ho dilez, hag e vent breudeur-caer ar Senatourien, deut ann oad-ze evithan, hen en deus renket lacaat he zilez, mæs he zic'haoui so bet græt oc'h he henvel he unan Senatour d'ar vuhez.

Kenta bourc'his. — Va lacaat saouzanet a rit, ha cals soken ; ne vouien ket ann disterra d'oc'h kement-se.

Eil bourc'his. — Alain-Targe so bet Ministr assambles gant ar Gambetta hag a so breman unan eus ar goassa Republicanet, rag ma eo bet unan eus guella servichourien ann Impalaer, Alain-Targen deus eun niz.

Neus ket c'hoas c'huec'h miz abaoue ma eo bet hanvet ann niz-se da Brefet.

Spuller, ann Depute, mignon bras d'ar Gambetta en deus eur breur. Pa eo bet savet ar Republic milliget-man, henes a oa noter e Departamant ann *Haute-Marne*. Græt so bet ganthan eur Prefet, ha pa só bet guelet ha guelet mad e oa re ziskiant evid ober deveriou he garg, a so bet fiziet ennhan eur plass reseour jeneral a ro dezhan etro ugent mil scoet er bloas.

Noirot, Depute *Vesoul*, en deus eur breur caër carget da reseo ar rollou (percepteur), Gazetennou ann *Haute-Saône* ho deus evesseat mad ous ar pez a c'hoarveze gant ann daou vreur-caër, ha n'ho deus ket bet poan o velet, penaus pa save ann Depute eur basen huelloc'h er skeul, ar percepteur a save da eur renc huelloc'h.

Kenta bourc'his. — Achu eo ganeoc'h ?

Eil bourc'his. — Nan, va mignon, ha m'em beffe c'hoant conta deoc'h oll kement a ouzon en affer-ze, ni a chommfe aman ac'han da varc'hoas. Neus hini ebet eus ar Republicanet n'en deffe evid he gerent kement a garantez evel ar re am eus merket deoc'h aman huelloc'h. Ar goassa so eo ni oll a renc paea ar c'hargou, a renc ho sicour da ziscuez ho c'harantes d'ho re.

Ma carje ann oll gazetennou dre ar Frans clasc petra ho deus græt evid ho c'herent, ho Deputeet hag ho Senatourien, ec'h alfemp cahout eul listen a ve talvoudus bras evidomp.

Ni a vouife neuze dre just pegement hon deus gounezet o cahout breman eur vanden Deputeet ha Senatourien da bourvei, eleac'h eur Roue hebken hag he vugale.

Pelerinet ar binijen var hent Jerusalem

Deut a so bet kelou eus ann digemer vras a so bet great d'ar Belerinet e couent Menez Carmel. Ann Tadou a urs Carmel ho deus great dreist ho galloud evit rei da Belerinet ar Groas ann digemer ar guella, hag ann autrou Doue en deus roet sicour dezho evel ma roas guechal d'ar profed Elias, ho zad coz.

Couent ann Tadou a urs Carmez he devoa frankis evit loja 40 den benag, hag ez eo bet red ranna ar bevans hag al lojeis etre mil den. Al listuguir eo, ho deus douget eun neubeut bevans d'ho heul ; mes n'ho deus ket douget a dies evit loja ann dud.

Da eun deis Guener eta eo digouezet pelerinet ar binijen var ann Douar-Santel en deus douget Salver ar bed. Æt en hent da eun deis guener, digouezet e penn ho beach da eun deis guener, ann oll ho deus guelet he kement-se eun taul a zorn Doue.

Bleinet gant dorn Doue, peb tra a zeu da vad hag ann eil vad a denn d'egile. Setu penaus eo digouezet gant ar Belerinet caout ann heur vad da dremen ann deis Sadorn var Menez Carmel, pe Menez ann Intron-Varia-Garmez.

Ann deis Sadorn a so, evel ma ouzoc'h, ann deis dibabet evit enori ann Intron-Varia-Garmez. Ar gristenien vad a zoug habit Carmez, hag a vir ar iuniou, a lavar ar pedennou merket evit ar vreuriez-se, a hell gounid eun induljans bras, hanvet *induljans sadorn* (indulgence sabbatine) ; neb a c'hounis ann induljans-se a vezo diboanniet a dan ar Purgator d'ar Zadorn kenta goude deis he varo.

Evid commans pelerinaich ann Douar-Zantel ne oar ket evit dibab eta guelloc'h deves eget ann ann deis-se ; hag evit enori ar Verc'hes var lein a menez a beleac'h eo bet en em ziscuezet d'ann dud evit ar veich kenta tout, penaus digouezout guelloc'h ?

Ann dud carget da sevel ha da reiza pep tra evit ar pelerinaich, ho devoa ranket ober meur a dra gant her araug cuitaat *Marseille*, abalamour ma oa revuzet dezho da genta al lestr hanvet ar *Picard*. Digouezet var Menez-Carmel, e reont eus ho oll

galloud evit reiza ar pez so red evit ann amzer da zont.

Kezec, azennet a oa eno a gantchou ; red mad a oa ranna al loenet-ze etre ar belerinet, ho lacaat a vandennadou.

Antronos, d'ar Zul, 8 a viz Maë, eur renkennad vras a 700 Pelerin var varc'h pe var girri bras leun a strons, pe memes var droad, oa guelet o vont penn-da-benn ann hent meïnec ha stris a ia camdigam, eus traon menez Carmel beteg keric Nazareth.

Tud ar vro-ze n'ho devoa guelet biscoas kement a dud guenn en eur vandenn. Divezatoc'h e vezo lavaret deoc'h ar pez a zigouezas epad ar veach-se.

Ar c'helou hon deus bet ne lavar nemet penaus kearic Nazareth a roas digemer ha lojeis d'ann oll belerinet-se. Evelse, Nazareth carget a dud a ziveas-bro, a oa henvel en noz-se eus kear Bethleem pa ne oa mui plass en houman da loja Josef, ar Mabic Jesus hag he Vamm.

Mes e Nazareth, ar Famill-santel, skeudennet dre ar Belerinet, eo a gemere ann oll blassou.

D'al Lun, ar Belerinet a reas eur bale evit guelet kear Nazareth hag al leac'hiou santel tro-var-dro ; da genta al leac'h ez oa ar Verc'hes Vari o pedi pa deuas ann æl Gabriel da lavaret dezhi a bers Doue e oa hi dibabet evit beza Mamm da Vab Doue evel Den ; unan eta eus al leac'hiou santela eus ar bed oll, ha marteze al leac'h ma oa bet crouet gant Doue hon tad kenta Adam. Goude ho crouet gant Doue hon tad kenta Adam. Goude ho deus guelet ive ar stal yicherourien e peleac'h e laboure Sant Joseph hag ar Mabic Jesus ; guelet ho deus ouspen ann toull doun, menez ann *Encres* a beleac'h Mari a velas teuler he Mab divin ; ar feunteun henniget, a beleac'h ar Famill-santel a gerc'he ho dour da eva ; Ar *Synagog* pe ti ar beden e peleac'h e oa bet nac'het Jezus gant tud he vro ; ar ruiou e pere ar Mabic Jesus a gentellie ar vugaligou all eus he oad. Be a so eno c'hoas bugale henvel beo eus ar re-ze, mes skeuden ar Mabic Jesus na barr ket var ho zal. Guelet ho deus ive Cana, Naïm, Tiberiad, menez Thabor ha cals leac'hiou all santeleet dre roudou hor Zalver, evel bro bugale Zebede hag al leac'h ma zibabas Jesus he Ebestel, etc.

E Nazareth, 200 pelerin, pe vardro, ho deus kemeret ann hent evit mont da bors mor Kaïffa, evit mont ac'hano divar vor beteg Jaffa, ha beleac'h ho deus græt var droad ann hent dies ha tenn a dreuz ar meneziou beteg kear Jerusalem.

Mes ar 500 all ho deus kemeret ann hent a dro, peadra hirroc'h, diæssoc'h, goassoc'h, a dreuz bro ar Samarii. Ann Tad Picard en deus lavaret dezho ar gourdrouzou, ann darvoudou fall a helle digouezout gantho ; hag hi ho deus digemeret ar poaniou-ze, n'eus fors pegen bras a dlient beza.

Cass a rejont gantho ar pez a oa red evit pansi ann izili torret ma zigoueche da unan benag torri he izili en eur goueza ; rag penaus chomm heb coueza en hentchou ken fall hag ar re-ze. Kement all a bec'herien keaz a gouez bemdez var hent ar vuhez, hag a c'hlaz ho eneou, eurus pa na zeuont ket d'ho laza, ma ne ve ket souezus guelet, e creis hentchou ken divalo, ober eur gammad a dreus ha paca lammou ken noazus evit ar c'horf.

N'hellomp ket lavaret deoc'h penn da benn, ar pez a so bet c'hoarvezet gant ar Belerinet-se adalec ar Meurs vintin beteg ar Guener, epad ma'z int bet o treuzi ar vro a Samari dre hentchou dall, dre douez ann Druzed hag ar Mahometanet leun a fallagries. Meur a veich ho deus ranket cousket e guele ar Mabic Jesus, gant ann oabl glaz evit toenti, ha meur a veich ive eo bet red dezho beva striz en dezert; mes n'hon deus ket bet a geleier var ar poent-se, nemet diveich.

Pa oa digouezet ann oll Belerinet (ar 500 pelerin) e kear Sichem, — er gear-ze eo e tastumas Josue he bobl goude beza kemeret dre ners ann Douar-Promettet, — ann Tad Picard a gassas ar c'helou-man d'ar Belerinet a oa digouezet dija e Jerusalem :

« Ar 500 Pelerin a zo digouezet heb droug ebet « nă goall-darvoud e kear Sichem. »

Er memes amzer ma oa casset ar c'helou-ze, tri c'hant Pelerin, crenv ha nerzus evel soudardet Gedeon (er mémes feunteun, a hent all, ho devoa torret ho zec'het), en em lakee en hent evit digouezout doc'htu e Jerusalem.

Ann Tad Emmanuel a oa eus ho gortos, a gassas ragtal ar c'helou-man :

Jerusalem, ar Iaou, 2 h. 30 m. goude creis-deiz.

« Hirio so digouezet er gear a Jerusalem, tri « c'hant Pelerin eus ar re oa eat da Nazareth. Eun « digemer ar c'haêra so roet dezho. Ar Patriarch « hag ar pennou bras a gear, Consul ar Frans, ar « Gouarner Turc, tud ar c'houentchou hag ar bobl « a ra ar guella digemer d'ar Belerinet-se evel ho « deus great d'ar re a so deut en ho raog.

« Ar Belerinet a deu d'eus Nazareth, a ro ke-« leier mad eus ar veach ho deus great a dreuz « bro ar Samarii. Lost ar vanden, eun 200 Pele-« rin benag, a oa digouezet e Naplous (tost da « Zichem), iac'h pesk oant oll. Ann Tad Picard a « so chommet gantho, ha ne zigouezo e Jerusalem « nemet gant ann diveza Pelerin.

« Ann Tad Emmanuel. »

Eun daou c'hant pelerin benag a chomme c'hoas eta heb beza digouezet tre e penn ho beach.

Kement a vrud fall a rede dre ar vro, ma oa pep tra da zouja evitho.

Lavaret so bet penaus ar belerinet keaz-se a gerze d'ho maro. E Paris memes oa lavaret e oa maro ann darn vras anezho. Lod eus ar Belerinet all a lavare penaus oa manket ho c'hezec da gals, penaus e vijent lazet e creis ar meneziou. Ar c'he-

lou kenta ho peus lennet huelloc'h a grenvaas hor c'halon, mes ar c'helou-man er c'hargas a levenez.

Jerusalem, d'ar Zadorn, 13 a viz Maë, da greis-deis.

« Goude eur bale burzudus, ann oll Belerinet a « so digouezet heb droug deac'h e Jerusalem. De- « ac'h, ar Guener, 12 a viz Maë, omp bet digeme- « ret gant triomph er gear zantel. Ar pennou bras « a gear, goard ar Gouarner Turc, oll gear Jeru- « salem leun a joa a so deut d'hon diarbenn.

« Goude ez omp eat e procession da Iliz Bez « hor Zalver (Saint-Sepulcre) ; eno so bet canet « eun *Te Deum*.

« Ar Patriarch en deus goudeze digemeret ann « oll Belerinet gant ar brassa enoriou ; comzet en « deus dezho gant eur galon entanet ha roet dezho « he venedicsion.

« Hirio, ar Sadorn, 13 a Vaë, eo bet lavaret an « oferen var menez Calvar.

« Ann Tad Picard. »

Evelse ar vandennad diveza eus ar Belerinet gant ann Tad Picard eus ho bleina, a so digouezet salo oll e kear Jerusalem da eun deis Guener.

Hag ho beach a dreus bro ar Judee a so bet scoazellet gant dorn deou ann Oll-C'halloudec evel pobl ann Autrou Doue en ho beach guechall er memes bro, pa vije fidel da bedi. Ar scoazell-ze eus ann Env n'en deus morse faziet d'ar Belerinet ar Groas pa o deus hen goulennet dre ho fedennou, pa'z eo guir e tigasser deomp ar c'helou ez int digouezet oll salo, goude beza great eur *veach burzudus, miraculus.*

(Eur pennad all eur veich all.) X.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha Kemennadureziou ann 29 a viz Meurs.

(*Kendalc'h.*)

Ann den a vije ar muia evesseat outhan etouës ar re-ze, a ioa ar c'hommisser coz *marc'hec Sant-Gregor-ar-Bras*, a ioa bet carget da zibotailla doriou ar Jesuistet, hag a deue breman da sicour dibotailla doriou ar Gabusinet. Ann oll hen discueze gant ho bez d'ar re n'hen anaient ket, na ne oa nemet disprijans evithan. Evelken, pe oa dre respet evid he groas, pe oa evid eun dra benag all, hen he unan en devoa lammet he groas a zivar he zillad. Ar gommisseret a zouge ho chelp tri-liou. Ar bobl gristen oc'h ho guelet o tont var hent Roazon, oa dirollet da chouhal : beva al Liberte ! beva ar Frans gristen ! hag eun neubeut lamponet en em gave eno ive, ho devoa respontet, mæs neubeut a oa ha ne gredent ket chouhal re grê : Beva ar Republic ! Henes oa ann trous hon devoa clevet.

Ar c'hommisser kenta a antren er gouent.
Petra c'hoarvez da genta.

10 heur 25 minuten. — Ar c'hommisser kenta a deu da skei var dor vihan ar ru Roc'h-huel, hag *e hano al lezen* e c'houlenn e ve digorret. Dre zraf ann nor e lavar piou eo, hag en deus c'hoant ças d'ann Tad superior ursiou ar Prefet.

Ann nor a vez digorret ragtal gant ann autrou de la Peccaudière, a lavar beza carget da brezec e hano ann Tadou, hag a ziscuez d'ar c'hommisser ann autrou Reneaume, avoue ar re ema ar gouent dezho, ann autrounez Menard ha Catta, alvocadet ar Relijiuset, ha Papot, hurcher.

Ar re-ze oll assambles a lavar d'ar c'hommisser kenta antreal er sàl-prezec eleac'h ma vezo digemeret. Ann autrou Troquier a respont e fell dezhan antreal gant he vevelien, goude m'ho devezo ar re-man græt d'ann oll sortial dious ar pors ann diaveaz. Disnac'h a rer outho ar guir d'antreal e-gis-se er gouent, abars beza roet da anaout gour-c'hemennou ar Prefet, mæs ann autrou de la Peccaudière a lavar d'ar Gommisseret ec'h hellint treuzi dizaoun ar bobl vras dastumet er pors heb ma ve lavaret ger ebet dezho, gant ma antrefint ho unan da unan da vihana. Ragtal ar bobl var eur sin græt dezho gant difennourien ann Tadou, a zisparti evid rei hent etrezho d'ann autrounez Troquier hag Aymard ha da eun den all evid scriva. Ar re-man neuze dislivet oll ha mezus, a ia da heul difennourien ann Tadou. Eur veich digouezet er sal-prezec e cavont ann daou Dad carget da brezec e hano ar re ema ar gouent dezho, ha gantho ann Tad Adolphe gardian ar gouent hag ann Tad Lois, ha gantho ann autrounez Arnous-Rivière, Conseiller jeneral evid *Maine-et-Loire*, ha Janin, carget ho daou da zifenn guiriou ar re ema ar gouent dezho, hag ouspen, ann autrounez Cazenove de Pradines, bet Depute, comt Le Maignan de la Verrie, markis Ternay, Conseiller jeneral evid al *Loire-Inferieure*, Vidie ha J. Poulain, galvet evel testou. Ann oll dud enorabl-ze a oe lavaret piou a oant d'ar c'hommisser kenta, hag a resevas diganthan ann aotre da chomm da velet petra a c'hoarvesfe. Eun neubeut autrounez all eus ar re enorapla, en em gave ive er gambr d'ar mare-ze.

Neuze ar c'henta commisser a dennas eus he chacot, hag a lennas d'ann Tad gardian eur gour-c'hemenn digant ar Prefet, a lavare evelhen :

Prefet al Loire-Inferieure, marc'hec al Lejion a enor.

Oc'h evessaat ous ar pennad kenta eus lezen ann 13 hag ann 19 a viz C'huevrer 1790 ;

Oc'h evessaat ous ar pennad 1ª loden 1ª d'eus lezen ann 18 a viz Eost 1792 ;

Oc'h evessaat ous ar pennad 11 eus ar C'honcordat ;

Oc'h evessaat ous ar pennad 11 d'eus lezen ann 18 jerminal ar bloas X ;

Oc'h evessaat ous al lezen ann 3 a vessidor ar bloas XII ;

Oc'h evessaat ous ar pennad 8 d'eus kemennadurez ann 22 a viz Kerzu 1812 ;

Oc'h evessaat ous kemennadurez ann 29 a viz Meurs 1880, a lavar e renc dindan 3 miz, ar Breuriez n'ho deus ket c'hoas aotre ar Gouarnamant, mès kement a vezo red evid cahout ann aotre-ze, dindan poan da veza punisset herves al lezennou ;

Oc'h evessaat, penaus ar Gabusinet so e Naonet e veva, n'ho deus ket prijet senti ous ar gemennadureziou-man hag e kendalc'hont c'hoas o veva assambles evel Breuriez Relijiuset en ti so savet e Naonet etre ar ru Zu hag ar ru Roc'h-huel ;

A c'hourc'hemenn :

Pennad 1. — Ar Vreuriez savet e Naonet etre ru Zu ha ru ar Roc'h-huel gant hiniennou eus ar Vreuriez Relijiuset hanvet Cabusinet a so torret. Ar re anezho a so c'hoas o chomm er gouent-ze a renco sortial ac'hano ragtal.

Pennad 2. — Ar chapel eus ar gouent so bet begg hen digorret d'ar bobl, a renco beza sarret, hag e vezo siellet kement dor so digorret varnezhi, ken ar re a zigor var ar ru evel ar re a zigor var ann diabars eus ar gouent.

Pennad 3. — Ar c'hommisser kenta, commandant ann archerien ha kement hini a so ho dever lacaat miret al lezennou, a so carget da lacaat miret ar gourc'hemenn-man.

Græt e Naonet d'ann 3 a viz Du 1882.

Herbette.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

Perag e fell da lod eus ar Republicanet, ne ve ket græt mui e guirionez ann devejou hent, mæs event paet en arc'hant ?

Lan-ar-Fur. — Allet teus entent breman Matilin, perag ez eus lod eus ar Republicanet ne fell ket mui dezho e ve græt e guirionez dre labour, ann devechou hent, mæs e vent paet en arc'hant.

Matilin. — Me chans ho deus truez ous ann dud keaz, na ne fell ket dezho e kendalc'hefe ar re-man mont adarre da stanca toullou ann hentchou gant mein draillet.

Lan-ar-Fur. — N'hell ket beza, rag ne hell beza rediet den da baea ann devechou hent gant he labour. Er c'hontrol, evid allout hen ober e renker beza her goulennet. Guelet a res eta, penaus pa ne hell den ho redia da vont ho unan var ann hentchou da stanca ar roudou kirri gant mein draillet, ma zeont, ne deo nemet rag m'ho deus c'hoant.

Matilin. — Guir avoalc'h eo !

Lan-ar-Fur. — Ha neuze eleac'h rei eur guir muioc'h d'ann dud keaz, ne deo nemet tenna digantho ar pez a gavont ann æssa evid en em zisamma d'eus ho c'hargou !

Matilin. — Perag e sonj did neuze e clasc ar Republicanet ober eur seurt traou ?

Lan-ar-Fur. — Abalamour ma veler æs avoalc'h petra ve grœt gant devechou hent, ha ne heller ket guelet penaus e ve implijet ann arc'hant.

Matilin. — Grœt teus din guelet kement-se sclœr avoalc'h.

Lan-ar-Fur. — Pa vezo bet grœt eul lezen evit lavaret e vezo paet hiviziken ann devechou hent en arc'hant eleac'h beza paet dre labour, evel ma so bet grœt bete vreman, meus aoun ar bloavez kenta ha d'ann eil soken, marteze e servicho ann arc'hant-ze da lacaat kempenn ann hentchou evel ma rer breman gant ann devechou hent.

Matilin. — Ha goude ?

Lan-ar-Fur. — Oh ! goude ; d'ann drede bloavez, e vezo kemeret lod eus ann arc'hant-ze, na dlefe servicha nemet da zressa ann hentchou evid ober eun dispign all benag, hag eun tam benag muioc'h d'ar bloaveziou all goude, bete ma c'hoarvezo, e couezo, e servicho ann arc'hant-ze da garga chacotou mevelien ar Republic, eleac'h servicha da zressa ann hentchou.

Matilin. — Ar Republicanet eta n'int ket nec'het o clasc e ve ann hentchou en eur stad dereat ?

Lan-ar-Fur. — Nan da ! nan da ! ar re ve implijet ann devechou hent var ho zro a sell ous ann dud divar ar meaz, na ne ket ous re gear, hag ar Republicanet ne dint nec'het nemet gant plijout ous ar re-man diveza.

Matilin. — Ar virionez a lavares ma mignon Lan-ar-Fur, ha breman e velan perag ho deus c'hoant ar re-ze cheinch ann devechou hent en eur garg a renc beza paet en arc'hant. A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Querrec, belec iaouanc, so hanvet cure e Eskibien.

Ann autrou Mahé, person e Landevennec, so hanvet person e Scrignac.

Ann autrou Pilven, person e Loc-Eguiner-Plouziry, so hanvet person e Landevennec.

Ann autrou Bicrel, cure Hanvec, so hanvet person e Loc-Eguiner-Plouziry.

Ann autrou Calvez, cure e Treflaouenan, so hanvet cure e Hanvec.

Ann autrou Toquin, belec iaouanc, so hanvet cure e Treflaouenan.

Ann autrou Michel, person Dineault, en deus lakeat he ziles.

Ann autrou Celton, cure Plomodiern, so hanvet person e Dineault.

Ann autrou Peron, belec iaouanc, so hanvet cure e Plomodiern.

Ann autrou Le Meur, belec iaouanc, so hanvet cure e Sant Martin-Montroulez.

Beleien maro.

Ann autrou Coroller, bet person-canton e escopti Pors-ar-Prins (Haïti).

Ann autrou Cam, bet person e Plogoff.

Ann autrou Henry, cure e Kerfeunteun.

Ann autrou Buzaré, bet person e Berrien.

Madou ann douar.

Kemper. — *Dissadorn 27 a viz Mae 1882,* (dre ann 200 lur.)

Guinis 27 l. »» g. — Segal 17 l. »» g. — Hey 18 l. »» g. — Kerc'h 8 l. 10 g. — Ed-du 15 l. 10 — Avalou-douar 6 l. 10 g. A.

Bulletin de l'Association financière de France.

Les événements politiques ont pesé lourdement sur le marché pendant ces huit derniers jours. Ce n'est pas que l'argent soit rare ; au contraire, les capitaux sont très-abondants, mais l'indécision que montre l'épargne dans ses placements empêche tout mouvement en avant. Cette indécision provient du manque de conseils désintéressés aux capitalistes. Ceux-ci ne sachant discerner entre les bonnes et les mauvaises valeurs s'abstiennent avec juste raison. Certains établissements se sont fait une spécialité de dépouiller leur clientèle en lui promettant monts et merveilles ; mais ce temps est passé, ces mêmes établissements mis en suspicion ont vu fuir les capitaux et maintenant sont sur le point de sombrer.

L'Association financière de France s'est fait un devoir de renseigner gratuitement ses nombreux lecteurs. Une simple demande par lettre avant d'engager ses capitaux a souvent sauvé de la ruine plus d'un capitaliste qui avait eu la prudence de nous demander conseil.

L'Association financière de France indique, sans parti pris, avec la loyauté qui préside à toutes ses opérations, ce qu'il faut vendre, ce qu'il faut garder, ce qu'il faut acheter, et personne, nous sommes fiers de le dire, personne n'a jamais eu à se plaindre de nos recommandations.

L'Association financière de France, au moment où l'argent est difficile à trouver, se charge de procurer des *avances sur titres* à des conditions peu onéreuses, et évite ainsi à sa clientèle de se défaire des bonnes valeurs.

Les Rentes rétrogradent sensiblement sous le poids de réalisations suivies. Le 3 0/0 fait 83.40, l'amortissable 83.55 et le 5 0/0 116.45.

On remarque toujours de nombreuses demandes sur les obligations foncières 4 0/0 émises actuellement à 480 fr. On sait que ces obligations sont garanties par le capital social du Crédit foncier et par l'ensemble des créances hypothécaires représentant les prêts réalisés par la Société. La solidité du titre ne laisse donc rien à désirer.

Nous avons d'excellentes nouvelles de l'émission que fait la maison médicale Encausse et Canésie, autorisée par l'administration supérieure de 12,000 actions de 250 francs sur les 24,000 formant le capital social. Ainsi que nous l'avons dit, outre l'intérêt de 5 0/0, les fondateurs évaluent à 25 0/0 les bénéfices de cette entreprise.

On peut se procurer une brochure explicative et les renseignements au siège social, 57, rue Rochechouart à Paris.

PARTICIPATION. — L'*Association financière de France* est en mesure de faire participer ses clients à une opération de premier ordre. Renseignements confidentiels seront donnés à Messieurs les Abonnés de la *Semaine religieuse.*

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE

SOCIÉTÉ ANONYME

Au Capital de : 1,200,000 francs

PARIS, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, 1.

Achat et vente de Titres cotés et non cotés sans aucune Commission. — Courtage officiel des Agents de Change. — Paiement de Coupons. — Commission : 10 cent. par 100 francs. — Versements, Echange de titres, Transferts, Conversion, Libérations de Titres. — Souscription aux Emissions sans aucune Commission. — Avances sur titres.

Renseignements gratuits sur toutes les valeurs. (Joindre un timbre pour la réponse).

DA FERMI
D'A C'HOUEL MIKEAL KENTA
TEIR MILIN
AC EUR FERME EUZ AR RE VRASSA
Situet e Commun Guiclan

E n'em adressi d'a Louis HAMON, Negocian, e Landivisiau. 4-3

SOCIÉTÉ ANONYME
DE
PRODUITS CHIMIQUES
ÉTABLISSEMENTS MALETRA
Capital : **10 Millions**
Siège social : 140, rue de Rivoli, Paris.

Les **Établissements Maletra** sont les plus anciens de France pour la fabrication des Produits chimiques.

Leurs nombreuses usines créées en 1808, occupent une superficie de 43 hectares (430,000 mètres carrés).

Elles consument annuellement plus de 50 millions de kilogrammes de charbon, occupent au moins 2,000 ouvriers et fabriquent principalement les acides, la soude, les sulfates de cuivre. Par suite de la fusion des *Établissements Maletra* avec les *Salins d'Algérie* et la construction d'une nouvelle usine dans l'Est, cette Société va doubler sa production.

GUÉRISON
CERTAINE ET PROMPTE

De l'Asthme, bronchite, catarrhe, rhume, oppression, insomnie, toux nerveuse, névralgie, par l'**Amadou** et l'**Elixir anti-Asthmatiques** PATRIGEON, pharmacien à Evreux.

Dix années de succès. Traitement peu couteux.

Dépôt à Quimper, chez M. MORPAIN et les bonnes Pharmacies. — Prix de la boîte : 4 francs. — De la 1/2 boîte : 2 fr. 50 . — Flacon élixir : 3 francs. — Envoi par la poste.

Album des Ecoles catholiques : *Sous ce titre, la Société de Saint-Charles Borromée, à Lille, rue de la Barre, 104,* vient d'éditer un splendide Album d'images composées par le R. P. Vasseur de la Compagnie de Jésus. Il y a 38 pages de dessins avec une page de texte en regard de chaque dessin. Cet Album est une œuvre vraiment artistique sous tous rapports, et il a le mérite de contenir en abrégé tout ce qu'il y a d'essentiel à connaître de la religion catholique, histoire, dogme et morale. Il y a deux éditions : in-4° 3 francs plus 85 centimes pour le port. (2 fr. 50 pris en nombre, au moins 12 exemplaires) et in-8° 1 fr. 40 franco. (prix au cent 75 francs.)

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

EZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
An Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, behken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 10 a viz Even 1882.

Lennerien keaz, pedomp ha pedomp stard ann autrou Doue d'hor sicour, ma ne fell ket deomp mont da veza hon unan pe guelet hor bugale o tont da veza païanet. Rag, e guirionez, diaoul bras ar pallagriez a zo o c'hoari he vestr e Cambr ann Deputeet, hag ann Deputeet, Republicanet-ru ann Iliz-vrassa anezho, her c'hemer evit ho doue. Guelkentoc'h ! d'eus ar frouez eo eaz anavezout ar wezen ha gouzout petra a dalvez.

Er sizun diveza a viz Maë, ann Deputeet ho deus disclerïet e oa leac'h da ober stad eus eur gemennadurez douget gant ann autrou Roche. Setu aman petra a so mennoz e kemennadurez ar Radical brao-ze : « Eo dleet d'ar Gouarnamant kemer ha derc'hel evithan — en eur ger eo dleet dezhan ober, — madou ann oll gouenchou, madou ann dilizou hag ar semineriou. » Evel ma ouzoc'h, e-lec'h ar Republicanet, ober stad eus eun dra, ha kemer ann dra, a so par ann eil d'egile, da viana pa vo mennoz d'ober ann droug.

Goude ho deus votet (377 eneb 108) eur gemennadurez hag a viro eus ar Gatoliket da zigori pe da derc'hel scoliou libr, evel ar semineriou bihan pe ar scoliou all, ma ne vent ket e pep poent scoliou dizoue evel scoliou ar Gouarnamant. Caër ho deus bet ann autrou'n Escop Freppel hag ann autrou Comt de Mun en em sevel a eneb, ha discuez pegen disleal eo eur seurt lezen, ha pegement a c'haou a veus eus ann descadurez, ann Deputeet ho deus he votet heb mez na remors.

Sclear avoalc'h eo da velet ar pez a fell d'ar Republicanet ober eus bugale ar Frans ; tud difeis ha dizoue. Divezatoc'h e velimp, hag heb dale pell, rouas ! pegen eaz eo caout tud difeiz ha dizoue en eur vro. Ken eas a vezo ho bleina, evel ma'z eo eaz bleina bleizi pe digret counnaret. Neuze vezo skuelet, ma ne zeu ann autron Doue da viret, ann oll draou euzus a c'hoarvez e creis ar broiou sakr, ha memes c'hoas goassoc'h, rag n'eus netra ken spontus eget eur boblad tud bet cristen hag iet da baïanet. Pedomp eta ma blijo gant Doue sevel pelloc'h a du ganeomp eneb enebourien ar Religion, hag ho scuba evel ma scub eur barr-avel ar vouis seac'h divar eul leur graz. X.

Ar Gambetta disculiet.

V

Hel lavaret am eus dija deoc'h ar goms-ze *opportunisme*, pa vez implijet evid merca ar politic heuliet gant ann italian-ze d'eus *Cahors* pe ar re oll a seblant beza oc'h he heul, a guz assambles diou drubarderez: trubarderez ar Gambetta o labourat evithan he unan, ha trubarderez ar Gambetta evid ar re all.

Discuezet am eus deoc'h penaus en deus renket ann den-ze ober ar pez a ra evid he brofit he unan.

Evid beza hanvet Deputé e 1869 ha commans e-veise he fortun, e oa red dezhan assanti gant Communardet *Belleville* ha prometti rei dezho oll ar pez ho devoa c'hoant da gahout, petra benag ne oa ket na ne vije bet morse en he c'halloud ho rei dezho kenneubent, ha ne vo possubl e nep fesons da zen var ann douar paca al loar gant he zent. Ann trubard so anezhan, toui a reas heb aonn ar pez oll a c'houlenjeur diganthan, hag e promettas rei ho c'hoant d'he electourien. Ne ket e vije bet goal nec'het gantho, mæs ar pez a glaske dreist oll a oa cahout ar plass da genta, goudeze en dije paet p'en dije allet, hag en dije cavet ann tu d'ho lacaat da c'hortos eur maread amzer, epad ma vije chomet he unan er plass talvoudus he lakea var ann hent da zastum danvez.

Caër en devoe dale, e teuas erfin ar mare da baëa he zle da viret ar pez en devoa touet ha da heulia he bromessaou. Neuze ann trubard-ze deut da veza pinvidic ha pinvidic bras, da lavaret eo, deut a benn eus he daul, n'en devoa mui nemet daou dra d'ober, pe ober goab ous he electourien hag ar Radicalet all eus ar Frans, ha mont da guzet en eur c'horn-toul benag en henvelep fæson n'ho divije mui he velet na soken clevet hano anezhan, pe chomm er plass druz en devoa allet da baca, hag insita ann drubarderez hanvet *opportunisme* am eus disculiet deoc'h ar veich diveza e berr comsou ha sclær avoalc'h evelken.

Va c'hredi a rafot ma kirit (hag hel lavaret a ran deoc'h doc'htu, va c'hredi a rafot, rag goest oun d'en discuez anat deoc'h, ma ne ket hirio e vezo eur veich all, ar pez ez an d'hel lavaret deoc'h). Ma ! assuri a hellan deoc'h, penaus ma vije bet libr e guirionez ar furlukin-ze, ma n'en dije ket renket senti ous eur re benag, ma n'en dije bet

da heulia nemet he c'hoant hag ar pez a blije ar guella dezhan, ia, hen assuri a hellan deoc'h, potr *Cahors*, p'en dije allet cahout ann tu, e vije bet ar guella ganthan en em denna cuit. Hag hel lavaret a ran, en em denna en dije græt ragtal goude ma oa achu ar brezel gant ar Brussianet pa tec'has da Sant-Sebastian, na ne vije biscoas distroet e Frans ac'hano, pe guir eus a neuze en devoa laëret danvez avoalc'h evel ma so bet gouezet goudeze.

Hel lavaret a ran hag e rin kement en affer-ze evid hen assuri, ma vezo red cahout fizians er pez a livirin, me a sonj din penaus ar penn marmous teô-ze, n'en deus morse clasket nemet he blijadur n'en deus biscoas c'hoanteat cahout tam galloud ebet evid ar galloud he unan.

Ar pez a lavaran aman a lacai m'ervad cals tud da veza sabatuet; mæs en dije lakeat cals muioc'h c'hoas goassoc'h sabatuet ma vije bet lavaret 4 pe 5 bloas so breman. Ar pez oll a so bet c'hoarvezet abaoue dirazomp abaoue neubeut amzer a lacafe, ma carfent sonjal eul loden vras eus ann dud da gredi ous va c'homsou. Peoc'h ! amzer so c'hoas abars disclæria deoc'h sclæroc'h ar pez a fell din da lare. Hirio n'am eus ken c'hoant nemet lavaret huelloc'h ha crenvoc'h da c'hortos ma hellin rei deoc'h ann testeni. Ar penn marmous teô-ze, mignon hebken d'he blijadur, n'en deus morse clasket beza ar mestr evid hebken beza ar mestr, ne c'hoanteas ar galloud nemet evid allout dastum peadra da heulia he oll faltasiou. Hogen, goude beza laëret eur ialc'hat brao avoalc'h egis ma so bet guelet anat e 1871 goude ar brezel gant ar Brussianet, e vije chomet a volontez vad e Sant-Sebastian, pe e vije en em dennet en eur c'horn-toul all benag, kentoc'h eget distrei d'ar Frans, da rei da botret *Belleville* ha d'ar Radicalet all eus ar vro, ar pez en devoa promettet dezho evid beza sicouret gantho da baca eur plass druz.

Siouas ! evithan, ne hellas ket hen ober, ne oa mui mestr dezhan he unan, hag e rencas distrei dious *Sant-Sebastian*, hag eleac'h mont da guzet en eur c'horn-tro benag, poania da sevel ker huel er politic evel ma oa bet savet d'eus pers ann danvez. Red e oe dezhan samma adarre, mond da bourmen dre ar vro da brezec e peb leac'h d'eus caeliou houarn ann hostaliriou bras, prezegennou diskiant eleac'h e vije cavet adarre ar memes promessaou en devoa renket ober gueichall da botret *Belleville* evid beza casset d'ar Gambr gantho. Er beaichou-ze e velomp anezhan o rencout alies lavaret nan goude beza lavaret ia, hag erfin cahout evid æssaat dezhan ann trubarderez hanvet *opportunisme*. He velet a reomp o poania neuze kentoc'h evel eur galeour eget a volontez vad, hag evid profit ar re all kentoc'h eget evid he brofit he unan.

En henvelep fæson, penaus ma n'en dije clasket e peb tra nemet he ezomou, he c'hoant hag ar pez a blije ar muia dezhan, n'hon dije ket breman hirio ann deis trubarderez ann *opportunisme*, na soken ann drubarderez-ze ne vije ket bet ganet, rag ar pez a velomp ar sclæra en *opportunisme* eo trubarderez ar Gambetta, o rencout labourat evid ar re all.

Evid piou eta a labour ar Gambetta ? Piou a ra dezhan poania evel eur galeour evid senti outhan ann italian daonet-ze ? Mond a ran d'hel lavaret deoc'h. Kemerit eun tamic pasiantet.

Sevel scoliou libr.

Eun dever eo evid ann oll catoliket hag evid ann oll dud honest, m'ho deus c'hoant difenn al liberte a goustians, neus fors pehini a alfe beza ho Relijion sevel scoliou libr en oll Frans a dreus, pa eo bet disclæriet e vije bet *red* hiviziken ann oll scoliou en hor bro.

Ne ket ebars e scoliou ar Gouarnamant eleac'h ne vezo mui desket d'ann dud iaouanc eus hor bro nag ho deveriou e kenver Doue, nag ho deveriou e kenver ho bro, ec'h hello beza savet rummadou tud cristen ha nerzus, leun a garantez evid ho nessa, hag atau prest da senti ne hell beza fonte heb anezho, Gouarnamant ebet nemet a vez diasezet var ann ners nemet ken.

Hogen, evid dont abenn eus eun dra ker bras eun dra goest evel henez da renevezi ann oll dud er vro, e ve red merca mad, penaus ha var bet e vezo diasezet ha miret ne ve clasket mont e nep fæson en tu all d'ar pez a so possubl.

A dra sur, hag e sonj deomp eo kement-se sclan avoalc'h, ne vezo ket possubl cahout digant ann dud vad donæsonou avoalc'h evid sevel ha souten scoliou avoalc'h.

Hag e ve possubl hen ober e ve miret ragta d'hen ober, o veza ma renker herves al lezen c'hout atau eun dra evid ober anezhan mestr ar scoliou savet e guirionez, rag peb tra a renc cahout he vestr, ha pa c'hoarvez e ve eun dra heb mestr ebet, e couez etre daouarn ar vro a zalc'h plas ann oll.

Red eo eta lacaat kemm etre ann archant a reco beza implijet evid souten ar scoliou hag ho scour da veva, hag ann arc'hant a vezo red da gahout evid sevel ar memes scoliou.

Ann arc'hant kenta a alfe beza dastumet gant ann donæsonou græt a volontez vad evid-se e daouarn ann autrou person hag eun neubeut paræssionis, ann autrou'n Escop hag eun neubeut dud fidel eus he escopti.

Anaout a reomp en unan eus ar c'harteriou pe oura eus ar gear a Baris eur barræs e pehini e neubeut catoliket a zastum æs avoalc'h 500 lur bep miz, da lavaret eo, daou vil scoet er bloas. E memes parres, etre diou gest græt d'ar memes de

ez eus bet dastumet dious ar mintin 260 lur, dious ann noz, eun tam benag ouspen 50 lur. Henez eo ar guella moien, ma rafe oll dud eur memes parræs ho fossubl oc'h ho lacaat da bourgant ho danvez ho unan da sicour sevel ha entenn ar sort scoliou.

Peb unan e sonj dezhan eo ar scol dezhan he unan, ha ma ve red e savje evid he difenn, rag da sonjefe e ve græt a enep he di-scol.

Serten, en eur memes escopti, ec'h alfe en em avout parræsiou ne alfent ket ho unan pourvei ann oll mizou-ze, mæs be vije lod a alfe cahout bloas re evitho ho unan. Ann autrou'n Escop hag he dud, ar re ve carget da ingala ann oll alloun etrezho oll.

Eun affer all e ve dastum ar pez a ve red evid sevel ha kempen tiæs mad ha dereat da lacaat ar scoliou ennho.

Aveichou ec'h alfe beza cavet en eur barræs eun den calonec benag en em gargefe he unan da bourgant ann ti-scol, mæs re zibaot gueich siouas ec'h ae c'hoarveout kement-se ma ve possubl conta eur chans ken eurus.

Red e ve neuze eta clasc ann tu d'ober eun dra benag all.

Eur re benag (neubeut a dud), a alfe en em avout en eur barres benag evid prena etrezho un ti a ve possubl fermi, pe d'ann autrou person, da eur mestr-scol libr evid eur pris merket, da baet e guirionez gant ar re ve carget da bourpeb tra d'ar scoliou e peb parræs.

Ann dud-ze a rafe dever eun autrou madelezus evid miret ne alfe ann traou coueza var var, a alfe sevel etrezho eur vreuriez herves al le-

Ho arc'hant ne ve ket collet kenneubeut o veza en deffe servichet da baea eul loden eus eun ti salvesfe atau muioc'h-mui beb bloas egis ann all, hag a ve a hent all guelleat a hed ann amzer gant ann dud vad a glaskefe atau he renta greatoc'h da servicha derc'hel eun ti-scol.

Evid ann interest eus ho arc'hant, ec'h aljent baët dezho beb bloas gant arc'hant ar barræs ra hent all, ma ne alfe ket ar merour paea ann ti, ar re ve ann ti dezho, a alfe atau disul dezhan eul loden eus ar ferm pe he lacaat er meaz, ha guerza ho zi pe he fermi da eun all egis vije bet merket e acta ar vreuriez.

Ar vreuriez-se a alje beza savet heb hano den pe dan hano eur re benag, egis ma eo merket en leor en deus evid hano : *Œuvres et associations*, a gaver da brena e ti Hachette, eur mardadour leoriou e Paris, hag a vev cals breuriezou s-se, eun ugent bloas benag a so, ha ne reont nemet souten scoliou savet gantho.

Redi a reomp en han' Doue ar re so e Frans e ann dud vad, n'ho deus ken c'hoant nemet sevel, ar muia ma vezo possubl scoliou libr ha cristen, da rei d'ann oll da anaout, penaus ar guella moien ho deus da zont abenn eus ar pez ho deus c'hoant d'ober eo :

1° Clasc tud vad ho deffe bolontez ha galloud da implija ho danvez evid prena tiæs deread evid sevel scoliou libr ennho.

2° Alia ann oll da rei beb bloas eun dra benag evid sicour pourvei da oll ezomou ar scoliou cristen-ze, ha da gass ho arc'hant etre daouarn ar re vo carget da entent ous ar scoliou e peb parræs hag e peb escopti.

Doue hag ar *Vro*, setu pehini a vezo hor ger-ni evid enebi ous descadurez dizoue ar Gouarnamant heb en em sevel re a enep al lezen. En em sicouromp mar fell deomp beza sicouret gant Doue.

A.

Pelerinet ar binijen var hent Jerusalem.

Ar gristenien vad ho deus unanet ho fedennou gant pedennou ar belerinet a so eat da Jerusalem a hell lavaret gant levenez en ho c'halonou, penaus ez int bet silaouet gant ann autrou Doue. Hag e guirionez, dorn Doue a so o cundui pelerinet ar binijen.

Ar c'heleier hon deus bet er sizun dremenet, a ziscues sclear kement-se. Setu int aman :

Jerusalem, d'ar Meurs, 16 a viz Maë,
5 heur eus ann abardaez.

« Pelerinet ar Groas a gendalc'h mad hag heb « goall-darvoud ho bisitou da ilis Bez hor Zalver « (Saint-Sepulcr), ha d'al leac'hiou santel all eus « kear.

« Eat ez er bet da ilis *Sant-Iann-en-Desert*, da « ilis ar *Visitation* ha da *Vethleem*.

« Da zeis gouel ar Iaou-Basc, e vezo græt eun « ofis caër meurbet var lein ar menez a beleac'h « hor Zalver Jesus-Crist a bignas en Env. Ann ofe- « ren a vezo lavaret eno evit ann oll belerinet.

« Hellit lavaret e oa geier ar pez a so bet con- « tet divar benn hor iec'het. N'eus ket a dud clanv « en hon touez. Eur belec hebken, hag hen clanv « pell a oa araug dont eus ar gear, ann autrou « Chambaud, belec a escopti *Angoulême*, a so ma- « ro ; mes ar re all a so oll iac'h. »

Mervel e Jerusalem, da beleac'h ez er eat evit derc'hel leac'h eun escop santel, mervel derc'hen gouel ar Iaou-Basc, evit caont pers er pedennou ken calonec a so bet great en deis-se gant Pelerinet ar Groas var lein ar menez a gass d'ann Env, kement-se so, evit eur belec, caout eur c'hrass caer ha bras, hag evit he dud eo ar brassa merc a silvidigez he ene.

Heb dale hon devezo muioc'h keleïer.

Ar c'heleier a zigass darn eus ar belerinet d'ho zud, a ziscuez, ken sclear hag ar re a zeu deomp a bers ar re a so e penn ar Pelerinaich, penaus e

tanveont oll « eul levenez dreist vuzul, » memes var ann douar-man a zaëlou.

Gouel ar Iaou-Basc en deus trec'het dre he c'hened kement a voar evit sonjal.

Gouzout a rit penaus eo divar geïn menez Olivez eo en em zispartias Jesus eus he ziskibien évit pignat en Env. Eno gueichal a oa savet eun ilis veur gant ar gristenien. Ar Mahometanet ho deus discaret ann ilis-veur-ze, ha savet en he leac'h eun ti a beden hanvet *Mosquée*, hag en dro d'ar *Mosquée* ez eus eur pors-clos. Guelet a rer eno c'hoas rouden troad cleiz hot Zalver chommet merket ebars er roc'h ; roudenn he droad deou a so bet lammet cuit, pe marteze uzet ; n'her gueler mui. — Meur a hini a lavar penaus ar Mahometanet ho deus troc'het ar mean ha casset roudenn troad deou hor Zalver da lacaat er *Mosquée* El-Aksa ; mes n'ouzer netra sur var ar poent-se. —

Ann ti a beden-ze (pe Mosquée), a so bet kempennet. fichet, lakeat bleuniou caër ha paramanchou tro-var-dro dezhan ; goude so bet savet auteriou ennhan. Divezatoc'h liziri ar belerinet a lavaro pegen caër a oa ar *Mosquée*-ze chenchet en eun ilis, hag a rei da c'houzout perag oa ken bras levenez ar c'halonou, perag e trident evel ma ziscuez deomp ar c'helou-man digasset gant ann autrou *Tardif de Moidrey*.

Jerusalem, ar Sadorn, 20 a Vaë,
8 h. 30 m. eus ar mintin.

« Ar gouel caër hon deus bet diziou, var leïn ar « menez a beleac'h e pignas hor Zalver en Env, a « so bet eun dudi a gaër.

« Deac'h, deis Guener, ar c'henta guenervez ma'z « eo bet en em gavet oll en eur vandenn, ar bele- « rinet e Jerusalem, hon deus græt hent ar Groas « var roudou hor Zalver Jesus-Christ memes ; e « penn ar brocession e touger ar Groas-vras. græt « gant coat olivez, ha deut ganeomp eus Frans.

« Ann oll so iac'h, hag hor pelerinaich à gen- « dalc'h da vont var vella. Doue ra vezo meulet !

« TARDIF DE MOIDREY. »

Evit eur guir gristen, eme ann autrou *de Moidrey*, eun deis Guener tremenet e kear Jerusalem, a so evel deis Guener ar Groas, ken bras eo ar glac'har a laca en eur galon gristen ar guel eus al leac'hiou ruziet gant goad hor Zalver. Gouelomp eta hor pec'hejou. penn-abec a boaniou Jesus-Christ.

Ar belerinet ho deus tremenet gouel ar Pantecost er sal vras e peleac'h Jesus a zebras ar Pasc gant he ziskiblien hag he ebestel d'ar Iaou-Gambrlid, hag e peleac'h e tiskennas ar Speret-Santel dindan furm teodou-tan var ann Ebestel hag ann diskiblien unanet da zeis ar Pentecost breman so trivec'h cant daou vloas ha pevar-ugent.

D'al Lun, 29 a Vaê, ar Belerinet a guita kear Jerusalem, a vandennadou. evel ma'z int digouezet. D'ar merc'her, 31 eus ar miz, e tleont en em gavout oll e pors-mor Jaffa, evit pignat var al lis, tri a dle o digass da gear *Marseille* ; vardro ar 7 a viz Even e tleont digouezout e kear *Marseille*. En eur zigouezout, ez aint ragtal da Ilis ann Intron-Varia-ann-Diouall (N.-D. de la Garde) evit kana eun *Te Deum* da drugarecaat ann autrou Doue eus ar grassou bras ho deus bet digant he vadelez heb muzul.

Ra blijo gant ann Oll-C'halloudec rei dezho scoazel hag ho digass en dro iac'h oll ha salo !

X.

KELEIER.

Scriva rer eus ar Gilvinec, d'ar 27 a viz Mae penaus ez eus c'hoarvezet er sizun araug eur goal darvoud er mor.

Ar vag peskerez nº 1341 a Zouarnenez, eun deu iaouanc a 28 bloas, hanvet Guenadou, da vestrouner varnhi, a ieas er meaz a bors mor ar Gilvinec dimerc'her 24, evit mont da besketa.

Antronoz, ar vag na zeuas ket en dro d'ar Gilvinec ; ann dud a sonje e oa eat da zouari en eur pors-mor all benag. D'ar 26 d'eus ar mintin, var dro eis heur, ann autrou Gloaguen, René, mestr var ar vag 1116 eus Douarnenez, hag o pesketa ive er Gilvinec, en deus cavet ha dastumet var ar mor, eun teir leo anter benag eus ann aod, etre Lesconil hag Enez-Tudy, ar c'herdin, ar gouelioù hag ar guerniou eus bag ar paour-keaz reuzeudic Guenadou. Ar mestrouer keaz hag he dud ho devoa great eus ho oll galloud evit en em savetei, en eur ober gant ar c'herdin, ar rouejou, ar gouelioù hag ar guerniou eus ho bag, eur sort radell var behini en em doljont, pa'z eas ho bag da c'houeled ar mor ; ar goassa, siouas ! eo n'ho deus ket allet en em zerc'hel evelse pell avoalc'h var ann dour. Darn eus ho dillad a so bet cavet var ar radell-ze, hag a so bet anavezet re vad, siouas ! evit beza dillad tud ar vag.

Setu aman hanoiou ann dud so bet collet :

1º Guenadou, Loïs, hanvet huelloc'h, mestr ar vag ;

2º Kervahu, Joseph. 45 bloas, dimezet, 4 grouadur dezhan ;

3º Guégan, Jean, 45 bloas, 7 crouadur :

4º Magadur, Georges, 31 bloas, dimezet, var bouez caout eur c'hrouadur ;

5º Castrec, Joseph, 32 bloas, dimezet, 3 grouadur ;

6º Queinnec, Jean-Pierre, 30 vloas, dimezet, 2 grouadur ;

7º Gallou, Joseph, 30 vloas, dimezet ;

8º Guenadou, François, 46 vloas, breur da vestr ar vag.

Kerent ann dud keaz-se a so en eur stad an

truezussa a baourentez ; ar c'holl a zav da vihana da 2,220 lur.

Evit doare, en despet d'ar goall-vor, eun darvras a vagou a iea da besketa bemdez, hag a zistroe gant 80 pe 100 doussen brizili dre bep bag. Setu ar penn-abec ma'z eo c'hoarvezet ar goalldarvoud-man ; bag ann autrou Guenadou ne ket bet ken eurus hag ar re all evit en em denna heb riscl eus creis tarsiou ar mor dirollet ; ha c'hoant gounid a oa ; rag ann doussen vrizili a vije guerzet d'ar mare-ze eur scouet, pevarzec-real.

Evit ann dud keaz-se eun *De profundis !* hag evit ho zud lakeat var netra, couls lavaret, eun aluzen a drugarez, mar plij !

Er miz tremenet, a lavar deomp eur gazeten eus Naonet, dorn Doue en deus scoet unan eus enebourien ann Ilis.

Ann autrou'n Escop Le Coq, a dlie mont da gouzoumenni (rei ar gonfirmation), ar vugale e parres Sant-Sebastian e kichen kear Naonet. Unan eus cuzulierien ar Mear a barres X..., mestr bras ann anterramanchou-chass (enterrements civils), a damalle gant cals a gounnar ar pez a rea ann dud a feiz evit farda eun digemer caer d'ann autrou'n Escop. « Evit petra, emezhan, me garfe gouzout, e « kemerer kement a stalabren da zigemer eun den « ha ne deo netra muioc'h eget eun all ?... Lezit « hen ganen, pa deuio aman, me en em garg da « gonta he stal dezhan. »

Den reuzeudic oa anezhan ! d'ann deis ha d'ann heur ma tlie, var he veno, ann autrou Republican ru-ze mont da lavaret pouill d'ann autrou'n Escop, he gorf a oa douget d'ann douar. Ar vreac'h-zu a oa deut ennhan hag e deus hen sammet. Arabad eo clasc ober goall bers da dud sacr ann Oll-C'halloudec. Abred pe zivezat, Doue a gastis enebourien he zervicherien.

Da benn eun neubeut deiziou, e vezo guelet en oabl, dem-dost da stereden ann anter-noz, eur stereden-lostec eus ar re vrassa hag ar re gaëra a so bet guelet biscoas. Evit ar veich kenta eo e veler ar stereden lostec-man ; d'ar mare-man ema tri milion leo ha tregont a zioc'h hor penn, ha seis milion leo var'n-ugent eus ann Heol. Eur milion leo bemdez a ra en he bale evit tostaat ouzomp. He skeud a ia bepred var gresc ha dalc'h-mad e caera. Peadra e vezo skedussoc'h eget ar stereden lostec hon devoa guelet varlene, ha cridi a rer penaus e helfer he guelet memes var greis ann deiz. D'ann dec a viz Even eo e vezo ar skedussa tout. Skedussoc'h e vezo eta eget al Loar, pe da vihana ken skedus.

Eur Barner Republican o clasc lacaat eur belec da zisculia eur govession.

En eur gazeten hanvet *Le Temps*, e lennemp er sizun tremenet an darvoud iskis-man c'hoarvezet epad eur varnidigez, douget eun neubeut deiziou araug, gant lesvarn a beoc'h kear *Grenoble*. Setu aman a betra a oa affer :

« Eul labourer douar, hanvet Iann Arribert, a oa dic'halvet dirag al Les-varn, abalamour m'hen devoa, meur a veich, goall-gasset a dauliou, ha gouliet cals memes, he bried, heb caout truez ebet outhi, petra benag ma oa seziet oll he izili.

« D'ar bevar a viz C'huevrer, goude ma oa hi bet goall-gasset eun truez, gant he fried ous he bazata ar vreg keaz a reas gervel ann autrou *Freychet*, person a barrez *Lavars*, hag a lavaras dezhan ar pez e devoa bet da c'houzanv.

« Ann autrou person *Lavars* a oa dic'halvet eta ive evel test dirag Les-varn Grenoble ; mes eleac'h renta testeni evel ma falveze d'ar varnerien, dreist oll d'ar barner-bras republican (procureur de la Republique), ann autrou Freychet, beleg leun a furnez, a zisclerias penaus n'he oa evit renta testeni a netra ; eun dever ar strissa, — dever he garg a govessour — a vire outhan da lavaret netra gant aoun na vije credet en divije disculiet ar govession.

« Neuze ar Barner-bras, a roas urs da zougenn pried Arribert dirag al Les-varn ; pa oa hi digouezet, ar vreg keaz a roas aotre d'ann autrou person da lavaret ar pez en devoa clevet diganthi divarben ann tauliou he devoa bet a bers he fried. — En eur gonta deoc'h, emezhi d'onn autrou person, ar goall bers em oa bet da c'houzanv digant va fried, d'ar bevar a viz C'huevrer, me a gomze ouzoc'h evel eus eun difennour hag eur mignon, kentoc'h eget evel eus va c'hovessour ; ann dra-ze a oa er meaz eus va c'hovession. —

« Var gement-se, ar varnerien a roas urs ar strissa d'ann autrou person da lavaret dirag al Les-varn ar pez a vouie divar benn ar goall-bersiou tamallet da Arribert. Mes ann autrou Freychet en deus discleriet a nevez, penaus e oa liammet dre ann dever eus he garg ; biken n'en divije disculiet ar pez he devoa clevet er govession. — Ar pez a damaller d'ann den-ze, eme ann autrou person, a helfe caout, a dost pe a bell, eun tam kerentiach benag gant ar pez am eus bet clevet er c'hovessionou all eus ann intron Arribert ; rag-se, en despet d'ann aotre a ra ar vreg-se din, n'oun ket e mod ebet renta ann disterra testeni. —

« O clevet ar c'homzou-se eus ann autrou Freychet, Barner-bras ar Republic, droug-ru ennhan, a gondaonas ann autrou person da baëa mizou (eun amant), herves ma'z eo merket er Vam-lezen eneb ann testou ne fell ket dezho renta testeni. Mes tud al Les-varn n'ho deus ket roet digemer vad d'ar gondaonation-ze, ha goude beza en em guzuliet epad pell amzer, ho deus douget eur varnidigez e peleac'h e amzavent penaus ann autrou person Freychet en devoa *guir* da chomm heb renta testeni dre ann abec eus ann deveriou stris

eus he garg ; lezet eo bet eta ann autrou person da vont a zirag al Les-varn heb mizou, ha carget a veuleudi a bers ann dud vad.

N'eo ket eur barner Republican eo a hello lacat eur beleg da dorri lezen Barner ann Env hag ann Douar. X.

MORBIHAN. — D'ar Guener, 26 a viz Maë, Les-varn a beoc'h kear ann Oriant, a zouge he varnidiger eneb ann autrou Leanec, Mear e parres Queven, tamallet gant ann autrou Daniel, person er barres-se, da veza eat dre ners ebars er pors ar presbital hag ebars en ti.

Ann autrou Leanec a so bet condaonet da 200 lur vizou, ha da 500 lur dic'haou e kenver ann autrou person.... M'ho tesco ! da zigori ho taoulagad !...

Ar varnidigez-se a ziscues sclear d'ann oll penaus n'eo ket c'hoas permettet, memes da eur Mear Republican, da vont dre ners e ti eun den, ha pa vez e ti eur beleg, na da ziscar moger jardin eur presbital, evit plijout da vevelien Lucifer-treidleue. X.

Ann tan-goall hag ann dour.

Da zeis gouel ar Iaou-Bask, e kear Lyon, ann tan-goall en deus devet ar magasinou savet e carter *Buire* evit labourou ann hent houarn. Ar staliou-eskenni, ar staliou calviat, ar magasinou, ar wagoniou nevez great, ann oll ties a oa tro-vardro, a so bet devet oll. Daou vil devizour en em gav heb labour. Darn a so bet gouliet. Ar c'holl a zav da veur a vilion. Setu aze petra c'hounezer o labourat d'ar sul ha d'ar gouèliou bers.

Ar c'hollou brassa, ann darvoudou scrijussa a c'hoarvez aliessa da zul, rag ann deis santel-ze ne mui respetet gant eun darn vras a dud, ha Doue pa gastis, a voal-gastis ann dud a zeu da ober re a voab eus he c'hourc'hemennou.

Micherourien kear Lyon, na falveze ket dezho tremen devez ar Iaou-Bask o enori ann autrou Doue, breman e cavint emzavoc'h, a dra zur, tremen meur a zunvez heb labour. Ker bras eo aveichou deski furnez divar hor c'houst. Peadra eo guelloc'h heulia ann aliou mad, ar gourc'hemennou santel a ro deomp ann Hini so ar furnez dre natur, hag a zesc evit netra furnez da gement a gar ervad he chilaou hag heulia he gentilli santel.

E kear *Rouen*, da genver ar memes deves, d'ar Iaou-Bask, eur vanden botred iaouanc a ia da vageal var ar ster-vras hanvet ar *Seine*, eleac'h mont d'ann oferen. Ar vag a ia heb dale da voueled ann dour ; ann dud iaouanc keaz a ia ganthi d'ar strad. Setu int beuzet. — Tost da Baris, er memes deves so c'hoarvezet ar memes goall-heur. —

Na c'hoarvez ket a viraclou e peb leac'h ; n'eo ket dre viraclou eo e c'houarn ann autrou Doue ar bed-man hag ann dud a so ennhan, panefe-se, ann oll dud a ve buhan dizroet oll var hent ann Env heb merit ebet eus ho fers, hag en drouzespet dezho ; hogen, Doue na fell ket dezhan hor savetei nemet dre hor grad-vad. — Mes ar miraclou evit hon lacaat da zistrei var ann hent mad, a so en darvoudou a vuhez pe a varo, er burzudou a c'hoarvez, evit crenvaat ha startaat feiz ann dud a gan digori he daoulagat evit guelet. Goas a ze d'ar re so dall dre ho fenn-fall. X.

Couent ar Gabusinet e Naonet
Ha Kemennadurezious ann 29 a viz Meurs.

(*Kendalc'h.*)

Ann autrou Troquier pa lenne ar gourc'hemenman, ha grene he vouez, ha ne sonje da zen en dije allet achui. Pa hellas achui, e roas dre scrid d'ann Tad gardian gourc'hemenn ar Prefet, hag e oe guelet o sec'ha he dal. Petra rea dezhan c'houeza kement ? Ne alfemp ket hel lavaret deoc'h, rag ma carje, pa oa ken tenn dezhan ober eur pez labour ken divalo, ne oa ket red en em garga anezhan.

— Autrou, a respontas ragtal dezhan ann Tad gardian, me a lavar d'am zro penaus hini ebete us al lezennou hoc'h eus merket er gourc'hemenn-ze na sell ous ann affer-man. Ann autrou Prefet n'en deus guir ebet da gemer eur sort gourc'hemenn na da lacaat he miret. Me so aman gant ar Relijiuset all abalamour d'ar guir a zere ous ann oll sitoianet da veva herves ho c'hoant. Enebi a ran ous ar guir a fell d'ar Gouarnamant da gemer evithan da lacaat ac'hanon er meaz eus va zi gant ar re oll a so ganin o veva ennhan.

D'ann ampoent-ze, ann autrou de la Peccaudière a lenn ann daou acta a ia aman varlerc'h.

Er bloas 1880, d'ann *3* a viz Du, var goulenn : 1° ann autrou Jakes Berger ; 2° ann autrou Iann Coulon ; ann autrou Frances Delaunay, beleien ho zri, o chomm e Paris, ru ar Santé, 15, n'eus ken nemetho oc'h ober pers eus ar vreuriez savet gant tud ar bed evid prena eun tam douar e Naonet, etre ar ru Zu hag ar ru Roc'h-huel, evid sevel eur gouent eno, ha prena ouspenn tamou douar all, mar be red, er memes plass, herves ann acta grèt gant ann autrou Favart, noter e Paris. d'ann 31 a viz Maë 1873, ho deus choaset evid difenn ho zra hag ho guiriou e Naonet, ann autrounez-man so o chomm er ru-Zu e Naonet : Theophile Poilaume, Frances Mabit ha Per-Herri Chovin ; me Alexis-Frances-Mari Papot, urcher e Tribunal ann Naonet, hag o chomm er gear-ze, kaë Brancas, *4*, am eus lavaret ha discleriet mad d'ann autrou Troquier, commisser kenta ar gear a Naonet, ha d'ann autrou Aymard, commisser-carter er memes kear a Naonet, ho daou oc'h en em gavout e couent ar Gabusinet, penaus ar re ho deus carget ac'hanon da brezec en ho hano, n'ho deus ket c'hoant da zisnac'h outho ar guir ho dens herves ho c'harg da

lacaat miret gourc'hemennou ar Justis, herves al lezen en ho zi m'ar dint tamallet d'eus eur c'hrim benag, mæs a zisnac'h outho a grenn ar guir da antreal en ho zi herves gourc'hemenn ar Prefet, hag a zifenn outho antreal ennhan, ober ann disterra gaou ennhan, hag enebi e neb fæson ann dud a so o chomm en ti-ze gant assantamant ar re ema ann ti dezho o veva herves ho c'hoant, herves ma ro dezho ar guir lezennou ho bro ; a lavaran ouspen. penaus ar re ho deus casset ac'hanon a fell dezho e chomfe dreist peb tra en ho zi ar re ho deus fiziet ho zra ennho herves ann actaiou a rezo discuezet deoc'h.

Hag e lavaran dezho a hent all, penaus ar re ho deus casset ac'hanon, a fell dezho derc'hel d'al lezennou, dreist peb tra d'ar pennad 184 d'eus leor ar poaniou, hag e c'houlennint keit ha ma hellint eun dic'haou benag digantho, hag e sinas : PAPOT.

Hag e roas beb a copi d'ann autrou Troquier ha d'ann autrou Aymard.

Goudeze, ar memes urcher Papot a reas eun acta all d'eus pers ar re oll oa o chomm er gouent d'ar memes Commisseret evid lavaret ha disclæria dezho, penaus ma oant o chomm en ti-ze, e oa gant aotre ar re oa ann ti dezho, hag e sonje dezho ho devoa ive ar guir-ze herves lezennou ar vro ; ha n'ho devoa na Prefet, na Commisser ar guir da enebi outho.

Ne fell ket dezho enebi ous ar C'hommisser m'en deus eul lizer digant ann dud a justis, mæs ne assantint ket mar teu d'eus pers ar Prefet.

Lavaret a reont e chomfint en ho zi, na ne teuint ket er meaz a volontez vad, ha ma ve grèt eun dra benag a enep ho guiriou, emaint e sonj goulen dirag ann tribunalou beza dic'haouet divezaloc'h.

Hag a sin : Papot, urcher, gant ann daou Gommisser.

Neuze ar c'hommisser kenta a c'houlen ann actaiou, ha petra benag ma lenn anezho a vouez huel, nemet gant cals a boan na hell ho c'hompren.

D'ann ampoent-ze, ann Tad gardian a lenn neuze eul lizer enebies dezhan a lavar evelhen :

Autrou Commisser,

Evel Superior ar gouent-man, me a assur em hano hag e hano ann oll Relijiuset a vev aman ganin, hon deus ar guir hag e fell deomp chomm aman da veva oll assambles, lavaret a ran n'hoc'h eus ket guir da chasseal den ebet er meaz eus ann ti-man heb mond a enep al lezennou. E hano ar re ema ann ti dezho, hag ho deus va c'harget da veilla var ho zra, ec'h en em glemman d'eus kement a rafoc'h a enep ho guir.

Mar fell deoc'h mont dreist hor guiriou, me a lavar deoc'h e rencoc'h dont dre ners deomp, rag biken ne sentimp a volontez vad, hag emomp o sonj ho kervel dirag ann tribunalou pa hellimp.

Breman, araug ma commansefec'h ann ober sacrilaich a fell deoc'h da gass da benn, e tigassan deoc'h da sonj, penaus c'hui ha kement ho sicouro d'ober ho c'hoant, a gouezo ragtal dindan ann escumunugen douget gant ar Pab Santel Pi IX, en he lizer *Apostolicæ sedis*, scrivet d'ann 12 a viz Here 1869, hag hen a lavar evelhen :

« Discleria a reomp e couezo ragtal *ipso facto* dindan ann escumunugen, na hellint reseo ann absolven anezhi nemet digant hon Tad Santel ar Pab kement hini a iafe dre ners d'ar veleien, d'ar Relijiuset ha d'al leanezet ;

« 2° Kement hini a antreo heb guir en eul leac'h benag a apparchant ous ann Ilis, a zistrujo anezho he unan pe gant sicour ar re al ar plassou hag ar guiriou a apparchant ous Ilis Rom, ha kement hini ho sicouro d'hen ober, pe dre ho oberou pe dre ho aliou fall.

Ann autrou de la Peccaudière. — Goulenn a reomp e ve scrivet en ho proces-verbal, ar pez so bet lennet gant ann Tad Gardian.

Ar c'hommisser. — Merca a rin ar pez so bet lennet din, hag e resevin copi anezhan mar fell deoc'h. Hen lacaat a rin gant ar proces-verbal.

Ann Tad a ro dezhan ar pez a oa bet scrivet.

Kement-man a dremene er penn kenta eus ar sal-prezec eus ann diaveaz. Ann daou Dad, ho allerien hag ho zestou gant ann daou gommisser hag ho secretour, a antren neuze en eil loden eus ar sal-prezec. Eno ar c'hommisser kenta a ro aotre d'ann Tad gardian ha d'ann Tad Louis ho deus bet ar garg digant mistri ann ti da zifenn ho guiriou, da chomm er gouent gant daou Frer, ar Frer Hyacinthe hag ar Frer Humbl. Goudeze e kendalc'her evelhen :

Ar c'hommisser. — Neuze ne fell ket deoc'h senti ?

Ann Tad gardian. — Nan-da ! sort ebet. Me so aman e va zi na ne fell ket din sortial.

Ar c'hommisser. — Neuze ni ialo deoc'h dre ners.

Ann Tad. — Egis a garoc'h.

Ar c'hommisser. — C'hui peus c'hoant e rafen deoc'h evel d'ar Jesuistet ?

Ann Tad. — N'am eus netra da lavaret deoc'h en affer-ze, nemet e lavaran deoc'h e let a enep al lezen.

Ar c'hommisser. — Aman n'ema ket al leac'h pe eo eun dra herves al lezen pe ne de ket. Ni hon deus eur gourc'hemenn a rencomp senti outhan, na ne c'houlennomp diganeoc'h nemet penaus e fell deoc'h e ve miret.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

Bulletin de l'Association financière de France.

La Bourse a été mal influencée par les affaires d'Egypte. La crise est considérée comme terminée ; il est vrai que la solution ne sera ni flatteuse pour notre dignité, ni honorable pour notre diplomatie. L'essentiel c'est que les dégâts matériels soient évités. La paix matérielle est assurée et les capitaux peuvent rentrer en lice en profitant des bas cours.

Le marché a repris un peu plus d'animation et les cours de nos Rentes se sont relevés. Le 3 0/0 est à 83.20, l'amortissable à 83.40 et le 5 0/0 à 116.

Les obligations 4 0/0 du Crédit foncier sont très-recherchées par l'épargne en raison de leur solidité et de leur revenu. Emises à 480 fr., elles rapportent 20 francs d'intérêt et sont remboursables à 500 francs par voie de tirages au sort. Ces obligations sont délivrées par l'Association financière de France à 480 fr. net, sans commission, ni courtage.

L'émission de la maison médicale Encausse et Canésie s'affirme comme un véritable succès. Ainsi que nous l'avons déjà dit, on estime à 25 0/0 les bénéfices de cet établissement en dehors de l'intérêt de 5 0/0 réservé aux actions dont le prix est de 250 fr. Les renseignements peuvent être demandés au siège social, 57, rue Rochechouart à Paris.

Une des rares valeurs que nous ayons toujours recommandée — et que nous recommandons encore, — vient de faire son apparition à la *cote officielle*. Elle y figure avec cette mention : — *Ouest-Algérien* (garantie de l'Etat, conformément à la loi du 22 Août 1881).

Voilà une valeur qui vaudra cent francs de hausse à ceux de nos lecteurs qui ont suivi nos conseils.

On sait que les entreprises de Panorama ont fréquemment donné 50 0/0, 60 0/0 et même — chiffre incroyable ! — *150 pour cent* du capital engagé. Nous disons 150 0/0 par an.

Or, quel Panorama présente autant d'éléments de succès que celui *de N.-D. de Lourdes ?* Aucun, nous n'hésitons pas à le dire. Il est très-difficile de se procurer des *Parts de fondateurs*. L'Association financière de France, grâce à certaines conventions peut en trouver un petit nombre de 40 à 45 francs..... Tous les calculs permettent d'établir le *revenu annuel* de ces parts entre 8 et 10 francs.

Avis important. — A la demande de beaucoup de nos lecteurs, l'Association financière de France s'est réservé un petit nombre de Parts de fondateurs du *Panorama de Lourdes*, au prix de 40 francs. L'occasion est exceptionnelle et nous engageons nos lecteurs à en profiter. — Aujourd'hui que M. P. Carrier-Belleuse vient d'être nommé Administrateur de la Société. C'est à lui que M. Henri Lasserre décernait, à propos du Panorama de Lourdes, ce témoignage éclatant :

« Témoin du travail véritablement prodigieux que vous « et vos amis avez accompli en un si court espace de « temps, témoin de votre incroyable énergie au labeur, « de la conscience admirable que vous mettez à faire une « œuvre d'art accomplie, etc. »

Avances sur titres. — Nous avons reçu de nombreuses lettres dans lesquelles nos lecteurs habituels veulent bien nous consulter sur ce qu'il convient de faire à l'heure présente. — Pour la plupart des valeurs, dès qu'elles sont bonnes, nous conseillons de les conserver et d'attendre que les affaires reprennent plus d'activité. Mais tout le monde ne peut pas attendre et bien des personnes pressées par des besoins d'argent, vendent à perte pour faire face à leurs engagements.

L'Association financière de France dont la véritable mission est de prendre les intérêts de sa clientèle, s'est préoccupée de cette situation et elle se met en mesure de venir en aide à tous ceux qui voudront attendre un moment plus opportun pour vendre leurs titres.

L'Association financière de France se charge en conséquence de faire faire des avances sur titres.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

Crédit de France.

Les actionnaires du Crédit de France, sont convoqués en Assemblée générale pour le 28 juin, tant pour l'approbation de comptes, fixation du dividende, etc., que pour délibérer sur des projets de fusion, etc., etc.

Nous ne pouvons prévoir, quelles résolutions seront votées, ni comment les assemblées seront composées, mais il nous est difficile de croire que la situation se soit améliorée par exemple jusqu'à la possibilité de distribuer un dividende, puisque le rapport du conseil préparé pour la dernière assemblée projetée, qui n'a pu se tenir, ne laissait pas prévoir ce dividende, et qu'il n'est pas probable que des bénéfices aient été réalisés depuis.

C'est pourquoi, nous croyons qu'il est sage de s'abstenir d'acheter les valeurs de ce groupe.

DA FERMI
D'A C'HOUEL MIKEAL KENTA
TEIR MILIN
AC EUR FERME EUZ AR RE VRASSA
Situet e Commun Guiclan

E n'em adressi d'a Louis HAMON, Negocian, e Landivisiau. 2-3

IMPORTATION ANGLAISE D'ENGRAIS CHIMIQUES Fondée en 1840
PHOSPHO-GUANO ANGLAIS
ENGRAIS AZOTÉ
de "THE LONDON MANURE COMPANY" de Londres
Acide phosphorique
La plus riche en rendu immédiatement soluble, contenant 35 à 40 pour 100 de phosphate dont 26 pour 100 solubles dans l'eau, 6 à 7 pour 100 solubles dans le citrate d'ammoniaque, et environ 5 pour 100 insolubles. Azote 2 1/2 à 3 pour 100.
GUANO DU PÉROU DISSOUS ET SUPERPHOSPHATES de toute RICHESSE.
N. B.—Tous nos superphosphates sont vendus au degré d'acide phosphorique solubles dans l'eau.
MARCHISIO & GALLOT, 26, rue Cadet, PARIS
CONSIGNATAIRES POUR LA FRANCE
Vente sur garantie d'analyse des stations agronomiques.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

RIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr', na ken Roue
nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 17 a viz Even 1882.

Enor ha gallout ar Frans a ia gant ann avel evel ne nij a dammou eur c'hoz-tamm blouz divar eun dre eur barr tourmant. Ar Fransizien ho devoa ounezet guiriou talvoudec meurbet, e bro ann ipt ; ho rannet ho devoa evit lavaret guir, etre-hag ar Zaozonet ; mes heb dale ho deus collet ar guiriou-ze hag ann talvougez a hellent tenna nho.

Ann autrou *Freycinet* (carget eus ann afferiou a veas-bro) hen devoa lavaret penaus en devije ret ha difennet guiriou ar Frans e bro ann Ejipt cass nag arme, na lestr ebet da lacaat miret n divizou dre ners. Kerkent, bro ann Ejipt hag n Turki ho deus great goab eus al lustri brezel asset gant ar Frans evit difenn he guiriou er Vro-Breman ann oll vroïou all, bleinet gant Bis-rk, a ra goab eus ar Frans ; memes Bro-Zaos, amezegez var he meno, a c'hoars goab ou-mp.

Evel ma ne vesfemp ket couezet izel avoalc'h er uillen eus ann dismegans, hon Deputeet ho deus uget ar c'haon d'ar Garibaldi, unan eus ar falla ched en deus douget ann douar. Cuzulierien ann kear e Paris ho deus savet divar goust ar Gour-amant, 3,000 lur, evit paëa ho beach da zaou outho da vont da velet devi corf Garibaldi ; pemp nt scoet evit ober eur veach en Itali, n'eo ket Evelse eo ez a arc'hant ar c'hargou.

Goude ho deus hon Deputeet votet e oa leac'h renevezi urs ar Varnerien. Hiviziken ar Varne-en a hello beza torret eus ho c'harg eus ann eil vez d'egile, evel ma plijo d'ar Gouarnamant. Ar rnerien a falvezo dezho barn herves al lealdet, vezo casset da virinica. N'ho devezo mui aotre ers ar Republic, nemet da gondaoni ann dud nest hag ann dud vad a zoujans Doue ; mar con-onont al laëron, ann dorfetourien, ar guir Repu-canet-ruz, en eur ger, neuze ar varnerien a vezo ret ha condaonet ho unan. Setu aze pe seurt our a ra ann dud fallacr a so e Cambr ann De-teet, casset di a dauliou voterez græt gant bar-Kennadou guin-ardant. Carg ho deus, sanset, da en guiriou ha mad ar vro, ha ne reont nemet he stlenja dre ar pri, ann dismegans, beteg ann islonc e peleac'h he strincfint heb dale d'en em goll da vikenn !

Doue ! bezit truez eus ar Frans ! bet Merc'h ena ann Ilis, ha breman var he zremen-van. Truez ! truez ! Saveteit hor Mam-bro gez a dre daouarn he muntrerien ! X.

Ha guir ho deus ar gristenien da chomm heb senti eus al lezen villiget a c'hourc'hemen dezho cass ho bugale d'ar scoliou dizoue, pe scoliou ar Gouarnamant ?

Cavout a rer, ha re stanc, siouas ! tud dallet avoalc'h, sot magn gant ar Republic-ru, hag ho deus ann hardizieges da lavaret penaus eo difen-net d'ann dud cavout fall, pe tamall al lezennou douget gant ar Gouarnamant divalo a so bet roet deomp dre *voterez ann oll ;* — dre azenneres ann oll, e ve guelloc'h lavaret. — Herves ann dud-se, ar Gouarnamant Franmassonet a so ous hor mac'ha en deus ar gallout da ober ha da zisober ar gui-riou, evel ma dro en he benn. Evit lavaret ar vi-riones blean, speret lutin eo red mad caout, evit sonjal eo ken eas en em zisober eus ar Relijion, eus lezennou ann Ilis hag eus lezennou ann au-trou Doue.

Red mad eo gouzout gouscoude, penaus ne'z eus nemet lezen Doue ha ne hell ket beza tamal-let ; al lezen-ze, hag hi hebken, a so bepret fur, bepret leal, abalamour ma zeu rag eün eus a fur-nez, a lealdet eun Doue teir gueich santel. Al le-zennou græt gant ann dud na hellont eta caout guir striz da veza miret, heuliet, nemet beza e vent penn-da-benn a du gant ar furnez hag al leal-det-se a zeu a bers Doue, hag a ro dezho ar guir da veza miret hag heuliet evel lezennou sacr ha santel. Pa'z eus leac'h da vesa var arvar, ann dud a hell mouga ar boan-galon a ro dezho ar sonj e tleont senti eus eul lezen *briz-honest*, kentoc'h fall evit mad ; mes pa veler anat eo eul lezen dis-leal ha noazus d'ar Relijion, d'ar feis, ar mean diazez eus a bep unvanies vad etre ann dud ; pa veler anat kement-se, eo sclear ive penaus ar seurt lezen-ze a so disleal, hag egis-se ne deus guir ebet

memes ann disterra, da lacaat ann dud da suja dezhi. Al lezen a vallos a gomzan onthi breman, he deus, anat mad eo, ar merc sclear eus ann dislealdet-se, ar merc sclear eus speret ann æraouan a so bet ous he c'hueza e penn he vevelien dizacr. Great eo bet al lezen-ze gant eur rummad tud, enebourien touet a viriou strissa ha santela ann dud; græt eo bet gant eur rummad tud fallacr ha criz a so en em savet dre ners ha dre fallagries da benn ar Gouarnamant, ha breman, pa'z int ar mistri, n'ho deus mez ebet evit flastra dindan ho zreid ar guiriou na heller biscoas disnac'h da zen, memes d'ar sclaved.

Caër ho devezo ar re ho deus douget al lezen villiget-se, caër ho devezo lavaret ez eo bet votet gant ann darn vrassa eus ann Deputeet carget da zifenn guiriou ha mad ar vro, kement-se na hell ket lacaat da veza leal ar pez a so disleal, na da veza mad, ar pez a so fall pud; couls ve dezho lavaret penaus, ma plij dezho hen voti, ann droug Speret a ve ken santel hag ann Elez mad.

Pa zeuio eta ann archerien, en hano al lezen dizacr-se, da gerc'hat eur c'hrouadur evit her c'has dre ners da eur scol dizoue, tad ar c'hrouadur-ze en devezo ar guir d'en em sevel a eneb ar goallbers a rer dezhan, hag en eur enebi eus he oll ners, ne rei nemet seveni, ober evel m'eo dleet, he zever a dad a famill; rag eun dever eus ar strissa eo evithan lemmel he vugale a greis ar goalscueriou, a greis ar c'hontamm bilimus eus ann droug.

En eur gemer ar c'hrouadur-ze dre ners, ann archerien a vezo coupabl eus ar brassa fallagriez; hag eneb ar seurt fallagries-se ann tad a dleo en em zifenn ha difenn he grouadur dre ners ha beteg mervel. Rag guelloc'h eo mervel eget lezel coll ene eur bugel. Ar Franmassounet a oar ervad ho deus ann tadou a famill ar guir d'en em zifenn evel-se; abalamour da ze eo ho deus great voti al lezen villiget-se heb clasc na falvezout guelet pe hi oa re fall pe ne oa ket.

Eun dever eo eta, hag eun dever stris evit ann oll dud vad, evit pep cristen, difen ho guiriou ar santela; rag heb ar guiriou-se, n'eus mui na famill, nag unvaniez hag a alfe padout. Choasit breman: lezen Doue pe lezen ann Drong-Speret, unan a ziou. Credi a ra din ho clevet ho lavaret evel gueichall ann Ebestel goall-gasset gant ar Juzevien « N'hellomp ket. »

Guelloc'h eo senti eus Doue eget eus ann dud. Hon tadou coz a gri deoc'h a bouez penn : *Potius mori quam fœdari !* Kentoc'h mervel eget beza stlabezet !... Ia, kentoc'h mervel eget lezel sclabeza ha laza eneou hor bugale dre gentilli fall ar scoliou dizoue !... X.

Setu aman eul lizer talvoudus scrivet gant ann autrou'n Escop *Anjers*, ann autrou Freppel, hon Depute, d'ann autrou Maquillé, Presidant ar Ro... listet en *Anjou*, divarbenn al lezen var ar scoli... *red*, ha gant *mistri-scol tud ar bed*.

« Autrou Vicomt,

« Græt peus din ann enor da c'houlenn digan... va santimant var eun dra a laca d'ar gazetenno... catoliket beza dispartiet cals etrezho. Respon... ran deoc'h heb dale muioc'h.

« Neus fors petra a helfer da sonjal divarben... lezen ann 28 a viz Meurs, hag ann oll a voar a... pehini eo va santimant en affer-ze, me a sonj di... evelken e tle ar Gatoliket kemer pers e Commis... sion ar scoliou e kement leac'h ma sonjo dezho ober eun dra benag a vad pe miret d'ober eun dra fall benag.

« Ma teuont da gemer pers evelse er gommi... sionou-ze, arabat e vezo sonjal na lavaret e roe... ho aotre evelse d'al lezen-ze he unan.

« A hent all, d'oc'h a gredan, Conseillerien ann... Ti-kear a ve fur ma choasefent person ar barr... da gemer pers er sort Commissionou-ze. Rag evit ar re a vezo oc'h ober ar Gommissionou-ze e vezo eun dever a justis, a lealdet, hag a zifenn da vire... e kenver ar vugale hag ho zud, na den all ebet guelloc'h eget ar person ne alfe miret ann deve... ze en eur fæson dereat.

« Digemeret, autrou vicomt, ann assurans d'eu... va c'harantez ha d'eus ar c'hoant bras am eus d'o... ber plijadur deoc'h.

« † Ch. Emile,
« *Escop Anjers.* »

Petra rer gant hon arc'hant hag e pelcac'h ez eont.

Cambr ann Deputeet he deus votet en taul ke... eur gemennadurez a lezen hag a lavar e tle... Gouarnamant prena *evit tri million* (n'eo ket c... eur pennad hent houarn, eus arrondissamant *Mo... brison*, hag a ia eus eur vorc'haden hanvet *Bon... d'eur gearic hanvet *Saint-Bonnet-le-Château*. Ho... gen, setu aman histor ar pennad hent houarn...

Ann tamm hent houarn-ze a so bet guerzet, e... neubeut bloavezion-so, douarou, gariou, kardi... barrennou houarn, wagoniou-tud, wagoniou-ta... kement a sell eus eun hent houarn... divinit... gement? Tout a dreuz : *Tregont mil anter c... lur*, ha c'hoas ne oa cavet nemet unan da lac... ar priz-se ennhan; ouspenn, ann oll ho dev... truez eus ar paour-keaz den-ze, rag ma vij... gouiziec er seurt marc'hajou-ze, n'en devij... credet ober eun taul caer ous he brena.

Mad! ar c'hos-tamm hent houarn-se, pr... gueichall evit *tregont mil anter cant lur*, e... fell d'ann Deputeet lacaat ar Gouarnamant da h... na evit tri milion lur. Cant gueich muioc'h, ... bouez pemp mil lur, eget na goustas ar veich k... ta. Setu aze eur marc'hat talvoudus bras... d'a...

...a verz !... Ouspen, ann hent houarn-se a so ...græt ken mad, ha ken sur, ma n'eus allet bis... caout ann acta evit discuez e heller mont ...eizhan heb riscl ebet.

...Me chans e vezo cavet unan benag d'en em sevel ...b a gemennadurez-se, ebars er Senat pe me... ...e Cambr ann Deputeet pa vezo evesseat ennhi ...ann eil gueich. Anez eo kercouls d'ann dud ...ler ho arc'hant e goueled ar mor ha mont da ...ea ar c'hargou. X.

...elerinet ar binijen var hent Jerusalem.

...Ar sizun diveza ho deus tremenet ar belerinet ...gear santel a Jerusalem, a so bet evel ha dreist ...re all eur zizunvez a-beden, a binijen hag a o... ...rou mad a bep seurt. Imach Sant Per, henvel ...us ann hini a veler e Rom, roet gant ar beleri... ...r d'ar Patriarch catolic a Jerusalem, so bet be... ...get gant ar brassa lidou, ha savet en ilis-veur ar ...triarcach.

...Ann imachou all roet e testamant a so bet beni... ...ivez ha lakeat e ilizou ar c'houentchou.

...Ann urs vad hag ann devosion vras eus ar bele... ...et ho deus great dezho beza deut mad dreist ...r Mahometanet ha d'ar Gresianet. « Setu aze, ...mezho, guir belerinet, guir gristenien hag a ...voar pedi a galon evel ma'z eo dleet. »

...Gouel ar Pantecost a so bet eus ar re gaëra. Ann ...erenn a so bet lavaret er meaz, ebars guered ar ...stenien a so tost d'ar Gambr-lid (Cenacle), deut ...no da veza eur *Mosquée* pe ti a beden evit ar ...hometanet.

...Ar vered-se eo bet interret corf ar belec eus Es... ...ti *Angoulême*, a so maro derc'hen gouel ar ...ou Basc e Jerusalem. Pell a oa edo clanv gant ...boan galon; maro ez eo evel eur zant en eur ...er gant levenez ar sacrifis eus he vuez d'ann ...trou Doue. He gomzou diveza eo bet ar re-man: ...*rvel a ran evit ar Frans !*

...Da genver deiz he interramant eo a zigouezas ar ...oascaden heol. Evit ar Mahometanet hag ann Tur... ...ann dra-ze so sin fall. Abalamour da-ze, o ve... ...e tigoueze ar voascaden heol dress epad ma ...gant ann interramant, ha prest goude ma oa ...ar belerinet o pedi er Gambr-lid, darn eus ann ...rket ho devoa c'hoant da lavaret e oa ar Griste... ...en ar penn-abec a gement-se. Dre vennoz, ann ...eol na chommas ket pell goloët.

...D'ar Meurs, 30 a viz Maë, ar belerinet a so var ...urs ar *Guadeloupe*, ho deus cuiteat Jaffa evid ...zrei d'ar gear. Ar *Picardie*, eil lestr ar belerinet ...deus cuiteat Jaffa nemet d'ar mercher, 31 a viz ...ë. D'ar seis ha d'ann eis eus ar miz-ma int di... ...uezet e kear Marseille.

...Scriva rer eus *Marseille*, d'ar 7 eus ar miz-man: ... Er mintin-man eo digouezet er pors-mor al ...str *Guadeloupe*, a oa deut eus pors-mor *Jaffa*, Dimeurs diveza. Digasset he deus endro ar 454 Pelerin he deus douget da Jerusalem; ann Tad Emmanuel a oa e penn ar vanden-ze a Belerinet ar binijen.

« Etre unnec heur ha creis-deis eo diskennet ar Belerinet d'ann douar. Oll ez int scarnilet gant ar vrouez eus ann heol, hag ar veleien ho deus lezet ho baro da zont hir. Daou velec iaouanc so maro en eur zont d'ar gear.

« Ann autronez *Henri Veros* a *Vourdel* ha *Ronèche* a *Vezançon* eo ez int. Goude beza guelet Jerusalem aun douar, ez int eat da velet Jerusalem ann Env. Henes eo ar c'haëra pelerinaich evit guir servicherien ann autrou Doue.

« Gortos a rer dalc'h-mad al lestr *Picardie* a dle digass ann nemorant eus ar Belerinet. Al lestr-man en deus cuiteat pors-mor Jaffa eun devez varlerc'h al lestr *Guadeloupe*. Ann autrou de Belcastel, Senatour, a so var ar *Picardie*. X.

PELERINACH SANTES-ANNA-VENED.

Lennerien ker,

Hor pedi a rer da ziscleria deoc'h penaus e vezo d'ar Zul, 9 a viz Gouere, eur Pelerinach eus oll Escoptiou Breis-Izel da Ilis-veur Santes-Anna Vened. Breis-Izel a bez a gasso ar muia ma hello eus he bugale da bedi d'ann Ilis santel-ze evit ma chommo bepret ar Feiz stard ha beo-buezec en hon touez, hag evit gervel bennosiou ann autrou Doue var hor bro muia caret ha var ar vreuriezou savet evit derc'hel ar Feis Cristen griziennet doun e calonou hor c'henvrois.

Ann autrou'n Escop Guened en deus ar vadelez d'en em lacaat e penn ar Pelerinach.

Pelerinet Kemper a hello mont en hent d'ar sul vintin dre ann treïn kenta, a ia cuit d'eus Kemper da 6 heur eus ar mintin (heur Paris) da lavaret eo da 5 heur hanter, 6 heur nemet ugent minut, heur ar vro. Dont a hellint endro er memes derves dre unan eus ann treinou goude creis-deis.

Evit ar pelerinach-man, n'eus ket great netra spisial; ar belerinet a gemero ho unan ho billejou e draf cambr mestr ar gar, evel custum. Digass a reomp dezho da sonj hebken, penaus ho deus guir da gemer billejou Mont-Dont, hag a vezint roet dezho e guelloc'h marc'hat; ann distaul var priz pep billet a so 40 dre gant.

Erfin, alia reomp stard ar Belerinet d'en em gavout, guella ma hellint, er memes wagoniou evit ma hellint, eassoc'h a ze, heulia ann *exercissou*, ar pedennou a rer, evel custum, pa'z ear da bardona gant devosion.

Eur veich digouezet e Santes Anna, ar Belerinet ho devezo ar vadelez da heulia gant aked bras ann oberou a zevotion a vezo merket dezho, ha da gemer evit ar brocession, ar renc a vezo roet dezho da viret.

En em zavomp oll a bez, bugale Breis-Izel, deomp oll da zaoulina ha da bedi a eur vouez hag a greis calon e hars treid Mamm-goz hor Zalver, hag ive Mam-goz ar Vreizadet. Goulennomp diganthi ma chommo bepred en hon touez ar Feiz Cristen buezec ha stard evel reïer calet hon aotchou ha guez dero hor c'hoajou ! X.

KELEIER.

E kear Bourdel, eo bet difennet eus ar gristenien ober procession ar Sacramant e meaz ann Ilisou, Disul diveza ; ar Franmassounet ho deus bet er c'hontrol ann aotre d'ober eur brocession dre gear var greis ann deis. Guelit eta ma ne fell ket da botred ar Gouarnamant teuler Doue er meaz eus hor bro, ha lacaat ann Diaoul da ren en he leac'h. Ah ! Bro-C'hall, Merc'h ena ann Ilis, Rouanteles Mari, pegen izel eo couezet da vugale ! Na fell dezho mui e renfe ann autrou Doue varnho ; ann Diaoul eo a c'houlennont evit mestr. Truez ! Truez !...

Dissadorn all, ann 3 eus ar miz-man, ann Deputet Republican, tud hag a gar ho bro, var ho meno, ho deus roet deomp eun testeni eus ar garantez entanet ho deus e guirionez evit enor ha mad ho Mam-Bro. Pa ho deus clevet oa maro Garibaldi, brassa enebour ar Frans, hag ar Relijion, ann hini en deus bet ar brassa disprijans evit tud hor bro, ann hini en deus great kement a c'haou ouzomp epad brezel reuzeudic ar bloas 1870, hon Deputeet ho deus lezet ho labourou evit *dougen caon* d'al loen breïn-ze. Ma n'eo ket eur vez !

Ia ? mes ar Garibaldi hudur-ze a oa brassa enebour d'ar Relijion ha d'hon Tad Santel ar Pab, marteze muioc'h eget ne oa enebour da Vro-C'hall. Abalamour da gement-se e oa red-mad, dreist peb tra, memes e riscl coll enor ar vro, rei enor da eneboor touet ann Tad Santel ar Pab. Ra varvo Bro-C'hall ! gant ma helfer laza ann diveza cristen catolic en eur he laza, e vezo mad tre ar stal.

Paour keaz tud diot so anezho, caër ho devezo unani ho oll ners gant ners ann Ifern, ne zeufint biken abenn da zistruja oll vugale ann Ilis ; dorn Doue so nerzussoc'h eget oll armeou ann æraouant neus fors pegen niverus ha pegen nerzus a vent. Keit ato, kefiou tan ann ifern !... c'hui a rei deomp gouzanv meur a voall-bers, c'hui a laco Doue d'hor c'hastiza didruez abalamour d'hoc'h oberou fall ; mes, n'en disonjit ket : Goad ar verzerien a so had cristenien : *Sanguis martyrum semen est christianorum.*

D'ar 25 a viz Maë, a lavar deomp eur gazeten a gear *Amiens* (departamant ar Somme), en eur gear hanvet *Colombes*, oar o tougen d'ar bez corf eur c'hrouadur hag a oa boazet da vont d'ar scol en eun ti-scol d'ar Gouarnamant, da lavaret eo eun ti-scol dizoue.

Ar mestr-scol, eur potr faro evel ann dud gouiziec ho deus bet ar boned-azen digant mistri bras ar scoliou, a gundue ar c'haon gant he scolerien beteg dor ann Ilis. Darn eus ar scolerien a zeas ebars en ilis da heul ar re all, — ar re oa cartost d'ar c'hrouadur, me sonj, — mes ann darn-vrassa eus outho a chommas var al leur-gear endro d'ho mestr-scol.

Unan eus ar c'hureed a gredas ho fedi da vont tre ebars en Ilis evel ar re all. Ragtal, ar mestr-scol... eur bourc'his toc-boulien-hir, a respontas dre ar c'homzou-man, hag a dlefe beza scrivet var ziouscouarn pep azen-gornec :

« Nan, ar vugale-man na dleont ket mont ebars « en Ilis, ho c'herent na fell ket dezho e sclabes-« fent ho daouarn en eur gemeret.... *ar sparf* bet en dour beniget.

E Departamant ar *Sarthe*, eur vestrez-scol, dimezel pe intron, a barres *Saint-Rigomer-des-Bois* he deus roet, evel meur a vestr hag a vestrez-scol all eus ar *Sarthe* hag eus a vroiou all a Frans, eun testeni caër eus he c'harantez evit ar Republic pa'z eo digouezet ann autrou'n Escop eus ar *Mans* da gouzoumenni ar vugale d'ar gear-ze.

Ar vestres-scol-ze n'oa ket var he c'henta taul. Er bloas tremenet var dro goueliou cala-goanv, a revuzas cundui he bugale d'an oferen, eur zulves a oa deut ann autrou'n Escop d'ar barres-se. Endro-man e deus revuset rei digemer d'ann autrou'n Escop en he zi-scol.

Mes perag mont keit all da glasc testeniou eus ar goall santimanchou ho deus ann darn-vrassa eus mistri ha mestrezet-scol, tud ar bed, e kenvez ar Relijion ha tud Doue.

N'eus ket c'hoas pell bras, marteze eur miz, pa'z eo eat autrou'n Escop Kemper da gouzoumenni ar vugale da barres Gouezec, ar mestr hag ar vestres scol a gendalc'has da ober scol, hag a viras eus ho bugale da vont da zigemer benedicsion ann Escop santel roet gant Doue evit Tad d'ann oll gristenien eus ann escopti. Gouscoude, bennos eun Tad a ra bepret vad d'ar vugale. Me sonj din kerent ar vugale a oa er scol e Gouezec en deis-se, n'int ket bet re gontant da velet ober kement all.

Setu aze gouscoude ar mistri-scol a fell d'ar Gouarnamant rei deomp dre: ners scoliou dizoue, mistri difeiz, deski bugale da veza heb feiz na relis ha kement-se en drou-zespet d'ho c'herent ; setu ar pez a fell d'ar Gouarnamant d'ober ; evel-se eo e rer Republicanet, ha danvez mevelien d'ann æraouan. Ar seurt-se a rei deomp digori hon daoulagat, siouas ! pa vezo re zivezat. Guerza raint deomp, ha ker-ru, skiant prenet divar hor c'houst mar ez omp digalon avoalc'h evit lacaat hor bugale etre daouarn ar seurt mistri da sevel. Diouallomp mad eta, enebomp ha pedomp, Doue a vezo du ganeomp !

Er sizun dremenet, ann autrou'n Escop a Naonet a zigoueze en eur vorc'haden, hanvet *Danges*, tost da Sant-Nazær, evit kouzoumenni ar vugale. Ar vestres-scol e devoa, ha fur tre oa bet, goulennet digant ar Mear aotre da zigemer ann aotrou'n Escop en ti-scol, ma vije plijet ganthan dont da velet bugale ar scol. Ar Mear a roas ann aotre goulennet. Mes, a lavar deomp ar gazeten a Sant-Nazær, epad ma oa ann autrou'n Escop ebars en ti-scol, ar Mear a zilamm er c'hlass leun a gounnar, hag en eur drei varzhu ann autrou'n Escop, a lavaras dezhan gant rogentes : Me so Mear er barres man. Gant aotre piou, m'hen garfe gouzout, oc'hpiu deut ebars en eun ti-scol d'ar Gouarnamant ? Ar vestres-scol, nec'het bras, a zigassas sonj d'ar Mear eus ann aotre en devoa, hen he unan, roet dezhi, d'ar mintin memes, da zigemer ann autrou'n Escop en he scol. Mezec ken a flearie, evel eul louarn tapet gant eur iar, ar Mear a goll he benn, en em droc'h en he gomzou, hag en em denn evel ma vije bet ann tan e traon he liviten. Mont a ra var eün da rei urs da zarra dor ti-scol ar botret eus ann autrou'n Escop.

Setu aze eur mear hag a vezo heb dale dic'haouet ha paet mad gant ann dud dizoue ha fallacr a so eus hor gouarn. N'eo ket iskis, pa'z eo guir e lemmer ar c'hroasiou, ann imachou, ar c'hatekismou eus ties-scol ar Gouarnamant, guelet lacaat vikelet Jesus Crist e toul ann nor ivez, Kement-se a ra deoc'h da velet tost da vad, pe seurt descadurez e vezo roet heb dale d'ann oll vugale, pa ne vezo mui ken scoliou nemet scoliou ar Gouarnamant. X.

Lezen ann 29 a viz Meurs en Aljeri.

A bell so e oar o clasc ann tu da staga ann Aljeri ouzomp, ha d'he starda ous ar Frans.

Ar Republic a sonj dezhi beza cavet ann tu-ze, ha ne rai, m'eus aoun, nemet pellaat ann Arabet diouzomp.

Ar Ferry, egis m'her goar ann oll, a so o paoues goulenn 1,400,000 lur evid sicour lacaat miret en Aljeri lezen ann 29 a viz Meurs. Evid lacaat ar vro-ze etre daouarn ar *vistri-scol tud ar bed.*

Gouzout a rer ervad pegement a zalc'h ann Arabet d'ho Feiz ha d'ho Relijion, ha pegen neubeut a istim ho deus ous ar re na velont netra nemet ar bed-man na n'int ket nec'het gant ar bed all.

M'hon deffe c'hoant eta lacaat ann Arabet d'hor c'haret, netra ne ve æssoc'h eget respeti coustians ann Arabet, ha lezel ann traou o vont egis ma'z eant beteg hen.

Mæs nan ! ar Republicanet ne dint ket ker fur, hag evid beza diskiant penn-da-benn, setu ma fell dezho cass d'ann Arabet *mistri-scol tud ar bed.*

Kement-se a vezo a enep santimant ar bobl, hag a gousto deomp ouspenn 1,400,000 lur, mæs neus fors, casset e vezo d'ann Aljeri ar scoliou *red evid netra* ha gant *mistri-scol tud ar bed.*

Tra souezus ! al liberteou fall a deu deomp d'eus pers ar Republic, ar guella a reont eo discuez cals goassoc'h deomp pegen neubeut hon deus a liberte hag ive peger ker a goust deomp donesonou ar Republic sense evid netra.

Rag breman, ma n'int ket dall, ar pennou tiegez a hello guelet dre beu sort hentchou leun a spern e rai ar Brefedet dezho bale, ma ne fell ket dezho cass ho bugale da goll da scoliou ar Gouarnamant.

Setu evid al liberte.

Hag evid ar pez a sell ous ar scoliou sense *evid netra*, ouspen mil gueich hon deus lavaret deoc'h evessaat, penaus ar re a renc paea ar c'hargou, a renco paea diou veich mizou ar scoliou, rag ne oa ken nemet ar re oa en ho æs a renke ho faëa, eleac'h breman, abalamour d'al lezen nevez e vezo ann oll, paour ha pinvidic, ho deus peurvuia eun tam benag da baea eus ar c'hargou.

Ne ket dao lavaret ken.

Penaus ! Lavaret a rer e clasker lacaat ar peoc'h da ren etre ann Arabet hag ar Frans, hag evid-se, e clasker ho redia da zarempred ar scoliou dizoue.

Mæs e piou e fell deoc'h e credefe ann Arabet mar difennit outho credi e Doue ?

Ha c'hui a garfe e credefent ennhoc'h ? Er Republic hag e Jules Ferry ?... Neuze n'hon deffe mui netra ken d'ober, nemet cass dezho eun neubeut cantchou eus ann imaich-ze d'eus Marianne ar Republicanet, ez eus breman eun neubeut Franmasonet o clasc he skigna dre ar vro.

Evelken, me gred e ve guelloc'h gantho derc'hel ho Mahomet en deus hen da vihana clasket atau deski dezho sevel ho eneou varzu Doue, eget en em ruilla dirag skeud ar Republic, n'he deus gouezet biscoas, ann oll her goar, deski d'he mignonet nemet cassoni ha goarizi.

Hag ar Ferry a renco dond var he gis, mezec, egis ma c'hoarvez alies ganthan, mæs evelken en devezo cavet ann tu da denna diganeomp 1,400,000 lur hag eo ni a renco ho faea evid æssaat cass d'ann Aljeri ar presant milliget d'eus lezen ann 29 a viz Meurs. A.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadurezion ann 29 a viz Meurs.

(*Kendalc'h.*)

Ann autrou de la Peccaudière. — Pa ne fell deoc'h autrou, nemet evessaat ous ar fæson d'ober ho kefridi, gant eur ger hebken e livirin deoc'h pehini e vezo aman hon dever deomp oll.

C'hui a sonj deoc'h m'ervad eo ho cuir hag ho tever ober ar pez a rit, ha ni oll a so aman e lavaromp deoc'h emoc'h var bouez ober eur *c'hrim* hag eur *sacrilaich*. Ganeoc'h ema ar galloud hag ann ners, grit ar pez a garoc'h, c'hui eo a ren-

coc'h respont. Ni a ve ker coupabl ha c'hui, hag e renkefemp respont hon unan m'hon deffe pers ann disterra dre hor sujidigez er pez a fell deoc'h da ober. Grit ar pez a garoc'h, ni a zalc'ho sonj eus hoc'h oberou, hag e c'hortosimp gant fizians e teufe heur ar justis.

Ar c'hommisser o trei varzu ann autrou Catta. — Ho pedi a ran da lacaat ann autrounez-man da gompren, penaus ne dal ket dezho clasc enebi ouzomp, hag e ve guelloc'h dezho lezel ac'hanomp da antreal didrous er gouent.

Ann autrou Catta. — Contant bras en em gavan, rag ma hellan lavaret deoc'h va santimant. Hel lavaret a ran deoc'h eta ar sclæra ma hellan, ann Tadou ho deus guir da chomm en ho zi, na netra er bed na hell rei conje deoc'h da antreal ennhan en despet dezho. Ar pez oll a rit a so a enep al lezen, hag a hell beza punisset herves al lezen.

Ar c'hommisser kenta. — Ne ket henez va santimant.

Ann autrou Catta. — Guelet avoalc'h a ran, mæs me hel lavar hag hen aslavar deoc'h, al lezen hen difenn ouzhoc'h, ha goas a ze ma vec'h punisset. Be so c'hoas barnerien er vro, ha me a fell din hel lavaret deoc'h, rag ma'z oun bet procuror, hag am eus renket gourc'hemen ouzhoc'h e hano ar justis, oll kement a rit a so dress a enep al lezen. Hel lavaret a ran deoc'h da genta hag ive d'ann autrou Aymard, commisser poliss ha d'ann oll serjantet a so oc'h ho heul, a anav ac'hanon hag a renco derc'hel mad sonj eus va c'homsou.

Ar c'hommisser kenta d'ann Tad gardian. — Neuze, ne fell ket deoc'h va lezel da antreal ?

Ann Tad. — A dra sur.

Ar c'hommisser d'ann autrou de la Peccaudière. — Mont a ran ragtal deoc'h dre ners.

Ann autrou de la Peccaudière. — Egis a garoc'h, mæs digass a ran sonj deoc'h deus Leor ar poaniou (Code penal).

Ar c'hommisser. — Me garfe gouscoude en em glevout ganeoc'h var eun dra. He peleac'h ho deus ann Tadou sonj da vont, ma hellin lacaat digass voituriou evid ho c'hass di, ha ma rin kement a vezo em galloud da viret ne savje trous ha da zifenn ann Tadou ma ve red.

Ann autrou de la Peccaudière. — Ann Tadou n'ho deus netra da respont ouzoc'h. Emaint en ho zi, ha c'hui eo a deuit di da enebi outho. Lezit anezho el leac'h m'ho deus c'hoant da chomm, n'ho deus ken da lavaret deoc'h.

Ar c'hommisser d'ann autrou Catta. — Hogen autrou eil d'ar Procuror....

Ann autrou Catta. — C'hui voar avoalc'h ne donn mui ar pez a livirit, ha perag.

Ar c'hommisser. — Neus fors, autrou, me ho ped, sicourit ac'hanon da genderc'hel ann urs vad. M'ho peus ar vadelez, aliet ann Tadou da lavaret din e sonj ober petra emaint. Ma c'hoarvez eun taul fall benag, ker counnaret eo hirio ar sperejou e Naonet, int a renco respont evid eul loden vad.

Ann autrou Catta. — Ne renkint ket, ne vezo nemedhoc'h o rencout respont. Ar Ministr a renco respont da genta, ha da c'houde c'hui oll beteg ann disterra eus ar re a gemero pers en droug ho peus c'hoant d'ober. Evid ar pez a sell ous ann urs vad da genderc'hel er ru, ho tever eo hen ober. Ne ket ar re peus c'hoant chasseal eus ho zi, ne ket ar re-ze a renc ober ho labour.

Var ar respont-ze, pa ne oa ket bet possubl en em glevout, pevar alier ann Tadou a zigassas gantho ann daou gommisser bete dor ar pors a dreuz ar bobl a oa bodet er pors, hag a oa bet chomet heb lavaret ger epad ann amzer-ze. Oc'h ho c'hui taat e tâl ann nor e leverjont d'ann daou gommisser evessaat, penaus ho devoa sentet mad ann niver bras-ze a dud, keit ha n'ho devoa græt ann daou gommisser nemet traou hervez al lezen. E guirionez, d'oc'h adalec breman, mevelien ar Prefet ne heuliefint ket al lezen, ann ners hag ar re grenva eo a c'hounezo.

Chasseal a rer ann dud d'eus pors ann diaveaz. Sesi ar gouent a ioa o vont da gommans. Evel ma so bet lavaret en affer-ze cals traou ha ne oant ket guir penn-da-benn, ni a renc merca aman sclær, penaus e c'hoarvezas peb tra e guirionez.

Lod ho deus lavaret, penaus ne oa ket bet digorret d'ar c'hommisser kenta ann nor-vihan a sco var ar ru Roc'h-huel, hag ho devoa touet ann autrou Troquier gant ann autrou Aymard hag ho secretour sortial er meaz var ar ru, ma n'hellent ket en em glevout gant ann Tadou. Hervez ar re a goms evelse, ar c'hommisser kenta digasset beteg ann nor-vihan hag o c'hervel he serjantet d'ober dezho antreal oll assambles er pors, en dije disprijet he bromessaou.

Ni a sonj deomp en deus græt Troquier travoalc'h a draou fall en devez-se, heb ma ve c'hoas tamallet dezhan beza faillet d'he bromessaou en dail-ze. Setu aman ar virionez : Dor-vihan ar Roc'h-huel a oa bet digorret dezhan e guirionez, na ne oa ket bet lavaret e rencje sortial adarre.

Guelomp petra oa bet c'hoarvezet !

Guir eo penaus epad ann deir sunvez kenta a viz Here, ann Tad gardian hag he alierien ho devoa bet sonj lezel torri dor vihan ar ru Roc'h-huel evel ar re all. Hogen, savet e oa bet aoun gantho penaus pa vije deut Troquier evid lenn gourc'hemenn ar Prefet, p'en dije cavet ann nor-ze closet ha closet mad, n'en dije græt d'ar soudardet skeulia mogeriou ar gouent, heb m'en dije allet den e nebi outho. Ann Tadou hag ho alierien her c'hredas, ha setu perag d'ar 24 a viz Here, e oe lavaret ne vije ket græt torri ann nor-ze, hag e vije bet æt ann alierien ann Tadou da zigemer ar c'hom-

misser kenta evid hen digass beteg ar sal prezec'h ann diaveaz, eleac'h m'ho dije cavet ar Relijiuset hag ho zestou. Goudeze, ma ne vije ket possubl en em glevout egis ma tlie c'hoarveout, ar c'hommisser kenta a dlie beza digasset adarre beteg ann nor-ze, mæs ne dlie mui beza sarret outhan egis m'hon deus hel lavaret huelloc'h. A hent all, ne vije ket bet dereat lavaret da eun den hag e vije bet Herbette pe Troquier, ne vije bet roet digor dezhan nemet gant ma vijent bet lakeat er meaz goudeze, ma ne oa ket possubl en em glevout gantho ! Ar guir a oa a du gant ar Gabusinet, na ne felle ket dezho e nep fæson ober netra dizereat e kenver soken ar re a deue a enep peb guir da enebi outho. Kense, ann nor-ze ne oa ket bet bardellet. Ma oa bet miret ne alje digorri nemet ledander daou droatat ne oa nemet evid miret ne alje antreal er pors ar soudardet var varc'h, ar pez a hell ober a beb seurt maleuriou (egis ma so bet guelet divezatoc'h), pa vez hano da ober sortial dre ho sicour pevar pe pemp cant den e meaz eur pors closet gant mogeriou.

E guirionez, ne oa ket bet roet dezhan netra talvoudus pe guir cleuz guirion ar gouent, cleuz ar Relijiuset, ar voger-ze na helle beza treuzet nemet gant ar voazet, ne gommanse nemet d'ann eil dor. Hogen, ma ne oe ket roet da anaout da oll vignonet ann Tadou ar pez ho devoa sonjet ar reman hag ho alierien, ne oe nemet evid miret na teufe teot eur re benag da vont re brim endro. Re ne ket travoalc'h a ioa a spierien ar poliss o pourmenn var ho zro.

Kement-se lavarët evid ma vouezo ann oll ar virionez, deomp endro dezhi.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Bernard, cure e Guerlesquin, a so hanvet cure e Kerfeunteun.

Ann autrou Segalen, belec iaouanc, so hanvet cure e Guerlesquin.

Ann autrou Keribel, cure e Sizun, so hanvet person e Cloastr-Pleyben.

Ann autrou Colin, cure e Henvic, so hanvet cure e Sizun.

Ann autrou Pondaven, belec iaouanc, so hanvet cure e Henvic.

Ar bobl ne de ket ker nec'het gant voterez ann oll evel a garfe ar Radicalet hel lavaret, hag eun testeni a gement-se hon deus guelet evid ann electionou so bet græt eün neubeut so e kement plass ma vanke eun neubeut Conseillerien ann Ti-kear er c'hantoniou.

Setu aman pegen neubeut a dud so bet o voti en unan benag eus ar brassa keariou, lakeat e kemm gant niver ann electourien.

Marseille. — 64,399 var al listen, neus bet ken o voti nemet 19,648, da lavaret eo, neubeutoc'h eget ann drederen.

Montpellier. — 14,399 var al listen ; 2,322 o voti.

Lyon. — 2,819 var al listen ; nemet 380 o voti.

Laval. — 4,560 var al listen ; 640 o voti.

Aix. — 7,007 var al listen ; 825 o voti.

Reims. — 22,602 var al listen ; 3,200 hebken o voti, ha c'hoas 1,586 billet didalvez.

Dijon. — 12,000 var al listen ; 2,400 o voti.

Villefranche. — 3,186 var al listen ; 380 o voti.

Cals hanoiou all a alfemp da lacaat c'hoas ouspen, rag ne ket hebken en eur c'harter eus ar Frans e c'hoarvez kement-se, mæs ive en oll carteriou eus ar vro.

Voterez ann oll furoc'h e kement-se eget ar re oll a ra al lezennou, ne fell mui dezhan en em zervicha eus he viriou. Ar pez so d'ober a so sclær avoalc'h me chans, punissa ar re ne iafent ket da voti, pe autramant he deuler en traon, hogen, evel ne renkefe ket ar Republicanet redia ann oll da vont da voti gant aoun e tistrofe voterez ann oll en ho enep e vezo red mad dezho he deuler en traon.

Red mad e vezo hen ober, mare benag. A.

Madou ann douar.

E fin miz Maë hag abaoue m'eo deut miz Even, ann amzer so goall-c'houilis. Barrou arneu bras, avel grenv, glavijar puill, setu ann amzer en deus great abaoue ma ema loar Vaë o ren.

Var ar meaziou, dem-dost da gear *Blois* (departamant *Loir-et-Cher*), e niverer a gantchou ar guez disc'hriziennet pe dorret gant ann avel vras a c'huezas d'ar 5 ha d'ar 6 eus ar miz-man. Staliou micherourien ann hent houarn nevez, emer oc'h ober er vro ze, a so bet dismerret oll. Red mad eo bet lezel al labourou a za, hag ouspen cant micherour a chomm evelse heb labour, ken a vezo savet staliou-nevez.

E costez Bourdel, eur barr arneu spontus en deus great eur c'holl bras d'ann dud divar ar meaz Ar glao puill, ar grizil o coueza ken bras a polos, memes ken bras ha viou pijon, ho deus brevet ar guez rezin, ar guez butun hag ann eost all.

Scriva rer ive eus a Naonet, penaus ar glavijer hag ar barrou arneu ho deus great cals droug d'ann ed er meaziou tro-var-dro.

Ar zegal a oa e bleunv hag a so bet evelse dic'hillet, he bennou a so ken scanv, ma heiler caout aoun na zougfent nemet neubeut bras a c'hreun. Ar guinis a oa e creis bleunvi ; mar kendalc'h ann amzer rust, ann eost a vezo paour. Eleac'h ma'z eo hir ha druz ar plous, eo bet flastret ha reustlet gant ar glavijer hag ann avel ; ar pez a viro outhan da c'hreuni ha da veza bouedec.

Pris ann ed en em zalc'h gouscoude tost da vad er memes rester dre oll varc'hajou ar vro ; mes ann amzer fall en eur genderc'hell, a hellfe hen lacaat da greski. X.

Bulletin de l'Association financière de France.

La Bourse est faible, sans aucune cause nouvelle. La Conversion indiquée dans le discours du Ministre des finances et les événements qui se déroulent en Egypte suffisent pour provoquer des réalisations sur nos Rentes. Ce qui prouve que cette faiblesse est dûe aux causes que nous indiquons, c'est qu'elle ne prend nullement le caractère d'un mouvement fiévreux, comme cela aurait lieu si la baisse était aiguillonnée par un incident imprévu ou une crainte précise.

Nos fonds d'Etat fléchissent à nouveau. Le 3 0/0 est à 83,02, l'amortissable à 83,17 et le 5 0/0 à 115,47.

Les capitaux disponibles continuent à s'employer sur les obligations foncières 4 0/0 du Crédit foncier, émises à 480 fr. et donnant un revenu net de 20 fr. Ces obligations sont délivrées par l'Association financière de France sans aucun courtage, ni commission.

L'émission de la maison médicale Encausse et Canésie s'affirme comme un véritable succès. Ainsi que nous l'avons déjà dit, on estime à 25 0/0 les bénéfices de cet établissement en dehors de l'intérêt de 5 0/0 réservé aux actions dont le prix est de 250 fr. Les renseignements peuvent être demandés au siège social, 57, rue Rochechouart à Paris.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

Les Panoramas. — L'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière, Paris, a réservé pour les abonnés des *semaines religieuses* un petit nombre de *Parts de fondateurs du Panorama de Lourdes* au prix tout exceptionnel de 40 francs. De nombreuses questions nous sont adressées sur les Panoramas. Nous divisons notre réponse en deux parties :

1° *Au point de vue matériel*, les exemples prouvent que les Panoramas sont les plus belles entreprises qui existent.

2° *Au point de vue moral*, les plus éminents patronages sont acquis à ces œuvres, M. Henri Lasserre écrivait à M. Carrier-Belleuse, directeur et peintre du Panorama de Lourdes :

« Je serai très-heureux de connaître personnellement « un homme de votre mérite, dans la famille duquel « l'art est traditionnel, de m'entretenir de la nouvelle « popularité que vous allez donner à la piété envers N.-« D. de Lourdes, et de mettre à votre disposition tout ce « que je puis avoir en mains, tel que portraits des per-« sonnes guéries et des personnages de cette surhumaine « histoire, etc. »

Crédit de France.

Nous ne pouvons que répéter cette semaine ce que nous avons dit depuis l'origine, l'événement confirme toutes nos prévisions.

On ne se pressera pas, disions-nous, d'exécuter les actionnaires qui refuseront de verser, car on craindrait de se trouver en présence de procès *en nullité*.

Et le *Figaro*, journal bien informé d'ordinaire, annonce dans sa semaine financière que le Président du tribunal a rendu une ordonnance autorisant un groupe d'actionnaires à assigner à *trois jours de vue* les fondateurs et administrateurs du Crédit de France en nullité de Société.

En présence de ces faits la réserve et l'abstention sont de plus en plus recommandés.

Nous invitons nos lecteurs à ne rien décider au sujet des valeurs de ce groupe, sans nous consulter. Ils ont pu constater comme nous étions sérieusement renseigné, et ceux qui ont suivi nos conseils, veulent bien nous manifester leur reconnaissance aujourd'hui.

Cela nous suffit.

LE PAPIER PRÉSERVATEUR

protège d'une façon certaine les fourrures, vêtements, tapisseries, couvertures, etc., contre les vers, mites et tous insectes. Le rouleau de 10m sur 1m de largeur est envoyé *franco* contre 5 fr. 35 en mandat ou timbres-poste adressés à M. HENRY, (American Exchange), dans la cour, 35, Boulevard des Capucines, Paris.

1—3

DA FERMI
D'A C'HOUEL MIKEAL KENTA
TEIR MILIN
AC EUR FERME EUZ AR RE VRASSA
Situet e Commun Guiclan

E n'em adressi d'a Louis HAMON, Negocian, e Landivisiau.

3—3

SOCIÉTÉ ANONYME
DE
PRODUITS CHIMIQUES
ÉTABLISSEMENTS MALETRA
Capital : **10 Millions**
Siège social : 140, rue de Rivoli, Paris.

Les **Établissements Maletra** sont les plus anciens de France pour la fabrication des Produits chimiques.

Leurs nombreuses usines créées en 1808, occupent une superficie de 43 hectares (430,000 mètres carrés).

Elles consument annuellement plus de 50 millions de kilogrammes de charbon, occupent au moins 2,000 ouvriers et fabriquent principalement les acides, la soude, les sulfates de cuivre. Par suite de la fusion des *Etablissements Maletra* avec les *Salins d'Algérie* et la construction d'une nouvelle usine dans l'Est, cette Société va doubler sa production.

ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE
SOCIÉTÉ ANONYME
Au Capital de : 1,200,000 francs
PARIS, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, 1.

Achat et vente de Titres cotés et non cotés sans aucune Commission. — Courtage officiel des Agents de Change. — Paiement de Coupons. — Commission : 10 cent. par 100 francs. — Versements, Echange de titres, Transferts, Conversion, Libérations de Titres. — Souscription aux Emissions sans aucune Commission. — Avances sur titres.

Renseignements gratuits sur toutes les valeurs. (Joindre un timbre pour la réponse).

Ar Perc'hen-Merer : Ar. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant Ar. DE KERANGAL.

SEITECVET BLOAVEZ. (.Nº 26.) DISSADORN 24 A EVEN 1882.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETONNED.

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoëd.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest euz ar Franz : 2 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, nn ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dleheza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, henken.

Dezhan livez e dle beza casset liviziken an oll scridou da lakeat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, rue Grange-Batelière, a Paris, est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 24 a viz Even 1882.

Pa vez eun tamm labour divalo da ober, pe eun dra vad benag da zizober, hon Deputeet, Republicanet-ru ma'z int, a voar labourat buhanoc'h eget ann diaoul. ker buhan da vihana. Pa gavont ann dra da zougenn eul lezen disleal pe didalvez, alies didalvez ha disleal er memes amzer, neuze he labouront d'ar red d'ar red, goassoc'h eget galionegen. Evelse ho deus lakeat tiz bras evit dougen al lezen dizacr a ro urs da gass ar vugaleou oll d'ar scoliou dizoue ; gant ar brassa tiz ive ho deus douget eul lezen all, ken fall couls lavaret, hag a lavar penaus e heller hiviziken torri ar varnerien hag henvel ar re all, pa droio e penn ar Republicanet en ober.

D'ar Meurs, ann drizec eus ar miz-man, en eun anter-devez labour, hor c'hos-mistri ho deus votet eul lezen — respet deoc'h, cristenien vad ! — eul lezen mad d'ar.... d'ann anevaled mud, eul lezen hag a lavar, penaus ann oll Fransizien, petra lavaran, ann oll Republicanet-ru, ann oll Franmassonet milliget, a hello torri ho dimiziou, pa droio en ho fenn hen ober, ha dimizi adarre evit eur miz pe zaou, hag evelse keit ha ma plijo gantho. Oh ! Doue, pebes viltans hudur !... A dra sur, ne ket evit guir Fransizien eo bet douget al lezen vezus ha fallacr-se ; nan, nan, ar guir Fransizien a so guir gristenien, ha ne fell ket dezho beva evel loened gouez respet deoc'h ! Red eo beza Republicanet ruz, Franmassonet, savet divar ann diaoul, pe en em c'hreat mevelien ann droug-spered, evit clasc ann tu da gundui eur vuez ken mezus. Guelit eta, ha leac'h so da senti eus tud hag a zoug lezennou ken fall, ken mezus, ken leun a vilim hudur eneb Doue hag eneb ann dud vad. Caër en deus bet ann autrou Escop Freppel en em sevel gant ners, en hano Doue, en hano ar gristenien, en hano enor ha mad ar vro, eneb eur seurt lezen villiget, hon Deputeet n'ho deus mui respet evit netra ; votet ho deus (388 eneb 140), penaus neb a garo a hello torri he zimizi pa blijo ganthan ha gant ann intron Republic.

Coueza reomp eta e stad ann dud gouez. Hag e guirionez, ar briedelez eo ar mean-diazez eus ann univaniez a hell padout etre eur bobl tud. Heb ar briedelez, n'eus mui a famill ; heb famill, n'eus mui a bobladou tud, mes bandennou tud gouez. N'ouzer mui da biou eo ar vugale ; piou a dle ho sevel, ho maga, ho reiza pe ho c'helenn ; ar vugale n'ouzont mui eus piou e tleont sentiñ. Heb ar briedelez, n'ouzer mui da biou eo anv donvez, piou a dle caout ar madou, ho implija, da biou ho tulezel goude ar maro ; ann traou-ze oll n'hellont ket beza reizet ma ne'z eus mui a famill ; diogen ? petra eo a ra ar famill nemet ar briedelez gant he liammou ha ne hellont ket beza torret ? Evit eur zisclaria a hell beza torret al liammou-zeu gant ar Republicanet ru a zeu dre ar memes, taul da laza ann dizurs ar brassa er vro, eun dizurs hag a rafe neb dale eus bro e hell car[illegible]ken. Credi a ran, penaus a vezo neuheut, memes eus ann niver *bras cristenien* a so e Frans, o senti eus eur seurt lezen. A drugare Doue n'omp ket c'hoas couezet tre ken izel, hag e fell d'hon Deputet hon lacaat, da lavaret eo, ken izel hag eun darn vras anezho.

X.

Penaus en em gav ar Frans e kenver ar broïou all dre benn abec eus ann dispac'herez a so bet e bro ann Ejipt en deiziou tremenet.

En eur brezegen great gant Mininistr ann afferiou a ziaveas bro ann Itali, ez eus bet discleriet freaz ha sclear, penaus ez eus eun emgleo eus ar guella etre bro ann *Allemagn*, bro ar *Russii*, ann *Autrich* hag ann *Itali*, eneb Bro-Zaos hag ar Frans. Ann emgleo etre ar rouanteleziou-ze a so bet savet divar bouez ann dispac'heres digouezet en Ejypt eun neubeut deiziou so, ha marteze divar bouez afferiou all ; ann emgleo-ze a so bet great evit miret eus Bro-Zaos hag eus ar Frans da reiza guella ma hellfent ho guiriou hag ho brassa madou en afferiou diæs ho deus da ziroestla en Ejypt.

Eneb ar Frans dreist-oll eo bet great ann emgleo-ze, eneb ar Frans evel bro, hag ive evel bro leun Republicanet ru pe zispac'herien. Ann *Autrich* hag ar *Russi* ho deus cassoni dreist-oll eus hor bro, sbalamour d'ann dud leun a fallagriez hag a

ioulou-fall a gaver ennhi, tud atau mall gantho ober droug ha dismantra kement a so mad. Ann Itali he deus kement a gassoni eus hor Republicanet ru evel m'hon deus hon unan. Ann Allemagn he deus cassoni ru eus ar Frans ; ar vro-ze eo e fell d'ar Brussianet bruzuna, dispenn, cass da netra. Abalamour da gahout guelloc'h ha kentoc'h ann tu d'ober deomp taul ar maro, ar Pruss a so plijadur ganthi hor guelet e Republic, Gouarnamant ann dizurs hag ann dispac'h ; eun tamic aoun he deus gouscoude eus bon dispac'herien ; da vihana, ober a ra ar van, ha setu ar pez he laca da zastum ha da sevel eneb deomp ann teir bro vras all.

Setu aze e guirionez, ar mean diazez, al liamm nerzus eus ann emgleo great gant ar peder bro c'halloudus-se eneb ar Frans ; a kement-se oll dre atis Bismarck. Me lavar dre atis Bismarck, rag, petra benag ma'z eo bro ar Russi eo he deus discuezet he skilfou da genta ebars en affer-ze, eo eaz guelet a dre he c'hein Bismarck ous he atiza. Bismarck a so euu diaoul a botr ; fri hen deus mui eget nicun ; meur a veich dija hon deus her guelet o troc'hi ar puri dindan hon treid. N'eus den ebet en Europ ha ne velfe penaus hen he unan eo a gass ann oll afferiou en dro dre ann oll broiou, couls lavaret. Evit aman eo eas avoalc'h guelet penn he scouarn.

Setu Bro-C'hall eta, couls lavaret, lezet en he c'hostes he unan. Rag Bro-Zaos na raio ket cals a vad evidomp ; ha memes heb dale e troio kein deomp evit kemer he unan renc etoues ar Rouanteleziou vras all. Ha ni, ni a chommo hon unan caër ... gant hon dismegans, hor Republic hag ar risclou goassoc'h c'hoas eget ann dismegansou. Cals eus ar Republicanet, ar re speredussa anezho, en em glemm, en eur ruzia gant mez, abalamour ma gemerer hor bro evel eur vro tud clanv, prest da dremen, pe goassoc'h c'hoas, gouest da rei he c'hlenvet da dud ar broiou all.

Ia, siouas ! clanv, ha clanv da vervel eo Bro-C'hall, mes piou so coz nemet ar Republicanet hag ho Republic difeis, dizacr ha dizoue.

Pa garo Bro-C'hall teuler divar he barlenn mevelien ann droug-speret, ha dizrei a vir galon eus Doue, Doue a savo adarre Bro-C'hall ken huel ha biscoas ! X.

Descadurez ar vugale e ti ho c'herent.

Goulen a rer diganeomp hag al lezen nevez, douget gant ar Republicanet ru, var benn descadurez ar vugale, a ro aotre d'ar gerent da zeski ho bugale en ho zi, heb ho c'hass tamm ebet d'ann tiscol.

Tadou a famill eo a c'houlenn kement-se diganeomp. Unan a lavar deomp penaus n'en deus ket a fizians e mestr-scol ar barres, hag evel ma n'ez eus scol libr ebet tost, e carfe guelloc'h lacaat deski he grouadur er gear. Unan all n'en deus tra da damall d'ar mestr-scol, mes pell, pell bras ema eus ann ti-scol. N'heller ket lezel ar c'hrouadur da vont e unan keit all, rag ann hent a so fall ha risclus bras hen ober ; gouscoude mont bemdeis da gass ha da gerc'hat ar c'hrouadur, a so adarre goal-stard da ober. Calsic amzer ve collet.

Setu aman petra a lavaromp d'ann dud a c'houlen diganeomp petra da ober var ar poent-se.

Ia, ia, va zud vad, al lezen nevez divarbenn descadurez ar vugale a ro aotre deoc'h, tadou a famill, da zeski pe da lacaat deski ho pugale er gear en ho ties ; mes digorit mad ho taoulagat, divizou a so da viret ; hag ann divizou-man na lakeont ket ar marc'had da vont en tu ganeoc'h.

Setu aman ar c'henta diviz : Pemzec deis araug ma tigoro ar scol e ti-scol ar barres, ann tad a famill a fell dezhan derc'hel he grouadur er gear ha lacaat ober scol dezhan en he di, a so dalc'het d'hen disclæria d'ar Mear.

Ann eil diviz, setu hen aman. Bep bloas, adalec' he eis vloas, ar c'hrouadur a so er scol e ti he gerent, en devezo eun *examin* da c'houzanv, hag e tleo rei responchou mad da gement a vezo goulennet diganthan en *examin*-ze.

Ar c'hrouadur a vezo *examinet* gant tri zen dibabet evit-se gant ar pennou-bras eus ar mistri-scol (les inspecteurs d'Académie). Unan eus ann tri-ze a dle beza da vihana carget gant ar Gouarnamant evit guelet var ar scoliou, hanvet e gallec. *inspecteur primaire* ; ann eil a vezo eun den benag carget da examina ar scoliou er c'hanton (pep canton a zibabo unan evit ar garg-se) ; ann drede a vezo eun den gouiziec dibabet gant kerent ar vugale, gant ma vezo desket avoalc'h evit gallout beza he unan goest da ober scol hag anavezet evit-se gant ar Gouarnamant. Eus ann tri zen carget da examina ar c'hrouadur a so bet great scol dezhan e ti he dud, unan a so eta hanvet gant ar Gouarnamant, unan all dibabet gant tud ar c'hanton hag ann drede dibabet gant tad ar c'hrouadur ; mes ann daou ziveza a renco beza amzavet goest da examina gant potret ar Gouarnamant.

Hogen, c'hui vel sclear avoalc'h, penaus ann trizen-ze, carget d'examina ho crouadur, a vezo a du gant scoliou ar Gouarnamant ; anez ne vezint ket carget da examina e hano ar Gouarnamant. Ha mar emaint a du gant ar scoliou-ze, heb mar ebet ne vezo ket eas ho lacaat da veza contant avoalc'h eus ann descadures a vezo bet roet d'eur c'hrouadur e ti he gerent ; ha neuze, var ar bihana digare fall, he lavarfint eo red mad deoc'h, pe dre gaer pe dre ners, lacaat ho crouadur e scoliou ar Gouarnamant, etre daouarn mistri-scol difeis, fallacr, dizoue.

Hag a hent all, eas eo deoc'h guelet, penaus ar c'hrouadur, bet savet ha scoliet e ti he dud, en em gavo lent bras dirag ar varnerien-scol er gis-nevez a deuio d'hen examina ; ouspen ma vezint tud dia-

veaz, he vezint dreist peb tra tud ser, tud dievez, leun a rogentez, a rustoni, tud a ne glaskint ket guelloc'h eget lacaat ar c'hrouadur da gemer aoun pe mez, evit ober dezhan fazia pe chomm heb respont. Travoalc'h e vezo kement-se evit ma hellint lavaret na vezo ket bet great scol-vad d'ar c'hrouadur e ti he gerent : *Rag-se ho c'hondaonfint d'hen lacaat er scoliou dizoue.*

Dre gement-se eo eas deoc'h compren mad, penaus ma'z eo guir e ro al lezen nevez aotre deoc'h tadou a famill, da sevel ha da zeski ho pugale en ho ti, heb ho c'hass tamm da scoliou ar Gouarnamant, ann aotre-ze n'eo nemet evit ober ar van da respeti ho *cuiriou* ha netra ken. Rag guelet a rit sclear, penaus potret ar Gouarnamant a raio eus ho oll ners, hag a deuio a benn heb re a boan, da lemmel diganeoc'h ar voïen-ze da sevel ho pugale e doujans ann autrou Doue. Ober a reont deoc'h evel Lanic Louarn o teuler kerc'h d'ar ier evit gallout eassoc'h ho zrapa.

Ar re binvidic, c'hoas, c'hoas, a hello, gant ho arc'hant, paêa mistri-scol cristen da zeski ho bugale er gear ; mes ar re n'ho deus ket a renchou avoalc'h evit ober kement-se, ar re n'ho deus ket ken neubeut a zescadures avoalc'h evit ober scol ho unan d'ho bugale ; ar re baour en eur ger, hag ar re n'int ket desket bras, evel, couls lavaret, ann oll dud divar ar meaz, penaus e helfint-hi rei pe lacaat rei descadures d'ho bugale, heb ho c'hass d'ar scoliou. Ha ma n'he zeus, evel ma fell d'ar Gouarnamant, nemet scoliou dizoue, petra da ober? Senti eus Doue kentoc'h eget eus ann dud ; gouzanv ar maro kentoc'h eget lezel sclabeza pe goll ene eur c'hrouadur !

Guelit breman pe seurt *liberte*, frankis, a so dindan gouarnamant ar Republic, dindan Gouarnamant tud difeis, dizacr, dizoue, evel ann dud a so bet casset da Gambr ann Deputeet ha d'ar Senat dre *voterez ann oll*.

Poent divezat eo deomp digori hon daoulagad, ha distrei e guirionez varzu Doue. X.

Penaos a voar ar Republicanet difenn guiriou ha buhez tud ho bro.

D'ann 11 a viz Even, var ann abardaez, en unan a geariou-veur bro ann Ejypt, hanvet *Alexandrie*, ar goad en deus redet, ha memes da vad. Eun emgann spontus, eur brezel couls lavaret a so bet savet etre tud ar vro, Arabet pe Mahometanet, hag ann Europeanet a oa o chomm er gear-ze. En emgann-ze a dauliou fuzuil ha pistolennou, nao European ha daou-ugent a so bet lazet ; pemp Mahometan pe Arab ho deus collet ho buhez ; pevar ugent European a so bet gouliet, hag eis Arab var-n'ugent so bet gouliet ivez. Ann Arabet ho deus kemeret dre ners meur a stal vac'hadourez var ann Europeanet, ha scrapet kement a oa mad evitho. Meur a Gonsul a so bet gouliet epad ann emgann. Consul Bro-Zaos, hini ann Itali ha meur a hini all a so bet goall c'houliet memes. Hini ar Frans so bet gourdrouzet he laza evel ar re all. Ann dispac'h spontus-se, al lazeres a so padet pemp heur amzer. D'ar mare-ze hebken, ar pennou bras ha galloudus eus Gouarnamant ann Ejypt ho deus great ehan ann dispac'h. Evit mevelien impalaër ann Turket a oa travoalc'h ann abaden genta-ze eneb ann Europeanet. Breman pa ho deus tanveat ar goad hag her c'havet mad, e vezint peadra prestoc'h da renevezi ho muntrerez. Bepret e claskefint ann tu da denna goad d'ann Europeanet.

Hogen, e bro ann Ejypt ez eus seitec mil a Fransizien ; seitec mil eus hor c'henvrois a so eta e risc'l da goueza dindan coutilli-laz pe dennou fuzuil seis cant mil Mahometan, letin grisder hag a gassoni, a so o chomm e kear *Alexandrie* hag er gear-veur hanvet *Caire*.

Setu aze e pe stad en em gav tud hor bro en Ejypt. Mad ! petra rai Gouarnamant ar Republic evit difenn buhez ha guiriou ann dud keaz-se. Setu aman ar pez a respontas var ar poent-se, d'ann 13 eus ar mis-man, ann autrou de Freycinet (carget a afferiou a ziaveas bro).

Unan eus ann Deputeet en deus goulennet diganthan petra oa digouezet epad ar vuntreres e kear *Alexandrie*, ha petra en doa soñj ar Gouarnamant da ober evit miret ha difenn ho buhez hag ho guiriou d'ar Fransizien a oa e bro ann Ejypt.

Ann autrou Freycinet en deus respontet penaus ne vouie netra eus ar pez a oa digouezet, ha ne vouie ket kenneubeut petra a raje divezatoc'h var ar poent-se.

Setu aze Ministret hag a voar ober ho deyer ; fiziet ennho ho puhez hag ho madou, hag e viot sur da chomm heb ho c'holl ; ia, maz oc'h crenv avoalc'h hoc'h unan evit ho diouall. C'hui oar ervad penaus ar Republicanet n'ho deus ket a amzer gant ar prez fricota ha noazout d'ar Relijion, da zont d'ho tifenn na d'ho sicour. Ar fricou ez afe ien ha ne ve ket mad ; guelloc'h eo lipat eur plad eget mond da dorri he benn da glasc ober vad d'ar re all ; setu aze kenta acta a garantez eur Republican. Pa em bezo leiz va senclenn me lezo va c'harg gant eun all ; goas a-ze evit neb a renco ober colmoan. Mes a c'houlennfoc'h diganen, petra so bet ar penn-abec eus ar vuntrerez-se, eus al lazerez-se e kear *Alexandrie*. Setu aman e berr-gomsou ar penn-abec a gement-se, herves eur gazeten a Vro-Zaos :

« Al lazeres-se he deus bet evit abec, sclear hag eas eo her gueler, ar pez a ra ar soudardet, abaoue pemzec miz so, (ha labourat ho deus great eus ho oll ners, me respont deoc'h), evit dougen ar Mahometanet d'en em sevel eneb ar gristenien, hag ann Ejyptianet eneb ann Europeanet. Hogen, soudardet bro ann Ejypt a so a du gant ann Turket, pobl galloudus-bras, enebour bras ive d'ar gristenien ha

d'ann Europeanet. Hag a dra-zur, n'eo ket ar c'hoz mistri a so eus hor gouarn e Frans eo a hello difenn guiriou hor c'henvroïs en Ejypt. Re ziners int evit-se, ha dreist-oll re vras enebourien da Zoue a behini e teu pep gallout ha pep ners evit eur rouantelez. X.

Goueliou ar Republic ha Goueliou ann Ilis.

Ann dud dizoue ha dizacr a so eus hor gouarn hirio en deis, n'eo ket peadra evitho diframma al leoriou catekis a dre daouarn hor bugale ; difenn da goms eus Doue nag eus Relijion ebet er scoliou; deski hor bugale da veza ken dizoue, ken fallacr hag int ; ober anezho Republicanet ru eveltho, gouest da ober ann torfejou ar scrijussa eneb Doue hag eneb ann dud ; nan n'eo ket travoalc'h kement-se evitho ; c'hoant ho deus da lacaat ann deiziou sul hag ar brassa goueliou-bers eus ann Ilis da zont da veza deiziou a ebat hag a c'hoariou herves calon ar Franmassonet. Abalamour da ze, a dra-zur, eo e tibabont ann deiziou sul hag ar brassa goueliou-bers evit dastum ar bobladou tud da vont da silaou ho frezegennou iskis, da velet ho c'hoariou hag ho ebatou direis, da fricota er festou bras, pe d'en em scuiza e labourou tenn, var zigarre ho furmi evit mont d'ar brezel divezatoc'h.

Gouscoude ar Gouarnamant a lavar e fell dezhan ober liberte d'ann oll, lezel gant ann Ilis ar frankis, al liberte red evit ober ar pez a sell eus silvidigez ann eneou, ha miret ne zeufe netra da noazout eus offissou ar Relijion gatholic. Mes e leac'h miret he bromessaou ar Gouarnamant a ra eus he oll c'halloud evid distrei ar bobl eus ann offissou santel hag hen stlenja varzu ann ebatou pe ar c'hoariou divalo, en eur zibab dress ann deiziou sul hag ar goueliou evit ar seurt festou. Evelse eo e teu ann devezourien, ar vicherourien da gemer ar c'hustumou fall da dec'hel, da bellaat eus ann Ilisou hag eus ann offisou evit redec d'ann ebatou Nag a dud iaouanc a gollo en doare-ze ho feiz ; ha penaus n'en grafent ket pa chommont heb mont na d'ann oferen na d'ar prezegennou santel ! Nag a verc'hed, couls ar re oajet hag ar re iaouanc a gollo ho enor gant ho feis er seurt abadennou c'hoari-se savet ar Republic evit coll ann eneou !

Er goueliou bras-se eus ar Republic e tleo en em gavout bugale ar scoliou, — scoliou ar Gouarnamant, ententit mad ; — ar vugale gez na hellint ket eta heulia offissou santel ann Ilis, na silaou ann descadurez cristen, ar c'hatekis a vezo græt en ilisou, rag al lezen nevez na ro aotre da zeski deveriou ar Relijion nemet d'ann deiziou sul hag ebars en ilisou.

En eur ober d'ar vugale, a heuill scoliou ar Gouarnamant, mont d'eus red da gemer pers en abadennou c'hoari, pe en exersissou a gorf, pe en ebatou all, ann dud fall a so eus hor gouarn a deu eta da dorri heb mez ebet al lezen a hanvont : *Liberte evit ann oll da ober ar pez a verc he goustians da beb unan.* Mes, her gouzout a reer a bell zo, ar Republicanet na anavezont Liberte all ebet nemet al liberte d'ober droug ha da noazout d'ar Relijion gristen muia ma hellont. Setu aze ho labour : ober brezel d'ann Ilis, da Zoue ha de zervicherien dre gement mod so ha dre gement tu ma gavint. Abalamour da ze e fell dezho lacaat ar Relijion gristen da goueza en ho touez en eur ginnig d'ar bobl, d'ann deiziou sul ha gouel, ann tu da dremenn ho amzer en ebatou hag er c'hoariou gouest d'ober dezhan cavout guelloc'h chomm var al leur-gear eget mont d'ann Ilis ; cavout guelloc'h mont da silaou prezegennou sod ar Republicanet eget mont da zeski lezen Doue er sermoniou great en ilizou.

Setu aze eun doare leun a fallagries evit disc'hrizienna ar Feiz e calonou ann dud, hag ar pez a ra din crena gant anken, eo guelet eun darn vras, siouas ! eus ar gristenien o chomm heb teuler evez avoalc'h e kement-se. Prest int da zilezel ann ofissou santel evit redec ho unan pe evit lezel ho bugale, ho zud da redec d'ar seurt ebatou pe festou divalo-ze. Oh ! en hano Doue, c'hui oll a lavar e carit ar Relijion hag e fell deoc'h cundui eur vuez vad evit savetei ho ene, digorit ho taoulagad peloc'h ! Troit kein a grenn da blijadurezou, da ebatou ar bed, da vihana da zul, rag n'eo ket en ebatou eo servicher ann autrou Doue ; hogen Doue a c'hourc'hemenn deomp oll, cristenien, tremenn ann deiz sul en he zervich. Santelaït deiz ann autrou Doue en eur ober a bep seurt oberou mad ha santel, en eur bedi dreist pep tra hag en eur heulia offissou santel ann Ilis. X.

Penaus e teu ann Tadou a famill d'en em sevel eneb lezen dizacr ar Scoliou dizoue.

Eus a bep corn a Frans dija, ann tadou a famill ho deus c'hoas en ho c'halonou eun tamm feiz benag hag eun ulfen a garantez evit ho bugale, ho deus savet oll ho moueziou eneb al lezen disleal, dizacr, douget gant ar Gouarnamant divarben descadurez ar vugale.

A dra sur, ann oll a so contant bras e ve desket ho bugale ; mes da vihana, ra vezo roet dezho eun descadures cristen. Hennes eo, herves ar c'hatekis unan eus brassa deveriou eun tad e kenver he vugale. Ann tadou e so eta dalc'het da ober ho dever var ar poent-se ; eun dever stris eo evitho ober eus ho oll galloud evit rei pe lacaat rei d'ar vugale, a so bet fiziet ennho gant Doue, eun descadurez hezvez lezen Doue, eun descadurez cristen. Hogen, ne ket e scoliou dizoue ar Gouarnamant eo e cavo ar vugale ann descadurez cristen-ze, pa'z eo guir er seurt scoliou-ze, abers ar Franmassonet a

so ous hor gouarn, eo difennet coms a Zoue hag a Relijion.

Dever stris ann tadou cristen eo eta en em sevel ent ners, mes herves al lealdet, eneb eun henvep lezen ken dizacr. E meur a leac'h dija, darn vras a dadou a famill ho deus douget clemm.

Setu aman penaus e bro ar *Vendée* (eno eo ken nuezec ar Feis e calonou ann dud ha ma'z eo e calonou tud Breis-Izel, ma n'eo ket crenvoc'h menes), kerent ar vugale ho deus douget clemm eneb al lezen a deu da lemmel digantho buhez ene ho bugale.

« Autrou Mear,

« O velet e pegen bras riscl en em gav hor bugale d'en em goll dre'n abec eus al lezen dizacr, douget gant ar Gouarnamant var benn ann descadures a dleer rei dezho hiviziken er scoliou dizoue ni a deu da c'houlen diganeoc'h lacaat dougen hor mblemmou dirag ar *re a so carget da zifen hor riou.*

« Ni oll, tadou cristen, catholiket a vir galon, a houlen gant ners, herves al lealdet, ma vezo roet hor bugale ebars er scoliou eun descadurez crisn, ma vezo desket dezho ho c'hatekis hag ho deiou e kenver Doue, rag hon labourou tenn a ur ouzomp da gemer soursi avoalc'h outho evit ol dezho hon unan, ann descadures-se a fell deomp ; derc'hel hon leac'h, sevel ha deski hor bugale e doujans Doue evel ma hon deus c'hoant e vent savet ha desket, *setu aze kenta dever eur aestr-scol.*

« Paëa reomp cargou bras ; guir hon deus eta da c'houlen ma ne vezo ket implijet ann arc'hant-se da zisc'hrizienna e calonou hor bugale hor c'hredennou santel a gristenien leun a feiz hag a zoujans Doue ; ar c'hontrol eo, guir hon deus e ve implijet ann arc'hant-se evit hor sicour da rei d'hor bugale eun descadures cristen evel ma fell deomp.

« Abers Doue hebken eo e teu d'ann tadou ha dar mammou ar guir da gommandi ho bugale ; na houzanvimp biken e vez lemmet ar guir-ze digandeomp, ha roet da n'eus fors pe seurt rumm tud dizoue ha dizacr. Kentoc'h mervel, eget en em ober sclaved a vevelien Satan !....

« Plijet ganeoc'h digemer, autrou Mear, ann gristeni a istim vras hon deus evidoc'h. »

Al lizer-man a so bet sinet gant unec tad a famill ha tri-ugent.

Me sonj din ann oll dadou a famill cristen a Breis-Izel a unan ho moueziou a greis calon gant ann guir gristenien calonec-se, hag a zoug ive eus ho oll ners, clemm eneb al lezen a vallos douget expres-mad evit mouga ar Feiz e calonou ar vugale.

Nan, nan, biken na c'houzanvimp e ve disc'hriennet Feiz hon tadou-coz eus calonou hor bugale; kentoc'h ni c'houzanvo ar maro ! X.

KELEIER.

Scriva rer eus Sant-Malo, d'ar 14 eus ar mizman :

« Dissul diveza, goude sarr-noz, bandennadou lamponet rous-veo a oa o c'hoari ho fotret dre ruiou kear Sant-Malo en eur choual hag en eur ober talabao goassoc'h eget diaoulou. Eur vanden anezho en em lacaas eus ti ar Freret, hag a dauliou mein a dorras ar guer var brenistri ann astach kenta ha var ar gambr e vezer ennhi o comz eus ann dud diaveaz (parloir). Unan eus ar mein cavet er c'hrambrchou a bouèze ouspen daou lur.

« D'al Lun, tro deg heur eus ann noz, ez eus bet great ar memes tra da di ar Seurezet Sant-Vincent-a-Baol.

« Torret so bet ar guer a dauliou mein var brenistri ar c'hlassou ha cambrchou ar vugale emzivad.

« Ar Verc'hes a oa a euc'h dor ar gouent a so bet bruzunet a dammou.

Evelse ann archerien poliss, goude beza clevet petra oa tremenet en deiz araug dre ruiou kear, na dauljont ket ann disterra tam muioc'h evez antronos, evit miret na c'hoarvesfe droug gant ann dud en ho zies. Gouscoude ar mein-ze taulet dre ar prenistri e ti ar Seurezet ho dije allet glaza pe memes laza al leanezet keaz-se pe vugale ar scol.

Mes, bah ! petra ra-ze d'ar Republicanet ; ha pa vez lazet cant bemdez eus ann dud santel evel Freret ha Seurezet, kement-se n'eo netra. Ma vije bet var eun ti a ebatou divalo, a viltansou evel ar re a blij d'ar Republicanet-ru, oh ! neuze potret ar polis ho dije renket digori ho daoulagat, ha diouall mad na vije c'hoarvezet kement all diou veich dioustu !

Er sizun all. e Kerfeunteun, eur vaouez leshanvet *Ravajo*, dallet gant ar gounnar eneb ar Seurezet, he deus torret ar guer var brenistri ar c'hlass, a dauliou boutou. Diou votes coz a so c'hoas e ti ar Seurezet ; eur verc'h pe ziou a so bet glazet ; oll int bet strafuillet. Mad ! ann archerien n'ho deus ket c'hoas dastumet ar vaouez-se.

En deis all, eun archer poulis en deus great ar van da vont da di ar vaouez foll-se ; goulennet en deus diganthi, perag he deus great ann dra-ze ; hag hi da respont : « Pell so emoun o clasc ann tu da vouga ar Seuzezet ; ne varvin ket eas ma n'her gellan hen ober. » Den ne voar c'hoas petra so great d'ar Republicanez-se ; pe hi so lakeat en disheol pe ne d'eo ket. Mar vijen bet Republican, me em bije aliet rei dezhi ar groas a enor. Marteze he devezo ar groas er memes mod, rag herves he c'homzou, ar vaouez-se he deus goad eur guir Republicanez dindan he ivinou. X.

Exempl ar Pruss.

Ar re a fell dezho heulia scuer ar Pruss evid si-

cour æssoc'h a ze ar Frans da sevel adarre, hag a lavar penaus ne vezo possubl hen ober nemet dre sicour ar mestr-scol, a ve mad dezho evessaat piz ous ar c'homzou-man lavaret gant Guillou-coz, impalaër ann Alemagn, evid respont d'ar re oa deut d'he veuli d'ann devez ma bege er pevar bloas ha pevar ugent abaoue he c'hinivelez : « Eur Feiz « crenv ha nerzus a so a dra sur, ar pez so ann « *talvoudussa* evid eur bobl. »

Bez' ez eus, a dra sur, cals kemm etre ar c'homsou-ze ker fur eus ann Impalaër coz, en deus evid coms evelse, ar guir a deu dezhan eus he victoriou hag eus he oad, hag ar voterez eus ann niver brassa-ze eus ar Senatourien ho deus assantet evel eur vanden tud digalon ma'z int voti eul lezen fall, difeis ha dizoue, a lavar e vezo hiviziken ar scoliou *red* ha gant *mistri-scol tud ar bed*.

En Alemagn, al lezennou, ann Impalaër hag ann Deputeet a embann a vouez huel e renker credi e Doue ha lacaat ann oll d'he servicha eus ar guella. E Frans e tisprijer ar voien-ze a silvidigez. Disnac'h Doue a rer hag ober goap anezhan e peb fæson, hag e chasseer anezhan d'eus kement ti a so dindan dorn ar Gouarnamant.

Ne ket evelse ec'h hellimp beza treac'h d'ar Pruss, na soken sevel kement hag hi. Fazia a ra ar Republic ha fazia cals, ma sonj dezhi beza treac'h d'he enebourien, ma ve dizoue en he lezennou hag en he scoliou.

M'en deus sicouret ar mestr-scol ar Pruss da veza treac'h deomp, ne de bet nemet rag m'en devoa Relijion, nemet m'en deus a viscoas en he vro desket d'ar vugale miret ho deveriou e kenver Doue hag ar vro, egis m'her goulenne ann autrou Jules Simon, ha n'en deus ket allet cahout he c'hoant digant ar Senat.

E Frans hirio, ar mestr-scol a renc beza gouzanvet d'ober scol d'hor bugale herves al lezen nevez dizoue, ne vezo mui carget da zeski ar Relijion d'ar vugale, er c'hontrol, dioual a renco, d'eus pers ar Gouarnamant, da goms e nep fæson d'he scolaerien, na d'eus Doue, na d'eus kement a sell ous ar Relijion.

Ne de mui eta henvel ar sort mestr-scol dious ann hini en deus sicouret ann Alemanet da veza treac'h deomp, petra benag ma lavar hor Republicanet difeiz eo atau ar memes hini.

Fazia cals a ra ar Ferry, ma sonj dezhan penaus e vezo couls deski d'ar vugale ar *gymnastique* evel ar c'hatekis, hag e talvezo kement drapo ar scoliou d'ho lacaat da veva gant honestis evel ar feiz e Doue hag ar spont rag he varnédigez.

Arabad eo eta d'ar Republicanet en em veuli, rag ma eo, var ho meno, al lezen-ze votet gant ar Senatourien, eun dra talvoudus hor sicouro da sevel buhanoc'h.

Evidomp-ni ne velomp ket petra a hello ar Frans da c'hounis gant al lezen-ze, mæs aoun hon deus ne gollfe peb tra ganthi.

Ni a sonj deomp penaus al lezen-ze dizoue hag a enep al liberte, a so eur vez evid ar Frans, hag a alfe tenna varnomp a beb seurt maleuriou. O lavaret e vezo hiviziken ar scoliou dizoue, e tigass ann disurj en eur vro ne c'houlenne nemet ar peoc'h hag ann urs vad, evid allout parea he goulioù hag adsevel c'hoas.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Fagon, cure e Guiclan, en deus lakeat he ziles abalamour d'he iec'het.

Ann autrou Quioc, cure e Landudal, so hanvet cure e Guiclan.

Ann autrou Pouliquèn, belec iaouanc, so hanvet cure e Landudal.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha Kemennadureziou ann 29 a viz Meurs

(*Kendalc'h.*)

Digouezet e tal ann nor-vihan da beleac'h ho devoa alierien ann Tadou he zigasset en dro, ar c'hommisser kenta a reas sin d'ar serjantet poliss da antreal. Eur re benag anezho a sentas doc'hiu Kerkent, heb ma ve lavaret ger da vignonet ann Tadou, int en em daul varnezho, hag en eun taul cont, ar pez brassa eus ar serjantet a renc mont er ru var ho c'hiz ; hor mignonet en em daul var ann nor evid he c'hlosa, ha d'eus ar pors e sa chouadennou laouen beteg ennomp en em gavomp en astaich kenta : Ar polis so er meaz ! Ar polis so er meaz ! Ann nor evelken ne de ket closet tre Eun archer en deus seblantet deomp goal laouen epad ann deis penn-da-benn en deus plantet canol he fusuil etre ann nor hag ar postou-mein. Oberer dezhan tenna he fusuil hag e sarrer ann nor mæs ne chomm ket pell sarret. Digorri a ra, coulz lavaret ragtal dre ar beac'h a ra varnhi ar serjantet a so er ru. Setu eta ann nor adarre dam-zigor mæs ne de ket mui canol ar fusuil he dalc'h evelse mæs ann dalc'h. Eur serjant polis n'en deus ket aoun lacaat he vreac'h evid sicour derc'hel ann nor mæs tost eo dezhan he c'holl. Breman eo deut tro ann *torrerien*. Tri pe bevar taul pi a zo scoet en nor, mæs ne reont ket cals gaou outhi. Anat eo hon devoa sonjet mad, ar paveourien ne dint ket nerzus na speredus. Eürusamant evitho ho deus gantho eun den gouiziec, marc'hec sant Gregor ar Bras. Henez a voar mad he vicher. D'ann 30 a Even eo bet o teski var gein ar Jesuistet ru Dugommier. « Beac'h da varc'hou ann nor », ema Vallée, ha ragtal e velomp lacaat eul loc'h houarn etre ann nor hag ar voger tu ar marc'hou. Ann nor a zo hejet neuze gant cals a ners, hag e tu ar marc'hou-nor ous ho flass. Eun neubeut goude e couez ann nor vihan, hag ann archerien a hel antreal er pors savet gantho ho fusuillou e lag

gen, re abred eo dezho sonjal ema ann treac'h antho. D'eus ann astaich kenta eus ar gouent, e eomp oll ar pez a dremen. Guelet a reomp endro ann archerien eun niver bras a dud counaret hag hon deus aoun ne savje dispac'h ha bazadec. A ungarez Doue e teu da unan ac'hanomp ar sonj chouhal : *Beva ann archerien*, rag ragtal ar bobl a so er pors a losc ar memes chouhaden hag an archerien, evel tud honest egis m'az int ann darn vrassa anezho, ha lez ho fusuillou da goueza d'ann douar. Sellet a reont ann eil ous egile, mæs ne ouzont mui petra d'ober.

Varlerc'h ann archerien ha digant ho scoazel eo deut ar serjantet poliss. Goudeze e teu ann archerien var varc'h hag ann dragonet. Eun neubeut eus gavalierien a ziskenn a zivar ho c'hezec evid ar real, re all a bleg rez ho marc'h evid tremen, hag enfin e teu eur goumpagnunez soudardet var droat vouze e rer d'hor mignonet so er pors en en denta cuit.

Pebes kemm etre ar fæson ober eus ar re-ze oll. Un serjantet poliss a so rust ha dizoare. Ann archerien var varc'h a so dievez ha garo, ha ma na vo ket furoc'h ho c'hezec evitho, e c'hoarvesfe a dra sur eun droug benag. Clevout a reomp unan anezho o lavaret : Arabad eo deoc'h cahout aoun rag ann escumunugen, rag abars eur c'hard-heur en bo roet deoc'h ann absolven anezhi. Ann Dragonet n'hellont ket evessaat guelloc'h eget na reont. Ar soudardet var droat renket etal ar voger a re costez ar ru Zu, a seblant n'ho deus ken d'ober nemet dioual ar brisonerien, ha c'hoas e tisrezont ne fell ket dezho hen ober.

Mignonet ann Tadou ne fell ket dezho sortial a volontez vad, hag e prisonier lod anezho. Ann autrou vicomt Arthur Cornulier ha Georges Levêque astlenjer anezho er meaz gant cals a nerz, goude beza staget ho daouarn dezho gant manigou houarn. Ann autrou Lecam, Conseiller jeneral, e teu eun neubeut serjantet da bega ennhan, hag e scoont ganthan gant rusder. Ann autrou Henri Polo, eil da Bresidant ann dribunal a gonvers, a vez prisonniet ive. Cass a rer ann autrounez-ze e prison ar scol ar ru Zu. A hed ann deiz e oe casset re all di adarre. Eun neubeut anezho ne oe roet consantet dezho da sortial nemet da 9 heur eus ann noz.

Er c'heit-se e c'hoarveze eun affer all, dudius evit c'halc'h, ebars er ru zu. Ar bobl o sortial eus ar pors eus a behini e chasseer anezhan, a vel er ru ar c'harr bihan leun a vinvijiri eus a behini hon eus comset huelloc'h. Goazet ha merc'het oll en eun daulont varnezhan. Ann hini en deus he stlenjet a fell dezhan difenn he garr hag he garg, mæs huelloc'h e vije bet dezhan tec'het, rag ne ket ar c'hrenva, ha kement a scoer a daulion ganthan dre he gorf e renc dispega. Reonviou, pigellou ha barrier houarn, e stlaper anezho oll dreist mogeriou kaliorzou tosta. Eun autrou, n'hon deus ket allet gouzout pe hano oa, a bag ar reuzeudic-ze dindan he vreac'h hag e ro eur fustaden egis da eur c'hrouadur, gant he gannen. Eun neubeut merc'het he sicour d'hen ober gant ar bodou laure a zigassont gantho d'eus ar pors. Unan eus ar merc'het a beg ar c'harr hag e cass anezhan varzu ann traon eus ar ru Zu. Ann den en devoa stlenjet anezhan beteg ar gouent a ia d'he heul, mæs a veac'h ma eo digouezet d'ann traon ar Ru, ma gouez d'ann douar hag ar c'harr vez cheinchet tu dezhan ha tanlet varnezhan d'he c'holoï. Ar soudardet var droat hag ann dragonet a so chomet renket er ru a vel petra a c'hoarvez, mæs ne reont netra evid enebi kement a vez ho deus da veza bet digasset di d'ober eul labour ken divalo.

Ar gommisseret a oa bet beteg 11 heur o prezec gant ann Tadou, da 11 heur 10 minuten e oar commanset chasseal ar bobl eus ar pors hag e oa bet achu eun neubeut goude 11 heur hanter. Tost eun hanter heur oa bet red da gahout d'ober ar pez labour vrao-ze. Etoc ann amzer-ze ar 400 den a oa bet chasseet e meaz ar pors, n'ho devoa, ket ehanet chouhal : Beva al liberte ! Beva ar Relijion ! Beva ar Gabusinet ! Ar chouhadennou calonec-ze ne oa ket bet diæs dezho mouga moueziou scuis al lamponet ho devoa renket da genta redec arang kezec ann dragonet, beteg hent Roazon, mæs ho devoa allet goudeze gant aotre ar poliss distrei da gichen doriou ar gouent. E guirionez, seblantout a rea ne oa deut ar poliss d'aun 3 a viz Du, da gichen hor c'houent, nemet evid sicour al lamponet d'ober brezel deomp. Guir eo ne oa mui ann autrou Lechat, Mear Naonet, a roe urziou dezhi da genver ann devez-ze.

(Eur pennad all eur veich all). A.

Chomit var ar meaz.

Pe guir e neubeuta ann dud var ar meaz ha ma ponez re ann oll ar Republic var al labourerien douar, ha ne ve ket fur deomp ober egis ar re all mond da chomm e kear, pe da vihana sevel hor bugale evid ar c'honvers, ar staliou bras hag ar buroiou ?

Aliæs e ve scrivet kement-se deomp.

Ni a respont hag a responto atau : Nan, nan, nan ; chomit var ar meaz ha grit labourerien douar gant ho pugale.

1° Rag failla cals a rit o clasc dond da chomm e kear da veza eürussoc'h, rag evid ar c'horf couls hag evit ann ene, e viot eürussoc'h var ar meaz eget e kear.

Evid ar c'horf, var ar meaz ann ær a so iac'hussoc'h, hag ar vagadurez ive, neubeutoc'h clenvejou ha muioc'h madelez e kenver ann dud paour ha reuzeudic.

Evid ann ene, ar fæson beva a so cals falloc'h teir gueich muioc'h a c'hounezer, mes ive e tispigner 5 gueich muioc'h, kense e chomer atau ker paour ma ne ket paouroc'h.

2° Abalamour, abars neubeut bloavechou e vellaio cals ann traou evid al labourou douar.

Kement a so bet græt er penn kenta eus ar c'hantvet-man, en deus talvezet d'ar staliou-bras ha d'ar c'honvers, neus nemet abaoue eun neubeut bloaveziou er commanset d'ober eun dra benag a profit al labourou douar, hag heb dale, m'ervad, e vezo cavet eun dra benag a vellaio cals ann traou eus ann tu-ze. D'ann devez ma vezo bet cavet ann traou-ze ken talvoudus, e teuio tro al labourerien douar, ann dud divar ar meaz. Hogen ann devez-se ne de ket pell mui.

Chomit eta var ar meaz, ha dalc'hit en ho kichen ho potret hag ho merc'het. A.

Bulletin de l'Association financière de France.

La Bourse a été mal influencée par les affaires d'Egypte. La crise est considérée comme terminée ; il est vrai que la solution ne sera ni flatteuse pour notre dignité, ni honorable pour notre diplomatie. L'essentiel c'est que les dégâts matériels soient évités. La paix matérielle est assurée et les capitaux peuvent rentrer en lice en profitant des bas cours.

Après avoir baissé très-sensiblement les Rentes sont en légère reprise, mais les ordres d'achat sont toujours rares. Le 3 0/0 fait 81.35 ; l'amortissable 82.40 et le 5 0/0 114.75.

Les obligations 4 0/0 du Crédit foncier sont très-recherchées par l'épargne en raison de leur solidité et de leur revenu. Emises à 480 fr., elles rapportent 20 francs d'intérêt et sont remboursables à 500 francs par voie de tirages au sort. Ces obligations sont délivrées par l'Association financière de France à 480 fr. net, sans commission, ni courtage.

L'émission de la maison médicale Encausse et Canésie s'affirme comme un véritable succès. Ainsi que nous l'avons déjà dit, on estime à 25 0/0 les bénéfices de cet établissement en dehors de l'intérêt de 5 0/0 réservé aux actions dont le prix est de 250 fr. Les renseignements peuvent être demandés au siège social, 57, rue Rochechouart à Paris.

Une des rares valeurs que nous ayons toujours recommandée — et que nous recommandons encore, — vient de faire son apparition à la *cote officielle*. Elle y figure avec cette mention: — *Ouest-Algérien* (garantie par l'Etat, conformement à la loi du 22 Août 1881).

Voilà une valeur qui vaudra cent francs de hausse à ceux de nos lecteurs qui ont suivi nos conseils.

On sait que les entreprises de Panorama ont fréquemment donné 50 0/0, 60 0/0 et même — chiffre incroyable ! — *150 pour cent* du capital engagé. Nous disons 150 0/0 par an.

Or, quel Panorama présente autant d'éléments de succès que celui *de N.-D. de Lourdes ?* Aucun, nous n'hésitons pas à le dire. Il est très-difficile de se procurer des *Parts de fondateurs*. L'Association financière de France, grâce à certaines conventions peut en trouver un petit nombre de 40 à 45 francs..... Tous les calculs permettent d'établir le *revenu annuel* de ces parts entre 8 et 10 francs.

Avis important. — A la demande de beaucoup de nos lecteurs, l'Association financière de France s'est réservé un petit nombre de Parts de fondateurs du *Panorama de Lourdes*, au prix de 40 francs. L'occasion est exceptionnelle et nous engageons nos lecteurs à en profiter. — Aujourd'hui que M. P. Carrier-Belleuse vient d'être nommé Administrateur de la Société. C'est à lui que M. Henri Lasserre décernait, à propos du Panorama de Lourdes, ce témoignage éclatant :

« Témoin du travail véritablement prodigieux que vous « et vos amis avez accompli en un si court espace de « temps, témoin de votre incroyable énergie au labeur, « de la conscience admirable que vous mettez à faire une « œuvre d'art accomplie, etc. »

Avances sur titres. — Nous avons reçu de nombreuses lettres dans lesquelles nos lecteurs habituels veulent bien nous consulter sur ce qu'il convient de faire à l'heure présente. — Pour la plupart des valeurs, dès qu'elles sont bonnes, nous conseillons de les conserver et d'attendre que les affaires reprennent plus d'activité. Mais tout le monde ne peut pas attendre et bien des personnes pressées par des besoins d'argent, vendent à perte pour faire face à leurs engagements.

L'Association financière de France dont la véritable mission est de prendre les intérêts de sa clientèle, s'est préoccupée de cette situation et elle se met en mesure de venir en aide à tous ceux qui voudront attendre un moment plus opportun pour vendre leurs titres.

SOUSCRIPTION PUBLIQUE

A

MILLE ACTIONS DE 500 FRANCS

DE LA SOCIÉTÉ ANONYME DU

PANORAMA DE N.-D. DE FOURVIÈRE

Capital : 750,000 francs

Divisé en 1,500 actions de 500 francs

Versement : 125 francs en souscrivant. — Le surplus sera appelé par le Conseil d'administration. — Les délais les plus larges seront accordés aux souscripteurs pour les versements ultérieurs.

CES ACTIONS SONT DONC ÉMISES AU PAIR

(*Sans Primes ni Majoration*)

Les souscripteurs ont la faculté d'opérer en une seule fois le versement de 500 francs par titre.

Mode de paiement. — Le souscripteur peut envoyer le montant de la souscription par lettres chargées, par mandats-poste, en titres à vendre, en coupons à encaisser (à son choix).

Président : M. LÉON INNOCENT, ancien notaire (Président de l'Association financière de France (Union des annonces de la presse catholique).

Directeur artistique : M. P. CARRIER-BELLEUSE, Directeur artistique du Panorama de N.-D. de Lourdes.

La Souscription est ouverte dès à présent

A L'ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE

1, rue Grange-Batelière, à Paris.

Notice sur le Panorama de N.-D. de Fourvière.

Point de vue religieux, — Les Panoramas religieux ne peuvent que contribuer au développement de l'esprit catholique. M. Henri Lassère félicitait chaleureusement M. P. Carrier-Belleuse (qui a déjà pris la direction du Panorama de Lourdes et qui a bien voulu diriger celui de N.-D. de Fourvière de donner « à la piété de N.-D. de Lourdes une nouvelle popularité. »

Point de vue financier. — Les Panoramas sont les plus belles affaires connues.

En voici quelques exemples bien divers et bien concluants :

1° Dès le lendemain de la constitution de la Société les actions du Panorama de N.-D. de Lourdes valaient couramment de 160 à 170 francs. Elles iront beaucoup plus loin.

2° L'action de 500 fr. du Panorama des Champs-Elysées a donné un dividende de 750 pour 1881. Depuis 10 ans elle a donné un revenu de 445 0/0 par an et les réserves accumulées représentent 1,000 francs par actions.

3° Du 28 février 1881 au 31 décembre 1881 le Panorama de Berlin a donné un bénéfice réel de 314,583 francs.

4° Les Panoramas de St-Pétersbourg et Moscou ont fait une recette moyenne de 1698 francs par jour depuis leur ouverture jusqu'au 31 mars.

Dans ces conditions il est permis de considérer que le Panorama de Fourvière-Lyon réalisera une recette de 270,000 francs, ce qui laisserait tous prélèvement opérés *100 francs* distribuables par action de *500 francs*. Ce chiffre ne ferait-il pas ressortir la valeur de l'action à 1,500 francs au minimum.

L'œuvre de Fourvière-Lyon aura le privilège exceptionnel d'être à la fois au centre d'une des plus importantes cités et au cœur d'un des plus grands pélérinages du monde. Près de *deux millions* de visiteurs s'y rendent chaque année.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

SEITECVET BLOAVEZ. (N° 27) DISSADORN 1 A C'HOUERE 1882.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

FRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Kosoz-an-Nord..
} 2 scoèd.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dleo beza great da Berc'hen ar gazéten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan livez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazéten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 1 a viz Gouere 1882.

PELERINACH SANTES-ANNA-VENED.

Digass a ran sonj deoc'h, lennerien keas, eus ar pelerinach bras a dlee beza d'ann 9 eus ar miz-man e Santes-Anna-Vened. Eus oll Escoptiou Breis Izel e tlee dont, en deis-se da Santes-Anna, pelerinet a vandenn, evit pedi patronez Breis-Izel da c'houlenn digant he Mab-bihan Jesus, ma gendalc'ho ar Vreizaded stard en ho Feiz. Eus escopti Naonet, Roazon, Sant-Briec, ar Belerinet a deuio niverus bras meurbet. En em glevet ho deus dija gant tud ann hentchou houarn evit caout eun train evitho ho unan.

Eus costeou ann Naonet ha Roazon, e vezo ken niverus ar Belerinet, ma creder e vezo red caout daou draïn.

Fizians em eus, penaus ni, cristenien vad a Escopti Kemper, na lezimp ket tud fidel ann Escoptiou all da ziscues ho deus evit Santes Anna muioc'h a garantez eget-omp. Ni ive en em savo a vandenn, niverussoc'h, pe da vihana ken niverus hag ar re all, evit mont da bardona da Santes-Anna-Vened en deis-se. Mar d'eo Santes Anna patrones ann oll Vreizadet, ni dreist-oll a so he bugale, bugale tosta d'he c'halon, tosta d'he zi ; eun dever eo eta evidomp deski dezhi brassoc'h carantez, brassoc'h anaoudegez vad. Cristenien vad escopti Guened ha Kemper a dle rei ar scuer vad d'ar Belerinet santel a deuio da bardona da Ilis-veur Mammgoz hor Zalver. Deomp eta ar muia, ann niverussa ma hellim.

A dra sur, n'hellomp ket cavout brassoc'h ezom da vont da bedi da di Mamm ar Verc'hes ; da vont oll a unan d'en em strinca d'ann daoulin ehars treid ar Vamm vad ha galloudus-se. A bep tu deomp e velomp oll ners ann ifern, unanet gant ners ann dud fall, dichadennet eneb deomp, counnaret ouzomp, prest d'hor flastra ha d'hor bruzuna dindan ho zreid. Doue, Mari memes, a so, evel lavaret, scuis o velet na reomp mui man eus he aliou mad, nag eus he c'homzou. Caër he deus lavaret deomp eo « ken pounner breac'h he Mab Divin prest d'hor c'hastiza, ma e deus beac'h o herpel eus he justis d'hor skei » ; caer he deus hon pedi hag hon erbedi « da ober pinijen e guirionez ha da zistrei evit mad varzu ann autrou Doue » ; caër he deus ober burzudou evit hon lacaat da zigori hon daoulagat dallet gant hor pec'hejou mignon ; ni ne reomp van ; great hon deus ar scouarn vouzar beteg hen. Ha setu perag e velomp pegen fall e teu ann dud da veza ; pegen bras eo ar chastis a so o vont da bouëza var hon diouscoas ha d'hor flastra dindan he bouez, mar ne teuomp dre hor pedennou, dre hor pinijennou, dre hon oberou mad ha santel da dorri ners goaligner justis Doue. Ar feiz a ia cuit eus hon toues ; hogen, c'hui her goar :

Eur vro hag a ziles he Feiz
So condaonet d'ar maro kriz !

Deomp eta, hastomp buhan, deomp da zaoulina ha da bedi ehars treid Mamm ann Hini a so hanvet ar bedenn Oll-C'halloudec, *Omnipotentia supplex*. Goulennomp diganthi ma grenvao, ma startao ar Feiz cristen en hor c'halonou, ma gendalc'ho hor bugale da ziscues ez int diu da veza hanvet : Guir Gatholiket ha guir Vreizadet bepred, evel ho zadou coz.

En hent, en hent gant fizians, bugale ann Arvor,
Santes Anna ho cortos, he divreac'h ganthi digor !
Evit ho tigemeret, ha rei deoc'h ho coulenn :
Pedit, ha pedit stard ! clevet vo ho pedenn !

Evel m'em eus lavaret en deis all, da 5 heur anter eus ar mintin e za ann train cuit eus Kemper evit Santes Anna. Mistri ann hent houarn a ro eun distaul a 40 dre gant evit ar Belerinet ; ar reman a dleo kemer billejou Mont-dont, ha vardro c'huec'h heur eus ann abardaez e tigouesfint adarre e Kemper.

Ho fedi a rer ive d'en em gavout muia ma hellint assambles, ha da heulia ar pez a vezo lavaret dezho ober gant ar re a vezo e penn ar Belerinet.

Fizians em eus e vezo bras meurbet ann niver euz ann dud a ielo d'eus Kemper d'ann 9 eus ar miz-man da bardona da Santes-Anna-Vened. Doue ra vinnigo ho beach hag a rei dezho ho goulenn !

X.

Ha beza ez eus c'hoas eur Gouarnamant e Frans.

Leac'h a so, a dra sur, da ober ar goulenn-ze, pa deuler evez er pez a c'hoarvez. Guelit kentoc'h ha barnit.

Cambr ann Deputeet a zeu da ziscleria, penaus en hor bro, e hell ann dimiziou beza torret.

Heb mar ebet, n'eus abec a netra ken bras, a netra hag a bouesfe kemen ebars en oll stadou a rouanteleziou ann Europ. Rag e Frans ez eus hano da dorri ar Vamm-lezen en eun doare iskis, ha var ar poent brassa.

Hogen, ar galloud da dorri ann dimiziou eur veich amzavet e Frans, lezennou ar Gouarnamant var ar poent-se en em gavo en enebiez dress gant lezennou ar goustians eus ann darn vrassa eus ar Fransizien,rag dre c'hras Doue,ann darn vrassa anezho a so c'hoas doujans Doue en ho c'halon. Hogen, lezen Doue a zifenn stris torri ann dimiziou : « Ann den eta ne zispartio ket ar pez so gant Doue unanet » a lavar deomp hor Zalver Jesus-Crist he unan en he Aviel. *Quod ergo Deus conjunxit, homo non separet.* (Aviel Sant Vaze, chabistr 19, v. 6.)

Ar galloud da dorri ann dimiziou eur veich amzavet, mean diazez ar famill a so displantet, evel ma lavaren deoc'h er sizun tremenet. Penaus eta ar famill, dija ken minet ha ken goall-gasset a bep tu, a hello hi chomm a za en hor bro.

Mad, var bouez eun dra ken bras, eun dra hag a sell kement eus credennou ha feiz eur boblad tud cristen, couls ha ma sell eus reiz vad eur boblad tud a neus fors pe seurt Relijion ; eun dra hag a laca var var, var riscl bras memes, kement a viriou, en eur zigori ann hent da gement a ioulou fall, hag en eur lezel he c'habestr var he moën gant ar froudennussa eus oll c'hoantegeziou fall ar galon ; eun dra hag a vezo marteze maro eur boblad tud a so dija ken clanv er vro, e peleac'h emer o clasc en em sevel dreist ar re all ; var bouez eun affer ken bras, petra sonj ar Gouarnamant ? petra sonj ar pennou brassa eus ar vro, ar re a so carget da zifenn ha da viret brassa mad ar vro ? Petra ?

Netra ebet, evit doare.

Rag epad ma tivizer e Cambr ann Deputeet var eun affer ken bras, ar Vinistret na leveront na guenn, na du, na pic na bran. Iskis bras eo ho guelet o chomm sioul var ar poent-se.

Ann articl kenta eus kemmennadurez al lezen a amzav e heller torri ann dimiziou, a so bet votet gant unan eus ar Vinistret a so etoues ann Deputeet ; ar Vinistret all a so chommet heb voti.

Dirag eur seurt cundu eus ar pennou brassa carget da ren ar vro, ni hon deus leac'h da lavaret : Unan a zaou : pe ar Vinistret a so a du gant al lezen divalo-ze, pe n'emaint ket.

Mar emaint a du, perag ne reont-hi ket da anavezout ar pez a sonjont ? Perag ? Abalamour ma ouzont mad tre, penaus ann oll ho c'hondaon evel ma gondaonont al lezen hudur ho deus lezet dougenn.

Mar n'emaint ket a du gant all lezen-ze, ar Vinistret a anavez pegen bras risclou a denn var hon penn ; guelet a reont sclear pegen fall, pegen didalvez eo ar pez a vezo da c'hortos abers eur seurt lezen ; hogen, ma ne zizclerïont ket var ar poent-se ar pez a sonjont, eo abalamour ma ema ann Deputeet , evit ann darn vrassa, a du gant al lezen divalo-ze, hag abalamour ar Vinistret ho deus aoun araug ann Deputeet fall.

Mes neus fors, pe en eil tu pe en egile ema ar Vinistret, ar pez a reont, pe kentoc'h ar pez a chommont heb ober, a ziscues ez int tud digalon mezus, ier-zour ! tud ha n'ho deus ket ann disterra istim eus carg eur Gouarnamant ; tud ha ne ouzont soken petra eo ren eur vro. Rag anez n'en em rafent ket sclavet eus ar pez a sonj hag a lavar Deputeet Republican eneb mad ha brassa talvoudegez ar vro.

Hogen oll, Freycinet, Leon Say, Humbert kercouls hag ar Vinistret all, ho deus aoun da zisplijout d'ann Deputeet Republican, en eur zifenn guiriou ha mad ar vro ; aoun da lavaret petra sonjont abalamour ma velont penaus en eur veza tud a galon e ve græt dezho evel d'ann dud a galon,da lavaret eo, lammet digantho ho c'harg, hag ho faëamant dreist oll.

Ann autrou Grevy hag he Vinistret na c'houlennont nemet derc'hel d'ho c'hargou bras, d'ho faleziou ha d'ho faëamanchou c'hoas brassoc'h. Ha pa zeufe ar vro a bez da veza collet dre'n abec d'ho sotoniou pe d'ho neubeut a ners-calon ; ann dra-ze ne ra ket, gant ma hellint dont pinvidic, eo saveteet ar Republic.

Na vemp tam ebet souezet e ve peadra kement-se evitho.

Mes neuze gouscoude, eo guir lavaret ive, penaus n'ez eus mui Gouarnamant ebet e Frans.

X.

Penaus ema ar stal en Ejypt abaoue ann dispac'heres digouezet d'ar 14 eus ar miz-man.

Ann Europeanet so en Ejypt, a so e guirionez en eur stad ar spontussa. Dilezel a reont ho ziesiou ho marc'hadoures, ho labourou, ho ijinou, ho oll gounidegez, kement mad ho deus, evit tec'hel a-raug ar vuntrerien, evit savetei hor buhez. Oll en em dennont varzu kear *Alexandrie*, evit ac'hano kemer listri da zistrei d'ann Europ.

Hag en em strafuilla reont heb abec ? Hag heb abec eo en em spontont dreist vuzul ? Piou a gredfe hen lavaret dezho ? Piou a gemero varnhan ar

rg d'ho c'hrenvaat ha d'ho derc'hel heb aoun e ann Ejypt. Al lazeres, ar vuntreres digouezet ar Zul,11 eus ar miz tremenet,great gant mevelien Gouarner Turc, Arabi, atizet gant Mahometanet ebourien touet ar Gristenien hag ann Europeanet, a so bet lezet eta he ober gant anaoudegez ? Daou c'hant anter cant cristen a so bet lazet vet eo bet ho c'horfou, draillet en eun doare isus, dre ar ruiou, var ar plasennou, var ribl ar or. Ped ha ped all a so bet lazet, ha ne vezo ket vet ho c'horfou, na guelet merc ebet eus ho maoivar al listen a zougo ann niver eus ann dud et lazet epad ann dispac'h-se.

A c'heleier a deu eus ann Ejypt abaoue ann dispac'h-se a so eus ar goassa. D'ar bemzec e teue ar helou-man eus ar gear-veur hanvet *Caire ;* ar ont a so bet eus ar brassa ; deac'h, c'huec'h mil uropean a so æt cuit. Ann hostaliriou, ar magasinou, ann ties a gonvers evit ann arc'hant, a so ennet.

Ann archerien polis ho deus dastumet deac'h ur mahometan hanvet Mahmoud. Guisket egis ann uropeanet, ar Mahometan-ze a lake ar strafuill e ear, en eur lavaret e tlie ann oll diavezidi tec'hel ez e vijent oll lazet.

E kear Alexandrie, ar spont a ia var gresc, penbenag n'ez eus digouezet na c'hoarvezet goall arvoud nevez ebet. Ar Fransizien ho deus mall bras e ve casset listri dezho evit ho c'herc'hat d'ho bro. En dispac'heres digouezet d'ann 11 eus ar miz tremenet, daou hebken eus ar Fransizien a so bet lazet.

Petra ra Gouarnamant ar Republic evit lacaat respeti he vugale en Ejypt, evit rei dezho scoazel difenn ho guiriou hag ho buhez ? Voti ra diou lezen hag a raio a dra sur cals vad d'ar Fransizien er vro-ze evit difenn ho guiriou hag ho buhez : otre da dorri ar Varnerien ha da henvel re all en leac'h a verennadou guin-ardant, ha neuze aoda zimizi ha da zizimizi pa droio en hor penn. Petra c'hoas ? netra, netra, netra !... rag ar pez a ha netra a so par ann eil d'egile. X.

Brezel d'ann dud a Ilis !

Hervez al lezennou miret peurvuia er varnedigeou douget gant ar varnerien a beoc'h (da vihana ne vez hano nemet eus urs vad da viret var n hentchou bras hag er ruiou pa dremener gant rri), ann hini a vez kemeret e faot, na vez conet nemet da 1 lur (pevar real) vizou, evit ar ich kenta. Ma zigouez dezhan beza kemeret eun gueich e faot, e roer dezhan brassoc'h mizou. es biscoas, biscoas ar bed, nemet testeni mad a z a benn-fall abers ann hini a so e faot, ar barer a beoc'h na gondaon den d'ar prison dre eur eurt abec.

Ar barner a beoc'h a Bors-Loïs (Port-Louis), eul ouarn besc hag a so o clasc hirrat he lost evit ober fistoulic da botret ar Republic-ru, ha beza deut mad dezho, ne zalc'h sonj ebet eus ann articl 165 eus lezennou eur barner a beoc'h.

N'eus ket pell, autrou person parres *Riantec* a dremene en eur *charaban* dre ruiou kear Pors-Lois ; o vont da gemer eul lestr a dan e oa evit ober eur veach. Evel m'en em gave divezat eun tammic, e teue d'ann drot vihan gant ar ru ; dress d'ar mare-ze e oa o tiscoass eus ru ann Introne-zet (rue des Dames), eur bagad tud, muzic ar soudardet er penn kenta, oc'h ober heul-a-enor d'ann autrou Prefet ha da autrounez ar *Reform*, a gassent evelse d'ann Ti-kear. O velet ann dud a oa da heul ar Prefet, ann autrou person a hastas da zerc'hel he inkane d'ar paz ha da gemer ann tu dehou euz ann hent evel ma oa dleat. N'her reas ket buhan avoalc'h evit doare, rag mevel ar Republic a roas urs da ober *proses-verbal* eneb ann autrou person.

Ann affer-ze so bet douget dirag cador-varn ar barner a beoc'h, hag ann autrou person condaonet da *zaou zerves prizon*, var ann digare fall, penaus he gar en eur vont d'ann drot hon dije allet flastra ar vugale ne oant ket eno.

Guir ive, e Pors-Lois, eur gear ha ne veler den dre ar ruiou ann darn vrassa eus ann amzer, eur gear e peleac'h e ve cavet foenn da falc'hat dre ar ruiou, ken neubeut a dremenidi a ia dreizho, e Pors-Lois, eur belec na hell ket lezel he inkane da vont d'ann drot dre ar ru pa vez ann autrou Prefet o tremen, eur vandenn vevelien all d'he heul ! Gouscoude kezec ar Republicanet ru a ia d'ann daou-lamm-vud bemdez dre ar ruiou-ze. Ha goudeit kement-se oll, ar Prefet-se eo a dlee beza torret ha condaonet, rag perag mont da gass kement a dud d'he heul dre ar ruiou ; ar processionou so difennet a bers ar Gouarnamant ; me sonj din eur Prefet a dle gouzout ha miret ann urs-se douget gant he vistri.

Ma ! ma ! setu aze tud vrao, potret faro, teodou bilimus, ha ne ehanont da zicrial ar goall oberou eus ann amzer goz, evel ma ne ve ket crissoc'h ha goassoc'h disleal ann oberou fall a ra ar Prefedet hirio en deis, evit deski ez int mevelien mad d'ann intron Republic.

D'ar 16 a viz Even e scriver eus kear Rouen ;

« Deac'h, autrou person parres Sant-Paol, a so bet dic'halvet dirag al les-varn boliss, abalamour ma en devoa torret urs ar Mear, a zifenne ober processionou er gear-ze. Hogen, setu aman penaus ann autrou person en deus torret ann difenn-ze eus ar Mear ; en eur vont da gerc'hat d'ann ti-scol, guisket ganthan he ornamanchou ilis, ar vugale a oa oc'h ober ho fasc kenta.

« Hogen, etre ann ti-scol hag ann ilis, ez eus vardro anter-cant pas da ober. Mad, evit beza eat keit-se er meaz eus he ilis gant he ornamanchou

ha beza deut endro gant ar vugale, ann autrou Noel, eur belec santel, oajet a 80 vloas, person anter-cant vloas so, a so bet condaonet da baea eur scoet vizou. »

N'her ket evit en em viret da vousc'hoarzin gant truez, o velet pegen diot eo ar Republicanet pa fell dezho iskiniat ha c'hoari ann azen. N'ouzont mui e guirionez penaus ober evit goall-gass ann dud a Ilis : Ma ne vijent ket bet ken dizacr ha ken leun a fallagriez, e vije allet ho gervel bugale anter cant vloas, ken sot eo ar pez a reont.

Hag e guirionez, d'ar Zadorn, 3 a viz Even, Lesvarn Grenoble a gondaone ann autrou Verron, cure a barres *Cessy* (Ain), da baëa 16 lur e mizou, abalamour ma en devoa pilet ha roget drapoiou ru staget gant ar Mear eus dor-bors ar presbital da genver ar 14 a viz Gouere (gouel ar Republic) er bloas tremenet.

Eur bloas a so bet red da gaout evit cavout barnerien da gondaoni eur belec, ha n'en devoa græt nemet he zever, da baëa 16 lur e mizou. Mèz d'ar Republicanet ru ! mez dezho ken a flearfint !

X.

Pe ar Freret hag ar Seurezet pe vistri-scol tud ar bed eo a ro ar vrassa descadurez d'ar vugale.

Eus ar froues a zoug eur vezen eo eas gouzout petra he talvez. Ha me respont mad deoc'h, bugale scoliou ar Freret hag ar Seurezet eo red mad dezho caout eun descadures eus ar re vrassa evit beza cavet desket avoalc'h gant mistri bras ar scoliou, gant ar Republicanet carget d'ho examina. Rag pa ne ve ket hano eus bugale savet gant mistri-scol hervès calon ar Gouarnamant, mistri bras ar scoliou a so dies bras plijout dezho.

Ma, caër ho devezo bet ober ho zud figus, red eo bet dezho cavout mad, hag hen amzav, ann descadures roet d'ar vugale gant ar Freret hag ar Seurezet.

En deis all e *Bagnols-sur-Cèze*, unan eus ar brassa cantoniou eus arrondissamant *Uzès* (departamant *Gard*), scol ar Seurezet en deus gounezet ar maout en examin a so bet great evit guelet piou oa ar vugale desket avoalc'h da veza kemeret d'ober scol d'ar re all, da veza mestrezet-scol, mar ho deus bolontes. *Nao* eus bugale scol ar Seurezet a sa bet examinet, hag *ho nao* int bet cavet desket avoalc'h, *ho nao* ho deus bet evit ho descadurez ann testeni : *Mad eus ar guella*, abers ar mistri carget d'ho examina.

Var *seis scolaër var'n ugent* eus bugale scoliou ar Freret hag ar Seurezet a ganton *Nant* (Aveyron) a so bet examinet evit ar memes abec, *tri var'n-ugent* a so bet cavet desket avoalc'h.

Eus scoliou mistri-scol tud ar bed, *pevarzec* scolaer hebken ho deus allet beza examinet, ha *dek, nemet dek*, a so bet cavet desket avoalc'h.

Dilun all, e Sant-Malo, en eun henvelep examin var *eis scolaër var'n ugent* a scol ar. Freret, pe *var var'n ugent* so bet cavet dèsket avoalc'h.

Pemp scolaër eus parres *Rocabey*, desket gant eur mestr-scol herves calon ar Gouarnamant, a so bet examinet ive ; daou hebken ho devoa descadures avoalc'h.

Guelit breman, hag eas eo, pe ar Freret hag ar Seurezet, pe vistri-scol tud ar bed eo a ro ar vrassa descadures d'ar vugale, ha dreist pep tra ar vella ? Rag, n'hen dizonjit, descadures vras, man ne deo ket mad, herves Doue, ne dalve ket luch eur c'horniad butun.

X.

KELEIER.

Lenn a reomp en eur gazeten c'hallec, hanvet *Independance Bretonne*, ar pez a veler aman var lerc'h :

Ann dud fall a so a du gant ar scoliou dizoue ho deus clasket lacaat miret dioustu al lezen a valos-se, en eur barres eus arrondissamant Guengamp (Côtes-du-Nord). Mes ann taul kenta a so bet cazec eus ar brava ; tud Breis-Izel a oar difenn ho guiriou evel ma ouzont miret ho feiz ha feiz ho bugale. Guelit penaus ho deus ar gristenien vad eus ar barres vras-man a arrondissamant Guengamp lakeat lunedou var daoulagat ar mestr-scol republican.

Mestr-scol ar barres vras-se, — 2,300 den a so ennhi, — atizet a dra sur gant he ioulou fall, hag o sonjal, marteze, cavout ann tu da veza savet huelloc'h gant mistri-bras scoliou ar Gouarnamant, a lavare eun neubeut deiziou-so, d'he scolerien : « penaus hiviziken ne vije comset mui er scol, nag « a veleien, nag a gatekis, nag a Zoue, nag a Re« lijion. »

Bras iskis oa ann enkres, pe evit lavaret guelloc'h, ann droug-ru a lakeas eur seurt scuer falc calonou cristen tud vad parres P..., pa glevjont ho bugale o lavaret dezho e pe sonj oa ar mestr-scol ha petra en devoa discleriet dezho. Neuze e tigouezas eun dra eus ar c'haëra hag a ziscuez pegement tud parres P... a gar Doue hag ar Relijion. Heb beza en em glevet tam ebet etrezho, kerent ar vugale en em gavas oll a unan evit rei eur gentel varc'hat mad d'ar mestr-scol Republican. Oll couls lavaret, e kemerchont varnho da zerc'hel ho bugale er gear, kentoc'h eget ho c'hass da eur scol e peleac'h na vije desket dezho mui na pedenn na gourc'hemennou Doue, na catekis, na netra eus ar pez a sell ous ar Relijion.

Eus a *gant anter-cant* scolaër a oa araug ar scol, *pemp hebken* a gendalc'has da vont.

Penn-baouet, souezet maro ha digalonet, o velet he di-scol gollo, ar mestr-scol Republican a velas pegen bras sotoni en devoa græt, dreizhan he-nan pe marteze evit plijout da re all falloc'h evit han.

Ha setu hor paour keas anjorn o tont ragtal da roi tu d'he deod, da scoi gant keunz ha glac'har ar boull he galon ha da chench cundu. Daëlou boull memes a scuillas dirag ann oll a leverer, — ent ma vezint daëlou a vir geunz da vihana ; — lavaret a reas ive dirag ann oll, penaus e kendalchie da lavaret ar pedennou evel gueichall, ha da geski ho c'hatekiz da vugale he scol.

Setu aze ar pez a so c'hoarvezet e commansamant miz Even en eur barres a arrondissamant Guengamp e escopti Sant-Briec. Setu aze hag a zismès pegement e plij d'ann dud cristen eus hor bro gristen Breis-Izel al lezen a valloz douget gant hon Deputeet evit ho c'hondaoni da gass hor bugale d'ar scoliou dizoue.

Enor ha meuleudi d'ar gerent cristen ha calonec barres P...! ar scuer vad ho deus roet a vezo souliet a dra sur, en oll barresiou a Vreis-Izel, pa vezo cavet ann tu ; fizians vras em eus.

Ra zeuio ann oll gristenien vad da ziscues e peb leac'h ar memes ners-calon ; ra zeuint e peb leac'h da ziscleria a vouez huel, penaus e fell dezho deve roet d'ho bugale er scoliou eun descadurez gristen ; ra zeuint da gemer varnho ar garg da zerc'hel ho bugale er gear kentoc'h eget ho lacaat e scoliou e peleac'h na vezo desket dezho na pedennou, na catekis, na feiz na reis. Evelse e raint ho dever a vir gristenien herves calon Doue, hag e savint bugale hag a garo bepret Doue, ar Relijion hag ho bro ; bugale hag a hello lavaret evel ho tadou coz :

Catholiket ha Breizaded bepret ! X.

Mennosiou mad ar *Socialistet* pe Franmassoned.

Ar pennou bras eus *Socialistet* pe Franmassonet kear *Genève* (e bro ar Suisse), a scrive en deis all d'ho c'henvreudeur pe d'ho c'honsortet a Frans eul lizer brao, e peleac'h e lennomp ar c'homzouman :

« Deut eo ar mare da voasca stard ha da flastra ar vourc'hizien. Ann ilisou hag ann tiez a beden a dle beza devet. Maneriou ha castilli ann duchentiled vras a so da veza discaret ha dismantret. Red eo da gounnar ar bobl, en em ziscues pelloc'h dre ann oberou ha nan hebken dre c'hourdrouzou. Kement-se a so da ober d'eus red araug ma ho devezo bet ar re a so e penn ar Rouantelezіou ann amzer d'en em zizober eus guir vignonet ar bobl, evel m'ho deus sonj d'hen ober. »

Setu aze hag a ro sclear da velet petra ho deus sonj ar Franmassonet da ober heb dale eus ann dud a gar c'hoas ann urs vad, ar reiz hag ar peoc'h. Dispac'heres vras ha spontus a vezo beb dale mar ne deuomp dre hor pedennou-mad hag hor pinijen da zistrei divar hor penn ar goaligner a gastis-se eus justis counnaret ann Autrou Doue.

Seblantout a ra din clevet Doue o lavaret deomp ar c'homzou a lavaras gueichal d'ann dud a gear *Ninive* dre c'hinou ar profed Jonas : *Adhuc quadraginta dies, et Ninive subvertetur*. C'hoas eun neubeudic amzer ha Bro-C'hall a vezo dismantret, ma ne ro pinijen ha ma ne zistro e guirionez hag heb dale varzu Doue Sant-Lois, Doue Charlemagn, Doue ann oll bed. Clevomp eta pelloc'h mouez madelezus ann Autrou Doue, ha sentomp eus he gomsou.

X.

Maro peder Gelienenn.

Herves fæson, e Paris eo trist bras doare ar c'helienn. En deis all, peder gelienenn o clasc, dre ar gear vras ha pinvidic-se, eun draic benag evit torri ho naon, a ziskenchont : ar c'henta, var eun tamic silzic, ann eil, var eur sac'had bleud, ann derved, var eur bodezad leaz. Evel m'ho devoa naon du, en em lakejont da labourat a zevri ; suna suna reont ken à strac. Mes, truez ! heb dale e couezont falc'het dizamant gant ar maro criz.

Hà evelse ar c'helienn renc mervel e Paris ? Allas ! ia, rag peb tra er Gear-veur a so drouc-hamad, kemeskeres, ha netra ken. Ann tam silzic oa livet gant liou eus eur blanten hanvet *anil* (poezon) ; etoues ar bleud a oa plastr (poezon) ; ebars el leaz e oa dour-raz (poezon ivez). — Ar bedervet kelienenn o velet ann darvoud scrijus digouezet gant he c'hoarezet muia caret, a goll he fenn, hag a fell dezhi mervel ivez. Penaus beva varlerc'h eur c'holl ken bras a deir vignonez a galon ? Clasc a ra he maro. En em deuler a ra da suna e doare ha gant fulor eur palastr-laza-kelien (papier-tue-mouches) ; caer he deus suna, ha suna, ar maro na dosta ket ; ar palastr-laza-kelienn ne oa ket mad ken neubeut, kemmesket ha falzet he oa. Hirio en deis ne gaver e Paris nemet kemmeskeres : droug ha mad ; muioc'h a zroug eget a vad.

X.

Ar pez a c'hoarvezo dirag Commission ar scoliou da benn eun neubeut amzer.

Ar Mear. — Digorret eo ann assamble. (d'ar gard-champetr). Matilin, græt d'ar bobl rei peoc'h (Goustadic d'ar re all so er Gommission). Arabad eo coll amzer. 17 crouadur a so ho deus manket er scol epad ar miz-man, aman e vezo jabadao heb dale.

Ann inspecteur primaire (goustad ive). — Red eo lacaat ar bobl da zouja d'al lezen.

Ar Mear (goustad ive). — Guir eo hag eo, mæs ar pez a lavaren ne oa nemet evid lavaret eun dra benag. (d'ar gard-champetr) Galvet Landriot.

Ar gard-champetr (o chouhal). — He Landriot ché ! deus eun tamic aman.

Eur paysan (o tont araug). — Ha dime e ve breman ?

Ann inspecteur primaire. — C'hui eo a so Landriot ?

Ar paysan. — Petra fell deoc'h mar plich ?

Ar gard-champetr (o punta var ar paysan). — Kers da aseza, azen, ne ket te a glasker, Landriot eo.

Ar paysan. — Petra livirit ?

Ar gard-champetr (o chouhal dezhan e toul he scouarn). — Landriot eo a c'halver, ne ket te eo.

Ar paysan. — Red a oa eta hel lavaret. (Mont a ra da aseza).

Ar Mear. — Set' aze eta Landriot, penaus e roes goal scuer d'ar gommun !

Landriot. — Ar goal scuer-me ! Penaus eta ?

Ar Mear. — Da botr so bet faillet 6 gueich er miz-man da zont d'ar scol.

Landriot. — C'huec'h gueich ! goude tout ne lavaran na ia na nan, marteze ne ket guir, mæs evelken, possubl avoalc'h eo ec'h alfe beza guir.

Ar Mear. — Na perag nac'h eus ket casset anezhan bemdez d'ar scol ?

Landriot. — Oh ! evid beza faillet pedir pe pemp gueich cass anezhan, kement-se ne vern ket.

Ar Mear. — Pe vern ? pe vern ? E tlefes beza he gasset bemdez.

Landriot. — Me ne vouien ket, a hent all evid diou pe deir gueich...

Ar Mear. — Ar mestr-scol gouscoude en deus hen disclæriet sclær avoalc'h dide.

Landriot. — Marteze avoalc'h ! marteze ive n'en deus ket ! Na me na hell cahout sonj ?

Ar Mear. — E tlefes evelken derc'hel sonj ; ne zisonjes ket, meus aoun, da baëa ar c'hargou, ne ket 'ta ?

Landriot. — Ne ket em beffe cals plijadur oc'h hen ober, mæs dao eo.

Ar Mear. — Eur veich c'hoas adarre, perag eo bet faillet da botr er scol kelliæs gueich er miz-ma ?

Landriot. — Chilaouit ganin ha me hel lavaro deoc'h. Ar foen a oa da zastum, hag am eus renket derc'hel ar mab er gear evid sicour.

Ar Mear. — Ne ket eur reson-ze ; toui a res deomp, da vihana, ne ri ket mui ?

Landriot. — Anat avoalc'h eo, siouas ! ne vezo mui tam foën da zastum ac'han da vloas.

Ar Mear (goustad d'ann inspecteur). — Meus aoun e vezo red deomp cahout ann digare-ze mad avoalc'h. Arabad eo en em ziscues re rust evid ar veich kenta (a vouez huel), en em denn aleze; evid hirio ne vezo græt netra ouzid, mæs arabat eo ober mui, na beza ken lezirec (d'ar gard-champetr), galv deomp Barillon.

Barillon. — Setu me aman, autrou Mear, ha setu. Arabad eo va gervel, rag clevet am eus mad tre.

Ar Mear. — Neuze, me chans, e ouzoc'h petra a rebeicher deoc'h ?

Barillon. — Ia ! ia ! rag ma eo bet faillet ar mab da zont d'ar scol ! Pe vern-ze ?

Ar Mear. — Penaus ! pe vern-ze ? fazia a rit cals, arabad eo disenti ous al lezen.

Barillon. — Hag a so guir ; mæs me ia da lavaret deoc'h eun dra. Ar vreg du-man he deus kemeret eur magadur. Eur potr d'eus kear eo a so teo ha lard, respet deoc'h, ha ma c'hoarvesfe ganeoc'h, mare benag, cahout ezomm eus ar vreg evel mageres ! Ententit mad, ne lavaran ket evidhoc'h, mæs evid ho croeg...

Ann inspecteur. — Troc'hit berroc'h va mignon, kement-se na sell ket ouzomp.

Barillon. — Ann dra-ze a oa evid lavaret deoc'h penaus kerent ar vagadur-ze a voar dond d'he velet beb ann amzer. Netra guelloc'h, ne ket 'ta ! Me suppos e ve c'hui, autrou inspecteur, pe eur re benag eus ann autrounez-man, e teufec'h da velet hoc'h hini bihan a ve gant magerez, entent a rit ha ne ket guir ?

Ar Mear (a ginnig coll he benn). — Eur veich c'hoas, va mignon, kement a livirit ne sell ket ouzomp, ni a c'houlen diganeoc'h petra so caus ne ket deut bemdez ho mab d'ar scol, arabad eo deoc'h sonjal e netra ken.

Barillon. — Gortosit ! gortosit ! setu emoun o tigoueout gant ann affer-ze. Hogen, egis ma lavar egile, ouspen eun devez so bet red evit sevel Paris.....

Ann Inspecteur. — Troc'hit berroc'h ha buhan.

Barillon. — Neuze e c'hoarvez, penaus pa deu ann autrou hag ann intron-ze da velet ho crouadur e ve græt eur presant benag deomp egis me eo dereat, ne ket guir ; n'int ket tud pinvidic, guir eo, mæs evelken ho deus peadra, ne ouzon ket petra reont, mæs a dra sur ho deus eur vicher vad.

Ar Mear (collet he benn ganthan). — Barillon, ma ne achuit ket doc'htu, ni ia d'ho condaoni ragtal.

Barillon. — Oh ! ne rafoc'h ket, autrou Mear. Araug dond, oun bet o cahout eun alvocat, hag hen en deus lavaret em boa guir lavaret va ræsoniou. Ma guir-me, ne anavezan netra sclæroc'h.

Ar Mear (goustadic d'ann inspecteur). — Meus aoun e ve achu kentoc'h ma lesfemp anezhan da gonta he histor d'oc'h he c'hoant.

Ann Inspecteur (goustad ive). — C'hui lavar ez eus ped rumm kerent da varn ?

Ar Mear. — Pemzec c'hoas.

Ann Inspecteur. — Biken ne hellimp ho guelet oll hirio. Spontus eo.

Ar Mear. — Petra fell deoc'h, ne ket me am eus græt al lezen. (a vouez huel da Varillon). Alo va mignon, deomp araug atau, ne fell da zen clasc miret ouzhoc'h lavaret ho ræsoniou, nemet e pedan ac'hanoc'h da vont buhanoc'h, rag ma chomm c'hoas deomp cals tud da velet.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Pennamen, cure e Kemperle, a so evez maro.

Ann autrou Le Goff, aluzenner e ti ar Freret e Kemper, a so hanvet person e Guimiliau.

Couent ar Gabusinet e Naonet he kemennadureziou anu 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

Dor-Cleuz ar Relijiuset.

Goudè beza æt beteg dor ar ru da gimiadi dious un daou gommisser hag ho secretour, pevar alier un Tadou Cabusinet a ioa æt d'en em unissa adarer sal prezec gant ann Tad gardian, ann Tad bois, ann autrou Papot hag ar pemp test. D'ar mare-ze en em gave c'hoas eno eun neubeut tud all. Neuze e oar o commans chasseal ann dud eus ar pors. Eun neubeut serjantet o veza deut da gichen ar sal-prezec, a lavaras ho dije renket en em zienna kement hini ne oa ket Relijius, nemet ar 4 alier, ann testou couls hag ar re all. Neuze ann autrou de la Peccaudière a savas he vouez, ha var he c'houlenn e tostaas ar c'hommisser kenta. Ann autrou Troquier a anzavas neuze evid ann eil gueich penaus kement hini en em gave da genta er sal prezec gant ann Tadou, ho dije allet chomm gantho beteg ann termen diveza, hag hen he unan ho discuezas d'ar serjantet polis. Ar re all a renkas oll sortial eus ar sal prezec da genta, ha gouezè eus ar pors. Ann daou Dad, ho fevar alier, ann autrou Papot ann urcher hag ar pemp test a chomas er sal-prezec o fiziout var goms ar c'hommisser, evid mond d'he heul el liors-vihan hag er couent penn-da-benn. Heb dale e veloc'h, penaus e talc'has Troquier d'he bromessa græt *diou veich* evelse.

Unec heur ha cart. — Ar c'hommisser d'ann tad gardian. — Neuze ne fell ket deoc'h va lezel a volontez vad antreal er c'hlaustr.

Ann Tad. — Nan, autrou commisser.

Ar c'hommisser. — Gouzout a rit gouscoude e renco ar Prefet beza treac'h !

Ann autrou Catta. — Ne ket guir, autrou commisser, fazia a rit ha fazia cals, *al lezen* eo a renc beza treac'h, ous al lezen eo e renker senti ; ar Prefet na hell ober netra, nag en em servicha eus an ners nemet pa ve al lezen a du ganthan. C'hui zia a enep al lezen, hag ar Prefet en deus ho casset, a eneb ive ous al lezen, breman eta grit ar hez a garoc'h, c'hui a vezo ann hini a renco resfont.

Ar c'hommisser kenta a antren adarre er sal prezec, evid sortial ragtal. Ema o clasc dor ar couent ; guelet avoalc'h a rer ne ket boaset ann autrou Troquier da antreal er c'houenchou, guir eo en deus eur giz ken divalo da antreal ennho ! Ercan, cavet eo ann nor. Ar vicherourien a hello commans ho labour vrao pa girint. Aymard, Vallee, Moté, commisseret ho zri, serjant polis hag ar paveourien gant pigellou, piou hag horziou houarn a so gant ar c'hommisser kenta etal dor cleuz couent ar Relijiuset. Ann Tad gardian a zisclær, dezho oll e couezfint oll dindan ann escumunugen mar fell dezho mond hirroc'h, heb lavaret hetra eus ar poaniou a hell coueza varnezho hervos al lezen.

Eun heur kentoc'h, Troquier en devoa clasket miret ne vije bet douget ar setans-ze en he enep : « Me voar avoalc'h, me voar avoalc'h » en devoa hen respontet ous ann Tad gardian, pa felle da heman lenn dezhan he acta clemm. Mæs ann Tad n'en devoa græt van evid he glevout, kenderc'hel en devoa græt o lenn hag ar c'hommisser en devoa renket chilou.

Er veich-man, Troquier ne gredas ket lavaret nag eur goms. Gant loc'hiou houarn eo e ier en taul-man d'ann nor ; ne glasker nag he dibotailla, nag he divarc'ha. Hogen, egis ne helle ket al loc'hiou pega, eul lampon iaouanc ne seblantè ket cahout c'hoas ann oad a ugent bloas; a dostaas gant eur voc'hal. En eun taul cont, ann nor a so dispennet ha lakeat a damou. Gouscoude ne heller ket tremen c'hoas. Ann *torrerien* a vell neuze dirazho eur bardell savet gant treustou bras spontus ha tintet mad, ha difennet gant daouzec den calonec, difennourien ann Tadou. Aman e renker c'hoas pega er pigell, er voc'hal hag en horz.

— Ne ket dudius beza aman, a lavar d'ar mareze ar c'hommisser kenta, egis m'en deffe c'hoant ober goab.

Ann Tad gardian a respont dichec outhan, evid discuez dezhan pegen dizere eo he gomsou.

Da greisteis nemet pemp eo taulet ar bardell en traon, hag ar gommisseret a antren neuze e liorzic ar porzier evid chasseal ac'hano difennourien ann Tadou, en em denn aleze en eur grial : Beva ar Gabusinet ! Prisonia a rer eun neubeut anezho; ann autrounez André Brun, E. Guicheteau. Herri Angot, Francis Boullaire ha Lois des Dorrides a so stlenjet didruez beteg en ti-scol ar ru Zu eleac'h ma teu d'ho digemer eus ho guella ar re genta oa bet prisoniet, pa oa bet chasseet ar bobl dious ar pors kenta.

Er c'heit-se, petra a c'hoarveze er gouent ?

A veac'h ma eo bet guelet ann archerien o tont, ma eo bet commanset ar c'hloc'h o soun evid gervel mignonet ann Tadou. Lod anezho n'ho deus ket allet en em gavout abars ma oa bet kelc'het ar gouent gant ar polis, hag ar soudardet a hell c'hoas antreal dre guinojennou græt a bell so er jardin vras. Eno en em gav ann autrou Chancerelle, ann autrou Lallié, bet Depute, ann autrou Sebileau, ann autrou Jules Levesque, ann autrou Le Boucher, bet procureur ar Republic, hag en deus roet he ziscarg d'ann 30 a viz Even. Ann autrounez-ze a dalveze da gals deomp evid beilla var mogeriou ar jardin, en eur lavaret deomp petra c'hoarveze er meaz, hag hon deus bet dre ho sicour keleier fresc ha boued da zribi.

(Eur pennad all eur veich all). A.

Bulletin de l'Association financière de France.

De toutes parts les félicitations affluent à l'*Association financière de France* pour l'initiative du *Panorama de N.-D. de Fourvière* (Lyon). Tout le monde s'accorde à proclamer l'excellence morale et religieuse de l'œuvre qui tend à glorifier le culte de la Sainte-Vierge. Ce seul point de vue suffirait à faire arriver les adhésions en foule.

En outre, et si nous insistons sur ce point plus que nous ne voudrions, c'est parce que l'épargne catholique a été exploitée dans ces derniers temps et a reçu des blessures dont elle doit se relever. En outre, disons-nous, l'entreprise offre les plus grands avantages matériels. Chacun sait combien de succès obtiennent les Panoramas. Les actions de ces entreprises voient leur valeur *doubler, tripler et décupler* en quelques semaines. Cela s'explique par l'absence de frais. Or, quel est le Panorama mieux situé que celui de Fourvière qui est à la fois au centre d'une grande cité et au cœur d'un grand pèlerinage.

L'Association financière à Paris, 1, rue Grange-Batelière, qui a combattu depuis si lontemps le bon combat dans *trente semaines religieuses* et dans *deux cents journaux* n'a jamais eu l'occasion de s'affirmer avec autant d'éclat.

Les dispositions du marché témoignent d'une faiblesse due à l'indécision que causent les événements égyptiens. Le 3 0/0 fait 84.17, l'amortissable 82.17 et le 5 0/0 114.27.

Les obligations du Crédit foncier en ce moment en cours d'émission à 480 fr. donnent un revenu de plus de 4 0/0. Les bonnes valeurs ne produisent plus un intérêt aussi élevé. On sait que les fonds provenant des obligations foncières sont employés par le Crédit foncier en prêts hypothécaires.

Nous avons d'excellentes nouvelles de l'émission que fait la maison médicale Encausse et Canésie, autorisée par l'administration supérieure, de 12,000 actions de 250 francs sur les 24,000 formant le capital social. Comme nous l'avons déjà dit, outre l'intérêt de 5 0/0, les bénéfices sont évalués à 25 0/0. On peut se procurer la brochure explicative et les renseignements, au siège social, 57, rue Rochechouart, à Paris.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE

SOCIÉTÉ ANONYME

Au Capital de : 1,200,000 francs

PARIS, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, 1.

Achat et vente de Titres cotés et non cotés sans aucune Commission. — Courtage officiel des Agents de Change. — Paiement de Coupons. — Commission : 10 cent. par 100 francs. — Versements, Echange de titres, Transferts, Conversion, Libérations de Titres. — Souscription aux Emissions sans aucune Commission. — Avances sur titres.

Renseignements gratuits sur toutes les valeurs. (Joindre un timbre pour la réponse).

UNION INTERNATIONALE ARTISTIQUE

58, rue Bonaparte, Paris

STATUES RELIGIEUSES de toutes dimensions ; modèles nouveaux, d'un sentiment très-religieux et très-artistique.

Très-beaux **CHEMINS DE CROIX** ; nombreux personnages en relief.

Envoi de photographies. — Prix modérés.

A. PARENTY, *Directeur.*

SOUSCRIPTION PUBLIQUE

A

MILLE ACTIONS DE 500 FRANCS

DE LA SOCIÉTÉ ANONYME DU

PANORAMA DE N.-D. DE FOURVIÈRE

Capital : 750,000 francs

Divisé en 1,500 actions de 500 francs

Versement : 125 francs en souscrivant. — Le surplus sera appelé par le Conseil d'administration. — Les délais les plus larges seront accordés aux souscripteurs pour les versements ultérieurs.

CES ACTIONS SONT DONC ÉMISES AU PAIR

(*Sans Primes ni Majoration*)

Les souscripteurs ont la faculté d'opérer en une seule fois le versement de 500 francs par titre.

Mode de paiement. — Le souscripteur peut envoyer le montant de la souscription par lettres chargées, par mandats-poste, en titres à vendre, en coupons à encaisser (à son choix).

Président : M. LÉON INNOCENT, ancien notaire (Président de l'Association financière de France (Union des annonces de la presse catholique).

Directeur artistique : M. P. CARRIER-BELLEUSE, Directeur artistique du Panorama de N.-D. de Lourdes.

La Souscription est ouverte dès à présent

A L'ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE

1, rue Grange-Batelière, à Paris.

Notice sur le Panorama de N.-D. de Fourvière.

Point de vue religieux, — Les Panoramas religieux ne peuvent que contribuer au développement de l'esprit catholique. M. Henri Lassère félicitait chaleureusement M. P. Carrier-Belleuse (qui a déjà pris la direction du Panorama de Lourdes et qui a bien voulu diriger celui de N.-D. de Fourvière de donner « à la piété de N.-D. de Lourdes une nouvelle popularité. »

Point de vue financier. — Les Panoramas sont les plus belles affaires connues.

En voici quelques exemples bien divers et bien concluants :

1° Dès le lendemain de la constitution de la Société les actions du Panorama de N.-D. de Lourdes valaient couramment de 160 à 170 francs. Elles iront beaucoup plus loin.

2° L'action de 500 fr. du Panorama des Champs-Elysées a donné un dividende de 750 pour 1881. Depuis 10 ans elle a donné un revenu de 145 0/0 par an et les réserves accumulées représentent 1,000 francs par action.

3° Du 28 février 1881 au 31 décembre 1881 le Panorama de Berlin a donné un bénéfice réel de 311,583 francs.

4° Les Panoramas de St-Pétersbourg et Moscou ont fait une recette moyenne de 1698 francs par jour depuis leur ouverture jusqu'au 31 mars.

Dans ces conditions il est permis de considérer que le Panorama de Fourvière-Lyon réalisera une recette de 270,000 francs, ce qui laisserait tous prélèvement opérés *100 francs* distribuables par action de *500 francs*. Ce chiffre ne ferait-il pas ressortir la valeur de l'action à 1,500 francs au minimum.

L'œuvre de Fourvière-Lyon aura le privilège exceptionnel d'être à la fois au centre d'une des plus importantes cités et au cœur d'un des plus grands pélérinages du monde. Près de *deux millions* de visiteurs s'y rendent chaque année.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

FEIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset bivizikên an oll scridou da laknat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 8 a viz Gouere 1882.

Mar fell deoc'h gouzout, annerien ker, d'ober netra avad e laca hon Deputeet ho speret hag ho kalon en amzer hirio, ne vezo ket dies din rei dezh ho coulenn. En eur ger, e hellin respont dezh : Netra !!! da vihana netra a vad. Na vezit ket souezet evit-se, rag c'hui voar ervad, penaus neoun fall n'int ket evit ober traou mad. Gouscoudic, a leverfot marteze din, hon Deputeet a labour dassoc'h eget galionerien ; var hon deus clevet lavaret eo red dezho cheinch roched diou teir gueich kemdez kement a c'huezont o labourat. Guir a-walc'h e ve marteze : mes, gouzout mad a rit, neus fors pe seurt labour, labour fall couls ha labour vad, a so tenn bras da ober. Hogen, me ne lavaran ket deoc'h ne ra ket hon Deputeet labour fall, ar c'hontrol eo a so guir ; labour fall eo a reont beteg coll ho speret mad.

Setu aze, breman n'eus ken beac'h var ho speret nemet o clasc gouzout penaus e hellint dont a benn da farda eur gouel caër d'ar 14 eus ar miz-man, deis gouel ar Republic. Penaus ne savfe ket beac'h var ho lassennou, pa glaskont ober traou kên diæs, memes ken *impossubl* hag ann dra-ze ? Kendra e vez æssoc'h lacaat eur gefniden da veza kên caër, ken skedus, ken splamm hag eur stereden pe eur verelaouen, ken lugernus hag eun heol eget lacaat eur gouel evel gouel ar Republic, gouel ar goad hag ar vuntrerez, gouel ann dismegans hag al lazeres da veza ken caër ha da blijout kement hag eur gouel a ilis, eur gouel a Relijion. Dispignou bras meurbet a vezo great ; arc'hant a fillonou a vezo devet e poultr, e ebatou a bep seurt diricojou dreist oll ; eun devez corfata a vezo ann deiz-se evit ar Republicanet ; hag aoun bras a so da gaout na ve roget meur a jileten, ha collet meur a benn, kement a vezo debret hag evet. Mes setu a baës ann dispignou-se oll : c'hui ha me ; da lavaret eo, ar bobl, ar re a vezo lezet da sellet ha da ober cof moan ; eürus c'hoas ma ne ve ket poet ar scourje deomp evit hon lacaat da zansal evit enori ann dorfeteurien ho deus lazet difennouren ar Roue santel Loïs XVI, da genver ann deiz-se, ha c'huezet tan-goall ann dispac'heres-vras pe ar Revolution vras er bloaves 1789, en eur gemer dre ners ar prison bras hanvet *Bastill*, a beleac'h e leschont da vale kement goall dorfetour a oa ennhan.

Abars farda eur gouel caer eus eun deis ken scrijus ar sonj anezhan, eo red mad c'houezi ha labourat stard ; mes biken ne helfer lavaret e ve kement-se labour vad.

Ma ! eus ann oll labourou fall ho deus great hon Deputeet epad ar miz diveza hag abaoue m'eo deut as miz-man, ar c'hos tamm labour-ze eo ann hini a ra neubeuta droug deomp, rag goude tout, guelloc'h eo coll eur ialc'had argant eget coll hon ene, pe eneou hor bugale. Hogen, ann oll lezennou all bet douget gant hon Deputeet a so bet savet expres-mad evit noazout d'ar Relijion ha da vuez ann eneou. Da genta eo bet gourc'hemennet e vije hiviziken taulet Doue er meaz ar scoliou ; mui a groasiou nag a imachou en ties-scol ; mui a leoriou catekis, a historiou santel ; difenn da goms a Relijion, a Zoue, nag a netra evelse, ebars scoliou ar Gouarnamant. Ar vugale a renc beza savet evel bleizi, abars ma vint Republicanet mad. Gant aoun e ve comzet dezho a Zoue pe a Relijion en eun doare benag, pe gant ho c'herent, pe ebars e scoliou libr renet gant tud a Relijion, ar Gouarnamant a lavar eo dalc'het ar gerent da gass ho bugale d'he scoliou, hag e vezo sarret ann oll scoliou all ma ne blijont ket dezhan.

D'ann eil, hon Deputeet a fell dezho e ve torret lezen Doue var benn ann dimiziou. N'eus ezom ebet a Zoue evit dimizi, nag evit beva e stad ar briedelez evel ar... Republicanet ; pep hini a gemero he vad e leac'h ma her c'havo, pe ma plijo ganthan, ar Gouarnamant en em garg da entent eus ar vugale, mar ve, ha d'ho sevel e doujans lezennou ar sclavet.

D'ann drede, ez eus bet discleriet, penaus n'eus ezom ebet a Zoue en ties Lesvarn. Lammet e vezo eta ar c'hroaziou eus a euc'h penn ar varnerien ; ha pa deuio unan benag da renta testeni, da sevel e zorn evit toui e lavaro ar viriones, ha netra ken, ann den-ze na hello mui toui dre ann hano a Zoue ; mes dre he enor hag he goustians a vir Republi-

can. Ia da, m'hen argas, eun dra gaër c'hoas eget enor ha coustians muntrerien, laëron ha canfartet all evel ar Franmassonet hag ar Republicanet. Kement-se n'eo ket avoalc'h ; ne vezo ket a aotre da sevel mui ilisou. Abalamour da ze, aun ilis caër a oar o sevel d'ar Galon-Zacr a Jesus var lein menez ar verzerien (Montmartre) a vezo discaret dre urs hon Deputeet : ma vez ken dizoue hor Senatourien hag ar re-man. — Doue ra viro !

Mes na achufenn ket ma rancfen niveri deoc'h ann oll lezennou fall, ann oll labourou divalo ho deus great hon Deputeet. Er c'hontrol, pa glascan eun dra vad benag great gantho evit difenn mad ha guir ar vro, ne gavan nemet azenneres, pe netra : paour keas Frans, beb dale e vezi lazet ha dispennet gant da vugale dizacr ha dizoue, mar n'he zeu ann Oll-C'halloudec d'ober ouzit eur sell a druez ! X.

Bennos hon Tad Santel ar Pab vsr Belerinet Santez Anna Vened.

Evel m'em eus lavaret deoc'h, oll Eskibien Breis-Izel ho deus, a bell so, roet ho grad-vad hag ho bennosiou d'ar pelerinaich a ra ar vro a bez e Santes Anna Vened da genver ann deis varc'hoas, 9 a viz Gouere. Hogen, grad vad ha bennosiou oll Eskibien Breis-Izel ho deus douget frouez vad ha puill, rag hon Tad Santel ar Pab, Leon XIII he unan, a so plijet ganthan rei ive d'ar Belerinet santel a ielo varc'hoas da Santes-Anna, he c'hrad vad hag he vennosiou ar puilla.

Setu aman al lizer scrivet, a bers hon Tad Santel, gant He Huelded ann autrou Cardinal vikelbras, d'ann 21 a viz Even, d'ann autrou a so e penn ann unvaniez etre ar gatholiket e kear ann *Oriant*.

« Autrou,

« Roet em eus anaoudegez d'hon Tad Santel ar Pab eus al lizer ho peus scrivet din, d'ann 12 eus ar miz-man e hano ann dud vad a so er Vreuriez hanvet *Unvaniez etre ar Gatoliket* a Vreis-Izel.

« Hon Tad Santel a so plijet ganthan rei deomp pers eul al levenez vras a ro al lizer-ze d'he galon dre ar c'helou caër a zigassit dezhan. Alia ha pedi stard a ra ar guir gristenien vad ha catholic-se da genderc'hel en mennosiou santel, ha va c'harga a ra da rei dezho oll eus he bers eur *venedicsion apostolic* evitho hebken.

« Digemerit mad, autrou, gant ann testeni eus va brassa istim, ar mennosiou mad a ran a greis calon evit ma plijo gant Doue ann oll vadelezou snuilla varnhoc'h oll he vennosiou santel ar puilla.

« Rôm, e ti ar Vikelet, 21 a Even 1882.

« R. Cardinal-Vikel. »

Bennosiou bras hon Tad eus ann douar a gouez eta puill var benn ar belerinet santel, he vugale, daoulinet ehars treid Mamm-goz Jesus, en he ilisveur a Santes Anna Vened ; heb mar ebet eta, hon Tad a so en Env, ann Tad a oll vadeles a silaouo ho teden hag a scuillo puilloc'h c'hoas he vennosiou var bro garet Breis-Izel, evit ma chommo ar Feis bepred griziennet stard ha doun e calonou he bugale :

Oh ! ia, bepred
Vo lavaret :
« Ar Vreizadet
« So Catoliket ?
« Bepret e Breis
« Vo tud a Feiz
Keit ha ma straco tarsiou diroll ar mor
Eneb ar reier soun zav en dro d'ann Arvor.

X.

Divarbenn afferiou ann Ejypt.

Al lazeres scrijus a so bet great eus ann Europeanet a oa e kear *Alexandrie* e bro ann Ejypt d'ann 11 eus ar miz tremenet, a roe sclear avoalc'h da velet, penaus ann Arabet ho devoa cassoni bras eus ar gristenien hag eus ann Europeanet a oa en ho zoues, ha dreist oll mall bras d'en em zisoben outho. Hirio, herves ar c'helou digasset d'ar 25 a viz Even d'eur gazeten c'hallec, hanvet *Le Temps*, eo anat mad ive, penaus ar vuntrerez-se a so bet great a zevri-beo ; pell a oa edo ann Arabet o clasc ann tu, o sonjal a zoare da ober ann taul. Eun den hanvet *Neddim*, e penn eur gazeten hanvet *Taif*, hag a so moullet er gear-veur hanvet *Caire*, eo en deus c'huezet ann tan eus ann dispac'heres enn den all, hanvet *Mousso-Akad*, a so eat d'eus *Caire*, d'ann 14, da vintin, evit skei ann taul kenta. Ann dra-se a so bet great evit rei ann tu da eun den, hanvet *Arabi*, mestr bras ann armeou ha mignon a galon da Impalaër ann Turket, d'en em ziscues evel difennour ann urs-vad ha dasprener frankis tud ar vro. Hag evelse e roe taul ar maro d'ar broïou eus ann Europ ho devoa, evel Bro-Zaos ha Bro-C'hall, kemeret bro ann Ejypt dindan ho scoazell. Rag, evel ma na helle ket ar broiou-se derc'hel ann urs vad hag ar peoc'h da ren en Ejypt, ha ma oa red, evit-se, caout scoazell soudardet ar gouarner Turc, ar bobl eus ar vro-ze ho deus sonjet e oa talvoudussoc'h dezho en em zisober eus ann Europeanet, hag en em lacaat dindan scoazell ho c'henvrois galloudec, soudarded Impalaër ann *Turkii*.

Setu aze eta, penaus ema ar stal en Ejypt. Ann Ejypsianet a gav talvoudus bras evitho en em zisober eus ann Europeanet, hag en em lacaat dindan scoazell ann Turket. Mes da Vro-C'hall n'eo ket talvoudus tamm ebet, na da Vro-Zaos kenneubeut guelet bro ann Ejypt ous en em ziframma a dre ho daouarn, evit en em deurel etre divreac'h bro ann Turkii.

Rag eur veich ma e devezo Bro-C'hall collet he gallout var bro ann Ejypt, ne zaleo ket da vele

ann Tunisii, bro ann Aljerii ha kement tam douar he deus en Afric, o vont a dre he daouarn, pez a ve eur c'holl spontus evithi.

Petra ra Freycinet, Ministr carget da zioualt hor miriou hag hor mad en afferiou a ziaveaz bro, petra ra evit miret na zeufe ar Frans d'ober eur seurt oll ? Netra, pe conls lavaret netra, evel ma lavaren deoc'h, ez zizun tremenet.

Deut eo bet abenn, evit lavaret guir, — ! dre'n bec d'ar respet a zouger da Vro-Zaos ha dreistoll d'ann talvoudegez e cav e kement-se ar rouanteleziou all eus ann Europ, — deut eo bet abenn da zigori, e kear Constantinopl, eur seurt Stadou peleac'h ar pennou-bras eus broiou galloudussa eun Europ en em gav unanet evit divis divar benn pez a so da ober evit ma hello ann Europeanet neva diencrez e bro ann Ejypt.

D'ar Guener, 23 a Even, eo bet digoret ar Stadou. Mes pe seurt talvoudeges a denno ar Frans eus ann divizou etre tud ar Stadou ? Hini ebet, sel bras so, siouas ! Hag e guirionez, abaoue ma'z eus savet dispac'h divar benn bro ann Ejypt, Bro-Zaos, eleac'h ober ann disterra esman eus emgleo Bro-C'hall, he deus clasket bepret en em zisober eus kement he stage c'hoas eus hor bro ; kerri kement a helle, a dost pe a bell, kemer ann hano a emgleo etre ann diou vro. Ministret Bro-Zaos n'int ket eat adre hor c'hein evit lavaret deomp pe seurt istim ho deus evit Ministret Republic Bro-C'hall.

Eus eur c'hostez all, ar pez a ra caout aoun ne denfemp talvoudeges ebet eus ar pez a vezo great er Stadou, eo guelet ann oll rouanteleziou eus ann Europ ous en em glevet, ous en em vodenna endro d'ar prins de Bismarck evit herpel a grenn na denfe Bro-Zaos ha Bro-C'hall da reiza ho unan ann afferiou e bro ann Ejypt. Aze eo ema ann dalc'h, dreist oll, hag ar scoulm diæssa eus ar gudenn. Rag henes eo. heb mar ebet, ar brassa, ar goassa damm-hent nevez ho deus kemeret cundu rouanteleziou ann Europ e kenver rouanteleziou Bro ar Sao-Heol. Bismarck, goude beza flastret Bro-C'hall dindan he dreid, en deus he stlapet a gostez, ha goudeze en deus reizet, evel ma troe en he benn, conls lavaret oll afferiou ann Europ gant broïou ar Sao-Heol. Hirio, Bro-C'hall, gueichall ken galloudus e bro ar Sao-Heol abaoue meur a gant vloas a zo, en em gav lezet varlerc'h ann oll broiou all eus ann Europ.

Ha guelet a ra hor Republicanet-ru kement-se ? Nher c'hredan ket. Gouscoude eo poent divezat dezho digori ho daoulagat, mar d'int cousket, pe trena lunedou, mar d'eo berr ho zell.

Rag, lavaret a rer penaus Bro-Zaos na varc'hato ket, herves var be du e kerso ann traou en Ejypt, evit trei kein da Vro-C'hall. He brassa mad a glasso dreist pep tra, mes evit he brassa mad hebken, rag evit he c'haout ne varc'hato ket evit ober goassa ma hello da Vro-C'hall. Seul-vuioc'h a vall a ziscuezo ar Saozonet evit difenn ho guiriou hag ho madou ; seul-vuioc'h a vall ho devezo d'en em zisober eus ar Fransizien.

Setu aze e pe seurt toull fall eo bet taulet Bro-C'hall gant ar Gambetta lagad guer ; ne ket Freycinet na cos Republican ru all ebet eo a hello hon tenna cuit, nag hor savetei.

Troomp eta hor sell varzu ann Envou, eleac'h ema ann Hini a so silvidigez ar Rouanteleziou. Ac'hano e teuio deomp ar scoazel hag ar silvidigez!

X.

Pegen bras carantez ho deus ar Republicanet évit ar Relijion hag ann dud a lis.

Scriva rer d'eus *Riberac* d'eur gazeten c'hallec hanvet *Courrier de la Dordogne* :

« D'ar 15 a viz Even, e oa *Adorasion* e kear Riberac. D'ann abardaez, e fin ar gousperou, epad ma oa ann Tad prezeger o coms d'ar bobl eus ar guir Bassion en deus hor Zalver Jesus-Crist da c'houzanv er Sacramant adorabl eus he garantez, a bers ann dud dizoue ha fallacr, abers ar blasfemou hudur, ar viltansou euzus eus ann dud difeis, menr a c'huitelladen skiltrus a deuas da dregarn dre ann ilis, hag a droublas ar peoc'h a rene etoues ann dud fidel.

« Eun hubot a botr, eur bugel naontec vloas, pe eun azen gornec, en eur ger, eur scolaër eus tiscol dizoue ar Gouarnamant, na gave ket guelloc'h mod da ziscuez d'ann oll pegen difeis ha pegen dizacr e oa, eget en eur c'huitellat evel eun aër-viber ; kercouls vije bet dezhan en em lacaat da ober hin-han, hin-han evel eun azen bras ma'z oa.

« Ker eo bet coustet dezhan he c'huitelladen, rag eur belec iaouanc, beo ar goad en he voaziet, o evessaat eus cundu hon lakipod, en deus crennet dezhan brao hag e doare he c'huitell. Eur scoarnad ha ne oa'ket brein, e deus troc'het he c'huitell d'hon anjorn.

« Hon hubot a zeas kerkent er meas eus ann ilis en eur scrabat he scoarn tanet, en eur grosmolat etre he zent :

« Hag heb mar ebet o toui
Mes divezat, n'en taper mui ! »

Mear Republican parres *Beaucaire*, en deus great n'eus ket pell, discar diou groas a oa ebars er vorc'h ; ar bobl a gare cals mont da bedi ehars treid ar c'hroaziou-se, abalamour ma oant eus ann neubeut croaziou beniget chommet heb beza bet discaret en amzer ar Revolution pe ann dispac'heres vras e Frans, breman so tost cant vloas.

Setu aman ann digareou fall en deus cavet ar Republican-ru se evit lacaat discar ann diou groasse ; da genta, abalamour ma oant re goz, ha ma hellent en eur goueza dreizho ho unan pe dre eur

barr goall-amzer, flastra ann dud a dremenje tost dezho, pe a iaje da bedi en ho c'hichen ; d'ann eil abalamour ma e oant ho diou var douar boutin ar barres.

Hogen, ar c'hroaziou-se, evit dezho beza coz, ne oant ket prest da goueza, na da flastra ann dud a dremenje dre ho c'hichen ; memes ann dud a dremenje, evel ar Mear, heb tenna ho zoc d'ho saludi. Rag ma vijent bet ken prest-se da goueza, ne vije ket bet red caout na pic, na pigell, na iennou houarn, na loc'hiou, na kement a venvijiri a vez red da gaout, evel pa ziscarer pe zismantrer ann traou guella ha starta savet.

N'em eus ezom ebet da lavaret deoc'h pegement a anken, pegen bras ran-galon, ha pegen bras counnar a so savet etoues ann oll gristenien vad eus ar barres-se, pa ho deus guelet ober ann torfet sacrilaich-se.

Souezet maro int bet chommet o sonjal penaus ann diou groas-se a oa bet espernet gant ar Judazet eus ar Revolusion vras, n'int ket bet espernet gant eur Mear Republican eus hon amzer ; goassoc'h Judazet hon eus eta affer hirio ! Oh ! ia, peadra.

Cristenien vad parres *Beaucaire* ho deus douget clemm eus ar Mear dirag ar Prefet, ho dever ho deus great ; mes fazia bras a reont ma sonj dezho e vezo græt ann disterra esman eus ho c'hlemmou Gambetta en deus lavaret pell so : « Ann Ilis katolic eo brassa enebour ar Republic ! » Hag evit en em zisober eus ann enebour bras-se, mevelien fallacr ar Republic a dlee ober eus ho oll galloud evit mac'ha var ar gristenien gatholic, evit ober poan dezho ; evelse hebken a hell eur Republicanru dont abenn da blijout d'hor mistri ha da gaout huelloc'h cargou.

Radicalet parres Roquevaire (Departamant Bouches-du-Rhône), ho devoa tennet ti-scol ar barres digant ar Seurezet eus urs *Sant-Joseph-de-Cluny*. Ar re-man a zigoras prest goude eur scol-libr, e peleac'h e tigemerent trivec'h ha tri-ugent eus ann dec scolaërezet ha pevar-ugent ho devoa araug. Daouzec eta hebken a oa eat d'ar scol da di ar vestres-scol nevez digasset d'ar barres a bers ar Gouarnamant.

Evit en em venji eus ar goab a goueze a bep tu var ho c'hein, ar Radicalet a ra gervel dirag ar justis ar Seurez Juliana, superiorez scol ar Seurezet, Setu aman pegen bras torfet he devoa great ar Superiorez-se :

Eat eo bet da ober eur retret d'ar gouent-vamm; chommet eo bet eur pemzec devez benag er gouent se, hag epad ann amzer-se ar scol a oa renet gant diou Seurez hebken. Var zigare m'he devoa ar Superiores lezet ar scol gant diou Seurez da ren, heb beza eno he unan, ar Radicalet ho devoa aoun, na vije bet discaret ar Republic, pe couezet en he foull, ar pez a so eun torfet heb he bar. Red mad oa clasc lacaat condaoni ar Superiores ; anez, Lucifer-goz, mestr ar Republicanet-ru ne vije ket bet contant.

Barnerien Les-Varn kear *Marseille* ho deus lavaret oa *guenn-can* ar Superiores. Ar Radicaleti oa droug-ru ennho abalamour n'ho deus ket lavaret e oa *du-pod*. Dic'halvet ho deus ar Superiores dirag barnerien Les-varn *Aix*. Ma ! ar re-man ive ho deus lavaret a oa *guenn-can* ar Seurez, ha *du-pod* ar Republicanet a glaske affer outhi. Ar Radicalet a flearie gant ar vez !... m'ho tesco da glasc lacaat ar re all ken fall, ken sot, ken flearius ha c'hui, lern-besc a so ac'hanoc'h !

Difenn, abers mevelien ar Republic, d'ober actou a drugarez.

Tamall e faoz a so unan eus caëra oberou ar Republicanet ; mes ann oberou caer ne vent ket atau curunet ; heb dale e vezint, ia pa vezo torret ann oll varnerien a gar al lealdet, ha lakeat mevelien diot eus ar Republic-ru da varn en ho leac'h.

Ann doctor *Mikalowitz*, midisin en eur barres hanvet *Parçay* (departamant Maine-et-Loire), a damallas ann autrou Mercier, person er barres-se, da verza louzeier d'ann dud ; ar pez a so difennet d'ann oll nemet d'ann apothikerien.

Setu ann autrou person dic'halvet d'ar 15 a viz Maë dirag Les varn kear *Baugé*.

Epad ar varn, e oa discuezet sclear penaus ar midisin, ann tamaller teod fall, petra benag ma oa paët gant tud ar barres evit mont da velet ar beorien clanv, ho leze a grenn a gostes ; na ie biscoas d'ho guelet , ha ne roe sicour ebet dezho. Hogen, ar pez a damalle ann teod fall-ze d'ann autrou person, eo beza prenet louzou hag ho roet d'ar beorien clanv a felle d'ar midisin lezel da vervel heb sicour. M'en devoa ann autrou person eta, roet louzou d'ann dud clanv, d'ar beorien eo en devoa ho roet, hag abalamour ma oa red mad dezhan ho rei pa'z eo guir ar midisin, carget a ze, ne felle ket dezhan rei.

Eur veich ma oa displeget mad ann affer, tud ar les-varn a zougas, d'ann 22 a viz Maë, eur varnedigez hag a lavare oa didamall caër ann autrou Person.

Mes ar varnediges-se ne blije tamm ebet d'ar Republicanet ; penaus ? caout ann hardizieges da lavaret eo *guenn* eur belec, pa ez eo *du !*..... oh ! tra, tra... hag hor Radicalet da zougen ann affer dirag les-varn kear *Anjers*. En dro-man, evit guellaat dezho, ha deski dezho penaus ne z'int ket atau fur, tud les-varn *Anjers* ho deus staget ar vortes-coz eus lost liviten-hir ar medisin teod-fall, ha discleriet a vouez huel d'ann oll, ha gant fors meuleudi, penaus ann autrou Mercier, person *Parçay*, a so eun den a galon leun a vadelez hag a garantez e kenver he nessa, eleac'h ar midisin

ne d'eus ken carantez nemet evit he ialc'h.

Unan eus ar brassa torfejou tamallet gant ar midisin d'ann autrou person a oa « da veza roet d'eur « vaouez toc'hor ha ban (pe diners), eur pacadic « poultr houarn evit crenvaat ar goad, ha da heul « al louzou-ze, eun aluzen en arc'hant evit prena « peadra da ober souben ar c'hic-bevin.

Doue beniget, nag euzussa torfet ! kement-se oa gouest da deurel ar Republic hag he mevelien e gouelet puns ann Ifern. Abalamour da ze ive, Procuror ar Republic en deus, gant mall bras, torret ar varnidigez a lavare oa didamall ann autrou person, ha dic'halvet anezhan dirag les-varn Anjers. Eno eo bet torret he fri d'ar procuror, ha staget ar vates-coz eus liviten ar midisin.

Ma ! ma ! gouscoude ar Radicalet n'ho deus nemet *gignon*, ia, kenneubeut ; n'hellont ket miret en taul-ma c'hoas eus ar veleien da rei sicour ha scoazel d'ar beorien ha d'ar re emzivad ; marteze e vezint eurussoc'h eur veich all ; arabad eo dezho fall-galoni ! rag pa ho devezo miret eus ar re all da ober oberou a drugarez hag a garantez, ne vezo nemetho evit ober ann oberou-ze ; hag ann oberou-ze, mar vent fidel d'ho ober, ho c'hasso marteze d'ann Env ; ia, pa ho graïnt gant eur galon neat a bep pec'het, memes a bec'het ar *Goarizi*.

X.

Louzou hag a bare eus clenvet ar gounnar.

Ann autrou *Denis-Dumont*, doctor-midisin, *mestr mezec* (chirurgien) a hospital *Caen*, en deus roet danevel d'ar mistri-medisinet a Baris, eus eur gavaden vurzudus en deus great n'eus ket pell :

« D'ar Meurs, 23 a viz Maë 1882, e teujer da hospital Caen da c'houlenn eur *jumezeten* pe *hivizen houarn* da lacaat d'eun den clanv gant ar gounnar, a oa bet d'ann deis araug harpet e parres *Feugeurolles*, diou leo anter d'eus kear Caen. Ann den clanv a oa digasset d'ann hospital vardro pemp heur eus ann abardaez, ha lakeat etoues an dud ho deus gouliou da louzaoui, abalamour d'ar gouliou bras a oa en he zaouarn. Ar *mezeien* pe tud carget da louzaoui ar gouliou, a oa eta o evessaat outhan.

« Ann den-ze, oajet a 38 bloas, messaër eus he vicher, a oa, d'ar 16 a viz Ebrel, o vont da vorc'h *Feugeurolles*, pa zigouezas dezhan, vardro c'huec'h heur eus ann abardaëz, beza taget, en he al-dorn cleis hag en he zorn, gant eur c'hi ha ne anaveze ket da biou na deus peleac'h e oa ; al loen fall na ziscrogas, ken ma en devoa ann den he anter-grouget en eur voasca var he c'houzoug gant he zorn deou.

« Antronos hebken, ho messaër pe dioualler loenet, a glevas penaus ar memes ki en devoa taget er memes deves eur vaouez e kichen gar *Feugeurolles*, hag eur verc'h vihan eus ar vorc'h memes, hag ouspen eur potr iaouanc eus eur barres tre e kichen ; herves ma lavare ann dud, ar c'hi-ze a oa clanv gant ar gounnar. D'ar Merc'her da noz, da lavaret eo ouspen peder heur var'n-ugent goude ma oa bet taget, hon den a voelc'has gouliou he vreac'h hag he zorn gant dour crenv evit devi ar binim ; eur veich dre ann amzer en em serviche eus ann *dour crenv*-ze evit louzaoui treid he zenved pa vijent clanv. Abenn eun neubeut deziou goude, ar gouli eus he vreac'h hag eus he zorn a oa dizec'het hag evel pareat.

« Kenderc'hel a reas evelse da gaout eur iec'hed parfet, heb gouzout e vije bet direizet netra ebet er c'hreis anezhan, da vihana beteg neuze, pa zigouezas dezhan clevet lavaret penaus, d'ann 20 a viz Maë, d'ann noz, ar vaouez a oa bet taget er memes deis hag hen, oa couezet clanv gant ar gounnar d'ann 19, ha maro p'ann 20. Ar c'helouse eus ar vaoues maro gant clenvet ar gounnar, hen strafuillas meurbet, ha d'ann noz eus ann 21 d'ann 22 a viz Maë, terzien ar gounnar en em laca d'ober he reuz ; sec'hed-ru e teu d'ann den ; d'eus ar mintin, ar mercou eus clenvet ar gounnar en em ziscues voassoc'h-voas ; beac'h ha beac'h en deus o lonca memes beradennou dour, ken serret eo he c'houzoug dre ar stenn a deu var he nervennou ; ar c'haouajou counnar en em ziscues dre ar c'hoant hen deus ar c'hlanvour da grogi gant he zent e kement a so en dro dezhan ; couls en dud hag en traou all. Ar barrou counnar a zeu da veza stancoc'h-stanc beteg ar mare ma'z eo bet casset ar paour keas clanvour d'ann hospital. Epad ann amzer-ze, ez eo tenval ann dremm anezhan, evel eun den encrezet, fall-galonet ; caër a so, n'heller ket ober dezhan caout ann distera fizians da veza pareat, memes e hospital *Caen*, e peleac'h ez eus midisinet ken desket. Na lavarimp ket deoc'h aman ar mercou iskis eus ar c'hlenvet, mercou ha ne vent guelet nemet pa vezer gant clenvet ar gounnar ; avoalc'h e vezo deomp lavaret penaus ann den-ze, ractal ma'z eo bet digouezet en hospital, a so bet louzaouet en eun doare spisial ; ar pep brassa eus al louzou a so bet roet dezhan en eur *strinca dindan ar c'hroc'hen* eul louzou hanvet *Pilocarpine*. Al louzou-se a so bet roet evit hen derc'hel dalc'h-mad da c'houezi, hag ive evit hen lacaat da c'hlaouri. Er memes amzer ez eus bet roet dezhan evit ann intraillou, louzeier all hanvet *chloral*, *bromure de potassium*, ha *sirop de codéine*. Dre ann ners eus al louzeier-ze ar gaouajou counnar a vije buhan torret ho ners, ha d'ann 30 a viz Maë, ar c'hlanvour keas a so bet discleriet pare evit mad gant ar vidisinet.

« O velet eur pare ken burzudus, — rag ann den-man eo ar c'henta a so bet pareat eus clenvet ar gounnar. — ar mistri-midisinet ho deus great ober eun enclasc mad divarbenn clenved ann den-ze. Ann autrou *Denis-Dumont*, doctor-midisin, a

so bet carget d'ober ann enclasc-se. Setu aman ar pez a so da veza amzavet evel traou sur hag heb arvar : 1ª penaus eo *sur* ar memes ki clanv eo en deus taget d'ar 16 a viz Ebrel ar pevar den hanvet huelloc'h ; 2et penaus eo *sur* eo maro ar vaouez X... gant clenvet ar gounnar, d'ann 20 a viz Maë, da lavaret eo, 34 devez goude ma'z eo bet taget.

« E berr gomzou, a lavar en eur achui ann autrou doctor Deni-Dumont, peb tra eus ar pez a so bet anavezet ha guelet sclear a ziscues splamm, hag heb ann disterra arvar na marteze, eo gant clenvet ar gounnar e oa clanv ann den a so bet louzaouet ha pareat e Hospital *Caen*. N'eus manket nemet eur merc evit lacaat ann testeni da veza re sclear ; *Ann den ne deo ket maro*, ar pez a so bet c'hoarvezet bep veich beteg hen. »

Evit ann doctor-medisin en deus louzaouet ann den clanv gant ar gounnar, al louzou hanvet *Pilocarpine* eo en deus pareat ar c'hlanvour.

Ra blijo gant Doue e ve cavet erfin ar guir louzou a bare eus eur c'hlenvet ken spontus.

X.

Ar scoliou evit netra.

Jules Ferry, Ministr ann descadures, pe Mestr-bras ar scoliou dre vro Frans, en deus divizet en deis all dirag *Commission ar Budjet* (rumm dud carget da reiza dispignou ar vro), eus ann dispignou a vezo red ober er bloas a zeu muioc'h eget custum, dre ann abec ma vezo da suja d'al lezen a c'hourc'hemen e ve ann oll scoliou *evit netra*. Vardro *trivec'h million muioc'h a zispign* a so red ober evit caout scoliou *evit netra*.

Herves ar pez en deus displeget ar Ministr Ferry dirag ar Gommission, ann arc'hant-se a dlee beza rannet evelhen :

Evit sevel scoliou nevez ha cargou mistri-scol.....	3.000.000 lur.
Evit renevezi ar scoliou coz....	4.000.000
Evit ar scoliou merc'het er parresiou a 400 pe 5,000 den...	2.400.000
Evit ar scoliou da furmi mistri-scol.....	1.200.000
Evit dispignou munud all.....	6.000.000
Kement-se a ro *tost da vad* dispign muioc'h.	16.600.000 lur.

Guelit breman pegen marc'hat mad eo ar scoliou *evit netra*.

Piou a baëo ann dispignou-ze, nemet ar bobl ? Piou a renco c'huezi, dibri bára seac'h, labourat noz deis evit paëa ar millionou muioc'h-se a gargou, nemet ar bobl ? ha c'hoas n'hen devezo ket a aotre d'en em glemm, na da c'houlenn ma vezo desket ar vugale hervez Doue evel ma fell dezhan.

Canomp oll breman eta :
Oh ! nag eaz ez eo beva !
'Vit Intron vad ar Republic
Trivec'h million so netraic.

X.

Eur c'hreunenn ed

lezet epad dec vloas da deurel had, heb coll hini ebet eus ar greun a hell dougen bep bloas. Ped boezellad ed a rofe ?

Lacomp e vez hadet peb bloas, epad dec vloas dioustu, ann had a zougfe eur c'hreunen ed, heb lezel greunen ebet da vont da goll ; eüs eur c'hostez all lacomp e tougfe atau peb greunen ar memes niver a bennou ed, ha pep penn ed, ar memes niver had ; a benn ann decvet bloavez, ha cavet e vé frankis avoalc'h var douar ar bed-man evit hada ar greun a ve dastumet ? Ne ve ket !... na var bouez cals.

Guelit kentoc'h, hag heuliet mad ar c'hontchou a so aman varlerc'h :

Gouzout mad a rer, penaus eur c'hreunen ed, hadet en douar mad, eun daou pe dri meutad donder, a ro, ann eil dre eben, 11 penn-ed; pep penn ed a zoug, d'ann neubeuta, 20 greunen, hag evelse eur c'hreunen ed en eur bloas a roio 11 gueich 20 greunen pe 220 ; hogen, 20,710 greunen a so red da gaout evit caout eul litrad pe ar gantvet lodenn eus eur gastellad. Ar gastellad a so ann anter-voezellad pe hectolitrad. En eun hectolitrad pe anter-voezellad pe gastellad, e vezo eta 100 gueich 20,710 greunen ; ar pez a ra 2,071,000.

Eur c'hreunen ed eta evit ar c'henta bloaves a zougo 220 greunen ;

Evit ann eil bloavez, 220 gueich 220 greunen pe 48,400 greunen ;

Evit ann drede bloaves, ann 48,400 greunen a zougo 48,400 gueich muioc'h pe 10,648,000 greunen, ar pez a ro 5 hectolitrad 1 litrad ha 8,590 greunen ouspen.

Evit ar pevare bloaves. ann 10,648,000 greunen a zougo 10,648,000 gueich muioc'h, pe 2,342 million 560,000 greunen, ar pez a so 1,131 hectolitrad 1 litrad ha 5,190 greunen ouspen.

Evit ar pempet bloaves, ann 2,342,560,000 greunen a zougo 515,363,200,000 greunen, ar pez a ro 248,847 hectolitrad, 5 litrad ha 2,750 greunen ouspen ;

Evit ar c'huec'hvet bloaves, ar 515,363,200,000 greunen a zougo 113,379,904,000,000 greunen, ar pez a ro 48.913,039 hectolitrad, 11 litrad ha 3,190 greunen ouspen.

Evit ar seisvet bloavez, ann 113,379,904,000,000 greunen a zougo 14,943,578,880,000,000 greunen, ar pez a ro 7,216,600,135 hectolitrad, 20 litrad hag 800 greunen ouspen.

Evit ann eisved bloaves, ar 14,943,578,880,000,000 greunen a zougo 3,287,587,350,600,000,000 greunen, ar pez a ro 1,587,439,570,546 hectolitrad, 11 litrad ha 6,190 greunen ouspen.

Evit ann navet bloaves, ann 3,287,587,350,600,000,000 greunen a zougo 723,269,217,790,000,000,

000 greunen, ar pez a ro 349,236,705,837,759 hectolitrad, 53 litrad, 13,370 greunen ouspen ;

Erfin, evit ann decvet bloaves, ar 723,269,217,000,000,000,000 greunen a zougo 159,119,229,914,000,000,000,000 greunen, ar pez a ro 77,314,934,038,032,366 hectolitrad, ha 14,000 greunen ouspen.

Breman, mar lacomp eo red caout da viana eun *hetar*, pe daou zerves arad douar mad, evit gallout dastum 20 hectolitrad greun, — pemp boezellad ed eo, a sonj din, cont eun dervez arad, — a benn eun eisved bloaves e ve red caout pemp gueich anter muioc'h a zouar eget ne'z eus er bed oll, evit gallout dastum ann eost a ve da gutuill divar had eur c'hreunen. Benn ann navet bloaves e ve red 4,304 gueich muioc'h a zouar eget ne'z eus dre ar bed oll, ha c'hoas ne ve ket frankis aleis evit-se.

Evit ann decvet bloaves, 288,094 muioc'h a zouar eget ne'z eus dre ar bed oll, na ve ket peadra evit rei ann niver eus ann anter-voezelladou ed a ve da zastum d'eus had eur c'hreunen. Rag a benn ann decved bloaves e vé red caout douar avoalc'h evit rei 38,657,467,381,516,483 boezellad.

X.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadureziou ann 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

Kerkent ha ma oe guelet ar c'hommisser kenta e oe roet urs da beur-achui ar bardell a oa bet savet var ann diri e tu ar goalorn eus ar gouent. En eun taul dorn e oe lakeat ann diveza treustou eu ho flass hag e oe berniet en diri a zuliou keuneut staget etrezho gant neud orjal. Ann autrounez Pire Baranjer hag he zaou vicherour, Porquier, Perrin, Jules Polo, Leon Polo, etc, etc, ne teu sonj dezho da ziscuiza nemet pa ve achu ar pez labourze ar prima ma hellont. Etre unec heur eo achu al labour, ha ne heller mui tremen dre ann diri. Ann Tadou hag ho zestou, closet en astaich kenta ne hellont mui cass kelou ebet nemet dre ar prenescher gant ann 90 difennour ar bardell so bet savet er c'hlaustr ha gant ho mignonet a so er jardin.

Ebars er prenescher, eus ar penn eus ann ti a zo var ar ru ar Roc'h-huel ha var liors ar porzier Roc'h a beleac'h ec'h heller guelet ar pez a c'hoarvez er jardin-ze, hag e pors ann diaveas ez eus eun ugent den benag oc'h evessaat ous ar pez a c'hoarvez. Ann autrounez-se a ro deomp kelou eus ar gommisseret o tont, d'eus pors ann diaveaz goloet, d'eus ann dud prisoniet, d'eus dor ar gouent draillet, etc. Etretant, e teu beteg ennomp dre ar jardin eun tamic lizer, var behini e lennomp ec'h en em ganer da vad, var hent Roazon, hag e tenner ho bizier digant ar re eus hor mignonet a chasseer d'eus pors ann diaveaz. Da lavaret eo, ne fell ket da sclissen ar Prefet ec'h alfent en em zifenn e nep fæson dious tauliou al lamponet hag ar ganailles a so bet dastumet ha paët mad evid enebi outho, hag ouzomp ive Cabusinet epad ann deves-se. Etro *unec heur hanter*, var goulenn ann Tad Norbert, ann Tad cure a zastum ar Relijiuset hag ho zestou e cambr Sant-Roch, so bet græt eur chapel ennhi, hag ive en alez vras hag hir a gass d'ar gambr-ze. Prenescher ann astaich kenta a sco var pors ann diabars eus ar c'hlaustr a so digor, hag ar 80 den en em gav eno a gouez ragtal var benn ho daoulin. Ann Tad Alphons a so o vont da rei benediction ar Sacramant d'ann difennourien ann Tadou a so c'hoas en traou hag ive d'ann testou. Cana a rer neuze ann *O salutaris*, goulenn a rer sicour Sant Frances hon Tad, Sant Anton, patron ar chapel hag ar gouent, goudeze ann *Tantum ergò* egis custum, hag evid achui, al *Laudate*. Moueziou ar re oa e pors ann diabars e liors ar porzier hag er jardin vras, en em unanas gant re ar gristenien en em gave en astaich kenta, hag ar bobl o clevout ar c'hanticou-ze anavezet mad gant ann oll cristenien, ho c'hane ive a galon vad e creis ar ru Roc'h-huel. Ann oll a lenve, hag hon deus ive clevet, penaus en diaveaz eus ar gouent ez eus bet guelet beradou daelou o redec var baroiou guen ann archerien. Hag epad ma tave ann oll evid reseo ar benedicsion e clevemp ann tauliou boc'hal hag ann horzou houarn o coueza didruez var ar bardel a oa bet savet da zifenn dor ar gouent guirion.

Heb gouzout cals dare deomp e teue sonj d'eus ar mare ma renke beza græt lidou ar Relijion er c'haoiou dindan er gear a Rom er penn kenta eus ann Ilis, hag e lavaremp : Ar gristenien genta a dlie santout en ho c'halonou eun dra benag, henvel ous ar pez a so en hor re-ni, ha velent ho enebourien o tont dezho er c'haoiou e sonj ho c'hass dirag tribunalou ann impalaëret.

Calonou ann oll a so tenereat pa veler ann Tadcure o treuzi rencou ann dud daoulinet hag o tiscuez dre brenestr eur gambric all ar Sacramant santel d'ar iaouankis-ze ker buezec, hag a rea kement a drous n'eus ket c'hoas pell so, hag a so breman var benn he daoulin hag o lenva ! Nan, biken, keit ha ma vezin beo, ne hellin disonjal ar pez am eus guelet en deves-se.

Gonde ma oe achu cana al *Laudate*, ann Tadcure a drugareca difennourien ar gouent, mæs lavaret a ra dezho ive : Diouallit mad d'en em ziscuez ker rust ha ker garo evel hon enebourien, penaus ec'h alfemp-ni tamall dezho ar pez a rafemp hon unan ?

Hogen, ehanet e oa ar c'hloc'h da soun, torret e oa bet ar gorden. Ann autrounez Guerin, ha Germain, ann daou vicherour-ze hon deus dija hanvet deoc'h, a dremenas dre ar sacreteuri evid pignat var ann doen, ha ne ehanjont d'ober beac'h d'ar c'hloc'h nemet da bemp heur eus ann abardaez.

(Eur pennad all eur veich all).

A.

Bulletin de l'Association fina de France.

La mauvaise position des spéculateurs engagés sur les valeurs égyptiennes a influencé défavorablement tout le marché. Les dernières impressions sont pourtant meilleures et tout finira par s'arranger.

C'est quand on voit de pareilles crises ébranler même les Rentes qu'on saisit nettement l'avantage de placements, comme le *Panorama de N.-D. de Fourvière*. De ce côté, sont des gages moraux et matériels contre lesquels rien ne prévaudra.

Les lecteurs des semaines religieuses doivent tous avoir au moins une action du *Panorama de N.-D. de Fourvière*. Ils s'en féliciteront. Qu'ils méditent sur le côté moral et le caractère élevé de l'entreprise, ou qu'ils pèsent les sécurités et les avantages d'un autre ordre, la solution leur apparaitra la même, et ils auront soin de souscrire le plus qu'ils pourront. « *Celui qui sème récoltera.* »

Les actionnaires de l'*Ouest-Algérien* (garantie de l'Etat) sont invités à toucher un coupon de 12 fr. 40 par action. L'Association financière de France, 1, rue Grange-Batelière, encaisse gratuitement les coupons. Nous avons sans cesse dirigé nos lecteurs des 40 semaines religieuses vers ce placement de premier ordre.

L'Association financière encaisse également la répartition de 100 francs par obligation *Bourges à Gien*.

Des demandes nombreuses parviennent à l'Association pour les *Parts de fondateurs du Panorama de N.-D. de Lourdes*. Le stock s'épuise et nous engageons vivement nos lecteurs à prendre au prix minime de 40 fr. Ce titre est au porteur et entièrement libéré; il paraît devoir rapporter environ 8 francs, De plus, chacun aura la satisfaction morale d'avoir participé à une œuvre magnifique et hautement patronnée.

Nous renouvelons à l'épargne le conseil que nous avons vingt fois donné et dont se sont applaudi ceux qui l'ont suivi. — N'achetez aucune valeur, ne souscrivez à rien sans prendre l'avis de l'Association financière. C'est un guide sûr, un ami dévoué dont la mission a été rendue nécessaire par les désastres de ces derniers temps.

Le marché est un peu plus ferme, mais les transactions sur les Rentes restent calmes. Le 3 0/0 fait 80,87, l'amortissable 84 et le 5 0/0 114,47.

Il est à remarquer que les obligations émises par le Crédit foncier n'ont pas subi de variations, malgré les mouvements de réaction qui se sont produits cette année sur la plupart des valeurs. Les obligations foncières et communales des emprunts 1879 se sont maintenues entre 436 et 438 francs.

Nous avons d'excellentes nouvelles de l'émission que fait la maison médicale Encausse et Canésie, autorisée par l'administration supérieure, de 12,000 actions de 250 francs sur les 24,000 formant le capital social. Comme nous l'avons déjà dit, outre l'intérêt de 5 0/0, les bénéfices sont évalués à 25 0/0. On peut se procurer la brochure explicative et les renseignements, au siège social, 57, rue Rochechouart, à Paris.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

UNION INTERNATIONALE ARTISTIQUE

58, rue Bonaparte, Paris

STATUES RELIGIEUSES de toutes dimensions ; modèles nouveaux, d'un sentiment très-religieux et très-artistique.

Très-beaux **CHEMINS DE CROIX ;** nombreux personnages en relief.

Envoi de photographies. — Prix modérés.

A. PARENTY, *Directeur*.

ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE

SOCIÉTÉ ANONYME

Au Capital de : 1,200,000 francs

PARIS, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, 1.

Achat et vente de Titres cotés et non cotés sans aucune Commission. — Courtage officiel des Agents de Change. — Paiement de Coupons. — Commission : 10 cent. par 100 francs. — Versements, Echange de titres, Transferts, Conversion, Libérations de Titres. — Souscription aux Emissions sans aucune Commission. — Avances sur titres.

Renseignements gratuits sur toutes les valeurs. (Joindre un timbre pour la réponse).

LE PAPIER PRÉSERVATEUR

protège d'une façon certaine les fourrures, vêtements, tapisseries, couvertures, etc., contre les vers, mites et tous insectes. Le rouleau de 10m sur 1m de largeur est envoyé *franco* contre 5 fr. 35 en mandat ou timbres-poste adressés à M. HENRY, (American Exchange), dans la cour, 35, Boulevard des Capucines, Paris.

2—3

GUÉRISON

CERTAINE ET PROMPTE

De l'Asthme, bronchite, catarrhe, rhume, oppression, insomnie, toux nerveuse, névralgie, par l'**Amadou** et l'**Elixir anti-Asthmatiques** PATRIGEON, pharmacien à Evreux.

Dix années de succès. Traitement peu couteux.

Dépôt à Quimper, chez M. MORPAIN et les bonnes Pharmacies. — Prix de la boîte : 4 francs. — De la 1/2 boîte : 2 fr. 50 . — Flacon élixir : 3 francs. — Envoi par la poste.

IMPORTATION ANGLAISE D'ENGRAIS CHIMIQUES Fondée en 1840

PHOSPHO-GUANO ANGLAIS

ENGRAIS AZOTÉ

de **"THE LONDON MANURE COMPANY"** de Londres

La plus riche en Acide phosphorique Produit immédiatement soluble, contenant 8/5 à 40 pour 100 de phosphate dont 28 pour 100 solubles dans l'eau, 6 à 7 pour 100 solubles dans le citrate d'ammoniaque et environ 5 pour 100 insolubles, titrés 2 1/2 à 4 pour 100.

N. B.—*Tous nos superphosphates sont vendus au degré d'Acide phosphorique solubles dans l'eau.*

GUANO DU PÉROU DISSOUS ET SUPERPHOSPHATES de toutes RICHESSE.

MARCHISIO & GALLOT, 26, rue Cadet, PARIS

CONSIGNATAIRES POUR LA FRANCE

Vente sur garantie d'analyse des stations agronomiques.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ.

Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }

Ar rest euz ar Franz : 7 lur.

Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll bacamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 15 a viz Gouere 1882.

Ar Vreiziadet
o pedi chars treid Santes-Anna
d'ann 9 a viz Gouere 1882.

Oh ! nag a vad ! lennerien ker. nag a zudi a ro d'ar galon ar beden great gant eun niver bras meurbet a vreudeur unanet ! Eur skeuden, eun tanve eo eus dudiou ar Barados ! Hag e guirionez, neuze eo ema Jesus-Christ en hon touez ; neuze eo ema Doue ganeomp ; hogen, eleac'h ma ema Jesus, eleac'h ma ema Doue, eno eo ema ive ar guir heur-vad, ar guir levenes, ar guir dudi, ar Barados. Meur a veich, a dra sur, va c'henvreudeur ker a vro garet Breis-Izel, meur a veich oc'h eus tanveat ann eurusdet-se, santet ho calonou ho tridal gant ar joa, o virvi, o teuzi gant ann ners eus ann tân-flamm a garantes Doue. epad m'en em gavec'h unanet a villierou o pedi ehars treid intron Varia-Rumengol, Santes-Anna-ar-Palud, Intron-Varia-Lourd, Santes-Anna-Vened. Neuze ive ho peus bet lavaret, evel gueichall Sant Per var gern Menez-Thabor : *Bonum est nos hic esse*, oh ! na mad, na dudius eo deomp beza aman ! Hag ho peden a save nerzus ha calonec, douget var diouaskel aour ann elez mad, pe var flammou-tân ar garantes, beteg trôn ann autrou Doue a beleac'h e tiskenne, puill ha stanc, ar grassou hag ar bennosiou santel var ho pennou stouet d'ann douar. Ma ! va breudeur muia caret, setu aze eur skeuden dister eus ar pez a so digouezet, Dissul diveza, e Santes-Anna Vened ! Na c'houlennit ket diganen, me ho ped, displega guelloc'h dirazoc'h ann daolenn, ar skeudenn eus peden eur bobl unanet. Kement-se e ve dreist va galloud. Calon ann den er bed-man a hell tanva dudiou ann Env ; mes he deod na hell ket ho lavaret ; comsou ann douar n'hellont ket rei freaz da c'houzout petra eo e guiriones traou ann Env.

Var dro deg heur en em gavas ann oll Belerinet en dro da Ilis-veur Santes-Anna-Vened. Niverus bras meurbet a-oant, ugent mil pe ouspen, ha gouscoude e oa didrous ann oll ; ann oll ne reent nemet eur galon, hag ar galon-ze a bede ; a bede heb galloud cavout eur goms gouest da rei da glevet he feden, a bede a galon hebken, evel ma ped eun ene beuzet er guel a Zoue. Daelou a geunz hag a c'hlac'har a rede mesc ha mesc gant daelou a levenez hag a eur-vad. Bro gatholic Breis-Izel a vouele doureg he fec'hejou araug goulenn gant doujans, mes gant Feiz ha fizians crenv meurbed, truez ha pardon evit Bro-C'hall hor Mamm-bro.

Goude beza bet, dre ar sicour galloudus a Santes-Anna, ann eur, vad d'en em unani er gommunion santel, gant ann Tad a oll-c'hrassou, a oll vadelezou, a oll-c'halloud ; goude beza bet digant calon-Sacr Jesus ar poc a bardon, a zigemer vad hag a garantes heb muzul ; goude ma oa distennet eun tammic al liamm a garantez se a zalc'he ho c'homzou liammet, evel comsou eur mab stardet var boull-calon he dad, ar Belerinet santel a savas oll hag a unan, ho moueziou evit cana meuleudiou patrones ha scoazell c'halloudus Breis-Izel : Santes-Anna ! Pedit evidomp.

Var dro unnec heur, ar procession a guiteaz ann Ilis-veur, dec gueich re vihan evit digemer ann oll Belerinet. Mont a rejer, en eur gana litaniou Santes-Anna, beteg ann Diri-Santel (Scala Sancta) a so savet e traon ar parc hanvet *parc ar spern* e peleac'h eo bet cavet imach miraculus Santes-Anna. Er parc-se a hell mont eun ugent mil den benag. Mad ! ma vije bet bodennet ann oll belerinet ennhan, a dra sur ne vije ket bet plass dezho oll ! A c'hoas da vintin, darn eus ar Belerinet a oa eat cuit goude ann oferenn nav heur.

Ann oferen evit ar Belerinet a so bet lavaret var lein ann Diri-Santel, tro unnec heur anter, Oferen simbl eo a oa. Ann autrou'n Escop a Vened a oa e penn ann oll lidou. Ann autrou'n Escop Hultz, rener ann *Institut catholique* a Baris, en deus prezeget eus ar c'haëra var ar beden, ar galloud eus ar beden hag ann doare da lacaat ar beden da veza oll c'halloudus. Discuezet en deus ha roet freaz da entent d'ann oll pegen bras torfet e ro ar Judazet, ar Franmassonet a so eus hor gouarn, en eur zont da glasc miret eus hor bugale da zeski pedi, da zeski en em izelaat evit amzav ho ezomou, amzav ann autrou Doue evit ho mestr, ho roue, ho

Doue hag ho Zad. Lavaret en deus, hag en discuezet freaz, penaus, ma'z eo bet a viscoas eun dever d'ann den pedi Doue, ann dever-se hirio a so evit pep cristen mad hag evit ann oll, eun dever c'hoas strissoc'h en hon amzer eget biscoas. Ha pedi, ne ket hebken en ho part hon unan ; mes en em unani muia ma hellomp da bedi, rag peden ar c'halonou unanet eo a seblant hirio hebken caout ners avoalc'h evit sevel beteg Doue hag hen dougen da bardoni hor pec'hejou, ha pec'hejou hor bro.

Goude ar brezegen, ann ugent mil pelerin ho deus great ho acta a Feis en eur gana ar *Gredo*. Oh ! na caëra taul lagad, na tra dudiussa evit ar galon ! Pa oa ann ugent mil mouez o cana ar c'homsou-man eus ar *Gredo* : *Qui, propter nos homines, et propter nostram salutem, descendit de cœlis*..... Ar beleg a save a zioc'h pennou stouet ann dud fidel ann hosti sacret : diskennet oa hor Salver Jesus-Christ, eün d'ar pred ma canemp ar c'homzou-se, eus hueldet ann Env etre daouarn ar belec ! Biscoas ne oa clevet cana ar c'homsou-ze gant kement a galon ha kement a zevotion.

Goude ann oferen, ann autrou'n Escop a Vened en deus roet ar venedicsion vras a bers hon Tad Santel ar Pab Leon XIII, d'ann oll Belerinet bodennet er parc, er ruiou, er plasennou, var ann hentchou tro-var-dro. A bep tu ne velec'h nemet tud, stard-ha-stard ann eil eus egile, oll stouet dindan dorn ho Zad savet d'ho binniga.

Prest goude ann oferen-ze, Pelerinet escopti Naonet, eun daou vil benag anezho, ho deus kimmiadet eus Santes-Anna ; ho c'halon a oa glac'haret da guitaat ho Mamm vad, mes gouscoude leun a fizians, a levenes, da veza bet silaouet ganthi. Lezel a rejont ho banniel caër e prof da ilis Santes-Anna, evel Pelerinet Roazon, evel Pelerinet kear *Lorient*. Baniel ar Vreuriez goazet hanvet *Breuriez ann unvaniez etre ar Gatoliket*, eus kear *Lorient*, eo a dreac'he ann oll vanielou caër all. Var ar seis ru eus ann diarogenn e oa scrivet e lizerennou alaouret : « Ra n'hon devezo oll nemet eur galon. » Ar pez a sinifi, a tle ann oll Gatholiket, ann oll gristenien vad, en em unani dre al liam eus ar garantez, beva, labourat, pedi evel breudeur, evel bugale d'ar memes Doue ha d'ar memes mamm santel ann Ilis catholic. Oh ! ia, en em stardomp ann eil eus egile, en em unanomp, en em garomp evel breudeur ; bugale omp d'ar memes Tad ; ar memes Barados a dleomp da c'hounid ; ar memes enebourien hon deus da drec'hi. Hogen, ann unvanies ar vrassa a so ezom evit-se ; en unvaniez eo ema hon ners, ma'z eo ann unvaniez-se simantet dre liammou galloudus carantes Doue. Pedomp bepred a unan gant hor breudeur, hag hor peden a savo ken nerzus beteg ann autrou Doue, ken galloudus var he galon ma en devezo sur truez ouzomp. Doue ne c'houlenn ket guelloc'h eget hor guelet oc'h ober beac'h d'he vadeles. Dor ann Env, emezhan, a c'houlenn e ve great beac'h dezhi, araug ma zigor. Goulennomp eta ha goulennomp bepred, en em unanomp evit pedi hag hon devezo a dra sur hor goulenn.

Setu ar pez ho deus great ar Belerinet e Santes-Anna Vened. Beac'h ho deus great da Galon-Sacr Jezus, dre ar sicour a Santes-Anna hor Mamm hag hor Patronez. Pedet hon deus, ha pedet stard, ha pedet a galon, evit ma chommo bepred griziennet doun en hor c'halonou hag e calonou hor bugale ar Feiz cristen a zigor d'ann den dor ar Barados.

Tenn bras en deus cavet ar bobl-se a Belerinet santel en em zispartia ann eil eus egile ; mes laouen oa gouscoude ho c'halon, rag fizians bras ho devoa e oa bet clevet ho feden ; hag en eur gimmiadi eus Santes-Anna, n'ho deus ket lavaret kenavezo evit atau, mes kenavezo en dizro, er c'henta guel, ama ehars treid hor Patrones, pe en Envou ehars he zrôn. Ha, divar beg he zour huel, Santes-Anna, goude he Mab-bihan Jezus, he deus roet deomp he benedicsion, scuillet varnomp he bennosiou, en eur lavaret : « Chommit bepred u-
« nanet evelse ; unanet er beden, el labour, en
« emgann eneb hoc'h enebourien, er garantez e-
« trezhoc'h, hag eun deis a c'houlaouo evidoc'h
« heb dale ma en em gavot oll unanet da virviken
« en eurusdet heb he far eus Rouantelez va Mab-
« bihan Jezus. » Evelse bezet great ! ! ! X.

Ilis ar Galon-Sacr a Jezus hag ar Republicanet.

Antronos ar brezel spontus a zismantras hor bro garet ; antronos ann emgann scrijus a lacaas ar Frans var dreuz daou viz eus he bez ; antronos ma dremenas dre hon touez ar voalenn a gastis a justis Doue counnaret, hor Mamm-bro geas, bresset, flastret dindan treid enebourien meurbet criz, carget gant Doue d'he c'hastiza, a savas he daoulagad leun a zaëlou a binijen hag a vir geuns etrezec ann Doue madelezus na c'houlenn morse maro ar pec'her.

He daëlou a geuns, he rann-galon, he fedennou leun a Feis, a fizians hag a zoujans, a gavas digemer vad eur veich c'hoas dirag Lesvarn justis Roue bras ann oll Rouanteleziou. Cavet he devoa ann tu da zistana counnar he barner, da dorri ners he justis, da deneraat he galon ; en em strinket he devoa e gouelet Calon-Sacr Jezus. Hag etre divreac'h hor Zalver binniget, var boull he Galon-Sacr leun tenn a garantez heb muzul, Bro-C'hall a gavas ar pardon ; ar varnidigez a varo na gouezas ket er veich-man c'hoas eus muzellou ar Barner Oll-C'halloudec.

Leun dreist bar a anaoudegez vad evit ken bras madeles, Bro-C'hall a bez en em vouestlas, en em roas oll d'ar Galon-Sacr a Jezus. Destamanti a reas

ioustu sevel e creis ar Gear-benn, e Paris, var lein Menez ar Verzerien (Montmartre), eun Ilis-veur eus ar re gaëra hag a dlie lavaret d'ann oll dud eus ar bed oll, penaus mar d'eo Bro-C'hall *Rouanteles Mari*, ez eo ivè hiviziken *Rouantelez Galon-Sacr Jezus*.

A veac'h ma oa great al le da sevel ann Ilis santel-ze, m'en em lakejer gant mall bras da ober ar pez a oa promettet. A bep tu, a bep corn a Frans, ann aluzennou, ann arc'hant a goueze a villionou etre daouarn ann dud carget da gass da benn ar mennos santel kement caret gant bugale kristen *Merc'h-Ena* ann Ilis catholic.

D'ar 16 a viz Even 1875, ann autrou Arc'hescop Baris, a vinnigas ar mean kenta, ar mean diazez eus ann ilis nevez savet e hano hor Mamm-bro keunziet ha glac'haret, mes ive, ha dreist pep tra, leun a anaoudegez-vad e kenver he Zalver.

Abaoue, en despet d'ann oll barrou goal-amzer a zo tremenet dreist hor penn, hag ho deus great deomp meur a veieh scrija gant spont, glac'har ha counnar, dizec'ha var hon treid couls lavaret, gant encres he ran-galon ; en despet d'ar brezel direis a ro d'ann dud vad, d'ar Relijion ha de zoue mevelien dizacr ann Æraouan ; en despet da gementse oll, al labourou ho deus kendalc'het da vont endro da vad var ann ilis nevez-se ; evit vardro u-
« gent million pe ouspen a labour a so bet great di-
« a, ha labour eus ar guella hag eus ar c'haëra ; ar
« peb diessa a so great ; benn eun neubeut bloave-
« iou e vije bet peur-c'hreat ann ilis caer-se, hag a
« dlie beza difennoures, silvidigez hor Mamm-bro da
« virviken.

Mes, siouas ! — penaus hen lavaret heb crena gant encres ha ran-galon ? — hor Republicanet fall, enebourien touet d'ar Relijion ha da Zoue, mevelien guerzet corf hag ene da Satan, hor Republicanet, judazet ma'z int, ho deus lavaret eo red discar ann ilis-se, pe miret d'he feur-ober. « Bro-C'hall, emezho, n'eo mui da Zoue ; n'hon
« deus ezom ebet mui a ilizou : eun dismegans,
« eur viltans eo evit ar vro, eur vro Republican,
« caout ezom a sicour, a scoazel Doue ! ha goude
« tout, emezho, scoazel Doue evidomp-ni n'eo ne-
« tra, rag evidomp-ni n'eus Doue ebet. Credi so
« c'hoas eun Doue ? ia da ! kement-se so mad e-
« vit ar grac'hed coz, d'ober spont d'ar vugali-
« gou !... »

Gambetta hag he gensortet a lavar eta eo eun *dismegans* evit ar Republic sevel eun ilis d'ar Galon-Sacr a Jesus e creis kear vras Paris ; eun *dismegans* evit ar vro en em lacaat dindan scoazel Salver ar bed ; eun *dismegans* evit ar vro amzav ez eus eun Doue ; ha setu perag, ma chomm c'hoas eun neubeudic ar Republicanet da ren e Frans, n'eo ket hebken ilis ar Galon-Sacr eo a vezo discaret, mes ann oll ilizou eus ar vro.

Deut int, couls lavaret, a benn da deuler Doue e meaz eùs ar scoliou, er meaz eus ann tiès-lesvarn, er meaz eus ann hospitalion ; ne glasconte mui nemet e deuler er meaz eus ann ilizou, er meaz eus ann ties, e meaz eus ar vro, — ia, pa vezint deut a benn d'en scuba er meaz eus ann oll galonou ! — Oh ! en deis-se, (ha mar kendalc'h ann traou da vont evel ma'z eont, ne vezo ket koz ann dale), en deis-se e vezo great gant Bro-C'hall, scubet e vezo eus renc ar broiou, hag he hano ne vezo lavaret nemet gant eùs ha donjer, ha clévet nemet gant strafuill evel hano eur vro dianaoudeg eur vro vuntrerez, eur vro judazez ! Doue ra viro ! kemeromp c'hoas fizians ; mes pedomp ha greomp pinijen stard !...

X.

Eur barr-arneu du.

Petra c'hoarvez a vras eta ? Pe seurt darvoudou iskis a so o vont da c'hoarvezout, pa'z eo ken tenvel ann dremenvel ? eur barr-arneu du a zav azioc'h hor penn ? ha stracal a raio heb dale, ne ket curun na tan-taran ann Env, mes tarsiou curun ar c'hanoliou, ar veindraillerezed ? Dre ann oll vroiou ez eus stenn bras var bridou ar Gouarnamanchou. Nemet comsou troet ne glever o tont eus ginou ar Vinistret carget eus afferiou bras ar broiou ; eus eur c'hostes all er memes amzer e veler savet beac'h, ia, stard, e peb leac'h, eme ar gazeten c'hallec, hanvet *Ocean*.

En oll berzier-mor emer da vad, ha gant prez vras, o harneza ann oll listri-brezel a so e stad da renta servich. D'ann deis kenta eus ar miz-man, e tigouezas urs d'ann dud a vor a so e pors Brest da harneza ann daou lestr brezel hanvet : *Turenne* ha *Dupetit-Thouars*, da zic'hervel d'ho *fost* ann oll dud a vor ho devoe neubeutoc'h eget 18 miz servich, da ehan da rei *conjeou* da zen, memes ha dreist oll d'ann offiserien. Ar rumm dud a vor a so oc'h ober ho amzer e pors-mor Brest, ho deus casset dija da bors-mor Toulon ar re anezho a oa vak, ha breman e vezo re neubeut a dud evit pourchas pe *ekipa* al listri a vezo red ho armi e Brest memes.

Eus eur c'hostes all, ar soudardet var zouar a rer ive eun enclasc dezho ; ar c'hastilli-brezel a so pourveet a ganoliou, a boultr hag a gement a so red evit brezelli. Her goulen a reomp adarre eta : Petra a so o vont da zigouezout a vras.

Ha brezel vras e ve o vont da sevel etre ann oll vroiou ? Marteze avoalc'h ! rag ar pez a so sur eo ez eus savet prez vras er mare-man var ar Ministret a so e penn ann dud a vor. Urs so bet roet d'ar re-man d'en em gavout prest eus an eil deis d'egile.

Pors-mor kear Lorient en deus bet urs ive da bourchas ha da harneza daou lestr goarnisset, hanvet : *Atalante* ha *La Savoie*, hag eul lestr all bihanoc'h hanvet : *Château-Renaud*. Siouas ! hor Republicanet a lavare, penaus da heul ar Roue e

oa ar brezel o tont, mes da heul brezel ar Republicanet : Maro ar Frans eo a so o tont ! Pehini eo a gavit ar guella, ann talvoudussa ? X.

Doue ebet mui evit ar soudardet.

Araug ma c'hanas eus ar velconi, ar goad hag ar vouillen, ar Republic a so hirio o ren, ann autrou Doue a oa he hano *Doue ann armeou.* Breman eo c'hoas e guiriones *Doue ann armeou* evel ma'z eo a viscoas ; mes ar pez a fell d'ar Franmasounet a so eus hor mac'ha, eo ne ve e mod ebet Doue armeou ar Republic, hag ar pez a so goassoc'h, na c'houzanvont ket e ve memes Doue armeou ar Frans.

Da Zul gouel ar Sacramant, e kear *Perigueux* (departamant Dordogne), eur c'horonel-major (colonel d'état-major), hanvet *de Maumigny*, a gemeras pers e procession ar Sacramant. Epad ma voar o cana ann *tantum ergò* araug ar venediction, soudardet all, ar vuzisianed, hag eur bagad cos Republicanet eus kear a oa o chouhal da heul ar muzic chansoniou vil. Ann autrou coronel de Maumigny a ieas d'ho fedi da devel, da vihana epad ma oa ann autrou'n Eescop o rei benediction ar Sacramant. Ar soudardet hag ar Republicanet fall en em lakeas da chouhal, da zutellat, da hopal voassoc'h-voas, ha da grial a bep seurt viloniou var ann autrou de Maumigny.

Evit discues ho devoa great mad en eur ober ar charivari-ze d'eur c'horonal hag a re he zever a gristen, ar Franmassonet a so e penn ar Gouarnamant ho deus roet meuleudi d'ar Republicanet fallse, ha casset ann autrou de Maumigny eus kear *Perigueux* d'eur c'hos-toull kearic-vihan e creis ar Frans. C'hoant bras ho deus bet d'he dorri grons eus he garg.

Mes ann dra-ze n'eo nemet eun taul-essa. Lenn a reomp er gazeten c'hallec, hanvet l'*Union-Malouine :*

« Eun dra iskis meurbet a so digouezet da Zul gouel ar Sacramant e parres *Pleudihen* (Côtes-du-Nord). Great so bet *proses-verbal* var eun doussen soudardet, *reservistet* eo a oant, abalamour m'ho deus great eun torfet-bras, dirag daoulagad ar Republicanet, en eur vont, guisket gantho ho dillad soudard, da brosession ar Sacramant.

« Pevar eus ar *reservistet*-se a oa oc'h ober goard a enor e kichen ann deaz pe taberlanc ; ar re all a oa da heul, var diou renc a bep tu d'ar pennou bras eus ar barres, eun ugent den all benag assambles gantho, gant fusilli chasseal evit ober ive goard a enor d'ar prosession. »

Mes beteg-hen, ann dra-ze so bet great atau e meur a barres divar ar meaz, pe evit deis ar pardon bras, pe evit deis ar Sacramant. Da genver ar goueliou bras ha caër-ze, ar soudardet iaouanc en em gave er gear d'ann amzer-ze, ar soudardet coz ho devoa dija achu ho amzer soudard, a deue evit ar veich da ober goard a enor d'ar prosessionnou, hag a dra sur, den na sonjas ho zamall evit se ; ann oll ho meule er c'hontrol.

Ma ! dindan Gouarnamant ar Republic, Gouarnamant a *Liberte, Egalite, Fraternite*, ann testeniou a zoujans, a enor hag a garantez, a renter d'ann autrou Doue er Sacramant eus ann Auter, a so eun torfed bras meurbet. *Liberte* pe frankis ez eus d'ober ann droug ; *Egalite* pe kemmeskeres ez eus etre ann dud a ra ar muia iudazeres ; *Fraternite* pe unvaniez-vad a so etre ann dud fall evit goasca var ann dud vad ; mes n'eus netra ebet a-vad evit ann dud a fell dezho beva herves Doue. A dra sur, ar soudardet iaouanc-se eus parres *Pleudihen* a vezo castizet en eun doare spontus ha pe adra goassoc'h eget m'ho dije great goall-bers d'eur beleg pe d'eur relijius benag.

Evel ma velit eta, hor Republicanet a ra goassa ma hellont evit ma ne vezo mui cavet ann disterra skeuden a Feiz nag a Relijion e calonou ar soudardet. Mes eur veich lammet digant ar Soudard ar mean diazes-se eus ann ners-calon, eur veich ma na gred mui nag e Doue, nag e netra, poaniou ha trubuliou ar bed-man a zo re bounner evithann ; flastret eo heb dale dindan he veac'h, n'eus mui a ners avoalc'h evit herzel outho ; ha neuze, petra c'hoarves ? ann den a goll he skiant-vad, a ia d'en em zistruja. Setu ar pez a c'hoarvez stanc-ha-stanc, siouas ! etoues ar soudardet a nevez so.

D'ar 25 a viz Even, eur soudard hanvet Julian Mahé, ginnidic eus ar Vern (e Morbihan), a so bet cevet crouget eus eur vezen avalou e kichen Sant-Malo en eur parc a verouri *Louvre*.

E kear ann *Oriant*, d'ann 21 a viz Even, eur soudard all en deus clasket en em laza en eur ziscarga eun tenn fuzil dindan he chink. He benn hag he vizach a so euzus ho guelet. Douget eo bet d'ann hospital, e peleac'h e rarvo heb dale, ma ne ket maro dija.

Erfin e Kemper, d'ann noz, etre ar 25 hag ar 26, eur soudard iaouanc a 23 bloas, ginnidic eus ar Roc'h-Derrien, a so en em grouget d'eus speurenn prenestr ar sâl e peleac'h e oa bet lakeat e pinijen (salle de police).

Setu aze penaus e teu ann den d'en em zizober eus poaniou scrijus ar vuhez-man, pa n'en deus mui ar fizians da veza dic'haouet er bed all gant Doue. Hogen, eur veich ma na greder mui nag e Doue nag e netra, penaus ve moïen da gaout fizians. Pell so ez eus bet lavaret : Lammit ar gred en e Doue eus calon ann den, hag e rofot outhan ar brassa reuzeudic a heller guelet ; tristoc'h eo he stad var ann douar eget stad al loened gouez.

Hogen, setu e pe stad e fell d'ar Republicanet lacaat hor soudardet da veva. Evelse e teufint buhan a benn da rei taul ar maro da Vro-C'hall.

X.

Seurezet Sant-Vincent-a-Baol hag ar Republic.

Kement den a galon vad hag a speret eün en deus clevet ar pez a so c'hoarvezet er gear-veur eus ann Ejypt hanvet *Caire*, gant ar Seurezet a urs Sant-Vincent-a-Baol, en deus savet he vouez evit rei meuleudi d'ann ners-calon dreist ho deus disquezet ar servicherezet humbl ha santel-se epad ann dispac'heres a so bet er vro-ze. Evel m'ho dlier stard da zilezel ho c'houentchou eus ann Ejypt, pe kentoc'h, ties ar glanvourien emaïnt oc'h entent outho ; pedet hag erbedet da bellaat eus eur vro e peleac'h ez eus riscl bras da velet heb dale laza ha merzeria ar gristenien adarre, ar Seurezet calonec-se ho deus discleriet a grenn penaus ho dever hag ho flass a oa beza e kichen ho zud glanv evit ho louzaoui.

Eur gundu ken calonec a dlefe tenna bennos hag anaoudeges vad ar Republic var benn ar Sæurezet santel-ze.

Mes nan !... ar c'hontrol eo a so guir.

Epad ma ema ar Seurezet ous en em sacrifia evit rei sicour d'ho c'henvrois var douar eur vro estren, eur Ministr eus ar Republic a ra eus he oll ners evit lemmel digantho ar Gouent-Vamm ho deus e kear Paris.

Goassoc'h-choas, ho goall-gass a rer memes e tu all ar bez, rag cuzulerien ann Ti-kear a Baris a deu da lemmel digant ar Seurezet santel-se ar c'hornic douar a oa miret, e pep bered, evit bezia ar re anezho a vije falc'het gant ar maro var ann dachen a enor. Hiviziken e vezint beziet e mesc ann dud difeis hag ann dud dizoue a varv heb croas na belec, da lavaret eo e corn eur parc benag, hanvet *bered laik*... lennit : bered digristen eur Gouarnamant dizoue.

Oh ! na pebes donjer a laca er galon eur Gouarnamant evel ar Republic so hirio !... hag ann dud a so o cazellat ar Gouarnamant eta !... Pouah! flearia reont a zivar ann avel ! X.

Pegen talvoudus eo lemmel ar Seurezed eus ann hospitaliou.

Ar Republicanet na garent ket e vije lezet Seurezet da entent eus ann dud clanv en hospitaliou. « Ar Seurezed, emezho, a dremene ho amzer ho « lavaret ho *chapeled* pe bedennou all, ha ne dau- « lont ket evez er re glanv, ha dreist oll, ne reent « ket a *gonje* d'ar glanvourien da vervel en ho eaz: « dalc'h-mad e vijent o coms dezho a Relijion, a « velec, a govession, etc... » Peadra e oa emzavoc'h, var ho meno, lacaat tud ar bed da zoursial eus ar re glanv ; ar Republicanezet da viana ne vijent ket eat da dorri ho fenn d'ar glanvourien gant ar c'helou a veleien, a govessionou, a Zoue, na netra egis-se.

Setu eta, e meur a hospital bras eus Paris, en despet d'ar c'hlemmou douget abers ar glanvourien hag ar medisinet, potred faro ar Republic ho deus lammet digant ar Seurezet ar garg da entent eus ar re glanv, hag he roet da verc'hed Republicanet.

Ar re glanv ho deus, heb dale, guelet pegen emzao ha talvoudus a oa caout affer eus ar merc'het-man. Calonou ken tener, ken mad a gaver dindan croc'henn eur Republican ! prest int da staga eus pep tra, pe da lacaat pep tra da staga outho. Unan eus ar merc'hed madelezus-se a oa o soursial eus ar re glanv, a oa kemeret en deis all he dorn ganthi er zac'h ; daouarn crog he devoa, hag ann arc'hant a stage outho brao-tre.

O velet avoalc'h penaus eur vaouez paour, digasset en deis araug d'ann hospital, ne dlie ket mont pell da vervel, hor plac'h madelezus a gave dezhi e helle, heb noazout da zen, kemer dillad ar glanvourez evithi. Unan all a gave ann tu da vaga he ziadic tud gant ar ier rostet hag ar boued mad all a vije roet evit ar glanvourien.

Mes n'eus ket pell so c'hoarvezet peadra goassoc'h, a lavar deomp ar gazetennou eus Paris. Er *Salpetriere* (ti evit entent eus ar merc'hed ho deus collet ho skiant vad), eun diodez a so bet poazet e beo ebars er c'hibell *(bain)*. Ar vaouez a oa carget da entent outhi he devoa digoret ar scaven dour bero a dlie tomma dour ar c'hibell, hag a oa eat cuit, en eur zisonjal da sarra ar scaven.

« N'heller ket, eme ar c'hazeten gallec hanvet *Paris-Journal*, n'heller ket lavaret pegen scrijus e oa merzerenti ar baourez keaz diodez-se. Crial, chouhal a re a bouez penn gant ar boan, hag he c'hlemmou, he hirvoudou skiltrus a oa mouget dre ar cholori a ree ar merc'hed sot all a oa er pors dindan prenest ann tikibell.

« Euzus eo sonjal er boan he deus bet da c'houzanv ar baourez keaz-se en eur veza poazet e beo.

« Erfin, pa deuas unan eus ar plac'het all, carget da soursial eus ann hospital, ebars er sal kibell, *(sal ar bain)*, her c'havas beuzet a zour bero ha carget a vouget ; ar baourez keas diodez, hanvet Georges, a oa poazet oll.

« Neuze e stancjer ar scaven dour-bero, ha corf maro ar baourez keas reuzeudic a oa douget d'ar vered. »

E hospital Cochin, eur c'hlanvour all a so maro dre'n abec ma n'eo ket bet great al louzou dezhan en doare merket gant ar medisin. Ar vaouez carget da entent outhan na vouie ket penaus rei al louzou.

Hogen, biscoas epad ma'z eo bet ar Seurezet oc'h entent eus ann dud clanv en hospitaliou, ar seurt goal darvoudou-se na so bet digouezet. Ia ! mes ar Seurezet n'ho devoa ket da entent eus bugale ann ti; labouret a reent evit Doue hag er guel a Zoue, digant pehini he c'hortozent ho dic'haou. Mes ar maleuriou-ma n'int ket cals a dra e kichen ar re a zigouezo pa vezo casset cuit ann oll Seure-

zed a so en hospitaliou, er scoliou, oc'h entent eus ar re glanv var ar meaziou ; hogen, kement-se a c'hoarvezo heb dale. X.

Troïou camm potret ar Gouarnamant.

Lenn a reomp er gazeten c'hallec a Gemperle hanvet ar *Publicateur* :

D'ar Guener, 16 a viz Even, da 8 heur eus ar mintin, e parres Clohars-Carnoët, scol ar barres, renet gant Seurezet santel, anavezet dindan ann hano a *Seurezet ar Mabic Jesus*, a so bet sarret dre urs ann *inspecteur primaire* (den carget da veilla var ar scoliou) ; ann urs-se a oa douget dre abec d'eur gemennadurez eus ar Prefet ; heman a lavare evit he zigare (mes heb beza evesseat e mod ebet a netra, heb beza carget den da evessaat evithan, na medisin ebet da velet ar scol), penaus *ar scol a oa eun ti clanvus, mad da goll iec'het ar vugale*. Setu aze digare ar Prefet.

Hogen, ar vugale a oa er scol gant ar Seurezet e Clohars-Carnoët a so oll iac'h pesc. Ar guir abec en deus lakeat sarra aun ti-scol-se, n'eo ket eta, « abalamour ma'z eo eun ti clanvus » — kement-se n'eo nemet eun digarez fall ; — mes abalamour e oa ezom eus eur c'hoz digarez benag evit lemmel ar scol digant ar Seurezet, hag ober anezhan eun ti-scol dizoue herves calon ar Gouarnamant, evit plijout d'eun neubeudic tud difeis a helfe beza cavet e parres Clohars-Carnoët, mar ve kemeret lunedou, ha clasket piz avoalc'h.

« Ar *Publicateur* a lavar, penaus bugale ar scol eus ar barres-se n'ho deus ken flear da zouja evit ho iec'het, nemet c'huez fall ann tokeier siret, — ann inspecteur Maupin a gar cals ar seurt tokeier-se, — hag al leoriou difeis hag hudur eus ar Republican Paul Bert. Setu aze hag a so gouest da gountami eneou ar vugale ha d'ho laza, rag ann inspecteur leun a aket evit ann droug, a ra displega ar c'hentilli mezus eus al leor-ze d'ar vugale, a ia d'ar scol gant mistri pe mestrezet-scol tud ar bed, e kement scol a so dindan he zalc'h. »

Ann autrou Maupin ne ma ket he unan eus ar voenn dud fall-se, a lavar c'hoas ar memes gazeten. « Lavaret a rer deomp, penaus inspecteur canton Pont'n-Abad en deus great lemmel eus ar scoliou ann *oll leoriou* a bere ar goloiou, pe ar skeudennou a oa ennho, oa merket gant patroum eur groas. — Ar vugale a chomm spontet maro. »

Clevet hon deus lavaret dija eun neubeudic so, penaus ann autrou Matribus, inspecteur Pont'n-Abat, o veza cavet leoriou catekis er scoliou a oa carget da vont da velet, he dije discuezet e oa droug ruz ennhan, ha lavaret en devoa fizians penaus ne gavje mui ar seurt *leoriou divalo* etre daouarn ar vugale pa deuche d'ho guelet eur veich all.

Clevit mad, cristenien : *Ar c'hatekis so eul leor divalo* a lavar mistri-bras scoliou ar Gouarnamant, iit goude ar seurt droug-comsou, ar seurt dismegansou great d'ho Feis cristen, iit da lacaat ho pugale etre daourn tud ken fallacr. Oh ! Doue ra viro ! Nan ! biken ne lesfot laza eneou ho pugale kentoc'h ar verzerenti, ne ket 'ta ! X.

Breuriez ar Feiz.

Al listennou diveza eus aluzennou *Breuriez ar Feiz* o veza digouezet eus ar broiou all e miz Even diveza beteg ann dud a so oc'h entent eus ann aluzennou-se (comité de l'œuvre) e Rome, al listenn eus ann oll aluzennou dastumet er bloas 1881 tremenet, a so bet clozet.

Etrezho oll, ann aluzennou-se a zav da 6 million 905,058 lur. Er bloas tremenet ez eus bet eta 886,018 lur muioc'h evit *Breuriez ar Feiz* eget ar bloas araug.

Ar Frans he deus roet 4,565449 lur, eus ann aluzennou-se.

Evel atau, escopti Lyon eo en deus roet ar muia eus oll escoptiou Frans. Roet en deus 503,000 lur Goude e teu escopti Paris, 257,000 lur ; escopti Cambrai, 231,000 lur ; escopti Sant-Briec, 147,000 lur ; escopti Kemper, 143,000 ; escopti Roazon, 140,000 lur ; escopti Naonet, 121,000 lur ; escopti Bourdel, 104,000 lur, hag ar re all neubeutoc'h.

Evel ma velit eta, escopti Kemper a so unan eus ar pemp escopti a Frans ho deus roet ar muia evit aluzennou *Breuriez ar Feiz*. Enor ha meuleudi d'ar gristenien vad ha madelezus a ro gant largentez ho guennegic ar sizun evit prena eneou da Zoue. Doue ho dic'haouo hag ho binnigo, var ann douar hag en Env. Roit eta, roit a galon vad ha gant largentez ; n'hellit ket prena guelloc'h leve gant hoc'h arc'hant eget prena eneou da Zoue ! X.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Huet, cure e Plozevet, so hanvet cure e Lambezellec.

Ann autrou Calvez, belec iaouanc, so hanvet cure e Plozevet.

Ann autrou Gourvil, belec iaouanc, so hanvet cure en Intron-Varia e Kemperle.

Ann autrou Cabon, person e Kernilis, en deus lakeat he ziles.

Ann autrou Gauthier, cure e Plabennec, a so hanvet person e Kernilis.

Ann autrou André, cure e Kernilis, a so hanvet cure e Plabennec.

Ann autrou Salaun, belec iaouanc, a so hanvet cure e Kernilis.

Ann autrou Bizien, so hanvet cure en Intron-Varia-Garmes, e Brest.

Couent ar Gabusinet e Naonet kemennadureziou ann 29 a viz Meurs.

(*Kendalc'h.*)

Eil dor, ann alez hir ha bardell ar c'hlaustr.

Creisteis nemet pemp minuten. — Ar c'hommisserkenta hag he sclissen a antren ebars e liors ar porzier. Eur re benag a lavar d'ann Tad gardian pessaat penaus etoues ar re so oc'h heul ar c'hommisser, en em gav unan d'eus scrivagnourien ar *Loire*. Ann Tad Adolphe en em glem hardiziegez henez, rag ma eo o terc'hel plass dirounez ann ti, anavezet gant ann autrou Troer he unan, mæs ne chilaouer ket anezhan. Peu lealdet a heller gortos d'eus pers tud n'ho kes ket mez antreal evel laëron e ties ar re all en despet dezho !

Deut eo breman tro ann eil dor : ann nor a zivar ann alez hir, ne glascont ket he dibotailla. Indeves-se ne oe dibotaillet dor ebet, oll e vezint aret ha bruzunet. Ar sort autrounez fall-ze ne ket dezho mui beza hanvet dibotaillerien, gueloc'h eo gantho ann hano a *dorrerien-dorriou*.

Dre ul loc'h houarn a vez lakeat etre ar seul mean hag ann nor. Heja a rer anezhi a damigou hag e dor ann nor heb beza gaouet re. Neuze e clevet ar paveourien oc'h huanadi, kement ho deus a joa. Neken æs eo bet al loden diveza-man eus ho lakat ! Nemet 5 minuten n'int bet ken evid torri ann nor diveza-man. Ne velont mui a zirazho neppet eun nor scaonv græt gant coat guen, hag e ouilh dezho eo achuet ho foan gantho. Ar Gommisserpet neuze hag ar serjantet a gemer dre ann alez heb heb teuler evez egis m'hon deus hel lavaret dre gueloc'h, e cambr ar porzier a zigor var ann tu hont eus ann alez-se. Heulia a reont ho hent dre ambrchou ann tu cleiz, hag e ve diæs lavaret pebras eo ho joa, pa ne gavont netra var ho hent nemest da viret outho da vont var araug. E penn an alez-se eo e oamp dious ho gortos, rag, tra arzudus, a hed ann deis ho deus heuliet penn-da-benn ann hent a sonje deomp ho divije he heuliet. Ann daou Dad, ho alierien hag ho difennourien dre a antren ebars e liors ar porzier. Neuze ann Tad gardian a vell eun den iaouanc a so o ren ar paveourien, hag e c'houlenn he hano diganthan. Hag den iaouanc evid respont a astenn he garten ; Ann autrou Chaussé, Georges, eo ann hini a so aget da veilla var al labourou græt e ruiou Naonet. Hini ebet d'eus ar re so gant ann Tadou ne var ger d'ar gommisseret na d'ho sclissen.

Creisteis. — Dor vihan ar c'hlaustr taulet en ton, ann *torrerien* en em gav nec'het bras o vedirazho eur bardel bras spontus. En tu all d'ar bardel. evid he difen hag he c'hempen dre ma ve ultret, ez eus 80 den. Guelet a rer etoues ar re ann autrounez Pironneau, Guy Coux de Cassan, Raoul Maës, mab bihan da eun Depute coz d'eus ar re Lois-Philipp, Charles, Georges hag Auguste Bacqua, de la Gournerie, du Minehy, Trochu, Regnault, Paul Cheguillaume, mab da eun deputé eus ann assamble nationale hanvet e 1871, du Bois-guehenneuc, de Miollis, de Monti de Rezé, Raoul Guillou, de Latouche, Rezé, Guillard ann tad, Guillemet, Guillard ar mab, Trastour ar mab, Bécel, Pellerin de la Vergne, Linier ann tad, etc., etc. Ni garfe hon deffe allet ho henvel oll aman. En ho zoues e veler ann autrou'n abad Pothier.

Abaoue teir sizun, ann autrou mad-ze ne ket bet sortiet eus ar gouent. Noz-deis e caver anezhan var vale. E peleac'h e oa he vele ? E corn eun tamic lochic fall eoc'h d'ar sacreteuri, d'eus a beleac'h ec'h helle beilla var ar ru Zu. Pegeit e couske hen beb noz ? A veac'h diou pe dein heur. Ni oa oll nec'het calz o clasc gouzout penaus ec'h helle herpel. Ann autrou Pothier en devoa hor sicouret d'eus ar guella d'en em zifenn, hag e oa merket mad dezhan he blass etal ar bardel ar c'hrenva. Ann dud iaouanc en em gave er plas-ze ho devoa he bedet stard da chomm eno gantho.

A zivar eur prenestr eus ann astaich kenta e chomomp da sellet ous ar pez a dremen e pors ann diabars. Eun daou-ugent den benag a so e kichen ar bardel evid souten ann tintou ha lacaat re all en ho flass ma c'hoarvesfe gantho beza torret. Ar re all er pors a so o causeal gant ar vrassa peoc'h, o c'hortos e ve deut ho zro da gemer plass ar re genta.

Araug commans dispen ar bardel-ze, ar c'hommisser kenta a dosta outhi egis m'en dije c'hoant lavaret eur ger benag da zifennourien ann Tadou.

— Autrou, eme ann Tad gardian, me a so aman e va zi, hag e tifennan ouzoc'h prezec e fæson ebet ous ann dud en em gav ebars er c'hlaustr.

Ar c'hommisser. — Hogen, prezec a rer ouzin eus ann tu all, ha ne ran ken nemet respont.

Ann Tad. — Lavaret a ran deoc'h c'hoas ec'h en em gavan aman e va zi, ha neus ken nemedon em beffe guir da brezec aman.

Troquier en em denn, hag ann nor vihan græt gant sapin e zo taulet en traon ha sammet cuit. Clevout a rer trous ann tauliou boc'hili hag ann horziou houarn. Eur guiscat pleinch coz lakeat da c'holoi ann tu-ze eus ar bardell a zo tennet cuit da genta, tamou ha tamou. Den ebet ac'hanomp na ziscuez beza goal nec'het gant-se, rag adreonv ar re-ze en em gav ann treustou, hag ar barrinier houarn ne vezo ket ken æs d'ann *torrerien* dont a benn anezho. Counnari a reont, hag abars pell ne hellont mui labourat kement ez int dielc'het. Digass a reont crogou cric ha pinvijiri crenvoc'h mæs ar bardell ne hej ket.

— Ann difenn-man ne ket leal hag a so dreist muzul, eme ar c'hommisser kenta, ha ni eo breman ar re a so punisset.

(Eur pennad all eur veich all). A.

Bulletin
de l'Association financière de France

SOCIÉTÉ ANONYME

au Capital de **1,200,000** francs

1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

La crise égyptienne se dénoue beaucoup mieux qu'on ne pensait, au moins, au point de la sécurité matérielle. Il n'en sortira pas de guerre européenne et l'Angleterre sera seule à donner et à recevoir les coups. Le marché est donc meilleur et cette tendance s'accentuera. Au mois de Septembre tous les capitaux, lassés d'une longue inaction, rentreront en lice et une hausse générale en sera la conséquence certaine. L'*Association financière de France* vous conseille donc de prendre les devants. Arriver premier, tel est le secret de la finance. L'Association financière qui a charge d'âmes et charge d'intérêts puisqu'elle guide les lecteurs de *50 semaines religieuses* vous donnera tous les conseils nécessaires.

Aujourd'hui, elle vous signale parmi les anciennes valeurs : l'action *Orléans*, l'*Ouest-Algérien* et la Compagnie *Franco-Algérienne*. Suivez attentivement ces trois valeurs et vous verrez combien sont justes, prudents et sérieux tous nos renseignements.

L'émission du *Panorama de N.-D. de Fourvière*(Lyon) doit vous compter parmi ses souscripteurs. Nous invitons instamment les retardataires à se faire inscrire. Aucun de vous ne voudra laisser passer, sans y contribuer, cette œuvre admirable, si hautement patronnée. — Ajoutons que vous ne pouvez faire de votre épargne un meilleur et plus sûr emploi. Ceux qui auraient eu du scepticisme ne seront pas longtemps à le regretter.

Les *Parts de N.-D.de Lourdes*,à 40 fr.au porteur et libérées, doivent trouver place dans vos portefeuilles.Cette magnifique entreprise sera inaugurée en Septembre. A ce moment vous voudrez tous de ces Parts et il sera impossible de s'en procurer à moins d'y mettre un prix très-élevé.

Le marché est calme, les cours conservent cependant une certaine fermeté ; le 3 0/0 fait 84.47, l'amortissable 84.40 et le 5 0/0 114.90.

Les capitalistes en quête d'un placement présentant toutes les garanties feront bien encore de choisir les obligations foncières 4 0/0 en émission au Crédit foncier. Ces obligations donnent un revenu annuel de 20 francs, soit plus de 4 0/0 net d'impôt.

L'émission que fait en ce moment la maison médicale Encausse et Canésie, autorisée par l'administration supérieure, reçoit un accueil favorable de l'épargne. Cette émission comprend 12,000 actions de 250 francs sur les 24,000 formant le capital social. On évalue les bénéfices à 25 0/0 en outre des 5 0/0 qui doivent servir d'intérêt aux actions.

Ecrire pour tous renseignements au siège social, 57, rue Rochechouart, à Paris.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE

SOCIÉTÉ ANONYME

Au Capital de : 1,200,000 francs

PARIS, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, 1.

Achat et vente de Titres cotés et non cotés sans aucune Commission. — Courtage officiel des Agents de Change. — Paiement de Coupons. — Commission : 10 cent. par 100 francs. — Versements, Echange de titres, Transferts, Conversion, Libérations de Titres. — Souscription aux Emissions sans aucune Commission. — Avances sur titres.

Renseignements gratuits sur toutes les valeurs. (Joindre un timbre pour la réponse).

SOUSCRIPTION PUBLIQUE

A

MILLE ACTIONS DE 500 FRANCS

DE LA SOCIÉTÉ ANONYME DU

PANORAMA DE N.-D. DE FOURVIÈRE

Capital : 750,000 francs

Divisé en 1,500 actions de 500 francs

Versement : 125 francs en souscrivant. — Le surplus sera appelé par le Conseil d'administration. — Les délais les plus larges seront accordés aux souscripteurs pour les versements ultérieurs.

CES ACTIONS SONT DONC ÉMISES AU PAIR

(*Sans Primes ni Majoration*)

Les souscripteurs ont la faculté d'opérer en une seule fois le versement de 500 francs par titre.

Mode de paiement. — Le souscripteur peut envoyer le montant de la souscription par lettres chargées, par mandats-poste, en titres à vendre, en coupons à encaisser (à son choix).

Président : M. LÉON INNOCENT, ancien notaire (Président de l'Association financière de France (Union des annonces de la presse catholique).

Directeur artistique : M. P. CARRIER-BELLEUSE, Directeur artistique du Panorama de N.-D. de Lourdes.

Administrateur : M. le Commandant D'ARFEUILLE, Officier de la Légion-d'Honneur, Officier supérieur de la Marine.

La Souscription est ouverte dès à présent.

A L'ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE

1, rue Grange-Batelière, à Paris.

Notice sur le Panorama de N.-D. de Fourvière

Point de vue religieux, — Les Panoramas religieux ne peuvent que contribuer au développement de l'esprit catholique. M. Henri Lassère félicitait chaleureusement M. P. Carrier-Belleuse (qui a déjà pris la direction du Panorama de Lourdes et qui a bien voulu diriger celui de N.-D. de Fourvière de donner « à la piété de N.-D. de Lourdes une nouvelle popularité. »

Point de vue financier. — Les Panoramas sont les plus belles affaires connues.

En voici quelques exemples bien divers et bien concluants :

1° Dès le lendemain de la constitution de la Société les actions du Panorama de N.-D. de Lourdes valaient couramment de 160 à 170 francs. Elles iront beaucoup plus loin.

2° L'action de 500 fr. du Panorama des Champs-Elysées a donné un dividende de 750 pour 1881. Depuis 10 ans elle a donné un revenu de 145 0/0 par an et les réserves accumulées représentent 1,000 francs par actions.

3° Du 28 février 1881 au 31 décembre 1881 le Panorama de Berlin a donné un bénéfice réel de 311,583 francs.

4° Les Panoramas de St-Pétersbourg et Moscou ont fait une recette moyenne de 1698 francs par jour depuis leur ouverture jusqu'au 31 mars.

Dans ces conditions il est permis de considérer que le Panorama de Fourvière-Lyon réalisera une recette de 270,000 francs, ce qui laisserait tous prélèvement opéré *100 francs* distribuables par action de *500 francs*. Ce chiffre ne ferait-il pas ressortir la valeur de l'action à 1,500 francs au minimum.

L'œuvre de Fourvière-Lyon aura le privilège exceptionnel d'être à la fois au centre d'une des plus importantes cités et au cœur d'un des plus grands pélérinages du monde. Près de *deux millions* de visiteurs s'y rendent chaque année.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

SEITECVET BLOAVEZ. (Nº 30) DISSADORN 22 A C'HOUERE 1882.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

IZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue
nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a die beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 22 a viz Gouere 1882.

Revet ar Republic !...

Setu aze ar c'homsou skiltrus a lakea da dregarn ncleo ar c'heariou-bras, ar c'heariou-bihan, ar ourc'adennou, adalec ann eil corn a Frans beteg ile. Ar re a choue ar c'hrenva evelse a oa ann ud vezo pe rous-vezo mad,enebourien ar Relijion, untrerien ann dud a Ilis, dispac'herien, Franassonet ha kement sclissen goal dud a so er vro. ouel bras nor Gouarnamant dizoue a oa d'ar 14 is ar mis-man, ha gouel bras al lazeres a zigoras Revolution vras d'ar bloavez 1789, breman so ordic cant vloas.

Mes adre kein ar bobladou tud diskiant; mezo nt ann alfot eus ar guin-ardant pe gant ann alfot is ar gassoni eneb kement a so mad, adre ann ud-se a zanse var al leur-geariou en eur gana soou mezus, pobl guirion Bao-C'hall, ar bobl a lafur, a c'houlenn scoazell, a sonj en amzer da ont, ar bobl fur en eur ger, na save ket he vouez choual : Bevet ar Republic ! Devet ar Republic ! lavaran ket.

Hag e guirionez, ar bobl guirion a Vro-C'hall, a el re vad petra eo ar Republic. He guelet a ra baoue pevar bloas so bremaic o tismantri peb tra eur lacaat dizurs ha dizunvaniez etoues tud ar ro,hag ous hor goloi a vez hag a zismegans dirag ud ar broiou all.

Lavaret a oa deomp, penauz ar Republic eo a ar Gouarnamant a dlie ar guella derc'hel ha ret ann unvaniez etuues tud ar vro... Ha bedal n eus guelet ar Republicanet ous en em zribi n eil egile, o clasc guelet piou en devezo ann orion, ar c'hargou brassa, ha dreist oll ar brassa c'had arc'hant.

Ar Republicanet a oa oll gueichall a unan evel eudeur pa oa mennos da laza ar vro, ha breman em gannont evit gouzout piou en devezo ar assa loden eus ar sussid.

Arc'hant eo red dezho caout. Setu int eta o cres ar c'hargou bep bloas en eun doare spontus. ou oll dispignou a zav da ouspen *pevar milliard. eis milliard var'n ugent* hon deus a zle da baëa. Bro-C'hall a baoura bemdez, mont a ra var netra. Mes arabad eo dezhi ober goad fall ; ar Republicanet bras a deu pinvidic-mour ha lard puill toas.

Promettet so bet distaul ar c'hargou var al labourerez douar. Ha pa'z eo bet deut ar mare, — er bloas-man evel er bloaveziou araug, — hor Gouarnerien ho deus lavaret : « Red eo deoc'h gortos c'hoas eun neubeudic. » Mes ma c'hortozomp ken a vezint reudet, e vezo red mad deomp gortos da virviken.

Brezel ann Tunisii e deus discuezet sclear deomp pe seurt dizurs a ren etoues ar soudardet ; ann dizurs-se a ia bepred var gresc, ha ne ket souez ; bemdez eun Depute benag, var zigare beza deut mad d'ar bobl, a zong eul lezen nevez benag evit ar soudardet.

Hon armeou var vor a so ken trist ho stad,ma'z eo red sevel millionou evit he lacaat er stad m'en em gave breman so pemzec vloas, e 1867 ; eleac'h armeou ar broiou all a za bepred var grenvaat.

Ar Republic c'hoas eo he deus roet deomp ar scoliou dizoue ; goall-gasset ar Relijiuset, ann dud santel; goal-gass a ra anezho bepred, brezel a ra d'ann Ilis ha da Zoue. Goude beza casset ar Relijiuset eus ho c'houentchou, e clascont cass ar veleien eus ho ilizou, ha kemer ann ilizou evit ober anezho marchossiou. Dont a raio a benn,mar kendalc'h, hag heb dale.

E diabars er vro, ar Republic eta e deus lakeat ann dizurs hag ann dizunvaniez ; heb dale e crogo ann tan-goall eus ar brezel etre ar genvrois ; ar pez a glasc ar Republicanet a bell so. Mes en diaveas bro, ar Frans so lakeat a bell-so var netra dirag ann oll rouanteleziou all. Ann oll ho deus guir d'ober goab anezhi. Bro ann Ejypt he deus c'hoarzet goab ouzomp. Goude beza goulennet en em venji da heul Bro-Saoz, Bro-Saoz he deus lavaret ne devoa ezom ebet ac'hanomp, ha setu ar Frans taulet a gostez gant ar brassa dismegans.

O velet ann traou-ze oll, a dra sur, den a galon ebet, hag a gar he vro, n'en devezo c'hoant da grial : Bevet ar Republic ; kentoc'h e teufe da grial : Devet ar Republic.

X.

Divarbenn afferiou ann Ejypt.

Diou rouanteles galloudus a zalc'h penn en amzer hirio d'ann oll vro hanvet Europ ; rouanteles ar Pruss ha rouanteles Bro-Saos. Rouanteles ar Pruss a bourchu stard impalaër ann Turket da reiza he unan afferiou bro ann Ejypt heb gortos scoazel pe ali ar rouanteleziou all ; hen pourchu a ra stard da reiza ar stal ar c'henta guella evit lemmel digant Bro-Zaos, a so en emgleo e cuz gant Bro-C'hall, ann disterra digare da zisken arme ebet var douarou ann Ejypt.

Ann autrou Bismarck, louarn fin a so anezhan, a vel mad, ha n'eo ket heb abec, penaus, ma ne ve ket reizet dioustu ha dre gaër afferiou ann Ejypt en eur denna euz ar vro-ze *Arabi* hag he gensortet, a vezo eun abec a zispac'heres ken spontus etre ar rouanteleziou, ma en deus græt da Vinistr ar brezel e Berlin dic'hervel en dro ann darn vrassa eus ann offisserien ho devoa dija kemeret ho c'honje evit ann hanv, ha lavaret dezho en em gavout prest evit eur c'hrogad.

Hogen, petra so digouezet ? Impalaër ann Turket, marteze evit plijout da impalaer ar Pruss, en deus lezet Arabi hag he gensortet en Ejypt, ho lezet da bresta pep tra evit en em zifenn ha difenn ar vro-ze epad eur brezel. Caër he deus bet Bro-Saos gourdrous da zismantella kear Alexandri a dennou canol ma na ehanje ann Ejyptianet d'en em bresta evit ober ar brezel, al labourou a gendalc'he bepred var ar c'hastilli brezel. Erfin ar gourdrouzou a so æt da dauliou ; hag abaoue ann 11 eus ar miz-man, listri-brezel Bro-Zaos a so o vombardi kear Alexandri. Breman pa'z eo c'huezet ann tân-goall eus ar brezel, eo red dezhan ober eur reuz benag. Hogen, ar Frans goude beza lavaret *ia* ha *nan*, goude beza sonjet ha disonjet, goude beza bet pelleat eus Bro-Saoz ha dizroet outhi, goude beza troet kein hag æt d'en em ginnig en eun doare eus ann izela, ar Frans a so troet en he fen kemer pers er brezel-se. Daou c'hant million dispign ne deus ken evit en em bresta d'ober brezel. Goude vezo guelet ar pez a vezo da zispign ouspen. Ar pez a so da zouja, eo guelet ar Pruss, a so a du gant impalaer ann Turkii, o coueza var hor c'hein pa vezo hor soudardet o vrezelli en Ejypt, ha pa n'hon devezo eta nag arc'hant, na soudardet, na mistri avoalc'h evit difenn hor Mambro. Rag eur gazeten eus Berlin, a lavar a vouez franc hag huel, penaus soudard ebet eus ann Europ n'en deus guir da lacaat he dreid var douar ann Ejypt heb grad vad Impalaer ann Turket, na rouanteles ebet n'he deus guir da viret ne deufe ann Ejyptianet da bresta castilli brezel evit en em zifenn. Sclear eo eta e ma ar Pruss a du gant ann Turkii hag a eneb Bro-Saoz ha Bro-C'hall. Bro-Saos a so gallouduz avoalc'h, gouest avoalc'h evit en em zifenn eneb he enebourien ken Prussianet, ken Ejyptianet ; mes Bro-C'hall ne d'eo ket. Bro ann Autrich a so a du gant ar Pruss, ha setu hon bro geas etre skilfou ar bleizi, heb ners na gallou d'en em zifenn. Piou eo en deus lakeat hor Mamm-bro en eur riscl ken strafuillus, ken spontus. An Republicanet diskiant a so eus hor gouarn ; tud ha ne velont ket hirroc'h eget beg ho fri, hag a fell dezho c'hoari ho fotret-vad eneb lern pe louirni fin evel *Bismarck* ha lord *Gladstone*.

Va c'hlevit mad ! Ar Republic
Lazo Bro-C'hall bep eun tamic.

Petra rer gant hon arc'hant ?

Ho zeuler er mor pa n'ho implijer ket o labourat eneb Doue, eneb ann Ilis hag ar Relijion, eneb silvidigez eneou ar vugale ha brassa mad ar vro, pe c'hoas pa n'ho implijer ket o fricota hag o farda ebatou diot ha mezus. Setu ar pez a rer eus arc'hant ar vro, eus arc'hant ann dud keaz a ren c'huezi ann dour hag ar goad, torri ho c'horf, coll ho iec'het o labourat noz-deis evit gallout paëa an c'hargou a so o flastra tud ar vro, hag o larda co Republicanet dizoue.

N'eus ket goall bell so, Ferry a c'houlenne eur trivec'h million benag, evit sevel pe renca ties-sol dizoue ; d'ann eis eus ar miz-man, *Jaureguiberry* Ministr ann arme var vor, en deus goulennet e ve savet dezhan e termen *seiz million, eis cant pemp mil lur ha tregont :* 7,835,000 lur, evit sicour o ber ann dispignou a rer er mare-man evit harneza ha pourchass al listri-mor. Pa so bet goulennet digant ar Ministr-se petra oa hen o sonj ober eus a gement all a arc'hant, hag hen a oa o sonj pour chass ann oll listri-mor evel ma vije bet eur bre zel bras o vont da sevel ; Jaureguiberry en deus lavaret evit he zigare, penaus ann arc'hant-so (7,835,000 lur) a oa evit aoza listri-coz. Seis million eis cant pemp ha tregont mil lur evit aoza listri coz ! listri lezet a gostes a bell so, hag a so c'hoant d'ober listri nevez outho ! evit netra e rer eur votez nevez eus eur c'hos-votez toull ! ne gavi ket ?... Jaureguiberry a gave e oa eur goall ial hadic arc'hant kement-se gouscoude ; abalamour da-ze, gant aoun ne vije ket lavaret *ia* dezhan di oustu gant ann Deputeet, da vihana gant ann neu beut re vad a so c'hoas etoues ann Deputeet ; pe marteze evit gallout æssoc'h a ze lacaat eun dorn dic eus ann arc'hant en he c'hodel, evel Gambetta gueichall pa c'houlenne eun anter muioc'h a ar c'hant evit a zispign a oa da ober ; abalamour de ze, Jaureguiberry a gave guelloc'h goulen ar 7 mi lion 835,000 lur digant *Commission ar Budjet* (rumm dud carget da entent eus oll dispignou a vro). Siouas ! unan eus ann Deputeet en deus sa vet he vouez ha credet lavaret : hola ! e riscl da veza kemeret evit eun *den piz brein*. Ragtal ez eo savet beac'h etoues ann Deputeet.

Evit caout peoc'h, ar Ministret *Freycinet* ha *Jau*

guiberry ho deus clasket trei ar ioud da gram-ez, ha displega eun neubeut ho digareou, ho a-c. En eur glasc cuzat eun toull-bir ho deus di-loet eur gouli bras meurbet, eur spont he velet. ed mad eo bet dezho lezel da entent ar pez na edent ket lavaret a vouez franc, da lavaret eo, enaus ann arc'hant-se a oa evit presta al listri-or evit ar brezel emomp o vont da ober da heul ro-Saoz e bro ann Ejypt. Ar Vinistret keas, caer devoa damblea, trei ha distrei ho zeod dre ho nou, na reant nemet en em droc'hi, lavaret ha slavaret. Eur velconi. eur viltans eus ar vezussa guelet pe seurt ier-zour a so o tismantri madou vro, hag o reustla ann afferiou eleac'h ho di-ustla. Ne ket ni hebken eo hen lavar ; ar c'ha-tennou Republicanet eo en lavar a vouez huel : Ar Frans, emezho, gouarnet gant ar Vinistret a so hirio e penn ann afferiou, o clasc ho ren, na chell nemet kerzet a baziou-bras varzu ann *dis-megans, ar c'hollou spontussa, ar brezel mar-teze.* » Hirio e veler sclear eo digouezet ann raou-ze oll. N'eo ket bet eun dismegans eus ar rassa evit ar Frans, guelet Ministret bro ann Ejypt c'h ober goab eus ar gourdrouzou a reemp dezho en eur gass hon listri-brezel dirag Alexandri ? N'eo ket bet eur c'holl bras evit ar Frans pa'z eo bet ed da c'huezec mil eus hor c'henvrois cuitaat *lexandri* ha *Caire ;* arluet ma oant gant tud ar ro, ha ma'z eo bet red dezho dizrei e Frans pe ont e bro ar *Syrie,* ann darn-vrassa anezho la-eat var netra hag o vervel gant ann naoun. Bre-an Ministr ann afferiou a ziaveas bro a lavar : ez eus brezel o vont da sevel, marteze » ; mes eus marteze ebet mui ; anez ne ve ket kement a eac'h o tastum ar vartolodet, o harneza nag o ourchass al listri-brezel var vor. Ar Frans a so vont da baca taul ar-maro ; setu ar pez ho deus ret ar Republicanet d'eus hor Mamm-bro, int ho an hen amzav hirio.

egement a goust deomp breman ann dispac'h a rencomp da ober divar benn bro ann Ejypt.

Ar rumm listri-mor a dle mont dirag bro ann ypt a dle beza en niver a c'huezec lestr houar-et a bep vent, hag a bemzec lestr all etre bras ha an.

Hogen pep lestr houarnet, pa ve harnezet ha ourchasset evel ma'z eo dleet, a goust var dro eiz illion lur (8,000,000) dispign d'ann neubeuta. Ni on deus hirio c'huezec lestr evelse en hent pe var ez mont en hent varzu bro ann Ejypt. Setu eta huezec gueich eis million lur, pe cant eis var'n-ent million fiziet e tarsiou guenn eur mor direis ouest d'ho lonca en eun deis ; pe ma herpont eus roll ar mor, piou a lavaro e harpint a dra sur s bouliji canol ann enebourien.

Al listri-brezel all a goust ann eil dre egile pem-c cant mil lur (1,500,000 lur) dispign peb hini ezho. Hogen, emaint en niver a bemzec ; ar pez a ra pemzec gueich pemzec cant mil lur, pe daou vilion var'n ugent ha pemp cant mil lur ouspen. Lacomp tri milion lur var'n ugent evit ober eur gont rond. Pegement ra ann dispignou-ze oll : 128 million eus eun tu ha 23 million eus eun tu all, a ra 151 million lur dispign, contet mad. Kement-se a zispign evit ober beac'h d'eur c'hos gouarner hanvet *Arabi-Pacha.* Na vezit ket souezet, rag ni hon deus dispignet bordic kement all evit ober ar brezel d'ar *C'hroumiret* ; ha c'hui a voar oll penaus ar C'hroumiret ne oant nemet *kelien Gambetta* a lakea ann Arabet da vrinscal pa allent ho flemma ; mes biscoas n'eus bet guelet al liou eus ar c'he-lien-ze.

Dizroomp d'hor c'hontchou, rag n'hon deus græt nemet commans. En niver-ze a 151 million lur ne ma ket lojet ann dispignou red da ober : 1° evit carg ha fard al listri-mor ; 2° bevans ha lojeis ann dud a vor.

Ar poultr, ar glaou-douar, ar boued, ar bouliji canol red da gaout var bep lestr brezel a goust da vihana eur million (1,000,000). Hon unan-ha-tre-gont lestr-vor a goust eta, hebket d'ar pez a dalve-zont dreizho ho unan, eur million ha tregont ouspen, ar pez a ra 151 million ha 31 million, en eur ger 182 million.

Var al listri brezel-ze e tleer caout hirio 15,210 den. Hogen, peb den epad ar brezel a goust d'ar Gouarnamant epad eur bloas 1,200 lur. Daouzec cant lur dispign dre bep den, ma'z eus 15,210 den a ra daouzec gueich 15,210 pe 18,252,000 lur. An dispign a vo red ober eta evit derc'hel hor marto-lodet e stad da vrezelli, a savo da drivec'h million daou c'hant daou vil lur hag anter cant.

Evelse Bro-C'hall he deus var vor, e riscl beza collet pe dre eur barr goal-amzer, pe dre dennou canol, pe dre stoc-listri etrezomp hag hor mignonet a Vro-Zaos, daou c'hant million hag a helfe beza scubet a dre hon daouarn dre eun tenn canol tennet er meaz a amzer, pe en tu fall.

Setu aze petra ra hor Republicaned eus arc'hant ar bobl a Frans, Gouarnamant marc'hat mad eo ar Republic.

X.

Ar Gambetta discuilet.

(Kendalc'h.)

ANN OPPORTUNISME

Evid piou e labour ar Gambetta.

Me chans omp accord breman, mignonet, ar Gambetta oc'h insita ar pez so bet hanvet ann *opportunisme,* a laboure a veac'h evithan. Ha c'hoas ne laboure evithan nemet rag ma chome atau e penn ar Gouarnamant, ha kense ne helle ket gant aoun e vije bet chouhet varnezhan, hag e vije bet cavet didalvez e peb tra, e oa red dezhan caout ann tu da lacaat potret *Belleville* da c'hortos e vije bet sevenet ar promessaou caër en devoa græt, pe

autramant dond a beun da guzet ann hirra ma alfe ar virionez anat ne helle mui den hen disnac'h, penaus cass da vir ann oll bromessaou-ze a oa couls ha mont da baça al loar gant he zent. Ia, abalamour da ze ha rag ne helle ket mond cuit ann Italian-ze a renke insita ann *opportunisme*, ne ket hebken evid en em savetei he unan hag he enor, mæs evid dioual dious potret *Belleville* hag ann niver bras all a oa henvel outho e Frans evid dioual na zeuje hini ebet anezho da glasc he laza hag evid allout guelloc'h a ze ho zouelli en amzer da zont goassoc'h eget n'en devoa græt bete neuze.

Hogen, pinvidic ha pinvidic-mor egis ma oa deut da veza goude ar brezel gant ar Brussianet, ann oll her goar breman, heb ma alfe den compren, penaus e helle beza deut ker pinvidic e 1871 pa oa ker paour e 1869, hel lavaret am eus hag a rin c'hoas, ar c'hof bras ha teo-ze a vije tec'het cuit doc'htu hag a volontez vad. Poanius avoalc'h a oe dezhan distrei dious Sant-Sebastian evid kemer he blass etoues ar re ho devoa c'hoant da ren ar Frans. A dra sur en dije caret mond da guzet en eur c'horn-tro benag gant he zanves laëret evid ober cher-vad hag heulia he faltasiou p'en devoa allet cahout eun danvez spontus.

Ne hellas ket hen ober, na ne oe ket roet conje dezhan da heulia he faltasi. Ne helle mui heulia he volontez. Be oa sclav ha galeour cals a dud. Hirio e fell din rei deoc'h da anaout pere oa ar re ze ma oa ar Gambetta ho sclav hag ho galeour.

D'eus ar re-ze e renker ober diou loden : he vignonet, ar re vez oc'h he heul hag a c'hortos pep tra diganthan, hag ar re ho deus gouezet derc'hel varnezhan eur guir benag, ar guir d'he gommandi. Ar Gambetta en deus renket da genta goalc'hi ar re genta, hag abars nemeur int en em unanet oll evid ober beac'h dezhan. Ne fell din prezec hirio deoc'h nemet eus ar mignonet, eur veich all e vezo tro ar vistri.

Kement so bet a Republic he deus anavezet eur rumm sitoianet hanvet *politisianet*, rag ma eo ar politic a ra dezho beva, da lavaret eo d'eus kement a teu dezho en eur soursial d'eus afferiou ann oll. Ar pez a heller da baca en daill-ze a deu peurvuia eus ar Budjet a vez lodennet etrezho, ha d'eus ann arc'hant a heller da c'hounis en daill all abalamour d'ar pez a hellant da c'houzout ha deus ar gallout ho deus dreist ar re all. Republic ar Stadou-Unanet a oa bet brudet beteg hen abalamour d'he *folitisianet*, hiviziken e vezo brudet ive ann deirvet Republic e Frans.

Kement den a so, en deus mignonet muioc'h pe neubeutoc'h guirion. Ar *politisianet* ive ho deus talant pe chans vad, ho deus ive mignonet politic a zalc'h dezho muioc'h pe neubeutoc'h, tud oc'h ho heul a so stag outho hag atau savet ho daoulagat varnezho ho sicour da sevel gant ma sicouro hen anezhan da sevel ive, a gouezo ganthan gant ma vezint adarre ganthan, mar g'hell dond a benn da sevel a nevez.

Travoalc'h e ve anezho peurvuia evid derc'hel ann oll plassou er Gouarnamant hag evid paca pep a loden eus ar Budjet, heb conta ar pez oll a hellont da c'hounis etrezho oc'h en em sicour ann oll egile. Evid anzavout ar virionez, ne vanke ket talant d'ar Gambetta, dreist oll kement tra a rea droe dezhan var ann tu mad, egis m'en dije bet en he chacot penn-corden eun den crouget, hag rag-se e velas buhan oc'h en em voda var he dro eun neubeut tud a grescas heb niver, pa hellas cahout etre he zaouaru oll galloud hag oll danvez ar Frans, epad ma oa ive ar goanv hag ar Pruss oc'h ober ive ganeomp eus ho zu.

Ar re-ze oll eo ho deus græt da genta potret Gambetta hag a so bet hanvet goudeze *opportunistet* kerkent ha ma eo bet cavet ar ger *opportunisme*.

Achu ar brezel ha collet ar galloud, e oa dastumet peadra a zanvez gant ar Gambetta, mæs ar re all, ar pez brassa da vihana, n'ho devoa ket allet dastum travoalc'h. Neuze n'hellent ket he lezel da vont cuit evid discuiza ha beva e peoc'h, araog m'ho deffe det ar re all beb a loden eus ar voaste araog m'ho dije allet Gambetta hag he sclissen sevel adarre er renc huella evid jouissa anezhan eun tam benag muioc'h hag epad muioc'h amzer, e mare ma oa trankilloc'h ann traou ha ma oa possubl ober æssoc'h ann afferiou. Kers, galeour, a leverjont neuze d'ar Gambetta distro dious Sant-Sebastian, ne ket deut c'hoas ar mare da ziscuiza, gra da bossubl evid paca ar renc kenta adarre, kers.

Hag ann Italian daonet-ze d'eus *Cahors* a sammas adarre he veac'h hag en em roas da labourat evid ar re all nemet ken. Seul diæssoc'h a oa dezhan ma renke heb dale coueza. Aman e tiredas tud all d'he sicour en em ziscuezas ker galloudus ne zalejont ket beza ar vistri. D'eus ar re-man diveza e vezo hano divezatoc'h. Ar Gambetta a savas eta adarre. Paca a reas he sclissen ar renc kenta er vro hag he sicoucas e 1875 ar Republic milligetman ha dre sicour he zifennourien galloudus a veille var ar Gambetta e peb leac'h hag e peb tra, e teuas he sclissen daonet da veza e 1877 ker galloudus, ma oe ar galloud hag ann oll plassou evitho hag ho mestr.

Evid ar re-ze eo eta, evid ar vanden laëron-ze kentoc'h eget evid ar Gambetta he unan ma oe savet ann *opportunisme*.

Evid ma aljent jouissa pelloc'h d'eus ar pez ho devoa gounezet ha pellaat guelloc'h dious ar voaste tel eur rummad Republicanet all a zoug ann hano eus Republicanet ar penn pella eus ann tu cleiz, a so heuliet a dost gant ar Gommunardet, evid ar re ze eo e oe insitet guir *opportunisme* ar Gambetta. Ne fell ket din evid c'hoas, discleria ar pez oll a

cuzet dindan ann hano-ze *opportunisme*.

Goudeze d'oc'h adalec 1877 beteg ar 25 a viz Genver 1882, hon deus guelet ann oll Gambettistet oc'h ober ho c'hoant heb beza nec'het piou oa Ministr pe ne oa ket. Int eo so bet caus mar deo bet prenet gant ar vro ann hentchou houarn n'ho devoa ket allet ober mad ho afferiou, ar pez so bet mad evid ho chacotou ho unan, na ne de ket bet mad evid ar vro. Ha pa so bet lavaret dre ziou pe deir gueich e oar o vont da zistaul ar rentchou, piou en deus gounezet nemetho ? Hag ann oll afferiou eus ann Tunisie ho deus douget profit da eur benag, piou en deus gounezet adarre nemetho ?

Setu petra en deus græt ann *opportunisme*, ha ne ket maro c'hoas. Evid hirio ne livirin netra ken anezhan, ha setu da biou eo sclav ha galeour e guirionez ar Gambetta.

Ar veich kenta e tiscuezin anat deoc'h, penaus e renc ive plega ha beza sclav o tisclæria deoc'h ann oll eus ann *opportunisme*.

A.

Suna rer ar bobl.

Ar Republicanet a so goaderezet beteg re griz, re zidruez ive evelken. N'ho deus truez ebet eus ar bobl ! Her suna reont beteg mel he eskern, ha c'hoas goude e reont goab anezhan, en eur lavaret « Ma ne vije ket re hir he fri, en devije peuret ieod ann azennet, ken diot eo. » Setu aze, e kear Paris diziou, ann drizec a viz Gonere, evit digori gouel bras ar Republic, ha var digare ober fest an Ti-kear so reneveset, eo bet pedet ar Meariou eus ar c'heariou brassa a Frans, hag eus ar broiou all, — ar re-man ho deus, couls lavaret oll, revuset ; ne garont ket corfata evel ar Republicanet, — da zont d'ar fest-vras hag a goust 191,760 lur. Cant unnec mil ha pevar-ugent, seis cant tri-ugent lur souspen ! Setu aze eur fest hag a goust tom ; mad d'ar fest-se n'eus pedet nemet 510, pemp cant dec Republican ; Republicanet ru avad. Peb hini anezho eta a dleo dibri hag eva evit talvoudegez 376 lur, tri-c'hant c'huezec lur ha tri-ugent. Jiletennou houarn ha friou dir ho devezo ezom da gaout abars dibri hag eva evit kement-se, hâ c'hoas e ve mad gaout unan benag d'ho c'hazellat.

Mes piou eo a baëz ann dispignou-ze evit eur fest ken bras. Ar bobl, al labourerien, ar re a renc en em scuiza nos deis evit dastum peadra da baëa ar c'hargou. Ar fricou-ze a so great var goust ar vro, pe guelloc'n var goust ar bobl eus ar vro.

Neuze me sonj, a leverfot din, ar bobl, pe da vihana unan benag eus al labourerien a so bet pedet da gemer pers er banket. Tra, tra ! va zud ker oll evit ar Republicanet ru a so e penn ar bobl ; oll evit ar mistri, netra, netra crenn evit ar meveilien. Unan eus er mistri-bras a lavare en deis all, penaus ar bobl a dlie beza eurus ha laouen da gavout tud a volontes vad evit fricota gant he arc'hant. Hogen, c'hui oar ervad, ann tamm guella vez great atau da vestr ann ti, hag alies ar mevel en deus beac'h o caout ann eskern da frignat.

Gant aoun ne zeufe unan benag eus al labourerien da glasc tostaat eus ti ar fest, ha da glasc lipat ar pladadou saoz, ar Republicanet ho deus kemeret soudardet evit ho divoall epad ma vezint ous taul. Ar bobl n'en devezo bet memes conje da sellat eus he vistri o fricota ; ar pez na zifenner ket gouscoude eus ar chass. Mes abaoue m'ema al liberte o ren ebars ar Republic, eo chadennet kement hini na oar ket ar mod da suna ha da vac'ha ann dud honest hag ann dud vad. N'eus nemet ar bleizi hag ho dens guir da redec bro;ann denved a renc beza staget ha parket.

Setu aze petra ra ar Republicanet eus arc'hant ar bobl : Hen dispign e festou bras hag e ebatou divalo. Pa vez hano er c'hontrol da ober vad da dud ar vro, pe da zifenn guiriou er bobl ; oh ! neuze, hor mistri faro a lavar eo re dispign eur guennec, gant aoun na ve lakeat ar Republic var netra. Oh ! na pegen mad ha pegen marc'hat mad eo eur Gouarnamant evel ann hini hon deus hirio! Ann dra-ze so eun..... truez !

X.

Lennit gant evez ha dioualliit mad d'hen ancounec'haat.

Lenna a reomp er gazeten *Le Français* :

Scriva a rer deomp, penaus ar Gouarnamant a so e sonj ober eun taul trubarderez d'ar pennoutiegez.

Al lezen daonet var ar scoliou *red* hag evid netra a ro ar guir da gement hini a so e penn ar Gommission da scriva var rollou scoliou dizoue ar Gouarnamant, kement crouadur ne vezo ket deut he gerent pe ar re ho deus carg anezhan, da lavaret e vezint scoliet gant ho c'herent ho unan pe gant eur mestr-scol libr benag. Hogen, ar Ferry, Ministr ar scoliou, en deus lakeat ar re so carget da veilla var ar scoliou, d'ober evid peb commun al listen d'eus ar vugale d'oc'h adalec c'huec'h bloaz beteg trizec, ha n'eus ket mui nemet da rei al listennouze d'ar mestr pe d'ar vestres-scol.. Kense, e kement leac'h ma vezo græt ann disclæriadur goulennet gant al lezen, da vihana 15 deves abars ma zigorro ar scoliou, e vezo kendalc'het hanoiou ar vugale var al listennou-ze, mæs ar Gouarnamant en deus fizians, penaus ar gerent a zisonjo ober an disclæriadur-ze pe her graint re zivezat. Rag-se e tigouezo, penaus da benn ma zigorro ar scoliou adarre, pa c'hoantaio ar gerent derc'hel ho bugale gantho er gear, evid ho scolia herves ho c'hoant, pe ho c'hass da eur scol libr benag, hanoiou ar vugale keaz-se a vezo scrivet var rollou scoliou ar Gouarnamant, ha setu e vezo græt ann dro dezho.

Guir eo ec'h hello c'hoas ar gerent tenna ho bugale d'eus ar sort scoliou-ze difeis ha dizoue, hag ho c'hass da eur scol libr benag, mæs ken diæs a

vezo hen ober d'ar mare-ze, ma gred ar Gouarnamant e fallgalono neuze eur gals eus ar gerent.

Ann deves e pehini e tigorro ar scol ne ket henvel en oll communiou eus ar Frans, hogen peurvuia e tigor en devechou kenta a viz Here. Hogen al lezen a lavar e renco beza græt ann disclæriadur-ze d'ann hirra tout 11 devez araug deves digorr ar scoliou. Neus ket mui eta nemet eur pemp deves ha tri-ugent benag da zale araug ma vezo scrivet evid mad var al listen ar scoliou dizoue kement crouadur ne vezo ket deut he gerent pe he voard da lavaret e vezo scoliet er gear pe en eur scol libr.

D'ar pennou tiegez eo evessaat mad oc'h kement se, rag ann amzer a dremen buhan, hag abars nemeur e vezo re zivezat. A.

KELEIER.

Ann autrou cardinal Donnet, arc'hescop *Bourdel*, e oa bet roet (eun neubeut a so abaoue), eun escop all cals iaouancoc'h evithan, evid he sicour d'ober he labour evid breman, hag evid derc'hel he blass divezatoc'h pa vije deut ann autrou Doue d'hen gervel ha da c'houlenn diganthan cont eus he vuhez hir. Hogen, evid mervel, ne ier ket oc'h renc na d'oc'h oad, hag aliessoc'h a zen iaouanc a ve casset d'ar vered eget a zen coz. Kense, ann hini a dlie beza escop Bourdel goude maro ann autrou cardinal Donnet, a so breman æt dirag Doue, hag ann autrou Donnet en deus marteze cals bloaveziou c'hoas da veva. Ar pez so sur, ne ket ann autrou de la Bouillerie a gemero he blass egis ma oa bet merket gant ann dud ; mæs petra dall sonjeson ann dud pa ne ket henvel d'oc'h c'hoant ann autrou Doue ? Ann autrou de la Bouillerie heb beza ker coz hag ann autrou cardinal Donnet, ne oa ket iaouanc kenneubeut. Ganet e Paris er bloas 1810, en devoa evel a velit unnec bloas ha tri-ugent pa varvas e *Bourdel* Dissadorn 8 a viz Gouere.

D'ann oad a bemp bloas ha tregont e oa bet græt abostoler, hag ann autrou Affre, arc'hescop Paris, en devoa couls lavaret, ragtal græt eur vikel vras anezhan. Hanvet da escop da *Garcassonne* e miz C'huevrer 1855, ne zaleas ket da reseo digant hon Tad Santel ar Pab Pi IX, ar guir da aseza e kichen he drôn. Eun tamic goude e oe roet da eil da arc'hescop *Bourdel* (e 1872), gant ar bromessa da gaout he blass pa varvje, ha setu hen maro. Me chans ann autrou Doue en devezo roet dezhan guelloc'h plass er barados.

Eun den a speret a oa hag en deus gouezet lacaat da dalvout ann talanchou en devoa bet digant Doue.

Scrivet en deus cals leoriou evid creski devotion ar gristenien, dreist oll e kenver Hor Zalver Jesus er Sacramant santel eus ann Auter.

Tri devez e oa ma oa clanv d'eus eur c'hlenvet eun tam benag henvel ous ar c'holera, mæs gouscoude ne sonje da zen e vije ken tost ar maro dezhan.

Der Iaou en devoa benniget briedeles daou zen iaouanc ho devoa goulennet ann enor-ze diganthan, ha Derguener soken en devoa labouret egis custum, mæs heb kemer sord magadures ebet, ha pa oa æt da gousket dious ann noz, den n'en dije credet ne vije savet mui. Gouscoude a veac'h ma oa cousket ma glevas he vevel anezhan o roc'hat ker creny, ma savas aoun ganthan e oa o vond da vouga. Neuze e savas evid dond d'he sicour hag e c'halvas ar re all ive. Clasket e oe ive daou vedisin evid he sicour, mæs ar re-ze a velas ragtal n'en devoa mui cals amzer da veva. Kerkent e oe coesseat ha nouennet, hag ann oll a gimmiadas diouthan. D'ar Sadorn vintin da 6 heur e varvas. Eun druez a oa guelet ann disparti etre hen hag ar c'hardinal Donnet a gare anezhan gant ar vrassa teneredigez. *Beati mortui qui in Domino moriuntur !* Ma n'en deus ket c'hoas ar bonheur da velet ann Ilis caout ann treac'h var he enebourien, da vihana ne velo ket gant poan ha glac'har eveldomp ar brezel cris ha didruez a vezo græt dezhi gant ar re fall.

Scriva a rer d'ar gazetennic *Ami de la Vérité*, d'eus Naonet, d'eus Bois-Tissandeau, commune Ardelay, e kichen *Les Herbiers*.

Be hon deus bet ar blijadur da gaout aman en devejou diveza-man eun tamic conferans evid ar bobl, var ar stad e pehini en em gav breman ar vro e etre daouarn ar Republicanet. 200 den pe vardro, etoues pere e oa eun eis cant benag, goazet, micherourien ha paisantet, a oa dastumet assambles Dissul all e *Bois-Tissandeau*, evid chilou mouez birvidic eur barner calonec, ann autrou meurbet enorus de Vernhes, en devoa roet he ziscarg evid miret ne renkefe sicour, en eur fæson benag, ar Radicalet da gass da benn kemennadureziou ann 29 a viz Meurs a enep ar Relijiuset.

Epad eun heur ha cart, en deus prezeget en eur fæson dudius, hag ar meuleudiou so bet roet dezhan pa oa ec'h achui, ho deus discuezet ervad ne ket hebken e oa bet ententet mad, mæs e vije bet græt assur ar pez en devoa lavaret.

Hano oa ganthan da enebi en eur fæson talvoudus ous al lezen daonet a so o clasc ober païanet euz ar vugale.

Ann autrou comt de Chabot en deus prezeget ive var ar memes affer, ha setu penaus eo bet achuet ganthan he brezegen, epad pehini e vije clevet dalc'h-mad : *Beva ar Relijion!!! Beva ar Roue!!!*

Goude beza discuezet anat pegen neubeut ho devoa labouret ar Republicanet oll evid mad ar bobl ann autrou de Chabot a gendalc'has :

Na breman, peu sort Gouarnamant all a alfemp ni da gahout eleac'h ar Republic ma iafe heb dale gant Paolic ?

Gouarnamant ar Roue hag he dud, e penn pehiema Herri V, benniget ra vezo !

Arabad eo sonjal mui e Gouarnamant ann Impaer. Henez a so maro gant mab ann Napoleon III a varvas heman, lazet en Afric evel eur soudard alonec gant ann dud gouez.

Bugale Lois-Filipp ?

Ar re-ze ho deus amzavet n'ho devoa mui tam uir ebet pa ho deus amzavet e oa ann oll guiriou da Herri V, ha pa ho deus græt ar peoc'h ganthan.

E kenver ar *Revolution*, ne gavomp eta nemet Herri V hebken en he za.

Oll ho peus clevet alies hano eus ar mab bihan-ze da Sant-Lois. Henez a fell dezhan savetei ar Frans hag en deus ar galloud d'hen ober, rag egis m'en deus hel lavaret, hen n'en deus netra da venji var den na danvez ha zastum. Neus den vertuzussoc'h eget ar Roue. Mare so bet am boa ann heur vad da vont alies d'he velet e maner *Frohsdorf*, hag e cleven aliæs assambles ganthan ann offern a vije lavaret beb mintin er maner. Ar Roue hag he dud a vez atau en offern-ze hag e oa eun dudi ganin clevout mouez calonec ar Roue o respont gant ners ous ar *Bater* a vije lavaret bemdez eno goude ann offern evid silvidigez hag eurusdet ar Frans. Den ne gar guelloc'h he vro eget ar Roue, na den ebet n'en deus brassoc'h c'hoant egethan he guelet eurus.

Catoliket ha Vendeanet, ar Roue a fell dezan paroa ar Frans a so dare dezhi da vervel dindan dorn daonet ar Franmassonet, ho deus allet ober ho mistri varnezhi. Hen aslavaret a ran deoc'h, neus ken nemethan a alfe he savetei. Ho pe sonj eus he oll gomsou, eus he oll liziri, ne hell beza sturier all ebet nemethan, hen he unan en deus hel lavaret, ha kement hini a gar e guiriones ar Roue hag ar vro, a vell bemdez peger guir eo ar c'homsouze.

En eur achui, diouallomp da ancounec'haat morse ar virionez-man, disonjet alies, siouas ! gant tud vad, mæs aveichou heb her guelet. Talvoudus bras ec'h hell beza ar pez a reomp, mæs biken ne vezo talvoudus evid mad nemet pa savo adarre ar Roue var ann tron, trec'het ganthan ar *Revolution* hag adsavet Doue el lezennou hag e kement leac'h ma oa kent, a beleac'h ez eo bet discarret gant ar Radicalet hag ar Franmassonet.

Den ebet n'en deus bet morse lavaret evelthan :

Red eo e teufe ann autrou Done da veza adarre mestr e Frans, abars ma hellin adarre en eur fæson dereat distrei enni d'ober va dever a Roue.

Greomp eta, kenvrois, dre hon oberou, hor c'homsou hag hor pedennou, ma teufo kentoc'h ann devez eürus-ze e pehini ar Frans mantret he c'halon da veza bet diskiant avoalc'h da lezel ar re fall d'ober ho mistri varnezhi, a grio a bouez penn : *Beva ar Roue !* en devez-se, m'ervad, ni a lavaro ive : Beva Doue !! Beva ar Relijion !!

Ar c'homsou-ze mad evid ar Vendeanet, a dle beza kemeret ganeomp evel mad ; chilaouomp eta mad anezho eleac'h caout kement a lamponet o suna hor goad e peb fæson evel ar re so e penn ar vro, mar g'alfe distrei ar Roue da gemer adarre he blass, eo eun TAD a zeufe d'hor gouarn hag e vellafe peb tra evidomp, couls evid ar c'horf evel evid ann ene. Plijet gant Doue e c'hoarvesfe kement-se heb dale ! A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Grall, cure e Plonevez-ar-Faou, a so hanvet cure e Plougastel-Daoulas.

Ann autrou Quillévéré, cure e Loqueffret, so hanvet cure e Plonevez-ar-Faou.

Ann autrou Her, cure e Lennon, so hanvet cure e Loqueffret.

Ann autrou Jacq, so hanvet cure e Lennon.

Madou ann douar.

Ar re fall ho deus disnac'het Doue ha lavaret ne ket hen a gass deomp, herves he c'hoant, ann amzer vrao hag ann amzer fall. Ha gouscoude gant ar fizians er penn kenta eus ar bloas da gaout eun eost puill a beb tra, setu ni en danjer da velet peb eost o vond da goll. Ann amzer a so atau var var; pa garfe ann dud guelet amzer seac'h, ne gouez nemet glao, ha pa garfent caout glao e tisseac'h ann douar ken a scarnil glao. Petra fell deoc'h kenvrois, neus mui tamm feiz ebet etoues ann dud. Ar Republicanet a lavar kement neus Doue ebet hag e veler anezho o caout issu mad en ho oll afferiou en despet d'ho blasfemou, ma eo deut lod ac'hanoc'h da gredi ec'h alfe beza guir ar pez a lavaront, ha ne ouzer mui pedi Doue evid goulenn truez diganthan.

Na petra c'hoarvez neuze ? Ann autrou Doue, pa n'en deus scoet ac'hanomp nemet abalamour d'hor pec'hejou, o velet penaus eleac'h goulen truez diganthan ne reomp nemet pec'hi atau goassoc'hgoas ha mond a du gant he enebourien, ha ne c'houlennomp mui anaout he c'halloud hag he vadelez evidomp, ann autrou Doue a lez he vinistred, ar glao, ann avel hag ann oll maleuriou ober deomp goassa ma hellont, ha ne ket hebken e Breiz-Izel, mæs dre ar Frans a bez. D'eus peb corn ar vro e clemer gant ann amzer fall a gass ann oll traou da goll. E meur a blass eo pladet ar guinis, hag ar ieot a so o vont d'he c'holoi. Kense, ann neubeut greun a so deut er pennou na hello ket havi hag a renco breigna; el leac'h all eo merclet ann oll edou; hag e ia atau var gresc clenvet ann avalou douar; hag ar foen so bet allet da droc'hi a chomm ledet var ar prad heb allout sec'ha ha beza dastumet ha casset d'ar gear.

Evid pris ann ed var ar marc'hajou ne ia na ne teu. A hent all, ne zigasser ket cals a ed e neb leac'h, rag neus ket mui cals etoues ann dud.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman d'oc'h 24 lur 16 g.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 29 l. ; segal, 18 lur 15 g.; hey, 24 l. 10 g; kerc'h, 21 l. 15 g.; ed-du, 16 l. »» g.

Bulletin
de l'Association financière de France

SOCIÉTÉ ANONYME
au Capital de **1,200,000** francs
1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

La Bourse se raffermit visiblement. L'opinion de tous les vieux boursiers est que la stagnation actuelle doit prochainement cesser. Dès que la morte-saison aura pris fin, il faut s'attendre à une reprise considérable; les accumulations de capitaux produites par huit mois d'arrêt complet, arriveront tout-à-coup sur le marché et ne peuvent manquer d'y provoquer la hausse. C'est pourquoi, il faut acheter dès à présent, avant que l'élévation des cours vous oblige à payer plus cher.

La fermeté domine sur le marché des Rentes, les transactions sont plus suivies et les achats très-actifs. Le 3 0/0 progresse à 84,60, l'amortissable à 84,85 et le 5 0/0 à 113,50.

Une des valeurs qui doit monter le plus, c'est *l'action de la Compagnie d'Orléans.* La convention qui va être votée avec l'Etat déterminera un mouvement très-important, car cette convention aura pour effet de faire accroître incessament le dividende.

L'action de l'*Ouest-Algérien*, garantie par l'Etat, doit aussi attirer les capitaux. Une hausse importante est assurée. L'Etat garantit 25 francs de revenu minimum et un remboursement à 600 francs. On ne cote que 510 ou 515 fr. actuellement. Or les produits du chemin dépasseront le revenu minimum. C'est donc de la Rente dont les arrérages pourraient s'augmenter.

Nous invitons tous nos lecteurs à se hâter de nous envoyer leurs souscriptions pour le *Panorama de N.-D. de Fourvière*(Lyon).Deux considérations qui doivent les décider à souscrire : 1° Au point de vue moral, l'œuvre est d'une magnifique portée ; 2° Au point de vue matériel, aucune entreprise ne sera couronnée d'un plus éclatant succès.

Les travaux du *Panorama de N.-D. de Lourdes* vont grand train. L'inauguration sera le signal d'une forte hausse sur les titres. Nous ne pouvons plus procurer à nos lecteurs de *Parts de fondateurs* à moins de 42 fr. C'est un prix encore bien avantageux et qui sera promptement dépassé.

Les obligations foncières 4 0/0 attirent l'attention de l'épargne par leur revenu garanti. Au prix de 480 francs, elles constituent un placement à plus de 4 0/0, ce qui est rare pour une valeur de toute sécurité.

L'émission des 12,000 actions de la maison médicale Encausse et Canésie, autorisée par l'administration supérieure est favorablement accueillie. Ainsi que nous l'avons déjà annoncé, en dehors des 5 0/0 d'intérêts aux actions, on estime que les bénéfices de cette affaire donneront 25 0/0.

Tous les renseignements sont donnés au siège social, 57, rue Rochechouart à Paris, sur simple demande.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

SOCIÉTÉS EN FAILLITE OU EN DÉCONFITURE. — Les *titres dépréciés* offrent parfois d'excellentes occasions de gains avec de très-petites mises de parts. L'*Association financière de France* donne tous les renseignements sur tous les titres de cette catégorie. Elle signale ceux qu'on peut acheter.

L'ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE. — 1, rue Grange-Batelière à Paris — a sa correspondance insérée par la presque totalité des *semaines religieuses de France*. Renseignements impartiaux ; ordres de Bourses exécutés avec le soin le plus attentif.

PANORAMA DE N.-D. DE LOURDES. — Pour acheter les *Parts de fondateurs* de cette entreprise magnifique dont l'inauguration est prochaine, s'adresser à l'Association financière de France, 1, rue Grange-Batelière à Paris, (Prix actuel : 42 francs.)

SOUSCRIPTION PUBLIQUE
A
MILLE ACTIONS DE 500 FRANCS
DE LA SOCIÉTÉ ANONYME DU
PANORAMA DE N.-D. DE FOURVIÈRE
Capital : 750,000 francs
Divisé en 1,500 actions de 500 francs

Versement : 125 francs en souscrivant. — Le surplus sera appelé par le Conseil d'administration. — Les délais les plus larges seront accordés aux souscripteurs pour les versements ultérieurs.

CES ACTIONS SONT DONC ÉMISES AU PAIR
(*Sans Primes ni Majoration*)

Les souscripteurs ont la faculté d'opérer en une seule fois le versement de 500 francs par titre.

Mode de paiement. — Le souscripteur peut envoyer le montant de la souscription par lettres chargées, par mandats-poste, en titres à vendre, en coupons à encaisser (à son choix).

Président : M. LÉON INNOCENT, ancien notaire (Président de l'Association financière de France (Union des annonces de la presse catholique).

Directeur artistique : M. P. CARRIER-BELLEUSE, Directeur artistique du Panorama de N.-D. de Lourdes.

Administrateur : M. le Commandant D'ARFEUILLE, Officier de la Légion-d'Honneur, Officier supérieur de la Marine.

La Souscription est ouverte dès à présent
A L'ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE
1, rue Grange-Batelière, à Paris.

Notice sur le Panorama de N.-D. de Fourvière.

Point de vue religieux, — Les Panoramas religieux ne peuvent que contribuer au développement de l'esprit catholique. M. Henri Lassère félicitait chaleureusement M. P. Carrier-Belleuse (qui a déjà pris la direction du Panorama de Lourdes et qui a bien voulu diriger celui de N.-D. de Fourvière de donner « à la piété de N.-D. de Lourdes une nouvelle popularité. »

Point de vue financier. — Les Panoramas sont les plus belles affaires connues.

En voici quelques exemples bien divers et bien concluants :

1° Dès le lendemain de la constitution de la Société, les actions du Panorama de N.-D. de Lourdes valaient couramment de 160 à 170 francs. Elles iront beaucoup plus loin.

2° L'action de 500 fr. du Panorama des Champs-Elysées a donné un dividende de 750 pour 1881. Depuis 10 ans elle a donné un revenu de 145 0/0 par an et les réserves accumulées représentent 1,000 francs par actions.

3° Du 28 février 1881 au 31 décembre 1881 le Panorama de Berlin a donné un bénéfice réel de 311,583 francs.

4° Les Panoramas de St-Pétersbourg et Moscou ont fait une recette moyenne de 1698 francs par jour depuis leur ouverture jusqu'au 31 mars.

Dans ces conditions il est permis de considérer que le Panorama de Fourvière-Lyon réalisera une recette de 270,000 francs, ce qui laisserait tous prélèvement opérés *100 francs* distribuables par action de *500 francs*. Ce chiffre ne ferait-il pas ressortir la valeur de l'action à 1,500 francs au minimum.

L'œuvre de Fourvière-Lyon aura le privilège exceptionnel d'être à la fois au centre d'une des plus importantes cités et au cœur d'un des plus grands pélérinages du monde. Près de *deux millions* de visiteurs s'y rendent chaque année.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

FRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 29 a viz Gouere 1882.

Abaoue ar fest-vras a so bet evit gouel ar Republic, hor gouarnerien ho deus collet ho fenn-vad. N'ouzont mui a betra ho deus c'hoant, na petra da ober evit cavout berroc'h ho amzer. C'hoarvezout a ra gantho evel gant ar vesverien all antronos ma vent bet o *chopinata* ; ann droug-penn, droug-bleo evel ma leverer em bro-me, a grog ennho ; ha neuze en em lakeont eus kement a gavont, ken a vezo tremenet alfot ho zersienn. Alies evit en em barea ez eont da *sita* eus ann eil kear d'heben, pa ouzont e ve sistr mad da gavout ; aveichou all en em dennont e corn eur parc benag da heolia, da c'hoari coloennic, abalamour na roer ket a arc'hant deho da vont endro d'ann davarn. Ma ! hor Ministret ho deus great evelse : mouzet int bet eur pennadic ; lavaret ho deus na rejent mui netra, pa'z eo guir ann Deputeet ne felle ket dezho ho silaou varbenn ann Ti-kear a oant e sonj lacaat sevel e creis Paris ; mes eun Ti-kear evit Paris a bez. Ann Deputeet a gave a oa Ties-kear avoalc'h evelse e Paris, ha guir ho devoa ; setu int eta da lavaret n'ho devoa ket amzer da entent eus diotachou evelse. Hag ar Vinistret da lacaat ho dilez pell-so ; ia, evit ober ar van. Rag daou pe dri dervez goude, pa'z eo bet esseat d'ho fenn, peurc'hreat gantho ho c'holoennic. evel bugaligou o vouzat, ar Vinistret ho deus kemeret adarre ho c'harg. Hon Deputeet ho deus lavaret dezho e oant tud vrao, tud vad, eun tammic pennoc, ha diskiant ; mes, n'eus fors, fizians a oa da gaout ennho er memes tra. Setu laouen calonou ar Vinistret, hag int da vad da labourat adarre. Dress evel eur mesvier pa vez lubanet dezhan gant he vreg, ha great dezhan eur bannac'h *dour-vel* da zibri ioud ed-du ; neuze e pare ar potr dioustu.

Breman ar Vinistret a labour evit cass hor marfolodet hag hor guella soudardet var vor d'ober ar brezel d'ann Ejypt da heul armeou Bro-Saoz.Araug ho deus goulennet arc'hant digant ann Deputeet. Ar re-man ho deus votet 20 million evit cass da vro ann Tunisii. Etre tout ar vro-ze gant he brezel deus hon lakeat da zispign 100 million en arc'hant heb conta ar pez a vezo red dispign c'hoas. Breman ar brezel emomp o vont da ober d'ann Ejypt ne vezo ket re cavout 150 million da zispign. Evelse eo e hader hon arc'hant ; hag evit caout petra ? Evit tenna varnomp enebiez ar Rouanteleziou all, evit renta servich d'hon enebourien, tenna ar c'histin eus ann tan da Vro-Saoz da zibri ! Ha ni, goude beza devet hon daouarn, collet hon tud calonnec, hon arc'hant, hon oll vad, ni hon devezo aotre da sellet ; eurus c'hoas ma ne roer ket deomp fest ar vaz ; rag, n'hen disonjomp : *Ar Pruss a so fachet ruz*, abalamour m'eo bet distrujet Alexandri.

Breman hon Deputeet a so oc'h ober ar van da entent eus ann arc'hant a vezo da sevel evit dispignou ar bloas a zeu. Ann dispignou a dleer ober er bloas 1883 a zav, evit ann dispignou *ordinal*, da 3 milliard, 30 million ; evit dispignou ann departamanchou hag ar parreziou. e caver eur bagad cargou evit eur bloas demm-dost da 4 milliard ; ha c'hoas e kement-se ne gonter ket ann dispignou dreist ordinal, ar pez a lakefe ann dispign da sevel da 5 milliard,

Pemp milliard dispign ha 3 milliard dle, setu aze pegement a gargou a vezo goulennet digant al labourerien. Gouarnamant ar Republic ne goust netra, evel ma velit. Mad, ann Deputeet a voto kement-se oll heb sonjal tamm ebet e ezommou ar vro ; en eun taul dorn e vezo great ar stal, evel ma ne ve ket brassoc'h ann affer-ze eget laza eur gelienenn.

Ma na zeu Doue gant he zorn d'hor miret
Emomp oll bremaic lazet pe revinet ! X.

Heur Doue.

Ar pez a laca afferiou ha dispac'heres ann Ejypt da veza eun dra vras ha grevus meurbet evit hor Mamm-Bro garet ar Frans, eo dreist pep tra abalamour ma clasker kement ho c'huzet ous ar bobl, evel traou euzus, pe traou mezus. Ann oll a gren gant aoun-bras araug ar gurun pe tân-foultr cuzet dindan ar goummoulenn-zu a c'holo ann afferiouze, hag a so dare da darza, heb na helfe den gouscoude lavaret pedavare e tarzo.

Bro-Saoz he deus tennet ar guin, en eur zismantra kear Alexandri a dennou canol ; mes ar guinze n'e ket evet c'hoas. Kear Alexandri so bet oll lakeat e poultr hag e ludu dre vouliji canoliou ar Saozon, pe evel ma lavar lod, gant dispac'herien eus ann Ejypt a oa bet lezet er meaz eus ar prizon epad ma oa ar Saozon o tenna var gear. Devet eo bet couls lavaret pep tra ; lazet eun niver bras a dud eus ann Europ a oa c'hoas er gear-se, hag ive a dud ar vro a glaske derc'hel urs vad e kear; kement-se oll, a leverer, a so labour dispac'herien fallacr, muntrerien cris, tennet gant Arabi hag he gonsortet eus prizoniou Alexandri. Breman martolodet Bro-Saoz a so mistri eus ar gear vras-se.Mes n'eus netra ennhi mui nemet tiez devet pe anter couezet en ho foull. Arabi hag he zoudardet a so en em dennet varzu ar gear-benn hanvet *Caire*. Da gaout aoun ez eus, na zigouesfe ar memes goaldarvoudou er gear-ze ; ar pez a lacafe ann oll Arabet hag ann Ejyptianet d'en em sevel oll ha da allumi evelse eur brezel a Relijion, ar goassa eus ann oll vrezellou.

Ha guir a helfe beza ne ve kement-se oll nemet eur c'hrogad emgann etre Bro-Saoz ha bro ann Ejypt, da c'hortos ken a deuio Impalaër ann Turket da lacaat reis vad etoues ann Ejyptianet ? Ann oll rouanteleziou all eus ann Europ, ha chomm a raint-hi, ho divreac'h croazet,da sellet eus ar c'hrogad emgann-se, heb lavaret ger ebet a ziou nag a gleiz ?

Nan, ha var gement-se den ebet na vezo faziet. Memes, goassoc'h eo c'hoas kement-man ; ar rouanteleziou ne reont ket cals a van eus ar pez a so tremenet etre ar Saozon hag ann Ejyptianet. Gouscoude biscoas n'eus bet guelet eun taul goassoc'h na grevussoc'h eneb *oll guiriou* ar boblou: rag Bro-Saoz he deus scouet a dennou canol evit rei da velet ema ar guir ganthi pa'z eo hi ann hini grenva.

Ar pez a so da zouja, ar pez a dle hon lacaat da grena divar benn ar pez so c'hoarvezet en Ejypt, ne ket a dra sur ann droug a helfe bouliji canoliou ar Saozoned ober d'ann Ejyptianet, nag ann droug a helfe bouliji canoliou ann Ejyptianet ober da listri Bro-Saoz, mes e guirionez, ann dispac'h a laco ann tennou-ze da sevel etre ar Rouanteleziou, ebars en Afric tu ann anter-noz, hag ebars er broiou eus ann Azii a zepant eus Bro-Zaos.

Evessait mad, penaus ann dispac'h-man ne ket savet divar benn eur spillen dic'hronset. Savet eo bet dre benn abec d'ann Turkii a oa o c'hoari he fenn fall ; ann Turkii a c'hoarie he fenn fall abalamour Bismarck en devoa lakeat he fri e afferiou Gouarnamant bro hag armeou ann Turket, hag ho zricamardet oll. Kement dispac'h so bet great en Europ hag e bro ar Sao-Heol, evel en Tunisii, en Aljerii hag el leac'h all, ann traou-se oll a so kerent gompez, petra lavaran, tad ha mamm d'ann dispac'h bras a so vont da c'holoi a c'hoad hag a dan bro ar Sao-Heol, ha marteze, siouas ! ann Europ a bez !

Ann tennou canol discarget gant ar Saozon var gastilli-brezell Alexandri, n'int nemet ar zon diveza eus ann abadenn scrijus, ann emgann spontus a so o vont da sevel etre bro Sao-Heol ha bro Cuz-Heol ; stourm, crogad, emgann evel ma ne'z eus ket bet guelet marteze biscoas. En dro-man a vezo achuet ann abadenn : mes pe seurt mare spontus vezo ar mare-ze.

Guelet a renc beza en dro man, piou a c'hounezo evit mad, bro ar Sao-Heol pe bro ar C'huz-Heol. Guelet a renc beza great ive piou en devezo ann treac'h evit mad, arme ann Ærouant (pe ar Revolutionnerien), pe arme ann Ilis pe ar guir gristenien. Deut eo ar mare da velet ann darvoudou meurbed bras discleriet a bell so gant ar sperejou bras eus hon amzer, evel Pii IX ha Leon XIII. Arneu bras a so en amzer, dare eo d'ar gurun tarzal a zioc'h hor penn. Deiziou a encres, a spont hag a rann-galon a so o vont da c'houlaoui evidomp. N'eus fors ? C'hoarvezo pe c'hoarvezo, a dra sur Bag ann Ilis na vezo ket lonket gant ann douar diluj. Dorn Doue so ous he sturia. X.

Ar Gambetta disculiet.

ANN OPPORTUNISME

Evid piou e labour ar Gambetta,

Lavaret am eus evid piou e labour ar Gambetta da genta ; labourat a ra evid eur vanden politisianet a so atau oc'h he heul, stag outhan evel ar virinigen var ar garregen, evel ma chomm atau stag ous ann douar ann ær a so endro dezhan hag a ra deomp beva. Lavaret am eus, penaus ann oll Republiket ho deus bet eus ar sort tud-ze, a veler atau dalc'h-mad o redec varlec'h ar plassou a hell rei dezho eul loden benag eus danvez ar vro, ha kense ne heller ket lavaret e labourfent evid netra. Lavaret am eus, penaus bete vreman ar Republic he devoa bet ar muia eus ar sort tud-se, a oa Republic Vras ar Stadou-Unanet, mæs e oa bet trec'h dezhi ar Republic a so breman o ren ar Frans. Lavaret am eus deoc'h eul loden eus ar pez ho devoa græt e kement-se sclissen politisianet ar Gambetta d'oc'h adalec 1877 bete 1882.

Lavaret am eus, penaus ar Gambetta a oa sclav ha galeour d'ar re-ze, rag ma oa ho chef gant ma vije bet atau oc'h ho heul.

Lavaret am eus ouspen, penaus ar Gambetta a labour ive, ha dreist oll evid eur rummad tud all da bere eo goassoc'h c'hoas ar sclav hag ar galeoun eget d'ar politisianet he vignonet hag he ziouale rien, pere a c'houarn cals goassoc'h anezhan, hag a c'hourc'hemenn outhan petra en deus da ober peurvuia.

Var gement-man, ann oll ne vezint ket a unan

hin, ha meur a unan a damallo din beza sod ha skiant. Den ebet ne glaskefe stourm ouzin pa laran eo staget mad ar Gambetta ous ar re a ra ar *Gambettisme* pe ann *opportunisme*, guir vanden eron, a gass anezhan arauzho cals kentoc'h eget ivent casset ha renet ho unan ganthan. Ne helket hen disnac'h, rag meur a dra so bet guelet evel oc'h henez, ha ne ket eston ma ve guelet nan muioc'h.

Meur a veich so bet guelet scueriou ha scueriou rudet mad d'eus tud pe furlukinet ho deus dalchet er politic plassou huel ha ne vouient lavaret ag ober ann disterra tra nemet d'oc'h c'hoant ha ltasi eun neubeut tud all cuzet mad ous ar bobl. Hogen, kement-man a so diæssoc'h da gredi, rag e vent ket guelet, rag ma renker evid-se cahout daulagat mad ha digorret mad, ar pez a vanc da als a dud.

Hogen, lavaret am eus dija hag a ran c'hoas,hag hen discuez a rin deoc'h, penaus ar Gambetta, sclav ha galeour ar re a sonj cahout ann tu da astum danvez dre he sicour, a so cals goassoc'h hoas sclav ha galeour eun neubeut tud dianavet ha cuzet, a ra dezhan herves ho c'hoant bale, erzat hag ober.

C'huec'h bloas benag a so ma scrivan atau ar memes tra, hag oun bet pell amzer ma unan oc'h hel lavaret. Abaoue, cals tud eus eur guir dalvoudegez, ho deus bet ar memes sonj eveldon, hag e credan e teuio c'hoas cals re all d'hel lavaret ive eveldon, p'ho devezo allet guelet, goude beza clasket cals, penaus panefese ne ve ket possubl esplica cals traou burzudus.

Ar pez brassa gouscoude eus ann dud, etoues ar re soken a garfe guelet sclær ar virionez e peb tra ne sonj ket dezho e ve guir ar pez a lavaromp, ha cals a so ive ne glascont sort ebet gouzout abalamour da betra e ra ar Gambetta kement all a reuz ar pez so caus penaus ann darn vrassa eus ann dud a gavo dezho am beus re a hardiziegez.

Evelken, lavaret a ran hag assuri, hag e venn goest da rei ann desteni d'eus ar pez a lavaran c'hoas ouspen, ma ne fell ket deoc'h credi e ve guir ar pez a lavaran, ne vec'h ket goest d'entent ann disterra er pez so bet c'hoarvezet dija hag a c'hoarvez bemdez-c'houlou. Er c'hontrol, peus nemet credi ha credi parfet ar pez a assuran deoc'h hag ec'h helloc'h guelet sclær ha compren ar pez so diæssoc'h da entent en oll darvoudou c'hoarvezet en hor bro abaoue 1871 en oll traou-ze so bet cavet burzudus gant ar re soken a vell ar guella.

Ha ma lavaran ann oll traou-ze o tiscuez neus netra suroc'h e guirionez, ma ve moullet er gazeten l'*Ami du Peuple*, ar pez oll a lavaran, arabat eo sonjal e ve dre gassoni her rafemp hini ebet ac'hanomp. C'hoant hon deus ha netra ken egis n'hen discuezin anat divezatoc'h ho lacaat da velet sclær en oll traou-ze, ha dre-ze d'ober d'hor bro baour sortial er meaz eus ar poul-lagen e pehini ez eus tud divez ha divergont o clasc ho flastra hag he mouga. —

Anat eo deoc'h, me chans, kenvrois, ne ket me d'oc'h ma fenn va unan e scrivan deoc'h kement-man, ne ran nemet ho lacaat e brezonec evidhoc'h goude beza ho c'havet scrivet e gallec'h er gazeten l'*Ami du Peuple*, eur gazeten eus ar re vella,mæs ne de ket, siouas ! anavezet mad avoalc'h. Sonjet am eus e ve mad rei deoc'h da anaout petra eo e guirionez unan eus ar falla Republicanet so bet biscoas, ha p'am eus cavet ar pennadou scrid-man scrivet er gazeten l'*Ami du Peuple* gant unan eus guella scrivagnourien ar gazeten-ze, gant unan eus ar re a voar ar guella petra eo ann dud, ha dreist oll eus ar re so e penn hor bro, am eus sonjet e ve talvoudus evidhoc'h ma gemerfen ar boan d'ho lacaat e brezonec ar pez a ran.Peæt avoalc'h e vin mar g'hellan plijout deoc'h. A.

Lezenn ann 28 a viz Meurs 1882 divarbenn ar *scoliou d'eus red*

pe divar benn ann descadures da rei da vugale ar Republic, ha guiriou ar gerent e kenver ho bugale.

Al lezen a so bet douget gant hor gouarnerien, d'ann 28 a viz Meurs 1882, divar benn ar scoliou, pe ann descadures da rei d'ar vugale, a gouez dioustu e creis eur strollad drez ha spern ; luia ra e kement a ziæzamanchou ken bras, ken bras, ma ne hell ket en em zireustla a doues spern ar hars, memes araug ma'z eo deut ar mare evithi da veza miret evel eul lezen guirion.

Den ebet, a dra sur, lennerien ker, na gredo lavaret e ve gouest da niveri ann oll gudennou reustlet, na d'ho dibuna en eun henvelep doare ma helfe discues penaus ne teu ket al lezen-ze da noazout cals d'ann descadures cristen a dle ar gerent a zoujans Doue rei d'ho bugale. Den ebet na hello discuez penaus al lezen nevez-se na zeu ket da lemmel digant ann tadou ho brassa guiriou var ho bugale,guiriou ha ne hellont beza torret gant lezen ebet a bers ann dud, na beza lammet digant ar gerent nemet dre ar c'hrissa dislealdet. Nan, den fur ebet na ve dievez avoalc'h evit clasc discuez sotoniou evelse. Anat mad eo penaus al lezen douget divarbenn ar scoliou a noaz d'ann descadures cristen ha da viriou ann tadou e kenver ho bugale, pa'z eo guir e tifenn coms a Zoue, a relijion, a bedenn er scoliou, hag ouspen he lavar eo *red, dindan boan a vizou*, d'ar gerent lacaat ho bugale oll er scoliou-ze pe e scoliou libr.

Mes evit hentcha, bleina, sclerijenna ar re ho deus fizians avoalc'h c'hoas el lealdet evit clasc difenn,eus ho oll galloud, herves al lezennou hag ar guiriou, ar frankis da servicha Doue ha da zeski d'ar re all he servicha ; evit hentcha ann dud-se, tud gouiziec bras, tud a lezen ho deus evesseat,

guella ma ho deus allet eus ar frankis a so lezet gant lezen nevez ar scoliou da gerent ar vugale evit rei d'ar re-man eun descadures herves Doue. Pedet oant bet gant eun niver bras a dadou a famill da rei dezho cuzul var gement-se. Setu aman e berr gomsou, ar pez ho deus lavaret ann dud gouiziec-se d'ar re ho deus kemeret cuzul digantho Lennit kement-man me ho ped gant ar brassa evez.

Ar pez a laca muia beac'h, brassa nec'hamant, goassa encres var speret ann tadou a famill, eo gouzout :

1ª E pe stad en em gav lakeat ar mistri-scol libr dre lezen nevez ar scoliou ;

2ed Petra eo ha petra he talvez discleriadur pe dizisclériadur (déclaration ou non-déclaration) ann tad a famill ;

3ed E pe stad en em gav ar mistri pe vestrezed scol-libr ha kerent ar vugale ann eil e kenver egile ?

Kenta poent.

Ar mestr-scol libr a gendalc'h da gaout ar memes guiriou en devoa guechall araug ne oa douget lezen-nevez ar scoliou d'ann 28 a viz Meurs 1882 ; — N'hen deo dalc'het dre al lezen-man nemet da eun dra hebken ; hag al liamm pe ann dalc'h-se a so merket mad petra eo ha beteg pegeit e za.

Den na hell discredi var ar virionez-se eus ar guiriou roet gant al lezen ; hogen eur veich amzavet ar guiriou-ze, eo eaz bras meurbet displega herves ar skiant hag ar reiz vad ar pez a lavar al lezen nevez-se.

Ar scoliou libr a gendalc'h da veza ar pez ma'z int bet beteg hen, da lavaret eo, da gaout ar memes frankis ; n'eus bet renevezet na cheinchet netra var ar pez a sell eus ann doare d'ho reiza ha d'ho ren ; ar frankis pe al liberte da rei *d'ann oll* er scoliou-libr, ann descadures genta (enseignement primaire), ne deus gouzanvet na droug na gaou ebet ; memes ann descadures gristen a hell beza roet er scoliou-libr, heb na glascfe al lezen nevez miret e mod ebet a gement-se ; (herves ma lavar ann art. 2 eus lezen ann 28 a viz Meurs 1882).

Breman, evel guechall, ar scoliou libr a hell digemer ann oll vugale a vezo casset dezho gant ar gerent ho devezo c'hoant e ve scoliet ho bugale er seurt scoliou-ze.Aotre ez eus da zigemer er scoliou libr-se ar vugale a n'eus fors pe seurt bzo, a neus fors pe oad, nemet ar vugale n'ho deus ket c'hoas c'huec'h vloas tremenet, pa'z eus ebars er barres, pe er gear, eun ti e peleac'h e lakeer ar vugale vihan hag e peleac'h ez eus sæurezet,pe tud all,oc'h entent outho (salle d'asile). (Articl 21 eus lezen ann 10 a viz ebrel 1867).

Setu aze *guir* ar mestr-scol libr ; ar *guir-se* a so digabestr, da lavaret eo, ne deo sujet na strisseet gant lezen ebet ; ken libr eo hag ar frankis pe *liberte* memes da n'eus fors piou (gant ma vezo desket avoalc'h evit-se), d'ober scol. Ar guir-ze eta a chomm divoulc'h.

Evit ar pez a sell eus ar garg nevez a so gourc'hemennet hiviziken d'ar mistri-scol libr evel *eun dra red da viret* (comme obligation),kement-se n'eo redh he viret nemet e kenver eur rummad hebken eus ho scolerien. Ar garg-se n'ho dalc'h da evessaat enor eun doare spisial nemet eus ar vugale a bere ann hanoiou a vezo bet *scrivet* var al listen great bepbloas gant ar mear ha roet ganthan he unan da rener ar scoliou libr, eis deis, d'ann divezata,araug ma tigor ar scol. (Art. 8 eus lezen ann 28 a viz Meurs 1882).

Ar scolaerien a bere ann hanoiou a vezo bet scrivet var al listen-ze *a dle heulia ar scol-libr pe mont dalc'h-mad dezhi* ; setu aze ar c'homsou memes eus al lezen. ma ne zeont ket dalc'h-mad, gant aket hag heb manc ebet d'ar scol, ar mestr-scol a so dalc'het dre al lezen da verca var eur roll pe listen, græt espress evit-se, ped gueich eo chommet pep scolaër heb dont d'ar scol ; ha bep miz, he rei eun eil-scrid (copie) eus ar roll-ze d'ar Mear ha da voard ar scoliou (inspecteur primaire). (Art. 10 eus lezen ann 28 a viz Meurs 1882). Ar gourc'hemennou-ze a so freaz ha sclear ; hervez al lezen, dever eur mestr-scol libr a so merket mad ha freaz da velet ; dalc'het ez eo da ziscuill a grenn hag e peb guiriones, hag en doare merket evit-se, ped gueich e vezint chommet heb dont d'ar scol ar vugale a bere ann hanoiou a vezo bet scrivet var listen ar mear. Mar zigouesfe gant ar mestr-scol libr chomm heb miret unan benag eus ann urzou douget en articl 10 eus al lezen, — mes evit ar poent-se hebken, — ar mestr-scol a hell beza dic'halvet dirag les-varn scoliou ann departamant *(Conseil departemental)* hag en em gavout e stad da veza gourdrouzet, tamallet, castizet, pe memes torret evit eun neubeut amzer.

E berr gomzou, ar pez ez eo dalc'het ar mestr-scol libr da ober d'eus red, ar faziou a hell ober en he garg, hag ar binijennou a denno varnhan dre ar faziou-ze, kement-se oll a so merket sclear ha discleriet freaz dre al lezen.

Rener ar scol-libr en deus gourc'hemenn stris a bers al lezen da viret ann oll ursou-ze ; mes n'eo dalc'het d'ho miret nemet e kenver scolaerien a bere ann hanoiou a vezo bet scrivet var listen ar Mear, rag ar re-ze hebken a so dalc'het da heulia bepret ar scol, da vont dalc'h-mad hag heb manc ebet d'ar scol ; hag evitho hebken eo bet savet ann doare spisial da velet ervad hag aketus int da zont heb manc ebet d'ar scol.

(Eur pennad all eur veich all.) X.

Bez ez eus eur Vam-lezen a lavar ne vezo disclæriet ar brezel e hano ar Frans gant ministrebet : ha gouscoude ann dud diskiant

en em lakeat e penn ar vro ho deus dija nnet varnomp brezel ann *Tunisie* so bet kiriec gals tud iaouanc da chomm hirroc'h er servich et ne tlefent beza græt, ha deomp-ni oll da velet c'hargou cresket var ar vro, rag ne heller ket r ar brezel heb arc'hant. Ha breman, a veac'h eo achu ar brezel gant Tunis, ma so bet tenet varnomp adarre gant ar Ministret eur brezel gant ann Ejypt, a alfe m'eus aoun tenna c'hoas brezel goassoc'h etre ni ha Iann-ar-Saoann traitour, rag n'eus mui den e Frans e ve est da zifenn hon enor, hag ann oll ho deus guir, dail, d'ober deomp bale herves ho c'hoant. Per dall eo ann dud ! ar Republicanet ne reont orse nemet hon izellaat kement, ma hell ann oll le varnomp, ha ne hellit ket compren, penaus deut erfin ar mare d'ho chasseal ha da c'hervel gemer ar stur en ho flass mab-bihan ar Roue harles X, a vouias e 1830, pa felle gantho miret zomp da gemer *Aljer*, ho lacaat da chomm e oc'h en ho flass ha discuez dezho n'hon deta tam aoun ebet arauzho. E ver en aoun da gaout brezel gant Bro-Saoz, setu aman ann testeni. Cass a rer d'eus Roscoff dre ann telegraf d'ar zeten *Le Clairon* ar c'helou-man :

Al lestr *Le Souffleur* a so o paoues tigouezout man d'eus *Brest*, ha ganthan eun all hanvet *Bizlais* carget a beziou canol evid difenn ann aoiou hag ar fortchou hon deus dre aman.

A dra sur ne hell ket beza savet aoun gant ar onarnamant e teufe ann Ejyptianet da glasc disen aman var hon aochou ! Rag piou eta so bet vet aoun nemet arog ar Saozon,traitourien a vis, ha goassa enebourien hor bro ? Na petra a le tenna adarre ar brezel varnomp, nemet rag na zont ket hor Ministret na petra d'ober, na petra lare ! ! !

A.

Hon Tad Santel ar Pab e Rom.

Lenn a reomp en eur gazeten a Rom :

« Breman ez eus vardro tri-miz, hon Tad Santel Pab, en eur goms d'ann oll bed catholic, dre inou ar Gardinalet eus ar C'holej-Santel (Sacré-ollège), a lavare penaus ez eo lakeat en eur stad en dies gant he enebourien hag enebourien ann , ma ne hell mui padout ennhan. Ar pez a oarvez en amzer-man e Rom a ro da gomsou n Tad Santel muioc'h a ners c'hoas, en eur zont renta eun testeni sclear ha trist hag a ziscuez deffe leac'h hon Tad Santel d'en em glemm uioc'h c'hoas eus ann oll viltansou a rer dezhan. g hirio en deis, arabad eo clasc hen nac'h, ann d Santel ar Pab, — petra benag ma'z eus bet omettet lezel gant he Santelez ar frankis hag ar iriou a Roue, — n'en deus ket memes ann asentes a so roet d'ann distera eus sujidi Roue n Ilali ; ann oll ho deus ar guir hag ar frankis da ober dezhan a bep seurt goall-bers, d'hen gourdrous ha d'hen goall-gass, heb beza tamallet e mod ebet. Ann Tad Santel n'hen deus mui guir ebet dirag lezennou ar Vro...

« Setu aze eta petra eo deut da veza ar bromessaou caër græt gant Roue ann Itali da viret oll guiriou ann Tad Santel evel ma oant araug. Bro ann Itali hag ar broiou all eus ann Europ a lavare e felle dezho e vije bet ar Pab e Rom evel eur Roue, dindan scoazel Roue ann Itali ; hag hen goall-gasser breman evel na voall-gasser ket ar bihana eus sujidi ar Roue ; lemmel a rer diganthan ann oll viriou dirag lezennou ar vro.

« Setu aze ar pez eo red d'ann oll bed catholic gouzout ervad, ha chomm heb ancounac'haat hiviziken : *Ar Pab n'eo ket libr e kear Rom.* Mes ne lavaran ket avoalc'h ; he stad n'helfe den padout ennhan, hag a ia gouscoude bemdez var voassa : ar goall-bers a so bet great dezhan en deiziou tremenet, hen discuez beteg re vad ; gouest eo kement-se da lacaat ar re galeta eus he enebourien da lavaret eo re a grisder hag a zislealdet ober ar seurt goal-bers da eun den hag a dle beza respetet mar dle beza respetet unan benag var ann douar. »

D'ar Iaou, 13 a viz Gouere, hon Tad Santel ar Pab a roe digemer d'eur rummad tud eus *Breuriez ann unvaniez etre ar Gatoliket a Rom (Federazione Piana)*. Ann dud-man a ginnige d'hon Tad Santel, eur scrid sinet gant 80,000 den a Rom evit dianzav ha condaoni ann oll oberou fall a oa bet great, er bloaz tremenet da genver ann deizse, gant eur vandenn dud fallacr ho devoa clasket teuler ebars er stear-vras *Tibre*, goude beza ho stlabezet, relegou ann Tad Santel ar Pab Pii IX, Leon XIII en deus respontet d'ann testeni-ze a vir garantez en eur en em glemm eus ar stad e peleac'h en em gav breman e Rom, hag eus ar goall skueriou c'hoarvezet er gear-ze hag e bro ann Itali. En em glemmet en deus dreist pep tra, abalamour ma'z eo bet discaret ar Groas a oa savet var lein ar c'hastel-vrezel hanvet *Capitole*. Lavaret en deus d'ar guir gristenien a Rom derc'hel bepred stard d'ho Feiz. Dalc'homp mad, ni ive, d'hor Feiz, rag ema e riscl mont eus hon touez. Dalc'homp stard dezhan ; hon Tad Santel eo hen lavar, hag hennez en deus ar c'homsou a vuez hag a silvidigez a zigant hor Zalver Jezus.

Dissul all, ann autrou'n Escop Jourdan, Escop a gear *Tarbes*, — en escopti-se eo ema kear Lourd — a so maro vardro creis-deis. N'eo bet couls lavaret tamm clanv: en he balez a escop en devoa e kear Lourd, eo maro d'ann oad a 12 vloas ha triugent. Etre divreac'h Mam Jezus eo en deus tennet he huanad diveza. Eurus ann neb a varv evelse etre divreac'h Mam Doue.

Ne oa Escop a *Darbes* nemet abaoue ann deis kenta a viz Kerzu 1874. Eur c'hoil bras eo evit

escopti *Tarbes*, dreist pep tra evit ar beorien e kenver pere ez oa ken mad. Doue a so plijet ganthan he recompansi evit he oll vadoberou ! Bolontez Doue va vezo great bepred, ha meulet gant ann oll ! X.

KELEIER.

Neus ket goal bell so c'hoas, e velemp bandennadou martolodet d'eus ar re so breman oc'h ober ar peskerez, o treuzi Kemper, evit mond beteg ar pors mor e peleac'h e oa bet gourc'hemennet outho en em gavout ragtal.

Egis custum, ar Republicanet, a vez atau o clasc ober pep tra dre guz, ho deus clasket disnac'h ar pez a vele ann oll gant ho daoulagat hag ho deus lavaret ne oa ket guir ar pez a lavare hor gazetennou, e oar o vont da gahout brezel egis m'ho deus great mare ann electionou, pa eo bet disclæriet brezel ann *Tunisie* ; mæs en dro-man egis ann dro all, ho deus renket ha cals kentoc'h soken, anzavout e oa ar virionez, pa hon deus ho guelet o c'houlenn 7 million evid commans, d'ober dispignou ar brezel gant ann Ejypt, Hogen, setu m'en em gavomp breman e mare ar peskeres sardinet hag e teu a beb tu ar c'helou beteg ennomp ema ar pesket o tigoueout var ar c'hostez, ha ne vezo ket cavet tud avoalc'h da vond d'he baca ! Mar galfe da vihana ann dud a vor guelet breman ar virionez hag anaout pegement a c'hevier so bet contet dezho gant ar Republicanet p'ho devoa c'hoant cahout ho moueziou digantho. *Votit evidomp, ni a so a galon evid ann urs hag ar peoc'h*, hag hoc'h bet sod avoalc'h evid lonca ho gevier ha voti evitho, ha setu eo couezet ar beac'h varnhoc'h. Mar g'alfec'h beza furoc'h da vihana da benn eur veich all, hag arabad eo credi ne c'hoarvesfe ket heb dale, rag var digarre ne fell ket d'ar Vinistret rei eur Mear d'ar gear a Baris, ar Vinistret hon deus breman ho devoa græt ho sonj en em denna ; mæs ar Radicalet bo deus græt kement varnezho m'ho deus dalc'het d'ho flassou. Aoun bras a oa ma vijent æt cuit e vije bet red, ken diæs e vije bet cahout re all da gass en ho flass, ne vije bet dao cass ann Deputeet cuit, hag henvel eur Gambr nevez. Evid breman, a gredan, e kendalc'ho ann traou eun neubeut c'hoas evel kent, mæs ar pez ne de ket c'hoarvezet en taul-man a alfe c'hoarveout heb dale, hag e ve daô ober mad hor sonj da henvel eur rummad Deputeet all, Roialistet, na ve ket ker diskiant evel ar Republicanet hon deus hanvet beteg hen, ha n'ho deus gouezet ober netra vad, netra a skiant. Greomp eta hor sonj pa omp bet tromplet ha ker goas gant ar Republicanet, da benn eur veich all ni a lezo anezho er gear, hag e cassimp da Baris en ho flass Roïalistet ne rafint ket marteze guelloc'h evitho, rag broustet eo ann traou gant ar Republicanet, mæs ober goassoc'h ne rafint ket, hag e tigassint deomp marteze heb dale eur mestr mad e leac'h ar 500 lampoñ a so breman o suna hor bro reuzeudic. Dalc'hit da viken sonj hoc'h Catoliket ha Breizis ! ! !

Dissadorn diveza ann oll a lavare er Senat pennaus d'al Lun, 24 a viz Gouere, de Freycinet a oa e sonj goulenn conje digant ar Gambr da zispign 20 million evid ar brezel en Ejypt.

Eur bataillon soudardet *marine* en em gav d'ar mare-man e Rochefort, hag en deus 16 offisser ha 619 soudard, gant ann autrou Seriot da gommandant, a so gourc'hemennet outhan partial ac'hano ar c'henta guella, evid mond da *Doulon* dre ann hent houarn.

Ar brud so penaus Arabi-Pacha (ann hini so en em savet a enep gouarner ann Ejypt, hag a so caus eus ann oll dispac'h, so bet paket gant ar Saozon.

Ann *Times* a lavar, penaus heb dale e hello soudardet Bro-Saoz partial evid ann Ejypt. Fermet so dija eun tam mad a listri evid ho c'hass di. Abaoue so bet lavaret e vije æt ar Frans di assambles gant ar Saozon, ne mer mui e sonj cass kement a soudardet evel ma oar kent.

Breman e lavarer ne vezo casset ken nemet 10 mil den. Gant ar re so bet casset dija, e vezo cavet 14,000 den, ar pez so ouspen travoalc'h evid breman.

Peb a vrigaden a vezo roet da gommandi d'ann duc de Connaught, d'ar jeneral Alison ha d'ar jeneral Vood.

D'eus *Bombay* (en Indes) e scriver dre ann telegraf, penaus diou lestr a so o paoues diblass evid cass soudardet d'ann Ejypt.

Dilun, 24 a viz Gouere, eo bet digorret ar pennadic hent-houarn a ia d'eus *Alre* bete *Quiberon*. Pevar ehan a vezo var ar pennadic hent-ze en deus tost da 7 leo hed. Setu aman ho hanoiou. *Plæmel*, *Plouharnel*, *Sant-Per-Quiberon* ha *Quiberon*.

A.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha Kemennadurezion ann 29 a viz Meurs.

(*Kendalc'h.*)

Paour keaz Troquier ! paour keaz den ! Red eo cahout truez outhan ! Æs eo deoc'h sonjal peu sort respont a oe roet dezhan gant ann Tad gardian hag hon difennourien all. E guirionez ive peu sort sonj oa bet savet e penn Troquier o clasc lacaat ar re all da lavaret e oa red cahout truez outhan et gouent Cabusinet-ze, e oa o lacaat torri ann norion varnezhi !

Teuler a rer a gostes ar c'hrogen cric hag ar binvijiri all ! Ann torrerien a beg neuze er pigell o sonjal dispen ar voger. Houman a so ken dies dont a benn anezhi evel ma eo dious ann treustou hag ar barrinier houarn. Dao eo dezho pega adarre er boc'hili. Goude eun heur labour, malis ha

gounnar, a veac'h eo m'ho deus allet ober cheinch klass da unan pe ziou eus ann treustou ha digorret eun toul eus eun troatad lec'het. A dreus ar bardell e ve casset eus ann eil tu d'egile comsou rust ha garo. Evelken, ann hini ho deus ann dud aouanc ar muia droug outhan eo marc'hec Sant-Gregor-ar-Bras. Unan anezho a rebeich outhan e ve oc'h en em zisenori. Eun tamic goudeze ar memes den iaouanc a ia d'ober tro pors ann diabars, o c'houlenn guenejen digant ann oll. E sonj ober petra ema gant ar re-ze, a c'houlenn peb hini ac'hanomp ? Tostaat a ra ous ar bardell, hag e stlap he zornad guennejen d'ar c'hommisser-ze, o lavaret dezhan : *Dell, Vallée, setu da bæamant.*

Evid renta justis d'ar Vallée, e tastumas ar viriones galet-ze gant cals re all ouspen epad ann deves-se, mæs heman ne zastumas ket ar guennejen. Ne c'hoarvezas ket ar memes tra gant ar vicherourien a laboure ganthan. Int a daulas evid eur mareadic, boc'hilli ha barrinier houarn, hag en em daulas gant mal bras var ar guennejen.

Dond a reont endro d'ho labour evel tud counnaret. Unan anezho a stlap gant cals a ners eur varren houarn a dreus ann toullic ho deus allet ober, hag eo tost dezhan glaza ha glaza cals unan eus hon difennourien. Unan eus hon tu-ni evid ho faëa egis ma eo deleat, a asten dre ar memes toul eun tam coat hir a ia da rogi dillad unan eus ar serjantet. Eun neubeut goude e velomp ar memes barren houarn o tont adarre dre ar memes hent. Ann autrou Pironneau a beg ennhi ha tost eo dezhan he diframma d'eus etre daouarn ar micherour. Beveich ma velomp eur varren houarn o tont er bardell d'eus ann tu all evid ober loc'h-houarn ganthi, e scoer d'eus hon tu-ni eun taul drenv var ar penn-tosta deomp, hag egis m'hel lavare unan eus hon difennourien, kelliæs gueich ma c'hoarveze kement-se gant unan eus ann dibotaillerien hanter-varo, e teue ho divreac'h da vervel. Sponta a rejomp pa glevjomp ann autrou Guillard, ann Tad o chouhal d'ann dibotaillerien : « Adreon ar bardel man e cavoc'h, da stanca ann hent ouzoc'h eur voger kic tud.

Ouspen eun heur goude creisteis eo. — Souden e teu beteg ennomp eur chouhadenn laouen d'eus pors ann diabars. Ann *torrerien* collet oll ho ners gantho, en em denn evid discuiza, hag ouspen, deut so naon dezho. Ar gommisseret, ar serjantet hag ann archerien en em denn ive d'ober eveldho. Ann oll a c'houlenn ann eil digant egile, peur ec'h achuo ann dra-man ?

Hogen, ar bardel a so gaouet eun tam benag. Grenvaomp anezhi, eme ann autrou Trochou. En eun taul cont tauliou, caissou coat da lacaat fleur, scabellou, barrikennou, pleinch ha tammou coat, a vez savet eur bern anezho er c'hlaustr. Ar re en em gav en astaich kenta a bign d'ar c'hrignol ; a zisken ac'hano kement ho deus cavet mad da renta servich, hag a stlap anezho en traon, e pors ann diabars dre ar prenescher. Pemp minuten so bet travoalc'h dezho evid renta ar bardel cals parfetoc'h eget ne oa kent. Hon difennourien a hello discuiza eun tamic breman, n'ho devezo ket ezomm mui da souten ar bardell, en em souten avoalc'h a rei he unan.

En astaich kenta, hon deus eun dra benag da zribi. Rei a reomp lod d'ar re so o tifenn ar c'hlaustr, hag e cassomp eun tam bara hag eun tam fourmaich d'ann autrou de la Peccaudière ha d'ann Tad gardian. Ann tam bara gros-se eo so bet kemeret evit eun tam goastel gant scrivagnerien ar *Phare de la Loire*. Lod eus an dud a vel ker fall aveichou, ma ve lavaret e vent dall, petra benag ma eo digor mad ho daoulagat !

Eun heur hanter. — Dond a ra ann *torrerien* endro. Ho guelet a reomp nec'het bras, rag ma gavont ar bardel crenveat ha cals parfetoc'h eget pa oant deut dezhi evid ar veich kenta.

Evelken e pegont adarre gant ho labour, mæs en aner eo ! Chausse iaouanc, ann hini so carget da entent ous ruiou kear a goll he benn, hag a lavar a vouez huel he ket possubl dezhan dont a benn ac'hanomp, nemet e ve staget ous ar bardel eun tam poultr pe soken *dynamite* a so eur sort poultr cals crenvoc'h ha danjerussoc'h eget heben. Ar c'hommisser kenta he unan a velomp o vont hag o tont en eur c'hrosmolat, a lavar eus he du : Ma ! Pa n'hellomp ket dond a benn anezho, a vezo dao mont penn-da-benn, hag implija ann *dynamite*. Hag e lavar ar memes tra bete dre deir gueich. Guir eo, penaus pa ialo endro d'ar gouent d'ar 5 a viz Du evid lacaat adarre var doriou ar gouent ar siel a oa bet lammet cuit ragtal ma oant bet lakeat en devez kenta, a lavaras d'ann Tad gardian n'en devoa clasket dre ar c'homsou-ze nemet ober aoun deomp ; hogen ann oll a'sonje dezho en devoa comset e guirionez egis eun den en deus c'hoant d'ober ar pez a lavar. Ar *Phare de la Loire* he unan en deus anzavet e crede partet en devoa sonj Troquier d'ober ar pez a lavare, hag a hent all, ar c'hommisser ne hello ket disnac'h, e respontas heb sponta ann autrou Papot dezhan pa he glevas : « Mad tre ! autrou, implijet ann *dynamite* pa garoc'h ! eun dudi a vezo evidomp lemer assambles ganeoc'h. »

Implija ann *dynamite* evid dond abenn d'eus eur gouent Cabusinet !!!

Abaoue m'ho devoa guelet ar gommisseret ne vije ket bet ken æs dezho dond a benn ac'hanomp evel ma sonje dezho da genta, e oa bet aliæs casset kelou d'ar Prefet d'eus ar pez a c'hoarveze. Etro divheur ha cart e clevjomp e oa bet lavaret d'ar Prefet e oa poent dezhan dond he unan d'ober he labour vrao, mæs araug e oa red diahubi ar plass evithan. Ar c'hommisser kenta a deu en he sonj, penaus ma gavje eno re a dud honest, ar Prefet a alfe marteze beza lakeat diæs, ha setu hen souden, en *despet d'he bromessa* græt diou veich o chouhal d'he serjantet polis lacaat er meaz ann testou, ha soken ann autrou Catta, alvocat ar Relijiuset. A.

Madou ann douar.

Ne gasser ket mui tam ed var ar marc'hajou, hag ar priziou a gera cals, rag ne ouzeur ket c'hoas ha possubl e vezo dastum ann ed a so en douar.

Tud a Relijion hag a Feiz evel ma'z hoc'h, e ouzhoc'h avoalc'h ne teuio amzer dereat evid dastum madou ann douar, nemet ma teu madelez ann autrou Doue da gahout truez ouzomp. Pedomp eta anezhan calonec ha pedomp stard, hag hen a ziscuezo he vadelez en hor c'henver. A.

Bulletin
de l'Association financière de France
SOCIÉTÉ ANONYME
au Capital de **1,200,000** francs
1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Le raffermissement des cours est pleinement justifié à notre avis. Tout danger de complication européenne est écarté quant à présent et l'argent qui s'était précédemment tenu à l'écart depuis de longs mois ne tardera pas à sortir de ses cachettes. C'est une vérité incontestable que les capitaux ne peuvent pas rester indéfiniment dans l'inaction. De même que la faim fait sortir le loup du bois, de même le besoin de produire un revenu fait sortir l'épargne des coffres. Il faut donc s'attendre à voir les achats de valeurs affluer tout-à-coup sur le marché et par conséquent les cours s'élever sensiblement. Prenez-donc les devants !

Nos renseignements sur la hausse de l'*Orléans* n'ont pas tardé à se vérifier. En moins de quinze jours le cours s'est élevé de 1250 à 1330 ; ceux de nos lecteurs qui ont suivi nos conseils ont déjà un gros bénéfice. Nous voyons encore 150 francs de hausse dans un temps relativement court. Nous accepterons des ordres à terme moyennant une couverture de *cent cinquante francs* par titre. (Adresser les ordres à M. le Président de l'*Association financière de France*, 1, rue Grange-Batelière à Paris.

L'*Ouest-Algérien* garanti par l'Etat est un très-bon placement ; rémunérateur, solide et susceptible d'une grande plus-value.

Grande spéculation sur les Parts Suez, Corinthe et Panama. C'est grand dommage que ces titres soient d'un très-gros prix et presque inabordables pour la petite et la moyenne épargne. Nous étudions une combinaison de fractionnement qui permettra à tous d'aborder cette catégorie de valeurs. Nous vous en ferons part dés que nous aurons réalisé ce problème.

Grandes demandes de *Parts de N.-D. de Lourdes* à 42 francs. L'inauguration prochaine déterminera une forte hausse.

Les retardataires doivent se presser pour souscrire au *Panorama de N.-D. de Fourvière*. La constitution de la Société est proche.

Les progrès des Rentes ont amené des réalisations qui ont fait sensiblement rétrograder les cours faute de trouver des contre-parties suffisantes, Le 3 0/0 fait 80,95, l'amortissable 81,17 et le 5 0/0 à 114,75.

Les obligations foncières 4 0/0 actuellement en cours d'émission au Crédit foncier à 480 fr. donnent un revenu beaucoup supérieur à celui de la Rente tout en présentant la solidité d'une créance hypothécaire de premier ordre.

La maison médicale Encausse et Canésie, autorisée par l'administration supérieure, continue à émettre avec succès ses actions, sur lesquelles on prévoit un revenu rémunérateur en dehors des 5 0/0 d'intérêt annuel.

Les renseignements sont donnés sur simple demande au siége social, 57, rue Rochechouart à Paris.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc en timbres-poste, tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les capitalistes. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

RENSEIGNEMENTS ET ORDRES DE BOURSE. — L'Association financière de France, 1, rue Grange-Batelière à Paris, a sa correspondance financière insérée par 48 *semaines religieuses*. Renseignements gratuits. Ordres de Bourse exécutés avec le soin le plus attentif.

EAU DES SIRÈNES
La **seule eau inoffensive**, rendant aux cheveux et à la barbe leur couleur naturelle, *sans tacher la peau ni le linge*. E. GUERSQUIN, pharm.-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, Paris; chez les princip. Pharmacns Parfum.-Coiff. Flacon **10** fr. et **6** fr.
On expédie contre mandat-poste.

DÉPILATOIRE
Pour détruire les **Poils, Duvets** du visage, etc. *Le seul qui soit inoffensif*. Sécurité absolue et d'un emploi facile. Flacon **12** francs et **6** francs. E. GUERSQUIN, pharmacien-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, à Paris.
On expédie franco contre mandat-poste.

ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE
SOCIÉTÉ ANONYME
Au Capital de: 1,200,000 francs
PARIS, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, 1.

Achat et vente de Titres cotés et non cotés sans aucune Commission. — Courtage officiel des Agents de Change. — Paiement de Coupons. — Commission : 10 cent. par 100 francs. — Versements, Echange de titres, Transferts, Conversion, Libérations de Titres. — Souscription aux Emissions sans aucune Commission. — Avances sur titres.

Renseignements gratuits sur toutes les valeurs. (Joindre un timbre pour la réponse).

LE PAPIER PRÉSERVATEUR
protège d'une façon certaine les fourrures, vêtements, tapisseries, couvertures, etc., contre les vers, mites et tous insectes. Le rouleau de 10^m sur 1^m de largeur est envoyé *franco* contre 3 fr. 35 en mandat ou timbres-poste adressés à M. HENRY, (American Exchange), dans la cour, 35, Boulevard des Capucines, Paris. 3—3

IMPORTATION ANGLAISE D'ENGRAIS CHIMIQUES Fondée en 1844
PHOSPHO-GUANO ANGLAIS
ENGRAIS AZOTÉ
de **"THE LONDON MANURE COMPANY"** de Londres
La plus riche en Acide phosphorique produit immédiatement soluble, contenant 8 à 10 pour 100 de Phosphate dont 2/3 pour 100 solubles dans l'eau, 6 à 7 pour 100 solubles dans le citrate d'ammoniaque, et environ 5 pour 100 insolubles. Azote 2 1/2 à 3 pour 100.
GUANO DU PÉROU DISSOUS ET SUPERPHOSPHATES de toutes RICHESSE.
N. B.—Tous nos superphosphates sont vendus au degré d'Acide phosphorique solubles dans l'eau.
MARCHISIO & GALLOT, 26, rue Cadet, PARIS
CONSIGNATAIRES POUR LA FRANCE
Vente sur garantie d'analyse des stations agronomiques.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen-ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 5 a viz Eost 1882.

Neus ket goal bell so e lavaren deoc'h teuler evez ous ann traou diskiant a rea ar Republicanet, evid guelet mad hoc'h unan pegement e noasent deoc'h ha d'ar vro, en despet d'ann oll gevier ho devoa lavaret deoc'h e mare ar voterez evid ho trubardi ha cahout ho moueziou, hag e lavaren ouspen. Breman pa peus guelet hoc'h unan ne ouzont ober nemet traou didalvez evidhoc'h hag evid ar vro, ne viot ket mui sod avoalc'h, me chans, evid rei dezho ho moueziou, hag eo deut ar mare da gass eur rummad all da Baris evid derc'hel ho plass evid guelet ha guelloc'h goest e vezo ar re-ze da zifenn ho feiz hag hini ho pugale hag ho liberte a gristenien, marteze, a lavaren deoc'h, kentoc'h eget na sonj deoc'h, e vezo red deoc'h mont da voti adarre hag pa n'ho deus ket ar Vinistret a so breman fizians ann Deputeet, e vezo red, mar teuont d'en em denna, cass ann oll Deputeet d'ar gear da velet ha dont a hello en taul-man eur re benag all a hello beza sicouret guelloc'h da c'houarn ar vro en eur fæson dereat. Kense, guelomp adarre deves evid deves petra ra ann Deputeet hag ar Senatourien d'eus ho amzer e Paris, hag ec'h anavezimp, penaus petra benag ma eo, var ho meno, Gouarnamant ar Republic a laca ann dud da veza guelloc'h a unan eget ann oll gouarnamanchou all n'ho deus ket allet cahout en ho zoues tud avoalc'h e pere ho deffe fizians evid ober Ministret gantho, ha c'hoas ar re vella ho deus cavet, a so ken diskiant n'hellont ket mond a du gantho, ha breman pa'z eo en em dennet ar re-ze abars ma vezo cavet re all da lacaat en ho flass, e vezo daô cass ann oll Deputeet d'ar gear hag ober electionou nevez. Ma garfec'h beza en em glevet etrezhoc'h pa meus sonet deoc'h ar son kenta, e vouifec'h breman piou da henvel, mæs siouas ! n'hoc'h eus ket prijet n'ervad senti ouzin, ha ma ne ziouallet ket emaoc'h e danjer beza touellet adarre gant ar Revolutionerien egis ma oc'h bet dre ho faut re alies siouas !, rag neus fors peger fall int bet beteg hen en ho kenver, e cavit guelloc'h senti outho eget bleulia aliou mad ho mignonet, ha gouscoude ar re-man n'ho deus ket ezomm kenneubeut hag ar Roue da zastum danvez divar goust ar vro, egis n'ho deus græt ar Republicanet n'ho devoa ket ann disterra araug 1870, hag a ouzont a veach hirio ann deis ann niver eus ho millionou. Distromp eta d'hol labour coz ha guelomp peu sort a ra deomp ar re hon deus casset da Baris, rag ne ouzeur pe mad pe fall eo ar vezen nemet d'oc'h he frouez, nemer ket goest da c'houd pe mad pe fall eo ar micherour nemet d'oc'h he oberou.

Ar re oll so bet hanvet evel deputeet a lavare, evid cahout æssoc'h ho moueziou, penaus ma teuec'h d'ho henvel, ho pije bet hiviziken ann urs hag ar peoc'h e peb leac'h, ha breman, hirio d'al Lun 24 a viz Gouere, petra a glevomp ni gant ann Deputeet ? De Freycinet a oa bet hanvet da Vinistr evid miret n'hon dije bet brezel abalamour da ziotachou ar Gambetta, en deus hen heuliet kement, ma eo digouezet er memes poent, hag en deus grèt goassoc'h siouas ! eget ann hini en devoa kenèret he blass. A veac'h ma oa achu ar brezel en Tunisi, m'en deus tennet varnomp eur brezel bras gant ann Ejypt, hag e teu da c'houlenn peadra evit cass soudardet ha martolodet di. Hogen, ann Deputeet, red eo hen anzavout, ne seblantont ket beza goal gontant da velet goal zispign en dail-ze arc'hant ar Frans, ha ne chomont ket pell oc'h evessaat ous ar pez a c'houlenn de Freycinet ; guelloc'h o gantho pega ragtal gant Budjet 1883, mæs ne ren nemet commans, ha petra benag ma la ann autrou Ribot a du gant Ministr ann Tenzor, Leon Say, an Deputeet ne ziscuezont ket beza goal gontat, hag e lavaront e vezo kendalc'her var-c'hoas.

Er senat er memes devez, e kendalc'her heb he achui oc'h evessaat ous ar pez a vezo grèt hiviziker d'ar re a vezo tamallet eur c'hrim benag dezh.

D'r Meurs, 25 a viz Gouere, ez eus bet kendalc'hetgant ar Gambr evessaat ous Budjet 1883. Ann autrou Rouvier evid en em zisamma he unan hag he gnonet da veza hon lezet da goueza en eur stadken truezus, a damall d'ar Ministr so hirio cargt eus ann tenzor kement droug a so bet grèt gan ar Republicanet all eo Leon Say a renc respon anezhan.

Eman a ziscues, ha ne ket diæs dezhan hen ober, penaus mar d'omp couezet ken izel, ne deo ne-ma abalamour ma so bet falvezet oc'h de Freycinet ober re a labourou bras abars gouzout penaus en deffe allet ho faea. Eno ma ann dalc'h. Arabad eo dispign mui oc'h eget na heller, hag heb dale e velaio ann traou. Ezom so da deuler evez, rag an aurou Leon Say ne ket eun azen, hag a so gouizie var gement a sell ous ann tenzor, mæs ne hel ket ober e ve leun ar sac'h pa vez ann oll o ponia, peb hini d'oc'h he du evid he scarza.

Er Senat e teue affer ann arc'hant a c'houlenne de Freycinet evid ober ar brezel en Ejypt, ha pa ier da voti, 214 a enep 5 a lavar e vezo roet d'ar Gouarnamant ann arc'hant a c'houlenn. Arabad eo gouscoude d'ar Vinistret credi e vent goal barfet en ho flass, na ne ve ket red beza re souezet ma ve red dezho en em denna gant mez heb dale.

Er memes devez er Gambr, ann autrou Leon Say a zifenn he Vudjet evid 1883 a enep ann autrou Allain-Targé. « C'hui emezhan da heman, a garfe e ve græt ar Budjet evid plijout d'ar bobl, eur Budjet a ziscuefe dezhan e ve muioc'h da reseo eget ne ve e guiriones, hag e ve pinvidicoc'h ar vro eget ne ve.

Evidoun-me gant va eontr Iann-Badezour Say hag ann autrou Thiers, eo guelloc'h ganin lavaret ar virionez d'am bro, hag e tlefe evid-se ar Republic cahout mez. *Patriæ veritas.*

Der Iaou e oa bet brudet, penaus e teufe evid mad dirag ar Gambr affer ann arc'hant goulennet gant de Freycinet evid ober ar brezel en Ejypt; mæs pa teu ann autrou Sarrien da lavaret petra sonj Commission ar Gambr d'eus ann affer-ze. Ann oll en em gav souezet bras o clevout ar Ministr goulen gortos c'hoas abars evessaat ous al lezen-ze befe Dissadorn kenta. Aoun en deus d'eus ar pez a c'hoarvezo ganthan a dra sur, hag e fell dezhan dale eun devez benag abars coueza egis ma eo anat e renco hen ober serten. Assanti a rer ganthan hag ann nemorant eus ann deis e seller ous ar Budjet, hag ann autrou Allain-Targé ann hini a brezec, hag en eur respont d'ar Ministr en em zifenn eus he vella.

Er Senat er memes devez e kendalc'her oc'h evessaat ous al lezen a so keit all so e beac'h evid lavaret petra vo græt e kenver ar re a vezo amallet eur c'hrim benag dezho, mæs ne achuer netra.

Der Guener, 28 a viz Gouere, e teue drag ar Senat eun dra talvoudus. Ar Republicanet, nare so bet, ne oa hano ebet gantho nemet e oa redbarna Ministret ar 16 a viz Mae. Perag-ze ? Int a dmalle d'ann dud-ze beza bet c'hoant en deves-ze diskar Gouarnamant ar Republic evid lacaat en he blasshi ar Marechal Mac-Mahon pe eun benag all en he blass, hag e oa, a leverent, lod eus ann offiseien a du gantho. Dre ann occasion-ze, eur c'habitel Republican, *Labordère*, a oa bet meulet gantho rag n'en devoa ket fallet dezhan senti ous ar peza oa bet gourc'hemennet gant he Jeneral, hag en evoa lavaret ne sentefe ket ous ar re oa o vont dadrahissa ar vro. Hogen, den ebet n'en deus allet rei ann testeni e oa guir ar pez a lavare. Henes, evid beza saveteet ar Republic a so bet hanvet Senejour gant ar Parisianet. Ma ann den-ze ne deo nmet eun diskiant, en deus en daill aoun e teufe da'ir, ar pez a damaller d'ann duc d'Aumale, cabut c'hoant d'hen ober, chasseal Gouarnamant ar Republic en he rout evid digass e plass hini bugle Lois-Filipp, hag a glasc e ve græt eul lezen evid lavaret, penaus eur soudard abars senti, en devezo conje da velet petra a glasker he lacaat d'hen ober pe mad eo pe fall evid ar vro. Commission ar Senat so bet carget da evessaat ous al lezen-ze, a lavar penaus e ve red beza diskiant evid assanti anthan ober eun henvelep tra, rag abars pell e vo ar soudardet a ve ar vistri er vro, pa alfent herve ho c'hoant discar ho unan pe lezel ar re all discar ar Gouarnamanchou ne blijefent ket outho.

Labordère ne glasc ober eur sort lezen nemet abalamour e clasc mouga rebeichou he goustians, hag e sonj dezhan ne ve mui tamallet dezhan beza bet fall ma rofe al lezen conje d'ar re all d'ober ar pez en deus græt he unan a enep al lezen. Cals eus ar Republicanet, emezhan, ho deus va meulet abalamour d'ar pez am eus græt d'ar 16 a viz Mae me chans ar re-ze ne gavo ket diskiant ar pez a c'houlennan.

Billot, Ministr ar Brezel a respont, ne hellere nep fæson rei d'ar soudardet ar guir abars senti da evessaat hag herves al lezen eo pe ne de ket, ar pez a c'houlenner digantho.

Ar Jeneral Chanzy a respont da Labordère, penaus ne alfe beza græt netra falloc'h eget al lezenze, hag e lavar en em gav goal souezet e ve c'hoas offiser ann arme, ann hini a c'houlenn e ve græt eun dra ken divalo.

Pa ier da voti, 212 a enep 39 a lavar ne vezo ket evesseat pelloc'h oc'h ar pez a c'houlenn Labordère. Mare so bet so bet lavaret, penaus ann duc d'Aumale gant Gambetta, hag ar Jeneralet Chanzy pe Galiffet ho devoa c'hoant discarr ar Republic, hag en em lacaat en he leac'h, hag e ve guir kement-se, ne ouzon ket, mæs kement ha cheinch Gouarnamant, ne ve ket daô hanter ober ann traou, hag e ve red gervel ar Roue guirion Herri V. Henes eo ann hini a gar ar guella ar vro hag a alfe hon renta eürus e guiriones, aliæs avoalc'h en deus lavaret deomp e peu sort sonj e oa, hag ec'h hellomp cahout fizians ennhan, rag eur guir gristen eo.

Ar Gambr er memes deves, he deus kendalc'het gant ar Budjet ha roet ann tu gounis da Leon Say.

Eun taul trubarderez

Eun tad a-famill euz kear-vraz Pariz a zo eet en deiz all d'ann ti-kear (Mairie) euz ann arrondissament e pihini ema o chomm. C'hoant en deuz da lacat he vugale en eur scol-libr, hag dre nabek ar ze e felle dezhan ober ann diskleriadurez gourc'hemennet var ar poënt-se dre lezenn ann 28 a viz Meurs 1882, Guelet en deuz penoz, nag e ti-scol ar gouarnamant, nag en Ti-kear, den ebet na oa bet carget da zigemer ann diskleriadurezou gourc'hemennet ken stard dre al lezenn. Ann dud carget d'ober labouriou ar mear ha da entend euz ar scoliou soken na zeblantent caout anaoudegez ebet euz ar pez a oa red d'ann tad a famill-se d'ober hervez al lezenn evit galloud lacat he vugale da zevel ha da zeski e scoliou-libr. Evel ma zo bet roët d'ann dud-se da entent penoz eun darn-vraz a famillou a oa var ar poent da guitat Pariz evit eun neubeud miziou, ha na dlient distroï nemet d'ar mare ma zigorje ar scoliou ; hag er gis-se, en em gavchent e riscl da velet ho bugale douget enep d'ho meno var listenn scoliou dizoue ar gouarnamant, ann dud-man ho deus kimiget d'ann tad a famill-se digemer he ziskleriadurez dre skrid, var

un tamm paper distag. Evel ma ne blije tamm ebet kement-se d'ann tad a famill, heman a lavaraz ez-aje da gavout ar mear ; mez n'euz ket hallet hen c'havout.

Eaz eo guelet pegen braz diœsamant a gavo ann tadon a famill var ar poënt-se evit miret al lezenn, ha miret na vezo douget hanoïou ho bugale var listennou scoliou dizoue ar gouarnamant. Pa ielo gavet, na mear ; na den all ebet euz he bers, na listenn amzavet ebet evit ar scoliou libr, ha neuze ar vugale a vezo douget ho hanoïou d'eus red var listennou ar scoliou dizoue, en drouzespet da volontez ar gerent, hag e vezint evelse dalc'het da vont eneb d'ho meno, eneb meno ho zud da zeski sakreal, pec'hi, goapad ar relijion hag ann Autrou Doue gant Mistri-scol dizacr, mevelien da Ferry ha da Zatan he Vestr !

Setu aze ann taul trubarderez a brest ar republicanet d'ann dud vad a fello dezho lacat ho bugale e scoliou cristenn. A drugarez Doue meur a rumm tud vad a zo en em glevet evid miret na helfe ar frammassonet dizacr lacat ho zol trubarderez da zont da vad.

Tadou ha mammou cristen, digorit eta mad ho taoulagat, ha diouallit na vesfec'h tromplet. Rag braz eo meurbet finessa ann droug-speret hag he vevelien : Pedit Doue d'ho tioual rag hen a zo brassoc'h eget finessaou ann droug-speret. X.

Penaus a vezo executet al lezen a valeur.

Lavaret hon deus, penaus ar Franmasonet, rag ma felle dezho lacaat ho dorn var ar vugale, a oa bet soursius da labourat en henvelep fæson ma vije deut da veza ar vistri ar re a sonje dezho, n'ho dije ket cavet dies voti oll kement a vije bet plijet dezho divarbenn scoliou ar vugale. N'hon deus ket cheinchet santimant, hag ec'h hellomp lavaret c'hoas deoc'h eun dra benag ouspen evid discues deoc'h e oa ann tu guir ganeomp.

Pa oe kinniget, pevar bloas so breman ober scoliou *red* ha gant *mistri-scol tud ar bed*, ne sonje da zen e vije bet possubl chasseal Doue dious ar scoliou. Ann hini en dije lavaret ugent bloas so breman, penaus e 1882 a vije bet savet e peb leac'h dre ar Frans ha gant mizou bras scoliou *dizoue* gant arc'hant ar Budjet, votet da veza implijet egis-se gant ann Deputeet hag ar Senatourien, henes e vije bet lavaret ne oa ken nemet eun diskiant. D'ar mare-ze, evid guir, ann Universite he unan a felle dezhi en em ziscues relijius, hag evid miret ne vije bet lavaret e oa enebourez d'ar Relijion gatolic e tiscueze beza leun a respet evid beleien he lyceou hag he scolaichou. Neuze ne vije ket bet cavet eun tad nag eur vam ho dije caret cass ho bugale da scolia da eun ti eleac'h ne vije ket bet desket dezhan he Relijion na grat dezhan he heulia.

Hogen, hirio, abars pell, oll scoliou ar Gouarnamant a vezo dizoue, ha ne glaskint ober mui nemet scolaërien difeis ha dizoue, egis a garfe ar Franmasonet e ve ann oll dud.

Ar gerent ne garfent ket cass ho bugale d'ar scoliou fall-ze eleac'h ne alfent nemet coll ho ene, a vezo punisset dre eun *amende* pe ar *prison*. Goude beza ho zamallet dirag ann oll, e vezo græt dezho evel d'al lamponet ha d'ann dud fall.

Lod a garfe lacaat ac'hanomp da gredi penaus *al lezen a valeur-ze* a rai da gerent cristen hag en despet dezho, cass ho bugale d'ar scoliou-ze e peleac'h, herves Paul Bert, e vezo desket dezho disprija ar re oll so bet ener ar Frans ha roet he brud vad dezhi, penaus al lezen-ze eta ne alfe ket beza miret, rag re a ve ann hini a ve enebet outhi. Hogen, ar re a lavar-ze, n'ho deus ket evesseat penaus ne vezo ket dies d'ar Franmasonet dre ho gourdrouzou dont a benn d'eus ar pez ho deus commanset ker mad.

Ann oll Deputeet ha Senatourien ho deus votet al lezen milliget-se evid senti ous ar Franmasonet, a renco poania da lacaat he miret parfet evid senti outho. Ar pez ho deus great ar Franmasonet evid ho redia da voti al lezen, hen ober a rafint c'hoas evit lacaat ann oll da suja dezhi en despet da glemmou ann oll dud honest.

Int ho devoa lavaret d'ar Senatourien : Ma ne votit ket al lezen-ze egis ma eo bet votet gant ann Deputeet, e rencoc'h coll ho 9 mil lur ha ne helloc'h mui pourmen en oll hentchou houarn d'eus Frans evid ho c'huec'h guennec bemdez. Breman e kendalc'hefint o lavaret atau ar memes tra dezho evid obr dezho suja, ha neus fors pegement a c'hoant hodeffe lod anezho, ne gredefint ket enebi a vad na sevel re huel ho mouez. Ann oll dud digalonzeaz blego ho c'hein dirag ar Franmasonet, hag a a avo en ho za, soun hag huel ho fenn dirag Doue, bep ma teuio e guirionez deves ann autrou Doue ha e tistroio hen outho d'ho c'hastiza ha d'ho c'honfonti.

Hag ar pez a so spontussoc'h, eo rag ann darn vussa eus ar Senatourien digalon-ze, oc'h ober tiou evelse, a ia a enep ho feiz hag ho c'houstians. Fid dioual da veza taget gant ar Franmasonet int agondaono seis million bugale ar bobl da reseo en descadures difeis, epad ma vezint guelet ho han cass ho bugale da scolia d'ar scoliou Relijiet pe catolic e peleac'h e cavint ann descadures risten ne gaver mui e scoliou ar Gouarnamant.

Setu ar pez a c'hoarvezo hag a ve goest da zeski d'ar re zall soken pegen izel eo couezet ar Frans.

A.

Pelerinaich Escopti Guened da Itron Varia Lourd.

Cristenien fidel Escopti Guened ho deus digoret mad ho daoulagad, ha guelet pegenn braz ezom ho deuz ann oll gristenien vad da bedi ha d'ober

pinijenn, evit ma plijo gant ann Autrou Doue miret bepred stard ha buezek ar feiz coz e calonou ar Vreizadet. Goude beza bet en em unanet en ho fedennou nerzuz e hars treid Santez Anna, ho Mamm Vad ha Gallouduz, setu int adarre, leun a feiz hag a fizians o vont da zaoulina e hars treid ann hini a gar clevet he gervel : « Ar bedenn Oll-C'halloudek » *Omnipotentia Supplex*, pe c'hoaz : « Silvidigez, scoazel ar gristenien ! Pedit evidomp», *Auxilium christianorum ! Ora pro nobis.*

Setu azé penaus eo e tleer ober beac'h da galon ann Autrou Doue dre ar bedenn dre zicour ar Sœnt hag ar Sœntezet galloudussa e kichen Tron Jezus.

Goude beza pedet Santez Anna, Mamm-goz hor Zalver da zont d'hor zicour, eo deread pedi he Merc'h muia caret, Mamm dinam mab Doue.

Dre zaouarn ar brinset hag ar brinsezet euz eur palez eo e hell ar sujidi cass ho fedenn beteg tron ar Roue ha beza silaouet gant heman : dre zaouarn Santez Anna pedennou ar gristenien a vezo douget dirag he Merc'h, ar Verc'hez Oll-C'hallouduz dre he fedennou var galon he Mab Jezus ; ha dre zicour Mamm-Doue, pedennou ann distera euz ar gristenien, memes pedennou ar brassa pec'hour, mar fell dezhan distroï var ann hent mad, a zo douget dirag tron ann Oll-C'halloudek, ann oll vadelezuz, ha silaouet ganthan. Rag Doue n'en deuz netra da revuz d'he Vamm Santel ar Verc'hez.

Pobl escopti Guened a ia eta da bardona da Lourd d'ann 28 a viz Eost. Daou dreïn a vezo : ha setu aman pe seurt hent a raïnt :

D'ann 28, etre 8 h. hag 8 h. anter e kuitaint Guened evit digouezout e Lourd, en eur dremen dre *Tarbes*, d'ann 29 etre kreiz-deiz hag 1 h. goude kreiz-deiz.

En euz zont endro, e teufint a biou kear *Pau* ; dont a raïnt euz Lourd d'ann 31 a viz Eost, var c'ro 1 heur goude kreiz-deiz : hag er tigouesfint e Guened d'ar c'henta a viz Guengolo etre 7 h. hag 9 h. euz ann abardaëz. Pris ar billejou mont-dont a z: 110 lur evit c'henta clas ; 63 lur evit ann eil cla; 41 lur evit ann drede clas.

Ar belerinet a falvezo gantho kemer pers er pelerinaich-se, ha mont da kemer ann daou dreïn-s da Vened pe en tu-all, ho devezo eun distaul a 4 dre gant, mar diskuezont ho c'harten evit ar pele rinaich. En eur c'houlenn ar gartennou-ze, e-zin pedet da lavaret e pe seurt gar e tleont kemer ani treïn.

Ar re ho deuz c'hoant da gaout plassou a zo pedet da scriva araug ann 8 a viz Eost d'an autrou Nicol, pe d'ann autrou Gorel, e Escopti Guened, ha da gass arc'hant ar veaich da heul ho lizer.

Mar da tud fidel Escopti Guened da Lourd, ni ivez, cristenien vad a Escopti Kemper, ni a ziskuezo ar memez feiz beo, ar memez ners calon ha hor breudeur a Vened. Ni ivez a ielo er bloaz-man da bardona da Lourd arog fin mis Guengolo. Hebdale e vezo lavaret deoc'h, lennerien ker, ar marc'glok, hag ar pez a zo reizet evit ar pelerinaich-se. Gortozomp eta eun neubeut ! Na gollimp ket evit gedal.

X.

Ar Radicalet ho deus c'hoant lacaat ho dorn var arc'hant ann devejou hent, a lavar, evid lacaat ann dud d'ho faea en arc'hant, penaus ar garg-ze a zisplij meurbet d'ar bobl.

Certen eo penaus n'eus carg ebet a alfe plijout d'ar bobl, ha kense, ann devechou hent dre ma'z int eur garg a bouez var ar bobl, ne hellont ket plijout kement all dezhan.

Hogen, egis m'hon deus hel lavaret, ar pez a zisplij ar muia pa vez hano eus ann devechou hent ne de ket ann devechou hent ho unan, mæs ar mod ma implijer anezho.

Ann testeni a gement-se eo, rag ma so bet goulennet diou veich e 1848 hag e 1877 digant ar Gonseillerien jeneralet, petra oa d'ober varbenn ann devejou hent, ha diou veich ann niver brassa anezho ho deus goulennet e vije dalc'het d'ar garg ze.

E 1848, daou anezho ne respontjont ger ; 4 a lavaras e oa red ho zeuler en traon ; 40 a respontas ne oa netra da cheinch en affer-ze ha 32 a c'houlennas e ve dalc'het dezho, mæs e ve cheinchet eun dra benag er fæson d'ho miret.

E 1871, enclasc nevez : 61 conseil a c'houlenn ho c'henderc'hel heb cheinch netra ennho, 13 e vent paet en arc'hant eleac'h beza paet e guirionez dre labour ; 13 ne lavarjont netra.

Ac'hano e vezo æs deoc'h gouzout ervad, penaus al lamponet hag ar peuliou cafe hag hostaleuri a lavar kement a draou varbenn ann devechou hent ne ouzont sort ebet petra ve ar guella d'ober evid senti ous ar vro.

A.

Brezel ann Ejypt.

Ar républicaned a lavare a vouez huel en amzer ar voterez : « *Dindan gouarnamant ar Republic* « *na vije ket a vrezel nag en diabars nag en* « *diaveaz euz ar vro... Gouarnamant ar Repu-* « *blic a zo dre natur eur Gouarnamant a beoc'h..* « *etc,..* » Pell-so, lennerien ker, ho peuz guelet pegen gaouiad eo ann oll lavaraou caër-se: n'eo ket a hirio eo a hell ann oll guelet pegement a zizurs a ren ebars er Vro abaoue ma emomp er Republic: pell-zo e veler pe seurt brezel spontuz a reer er Vro da gement a fell dezho c'hoas servicha Doue hervez na'z-eo dleet: piou ac'hanoc'h en deffe dizonjet ar goall-bers a zo bet greet d'ar relijiussed, hag a reer c'hoaz bemdez goassoc'h-goaz : piou a-c'hanoc'h n'en deus ket scrijet gant euz ha ranngalon o clvet ann oll dorfejou spontus greet en Ilizou, d'ar C'hroasiou discaret, pe difframmet euz

un tiez-scol ; o clevet ar c'hri a vrezel douget gant mevelien Satan eneb kement so mad, kement gant ar Relijion a du gant Doue : « *Ar veleïen, Gatholiket, ar Gristenien, setu aze hon enebourien !* »

Ar c'hri a vrezel-se poulset da genta gant Gambetta a zo bet clevet pell-zo gant ann oll Republicanet ; hag ann oll Frammassonnet fall-se, a so derset oll d'ann Diaoul, ho deuz sec'het ruz euz goad ar gristenien : rag-se e labouront euz ho oll pers d'ober brezel dezho. Setu aze *ar peoc'h en diabars ar Vro*, promettet deomp gant ar Républicanet : Frankis d'ann dud fall, d'ann dorfetouien disacr, ha brezel ruz d'ann dud santel.

Mes dà viana en diaveaz euz ar Vro, gouarnamant ar Republic a zalc'h er peoc'h gant ar broïou all, a lavarfot din. Ah ! lennerien ker, ha ken buan se e tizonjit ? Er bloaz tremenet eun niver braz euz hor guella soudardet a zo bet casset da vrezelli da vro ann *Tunisii* ; pe gentoc'h da vervel gant ann naon ann dienez, ar c'hlenvejou, al lorgnez er vro estren euz ann Afrik. Pe seurt gounidegez he deus tennet Broc'hal euz ar brezel-se ! hini ebet. Collet he deuz eun darn vraz euz he zoudardet ; collet he deuz he amzer, strevet he deuz he arc'hant. Hirio en deiz Bro-C'hal he deuz dispignet 592 million, 342 mil 45 lur evit beza eet da glask lacat he fri er pez na zelle ket outhi. Piou a voar pegement na ranco ket dispign c'hoaz ? A c'hodel piou eo deut ann arc'hant-se ? euz godel al labourerien, hag a nebleac'h all kén.

— Oh ! ia, mez breman, a lavarfot din, m'a vevo peoc'h !..,

— E peoc'h !... biken keit ha ma vezimp er Republic. Ar Republicanet hor c'hass hirio adarre da vrezellat. En dro-man eo da vro ann Ejypt. Mistr ann armeou var vor hen deus goulennet digant hon deputeet ma vije savet dezhan c'hoaz kuspenn ar pez a zo bet savet dija NAO MILLION EUR E CRED, evit cass 8,000 (eis mil) da vrezellat da vro ann Ejypt.

Hor ministret, e cuzul etrezho, ho deuz bet c'hoant da gass eun arme a 25,000 (pemp mil den var nugent) da ober brezel er Vro-ze : ha da sevel 50 million e cred evit ann dispignou brezel. Mes, evit sevel eun arme a bemp mil den var nugent da gass d'ann Ejypt e vije bet red gervel ar *reservistet* dindan ann armou : ha neuse ann oll ho divije kuntet pegen bras beac'h zo savet var ar Vro : ar pez a fell d'ar Republicanet cuzet mad euz ar bobl, evit kenderc'hell bepred d'he drompla. Eus eur c'hostez all, anter cant million da zevel dioustu, a zo eun dornad re-vraz a arc'hant evit eur Vro evel ar Frans hag a zo eet ken paour en he rentchou abaoue ma emaint er Republic. Hon tud calnek a vezo oll casset d'ann Ejypt da vervel kento'h dre ar c'hlenvejou-nevez, ann domder, ar sluisder, ann naon hag ann dienez eget dre armou ann Arabet : Pemp mill den var nugent ha marteze ouspenn a vezo casset di : ne vezint ket dionstu, mes bep eun tamik : dre ma varfint eno. Ann anter cant million all gantho : mes ann arc'hant-se ne vezo tennet nemet beb eun neubeud euz godellou ar bobl : dress evel al laër, a laca he zorn goustadik er godell, hag a denn ann arc'hant a zornadou bian, gant aon n'he vez harpet mar classefe lemmel ar ialc'had oll en eun taul.

Pe seurt talvoudegez a denno ar Frans euz ar brezell-se e bro ann Ejypt ? Riskl braz'zo, eleac'h tenna gounidegez, na raïo nemet coll ar pez he devoa arog, ha tenna var he c'heïn brezellou spontuz abers Bro-Saoz, pe, ar pez a zo ken goas, pe goassoc'h, abers ar Pruss. Breman e-z-comp, guir eo da zicour Bro-Saoz da vrezelli ann Ejypt. Mes Bro-Saoz a lavar dija a vouez huel, penoz mar vez treac'h ar brezel-man ann Ejypt a vezo oll dezhi : Bro-C'hall n'he devezo nemet conje sellet, goude beza bet o tenna ar c'hestenn poaz euz ann tan. Ma fell da Vro-C'hall difenn he lodenn ; setu eur brezel spontuz savet etrezomp hag ar Saozon.

Euz eur c'hostez all, ma lez Bro-Saoz ann anter euz ar voastell ganeomp : mar chommont amezeïen mad (ar pez n'omp bet biscoaz), Bismark hag impalaër ar Pruss, a gouezo var hor c'heïen, rag, alabat eo hen disonjal : Impalaër ar Pruss a zo doug ruz ennhan, — hag hen lavaret a ra a vouez huel — abalamour ma za Bro-Saoz ha Bro-C'hall da glask ober ho mistri e bro ann Ejypt.

Neus fors petra a c'hoarvezo eta euz ar brezell-man, ni a gollo hon tud, hon arc'hant, hag a denno var hor c'heïn brezel braz.

Peroz e raïmp neuze, pa n'hon devezo mui na soudardet gouest, nag arc'hant ? En em lezel da veza lastret dindan treid hon enebourien ken goaz pe goassoc'h hag er brezel ar bloaz 1870-71.

Setu aze petra ho deuz greet ar Republicanet euz hon Mamm-bro garet : setu aze e pe stad meurbet reuzeudik e-z-eo laket gantho. Ha c'hoaz eun tarn vraz euz ar bobl hen deuz ar fron da grial: Bevet ar Republik !... Leverit eta kentoc'h hag a bouez penn : Devet ar Republik hag he sklisenn ! rag ma n'he discarit ket hi ho tiscaro ; bezi sur.

X.

Mere'h-vihan al labourer eoz.

Ar Fransizien a ioa bet trec'het dindan *Orleans*. Commanset e oant dont var ho c'hiz, hag adalec ar mintin, ar soudardet a dreuze heb ehan kearic-vilan *Chelles*. Canoliou, ekipaichou, dragonet, mobiliset a dremene mesc ha mesc. Be oant oll henvel bus eur vanden chatal o vont en eeun dirazho heb sonjal, collet ho devoa oll ho skiant, na ne glaskent nemet savetei ho buhez.

Pa zeuas ann abardaez, ne oe mui guelet nemeur a dud, nemet eun neubeut cavalierien ha netra ken.

Hogen, pa oa ann heaul o vont da guzet, e oe guelet eun dec soudard benag a selle var ho c'his, hag o tenna c'hoas, petra benag ma tennent atau; ha pelloc'h, keit ha ma helle ann daoulagat guelet, o tont er meaz eus ar c'hoajou doun, eun tacat du hag eun all ouspen, ha dec ha cant.

Ar re-ze oa ar Brussianet.

En eur zigoueout e *Chelles*, ann dec pe zaouzec soudard a oa chomet da ziveza evid difenn arme al Loire, a chomas a za.

Ar c'habiten coz a ioa ous ho ren, en devoa guelet eur plass mad etre daou di huel.

— Alo 'ta, emezhan d'he soudardet, prim ha prim, stancomp ann toul-man ; arabad eo ec'h alfe beza lavaret a so bet antreet ar ganailles-ze er gear man heb cahout den da harpa outho. Dibotaillet doriou ann tiæs mar be red, mæs arabad eo dale.

He soudardet ne oant ket oll eus ar memes rejimant. Bet er brezel en Afric pe en Itali, e oant bet alies en danjer eus ho buhez, hag e vouient en em zifenn. E neubeutoc'h eget eur c'hart heur e oa stanket ar ru gant kirri carget a deil, ha discarret colc'hejou, doriou, prenescher, kement ho devoa allet cahout.

— Ah ! eme ar c'habiten, breman, da vihana ec'h hellimp lavaret eur goms d'ar ganailles-ze, hag hen o carga he fusuil gant ar brassa eves, pa vehs o tont varzu ennhan eun den bras ha droug-live :

— Escusit ac'hanon, cabiten, c'hui eo so ar mestr aman.

— Egis a velit.

— Ma ! credit ac'hanon, arabad eo deoc'h clasc en em zifenn aman, ne helloc'h ket hen obea hag abalamour deoc'h e vezo devet kear.

Ar c'habiten a droas kein outhan.

Hogen, egile pa n'en devoa ket allet toueli ar c'habiten, a glaske breman, oc'h heulia he c'hoant touelli ar soudardet.

— Hola ! eme ar c'habiten, it en ho rout h buhan, hag e reas van da denna varnezhan.

Tennet en dije bet varnezhan hag heb aun, m'ervad, panefe ma sortias eus unan eus ann tiæs eun den coz, guen-cân he vleo, hag hen dann den :

— Distroit d'ho ti, autrou Mear, ma ne fell ket deoc'h ober ho tever, arabad eo deoc'h miret bus ar re all d'ober ho hini. — Arabad eo cahout e a zroug outhan, emezhan, d'ar c'habiten. Eun autrou eo a so deut aman da chomm d'eus kear. He oll danvez so aman eleac'h m'en deus prenet eun neubeut tiæs, ha ma teu ar Brussianet d'ho devi e vezo revinet... Ganin-me a gomzan ouzhoc'h, ec'h alfe ive c'hoarveout ar memes tra, rag ma ve devet va zi balan, ne ouzon mui petra a alfe chomm c'hoas gant va merc'h-vihan Jaketta, mæs petra fot deoc'h ? ar Frans hag ar vro araug peb tra.

— C'hui so eun den a galon ! eme ar c'habiten.

— Hag eur soudard coz, a respontas Per, en eur sevel he gein hag o tiscuez metalen Santes Helena a ioa var he beultrin. Mar peus eur fusuil re, me vouio ar mod d'en em servicha anezhan.

Er moment-ze dress e oe clevet tennou fusuil o trascal e kichen. Ar Brussianet e oa o tont, ha pe tra benag ma oa closet ann noz, e vije guelet ke sclær evel var greis ann deis.

Ne oa mui den ebars e kear.

Merc'het, bugale, re goz, pell a oa ma oant en em dennet cuit o cass gantho ar pez preciussa ho devoa. Evid ar voazet, pell a ioa e oant partiet evid mond d'ann arme.

Etretant, e kendalc'he ann emgann ; ar bolodou a c'huitelle en eur vont hag en eur zont, hag e clever anezho o plada var ar mogeriou en eur dorri tammou raz.

Ar Fransizien ne falgalonas ket hag en ho zoues e vije guelet Per goz discabel, he bennad bleo guen o vont gant ann avel, o tiscarga he fusuil ker calonec hag ar re all. Jaketta, he verc'h vihan a garge he fusuil dezhan. Souden, e oe clevet eur sutelladen crenvoc'h eget ar re all, ha trous eun dra benag pounner o coueza ugent pas d'eus al leac'h m'ho devoa ar Fransizien savet ho moger. Eur volod cleus ann hini oa.

— Kerniou ann diaoul, eme ar c'habiten, goassaat a ra ar stal, ha da benn deg minuten e vezo red mond cuit.

Ne oa ket achu evid mad ganthan, pa scoas eur volot cleus adarre, ha ne oa ket mui ugent pas eus ar voger, mæs en eeun varnezhi. Ar Fransizien en em gavas ragtal goloet a zouar. A drugare Doue ne oe glazet den, nemet Jaketta a oa bet spontet. Re vras a oa bet ann taul evithi hag e oa bet simpleet.

— Red eo deoc'h en em denna, cabiten, mæs me a chomo aman, eun neubeut cartouchennou am eus c'hoas, epad ma vezin eus ho devi ec'h helloc'h en em lacaat en assurentez. Kemerit var ho torn dehou en eur sortial eus kear, ha kemerit hoc'h hent dre ar c'hoajou.

— Na c'hui ? eme ar c'habiten.

— Me a chomo aman evel am eus hel lavaret deoc'h. Me so re goz evid bale.

— Douget e viot.

— Nan da ! Travoalc'h ho pezo gant va merc'hic ; he fiout a ran ennhoc'h. Kenavezo !

Etretant, ar Brussianet a dostae atau muioc'h mui. Neubeuteat e oa cals ann tennou fusuil d'eus tu ar Fransizien, hag e oant ehanet breman ; Per goz ne chome mui cartouchen ebet ganthan. Neuze ec'h arreas adarre en he di ; sellet a reas ous patrom he verc'h vihan hag ous eur groas goz stag ous ar voger, hag ec'h asezas da c'hortos.

Ann eil goude eguile, ar Brussianet a save dreist voger a stanke ar ru.

— Ah ! setu hen aman, ann aneval so anezhan, estlamas en eur zigorri dor Per goz, eur pez mel caporal Aleman. M'en douete ne oa nemethan canonec avoalc'h evid enebi ouzomp evelse.

Henez a ioa eun den hanvet Hermann, a ioa bet oll bras o labourat er vro hag a anaie ann oll.

Eur c'horonel Aleman a dostaas.

— Discuezit ho taouarn, va den, emezhan da Per.

Per goz a sentas, hag he zaouarn a oe guelet duet gant ar poultr.

— Lazit anezhan, a chouhas ann offiser.

Kerkent Hermann, ne c'hortose ken nemet ar gourc'hemen-ze, a dostaas hag a dreuzas gant he galonnettes calon ann hini coz. Per a orjellas eun neubeut var he zivisker, hag a gouezas var he fass. Ar paour keas coz a ioa maro.

— Alo ! digasset plous ha buhan, ma vezo devet kear. Daô eo deski d'ar ganailles Fransizien-ze n'ho d'eus ket guir d'en em zifenn, nag ho bro.

Hermann a ioa chomet en ti. Enaoui a reas eur penn-goulou, digorri a reas dor ar c'hao pa vouie o peleac'h e oa, hag hen kerkent o tisken ennhi.

— Ah ! ah ! breman eo e vije possubl dezhan lanva guin Per goz. Ar ganailles goz ma oa anezhan, hen a oa eta en devoa credet enebi ous ar Brussianet eleac'h en em renta doc'htu. Goude tout, n'en devoa tam glac'har da veza he lazet. Ha ne ket guir en devoa disnac'het gueichal, ann azen cos-ze rei he verc'h-vihan e dimizi da Hermann, ha n'en devoa ket bet mez he frometti da Fanchic, eur paotr iaouanc a oa breman gant arme ar Fransizien. Pa oa bet æt hen Hermann da gemer he blass e arme ar Brussianet, n'en devoa bet ken sonj nemet distrei evid ober he stal d'ar potr coz. Breman en devoa bet he c'hoant.

Souden eur vouez sclær d'eus penn al lae ar skeul, a oe clevet o c'hervel : « Hermann. » Jaketta ann hini oa. Kerkent ha ma oa deut adarre ar vuhez ennhi, ma oa diredet cuit ha deut endro da gerc'hat he zad coz. Hi a oa a oa breman o sellet er c'hao,

(Eur pennad all eur veich all.) A.

Henvel scol al *Likès*, e Kemper, a so travoalc'h evid digass sonj d'eus eur scol gristen ha garantezus renet e Kemper gant Freret ar scoliou cristen. Ma ! er sizun all hon deus tremenet gan cals a dudi eun neubeut heuriou en ti caër, e pehini e scoliont gant cals carantez kement a vuale d'eus peb corn ann escopti. Hirio, en eur vont da gemer pers er gouel vras ho deus græt evid rei ar priziou d'ho scolaerien, hon deus gueet, penaus mar deus cals, ez eus re a dud, siouas ! d'ar mare m'en em gavomp, n'ho deus evid ar Freret nemet cassoni ha dianaoudegez, ez eus ive evelken eul loden all eus ann dud ha cals c'hoas, a drugarez Doue, a voar anaout madeles ar mistri-scol cristen ze, hag ar soursi a gemeront evid ober eus ar vugale a vez fiziet ennho tud cristen, tud a feiz, ha desket e peb fæson, couls d'ann neubeuta, evel ar re a vez o teski e scoliou difeiz ar Gouarnamant.

Eno e veler hag ho anavezer dre ho guiscamant, tud eus a beb corn ann Escopti, hag e oa diredet eun niver bras a gerent evid kemer pers e joa ho bugale pa resevent ar priziou ho devoa gounezet dre ho labour aketus a hed ar bloas. Eun devez gouel eo bet e guirionez, hag ann oll hen discueze, hag en eur vont cuit m'ervad, ar re ne ket achu c'hoas ho amzer studi, a lavare non pas kenavo d'ar Barados, mæs kenavo ann distro, rag en ti-ze ar vugale so eurus, hag ar gerent a hell beza disoursi, rag keit ha m'en em gav ho bugale en ti henniget-ze, ec'h hellont beza disoursi abalamour dezho, rag ne helfent ket beza guelloc'h e nep leac'h, hag ann dud all ho deus c'hoas ho bugale da scolia, a lavar : Oh ! ni a garfe ec'h alfemp ho digass aman, rag aman ho deffe eur scol gristen ha mad tre. E guirionez, kenvrois, e neb leac'h all ne alfent beza guelloc'h, rag ne'z eus netra talvoudussoc'h evid ar vugale hag ho c'herent, eget eun ti-scol cristen, e pehini mistri-scol gouiziec hag e pere ec'h heller cahout fizians, a rai gant ar vugale a zigasser dezho tud gouiziec ha goest da renta enor d'ann Ilis da genta, ha goudeze d'ar vro, o sicour ac'hanomp d'en em denna d'oc'h etre skilfou ar Revolution hag ar Franmasonet.

Chui, kerent cristen, hoc'h eus bet eun tamic danvez digant Doue, ne ouzoc'h ket pegement ec'h helloc'h rei d'ho pugale pa vezo poent ho fortunia. Moen ho peus da rei dezho eun descadurez guirion ha cristen, a dalvezo kement hag ann danvez d'ann neubeuta. Ho pe sonj eta d'ho c'hass da scol al *Likes*, e Kemper, mar ghello hoc'h Escop hag ho peleien oc'h en em gavout eno an devez-se ganoc'h evid kemer pers en ho joa, ho deus discueze anat pegement a istim ho deus evid ar Freret, ha pegement e carfent ho cuelet ho c'hass di da scolia, rag e neb leac'h ne alfent beza guelloc'h. Lavaret ho deus græt anat deoc'h dre gement-se reu sort scol a dlefec'h da choas evid ho pugale nar g'hoc'h eus ar voien d'hen ober.

Ho tever eo kelen ho pugale hag ober cristenien mad anezho. Pa gavit eta eun ti-scol mad e peleac'h e cavit ar Freret prest d'ho sicour en eun dra a gement a bouez, cassit ho pugale di, ha bezit assur penaus ar pez a rafoc'h evid ar Freret a dalvezo muioc'h deoc'h ha d'ho pugale eget dezho ho unan.

Enor ha meuleudi eta da Freret al *Likes*, ha cassit dezho scolerien ar muia ma vezo possubl !

A.

Bulletin
de l'Association financière de France

SOCIÉTÉ ANONYME
au Capital de **1,200,000** francs
1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Nos prévisions se réalisent de point en point et la cote presque entière est à un niveau sensiblement plus élevé que samedi dernier... Nos lecteurs qui ont profité de nos conseils d'achats n'ont donc pas à s'en repentir.

Seules quelques valeurs irrémédiablement frappées continuent leur dégringolade : de ce nombre est le *Crédit de France*. Nos lecteurs voudront bien se souvenir que nous leur avons signalé le danger à 450 fr., à 350 et 250. Ils voient par les faits accomplis que nos avertissements étaient frappés au coin de la vérité et dictés par le souci de leurs intérêts. Ce sont là, du reste, nos *uniques* mobiles en toute circonstance.

Le marché des Rentes fait preuve d'une excellente tenue et les transactions y sont très-actives. Le 3 0/0 s'inscrit à 84,20, l'amortissable à 84,40 et le 5 0/0 à 114,10 coupon de 1 fr. 25 détaché.

On vient de commencer l'émission de la partie du Capital du Panorama de Fourvière qui avait dû être, par conventions spéciales, réservée à la place de Lyon. Cette partie de l'émission une fois terminée (est-il besoin de dire que nous en avons les meilleures nouvelles ?) la constitution de la Société aura lieu sans retard.

Vous pouvez acheter sans la moindre arrière-pensée des Parts du Panorama de N. D. de Lourdes à 42 francs. Nous avons visité les travaux qui vont être terminés. C'est simplement merveilleux ! Nos félicitations aux éminents artistes.

Vous pouvez mettre en portefeuille aux environs de 35 francs des obligations Eaux-d'Oran, des annuités de la même Compagnie et des obligations Gauloises. La liquidation de ces affaires permettra de répartir au moins le *double* de ce chiffre.

Nous aurions à vous donner bien d'autres bons avis, mais la place nous étant mesurée, nous répondrons par correspondance à toutes vos questions. Notez aussi que nous exécuterons avec le plus grand soin les ordres de Bourse que vous voudrez bien nous confier.

On constate de bons achats d'obligations foncières 4 0/0 du Crédit foncier en cours d'émission au prix de 480 fr. Ces obligations donnent un revenu net de 4 0/0 et présentent les meilleures garanties, puisqu'elles reposent sur des prêts hypothécaires.

L'émission aux 12,000 actions de la Société Encause et Canésie, maison médicale autorisée par l'Administration supérieure attire les capitaux.

Les renseignements sont donnés sur simple demande au siége social, 57, rue Rochechouart à Paris.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

SOCIÉTÉS EN FAILLITE OU EN DÉCONFITURE. — Les *titres dépréciés* offrent parfois d'excellentes occasions de gains avec de très-petites mises de fonds. L'*Association financière de France* donne tous les renseignements sur tous les titres de cette catégorie. Elle signale ceux qu'on peut acheter.

PANORAMA DE N.-D. DE LOURDES. — Pour acheter les *Parts de fondateurs* de cette entreprise magnifique dont l'inauguration est prochaine, s'adresser à l'Association financière de France, 1, rue Grange-Batelière à Paris, (Prix actuel : 42 francs.)

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc en timbres-poste, tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les capitalistes. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

EAU DES SIRÈNES

La **seule eau inoffensive**, rendant aux cheveux et à la barbe leur couleur naturelle, *sans tacher la peau ni le linge*. E. GUERSQUIN, pharm.-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, Paris; chez les princip. Pharmacies Parfum.-Coiff. Flacon **10** fr. et **6** fr.

On expédie contre mandat-poste.

DÉPILATOIRE

Pour détruire les **Poils, Duvets** du visage, etc. *Le seul qui soit inoffensif.* Sécurité absolue et d'un emploi facile. Flacon **12** francs et **6** francs. E. GUERSQUIN, pharmacien-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, à Paris.

On expédie franco contre mandat-poste.

UNION INTERNATIONALE ARTISTIQUE
58, rue Bonaparte, Paris

STATUES RELIGIEUSES de toutes dimensions ; modèles nouveaux, d'un sentiment très-religieux et très-artistique.

Très-beaux **CHEMINS DE CROIX** ; nombreux personnages en relief.

Envoi de photographies. — Prix modérés.

A. PARENTY, *Directeur.*

LE PAPIER PRÉSERVATEUR

protège d'une façon certaine les fourrures, vêtements, tapisseries, couvertures, etc., contre les vers, mites et tous insectes. Le rouleau de 10^m sur 1^m de largeur est envoyé *franco* contre 3 fr. 35 en mandat ou timbres-poste adressés à M. HENRY, (American Exchange), dans la cour, 35, Boulevard des Capucines, Paris.

ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE

SOCIÉTÉ ANONYME

Au Capital de : 1,200,000 francs

PARIS, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, 1.

Achat et vente de Titres cotés et non cotés sans aucune Commission. — Courtage officiel des Agents de Change. — Paiement de Coupons. — Commission : 10 cent. par 100 francs. — Versements, Echange de titres, Transferts, Conversion, Libérations de Titres. — Souscription aux Emissions sans aucune Commission. — Avances sur titres.

Renseignements gratuits sur toutes les valeurs. (Joindre un timbre pour la réponse).

GUÉRISON

CERTAINE ET PROMPTE

De l'Asthme, bronchite, catarrhe, rhume, oppression, insomnie, toux nerveuse, névralgie, par l'**Amadou** et l'**Elixir anti-Asthmatiques** PATRIGEON, pharmacien à Evreux.

Dix années de succès. Traitement peu couteux.

Dépôt à Quimper, chez M. MORPAIN et les bonnes Pharmacies. — Prix de la boîte : 4 francs. — De la 1/2 boîte : 2 fr. 50 . — Flacon élixir : 3 francs. — Envoi par la poste.

Ar Pr'c'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

FRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hivizliken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 12 a viz Eost 1882.

Ped gueich n'am eus-me ket digasset deoc'h da sonj, penaus m'ho poa eur Gouarnamant ker fall, ne oa ken caus nemedhoc'h, rag piou a ra ar Gouarnamant nemet ar Senatourien hag ann Deputeet, ha piou a choas ar re-man nemedhoc'h ?

Ma carfec'h dibab hag henvel tud vad, tud cristen, ne rafent ket deoc'h lezennou difeiz ha dizoue mæs caër so lavaret deoc'h pa vez red mond d'ar voterez ne chilaouet mui nemet gevier ar Republicanet, hag e tisprijit aliou ho cuella mignonet. Dre ma cavan ann tu, e tiscuezan deoc'h ar sclæra ma hellan, penaus ne lavaront deoc'h nemet gaouiezez evel ho zadou Voltaire hag ann droug-speret, mæs a veac'h peus bet amzer da lenn ar pez a lavaran deoc'h ma teu unan benag anezho da lavaret deoc'h ar c'hontrol beo, hag hoc'h eus muioc'h fizians er re-ze, eget emoun va unan, ha gouscoude ar re-ze ne glascont nemet ho touelli hag en em servicha ac'hanoc'h evid allout, dre ho sicour, dastum danvez, hag ober ho mistri var ar vro. Me er c'hontrol ne c'houlennan netra diganeoc'h, ne glascan ken nemet ho cuelet ober e peb tra ho tever a gristenien, caret Doue a greis ho calon ha gounis evelse rouantelez ar Barados ho cuir bro, ha gouscoude e tisprijer ac'hanon ha va aliou mad, hag evel eur vanden denvet e redit varlerc'h ann dromplerien-ze. Ma ! neus fors, penaus eo, caër ho pezo, pa meus kemeret ar garg da lavaret ar virionez deoc'h, ne vankin ket d'hen ober, hag e kendalc'hefec'h d'ober ar scouarn vouzar. Ar Republicanet a lavar heb mez, penaus ar seurt Gouarnamant-ze eo ann hini a laca ann dud da vont guelloc'h eus ar memes tu, ha c'hui hoc'h eus credet ar gaou-ze. Breman neus den d'ho c'hommandi, ho deus conjé d'ober ho c'hoant hervez ho bolontez, ha gouscoude, petra benag ne ve den o c'houessa ann an etrezho, ne hellont ket en em glevout. Ann oll na hellont ket commandi, hag eur re benag a renc senti. Ma ! ar stad-ze a so bet guelet a viscoas, ne blij sord ebet d'ar Republicanet. Evel n'ho deus ken c'hoant nemet cahout cals danvez evid allout beva hervez ho faltazi, hag ez eo ann danvez d'ar re so var al laë, e clascont beza oll o commandi ; hogen, egis ne hell ket c'hoarveout eur sort tra, ar re so en traon, n'ho deus ken soursi nemet da ziscar ar re so er plassou huella evid kemer ho flass. Rag-se e veler aliæs hag aliæs bras, Ministret nevez o sevel var c'horre, heb ma iafe guelloc'h ann traou. Epad eur frappad, a veac'h ma oa discaret eur Ministr, ma vije cavet ragtal eun all da lacaat en he blass. Mæs dond a ra eur mare ne gaver mui den ebet caer so clasc, rag ann oll a garfe beza mistri, petra benag n'ho deus na skiant nag anaoudegez, ha neuze eo red cass ann Deputeet d'ar gear hag ober electionou nevez, evid guelet ha cavet e vezo æssoc'h tud e pere ec'h alfe ann Deputeet all cahout fizians avoalc'h evid ho sicour e peb tra da c'houarn ar vro.

Mare ann electionou, ar Republicanet a lavare deoc'h, penaus m'ho pije roet dezho ho mouezioù, ne vijec'h bet mui en danjer da gahout brezel, e oant int tud a beoc'h hag a urs, hag hoc'h eus credet en despet deomp e oa ar virionez a du gantho. Ma ! peu sort peoc'h ho deus gouezet da rei deoc'h ? Breman e velit anat d'oc'h a betra int goest. Dalc'het ho deus ar peoc'h er vro ? Ia da, ne ket dre ho faut ho unan mar deo chomet unan anezho e buhez, rag ma vijent æt ann eil d'egile egis ma oant o virvi gant ar c'hoant laeres ar plassou, pell so ne vije mui guelet al liou anezho.

Dalc'het ho deus deomp ar peoc'h gant ann estren ? Ia da ! Pa oa ann electionou, ho devoa tennet varnomp ar brezel gant ann Tunisianet, ha pa lavaremp deoc'h d'oc'h petra vije bet caus ar brezel-ze, mar peus sonj dre urs ar Brefedet, e oa bet staget e peb Commun var mogeriou ann Tikear eun tam paper evid clasc lacaat ann dud paour da gredi ne oa ket guir ar pez hon devoa lavaret. A veac'h mar deo achu ar brezel-ze, ha setu ma eo lakeat ar Gambetta da Vinistr, o sonjal en dije gouezet ober he vicher. Ma ! petra c'hoarvez ganthan ? Fallout a ra dezhan goasca re ann Deputeet all o tiscuez dezho eo hen ar mestr, hag heb dale e veler ema var bouez tenna eur brezel all varnomp gant ann Ejypt, rag evel ne glasc ar pesketourien nemet ann dour tenvala, rag ma ouzont eo æssoc'h paca pesket, neuze ar Gambetta ive en

deus gouezet he unan e oa æssoc'h dastum danvez a zivar goust ar vro e mare ar brezel eget er mareou all.

Teuler a rer anezhan en traon eta, mæs ne c'hounezer ket cals evid-se, rag ann hini vez choaset da lacaat en he leac'h evid kenderc'hel ar peoc'h etre er vro hag ann diavezidi, a vez trubardet æs avoalc'h gant tud all cals finoc'h evithan, ha pa ve páket er rouejou e couez er memes toul ma oa couezet ar Gambetta. Lavaret a ra mond d'ar brezel asambles gant Bro-Saoz, hag egis e renker cahout arc'hant evid sevel soudardet ha martolodet hag armi al listri, e c'houlenn arc'hant a villionou digant ar Gambr. Hogen, egis n'ho deus ket fizians ann Deputeet all ennhan, ha ne ouzont ket petra a alfe ober gant ann arc'hant-ze na goude ar brezel, e refuser dezhan ar pez a c'houlenn, en henvelep fæson ma eo ar memes tra egis ma ve lavaret dezhan : Ne d'hoc'h ket goest d'ober netra vad, kense pa n'hon deus tam fizians ennhoc'h ne hellimp mui mond a du ganeoc'h, hag eo poent deoc'h en em denna. hag hen en deus hen ententet ker mad ma eo æt ragtal da rei he zilez da Bresidant ar Republic. Abaoue, heman a so d'ar vuhez o clasc eur rummad Ministret all, na ne de goest da gahout hini. Hogen, heb dale e vezo red mad cahout rag ann Deputeet ho deus lavaret n'ho divije mui kendalc'het oc'h evessaat ous ar Budjet ma n'ho dije ket bet Ministret dirazho. Rag-se, ma ne ve ket possubl cahout re all, marteze e renco heb dale beza casset ann Deputeet d'ar gear hag hanvet re all da velet hag int a vezo guelloc'h goest d'en em glevout ha da c'houarn ar vro, eget ne de bet ar re-man.

Taulit evez eta, kenvrois, ha ma renc beza voterez heb dale, ne choasit mui Republicanet en taulman, p'ho peus guelet pegement int didalvez, hag hanvet kentoc'h Roialistet, rag ar re-ze a dalvezo kement hag int d'ann neubeuta, da vihana, ne vezint ket goassoc'h. Ar re-ze me chans ne vezint ket guelet oc'h enebi ous ho Relijion. A.

Ar Gambetta disculiet.

ANN OPPORTUNISME

Yr Gambetta ne labour ket na ne hell ket labourat evithan he unan.

Peurvuia so bet credet, ha cals tud a gred c'hoas soken en deves a hirio, ema dalc'h-mad ar Gambetta o clasc sevel dreist ar re all. Lavaret so bet hag e lavarer atau n'en deus ken c'hoant nemet paca ar renc huella eus ar Republic, beza Presidant, pe guir eo Presidant a hanver ann hini a zalc'h ar plass-ze. Hiniennou soken a sonj dezho e carfe c'hoas eun dra benag huelloc'h, int a sonj dezho e carfe cahout ann hano a Brotectour (difennour), hag ann oll galloud a gemeras Cromwel e Bro-Saoz, pa fellas dezhan sevel Gouarnamant ar Republic er vro-ze. int a sonj dezho e ve ken dereat ann hano-ze dezhan evel ma oa dereat d'ann Andrieux dougen manigou ler gris, pa oa bet e lacaat miret komennadureziou daonet ann 29 a viz meurs 1880 ebars er ru de Sèvres ; erfin, cahout a rer eur re benag a lavar ne zisplijfe ket dezhan na ne spontefe anezhan ma ve roet dezhan ann hano a *Rone*, petra benag ma lavar ann Italian-ze d'eus Gênes ez eo Republican, ha m'hen assur deoc'h ne zisplij ket dezhau beza saludet gant ann hano Leon kenta, hag e ve evid ober goap anezhan.

Kense, pa meus goulennet evid piou eta e labour ar Gambetta ? ar re ma gomsan aman anezho o sonjal e oan eun diskiant o c'houlenn eun dra evelse, ho deus rag eeun hag heb argila respontet : « Evithan he unan, na petra 'ta. »

Breman, goude kement am eus lavaret, ann dud-ze a renc amzao penaus al lampon-ze a labour ive hag a renc hen ober evid al loden lamponet-se ho deus he sicouret da sevel, gant ma vije bet lodennet ar voastel etrezho ha kement a ve mad da lipat. Ann dud-se a renc anzao, penaus ar Gambetta a so cals pe neubeut ar servicher pe ar galeour d'eus ann dud-ze a hanver ann *opportunistet* pe ar Gambettistet, mæs ne fell dezho anzavout e fæson ebet ken n'ho deffe her guelet sclær e ve ann den-ze servicher pe galeour eur re a labourfe assambles egis ma eo dleat evid he dud, hag ouspen evid sevel beteg er plass kenta assambles gant ann dud-se ha dre ho sicour.

Rag-se eta e ouzon avoalc'h e chomo saouzanet eur gals dud pa lennint ann daou dra am eus merket e penn kenta ar pennad scrid-man. Hogen pe vern-ze ? ne vezo mui dalc'het d'ar sonjesonouze, na ne chomo saouzanet den ebet p'em bezo lavaret ann neubeut comsou a fell din merca aman. Hag e lavaran evid ann eil gueich, hag heb aoun, ar Gambetta ne labour ket na ne hell ket labourat evithan he unan.

Ne fell ket din dale muioc'h var ar pez so anavezet petra eo ann den-ze e guirionez. Muioc'h douget eo evid he blijadur eget ne deo o clasc sevel atau, ha m'en deus discuezet, mare benag, e claske sevel, ne oa nemet evid dastum peadra a zanvez evid cahout atau he blijadur. Hogen, eur veich dastumet travoalc'h a zanvez, ann den-ze ne c'houlenne ken nemet en em denna en eul leac'h distro benag evid jouissa eus ann danvez-ze. Cals eo dija anaout ann tu-ze eus ar virionez, mæs ne de ket travoalc'h evidon hag e fell din cahout muioc'h c'hoas.

Ha da genta e lavaran : mar ghelle labourat, ma laboure evithan he unan, m'en devoa clasket ha ma claske atau cahout evithan ar plass kenta eus ar vro, ar mab bihan-ze da eun Italian d'eus *Gênes* a dlefe beza lavaret n'en deus tam skiant na tam gouiziegez, rag ne ket hebken n'en deus ket allet cahout ar plass pa her guele dirazhan ha pa vije bet lavaret e oar o tressa eur pont dezhan da dremen en tu all, mæs ouspen meur a veich hen he unan en deus labouret ha poaniet d'en em viret he unan da allout paca ar plass-ze.

Anzavout avoalc'h a rafen ganeoc'h en deus labouret evithan he unan bete 1870, pa eo bet e kichen paca eur plass Ministr he dije he sicouret da zastum danvez, ar plass-ze a oe roet gant Napoleon III da Emile Ollivier, Republican evelthan bete neuze. Assanti a rin ganeoc'h, penaus keit ha ma padas etre he zaouarn ar galloud-ze en devoa allet kemer var ar Frans adalec ar 4 a viz Guengolo, hen a gendalc'h atau o labourat evithan he unan. Hogen, eur veich discaret Gouarnamant ar 4 a viz Guengolo ha dastumet kement a zanvez ganthan, me a lavar penaus abaoue ma eo distroet dious Sant-Sebastian, ne de mui mestr anezhan he unan na ne glasc ket en em avans er politic.

Heb poueza cals aman var ann difennourien a rencas da gahout evid adsevel adarre, ken izel ma oa couezet, d'eus ann disprij e pehini e oa couezet abalamour d'he laeronsiou ha d'he ziotachou, ne fell din digass sonj deoc'h nemet eus eun dra. En despet da gement a oa bet c'hoarvezet, ar sitoian a ioa deut da veza adarre e 1877 ann hini a seblante d'ann oll beza mestr ar Republic, ar c'henla eus ann 363, ha kense, goude electionou ar 14 a viz Here, mestr guirion dre ann hano da vihana eus ar Republic e Frans ; evid guir, ar Marechal de Mac-Mahon a vez lavaret anezhan, eo hen a so Presidant ar Republic, mæs ar Gambetta eo ann hini a c'houarn ar vro. Ann diavezidi a zired da Baris evid guelet ann *exposition* e 1878 her c'hred ive, hag e rentont cals muioc'h enor da botr *Cahors* eget d'ar Marechal he unan, hag eo gant mab ann episer eo e teu mab hena Rouanez Bro-Saoz da zijunia ; ganthan, eo e teu Roue ar Gresianet d'en em gusulia evid gouzout penaus ec'h alje, neus fors peger diæs e ve lakeat ar Frans, creski he damic Rouanteles. Ar potr *Cahors* a hell lavaret neuze : Ar vro eo me ann hini eo !.... hag ann oll (nemet marteze eun neubeut benag), a gemer ar c'homsou-ze evel comsou guirion. Neuze ive e clever rei peurvuia dezhan ann hano a brotectour, evel ma vije bet en eur fæson benag henvel ous Cromwell.

Dond a ra evelken ar mare ma ve casset Mac-Mahon da bourmen evel m'ho devoa lavaret ar Franmassonet a bell so e oa red hen ober, na ne oa ket bet græt kentoc'h nemet abalamour d'ann *Exposition*. Ar Senat hag ar Gambr en em zastum assambles evid lacaat eun all en he blass, ha piou a vez hanvet neuze da Bresidant ar Republic ? gant assantimant ha dre sicour ar Gambetta ? Ar sitoian Jules Grevy, ne sonje den ennhan evid-se ann dierc'hent. Ar sitoian Jules Grevy en devoa lavaret d'eus ar Gambetta ar goms-ze ker brudet : *mervel a rai e croc'hen eur Revolutioner.* Hiniennou a lavar n'en deus clasket ar Gambetta e kement-se nemet ober ar peoc'h gant Jules Grévy, en deus evelse discuezet cals a vadelez. Nemet ive antronoz ann election-ze, ar Gambetta en em ziscuez ann enebour d'eus ann hini so bet hanvet dre he sicour hag a lavar eus a neuze en deus c'hoant cahout he blass. Entent neb a garo !

Lod a lavar : n'en deus ket allet beza hanvet neuze da Bresidant, rag n'en devoa ket ann oad evid-se,

Eur bourd caër adarre. Ar Vam-lezen ne verc ket pe oad a dle cahout Presidant ar Republic, ha me a lavar penaus ma ne de ket bet lavaret neuze ar Gambetta da Bresidant, eo abalamour ne vezo morse hanvet, hag ouspen, neus ket bet falvezet ganthan beza abalamour abaoue 1871-72 ne labour mui evithan he unan.

Neus ket biscoas guelet stad skedussoc'h eget hini ar Gambetta e 1878 ha 1879, abalamour da zarvoud goal souezus. Evid m'en dije allet kenderc'hel er stad-ze, Petra vije bet red ? En dije lezet ar re all ober, ha m'en dije kemeret ar garg a saveteer, a felle d'ar Gonservatourien da rei dezhan! E leac'h hen ober, petra so bet guelloc'h ganthan? evel Malbrouck, mont e brezel a enep ar Glericalet hag insita, adalec ar penn kenta beteg ar penn diveza ar Republicanet d'ober al lezen fall var ar scoliou, ha distaga a volontez vad ar re fall diouthan, ha lavaret *guen* ha *du* var eur fors traou *guen* e *Cahors*, *du* e *Tours*, ispisial var ar Vam-lezen, a dlefe var he veno beza cheinchet, ha kement-se oll, gant ken neubeut a soursi ma ziscuez eun den, pehini, petra benag ma eo bet heuliet gant he vevel Ferry, euu den hag hen ne seblant cahout e ve roet ken hano dezhan, nemet hini eur furlukin.

Ha diotachou ar voteres dre listen ! hag hen e penn ar Minister bras, o vont e penn eur c'huildero o tont da stlapa he benn ous ar mogeriou, ha da sevel en he enep ar vanden Mevelien-ze ne vouient deac'h nemet lipa he zorn dezhan, hag heulia he faltasi ! Ar re-ze oll, ha ne gavit ket ar re-ze diskiant avoalc'h, hag a hent all, ne sonj ket deoc'h e ve diæs avoalc'h da entent ?

Kense, hen assuri a ran deoc'h, ha ma kirit evessaat assambles ganin, e helloc'h her guelet couls ha me, abaoue 1871, Gambetta n'en deus ket labouret evithan he unan, pe autramant e vije bet faillet cals pa eo bet discaret Mac-Mahon, hag e ve red rei dezhan, ragtal eur plass etoues ar re sod en eun tu benag. Ha breman abalamour d'he oberou, ec'h heller lavaret ne helle morse dond a benn da baca ar plass a sonj da gals ema ous he c'hortos.

N'en deus ket eta labouret sord ebet evithan he unau, mæs hag en dije bet c'hoant n'en dije allet morse ober guelloc'h evithan he unan. Na pe-

rag n'en deus hen ket allet cahout c'hoant d'hen ober ? Abalamour ne de ket dezhan he unan a-baoue 1871, hag eo deut da veza tra eur re benag all. Eun tamic pasiantet, hag e rin deoc'h credi parfet kement-se ha cals traou all evel m'ho c'hredan va unan. A.

Lezenn ann 28 a viz Meurs 1882 divarbenn ar *scoliou d'eus red*

pe divar benn ann descadures da rei da vugale ar Republic, ha guiriou ar gerent e kenver ho bugale.

Eil Poënt.

Er zizun dremenet em euz comzet deoc'h, lennerien ker, divar benn guiriou striz ha dever c'hoaz strissoc'h eur mestr-scol libr dirag al lezenn nevez douget d'aun 28 a viz meurs 1882, divar benn ar scoliou. Hirio e teuan da gomz d'eoc'h euz ann diskleriadur a dlee ar gerent da ober dirag ar mear evit lavaret penoz hag e pe skol e fell dezho e ve savet ha desket ho pugale. Fizianz em euz ho pezo ar vadelez da lenn ann dra-man gant ar brassa evez : rag n'euz netra hag a zell kement euz ar gerent eget descadurez ho bugale. Tadou ha mammou, lennit eta kement-man ha prederiet mad varnhan : mar d'eo divalo va brezonnek, va mennosiou a zo bepred ober vad deoc'h er guel a Zoue.

Evit gouzout ha guelet ervad petra eo, ha petra a dalvezo dirag al lezenn, ann discleriadurez *(déclaration)* a c'houlenner breman digant ar gerent divar benn ar scoliou ho deus dibabet (*choazet*) evit lacat ennho ho pugale da zevel ha da zeski, eo red mad deomp guelet var be seurt digarez eo diazezet, evel var eur mean-fond, lezenn ann 28 a viz meurs 1882. Setu aman ar mean-diazez-se ; her c'havout a reomp en articl 4 euz al lezenn-ze memez

« *Ann descadurez genta* (l'instruction primaire) « *a zo eun dra d'eus red* (obligatoire) *evit ann* « *vugale, ken potred, ken merc'hed, adalek* « *c'huec'h vloaz glok* (achu) *beteg trizeg vloaz* « *glok.* »

Al lezenn a fell d'ezhi eta e ve roet d'ann oll vugale, adalek ann oad a c'huec'h vloaz beteg ann oad a drizeg vloaz glok, ann oll gentelíou kenta, evel lenn, scriva, niveri *pe conta (calculer)*, etc. en eur ger, e ve desket dezho kement a zo red da c'houzout evit caout eun descadurez peuz-vad a halver : DESCADUREZ KENTA (INSTRUCTION PRIMAIRE). Al lezenn na c'hourc'hemenn nemet kement-se hebken.

Mes penoz e teuio ann dud, catget da lacat miret al lezenn, da c'houzout e vezo bet miret ar gourc'hemenn-ze evel ma fell d'al lezenn ? Evit gouzout kement-se, al lezenn he deus dibabet daou vod, daou hent, dishenvel ann eil euz egile.

Unan euz ann daou vod-ze da c'houzout ha roët e vezo bet ann descadurez genta d'eur bugel, hervez ma c'houlenn al lezenn, a gaver en testeni guirion, roët gant eur mestr-scol, ha sinet gant ar mear hag ann dud carget da veilla var ar scoliou) evit lavaret penos ar bugel-ze a zo bet dalc'h mad er scol adalek he c'huec'h vloaz beteg he drizeg vloaz glok. Mar d'eo bet aketuz ar c'hraoudur da vont ingal ha dalc'h mad d'ar scol epad eun neubeud bloaveziou, c'huec'h vloaz d'ann neubeuta, he vezo lavaret *desket avoualc'h* : beza bet aketuz da vont d'ar scol ha *beza desket* a zo eta ar memez tra dirag al lezenn : ha pa ne ve great nemet tomma ar scanviou ha deski laërez ann amzer en eur feneanti, ann dra-ze ne ra ket : mar d'eo bet ingal da dalc'h-mad er scol, ar c'hraoudur a zo *sanset* DESKET AVOALC'H.

Beza e-z-euz eur mod all da velet hag hen a roer d'ar vugale eun descadurez evel ma c'houlenn al lezenn : setu hen aman : Bep bloaz eur rummad tud, hanvet evit ar garg-se hag amzavet gant ar Gouarnamant, a roïo goulennou euz ar vugale var ar pez a dleo beza bet desket dezho a hed ar bloaz. Ar vugale a dleo respont d'ar goulennou-ze ha diskuez evelse dre he respontchou penoz e-z-euz bet roet dezhan eun descadurez evel ma c'houlenn al lezenn. Kement-se a hanver eun *examin*. Al lezenn ne glask na ne c'houlenn ket neuze gouzout gant piou eo bet roet ann descadurez-se d'ar c'hraouadur : avoalc'h eo dezhi guelet ho deuz descadurez ; hag her guelet a ra dre ar respountchou mad a ro eur c'hraouadur d'ar goulennou greet outhan gant ann dud carget a gement-se en *examin*.

Evel ma velit eta pe *ar scol d'euz red*, pe *ann examin d'euz red* : ar c'hraouadur na fell ket renta testeni euz he zescadurez en eun *examin* a zo dalc'het *d'euz red* da vont ingal heb manc ebet d'ar scol : Ar c'hraouadur na fell ket dezhan pe na hell ket mont d'ar scol a zo dalc'het *d'euz red* da ziskuez en eun *examin* penaoz eo desket avoalc'h. Unan a zaou a zo *d'euz red* hervez ma c'houlenn al lezenn ; mez na c'houlenner ket ann eil hag egile : da zibab e-z-euz etre *ar scol d'euz red* hag ann *examin d'eus red*.

Etre ann daou vod dishenvel-ze da viret eun dra red (*une même obligation*), kerent ar vugale ho deuz ar frankiz da zibab, da ober ho *choaz*. Hervez ma gavo ar guella, eta, ann tad a famill a hell lacat he graouadur da zevel ha da zeski en eur SCOL D'AR GOUARNAMANT pe en eur SCOL LIBR, mez n'euz fors pehini anezho a vezo eur SCOL D'EUZ RED (*obligatoire*) Ma car guelloc'h er c'hontrol, dibab evit he graouadur ann EXAMIN D'EUZ RED e fin peb bloaz, neuze ann tad a famil en deuz ar frankiz ar vrassa da zevel he graouadur evel ma blij ganthan ha da reï dezhan descadurez en daill hag en doare a blijo ar muia dezhan : kement-se na zello euz den nemet outhan hebken. Hag e guirionez en dail-ze, mez en doare-ze hebken, ann tad a famill a vezo lezet e peoc'h divar benn he graouadur, ken a vezo digouezet mare ann *examin* : den ebet, na mear, na prefed, na mestr-scol, na goard-scoliou (*inspecteur primaire*) n'en deuz guir da velet petra zeskerd'ar c'hraouadur, na petra ra ann tad euz he vugel, nag hen a roer scol dezhan ingal, dalc'h mad pe n'her rer ket : kement-se na zell euz den nemet euz kerent ar vugale beteg ma vezo deut mare ann *examin*. Libr eo ann tad a famill da ober scol he-unan d'he graouadur, pe da gemer evit-se ann den a blijo dezhan ; da lacat scolia he graouadur er gear pe e leac'h all ; da zeski dezhan ann oll

enteliou a garo, couls ar re all hag ar c'henteliou zesker er scoliou evit ann descadurez genta : uir en deuz da gass he graouadur d'ar scoliou a escadurez genta, pe a vrassoc'h studiou, pe vezo scoliou-ze digor evit ann oll, pe ne vezint nemet vit eun nebeud ; ha e kement-se e-z-eo libr da ass he graouadur d'ar scoliou-ze evel ma plijo anthan, ha d'he zelc'her er gear pa droo en he enn, heb n'en deffe den guir da lavaret tra dezan var digare eo bet manket ar c'hraouadur alies ar scol. Guir en deus ann tad a famill da reïza, ervez ma plijo ganthan, ar mod da scolia he graadur, hag ann amzer a dleo tremen o studial ; eur gear ren a ra evel ma teu en he benn oll udi he graouadur : setu aze ar pez a zo hanvet lezenn : *Roï descadurez d'ar vugale e ti ho herent*. Ann doare-ze da scolia ar vugale a lez ant ar gerent ar frankiz ar vrassa evit kemer ar a garont d'ho zicour da zeski ho bugale ; lezel ra memes gantho ar frankiz da gass ho bugale, ar keront, da gement scol a zo er vro pe er oiou estren, d'ho c'hass ha d'ho zenna kuit hervez ho bolontez. Mes evit caout ar frankis-se, epad bloaz, ar vugale a zo dalc'het da eun *examin eus red* da fin peb bloaz.

(Art. 4, 7 ha 16 euz lezenn ann 28 a vis meurs 882.)

(Eur pennad all eur veich all.) X.

Setu aman, lennerien ker, eur patrom, eur uer, eur *modèle* eus ann doare d'en em gemer t ober d'ar Mear ann discleriadures gourc'hemennet gant lezen ann 28 a viz Meurs 1882, diar benn ar scoliou.

En eur ober he zisclériadurez herves ann doare rket er patrom lizer-ze, ann tad a famill a vezo da viret ne ve great trubarderes ebet dezhan ar poent-se, rag anez ann tad a famill en dezo ann tu var ar Mear, hag a hello he blanta en ill evit beza manket de zever e kenver al lezen. u aman ar patrom lizer-ze, e brezonec hag e llec.

(1).....

Autrou Mear,

Ann hini a sin aman varlerc'h, (2).....

.....

n deus ann enor da zisclería deoc'h, herves ma o gourc'hemennet gant al lezen, penaus e fell zhan lacaat he grouadur (3).....

.....

rkent ha ma zigoro ar scoliou, da veza savet ha sket, da veza scoliet, er scol-libr (4).....

renet gant (5).....

Ho pedi a ra da rei dezhan eun *amzav dre scrid* ho peus digemeret ha dalc'het merc eus va discleriadurez.

Neb a sin aman varlerc'h, en deus ann enor da ginnig deoc'h he c'hourc'hemennou, autrou Mear. (6).....

(1).....

Monsieur le Maire,

Le soussigné (2).....
a l'honneur de vous faire savoir, pour satisfaire aux prescriptions de la loi, qu'il entend faire donner l'instruction à son fils (3) .....
à la prochaine rentrée des écoles, dans l'école libre de (4).....
dirigée par (5).....

Il vous prie de lui donner reçu du présent avis.

Le soussigné a l'honneur de vous saluer, Monsieur le Maire.

(6).....

Mare so bet e oa lavaret e oa en em glevet ann duc d'Aumale, ar Gambetta hag ar Jeneral Chanzy pe ar Jeneral de Galliffet, evid kemer etrezho ho zri Gouarnamant ar Frans. Ne ouzon ket petra a helle beza guir e kement-se, mæs setu ma eo commanset ar brud o redec, e tle ann duc d'Aumale dastum he vignonet en dro dezhan evid renta ar galloud d'ann duket a Orleans, hag e lennan er gazetennou ann dra-man, a alfe hon lacaat da gredi ec'h alfe beza eun dra benag a vir e kement-se. Ema ann exercisou bras o vont da goummans e Chalons, hag eo dija en em gavet eno :

Ann duc d'Aumale.

Ar Jeneral Chanzy so æt da chomm er plass a oa gueichall hini ann Impalaër.

Ma teufe ann taul da c'hoarveout e talvesfe deomp, rag ar Republic a iafe neuze en he roud, mæs kement-se ne ve nemet hanter ober ann traou, rag kement ha cheinch, arabad e ve lacaat e plass eur Gouarnamant a so ar Revolution he unan, eur Gouarnamant all a so deut da heul ar Revolution. Guelloc'h cals e ve hag e peb fæson digass deomp ar Roue guirion Herri V, henes hebken a so goest da zigass deomp ar peoc'h en dro hag ar Relijion, na neus ken dasprener nemethan. A.

(1) E leac'h ar *picou du* scriva d'ar bedvet deis eus ar miz, d'ar bedvet bloaves eo e scriver al lizer : Ex : Ar 15 a viz st 1882.

(2) Scriva e leoc'h *ar picou du* leshano, hano, hag e pe-'h ema o chomm, tad ar c'hrouadur, he vamm, m'ar deo ro he dad, he voard m'ar deo maro he dad hag he vamm.

(3) Scriva eleac'h ar *picou du* leshano, hano, d'ar bedervet ar miz hag ar bedvet-bloaves, e peleac'h eo bet ganet ar rouadur, potr pe verc'h, minor pe vinorez.

(4) Scriva hano ann ti-scol, hano ar scol.

(5) scriva hano rener ar scol.

(6) Scriva freaz hano ann hini a ra al lizer.

(1) Dater ici. Exemple : Le 15 août 1881.

(2) Indiquer les prénoms, nom et demeure du père, de la mère à défaut du père, du tuteur à défaut des père et mère.

(3) Indiquer les prénoms, nom, date et lieu de naissance de l'enfant, fils, fille ou pupille.

(4) Indiquer le nom de l'établissement.

(5) Indiquer les nom et prénoms du directeur de l'école libre.

(6) Signer lisiblement.

KELEIER.

Cotes-du-Nord. — *Sant-Briec*, 1ª *a viz Eost.* — Cals tud a so en em gavet aman evid anterramant ann autrou David.

Arc'hescop Roazon ann hini en deus græt al lidou caon-ze.

Be oa eno ive, deut da enori ho c'henvreur, ann autrounez Eskibien *Kemper*, *Naonet*, *Guened*, *Soissons* hag *Heliopolis*.

Ann autrou'n Escop *Guened* ann hini en deus græt meuleudi ann Escob maro.

Be oa o terc'hel al liser-caonv, ar Prefet, Mear Sant-Briec, eur Senatour d'eus re Costes-ann-Nord ha Presidant ann Dribunal a gonvers.

Oll staliou kear a oa closet hag ann oll soudardet a oa o tougen caonv d'ann autrou'n Escop, ar Jeneral er penn kenta.

Setu maro ann autrou David, Escop Sant-Briec. Eun spered lemm hag huel, eur galon vras neubeutôc'h var ann douar. Piou a lavaro ar c'heunz a so dezhan en he Escopti ? Oll emaomp e caonv, oll e reomp anezhan ar vrassa meuleudi.

Atau dous ha bras e kenver ar re he zarempredo, autrou'n Escop Sant-Briec a zigemere an oll etre he zivreac'h, bugale fur pe brodig ma vijent. Rag-se ive e laosk var he lerc'h tristidigez ha goelvan. Arabad e ve credi gouscoude e vije an autrou David mad beteg caout re a zempladurez. Nan, nan. Pa oa red sevel ar vouez evit difen he zenved, autrou'n Escop Sant-Briec a oa den. Unan eus Prefetet Kemper, paotr difoutre mar boa var ann douar, autrou Mear Poullaouen ha Barner a beoc'h Karaez a voar eun dra benag ; ho bilig a so bet lardet da bep unan anezho en eun doare ken scrijus ma'z oa eun donjer ho guelet. « M'ho tesco, paotred, eme an autrou'n Escop, da glasc affer ous va bugaleme. »

Ann autrou David, evithan da veza den estren en hon toues, a garie hor bro, hor c'hisiou, hor langach pe ies.

« En han' Doue, emezhan, dalc'hit m'ho ped, Bretounet, d'ho kisiou coz ha d'ho langach, rag eno e cavot ar pors sur a ziouallo digatar ho feiz. » He unan, petra benag m'en doa vardro anter-cant vloas, ec'h en em roas da studia ar brezonec. Ne glascas ket paca eur ger anter-c'halleg en tu-ma, en tu-hont, mont a reas beteg ar guir brezonec, beteg brezonec ar Gonidec, an autrou Chatton, an autrou Guitterel, an autrou Morvan, Lan-an-Dall ha Ian Willou. Dont a reas buhan da veza ken anaoudeg var ar brezonec ma'z oa goest da rei he avis var eur pennad scrid. Ouspen, sicour a rea dre he aliou mad neb en em roe d'ar brezonec. Atau e vijec'h sur da gaout ennhan eun tad hag eur madoberour. An disterra scrivagner a gave harp ha sicour.

Maro eo eta unan eus an dud vras ho deus ar muia caret ar brezonec. Lennerien *Feiz-ha-Breis*, pedit evithan.

Mab-ar-Bae.

Cass a rer deomp ar c'helou, eme ar gazeten le *Réveil de l'Ouest*, penaus eur Mear eus tro-vardro, hag hen a so eur Republican eus ar guella en arrondissamant *Baugé*, en deus aliet tud he gommun d'ober er bloas-man d'eus ho guella gouv Republic, rag er bloas a zeu ne vo ket mui ar Republic a vezo græt, mæs hini ar Roue V. Plijet gant Doue en deffe hen lavaret ar vinou

D'eus Guingamp e scriver d'ann *Indépendant Bretonne* :

Ar brud a so deut dre aman, penaus ann ar Portalis, ann hini a brenn e Guingamp kæsec ar Gouarnamant, a so bet gourc'hemennet or prena ann oll kæsec a gavo d'eus 5 da zec' hag int a so e doare charrea voituriou.

Ann hini so carget da embann ar sort guez geziou ze, a so o paoues lavaret d'ar re ho d unan benag da verza e cavint tud bemdez er custum beteg ar 25 a viz Eost. Petra so caus daô mont ker prim. Hag ezomm ker bras e ve hout kezec doc'htu evid ober ar brezel en *Eg*

Ann Topinambour.

Neus ket pell, dre ziou veich doc'htu, am eus ann ali deoc'h da lacaat topinambour en ho touar oc'h assuri deoc'h e vije bet eus ann talvoudu evidhoc'h, mæs petra eo va mouez-me ken e sco mouez ann hini a ia da rei ar memes a oc'h hirio. Goude beza lennet ac'hanon ec'h a beza lavaret : « Ma ! goude m'hon devezo gou eur fors topinambour, petra a hellimp-ni da gantho ?

Ann autrou Rieffel, unan eus ar gouizieca rerien douar hon deus e Breiz, a ia d'hel deoc'h hirio.

« Epad ma saven, emezhan, kæzec gant boan gant carottes, ann ejennet, ar saout hag denved a zrebe bettarabes, coll ha topinambour

« Ne ouzon ket abalamour da betra ne ket rei topinambour d'ar c'hezec, ha gous eur veich ma oa drebet ar c'harotes gantho vouien mui petra da rei dezho. Neuze ar che tourien a ie dre guz da gerc'hat topinambour ho, hag ho roe dà zribi dezho en ho dorn evel dispar, goude beza ho draillet gant ho c'hon Kement a rejont soken ma rojont din da gred guelloc'h cals iec'het ar c'hezec abaoue ma zre grouiou topinambour.

Neuze e liviris e vije roet dezho hiviziken topinambour bemdez. A c'houdevez, ar c'hez so bet iac'h guelloc'h eget biscoas ! »

Egis am eus hen merket deoc'h, ha ne diæs cavout ar pez am eus merket deoc'h en ze, æs eo gounis ann topinambour. Peb seurt a so mad evitho, ha ne goll ket he boan ann a labour var ho zro. Ho gounis a heller soke douarou eleac'h ne ve ket possubl eosti Arabad eo hen disonjal.

Madou ann douar.

Deut eo erfin ann amzer dereat evid foen a oa troc'het pell so, hag ann eost dereat

er bloas-man, Poent avoalc'h a oa, rag ann oa o vond da goll. Ar voulanjerien a ioa dija aret e vije bet red creski pris ar bara. Eun souezus eo, ann ed a so bet marc'hat mad a ar bloas, ha neus ket bet hano da zistaul ar . Ha kerkent ha ma teu ar mare eus ar bloas chini eo diæssoc'h cahout bleud, rag neubeu eo ann dour evid mala ann ed, hag ar voulan a so prest ragtal d'en em glevout evid cres bara. Aliæs avoalc'h hon deus goulennet, ha chanimp ket d'her goulenn, perag ne ve ket at adarre ann *taxe* var ar c'hic hag ar bara ? eo bet tennet en traon e lavarer e vije bet æs cahout kic ha bara marc'had-mad, hag a udevez int bet atau var gresc, gouscoude al ed a vez marc'had mad hag ann ed a so atau neubeut a dra. Ra vezo roet gounidegez avod'ar vicherourien ma hellint gounis ho buhez ho micher, mæs red eo merca dezho ar pris at evid guerza ho bara.

avaret avoalc'h a rer eo daô rei d'ar bobl ar ez marc'had mad, mæs ne rer netra eus ar pez ed evid-se. Biscoas n'eo bet guelloc'h marc'had c'hic hag ann ed, ha gouscoude biscoas ann dud our n'ho deus ho faet keroc'h.

Var marc'had *Paris* ne rer netra. A veac'h ma r liou ann ed nevez hag ann ed coz a so dreoll. Ne heller ket goud caër evid c'hoas pe doare en devezo ann eost, ha ne vezo ket et cals a dra abars ma vezo gouezet. Evelken risiou so goal izel.

Ann 200 lur guinis e New-York a so breman c'h 20 lur. Er sizun tremenet e oant 8 guenkeroc'h.

Setu breman pris ann oll edou dre ann 200 lur oll marc'hajou ar Frans a dreus.

Guinis, 31 l. ; segal, 19 lur 15 g. ; hey, neus ebet, rag ne veler mui sort hey coz, ha ne asser ket c'hoas hini nevez var ar marc'hat ; c'h, 19 l. 5 g. ; ed-du, 15 l. 10 g.

Kelou peus-vad hon deus er sizun-man eus ann ost, ne vanc mui nemet e kendalc'hefe pell avoc'h ganeomp ann amzer vrao a so deut deomp abaoue gouel Santes-Anna hor protectourez, abaoue 26 a viz Gouere.

Ann dud difeiz a lavaro eo digouezet ann amzer da genver ann devez-se rag ma tlie dond, mæs kenvrois, e plij deomp credi enn deus ann auDoue he roet deomp abalamour m'he deus ntes-Anna her goulennet evidomp.

Scriva a rer d'eus *Beaune* (Côtes-d'Or), penaus vezo eun eost puil a gerc'h. Evid ann hey avad, vezo peadra ive, mæs al liou ne vo ket goal-vraô, elken e vezo dastumet peadra a edou ma kenc'h ann heaul tomm pell avoalc'h. E *Dijon*, ann ost na hell ket beza guelloc'h.

E *Bourbonne-les-Bains* (Haute-Marne), emer a veac'h gant ann eost ha ne glemm den.

D'eus ar *Ferté-Gaucher* (Seine-et-Marne), e scriver, penaus ann diveza glaoijer a oa bet, ho devoa daleet cals al labourou var ann eost, ha plegget cals guinis ha cals kerc'h var ann douar, mæs ann amzer vrao o veza deut en dro, ne vo ket pell e vo dic'haouet ann amzer collet. Eun tam mad a gerc'h hag a segal a so bet dornet er sizun-man, ha n'en em glemm den, na gant ar pouezna gant ann danvez.

E Departamant ar Mayenne, emer e sonj dastum cals greun ; mæs evid ann danvez ne vezo ket goal vad ; evelken, eun tamic eo re abred evid goud mad pe zoare en devezo ann eost pa vezo achu. Cals hey a so ive, mæs ann danvez vo fall.

Vardro *Reims* (Marne), eo achu ann eost segal. Cals greun a so, mæs eun tamic eo tenval al liou, hag ar greun ne ket maget. E kerc'h hag en hey e vezo eun eost dreist mar g'heller ho dastum mad, dreist oll evid ar c'herc'h n'hell ket beza bravoc'h. Emer e pega gant ar guinis ; mad tre e vezo evel pouez, mæs cals duen a vezo en ho zoues, ar pez a vezo eur gaou bras d'ar veillerien.

En eur ger, cals guinis a vezo, cals segal ha cals hey, mæs ann danvez ne vezo ket couls er bloas-man evel ma oa varlene.

E Departamant *Ille-et-Vilaine*, e vezo cals greun egis ma oar e sonj cahout, mæs evid ann danvez, neus ken nemet ann drederen a vez peuz-vad. Diæs meurbet a alfe beza guerzet ann diou drederen all. Ar c'herc'h a vezo mad e peb fæson, danvez ha pouez. Ann hey a roio cals greun, mæs blazet fall, siouas ! Ar guinis a hello beza mad e peb fæson ma kendalc'h ann amzer tomm. Ann ed-du a so caër meurbet. Ann avalou n'int ket ingal, e plassou so cals hag e plassou all netra, ne heller ket conta var eun eost peus-vad anezho. Ann avalou-douar eo staget ar c'hlenvet outho, hag a so collet eun darn vras anezho.

E Departamant ar *Charente* eo dare ann eost da achui, mæs 10 devez divezatoc'h eget ar bloaveziou all. Ar c'herc'h so digasset d'ar gear. Cals greun a vezo ha mad tre evel danvez. Evid ar guinis avad ne vezo ket greun d'oc'h ar plous a so er bloas-man. A veac'h ma vezo hanter, ar greun a vezo treut hag ar pennou n'int ket carget.

Neus fors penaus eo, ec'h heller beza laouen c'hoas, rag gant ar barrou goal-amzer so bet, ne hellemp ket fiout cahout c'hoas kement all.

Ne gredan ket e ve possubl goud mad abars 15 devez ma ia ann eost d'ann hanter evel ma so fizians beteg hen, gouscoude ann amzer o veza breman eus ar re vella. ec'h heller credi e vezimp dic'haouet eun neubeut eus ar gaou græt d'ann eost gant ar barrou goal amser.

A.

Bulletin
de l'Association financière de France

SOCIÉTÉ ANONYME

au Capital de **1,200,000** francs

1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Rien de changé dans l'attitude du marché. On attend, avec le désir visible de monter.

Nous ne nous étendrons pas en longues dissertations. Quelques conseils pratiques et précis feront mieux votre affaire que des considérations théoriques.

Passons donc une revue rapide des meilleurs emplois à donner aux capitaux disponibles. Pour tous détails supplémentaires, adressez-vous directement à nous.

Les transactions restent calmes, mais les cours n'en conservent pas moins une bonne tenue. Le 3 0/0 est à 84,60, l'amortissable à 84,90 et le 5 0/0 à 114,85.

L'action de la *Compagnie d'Orléans* est très-ferme. Nous avons expliqué à nos lecteurs que la convention financière entre cette Compagnie et l'État aurait pour effet la progression continuelle des dividendes. Nous n'évaluons pas à moins de 150 francs la hausse qui se produira sur cette valeur dès que le marché sera débarrassé des complications politiques qui paralysent son essor.

Une valeur qu'on peut acheter avec la certitude de voir son capital fructifier, c'est l'action de l'*Ouest-Algérien*, garantie par l'Etat. On cote 520 — en temps normal on serait à 600. On y viendra.

L'action du *Canal de Pierrelatte*, garantie par l'Etat, offre aussi un placement très-avantageux ; le marché de cette valeur a été très-éprouvé sans autre motif que des exécutions forcées. On doit profiter de cette dépréciation anormale.

Puisque nous parlons de titres dépréciés à l'excès, rappelons que les *annuités et obligations de la Compagnie des Eaux-d'Oran* ne se cotent qu'entre 20 et 35 francs, alors que la liquidation de l'affaire donnera le double.

Dans un autre ordre d'affaires nous continuons plus que jamais à vous donner le conseil de vous intéresser dans le *Panorama de N.-D. de Lourdes* et dans celui de *N.-D. de Fourvière* (Lyon).

Notre correspondance intime contient une longue étude sur la société *des bons placements* qui se crée avec des actions de *cent francs*, libérables si l'on veut par fractions de 25 francs. Cette société doit être la « *véritable caisse d'Epargne* » — Nous enverrons ce numéro à toute personne qui en fera la demande.

A 480 francs, les obligations foncières 4 0/0 du Crédit foncier rapportent 4 0/0 nets ; sous la forme de titres nominatifs, elles rapportent même un peu plus de 4 0/0, sans compter la prime de remboursement de 20 francs. L'obligation foncière vient en tête de la liste de nos grandes valeurs de placement, et ces valeurs ne produisent plus que 3,50 et 3,60 0/0.

L'émission des 12,000 actions de la maison médicale Encausse et Canésie autorisée par l'administration supérieure, rencontre un accueil favorable auprès du public de l'épargne. Tous les renseignements sur cette intéressante affaire sont donnés au siège social, 57, rue Rochechouart à Paris.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

Sociétés en faillite ou en déconfiture. — Les *titres dépréciés* offrent parfois d'excellentes occasions de gains avec de très-petites mises de fonds. L'*Association financière de France* donne tous les renseignements sur tous les titres de cette catégorie. Elle signale ceux qu'on peut acheter.

Au Vénérable Clergé.

MALADIE INQUIÉTANTE ET GÉNÉRALE
DANS LE PAYS

Semblable à la tempête, elle fond sur nous à l'improviste. Ceux qui en sont victimes souffrent dans la poitrine, les côtes et quelquefois dans le dos. Ils sont ennuyés et ont toujours envie de dormir ; la bouche est mauvaise surtout le matin. Les dents s'encrassent d'un mucus collant. L'appétit ne va pas. Le malade ressent comme un grand poids sur l'estomac et quelquefois comme un vide et une faiblesse dans le creux de l'estomac. Les yeux sont ternes et les extrémités froides et mottes. Ces symtômes sont souvent accompagnés d'une toux sèche d'abord, mais suivie plus tard d'expectoration d'une teinte verdâtre. Le malade ressent une fatigue incessante, et les nuits, passées la plupart dans l'insomnie, ne le soulagent pas. Il devient nerveux, irascible et morose et prend tout en mauvaise part. Lorsqu'il se lève subitement, il éprouve des vertiges ; il est, en outre, généralement constipé et souffre des hémorrhoïdes, sa peau est sèche et chaude par moment, le sang devient épais et inerte, le blanc des yeux prend une teinte jaunâtre, l'urine est rare, foncée et forme dépôt. Le malade est sujet aux vomissements, qui laissent dans la bouche un goût quelquefois amer et quelquefois douceâtre ; les palpitations de cœur sont fréquentes, la vue s'affaiblit, et il y a toujours des taches devant les yeux. Tous ces symptômes se présentent tour à tour. On prétend qu'un tiers de la population en est atteint sous une forme ou sous une autre. Les hommes de l'art se sont souvent trompés sur la nature de cette maladie : les uns l'ont considérée comme une maladie du foie, les autres comme une dyspepsie, d'autres enfin comme une maladie de la rate, etc., mais aucun de leurs divers traitements n'a obtenu de succès. Seules, les **Pilules Suisses** ont eu contre ces affections un succès qui ne s'est jamais démenti ; elles guérissent radicalement, dans chaque cas, la cause du mal, et, par conséquent, le mal lui-même. Elles sont composées de plantes rares dont la vertu médicinale a été récemment découverte, et leur place est désormais assurée au rang des meilleurs remèdes.

Dépôt général : Pharmacie HERTZOG, 28, rue de Grammont, Paris.

Prix : 1 fr. 50 la Boîte. — Envoi par poste.

A chaque commande de 10 boîtes (Fr. 15), faite par un ecclésiastique, il sera ajouté gratuitement 2 boîtes pour les pauvres.

EAU DES SIRÈNES

La **seule eau inoffensive**, rendant aux cheveux et à la barbe leur couleur naturelle ; *sans tacher la peau ni le linge*. E. Guersquin, pharm.-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, Paris ; chez les princip. Pharmacns Parfum.-Coiff. Flacon **10** fr. et **6** fr.

On expédie contre mandat-poste.

DÉPILATOIRE

Pour détruire les **Poils, Duvets** du visage, etc. *Le seul qui soit inoffensif.* Sécurité absolue et d'un emploi facile. Flacon **12** francs et **6** francs. E. Guersquin, pharmacien-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, à Paris.

On expédie franco contre mandat-poste.

IMPORTATION ANGLAISE D'ENGRAIS CHIMIQUES Fondée en 1840

PHOSPHO-GUANO ANGLAIS

ENGRAIS AZOTÉ

de **"THE LONDON MANURE COMPANY"** de Londres

La plus riche en Acide phosphorique connu immédiatement soluble, contenant 38 à 40 pour 100 de phosphate dont 26 pour 100 solubles dans l'eau, 6 à 7 pour 100 solubles dans le citrate d'ammoniaque, et environ 5 pour 100 insolubles. Azote 2 1/2 à 3 pour 100.

GUANO DU PÉROU DISSOUS ET SUPERPHOSPHATES de toute richesse.

N. B. — Tous nos superphosphates sont vendus au degré d'Acide phosphorique solubles dans l'eau.

MARCHISIO & GALLOT, 26, rue Cadet, PARIS

CONSIGNATAIRES POUR LA FRANCE

Vente sur garantie d'analyse des stations agronomiques.

Ar Perc'hen-Merer : Ar. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant Ar. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

FEIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Kostez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou ar dle bezan great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan hvez e tle bezan casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, rue Grange-Batelière, a Paris, est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 19 a viz Eost 1882.

Gant clasc travoalc'h, Jules Grevy en deus allet hout tud avoalc'h d'ober Ministret gantho, mæs re-ze a rai evel ar re all arauzho, ne hellint ket enderc'hel goal bell en ho flass, ha d'ann deves a int deut d'en em ziscuez d'ann Deputeet, so bet avaret dezho gant Clemenceau, n'ho devoa ket fizians ann Deputeet, hag e vijent discarret gantho beb dale. Clemenceau en deus hel lavaret sclær avoalc'h dezho : Me n'am eus ket fizians ennhoc'h. Hirio n'am eus ket amzer avoalc'h evid lavaret dec'h perag, mæs ni en em velo c'hoas.

A hent all, ann oll a gred, penaus ma vije en em assamblet c'hoas ann Deputeet teir gueich, da benn ann drede gueich e oant en traon. Kense danjer so ne hello beva nemet ac'han da fin ar vansou. Re hir e vezo c'hoas evidomp, siouas !

Daô eo breman merca deoc'h hanoiou ar Vinistret nevez-se ; tud dianavezet int, mæs red eo eilken goud ho hanoiou pe guir eo int ar Gouarnamant hirio.

Ann autrounez :

Duclerc, Senatour, Ministr ann afferiou evid lavaez ar vro ha rener ar C'honseil.

Falliéres, Depute, Ministr ann afferiou evid diabars ar vro.

Devès, Depute, Ministr ar Justis.

Tirare, Depute, Ministr ann Tenzor.

Duvaux, Depute, Ministr ar Scoliou.

Legrand, Pierre, Depute Ministr ar C'honvers.

Jeneral Billot, Senatour, Ministr ar Brezel.

Amiral Jaureguiberry, Senatour, Ministr ar Marine.

De Mahy, Depute, Ministr al Labourou douar.

Cochery, Depute, Ministr ar Postou hag ann Telegraph.

Herisson, Depute, Ministr al Labourou bras.

D'al Lun, 7 a viz Eost, a sav eun tamic dispac'h e Gambr, kerkent ha m'en em gav ann Deputeet assamblet. N'eus ket c'hoas a Vinistret, hag ann Autrou Cazeaux a lavar : Pe guir n'eus ket c'hoas Vinistret, ha ne heller ket goud peur e vezo cavet re nevez evid respont ouzomp divarbenn ar Budjet, ar guella ve, eleac'h dond bemdeis aman ewit netra, gortos e ve possubl deomp ober eun dra benag talvoudussoc'h pa vezo cavet Ministret nevez, ar Presidant a c'halvo ac'hanomp oll, ha neuze ec'h hellimp ober eun dra benag,

Er Senat, er memes devez, emer oc'h evessaat ous ar pez a lavarer rei d'ar Spagnolet ho deus collet eun dra benag e Saïda. Mæs evel er Gambr ne heller cass netra da benn, rag n'eus ket Ministret. Evesseaat a rer ive piou a roio eun tam sicour da dud ar re a vezo galvet d'ober ho zrizec devez pe ho 28 devez.

D'ar Meurs, 8 a viz Eost, a so bet cavet eur rumamad Ministret nevez, ha Duclerc en ho hano a deu da lavaret d'ar Gambr petra ho deus c'hoant d'ober, mæs Clemenceau e hano ar Republicanet all a respont ne heller ket cahout fizians ennho, rag d'oc'h ar pez so bet lavaret, ne ket æs goud e sonj ober petra emaint. Egis a velit, ne ket ar peoc'h a so o tont, mæs brezel hag eur brezel didruez.

Er Senat, eo ann amiral Jaureguiberry en deus lennet lizer ar Vinistret. Goudeze, so bet votet eun neubeut arc'hant evid sicour al labourerien douar, he deus guelet ho zraou gaouet gant ar barrou grizil a so couezet e cals plassou.

Dimerc'her, 9 a viz Eost, so bet lennet er Senat eur gemennadurez d'eus pers Jules Grevy evid lavaret d'ar Senatourien mond da gemer vacansou. Ar memes kemennadurez a vez ive lennet d'ar memes devez e Cambr ann Deputeet, ha setu c'hoas achuet evid eur veich ho labour divalo.

Souezet e vec'h ma velfec'h pegen didalvez eo evid ar Frans ar pez ho deus græt. Mæs breman da vihana hon devezo peoc'h ken ac'han ma zistrofint adarre da ziscar ar Vinistret nevez, rag n'ho deus gouezet ober ken. Tri rumm a so discarret gantho, ha n'ho deus ket gouezet ober guelloc'h evitho. Ac'han da pedavare e pado ann disurj-ze ? Poent avoalc'h eo, hag ouspen poent eo pega er scubelen hag ho c'hass cuit oll ha gervel ar Roue da zont da aseza var he dron.

A.

Brema pa ema ar Frans dare da veza flastret dindan beac'h pounner Budjet ar Republic evid 1883, guelomp peu sort soursi ho devoa ar Rouane guirion da espern danvez ar vro.

Ann dud-se ker calonec ha ker carantezus e kenver ar bobl, ho devoa guelet abred, penaus ar guella voïen da lacaat ar bobl e tail da baea cargou bras a oa d'he lacaat e stad da c'hounis cals arc'hant.

Kense e clascjont rei d'ann oll da gredi e oant hag e vijent chomet atau eur Gouarnamant a beoc'h, a urs hag a lealdet, dindan pehini e vije bet possubl ober peb seurt labour, memes labourou hir padus, ne vije deut e fæson ebet ar Revolutionou da stourmi outho.

P'ho devoa allet renta evelse ar fizians d'ann oll e crescas buhan danvez ar vro ha ker buhan, ma savas d'eus 1815 da 1820, renchou ar Frans da 205,500,000 lur.

A hent all, e oe espernet 25,000,000 var dispignou ann Tenzor, ar pez e oe caus gant eun dra benag cavet e leac'h all, ec'h hellas ar Roue paea 2 villiard 15 million chomet c'hoas d'oc'h dilerc'h ann Napoleon kenta, 11 million evid dispignou deut da heul ar brezel, 30 million abalamour d'ar gernez a c'hoarvezas e 1817, 80 million evid hol loden e dle ann *Ejypt*.

Erfin neubeutaat a hellas ar c'hargou, *neubeutaat ar c'hargou !* Kement-se a oa eun dra burzudus, ne oa ket c'hoarvezet e Frans abaoue ar Roue Herri IV !

Epad ann naontecvet cantvet-man, ar c'hargou so bet guelet atau o vont var gresc adalec 800 million (ar pez a oa red da baëa e mare ann Napoleon kenta, beteg ann 3 milliard a rencomp da baëa hirio ann deis.

N'eus bet nemet eun neubeut bloaveziou epad pere ho deus ehanet da greski adalec 1817 bete 1828.

Epad 12 bloas Gouarnamant peoc'h, ar Rouane ho devoa discarget ar vro d'eus 91,865,347 lur. Setu aman breman petra ho devoa græt ar Gouarnamanchou all epad ar memes mare.

Ar Republic kenta he devoa guerzet evid 5 milliard, d'ann neubeuta, madou ann Ilis hag ann noblans. Dindan 5 bloas nemet ken, e loncas kement-se oll, ha pa rencas ober banc goudeze, ne gavas nemet 25 dre gant da renta d'he c'hreditourien.

Ann Napoleon kenta, ouspen ann oll gaou a reas en dail all d'ar vro, pa rencas coueza, a lezas ganeomp ar beac'h spontus d'eus 2 villiard da baea d'ann estren.

Gouarnamant Lois-Filipp n'en deus morse gouezet distaul ar c'hargou na paea eur guennec dle.

Ann eil Republic ne deo anavezet nemet dre ar 5 centim ha 2 ugent, a lacaas cresc var ar c'hargou.

Napoleon III o vervel, en deus lezet ganeomp pemp milliard var'n ugent dle.

Dindan ar Republic hon deus breman, ann dle so savet da 32 milliard, hag ar c'hargou a gresco atau.

Penaus ho deus allet ar Vourbonet hon discarga hag evel hor pinvidicaat, pa n'ho deus cavet ann tu ar re all oll assambles nemet d'hor revina ?

Ar respont so æs ; ar re-ze a gare ar Frans dreist peb tra, ha ne glaskent nemet ann tu d'he renta eürus, epad n'ho deus ken c'hoant ar Republicanet, oll kement emaint, nemet paca ar rencou huella evid dastum danvez var goust ar bobl.

A.

Ar Republicanet ne ouzont ket peu sort gevier da lacaat da redec pa souj dezho ec'h helliot ober poan deomp. Kense en devejou-man, dre bevans c'horn ar Frans, egis ma vijent oll en em glevet ne oa ken brud nemet e oa goal glanv Herri V hag dare da vervel.

Perag emaint-hi o vruda gevier enn dail-ze ? pa onzont neus netra guir er c'heleier-ze ?

Rag ma glever etoues cals a dud ha memes e toues Republicanet : Ar Republic ne deus ezomm ken nemet eus eur puntadennic evid coueza d'ann douar. N'eus ken da c'houd breman nemet piou a roio dezhi ar buntaden diveza ?

Piou ??? Ar Republicanet a vev d'eus ar Republic ha ne dint ket nec'het pe hi a vevo c'hoas ar Frans pe ne rai ket, gant ma chomo c'hoas ganthó eun neubeut devechou evid peur-garga ho chacotou n'ho deus mui tam fizians evid savetei ho Republic, nemet e teufe ar Gonservatourien da goll fizians ho unan, rag ne vouifent mui petra d'ober, hag e carfent n'ho deffe mui ar Roïalistet esper da allout en em harpa var ar Roue. Kense emaint dalc'h-mad o clasc ho lacaat da gredi ema Herri V o vont da vervel ; mes neus netra guir e kement se, hag ho malis evel ho gevier a dlefe talvezout hebken da greski hor fizians, o tiscuez d'ann oll Fransizien a garfe savetei ho bro e peleac'h ema ar silvidigez. Hogen, arabad eo cahout aoun ha credi d'ho gevier. A drugarez Doue ! ar c'homt de Chambord a so iac'h ha leun a vuhez. N'hon deus nemet he c'hervel, hag e teuio d'hon tenna ler meaz a boan.

A.

Poent eo chasseal ar Republicanet ha gervel ar Roue, rag ne ket hebken ober lezennou dizoue rafint deomp, mæs ho goassaat cals a vezo græt pa vezo deüt ar mare d'ho miret.

Al lezen diveza var ar scoliou votet d'ann 28 a viz Meurs diveza, a lavare, penaus ne vije ket bet scol evid ar vugale eun devez er sizun ouspen an Sul evid ma alfe ar gerent lacaat deskiho Relijion d'ar vugale en eun ti benag ne ve ket ann ti-scol. Pa eo bet votet al lezen, hor mignonet so en em glemmet, rag ma lavarent ne vije ket bet dalc'het

ar pennad-ze eus al lezen, hag e guirionez e vemp ez eus bet choaset ar Sul evid c'hoari d'ar gudardet gant ar scolerien ha c'hoari *gymnasti*e plassou all, ouspen, ar Ferry, abars en em onna cuit, o tisonjal ar pez en devoa promettet Gambr, en deus casset eur gemennadurez so moullet er *Journal officiel* hag hi a lavar :

Er gommuniou eleac'h ma vezo scolerien avo'h evid ober eur bataillon gantho, e renco beza et eun exercis d'ar Iaou ha d'ar Sul nemet ken. mestr-scol hag ann hini a zesco ar vugale d'oer ann exercis, a renco en em glevout etrezho e goud peur hag epad pegeit e hello beza græt n exercis-ze.

Lezen ann 28 a vis Meurs a lavar gouscoude elhen :

« E scoliou ar Gouarnamant e renco beza roet ar vugale eun devez vacansou beb sizun ouspen Sul, evid ma hello ar gerent soursial lacaat rei ho bugale descadurez ar Relijion m'ho deus hoant, er meaz eus ann tiez-scol. »

Jules Ferry ne deo mui Ministr ar scoliou, mæs out so eun all en he blass, hag hor mignonet a uio heb dale, m'ervad, goulenn diganthan penaus e ve possubl cahout amzer avoalc'h da zeski Relijion d'ar vugale, ma ve tennet digantho ann ez a oa bet lezet evid-se dezho gant al lezen.

A.

Ann autrou de Penfentenyo, chaloni ha person Gatedral, a scriv deomp al lizer a ia aman varc'h, divarbenn pelerinaich Lourdes er bloasan.

Kemper, 9 a viz Eost 1882.

Autrou person,

Ann autrou'n Escop Kemper ha Leon en deus et ar vadelez da rei he aotre da eur pempet Pelerinaich tud fidel Escopti Kemper ha Leon, da Lourdes, hag en deus roet he vennos deomp evid-se.

Be ho pezo ar vadelez da rei ar c'helou eürus-ze dissul kenta d'ho parræssionis, hag adarre da zegouel Maria Hanter-Eost.

Fizians hon deus e sicourfot ac'hanomp da gass benn eun dra ken talvoudus, egis m'ho peus græt dija meur a veich. Mar g'alfec'h cass demp eun neubeut goazet da bardona dá Lourdes ! hon deffe eun daou pe dri goas d'eus peb parès, pebes dudi evidomp !

Be ho pezo ar vadelez da gemer hoc'h unan pe unan eus hoc'h autrounez cureet, hanoiou ha eus beaich ar bardonerien eus ho parræs.

Dao a vo commans kemer ann hanoiou d'ar 16 viz Eost hag achui da benn ar 4 a viz Guengolo scriva deomp da Gemper d'ar presbital Sant-Corentin, eleac'h m'ema ar re so carget da renn ar pelerinaich.

Ann diblass a vezo d'al Lun 11 a viz Guengolo. Egis d'ar bloaveziou all e vezo daou drein, unan d'eus Landerne hag eun all d'eus Kemper. Ann daou drein-ze a ziblasso abred avoalc'h evid digouezout e Lourdes d'ar Meurs 12 da greisteis.

Ann distro a vezo d'ar Sadorn 16 dious ann ardaez, en henvelep fæson ma hello pelerinet Brest ha Montroulez en em gavout abred avoalc'h evid distrei d'ar gear er memes devez.

Digass a reomp da souj, penaus trein Landerne en eur dremen, a gemero Pelerinet Dirinon, Daoulas, Hanvec, Quimerc'h, Castellin ha Kemeneven.

Trein Kemper a gemero re Rosporden, Bannalec ha Kemperle.

Setu aman pris ar plassou :

TREIN LANDERNE.

Kenta class.....	133 lur.	Mont-Dont.
Eil class	81	
Trede class.....	52	

TREIN KEMPER.

Kenta class.....	123 lur.	Mont-Dont.
Eil class	75	
Trede class.....	48	

Pedi a reomp ar bardonerien da lavaret deomp doc'htu :

1° Pehini eus ann daou drein ho deus c'hoant da gemer ;

2° E peu sort gar e kemerint ann trein ;

3° Gant piou e carfent en em gavout ;

4° Da beleac'h ho deus c'hoant e ve casset ho billejou dezho, ha ma zigouesfe ganthó cheinch eun dra benag goudeze, e tlefent scriva deomp ar c'henta guella, en eur zigass souj d'eus ar pez ho devoa scrivet da genta.

Kement billet a vezo goulennet heb ma ve casset ragtal pris ar plass, ne vezo ket evesseat outhan.

Ar billejou plass ne vezint casset nemet daou pe dri devez araug ann diblass.

Red a vo ho dioual mad gant aoun dá rencout paea diou veich.

Goulenn a reomp diganeoc'h aluzennou evit cass ganeomp clanvourien ha peaurien. Hanoiou ar re a rofe eun dra benag, a vezo moullet e gazeten l'*Impartial*.

Assur omp penaus ar re na hellint ket ho unan cahout pers er pelerinaich, a vezo eun dudi evitho cass en ho flass eur c'hlanvour benag dá Lourdes. Ho pedi a reomp autrounez da gahout ar vadelez da zastum ann aluzennou a garfe lod eus ho parræssionis d'ober evid-se.

Egis ma eo leal, ar beaurien hag ar glanvourien a vezo casset da Lourdes var mizou ar pelerinaich a vezo choaset er parræsiou a gasso ar brassa niver pardonerien.

Ar re a garfe kemer eur paour pe eur c'hlanvour en ho c'harg, a renco hen rei deomp da, c'houd

m'ho d'eus c'hoant e vent maget ha lojet e Lourdes var goust ar pelerinaich.

Ma ve roet tamigou lien evid servich ar beaurien e Lourdes, e vezo digemeret mad. Bez ez eus e Kemper eun neubeut intronezet a rai anezho ar guella implij possubl.

Da vare ann diblass, e vezo roet da beb den eul leoric dorn e pehini e vezo moullet canticou brezonec ha gallec ha cals traou all a vezo red deoc'h da c'houd.

Ar veleien a renco da zigass gantho peb a supilis gant al lianaich red evid lavaret ann offern. Ann dud fidel a gasso ho leoriou offern, ha ma vent en eur vreuriez benag ar c'hroaziou hag ar metalennou a zere ous ar breuriezou-ze.

Ne zisonjit ket lavaret d'ar pardonerien eus ho parræs digass gantho boued da zribi, rag rouez eo var ann hent houarn ar plassou eleac'h ma alfent cahout boued, hag ouspen goal ger eo.

Neus ket conje da gass pacat all ebet nemet ar pez a heller derc'hel en dorn er voituriou. Evid cass bannielou ha croaziou ar parræsiou e vezo eur voitur a gostes.

Ne ket diæs cahout e Lourdes boued ha lojeis, mæs dao a vezo deoc'h chicana eun tamic abars assanti gantho.

Beleien ar pelerinaich a hell peurvuia cahout conje da goess e Lourdes. Evelken, e tigasfot sonj da bardonerien ho parrœs e rafent guelloc'h coess abars diblass d'oc'h ar gear.

Setu aze var a gredan, ar peb necessera. Abars pell e vezo merket deoc'h heuriou ann diblass hag ann distro.

Deomp eta da lacaat dindan protection ar Verc'hes feis hor bugale. Deomp d'he fedi evid ne renkefe ket ar iaouankis en hor bro darempred scoliou dizoue. Ni a zisplego da Rouanez ann Ee ezomou hor c'hlanvourien, hon tiegeziou, hor parræsiou, hon escopti, hag e tistroimp d'ar gear silaouet ha benniget.

Digemerit, autrou person, gant va anaoudegez vad, ann testeni d'eus va c'harantez evidhoc'h.

A. DE PENFENTENYO,
Chaloni-arc'hbelec,
Person St-Corentin e Kemper.

Marvailhon a dreus hag a hed
Egis ma za hirio ar bed.

EIL GONFERANS ER C'HRANCH.

(*Kendalc'h d'ann n° 19, 6 a viz Mae.*)

Eur vouez. — Ha perag ta Weishaupt ne gemere ket ar ger fraternite da azeza he gelennadures ?

An Hermit. — Allas ! me n'oun dare. Faust Sosin eo ne rea nemet prezeg d'he sclissen : C'hui a so breudeur ! Ha m'ervad eo dre respet evit ar c'hanfart brao-ze eo o deus ar Framassounet blansounet mesc ha mesc ar fraternite gant daou ger Weishaupt, liberte hag egalite.

Eur vouez. — Liberte da lacaat e boutin, ha da ingali an danvez laeret, egis breudeur o tri eur guign. (Guir ! guir !)

Ian, presidant. — Seblantout a ra din eo padet avoalc'h ar gonferans.

Eur vouez. — Ia da, Ian, ia da.

Ian. — Alo goazet, lakit eul lost d'oc'h aneval ha iao.

Lez-Breis. — Ha guir eo, Boudedeo, e tivisk an aer he mantel ?

Boudedeo. — Sur eo, petra 'ta ; hag en deün a zalec he beg betec he lost.

An Hermit. — Henvel poch d'oc'h Satan, rag amzer dre amzer e custum discleria d'he vevelien tosta dezan planhiou nevez, geriou nevez. kelennadureziou nevez, mad da douelli ha da zeseo an dud keis a so troet d'an ourgouil en ho ene, ha d'ar vissou mezus en ho c'horf. Setu e c'hoarvez eun dra drol avoalc'h gant ar c'hagn, rag pa vez ar penn o lavaret pic, al lost a vez c'hoas o iouc'hal bran. Urziou Satan o vont evelse deus ar penn d'al lost eo an aer-viber o chench croc'hen.

Eur vouez. — Petra, assur oc'h eo Satan, eur speret beo, eo a vleign ar sosieteou dre guz ?

An Hermit. — Salo e ven ken assur da gahout va repu varc'hoas var douar Frans !

Ian. — List m'ar plij evit an dro-ma an testeniou heb niver a laca anat ha splam ar virionez-se d. l. e. ar sosieteou dre guz ne reont morse netra heb beza kemeret cuzul digant Satan. (An oll ichecon !) Tavit, va zud, avoalc'h eo deoc'h anaout d'oc'h pe seurt dorn e teu deoc'h an darvoudou estlam a laca strafuill en hor bro gristen. Doue a bermet e vec'h sclerijennet var gement-se, evit ma vo eas da bep hini anaout he zever, ha staga da Zatan daonet he guitans d'oc'h he gabies du.

An Hermit. Ententit mad, tudou, ne vez chenchamant gant an aer nemet en he guiscamant, rag bepret e chom aer-viber hag he skilfou a chom bilimus ; Satan ive a so bepret Satan, ne chench nemet he chupen.

Lez-Breis. — Ha mervel a ra ann aer ?

Boudedeo. — Allas ! ia, rag panefe-ze ne alfe ket mont da graonkelvecha. En odivi ec'h heller he gorren eur pennad mad a amzer. Lod a vez, goude beza discroc'hennet, leuniet a blous ho c'hroc'hen. Maro eo an aer, mes *mors non moritur,* ha c'hoas ez eus da zifiziout a enep he c'hroc, hag enhan ar bilim a bad meur a vloavez heb coll nag he liou nag he sclerder. Neus nemet hen teuzi en eur bannic dour clouar, evit renta he ners dezhan. Mar be disec'h ar bilim, her bruzuner, hag ar poultr-se a so ive goest da ober droug.

An Hermit. — Kement-ma va zud, a ro deomp da anaout, e rencomp beza var evez, rag an uriaou chomet var lerc'h ar Framassounet maro. Guir eo ne lenner ket cals an uriaou koz, na memes ar c'hos uriaou deus an amzer dremenet ; mes avoalc'h eo ez affe unan pe unan d'oc'h ar Framassounet so hirio, da denna anezho ar bilim, d'hen teuzi el langach deus ar c'his brema, evit renta dezhan he oll valis. Dre-ze eo eas deoc'h coumpren pegement a gass a so dleat deoc'h cahout a enep uriaou deuet a bers ar Framassounet. Piou a gred e ve o lenn Voltair pe Rousseau ? Ha gouscoude e ve dies cahout en uriaou fall a rer ker stanc brema, eur frazen a eneb Doue, Jesus-Crist, an Ilis santel hag he ministret, ar c'houenchou ; a enep bro Frans hag ar bobl ; a enep an urs vad ha kement a ra harp dezhi, ia a lavaran, dies e ve cahout eur frazen troet da lacaat revolt, a gement ne ve ket en uriaou an daou skilfec-se.

Var evez eta e rencomp beza evit achap d'ar c'hountam a ruill a beb tu deomp dre ster kement all a scridou bilimet ha bilimus ; mæs ne ket avoalc'h, lacomp evez ive d'oc'h ar bilim bruzunet. E peleac'h ema heman ? Beza ma er marvaillou didress. M'an hon deus bet ar goal-heur da lenn en unan benag deus ar scridou-ze milliget, tavomp, ancounac'haomp, ha pedomp Doue na raio ket ar bilim ifern gaou d'hon ene. Ma vemp didrues avoalc'h e kenver hor mignonet da varvaillat divarben eur seurt brichineres, e rafemp egis an torfetour a lacafe bilim bruzunet da eur reuzeudic var eur gouli, o pretanti ober dezhan vad ha plijadur.

Laou an ti all. — Assa, me am beus eur guchennat deus ar scridou-ze. Taulet e vezont en ti evit netra. Petra rin outho ?

An Hermit. — An tan a so evitan neb a ra eun huriou fall ; an tan a so evit an neb her guers ; an tan evit an hini her pren ; an tan evit an hini en dalc'h ; an tan evit an hini her ro e prest ; an tan evit an hini el len. Ha breman, Laou, divin petra peus da ober ?

Laou. — Ho devi.

An Hermit. — Ne ri nemet ar pez zo dleat evit savetei da groc'hen.

Ian. — Da betr' ar foult uriaou fall ! sac'h an dien ! evel pa ne vouesfe ket peb den dreizhan he unan, hag an diaoul ho sicour, cant ha cant mil gueich re a fallagries ! ma na ve ken da ober nemet scriva diotachou, me respount me, e raffen, heb beza morse lennet na Voltair na DiVoltair, ia, e raffen uriaou, peadra da garga va granch. (Eur sclac dorn). Ia, ia, hag er graffen eo, nemet em be eur verennat skuidam da eva epad ma ve al liouach o sec'ha var ar bajen. (Bevet Ian ! bevet presidant). Astit afo Lez-Breis.

(Eur pennad all eur veich all). J. M. C.

Setu aman divarbenn ar scoliou, eur scuer vad a dlefe beza bet heuliet e peb leac'h.

Kerent cristen parræs *Guipavas* (800 so anezho) ho deus scrivet d'ho Conseillerien ann Ti-kear al lizer a ia aman varlerc'h.

Ni Tadou ha Mammou,

Oc'h evessaat, penaus lezen ann 28 a viz Meurs 1882, a lavar e renc beza lezet libr coustians ann oll. hag eo dereat he miret couls er parræsiou catolic evel e leac'h all ;

Oc'h evessaat, penaus eo hor guir hag hon dever lacaat sevel hor bugple er memes feiz evel-domp hag e rencomp goulenn e ve desket dezho ar pez so red eus ar Relijion, ma hellint beza cavet avoalc'h d'ober ho fasc kenta.

Evel ne gaver mui a skiant ar Relijion etoues ann traou a vezo hiviziken desket er scoliou d'ar vugale.

Evel n'eus scol libr ebet er Gommun ha ne de ket possubl deomp lacaat ho scolia en hon ti, ha ma renkimp dre-ze ho c'hass hervez lezen ann 28 a viz Meurs da scol dr Gouarnamant.

E c'houlennomp diganeoc'h, Conseillerien ann Ti-kear, hanvet ganeomp evid ober hon afferiou d'ober kement ha ma helfot evid :

1° Ma vezo kendalc'het ar groas en ti-scol, ha ma ve græt ar bedenn bemdeis egis kent.

2° Ma vezo ive desket d'ar vugale ho c'hatekis e gallec pe e brezonec, hag ive ann histor santel.

(*Hag ann 800 ho deus sinet.*)

Lezenn ann 28 a viz Meurs 1882
divarbenn ar *scoliou d'eus red*
pe divar benn ann descadures da rei da vugale ar Republic, ha guiriou ar gerent e kenver ho bugale.

(*Kendalc'h.*)

Lezel a reer eta gant ann tad a famill ar frankiz da ober he zibab etre ar daou vod-se da scolia he vugale : Ann discleriadurez a zo goulennet diganthan dre ann art. 7 euz al lezenn he deuz evit abek roï da anaout bolontez, c'hoant ar gerent, var ar poënt-se ; roï da c'houzout petra zo guelloc'h gantho, *scol d'euz red* pe *examin d'euz red.*

Mar gav ar gerent guelloc'h ar SCOL D'EUS RED (*école obligatoire*) evit ho bugale, int a lavaro dre ann discleriadurez a rafint d'ar mear, pe seurt scol ho devezo dibabet evit lacat ho bugale.

Mar fell dezho, er c'hontrol, miret ho oll frankiz en affer euz ann descadurez ho deus c'hoant da rei d'ho bugale, da viana epad ar bloaz (gant ma vezo ar vugale gouest da denna ho spillenn euz ar c'hoari en *examin d'euz red* int a dleo en lavaret.

Mar tigouez gantho, dre zizonj pe dre faë, chomm heb ober ann eil pe eben euz ann discleriadurezou-ze, al lezenn ho c'hemer evel tud hag ho deuz greet ho choaz euz *scoliou d'euz red* ar gouarnamant. da lavaret eo, eus ar *scoliou dizoue* evit deski ho bugale.

Hervez ann discleriadurezou-ze eta pe ann di-ziscleriadurezou (déclarations ou non déclarations); hervez ma ho devezo ar gerent discleriet, pe e guirionez dre gomzou, pe en eur jomm heb ober discleriadurez ebet, ho pugale a vezo douget ho hanoiou var listen ar scol a vezo bet choazet dezho gant ho c'herent, pe da vihana *sanset choazet*. Er c'hontrol, ar vugale, a bere ar gerent a fello dezho caout ar frankiz d'ho sevel ha da lakat ho deski hervez ma plijo gantho, ar vugale-se na vezo ket skrivet ho hanoiou var al LISTEN D'EUZ RED (*liste d'obligations*) da vont heb mank ebet d'ar scol; mez ar vugale-ze a vezo douget ho hanoïou var eul listenn evel bugale hag a dleo beza *examinet* da fin ar bloaz,

Trede poent.

Er gazetenn ann 29 a viz Gouere em eus displeget dirazoc'h, guella ma em eus allet, *e pe stad en em gav lakeat ar mistri-scol libr dre lezen nevez ar scoliou*. Er gazeten Dissadorn diveza, em eus comset deoc'h eus discleriadures ha diziscleradurez ann tad a famill hervez gourc'hemenn al lezen. Hirio, lennerien ker, mar ho peus ar vadelez d'am lenn gant evez mad, e lavarin deoc'h, freasa ma hellin, e pe stad ann discleriadurezou pe ann diziscleriadurezou-ze a laca kerent ar vugale hag ar mistri pe vestrezet-scol ann eil e kenver egile.

Mar ho peuz va heuliet mad er pez em eus lavaret deoc'h Dissadorn diveza ha d'ar Zadorn araug ne vezo ket diæs deoc'h guelet e pe stad ann discleriadurez gourc'hemennet gant al lezen a laca ann tad a famill e kenver ar mestr-scol libr, hag ann eil e kenver egile.

Ar c'hrouadur discleriet evit ar scol-libr, a dleo beza *scrivet* he hano var *listen* ar Mear; al listenze a dleo beza lakeat etre daouarn ar mestr-scol libr, eis deis araug ma tigoro ar scol. Ar c'hrouadur a vezo scrivet he hano var al listen-ze, a so dalc'het da vont heb manc ebet d'ar scol a so bet dibabet evithan, ha mestr ar scol-se a so dalc'het, eus he gostez, dindan boan da veza tamallet, castizet ha torret, da verca ped gueich eo bet chommet ar c'hrouadur heb dont d'ar scol da verca kement-se var eur roll, ha da rei bep miz eun eil scrid eus ar roll-ze d'ar Mear ha da voard ar scoliou.

Ar c'hrouadur a zo bet discleriet evit scoliou ar Gouarnamant, en devezo he hano var roll ar Mear evit ar scoliou-ze. Dalc'het eo ive da vont heb manc ebet d'ar scol-ze, nemet dont a rafe he dad da gavout guelloc'h en lacaat en eur scol-libr; ar pez e zeo bepred libr ha mestr da ober.

Ar c'hrouadur a so distaget gant he dad eus *ann dalc'h* da heulia ar scoliou d'eus red, abalamour ma'z eus bet choazet evithan ann *examin d'eus red* da fin ar bloas, ar c'hrouadur-ze n'eo scrivet he hano var roll ebet. Mes a dra zur, n'eo ket difennet outhan mont da eur scol eus ar Gouarnamant pe da eur scol libr, pe ne ve roet er scoliouze nemet ann descadurez genta, pe e ve roet ennho eun descadurez vrassoc'h (*école primaire ou secondaire*). Evithan ez eus ar frankis ar vrassa da vont d'unan pe d'eben eus ar scoliou-ze, pa garo hag evel ma caro. Eus eur c'hostez all, en he gener ar mestr-scol n'eo dalc'het, e mod ebet, da ervessaat pe ar c'hrouadur-ze a zeu dalc'h-mad d'ar scol, pe hen ne deu ket, na da verca var ar roll ped gueich eo bet chommet heb dont.

Eus ar pez a so bet discleriet deoc'h beteg hen, eo sclear hag anat guelet penaus :

1ª Ann discleriadurez great gant ann tad a famill na hell liamma ar mestr-scol libr nemet ma c'hoarvesfe e ve, dre ann discleriadurez-se, douget hano ar c'hrouadur var al listen pe ar roll roet gant ar Mear d'ar mestr-scol-ze : neuze, en doareze hebken, discleriadurez ann tad a famill a zalc'h ar mestr-scol libr da deurel evez mad er c'hrouadur ; eun dever eus ar strissa eo evithan guelet ha dont a ra ar c'hrouadur gant aket d'ar scol ; mar vanc da ober ann dever-ze, ar mestr-scol en em laca e riscl da veza tamallet ha castizet hervez al lezen.

2ed Er scoliou-libr evit ann descadurez genta ez euz daou rumm scolaerien : Ar scolaerien a so scrivet *ho hanoiou var roll ar Mear*, hag a so *dalc'het* da vont heb manc ebet d'ar scol, anez ez int merket ha discleriet evel beza chommet heb dont d'ar scol, ar mestr-scol a so dalc'het da ziscleria kement-se d'ann neb en deus guir varnhan ; ar scolaerien *n'eo ket bet scrivet ho hanoiou var ar roll* hag a *hell mont* d'ar scol a geront ha pa geront hervez grad vad ho c'herent ; ar re-man ne zepantont nemet eus ho c'herent heb beza dindan bas-ieo al lezen.

Etoues ar rumm scolaerien-ze, e tleer renka dreist-oll :

Da genta, ar vugale n'ho deus ket c'hoas c'hwec'h vloas gloc, pe ar re ho deus ouspen trizec vloas ;

D'ann eil, ar vugale a so eus ar broïou all, n'euz fors pe oad ho d'eus ;

D'ann trede, ar vugale na dle ket beza scrivet ho hanoiou var roll ebet, abalamour d'ann discleriadurez great gant ho c'herent a fell dezho ho deski pe lacaat ho deski evel ma blij gantho, mes gant ar garg da veza *examinet* da fin ar bloas ;

D'ar bevare, ar vugale pere, goude beza bet scrivet ho hanoiou var roll scoliou ar Gouarnamant a vezo bet tennet eus ar scoliou-ze gant ho c'herent, ha lakeat en eur scol-libr ; hogen, ar gerent ho deus oll ar guir d'ober kement-se, den na hell en nac'h ; discleriet eo freaz ann dra-ze en artic 9 eus lezen ann 28 a viz Meurs 1882.

(Eur pennad all eur veich all.) X.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha Kemennadurezion ann 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

Ann autrou Arnous-Rivière, clanv abaoue ann derc'hent, a eneb outhan ar guella ma hell hag en em glemm. Comsou collet ! Ennhan eo e peger da genta hag e tauler anezhan er meaz. Ar serjantet a stlenj anezhan gantho. Hogen, setu ma glever d'eus eun ti en hor c'hichen, eur mignon deomp o lavaret da offiserien ann archerien : Ha ne ket eur vez deoc'h lezel goal-dreti evelse eun den so bet offiser ebars e arme ar Frans ? Ar serjantet o clevout ar vouez-se a zispeg d'eus ann autrou Arnous-Rivière, mæs kement ho deus he voal-dretet, ma couez hanter-semplet.

Ann autrou Cazenove de Pradines d'he dro, o veza clevet ar c'hommisser, a respont : Ni hon deus ann enor d'en em gavout aman e ti ann Tadou Cabusinet, ha ne fell deomp senti nemet outho, ha ne d'aimp cuit nemet ma c'hourc'hemennont ouzomp pe dre ners.

Ar c'hommisser. — Me eo a c'hourc'hemen ouzoc'h sortial er meaz.

Ann autrou de Cazenove. — Digass a ran deoc'h da sonj, penaus e rencoc'h respont hoc'h unan d'eus hoc'h oberou, couls hag ann hini en deus ho casset, ha n'en deus ket credet dond aman da sellet ous ar re so goasket ganthan.

Aman ar c'hommisser a so divez avoalc'h evid respont : ni eo a so goasket hag a renc gouzanv diganeoc'h.

— A volontez vad ; d'eus ho pers, eo da vihana e c'hoarvez ganeoc'h.

Ann autrou de Cazenove, ann den enorabl-ze, a so bet glazet e *Patay* o tifenn ar vro, a beg neuze daou serjant poliss ennhan, ha petra benag ma seblantont nec'het bras ha mezus d'eus al labour a roer dezho da ober, int a gass anezhan beteg er ru.

Varlerc'h ann autrou de Cazenove eo deut tro ann autrou Catta.

Heman o clevout ar gommisseret Vallée, Aymar ha Motté o rei urs d'he lacaat er meaz, a deu d'ho c'havout, hag a lavar dezho evessaat eo hen alvocat ann Tadou, hag eo evelse dindan ann hano-ze, eo bet discuezet gantho d'ar polis ha d'ar c'hommisser.

— Ne vern ket, a respontont oll a unan.

— Hogen, ne hellit ket dispartia ann Tadou hag ho alvocat, netra ne rai din mond ac'han nemet ann ners.

Neuze Vallee a c'hourc'hemenn ous ar serjantet mond dezhan, hag hen he unan a beg e brec'h ann autrou Catta a oe plantet er meaz dre an diouscoas.

Neuze ann autrou Catta o veza tremenet dre gichen ar c'hommisser kenta, a c'houlennas diganthan hag hen a zalc'he d'ar gourc'hemenn en devoa roet d'he serjantet, o tigass sonj dezhan adarre e oa hen alvocat ar Relijiuset.

— Ia ! a zistagas rog ar c'hommisser diganthan, hag ann tribunal e tle beza joa ganthan e ve bet casset cuit eun den eveldhoc'h.

Neuze e savas clemmou etoues hor mignonet a enep ar c'hommisser, hag ann autrou Catta a lavaras :

— En em glemm a ran d'eus ar pez a rer din ; hag o prezec ous daou offiser a ioa eno e kichen, hag ho kemer a ran, autrounez, da dest d'eus ar pez a rer din a enep peb guir ha peb lealdet.

Goude ann autrou Catta, e clevomp ive ann autrou J. Poulain, o lavaret : En em glemm a ran ive d'eus ar pez a rit deomp. Anzavet hoc'h eus er mintin-man hon devoa guir chomm gant ann Tadou, ha breman e chasseit ac'hanomp, rag ma cavit ac'hanomp en hoc'h hent. Me damall deoc'h ho tislealdet.

Ann autrou markis de Ternay, Vidie hag ar c'homt Maignan de la Verrie ne ve ket græt guelloc'h dezho. Ho stlenja a rer er meaz en despet d'ho c'hlemmou ha da re ann autrou Menard. Eur c'hommisser a gemer ho hanoiou hag al leac'h me emaint o chomm. Evelse eo e voar ann Troquier beza traitour d'he bromessa !

En hor sa etal prenescher ann astaich kenta eus ar gouent, hiniennou ac'hanomp hon deus guelet, droug bras ennomp, ar pez a c'hoarveze, heb compren perag e ier ker brutal d'hor mignonet.

Eur c'hard heur goudeze hon devoa ententet parfet perag e oa bet græt traou ken heuzus.

Ar Prefet Herbette gant eur vanden archerien a zigoueze er gouent. Dislivet a oa oll, kement en devoa clevet a hed ann hent evid dont beteg ennomp, kement e oa bet græt ann hu vardezhan. *En traon ann dibotailler* n'en deus clevet ken pa oa o tont var hent Roazon, hag a so bet lavaret deomp ne oa bet biscoas græt kement a voap ous eun den. Hen ne oa ket bet falvezet ganthan cahout dirazhan tud honest, ho dije græt mez dezhan egis ma lavare ann autrou de Cazenove.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

Madou ann douar.

Var ar marc'hajou diveza e vije cavet peadra a ed nevez. Seblantout a rea deomp beza peus-vad. Evelken, ne heller ket goud mad tre evid c'hoas; penaus e vezo ann eost er bloas-man. Da c'hortoz, ez eus distaul var beb tra.

Setu penaus ema pris ann oll edou dre ar sac'hat 200 lur. Guinis, 30 lur ; Segal, 18 lur 5 g. ha 18 lur 10 g. ; Hey, 22 lur ; Kerc'h, 19 lur 10 g. da 20 lur 5 g. ; Ed-du, 15 lur ha 18 lur.

A.

Bulletin
de l'Association financière de France

SOCIÉTÉ ANONYME

au Capital de **1,200,000** francs

1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Les Rentes continuent à progresser et donnent en même temps une bonne tenue au marché des valeurs. Le 3 0/0 s'inscrit à 82,50, l'amortissable à 82,60 et le 5 0/0 à 115,52.

Un travail imperceptible pour les yeux peu familiers avec les règles du marché financier, mais très-appréciable pour les initiés se poursuit lentement et sûrement à la Bourse. Des achats peu bruyants, mais soutenus, raffermissent peu à peu la cote, — absorbe chaque jour une parcelle du trop plein, — prépare en un mot la hausse certaine du mois d'Octobre.

Rien n'est changé dans nos précédentes appréciations.

Voulez-vous de gros titres, sûrs d'un revenu progressif, destinés à une hausse certaine, reposant sur des prérogatives d'Etat? — Achetez des actions *Orléans* et des actions *Ouest-Algérien*.

Préférez-vous des titres dépréciés, tombés aux environs de « *rien* », qu'on peut acheter pour un ou deux « louis »? — Achetez des *obligations* et des *annuités Oran*, achetez des *Gauloises*. La liquidation vous donnera le double au moins de votre mise.

Voulez-vous des titres de ces grandes entreprises religieuses qui sont assurées d'un succès colossal? — Souscrivez aux actions du *Panorama de N.-D. de Fourvière*.

Nous ne vous disons plus de prendre des *Parts du Panorama de N.-D. de Lourdes*. Le stock est épuisé. Ces titres que nous vous avons vendu à 40 et 42 francs il y a quelques jours, valent de 50 à 60 francs. Rejettez-vous maintenant sur *Fourvière* où un succès non moins grand vous attend.

« Quelle est la plus favorable des valeurs à lots, au point de vue du bon marché et des chances de tirage? » A cette question qui nous est adressée de 20 côtés, nous répondrons : — C'est l'obligation *Ville de Lyon*. Elle coûte dans les 90 francs, rapporte 3 francs et donne chance à des lots de 100,000 francs.

Parmi les valeurs les plus recherchées, il faut signaler les actions du Crédit foncier en progrès sensible à 1,497 francs. Ces actions vont se trouver entièrement libérées à la liquidation prochaine, au moyen de l'apport en espèces fait par la Banque hypothécaire, de sorte que l'actionnaire du Crédit foncier va bénéficier des cent francs restant à verser par titre sans qu'il ait rien à débourser.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

SOCIÉTÉS EN FAILLITE OU EN DÉCONFITURE. — Les *titres dépréciés* offrent parfois d'excellentes occasions de gains avec de très-petites mises de fonds. L'*Association financière de France* donne tous les renseignements sur tous les titres de cette catégorie. Elle signale ceux qu'on peut acheter.

L'ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE. — 1, rue Grange-Batelière à Paris — a sa correspondance insérée par la presque totalité des *semaines religieuses de France*. Renseignements impartiaux; ordres de Bourses exécutés avec le soin le plus attentif.

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc en timbres-poste, tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les capitalistes. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

EAU DES SIRÈNES

La **seule eau inoffensive**, rendant aux cheveux et à la barbe leur couleur naturelle, *sans tacher la peau ni le linge*. E. GUERSQUIN, pharm.-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, Paris; chez les princip. Pharmacns Parfum.-Coiff. Flacon **10** fr. et **6** fr.

On expédie contre mandat-poste.

DÉPILATOIRE

Pour détruire les **Poils, Duvets** du visage, etc. *Le seul qui soit inoffensif*. Sécurité absolue et d'un emploi facile. Flacon **12** francs et **6** francs. E. GUERSQUIN, pharmacien-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, à Paris.

On expédie franco contre mandat-poste.

UNION INTERNATIONALE ARTISTIQUE

58, rue Bonaparte, Paris

STATUES RELIGIEUSES de toutes dimensions; modèles nouveaux, d'un sentiment très-religieux et très-artistique.

Très-beaux **CHEMINS DE CROIX**; nombreux personnages en relief.

Envoi de photographies. — Prix modérés.

A. PARENTY, *Directeur*.

ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE

SOCIÉTÉ ANONYME

Au Capital de: 1,200,000 francs

PARIS, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, 1.

Achat et vente de Titres cotés et non cotés sans aucune Commission. — Courtage officiel des Agents de Change. — Paiement de Coupons. — Commission : 10 cent. par 100 francs. — Versements, Echange de titres, Transferts, Conversion, Libérations de Titres. — Souscription aux Emissions sans aucune Commission. — Avances sur titres.

Renseignements gratuits sur toutes les valeurs. (Joindre un timbre pour la réponse).

IMPORTATION ANGLAISE D'ENGRAIS CHIMIQUES Fondée en 1840

PHOSPHO-GUANO ANGLAIS

ENGRAIS AZOTÉ

de **"THE LONDON MANURE COMPANY"** de Londres

La plus riche en Acide phosphorique rendu immédiatement soluble, contenant 9/11 à 10 pour 100 de *Phosphate* dont 2/3 pour 100 solubles dans l'eau, 6 à 7 pour 100 solubles dans le citrate d'ammoniaque et environ 5 pour 100 insolubles. Azote 2 1/2 à 3 pour 100.

GUANO DU PÉROU DISSOUS ET SUPERPHOSPHATES de toute RICHESSE.

N. B. – Tous nos superphosphates sont vendus au degré d'Acide phosphorique solubles dans l'eau.

MARCHISIO & GALLOT, 26, rue Cadet, PARIS

CONSIGNATAIRES POUR LA FRANCE

Vente sur garantie d'analyse des stations agronomiques.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a die beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 26 a viz Eost 1882.

Al lezen fallacr var ar scoliou a renco beza miret kerkent ha ma zigorro ar scoliou breman da genta. Ar pez a ra d'al lezen-ze beza fallacr, ne ket ann digarre ho deus cavet evid he ober creski, leda, skigna ann descadurez etoues ann dud, mæs ar c'hoant cuzet ho deus bet ar re ho deus he douget da ziframma dious ene ha calon ar vugale ho leis hag ar gredansou desket dezho gant ho c'herent.

En affer-ze, santimant ar Gatoliket, ha dreist oll hini ann Eskibien eo e tle heuliaann oll, ouspen ma rencont enebi d'eus ho oll galloud ous al lezen-ze, hag o c'houlenn dalc'h-mad e ve torret hag ar c'henta guella, oblijet ma vezint da viret anezhi ar muia ma hellint e kement ha ne de ket control da goustians ar vugale, d'ho feiz ha d'ho Relijion, da viret ar guella ma vezo possubl ous al lezen fallacr-ze d'ober re a zroug.

Dreist oll, red eo deomp enebi ous al lezen-ze e kement ha ma hello mouga Relijion ar vugale hag ho feiz, rag, arabad eo fazia, clasket a vezo he ober, evid-se eo bet græt. Ann oll Gatoliket a renc mond oll a unan evid miret ne rafe eur sort droug, mæs arabad eo evelken, o clasc ober eun dra ken talvoudus, en em scuiza re vuhan, ni hag ar re a zistro d'ar Relijion, o velet pebes brezel didruez a rer dezhi, o clasc enebi ous traou netra, ous poentchou dister al lezen. Red eo dioual hon ners hag hol labour evid enebi heb ehan ous ar pez a glaskefe ober a enep ar vugale, ar Radicalet harpet var al lezen fallacr-ze. Discuez a rencomp hag embann atau a vouez huel, kement tra a vezo græt evid senti ous al lezen-ze a enep ar feiz hag ar Relijion, ma vezo guelet anat gant ann oll, penaus ar re a lacai miret al lezen fallacr-ze a so ker fallacr hag int. Neuze ec'h hellimp marteze dond a benn da lacaat torri al lezen-ze, pe da vihana e kemerimp ar guella moïen da viret outhi d'ober re a zroug ha da noazout d'ar Republic ha da sicour he distruja evel ma carfe ober deomp.

Breuriez descadurez ar vugale a so cals tud gouiziec ennhi hag a so guelloc'h goest eget gour oll ebet da zifenn hor Feiz hag hor Relijion hag hini hor bugale, a vezo atau prest da rei d'ar gristenien aliou eus ar re vella en affer-ze.

Evid-se he deus scrivet er gazetennou eun neubeut aliou mad a dlefe beza heuliet piz en affer-ze eus ann disclæriadurez evid ar scoliou.

Hon dever eo rei da anaout d'ann oll petra a sonj dezhi e ve ar guella d'ober, abars nemeur e teuio ann diveza termen e pehini e renco ar re ho deus en ho c'harg bugale d'oc'h adalec 6 bloas bete 13, ober ann disclæriadurez-ze. Dao eo eta d'ar gristenien sonjal a zevri hag adalec hirio petra eo red d'ober e Kement-se. Evidomp-ni ne hellomp ket alia re stard hor mignonet da heuliá piz ann aliou gouiziec roet gantho.

Ha da genta *petra eo ann disclæriadurez-ze*...

Ar pennad 4 eus al lezen o c'hourc'hemenn *e ve rèd ar scol evit ann oll bugale*, d'oc'h adalec 6 bloas bete 13. Lavazet a ra evelhen :

« Ann oll bugale d'oc'h adalec 6 bloas bete 13, a renco darempred ar scoliou. Rcet ec'h hello beza græt dezho, pe e scoliou ar Gouarnamant, pe er scoliou libr, pe en tiegeziou, gant ar gerent pe gant tud choaset gantho. »

A hent all, ar pennad 7 a lavar ive evelhen :

« Beb bloas ar Mear goude beza en em glevet gant Commission ar scoliou, a renco scriva eul listen d'eus ann oll bugale d'oc'h adalec 6 bloas bete 13 eus ar Gommun, ha rei da c'houd d'ar re oll ho deus carg eus ar vugale-ze peur e tigorro ar scol.

« Ma ne teu gour eus ar re ho deus carg a vugale da zisclæria ar mod scol ho deus c'hoant, 15 devez d'ann neubeuta abars digor ar scoliou, ar Mear a lacai d'oc'h he c'hoant hanoiou ar vugale var listen unan pe unan d'eus scoliou ar Gommun hag e casso kelou eus ar pez en devezo græt, d'ar re ho deus carg eus ar vugale-ze.

Eis devez araug digor ar scoliou, ar Mear a renco rei da vistri-scol ar Gommun pe d'ar re so e penn ar scoliou libr, eun eil eus al listen a zere outho hag eun eil all da voard ar scoliou.

Souezus eo e ver deut da c'hourc'hemenn traou ken heuzus ha kement a enep al liberte, a lavar

breuriez ann descadurez, hag eo ne blijefint ket oc'h ann oll ; red eo cahout neuheut a istim evid ar goustiansou ha liberte ar gerent, evid ordren egis ma ra ar pennad 8 e ve scrivet, ha kement-se a enep bolontez ar gerent, hanoiou ar vugale var listen scol ar gommun, pa ne vezo bet græt disclæriadur ebet evithan, rag dre gement-se, e lakeer ann tad da lavaret eo contant bras e ve casset he grouadur da eur scol dizoue e peleac'h e vezo roet dezhan peurvuia eun descadurez a *enep Doue*.

Kense keit ha ma hell credi ann tad penaus ma chomm heb ober ann disclœriadur kement-se ne noazo nemet dezhan he unan n'heller ket re he veuli, ma ne fell ket dezhan senti ous eur seurt gourc'hemenn, h'en devoa den guir d'hen ober dezhan.

Hogen, ma dle ann disnac'h-ze noazout d'ar scoliou cristen ne ia mui ann traou er memes tra, ann tad a renc evessaat ous eun dra benag all ouspen ous ar pez a zisplij dezhan. Red eo dezhan ober alies hag e ve en despet dezhan, traou hag a hell sicour ar scoliou cristen da gahout scolerien. Ac'hano e teu e renc aveichou ann disclæriadur beza græt ha gueichou all n'hell ket beza disnac'het.

Guelomp peur e renc beza græt ann eil pe egile.

Ann tad a hell chomm heb ober discleriadur ebet pa roio he unan pe a lacai rei d'he vugale ann descadurez en he di. Guir eo ec'h hello neuze beza condaonet d'ar prison ha da baea ann *amende*, rag he grouadur a vezo neuze scrivet var rollou eur scol ne zarempredo ket, mæs ann tad ne noas e fæson ebet da zen all, pe guir neus nemethan a alfe gouzanv eun dra benag ma ne ra disclæriadur ebet.

Ann disclæriadur a hell c'hoas beza disnac'het ma n'eus nemet eur scol er gommun hag hi renet gant tud ar bed, d'oc'h ar sort dreist oll d'eus ar re a blij d'ar Ferry. — Hag hen en deffe c'hoant soken da lacaat he grouadur da zarempred ar scol ze, hen a hello c'hoas discues anat en eur zisnac'h hen discleria penaus ma vije bet libr, n'en dije ket choaset evid he grouadur scol ar Gouarnamant e peleac'h ne vezo ket desket skiant ar Relijion.

Evid ann tad en deus c'hoant cass he vugale da eur scol libr ha cristen, e renc ober heb manc ann disclæriadur, rag ma n'her grafe ket, ec'h alfe noazout d'ar scoliou cristen, ma na gredfe ket renerien ar scoliou-ze reseo bugale ne vijent ket bet disclæriet evid ho scol, gant aoun e ve clasket chican outho, pe c'hoas beza kiriec e teufe goardou ar scoliou da zougen a beb seurt poaniou a enep renerien ar scoliou a zigemerfe ar sort bugale.

En eur ziscuez deoc'h ann danjer-ze eme ali Breuriez ar scoliou, ne fell ket deomp ancouneac'haat ar resoniou guirion a alfe beza kemeret evid difenn, ma ve red, Renerien ar scoliou libr ma ve clasket chican outho evid beza digemeret en ho zi bugale ne oant ket bet disclæriet.

Al lezen ma ve ententet gant lealdet, ne ro ket conje da glasc chican outho, rag græt e ve hel guir. Hogen, ne ket hebken ous al lezen e ren comp evessaat, mæs ive ous ann tribunalou hag ous ann dud a vezo carget da lacaat he miret.

En eur alia eta ann tadou a famill da zioual noazout e nep fæson d'ar scoliou cristen, e roomp dezho eun ali eus ar re fura. Credi a rafemp so ken lavaret ne reomp ken nemet ho alia d'ober ho dever. E guirionez, var a gredomp, eo eun devez evid ar Gatoliket pa vez hano eus eun dra na dle ket carga ho c'houstians d'ober kement a hell beza red evid dioual ne iafe da goll pe na ve taulet en traou ar scoliou libr eleac'h hebken ec'h hellint cahout evid ho bugale eun descadurez gristen.

Rag-se eta ra zeuio ann tadou a famill ho deus c'hoant lacaat rei d'ho bugale eun descadurez gristen en eur scol libr ha cristen d'ober ann disclæriadur red.

Erfin, bez ez eus c'hoas, arabad eo hen ancounec'haat scoliou ar Gouarnamant renet gant Frereet ann doctrin gristen pe gant Relijiuset all.

Alia a reomp, a gendalc'h Breuriez ar scoliou gristen, ar gerent ho deffe c'hoant cass ho bugale d'ar sort scoliou-ze d'hen ober ann disclæriadur rag neus fors petra alfe ober ar Radicalet, ar scoliou-ze dre ho mistri ha dre ann descadurez a vezo roet ennho, a vezo atau ha dreist peb tra scoliou cristen. Er c'heariou eleac'h ma so ouspen eur scol e hano ar Gouarnamant unan renet gant mistri-scol tud ar bed, ha re all gant Relijiuset e vezo red muioc'h c'hoas ober ann disclæriadur, rag da gahout aoun e ve e teufe ar Mear ma ne lavarfo ket ar gerent da be scol ho deus c'hoant e ve casset ho bugale da scriva ho hanoiou var rollou an scoliou renet gant mistri-scol tud ar bed.

Er sizun a zeue e kendalc'hin hag e achuin mec'a deoc'h ann aliou talvoudus all a ro c'hoas d'ar gerent Breuriez ar scoliou.

(Ami du Peuple.)

Ma varvje Presidant ar Republic.

En devejou-man e rede ar brud dre Baris, penaus ann autrou Jules Grevy en devoa bet eun taul goad. Ne oa netra guir e kement-se, mæs evel m'en deus 75 bloas, ha ma varvo mare benag evel ar re all, e teuio ann devez e pehini e renco mond da renta cont eus he vuhez da Zoue. A veac'h ma vezo maro, ma renco beza hanvet eun all en he blass. Hogen, piou a vezo henez ? Setu aman hanoiou ar re a vezo choaset da genta. Pa vo maro ar Presidant, Conseil ar Vinistret eo a vezo ar Gouarnamant. Goudeze pa vo assamblet ar Senat hag ann Deputeet evid henvel eur Presidant all, ho devezo da choas etre Gambetta, Brisson hag ar Jeneral Chanzy. Ne glascan ket aman pehini eus ar re

a ve ar guella, mæs me gred parfet e vezo unan anezho eo a vezo choaset, hag a gredan, penaus, goude beza æt meur a veich da voti, ar Gambetta renkefe en em denna he unan, pa velfe ne iafe et ann oll ragtal a du ganthan. Brisson, petra bag ma votefe mignouet ar Gambetta a enep dezan, a alfe dastum evelken eur 410 mouez benag, mæs ar Jeneral Chanzy evel ma heller credi, a alfe cahout eur 430 benag, ha kense eo hen a ve hanet da Bresidant ar Republic. Setu eno, var a gredan, ar pez a c'hoarvesfe hirio ma vije maro e guirionez ann autrou Grevy.

A hent all, ann autrou Grevy so leun a vuhez.

CHRISTENIEN DA VIKEN.

1

Hor c'halon baour mantret
Gant glac'har hag enkrez,
Ni a zo daoulinet,
Dirazoc'hui Guerc'hez !

Diskan :

D'hor Mam Santes Anna
D'ann Intron Varia
D'hor Zalver benniget
Ni 'vo fidel bepret !

2

Kurun hag avel foll
Varnomp so dirollet,
Hor bro 'zo vont da goll,
Truez ! mam benniget.

3

Lezen Doue guechall,
Rene ker kaer ar vro,
Hirio lezen tud fall,
He stlej eün d'ar maro !

4

Vel eur vanden chas mud,
Gant kounnar, noz ha deiz
Emaint etouez ann dud
O klask mouga ar Feiz !

5

Ni 'zo guir gristenien,
Krouadurien Doue,
Savet en he lezen,
En he zoujans ive !

6

Ni a zo christenien,
Renet gant goad Jesus,
Klaget dre 'c'hourc'hemenn,
Gant he gorf presius !

7

Christenien, hor baniel,
'zo kroaz hor Zalver,
Ni 'er zao soun 'n huel,
Bemdez, e peb amzer !

8

Hir vrezel griz meurbet,
'Zo great d'hor bugale,
N'ho dilezit ket,
Chui zo ho mam ive.

9

Ar falla kentelliou,
'Zo roet dezho bepret,
Koll a raint ho eneou,
E skol ann Drouk-Speret.

10

Sempl, dinerz, ker bihan,
Ma na vent diouallet,
Gant nebeut a boan,
Abred 'vesfent trec'het !

11

Petra dalv guisiegez,
Mar gollomp hon ene,
Ar skiant, ar furnez,
A zo oll he Doue.

12

Guechall hon tadou koz
Brudet 'vit ho furnez,
A glaske 'r Baradoz,
Araok ar guisiegez.

13

Skianchou 'zo netra,
Pa'z eont enep Doue,
Ni 'fell deomp dreist pep tra
Savetei hon ene !

14

Guerc'hez, hor mam santel,
Roit sikour heb dale,
E plegou ho mantel
Kuzit hor bugale !

15

C'hui a zo galloudus
Var galon hor Zalver,
Bezit madelezus
C'hui 'zo eur vam dener !

16

E pevar c'horn ar vro,
Neuze, ni oll, Guerc'hez,
Beteg heur hor maro,
Ni a gano bemdez !

Diskan :

D'hor Mam Santes Anna
D'ann Intron Varia
D'hor Zalver benniget
Ni vo fidel bepret !

F. Gelavin

ILLE-ET-VILAINE. — *Roazon, 15 Eost.* — Hirio so anavezet mad aman piou so bet hanvet dre ann departamant evid cahout pers e Commission ar scoliou. Egis ma sonje deomp, e peb leac'h so bet choaset tud goest da zifenn liberte ar gerent cristen hag ho Relijion.

Var 357 commun ann Departamant, 175 ho deus hanvet beleien, ann autrounez personet ha cureet. Er muia eus ar parræsiou eleac'h neus ket bet hanvet beleien, ez eus bet choaset tadou famill honest ha cristenien.

Pa so bet guelet penaus e tigoueze ann traou, ez eus bet gourc'hemennet aman e Roazon ous ar Prefet hag he dud, hag ive ous potret ar Prefectur dioual da veza re rust evid lacaat miret lezen ann 28 a viz Meurs, pa oa discuezet ken anat pehini oa en affer-ze santimant ar bobl a oa evid al liberte hag ar Relijion.

Kear Roazon he deus Lebastard evid Mear, hag eur guchennad Radicalet evid Conseillerien ann Ti-kear, ne de ket bet ken eürus evel ar pez brassa eus ar gommuniou all eus ann Departamant.

Ar Mear a so o paoues lacaat staga dious mogeriou kear eur gemennadurez divarbenn ann disclæriadurez a renc beza græt gant ar gerent evid ho bugale, ha dre aman ann oll dud cristen ho deus enebet ous ar gemennadurez-ze.

Mear Roazon a fell dezhan *a enep al lezen* redia ann oll da zont ho unan d'ann Ti-kear d'ober ann disclæriadur-ze.

Setu aman ar gemennadurez-ze a lavar evelhen :

« Ar Senatour, Mear Roazon, en deus ann enor da zigass da sonj da oll dud kear, penaus evid lacaat miret lezen ann 28 a viz Meurs 1882, ann tadou, mamou, goard ha mistri bugale, ha kement hini ho deus eur re benag anezho en ho c'harg m'ho deus 6 bloas, fourniss ha neubeutoc'h eget 13 bloas *a renc dont ho unan* d'ann Ti-kear, 15 devez araug ma zigorro ar scoliou evid disclæria peu sort scol so bet choaset gantho evid deski ho bugale.

Ann disclæriadur-ze a vezo digemeret en Ti-kear cambr n° 3, d'oc'h adalec deg heur dious ar mintin bete 4 heur eus ann abardaez.

Bugale ar re ne garfent ket dont d'ober ann disclæriadur-ze a vezo scrivet var rollou scoliou kear.

Anat eo emer aman o clasc touelli ar gerent. Ar pennad 7 eus al lezen eus ann 28 a viz Meurs a lavar e renc ar gerent *rei da anaout* da Vear ar Gommun. Rag-se eta, ne verc ket eur mod disclæriadur kentoc'h eget hini all ebet. Mear ebet eta n'en d'eus guir gourc'hemenn ous ar gerent dond ho unan d'ann Ti-kear. Int a hell eta ar gerent cass ho disclæriadur d'ar Mear dre ar post pe dre eur re benag all. Al lezen a lez gantho ho liberte evid choas ar mod a girint *evid rei da c'houd* d'ar Mear hervez m'ho devezo ar volontes, herves ma cavint ann æssa ar sonj ho deus en affer-ze. Ar Mear o kemer ar gemennadurez-ze en deus marte-

ze sonjet miret outho oll d'ober ann disclæriadurze ha cahout evelse heb tam poan bugale avoalc'h da garga he scoliou. Mæs me chans tud Roazon ne fallgalonint ket hag a ziscuezo d'ar Mear, penaus e ouzont bete peleac'h e ia ho guir ha ne hello den ho lacaat da viret traou n'int ket gourc'hemennet gant al lezen. A.

Lezenn ann 28 a viz Meurs 1882 divarbenn ar *scoliou d'eus red*

pe divar benn ann descadures da rei da vugale ar Republic, ha guiriou ar gerent e kenver ho bugale.

(*Kendalc'h.*)

N'heller ket hen aslavaret re alies ; ar mestr-scol libr a chomm mestr da zigori he scol d'ann neb a garo, ha d'he zarra eus ann neb a garo, gant ma daulo evez mad ma vezo aketus da zont heb manc ebet d'ar scol, *ar re a vezo bet scrivet ho hanoiou var ar roll*, eleac'h e kenver ar re all, ar mestr-scol n'eo dalc'het dre al lezenn da deurel evez ebet, evit guelet hag aketus int da zont heb manc ebet d'he scol. Ar faziou, al leziregez, ann torrou-lezen (contraventions), a hello chom eus carg ar gerent, mes ar mestr-scol libr a chomm discarg outho oll. Mar d'eo niverus bras ar vugale a zeu d'he scol, eleac'h en em gavout e tu da veza tamallet, en em gavo e tu da veza deut mad d'ann neb en deus douget al lezen da skigna e peb leac'h, muia ma heller, ann descadurez.....

Gouscoude, arabad eo fazia var dalvoudegez ann discleriadurez-ze ; discleriadurez ann tad a famill na servich nemet da roï da anaout e pe zonj en em gav *d'ar mare breman* ; mes ann discleriadurez-se n'hen liamm ket *evit ann amzer da zont*. N'en deuz, tam ebet, en em gabestret dre ann diskleriadurez en deus great, en eur choaz ann eil mod pe egile evit descadurez he vugale ; goude beza choazet etre scoliou ar gouarnamant hag ar scoliou libr pe ar scol en he di he-unan, ann tad a famill a jomm c'hoaz libr e peb mod ha zeinch sonj.

Egis-se, goude beza discleriet en deuz sonj da gass he graouadur d'eur scol euz ar gouarnamant (*école publique*) eun tad a famill a hell, *antronos, ma car*, seinch sonj ha cass he graouadur d'eur scol libr, hag ann eil goude egile ; — er memez doare, goude beza discleriet penoz ema e sonj lacat be graouadur er *scol d'eus red, (en eur scol da beleac'h ar c'hraouadur zo dalc'het da vont ingal heb mank ebet)*, ann tad a famill a zo libr *ha pa vez antronoz vintin e ve*, da choaz eur mod al evit scolia he graouadur ; da lavaret eo, d'ober scol d'he graouadur evel ma plijo ganthan, mez gant ar garg ma vezo *examinet* da fin ar bloaz.

Ar guir-ze, ar c'halloud euz ann tad a famill a zo amzavet ha sacret dre ann articl 9 euz lezenn ann 28 a viz meurs 1882. Ma ra *uzach* euz ar guir-ze, ha bep veich ma hello ober *usach* euz ar guir-ze, ann tad a famill a dleo lavaret d'ar mear penoz en deus cheinchet sonj.

Pevare poënt.

Eun darn vras a gerent, pinvidic avoalc'h evit kement-se, a enebo a grenn eus al lezen villiget se a laca coustians eur guir gristen d'en em sevel en he eneb. Mes ann darn vrassa, siouas, a vezo dalc'het da glasc el lezen memes ann tu da viret outhi da noazout re da eneou ar vugale, ha da veza re bounner, re griz evit ar gerent.

Evit ar rumm dud-man dreist pep tra eo e cavan talvoudus bras rei da anaout sclear, pegement e talvezo dezho ober abred, dioustu, ann discleriadurez goulennet gant al lezen, ha lavaret distag penaus e cavont guelloc'h ho bugale condaonet d'ann *examin d'eus red* eget *d'ar scol d'eus red*.

Dre ann discleriadurez-se, ann tad a famill a vir evithan ar frankls ar vrassa da zevel ha da zeski he grouadur en doare a blij muia deehan ;

Dre ann discleriadurez-se, ann tad a famill a vir evithan ar frankis ar vrassa da fizia descadurez he grouadur, keit ha ma caro hag hervez ann doare ma caro, en eur mestr-scol herves calon ar Gouarnamant pe en eur mestr-scol libr, en eur mestr-scol na ro nemet ann descadurez genta pe en eur mestr-scol hag a ro brassoc'h descadurez.

Dre ann discleriadurez-se, ann tad a famill a ziscarg ar mestr-scol libr eus ann evested, eus ar risclou bras a so stag eus ann deverion stris merket dezhan en articlou 10 hag 11 eus lezen nevez ar scoliou.

Ann discleriadurez-se, guir eo, a gondaon ar c'hrouadur d'ann *examin d'eus red* divezatoc'h ; mes kerent ar vugale n'ho deus ezomm ebet da gaout re a spont araug ann examin-ze. Setu aman perag : Herves ar c'homsou eus ann articl 16 eus al lezen, ann examin n'eo gourc'hemennet « nemet adalec fin ann eil bloaves descadures d'eus red (d'instruction obligatoire). » Hogen, al lezen nevez na hell beza lakeat da ren, hag ann descadures na zeu da veza d'eus red, nemet da viz Here 1882 da viz Here 1884 eta hebken eo e vezo abec etre ar Gouarnamant ha kerent ar vugale divar benn ann *examin-ze*, D'ar mare-ze lezen villiget ann 28 viz Meurs 1882 hag hi a vezo c'hoas lezen ? Den na gredfe lavaret ne ve ket taulet al lezen-ze en traon pell a vezo araug neuze. Mes, ha pa ne ve ket disearet al lezen villiget-se araug ar mare-ze, chomm a rei c'hoas gant ar gerent ar frankis da gemer cuzul digant ho c'houstians, da gerzet herve ar guir na hell ket beza lammet digantho, ha da ober ar c'henta hag ar brassa eus ho deverion a dadou.

Erfin, mar zigouefe da zarn eus ar gerent caoud spont eun tamm benag, ho deffe leac'h da chomm dienores, mar carfent sonjal penaus ann *examin* fall pe anter-fall, tremenet gant ho bugale, na den

ho varnho droug na gaou ebet. Dalc'het vezint hebken da gass ho bugale d'eur scol *d'eus red*, pe da scol ar Gouarnamant pe d'eur scol-libr, hervez ho choas. (Art. 16 a lezen ann 28 a viz Meurs 1882.)

Setu aze, herves ar guiriou, e pe stad eo lakeat ar gerent hag ar mistri-scol e kenver ar vugale dre lezen ann 28 a viz Meurs 1882 ; setu aze beteg pegeit eo miret, *evit eur mareadic amzer*, frankis ar re-man hag ar re-hont, ma zeu da vihana ar re ho deus douget al lezen d'he miret ho unan evel ma dlefent. — Mes he miret a raint-hi al lezen-ze? Ha gredfen ket lacaat va biz en tân ?... rag a dra sur e vesfe devet. Hentchet dre gentilli ann darvoudou a c'hoarves bemdez abaoue ma emomp er Republic, ann dud a zin aman varlerc'h a ra ar goulen-ze : « Ha miret a vezo al lezen-man var ar scoliou ?... » hini ebet anezho na gred lavaret *ia*.

Mes pa vezer var var da velet ober a bep seurt goall-bers d'ann dud eo e tleer, eo ez eo red menes, discues sclear pere eo guiriou peb unan.

Paris, ann 29 a viz Even 1882.

Ann autrounez :

De Bellomayre, bet cuzulier ar Gouarnamant, alvocad e Lesvarn engalv a Baris.

Emmanuel Brugnon, bet o terc'hel leac'h barner bras Lesvarn ar Seine, hirio alvocat e Lesvarn engalv a Baris.

Lucien Brun, bet Senatour, alvocat e Lesvarn engalv a Lyon.

Ed. Delepouve, alvocat e Lesvarn engalv a Baris.

Victor Pierre, alvocat e Lesvarn engalv a Baris.

Robinet de Cléry, bet alvocat bras e Lesvarn a ziscarg (cour de cassation), hirio alvocat e Lesvarn engalv (cour d'appel) a Baris, etc. etc.

X.

Der Iaou, 17 a viz Eost, eo bet maro e Versailles unan eus ar Jeneralet caloneca ha gouizieca eus ar Frans, ar Jeneral Ducrot.

Ar Jeneral Ducrot ganet e *Nevers*, d'ar 24 a viz C'huevrer 1817, a oe resevet e scol Saint-Cyr d'ar 14 a viz Du 1835, d'ar 24 a viz Eost 1838 e sortias c'hano evel sou-letanant etoues ar soudardet var droat. Hanvet e oe goudeze da letanant d'ar 27 a viz Kerzu 1840, da Gabiten d'ann 12 a viz C'huevrer 1842, da Chef bataillon d'ann 22 a viz Guengolo 1847, da Letanant-coronel d'ann 8 a viz Eost 1851, da Goronel d'ar 26 a viz Kerzu 1853, da Jeneral brigaden d'ann 13 a viz Meurs 1858 ha Jeneral division d'ar 7 a viz Even 1865. E 1870, d'ann 20 a viz Eost, e oe hanvet offiser bras al legion a enor.

Nètra na helle rei da gredi e vije bet maro ker prim.

Ar medisin soken en devoa he velet ann derc'hent, a sonje dezhan e oa o tont endro.

Maro eo ar Jeneral etoues he dud, ann intron Ducrot, he zeir merc'h, hag he vreur a so ive Jeneral brigaden.

Unan eus he verc'hed a so eureujet gant ar C'horonel de Lespée, ha daou vab en deus ouspen, ar c'hossa anezho, so bet resevet e scol Saint-Cyr.

Ar re-a zaremprede ar Jeneral en amzeriou diveza-man, a lavare e oa bet goal gontristet o velet e oa bet taulet a gostez evel eun dra didalvez p'en em gave c'hoas nerzus avoalc'h evid servicha mad he vro a gare cals, hag en devoa atau servichet mad.

A veac'h ma oa maro ar Jeneral, ma redas ar brud dre gear. ha kement den enorabl a oa e *Versailles* a ziredas d'he dy evid scriva he hano var eul leor digorret evid-se.

Corf ar Jeneral goude beza græt ann offison ganthan e Versailles, a vezo casset da anterri da Germigné (Nièvre), d'oc'h a beleac'h e oa ginidic. Eur c'hristen calonec hag eun den mad neubeutoc'h. *De Profundis !* Siouas ! oll ez eont cuit, ha ne velomp hini all ebet o tont da gemer ho flass. —

Eur c'helou all a gaonv hon deus da rei deoc'h, siouas !

Ann autrou Vicomt de Forsanz, Senatour ar Finister, hag unan eus Roïalistet ar Senat, a so o paoues mervel. Eur mignon bras neubeutoc'h eo d'ar Roue ha d'ann Ilis, ha ker mad a oa, ma oa istimet gant ann oll, pe oant eus he du pe ne oant ket. A.

Marvaillon a dreus hag a hed
Egis ma za hirio ar bed.

Eil gonferans er c'hranch.

Lez-Breis. — Ma ve ho madeles, Boudedeo, lavarit ar pez a c'hoarvez pa ver flemmet ?

Boudedeo. — Troublien var an daoulagat, tenval ez eont, emaint beuzet en ho douren. Ar penn so badouellet, dare gant ar c'hoant cousket. An eva, e cleus ar reuzeudic, a drenc, hag a ia en eul liou euzus bris-du-melen. Ema tag ar bilim er goad, tarza ra ar goad, a bouloudennou e za. Oh ! cridien ! nag a zismantr ! Pebes gliziri ! Bilimet ar galoun, a za e chomm ; lazet ann den gant an aerl.

An Hermit. — Pebes truez ! (an oll : ia, ia, pebez truez !) Mes cals truesussoc'h pa ve eur bobl a bez taget gant bilim Satan kuzet e skilfou, d. l. eo, e lezennou, decrejou, kelennadureziou ar Franmassouniach. N'ho peus, va zud keis, nemet eves saat ; ha ne ket guir e santomp moget an errol o skota lagat hor feiz ? Ar moget-se, pehini a ziffuc'h d'oc'h islonc an ifern, a laca d'al lagat hor speret he unan. Mui evidomp nag Ilis santel, na Salver, na Doue ; mui a diegez, ha dre-ze mui a vro ; Heb tad, heb Roue, heb Doue ! Heb sicour na d'oc'h costez an douar, na d'oc'h costez an Env ; maleurus ac'hanon, Petra rin ? petra teuin da veza ? an daëlou a zirol d'eus va daoulagat, Emaoun liamet,

mailluret oun gant corden al liberte, an egalite hag ar fraternite ! Ar c'hagn Framassoun a c'houllonder va chacotou ! Va eva a zantan dies ennoun. Va bilou a verv, devi a reont. Oh ! ma tappan-me crog e bruchet ar Franmassoun tyran ! Taget ar goad, caoulet eo, trenket eo, pouloudet eo ! Ar bilim a ruill dre ar goaziet. Ar goaziet a so ar vrogarantes, ar goaziet a so an unvaniez er feiz catolic, ar goaziet a so ar perc'hennach, ar goaziet a so an tiegez. Mar be æt ar bilim en unan pe unan d'eus ar goaziet-se, er collet ma hell ar bilim tizout ar galon. Hogen, ar galon eo an otoriteou relijius ha politic. Ha daoust hag ann otorite politic ne ket tizet gant ar bilim ? Eo, ennhan en deun eo en deus Satan sanket he skilf da genta, hag a dreus an otorite politic e pouls he skilf en otorite relijius. Dre bilim an otorite politic, setu brema ar Pab, an Escob, ar Persoun, an tad, ar mestr-scol, taget, seizet, miret outho ober ho deveriou a gristen peb hini en he gondition. Petra deuio ar vugale da veza ? da betra e vo bet servichet dezho ar vadiziant, pa ze guir ar C'houarnamant Framassoun ho laer d'ho zad ha d'ho fersoun evit ho rei da Zatan ? Petra deuio ar Frans da veza sunet evel ma'z eo gant an teuz-goad se ? Rivinet eb dale, e ranco lacaat boned glas ar galeourien evit gle, hag ar c'houris plous a ranke gueich all kemeret an nep ne c'helle ket paea. Neuze e vezimp d'ar Juzevien, rag e condision e paeo ar Fransizien cousto pe gousto, eo e prestont arc'hant d'ar C'houarnamant Framassoun. Houman, ar Juzevien, a so cals anezho Framassounet, hag outho eo e clasc Framassounet Frans tremen guella ma hellont, abalamour ma'z int ar mondianet vras, prinset an arc'hant, rouane an aour. Ne dle den eta beza var eston e ve kement a rendael great da Relijion Jesus-Crist en hor bro. Naquet, an tort, pehini a c'houlen eul lezen evit an divorc'hidigez a zimezi, a so eur Juzeo. Micher eur Juzeo eo drasta kentra hell Relijion an Den-Doue, en deus lakeat d'oc'h ar groas dre ar fallagriez a so en he galoun. Caon zo, ar c'haon du en deus displeget he linser var hor bro. An horrupla eo ar goueliou a laker e leac'h goueliou Doue. Me glev cana ar sank impur. Pebes orao ! hirio 14 a Vouere eo gouel ar pennou troc'het e Paris gant galeourien Marseille ha galeourien Brest, a ioa bet laosket gant ho cheffou Framassoun, da vont da Baris evit ober revolt. En deis hirio eo e rajont, ar Framassounet, ar gammat kenta, evit mont beteg Lois XVI hag he c'hillotina. Neus ken caus d'ar cholori a glevan, hag a laca va bleo da scrija. Sac'h an dien ! ma oa, evel e lavaront, Lois XVI eun tyrant, pe hano a roimp ta da eur C'houarnamant pehini a ren cristenien, dre guzul juzevien, protestantet, païanet, tud goeslet da Satan, Satan he unan, Satan visibl ! Petra raimp ? En em lezel da gousket, coueza en dizesper ? en em abandouni da Satan, ni bugale Doue, ni breudeur Jesus, ni goestlet d'ar Verc'hes Vari, ni pere a so d'oc'h goen ar verzerien ? (An oll) Biken !

Lez-Breis. — Daoust a neus pare ebet a eneb ar bilim aer ?

Boudedeo. — An indaniet am eus guelet oc'h implija tri remed : Suna ar bilim hag er c'hranchat ; palastri ar gouli gant eur chicat butun ; ober eun troc'h pe zaou a dreuz ar bless, lacaat neuze varnhan eur viskat poultr canol, ha tan var ar poultr.

An Hermit. — An Ilis hor mam zantel e devezo pe a dra da suna en eneou he bugale geis. Micherourien, paisantet, martolodet paour, red e vo deoc'h chicat bec'hiou carrot da louzaoui ar vugaligou. Evit ho dioual e vo red deomp mont a dauliou bouc'hal var ar Framassouniach, hag ober implij poultr canol d'ober tan var ar filippet, evel a lavare gueichal an autrou Prouff, person Plouvien. Doue her pardono ! J. M. C.

Merc'h-vihan al labourer coz.

(Kendalc'h.)

— Hermann, emezhi, en han' Doue, guelet hoc'h eus va zad coz ?

— Ah ! ah ! c'hui eo ! ac'hanta ! contant hoc'h breman da gahout ac'hanon evid pried ? a lavaras ar Prussian en eur zivonta eur voutail.

— Truez, Hermann, eme ar verc'h baour, lavaret din e peleac'h ema.

— E peleac'h ema ? Chilaouet mad eta va hini coant, ma n'en deus den ebet cheinchet plass dezhan, da ganailles tad coz a dle beza c'hoas er c'horn toul e kichen ann daul, eno eo am eus he dreuzet gant eun taul baionnettes.

Hag o lavaret kement-se, e claske sevel er skeul carget a voutaillou.

— Oh ? ar ganailles ! eme Jaketta.

Hag hi ker prim hag eul luc'heden, o pega e penn Hermann dre he vleo, hag o stlapa anezhan er c'haô en dro, neuze e stancas mad varnezhan, hag e lacaas ar prenn a zalc'he ann nor closet mad hag ez eas cuit.

— Petra eo c'hoas ar vaouez-ze, eme ar c'horonel Aleman. Paket anezhi ha deomp ac'han.

Ann tan a ioa bet lakeat e pevar-c'horn ar gear, hag eun tantat tân spontus a ioa o sevel varzu al laë.

Æt daou pe dri c'hant metr d'eus kear, ar Brussianet a chomas a za, hag e oe græt ann dic'halv anezho.

Hermann n'en em gave ket.

Da beleac'h ann diaoul e oa æt ? Gouscoude oa bet guelet en ti gant ar plac'h iaouanc.

— Digasset-hi aman dirazhoun, eme ann offiser. E peleac'h ema ar soudard a ioa ganeoc'h, a c'houlennas hen e gallec diganthi ?

Hi na respontas ger.

— Dec den a volontez vad, emezhan ; stagit ar plac'h iaouanc-ze ha carget ho fusuillou.

— Evez, emezhan, d'ar soudardet oa en em lakeat dirag Jaketta.

— Prezec a ri breman ?

Jaketta a sellas ous kear. Toen plous ti-bihan he zad-coz a ioa couezet en he foul.

— Be ma e caô va zad-coz, eleac'h am eus he doset.

— Tan, a chouhas ann offiser.

Ha Jaketta a gouezas treuzet gant bolodou, mæs muntrer he zad-coz en devoa renket paëa he grimm.

A.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadureziou anm 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

Ar Prefet a antren e jardin ar porzier hag a ia da velet petra a c'hoarvez en alez hir, e penn pemini en em gav ar bardel emer abaoue tost da deir heur o clasc he dispenn, goudeze e tistro er pors, he zaouarn en he chacotou o lavaret beb ann amzer eur goms benag evel da eur mignon, d'ann autrou Garnier, scrivagner ar *Phare de la Loire*. Digass a rer er pors eun neubeut manegou houarn.

Clasc a rer sevel a enep all lezen, eme ar Prefet a vouez huel da eun offisser archerien, dao eo paca eur re benag e doare.

Teir heur. — Mond a rer da gerc'hat kilvizien, mæs ne hellont ket ober guelloc'h eget ar paveourien, ar bardel a chomm atau ker parfet ha ker parfet. Herves ar *Phare de la Loire*, ar Prefet, goude beza en em glevet gant ann offiserien all, a lavar e vezo red antreal er gouent dre ar jardin, hag e casser evid-se 200 soudard e pors scol ar Ru-Zu. Serten eo, penaus eur veich ma vije bet entreet ar soudardet hag ar serjantet polis er jardin, ne vije ket bet diæs dezho antreal er c'hlaustr Ar bardellou oa bet savet da genta en tu-ze eus ar gouent a oa bet dispennet goudeze evid creski ha souten bardel ann diabars. Ar re oa carget da zienn ann astaich izella abaoue ouspen eun heur a helle en em glevout gant ar re en em gave er jardin vras heb ma alje den enebi outho, hag abalamour da ze ho devoa allet guelet eun dra dudius. Pa ne oar ket var sonj, e oa bet guelet souden eun den savet a c'haolec var ar voger. Ann autrou Pitonneau hag eun neubeut re all a redas ragtal d'he deuler en traon, mes hen ne chomas ket d'ho gortos, aoun en devoa rag ar bizier a vele etre ho daouarn, hag e oa bet savet aoun ganthan ne vije bet coustet re ger dezhan beza bet re gurius. Mad en devoa græt.

Teir heur hanter. — Aman e clevomp eur iouladen a joa, hag ar re oa o clasc discar ar bardel en em denn cuit oll. Hogen, ann *torrerien* so laouen, rag m'ho deus guelet ar prenestic so en tu deis hag a sco d'eus ar sal-prezec vihan var ar c'hlaustr. Mond a reont dezhi gant counnar. Eno ve, egis m'hon deus hel lavaret deoc'h en eur gommans, ez eus eur bardel gant barrinier houarn treustou ha tintou. Ar barrinier houarn a vez gueet hag ann enebourien a fell dezho tenna d'eus ar voger mein ar prenestr, ar barrinier houarn a vez draillet a dauliou morzel, gant tauliou boc'hal e vez draillet ar pleinch hag ann treustou. Eno e ve æs en em zifenn ; eun den crenv a alfe difenn he unan ar prenestr pa vezo discarret ar bardel.

Hogen, tud fur eo a so o commandi ; difenn a so ober droug d'ar re so o tont, rag ann Tadou ne fell ket dezho, ha neus bet allet cahout digantho nemet conje da sevel ar bardel a nevez e kement leac'h ma eo bet discaret.

Neuze d'eus hor c'hambrchou e velomp o c'hoarveout adarre ar pez a so bet græt divheur kentoc'h evid ar bardel all e kichen. Digass a rer tauliou ar sal dribi, hag ar pez oll a gaver en hor c'hambrchou-ni hag er c'hrignoliou, hag abalamour da-ze eun hanter-heur a renc ann *dibotaillerien* chomm eno abars allout antreal er c'hlaustr.

Da deir heur hanter e oamp en em gavet goal nec'het, pa hon devoa guelet hon enebourien dilezel bardel ar c'hlaustr gant eur iouhaden a joa e oa savet aoun deomp n'ho deffe anavezet ne-oa nemet eur speurn tano etre ar c'hlaustr hag ann arbel hon deus lavaret deoc'h ; a drugarez Doue, ne oa ket bet c'hoarvezet hag ho dallentez a dlie padout beteg ann termen diveza.

Ann dibotaillerien a antren er c'hlaustr. — Hor mignonet a so chasseat d'eus pors ann diabars.

Etro teir heur, ann autrou Pothier en devoa lakeat gervel ann Tad cure. Ann Tad Alphons a oa en em ziscuezet neuze dre unan eus ar prenescher a sco var pors ann diabars. Ar re oa eno a c'houlenne he vennos diganthan.

— Va mignonet, eme ann Tad, dalc'hit mad sonj emhoc'h aman o tifenn Doue hag al Liberte. Hon Tad eürus Sant Frances a sell ouzhoc'h hag a ro deoc'h he vennos.

Ann oll a zaoulinas dindan dorn ann Tad cure, hag a savas adarre leun a joa hag a galon o veva da Zoue, d'ann Ilis, d'ar Gabusinet, d'ar Frans ha d'al Liberte.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

Madou ann douar.

Gant ann amzer vrao hon deus eur frappad so, ann eost a ia buhan endro, ha ne vo ket pell a vezo paket oll.

A hent all, guelloc'h e vezo ann danvez eget ne sonjer da genta, hag evel ez eus calsic plous, ec'h heller credi ive e vezo cals greun da benn ma vezo deut mare ann dorna. Lavaret a ra ann dud gouiziec, penaus abaoue 1874, n'hon deus ket bet guelloc'h eost. Var ar marc'hajou ez eus distaul. Setu aman ar priziou var ann 200 lur. Guinis, 30 lur ; Segal... ar Segal coz ne gasser sord var ar marc'hat. Evid ann hini nevez e kinniger anezhan da 18 lur ar sac'hat 200 lur, mæs den ebet ne c'hoanta prena nemet d'oc'h 17 lur 10 guennec. Var ann Hey, ne rer netra. Kerc'h, 19 lur ar sac'hat. Ed-du Breiz, 26 lur 5 ha 16 lur 10 guennec.

Kemper. — *Dissadorn 19 a viz Eost 1882.* (dre ann 200 lur.)

Guinis 26 l. »» g. — Segal 16 l. 50 g. — Hey 17 l. »» g. — Kerc'h 17 l. 10 g. — Ed-du 16 l. 10 — Avalou-douar 8 l. 10 g. A.

Bulletin
de l'Association financière de France

SOCIÉTÉ ANONYME

au Capital de **1,200,000** francs

1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Situation d'attente qui nous force à répéter simplement nos conseils antérieurs. Un travail de consolidation s'opère ; la cote retrouve son assiette ; la campagne financière d'automne paraît devoir se faire en hausse sérieuse.

Pour enfoncer un clou, il faut taper dessus souvent et longtemps. Pour faire fructifier les bons conseils, il faut les renouveler toujours et les répéter sous toutes les formes. Les conseils que nous vous avons donnés antérieurement étaient le résultat d'une étude tellement approfondie que nous ne pouvons que les répéter textuellement.

Le changement de ministère a arrêté l'impulsion de l'action *Orléans*. C'est une erreur de la spéculation superficielle. Que le nouveau ministre des finances adopte ou non la convention conclue par son prédécesseur, l'action d'Orléans n'en a pas moins 150 francs de hausse.

Nous vous avons maintes fois parlé du Panorama de Lourdes. Beaucoup d'entre vous ont acheté à 40 et 42 fr. à nos guichets, des Parts de fondateurs. Nous sommes heureux de trouver dans une circulaire d'un groupe *avec lequel nous n'avons aucune relation* le passage suivant :

« Il est certain qu'aussitôt l'ouverture du Panorama, « une plus-value importante se produira sur les actions, « que l'on ne peut déjà plus se procurer à 400 fr. (Ac- « tions émises à cent francs.) On peut donc, sans crainte « aucune, appeler l'attention du public sur les *parts de* « *fondateurs*, qui sont offertes, entièrement libérées, au « prix net de 60 francs. C'est faire acte d'intelligence « que de mettre en portefeuille des titres d'une sécurité « spéciale et dont l'élévation prochaine n'est pas discu- « table. »

On voit combien nos appréciations étaient justes et modérées. — En réponse à beaucoup de demandes, disons que nous ne pouvons plus céder des Parts au prix de 45 francs. Mais nous espérons nous en procurer quelques-unes à 52 francs.

Peut-être obtiendrons-nous cette faveur.

En raison du puissant concours que nous avons donné à cette œuvre magnifique dès son début, nous ferons participer nos lecteurs à cette heureuse aubaine. Mais qu'on se hâte de nous adresser les demandes. *Les premiers seront seuls servis.*

Que cet exemple profite pour le *Panorama de N.-D. de Fourvières* (Lyon). Dans quelques jours tout sera terminé et il sera impossible d'avoir des actions à 500 fr. (soit au pair).

On nous demande s'il est bon d'acheter à 100 francs des parts de fondateurs de l'*Association financière de France*. La question embarrasse notre modestie, puisqu'il s'agit de notre propre maison. Seulement, comme l'avenir et un avenir presque immédiat nous donnera raison en doublant la valeur de ces titres, nous répondrons : « Achetez-en à ce prix autant que vous en pourrez trouver ! »

Les obligations foncières 4 0/0 sont l'objet de demandes suivies aux guichets du Crédit foncier qui les délivre au prix de 480 fr. net. Ces obligations présentant les meilleures garanties rapportent plus de 4 0/0 et sont remboursables à 500 francs.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

UNION INTERNATIONALE ARTISTIQUE

58, rue Bonaparte, Paris

STATUES RELIGIEUSES de toutes dimensions ; modèles nouveaux, d'un sentiment très-religieux et très-artistique.

Très-beaux **CHEMINS DE CROIX** ; nombreux personnages en relief.

Envoi de photographies. — Prix modérés.

A. PARENTY, *Directeur.*

Au Vénérable Clergé

MALADIE INQUIÉTANTE ET GÉNÉRALE

DANS LE PAYS

Semblable à la tempête, elle fond sur nous à l'improviste. Ceux qui en sont victimes souffrent dans la poitrine, les côtés et quelquefois dans le dos. Ils sont ennuyés et ont toujours envie de dormir ; la bouche est mauvaise surtout le matin. Les dents s'encrassent d'un mucus collant. L'appétit ne va pas. Le malade ressent comme un grand poids sur l'estomac et quelquefois comme un vide et une faiblesse dans le creux de l'estomac. Les yeux sont ternes et les extrémités froides et molles. Ces symtômes sont souvent accompagnés d'une toux sèche d'abord, mais suivie plus tard d'expectoration d'une teinte verdâtre. Le malade ressent une fatigue incessante, et les nuits, passées la plupart dans l'insomnie, ne le soulagent pas, il devient nerveux, frascible et morose et prend tout en mauvaise part. Lorsqu'il se lève subitement, il éprouve des vertiges ; il est, en outre, généralement constipé et souffre des hémorrhoïdes, sa peau est sèche et chaude par moment, le sang devient épais et inerte, le blanc des yeux prend une teinte jaunâtre, l'urine est rare, foncée et forme dépôt. Le malade est sujet aux vomissements, qui laissent dans la bouche un goût quelquefois amer et quelquefois douceâtre ; les palpitations de cœur sont fréquentes, la vue s'affaiblit, et il y a toujours des taches devant les yeux. Tous ces symptômes se présentent tour à tour. On prétend qu'un tiers de la population en est atteint sous une forme ou sous une autre. Les hommes de l'art se sont souvent trompés sur la nature de cette maladie : les uns l'ont considérée comme une maladie du foie, les autres comme une dyspepsie, d'autres enfin comme une maladie de la rate, etc., mais aucun de leurs divers traitements n'a obtenu de succès. Seules, les **Pilules Suisses** ont eu contre ces affections un succès qui ne s'est jamais démenti ; elles guérissent radicalement, dans chaque cas, la cause du mal, et, par conséquent, le mal lui-même. Elles sont composées de plantes rares dont la vertu médicinale a été récemment découverte, et leur place est désormais assurée au rang des meilleurs remèdes.

Dépôt général : Pharmacie HERTZOG, 28, rue de Grammont, Paris

Prix : 1 fr. 50 la Boîte. — Envoi par poste.

A chaque commande de 10 boîtes (Fr. 15), faite par un ecclésiastique, il sera ajouté gratuitement 2 boîtes pour les pauvres.

IMPORTATION ANGLAISE D'ENGRAIS CHIMIQUES Fondée en 1840

PHOSPHO-GUANO ANGLAIS

ENGRAIS AZOTÉ

de **"THE LONDON MANURE COMPANY"** de Londres

La plus riche en Acide phosphorique connu immédiatement soluble, contenant 8 à 10 pour 100 de phosphates dont 2½ pour 100 solubles dans l'eau, 6 à 7 pour 100 solubles dans le citrate d'ammoniaque et environ 1 pour 100 insolubles. Azote 2 1/2 à 3 pour 100.

(GUANO DU PÉROU DISSOUS ET SUPERPHOSPHATES de toute RICHESSE.

N. B.—Tous nos superphosphates sont vendus au degré d'Acide phosphorique solubles dans l'eau.

MARCHISIO & GALLOT, 26, rue Cadet, PARIS

CONSIGNATAIRES POUR LA FRANCE

Vente sur garantie d'analyse des stations agronomiques.

LA CAISSE DES RENTES FRANÇAISES

Assurances Mutuelles contre TROIS MORTS VIOLENTES

Avec bénéfice commun.

MOYEN DE GAGNER BEAUCOUP D'ARGENT

CAISSE des RENTES NATIONALES

Société Anonyme. Capital 2 Millions. — PARIS, RUE RICHELIEU 84

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... } 2 scoed.
Costez-an-Nord.. } 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 2 a viz Guengolo 1882.

Eur ger benag var ann disclæriadur evid ar scoliou.

Eil loden.

Er sizun diveza, am eus lavaret deoc'h petra oa e guirionez ann disclæriadur evid ar scoliou, ha peur e renke beza græt.

Hirio, en eur genderc'hel gant ann affer-ze, e rencomp evessaat ous eur poent all merket ive ebars en aliou Breuriez ar scoliou. Piou a renc ober ann disclæriadur-ze ?

Ar pennad 7 eus al lezen eus ann 28 a viz Meurs a lavar eo red ober ann disclæriadur, a lavar ive sclær avoalc'h piou a renc he ober, ann Tad, ar goard, ann hini a renc respont evid ar c'hrouadur, ar mestr en deus he gemeret en he di. Na breman, peur e renco beza græt ann disclæriadur? 15 deis d'ann neubeuta araug ann digor-scoliou, a lavar ar pennad 8, ha ma ne ve ket great en amzer hag er mare merket, ar c'hrouadur a vezo *d'eus red* scrivet var rollou scol ar Gouarnamant.

Hogen, aman e rencomp lavaret d'ar gerent evessaat mad, penaus hag e ve bet c'hoarvezet e ve bet scrivet hano ho c'hrouadur var rollou scol ar Gouarnamant, rag n'ho deus græt disclæriadur ebet. ar gerent a hello bepred pe araug ann digor-scoliou pe c'houde hag en deffe ho c'hrouadur daaempredet cals pe neubeut ar scol-ze, var rollou pehini eo bet merket *d'eus red*, he gass da eur scol-libr pe he scolia en ho zi, gant ma rofint da c'houd da vihana d'ar Mear e peu sort sonj emaint.

Serten pa lavar al lezen e vezo scrivet ar vugale *d'eus red* var rollou scol ar Gouarnamant, ez eus bet c'hoant da sponta ar gerent ha da gahout dre dromplerez evelse eun neubeut scolerien muioc'h evid leunia scoliou ar Gouarnamant, mæs, arabad eo hen ancounec'haat, hag e ve bet scrivet *d'eus red* hanoiou ar vugale var rollou ar scoliou-ze, n'int ket condaonet evid-se da chomm ennho da viken. Arabad eo credi e ve guir var ar poent-se, ar pez a garfe lod lacaat ann dud paour d'her c'hredi. Ar gerent ho deus ar guir da denna ho bugale d'eus scoliou ar Gouarnamant neus fors e pe vare eus ar bloas, hag ho deffe ho unan ho choaset evitho evid-se, n'ho deus ken nemet lavaret d'ar Mear da beleac'h ho deus c'hoant ho c'hass hiviziken da scolia.

Ar Mear a dle rei da c'houd d'ar gerent peur e tigorro scol ar C'houarnamant, hag eo egis am eus hel lavaret, 15 devez araug ann devez se e renco beza græt ho disclæriadur.

Aman, ann oll ne d'int ket a unan. Penaus e renc ar Mear rei kement-se dezho da anaout ? Ha travoalc'h eo dezhan hen rei da anaout gant tamou paper, gant scritur moullet staget dious ar mogeriou, pe dre ar gazetennou ? Pe autramant, ha red eo dezhan cass kelou da gement den en deus en he garg bugale d'oc'h adalec 6 bloas bete 13 ?

Herves a gredomp, ann dra-man diveza eo a renc ar Mear da ober herves al lezen, ne ve ket mad eun ali roet en eur mod all. Ann oll ne lennont ket ar gazetennou, ann oll ne lennont ket ann tamou paper staget ous ar mogeriou hag e vent e paper guen ha deut d'eus pers ar Gouarnamant. A hent all, ann nemorant eus ar pennad 8 a verc sclær avoalc'h da biou e renc beza casset kelou.

Ar Mear a gass kelou d'ar re ho deus carg eus ar vugale-ze. Anat eo eta ne ket d'ann oll bobl e renc beza casset kelou dre eun tam paper staget ous ar mogeriou, mæs da eur certen tud a vez merket sclær avoalc'h; ar re-ze, eo ar re ho deus carg a vugale, ha comsou diveza ar memes pennad a ziscuez anat e renker cass kelou da beb hini anezho en he bart he unan. Hogen, dre ar memes comsou eo e verc aman al lezen, e renc beza casset kelou da gement den en deus carg a vugale, da be scol e renco cass he grouadur, evel ma verc da biou e renco beza casset kelou d'eus ann devez digorr-scoliou.

Neuze eo da beb den en he bart he unan e renc ar Mear rei kelou,d'ar re ho deus da vihana en ho c'harg bugale d'oc'h adalec 6 bloas bete 13. Mæs ne ve casset kelou d'ann dud-ze digant ar Mear nemet dre damou paper staget dious ar mogeriou, hag eun digarre mad avoalc'h a ve evitho chomm heb ober ann disclæriadur ? Nan da, rag egis ma

c'hoarvezo aliæs e ve Commission ar scoliou enebourez d'ar scoliou libr, e vezo atau guelloc'h ober ann disclæriadur, dreist oll, m'en deffe sonj ann tad cass he grouadur da eur scol libr benag.

Evelken, atau e vezo mad derc'hel sonj, penaus ma ne de ket bet græt ann disclæriadur, rag neus ket bet casset kelou d'ar gerent da beb hini en he bart he unan dirag ann tribunalou, ma ve clasket chican outho, peb hini a hello lavaret heb aoun penaus ma n'en deus græt disclæriadur ebet, eo bet c'hoarvezet, rag neus ket bet casset kelou dezho gant ar Meär d'ober ann disclæriadur-ze. En affer-ze ez eus c'hoas eun dra da c'houd ; penaus e renco beza græt ann discleriadur-ze ?

Hi a hello beza græt dre scrid pe a c'hinou. Ma sonj deoc'h e alfe beza disnac'het ho peffe græt anezhi, e vezo guelloc'h he ober dre scrid, hag e rencoc'h cahout soursi da c'houlenn eun testeni d'eus ar pez hoc'h eus græt.

Ann disclæriadur a renc beza scrivet gant ann hini her gra, pe autramant ma ne voar ket sina, gant daou dest a hello assuri eo bet græt dirazho.

Gant ma vezo scrivet sclær hag anat petra ho deus c'hoant e ve græt eus ho bugale, ouspen, eun tad a famill a hello sina var eur memes disclæriadur.

Neus fors pe sort mod e vezo choaset, ar sinaturiou n'ho deus ket ezomm beza assuret guirion, pe guir ne vezo netra d'ober ganthò e meaz ar gommun.

Ar gerent ne rencont ket mond ho unan da gass ho disclæriadur d'ann Ti-kear, int a hello ho c'hass dre ar post pe dre eur re benag all, ann hini a blijo ar guella dezho.

Breuriez ar scoliou a ro a hent all ann ali d'ar re so douget evid ar scoliou libr ha cristen, da sicour ar gerent evid cass ho disclæriadur hag evid ho diouall evelse da veza touellet gant ar Mear, egis ma alfe c'hoarveout ma iafent ho unan da gass ann disclæriadur-ze.

Ar memes Breuriez a ro evtd netra d'ann dud scueriou eus ar mod ma renco beza græt ann disclæriadur evid unan hebken pe evid cals assambles. Set' aze ann aliou a rencomp da rei d'hor mignonet.

Ne sonj ket deomp eta ec'h alfe beza talvoudus evidomp disnac'h ober ann disclæriadur evid enebi ous lezen ann 28 a viz Meurs.

Evid difenn ann nemorant d'eus ar pez a so chomet c'hoas ganeomp d'eus liberte ar scoliou, eo red er c'hontrol ober aveichou ann disclæriadur.

Evid stourmi ous ar brezel a rer deomp hirio var ar poent-ze, ez eus daou dra d'ober : Beilla var scoliou ar Gouarnamant, sevel scoliou libr.

Serten eo e rencomp evel m'am deus hel lavaret deoc'h neus ket pell abaoue, eo red deomp enebi ar muia ma hellimp heb ehan hag heb aoun ous al lezen-ze a valeur a bez, o clasc lacaat he zorri.

Hogen, sclær hag anat eo, penaus en eur sicour sevel scoliou libr e pere e vezo roet eun descadurez couls hag e scoliou ar Gouarnamant ha marteze guelloc'h, en eur sicour ar re so savet dija, hag en eur sicour da veva scoliou libr ne vezo ket ar re-ze scoliou dizoue, ec'h enebimp, hag er fæson ar guella hag ann talvoudussa ous al lezen fallacr ho deus insitet d'ober, ar re so e penn ar Gouarnamant, evid distruja ar Relijion gristen en hor bro.

En eur veilla ivè var ann descadurez roet e scoliou ar Gouarnamant en eur sicour hor mignonet d'ober e peb leac'h dre ar vro eun enclasc var gement a glasco ar vistri-scol dre guz pe anat da zeski d'ar vugale, hag en eur hen rei da c'houd d'ann oll, d'ann Deputeet, d'ar Senatourien, d'ar gazetennou, hag ive d'ar Vreuriez calonec a zifenn assambles ar feiz gristen ha descadurez ar bobl, e roimp da anaout d'ann oll, penaus lezen ann 28 a viz Meurs a so evid ar Gouarnamant hag he vevelien eur voien d'ober eur brezel hag eur brezel disleal d'ar Relijion, hag evelse ni oll, Gatoliket, hon devezo labouret ha labouret mad evid distruja al lezen a valeur-ze, e pehini e cavomp assambles oll gassoni, oll falloni hag oll valis ar Franmasonet a so e penn hor Gouarnamant a enep Relijion ar Frans. A.

(*Ami du peuple.*)

Peu sort distruj a ra ar Franmasoniach e Frans.

Ne heller ket hen disnac'h, ar Frans d'ar mareman a so dare da veza mouget gant ar Franmasonet cri ha fallacr. Merc'h hena ann Ilis ker cristen a viscoas, a renc plega he fenn dindan dorn ann dud-ze dizoue ha difeis, ne glascont nemet diframma ho feiz digant ann oll Fransizien, evid ober anezho tud dizoue eveldho hag heb Relijion.

Al lezennou fallacr a vez votet var ho goulenn gant ann Deputeet hag ar Senatourien, n'int ket mui lezennou leal ha guirion, græt evid difenn liberte ar goustians hag ar virionez, mæs er c'hontrol eur voien evitho da goll ann eneou evid atau.

Ar Frans he devoa he buhez dezhi, a oa deut dezhi digant ann Ilis gristen, hag a vije maget gant he feiz hag he oberou cristen ; ha siouas deomp, breman e velomp ar Franmassonet sicouret siouas ! en eun dra ken divalo gant eun neubeut tud a lavar hag a sonj dezho beza e guirionez catoliket, pa ne d'int nemet brassa enebourien ann Ilis, e velomp anezho eta o clasc mouga e calon ar Frans ar vuhez Relijius ha cristen a roe dezhi ners ha calon, hag evid-se e carfent lemel diganthi he feiz, he buhez cristen hag he Relijion, ha gouscoude ar re-ze so bet a hed ann amzer ann eienen eus a beleac'h eo deut he brud vad. Setu perag ho gue-

lomp o stourm e peb kiz ous he c'hreden, he sacramanchou, he beleien, he relijiuset, he barnerien hag he Breuriezou carantézus, o clasc ho laeaat oll da suja d'ho faltasiou ar muia disleal, a garfent lacaat ar re all da gredi e vent e guirionez lezennou ar vro. Evid-se e labouront dre zindan gant eur vouisiegez ho rent henvel ous ho zad Satan, hag atau heb mez nag aoun, o sonjal evelse trompla ha touelli ar bobl, na velo ann droug nemet pa ne hello mui enebi outhan. Ann talvoudussa tra ho deus allet ober evid cahout ho c'hoant, eo evid guir al lezen a valeur var ar scoliou, al lezen fallacr-ze a zistrujo ann tiegeziou en ho c'halon, o goalla ene ar vugale er scoliou dizoue, en eur ober anezho paganet ha netra ken.

Penaus, e guirionez, ec'h alfe ar c'hrouadur kenderc'hel er feiz, en innosans hag er vertuziou, pa ne vezo mui roet dezhan nemet eun descadurez dizoue ?

Ar Franmassonet a voar ervad, penaus *ann hini a hell gounis ar vugale, a c'hounis ar vro,* rag ar re-ze eo *a rai ar bobl hag ar vro divezatoc'h;* int a voar ive ervad, penaus gant ho scoliou *red, dizoue* ha *gant mistri-scol tud ar bed* e teuint a benn da laza ar vuez gristen e calon ar vugale, ha d'ho boaza æssoc'h a ze dious ann droug hag ar pec'het.

Achuet ganthan he amzer red e scoliou ar Gouarnamant, ar c'hrouadur deut da botr iaouanc, a renco beva e creis ann ær breign a skigno ar Republic endro dezhan, na ne hello mui enebi ous ann ampoezoun-ze e pehini e renco beva. Kerkent ha ma santo he bassionou, he siou fall o virvi en he greis, ec'h anavezo e vezo red dezhan suja dezho abred pe zivezat, rag ma vanco dezhan sicour ar Relijion, hag ar sacramanchou d'he grenvaat ha d'he zioual. Kense ar vuhez fall hag ar vreignadurez a achuo distruja ennhan ar pez a ve chomet a vad d'oc'h dilerc'h ar scoliou dizoue. Ne heller ket eta cahout re a druez d'eus eur vro gristen, a vell eun dornad tud difeiz lemer diganthi ar pez en deus græt a viscoas he buhez, dreist oll pa veler penaus ann dud fall-ze so oc'h ober kement a zroug dezhi, ne dint mad nemet da zisnac'h Doue ha da vlasfemi ar Relijion.

Aliæs avoalc'h am eus clasket ho lacaat d'en em ziouall da veza touellet gant ar Franmasonet. Mar g'alfe ar pennad-scrid-man servicha da ziscuez ar sclærijen guirion d'ar re n'ho deffe ket c'hoas aoun avoalc'h, rag ann dud fallacr-ze, pe soken a glaskefe ho digarea ha lavaret ne vent ket ker fall ha ma sonj deomp cristenien ha catoliket. A.

A. M. B. M. V. G.

Hano dous ar Verc'hez Vari. (1)

Var don : *Peger caer ez eo Mam Jezuz.*

En hoc'h hano, Guerc'hez Vari,
Pebes douzder, pebes dudi
Da neb her c'har eveldomp-ni !

Pe-z-omp eüruz, pe-z-omp poaniet,
D'hor c'halounou-ni, Bretounet,
C'houeka peden eo hen laret !

Ia, kaër ar pourpr, kaër ar bleuniou,
Kaër ar perlez, an evnigou ;
Mes kaëroc'h kalz oc'h en Envou !

Rag dreist an oabl, dreist ar steret,
Dreist kaëra traou c'houfemp guelet
Eo kaër d'eur mab he vam garet.

Hed da gousk eur sklerijennik
A lugern, koant, o bugelik,
'Gis eur bann-eol uz d'as pennik.

« Tost d'am c'havel e teu bemnoz
« Guerc'hez skeduz ar Baradoz
« Da rei, laouen, din he bennoz. »

Perag ken trist sellet d'an Eë,
O plac'h yaouanc, glan hoc'h ene
Evel al lili d'ar beure ?

« Me vouel, o c'hedal an dervez
« Ma z'in d'am bro gant ar Verc'hez :
« Re hir harlu-eo ar vuez ! »

Eb aoun, soudard, te stourm ato...
En dro did goulskoude e skò,
Stank ha didruez, ar maro...

« Penaos krena 'pad an emgan
« Em mam divin, me pa zounjan ?
« N'am mir-hi ket e kreiz an tan ?... »

N'eur gass ann alar en dachen,
Goloet da dal gant ar c'houezen,
Piou, labourer, piou da zouten ?

« Mari ken dous ouzin a zell
« Pa gass he hano va muzell
« Ma n'oufen kaout guelloc'h skoazell... »

O c'heuil bepred hent ar vertuz,
Kloareg santel, oll da Jezuz,
Lavar, ha n'out-te ket eüruz ?

« D'am daoulagad va Mam dener,
« Pa zaoulinan 'c'harz he aoter,
« A zigor an Env, splam ha kaër ! »

Skeduz ar mor, pa lintr an eol...
Mez, o martolod, « ma tiroll...
Peger buhan e zi da goll !...

« Va lestrig paour a dec'h bep tro
« Diouz ar c'herreg hag ar maro :
« He stereden hen hench ato ! »

Pa zellez, euz menez Are,
Huel-huel, en oabl, duze,
Messaër, perag e trides-te ?

« Me vel ar zent hag an elez
« Euruz oll en dro d'ar Verc'hez !
« Oh ! peur e vin en ho zouez !... »

Eb ti na tan, ker fall guisket,
Paourig-Doue, perag bepret
Da beden-te vez silaouet ?

« Me lavar : « *Ave Maria* »...
« 'Vel Salaun o klask he vara
« Dre 'r barrez zo Follgoat brema. »

O Mam, n'eur luskad ar bugel
A c'hoarz ouzoc'h euz he gavel,
Klemmuz c'hui gan, ha trist c'hui zell ?

« Eun deiz, siouaz ! en do anken...
« Ha diouz Mari stard me c'houlen
« Ma na fallgalouno biken ! »

Daoubleged oll, var bord ar bez,

(1) Hema eo kantik gallek : *Le doux nom de Marie,* lakeat ama e brezounek gant aotreadur an hini en doa he gompozet evid pelerinach hon Eskopti e Lourd, er bloaz 1878.

Guen-kann da vleo, guen ha rouez,
Anzao, den koz, ha krena rez ?
« Kloc'h an iliz, d'an *Angelus*,
« Din a lavar, o soun joauz,
« Fizioul ato e mam Jezuz. »
O Guerc'hez Lourd, er Grott sagr-ma,
Nag e kariac'h hor binniga,
Ni, Bretounet, en Env ama !
Rag-se jamez, oh ! nan, jamez
N'ankounac'haimp ho madelez...
Mil guech kentoc'h koll ar vuez !...
FIN.

Eur menezïad anaoudeg d'ar Verc'hez.

L'abbé P. Jaouen,
de Guiparc'h.

Monarchie pe Gouarnamant unan hebken

(Roue pe Impalaër.)

Pa ne ve ken nemet eun den o c'houarn eur vro neuze e ve lavaret eo ar vro-ze eur *Monarchie*, evel ma lavarer e ve e *Republic* pa ve ar Gouarnamant ingal etre ann oll. Be so c'hoas eur ger all evid merca stad eur vro eleac'h n'eus Gouarnamant ebet, ha kense disurj, ar ger-ze eo ar ger *anarchie*.

Ar *Republic*, Gouarnamant ann oll, n'he deus allet kenderc'hel, na ne hell ket hen ober, nemet en eun neubeut broiou bihan evel eo bet gueichal Athènes ha Sparte, hag evel hirio Andorre ha San-Marin. Ar Suisse en Europe na hell padout evel Republic, nemet rag ma eo assamble eun neubeut Stadou bihan scoulmet etrezho.

Evid ar pez a hanver Republic ar Stadou-Unanet me a zesco deoc'h peu sort kemm a so etre hounez hag ar Republic, evel ma carfe cahout hor Republicanet-ni. A hent all, eno ive ez eus cals Stadou bihan unanet etrezho evid en em c'houarn dindan furm eur Republic, ha ne vo ket pell e clevfoc'h ez eus cavet eno eur soudard en deus græt eun impalaerdet anezho, rag goal glanv eo dija ar Republic gantho.

En hor broiou coz euz ann Europ, ne gavomp ken a Republic nemet hini San-Marin, hini Andorre hag ar Suisse ; e Spaign so bet clasket founta unan, mæs ne de bet padet nemet eun neubeut miziou. E Frans hon deus ann hano, mæs netra ken, hag ann hano-ze soken ne gendalc'h o lezel ar Republicanet revina ha goasca ar vro nemet, rag ne deo ket e Frans ann oll Roïalistet a unan, a so ouspen eur rumm anezho, hag en devez ma teufent d'en em unani etrezho ar Republic a varvje.

Heb m'en deffe den hen desket deoc'h, c'hui so oll mignonet, evid Gouarnamant unan hebken, evid ar *Monarchie*. Neus ken nemet eun tad en tiegez ha dezhan eo e renc ann oll suja hebken, eo ec'h apparchant ar galloud en he di, ha kense, ma teufe ar vam eus he c'hoste, pe ar vugale ho unan pe assambles gant ho mam da glasc commandi, neuze e ve an *anarchie* en ti, da lavaret eo, Gouarnamant ebet, ann disurj, hag heb dale peb tra æt da fall. En eur vro vras, evel ar Frans, ar Republic, Gouarnamant ann oll, na hell produi nemet ann *anarchie*, her guelit a hellit hoc'h unan parfet ; ann disurj eo, hag heb dale ar revin, nemet e vec'h diskiant, e velit anat ar virionez-ze. Clasc a rin d'eus va galloud ho lacaat d'her c'hompren, ha mar ghellan. e tiscuezin sclær deoc'h, penaus er c'hontrol, ar *Monarchie* eo ann urs vad er vro, ann urs vad en diabars, da lavaret eo, ann eürusdet, hag e meaz ar vro ar galloud ive, ann enor hag ar gloar.

Evid guir, ar *Monarchie* a so ar galloud o vont eus ann tad d'ar mab, ha pa ia ar galloud herves ar reolen-ze, na hell mui noazout da eur vro c'hoant iskis ann dud re c'hloud. Rag eleac'h ma vezo possubl d'ann oll paca ar plass huella, ne ket hebken e vezo cavet tud goest d'ober goassa ma hellint da zismantra peb tra evid sevel er plass-ze, ha ne ve ken nemet ar brezel a savo etre ann dud evid trec'hi ann eil var egile, e ve peadra evid lacaat ann disurj e peb fæson en eur vro, mæs ar sonj hebken a lacafe ar sonj-ze etre ar re izella eus ar vro, ec'h alfent paca ive ar plassou kenta, seulæssoc'h ma vent izeloc'h, hag a rafe dezho clasc paca *per fas et nefas*, coustet pe gousto, heb labour na poan, ar plassou huella.

Ne ket souezus eta, penaus ar re d'int ket tud honest, a fell dezho beva heb labourat, a fell dezho cahout galloud ha madou ouspen ar pez so dereat, pinvidicaat ha sevel var goust ann nessa, n'ho deus nemet droug ha cassoni ous ar stad-ze, mæs a alfe ho lacaat nec'het e ve guelet tud fur hag honest, o velet ar pez a c'hoarvez dirazho, ne vouifent ket peger mad eo evidomp eun henvelep stad. Ma ve parfet ann dud, ec'h alfent beva dindan ar Gouarnamant-ze a c'halver ar Republic. Hogen, evel ne dint ket parfet, hag eo red dezho beva dindan eur gouarnamant benag, mad eo e ve bet renket ann traou, en henvelep fæson ne alfe ket coueza, ar renc huella, etre daouarn tud fallacr ha dishonest, na ne alfe ket beza ann niver fallacr ha disleal, lacaat ann disurj en urs dereat-ze.

Ann dud-ze re c'hloud. a vell ec'h hellont paca ar renc huella, ne espernont netra int ho unan evid cahout ho c'hoant, ha pa n'hellont ket hen ober evitho ho unan, ar c'hoant ho deus da baca galloud ha danvez, heb beza ho gounezet, a ra deho mond a du gant ar re all, so eürussoc'h evitho, o sonjal paca eun dra benag dre ho sicour. Er c'hontrol, al lezen a lavar e renco ar galloud hag ar renc huella en eur vro tremen eus ann tad d'ar mab, al lezen-ze a zioual ar broiou dious ann disurj. hag a laca ar peoc'h etre ann oll dud pa ziscues d'ann oll ec'h hellint sevel ann eil evel egile da eur renc huelloc'h ha guelloc'h evel ma ro ann assurentez dezho, ed'h hellint jouissa dious ho labour hag ho aket ho unan couls ha d'eus re ho zud.

Ar Republicanet evid difenn ho santimant ha sevel guelloc'h aze, a lavar ne ket deread e iafe ar galloud dious ann tad, d'ar mab, hag e teu peb galloud d'eus pers ar bobl, her ro da nep a blij anthan.

Hogen, ar santimant-ze ne ve ket diæs discuez dal netra, ne deo peurvuia nemet enn dromerez, rag ne de ket guir, hag aliæs, rag ne deo et parfet ann den e teu da veza danjerus bras, ma eo evid ar vro ar guir pe ar galloud d'en zistruja. A hent all, hag e ve guir e teufe ar galloud d'eus pers ar bobl, ar guella implij a alfe er anezhan, e ve he rei eur veich evid atau da rumm tud a ve goest d'ober usaich mad anen. Setu aze ann traou o vond d'ann tad, d'ar ab, setu ar *monarchie*. Ann daou dra-ze ne dint evessaer mad outho, nemet ar memes tra. Eur *narchie* he ia ket eus ann tad d'ar mab, ne de eur monarchie guirion, nemed eur skeud *morchie*. Kense, eta, kelliæs gueich ma comsin deh eus ar *monarchie*, e vezo atau d'eus ar morehie a ia d'eus ann tad d'ar mab.

Lavaret am eus deoc'h, penaus ann oll broiou as, ne hellont cahout ken Gouarnamant. Ar ræa ra deomp anaout neus possubl Gouarnamant nemethan, rag ne heller ket derc'hel d'ar Republic na d'ar Gouarnamant, eleac'h ma ve choamestr ar vro gant ar bobl. Meur a dra so da varet c'hoas en affer-ze; gant ann amzer hel livi deoc'h.

A.

Marvaillon a dreus hag a hed
Egis ma za hirio ar bed.

EIL GONFERANS ER C'HRANCH.

(Kendalc'h.)

Ian, presidant. — Non, grit eur ra, eur fla hag ur far var ho taboulin.

(Non a daboulin ken a zaon. Macharit cousket a run). Me c'houlen cozeal, emezhi.

Non. — Setu great eur miracl ganin em buhez, enta ar goms da eur vaouez !

Ian. — Mac'harit, coseit.

Mac'harit. — Etre va c'houscaden, tudou, e selante din ober hent da zistrei deus Callot da Gantec ; kenta so c'hoarvezet ganin eo poeza gant zroat noas var lost eun aer-viber. An amprevan vante he skilfou, p'am eus santet dorn Intron aria Gallot o sevel ac'hanon evel eur bluen. Noan et eat cant camat, setu Satan ! Satan va zud, a so as, nerzus, he zaoulagat soun ha leun a dân al, he visach garo, he vuzellou dir, he vouez oz : « Mac'harit, emezhan, en em ro dime ha ne nco did netra keit ha ma vevi. » Hag e respoun : Me so da Zoue dre va Zalver ; ha te, dalc'h da dou, rag aour Satan a skot ar biziet. Edo al loan anezan o tont din gant he zaoulagad Lucifer, es me a grias : Intron Varia Gallot ! ha kerkent Verc'hes a grogas em dorn hag ez ean ganthi re an ear, evel eur pesc dre ar mor. A veac'h em oa tremenet croas Mogerou, setu eur bris autrou rampet e creis an hent. Me grede oa eur voalc'her he groc'hen benag d'eus Montroules. Mes p'am boa sellet piz avoalc'h outhan, e coumprenis e renke beza eur Franmassoun, rag manielou eul lakipot, tress an diaoul, fæsoun ar sarpant bilimus a gaven dezhan.

Eur vouez. — N'ho poa ket aoun, Mac'harit ?

Mac'harit. — Lezhi ke, va fotres-me, ne ket forbanet a raio aoun dime.

Ian. — Ne dit ket var goms ar varvailleres, Deomp ato Marc'harit.

Mac'harit. — Ha setu ta, kement ha ma countan deoc'h, ar viltans o tispaca eur sapre fard great gant tri bennad canab plansonet.

Jakou. — Eur fard a leverit ?

Mac'harit. — Ia, Jakou geas, hag an teier gordennic a rea ar fard, a ioa merket varnho : Liberte, egalite, fraternite. Sclear avoalc'h oa edoh e coumpagnunez an duard. N'em boa ket allet tenna va halan, ma santis e oan tappet, ken tear hag al luc'het, en devoa bannet ha stardet ar gorden en dro d'am c'hornaillen. Emaoun foutu ! emoun-me, rag eur scoulm red oa. « Emaout din, emezan, Mac'harit. » — Dide, loen brein, ha da betra ? — Da vont da Framassounes. — Petra lavares, mab Balthazar ? Ha pebes avans e vezo din ? — Beva ni el liberte ; en ingalite hag er fraternite. — D'oc'h ar groug, ha ne ke da, boued ar gounnar, evel emoun brema ? Hippocrit so ac'hanout; laër out e pep tra hag ann tri c'her ze ec'h eus flippet divar goust an Ilis fountet gant Jesus-Christ. An tri c'her-se a so guirion pa deuont d'eus pers Doue, mæs avad ne dint nemet goloiou ar fallagries, mar bent var da varc'hadoures-te. — Mac'harit he ! deus ganin, pa lavaran, hag e pezo eur breuvet. . . . Etretant, ar Framassoun a starde, hag ar gorden a ziruscle er scoulm lagat. Me reas eur griaden varzu va mam : Intron geas, am sicourit ! D'oc'htu ar fard a dorras evel neuden eur giniden ; dre an ear e nijen, hag oun plafet ama doc'htu m'en deus Non loppet var he grampoues tom. Echu va uvre.

Ian. — Nag a gentelliou a so dastumet en uvre ze ! Ha da genta, eun testeni eo e tlefet, eleac'h droug-prezec ha gourdrous ar c'houskerien hag ar c'houskerezet er pron, e tlefet ia, ho fedi da gounta dirag ar barressionis an uvreou ho deus great. Ouspen-ze e deuomp da gompren penaus ma tleomp lacaat evez rag bilim an aer evit buez hor c'horf, e rencomp muioc'h c'hoas en em zioual eus ardou Satan, so oc'h æssa dispartia hon ene d'eus Doue. evit he samma. Erfin, ann trede, enebour, evel a velomp, eo ar Franmassoun. Satan a so marmous Doue, hag ar Franmassoun so marmous ar guir gristen. Ar Franmassoun a so eun tam mad danjerussoc'h eget ann aer-viber hag an diaoul, rag peurvuia ec'h en em chencher cuit pa ho gueler, pa ziviner emaint oc'h ispiga ; mæs eur Framassoun, hop ! hop ! Erfin, beillit ha pedit. Mes pe-

dit Doue dre hanterourez ar Verc'hes Vari. Setu e Lourdes 151 burzud great gant hor mam celestiel, evid sclerijenna lagad hor feis ha lagad hor spered ha discuez deomp eo guirion ar Relijion catholic, rac-se neus van ebet da ober d'oc'h ar bromessa great gant satan demeus eur Relijion nevez pehini e ve d'oc'h doare an oll dre ar bed, ha var behini e ve fountet ive eur sosiete nevez flam flimin, e pehini e reno etre kement hini a vezo hiviziken var ar blaneden-ma, liberte, egalite, fraternite. Ar Verc'hes Vari, dre ar fors miraclou ne ehan da oker, a lavar deomp : Var ar Relijion va mab eo deoc'h founti ho tiegez hag ho rouantelez, ma fot deoc'h e ve urs vad. Ne gomzan ket d'oc'h ar Republic, rag anavezet eo hirio, ne losk morse an autrou Doue eur vro d'ober Republic, nemet goude beza bet goal offanset, hag evel pa lavarfe : Oll bugale, great eta ho penn hoc'h unan. mes en talvoud a raio deoc'h. (Eur vouez : Bevet ar Roue ! — an oll : Bevet ar Roue !) Just hirio eo gouel sant Herri (ann oll : Bevet Herri V.) Doue d'ho selaou ! Breman. jurit heb sacreal na nondeal ne c'hoari-oc'h ket gant an aeret-viber. (An oll : N'eus ket a zanjer ! Ne'z eoc'h ket gant an diaoul ; ann oll : bezit dizoursi !) Ne'z eoc'h ket da Framassounet. (an oll : oh ! ne.)He fell deoc'h e ve an tiegez fontet var sacramant ar briedeles. (an oll : Petrata !). E ve ar c'horn butun d'he berc'hen. (an oll : pitiaoul, petrata !). E vo ar mab d'he dad. (an oll : ia, foutrac'h !) Ne vo ket soudard ar person. (an oll : autrou Doue ! emaomp oc'h uvreal !)Ne anduroc'h ket e ve Satan hag he sclissen oc'h ho trei ha distrei, evel pesket plat var ar billic. (ann oll : n'oump ket tourboudennou Rosco !) E chomoc'h atau a du gant Intron Varia Gallot. (ia, ia.) Hag e reoc'h tân var ar filippet. (an oll : Keit ha ma padint !) Mad eo evel-se. Brema Boudedeo, Lez-Breis ha c'hui Hermit santel, savit var an tealt. (En em renca a reont a beb tu d'ar presidant.) Va zud, hirric eo bet ar gonferans (an oll : oh ne ! — Eur fumer : treus tri c'horniad.) N'em eus ket a skuidam da rei deoc'h, mes evit peb a vanne dour-mor ha simpit var ho kezec askellec, ha lakit evez rag ann aeret ha muioc'h c'hoas deus Satan hag ar Framassounet he sclissen ; kenavo ha iec'hedou. (An oll : Bevet Ian ! Bevet Boudedeo ! Bevet Lez-Breis ! Bevet an Hermit ! d'an traon an aeret ! d'an traon an aerouant ! d'an traon ar Framassouniach! Bevet ar Relijion catholic ! Bevet Herri V. — Ian hag he dri akolist a ra eur salud doun d'ann assamble ; houman a zalud d'he zro, hag an oll a ziffoup o crial : Uatie ! uatie ! J. M. C.

Ar Vistri-Scol.

Kement a so bet meulet ar vistri-scol, kement a so bet lavaret dezho e oa int ar veleien d'eus ann dud a so breman beleien ar Relijion nevez, emer deut a benn da lacaat lod eus ann dud d'her c'hredi, egis ma so bet c'hoarvezet en devechou-ma gant unan d'eus mistri-scol a so o chomm tro-var-dro d'ar gear a *Dours*.

Eur c'hrouadur a oa nevez ganet. He zougen a rejeur ragtal d'ann Ti-kear gant ar mestr-scol oc'h he heul. Ar Mear, gant ar senclen tri-liou endro d'he zargis a oa ous ho gortos, hag a zigemeras he unan ar c'hrouadur kinniget dezhan gant he baron (ar mestr-scol), he dad hag eun neubeut lamponet all, ar c'hrouadur so bet badezet gant gunguen en eur ober goap d'eus lidou ar Relijion. Egis a hellit cridi, ann oll a evas da iec'het ann nevez badezet, epad ma oa re all o c'hoari musik hag o cana, na petra 'ta, ar *Marseillaise*. eleac'h lavaret pedennou, ha kement-se dirag bugale ar scol diredet di gant ar c'hoant paca draje. Pebez scuer vad evitho ! ho deski d'ober goap ous ann traou respetapla ha d'ho disprijout. Abars pell, ec'h hellit sonjal ne vezo ket guelloc'h ar scolerien eget ho mestr-scol.

A.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha Kemennadureziou ann 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

Tostaat a rea ar mare e pehini mignonet ar Relijiuset ho dije renket gouzanvi goassa dismegans a hell coueza var eun den honest, beza paket gant ar polis ha furchet ho chacotou heb beza graet droug ebet. Arabad eo en em drompla, ma ne c'hoarvezas ket goassoc'h droug gant ar re en em gave eno, ne oe nemet abalamour ne felle ket d'ar Gabusinet ho dije ar re oa eno, en em zervichet eus ho armou. Anes ne voar den petra vije bet c'hoarvezet. Ma felle d'ann Tadou miret e kemen ha m'ho dije allet ous ho enebourien da antreal en ho'zi, ne felle ket dezho ober ann disterra tra a enep al lezen.

Pedir heur. — Distanket ar prenestr vihan, e teu eur serjant polis er c'hlaustr dre ann hent-ze heb ma teufe den da sessaat miret outhan. Var he lerc'h e teu eun neubeut re all, hag ho niver o creski atau, ec'h en em lakeont da ziahubi ar plas. Kement a val a so gantho d'hon lacaat er meaz, ne fell ket dezho gortos ann torrerien all. O loskel beb seurt blasfemou heuzus, ec'h en em daulont var gement a so bet dastumet eno evid ho stlapa cuit pell ac'hano. Unan eus ar serjantet polis a so kement a zroug ennhan, ma ia beteg discuez he zorn sarret ous ar re a so bodet er pors. Goudeze e teu ar gilvizien da zispenn dre ann diabars, ha bardel n'ho deus ket allet discar dre ann diaveaz, ha pa so bet graet hent ledan avoalc'h evid tremen e veler o tont daou gommisser polis gant ann archerien. Oc'h ho guelet o tont, ann oll a chouc bouez penn : Beva ann archerien ! Beva breudeur ar re so bet lazet e ru Haxo !

Aman e sav eun tamic dispac'h abalamour da u

eus ar gommisseret. Henes, eur guir aneval, eg e canen ann autrou Guillard iaouanc, hag a dezhan he zenna diganthan en despet dezhan. ec'h serjant en em daul var ann den iaouanc unan anezho a beg ennhan dre he c'houg. Ann iaouanc-ze n'en devoa gouscoude lavaret ger t. He vignonet a deu a benn d'he denna d'eus daouarn ar serjantet, hag a lavar dezho dioual d'ober eur c'hement all da zen all ebet panee savje marteze etrezho, hag eur re benag a cahout droug.

Setu Vallée marc'hec Sant Gregor ar Bras o tont en he gichen unan d'eus scrivagnourien ar *are de la Loire*, a gendalc'h atau o chomm heb e ti ann Tadou Cabusinet en despet da glemou ann Tad gardian. O prezec e hano hiniennou hor mignonet, ann autrou Pothier a ia da gaout ar c'hommisser Moté.

— Autrou, emezhan, ne fell ket deomp e nep son e teufe eur re benag aman d'eus pers ar *are de la Loire*. Lavarit eta d'ann autrou Grader en em denna pe autramant ni a gendalc'ho h en em glemm ann huella ma hellimp.

— Ho coulenn na sell ket ouzin, a respount mmisser ann eil canton, it da gavout ar c'hommisser kenta.

Ann autrou Pothier a fell dezhan mond da gaout ar Prefet he unan, mæs ann archerien a stanc hent dezhan hag e renc distrei er pors.

Neuze e sav eun dispac'h spontus, hon oll mignonet a c'houlen e ve chasseet ragtal ann autrou anier, hag a lavar ne ket possubl gouzanv hirc'h e chomfe eno. Ar polis a zisnac'h rei ho goun dezho, mæs ann archerien a ra dezhan mont l. Kerkent ar bobl dre ho meulgudiou hag ho huhadennou : Beva ann archerien ! Bevet breudeur ar re so bet lazet e ru Haxo ! a drugareca en mod ann archerien da veza roet d'ar re all eur kentel.

ar *Phare de la Loire* d'eus ar Iaou 4 a viz Du, avar penaus he scrivanier en deus bet aoun evid vuhez. Den ebet ne oa e sonj laza ann autrou nier, mæs egis ne hellemp ket credi e vije deut d'netra all en hon ti-ni nemet o sonj ober goab hanomp, ne felle ket deomp he c'houzanv eno. e ouzomp ket ha meulet pe damallet e oe ann herien evid ann dra leal ho devoa graet en hor enver, mæs ar pez a so serten, eo en em gave oas er jardin vras scrivagnourien ar *Phare de Loire* da bemp heur hanter.

Hor mignonet a so bodet e pors ann diabars. n eus ar gommisseret a c'hourc'hemenn ous archerien ho chasseal ac'hano. Eun offiser a pont ne ket bet roet ann urs-ze d'ann archerien. ize ar c'hommisser kenta a lavar d'ar soudardet t araug, hag eur gompagnunez soudardet var oat a antren er pors.

Etretant, e lavarer gervel diou gompagnunez all da antreal e pors ann diaveaz. Ar Prefet a ia da sellet outho epad eun neubeut amzer evid cahout muioc'h calon evid kenderc'hel pa vezo sur ez eus tud avoalc'h d'he zifenn, hag e tistro er gouent gant eun daou ugent serjant polis benag.

Digass a rer ive eun daul.

Var ann daul-ze so e vezo scrivet hanoiou oll difennourien ann Tadou.

E pors ann diabars, ar gommisseret a c'hourc'hemen adarre chasseal hor mignonet. Hogen, setu int oc'h en em voda tostoc'h c'hoas a beg ann eil e breac'h egile, ha scoulmet etrezho, e tisclærient a vouez huel ne vezo ket graet dezho sortial a volontez vad. Ar serjantet a renc ho dispartia evid ho c'hass cuit. Pevar ha pevar e rencont sortial eus ar gouent en deus guelet ho c'halon hag ho feiz o veva d'ar Relijion, d'ar Gabusinet, d'ar Frans ha d'al liberte.

(Eur pennad all eur veich all.) A.

Madou ann douar.

Neus fors pegement ho deus poaniet ha c'huezet al labourerien douar en amzeriou diveza-man, ne ket c'hoas achu ann eost, hag en hor c'hostez-ni ez eus c'hoas cals d'ober. Evelken ne ket bet ker bras evel ma sonj eur gals a dud, ar gwin graet gant ar glaou ous madou ann douar. Breman, eo dastumet ha lakeat er goudour ar pez brassa eus ann eost ma ne ket c'hoas dastumet oll.

Clasket so bet guelet da bed sac'hat pe vardro ec'h alfe sevel ar greun pa vije bet dastumet, hag a so bet cavet ec'h alfe sevel da 110 pe 130 million sac'hadou, var bere ec'h heller credi e vo collet eun dec benag dre gant, 10 0/0 araug ma vezo mad ann ed da gass d'ar veil, hag eur c'hement all marteze, rag na vezo ket goall vad ann danvez.

Ma ve dastumet eta eur c'huec'h ugent million benag a sac'hadou e ve guir lavaret e talvesfe ann eost er bloas-man 100 pe 105 million sac'hadou benag greun peus-vad. Ne heller ket credi eta e ve eur c'hemm bras etre priziou varlene ha re ar bloas-man. Setu penaus ez eont breman Guinis, 27 pe 28 lur ar sac'hat 200 lur. Segal, distaul 5 guennec, 17 lur 10 g. ha 17 lur 5 g. Hey nevez, neubeut marc'hadourez, 19 hag 20 lur. Kerc'h, 19 lur 5 g. hag 20 lur 10 g. Ed-du, 16 lur ha 16 lur 5 g. Mæs ma ne teu ket ann amzer seac'h, ne vezo ket cals eus henez er bloas a ze, rag ne havo ket, rag-se, bezit atau var evez abars guerza, gant aoun n'ho peffe ket travoalc'h hoc'h unan evid usaich ann ti, ha ne renkefec'h paëa re ger ma ve red deoc'h mond da brena, rag me gred ann ed-du ne ket var neubeutaat e ialo he bris, mæs var geraat.

KEMPER. — *Dissadorn 26 a viz Eost 1882,* (dre ann 200 lur.)

Guinis 27 l. »» g. — Segal 16 l. »» g. — Hey 16 l. 10 g.— Kerc'h 16 l. 10 g.— Ed-du 16 l. 10 g. — Avalou-douar 10 l. »» g. A.

Bulletin
de l'Association financière de France
SOCIÉTÉ ANONYME
au Capital de **1,200,000** francs
1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Toutes nos appréciations antérieures sur la cote se confirment. Il y a d'énormes disponibilités de capitaux restés longtemps inactifs ; la campagne d'Octobre sera certainement brillante.

Les valeurs que nous avons spécialement recommandées ont une excellente tenue. Comme nous ne faisons pas la moindre recommandation dans notre courrier, sans l'avoir soigneusement calculée, nous sommes sûrs que nos lecteurs deviennent tous des clients, dès qu'ils ont pu apprécier l'impartialité de nos renseignements. Ils n'ont donc qu'à nous écrire pour avoir de nous les renseignements que le cadre de ce bulletin ne nous permet pas de leur donner.

La mauvaise tenue du *Crédit de France* donne trop raison à nos avertissements. Nous voudrions de tout cœur avoir eu tort dans nos appréciations. Au moins avons-nous épargné à beaucoup de nos lecteurs des pertes plus cruelles.

Il résulte d'une communication officielle du syndic de l'*Union générale* : 1° Que le syndic a le droit d'appeler les 250 francs restants même sur les actions nouvelles ; 2° Que les opérations d'achat et de vente faites sur ces actions sont radicalement nulles ; 3° Que la faillite donnera 50 0/0 aux déposants et autres créanciers ordinaires.

Les recettes de l'*Ouest-Algérien* dépassent de 20 0/0 celles de l'année dernière. Cela confirme nos appréciations antérieures : à savoir que l'Etat n'aura même pas besoin de faire fonctionner sa garantie. Placement hors ligne.

Les *Parts de fondateurs de l'Association financière de France* sont à 100 francs. Il ne nous sied pas de parler de notre propre maison ; mais nous manquerions à nos lecteurs si nous ne leur signalions pas ce prix évidemment trop bas. (Titres au porteur entièrement libérés.)

Toute la presse rend hommage à l'admirable exécution du *Panorama de N.-D. de Lourdes*. On estime que les Parts monteront encore beaucoup (on les fait entre 55 et 60 francs). Quant aux actions plusieurs journaux prédisent le cours de 350 francs (actions de 100 francs). Que nos lecteurs prennent les devants !

L'action d'*Orléans* reste sans mouvement. Il faut rester acheteur : hausse importante et certaine.

L'obligation foncière 4 0/0 est remboursable à 400 fr. Elle produit un intérêt annuel de 20 francs, et le Crédit foncier la délivre à 480 fr. Au point de vue de la solidité elle rivalise avec la rente et les obligations de Chemins de fer garanties par l'Etat, mais elle conserve sur ces valeurs l'avantage de produire 1/2 0/0 de plus.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

SOCIÉTÉS EN FAILLITE OU EN DÉCONFITURE. — Les *titres dépréciés* offrent parfois d'excellentes occasions de gains avec de très-petites mises de fonds. L'*Association financière de France* donne tous les renseignements sur tous les titres de cette catégorie. Elle signale ceux qu'on peut acheter.

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc en timbres-poste, tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les capitalistes. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

EAU DES SIRÈNES
La **seule eau inoffensive**, rendant aux cheveux et à la barbe leur couleur naturelle, *sans tacher la peau ni le linge*. E. GUERSQUIN, pharm.-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, Paris; chez les princip. Pharmacns Parfum.-Coiff. Flacon **10** fr. et **6** fr.
On expédie contre mandat-poste.

DÉPILATOIRE
Pour détruire les **Poils, Duvets** du visage, etc. *Le seul qui soit inoffensif*. Sécurité absolue et d'un emploi facile. Flacon **12** francs et **6** francs. E. GUERSQUIN, pharmacien-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, à Paris.
On expédie franco contre mandat-poste.

UNION INTERNATIONALE ARTISTIQUE
58, rue Bonaparte, Paris
STATUES RELIGIEUSES de toutes dimensions ; modèles nouveaux, d'un sentiment très-religieux et très-artistique.
Très-beaux **CHEMINS DE CROIX ;** nombreux personnages en relief.
Envoi de photographies. — Prix modérés.
A. PARENTY, *Directeur*.

ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE
SOCIÉTÉ ANONYME
Au Capital de : 1,200,000 francs
PARIS, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, 1.
Achat et vente de Titres cotés et non cotés sans aucune Commission. — Courtage officiel des Agents de Change. — Paiement de Coupons. — Commission : 10 cent. par 100 francs. — Versements, Echange de titres, Transferts, Conversion, Libérations de Titres. — Souscription aux Emissions sans aucune Commission. — Avances sur titres.
Renseignements gratuits sur toutes les valeurs. (Joindre un timbre pour la réponse).

IMPORTATION ANGLAISE D'ENGRAIS CHIMIQUES Fondée en 1840
PHOSPHO-GUANO ANGLAIS
ENGRAIS AZOTÉ
de **"THE LONDON MANURE COMPANY"** de Londres
La plus riche en Acide phosphorique rendu immédiatement soluble, contenant 5 à 10 pour 100 de Phosphate dont 2/3 pour 100 solubles dans l'eau, 6 à 7 pour 100 solubles dans le citrate d'ammoniaque et environ 6 pour 100 insolubles. Analyse 2 1/2 à 3 pour 100.
100 solubles dans le citrate d'ammoniaque et environ 6 pour 100 insolubles. Analyse 2 1/2 à 3 pour 100.
GUANO DU PÉROU DISSOUS ET SUPERPHOSPHATES de toute RICHESSE.
N. B.—Tous nos superphosphates sont vendus au degré d'Acide phosphorique solubles dans l'eau.
MARCHISIO & GALLOT, 26, rue Cadet, PARIS
CONSIGNATAIRES POUR LA FRANCE
Vente sur garantie d'analyse des stations agronomiques.

LA DÉPÊCHE FINANCIÈRE
Avec une prime gratuite, TROIS MOIS
Envoi spécimen contre 50 centimes en timbres-poste
MOYEN DE GAGNER BEAUCOUP D'ARGENT
Société Anonyme, Capital 2 Millions. — BUREAUX NATIONAUX CAISSE
RENTES NATIONALES
PARIS, RUE RICHELIEU, 84

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.
Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest euz ar Franz : 3 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a, dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.
Dezhan ivez e dle beza casset bivizliken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 9 a viz Guengolo 1882.

Ar Monarchie eo ar Gouarnamant a zere ous ar r boblou bras, hag ann dud a so douget dre ho ræson ho unan da glasc henes dreist ar re all.

Gouarnamant unan hebken, kenvrois, a seblant d'ann dud beza ar guella, hag e velomp penaus en oll broiou bras, ar bobl gant he ræson he unan en deus he choaset evel ann talvoudussa evithan.

En amzeriou kenta eo bet atau c'hoarvezet, penaus ar c'haloneca, ar gouizieca hag ar muia goèst da zifenn ar re all ha da bourvei d'ho oll ezomou a so bet savet dreist ar re all, hag eo deut da veza roner ar vro, ne ket dre m'ho deus he choaset, mæs dre m'ho deus guelet ne oa netra talvoudus-oc'h evitho eget suja dezhan.

Hogen, sclær eo, penaus ar memes ræson evid miret oc'h ann disurj d'ober gaou d'ar vro a alio ar sujidi da genderc'hel d'ar mab ar galloud var ar vro ho devoa fiziet d'ann tad, ha kense ar mab a suscito d'he dad en he c'halloud evel ma suscito dezhan er madou a chomo var he lerc'h hag a vo deut dezhan d'eus he bers he unan, hag a so bet c'hoarvezet en daill-ze epad pell amzer, evelse eo e c'hoarvezas evel evid ar Gouarnamant, ar pez a c'hoarvez gant madou ann tiegez int deut eus ann tad d'ar mab, rag ma vele ann oll dud fur e kement-se, ann assurentes e padefe ar vro da viscoas evel pobl.

Evelse eo e c'hoarvezas epad hir amzer, heb lezen all ebet nemet ma vele ann dud e oa ar stadze ar guella, e cave d'ann oll ne oa netra dereatoc'h eget guelet ar mab kemer plass he dad. Hogen, eun deves e tigouezas gant ar vro eun henvep tra, ma oe guelet ar re genta eus ar bobl dastumet etrezho en eun assamble, a oe roet dezhi eun hano benag evel *Assemble nationale*, pe eun benag all, hag int oc'h evessaat etrezho ous ar peza c'horveze adalec cals bloaveziou hag a oa evid brasa profit ann oll, a anavezas ne oa netra guelloc'h hag en eur scriva ar pez oa bet cavet mad gant ho zud d'hen ober, a anavezas e oa e guirionez kement-se eun dra talvoudus evid ar vro, hag *heb ober eul lezen nevez*, a vercas en ho scridou ar pez a oa bet græt beteg hen, en dije peb mab hena d'ar Roue kemeret plass he dad, ha kense e oe merket ar pez a oa bet græt a viscoas, ha miret evel lezen ar vro heb ober eul lezen nevez. Ar guir-ze en deus ar mab da gahout plass he dad, na hell ket beza roet da zen ebet gant ann dud, rag ma ve possubl he rei, e ve possubl ive d'he lemmer, eleac'h ar c'hontrol, ma claskefe eur re benag tenna ar guir-ze d'ar re ho deus anezhan, rag ma eo dezho, e ve laheat ar vro en danjer da vont da goll, ha ma anavezer anezhan, eun dra deus pers ann autrou Doue, egis ma eo e guirionez, eo red derc'hel d'al lezen-ze ha suja dezhi.

En oll broiou ec'h hellit va c'hredi pariet, eti-gouezas, a gredan, ann traou en daill-ze. E Frans da vihana, d'oc'h ar pez a velomp eo ar pez a c'hoarvezas. Abars pignat var ann tron e 987, ne vo ket pell e vezo 900 bloas abaoue, evel ann hini a oa dezhan ar plass kenta eus ar vro, gouenn hor Rouane a oa neuze Hugues-Capet, ann hini a oa var ann tron, hag a ziskenne d'eus Robert-Le-Fort he devoa rentet servichou bras d'ar vro a enep an Normantet, a oa deut da glasc kemer ar Frans evitho, hag he devoa hon difennet dious ar Jermanet pe Alemanet, a oa eus a neuze hor goassa enebourien. Adalec Hugues-Capet heb ma vije bet græt lezen nevez ebet evid-se, e velomp atau ar mab o kemer plass ann tad hag e velomp kement-se o creski cals ar Frans e tud hag e douarou, hag o rei cals gloar dezhi.

Nemet e 1328 pa oa oc'h achui kenta rummad ar Gapetianet, evid miret ne iafe ar vro da goll en eur lavaret ne vije bet biken ar merc'het var dron ar Frans hag evid chasseal assambles gantho, Edouard III, Roue Bro-Saoz, ar c'henta da sevel var ann tron d'eus tu ar merc'hed, neuze hebken e oe lavaret, penaus ar *Stadou-Jeneralet* dastumet evid reizad a nevez al lezen goz hanvet *lezen salique*, evid digass da sonj d'eus ar pez a vije græt c'hoas etoues hon tud coz pa oant deut da genta da chomm e Frans, ne vije roet loden ebet eus an douarou d'ar merc'het. Neuze eo ec'h anavezas hag e vercas Stadou-Jeneralet ar vro, penaus e oa diasezet ar Rouanteles e Frans, var al lezen all a oa heuliet abaoue 300 bloas, hag hi a lavare e tlie ar

mab suscita d'he dad.

Setu eno, mignonet, ha ne ket fall her anavesfec'h en amzeriou a c'hevier-man, setu eno penaus eo bet c'hoarvezet ann traou e Frans.

Lavaret e vezo deoc'h, penaus araug ar rummad tud-ze he d'eus bet evid tad Hugues-Capet, kenta Roue eus ann tu-ze, ha bete Robert-Le-Fort dre Hugues-Le-Grand hag Eudes. ne oant nemet Duket a Frans, e oa bet daou rummad Rouanez all, hini Clovis pe Merovée hag hini Pepin-ar-Berre (Pepin-Le-Bref), Charles-ar-Morzol pe Charlemagne, hag e vezo lavaret deoc'h, penaus pa eo bet disprijet evelse diou veich guiriou ar mab, ec'h hellont beza disprijet c'hoas eun drede gueich. E mare ann daou rummad Rouane kenta, ann traou na hellen ket dondt eus ann tad d'ar mab, ar Roue a oa, hag a renke beza choaset beveich, rag ar vro a so hirio ar Frans, ne oa ket c'hoas dastumet en unan, ha galloud hon tadou a ie cals pelloc'h eget ne ia breman, hag a hent all ho devoa d'en em zifenn rag cals enebourien, a glaske dalc'h-mad ho chasseal. Gouscoude, peurvuia e vije choaset ar mab da zerc'hel plass he dad kentoc'h eget den all ebet, ken dereat eo all lezen-ze, ma teuer d'he miret araug memes ma oa deut da veza lezen ar vro. Nemet pa kinnige eun danjer bras da goueza var ar bobl pe pa vije guelet ann enebourien o clasc distruja ar vro, evel ar Sarrasinet, ann Normanet hag ann Alemanet, neuze e vije kemeret ar re gapapla, ar re c'halloudussa evel da Charles-ar-Morzol, da Bepin ar Berre, da Hugues ar Bras evel da Hugues Capet. Hogen, goude 987, ar Fransizien en em gavas ker parfet var ar vro ho deus breman, ma oe cavet mad evid ho renta parfetoc'h c'hoas dougen al lezen a lavare e vije tremenet ann tron eus ann tad d'ar mab, hag e oe e guirionez douget al lezen ze e 1328.

Hag e velomp penaus al lezen talvoudus-ze he deus sicouret hor bro d'en em zifenn a enep enebourien ann diaveaz, evel m'he deus græt deomp trec'hi ar brezel græt deomp e diabars ar vro d'eus pers ann dud fall.

Heb al lezen-ze, petra vije deut ar Frans da veza epad ar mare a iea d'eus Charles VI, Philipp de Valois, bete Charles VII, pa oa Bro-Saoz o clasc lacaat renta d'he Rouane ar guir a sonje dezho cahout var ar Frans, ha pa glaske laëres hor bro evithi, epad ma oa tud fallacr er vro oc'h he sicour o clasc dispenn ar vro etrezho.

Clevet hoc'h eus m'ervad, mignonet, hano eus Jeanne d'Arc, ar verc'h-ze savet d'eus etoues ar bobl, ha deut da veza ker meulet evid he c'halon dreist ; ac'han 'ta ! Petra vije deut hounez a benn d'ober, ma n'he dije ket allet discuez er prins Charles, mab Philippe-Auguste ha sant Lois, ar Roue guirion, ha mab d'hor Rouane coz ? Petra vije deut hi ive da veza, ar Frans, gant ar Brotestantet eus eun tu hag ar Spagnolet eus eun tu all, panefe ma oa a du gant Herri IV, etro ann hanter eus ar 16et cantvet, al lezen talvoudus-ze he deus hor sicouret a viscoas da viret hor bro, hor galloud hag hor Rouane ho unan ? Heb al lezen-ze, nag Herri IV gant he oll skiant, na Jeanne d'Arc gant he feis hag he c'halon burzudus, n'ho dije allet dioual hor bro da veza d'ar mareou-ze, dismantret ha dispennet. Petra mignonet a zeuomp-ni da veza na pegen izel omp-ni couezet hirio ann deiz er bro Frans-man, savet ken huel gant hor Rouane, abaoue m'hon deus collet gant al lezen-ze, al lastr a vire ous lestr hor bro da drei var he c'hinou, hag a daul hag a zistaul ac'hanomp d'eus ann eil Revolution d'heben, d'eus ann eil brezel d'egile, couls en diaveaz evel en diabars. Pegen izel omp-ni couezet ? ne ket diæs her guelet, ouspen ar pez hon deus collet en diabars dre ar brezel etre tud eus ar memes bro, ar vuntrerez hag ann tân-goal ho deus kement noazet deomp, omp bet c'hoas trec'het gant enebourien ann diaveaz, ha 5 milliard var'n ugent collet evid netra, diou loden eus ar vro collet, ar goad o rullia dre ar ruiou, ann tan o tistruja hor palæsiou, ann oll voaperez a ra hirio ac'hanomp oll Rouanteleziou all ann Europ, setu aze petra a ziscuez pegen izel omp couezet, ha pegement a ra hor Rouane defot deomp.

Meur a draou all a so c'hoas da lavaret deoc'h, mignonet, evid discuez pegement a ezomm hon deffe-ni eus ar Roue evid lacaat ann oll da velet pegement a ve talvoudus d'ar Frans cavout unan, couls en diaveaz evel en diabars. Gant ann amzer hel livirin deoc'h.

A.

Ann dispac'hadec e Montceau-les-Mines ha dorn ar Franmassonet.

Abaoue, ne vezo ket pell e vezo daou vloas, pe kentoc'h abaoue emaomp o tostaat ous ar Republic *guirion*, cals laeronsiou, crimou ha fallagrieziou a chome atau heb beza punisset, ho devoa discuezet e oa er Montceau hag el leac'hiou tro-var-dro eun neubeut lamponet a oa hanvet gant ar bobl *ar vanden zu*.

Er goanv diveza ho devoa discuezet ho fallon er *Bois-du-Verne* hag e platsou all dre beb seurt disurj. Ar re a gav dezho e ia breman ann traou evid ar guella, hag ar re ne fell ket dezho e vo taulet tam dismegans var Gouarnamant ar Republic, a glemme e vije lavaret cals muioc'h eget ne c'hoarveze, ha kentoc'h eget samma ar Republic, ne vije comset e nep fæson eus ann oll traou-ze. E kement-se, evid miret ne vije bet tamallet ann oll dismegans-ze d'ar Republic, eur re benag eus al lamponet-ze a oa bet prisoniet, mæs ne oant ket bet dalc'het pell er prisoniou, hag e rentjeur ho liberte dezho goude beza goulennet escus digantho kentoc'h eget goude beza ho gourdrouzet.

Hogen, setu ma eo en em ziscuezet adarre ar vanden-zu dre grimou terruploc'h c'hoas. Ar veich man ar Radicalet n'hellint ket tamall deomp lavaret re, rag al lamponet a vez anavezet dre ho oberou. Petra eo eta banden du ar *Montceau*, a goms ann oll anezhi ? Netra ken, mignonet, nemet eur scourren d'eus ar vreuriez cuz a so hirio ann deis o clasc paca a beb tu ar Frans etre he divreac'h evid he mouga, ma ne teu ket ann autrou Doue d'hor sicour.

A dra sur, ar *vanden-zu* a so eun neubeut Franmasonet so bet gourc'hemennet outho guelet penaus e vezo possubl miret ar pez so bet lavaret pell so ober e assambleou ar Franmassonet a enep ar Relijion, ar varnerien, ann arme, ann tiegeziou en eur ger a enep ann oll tud ar vro hag ann oll urs vad.

Evid guir, ar *vanden-zu* n'he dije ket credet mont var araug, ma ne vije ket bet gourc'hemennet outhi ha ma n'he dije ket santet dorn ar Franmassonet dious ho herpel. Marteze ho deus treuzet al linen oa bet merket dezho, pe autramant ar goassa tort ho deus bet, eo rag n'e ket bet atau ann treac'h gantho, ha setu perag e tianavezer anezho hirio. Hogen, bezit dinerc'h, ho c'hondaoni ne rer ket, hag e vezo cavet ann tu da ziboania ar re so bet dikiant avoalc'h evid beza paket.

Me am eus dija torret va chadennou, a lavare unan d'eus renerien ar vanden-ze nevez paket er *Montceau*, hag ho zorri a hellin c'hoas. Guelloc'h en dije lavaret ar virionez m'en dije laret : Ar re all a hello c'hoas ho zorri evidoun, hag e kendalc'he : Evidoc'h-hu e cousto ker deoc'h ar pez a rit hirio.

En devejou kenta ne oa ket cals a dud er *vanden-zu* ze, mæs egis ne eneber ket outho, e teuas ho niver da greski buhan, rag ma oant ouspen sicouret digant ar re a dlefe beza enebet outho, (dreist oll ann hini oa neuze Prefet e Saône-et-Loire, ar sitoian Hendlé. Dond a rea dezho tud a beb tu, tud heb lojeis, micherourien heb labour, (rag ne felle ket dezho ober pa vije kinniget dezho). a gaver stanc er *Bourgogne* eur frappadic so. Dre ma greske ho niver e creske ive ho fallagriez.

Ar c'henta tra a rejont goude beza en em zastumet en eur vanden, a oe discarr 15 devez a so, croas mission *Bois du Verne*. Da genta e sonje d'ann oll e oa c'hoarvezet egis varlene, e oa bet eur re benag oc'h ober ann droug-ze heb beza en em glevet araug, mæs a veac'h ma oe savet ar groas en he za adarre, ma oe adarre ragtal discaret. Dindan neubeut devechou e oe taulet d'ann douar eun neubeut croaziou all e *Bois-Roulet*, e *Sant-Vallier*, e *Blanzy*, e *Sant-Berain-sous-Savignes* hag erfin evid achui, d'ann noz eus gouel Intron Varia-Hanter-Eost, ar vanden a glascas, gant sicour ann dynamite, lacaat da lemer imach Intron-Varia ar-C'haoiou. Nenze ar Socialistet o velet ho devoa ann oll aoun arauzho, a teuas da hardissaat, hag ec'h antreent en ties gant armou, o c'houlenn ar-

c'hant digant ann oll, pe autramant ho dije ho lazet a dauliou *revolvers*, pe devet ho zraou. Mear ar Montceau soken, petra benag ma oa anavezet evid eur Republican a zoare, e oe græt dezhan eur c'hement all evel d'ann autrou Chagot, rener al labourou, Mathey ha Villars. Scrivet e oe ive adar memes mare liziri heb hano evid lavaret e vije græt lemer da di ar barner a beoc'h, ann Ti-kear hag ann Ilis. Neuze eo e cassas ar Mear kelou d'ar Prefet ha d'ann tribunal, da c'houlenn ragtal eun neubeut soudardet.

Ne oa ket re abred, rag en noz, etre ar 15 hag ar 16, etro 10 heur hanter eus ann noz, ann oll vanden, couls lavaret, en em daulas var Ilis *Bois-du-Verne*, hag e torras ann doriou, ar c'hadoriou, a laeras ar veisseliou sacr, hag evid achui, e lacaas ann tân en Ilis gant sicour ann dynamite. Neuze mui en ho za nemet mogeriou dismantret, ann Ilis gaër-ze nevez savet. Ac'hano, al lamponet a reas ho hent varzu ti ar Seurezet, mæs ne antrejont ket ennhan, ne rejont nemet drailla oll gner ar prenescher ha gourdrous ar maro d'ar Seurezet baour. Na espernjont egis a hellit credi, na ti ar Freret, na presbitaliou kear. Hini *Bois-du-Verne* a oe laëret ha draillet peb tra ennhan. Daou Frer eus ar scoliou cristen a oe prisoniet gantho evid venji varnezho, ma vije bet clasket affer outho, mæs ho liberte a oe rentet dezho, couls lavaret ragtal Neuze ar vanden a felle dezho mond da Vlanzy da lacaat ann Ilis da lemer, mæs egis ne oa ket ar pennou kenta gantho, e leverjont ho dije gortoset c'hoas abars hen ober, hag araug en em denna peb hini d'he di, e leverjont e vijent æt di d'ann nosvez varlerc'h. Casset e oe neuze kelou d'ann archerien ha da voardou al labourou, e oar o vont da æssaat discarr croas *Magny*, e guirionez ar Socialistet a oa deut beteg ennhi evid he discarr, mæs o velet ann archerien hag ar goardou prest da enebi outho, ne gredjont ket clasc ober ho c'heant, hag oc'h en em denna cuit e leverent : *Beva an Revolution sociale ! Beva Republic 1793 ! Hini 1882 a vezo cals terruploc'h.*

Neuze e oe guelet o tont ann eil goude egile ar Prefet, commandant ann archerien gant 15 brigaden, hag eur bataillon d'eus ar 134et a linen. Neuze ec'h ehanas ann dispac'hadec er ru, na ne oe græt netra a enep den, hag abaoue so peoc'h. Gouscoude ann oll a gred e savo trous adarre kerkent ha ma vezo æt cuit ar soudardet. Eun neubeut eus ann dispac'herien a so bet prisoniet, 25 benag a leverer. Mœs ar re-ze ne oant nemet tud dister, ar cheffou guirion a so tec'het pell ac'hano pe autramant mar dint chomet eno a so breman cuzet. Ar re prisoniet ne leveront ger, ha caer e vezo goulenn digantho ne vo gouezet netra, rag lavaret so bet etrezho e vije bet lazet ar re ho deffe disclæriet eun dra benag d'ar justis. Dumay, bet Mear er *C'hreuzot* epad ar Gommun, hag a oa a-

navezet mad gant ann oll evid beza a hano da vihana, rener ar *vanden-zu*, a so tec'het e Suisse.

A hent all, piou a gredfe ec'h alfe ar justis clasc re biz ar virionez ? Den ebet, m'ervad. Ar re ho deus græt ann oll droug a so e Paris e penn ar Gouarnamant. Penaus lacaat ann dorn varnezho ? Ouspen, ar Justis a renc beza atau henvel evid ann oll ; hogen, piou a alfe cahout cals kemm etre eur vanden lamponet o tevi eun ilis, o laëres eur presbital hag eur scol renet gant Seurezet, ha Prefedet ar Republic o tibotailla doriou ar Relijiuset, hag oc'h ho lacaat er meaz eus ho zi, petra benag n'ho devoa græt na ne reont netra a enep ann urs vad. Ar pez so bet græt gant ar Gouarnamant he unan, ar falla lamponet a hell ive credi ho deus ar guir d'hen ober. Arabad eo guelet e Montceau-les-Mines eun neubeut micherourien droug contant eus ho fœamant. hag a sav dispac'h o clasc dont a benn da gahout ho c'hoant. Nan ! nan ! ar re-ze a so tud a fell dezho cass ar Republic da vir. Hadet peus avel. netra souezus ma ne gavit nemet tourmant da eosti, hag eleac'h tamall deomp catoliket beza paet al lamponet-ze d'ober trous ar pez na hell netra beza diskiantoc'h, e ve guelloc'h deoc'h anzavout ne deo c'hoarvezet nemet dre ho faut hoc'h unan. *Crimou Montceau* ne dint nemet ar penn kenta hag ann essa eus ar pez a ali ho cazetennou dalc'h-mad ar bobl d'hen ober. Ar frouez int eus ar brezel bemdeziec græt d'ar Relijion gatolic gant ar Ferry, ar Gambetta hag ar Paul Bert, ha ma glaskefer disc'hrizienna ann droug, eo ous ar re-ze e ve red enebi, hag evid lavaret ar virionez penn-da-benn, e sonj deomp e tlefe beza clasket c'hoas huelloc'h, rag neuze e ve guelet ken anat evel ma eo sclær penaus 2 ha 2 a ra 4, penaus ar vanden-zu e Montceau, a so merc'h guirion ar Franmassounet egis am eus hel lavaret er penn kenta eus ar pennad scrid-man. Mæs ar justis a ziouallo mad mond keit-se, rag ne alfe punissa den heb enebi ous ar Republic he unan, na hell chom en he za nemet gant sicour ar Franmasonet. Ar c'henta ma oe clevet e oa savet dispac'hadec e *Montceau*, eur gazeten d'eus Paris, a roas kelou ragtal, e vije moullet heb dale eur gazeten Republican nevez Ann Durkez, *gazeten al labourerien Saône-et-Loire* hag ann assambleou *Revolutionerien eus ar C'hreuzot*, hag ann oll baperiou so bet cavet ha dastumet, a ziscuez avoalc'h eo d'eus tu ar Republicanet e renker ober cun enclasc ma ve c'hoant anaout ar cheffou guirion. Claoustre ne vo ket græt !!! A.

Eun eil Frigolet.

Ne ouzomp ket ha beza ez eo ann autrou Jeneral Billot, duc Frigolet, ha breman Ministr ar Brezel, en deus gourc'hemennet cass soudardet di,hag ho c'hunduet he unan, a bell, pe autramant ha neus bet nemet Ministr diabars ar vro oc'h hen ordren,ar pez so sur eo emomp o paoues guelet eun dra ken talvoudus ha sesi couent ar Bremontreset e Frigolet, hag eun eil d'ann affer-ze a so nevez c'hoarvezet e Pors-Santes-Mari (Lot-et-Garonne), ann affer-man so bet ker disprijabl ha ker mezus hag heben, mæs ne oa ket danjerussoc'h.

Lennit aman petra lavar ar *Journal d'Agen* :

Dilun, epad ann noz, diou vrigaden archerien *Agen* hag eun all d'eus *Aiguillon*, a sortie didrous eus ho c'hasarn evid ober hent varzu Pors-Santes-Mari.

Be ho devoa ar re-ze eun dra talvoudus d'ober, ha ne oa ket possubl gortos pelloc'h abars he achui. Be oa 3 heur hanter dious ar mintin, ha d'eus tu ar Sao-Heaul e oa anat dija eur rijen venn a ziscueze e vije bet tarzet ann deiz nevez heb dale, ha d'eus trous treit ho c'hezec, ec'h anaient beza digouezet var hent meinec Pors-Santes-Mari.

Eun neubeut eus ar re so eno o chomm, dihunet gant trouz ar c'hezec, ho devoa, spontet oll, digorret ho frenescher da sellet petra c'hoarveze.

Ar re ze a hellas clevout neuze mouez ann offiser a oa deut gant ar soudardet gourc'hemenn outho chomm a za *(halte)*. Ragtal e veljont eun den guisket ganthan eur chupen kiz kear (*ar c'hommisser*) o tont da lavaret eur ger d'ann offiser.

Hag ar soudardet pare evid ar brezel en em rencas dirag chapellic vihan ann Temple.

Petra a oa o vont da c'hoarveout ? Setu petra oa re gear, savet ar pez vrassa anezho, o c'houlenn ann eil digant egile.

Ne oa ket pell, ragtal ma achue cloc'h ar chapel son ann *Angelus*, pa zistroas ar c'hommisser, ha ganthan autrou person ar Pors.

Ar c'hommisser ne dremenas ket treuz dor ar chapel. Ann autrou person a ielas beteg ann autel, a zigorras ann tabernacl, a gemeras ar siboar gant ann hostiou sacr, hag eur jendarm a beb tu dezhan, e tistroas d'ar presbital.

Goudeze dirag ar soudardet, ar c'hommisser a alc'huezas doriou ar chapel,á siellas anezho, hag a lavaras : Achu eo, ec'h hellomp mond cuit.

Hag e guirionez, achu a oa.

Kement all a soudardet ne oant bet casset dre greis ann noz nemet evid closa doriou eur chapel.

Na breman mar fell deoc'h goud piou oa e guirionez ha var al leac'h o commandi evel letanant Ministr afferiou diabars ar vro, pe autramant evel letanant Ministr ar brezel, pe marteze en ho hano dezho ho daou d'ober eun dra ken dies ha ken enorabl ? Be oa eno ar Chapron. Ia, ann hini so bet Prefet ar Sarthe, ha dirag piou, Delarade hag eun neubeut lamponet all ho deus græt ken braô laëronsiou a bere e renco respont he unan ar pez ne vir ket a rafe ar peün ha mont d'ar brezel egis a velit evel Prefet al Lot-et-Garonne.

Na perag mar plij ar sesi-ze lakeat en eun taul

ar ar chapelic-ze ? Perag e oa red mond ker buhan da zibotailla chapelic Pors-Santes-Mari, digorret d'ober ennhi lidou ann Ilis abaoue ouspen 50 bloas ? Ne voar den ; tra cuzet ! En daill ma vije homet digor, e oa ar Republic o vont da goll.Red o hen anzavout evelken, goal ziners eo ar Republic ha goal glanv, ma ve lakeat en danjer da vont da goll, rag ma eo digor eur chapelic paour. Ar Fallières, Ministr evid afferiou diabars ar vro a ellie anaout ha guelet ann danjer-ze araug ar re all. Evid beza hen disclæriet, e vezo red rei dezhan eur gurunen a enor heb ancounec'haat rei ve eun all d'ar Chapron.

Ar *Journal d'Agen* a lavar, penaus ar païsantet oa savet abred en deis-ze, o velet d'oc'h sclerijenn ann deis o vont da darza, ann neubeut soudardet-ze o tremen var ann hent, a c'houlenne ann eil digant egile ha ne oant ket o vont varzu *Montceau-les-Mines* evid sicour prisonia ar socialistet a so o tistruja peb tra eno. Hogen, ann dud keaz-ze a fazie ha cals soken, rag Chapron, ar Ministr Fallières, ha Billot,Duc a Frigolet, hag ann oll dibotaillerien so bet, a so hag a vezo, n'int ket boazet da gass nag ann archerien, nag ar soudardet a enep ar Socialistet hag ann dud fall, mæs kentoc'h a du gantho, rag ma so bet savet socialistet ha dud fall e Saône-et-Loire hag e cals leac'hiou all, ar pez en deus græt dezho sevel, eo pa ho deus guelet ober brezel da Frigolet, ha breman ar pez so bet græt e Pors-Santes-Mari, e Solesme hag e cals plassou all, a rai dezho sevel e meur a blass evid lacaat ann disurj e peb leac'h evid senti ous gourc'hemenn ar Franmasonet. A.

Magadurez al Loenet.

Ann talvoudussa tra a heller da ober en eun ti var ar meaz, eo sevel ha maga ar muia loenet a heller, ha kense, e renker beza atau var evez evid bourvei boued avoalc'h dezho, ha dioual na zeufe da vancout ; hogen, siouas ! caer so bet hada travoalc'h pa ve ar mare, ec'h hell c'hoarveout aveichou e teu peb tra da vancout, abalamour d'ann amzer fall, e kement-se, ma n'int bet hadet er mare pe ma sonj deoc'h eo re zivezat evid ho hada, arabad eo fallgaloni, ha meur a dra so c'hoas n'ho deus ket ezomm da chomm pell en douar abars ma helloc'h teuna implij anezho, hag a hell beza talvoudus avoalc'h evid sicour ac'hanoc'h da vaga ho loenet, ma ne dint ket couls hag ann traou all. Me a fell din hirio lavaret deoc'h eur ger benag divarbenn ar re-ze, en eur verca deoc'h pe hano eo ar bouedou-ze ha peur e rencoc'h ho hada.

1° *Ar seo guenn* hanvet c'hoas *louzou ann amann*. Epad miz Eost e hâder anezhi a gostez (20 lur ann devez arat), ma kerit ec'h helloc'h kemesc ganthi eun neubeut hâd colza. Ar seo guenn a gallec so hanvet (moutarde blanche.)

2° Ann *ed-du* (sarrasin), dreist oll ann hini a hanver d'eus Siberie, a ro ar muia magadurez evid al loenet, a hell beza hadet c'hoas e miz Gouere pe er penn kenta a viz Eost. Ma trec'her anezhan pa ve c'hoas en he vleun pe ma eo c'hoas goac'ar greun, eo dispar da greski leaz ar saout.

3° Ar *moka de Hongrie* a so eur ieoten henvel ous ar mel (*millet*) a deu buhan tre. Magadurez mad eston eo evid ar chatal. Ho hâda so red e miziou Gouere hag Eost.

4° Ar *c'holza* hâdet a gostes en he bart ho unan a so ive mad avoalc'h ; he deuler a rer en douar er miziou Gouere hag Eost.

5° Ar c'haul Branker ar *Poitou* a ro ive magadurez dispar ha cals, adalec miz Eost bete miz Ebrel pa eo bet hadet da fin miz Meurs, ha lakeat e plass var dro gouel Iann, ha d'oc'h adalec miz Du, nemet pa ve erc'h var ann douar ha goalaien ann amzer, bete fin miz Maë, pa eo bet hâdet e miz Gouere ha lakeat e plass vardro miz Guengolo. Ho lacaat a heller da rei cals muioc'h boued pa dauler var ar plant caul eur veich pe ziou eur scuilladennic dour teil pe dour haon, pa ho deus ar plant eun troatad huelder, pe pa lakear var ho grouiou eun neubeudic guano, ludu-du, ludu-gris pe teil munudet, rotal dru hag ho douarer neuze.

Ar seo guenn hag ann ed-du a renc beza troc'het de peuret pa vent en ho bleunv evid talvezout d'al loened. Kense, d'oc'h ann niver loenet a so en ti hag ann douar so da hâda, arabad eo hâda tout er memes deves, mæs hâda ar c'hart, ann drederen pe ann hanter hebken beb eis devez.

Pa vez couezet darn eus bleunv ar seo guenn, pe pa ve divleunet oll, da lavaret eo, pa ve furmet ann hâd, ar boued-ze a hell noazout cals d'al loened hag ho lacaat soken da stota goad. A hent all, evel m'hen deus collet ar pez brassa eus ho deliou ha ma eo caledet he drojennou evel keuneut ne de mui magadurez goal vad, hag al loenet na reont nemet he zivega.

Eun dra red eo teilla ar muia ma heller ann douarou e pere ho peffe c'hoant hâda ar seo guenn, ann ed-du, ar moha hag ar c'holza. Evelse eo ma hell labourerien douar eus ar Beljique, tro-var-dro d'ar gear *Gand*, cahout eun eost bras spontus anezho. Troc'het gantho ar guinisou hag ar segalou e aront ho douar trempet mad gant tremp henvel ous ann dour ha tremp druz ha nerzus, ec'h hellont gounis evelse ouspen eun eost peb bloas er memes tam douar. Evel ne chomo ket pell en douar, ann traou-ze gounezet ouspen ann ordinal ne zisasunint ket cals ann douar, hag e chomo var go lerc'h eun tam mad eus ann tremp dreist he devezo talvezet kement dezho, hag ar pez a chomo var ho lerc'h, a vezo evel eur guir rotal (terreau, a servicho ragtal d'ann ed a vezo hâdet en douar-ze pe d'ar plant colza a vezo lakeat eno evid chomm en ho flass. Ouspen, al labour a vezo bet lakeat var ho zro,a nettaio ar plass hag he vlotaio.

Ne ket travoalc'h lacaat ar sort plant-ze, red eo ouspen gounis ar muia ma helloc'h grouiou mad da vaga ar chatal.

Ann irvin da rei dezho a hello beza hâdet ragtal goude ann eost var douarou trempet mad,dreist oll gant trempou a red evel dour teil, coc'h loenet ha coc'h tud, hag ouspen, trempou nevez a so evel ludu, *nitrates de soude, sulfates d'ammoniaque*, guano, goad disec'het, etc., var dilerc'h ann discar amzer ann irvin-ze a hello rei deoc'h 20,000 lur pe 25,000 lur boued loenet eus ar c'henta class, a blij dreist dezho.

E oan o vont da zisonjal lavaret ive deoc'h, penaus eo ive talvoudus bras hâda irvin saout goanv a hed miz Ebrel hag ive beteg ar 15 a viz Guengolo en douarou crenv aret diou pe deir gueich. Hâda a rer d'ar scuill 8 pe 10 litrad had dre zevez arat, hag e c'holoer anezho gant eun taul frouez pe en eur arad a zivar c'horre gant *ann extirpateur* eur penvec talvoudus re zianevezet siouas ! 5 pe 6 centimetr dounder.

Ar *Spergule* a ro cals ive en douarou dous ha leun a sabl, mæs hebken en douarou guen. Ar plant-ze a so unan eus ann dalvoudussa da lacaat varlerc'h ann ed, e miz Eost ec'h hell beza hâdet, ha da benn ma teuio ann discar-amzer a raio eur peuri eus ar re vella d'al loenet corn hag aveichou soken eun eost druz avoalc'h evid beza falc'het.

Goude ann eost ec'h arer eun neubeut a zivar c'horre, pe gant ann alar pe kentoc'h gant ann *extirpateur*, hag e hâder ar *spergule* 12 lur d'ann devez arat ; d'ar saout lez eo e renker he rei, rag rei a ra d'al leaz eur vlaz dreist evel d'ann aman.

Al labourer douar mad ha soursius a renc labourat he zouarou en daill-ze ha clasc gounis ann oll bouedou-ze, ne ket hebken er bloaveziou ma eo rouez ar boed loenet, mæs e tlefe hen ober peurvuia peb bloas ha var ar pep brassa eus he zouarou, ne ket hebken evid rei da zribi d'he loenet, mæs evid arat varnezho d'ho lacaat en douar e glaz, rag goloet evelse, int a ro gant neubeut mizou hanter-tremp dann douar, ar pez so dreist-oll talvoudus bras d'ar parkeier, evid pere e vankefe ann teil, pe e ve re ziæs charrea ann teil dezho. Hogen, n'hellomp ket re hen aslavaret, ha ne ve c'hoant nemet d'ho lacaat evel tremp glaz en douar pa hader anezho, e ve red trempa d'eus ar guella ann douar e pehini ec'h hader anezho, rag ar plant-ze a gresco cals buhanoc'h, hag a drempo seul-velloc'h ar parkeier ma dennint seul-vuioc'h druoni eus ann ear evid hen renta d'ann douar goudeze, pa zeufint da vreigna ennhan.

Ar *spergule* a so ar plant a zere ar muia d'ober ar vicher-ze, hag her gra seul vuioc'h m'en em blij ar guella en douarou guen, en douarou grouanec, rag ma zalc'h ennho ar guella ann dousder. A hent all, evel ma ra buhan he c'hresc, ec'h heler ober al labour-ze bete diou veich er memes bloavez.

Mad eo, mæp ne de ket travoalc'h poania evelse da c'hounis boed loenet avoalc'h da benn ann discar-amzer, mæs red eo c'hoas ouspen d'al labourer poania da gahout boed loenet adarre da benn ann nevez amzer, rag d'ar mare-ze eo dreist-oll e ve goulanteret ar c'hrignoliou.

(*Eur pennad all eur veich all*) A.

KELEIER ANN ESCOFTI.

Ann autrou Le Dilasser, cure e Pleyben, so hanvet person e Sant-Cadou.

Ann autrou Guiffant, cure e Plouvorn, so hanvet person e Motreff.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha Kemennadureziou ann 29 a viz Meurs.

(*Kendalc'h.*)

Hogen, araug sortial eus ar gouent, e rencont rei ho hano, hag e furcher ho chacotou. Tenna a rer digantho beteg ann disterra coutili ne ve ket possubl troc'hi nag eun tam aman gantho, hag unan eus hor mignonet en deus lavaret deomp en devoa collet ive neuze he *borte-monnaie*. Hag eo tud eus ar re respetapla evel ann autrou Lallié, bel Depute, ann autrounez Chauvet, Jules Levesque, Laurent, Chancerelle, Rezé a vez furchet ho chacotou dezho evelse, egis ma vijent bet torfetourien !

Pa furchas eur serjant polis en eur grena chacotou ann autrou Pothier, egis a hellit credi, ne gavas ennho nemet eur breviel, hag ann autrou Pothier a lavaras dezhan, meulet e vije bet Doue ma n'ho pije bet oll nemet armou egis al leor-ze en ho chacotou !

Eun den chentil a oar o vont da furcha he chacotou dezhan a ziscuezas he chapelet : n'am eus ken arm nemet houman ; hag aoun ho peffe arauzhi ?

Neus fors pegen ten e cave hor mignonet kement-se, ne glassjont ket enebi, hag en em dennjont heb lavaret ger. Ar Relijiuset ho devoa goulennet digantho chomm e peoc'h, ha n'ho dije ket caret displijout dezho e neb fæson.

Ne chome ket mui cals a dud ebars er c'hlaustr pa oe clevet unan eus hor mignonet o sevel he vouez hag o lavaret d'ar Prefet gant eur vouez crenv : Autrou Herbette, me eo ann autrou Porquier. Bet oun bet varlene en ho ti, rag ma sonjedin e oac'h eun den a dail ; mæs ma renkefen mont mui, var a gredan, em beffe re a zonjer. Ar c'homsou-ze lavaret heb coler a reas mez d'ar Prefet, hag hon oll mignonet a veulas ann autrou Porquier a greis calon.

Pedir heur hanter. — Neus mui den e pors ann diabars, neus mui er c'hlaustr nemet serjantet poliss, rag-se, Herbette n'en deus mui aoun dond ! Evelken ne de ket c'hoas cals en he æs, rag komsou ann autrou Porquier a bouez var he galon. Breman en astaich kenta neus ken nemedomp, hag en traon e velomp tud ar Prefet o clasc dispen diriou ar sao-heaul. Ne hellomp mui cahout kelou bet eus ar meaz, rag ar polis so antreet er jardin. Ho guelet a reomp o tigass skeuliou ha kerdin, ha da benn ann antronos,ec'h anavezimp penaus unan eus ar re-ze a deu d'eus ti-scol ar ru-zu. Anat eo mer o sonj antreal en hor c'hambrchou-ni dre ar prenestr.Goude beza en em glevet etrezomp, e lavaromp e rafimp hor possubl evit miret ne ve savet skeuliou evid-se, ha ma n'hellomp ket miret, ar prenescher a vezo closet hag ouspen stalafiou bihan ann diabars. Hogen, goude eur c'hart heur, e velomp sclær n'emer ket mui e sonj antreal dre ar prenestr.

Pemp heur nemet cart. — Ann Tad gardian a deu er c'hlaustr gant ann autrounes Reneaume, Anthime, Menard ha Jamin. Sellet a reont eun tamic ous ar pez a c'hoarvez, hag e sortiont couls lavaret doc'htu.

Digass a rer binvijiri nevez, hag e clever atau al labourerien o skei. Ouspen eun heur a dremeno c'hoas abars ma vezint digouezet gant ar c'hambrchou.

Lacaat a rer ar siel.

Eun tamic araug pemp heur, ann Tad Lois en deus anavezet Troquier e talc'he plass ar re oa ar gouent dezho hag en devoa bet rag-se conje da chomm er gouent, a deu er jardin. Hen a laca gervel aun Tad Flavien, hag a c'houlenn diganthan alc'huez ar sacreteuri, rag ma na ve ket digorret ragtal, ar c'hommisser hag he vevelien a lavar e vezo torret ha draillet ann noriou. Ann Tad Flavien a respont ne de ket ann alc'huez-ze ganthan, na ne voar ket soken e peleac'h ec'h alfe beza,mes a veac'h m'ho deus bet lavaret evelse eun neubeut comsou etrezho, ma teu eur serjant da c'hourc'hemen ous ann Tad Lois da antreal adarre er gouent hag e tifenn outhan lavaret ger ebet d'ar re so en em dennet en astaich kenta.

Eun neubeut goude, eur serjant poliss all a deu d'ober ar memes tra en he genver. Hag etretant, daou lampon, a lavar deomp hor mignonet ez int scrivagnourien ar *Phare de la Loire*, a so o fumi ho sigarennou er jardin. Ar *Phare* en deus hen anzavet he unan d'ar 4 a viz Du. A dra sur ne oant eno nemet e sonj ober goab ac'hanomp, hag e vije lezet dezho eul liberte a vije disnac'het ouzomp!

Evid cavout berroc'h he amzer, m'ervad, Troquier so antreet e kœur ar Relijiuset gant ar gommisseret, eun neubeut serjantet hag eun dornad micherourien. Ann autrou Guerin a sell outho dre doul ann alc'huez ar sacreteuri, hag e vel sclær anezho ; emaint eno guisket ho zokeier gantho hag o fumi.

Gant eun neubeut tauliou barrinier houarn e taulont en traon ann nor a zigor d'eus ar c'hæurze var ar chapel. Goudeze, var goulenn ann Tad Lois , ha petra benag ne garfe ket rencout hen ober, ann autrou Guerin a zigor ann nor all, hag e ro d'ann Tad Lois alc'hueziou ar sacreteuri, neuze, a ia er meaz gant ann autrou Germain. Ann daou-man a ioa ann daou vicherour a oa bet pignet var doen ar chapel, hag a sone ar c'hloc'h abaoue eun heur goude creisteis. Ar *Phare de la Loire*, d'eus ar 4 a viz Du a lavar e oant daou Gabusin, mæs ar vicherourien cristen-ze ho deus respontet n'ho devoa ket ann enor-ze.

Pemp heur. — Troquier hag ar re oa oc'h he heul a antren neuze er chapel hag en em zalc'h eno ker fall evel m'ho deus græt e cœur ar Relijiuset. Ar c'hommisser kenta a fell dezhan lacaat ar siel var ann nor vras, mæs araug hen ober, e cass unan eus ar serjantet er sal-prezec eus ann diaveaz da lavaret d'ann autrou de la Peccaudière, *avoue* ann Tadou. da zont ragtal d'he gavout.

P'en em gav ann autrou de la Peccaudière gant ar c'hommisser kenta, heman a c'houlenn diganthan :

— Ar Relijiuset ho deus eun dra benag da gass cuit ac'han araug ma vezo siellet ann nor ?

Ann autrou de la Peccaudière. — N'ho deus ket, autrou, evid miret ne vije bet c'hoarvezet goassoc'h droug, ann Tadou ho deus, adalec'h ar mintin-man casset ar Sacramant en unan eus ho c'hambrchou. Hogen, ho pedi a ran da lavaret d'ho mevelien en em zerc'hel eun tamic guelloc'h aman.

(*Eur pennad all eur veich all.*) A.

Madou ann douar.

Ar barajou glao so bet er sizun tremenet,ho deus enebet kement ous ann dud, n'eus ket bet allet beza dastumet oll ann eost,nag en Nord nag e tu ar goalorn, en henvelep fæson ma so savet aoun e vije collet evid ann danvez ann neubeut sac'hadou a sonjer da gahout a vuioc'h, rag ma oa cals plous ha ma oa bet puill ann dornadijer kenta.

Credi a rer evelken e savo pouez ann eost da ouspen hini eur bloavez ordinal, mæs, siouas ! ma sonjer cahout cals pouez, danvez ar greun a vezo dister, hag e collimp eus ann tu-ze ar pez a vezo gounezet a hent all.

Ar priziou a so savet eun tam benag. Guinis ar vro, 26 lur 10 guennec da 28 lur ann 200 lur.

Var guinis diaveaz ar vro neus græt netra. Segal distaul, 16 lur 15 g. ha 17 lur, ann 200 lur. — Hey, 19 hag 20 lur. — Kerc'h, 18 lur 15 g. da 20 lur 5 g. — Ed-du, ne ia na ne zeu, meus aoun eo keraat a rai.

KEMPER. — *Dissadorn 2 a viz Guengolo 1882*, (dre ann 200 lur.)

Guinis 27 l. 10 g. — Segal 16 l. 10 g. — Hey 16 l. »» g.— Kerc'h 16 l.10 g.— Ed-du 16 l.10 g. — Avalou-douar 8 l. 10 g. A.

Bulletin
de l'Association financière de France

SOCIÉTÉ ANONYME
au Capital de **1,200,000** francs
1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

La hausse sur toute la ligne ! C'est ce que nous avions prévu.

Passons rapidement en revue les valeurs qui intéressent plus particulièrement nos lecteurs et rappelons encore que nous donnons tous nos renseignements par lettres particulières aux lecteurs des *37 semaines religieuses* qui publient notre courrier financier.

L'*Orléans* est aux environs de 1330 très-ferme. Les recettes sont en progression remarquable. Dès la rentrée des Chambres, une fois la situation vis-à-vis de l'Etat nettement définie, cette action montera — *quelle que soit la solution.*

L'*Ouest-Algérien* garanti par l'Etat est une excellente acquisition au cours de 510 francs.

Les actions et obligations de la Compagnie *Franco-Algérienne* sont fermes à des prix qui doivent tenter les acheteurs. Une campagne de hausse se prépare.

On émet toujours à 60 francs les *Parts de fondateurs de Lourdes* que nos anciens traités nous permettent d'offrir (en très petit nombre et pour quelques jours) à 52 francs. Nos clients ont dans ce fait une nouvelle preuve de notre sollicitude pour leurs intérêts.

La Société du Panorama de N.-D. de Fourvière (Lyon) clôt sa souscription le 12 courant. Avis aux retardataires; ils seraient bien simples de payer plus tard 6 ou 700 fr. ce qu'ils peuvent encore avoir au pair.

Parmi les titres dépréciés, achetez des *Eaux d'Oran*, des *Gauloises* et des constructions *Villette*, votre capital se doublera lors de la répartition.

Les obligations foncières qui sont la représentation exacte des contrats de prêts hypothécaires sont très-recherchées par l'épargne. Celles qui sont actuellement en cours d'émission à 480 francs, sont remboursables à 500 et produisent un revenu de plus de 4 0/0 net d'impôt.

Nous avons reçu de nombreuses lettres au sujet de l'émission des obligations du Canal de Panama ; nos lecteurs habituels savent avec quelle circonspection nous les avons prémunis toujours contre les placements que nous considérions comme aventureux. Sans vouloir en rien discuter cette entreprise, nous ne pouvons manquer cependant de faire remarquer qu'il s'agit ici d'un emprunt vraiment extraordinaire, car les 250,000 obligations mises en vente ne sont que la première série d'un emprunt considérable qui atteindra la somme énorme de trois cents millions. On sait que déjà le capital actions est de *trois cents millions.*

Devant des chiffres aussi éloquents, nous ne saurions conseiller à l'épargne de souscrire avant que tous les titres soient placés et classés, il y aura certainement une dépréciation inévitable. Ceux qui seraient tentés de s'associer à cette entreprise auront donc toujours le temps d'acheter à des prix inférieurs.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

AVIS TRÈS-IMPORTANT. — La souscription aux actions de la Société du *Panorama de N.-D. de Fourvière* (Lyon) sera close définitivement le Mardi 12 Septembre courant. Les personnes qui n'auraient pas envoyé ou régularisé leurs souscriptions sont invitées à le faire sans retard. Passé ce délai, toute souscription sera absolument refusée.

SOCIÉTÉS EN FAILLITE OU EN DÉCONFITURE. — Les *titres dépréciés* offrent parfois d'excellentes occasions de gains avec de très-petites mises de fonds. L'*Association financière de France* donne tous les renseignements sur tous les titres de cette catégorie. Elle signale ceux qu'on peut acheter.

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc en timbres-poste, tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les capitalistes. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

EAU DES SIRÈNES

La **seule eau inoffensive**, rendant aux cheveux et à la barbe leur couleur naturelle, *sans tacher la peau ni le linge.* E. GUERSQUIN, pharm.-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, Paris; chez les princip. Pharmacies Parfum.-Coiff. Flacon **10** fr. et **6** fr.

On expédie contre mandat-poste.

DÉPILATOIRE

Pour détruire les **Poils, Duvets** du visage, etc. *Le seul qui soit inoffensif.* Sécurité absolue et d'un emploi facile. Flacon **12** francs et **6** francs. E. GUERSQUIN, pharmacien-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, à Paris.

On expédie franco contre mandat-poste.

ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE

SOCIÉTÉ ANONYME
Au Capital de : 1,200,000 francs
PARIS, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, 1.

Achat et vente de Titres cotés et non cotés sans aucune Commission. — Courtage officiel des Agents de Change. — Paiement de Coupons. — Commission : 10 cent. par 100 francs. — Versements, Echange de titres, Transferts, Conversion, Libérations de Titres. — Souscription aux Emissions sans aucune Commission. — Avances sur titres.

Renseignements gratuits sur toutes les valeurs. (Joindre un timbre pour la réponse).

IMPORTATION ANGLAISE D'ENGRAIS CHIMIQUES Fondée en 1846

PHOSPHO-GUANO ANGLAIS

ENGRAIS AZOTÉ

de **"THE LONDON MANURE COMPANY"** de Londres

La plus riche en Acide phosphorique connu immédiatement soluble, contient 15 à 16 pour 100 de phosphate dont 20 pour 100 solubles dans l'eau, 6 à 7 pour 100 solubles dans le citrate d'ammoniaque, et environ 6 pour 100 insolubles. Azote 2 1/2 à 3 pour 100.

GUANO DU PÉROU DISSOUS ET SUPERPHOSPHATES de toute RICHESSE.

N. B.—Tous nos superphosphates sont vendus au degré d'Acide phosphorique solubles dans l'eau.

MARCHISIO & GALLOT, 26, rue Cadet, PARIS

CONSIGNATAIRES POUR LA FRANCE

Vente sur garantie d'analyse des stations agronomiques.

LA DÉPÊCHE FINANCIÈRE

Paraît tous les trois mois

Avec une prime sonnée.

MOYEN DE GAGNER BEAUCOUP D'ARGENT

Société Anonyme, Capital 2 Millions.

CAISSE
des RENTES NATIONALES
PARIS, RUE RICHELIEU, 84

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle heza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle heza casset biviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 16 a viz Guengolo 1882.

Hen anzavout a reont.

Ne ket evid cahout ar plijadur trist d'ober goab ous ar re so e penn ar Gouarnamant, hag a voal zistribu hon arc'hant, heb teuler cont ous netra, m'hon deus dija meur a veich lavaret deoc'h pebes danjer a oa evidhoc'h, mignonet, da velet creski ho cargou gant renerien ken diskiant, hag int ne reont van ebet eus ann aliou a roer dezho a beb tu gant ann dud a fell dezho kemer interestou re, a renc en hor bro paea ar c'hargou en eur fæson benag.

Ped gueich n'hon deus-ni ket lavaret : Hor Ministret a zispign heb conta eun arc'hant ne de ket dezho ne ouzont ket petra reont, hag heb dale e c'hoarveo, penaus hor bro a oa ken pinvidic, n'eus ket c'hoas pell so a vezo, siouas ! unan eus ar re baoura.

Caër hon devoa prezec, den ebet na rea van chilaou, hag ar re a dlefe beza taulet evez, a responte, ne oamp nemet eur vanden tud a volontez fall, ne blije netra deomp hag a oamp o clasc miret ous hor Ministret Republicanet da ober evit brassa mad ar vro. Evelken, ni a lavare c'hoas : Gortosit, gortosit ; guelet avoalc'h e vezo ema ann tu guir ganeomp, pa vezo red reiza ar c'hontchou evid mad.

Ma ! ne ket deut c'hoas ar mare da velet, penaus eo reizet ann traou, hag ec'h anavezer dija, penaus da fin ar bloas, e vezo red anzavout eo bet goal-zistribuet hor madou. Ar gazeten *Le Siècle* a so a du gant ar Gouarnamant, paeo he vrassa rener Presidant ann Deputeet, a lavare en devechou-man :

« Arabad eo en em drompla ; creski a rai ha cals ann dle da benn fin ar bloas 1882. Kementse a c'hoarveo neubeutoc'h, abalamour n'ho deus ket produet ar c'hargou kement ha ma sonje d'ar Gouarnamant, ho dije græt eget abalamour m'ho deus ar Gouarnamant hag ann Deputeet re fall distribuet danvez ar Frans.

Cresket so bet heb muzul ann dispignou, ha dispignet cals muioc'h eget ne oa bet lavaret. Beteg ann amzeriou diveza-man, hor bro a oa unan eus ar re binvidica eus ann *Europ.* Hag hirio ne alfemp mui ken renta deomp eun henvelep testeni a rea deomp fougassi kement. D'ann 31 a viz Gouere diveza, evid paea 150 million a oa bet votet muioc'h, n'hon devoa nemet 67 million cresc var ar pez a sonje deomp da gahout. Hogen, ma ve tennet 67 million d'eus 150, e cavomp e vanc deomp 83 million.

Ar *Siècle* eo hen lavar hag hen anzav, rag ar chiffrou na lezont mui ganthan amzer da lavaret gevier.

Hogen, tostaat a ra ar mare e pehini e vezo red paëa hag e cousto ker deomp. C'hui, lennerien, a renco anzavout ive hon deus græt atau hon dever en eur ziscues deoc'h beb tro, penaus e vije taulet hon danvez dre ar prenestr er meaz heb tam profit evid ar vro. Pa eo deut breman ar mare da renca ar c'hontchou, e velimp penaus a rai evid dilamall ar Gouarnamant, ar gazetennou-ze n'ho deus ket mez da reseo pæamant digant ar Republicanet evid cahout atau meulabl ha dispar kement a reont.

A.

Contammet.

Ann dra-man a c'hoarveze en devechou diveza d'eus Lois-Filipp. Ouspen ugent gueich a oa bet tennet varnezhan, na biscoas n'ho devoa allet he diza. Evelken, eun devez dious ann abardaez, ar brud a redas dre ruiou Paris, e oa bet eur re o clasc contammi (ampoesouni), ar Roue. Eurusamant evid Loïs Philipp, unan eus he servicherien en devoa lonket ann evaich contammet lakeat evid ar Roue, hag abaoue ar reuzeudic a c'hortoze ar maro e creis ar goassa poaniou.

Epad daou zeves, ne vije clevet ken e Paris, ha setu ma oe disnac'het ar c'helou, hag ann oll a gollas ar sonj anezhi.

Gouscoude, evel ma lavar ar gonchen, neus ket moget heb tân ; hiniennou a glascas gouzoud, petra oa caus e oa bet lavaret e oa bet contammet unan eus servicherien ar Roue en he blass, ha setu ar pez a oe anavezet.

Giz ar Roue a oa mond abred da gousket, hag

a teue, rag-se, unan eus he servicherien da brebari peb tra abred caër bemdez e cambr ar Roue.

Eun devez, ar servicher-ze, o veza couezet claonv a c'houlennas digant unan eus he gonsortet, ginnidic eus ann Alsas hag hanvet Lermulle kemer he blas.

Al Lermulle-ze, eur pea mell den hir, ne oa ket pell abaoue ma oa digouezet e Paris a oa bet kemeret e servich ar Roue evid plijout da dud galoudus brás, na ne oa biscoas antreet e cambr ar Roue.

Ne oa ket cals a dra d'ober ; guelet ha mond mad a rea al lamp, ha lacaat var daul ar Roue eur pladat souben ien.

Ne oe ket diæs da Lermulle ober he labour. Al lamp a ie mad. Lermulle a droas eun tamic ar vouchen da velet hag hi na zue ket, hag a lacaas ar pladat souben var ann daul-noz.

Peger mad e seblante dezhan beza ar souben-ze, pegen druz a oa !

Lavaret e vije bet e oa taulet heol varnezhi.

— Diaoul ! a sonjas Lermulle ennhan he unan. Set' aze souben egis n'oc'h eus morse evet, va mignon, hag evel na evi biken, a sonj din va fotr ! Pegen druz eo ha pegen sclær !

Hag o pega el loa, en em lacaas da vesca ha da drei ar souben, ken a teuas c'hoant ganthan d'he zanva.

Goude tout, emezhan, ann droug ne vezo ket goal vras. Biken den ne vouezo netra, hag ouspen, peur e cavin-me an tu eur veich all d'ober eur sort pred Roue ?

Hag hen da eva eul loiadic.

— Diaoul, emezhan, mad avoalc'h eo ! Eun tamic re zru evelken. Marteze so eun tam blaz iskis ganthi, a laca ac'hanon souezet ; biscoas n'am boa cavet ar vlas-ze d'ar souben.

Hag evid anaout guelloc'h blas petra oa ganthi, e loncas eul loaiat all, hag eun all, hag eun all c'hoas, hag ugent. Kement a loncas soken, ma vancas heb dale ann drederen eus ar souben.

Arabad eo mont pelloc'h, emezhan, gant aoun e ve guelet am eus evet lod. Ar Roue ne gavo ket he bladad evel custum, ha me vo lakeat er meaz. Diaoul ! diaoul ! deomp ac'han.

Digouezet e oa etro ann heur eus ann hanternoz. pa zigouezas gant ar Roue, a oa cousket dous clevout skei var he zor, goustadic da genta, hag eun tamic crenvoc'h goudeze.

— Piou so aze ? emezhan.

— Me eo, a respontas eun offiser ; mont tre a hellan ? C'hoant em beffe prezec eun tamic ganeoc'h var bouez traou eus ann talvoudussa.

— Deut tre ! deut tre ! ragtal, autrou.

Ann offiser a zigorras ann nor. Be oa ganthan eul lamp en he zorn, hag e oa varnhan tress eun den ankeniet bras. Ar c'henta tra a reas a oe sellet ous taul-noz ar Roue ; ar pladat souben en em gave atau eno.

— Meulet ra vezo Doue, emezhan.

— Ac'hanta, cabiten, petra c'hoarvez eta, evid ma zeufec'h d'am dihuna d'ar mare-man eus ann noz ? Ha savet so bet trous er gear a Baris ? Hag emer o stanca ar ruiou gant bardellou ? Ha be ma ann tân-goal er pales ?

— N'eus netra eus ann oll darvoudou-ze, autrou Roue, mæs eur maleur bras so nevez digouezet.

— Penaus 'ta ?

— Clasket so bet rei contam deoc'h da eva, autrou Roue.

— N'e ket possubl ?

— Re vir, siouas ! Unan eus ho mevelien, dre c'hloutoni, en deus clasket tanva ann evaich a oa bet preparet evidhoc'h, hag ema breman o vont da vervel e creis ar goassa poaniou.

— O va Doue ! eme ar Roue. Æsseat so bet græt da vihana savetei ar reuzeudic-ze ? Clasket so bet medisinet dezhan ? Peurvuia e custum beza unan o c'hortos er palæs, gant aoun e c'hoarvesfe eur goal zarvoud benag. Roet so bet louzou dezhan a enep ar c'hontam ?

Ia, autrou Roue, be so tri medisin ganthan,oc'h evessaat outhan.

— Sonjal a ra dezho ec'h hellint he savetei ?

Evid c'hoas ne hellont rei assurentez ebed, autrou Roue. Red e ve dezho anaout evid mad peu sort contam en deus evet, ha ne ouzont ket, siouas ! Beteg hen n'ho deus allet ober ken nemet rei dezhan louzou d'he lacaat da zislonca.

— Piou eo ar reuzeudic-ze ?

— Lermulle.

— Ah ! ia, he anaout a ran mad tre. Henez eo ar mevel so bet casset din eus ann Alsas, hag a so bet lavaret ec'h hellen cahout ennhan ar vrassa fizians. Pebes goaleur ! Ha setu gouscoude pehini eo va buhez din, Roue ar Fransizien ! Pa sortian var ar ru, er meaz eus va falæs, e tenner couls lavaret, beveich varnoun, ha ne ket travoalc'h c'hoas. Dont a ra tud beteg em zi da glasc va laza gant ar c'hontam. Ha n'eus douet var den ebet ?

— Nan, autrou Roue, ne sonjer var den ebet, caër so bet clasc, rag n'eus antreet en ho ti den ebet nemet ar re a gustum beza var ho tro.

Evelse, eta, eo eur re benag d'eus re ma zi en deus græt ann taul ! Ar sonj-ze a ra cals poan din autrou, rag aman da vihana e sonje din n'am boa nemet mignonet. Evelken, chomit aman da c'hortos eun neubeut ; mond a ran da sevel, hag ez in va unan da velet penaus ema ar bed gant ar reuzeudic-ze.

Eun neubeut goude, ar Roue, gant ann offiser oc'h he heul, a ioa oc'h antreal e campric vihan

Lermulle. Ar gampric-ze en em gave e laë tre eus ann ti. Tri medisin a oa eno.

— Ar Roue, autrounez, a lavaras ann offiser.

— Ac'hanta, autrounez, eme Lois-Filipp, nag ann den paour-man, penaus ez a ar bed ganthan ?

— Eun tam benag guelloc'h, autrou Roue, eme unan eus ar Vedisinet, mæs ne hellomp ket c'hoas respont anezhan e mod ebet,rag n'hon deus ket allet dond a benn da c'houd peu sort contam en deus evet.

— Petra hoc'h eus-hu græt neuze 'ta ?

— Rei dezhan eun neubeut louzou crenv d'he lacaat da zislonca.

— Na petra a sonj deoc'h e c'hoarvezo breman ?

— D'oc'h daou dra unan, autrou Roue. Pa omp bet galvet, ar c'hontam a oa dija kemesket gant he voad pe ne oa ket. Ma eo c'hoarvezet ar c'henta tra, ann den a so collet.

— Ha mar deo c'hoarvezet ann eil tra ?

— Neuze, autrou Roue, ec'h heller cahout fizians d'he savetei, pa ne oa ket c'hoas kemesket ar c'hontam gant ar goad, eo bet dislonket kement en deus jetet. Siouas ! ne gredan ket caër e ve c'hoarvezet kement-man.

— Perag-se ?

— Rag ma kendalc'h atau ann droug bouellou.

— Gouscoude moredi a ra breman.

— Ia, autrou Roue, mæs kement-se ne de ket eston ; ker scuis a renc beza da veza jetet kement ne hell mui padout. Hogen, tostait outhan hag evessait mad pegen distrujet eo he visaich. Ânat eo en deus poaniou dreist.

— Lavarit din breman mar g'ouzoc'h, penaus eo bet c'hoarvezet ann taul.

— Setu aman, autrou Roue, petra so bet lavaret deomp. Etro 10 heur hanter, eur soudard so deut d'am c'hambr da lavaret din sevel buhan, rag Lermulle a oa contammet. Ragtal oun deut aman, hag am eus he gavet o c'houzanv eun droug cof dreist.

— Paour keaz potr !

— Clasket am eus gouzout eun dra benag diganthan, hag anaout mod pe vod peu sort contam en devoa allet da lonca, mæs collet am eus va foan Kement a boan en devoa, hag e oa ker spontet, ne helle mui lavaret nemet *ia* pe *nan*. Evelken am eus allet entent diganthan, en devoa evet eul loden d'eus eur pladat souben a oa bet digasset evidhoc'h. A hent all, autrou Roue, setu hen o tihuna, marteze ec'h helloc'h gouzout ar virionez diganthan.

— Ne vo droug ebet oc'h he lacaat da gauseal ?

— Nann. e mod ebet, autrou Roue.

— Ac'hanta, va mignon, penaus ez a ar bed ganeoc'h ? Neubeuteat eo ho poan ? eme ar Roue da Lermuller

— Ah ! autrou Roue, pebes droug bras am eusme græt..... C'hoant am eus bet tanva ho souben..... N'am eus keuz ebet da veza hen græt, pe guir var bouez mervel va unan am eus saveteet ac'hanoc'h. Gouscoude, me ho ped, mar de ho madelez, ho pe truez d'eus va groeg ha d'eus va daou grouaduric dister ; pa vezin maro, n'ho devezo mui den d'ho maga na da entent outho.

— Bezit dinec'h, va mignon, ha chomit e peoc'h rag ne de ket collet ar fizians d'ho cuelet o parea, hag ann autrounez-man, a gendalc'has ar Roue, en eur ziscuez ar vedisinet, n'ho deus ket sonj e renc-jec'h mervel ; er c'hontrol, int a sonj dezho ec'h helloc'h parea.

— Doue r'ho chilaouo, autrou Roue.

— Ne garfen ket ho scuiza ! me garfe evelken, mar ghellit hen ober, clevout diganeoc'h, penaus eo bet c'hoarvezet kement-man ganeoc'h.

— Autrou Roue, ho mevel ordinal a oa clanv ann abardaez-man, be en devoa eun droug penn spontus, kense etro eis heur eo en em dennet d'he vele goude beza lavaret din dougen en ho cambr al lamp hag eur pladat souben, hag am eus assantet ganthan renta ar servich-ze dezhan.

— Ha neuze.

— Neuze ? eo am eus faillet, ha gouscoude n'hellan ket cahout keuz d'am fec'het, pe guir am eus saveteet ho puhez deoc'h, autrou Roue.

— Penaus 'ta ?

Ia, evet am eus ar pladat souben a oa auzet evidhoc'h, da lavaret eo, am eus evet ann hanter anezhi.

— Penaus ! eme ar Roue o tiroll da c'hoarzin, ken n'helle mui, evet peus va souben ? Neuze n'eus droug ebet, ha meus aoun soken e talvezo deoc'h. Neuze 'ta, autrounez, n'hoc'h eus ket allet gouzout petra oa bet lakeat er souben-ze ?

— Nan da ! autrou Roue.

— Be oa eol *ricin* (eul louzou mad d'en em spurji). Me a oa e sonj en em spurji da benn ann antronoz.

Hag ar Roue ragtal da c'hoarzin ma voure, hag ar re all d'ober evelthan, rag pa vouient petra oa c'hoarvezet e guirionez e oant peoc'heat oll. A.

Magadurez al Loenet.

Ar melchen ruz eo ann hini a rencomp evessaat outhan da genta evid-se. Ar plant-ze, her gouzout a rit, a ro d'ann nevez amzer eur boued talvoudus epad miz Ebrel ha miz Maë. Deut ar mare-ze, pa eo bet bihan ann eost foen, ne vé ket mui travoalc'h evid maga al loenet egis ma eo red. Ar melchen-ru a renc beza hâdet epad miz Eost var eun tam douar kempennet eus ar guella ha trempet mad. Evid peb devezarat, e renker cahout 25 lur had net pe talvoudegez kement-se, d'ann neubeuta ma hâder ann had gant ar peil, ar pez a lavarer

eo ar guella, rag suroc'h eo ann had da zidevi,rag ma eo doussoc'h ann had pa eo bet divoallet e-toues ar pell.

Daou sort melchen ru a so,ann hini abred hag ann hini divezat. Red eo hâda ann daou sort. Evelse ec'h heller cahout daou droc'h da benn ann nevez amzer, hag ar melchen a bad hirroc'h. De Dombasle (eul labourer douar gouiziec), a lavar, penaus ar melchen ruz divezat a so cals crenvoc'h eget egile, hag a ro cals muioc'h boued, a so teneroc'h dious ar ienijen er goanv. Evidomp-ni n'hon d'eus biscoas he anavezet, hag ouspen, ar c'henta ma ve hâdet araug ar goanv, ar guella ma teu, ha kense e renker he deuler en douar araug fin miz Eost, d'eus ann 10 d'ann 20 pe vardro.

Ar pez a rent ar plant-ze talvoudussoc'h, eo rag ma caver anezhi da droc'hi da benn ann nevez amzer, 15 devez araug ar melchen guen, ha soken araug al luzern.

Ar segal da veza troc'het e glaz a so ive talvoudus bras. Hâdet e renc beza er penn kenta a viz Guengolo en eun tam douar teilet gant 20,000 pe 25,000 a deil craou pe eur c'hement all eus ann trempou all a gaver da brena e ti ar varc'hadourien e pere ec'h heller cahout fizians, rag ma'z int leal hag honest.

Gant ann dra-ze, e renker lacaat c'hoas en douar eur viscat ludu-du pe ludu-gris, pe eun dra benag henvel. Egis-se ec'h heller cahout eun troc'h founnus a voued a so seul-talvoudussoc'h ma teu pa neus mui na foen, na grouiou diouallet. Ar segal glas a gaver da rei d'al loenet 15 devez araug ar melchen-ruz hag a hell rei 50,000 pe 30,000 lur boued glaz d'ann devezarat ha muioc'h soken, pa vez lakeat en douar druz.

Seul founussoc'h eo lacaat cals melchen ruz ha segal, ma gaver anezho da droc'hi abred, hag e heller ragtal lacaat eun dra bennag all en ho flass, evel avalou-douar, pica bettarabes, coll-irvin pe eun dra benag all talvoudus. Varlerc'h ar segal, ec'h heller gant cals profit hada guinis Spaign da droc'hi e glaz, en eur lacaat ganthan eun neubeut tremp prenet, evel 100 pe 150 lur dre zevezarat, *nitrate de soude* pe *sulfate d'ammoniaque*, en douarou eun tamic re c'hlib, hag evelse e vezo possubl gonnis daou eost puill boued loenet er memes bloas d'eus eun tu 50,000 pe 60,000 lur segal glaz ha 60,000 lur pe 80,000 lur guinis Spaign, a heller rei da zribi d'al loenet e glaz pe e ve diouallet e toullou en douar (silos) evid ho c'haout epad ar goanv.

Henes eo, na hell den hen disnac'h, ar guella voien da lacaat ann douar da renta ar muia ma hell ha da zastum eun dra benag, gant dispign neubeut evid gounis cals.

Ne hellimp morse alia re ann dud divar ar meaz da heulia ann aliou mad emomp e paoues ho rei dezho, rag ann traou e ti al labourerien douar a renco beza reizet en henvelep fæson ma vezo savet e pep ti cals loenet maget mad, rag panefese ne vezo na cals leaz, na cals kic, ha ne vezo gounezet, couls lavaret netra, nemet cheinch dorn d'ann arc'hant.

A hent all, pa ne ve ket maget mad al loenet, n'hellont ket labourat gant couraich, e reont neubeut a deil, ha c'hoas ann teil-ze ne ve ket mad.

En eur achui, me a sonj din eo talvoudus merca deoc'h var eun daulen, pegement a hell ann oll bouedou a bere am eus comset evid magadures al loenet pa vent hadet e douarou seac'h.

	A brodu	A dâl evel magadurez ma ve red rei foen.
Guinis Spaign.....	150,000 lur	50,000 lur
Topinambours (grouiou).	70,000	34,000
Topinambours (deliou)..	30,000	10,000
Bettarabes (dizeliet)....	80,000	24,000
Luzern e glaz.....	10,000	25,000
Luzern eostet evel foen.	24,000	24,000
Avalou-douar.....	50,000	24,000
Irvin	50,000	10,000
En douarou treut.		
Topinambours.....	30,000	14,000
Avalou-douar.....	50,000	12,500
Melilot de Sibérie.....	24,000	11,000
Ed-dû (teilet mad).....	24,000	6,000

Ar *sainfoin*, luzerne, segal, a ro eur c'hement all evel ann ed-du.

Ar guinis Spaign, ann topinambours, al luzerne hag ann avalou-douar, a so eus ann talvoudussa en douarou mad ha teilet mad. Ann topinambour a deu er renc kenta en douarou paour ha treut ; ar *Melilot de Sibérie* a so mad ive da c'hounis er sort douarou diveza-man, dreist oll pa ve hadet assambles ganthan eun neubeudic hâd *sainfoin* pe eur plant benag all henvel outhan. Ann hajou ne anavezit ket etouez ar re-ze, e cavfoc'h anezho da brena e ti ar marc'hadourien hajou hoc'h eus pep hini en he garter. E ken cas ne ve ket possubl deoc'h ho c'havout en ties-ze, a dra sur e cavfoc'h anezho en eun ti a fizians d'eus Paris, e ti ann autrou VILMORIN, *marc'hadour hâjou, quai de la Megisserie, e Paris.* A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Le Jacq, preceptour, so hanvet cure e Pleyben.

Ann autrou Bevout, so hanvet cure e Poullaouen.

Ann autrou Guillerme, cure e Poullaouen, so hanvet aumonier ar Vretonet en Havr.

Ann autrou Michel, belec iaouanc, so hanvet cure e Plouvorn.

Couent ar Gabusinet e Naonet e kemennadureziou ann 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

Ar c'hommisser, atau gant he doc var he benn. C'hui so o paoues lavaret din ne oa ket mui ar sacramant el leac'h-man. Doue ne deo mui aman eta. Eun ilis heb Doue ne deo mui eun ilis, ne deo nemet eun ti henvel eus ann tiæs all, hag am eus kemeret heman e hano ar Gouarnamant.

Egis a hellit her guelet, Troquier, en dail, en deus c'hoas eun tamic feiz e Sacramant ann Auter, mæs ne ket goal zesket evel cristen. Hag a hent all, taulit eves mad, penaus ne ouzont ket ho unan petra ho deus c'hoant da ober. Eur chapel eo e teu ar c'hommisser kenta d'he c'hlosa, hag abars lacaat ar siel varnezhi, e pretand, penaus ann tize e pehini eo antreet, ne deo nemet eun ti egis ar re all, ne de mui eur chapel. Arabad eo beza souezet e lavarjent traou ken diskiant, ann dud paour so anezho, ne ouzont mui petra ho deus c'hoant da lare, rag neus ket c'hoas eun heur so bet clevet eun offiser archerien o respont da unan eus hor mignonet hag o lavaret dezhan : « Hirio n'eus lezen ebet mui. » Bolontez ar Prefedet hag ho sclissen eo ann hini a ra hirio al lezen hag ar skiant vad. *Eun dra hag a dal ar boan he verca.* Var ann nor a scoe d'eus costez ar chapel var claustr ann diabars eus ar gouent, ec'h en em gave eur potail en devoa cals talvoudegez, neus bet ken nemet hounez e ve bet casset cuit. En daill en em gave eur re benag etoues ar re a heulie ar c'hommisser, hag a vouie pegement a talveze.

En despet da glemmou ann autrou de la Peccaudière, e oe lakeat ar siel en diabars eus ar chapel, var ann nor vras ha var ann diou zor en daou du. Evid ann diou zor a zigorre d'eus kœur ar Relijiuset var ar chapel, ar re-ze oe siellet ive, mæs tu ar c'hœur. Kense, egis ne oa mui potail ebet var diou eus doriou ar chapel, neus ket mui nemet daou dam coton d'eus ho derc'hel sarret.

Ne chome mui nemet kœur ar Relijiuset hag ar sacreteuri.

Ann autrou de la Peccaudière a lavaras dezho teuler eves mad, penaus chœur ar Relijiuset ne oa ket eul loden eus ar chapel, e oa ar gambr e pe-leac'h en em zastume ar Relijiuset, ha ne oa hent all ebet evid dond d'eus diabars ar gouent er sacreteuri. Hogen, en houman e oa ar penvec a verke pegement e vije bet devet a c'haz, ha ne oa ket possubl mont dre leac'h all ebet var al lambrusc ha toen ar chapel, kense e oa anat e renke chom digor. Ar c'hommisser kenta a ieas ragtal da lavaret d'ar Prefet a ioa e kichen, petra a c'hoarveze, hag Herbette a roas he aotre ne vije ket bet siellet hag ar sacreteuri na kœur ar Relijiuset.

Epad kement-man, e c'hoarveze en tu all d'ar c'hlaustr eun dra ha ne ket ni a roi he hano dezhan.

Eun neubeut eus ann dud-ze a ioa deut er gouent digasset gant Troquier, a zigorras ar sâl dribi, hag a antreas ennhi, hag ez ajont ac'hano d'al leac'h ma vije diouallet ar boued. Egis ma oa sarret dor al leac'h-ze, gant daou daul boc'hal e taulfont anezhi en traon, hag e cassjont ganthe kement a oa mad da zribi. Laëres ac'hanomp goude beza deut dre ners en hon ti-ni, ne oa netra e kement-so d'hon lacaat nec'het. Egis-se eo e c'hoarvez atau gant al lamponet.

Goude ma oant æt cuit, e oe guelet ne oa mui nag eur begad bara e sal ar boued. Chomm a re c'hoas beradou guin en tassou hag er guer ho devoa servichet d'ann dud honest-ze, hag ar pave a oa loret gant beradou guin. Hogen, muioc'h so c'hoas. N'ho devoa ket cavet, m'ervad, ho dije laëret travoalc'h e sal ar boued, hag o sonj cahout c'hoas, e tiskennjont er c'haô, hag evid torri ann nor a oa sarret, e kemerjont eul lorc'h ganthi, eur groas dero eun troatad hanter hed, a oa lakeat e stribill ebars e diri ar c'haô-ze.En daill e teuas eun dra benag da viret outho d'ober ho c'hoant, mæs ar groas a chomas peget etre ar vein hag ann nor. Eno eo e oe cavet gant ann Tad gardian da zeg heur eus ann noz. Ann autrou Papot, urcher, hag eun neubeut re all a ioa eno ive assambles ganthan d'ar mare-ze. Goude sacrilach ar chapel e teu sacrilaich ar c'haô, da c'hortos sacrilaich cambrchou ann astaich kenta.

Digouezout a reont en astaich kenta.

Etro pedir heur hanter, mevelien Troquier a ioa æt da glasc pignat d'ann astaich kenta dre ann diri eus ar saô-heaul, a ioa ar c'hrea anezho. Aman c'hoas e lavaremp etrezomp ann eil d'egile : Ar polis n'he deus ket clevet mad. Heb lacaat netra muioc'h eget ar pez a ioa evid difenn ann diri,ec'h helle herpel c'hoas eun daouzec heur benag d'ann neubeuta.

Da genta, eo a zirag e fell dezho mont d'ar bardell-man ; hogen, heb dale, pa velont n'hellont ket dond a benn, ec'h antreont er gambr a so a dreon ar gegin, evid mond dezhi dre ann tu a enep.Goude eul labour tenn epad tri c'hart heur, e teuont a benn da denna diou hanter pazenn. Neuze e velont n'ho deus græt ken nemet digorri hent evid tremen d'eus ar gambr a so adreonv ar gegin er c'hlaustr, da lavaret eo, eo bet didalvez ho oll labour. Mar g'ho deus dispennet ar solier kenta, e velont ez eus eun all eun tamic huelloc'h, ha dreist ann eil solier-ze, petra so ? Ne ouzont ket, ni her goar, hag e c'hoarzomp o velet pegement a boan e rencont da gemer.

Saouzanet ha prest da fallgaloni, ne zilezont ket evid-se ho labour didalvez. Teuler en traon a reont ann treustou a so er Gambr adreonv ar gegin, e

tistagont ar c'haniou a zigass ann dour, hag ec'h eskennont eun neubeut eus ar soliou a souten ann dirri. da betra a servich kement-se oll nemet da ziscuez dezho da c'huec'h heur dious ann noz ez eus dreist ann eil solier eur viscat duliou keuneut e vezo diæs bras dezho ho dispenn.

Epad ma oa ar re-man oc'h enebi ous diri ar sao-heol, ar paveourien hag ar gilvizien a ioa æt da glasc affer ous hini ar goalorn. Dond a rer deomp dious ann daou du assambles. Buhan avoalc'h e oe dispennet gantho a dauliou boc'hal eur speurn teo græt gant pleinch, mæs en tu all d'ar speurnze, e cavjont eur renkat soliou a zaleas anezho pell avoalc'h. Ar soliou tennet ac'hano gantho, e cavjont ouspen daou c'hant duill keuneut scoulmet parfet ann eil ous heben.

Ar rencat en traon a deu æs avoalc'h gantho, evid ar rencadou all a so staget etrezho gant neud orjal, ne ket possubl distaga nag unan anezho, ha gouscoude eo breman dindan daoulagat Herbette, Troquier hag ar gommisseret all, ma labour ann *torrerien*. Aman e teu ann dud speredus-ze da sonjal, penaus pe guir n'hellont ket dont a benn d'eus ar bardellou-ze a stanc ann diri pa ier dezho dre zirag. eo daô clasc eun dro evid allout guelloc'h ho discar ; red eo mond dezho dre zindan ann diri. A veac'h ma eo deut dezho eur sonj ker speredus, ha setu emaint a veac'h ragtal. Eur speurn all a vez taulet en traon hag eun nor all draillet, mæs collet ho deus ho foan, rag n'hellont ket mont hirroc'h, ar gambr ho deus cavet a so leun a geuneut evid ar gegin. Ar serjantet polis neuze en em laca da gass briadou keuneut ann eil d'egile, hag e neubeut amzer eo diahubet ar plass dindan ann diri.

Etretant, eo deut ann noz tenval ha ne veler sord ebet dindan ann diri. Unan eus ar serjantet polis n'en deus ket mez goulen digant ann Tad gardian enaoui dezho sclærijen ar gaz. Comprenn a hellit me chans, penaus e oe digemeret eur sort goulenn, mæs ive ne ket possubl beza goassoc'h divergont ! Goulenn digant eur re enaoui sclærijen ar gaz d'ar re so deut dre ners en he di evid he zispenn hag he ziscar ! !

Pa ne assante ket eta ann Tad gardian rei dezho sclærijen ar gaz, setu int ragtal o clasc eur sclærijen all. Clasc a rer e peb leac'h cantolerou ar gouent, hag e tigasser eus a leac'h all leterniou ha cantolerou all. Oc'h ho guelet, e teue sonj deomp eus ar Juzevien a ioa deut er Jardin Olivet da bega dre ners en hor Zalver Jesus-Crist gant goulou, bizier hag armou. Aman e leac'h bizier e oa barrinier nouarn etre ho daouarn. Goulou ar gouent e oe laëret gantho, hag e oe guelet etre ho daouarn bete goulou coar benniget.

Herbette en em gav atau eno e kichen he vicherourien. Lavaret a ra dezho mont buhanoc'h, rag mal ha mal bras a so ganthan e ve achuet, ouspen 7 heur a so emer e clasc dond a benn eus ar Gabusinet.

Ragtal ma'z int antreet e toul ar c'heuneut ha pa hellont guelet sclær, ar vanden lamponet-ze a vel en tu dehou eur speurn mein a ra ann disparti etrezho hag al loden kenta eus ann diri. Gant ann horzou houarn, e scoont var ar speurn, hag ann hanter anezhi a gouez ragtal. Mæs siouas ! goassaat atau a ra dezho. Adreonv ar brikennou e cavont eur speurn pleinch, hag a dreuz ar frailloù so en houman, e velont ez eus en tu all eur viscat duliou keuneut a zisplij kement outho.

Scuis maro d'ann ampoent-ze, e teu en ho sonj clasc affer ous ann eil loden eus ann diri dreist ho fenn, hag eun tamic huelloc'h eget ar bardel. Ann autrou Baranger en em gav eno gant he vicherourien, a lavar penaus ma ve roet conje dezhan, ne vezo ket pell e vezo rentet ker crenv, ne hello nag Herbette, nag he vevelien dond abenn anezhan, hag e renco ann *torrerien* toulla solierou ar c'hambrchou pe ar pondalez. Neus nemet lavaret ia dezhan, hag evel ma eo ann oll traou var pare, abars nemeur e vezo achu.

Hogen, ann Tad cure, o sonjal dezhan ez eus bet enebet avoalc'h, a respont ne ket daô ober ken hag ann Tadou gant ho zestou, en em denn peb unan en he gambr. Clevout a rer trous eun hesken o trochi diou bazen el loden-ze eus ann diri ne ket bet falvezet gant ann Tad e vije bet difennet. Digass a rer eur skeul a vez savet ha plantet en toul-ze. Ar c'hommisser kenta a sav dre ar skeulze gant he vevelien oc'h he heul, ha setu m'en em gavont oll goude kement a boan en astaich kenta.

(*Eur pennad all eur veich all*) A.

MARKIS PONTCALEC.

(*Kendalc'h d'ann nº 20, 13 a viz Maë.*)

Sâl vras ar pales, ijinet evel eun theatr a lezo heb dale da velet gant tud ar fest oll faltaziou ann abadenn. Da c'hortos ma plijo gant Rouanez ann Hed-guenan en em ziscuez, ann dud en em vodenn var ar palierou, er porchedou, var ar ponchou-alez, eleac'h ma cavont frankis ; ha *Malezieux* mestr-reizour ann ebatou e pales Sceaux, a ra eun taul evez, eun taul lagad diveza evit guelet ha prest eo pep tra.

Seul ma tosta ann termen, ann dud en em stard ann eil eus egile, ann teodou a ia endro goassoc'h eget strakilli, c'hoarzin a reer eus goalc'h, beac'h a so o clasc gouzout piou ha pe hano eo ar marc'hec nevez, a beleac'h e teu ; darn a lavar e teu divar ar meaz, darn all a zifenn eo eus Paris ; ar pennou bras eus ann urs a so dija var diou renc var bazennou ann tron var behini e tle asezа *Rouanez vihan palez Sceaux ;* ar marc'heien hag ar brinsezed eus urs ann Hed-guenan ho deus dija guisket ho dillad caer hag iskis, hervez reolenn ann urs.

Malezieux, ar c'hos-rimadeller, mestr-renour ebatou Sceaux, eun den hag a oa red mad he gavout, « ann den brudet braz, ar speret heb he bar » evel ma her galver,

reas eur sinaden ; kerkent ar goeliou seiz a stenn d'al e, eur gabriolen arc'hant a zisken eus eur goummoun venn, hag ann dukez du Maine a bign var he zron, ad ma sav eus ar penn all ar zal eur c'han, eur muzic idius meurbet.

Rouanez ann Hed-guenan a oa guisket e seiz glaz ha rs leun a venan arc'hant hag aour var he dillad ; eur ntell aour a lintre var he diouscoaz, kelien perlez a gern var he bleo melenn.

Ann autrou de Gavaudan, kenta dichentil eus ar pales, ha carget da seveni al lidou ha da embann urzou ar amm-Venan, a oa guisket e seiz ru glaou-tân ; he zaë bordet gant guenan arc'hant ; var he benn, eur boed e furm eur goloen-venan ; Malezieux er c'hontrol a erv dindan he viscamant lugernus a secretour.

Mont a ra da gerc'hat dre ann dorn evit en digass e ars troad tron caër Louizic seven, ar marc'hec nevez uisket e guenn ; — al liou-ze oa gourc'hemennet caout evit beza digemeret en urs. — Prinsezed ha marc'heïen ar Venanen a deu gant mall bras d'her saludi ha 'her meuli ; epad ann amzer-ze, muzisianet ha canourien a gan evel eostiket noz, cuzet adre eur gouel seiz uer, ho guerzou, ho c'hanaouennou lirzin.

Goude beza en em saludet ha great fors bras a zéo ann il d'égile, paëron ha maëronez ar marc'hec nevez a laca o fillor e creis etrezho. Ann autrou comt de Laval en em laca en tu dehou da varkis iaouanc Pontcalec, eur akoun pe chupen houarn alaouret, marellet a venan arc'hant ganthan en he zaouarn ; intron Egoulas, ar vaëronez, a oa en tu cleis, ganti en he dorn eur scour dero glaz, eus ann derven kement caret gant ann Hedouguenan, evit kinnic d'ann dukez du Maine.

Dre ar vignoniach vras eus autrou comt de Laval ha dre ann anaoudegez en devoa great eus comtes Egoulas, markis iaouanc Pontcalec n'en devoa ket daleet da gahout digemer e pales bihan Sceaux ; guelloc'h c'hoas, dont a reas da veza unan eus ann dud red mad da gaout evit cass da benn froudennou ann dukes du Maine. Evit goloi ann digemer mad-se dindan mantel goant ann ebatou pe ann diver-amzer, ann dukes, pehini a dlie en em servich eus cleze dir Pontcalec, na seblante d'ar mare-ze sonjal nemet da farda eul lochic dezhan er goloënnad Venan, etouez ar sardoned all a bere ar flemmadennou a zeve evel poaz-tan.

Abaoue ma oa digouezet e Paris, Pontcalec en devoa comzet ouspen eur veich ous ann dukes hag ous he mignonet. D'ar re a c'houlenne diganthan penaus e tremene ar stal dre Vreis-Izel, en devoa lavaret penaus ar bobl, lakeat er stad ann truezussa, goall-gasset, merzeriet dre ar beac'h re c'hrevus eus ar c'hargou, ha dreist oll dre ar goall-bers a re dezhan potret ann taillou, a oa deut da erbedi tuchentiled ar vro da gaout truez outhan ha da rei scoazel dezhan.

Al lealdet vras meurbet eus ar markis iaouanc, ann doare franc, digor ha calonec dre behini e tisclærias pegen sur e oa da gaout eur sicour leal ha crenv digant he vignonet, ann autrounez du Couëdic, Montloïs ha Talhouët, a lacaas heb mar ebet, ann dukes da drei varzu Breis-Izel ar poellad brassa ha nerzussa eus ann dispac'h a boanie da c'houeza eneb gouard ar Roue bihan. Gouscoude, araug embann ann argad goest da ruzia a voad ann oll rouantelez var digare divec'ha eur vroad tud, Louizic seven a lakeas en he fenn dastum endro dezhi ar pennou brassa eus ann dispac'h ha kemèr cuzul digantho en noz-se memes divar benn ar pez a dlie pep hini da ober evit cass ar stal da vad ; kement-se ne oa ket diæs, pa'z eo guir ne devoa nemet ober eur fest noz evit cuzet he oll zroiou camm. Potred ar Gouarnamant a sonje dezho penaus Louizic epad nozveziou ar *C'hânn-Loar* na sonje nemet en ebatou.

Ann intron Egoulas na bade ket gant ar fouge ; ne ket gouscoude abalamour ma claske guelet ar rener discaret ; evithi ne oa ket nemeur a fors, gant m'en devije cavet eur sâl vras benag evit lacaat da lintra dirag ann dud he guiscamanchou caër leun a feill, a aour hag a berlez ; petra rea dezhi kement-se ? pe dansal e pales bihan Sceaux, pe frincal e saliou ar *Pales-Royal*, ann dra-ze oa evithi egis fars ha ioud guinis. Houman a gare plijout dezhi he unan araug ober vad ebet evit den.

Mes d'ar mare-ze ar gened eus saliou caër pales Sceaux a blije dezhi meurbed ; hag he c'houstians crignet, debret dre ar rebechou, he devoa ezomm bras da veza mouget ha dizonjet neat ha cras e creis ann ebatou foll e peleac'h e cave da viana eur c'housc morc'hedus, pa ne gave ket ar guir beoc'h eus ann ene e stad vad.

(*Eur pennad all eur veich all.*) A.

Madou ann douar.

Distaul eo a so c'hoas var ann ed er sizun-man, kenderc'hel a rai ! pe autramant dond a rai ar c'hresc heb dale ? Ne gredan ket cals, ar Stadou-Unanet en Americ, so bet lavaret ho devoa bet muioc'h eost eget n'ho devoa bet e guirionez, couls hag en *Autriche-Hongrie*. Ma ve credet d'ar c'helou so bet casset deomp, en Hongrie eo bet mad tre ann eost guinis couls hag ann hini hey hag an hini kerc'h.

En *Autriche*, ann eost guinis a dalvez ouspen eun hanter eost hag ann eost segal, hey ha kerc'h a rento eun hanter eost nemet ken. Evelken, d'oc'h ar c'helou-ze eo anat, penaus ann *Autrich-Hongrie* a hello er bloas-man guerza 13 pe 14 million sac'hadou guinis, ha c'huec'h gueich neubeutoc'h sac'hadou segal, hey ha kerc'h. Kement-se a seblant deomp beza en tu all d'ar virionez, hag e credomp eo achu ann distaul, na ne voassaio mui.

E New-Xork, ann 200 lur guinis a so d'oc'h 20 lur 4 guennec.

Setu breman penaus ema var marc'hajou pris ann oll edou dre sac'hadou 200 lur.

Guinis, 27 ha 28 lur ; Segal, (diæs da verza), 16 lur 16 lur 5 guennec ; Hey, cahout a rer da choas nemet al liou ne ket goal-vad, 19 lur. ; Kerc'h, 19 lur, 20 lur 10 guennec ; Ed-du, 14 lur, d'oc'h ar vro.

KEMPER. — *Dissadorn 9 a viz Guengolo 1882*, (dre ann 200 lur.)

Guinis 27 l. 10 g. — Segal 16 l. 10 g. — Hey 16 l. »» g.— Kerc'h 16 l. 10 g.— Ed-du 16 l. 10 g. — Avalou-douar 8 l. 10 g. A.

Bulletin
de l'Association financière de France

SOCIÉTÉ ANONYME

au Capital de **1,200,000** francs

1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Le marché continue à se très-bien tenir. Le travail de classement, résultat fatal de la rentrée en scène de capitaux dissimulés depuis des mois, fait sentir son influence, Comme nous l'avons constamment prévu, la campagne d'automne sera des plus brillantes.

Les Chemins sont très-fermes.

L'*Orléans* à 1335 est de beaucoup le plus avantageux ; en vendant des *Lyon*, des *Nord*, des *Midi* et des *Ouest* pour acheter des *Orléans*, on fait une excellente opération.

L'Algérie nous offre deux affaires hors ligne : l'*Ouest-Algérien* et la *Compagnie Franco-Algérienne*. Ce sont deux merveilleuses affaires, bien au-dessous de leur prix réel. Il y a plus de cent francs à gagner très-rapidement sur chacune de ces deux affaires.

Les *Parts du Panorama de N.-D. de Lourdes* auront très-prochainement un mouvement en avant. Le 17 courant, le Panorama sera exposé à Paris. Les visites des artistes les plus éminents s'y succèdent déjà. C'est un cri général d'admiration ! A 52 francs, achetez pendant qu'il en est temps encore.

C'est d'un heureux augure pour le *Panorama de N.-D. de Fourvière* d'être entrepris par la même Direction.

Les *Parts de fondateurs* de l'*Association financière de France* (au porteur et entièrement libérées) valent cent francs. Bien que nous n'aimions pas à parler de notre maison, nous pouvons répondre à ceux qui nous consultent que c'est un prix vraiment avantageux.

De toutes les valeurs à lots, la plus avantageuse, c'est la *Ville de Lyon*. Elle ne coûte que dans les environs de 90 francs. Les *quarts de la Ville* sont à 115 francs. Ils ne rapportent que 3 francs comme la Ville de Lyon. Or la *Ville de Lyon* donne droit à des lots complets de 100,000 francs. Voilà une indication utile et pratique.

Rappelons que les obligations émises par le Crédit foncier sont la représentation exacte des prêts réalisés, de telle sorte qu'elles ont la meilleure de toutes les garanties, la créance Hypothécaire elle-même. C'est ce qui explique la faveur dont ces titres sont l'objet de la part du public.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

SOCIÉTÉS EN FAILLITE OU EN DÉCONFITURE. — Les *titres dépréciés* offrent parfois d'excellentes occasions de gains avec de très-petites mises de fonds. L'*Association financière de France* donne tous les renseignements sur tous les titres de cette catégorie. Elle signale ceux qu'on peut acheter.

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc en timbres-poste, tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les capitalistes. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

UNION INTERNATIONALE ARTISTIQUE

58, rue Bonaparte, Paris

STATUES RELIGIEUSES de toutes dimensions ; modèles nouveaux, d'un sentiment très-religieux et très-artistique.

Très-beaux **CHEMINS DE CROIX** ; nombreux personnages en relief.

Envoi de photographies. — Prix modérés.

A. PARENTY, *Directeur.*

EAU DES SIRÈNES

La **seule eau inoffensive**, rendant aux cheveux et à la barbe leur couleur naturelle, *sans tacher la peau ni le linge*. E. GUERSQUIN, pharm.-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, Paris; chez les princip. Pharmacns Parfum.-Coiff. Flacon **10** fr. et **6** fr.

On expédie contre mandat-poste.

DÉPILATOIRE

Pour détruire les **Poils, Duvets** du visage, etc. *Le seul qui soit inoffensif*. Sécurité absolue et d'un emploi facile. Flacon **12** francs et **6** francs. E. GUERSQUIN, pharmacien-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, à Paris.

On expédie franco contre mandat-poste.

ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE

SOCIÉTÉ ANONYME

Au Capital de : 1,200,000 francs

PARIS, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, 1.

Achat et vente de Titres cotés et non cotés sans aucune Commission. — Courtage officiel des Agents de Change. — Paiement de Coupons. — Commission : 10 cent. par 100 francs. — Versements, Echange de titres, Transferts, Conversion, Libérations de Titres. — Souscription aux Emissions sans aucune Commission. — Avances sur titres.

Renseignements gratuits sur toutes les valeurs. (Joindre un timbre pour la réponse).

IMPORTATION ANGLAISE D'ENGRAIS CHIMIQUES Fondée en 1840

PHOSPHO-GUANO ANGLAIS

ENGRAIS AZOTÉ

de **"THE LONDON MANURE COMPANY"** de Londres

Le plus riche en **Acide phosphorique** *rendu immédiatement soluble, contenant 35 à 40 pour 100 de* **phosphate** *dont 25 pour 100 solubles dans l'eau, 6 à 7 pour 100 solubles dans le citrate d'ammoniaque, et environ 5 pour 100 insolubles. Azote 2 1/2 à 3 pour 100.*

GUANO DU PÉROU DISSOUS ET SUPERPHOSPHATES de toute RICHESSE.

N. B.—Tous nos superphosphates sont vendus au degré d'Acide phosphorique solubles dans l'eau.

MARCHISIO & GALLOT, 26, rue Cadet, PARIS

CONSIGNATAIRES POUR LA FRANCE

Vente sur garantie d'analyse des stations agronomiques.

LA DÉPÊCHE FINANCIÈRE

Essai gratuit TROIS MOIS

Avec une petite somme.

MOYEN DE GAGNER BEAUCOUP D'ARGENT

Société Anonyme. Capital 2 Millions. — CAISSE des RENTES NATIONALES — PARIS, RUE RICHELIEU, 84

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll bacamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan lvez e tle beza casset bivizliken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS, est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 23 a viz Guengolo 1882.

Deverion ann dud vad,
ann dud a urs en heur a vreman.

En devejou trist a bouez varnomp Breiz-an, dever ann oll dud ho deus carantez evid ho bro, evid ar Frans, a dle beza poania eus ho oll galloud da zifenn ann Ilis Catolic dious ar Revolusion hag evid-se eo red dezho difenn heb ehan hag e peb fæson guirionezou ar Relijion, ha beilla ar muia ma hellint da viret ne ve ket chasseet ann aviel d'eus calon ho bugale.

Ma tle padout c'hoas eun neubeut ar Republic dizoue hon deus breman, ha distaga epad hir amzer ann dud d'eus Doue, ann dud vad, ann dud a galon, a renco poania da lemel diganthi ar vugale innosant-ze e carfe ober gantho tud difeiz ha dizoue eveldhi.

Evel Catoliket, ann oll tadou a famill a renc beza guir ebestel ha difennourien ar Feiz. Ma n'hellont ket en em glevout parfet etrezho var ar guella moïen da enebi ous al lezennou a valeur a so dija votet pe a vezo votet heb dale a enep ann Ilis ne rencont ket sonj na ken sonj nemet dioual ne ve lonket ho bugale gant ar Revolution o rei dezho eun descadurez vad ha cristen. Ar Revolution a garfe e teufe ar vugale da zaoulina dirazhi ha d'ober anezho tud diskiant ne gredefent mui dizenti outhi. Red eo eta e teufe ar gerent evel guir ebestel da soursial gant cals soursi, gant cals teneredigez ous ann eneou paour-ze evid ho dioual dious ar c'hontam marvel a vezo roet dezho da lonca e scoliou diziou ar Gouarnamant.

Re vras e vezo c'hoas ann danjer er meaz eus ar scoliou, rag caër hen dezho ar Gouarnamant, a rai atau he bossubl evid renta ann oll dud henvel outhan hag e roio heb douetans ebet, ann taul eus ar maro da eur fors a eneou a vezo touellet kement ganthan ma sonjo dezho ne hell ket fazia. Rag-se e couezo ar bobl a so breman buhan en traon dre ma gollo he feiz hag ar Relijion, hag ar vugale a vezo ar bobl da benn eun neubeut bloavechou a vezo douget kement d'ann droug ha d'ar grueldet, ma vezint heb dale henvel eus ann dud gouez n'ho deus mui na Doue, na lezen na respet evid ann dud.

Red eo eta e teufe ann oll dud honest d'en em glevout ha d'en em unani evid difenn guirion ann Ilis, n'eus nemetho a alfe miret ouzomp da vont da goll.

Tremenet eo mare argila. Peb unan a dle en em rei calonec da savetei ar Frans ha suja parlet da oll gourc'hemennou ann Ilis dre behini e ro Doue deomp ar virionez hag ar Relijion.

Hogen, arabad eo hen disonjal, seul-vrassoc'h eo ann droug, seul-vuioc'h e renker evessaat. Kense arabad eo en em zervicha d'eus ar moiennou-ze n'ho deus, couls lavaret, nep talvoudegez en eur ober egis m'her gra cals re a dud, siouas, d'ar virionez plega d'ar gaou, ar pez ne dall da netra nemet da grenvaat ar Revolution ha da rei dezhi ann treac'h. Neus ken nemet evelse ann hent guirion, couls evid ar Relijion evel evid ar politic, ma vezo possubl renta d'ar bobl he viriou hag he liberte.

A.

Ar Monarchie.

Pegement e talvesfe d'ar Frans, couls en diaveaz evel en diabars e teufe Gouarnamant ar Roue endro.

Promettet am eus, lennerien, ho lacaat da entent sclær ar virionez-ze, hag e sonj din, penaus ma lennit ac'hanon hirio gant evez, ec'h ententfoc'h mad ar pez a fell din da lare.

Hag e lavaran penaus gant ar Roue, e ve evidomp en diabars ar vro ann urs vad hag ar vrassa peoc'h etre ann oll. Da genta, ec'h hellan lavaret penaus evel eur vezen avalou trenc na hell rei nemet avalou trenc, evelse ive, ar Republic na gustum rei nemet trous ha dispac'h etre ann dud, disurj e peb fæson hag e peb leac'h evel e *Monteaü* hag e leac'hiou all, aveichou ua teu d'he houl nemet ar goassa brezel etre tud eus ar memes bro, evel e miz Even 1848, pe c'hoas ar Gommun e miz Meurs 1871.

Hogen, ouspen ar ræsoniou-ze a velomp sclær o tont gant hon daoulagad kelliæs gueich e couez ar

Republic var hor c'hein, ez eus c'hoas resoniou all ha setu int aman.

Tennet eur pesc e meaz ann dour, hag e veloc'h anezhan o vervel ragtal e creis ar goassa poaniou. Ar memes tra a c'hoarvesfe gant eun den ma ve tennet er meaz eus ann ear. Eun neubeut lezennou pe giziou digemeret a volontez vad gant ann dud, pe deut da veza red dezhan, rag ma eo boazet da veva gantho, a ra da speret ann den dress ar pez a ra ann ear d'he gorf. Ann ear a bouez spontus varnomp, mes pouez ann diabars a zibouez ker mad pouez ann diaveaz, ma servichont ann eil hag egile d'hon lacaat da veva æs en ear. Ma l al lezennou hag ar giziou a bere e comsen breman souden, a ra d'ann den ha d'ar poblou ar memes effet a ra ann ear da gorf ann den, ha mar teuont da vancout, e clasc ann oll cahout heb guir danvez ar re all hag ar galloud varnezho. evel ma teu ar goad da strinca e peb mod d'eus ar c'horf pa vanc ann ear dezhan.

Ar *Monarchie* hag hi o vont atau eus ann tad d'ar mab er broiou all, ha dreist oll e Frans, a vir ous ar poblou da vont da goll. Heb-di, peb tra teu da virvi er vro, hag ann oll siou fall da c'hoi ; dond a ra c'hoant d'ann oll da sevel er renc kenta pa eo libr evid ann oll. Den ebet ne sonj mui dezhan beza en eur renc dereat, pe ne fell mui dezhan chomm el leac'h e pehini eo bet lakeat gant Doue, ann oll a garfent guelet ho danvez o creski pe cahout a rentefe æssoc'h dezho creski ann danvez-zé. Evelsé, ann oll o clasc trec'hi ann eil var egile e sav buhan dispac'hadec etrezho, hag anken ha disurj a beb seurt er vro, bete ma ve collet gant ann oll ho c'harantez evid ar vro, en henvelep fæson ne ouzont mui en em glevout etrezho d'en em zifenn a enep ann enebour, hag ac'hano e teu distruj ar vro ha maro ar poblou.

Hag e lavaran, penaus heb ar *Monarchie*, e ve collet danvez peb den en he bart he unan couls ha danvez ar vro. Hag aman ne fell ket din parlant hebken d'eus ar re ho deus c'hoant da lodenna d'eus ar Sosialistet, Be a so c'hoas eun danjer all suroc'h ha cals diæssoc'h en em zioual diouthan, ar glizi bras ha direiz a deu da heul ar Revolution en eun taul, a so peurvuia kiriec en eur vro e pehini ne ia ket ar galloud d'eus ann tad d'ar mab da lonca ann danvez dastumet gant ar vro, couls hag ann hini dastumet gant ann oll, hag ann dibarfedet eus ar Gouarnamant, ouspen ann oll siou fall o virvi dre ar vro a vir ne alfe lod pinvidicaat dre ho labour, ho aket hag ho furnez, lod all dioual ar pez ho devoa dastumet beteg hen hag a vir c'hoas ous danvez ar vro da greski ive abalamour ma eo ann oll en ho æz.

Evid ann oll labourou bras. couls evit ar c'honvers græt gant cals arc'hant, evel ar guelladennou a ve possubl d'ober el labourou bras var ar meaz, red eo gouzout gortos hag aveichou epad hir amzer ; red eo beza sur ne vezo ket collet al labour nag ar boan abars beza produet ar pez a c'hortoser digantho, red eo allout conta var ar pez a hanver peoc'h ann antronos (sécurité du lendemain.)

Hag ar re a vev d'eus ann oll labourou-ze, ar vicherourien, evid cahout atau hag ingal ho labourou paët mad d'ho lacaat da veva ha da zastum eun dra benag da benn ma vezint deut coz, ar re-ze ive ho deus ezomm cahout eun antronos parfet. D'ar re-ze eta evel da dud ho leve, d'ar varc'hadourien evel da botret ar staliou bras ha d'ann oll dud a fell dezho beva en honestis hag en urs vad, gant ann oll danvez ho deus bet digant Doue, d'ar re-ze oll evel d'ar vro a bez eo necesser bras ar *Monarchie* o vont d'eus ann tad d'ar mab.

Kement-se oll, kenvrois, ec'h hellit hoc'h unan hen entent eus ar guella, ha ma kirit teuler evez ann diæsamant spontus a so, bloas so, pe soken 6 miz so o poueza var ar vro, o viret ne vé græt netra talvoudus, rag neus mui tam fizians a zesco deoc'h sclæroc'h a-ze ar virionez d'eus ar pez a lavaran deoc'h aman.

Lavaret am eus deoc'h ouspen, penaus ar *Monarchie* eo a zioullo deomp hor galloud evel pobl en diaveaz couls hag en diabars. Heb-di eur vro vras evel ar Frans, a so atau var var,en danjer da goll he hano ha da veza dismantret gant he enebourien, goude beza bevet pell amzer heb tam ners ha galloud. Ar pez so bet c'hoarvezet ganeomp er brezel diveza hén discuez anat. Ann *Alsas* hag al *Lorraine* collet. Ann dismegansou a gouez varnomp dalc'h-mad, rag neus mui tam istim evidomp nag hor Gouarnamant, evel ma velomp breman abalamour d'eus ar pez a c'hoarvez en *Ejypt*, a ro deomp eun testeni anat a gement-se.

Er brezeliou spontus a gouez heb ehan var gement bro ne de ket parfet he Gouarnamant, e teu buhan da veza mouget ar garantez evid ar vro, ha ne chomm mui nemet carantez peb den evithan he unan. Eun dra anat eo, kement den en deus pers en *Internationale* ha soken peb Republican ne sonj mui beza d'eus bro ebet en he fart he unan, mæs be ma eus ann oll broiou ha pa sonj beza sitoïan d'eus ar bed oll, d'eus ann eil bro evel d'eus heben e tisprij ar vro eleac'h ma eo bet ganet evid sicour ha sevel ennhi ar Republic a dalvezo kement dezhan da voalc'hi he oll faltasiou. Ouspen, ar c'hoant-man diveza a so c'hoant ar brassa niver, a ra d'ann dud coueza ken izel ne d'int mui goest d'en em zifenn. Her guelet so bet græt anat er brezel diveza, epad pehini, red mad eo hen anzavout, ar re ho deus difennet ar vro gant ar muia calon eo bet ar Roïalistet.

A hent all, mignonet, ar *Monarchie* a zioual ar poblou d'eus ar sort brezeliou spontus, ne dint goest nemet d'ober d'ar poblou coll ho hano.

Dioual a ra ne savje brezel dre gals moïennou fur all, ha dreist oll oc'h alia ar poblou all da zont d'he sicour en esper beza sicouret ganthan heb ar *Monarchie*, da dreist oll heb ann hini ma ia ar galloud d'eus ann tad d'ar mab, ne hell ket dont c'hoant da eur bobl benag en em unani ganeomp. Pehini eo ar vro a garfe en em unani gant eun all a cheinch Gouarnamant beb c'huec'h miz, ha kense ne heller ket conta varnhi. Kement-se so bet desket avoalc'h deomp e Frans. A bell so ne fell mui da bobl all ebet dond a du ganeomp. Epad ar brezel gant ar Pruss omp bet lezet hon unan, ha breman epad afferiou ann Ejypt, e c'hoarvez ar memes tra ganeomp pe voassoc'h.

Heb ar *Monarchie* eur vroiad tud na hell ket guelet ann traou er memes fæson epad pell amzer, da lavaret eo, eur fæson guelet e ve goest da denna poblou all a du ganeomp, ha d'en em zioual evelse d'eus cals danjerou, pa hell ar galloud coueza bemdez etre daouarn tud diskiant, hà ne velfint mui netra er memes fæson.

Rag ma iea atau eta ar galloud d'eus ann tad d'ar mab, ha ma glaske evelse ar Gouarnamant atau ar memes tra, eo m'ho devoa græt hor Rouane eur Frans galloudus, rentet breman da netra gant ar Republicanet. Ne ket int ho deffe græt ken crenv ann Italianet hag ar Brussianet enebourien ar Frans a viscoas. Dre m'ho devoa atau græt ar c'hontrol, eo ma oamp deut da veza ker galloudus en *Europe*, mæs evel ma vouient penaus en ho goude eo ho bugale ho dije commandet, ne claskent araug peb tra nemet interest ar vro, interest ar Frans, ha ne vanke ket dezho tud goest d'ho sicour d'ober ar pez a glaskent.

Setu va mignonet, ha ne ve ken nemet ar pez am eus merket deoc'h hirio, ma kirit teuler evez mad ha sonjal en ho coustians peadra evid ober ac'hanoc'h mignonet a galon d'ar *Monarchie*, atau prest da vont a du gant ar re a garfe digass endro he Roue d'ar vro.

A.

Doue ebet mui.

Ar re ne usont ket ho brageier o taoulina evid pedi, ar re-ze so en em glevet oll. Achu eo ! Hel lavaret ho deus : N'eus Doue ebet mui.

Evid guir, ne oa ket possubl her gouzanvi ken, hag a iea kement-se a enep ann *egalite*. Ni a renc oll mervel hag hen ne varve ket ; chomm a rea atau ar memes hini. Hogen deut eo erfin ar Republic da lacaat peb tra en he blass : Doue ebet mui.

Ar Republicanet a so deut c'hoant dezho ober ganthan eur veich evid mad. Ne ket ni en em ro ar speret deomp hon unan, he reseo a reomp digant eur re. Lavaret a rin soken ar virionez penn-da-benn. Me gred eo digant Doue e teu ar speret deomp. Penaus en em servich ar Republicanet anezhan ? Setu. Int a lavar d'oc'h sclærijen ho speret neus Doue ebet.

E guirionez, devejou so a gredan penaus ann oll Republicanet bras ha bihan ho deus tremenet eul loden vras eus ho buhez e ti ar re ziskiantet e *Charenton*.

D'oc'h a beleac'h e teu ne fachomp ket evid guelet eun den cam en he gorf, ha ne d'omp ket evid gouzanv eur speret cam, eme Pascal ? Béza ez eo rag eun den cam en he gorf ne gav ket diæs anezavout e vale eeun ann dud all, hag eur speret cam a lavar eo ar re all a so mac'haguet.

Heb dale int a damallo deomp eo ni eo a so cam.

Hogen, petra c'hoari gant ann dud gouez-ze ? Hag int a sonj dezho penaus ar muia ma chouhefint neus mui a Zoue, ann tosta ma vezint da vont da Zoue ho unan ?

Ar Gambetta Doue, calet e ve, Paul Bert Doue ? eun tamic re scaonv, mæs Cattiaux Doue ! oh ! oh ! ne ve den, mechans, diskiant avoalc'h evid her c'hredi !

Penaus ! hag e plass ann autrou Doue e carfec'h sevel tud ken divalo dreist ar re all ! mæs perag lezel kement a dud all ker fall hag ar re-ze ?

Perag ne ve ket savet da Zoue Jogand en devoa kemeret evid hano Leo Taxil ?

Ha n'en deus ket labouret ? eo cals muioc'h eget Cattiaux. Ann oll ho deus allet guelet mogerïou Paris goloet gant tamou paper sinet Jogand !

Ha ma carfemp disken izeloc'h c'hoas, piou a gavjemp c'hoas ? Ni oa o vont da lavaret va Doue ! heb sonjal neus Doue ebet mui.

Ha ma c'hoarvesfe penaus ann dud-ze a veac'h savet da zoueou a garfe en em ziscar ann eil egile. Etre Radicalet e c'hoarvez kement-se aliæs. Ar Gambetta so bet discarret. Lissagaray neus ket pell a so bet discarret gant Labrusquière, Paul Brousse, J. Deynaud ha Victor Marouk hag ar gazeten *La Bataille*. Ha Sonjeon eta ? Ne sonjemp ket. Ni oa oc'h ober Doueou brema souden, setu unan all da lacaat er vanden.

Perag ne rafemp ket eur veich commanset ! oll ingal (egalite) ! oll breudeur (fraternite) ! oll libr (liberte) ! Ann dra-ze so sclær, setu emaint aze.

Ni ha cals re all eveldomp hon deus anavezet penaus er bloas-man e couez glao aliæs hag hon deus lavaret ann eil d'egile : Ann amzer-man na blij da zen ebet, hag e tisplijo cals goassoc'h d'ar Republicanet a so tud diæs bras plijout dezho, ha ne ket diæs guelet perag e tisplijo dezho. Ma padefe eur bloas benag ne ve mui na ræsin na guin. Ha ma ne vije mui banne guin ? Aï ! aï ! siouas deomp, collet eo hor penn, sonjal en eun dra ken trist ?

Penaus ! clemm a rer pell so eo fall ar guin, ha ma ne ve banne ebet ken, digant piou e ve red goulenn ?

Gambetta Doue, Jules Ferry Doue, Cattiaux Doue hag e vent asezet var ar goabrou, ne rofent deomp na bara na guin.

Ha pa sonjen e kement-se, eun dra benag a lavare din em c'halon :

Ouspen 6,000 bloas a so eo bet croüet ar bed. Abaoue, meur a veich eo bet blasfemet ann hano santel a Zoue, ha gouscoude ann douar a gendalc'h o vont endro, ha Doue ive a gendalc'h lacaat bemdez he heaul da sovel van ar re fall couls ha var ar re vad.

A.

Ar C'holera.

Ema oc'h ober distruj e *Manille* ha soken er *C'hochinchine*. Ann oll a voar e caver anezhan atau dalc'h-mad en Indes eleac'h m'en em daul ar steir *Gange* er mor, hag aliæs ar pelerinet a ia d'eus ar vro-ze d'ar gear *La Mecque* (eleac'h ema be Mahomet), a gass anezhan ac'hano etoues ho fillou, hag a ia d'he hâda eun tamic e peb leac'h p'ho deus c'hoant d'ho heja. Ar pelerinaich-ze eo peurvuia ann hent bras a heuil ar c'holera, mæs claskit eta hen rei da entent d'ar pelerinet a ia da *La Mecque*. Pe vern dezho kement-se ? contammi ann oll poblou, petra eo kement-se e sco ann dever ho deus ann oll Mahometânet da vond da saludi be ho frofet !

Biken n'en devezo den sonj da lacaat soudardet var hent *La Mecque* evid ober d'ann dud diskiantze mond var ho c'his, ha casi sur ar pelerinaich-ze, a vez græt beb bloas a bado, c'hoas cals cantvechou. Goas a ze, rag ma eo red dioual dious ar c'hlenvet spegus-ze e meur a fæson. E *Suez* ez eus eun neubeut medisinet a so bet roet dezho ar guir d'ober ar pez a seblanto ar guella evid miret ous ann droug d'en em leda, hag ann oll a renc suja dezho caër ho deffe. Hogen, Bro-Saoz o cass ar brezel en Ejypt, a so deut da stourm ous ar pez a vije græt peurvuia. Ar Saozon evid cass ar brezel da benn en Ejypt, ho deus ezomm da lacaat digass soudardet eus ann Indes, ha n'hellont ket coll amzer da c'hertos e vé guelet ha n'eus clanvour ebet etoues ar soudardet-ze, rag re a zale a alfe noazout dezho evid ar brezel.

Neuze ann oll a lavar hag a vouez huel : Abiou ann hent-ze eo e teuio ar c'holera beteg ennomp, dre eno eo e lezo ar Saozon anezhan da zont en Europ. Guir eo, dre eno eo deut beveich. Hogen, ne ouzon ket pe dre sempladurez eo pe dre sottoni. Ober a rer hirio kement a so red evid sponta ann dud. Gouscoude eun dra so hag a ve mad evessaat outhan. Ann aliæssa ma teu ar c'holera ann neubeuta droug a ra beveich, boaza a rer diouthan, hag evel ma cav tiæs proproc'h ha buhez guelloc'h ne hell ket pega kement. Ar c'heariou a vez guelloc'h savet, aerussoc'h, hag e caver ennho ruiou ledanoc'h ha iac'hussoc'h e Paris, dreist oll, so bet græt traou burzudus en tu-ze. Guir eo ec'h alfe noazout goassoc'h d'ar mare-man, rag ma vanc ann dour, ha ne de ket Paris ar gear neta, er c'hontrol. Conseillerien ann Ti-kear a zisonj re kempenn en eur fæson dereat ar gear, ha n'ho deus ket re a zour evid hen ober.

Ar pez so guir eo ma ve sonjet e kement-se, ell e ve leac'h marteze da sponta ma ne ve ket anlevez e kement-se oll. Amzer so c'hoas evelkon ha ne ket digouezet ann enebour ganeomp. Anat pez so red da evessaat outhan eo dioual ha dioual mad da sponta ann dud. Lavaret a hellomp heb aon d'en em drompla, penaus e sponter cals goassoc'h hirio gant ar c'holera eget ne vije græt breman so 50 bloas. Claoustre, ez eus dija cals tud ho deus græt ho facajou evid tec'het, araug ar c'hlenvet, ha ho deus sellet piz ous ar gazetennou so bet meulet pa oa ar c'hlenvet oc'h ober distruj er vro evid goud pere eo ann departamanchou so bet espernet gant ar c'hlenvet en troiou all.

Netra gouscoude na hell sicour goassoc'h ar c'hlenvet d'en em skigna eget ar spont-ze.

Ar vedisinet a lavar neus netra he sicour goassoc'h da bega en eur re benag ha d'en em leda. Anat eo penaus ann hini n'en deus ket aoun ha dreist oll aoun diskiant, arog ar c'hlenvet, ne bego ket ennhan. Mæs arabad eo goulenn calon digant ar re so spontet dija heb gouzout, ha ne vezo ket miret ous ar c'hlenvet da dostaat, ha ne raio netra goassoc'h ar c'holera eget discuez beg he'fri ha var aochou ar Mor Ru. Æs eo compren penaus e vezo græt peb tra evid miret ous ar c'hlenvet da dostaat goassoc'h, hag e rai peb unan he zever, mæs eur veich gouezet kement-se, e ve mad ive sponta neubeutoc'h ha lavaret a vouez huel evid renta ar peoc'h d'ar bobl, penaus ar c'hlenvet-ze e neubeuta he ners kelliæs gueich ma tigouez adarre en hon touez.

Ar veich diveza ma eo bet guelet e Frans, pez so bet clasket ar muia da ziscuez d'ann dud, eo penaus nemet en eun neubeut kæriou stanc var bord ar mor, eleac'h ne oa ket goal iac'h ann traou, e vije bet lavaret en devoa aoun ar c'holera da bega en dud a veve en eur fæson dereat, hag a heulie gant evez ann aliou mad a vije roet dezho. Hag e c'hoarvezas kement-se e peb leac'h coulz e Paris evel e leac'h all. En em zila a rea ar c'hlenvet beteg er plassou clanvus, hag e chome eno d'ober ar goassa distruj, rag er plassou-ze, e oa en douar guella evithan. E peb leac'h ive e vije guelet oskei gant counnar var ar vesvierien, ha pa gave tud anter devet gant ann evaich e teue abenn anezho en eun taul-cont. Setu aze d'oc'h petra e tlefe beza digasset da sonj d'ann oll evel ma ve mad rei eus a vreman ann aliou hag an gelennadureziou red evid rei d'ann oll da c'houd petra e da ober ma teufe siouas ! (Doue ra viro) ar c'hlenvet beteg ennomp.

Mæs nan ! seblantout a ra e ver o clasc sponta goassoc'h-goas ann dud, hag eleac'h rei calon dezho, e claskefer e peb fæson ho lacaat da failgaloni. Græt so bet ar gont deus ann distruj so bet

[illegible] bell so gant ann oll clenvejou spegus. Homa ve sellet piz ous ann oll scridou-ze, ne vehet diæs guelet eo boazet goassoc'h ar c'holera sponta eget d'ober droug. Hogen, lavaret e ve, oren hano-ze peadra da sponta ann dud, ha lacaat da failgaloni. Ann hano hebken a go-a so peadra da lacaat ann oll nec'het ha d'ho onta. Mareou so bet ha ne ve ket diæs cahout e couls hag e leac'h all lod eus ar mareou-ze, ez bet guelet e Paris mareadou spontus eleac'h ma ve eur spont a dud gant ar vreac'h, ar vreac'h-soken ha ne sponte den. Hogen, petra benag so aliæs allet discuez e coll ar c'holera he ners kelgueich ma teu d'hon guelet, pa glever ann hahebken, ar c'henta a rer eo sponta hag ann oll dec'h cuit ragtal heb sonjal penaus al loen vil so ezhan en deus divisker hir, hag eo guelloc'h he ortos e peoc'h eget tec'het arauzhan, rag hen paco heb poan. Ar pez a sicour ar guella ar holera d'ober distruj eo ar spont arauzhan, ha ouas ! ar muia a heller a rer evid creski ha mar spont-ze, araug soken e ve deut ar c'hlenvet neg ennomp. Evel ma scrivan evid cristenien e ncan lavaret ouspen, penaus ar guella voien d'en viret da veza spontet gant ar c'holera eo beva nt furnez ha derc'hel he goutians e peoc'h gant ue.

Setu aman ar c'heleier a gavomp er *Journal ciel* :

Manille, 7 a viz Guengolo.

170 den so maro aman gant ar c'holera d'eus ar vro,

Er c'heariou nessa da *Vanille* so dija maro 279

A hent all ar memes gazeten a lavar ive :

Ar c'holera a so oc'h ober distruj e broiou ar o-Heaul a so peget er *C'hochinchine*. Herves ann eza keleier, ar c'hlenvet ne gouez nemet var tud vro. D'ar 4 a viz Guengolo, e oa couezet clanv den eus ann *Europe*, ha tri anezho ho devoa ket mervel. Græt e oa bet oll kement a oa posvid miret ous ar c'hlenvet d'en em skigna er , rag o velet peu sort distruj e rea e *Manille* ve bro ann *Anam*, a bell so e oar var evez o edal e vije deut var ar *C'hochinchine*.

Scrivá a rer d'eus *Manille*, penaus e varv bemz 300 den en Itoïlo.

Bez'eus bet 4.550 maro abaoue 14 devez.

Gant ar c'holera iso bet maro d'ann 11 a viz engolo e *Manille* 80 den eus ar vro er c'heariou -var-dro, so bet contet 184 maro.

5 a viz Guengolo dious ann abardaëz.

D'ann 13 a viz Guengolo, 18 den a so maro e *anille* gant ar c'holera, ha 151 er c'heariou tro-dro.

D'ann 12 e oa maro e *Manille* 94 den, hag er heariou tro-var-dro 154.

D'eus *Panama* e scriver, penaus ez eus bet eno en devejou-man eur c'hrenn douar terrubl.

A.

KELEIER.

Finistère. — Conseillerien ann Ti-kear e peb commun a vezo galvet heb dale da henvel ann electourien a renco mond da Gemper da henvel Senatourien nevez e plass ann autrounez de Kerjegu ha de Forsanz.

Ne ouzer ket c'hoas plou a vezo douget evel Senatourien var listen ar Roialistet. Lavaret a rer penaus ar Republicanet a garfe e ve hanvet ann autrounez Penquer pe Astor, pe c'hoas Lois Hemon, Depute Kemper, Heb dale e vezo guelet.

Morbihan. — E *Guegon* (canton Josselin) en eul lizer casset d'ann Deputeet, mil den ho deus goulennet digant ar Gambr e ve kendalc'het deski ar c'hatekis hag ann histor santel e scoliou ar Gouarnamant, ha ma ve lavaret ar pedennou araug ha goude ar scol. Ann autrou Prins de Leon, Depute evid Ploërmel, eo a so en em garget da gass ho lizer d'ar Gambr.

Vendée. — Ann neubeut tud a volontez vad a so en em assemblet er Vendée, a fell dezho difenn ar scoliou libr ha cristen, ho deus goulennet arc'hant evid-se digant ar gristenien all, hag ho deus dija dastumet var al listen kenta 73,134 lur.

Ann autrou Flourens, carget d'eus ar cheinchamanchou evid ar veleien, distroet da Baris d'eus *Royat*, da beleac'h e oa æt, abalamour d'he iec'het en deus kemeret he garg a nevez, Dilun diveza, 4 a viz Guengolo. Er memes devez eo æt da velet Cannad hon Tad santel ar Pab evid en em glevout ganthan divarbenn ann neubeut Eskibien a so breman da henvel. C'hui voar e vanc breman 4 Escop e Frans : E *Tarbes*. e *Sant-Briec* hag e *Arras*, hag eun eil da Arc'hescop Bourdel.

Darvoud spontus var eun hent houarn.

Eun trein hent houarn o vont d'eus *Cartsruhes* da *Golmar*, a so deut e meaz ann hent pa oa o tristrei e kichen *Hugstetten*.

Lavaret a rer so bet lazet 50 den ha gouliet eun tam mad ar re all. Evid breman ne ouzeur ket caër petra so c'hoarvezet na penaus.

Evelkon, setu petra a scriver d'eus *Mulhouse* divarbenn ann darvoud spontus-ze.

Eun trein evid *Fribourg*, *Colmar* ha *Munster* a so deut e meaz ann hent deac'h da noz etre 9 heur eul leo benag d'eus *Fribourg*.

Be oa oc'h ober ann trein-ze 22 wagon ha 1,200 den ennho.

Pemp wagon nemet ken a so chomet var ann hent. Ar re all so bet taulet draillet ha cheinchet penn oc'h penn en eun toul lagen e pehini int bet sebeliet.

Credi a rer ez eus 100 den lazet pe voal-c'hlazet hag eun 200 benag pistiget en eur mod benag.

Lenna a rer kement-man er *Journal d'Alsace.*

Er c'henta pennad scrid hon deus scrivet var darvoud Hugstetten, hon deus lavaret evessaat, penaus ne oa ket da damall ann disterra d'ar re so e penn ann hentchou-houarn eus ann Alsace-Lorraine, rag ar marc'h-du a oa d'eus *Bade,* hag ann oll dud a oa oc'h ober servich ann trein, nemet daou zen, a oa ive d'eus *Bade.* Ann hini a gass keleier d'eus *Strasbourg* d'ar *Pfælzicher-Keusier,* a lavar, penaus hon deus græt eun dra diskiant en eur lavaret evessaat mad oc'h kement-se, hag a gendalc'h o sonjal, m'ervad, lavaret eun dra goal speredus ; kense, emezhan, hiviziken evid miret ne c'hoarvesfe mui kement all, ann dud hag ar voituriou a renco beza d'eus ann *Alsace-Lorraine,* Ma ! caër en devezo sonjal ha lavaret ar Bavarois speredus so anezhan oc'h hel lavaret, ni a felle deomp rei da c'houd d'ar bobl :

1° Da biou e oa red tamall ar goall darvoud-ze ma oa da damall da eur re benag ;

2° Pere oa ann dud ho dije renket respont, rag peurvuia pa c'hoarvez eun darvoud benag evelse, eur re benag a renc paëa ar podou torret. Hirio e *Ludwigshafen,* eleac'h ma ve moullet ar *Pfælzischer-Kurier,* e *Strasbourg* d'oc'h a beleac'h a teu pennadou-scrid ker speredus, couls hag e *Fribourg* e peleac'h e rer eun enclasc var ar pez so bet cans d'ann trein lemer e meaz ann hent, penaus ne vije c'hoarvezezet netra ma vije bet o stlenja ann trein eleac'h eur marc'h-tân gant rojou izell egis ma implijer evid stlenja marc'hadourez e vije bet eur marc'h-tân gant rojou huel egis evid ar beaichourien. Neuze ne deo na diskiant, na didalvez goulenn piou en devoa pourveet ar wagoniou hag ar marc'h-tân. Tamallet so bet ive da rener ar marc'h-tân da veza bet caus eo deut ann trein e meaz ann hent, abalamour da veza he lakeat d'ober hent var he gis, pa vije bet red he gass ar-buhana guella araug, ar pez a ziscuez e oa red evessaat d'oc'h a beleac'h e teue ann hini oa o ren ar marc'h-du. A dra sur ar re so e penn ann hentchou houarn e *Bade* a dle cavout diæs ec'h alfe beza c'horvezet eun henvelep maleur dre ho faut, mæs diæssoc'h cals e ve evid assurentez ar beaichourien couls hag evid enor ar re so e penn ann hentchou houarn en hor bro, mar g'alfe beza tamallet ann darvoud da dud ha da voituriou ann hentchou houarn *Alsace-Lorraine.*

Nemet e c'hoarvesfe traou ha n'heller ket conta varnezho, al listri oa e *Toulon* a so diblaset ac'hano d'ar Meurs 12 a viz Guengolo evid mond beteg al linen disparti etre ar Frans hag ar Spaign, en eur chomm eur pennadic dirag *La Ciotat, Marseille, Port-de-Bouc, Port-Vendre.* Distrei a raint da bors Toulon da benn ann 10 pe ar 15 a viz Here evid achui kemer ar pez so red, ha ragtal goude e jalin da c'hortos er *Golfe Jouan* e teufel ann autrou vice-amiral Krantz da velet penaus eo renket peb tra er bours. —

Ar gazetennou a voar d'eus ar re genta petra en deus c'hoant ar Gouarnamant da ober, a lavar penaus da benn fin ar miz-man e tistroio da Baris ann autrou Grevy, Presidant ar Republic, ha ne vezo nemet goude ma vezo distroet ec'h evessaio ar Vinistret ganthan var al lezennou emer o sonj d'ober kerkent ha ma vezo distroet ann diou Gambr da Baris, hag emer eus a vreman o studia anezho.

Ministr ar Post hag ann Telegraf a so o paouez achui prepari eul lezen evid distaul da 2 vennec pris al liziri a so breman d'oc'h 3 guennec.

Mear *Béziers* en deus scrivet da bersonet ann oll parræsiou e kear, penaus ma ne ve ket discaret gantho ho unan ar c'hroasion hag ann imarchou a oa savet var ruiou ha tachennou kear, ha kement-se da benn tri devez d'ann hirra, hen en em garge he unan d'ho discarr, hag en deus græt egis m'en devoa lavaret. Ar Radicalet n'ho deus cavet nemet meuleudi d'ober anezhan, ha dreist oll sosialistet *Montceau.*

Hogen, pa oar e tiscarr croas Sant Jakes e Beziers, so digouezet eun dra souezus ha ne sonje den ennhan.

Daou soudard o velet kement all a dud dastumet var dachen ann ilis, a oa deut da velet oc'h ober petra e oar, ha pa veljont peu sort tra divalo a c'hoarveze, n'ho deus ket allet miret da ziscuez pegement a zroug a oa ennho.

Ar serjantet poliss deut dre c'hourc'hemenn di evid miret ne alfe den clasc chican oc'h ar vicherourien, hag ar vicherourien ho unan o velet e oa deut ar poliss d'ho difenn, a lavaras a beb seurt hanoiou fall d'ar soudardet, hag ar re-man a rencas en em denna buhan.

Entent avoalc'h a hellomp penaus ann daou soudard iaouanc-ze cristenien mad ha prest da scuilla ho goad evid ho Doue hag ho bro, n'ho deus ket allet guelet heb facha ann droug a rea micherourien Mear Beziers.

E *Tonneins* (Tarn-et-Garonne), e prisonier Seurezet bihan ar beaurien. Setu e guirionez peu sort kelou so deut deomp eus ar gear-ze,

Hor c'hommisser en deus ar brassa c'hoant da rei d'ann oll da anaout peger douget eo evid ar Republic. Deac'h en deus græt harpa var ar riu diou Seurez vihan ar beaurien a ie da gestel a di da di egis ma reont peb bloas evid ar beaurien.

Doare ann eost er bloas-man e Frans.

Mad tre en 20 departamant, mad e 43, peus-vad en 11, disterric en 11 all etoues pere en em gav ar Finister hon hini, he fall en unan, er C'horse ; evelken, guelloc'h eo ha cals er bloas-man eget varlene.

Couent ar Gabusinet e Naonet a kemennadurezion ann 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

Chasseal a rer ar Relijiuset hag ho zestou.

Abars mond hirroc'h, e rencomp lavaret deoc'h un dra. Lavaret so bet, penaus m'ho devoa ar Relijiuset enebet kement d'en em zifenn, eo abalamour m'ho devoa bet ann urs d'hen ober digant ur re benag huelloc'h evitho, penaus eo ar Roïalistet a so bet caus a gement-se, ne felle ket d'ann tadou hen ober, mæs renket ho deus senti, hag eo bet savet ar bardellou abalamour d'ar brezegen a oa bet græt e *La Roche-sur-Yon.*

Ni a lavar n'eus netra guir e kement-se oll.

1° Bardellou couent ar Gabusinet e Naonet n'int bet bet græt abalamour da brezegen *La Roche-sur-Yon* pe guir e oant savet trizec deves araug ar brezegen-ze. Prezegen *La Roche-sur-Yon* a so bet græt d'ar 25 a viz Here, hag ar bardel kenta, hini dor ar goent guirion a so bet græt d'ann 12 pe d'ann 13 a viz Here. Ann eil bardel, hini ar chlaustr, a so bet commanset d'al lun 18 a viz Here. Pa oe græt ar brezegen-ze, ann oll bardellou oioa, couls lavaret, achuet dija.

2° Enebies ann Tadou Cabusinet, ne ket ar Roïalistet hebken ho deus ho sicouret d'hen ober, mæs ann oll dud honest, Republicanet soken. Pa he deus kemeret ar poliss hanoiou ar re oll oa diredet da sicour ann Tadou d'en em zifenn, n'he deus nemet sellet piz ous ann oll hanoiou-ze, cavout a rai ennho Roïalistet, Bonapartistet, Republicanet, ha soken, tud ha n'ho deus ket cals a Relijion. Ma cavont neubeutoc'h hanoiou a Republicanet ne deo nemet abalamour n'eus ket kement a gonservatourien en ho zoues. Piou so caus ?

3° Neus deut gourc'hemen ebet d'eus a leac'h all evid alia ar Gabusinet d'en em zifenn evid lavaret dezho enebi, ha ne ket en despet dezho so bet savet er gouent kement all a vardellou. E kement-se ann Tadou n'ho deus chilaouet nemet rouez ho c'houstians, ha kement tra so bet græt er gouent evid ann difenn, a so bet græt evid pliout dezho pa ne ket bet gourc'hemennet gantho.

Lavaret a rencomp ouspen en devoa ann Tad gardian lezet peb unan eus he Relijiuset libr d'ober en he gambr evel a garje. Ann oll a glosas ann nor varnezho, en em glemmas calet, ha ne sorjas hini nemet dre ners. Ma c'hoarvezas gant eur re benag en em zifenn guelloc'h eget ar re all ne c'hoarvezas nemet rag m'ho devoa lod anezho oad, santimant pe c'hoant d'ober dishenvel dious ar re all. Erfin, red eo deomp hel lavaret araug d'al lerien, kement a vezo lavaret so bet c'hoarvezet, ha eo bet chasseet ar Relijiuset hag ho zestou, so bet assuret deomp e oa guir gant ann dud enorabla ho deus sinet ganeomp. Evid ar respontchou int ker guirion evel ma vijec'h bet hoc'h unan dious ho chilou, ha merket ragtal ma vijent bet lavaret.

C'huec'h heur nemet pemp. — Breman eo digorret ann hent d'ann torrerien da sevel beteg ann astaich kenta. Guelet a reomp o tont var ar pondalez ar c'hommisser kenta, eun autrou a seblant deomp beza he secrétour, ar gommisseret, cals serjantet gant ar guiscamant a zere outho, cals re all gant dillad bourc'his ha micherourien gant boc'hili ha barrinier houarn. Evid guelet sclær, ho deus digasset gantho da zevi tambou lien coltaret hag ar pez ho deus allet cahout a c'houlou en daill all. Mond a reont en eeun da chasseal ann hini so e chomm er gambr kenta en tu dehou, ar gambr numero 1.

Cambr n° 1

Hon Tad Sant Frances.

Er gambr-ze ema o chomm ann Tad Alphonse, cure ar gouent, ha ganthan ann autrounez Pichelin Maussion ha Perrault he destou. Guelet a rer ive gantho ann autrounez Baranger. Ouvrard gant tri pe pevar all so bet digemeret gant ann Tad, rag ne vouient ket e peleac'h en em denna. Ann nor ne deo nemet sarret gant ann alc'huez.

Da c'huec'h heur eeun e scoer goustadic var ann nor dre deir gueich.

Ann Tad. — Piou so aze ?

Ar c'hommisser. — Ar c'hommisser kenta.

Ann Tad. — Da glasc petra e teu aman ar c'hommisser-ze ?

Ar c'hommisser. — E hano al lezen e c'hourc'hemennan ouzhoc'h digorri.

Ann Tad. — Ne anavezan ket al lezen-ze. Be peus eur gourc'hemenn digant ar justis ?

Er mare-ze e rer kement a drouz var ar pondalez, ne hell ket ar c'hommisser clevout petra a responter. Hen a lavar ober peoc'h, ha ne deo nemet eur minuten benag goude tavet ann trous, ma teu adarre da skei goustadic var ann nor dre deir gueich.

(*Eur pennad all eur veich all*) A.

Madou ann douar.

Ann neubeut devejou caër hon deus bet a so bet talvoudus bras evid dastum ha dorna ann nemorant eus ann eost, mæs n'ho deus ket padet pell avoalc'h, hag e ve red cahout c'hoas d'ann neubeuta eun eis devez amzer tomm evid achui.

Breman, n'heller ket gouzout c'hoas mad tre doare ann eost, evid ar pez a broduo, ne ouzeur ket hirio muioc'h eget ne vouiec'h er sizun tremenet, hag e vezo red gortos e ve dornet ann oll greun abars gouzout ar virionez var gement-se. Var ar marc'hajou ez eus distaul adarre, ha setu penaus emaus ar priziou. Var ar segal ez eus distaul ive. ha den ebet ne c'houl prena. Ar c'herc'h ne ia na ne zeu ; ann hey a so d'eus 18 da 19 lur ann 200 lur ; ann ed-du, 16 lur. A.

Bulletin
de l'Association financière de France

SOCIÉTÉ ANONYME
au Capital de **1,200,000** francs
1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Les tendances du marché ont été moins bonnes aussi bien pour les Rentes que pour la plupart des valeurs. Cependant nous nous félicitons des conseils que nous avons donnés à nos nombreux et sympathiques lecteurs, car tous les titres que nous leur avons recommandés ont fait preuve d'une fermeté remarquable.

Commençons par signaler le plus heureux événement de la semaine.

La *Franco-Algérienne* est partie de 350 pour arriver à 400. Ce mouvement que nous vous prophétisons depuis plusieurs semaines, n'est que le commencement d'une hausse bien plus importante. Vous pouvez acheter indistinctement actions ou obligations.

La valeur à lots la plus avantageuse, c'est l'Obligation de la Ville de Lyon. Débours, 90 francs environ pour un revenu de 3 francs et des chances de lots de 100,000 fr.

Parmi les actions des grandes Compagnies de Chemins de fer, celle qu'on doit acheter à cause de son bas prix et des plus-values indéfinies qui lui sont réservées est l'action d'*Orléans*. Elle est préférable aux cinq autres actions similaires.

Le *Panorama de N.-D. de Lourdes* est entièrement terminé. Avant d'être mise en place à Lourdes, la toile sera exposée à Paris pendant 5 ou 6 jours. Les éminents artistes qui l'ont vue en sont émerveillés. Ne pas attendre le colossal succès de l'inauguration pour acheter des Parts de fondateurs. Nous pouvons en procurer quelques-unes à 52 francs. Les actions dépasseront vite 200 francs. Tous ces titres sont au porteur et libérés.

Le *Panorama de N.-D. de Fourvière* (Lyon), n'aura pas un moindre succès.

Les Parts de fondateurs de l'Association financière de France (au porteur et libérées), valent 100 francs. C'est bien bon marché.

Nous rappelons en terminant, que nous répondons à toutes les demandes de renseignements et que nous exécutons avec le soin le plus attentif tous les ordres qui nous sont adressés par les lecteurs des 37 Semaines religieuses ou par leurs amis.

Les Obligations du Crédit foncier en cours d'émission à 480 donnent un revenu de plus de 4 0/0 et sont garanties par des prêts fonciers et communaux ; elles sont remboursables à 500 fr. par voie de tirage au sort.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

SOCIÉTÉS EN FAILLITE OU EN DÉCONFITURE. — Les *titres dépréciés* offrent parfois d'excellentes occasions de gains avec de très-petites mises de fonds. L'*Association financière de France* donne tous les renseignements sur tous les titres de cette catégorie. Elle signale ceux qu'on peut acheter.

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc en timbres-poste, tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les capitalistes. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

ARBITRAGES RECOMMANDÉS
PAR
L'ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE

SOCIÉTÉ ANONYME
Au Capital de **1,200,000** francs
1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Vendre 1 obligation Paris 76..... 518 francs.
Acheter 5 Ville de Lyon à 90. 450
Soulte à encaisser..... 68 francs.

On a le même revenu : 15 francs dans les deux cas.
On a plus de chances de tirages ; 10 tirages par an au lieu de 4.
Lots de la même importance : 100, 500 francs et au-dessus

Vendre 1 quart Paris 76..... 117 francs.
Acheter 1 Ville de Lyon..... 90
Bénéfice... 27 francs.

Même revenu. De plus, on a des chances de lots de 100,000 francs avec la Ville de Lyon, tandis que le quart de la Ville de Paris ne donne droit qu'à 25,000 francs maximum.
On doit faire le même arbitrage avec toutes les valeurs à lots de la Ville de Paris.

Vendre une action du Gaz..... 1.602 francs.
Acheter quatre actions Fᵒ-Algérienne. 1.600

Votre revenu passera de 74 francs à 160 francs et vous échangez une valeur arrivée à son maximum contre une valeur qui a un immense avenir devant elle.

Vendre 1 obligation Lyon..... 380 francs.
Acheter 1 obligation Fᵒ-Algérienne.. 250
Bénéfice net... 130 francs.

Vous avez le même revenu (15 francs), le même taux de remboursement (500 francs) ; et ce qui importe par dessus tout, la même sécurité. Les deux valeurs arriveront fatalement au même niveau.
Il vous reste un bénéfice de 130 francs, que vous pouvez employer à l'achat d'une *Part de fondateur* de l'Association financière (100 fr.)
Le même arbitrage doit se faire en vendant des obligations Midi, Orléans, Est, Ouest ou Nord.

Vendez 50 francs 5 0/0..... 1.165 francs.
Achetez 2 actions Ouest-Algérien.... 1.035
Bénéfice... 130 francs.

Avantages. — Même sécurité, puisque l'Etat garantit à l'Ouest-Algérien un revenu minimum de 25 fr. Même revenu. — Le revenu de 5 0/0 diminuera forcément par la conversion. Le revenu de l'Ouest-Algérien augmentera non moins forcément par l'accroissement du trafic.
Avec les 130 francs restant, vous pouvez acheter une Part de l'Association financière de France (100 francs) entièrement libérée.

EAU DES SIRÈNES

La **seule eau inoffensive**, rendant aux cheveux et à la barbe leur couleur naturelle, *sans tacher la peau ni le linge*. E. GUERSQUIN, pharm.-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, Paris; chez les princip. Pharmacᵉⁿˢ Parfum.-Coiff. Flacon **10** fr. et **6** fr.
On expédie contre mandat-poste.

DÉPILATOIRE

Pour détruire les **Poils, Duvets** du visage, etc. *Le seul qui soit inoffensif.* Sécurité absolue et d'un emploi facile. Flacon **12** francs et **6** francs. E. GUERSQUIN, pharmacien-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, à Paris.
On expédie franco contre mandat-poste.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, nà ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 30 a viz Guengolo 1882.

Casset a vo ann Deputeet en ho roud ?

Erru eo ann discarr amzer ; d'ar mare-ze eo ma couez ann deliou eus ar guez, ar mare a vezo ive er bloas-man ma vezo casset ann Deputeet d'ar gear ? Cals safar so var gement-se en *Italie* hag en *Alemagn*. Be a so ive eun tamic savar var gement-se e *Frans*.

Ne d'omp ket bet souezet, mæs eun tamic saouzanet o lenn eur pennadic scrid var gement-se er gazeten *Le Voltaire* :

D'oc'h ma lavar ar pennadic scrid-ze, Jules Grevy evid en em denna æs d'eus ar stad diæs e pehini en em gavomp hag en em servicha eus ar voïen-ze evid en em zisober eus Cambr 1881 e pehini evid meur a dra ec'h heller cahout aveichou ar brassa niver eus ann Deputeet a du evid eun dra benag gant ar Gouarnamant, mæs n'heller ket credi e vent atau hag e peb tra a du ganthan.

Atau so bet lavaret ne oa ket ann autrou Jules Grevy douget d'en em servicha eus ar voien-ze. Kement-se ne vir ket n'en dije ket allet cheinch santimant. Dindan ann eil Republic e oa evid ar Republic heb Presidant. Gouscoude dindan ar Republic-man en deus assantet beza Presidant he unan, ha ne sonj ket deomp en deffe bet leac'h d'en em glemm. Sicouret en deus he zaou vreur da veza hanvet Senatourien, ha ma rofe he zilez, ne ve ket daô dezhan goulenn evid beva eur bension digant den.

Credi avoalc'h a rafemp eta ec'h hello ann autrou Jules Grevy cheinch santimant en affer cass ann Deputeet d'ar gear evel m'en deus græt en affer Presidant ar Republic. Evelken, ar pez a lavar ar *Voltaire* na seblant ket deomp sclær avoalc'h ne lavar ket penaus e vezo votet, pe dre listen, pe dre arrondissamant.

Hogen, ma vell ar re so evid ar voterez dre listen emer o vont da gass ann Deputeet d'ar gear, anat eo e claskefint lacaat da voti araug e vezo votet evelse, hag a hent all, herves ar c'helou so o paoues dond digant ar Gambetta a so breman e Suisse e *maner des Crètes*, unan eus pinvidica plassou ar vro-ze e kichen lagen *Jenève*, abars fin ar bloas-man e vezo græt ann taul.

Ann autrou Jules Grévy ne felle mui dezhan varlene guelet ar voterez dre listen o tont endro, goude beza bet evithi eun tachat a so, evid petra eo breman ? Ma ve evithi, ne ve ket pell e ve votet, ha ne ve mui marteze er Gambr a du gant ar voterez dre arrondissamant nemet Andrieux.

Ma ve cheinchet ar mod voterez. ar Gambr casi sur a ve cheinchet ive.

Ma ne de ket ann autrou Jules Grévy evid ar voterez dre listen, neuze ar voterez en affer-ze a alfe rei leac'h da botret ar Gambetta ha d'ar re so a du gant Presidant ar Republic d'en em anaout anu eil egile ha d'en em gonta. Ma c'hoarvesfe e ve ann treac'h gant ar Gambetta, neuze ne zalefe ket ar Gambr da veza torret, hag ann Deputeet casset d'ar gear ; mæs ne ket hen a rafe ann electionou, ar re drec'het eo a gundufe anezho, hag e tistrofemp d'ar pez a oa e miz eost 1881.

Ma c'hoarvesfe ar pez a lavaromp, ne ve ket cheinchet cals ann traou. Ar voterez dre arrondissamant renet gant mignonet ar Presidant a enep ar Gambetta, a zigassfe tost da vad e Paris ar memes Cambr a oa e 1881, a so atau Cambr 1877, 1866, evid lavaret sclæroc'h Cambr ann 363, gant pere en devoa anavezet Mac-Mahon ne oa ket possubl gouarn.

Pebes fulor etoues ar Republicanet p'ho deus anavezet ar santimant ze d'eus Presidant ar Republic e 1873. Pebes estlamm en ho zoues pa eo bet casset cuit ann Deputeet ! E guirionez, ann oll a oa abalamour da ze counnaret a enep Ministret ar 16 a viz Maë. Ar Gambr-se n'en deus gouezet nemet sevel a enep ann autrounez de Broglie ha de Fourtou, a enep soken Mac-Mahon, pa lavare ar Gambetta dezhan e tlie suja pe mont cuit, ar Gambr-ze eo ann hini hon deus breman.

Ia, be hon deus c'hoas ar Gambr so bet casset cuit e 1877, rag ar memes rumm tud eo a so bet hanvet.

Ia, be hon deus c'hoas ar Gambr so bet casset cuit e 1877, rag ar memes tud eo, ar memes san-

timanchou fall, ar memes disunvaniez, ar memes tud didalvez. Ia, tud ha traou e caver anezho atau Deputeet 1876 ha 1877 abars er Gambr-ze 1881, gant pehini ann autrou Jules Grevy, de Freycinet, ar Gambetta hag eun neubeut lamponet all, a anzav ne heller ober ann disterra.

Ne dalie ket poan cheinch ar vro penn oc'h penn evid lacaat ar Maréchal d'en em denna cuit, evid ma teufe ann hini so bet hanvet en he blass dirag ar memes Deputeet, ar memes tud evid ober affériou ar vro, anaout ive ar memes tra evelthan ne oa ken d'ober gantho nemet ho c'hass cuit.

Ne dalie ket poan goulenn e vije bet barnet ar Vinistret all, ann autrounez de Broglie ha de Fourtou, rag m'ho devoa en em servichet eus ho guir evid chasseal ann Deputeet, evid ma teufe Republicanet ann tu cleis da lavaret eveldho.

Evelse, kement-se oll ne deo nemet promessaou. Ann traou a hell padout pell amzer evelse. Ar gazetennou a du gant ar Gouarnamant ho deus soken ragtal goude, lavaret ar c'hontrol beo eus ar c'helou-ze roet gant ar *Voltaire*. Hogen, er Gambr he unan e comser re eus he maro dizale, evid na ve ket anevezet eo goal glaonv, padout a hello pell he fassion, mæs etretant e tosta atau muioc'h-mui he heur diveza. Arabad eo beza paket gant ann taul heb gortos. Eus a vreman, sonjomp en electionou nevez. Pa vez c'hoant cahout ann treac'h ne renker ket gortos ann termen diveza, red eo beza prest pell araug.

Aman, me voar avoalc'h ne d'omp ket a du gant ar re a lavar neus netra da ober, mæs ne sonj ket din e ve oc'h ehana, o vont da guzet en hon teltou ec'h hellimp dizober ann oll droug ho deus dija graet ar Radicalet, ha pe guir ez a ann autrou Duclerc da glasc comsou ar Scritur-Sacr evid difenn he santimant, ni a rai ive evelthan, hag a lavaro d'ar Monarchistet eus ar Gambr : En em sicour da genta mar fell did beza sicouret gant Doue. A.

Ann Ejipt.

Ann Ejipt a so hirio etre daouarn ar Saozon. Neus mui breman nemet bolontez ann Europ anavezet ha discuezet mad, a alfe miret ous Gouarnamant Bro-Saoz heulia re he faltasi en affer-ze ; mæs hag ann Europ a so goest c'hoas da glasc eun dra benag? Goulen a rer hag hi so beo c'hoas. Dre ar pez a c'hoarvezo evid ann Ejypt, e velimp heb dale pe int a so goest oll broiou ann Europ da glass eun dra hebken en affer-ze, hag int ho deus ners avoalc'h evid discuez ho bolontez ha lacaat he miret. Neus bro ebet eus ann Europ nemet Bro-Saoz, ne ve ket talvoudus dezhi e ve libr canal *Suez*, egis ma oa bet renket p'en devoa Roue ann Ejypt roet he aotre evid hen ober. Ha treac'h ec'h alfe beza faltazi ar Saozon ous kement a so bet graet deread en affer-ze evid interest ann oll poblou all eus ann Europ ? Ma c'hoarvezo kement-se, e ve red lavaret neus mui a Europ.

Lavaret a rer a vouez huel ne de ket ar Saozon o clasc cahout broiou nevez; ha sonjal a rer e gui rionez er pez a lavarer ? Bro-Saoz he deffe disonnet cals arc'hant, casset eur fors soudardet d'he bro ha d'eus ann Indes, dastumet eun armé var riblou steir ann Nil, trec'het ann Ejiptianet, ha ne glaskefe ket e talvesfe dezhi he labour ? Ma voalc'h e ve dezhi beza, abalamour da gement-se, muioc'h doujet e broiou ar Saô-Heaul, pa he devezo discuezet evelse he ners hag he galloud ? Ech hellomp gouzout tost da vad pehini eo he santimant en affer-ze d'oc'h ma lavar he gazetennou.

Possubl eo e carfe lacaat ar re all da gredi n'he deus ezomm a netra, mes neuze eo a renco evessaat ha beilla ar poblou eus ann Europ, ne garfent ket e teufe Bro-Saoz da denna re a brofit eus he victor var ann Ejypt. Ar c'hrenva ma lavarfe Gouarnamant Bro-Saoz ne glasc ket ann disterra, ar sten ma ve e ve en em glevet gant Roue ann Ejypt, pe gant Impalaër ann Turket, pe gant eur re bennag eus poblou ann Europ da gahout dre ho sicour oll ar pez he deffe c'hoant. Neus fors petra a c'hoarvezo en affer-ze, ne hello ket cahout ann Ejypt ar pez oll a c'hoantaer dezhi. A hent all, possubl eo goulenn ha clasc gouzout piou a c'hoantae kement se dezhi en Ejypt. Arabi, ann offiserien a oa aet a du ganthan hag ann neubeut Ejypsianet a oa oc'h he heul evel soudardet, a seblant beza æt abaoue ann taul kenta a unan gant ann Turket, pe da vihana dre m'ho devoa divezatoc'h ententet mad, pe naus evid torri al liammou ho stage ous ar Frans ha Bro-Saoz, e oa red starda ar re ho unan gant ann Turket. Evid tud ar vro a oa oc'h heul Arabi, savet a enep Roue ann Ejipt, ar re-ze, ha n'urs aoun ne ve ket dao hel lavaret a vouez huel, m'ho deus hen græt nemet rag n'hellent ober ken en Europ hebken, eo ma so bet en em gavet tud a volontez vad marteze, mæs ber-guelet evid sonjal e oa possubl renta he liberte penn-da-benn dezho Ejypt.

Oc'h en em gavout egis ma eo etre teir loden vras eus ar bed, ha var ann hent a rencont da heulia evid conversi etrezho, anat eo ne hello ket ann Ejipt kenderc'hel pell amzer o veva e liberte er c'hontrol e seblant e renco epad hir amzer beva dindan gallout Bro-Saoz pe ann Europ, ha sujo d'ar bobl a garfe lacaat he dorn var ganol Suez, pe ous ar poblou a fell dezho ne ve ann hent-ze da bobl all en he fart he unan, mæs e ve libr evid ann oll.

Talvoudus bras eo d'ann Ejipt en em gavout e leac'h m'ema. Eus ann oll Afric eo hi ar bobl a voar ar guella beva ha conversi, hag ar binvidica eo ; mæs credi evid-se ec'h alfe en em denna d'oc'h a zindan galloud ann oll evid cals amzer c'hoas, a so hag a gendalc'ho beza eur sonj eus ann dis kianta.

Ar Saozon ho deus trec'het ann Ejipt, ne oa ket mæs dezho, ha den ne deo souezet. Arabi en deus kenket tec'het arauzho e *Tel-el-Kebir*. Rag-se int a ho deus feiz ha pa anavezont ez eus eun Doue, petra benag int protestantet, ho deus sonj merca eun devez abars pell, e pehini e vezo græt pennou en oll ilisou eus ho bro evid trugarecaat Doue, mestr ann armeou da veza roet dezho ann deac'h var he enebourien.

Aboukir, Le Caire, Damiette, kæriou ann Ejipt so en em rentet.

E Le Caire, ar bobl a ziscuez beza mignon d'ar Saozon. Ejipsianet eo so bet lakeat da c'houarn ar gear.

Emer o c'hedal Roue ann Ejipt.

Setu penaus eo bet paket Arabi-Pacha. A veac'h ma oa antreet ar Jeneral Saoz Drury-Lowe er Caire, ma velas gouarner kear o tont d'he gahout evid lavaret dezhan e oa Arabi e kear. Ar Jeneral a lavaras neuze cass ragtal eun neubeut soudardet he baca ha d'he brisonia, mæs ar Gouarner a respontas ne oa ket red, en dije he unan paket Arabi, hag e guirionez, e tigasse he unan a veac'h ma oa tremenet eun hanter heur, Arabi ha Toulbacha dirag ar Jeneral. Arabi a lavaras neuze da neman ne oa bet morse en he sonj stourm ous ar Saozon, rag m'en devoa bet atau cals respet evitho, rag hirio pa eo achu tout, ar Saozon hag ann Ejipsianet a so evel breudeur evithan, hag hen en em sent etre daouarn ar Jeneral, o cahout fizians en onor ar Saozon, evel eur soudard so bet trec'het. Koms a rea evel eun den hag hen a voar beva. Ar Jeneral Drury Lowe a respontas ne oa ket bet carg da renca traou ar brezel, ne oa bet gourc'hennet outhan nemet prisonia Arabi Pacha.

Herves ar c'heleier dent d'oc'h ann Ejipt, e crenor penaus e vezo digasset Arabi-Pacha da Vroaoz.

Alexandrie, 18 a Vengolo 1882.

Soudardet Aboukir a oa partiet dious ann noz d'en em renta da Gafr-Dowar eleac'h ma dlient ma ho armou. Epad ma oant o vont, e oa bet graet eur rejimant a bez evid mond da gavout Abdellal, Gouarner Damiette, a sonje d'ann oll en em dikendalc'het c'hoas en em gana.

Cals soudardet all so bet tec'het ive o cass peb unan anezho daou pe dri fusuill. Pa int digouezet Gafr-Douar, ne oa mui nemet 5 pe 6,000 den, o deus rentet ho armou. Herves ar c'heleier diveze oa bet savet eun tam dispac'h e guirionez e Tersourah, mæs re so bet lavaret. Cals tud e kear veza enaouet goulou var brenestou ho zies, ragm'ho deus clevet ho devoa ar Saozon kemeret el-Kebir, ar bobl dister en deus torret guer ar prestrou ha dirobet peb tra en ties.

Ar Saozon ho deus paket fortchou Aboukir.

Ann eost en Ejipt-Izel a so eus ar re vella. Evid ann eost coton, ne vezo ket ouspen 25 0/0 distaul.

ARABI-PACHA.

Londres, 20 a viz Guengolo.

Herves ann *Times*, so bet casset kelou da Sir Ed. Malet rei da anaout da C'houarner ann Ejipt, penaus e ken cas ma ve condaonet d'ar marô lod eus ar re oa en em savet er brezel diveza, e tifennér outhan miret ar setans abars beza bet aotre ar Gouarnamant. Saoz. Ar memes gazeten a lavar e vezo roet Saozon evel alvocadet da Arabi hag he gonsortet.

Alexandri, 20 a viz Guengolo, creisteis hanter.

Deac'h so bet roet eur gemennadurez evid gourc'hemenn ous ann arme oa bet dastumet gant Arabi, dispartia ragtal. — Abdellal, Gouarner *Damiette*, so en em rentet. Riaz-Pacha so partiet er mintin-man evid ar C'haire, evid renca peb tra da reseo Gouarner ann Ejypt.

Le Caire, 19 a viz Guengolo.

Eun tamic trous, mæs netra goest da sponta, so bet e kear, eleac'h m'ema tud ar vro o chomm. Ar Jeneral Wolseley en deus gourdrouzet tenna dious ar fortchou var gear ma ne ve ket græt peoc'h doc'htu ha varc'hoas e vezo embannet ar gourdrous-ze dre gear. Arabi so clanv, hag e lavarer eo bet contamet gant ar re vras eus ann Ejipt, gant aoun e teufe d'ho disclæria evid ar pers ho deus kemeret en dispac'h.

Casset so bet kelou en devechou diveza-man da oll broiou ann Europ, penaus ne oa den e Bro-Saoz o c'houlenn e ve staget ann Ejipt outhi, hag hen en deffe sonj ar Gouarnamant d'hen ober, ar pez ne de ket, ar bobl a so control d'ar sonj-ze.

Ibrahim Tewfik, bet Gouarner e *Damanhour*, a oa bet tennet eus he blass gant Arabi, a so distroet hirio d'he blass goz var urs Gouarner ann Ejipt, mæs ann dud dister, gant bizier, so bet savet a enep dezhan. Tri den eus ann Europ a oa ganthan, a so bet goal c'hlazet. Lod all a lavar soken int bet lazet. A.

Causeaden

Etre Vuillarmet, Republican iaouanc, hag ann tad Ditout (lavar peb tra), *ne de tam mignon d'ar Republic.*

Vuillarmet. — Penauś ! ne ouzoc'h ket saludi ac'hanon hirio, tad Ditout. Counaret hoc'h atau ous ar Mear ha Conseil ann Ti-kear?

Ditout. — Ne velen ket ac'hanout. A hent all, henez so eur banne ne vo ket æs din he lonca.

Vuillarmet. — Credi avoalc'h a rafen, mar de ann Ti-kear a so ganeoc'h ! Deomp eta dezhi, ha dislonket oll ar pez a so var ho calon, ni a evo eur banne.

Ditout. — Deomp eta d'ar banne. Evid da Gonseillerien ann Ti-kear, ne hellan ket coms anezho

heb facha. Lavaret e ve ne vouifent ober nemet sottoniou ha fallagriez, ni a vezo revinet gant ann Ti-kear, abalamour da fougasseres da vignonet, ar Mear, ann Adjointet hag ar Gonseillerien. Da dadcaër ne ket boazet da stlapa he venneien dre ar prenestr evid prena traou didalvez. Reson en deus, ha te ne glemmes ket gant-se. Penaus eta ar gouzout arboel a so ker mad en tiegeziou, ne deo mui nemet eun dra didalvez pa vez hano d'eus arc'hant ar gommuniou ?

Vuillarmet. — Alo 'ta, tad Ditout, disonjal a rit crenn interest ann oll, interest voterez ann oll a voar ker mad renca peb tra....

Ditout. — Achu eo ganes-te torri va fenn dime? Me a lavar did sclær, penaus da interest ann oll a so couezet e chacotou hor mistri Republicanet, a voar cavout ennho peadra da voalc'hi ho c'hof, a ra beb seurt traou control da interest al labourerien douar, hag ouspen, voterez ann oll egis ma ve heuliet hirio gant gourdrouzou, promessaou hag odivi, ne deo nemet goaperez ann oll.

Vuillarmet. — Ma, ne gav ket din ec'h alfen tenna a zivar ho taoulagat ar goc'hen a so dious ho talla, mæs anzavit eo leal hag honest ar re so e penn ar Gommun.

Ditout. — En daill ann honestis ne de mui henvel hirio d'eus ar pez a oa gueichal-goz pa sonje d'ann dud cristen e oa c'hoas eun Doue o c'houarn ar bed ?

Vuillarmet. — Atau traou netra ; meus aoun e ve diæs bras deoc'h cahout eun dra benag da assuri !

Ditout. — Diæs din ! Ia, evid gouzout dre beleac'h commans dibuna ar guden. Ne ouzout ket eta, penaus da Vear honest ha leal en d'eus galvet ac'hanomp d'ober eun enclasc varbenn ann Ti-kear tri devez goude ma oa bet roet al labourou d'ober? e ve peadra da c'hoarzin ? ne lavaran ket nân e ve eun dra honest ? evid ann dra-ze ne de ket. Teus ket clevet ive, penaus clemmou ann dud d'eus *Morestant*, *Chanvrêche* ha *Rondey*, roet d'ar Mear he unan gant ann dud-zé d'ar 6 a viz Maë, a so bet lavaret ne oa respont ebet da rei dezho gant ar Gonseillerien d'ann 28 a viz Ebrel araug ? set' aze hag a so speredus ! mæs te a roio dezhan ann hano a giri, va niz-me en deus guelet en daulen so bet græt evid merca pegement ho dije bet da baea al loenet a vijent bet casset d'ar gommunalou, penaus saout *Morestang*, *Le Cottard* ha *Le Roudey*, eleac'h m'en em gav ar re a gar ann neubeuta ar Republic, ho deffe 10 guennec pe pevar real da baëa muioc'h eget ar saout all eus ar gommun.

Vuillarmet. — En em dromplet eo ho niz ! ne heller ket ober traou egis-se !

Ditout. — Teus nemet mond d'ann Ti-kear hag e veli. Anat eo e voar saout ar re ne garont ket ar Republic peuri buhanoc'h eget re ar Republicanet hag hor mistri a voar mad kement-se, rag ma'z int boazet ho unan dious ar beuri, ho deus ragtal hen anavezet.

Vuillarmet. — C'hui so re hir ho teot, tad Ditout.

Ditout. — Marteze avoalc'h, mæs eun dra so hag eo red did hen anaout eur veich evid mad, ann tad Ditout na vezo morse nag eur Republican, nag eun den fallacr.

Kenavo ! Iec'het did. A.

Mare benag e vezo roet deoc'h histor ar Pelerinaich e *Lourdes* er bloas-man, hag e cavfoc'h ennhi traou dudius da lenn. Da c'hortos, e fell da renerien ar Pelerinaich en Escopti rei deoc'h da anaout eur burzud bras græt e kenver ar Belerinet gant ar Verc'hes glorius Vari a so bet eun darn vras anezho var bouez coll ho buhez pa oant o tistrei d'ar gear. Setu aman al lizer a scrivont varbenn ann affer-ze d'ho breudeur ar Belerinet all so bet gantho e *Lourdes* da bardona er bloas-man,

Kemper, 19 a vez Guengolo.

Autron,

Atau e vezo guir lavaret, penaus ar re so diouallet gant ann Intron Varia Lourd, a so diouallet mad. Etoues tud eun trein o vond d'ar Pelerinaich pe o tont endro ec'h hello beza aveichou eun tamic diæsamant benag, mæs biken ne noazo outho eur goal zarvoud.

Pelerinet *Niort* ho deus hen anavezet d'eus ar re genta 6 bloas so abaoue, hag ho deus tanveet pegen galloudus eo ar Verc'hes.

E oant o tistrei d'eus *Lourdes*, pa zigouezas gantho guelet e kichen ehan Igoz, ann trein e pehini en em gavent, scoet gant eun all o tont ar buhana ma halle. Ann taul a oe spontus, mæs hini ebet, eus ar belerinet n'en devoa droug ebet, na soken ann disterra diæsamant. Kense d'ar bloas varlerc'h e tistroent oll leun a anaoudegez vad ha brassoc'h ann niver anezho evid cass da Ilis ann Intron Varia, evid renta testeni, eun daulen gaër var behini e marmol guen. oa kizellet sclær ann darvoud spontus-ze.

Ar memes dorn galloudus hag atau burzudus, ann Intron Varia a so o paouez en em ziscuez ive er bloas-man en hor c'henver dious hon dioual d'eus unan eus ar goassa darvoudou a hell c'hoarveout var ann hentchou-houarn.

Pelerinet trein Landerne a ioa o paouez dispartia dious ann autrou'n Escop Luçon, a ioa diredet d'ar gâr evid ho guelet hag ho benniga gant ar vrassa madelez, hag e oa tremenet gantho ehan *Champ-Saint-Père*, e oant o sevel gant eur gre-c'hen hir ha goal den da bignat.

Ar marc'h-tân eun neubeut a oa, a ziscueze cahout cals poan o stlenja ganthan ann 19 car leun a veaichourien a ioa var he lerc'h ; souden, setu e chomm a za, ar rojou a dro, mes heb mond sord araug, re a c'houlenner diganthan. Gouscoude ez oa c'hoas vardro 150 metr da sevel. Rener ann trein a lavar neuze e renker daou-hanteri anezhan ; pedir voitur a ialo gant ar marc'h-tân da La Roche-sur-Von da gerc'hat sicour, hag ar re all a chomo var ar plass da c'hortos e teufe eur marc'h-tân all d'ho c'herc'hat. Hogen disonjet so bet starda ar boutou var ar roujou, hag ann taulic a roio ar marc'h-tân en eur vont cuit d'ar voituriou all a dle chomm var he lerc'h, a lacai ar voituriou-ze da vont var ho c'hiz, ha pe guir n'ho deus mui nemet pouez traon dirazho, setu int o commans rulia, ha seul-vuioc'h a gemeront a dis, n'eus mui netra evid herpel outho. Collet e vezo ar Pelerinet! ma zigouesfe gantho mont e meaz ann hent, guelet eun trein all o tont abenn dezho? Pebes tra spontus e c'hoarvesfe neuze ? Hogen, ann Intron Varia Lourd a so gantho. Ann oll a voar e pe stad danjerus en em gavont. Gourc'hemenn a rer outho derc'hel clos ar c'hirri, hag eur vouez nerzus a gommans ann *Ave maris stella* a vez canet penn da benn hag heb ehan epad eul leo hanter.

Eun den eus Compagnunez henchou houarn ar vro o velet ann trein o kemer he diz evid distrei var he giz, a glasc pega e dorn dor eur voitur ; mæs dispega a renc, hag e vez taulet glazet var ann douar. Evelken ann den-ze den eus he zever, a hell pega endro evid mad, hag a hell starda mad ar roujou.

Eun den calonec all tennet gant ar c'hoant savetei he vreudeur, ann autrou de Lesguern, d'eus Landerne, bet offiser e arme ar Frans, a deu gant cals a boan hag en danjer eus he vuhez, beteg al leac'h e pehini en em gav ar binvijiri all a servich da starda ar rojou, stard a ra unan, hag eun all goude hag erfin ann diveza. Coll a ra ann trein eus he diz, ha p'en em gav e *Champ-Saint-Père* var blenaen ar gâr, ec'h heller he herpel. Neuze ar Belerinet a zisken, hag oll kemesket o clevout d'eus peu sort danjer int bet diouallet, e canont ar *Magnificat*. Neus ken nemet ar re ho deus ho guelet, ar re oant eno, a alfe lavaret gant pebes anaoudeges vad ha pebes carantes e canont. Ma vijec'h distroet c'hoas eur 100 metr benag var ho kiz a lavar dezho mestr ar gâr, e vijec'h en em gavet gant eun disken all, e pehini e vijec'h deut sur e meaz ann hent, ha m'ho pije allet dioual d'hen ober, e vijec'h en em gavet gant ann trein a dremeno heb dale dre aman heb ehana. Hag e guirionez, a veac'h m'ho devoe amzer avoalc'h araug ma dremenas ann trein, kement den a oa en treiu oc'h en em unani oll assambles da gundui ar wagoniou en eur plass all eleac'h ne oant mui var ann hent, na ne oa mui danjer ebet evitho.

Gant ar c'hoant ho devoa oll da ziscuez ho anaoudeges vad d'ar Verc'hez, ar Pelerinet a felle dezho rei doc'htu eun dra benag evid prena eun dra talvoudus benag, mæs red e oe lavaret dezho gortos, ne oa ket c'hoas deut ar mare. Hirio n'heller mui miret outho nag ober dezho gortos. A hent all Pelerinet trein Kemper a c'houlenn ive e ve græt conje dezho d'en em unani oll ive gant ho breudeur d'eus trein Landerne evid ma vezo braoc'h ann testeni ho d'eus c'hoant da rei d'ar Verc'hes d'eus ho anaoudegez vad. Contant avoalc'h d'ho sicour d'hen ober, e pedomp ac'hanoc'h autrounez beleien da zastum ha da gass deomp ann arc'hant ho devezo c'hoant da rei.

Eur veich ma vezo dastumet arc'hant ann oll ha ma vezo gouezet pegement a vo, e vezo guelet petra vo possubl d'ober. Mad e ve e ve merket var eun daulen vrao a varmol guen, ann histor hon deus contet deoc'h, ha ma ve casset ann daulen-zé a garfemp e ve d'eus ar re vella, hag henvel ous ar pez oll a ra ar Vretonet, a so ken caret gant an Intron Varia Lourd, ni garfe e ve douget e procession er bloas a zeu gant ar re so bet saveteet e Champ-Saint-Père, ha staget en Ilis e kichen hini Niort.

Plijet eta ganeoc'h, autrou, rei kelou da oll Pelerinet ho parræs ha d'ho famillou d'eus ar pez a seblant mad deomp e ve græt hag ho aliet d'ober ann traou ker mad ha ma tle beza bras ho anaoudeges vad evid ar Verc'hes.

Digemerit, autrou, va santimanchou guirion a respet en ho kenver.

E hano ar renerien all eus ar Pelerinaich,

Rossi, belec, unan anezho.

KELEIER.

Lenna a reomp er *Journal officiel* :

Ann autrou Meignan, Escop Chalons, so hanvet Escop e Arras.

Ann autrou Sourrieu, Chaloni e Cahors, so hanvet Escop e Chalons.

Ann autrou Bouchet, bet aumonier ar vartolodet so hanvet Escop e Sant-Briec.

Ann autrou Billières, person e Bagnères-de-Bigorre, so hanvet Escop e Tarbes.

Ar brud a red en em assamblo adarre ann Deputeet e Paris, da benn ar 6 a viz Du.

Ar C'holera.

Ar gazeten *Norodowna*, d'eus Lemberg, a lavar penaus ar gear *Karbow*, er Russi, so bet scoet gant ar c'holera. Ann oll dud e kear so glac'haret, ar scoliou sarret hag ar bobl a dec'h d'eus kear.

E *Odessa* ive, so bet guelet eun neubeut tud clanv gant ar c'hlenvet spontus-ze. Al listri a renco gortos eun neubeut devechou, abars ma vezo roet conje d'ho martolodet da zisken e kear.

Alexandri, 20 a viz Guengolo,

Gouarner an Ejipt a dlie mond en devejou-man d'ar *C'haire*, mœs lavaret so bet ne vije ket diblasset araug Dilun.

Herves keleier Dilun diveza, ez eus bet guelet o redec'e ruiou ar C'haire o tougen leternou hag o chouhal a bouez penn : Ra zifenno Allah, Arabi ! Ra bumisso Allah, ar c'bristen Tewfik. Hogen, ann Tewfik-ze so Gouarner ann Ejipt, hag ar bobl ne roe dezhan ann hano a gristen nemet, rag m'en deus galvet cristenien d'he sicour d'en em zifenn a enep Arabi.

Alexandri, 21 a viz Guengolo.

Prisoniet so bet cals tud aman hirio en Alexandri, hag en ho zoues Said-Bey, a ioa Prefet ar polis e kear, pa so bet lazet dre drahis ha dre vuntreres kement all a dud e kear, d'ann 11 a viz Even.

Said-Bey so bet chadennet.

D'ar 15 a viz Guengolo, 56 den so maro gant ar c'holera e *Manille*, ha 183 en nemorant eus ar brovins. D'ar 16, 46 e *Manille* ha 192 en nemorant eus ann enezen.

D'ann 18 a viz Guengolo, 33 den so maro gant ar c'holera etoues tud ar vro, ha 121 er c'hearlou tro-var-dro.

D'eus Ploërmel (Morbihan), e scriver d'ar 7 a viz Guengolo :

Eur groas vein, daou vetr huelder, savet en eur groas-hent, 500 metr benag d'eus boro'h *Malestroit*, so bet torret en noz diveza-man. Emer o clasc gouzout gant piou eo bet grœt ann torfet scrijus-ze.

Dissadorn vintin, 2 eus ar miz-man, ann intron Le Corre, en em gave gant he bugale e kichen meil ann autrou Jezequel e *Pouldergat* (Finister), pa c'houlennas diganthi he mab Eujen, oajet a 5 bloas eun tam benag da zribi.

Antreal a reas en he zi evid kerc'hat eun tam bara dezhan, mœs a veac'h ma oa œt cuit, e rencas dond endro galvet hant eur c'hri a anken. Ker buhan e tistroas, hag e velas, siouas ! e oa couezet he mab dindan rod ar veil, a oa d'ar mare-ze o vont endro. Bruzunet a oa he zivisker hag he benn hanter-troc'het.

D'ann 11 a viz Guengolo, so couezet eur barrarneu spontus var *Toulon* hag ar rad. Ann tourmant he deus padet 15 heur doc'htu, d'oc'h ar sul beteg al lun vintin 8 heur. Crozal a rea ar gurun heb ehan epad ann noz. Couezet eo soken var unan d'eus guerniou ann *Hermione*, al lestr a servich da scol d'ar vecanisianet, ann tân so bet peget el lestr.

Aoun so bet ne vije bet eun tân-goal spontus, mœs neus bet devet nemet ar vern ha tamigou lien ha fard coltaret a ioa endro dezhi. Ma vije lakeat eur *paratonnerre* var unan eus ar guerniou, marteze e c'hoarvesfe neubeutoc'h eus ar goal darvoudou-ze.

Eun tân-goal spontus en deus distrujet emé loden eus kear *Aubeterre* e kichen *Troyes*, ar plac'h iaouanc, ann dimezel Labat, he deus dis cuezet peger calonec a oa o vont dre greis ar tiamou da glasc savetei eur c'hroadur c'hueç'hbloas. Hogen, d'ar mare-ze dress e couezas ann tren he boull, hag a sebelias ar plac'h iaouanc dindan ann doen.

Pa so bet allet diahubi ar plass, ez eus bet cavet ar plac'h iaouanc rentet e glaou, gant ar c'hroadur etre he divreac'h.

Scriva a rer d'ar gazeten l'*Univers* :

En eur gear d'eus Breiz, mæs ne ouzon ket e pehini, goard ar scoliou oc'h ober he dro en eun ti-scol renet gant eur vestres-scol d'eus re ar Gonarnamant o tiscuez dezhi ar groas a oa e stlabez d'eus mogeriou ann ti-scol, a lavaras dezhi oc'h ober goab, heb mez : Da benn ma zistroio ar scolerien e vezo dao tenna ann ebatic-ze (brimborion) ac'hano.

Ann *ebatic-ze* a respontas ar vestres-scol drouc'hi ennhi, eo skeud Salver ar bed, hag e chomo staga keit ha ma vezin-me aman, rag pa meus kemeret ar plass, n'oun ket en em garget da zeski bugale heb relijion, mæs d'ober gantho tud a skiant.

Ar respont-ze a lacaas ann den difeiz-se ken ne c'het, ne gavas netra da lare, hag e tec'has cuit ragtal. Ar scol so bet digorret goude ar vacansou. Ar groas hag ar vestres-scol a so atau en ho flass, hag a so bet guelet evelse e oa tud all a vout derc'hel d'ho feiz ha d'ho Relijion ouspen ar Senrezet, rag evid ober ar pez he deus grœt ar vestres-scol-ze, eo travoalc'h beza cristen ha caret guelloc'h he goustians eget derc'hel d'he blass.

E *Bourdel*, e tauler ar c'hroaziou en traon, ha pa deu tud calonec ha cristen da zastum ann tamou, ec'h eneber outho, hag e lavarer dezho a heb seurt injuriou. Setu petra so bet c'hoarvezet. Neus ket goall bell-so ar groas a oa var dachen Sant-Nicolas e *Bourdel* a oe dibennet epad ann noz. Da 9 heur eus ann noz, daou servicher d'eus re Ilis Sant-Nicolas, a ioa o tastum ann tamou eus ar groas pa veljont o tont dezho eun ugent lampon benag, a lavaras dezho goassa ma hellent, hag ho redias da vont da guzet e sacreteuri ann Ilis. Antronoz e oe anavezet, penaus e oa bet epad ann noz eur vanden laëron o furcha kefiou ann Ilis, hag ho devoa casset ann oll arc'hant gantho.

Evid achui, lavaromp petra en deus grœt *Mear Troyes*, eun den calonec.

Unan d'eus Conseillerien ann Ti-kear e Troyes en devoa goulennet e vije tennnet cuit d'eus sal ann eureujou en Ti-kear, kement tra a apparchante ous ar Relijion,

Ann autrou Pigeon, Mear *Troyes*, a savas heb oun :

Autrounez, keit ha m'em bezo ann enor da veza Mear *Troyes*, e chomo ar Groas e stribill e sal ann eureujou. Ma carje ar C'honseil he zenna ac'hano, e ve guelloc'h ganin en em dencuit.

A.

KELEIER ANN ESCOB'TI.

Ann autrou Le Bihan, cure e Sant-Melani-Montroulez, a so hanvet cure e Ploujean.

Ann autrou Havas, belec iaouanc, so hanvet cure Sant-Melani-Montroulez.

BELEIEN MARO,

Ann autrou Marzin, aumonier e Plougastel-Daou-

Ann autrou Urcun, d'eus Goulien.

Ann autrou Kermergant, d'eus Ploumoguer.

Couent ar Gabusinet e Naonet

n kemennadurezion ann 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

Ann Tad. — Piou so aze ?

Ar c'hommisser. — Ar c'hommisser kenta.

Ann Tad. — N'am eus netra d'ober gant ar hommisser kenta.

Ar c'hommisser. — Dond a ran e hano al lezen.

Ann Tad. — Me ne anavezan ket al lezen-ze. Be peus eur gourc'hemenn digant ar justis ?

Ar c'hommisser. — N'am eus ket. — A hent all am eus dischezet vâ dll baperiou en traon ha ne chufen biken ma renkefen ho discuez e peb cambr.

Ann Tad. — Neuze ne zigorrin ket ann nor deoc'h.

Ar c'hommisser. — Ha me a lavar deoc'h ec'h entrein dre ners.

Ann autrou Pichelin. — Me so alvocât hag oun bet digemeret evel alvocat gant ann Tad evid disklaria dezhan petra a allje ober en affer-man.

Me a fell din digass deoc'h da sonj, penaus clasc antreal evel ma rit abaoue 8 heur amzer a so eur c'hrim. C'hui a renco respont evid-se, autrou commisser, keit ha ma ro al lezen ar guir d'hen ober.

Ar c'hommisser, o troc'hi ar goms dezhan hag a c'h ober goab. — Clevet avoalc'h am eus hag atires ar c'hlemmou-ze. Travoalc'h ! travoalc'h ! Digorri a rafoc'h din pe me a daulo ann nor en traon ?

Ann Tad. — N'hon deus ken d'ober nemet en am glemm.

Neuze e punter var ann nor evid he stlapa en traon. Ann nor a gouez kerkent ha ma rer beac'h dezhi. Neus ket bet clasket sevel ar c'hliket na digorri gant ann alc'huez.

Ragtal ha ma eo couezet ann nor, e veler e toul ann nor ar c'hommisser kenta, eun tam mad a serjantet poliss, hag en ho zoues eun den guisket e bourc'his hag en deus pers m'ervad, er polis cuzet. Gant henez a so eul letern en he zorn.

Ar c'hommisser, d'ann Tad cure. — Hoc'h hano.

Ann Tad. — Ne rencan ket hen rei deoc'h da anaout. Digass a ran deoc'h da sonj, autrou commisser, penaus abalamour d'ar pez a rit, hoc'h en em lakeat hoc'h unan dindan ar setans a escumunugen, ha n'eus ken nemet hon Tad Santel ar Pab a allfe rei deoc'h ann absolven anezhi.

(*Eur pennad all eur veich all*)

A.

MARKIS PONTCALEC.

(Kendalc'h.)

Hag a c'hent all Intanvez Egoulas a gave dezhi caout eur galloud braz var Markis Pontcalec. Mar vije alies tenval penn ar markis iaouank, houman a damalle ann dra-ze d'ar chal braz en devoa he spered gant afferiou Breiz-Izel. Hi a oa deut da garout ann doare lent hag eun tammik gouez euz ann dichentil calonek, memez, lacat a reaz, heb gouzout dezhi, he zonj en den-ze ; gouscoude ar markiz iaouank na deuas morse ar sonj sot-se en he spered. Heman, pa ne vije ket he spered touellet gant afferiou Breiz-Izel, a droe zonj varzu pennherez Kerglaz Jenofa a zeblante beza evit markiz iaouank Pontcalec henvel splamm euz Calon Breiz dinamm, glan, diners, devot ha santel. En eur roi he vuez evit he Vro, ar marc'hek feal a vouie miret he bromessa evit eben.

Biscoaz Intron Egoulaz n'he devoa goulennet ann distera tra digant ann dichentil iaouank a gement na vije prest Pontcalec da respont dezhi gant ar brassa lealded, gant eur galon digor, evel ma oa boazet. Rag Pontcalec en devoa digemeret var ann tu guir ar merkou a garantez a ginnigas dezhan var ann tu a eneb ann intanvez seven ; eun tammik muioc'h memez hen divije trugarez keat Oll Zœnt Breiz da veza lakeet var he hent ann Intron iarlez a Egoulaz.

Ar Markiz iaouank na zizonje ket penauz, e creiz ann abadenn zans, e tlie kuitaat ar zal vraz, ha mont da gaout ann Dukez euz ar Maine hag he brassa mignoned er c'horn euz ar C'hastel hanvet *Pont ann Hedgue an*. En nos-se memez e tlient en em glevet evit ober ann tomm kenta, evit scoi ann tol essa, mez eun tol nerzuz meurbet hag a dlie tenna da vraz : Abalamour da-ze Clement Pontcalec a jomme didrouz, stenn braz var he spered, epad ma frinke en dro dezhan en eur voudal, ar gouesped alaoured, ar guenan arc'hanted, o tansal da beul can lirzin ar ganourien kuzet dindan tron Louizik seven, pe da heul son skiltrus ann telennou, rebedou ha bombardou.

Var eur zinadenn euz Dukez ar Maine, Maleziéux a gemeras dorn ar markiz, hag hen digassas da gichen tron Rouanez aon Hed-huenan. Kerkent'n Autrou de Bessac, kenta gouard ar palez euz ann autrou Duk euz ar Maine a embannas a vouez huez :

— 'N autrou Markiz Clement Guer de Malestroit de Pontcalec.

Ann dichentil iaouank a zoublas penn eur c'hlin var genta pazenn euz tron ; Louizik seven a baraz eur zell leun a vadelez mes ivez truezus braz var difennour calonek guiriou Breiz-Izel, pehini a helle avoalc'h dont da veza merzer euz he garantez re-vraz evit he Vamm-Bro.

Neuze kenta dichentil ar palez a viskas d'ar marc'hek nevez he chupenn pe jâcoun alaouret marellet a venan arc'hant, ha goude, he vialenn venn astennet uz d'he benn, a c'houlennas diganthan :

(Eur pennad all eur veich all.)

X.

Bulletin
de l'Association financière de France

SOCIÉTÉ ANONYME

au Capital de **1,200,000** francs

1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Nous avons eu un peu de réaction cette semaine sur quelques valeurs et notamment sur les Rentes. Mais nos nombreux et sympathiques lecteurs nous rendront cette justice que les titres que nous n'avons cessé de leur recommander ont eu, malgré la faiblesse générale, une excellente attitude.

Ainsi, l'action de la Compagnie Franco-Algérienne que nous laissions la semaine dernière aux environs de 400 francs, a progressé à 438,75 et le dernier mot de la hausse sur ce titre n'est pas dit. Une action qui a déjà 40 fr. de dividende acquis vaut beaucoup mieux que cela.

L'obligation Franco-Algérienne que nous recommandions également a gagné 2 fr. 50 dans ces huit jours et cote 247,50. A ce prix l'obligation Franco-Algérienne constitue un placement à 6 0/0.

Les obligations foncières 4 0/0, sans lots, sont toujours très demandées aux guichets du Crédit foncier qui les délivre à 480 fr. Ce placement de premier ordre justifie pleinement la faveur de l'épargne.

Les actions d'Orléans ont eu une très bonne tenue et ne se sont guère écartées de leurs cours précédents.

Les actions du Panorama de N.-D. de Lourdes sont des plus recherchées. Classées dans les meilleurs portefeuilles, il ne s'en rencontre que très-rarement sur le marché et la hausse se poursuit sur ces titres. Il en est de même des Parts de fondateurs du Panorama de N.-D. de Lourdes ; nous en avons réservé une certaine quantité à notre clientèle à 52 fr., mais, après de nombreuses demandes, il ne nous en reste plus qu'une très-faible partie. Nous invitons les personnes qui en désireraient encore à se presser.

Le succès du Panorama de N.-D. de Lourdes, dont la toile va être exposée ces jours-ci, est d'un bon augure pour le Panorama de N.-D. de Fourvière en voie de constitution. Les actions en ce moment à 500 fr. ne tarderont pas à acquérir une plus-value sérieuse dans un temps peu éloigné.

Les parts de fondateurs de l'Association financière de France à 100 francs, se recommandent par les revenus qu'elles sont appelées à donner dès le commencement de l'année prochaine, époque à laquelle on détachera le premier coupon. Un titre de 100 fr. entièrement libéré et au porteur, susceptible d'une grande plus-value est une occasion rare pour l'épargne.

Nous apprenons que les obligations du Chemin de fer de Vitré à Fougères vont être remboursées à 265,16. Nous nous mettons à la disposition des porteurs d'obligations de cette Compagnie pour encaisser sur la présentation des titres.

Nous rappelons en terminant que nous répondons à toutes les demandes de renseignements et que nous exécutons avec le soin le plus attentif tous les ordres qui nous sont adressés par les lecteurs des 37 semaines religieuses, ou par leurs amis.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

SOCIÉTÉS EN FAILLITE OU EN DÉCONFITURE. — Les *titres dépréciés* offrent parfois d'excellentes occasions de gains avec de très-petites mises de fonds. L'*Association financière de France* donne tous les renseignements sur tous les titres de cette catégorie. Elle signale ceux qu'on peut acheter.

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc en timbres-poste, tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les spéculateurs. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

EAU DES SIRÈNES

La **seule eau inoffensive**, rendant aux cheveux et à la barbe leur couleur naturelle, *sans tacher la peau ni le linge*. E. GUERSQUIN, pharm.-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, Paris; chez les princip. Pharmacies Parfum.-Coiff. Flacon **10** fr. et **6** fr.

On expédie contre mandat-poste.

DÉPILATOIRE

Pour détruire les **Poils Duvets** du visage, etc. *Le seul qui soit inoffensif*. Sûreté absolue et d'un emploi facile. Flacon **12** francs et **6** francs. E. GUERSQUIN, pharmacien-chimiste, 112, rue du Cherche-Midi, Paris.

On expédie franco contre mandat-poste.

ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE

SOCIÉTÉ ANONYME

Au Capital de : 1,200,000 francs

PARIS, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, 1.

Achat et vente de Titres cotés et non cotés sans aucune Commission. — Courtage officiel des Agents de Change. — Paiement de Coupons. — Commission : 10 cent. par 100 francs. — Versements, Echange de titres, Transferts, Conversion, Libérations de Titres. — Souscriptions aux Emissions sans aucune Commission. — Avances sur titres.

Renseignements gratuits sur toutes les valeurs. (Joindre un timbre pour la réponse).

IMPORTATION ANGLAISE D'ENGRAIS CHIMIQUES Fondée en 1844

PHOSPHO-GUANO ANGLAIS

ENGRAIS AZOTÉ

de **"THE LONDON MANURE COMPANY"** de Londres

Le plus riche en Acide phosphorique rendu immédiatement soluble, contenant 8 à 10 pour 100 de phosphates dont 2 pour 100 solubles dans l'eau, 6 à 7 pour 100 solubles dans le citrate d'ammoniaque, et environ 1 pour 100 insolubles. Azote 1 1/2 à 2 pour 100.

GUANO DU PÉROU DISSOUS ET SUPERPHOSPHATES de toute RICHESSE.

N. B.—*Tous nos superphosphates sont vendus au degré d'Acide phosphorique soluble dans l'eau.*

MARCHISIO & GALLOT, 26, rue Cadet, PARIS

CONSIGNATAIRES POUR LA FRANCE

Vente sur garantie d'analyses des stations agronomiques.

MOYEN DE GAGNER BEAUCOUP D'ARGENT

Tous les Lots sortent à tous les Tirages

Société Anonyme, Capital 2 Millions. — PARIS, RUE RICHELIEU, 84

CAISSE des RENTES NATIONALES

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR CRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

GWIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ.

Ar Mistilier ... 1 f. 50 c.

Morbihan, Aotrou Kerangal, Kastel-an-Nordi ... 2 f.

Kreiz-ar-Bed, Aotrou Kerangal, Kastel-an-Nordi ... 2 f.

Ar Bed all, ar Vro-Zall ... 3 f.

Ar Gazeten a vez embannet bep Sadorn.

Ar Pennad-Kenta, Aotrou DE KERANGAL, henvel.

Ar Pennad-Kenta, Aotrou DE KERANGAL, henvel.

An oll baeamanchou a dle dezi great da Berchen ar gazeten dan Aotrou DE KERANGAL, henvel.

Dezhan ivez e dlefe dezi cassel bivizikeu an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, Moullet gant AR. DE KERANGAL.

ADMINISTRATION, RUE DE LA PRESSE, 1, A PARIS.

Evit gwelout ar c'honkeo, sellit ouz ar bajenn diwezhan.

Kemper, Zadorn Here 1882.

Ac'hanta! Petra peus da lare, Jabet int bet o dilet ann hini a anavezont evel ho Roue gumon. Ar Vendeanet a oa cunduet gant ann autrou de Charette hag ann autrou de Baudry-d'Asson. Bet int bet o cass dezhan meuleudiou ha sujidigez ar Republikated sp bet da sturiet en eus ket pell e Challans hag en eus zistrei tot bet o pedi e Paris en Elisée Palace, hag oc'h asista en he c'hinoren eun dilennerien.

Kenseveridi gazetennou Republikanet ne ouzont bet pell sujidigez ober anezho. Ar Roue emunud evouchrous ann oll Vendeanet assamblet enoseun vonohat ous ann autrou de Baudry-d'Asson. Hag ar Rouanez he deus digemeret portreiou ar bet dilasset dezhi gant-anan ens ar voeichourien-

Ma cavont ebat oc'h hen ober, lezomp anezho da heuliañ ho c'hoant na ne fachomp ket soken ; mæs arabad eo disonjal, penaus epad hor brezel diwezh gant ar Brussianet, ar Vendeanet-ze en em gave er renc kenta a enep enebourien ar Frans, e-pad ma oa ar Republicanet, a vez clevet hirio oc'h ober goab anezho, o vesvi pell eus ann emgann. Ma ve adarre danjer evid ar vro, e vellfemp ar memes tra o c'hoarveout, hag ar memes rummou tud er memes plassou. Evid ar pez a sell ouzin, me am eus brassoc'h fizians er re a voar ober sin ar groas abars mond d'ann emgann, eget en hini ne glasc couraich ha calon nemet er voutaill.

Guelomp breman petra ho deus græt ann dud-ze e *Frohsdorff*, evid guelet ha leac'h e ve d'ober goab anezho !

Cannadet ar Vendée a dlie cass d'ar C'homt de Chambord sujidigez ha meuleudiou ann oll dud a heb renc eus ho bro, ho devoa pedet pell a oa ann autrou de Baudry-d'Asson, ho Deputé, da vont gantho da Frohsdorff, evid ho rei da anaout d'ar Roue.

Ar gannadet-ze a ie di da gass assambles d'ar Roue ha d'ar Rouanez, al lizer oa bet sinet e Challans. D'ar Meurs, 19 a viz Guengolo e tigouesjent e *Vienne* da 5 heur dious ar mintin.

Ann hent houarn ne raket bete Frohsdorff, mæs casset e oa bet pedir voitur eus re ar Roue bete *Neustad*, ha da deir heur goude creisteiz e ugonechont beteg ar maner caër eleach'h m'ema e chomm ab hor Rouane, hag hen he unan hor Roue gui rion. Er maner-ze ne deo nemet eur brison n'eus fors peger brao eo, en em gav breman Henri V, he zaoulagat troet varzu ar vro o c'hortos gant mat bras ann heur benniget e pehini e roio ann autrou Doue dezhan conje ha gallout d'adsevel enor ha danvez ar vro gristen araog peb tra.

Ar c'homt de Blacas eo a roas ann digemer dezho.

O coms outho'gant ar vouez goant he deus talvezet d'ar servicher leal ze eus eur Roue conezet eus he dron hag harluet, beza ken caret gant ann oll, e lavaras d'ar Vendeanet, penaus da benn eun heur e vijent digemeret gant ar Roue e Frohsdorff ha m'ho dije bet amzer d'en em gempenn er c'hambrchou a oa bet preparet evid peb hini anezho'e ti ar Roue he unan.

Be oa eun tamic da c'hortos, mæs digouezout a reas erfin ar moment gortoset abaoue keit all amzer. Ann autrou de Baudry-d'Asson a vez e cabinet ar Roue hag e teu ganthan ar c'homt de Blacas da lavaret d'ar Roue piou eo. Eun hanter heur goude e tigorrer evid ann oll ar sal vras e pehini he gustumer digemer ann oll, ha da beleac'h eo bet casset Depute ar Vendée, ragtal m'en deus guelet ar Roue, Ann autrou Pajot, unan eus ar gannadet, a zalc'h soun hag huel ann Drapo seiz guen, var behini intronezet ar Vendée ho deus bordet ardamezou ar Frans hag ar c'homsou-man e lizerennou aour.

AR VENDEE D'AR ROUE

Bodet en dro dezhan, he gonsortet a c'hortos heb lavaret ger hag heb flaich e tigorfe ann nor a so dirazho, ha dre behini e ouzont e teuio heb dale mab-bihan Sant Lois, Henri IV ha Lois XIV. Clevet e vije bet calonou ann oll o skei. Erfin, setu ann nor o tigorri evid lezel da antreal ar c'homt de Blacas, en em denn ragtal a gostez, evel m'en deffe c'hoant lezel eur re da antreal, hag a lavar a vouez huel : AR ROUE !!!

Discabel, tan en he zaoulagat, mæs ive gant eun ear madelezus, ann autrou Comt de Chambord a antren var he lerc'h hag e ia ragtal ha gant mal bras da gavout he hostizien. Pega a ra e dorn ann autrou Pajot, hag e lavar eun neubeut comsou calonec d'ann dud vad a so deut d'he velet d'oc'h a geit all.

A veac'h mar deo achu ganthan ma tirollont oll da chouhal a bouez penn : *Beva ar Roue !* Neuze e kinnigont d'ar Roue al lizer sinet e Challans gant 7,000 den. Ar Roue neuze, laouen bras, a lavar dezho trugarecaat eus he bers ar re ho devoa bet pers en affer-ze dre ho arc'hant, ho labour hag ho fresans.

Reseo a reas neuze d'eus etre daouarn ann au-Pajot, Drapo ar Vendee, hag he astennas d'ann autrou comt de Blacas evid beza lakeat e chapel maner *Frohsdorff*. Neuze ar Roue o vont eus ann eil d'egile anezho, a lavaras eur goms madelezus d'an oll ; meuli a reas ann autrou Dupleix, Conseiller arrondissamant e *Beauvoir* evid ar servichou bras rentet ganthan d'ar Roue.

D'ann autrounez Pajot ha Babu e lavaras : Kendalc'het ober atau ar pez a rit bemdeis.

Da Gouthouis, ann den leal ha calonec : C'hui voar a bell so, petra so em c'halon evidhoc'h ; ne ket daô din me chans, lavaret deoc'h pegement e contan var ho ners calon ha var ho carantez. Me voar. emezhan, d'ann autrou Armand de Baudry-d'Asson. emhoc'h o sonj antreal en arme hag ho meuli a ran evid-se. Eno ec'h heller c'hoas diski caret ar Frans ha servicha he vro gant calon ha lealdet.

Dious ann noz ho deus merenet oll gant ar Roue ha ne oe comset nemet eus ar Vendee eus he ezomou hag eus ar pez a ve possubl d'ober evithi. Ar Roue, ho deus lavaret deomp ar Vendeanet pa int distroet, ar Roue a anav hor bro couls ha ni d'ann neubeuta.

Ar vern a oa o vont da achui, pa savas ar Roue en he za, hag ar veren en he zorn e lavaras :

D'ar Vendeanet !

Ar re-man a respontas oll a unan : Ar Vendeanet leun a anaoudegez vad a ev da iec'het ar Roue hag ar Rouanez Frans. Epad eun heur goude, ar Rouanez a gav eur goms madelezus benag da lavaret d'ann oll.

Aliæs so bet lavaret : ma anavesfe ar Frans he Roue ! abaoue ann nozvez-se, hor mignonet a lavarfive : Pebes maleur ne anavesfe ket ar Frans he Rouanez ! Ker madelezus en em ziscuez e kenver ann oll.

Ar Rouanez a roas he fortret d'ann oll gant he hano scrivet ganthi he unan : *Marie-Thérèse*. Ar Vendeanet a sonje dezho n'ho dije ket allet he guelet mui araug partial ; kense pebes joa evitho antronoz vintin pa he gueljont daoulinet er chapel evid ann offern e kichen ar Roue. Ar Rouanez a oa deut c'hoant dezhi da zont da bedi gant ar Vendeanet evid ar Frans.

Dre urs ar Roue, hag evid cahout sonj d'eus zouavet Charette, Couthouis, en he za en traon an auter, a zalc'he soun Drapo ar Vendee.

Ken tenereat a oa dezho ho c'halon, ma oa guir lavaret anezho : Oll e scuillent dirag Doue daëlou ha pedennou, ha cals a hini a hirvoude hag a zifrunpa oe red cana evid ar Roue peden ann Ilis : *Domine salvum fac Regem*.

Erfin, red a oe dispartia, hag ar Roue treac'h d'he zaëlou, a lavaras : Autrounez, me a fell din bouchat deoc'h oll e personaich ann autrou de Baudry-d'Asson, hag hen ober a reas calonec. Neuze oc'h en em ziframma dioutho gant poan, e lavaras :

Kenavo, autrounez, d'en em velet heb dale.

Æt a oa cuit ar Roue, a oa c'hoas eno hor mignonet o scuilla daëlou hag oc'h hirvoudi. Red e oe d'ann autrounez de Blacas ha de Monti dond d'ho c'herc'hat dious ar sàl-ze, eleac'h ma chome ar pez guella d'eus ho ene ha d'eus ho c'halon. Pa oa ar Vendeanet savet er voituriou o vond da goll ar guel eus ar maner, e savjont en ho za hag o tistrei varzu ann ti-ze eleac'h ma chome ho Roue e choujont : *Beva ar Roue ! Beva ar Rouanez !*

Eun neubeut heuriou goude e oant e *Vienne*, hag e kemerent ann hent houarn evid distrei da Baris. A.

Gouarner ann Ejipt so digouezet er C'haire.

Le Caire, 25 a viz Guengolo.

Gouarner ann Ejipt so breman e pourmen dre ruiou kear, en eur voitur dizolo, goulou so enaouet var oll prenescher ann ties, ha neus ken ganthan nemet eun dornadic soudardet.

Var he lerc'h, e teu eur vanden vras d'eus tud ar vro.

He vreg ha Consulet ar poblou all, gant eun dornad soudardet d'ober enor dezho, a red ive dre ar ruiou e voituriou.

Ho digemeret a rer e peb leac'h gant peb sort respet.

Ann dud so laouen bras.

Ann dud e plass hag ar re vrassa eus ann Ejipsianet hag eus ann diavezidi a so bet o saludi ar Gouarner d'ar mare merket. Ar Gouarner en deus ho resevet d'oc'h adalec 8 heur dious ar mintin bete creisteis.

Be so guelet eno cals tud ar vro, ha 992 cannad d'eus ann Ejipt huel couls ha d'eus ann Ejipt izel.

Ar Gouarner en deus disnac'het reseo hiniennou d'eus ann offiserien(beys ha pachas), ho deus bet kemeret pers en dispac'h diveza. Er c'hontrol, cals tud dister so bet digemeret da vouchat ous he zorn.

Dissadorn kenta e vezo sellet ous ar soudarded dirag palæs *Abdin*.

Ar Gouarner a dle heb dale embann eun *amnistie* a vezo evid ann oll, nemet eun hanter doussen benag eus ar re ho deus bet pers er vuntrerez hag en tân goal en Alexandrie.

Ar Jeneral Wolseley a so brud e tle distrei heb dale da Vro-Saoz ; ne chomo mui en Ejipt nemet 8,000 soudard Bro-Saoz, gant ar Jeneral Alison.

Hano ar Jureet evid ar bevare Lesvarn eus ar bloas-man 1882, a vezo dalc'het e Kemper d'ar 16 a viz Here, gant ann autrou Saunier, *Conseiller al Lez e Roazon, da Bresidant.*

Ann autrounez,

Kermaïdic, Jakes, eus Plouarzel.
Le Cam, Iann-Vari, eus Montroulez.
Quilliou, Herri, eus Rosnoen.
De Gouyon de Beaufort, Florestan-Lois-Frances, eus Pleuveil.
Riou, Iann-Stephan, eus Ploneour.
Beleguic, Raphaël, eus Douarnenez.
Corre, Iann, eus Loctudy.
Le Henaff, Armand-Frances, eus Keraëz.
Duvergier, Paul, eus Plounevez.
L'Helgoualc'h, Ernest, eus Locornan-ar-Fanc.
Le Kericuff, Hyacinthe, eus Castel-Paol.
Odeyé, Julien-Amédée, eus Pleyben.
Prigent, Iann, eus Guerlesquin.
Daffniet, Iann-Vari, eus Plougonven.
Kerrien, Emil-Edmond, eus Landerne.
Masson, Youen, eus Loperec.
Bellec, Iann-Vari-Berthélé, eus Taule.
Noac'h, Youen-Vari, eus Beuzec-Conk.
Montfort, Mauris, eus Plouvorn.
Pencreac'h, Frances, eus Loc-Melard.
Cloarec, Iann, eus Landerne.
Deyrolle, Theophile-Lois, eus Conk-Kerne.
Le Marechal, Iann-Vari-Martin eus Lanveoc.
Pirion, Iann-Vari, eus Lanriec.
Kerloc'h, Ian-Vichel, eus Pleyben.
Costentin, Napoleon-Eujen, eus Lambezellec.
Le Gall, Lois-Jakes, eus Bannalec.
Corbel, Iann-Frances, eus Collorec,
Barjou, Herri, eus Lesneven.
Corre, Gustave, eus Brest.
Lignière, Per, eus Brest.
Sizun, Per-Ian, eus Castelnevez.
Creac'h, Prijent, eus Plounevez-Lochrist.
Quiniou, Frances, eus Ploare.
Uguen, Youen, eus Kerlouan.
Tanguy, Iann-Bastian-Frances, eus Pouldregat.

Evid derc'hel plass re a vankefe.

Chabay, Alfons, eus Kemper.
Trevidic, Josef, eus Kemper.
Lechat, Josef, eus Kemper.
Canvel, Laurent-Noel, eus Kemper. A.

Ar Vugale Conscridet.

Silaouit oll ma c'hanaouen,
Silaouit, tad ha mam gristen.
Eun neventi so arruet,
Neventi trist deoc'h, Bretonet.

Betek breman, evit Doue
C'hui a zeske ho pugale.
Allaz ! breman ne allomp ket
Evit Doue beza desket.

Ann *dud iaouank* arog brema
Pemp bloaz a renke *servicha*.
Mont d'ar brezel gant ann arme
En danjer bras 'vit ho bubez.

Enl lezen goassoc'h a so græt
Ar vugale so *conscridet* !
Al lezen-ze a zo græt c'hoas
Ha gret ez eo gant tud ho choaz.

Gret eo eneb ho pugale,
Eneb ho c'horf hag ho ene.
Mont ranko, hervez al lezen
Dindan ar glao, dre ar vouillen.

Pep crouadur, heb marc'hata,
Azalec c'huec'h da drizec vloas ;
Mont rei dre fors d'ar scol bemdez
'Vit clevout kenteliou nevez.

Evit deski ar *gymnastic*
Ha meuleudiou ar Republic.
Ordrenet so gant al lezen,
En henvelep-ze gourc'hemen.

Difennet so er scolachou
Caout *Crucifix* nag *imachou*.
Pere a oa d'ar vugale
Eur merk deus carantez Doue.

Mantr' ra ar galon o velet
An torfet bras so preparet.
Ordrenet eo ma vo Doue
Cuzet, siouaz ! d'ar vugale !

Doue, hon tad, crouer pep trà
Vo eun divroad er bed-man !
Eur mestr a vo evit dioual
Ar vugale da studial ;

Mæs ar mestr mad, hor Redemptor
A vo lezet e tâl an nor !
Dinerza ra ha mont da goll
Defaut sclerijen an Heol.

Ar blantennic, pa vez plantet,
Pell deuz ann heol benniget.
Allas ! bugaligou ma bro,
Setu ho planeden c'huero !

Na gouela ra ma daoulagad
Var maleur ho mam hag ho tad.
Guechall e bro ar Juzevien
Zo bet bugale merzerien.

Herodes en devoa roet
Evit laza Salver ar bed.
Roet an urs kriz da laza
Ar vugale beteg daou vloas.

Clevet oa bet vaz ar mene.
Mouez *Rachel*, mantar vugale,
Hi lavaret en hec'hlemmou
Kollet eo ma bugaligou !

Me glev *Rachel* vant ar mene,
O vouela sioulas noz ha de
Kollet gant hi he bugale !
Kollet gant hi he bugale !

ERMIT ROSMEURMOR.

KELEIER.

Ar Pab d'ar 25 a viz Guengolo, en deus dalc'ef eun assamble Cardinalet.

Leon XIII, goude beza græt ar brassa meuleudi d'eus ar re oa e *Paris* hag e *Madrid* evel cannadet eus he bers, en deus lavaret e choase anezho evel cardinalet.

Goudeze, en deus embannet evel Esktbien ar re so bet nevez hanvet e Frans, hag eun neubeut all evid ar broiou all.

Ar billejou Post.

Ann diou Gambr abars dispartia, ho deus votet eul lezen evid rei conje d'ar Ministr moulla ha guerza billejou-post evid ma ve æssoc'h d'ann dud cass arc'hant d'eus ann eil corn d'ar Frans d'egile. Abalamour d'al lezen-ze e vezo cavet hiviziken er burouou-post billejou 4 hag 8 real, eur scoet, ha 1 gent real, 10 lur hag 20 lur.

Ar billejou a vezo guerzet ouspen ar pris merket varnezho eur gwennec evid ar re talvoudegez 20 real hag izeloc'h 2 vennec evid re 10 lur, 4 guennec evid re 20 lur, e vezo roet arc'hant evitho en oll burouou-post eus ar Frans.

Es meurbet e vezo ho frena, pe guir e vezint guerzet evel timbr-post ha buhanoc'h græt eget ne ve bremen pa ve red kemer eur mandat, ha ne ve ket atau goal æs cahout affer ous ar re so carget er burouou post da servicha ar bobl.

Ann autrou Cochery en deus poursuet moulla ar billejou-ze, hag hèb dale e vezo moullet er *Journal officiel* eur gemennadurez a lavaro peur e vezo cavet ar billejou-ze da brena.

Da genta ne vezo cavet nemet billejou 20 real ha 10 lur.

Ar C'holera.

Abaoue eo peget ar c'holera e *Manille*, a so maro eno 26,000 den d'eus tud ar vro, ha 76 d'eus tud ann Europ.

Herves keleier deut d'eus *Manille*, d'ar 24 a viz Guengolo, abaoue 6 devez ne oa bet taget den diaveaz ebet gant ar c'holera.

E *Chavanod* (Haute-Savoie), so bet c'hoarvezet eun darvoud eus ann trista gant eur chasseour.

Ann autrou P... a'oa o redec'h ar pankeier, pa las eun dra benag oc'h heja e kichen eun toul e lin. O sonjal dezhan e oa digouezet gant eur c'h var he gucle, setu hen o tenna, mæs peger sp tet n'en em gavas ket, pa velas eur plac'hic 7 b astennet var ar leot gant eun toul bras en he fen ann oll draje a oa digouezet er memes plass.

Ann autrou Rey, medisin, galvet da zond di a navezas ragtal e oa bet lazet var ar plass.

Peger braо eo ho mab ha peger chentil, a lav rer da eur re.

Credi avoalc'h a rau, ha peger speredus, ha gen dosket ! Seit, n'en deus nemet tri bloas, ha en deves all, e lavare d'he vam-goz : Gres peoc din, gaign goz !

ANN TORRERIEN CROAZIOU. — Trist avoalc'h eo a c'helou a deu beteg ennomp d'ens Depart. ann Allier. Setu evid guir, ma glevomp ho deus ann dud fall-ze kinniget 500 lur evid laza tri Mea a bere ne greder ket e ve bras avoalc'h ar garantez evid ar Republic, a lavaront anezho zez Mearion netra, traitourien, mearion beleien. K niget so bet ive eun tam mad arc'hant d'ar re lazfe lod eus ar vistri a damallont dezho e rev nont ar vicherourien, n'ho deffe netra d'ober pa nefe ma bourvez ar re-ze labour dezho.

Eur c'hement all so bet lavaret ober e kenver a re a lazfe lod eus ar velein o so o'clasc'miret tho d'ober droug, pa lavaront d'ann oll sent ar re ho deus ar galloud, gouzanv gant pastan hag evid suja da volontez Done o labourat evel cristenien, evid beza eurussoc'h mare benag.

Ar sosialistet en em zastum abred ha cals assam bles, aveichou en ties anavezet, aveichou epad ann noz er pakeier hag el leac'hou distro evid ober la lidou cuzet. Epad ann noz so bet clevet traou spou tus egis-man : N'emaint ket var evez. Hogen, ke kent ha ma vezo clevet ar c'horn cuevr, e vezo dao ho lacaat da lemer ar brini !

Hag o lavaret kement-se, e felle dezho prez d'eus eur presbital hag eun ilis.

Setu a hent all eur goms benag var ar c'hroa ziou so bet discarret e *Villefranche*.

Lod eus ar c'hroaziou so bet discarret gant Sosialistet, a helle pouеza 120 lur pe 150 lur kense, ne ket bugale dister tec'het dious ar sco ho deus allet ho discar egis a lavar ar Republi net. A hent all, ar re ho deus græt ann taul naie ervad ar plass. Allet ho devoa cahout c couent-coz Monceaux a dalie cals arc'hant, rag oa coz ha labouret mad, ha ne voue ket cals c *Villefranche*, e peleac'h e oa hounez. Distru ha cuzet eo bet egis ar re all.

N'eus chomet en he za nemet ar groas so sa var ann dachen. Al lamponet n'ho deus ket o tostaat outhi, abalamour ma oa staget eur c

hen evid droual carr eur marc'hadour.

Evel e *Doujet*, ann torrerien evid ober ho zaul deus choaset ann nosvez araug ar foar.

Spontet eo oll dud honest ar vro, hag ar Répu lanet ne ouzont mui da beleac'h mont da guzet ar vez.

Devar den paket, abalamour d'ar c'hroaziou tor *Jouget*, so bet casset gant ann archerien da son *Montluçon* ha setu nao eus al lamponet-ze enco renta cont eus ann droug ho deus græt.

TORRET ! — Eun torfet sacrilaich so c'hoarvezet devejou-man e Sant-Sujsmont.

Eur groas houarn eur metr hueldet, siellet en mean tost dean eur metr cub, hanvet ar *Groas* a so bet discarret.

Ann torfetourien, egis m'ho dije bet c'hoant rca prou oa bet oc'h ober ann taul, ho deus ket var droat ar groas, gant mein dastumet a vat ann hent all lizerennou R. F.

Eun neubeut devejou araug e oa bet c'hoarvezet memes tra var douar commun Rozières.

Ar re ho deus græt ann taul so dianavezet.

Ar sitoian Florent Colombier, Mear *Divajen*, anton *Cnest*, ne fell ket dezhan reseo disclæriadur ann dud eus ar gommun, a lavar ho deus c'hoant ass ho bugale da scolia d'ar scol libr so en eur ommun all e kichen. Ann den iskis-ze a lavar pe aus herves al lezen, ar vugale a renc darempred col ar gommun e pleac'h emaint o chomm.

Couent ar Gabusines e Naonet

ho kemennadurezion ann 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

Troquier a so ganthan en he zorn eun tamic or hag eur penn craion. Hen a lenn eoc'h d'ann or. Enfin, pa vell ar c'hommisser ne hell caliout espont ebet herves he c'hoant digant testou ann Tad cure e lavar d'he vevelien : Cassit re-man d'ann ti-scol, ha var he c'hourc'hemen, serjantet a beg e diouscoa ann Tad Alphons, hag unt anezhan araunzho beteg ann diri troc'het. ogen, pa vell ann Tad rentet eno, n'eus mui ne net eun tam planken evid disken, e lavar ne rai ket hag ar c'hommisser evid ober goab anezhan, o eza lavaret d'ar serjantet : En dail ann dud-man o'boazet da gahout atau ho æs, ann Tad a res ont anezhan seac'h nan autrou, mæs herves va untimant, n'eus ken nemet al lacron a alfe en em ervicha d'eus henchou evel ar re-man. He bunta fier evelken, mæs he zisken a bad ouspen eur lard heur. Erfin, setu int diskennet oll, mæs spartia a rer ann Tad dious he destou, hag ar e-man ne vezo ket rentet dezho ho liberte nemet fo 9 hour eus ann noz.

Ne chomin ket da verca deoc'h oll ar pez so bet græt ha lavaret en oll gambrchou all re hir e vel Hogen, deomp atau e kichen cambrann Padoure ez oa eun all a serviche d'ann autrou de la Bec caudière, pa oa er gouent. Ann noz a oa digorr mæs ne oa den ennhi. Er gambr n°2 e oa choms ann Tad Lois, ha Troquier dious ar minutin en de voa anavezet e talc'he henez, leac'h ar re oa ar gouent dezho. Ne oa ket en he gambr kenneubeut.

N° 3.

Er gambr-ze ez oa ann Tad Pet, bet serjant e toues zouavet ar Pab. Alc'hueet a oa, mæs boc'hil oa gantho, ha d'ann taul kenta e vevent ann nor Pa eo digorret ar gambr, e pegen ennho, hag e stlenjer anezho en eur sal eus ann traon, beteg 9 heur eus eun noz.

N° 4.

Aman eo ann Tad Placid eus ann Alsas-Lorraine en deus choaset chomm frances. Nag ar braoa den coz ! Pa dremene dre ruiou Naonet, ann oll her salude gant respet.

En em glemm a ra d'eus ar pez a rer dezhan a enep al lezen, hag e tigass da sonj dezho d'eus an droug bras a reont dezhan a enep pebgunn. Pa vell e pe zoare ema ann dud-ze o lavar ne vezisk ennonket dre ann hent se, hag e renker couist da vont, he zougen. Ann Tad Placid a roe ar c'henta Tad Capu cin chasseet dious ar couent, rag ann Tad Cure, ann Tad Alphonse, a rencas chomm dionaket en ti epad eur mareadic. E rencas tremen dre ar ru Roc'h-huel hag ar ru Molac, evel ma rencas ober ann oll Relijiuset all en he c'houde. Nemet ann Tad cure a hellas disken dreaz rnezu abalamour da zievesdet ar serjantet polis.

Pa oa ann Tad Placid o trouzi ar c'hlaustr, e oa bet keijet Herbette outhan, mæs al lamponet Prefet-ze n'en devoa ket prijet hei saludi. Ann offiserien en em zalc'he cals guelloc'h eget ar Prefet, oll e se blantent beza nec'het bras.

N° 5

Er gambr a zouge ann n°-ze, ne oa den, rag-se ar c'hommisser goude beza bet he unan oc'h en em assuri e oa golo, a la ragtal da skei var dor ann n° 6.

N° 6

Er gambr-ze e oa ann Tad Norbert, hag en em lakeas da gauseal gant ar c'hommisser abars rei conje dezhan da antreal.

Ann Tad Norbert. — Goal zivezat eo dont evid eur c'hommisser kenta ; ha goude beza tavet eun tamic. Petra a fell deoc'h ?

Ar c'hommisser. — Dond a ran e hano al lezen da lacaat miret ar gemennadurezion.

Ann Tad. — Al lezen a zifenn ouzhoc'h antreal em zi heb va aotre.

Ar c'hommisser. — Dond a ran e hano ar Gouarnamant d'ho lacaat er meaz. Digorri a rafoc'h ann nor ?

Ann Tad. — Nan, autrou commisser.

Ar c'hommisser. — Ne fell ket deoc'h senti eta?

Ann Tad. — E mod ebet.

Ar c'hommisser. — Neuze beac'h dezhi serjantet, taulit ann nor en traon.

Egis ne oa ann nor nemet alc'hueet, ne ket diæs he dibotailla, hag a veac'h ma eo bet taulet en traon, ma antren ar c'hommisser he unan er gambr. Tenna a ra he doc evelken, hag en em gav dirag ann Tad Norbert asezet var eur gador,hag he bemp test en dro dezhan, ann autrounez Ad. Giraudeau, alvocat, C. Poulain, J.-B. Giraudeau, Royer ha Jollan de Clerville.

Ar c'hommisser kenta a garfe lavaret eun dra benag, mæs sabatuet oll, ar pez so souezus, goude beza græt kement all, ne hell mui digorri he c'hinou. Ann Tad Norbert ann hini a goms da genta.

— Autrou commisser, eun dra drist, eun dra druezus hoc'h eus græt aman o tibotailla dor eur Relijius. M'ho pije bet eun tam benag a enor, ho pije roet ho tiscarg evel cals eus ho kenvreudeur.

Unan eus ann testou. — Disonjal a rit va Zad, lavaret d'ann dud reuzeudic-ze, a so bet ar Gommunardet o clasc ho paca, ha penaus ar re-ze ho dije caret ho laza, eo ar memes rumm tud a denne var ho breudeur ar serjantet polis er memes mare-ze.

Ann Tad. — Ræson peus autrou, hag ar pez a ra va brassa poan, eo guelet ar re a dlefe difenn ann dud honest hag ar Relijiuset enebi outho goassa ma hellont.

Ann autrou Troquier a chomm atau heb lavaret ger, gouscoude, goude eur pennadic ehan : Gouzout avoalc'h a ran e tle beza poanius evidhoc'h ar pez a c'hoarvez aman, mæs me a renc lacaat miret ar gemennadureziou. Sortial a rafoc'h.

Ann Tad. — Ne fell ket din, me so aman em zi.

Ar c'hommisser. — Neuze e fell deoc'h beza diframmet dre nerz eus ho ti ?

Ann Tad. — Me a fell din beza doujet.Evidhoc'h hu, græt ho micher.

Neuze ann Tad Norbert a beg en he groas missioner a sav en he za, hag o prezec ous ar c'hommisser, e lavar dezhan : Beteg hen am eus comset ouzhoc'h evel da unan eus va c'henvrois, me a fell din breman hag a rencan hen ober, coms ouzhoc'h evel beleg. C'hui so badezet, autrou commisser, kense hoc'h cristen, neuze ec'h anavezit ann torfet emhoc'h o vont da ober.

— Ann dra-ze so eun affer ha n'her guelomp ket er memes tra.

Ann Tad. — Mar fell deoc'h cass da benn ar pez hoc'h eus commanset, me hen assur deoc'h evel ho deus dija græt hiniennou eus va c'henvreudeur. E hano ar c'hrist-man n'en deus biscoas servichet din nemet da rei bennosiou d'ann dud, e lavaran deoc'h ez hoc'h escumunuget.

Ar c'hommisser, goude beza tavet eur pennadic, — Ne fell ket deoc'h mont er meaz a volontez vad?

Ann Tad. — Hen disnac'het am eus dija ouzhoc'h, hag a zisnac'han a grenn.

Ar c'hommisser. — Grit d'ann tad sortial er meaz.

Ann autrou Giraudeau (oc'h en em lacaat dirag ann Tad). — Autrou commisser kenta, ni hon deus ann enor da veza testou ann Tad Norbert, e lacafoc'h ac'hanomp oll er meaz araug hen lacaat er meaz eus he gambr. Me a lavar deoc'h cahout sonj mad d'eus ar pez a dennit var ho kein. Dec bloas hon deus evid goulenn digant ar justis ho punissa, ha da benn 10 bloas, autrou commisser kenta, bezit assur, ar Gouarnamant e hano pehini e teuit hirio da dorri ties ann dud honest ha d'ho chasseal eus ho zra, ar Gouarnamant disleal-ze e vezo græt ganthan.

(*Eur pennad all eur veich all*) A.

MARKIS PONTCALEC.

(*Kendalc'h.*)

— Ober a rit al le da viret ar bromessa great da zenti hiviziken eus ar Gorrigan Louizic seven, rouanez eus ann urs meurbed caër ann Hed-guenan ?

A veac'h ma oa great ar goulenn-ze, ar ganourien hag ar muzisianed en em lacas da gana :

« Touit ! autrou a Zamarcand !
« Touit ! mab din eus he dad khan ! »

Pontcalec en devoa beac'h ha beac'h o viret da c'hoarzin ; respont a reaz gouscoude en eun doare deread avoalc'h :

— Dre (2) *ed-du blenvec ar Voarem-Huela*, me hen tou !

Kerkent ann oll a gan a eur vouez ;

« Ann autrou prins a Zamarcand (3)
« Eur mab din eus he dad bras khan
« Toui en eus great :
« Digemer en eus bet ! »

Da gement goulenn e vije great dezhan, markis Pontcalec a dlie respont a toui dre ed-du blenvec ar Voarem-Huela kement caret gant ar guenan, ha silaou goude ar meuleudiou a gane dezhan ar muzisianed, en eur zisca-na ar post em eus scrivet huelloc'h.

(1) Voici le texte original :

Jurez, seigneur du Samarcand !
Jurez, digne fils du khan !

(3) Voici le texte en italien :

Il principe di Samarcand
Il digno filio del grand khan,
Ha giurato :
Sia recevato !

Pa en devoa achu ar marc'hec nevez da respont d'ar goulennou niverus-se, ar Rouanez Louizic a gemeras a dre daouarn intron Egoulas eur vedalen arc'hant stag eus eur seizen feill melen, hag he daulas dreist penn ar marc'hec en eur lavaret dezhan ar c'homsou aman varlerc'h :

« Cannad meurbed din eus eur Roue galloudus
« Kemeret diganen ar merc ken enorus
« Eus ann urs deoc'hui promettet :
« Thessandr, dre va c'homsou desket
« En em gavit breman etouez va amezeien
« Pa'm eus ho kreat marc'hec eus urs ar Venanen ! »

Kerkent ann oll da stracal ho daouarn ha da gana oll en eur vouez :

« Bevit bepred, bevit, en enoriou creskit (2)
« Marc'hec nevez, d'ar Venanenn, doujit. » (3)

Prest goude doriou sâl vras ar fest a zigoras franc, alac'hao ; markis Pontcalec hag ann dukes du Maine a ieas abars ar c'henta, hag ar re all a deue ive daou ha daou varlerc'h. Eur goan vras da sponta oa eus ho gortos.

Dreo ha laouen oa tud ar fricou ; herves ar pez en devoa sonjet ann dukes, den na dlie caout ann disterra anaoudegez eus ann abec a lakea anezhi d'ober ar festnoz-se ; goude coann hebken eun neubeut eus he brassa mignonet a dlie her gouzout. Ann darn vrassa eus ann dud a oa eus taul, e fricou ar marc'hec nevez, ne oant kerent tost d'ann dukes nemet eus costez ar veren hag a bers ann ebatou. Oll, evit lavaret ar virionez, a gemerent pers en eres-tag ar brinsez enep gouard ar Roue bihan, oll e oant prest d'en em glevet ha da vont a du ganthi evit discar ann duc d'Orleans eus he garg ha lacaat ar c'henta Ministr da goll he stad ; mes gouscoude, houman ne gave ket e vije mad ha talvoudus dezhi lavaret d'ar vandennad tud-se (pere na glaskent, en eur ger, nemet bragal ha caketal), he digarez nag he mennosiou bras. Lavaret avoalc'h a rea, penaus tud ar Palez-Royal ha tud Paléz Sceaux na dlient biken griat var ar memes linser, mes diouall a rea mad da lavaret e oant o vont d'en em ganna. Gouscoude rouanez ann Hed-Guenan e devoa lakeat en he fenn *d*iscarga he bilimm en noz-se, dirag ann oll, eneb gouard ar Roue. Evit-se eo e devoa pedet d'ar fricou eur bars bilimus hanvet *Lagrange-Chancel* ; heman a oa deut mad tre da Louizic seven, abalamour he verziou a zeve, kement a vilim oa gantho.

(*Eur pennad all eur veich all.*) X.

Voici ces vers en français tels qu'ils ont été improvisés par la duchesse du Maine :

Digne envoyé d'un grand monarque
Recevez de ma main la glorieuse marque
De l'ordre pu'on vous a promis :
Thessandre, apprenez par ma bouche
Que je vous mets au rang de mes amis
En vous faisant chevalier de la Mouche.

(2). Viva semper, viva, et in onore cresca
Il novo cavaliere della Mosca.

(3). Kement a lenner aman divar benn ebatou Pales Sceaux, ne ket marvaillou int, mes ar virionez blean. Ho e'havout a rer moullet en historiou guirion eus ann amzer bugaleach a Roue Lois XV, ha dreist oll en eul leor gallec hanvet *les divertissements de Sceaux* a beleac'h int bet tennet.

ALI

Eur verourez a gass bemdeis cals leaz e kear, a lavare din en devez all, penaus e oa boazet da rei cals dour da eva d'he saout abars ho gorno, hag e roe evelse he loenet dezhi cals muioc'h leaz. (Leaz fall, egis a hellit credi). Ma ! hanter-noz e cleven eur medisin saout o lavaret, penaus al loenet e vije roet dezho ho goalc'h a zour, hag ouspen,evid ho lacaat da rei muioc'h leaz, a varv abred gant clenvejou peultrin, en henvelep fæson e c'hoarvez peurliæssa eo al laër a goll ar muia. A.

Madou ann douar.

Labourou ann eost o veza tost da vad, achuet e peb leac'h, den ebet ne ziscuez mui beza goal-nec'het gant ann amzer. Gouscoude, ebars en Normandie, ez eus c'hoas eun neubeut guinis ha kerc'h da zastum, hag ann eost er vro-ze a vezo casi d'eus ar re falla er vro-ze evid ann danvez.

Dre aman hon deus re a c'hlaô, netra falloc'h evid ann eost ed-du, rag henes a ia æs ha buhan da goll. Ar priziou a zistaul atau, ha m'eus aoun e rafint c'hoas.

Setu, dà c'hortos, pogement a dâl ann edou dre, sac'hadou 200 lur. Guinis, 26 lur. — Ar Segal a zalc'h gnelloc'h d'he bris, 17, 18 lur. Ar c'herc'h atau memes tra. Hey, 19, 20 lur evid ann hini so mad evid ar bier. Evid an ed-du e kinniger 16 lur evithan, mæs ar re ho devoa da verza a fell dezho cahout 16 lur 5 guennec.

Distaul eo so bet adarre var ar marc'hajou, couls var ar guinis evel var ar segal, ann hey hag ar c'herc'h.

Ar guinis so couezet da 25 lur ar sac'hat 200 lur. Ne ve ket mad e padefe pell ann traou en daill-ze, rag d'oc'h ar pris-ze al labourer douar ne hell ket cahout he zic'haou. Ar pez a c'hoarvez aman ganeomp a c'hoarvez ive e New-York.

Ann 200 lur guinis a so hirio d'oc'h 19 lur 6 guennec eleac'h 19 lur 15 guennec ma oant er sizun diveza.

Dre ar Frans, ar priziou so egis-man :

Guinis ann eil dre egile, 25 lur. Segal, atau diæs da verza, gouscoude ne heller ket cahout distaul, ar brenourien ne fell ket dezho paëa ouspen 16 lur ann 200 lur. Ann hey a ve digasset cals var ar marc'hajou, dreist oll re hor c'hosteou-ni, mæs ann danvez na blij ket d'ar brenourien, ha ne gaver nemet 18 lur pe 18 lur 10 guennec evid ann 200 lur. Hey ar *Beauce* a so guelloc'h evel liou, mæs a so ive da choas etre sac'h ha sac'h a dâll 20 lur, 20 lur 10 guennec. Commans a rer ive guelet kerc'h nevez var ann dachen, hag ar pris so d'oc'h adalec 18 beteg 20 lur. A.

Bulletin
de l'Association financière de France

SOCIÉTÉ ANONYME
au Capital de **1,200,000** francs
1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Les tendances du marché sont excellentes ; l'activité a repris sur toute la ligne et nous avons de nouveaux progrès à constater, notamment sur les valeurs que nous n'avons cessé de recommander à nos sympathiques lecteurs. Ceux qui se sont adressés à nous savent avec quelle impartialité nous nous sommes toujours prononcés pour tous les renseignements qu'ils ont bien voulu nous demander. Ne faisant aucune spéculation pour notre propre compte, nous avons tout intérêt à conseiller des valeurs absolument solides et à nous attacher une clientèle qu'on a, hélas ! beaucoup exploitée. Notre tâche est de relever la fortune de ceux qui viennent à nous, de les débarrasser des valeurs véreuses et sans avenir pour leur donner des titres, dont le revenu est certain en même temps qu'une plus-value plus ou moins prochaine.

L'argent est très-abondant, mais après avoir été si malmené par des agences d'émission qui n'avaient qu'une seule préoccupation : attirer les capitaux par n'importe quel moyen, l'argent s'est tenu sur la réserve et reste sans emploi. Cependant cet état de choses ne saurait durer.

L'épargne ne peut conserver indéfiniment ses capitaux et les laisser ainsi improductifs. C'est croyons-nous le moment de chercher un placement ; l'animation de la Bourse est un indice d'une reprise des affaires dont il faut profiter en ce moment où le cours des bonnes valeurs n'ont pas encore subi une hausse qui ne peut tarder.

A propos de hausse, nous signalerons les progrès marqués du groupe des valeurs ottomanes. La Dette Turque, si longtemps délaissée vient de monter aux environs de 13,50 ; les lots turcs ou chemins de fer ottomans ont également progressé. Le moment est donc favorable pour se débarrasser de ces titres qui rapportent pour ainsi dire rien et placer convenablement ses fonds.

Au nombre des actions que nous recommandons se trouve l'action du Panorama de N.-D. de Fourvière que l'on peut obtenir encore en ce moment à 500 francs. Il est certain d'après le succès du Panorama de N.-D. de Lourdes dont les actions ont atteint déjà presque le double de leur prix d'émission, il est certain, disons-nous, que dans peu de temps l'action du Panorama de N.-D. de Fourvière va s'élever à des cours bien supérieurs.

L'instant est bien choisi aussi pour mettre en portefeuille des parts de l'Association financière de France. Ces titres, d'un achat des plus faciles, grâce à leur prix modique (100 fr. entièrement libérés) et à leur nature puisqu'ils sont au porteur, ces titres vont donner un revenu très-rémunérateur dans quelques mois, et alors on peut prévoir une hausse très-sensible, dès le lendemain où l'on détachera le premier coupon.

Les actions de la Compagnie Franco-Algérienne ont fait preuve d'une excellente tenue et les obligations de la même compagnie sur lesquelles nous avons maintes fois appelé l'attention de notre clientèle, alors qu'elles étaient cotées 240 fr. sont en progrès de 10 fr., à 250 francs.

L'action de l'Ouest-Algérien est garantie par l'Etat ; elle donne un revenu de 25 fr., et reste remboursable à 600 fr. Au cours de 510 fr., ce titre est excellent pour mettre en portefeuille,

L'action du Chemin de fer d'Orléans a un peu baissé, mais le moment n'en est que mieux choisi pour l'acheter.

On peut également acheter des actions de l'Association financière de France à 515. Ceux qui entreront dans cette valeur s'en applaudiront ; l'on comprend que des motifs de convenance ne nous permettent pas d'insister davantage.

Les obligations 4 0/0 qu'émet en ce moment le Crédit foncier à 480 fr. conviennent particulièrement à la petite épargne. On sait en effet que l'administration, pour faciliter le placement de ces titres parmi les petits capitalistes en délivre par coupures de 96 fr. remboursables à 100 francs.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

SOCIÉTÉS EN FAILLITE OU EN DÉCONFITURE. — Les *titres dépréciés* offrent parfois d'excellentes occasions de gains avec de très-petites mises de fonds. L'*Association financière de France* donne tous les renseignements sur tous les titres de cette catégorie. Elle signale ceux qu'on peut acheter.

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc en timbres-poste, tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les capitalistes. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

UNION INTERNATIONALE ARTISTIQUE

58, rue Bonaparte, Paris

STATUES RELIGIEUSES de toutes dimensions ; modèles nouveaux, d'un sentiment très-religieux et très-artistique.

Très-beaux **CHEMINS DE CROIX** ; nombreux personnages en relief.

Envoi de photographies. — Prix modérés.

A. PARENTY, *Directeur.*

ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE

SOCIÉTÉ ANONYME

Au Capital de : 1,200,000 francs

PARIS, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, 1.

Achat et vente de Titres cotés et non cotés sans aucune Commission. — Courtage officiel des Agents de Change. — Paiement de Coupons. — Commission : 10 cent. par 100 francs. — Versements, Echange de titres, Transferts, Conversion, Libérations de Titres. — Souscription aux Emissions sans aucune Commission. — Avances sur titres.

Renseignements gratuits sur toutes les valeurs. (Joindre un timbre pour la réponse).

VIANDE QUINA PHOSPHATES

TONIQUE énergique pour Vieillards Convalescents Femmes, Enfants personnes délicates. LYON VIAL, rue Bourbon, 14

VIN VIAL

CONTRE Anémie Chlorose Épuisement Amaigrissement Dyspepsie PARIS HEYNET, r. Caillou, 11

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan livez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 14 a viz Here 1882.

Prest omp-ni ?

Difennourien ar Republic abaoue eur frappad so ne reont nemet lavaret a beb seurt injuriou ann eil d'egile en ho gazetennou da c'hortos ec'h hellint hen ober guelloc'h dirag ann Deputeet all.

Lod a lavar ne ket possubl lacaat ar peoc'h da ren étre ar Republicanet. Ar re all a lavar, ar pez eo henvel, ne ket possubl gouarn e fæson ebet, ma ne ve ket roet dezho ann Oll-galloud.

Den ebet ne gredfe lavaret penaus ar Gambr gant he c'hassoni evid ann oll traou mad, dispartiet e kement a lodennou, ho deus droug ann eil ous heben, ne voar na gouarn na veza gouarnet, a garfe reiza afferiou ar Gambr, d'oc'h ann» diotachou a vez clevet dalc'h-mad en hostaliriou fall ar vro, den ebet ne gredfe lavaret ec'h alfe ann assamble mezus-ze diners ha dic'halloud padout, c'hoas epad ann tri bloas he deus c'hoas da veva herves ar Vam-lezen.

Duclerc, Presidant ar C'honseil, en deus en eur gauseaden gant ar Saoz Blowitz, gourdrouzet he c'hass d'ar gear ma ne ia ket a du ganthan.

Hogen, evel ma eo ar Gambr peurvuia a ziscar ar Vinistret, heb gouzout petra ra, hag heb cahout sonj ober poan dezho gourdrouzou Duclerc, ne virint ket pell ous ar Vinistret da veza taulet ho unan en traon hag abars pell.

Ragtal en taul kenta ma enebo ann Deputeet ous ar Vinistret, e vezo casset ann Deputeet d'ar gear, pe autramant e tisnac'ho rei he aotre dezho evidse ar Presidant Grevy hag e clasko Ministret nevez?

Ne voar den, mæs pe vern-se ? Anat eo hirio ne achuo ket ar Gambr he amzer, petra benag ne hellomp gouzout peur e c'hoarvezo, petra benag ma velomp sclær, penaus ma hell c'hoas dale cals, e c'hoarvezo gouscoude mare benag.

Ac'hanta ! Prest omp-ni, Conservatourien, d'ober d'ar mare-ze eun dra benag nerzus ha talvoudus evid diframma hor bro d'eus etre daouarn al lamponet so abaoue pemp bloas o clasc he izelaat, he revina hag he c'hass da netra?

Græt hon deus eun dra benag evid rei ar brassa niver er Gambr d'ar Roialistet eleac'h ar Republicanet ho deus ann dorn breman ?

Hogen, kement-se so eun dra ne hell ket beza græt en eun devez voterez hebken. Daô eo sonjal ennhi a bell so ha boaza ar bobl outhi.

Eun dra eo a renc beza reizet araug e breuriezou, ha brudet dre ar gazetennou, dre assambleou a beb seurt ha dre labour aketus peb den.

Sonjet hon deus-ni e kement-se ?

Hon enebourien a so breman oc'h en em brepari pe a so dija en em glevet.

En oll keariou ha var ar meaz soken e meur a blass, eo en em zastumet hag en em glevet tud sclissen ar Gambetta, hag ar re-ze a rai eus ho guella evid ma vezo stlapet ar Frans a bez da C'hambetta.

A hent all ann autrou Grevy en devezo d'he souten, hag evid kenderc'hel deomp ar Gouarnamant mezus ha disprijabl hon deus bet beteg hen, ann oll dud a vev eus ar Gouarnamant-ze, ha ne garfent ket, petra benag mar dint prest da fallgaloni oc'h he velet o tistruja ar vro, ne garfent ket ober ann disterra evid miret outhan d'ober he c'hoant.

En eur vro egis Bro-Saoz, eleac'h ma voar ann dud en em zifenn dre ar voterez ann, oll a vez atau prest.

Pa so bet græt ann electionou diveza er vro-ze Presidant ar Vinistret a sonje dezhan, penaus en eur gass ragtal ann Deputeet d'ar gear, en dije allet cavout ann electourien, dievez hag ho zrec'hi ; mœs ar re-ze n'ho devoa ket collet ho fen, hag a oa prest, ha setu perag e chomas ann treac'h ganthô.

Hirio e Frans, ni hon deus traou cals talvoudussoc'h da servicha ha da zifen eget an pez a zisparti e Bro-Saoz ann daou rumm tud a so o clasc trec'hi ann eil var egile. Ni hon deus da savetei ar vro he unan. Ni hon deus d'he savetei ha d'he difenn dious ann dud fallacr, so abaoue pemp bloas o tistruja gant gouiziegez kement galloud, kement liberte ho deus græt ar Frans ker galloudus evel m'ema ; dious ann dud a ra brezel d'hor feiz a

garfent ober deomp coll ho buhez dinam ; dious ann dud a voal zispign hon danvez ; a gresc atau beac'h ar c'hargou var al labourerien douar, a ia kentoc'h a du gant ann estren eget gant tud ar vro a ra goab ous ar varnerien hag a zireis ar soudardet.

Ia, her goulenn a reomp c'hoas digant hor mignonet.

D'ann devez a zigouezo marteze heb dale, ha kentoc'h eget na sonj deomp, e pehini e vezo red mond da voti a enep ar Gouarnamant fallacr a so o coll ar vro, prest e vezimp-ni ? Gouzout a reomp-ni petra a vezo d'ober da genver ann devez-ze ? A.

Relijion ebet ken er scoliou.

D'oc'h abaoue ann deves kenta a viz Here, n'eus mui sort descadurez ebet var ar Relijion er scoliou abalamour d'al lezen nevez so bet hanvet e guirionez al *lezen a valeur*. Rag-se eta, ar gerent a garfe e ve roet d'ho bugale descadurez var ar Relijion, ne hellint mui conta var scoliou ar Gouarnamant, paët gantho gouscoude, red a vezo dezho cass ho bugale da zarempred ar scoliou libr, savet ha paët gant ann dud cristen ha madelezus. Hogen, petra a raint-hi ma teu ar scoliou libr d'ober defot dezho egis ma c'hoarvezo a dra sur er pez brassa eus ar paræsiou var ar meaz ? Neuze eo e renkint beilla e ve dalc'het mad d'al lezen evid ar pez a sell ous ar Relijion. Petra lavar al lezen var ar poent-ze ? *Relijion ebet ne vezo desket d'ar vugale er scoliou.* Kense ma c'hoarvesfe e teufe eur mestr-scol da brezec d'he scolerien a enep guirionezou ar Relijion gatolic ez afe a enep al lezen hag e alfe beza galvet dirag ar justis. Me chans e vouio Ministr ar scoliou rei ursou stris avoalc'h evid ma ve miret al lezen-ze gant lealdet, ha na zeufe ket kenteliou difeiz ha dizoue da gemer er scoliou ar plass eus ann descadurez gristen so bet lakeat er meaz ! Sonjal a ra deomp evelken, penaus ma ve galvet dirag ann tribunalou ar vistri-scol a garfe enebi ous ar Relijion gristen, kementse a dalvesfe cals d'ober dezho evessaat mad ous al lezen, ha dioual da enebi ous liberte ha bolontez ar gerent gristen. Red eo eta e ve savet e peb corn eus ar vro breuriezou tud evessiant ha cristen evid beilla var ar scoliou ha disculia ragtal kement trubarderez a alfe beza græt var ar poent-ze. O c'hervel anezho dirag ar justis hag o tisclæria e Cambr ann Deputeet hag er Senat, hag ive oc'h embann dre ar vro, o rei da anaout d'ann oll dre ar gazetennou kement tra disleal a alfe beza græt gant ar vistri-scol e vezo servichet cals d'ar virionez ha d'ar Relijion. Gouzout avoalc'h a reomp, penaus ar pez brassa eus ann Deputeet ne raint vân peurvuia evid clevout hor c'hlemmou en afferze, mæs atau e vezo talvoudus bras discuez sclœr d'ann electourien da be seurt tud divalo ho d'eus fiziet ar soursi d'ober lezennou ha da veilla var gement tra a sell ous interest ar vro. A.

Emer o commans chasseal eus ho zies Seurezet Sant-Visant-a-Baul.

Seurezet Sant-Visant-a-Baul a rene ar scol en em gave en n° 12 d'eus ru al Loar, e Paris, so bet chasseet didruez er sizun dremenet d'eus ann ti e peleac'h e oant o chomm meur a vloas so, dre urs ar sitoian Floquet, Prefet ar Seine.

Ann autrou Herold, a oa gouscoude eun dispar d'ober brezel d'ar Seurezet ha d'ar Relijiuset, n'en devoa ket credet gouscoude lavaret ger ebet dezho, rag m'en devoa anavezet ho devoa ar guir ar Relijiuset-ze da chomm en ti-ze ha scolia eno ar vugale ; ha setu penaus ;

D'ann 1 a viz Meurs 1693, herves eun acta græt dirag eun noter, ann intron Louvet he devoa roet da beaurien ar garantez eun ti, a zouge ann n° 12 e ru al Loar, gant ma rafe scol Seurezet ar Charite da verc'hedigou parræs ann Intron-Varia-Kelou-Mad, e Paris, ha ma zeskefent dezho ho Relijion. Pedennou a dlie beza lavaret ouspen bemdez gant ar vugale a vije digemeret en ti-ze, evid ann autrou hag an intron Louvet. Abaoue ma oa bet græt ann donæson-ze evid atau, biscoas na soken e mare ar Revolusion vras e 1793, nag e mare ar Gommun e 1870, ne oa bet clasket tenna ann ti-ze digant Seurezet ar Charite.

Gouscoude, d'ar 27 a viz Guengolo, etre 4 ha 5 heur, ann autrou Wickhamm, adjoint da Vear ar 2^{et} arrondissement, ann autrou Dulac a gaver atau er penn araug, pa vez red chasseal Relijiuset, cals serjantet poliss, ann autrou Vincent, goard ar scoliou bihan, a antren er farmassi a so bet lakeat en eur gambr eus ann traon (cambr al louzou, ar remejou), hag evid goulenn digor, a sco var ann nor a gass ac'hano da gambrchou ar Seurezet, hag e c'houlennont prezec ous ann hini so breman ar Superiorez.

Clasc a rejont, mæs en aner, sponta ar Seurez, egis ma oa bet re all d'eus pers ar Prefet, o clasc hen ober c'hoas eun neubeut devechou kentoc'h. Ann autrou Wickham a lennas dezho kemennadurez ar Prefet a lavare e vije lakeat mestrezet scol tud ar bed, e plass ar Seurezet, hag e tigassas da sonj dezho, penaus ar Seurezet n'ho devoa mui ar guir d'ober scol. Ar Superiorez er gambr all a lavaras ar pez a sonje dezhi a oa mad evid en em zifen, hag a zisnac'has rei alc'hueziou ar scol.

Var ar respont-ze, ann autrou Wickham a roas urs kerc'hat dezhan eun alc'huezer.

Ar Seurezet eus ho c'hostez a reas gervel ann ann autrounez Grandgeorge, marc'hadour gloan, ha Lefebure, marc'hadour dantelezou, evid beza test eus ar pez a c'hoarvesfe. Ann daou zen-ze en em gavas enoret bras da veza bet choaset evid difenn ar Seurezet rag droug-ioulou ar Republicanet, hag a zeuas ragtal.

Tost da dri c'hart heur a oe red da gahout abars dibotailla ann nor, ha pa oe græt ann taul, ann dibotaillerien a gavas dirazho ar Seurezet hag ho zestou, ha neuze e oe e rencjont clevout ho *Fater*. Neuze var urs ann autrou Wickham, ann autrou Dulac a lakeas er meaz ann autrou Lefebure da genta hag ann autrou Grandgeorge da c'houde, caër ho devoa lavaret e oa ho guir chomm en eun ti eleac'h ma oant bet galvet da zont gant ar perc'hen.

Ar Republicanet goudeze, a gendalc'has o tibotailla doriou ann diabars, hag ar seis Seurez a oe closet e diou gampric vihan, eleac'h ma hellint chomm, a oe lavaret dezho bete m'ho devezo allet cahout eun ti all da loja.

Droug bras a oa gant ar bobl ho devoa guelet ann traou disleal-ze.

Pemp heur a oa, hag ann autrou Wickham en em dennas cuit gant he vevelien.

Ebars er ru ec'h helle en em gavout eur pemp cant den benag dastumet oll d'eus ar re oa o chom en ties tro-var-dro. Ar re-ze goazet ha merc'het a oa drougbras ennho.

Ar ganailles ! a lavare groagez ann dud dister. Oh ! ann dud digalon ! Pebes tra scrijus ! Ne teuio ket 'ta eur re benag d'ho scuba ac'halen ?

Ann autrou Wickham o clevout ar gomsennou-ze ne oant e mod ebet meuleudiou evithan, a lavaras eun neubeut comsou e toul he scouarn da Zulac. Heman neuze o tostaat ous brigadier ar serjantet poliss, a c'houlennas diganthan : Perag n'hoc'h eus ket evesseat e chomfe ar ru golo ?

Ar brigadier ne gavas netra da respont, mæs a veac'h ma oa æt ann autrou Dulac eun tam benag pell ac'hano, ma oe clevet eur serjant poliss o lavaret a vouez huel ; Perag miret ous ann dud paour-ze da chomm aman er ru ? Ne reont droug ebet. Ar guir ho deus mechans da garet ar Seurezet. Var ann affer-ze so bet lavaret en devoa ann autrou Carcenac, Mear ann eil arrondissamant lakeat he zilez, evid dioual ne renkefe ober eur sort micher. Ann oll dud honest a damall d'ann autrou Wickham ar pez en deus græt, ha ne gredomp ket e talvesfe cals dezhan eur sort labour. Ha c'hoas ar Republicanet a lavaro ne da ket ar Republic a enep ar Relijion !!! Peur e teuio ar Roue d'he c'hass cuit d'he zro ha da renta deomp al liberte ! A.

Sant Weltas ha Sant Kado.

Diskan :

Tra vezo Breis, ra vo karet
Karet dre oll, ha kanveulet
Ar Sænt, pere, daoust d'ar maro ;
N'eus digasset ar fe 'n hon bro.

Dre oll, a oa tenvalijen ;
Du oa douar, du oa oablen :
Direiz a veve hon tadou,
Vel loened guez, kreiz ar c'hoajou.

Nag anken, nag a galounad !
Evel eur was, e rede 'r goad ;
Goad ann dud paour, bemde scuillet,
Gant bleizi kriz, gant ann drouizet.

Neuze, eul lestric a Dremor,
En em gavas var lez Arvor ;
Daou sant ennhan, Gueltas, Kado,
Breiz-Veur anaie ho hano.

Guisket e oant n'eo ket en aour ;
En zaeou reun vel ar re baour ;
Gantho, n'ho daouarn, peb a vaz ;
Ha var ho c'haloun, peb a groaz.

Kent dilestri, ann daou zant mad,
Zistroas c'hoas ho daoulagad,
Var du ho bro, pell zo cuzet ;
Dreist ar mor glaz, dreist ar stered.

Keno, oll, pez hon eus caret,
Mam-bro, kerent ha mignonet,
Pell ouzoc'h brema, ni vevo ;
Pell ouzoc'h ive, ni varvo.

Var ann aod meinec daoulinet ;
Pedjont neuze Zalver ar bed,
Da venniga ho c'houesadur,
Da rei d'Arvor ar guir mezur.

Goude, ejont dre ar c'hoajou,
Dre 'r lanneier, dre 'r meneou ;
O c'houezi stanc ann dour, ar goad ;
Vit cass d'ann oll, ar c'helou mad.

Tud ann Arvor ous ho c'hlevet,
A c'houlenne beza badezet
E ber amzer, dre ho c'helen,
Ann Arvorik, zeuas cristen.

Zeuas cristen, a zeuas reiz
A gemeras ann hano Vreiz.
Abaoue, dre oll, ma ar greden ;
Neb zo breizad a so cristen.

Pa eo ta guir ez oump brudet,
Tud a galoun, ha tud calet ;
Dalc'homp n'he zaô banniel ar fe,
Marvomp kentoc'h vit ma coufe.

Ha c'houi daou zant a Vreis-Izel,
Deurveet c'hoas ober eur sell,
Ous ho pugale 'r Vretonet,
Ken pell ouzoc'h emzivadet.

Clevet reomp c'hoas evel guechal,
Ann diaoulou en dro deomp o scrijal ;
Ann ifern oll gant he c'hounnar ;
Zo dirollet var ann douar.

Crenv meurbet eo ann enebour,
Deurveet donet d'hor sicour.
He zorn so savet us d'hor penn,
Deut, ho deut buhan d'hon difen.

Gant ho scoazel, dapu sant nerzus,
Ni zalc'ho penn d'ann diaoul scrijus
Eneb d'han herus, ni ielo
Dindan hon treid ni hen valo.

Goude ar brezel, n'ho-torn peget
Ni a zavo trezec ann Druidet,

Da kanveuli pad ann hir-bad ;
Jesus hor mæstr hag hon oll-vad.

Tra vezo Breis, ra vo caret,
Caret dre oll ha kanveulet,
Ar zent pere, daoust d'ar maro ;
N'eus digaset ar fe n'hon bro.

EUR BREIZAD IAOUANC.

KELEIER.

Var a lavarer, ar Gouarnamant en deus choaset Escop *Poitiers*, ann autrou Bellot des Minières evid eil d'ann autrou Arc'hescop Bourdel, e plas ann autrou de la Bouillerie, nevez maro.

D'eus ar *C'haire* e casser kelou d'ar gazeten *ar Strndard*, penaus en deus c'hoant Baker-Pacha da bourvei eun arme nevez d'ann Ejipt.

1° Ne vezo digemeret nemet Musulmanet en arme, ne vezo kemeret den ebet eus ar vro, na kenneubeut eus ann *Turquie*.

2° Savet e vezo eur rejimant archerien choaset oll en Albanie.

3° Ann oll keariou a renco cahout eun neubeut serjantet poliss choaset etoues ar re honest d'eus kear.

Ann *Times* a ro ar c'helou-man eus ar *C'haire* d'ann 2 a viz Here.

Gouarner ann Ejipt en deus roet en abardaezman eul lein vras en enor d'ar Jeneral Wolseley ha d'ann duc a *Gonnaught*. Ann autrou Malet ha Baker-Pacha en em gave eno ive gant cals Jeneralet Saoz. Goude coan ez eus bet eur gouel dudius meurbet ebars e jardinou palæs Glesireh. Ker brao e oant sclærijennet gant ann electricite. ma vije bet lavaret e voar e creis ann deis.

Kenta loden ann arme Saoz a ziblasso couls lavaret oll dious ann Ejipt etoc miz Here. Sonjal a rer e chomo c'hoas ann eil loden eun neubeut miziou en Ejipt.

Ar brud a so ez eus bet trous en *Assiout*, ha setu perag.

Kement a joa ho devoa bet re gear o velet Tewfik-Pacha o tistrei d'he gear-veur ar *C'haire*, m'ho devoa sclærijennet ann oll tiæs, dreist oll ar Gophtet a so cristenien. Kement-se oa bet displijet d'ar Musulmanet. Kense, ar re-man o c'houzout en em gave 500 Copht dastumet assambles ebars en eun Ilis. a ziredas di eur mil benag anezho gant fusuillou, o c'hourdrous laza kement hini en em gave en ilis. Ragtal e oe casset kelou d'ar Gouarner hag hema a roas urs da gass di eun neubeut soudardet a reas d'ann dispac'herien tec'het cuit.

Modane, 7 a viz Here.

En despet d'ar pez a lavar eun neubeut gazetennou e oa couezet clanv eur re benag dre aman taget gant ar c'holera, e rencomp lavaret neus ket deut kelou beteg ennomp e ve bet taget den gant ar c'hlenvet spontus-ze. Ar c'helou-ze, m'eus aoun, a rento fizians d'ar re oa bet spontet gant keleier ar gazetennou ! Evid ar bloas-man da vihana ec'h hellomp credi ne vo ket guelet ar c'hlenvet fall-ze ober distruj en hon touez. Evelken, red eo pedi Doue ha pedi stard, evid beza diouallet diouthan.

Seurezet Sant-Vincent-a-Baul

Ru al Loar, 12, e Paris, dirag ann Tribunal o c'houlenn justis.

Der Iaou, 5 a viz Here, e teue dirag ann autrou Thureau, Presidant ann Tribunal ar goulenn casset dezhan gant Seurezet Sant-Vinsant-a-Baul, evid ma rentefe dezho, Floquet, Prefet ar Seine, ho zi, e ru al Loar, 12. Cals tud a ioa bet diredet d'ann Tribunal da velet petra c'hoarvesfe. Ann autrou Hemar, bet gueichal alvocat jeneral ar Gouarnamant dirag lesvarn an dic'halv a ioa deut da zouten goulenn ar Seurezet. Hogen, Prefet ar Seine, o veza casset eul lizer da Brocureur ar Republic, da lavaret n'en devoa ket guir ann Tribunal da varn en affer-ze, ez eus bet lavaret e renkefe ann affer mond dirag Tribunal ann disparti, hag ann autrou Hemar en deus goulennet eun neubeut devechou evid studia hag anaout guelloc'h ann affer. Lavaret so bet ragtal e vije roet dezhan ann oll amzer a c'houlennfe, kement-se ne ve ket daleet pell abars guelet ha guir en devoa pe n'en devoa ket ar Prefet d'ober ar pez en deus græt. A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Liberat. belec iaouanc, so hanvet cure e Ploare.

Ann autrou Lahaye, person er Folgoat, en deus lakeat he ziles.

Ann autrou Couloigner, anmonier ti ar Retret e Lesneven, so hanvet person er Folgoet.

Ann autrou Rolland, cure e Cleder, a guita ann Escopti evid en em lacaat etoues ar Relijiuset Obladet Mari.

Ann autrou Rannou, cure e Bohars, so hanvet cure e Cleder.

Ann autrou Lichou, belec iaouanc, so hanvet cure e Bohars.

Ann autrou Ferec, oc'h ober scol e Seminer bihan Pont-Croas, so nevez maro e Sant-Thegonnec.

Breizis o tistrei dious Lourdes.

TON : *Mari, hor mam carantezus.*

Var diouaskell an alc'houeder
Me a sao drant var tour Kreis-ker,
Da ziscleria gant carantes
An dourn roet deomp gant ar Verc'hes.

Eus a Lourdes e teuemp laouen
Cana reamp a bouez penn,

Rag hor c'halon a ioa carget
Eus ar joa santel hor boa bet.

Pedet hor boa ar Verc'hes c'hlan,
El leac'h dibab, en draonien-man ;
Hag hor peden voe silaouet,
Rac ar c'hlanvour voe sicouret.

Mes siouas ! clevit pebes spount
A deu d'hor skei en eun taol-count ;
Ar c'har-tan ouzomp so pelleet,
A disale vimp oll flastret !

Distrei a reamp var hor c'his
Ker buhan hag an avel bis ;
Eur c'har tan all a deu a benn.
Assur vezo goal-abaden.

Guerc'hes Vari, mam dous dalc'h-mad,
C'hui dro ouzomp ho taoulagad :
Nan, eme c'hui, drouc ne vezo
Rac m'ho lakai ractal salo.

Aotrou Lesguern, den a galon
Piou ne veulo oc'h action ?
Daoust d'an danjer, lakeat arret
O peus d'hor c'hirri pen-follet.

Mes, a dra sur, en eur vouez,
Larit ive gant levenez :
Bennos d'ar Verc'hez galloudus
A erzas ous eun drouc-spontus.

Ia, mil bennos d'hor mam-vad.
A droas ouzomp he daoulagad.
Da rei testeni d'he sicour,
Ni gasso dezhi mabr hag aour. X.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadureziou ann 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

Ar c'hommisser, — Autrou, ma carfec'h rei din hoc'h hano.

Ann autrou Giraudeau. — Mé a zifenn ouzhoc'h her goulenn diganin.

Ar c'hommisser. — Cassit ann autrou-ze d'ann ti-scol.

Eun neubeut serjantet a c'halv ann autrou dre he hano, ha ne ziscuezont ket cahout c'hoant da vont dre nerz dezhan.

Ann autrou Giraudeau. — Autrou commisser kenta, e guirionez e fell deoc'h ober goab ac'hanon ho serjantet a anav oll ac'hanon, gouzout mad a reont va hano, ha c'hui a fell deoc'h hel lavarfen va unan deoc'h !

Ar c'hommisser. — Autrou, n'eus ket pell abaoue oun deut da chomm e Naonet, ha n'hoc'h anavezan ket.

Ann autrou Giraudeau. — En neubeut amzerze hoc'h eus græt, autrou, travoalc'h a draou drist mæs hen aslavaret a ran deoc'h adarre, mare beuag, en em velimp adarre dirag ann tribunalou pa vezo bet rentet d'hor bro al liberteou hoc'h eus diframmet diganthi.

D'eus ann oll cambrchou e oa bet clevet ar gauseaden-ze, rag ann autrou Giraudeau en deus eur vouez skiltr ha nerzus. Oll e veulomp anezhan d'en em ziscuez ker calonec.

Ar c'hommisser. — Ho meuli a rer autrou.

En daill ann autrou Troquier a garfe lacaat da gredi e ve goal speredus.

Ann autrou Giraudeau. — Travoalc'h a voaperez, autrou commisser kenta. Ma vijec'h bet ganeomp en deis-man penn-da-benn, neuze e vouifec'h petra a sonj deomp d'eus ar pez a reomp breman.

Ar c'hommisser kenta a ra van da c'houlenn escus, hag ar c'hommisser all so ganthan, a ro urs da gass d'ann ti-scol ann alvocat calonec.

Hogen, nicun eus ar serjantet ne seblant entent petra a fell dezhan da lare.

Ann autrou Giraudeau. — Alo 'ta, autrounez, ar c'haloneca da genta.

Ann dud vad-ze a laca muioc'h evez evid senti, eget n'ho dije græt ma vije bet red dezho lacaat er meaz meur a hini d'eus ar re e oant gantho abaoue ar mintin.

Ann eil test e renker he stlenja, ha pa vez digouezet e traon ar skeul, ne ra nemet c'hoarzin. Alia a ra ar soudardet d'ober brezeliou talvoudussoc'h. Goudeze, o clevout eur re o lavaret emer o vont d'he gass hen ive d'ann ti-scol, e lavar da unan eus ar serjantet lavaret d'ann autrou commisser eo desket avoalc'h, en deus paperiou avoalc'h evid chomm heb mond d'ar scol. Goudeze e vez chasseet ann testou. Ann Tad en deus cuiteet he gambr ann diveza.

— Va Zad, a lavar daou serjant, na enebit ket mar plij ganeoc'h ; deut ganeomp.

— Mignonet, me so belec ha Relijius, ha kense ne hellan ket enebi re rust ouzhoc'h.

Digouezet en traon ar skeul, ann Tad a vel eur c'hrouadur iaouanc etoues ann dibotaillerien, hag o skei goustadic var he chot a lavar dezhan : Na te, va c'hrouadur oud bet digasset da velet eun dra ken trist.

— Va zad, ar mestr eo en deus lavaret din dont.

Aman e teu eun archer da glasc ober d'ann Tad antreal e c'hœur ar Relijiuset, eleac'h ma eo prisoniet ann Tad Per gant lod eus ann testou.

Archer be peus ho courc'hemen ha me am eus va hini : chomit en ho toul e peoc'h.

— Guir eo eme ann archer mad.

Goude eun neubeut dispac'h evid goud da beleac'h e vezo casset ar brisonierien, e lavarer ne vezint ket casset da di-scol ar ru Zu, hag e tastumer anezho oll ebars e c'hœur ar Relijiuset.

N° 7

Ann Tad François eo a so aman o chomm. Hogen ann Tad gant he destou a so en eur gambr all e kichen, alc'huezet ann nor varnezho. Dor ar gambr-man so alc'huezet ive. Ar c'hommisser

en dije allet dibotailla ann nor, mæs goude beza scoet heb ma respontfe den eo guelloc'h ganthan gourc'hemenn he zorri. Antren a ra, mæs neus den ennhi, ragtal ez a d'ar gambr all e kichen, mæs ne hell ket guelet peu sort numero so varnhi ! ann Tad Flavien so o paouez he diverca.

N° 8

Aman ma ann Tad Flavien o chomm, en em gavout a ra eno gant ann Tad François, ann autrou Janvier, alvocat, hag ann autrounez Talvande, barner Tribunal ar C'honvers, Perrin, Jalabert de Beauchamps ha Degouse.

Ne ket bet travoalc'h gant ann Tad Flavien alc'hueza ann nor en diabars gant diou dro alc'huez eun tamic bardel en deus savet ive, ar c'holc'het plous so bet harpet ganthan en tu all d'ann nor, varnezhi so bet lakeat strad ar guele, hag evid parfetaat ar re-ze oll so digasset ar bureo. Ann Tad so en em glevet gant he destou evid respont he eun d'ar c'hommisser, mæs pa rai sin dezho int a dostaio da harpa ar bardel, hag erfin int a sortio da genta eus ar gambr evid miret ne renkefe ann Tad chomm he unan etal dor ar gouent.

En he za var he vureô, ann Tad Flavien en deus allet guelet chasseal ar Relijiuset kenta en eur astenn he benn dre ar brenestic so eoc'h d'ann nor eus he gambr. Ar c'hommisser kenta hag ar re so oc'h he heul so erfin digouezet gant ar Gambr n° 8. Ar goulou so etre daouarn ann dud a heuil Troquier a daul ho sclærijen dress var figur ann Tad, hag hen ann Tad Flavien a vel mad tre ar re so etal ann nor. Eur re benag a sco var ann nor.

Piou so aze, eme ann Tad gant ar vrassa peoc'h?

Respont. — Ar c'hommisser kenta a.....

Ann Tad, (o troc'hi varnezhan...) — Ah ! autrou commisser kenta, mad tre, autrou, mad tre. Hogen eur re benag all so ganeoc'h,piou eta so deut aman ganeoc'h ?

Ar c'hommisser. — Ar poliss a so...

Ann Tad (o troc'hi varnezhan evid ann eil gueich — Ar poliss? mæs me n'am eus netra da velet gant ar poliss, me so eun den honest, ha ne velan ket perag e teufe ar poliss aman.

Ar c'hommisser. — Hogen, autrou.....

Ann Tad. — Pa sonjan... Ha dre beleac'h hoc'hhu digouezet aman ? Me vouie ne voar ket e sonj rei digemer deoc'h.

Ar c'hommisser. — Evid antreal, hon deus renket drailla ann noriou.

Ann Tad. — Ia da ! me sonje din ne oa nemet ann dorfetourien a rea traou egis-se !

Ar c'hommisser. — Dond a ran e hano al lezen.

Ann Tad. — Pe lezen ?

Ar c'hommisser. — Al lezen var ar breuriezou Relijiuset.

Ann Tad. — Ne anavezan ket al lezen-ze.

Ar c'hommisser. — Dond a ran e hano ar Gouarnamant evid...

Ann Tad. — Na peu sort testeni hoc'h eus-hu a gement-se ?

Ar c'hommisser. — Be meus eur gemennadurez digant ar Prefet.

Ann Tad. — Ah ! mad tre ! autrou, mad tre ! c'hui a lenno anezhan din ?

Ar c'hommisser. — Nan autrou ; hel lennet am eus d'ho superieur ha d'hoc'h avoue.

Ann Tad. — Hogen, autrou, pe guir e teuit da chasseal ac'hanon va unan, me a renc goud petra lavar ar gemennadurez-se.

Ar c'hommisser. — Me na zeuan ket aman evid ho chasseal peb hini ac'hanoc'h en he bart he unan, mæs evid ho chasseal oll assambles.

Ann Tad. — Escusit ganin, autrou, peguir e euit aman e tal dor va c'hambr eo evid chasseal ac'hanon va unan a gostez. Kense e fell din guelet ar gemennadurez-se. Lennit anezhan eta din. Me garfe cals goud petra lavar ar pennad scrid-ze.

Ar c'hommisser. — Mond a ran d'hel lenna deoc'h.

Ann Tad. — Mad tre ! autrou, mad tre !

Hag ann autrou Troquier a denn eun tam paper eus he chacot. Neuze e tosta he secretour outhan, hag a lavar: ne dlefec'h ket obér ar pez a c'houlenner diganeoc'h, rag ma her grit eur veich, ann oll her goulenno diganeoc'h ha ne achuimp biken.

Ar c'hommisser. — Eo pa c'houlenn ann autrou e ve lennet dezhan, me ia d'he lenna.

Ann Tad. — Ia, autrou commisser, c'hui so e guirionez madelezus, hag hen aslavaret a ran deoc'h c'hoant bras am eus da glevout petra so scrivet var ann tam paper-man, hag ar c'hommisser a gommans lenn. Ann Tad ne ziscues ket lacaat cals evez oc'h ar pez a ve lennet dezhan, hag a sell ann eil goude egile ous he destou, ous ar c'hommisser kenta hag ous ar re so deut oc'h he heul. Ar re so er gambr a so beac'h gantho miret diroll da c'hoarzin. E diaveaz ar Gambr ar serjantet hag ar re so o sicour Troquier, a stoc ho zreit ous ann douar, hag o velet pegen neubeut e seblant ann Tad beza nec'het gantho, int a lavar, ha marteze eo ar virionez, ema ann Tad oc'h ober goap anezho.

Achu lenn ann tam paper-ze ha ne oe lennet da zen all ebet. Ac'hanta, autrou, eme ann Tad Flavien, na c'hui a rofe din eur c'hopi d'eus ar pez peus lennet ?

Ar c'hommisser. — Nan, autrou.

Ann Tad. — Domaich eo, autrou, me a gar cals dastum ann traou coz, hg ann tam paper divalo-ze a vije bet mad gant cals re all am eus dija hag a so henvel outhan.

Ar c'hommisser. — Ma na fell ket deoc'h digorri deomp, ni ia da zrailla ho tor.

Ann Tad. — Heb lavaret ger araug ?

Ar c'hommisser. — Hoc'h avertissa a ran breman.

Ann Tad. — Hen ober a renkit dre deir gueich.

Ar c'hommisser. — E hano al lezen e c'hourc'hemennan ouzhoc'h digorri ho tor.

Ann Tad. — Ha me e hano va guiriou evel sitoian eus ar Frans, e lavaran deoc'h en em denna cuit ha lezel ac'hanon e peoc'h.

Ann Tad Flavien a vel neuze daou pe dri micherour o tostaat gant eur pez mell barren houarn etre ho daouarn. Anaout a ra kerkent e scoio ar re-ze abars ma vezo gourc'hemennet ken outhan ; neuze a lamm a zivar he vureo var ann douar hag a ra sin d'he destou harpa var ar bardell.

(Eur pennad all eur veïch all) A.

MARKIS PONTCALEC.

(Kendalc'h.)

Mall vije gant enebourien ar rener he glevet ho tispenn ho enebour braz, mes brassoc'h mall e vije gantho pellaat hirra ma hellent eus ann teod flemmus-se ragtal ma ho devije her c'hlevet. Tec'het a rea ann dud araug *Lagrange* evel ma tec'her araug eun aër-viber. Ar re memes a rea meuleudi dezhan, ho devoa aoun arauzhan. Hen he unan na zigemere ar meuleudiou-ze nemet en eur grena. Dalc'h-mad e vije o clasc gouzout ha ne vije ket plantet e prison braz ar *Bastill* da zizec'ha. He benn na seblante ket beza stag mad ous he ziouscoas ; he zaoulagat ruz a glaske gant encres ha ne oa enebour ebet etouez ar re her silaoue.

Seblantout e rea caout mall bras d'en em denn a zirag ann dud a rea meuleudi d'he verziou. He dremm — tremm eun den disvouedet, — a leze da anaout ar skuisder hag ann aoun da velet eun archer prest d'ober eun dastum dezhan. O velet ne verite ket beza damantet gant den, hen a deue voassoc'h-voas dizamant e kenver ar re all. Evel ne gave ket pri avoalc'h da stlabeza gouard ar Roue bihan evel m'en devije caret, hen a rea c'huibannat en he verziou eneb ar rener, ar scalfajou aëret-viber bilimus a bere e touje d'he dro ar flemmadennou marvel. E palez bihan Sceaux, *Lagrange-Chancel* a oa digemeret gant aoun, mes ive gant c'hoant d'ober gueladen ganthan; ann dud, evit dezho cahout aoun araug ann amprefaned, a ra a volontez vad daou vennec evit mont d'ho guelet en eur gaouet ; kement-se a c'hoarveze gant ann dud a zigemere ar bars bilimus-se en ho zouez. Den na grede couls lavaret coms outhan, den na dostaë outhan, den na falveze dezhan beza en he gichen eus taul nag en nep leac'h ; mes c'hoant a oa gouscoude d'he glevout, hag ar pers a gemere er fest a ziscueze en devoa lemmet he adoziou evit picat chupen unan benag evel ma ne oa guelet biscoas. Goude beza c'hoarzet o silaou goaperez brao ha deread ar barzed bihan eus ann amzer-ze, tud a spered lemm ha troc'herien tano, tud ar frico a falveze dezho scrija gant spont : muioc'h sonj e vije dalc'het eus ar fest.

— N'ho c'heuz-hu morse clevet guerziou *Lagrange-Chancel* ? a c'houlennas intron Egoulas digant markis Pontcalec.

— Morse. eme ann dichentil.

— Neuze me oar ervad e rafot ar brassa meuleudi da spered bras hag euzus ar c'haçous bilimus-se, pa stago he dremm caouenn outhan.

— N'ouzon doare, eme Pontcalec : seul-vui e plij din eur varzidigez deread ha caer, gouest da entana calon eur guir Vreizad, eur guir gristen, seul-vui e tisplij din ar c'hanaouennou bilimus a stlabez brud-vad ann dud, ha n'oun ket evit gouzanv dirazhon an teodou fall a gar dispenn ar re all adre he c'hein.

— Mes mar eo savet ar guerziou bilimus-se gant eur bars e guirionez ?

— Neuze, intron, e tisprijan muioc'h c'hoas ar seurt barzed-se, rag ann dud fall-se en em servich eus eun donezon roet dezho gant ann Eny evit ober ann drouc eleac'h ober ar mad.

— Setu ann dukes oc'h ober eur sinaden da Lagrange eme ann intron Egoulas ; chilaouit hen, goude c'hui lavaro din ar pez a sonjfot eus he varzidigez.

(Eur pennad all eur veich all.) X.

Madou ann douar.

Ne ouzomp mui petra da sonjal ; strafuillet oll eo al labourerien douar en hor bro, ma kendalc'h atau ann distaul var ar marc'hajou, pe autramant int a so oll en em glevet evid cass ragtal var ann dachen ar falla eus ann ed ho deus eostet en bloass man ? Ar pez so sur e rencomp credi eo guir unan eus ann daou dra-zé, pa velomp ne ehan ket ann distaul. Guir eo ne ve ket distaul var ann oll marc'hajou, nemet var ar re a oa chomet huel beteg hen ar priziou. Eurusamant, e tigasser en vro eur fors ed euz ann diaveas, mar g'ho deus ézomm bras hol labourerien evid dastum arc'hant da verza ragtal ho greun, e ve possubl ec'h alfe beza c'hoas cals distaul mæs ni a sonj deomp, penaus, kerkent ha ma vezo guerzet ar falla danvez hol labourerien douar ho devezo cavet arc'hant avoalc'h evid gortos e savje ar priziou d'oc'h 8 real benag pe eur pez scoet, pa zigasfint var ann dachen ho ed mad. Etretant, ar priziou so savet e New-York, eleac'h m'ema ann 200 lur guinis d'oc'h 19 lur 12 guennec, eleac'h 19 lur 6 guennec egis ma oant er sizun all.

Setu breman priz ann oll edou dre ann 200 lur var oll marc'hajou ar Frans a dreuz. Guinis, 25 lur ha 27. Segal, ne gaver ket cals da brenat, 15 15 guennec ha 16 lur. Hey, 20 lur 20 lur 10 g. Kerc'h, 17 lur pe 19 lur 15 guennec d'oc'h ann danvez hag al liou. Hed-du. 15 lur hag 21 lur 10 guennec.

Bulletin
de l'Association financière de France

SOCIÉTÉ ANONYME

au Capital de **1.200.000** francs

1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

L'Association financière veut bien me confier le soin de m'entretenir avec vous en son nom. C'est un honneur qu'elle me fait en me choisissant comme intermédiaire auprès de vous, dans le rôle de conseiller et de directeur pour les affaires financières.

Cette confiance me touche d'autant plus que je sais à quels lecteurs d'élite je vais parler. Mais à quoi bon faire de la fausse modestie ? J'ai vécu bien des années dans l'étude des affaires ; j'ai suivi de près tous les procédés de la spéculation ; je connais la Bourse pour l'avoir eu quelque sorte vue à la loupe ; c'est vous dire que j'ai la conscience de pouvoir servir efficacement vos intérêts.

Je sais bien que j'arrive dans des circonstances particulièrement délicates. Vous avez probablement, comme à peu près tout le monde, souffert de la catastrophe du mois de Janvier. Les plaies ne sont pas encore bien cicatrisées ; et les pertes que vous avez pu subir vous ont rendus défiants.

Mais il en est de la défiance comme de tout sentiment poussé à l'extrême. Ce n'est certes point cette défiance qui pourra vous rendre l'argent que vous avez perdu. Aussi mon projet est-il de la combattre, et j'espère bien, dans votre intérêt, finir par en avoir raison.

Le moment me semble très-favorable pour un travail de réparation. La Bourse, depuis un mois, a repris confiance, la haute Banque a réveillé les cours, par des achats de spéculation. Les grandes Sociétés qui vont avoir à songer aux dividendes doivent se hâter de la gagner par une reprise d'affaires.

Tout concourt, en un mot, à remettre la situation dans des conditions meilleures. Je pense, dès lors, que pour les petits capitalistes, c'est l'heure de songer à réparer les brèches que le krach de janvier a faites de leurs capitaux. Mon ambition est de vous y aider, comme mon espérance est de vous voir réussir.

Seulement je tiens à vous dire avant toutes choses, que j'exclue d'avance de cette causerie tout ce qui est spéculation pure. Il y a trop de danger à jouer, quand bien même on est avisé de l'imminence d'un mouvement.

Songez donc que toute spéculation se liquide ou au milieu ou à la fin du mois ; et si par une circonstance imprévue, le mouvement est ajourné, ce sont des différences à payer, des reports à subir, des courtages à verser dans les caisses de l'agent de change.

Au contraire, quand vous opérez l'argent à la main, vous gardez votre titre en caisse, et vous pouvez attendre la hausse sans préoccupations.

S'il faut vous dire très-sincèrement ma pensée, j'estime qu'un capitaliste opérant toujours au comptant, ne doit jamais perdre à la Bourse. L'essentiel, c'est de savoir faire un bon choix parmi les valeurs, quand on veut acheter.

A cet égard, je compte bien que la lecture de cette causerie ne sera pas absolument inutile.

Cela dit en manière de préface, voici en courant quelques observations sur le marché.

Les actions du Crédit foncier paraissent un peu lourdes, mais elles verront avant peu des cours plus élevés, le Crédit foncier n'ayant plus à compter avec la concurrence de l'hypothécaire.

Les obligations 4 0/0 qu'émet en ce moment le Crédit foncier à 480 fr. conviennent particulièrement à la petite épargne. On sait en effet que l'administration pour faciliter le placement de ces titres parmi les petits capitalistes, en délivre par coupures de 96 fr. remboursables à 100 francs.

La rente 5 0/0 a de la peine à retrouver les hauts cours du mois dernier, malgré l'approche du coupon de Novembre. Ce qui pèse sur la rente, c'est notre situation budgétaire ; c'est le déficit probable et qui forcera peut être le ministre à recourir à la conversion. Toutefois il n'y a aucun péril à acheter du 5 0/0.

Le Turc est trop cher! Il a donné 50 francs pour 8 mois c'est-à-dire 75 fr. pour un an. Il devrait donc être capitalisé à 9 fr., et il est coté 13 fr. 50, c'est une affaire de pure spéculation.

Les actions du Nord de l'Espagne sont très-fermes, quoique bien au-dessus de leur prix.

Le Crédit mobilier espagnol a pris les 50 mille actions nouvelles au pair. Il cherchera à les placer en y gagnant le plus possible, c'est là ce qui vous garantit contre la baisse. Mais quand le stock sera écoulé, les cours tomberont d'eux-mêmes.

Je m'arrête craignant avoir pris plus de place qu'il ne m'en est réservé. C'est la faute de ma petite préface.

SAINT-LAURENT.

Panorama de N.-D. de Lourdes. — La toile du Panorama de N.-D. de Lourdes qui vient d'être exposée à Paris, rencontre un très-grand succès. Nous ne pouvons livrer qu'un très petit nombre d'actions à 200 fr. On prévoit le cours de 300 fr. lors de l'inauguration du Panorama à Lourdes.

Panorama de N.-D. de Fourvière. — Nous sommes en mesure d'annoncer que la constitution de la Société du Panorama de N.-D. de Fourvière, aura lieu du 20 au 28 de ce mois.

Nous invitons toutes les personnes qui nous ont écrit à ce sujet de vouloir bien réaliser avant cette date leur souscription, passé ce délai nous ne pourrons plus garantir des actions au pair.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

SOCIÉTÉS EN FAILLITE OU EN DÉCONFITURE. — Les titres *dépréciés* offrent parfois d'excellentes occasions de gain avec de très-petites mises de fonds. L'*Association financière de France* donne tous les renseignements sur tous les titres de cette catégorie. Elle signale ceux qu'on peut acheter.

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc en timbres-poste, tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les capitalistes. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

VIANDE QUINA PHOSPHATES
TONIQUE
énergique pour Vieillards Convalescents Femmes, Enfants personnes délicates.
LYON
VIN DE VIAL
CONTRE
Anémie Chlorose Epuisement Amaigrissement Dyspepsie
PARIS
MEYNET, 7, Gaillon, 11
Hall, rue Bourbon, 14

Ar Perc'hen-Merer : Ar. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETONED

GAZETEN, HED BLOAZ. Finister..... Ar Morbihan..... Kostez-an-Nord.. Rest eüz ar Franz : 2 lur. Broiou all : evel guir ar post.	2 scoed.	An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS, est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 21 a viz Here 1882.

Ar Brussianet ho deus atau ho lagat o para varc'hoar, int a voar ervad dre ar pez so bet c'hoarvezet gantho ho unan, penaus kerkent ha ma helfemp, ni a ialo dezho, o sonj digass endro adarre hor bro ar somm spontus arc'hant ho d'eus allet dezho denna diganeomp. Kense, ne ket fall evidomp lakaat dilou ar pez a scriv ho gazetennou peb ann amzer da velet petra ve ar guella evidomp, rag guel! ma c'h e clevimp ar virlonez diganthò eget digant ar republicanet daonet.

Peb bloaz, pa vez graet ann exercisou bras evit ar soudardet int a gass eun neubeut soudardet da velet, penaus e ra ann traou gantho, hag er bloaz-mañ unan anezho a lavare Ma teufemp da staga ous Frans, ha ni ec'h alfe ar Frans cahout breman ar c'hement a soudardet ha ni, mæs n'hon deus ket ac'h da gahout aoun na da sponta kéit ha ma vezo ar Republic Gouarnamant ar vro-ze, da lavaret eo, an sort Gouernamant-ze eleac'h creski ners d'ar galloud ar soudardet ne de goest nemet d'he greiza. Er c'hontrol, m'hon deffe eur Gouarnamant all ha parfetoc'h, e teufe ann traou da vellaat kevet hon deus ar c'homt de Chambord oc'h hel varet, ar galloud am eus da savetei ar Frans hag a c'hoant am eus ive d'hen ober. Hogen, ne teuio ket d'oc'h he benn he unan, gortos a rai beza gallet, rag atau en deus lavaret ar goms a so d'ar Frans hag ann heur so da Zoue Mar fell dezhan distrei e Frans, ne ket evithan he unan, credit ertod. Biken ne vezo eürussoc'h eget ne deo breman evanc netra dezhan na ne glasc'o tont en hon touez, na danvez, na venjans, hag eun dra a so dle rei deomp ar vrassa fizians ennhan. Red emezhan, e distrofe Doue evel eur mestr e Frans evid ma hellin distrei er vro d'ober va mior a Roue. Ar Roue n'e ket anavezet e Frans kuas, a lavar ar re ho deus bet allet mond d'he velet. Rag-se evid ma helloc'h oll anaout he histor en eus bet sonjet lacaat moulla evidhoc'h er gazeten eul leoric scrivet gant ann autrou Iann-Villou Perri, belec, hag a roio deoc'h da anaout petra eo bet, a so bet ar mab bihan-ze d'hor Rouane coz. Al leor-ze so bet scrivet evidhoc'h, ha kense e renkit he lenn gant ar galon evel ma reo bet scrivet. En gazeten genta e vezo moullet eul loden hag e kendalc'ho hon atau egis-se ken ac'hanı

Breuriez evid difenn ar scoliou hag ann desradurez.

Paris, 2 a viz Here 1882.

Autrou ha kenvreur caret.

En hol *lizer-red* ann 22 a viz Guengolo, e leveremp deoc'h hon dije scrivet deoc'h heb dalé vanbenn daou dra talvoudus bras evid ann desradurez.

1° Clemmou a enep ann desradurez difeiz.

2° Enebiez a enep ar scoliou difeiz.

Var ann daou boent-ze, ne ve ken d'ober nemet lavaret deoc'h sellet gant evez al liziri red all hon deus casset deoc'h, mæs breman pa mer e vond da viret lezen, a valeur ann 28 a viz Meurs, e sonj deomp eo deut ar mare d'ho lacaat da evessaat mad adarre ous al lezen-ze.

I

CLEMMOU.

Abaoue ann 8 a viz Mae diveza goude beza discuezet deoc'h, penaus ar c'henta tra a dlefemp da ober a ye clasc dreist peb tra e ve torret al lezenze a valeur ens ann 28 a viz Meurs, na vezo morse evidomp keit ha ma pado nemet eur beac'h var hor c'houstians, eur voaperez evid hor feiz, eun danjer evid ar vro, e leveremp deoc'h penaus ragtal ha ma vije deut ar mare, en em lakefemp è penn eus ar re a glaskefe dre ho liziri lacaat ann diou Gambr da dorri al lezen-ze hag e kendalc'hemp o lavaret penaus ar gerent gristen er parsesiou a helle, da c'hortos, e peb commun, disclæria d'ar re oa ar galloud etre ho daouarn, e felle dezho e ve kendalc'het ar c'hroazion hag imaichou ar sænt en tiæs-scol, e vije atau lavaret ar pedennou kent ha goude ar scol ha desket ho Relijion d'ar vugale.

Evelken, e leveremp deoc'h evessaat penaus ne vije ket graet ar goulennou-ze en memes mare e peb carter. Guelloc'h ec'h helle beza marteze e plassou abars hen ober gortos ma vije bet

guelet anat ann oll dresmanchou a deufe da heul al lezen a valeur eleac'h ma se'n askel lacaat he miret striss. E plasson ar ger c'hontrol ec'h helle beza talvoudussoc'h e teufe doc'htu ar bobl da ziscuez pegement a gassem devon dus ar lezen zenvel.

—Hag evid sicour ar re ac'hanoc'h a c'houlenne e vije græt eun dra benag doc'htu, e roemp deoc'h ar souer eus ar lizer a ve red da scriva evid-se e ken cas, e vec'h e soni ober eun dra benag.

Eul scuel all anezhi a gassomp hirio deoc'h a darre hag e helloc'h he heulia gant muioc'h a ze a fizians ma he deus bet aotre assamble ar Gatoliket e miz Mae 1882.

E-meur a blass dija eo bet roet da sina, hag e peb leac'h gantskement a vissul mad, ma eo bet c'hoarvezet eo bet chomet aiza hebmond pelloc'h ar re ho dije bet c'hoant chasseal ar Relijiuset eus ar scoliou a chome c'hoas gantho.

Credi a reomp, penaus, hirio e vo deut avoalc'h ar mare d'hen ober e peb leac'h, rag ne vo ket pell ar scoliou a zigorro adarre, hervez al lezen a valeur, hag ann heur a so digouezet evid ann tadou a famill da rei da anaout ho bolontez. Rag e meur a gommun, oc'h ho guelet o tiscuez ken anat ho bolontez neus ket bet crédet tenna ar scoliou digant ar Relijiuset, hag ez eus bet digasset en dro mercou ar Relijion a oa bet casset cuit.

Ho pedi a reomp eta, autrou ker ha kenvreur muia caret ober ar guella ma alfot gant sicour ar re so bet merket da labourat ganeoc'h, hag ann dud vad ne reuso ket ho sicour e kement se da lacaat da sina e peb commun eus ho Departamaut unan benag eus al liziri clemmou-ze gant kerent ar vugale a renco *d'eus red*, daremprad, scolion ar Gouarnamant. Eur veich al liziri-ze sinet, e renkint beza casset d'ar mear e peb parres. Hogen ne hellimp morse hel lavaret re deoc'h gant aoun e teufec'h da zisonjal, evid ma vezo talvoudus ar pez a raflot, red a vezo deoc'h moulla e gazetennou ho carter ar pez ho pezo allet ober dre gommun, ha cass deomp ar c'helou-ze ma hellimp ho derc'hel oll evid en em servicha anezho divezatoc'h.

P'ho nemet goulenn, hag e vezo casset deoc'h evid netra ann niver ho pezo ezomm eus al liziri clemmou-ze.

II

ANN ENEBIEZ.

Gant eul lezen diveaz na dizoue evel hounez, ec'h hell c'hoarvezout meur a dra el pere e vezo red disenti a grehn, na ne ket hebken e vezo conje hen ober. E kement se ez eus eun aller a goustians, hag ar re so target eus hon ene d'eus pers ann autrou Doue, neus ken nemetho ho deffe guir da yerc'h d'ar gristenien petra a dlefent da obeti egis m hon deus hel lavaret tadalec'h ann devez lienta (lizer-red ann 8 a viz Ebrel).

Ann autrounez ann Eskibien ho deus comset hag hon Tad Santel an Pab en deus roet he aotre d'ho deus lavaret ho lavaret deomp evessaat ar pez a sell ouzomp ne hellomp ober ken nemet ho herin ho deus lavaret.

—Goude beza condaonet ar pez a verc'h a lezhello ann descadurez er scolmontu a dud ebet ar pez a sell ous ar Relijion, goude beza disonorpenaus ma ve cavet guir ar reolen-ze e ve disac'h guiriou ar Relijion evid deski ene ha spered an den, hag ouspen, ne ve ket possubl hen ober pe vuia, aliæs e c'hoarvesfe er c'hontrol e vo gwrezel d'ar Relijion catolic, ha kense, ann aotrounez Eskibien, heb difen tre daremprad scoliou Gouarnamant, e pere ar vistri ne iafent a du gant Relijion ebet, ho deus atau lavaret ec'h allfe beza daremprédet gant ne ve enebet e nep tesson ar Relijion ennho gant ar vistri a ve ous ho ma ne ve gret netra a enep feiz ar vugale hag ho defe soursi ar gerent da lacaat deski ho Relijion d'ho bugale.

Hon autrounez ann Eskibien ho deus a hent merket daou dra all.

1° Mar gheller avei hou daremprediest scolzoue, morse ne dle beza choaset ar volontez gant kerent kristen hag an gerent a renc ober ve possubl dezho da vihana cass kenteo ho galer da scolia da eur scol kristen ha libr.

2° Ar gerent ho dije renket cass ho bugale d'ar scol ar Gouarnamant rag n'eus scol libr ebet gommun, ha ne ket possubl dezho cahout ar mestr evitho en ho zi, pe c'hoas ho c'hasset en tu benag all eleac'h ma ve scoliou dibr. Ha ne beilla d'eus ho guella van ene ho bugale. Ma danjer evid ho feiz, eo red goulenn e teufe ar mestr scol da respeti guelloc'h hiviziken Relijion ho sanlærien, ha ma ne ren van obet ous ho c'hlemmou ann dever striss ho deus da denna ho bugale d'ar scol-ze difeiz ha dizoue neus fors petra a c'hoarveout gantho goude abalamour da zevel.

An reolenn striss-ze so sclæriha red eo hen lavaret a ramp ouspenn ann adra-man nemet ken penaus ar Gouarnamant d'veza touet a gleno ne raje ar scol a dud nag a enep gant Relijion ebet, gerent ho deus guir da zioual ne raje ar mestr scol ar c'hontrol, na dre gomsou, na dre sicour a deoriou a lacafe tre daoparn ar vugale, hag ev dever striss eo ive levitho evessaat ne teufe mestr-scol da zisnach gurionezou ar Relijion, na soken ne dezho eun douetans benag var ar hag en eur ger, dioual d'eus kement a alfe dre pe semplaat feiz ar vugale.

Kement-se lavaret soler hag ententet mad, hellomp credi e c'hoarvezo alies gant ann tadou a famill ma gouesfint dindan ar pinjennou mezv gant al lezen man fell dezho senti ous ho c'hoantians. Arabad d'vezo ho lezel ho unan, hu guelet ez eus re all gantho ous ho harpa. Dao e

lla gantho nus ar nez a c'hoarvezjon ti-scol ha da'da zelet pew sert descadurez a ve roet reno r vugale en hag o tiscuez dezho penaus e rencont em glemm. Red eo, dreist oll ma ve deo dezho enna ho bugale dious ar scoliou-ze evid miret ne collet ho ene, e velint anat n'int ket dilezet hag ma a dn gantho carantez ha sicour ann oll dud a eiz.

D'hor breuriezou eo, autrou ha kenvreur ker vessaat var ar poent-ze, eun dever eo evitho a delez gristen, hag e c'hedomp ne faillefint ket dann dever-ze.

Plijet ganeoc'h ive d'eus ho costez lavaret d'hoc'h oll breuriezou ec'h hellont conta evid ho sicour en eun dra ken carantezus, var bolontez vad Breuriez difenn ar scolion hag ann descadurez.

Be so en hon touez tud gouziec'h a vouio cavout ha deski ann hent guella pa jalo eun dra benag a dreuz. Ne esperomp netra evid dioual n'ho deffe re da c'houzanv ar sitoianet enorabl ha calonec-ze a renkefe en em lacaat er poan evid difenn guiriou ho c'houstiañs hag hini ho bugale dious goaskeres eul lezen disleal. En em servicha a raimp evid ho difenn d'eus mouez ha santimant ann oll a so goest da zigassiar Gouarnamant da zistrei a zivar ann hent fall. En eun achu, hag evid lavaret peb tra en eur ger, ken talvoudus eo evidomp ar pez e-momp oc'h evessaat outhan aman, ma raimp hon oll possubl e peb fæson evid dond a benn anezhan.

Ar Presidant, *Eil* — *Ar Secretour,*
d'ar Presidant

CHESNELONG. KELLER. A. DE CLAVE.

Galv d'ar C'hatekismou.

Ton: *Pegen caën ez eo mamm Jesus.*

DISKAN AR VUGALE.

D'ar c'hatekis ni deu laouen,
Ni ziles peb c'hoariaden,
Gant Jesus ni so aman len !
Bugale, deut dar c'hatekis.

Deut prount hag ive deut hardis,
Bennos Jezus po e peb kis.

C'hui zesco hent ar Barados,
Meuli Doue, rer dean bennos ;
C'hui vezo tur en eur c'hortos.
C'hui a sklaojo mad ive.

Comsou mignon ar vugale,
Comsou Jesus, deut eus an Ee,
Eun Doue crouer, mestr da beb tra,
Oll-Galloudus, Tad ar guella :
Setu ar virionez kenta.

Houman eo an eil guirione :
Tri tersoun a so e Doue,
Disting an eil eus egile.

An Tad, ar Mab, ar Speret-Glan,
Parfet, ha Doue peb unan ;
Gant respet eo oc'h adoran !
Ar Mab, evit dont d'hor prena,
Hag evit hor c'helen guella.

So diskennet var an douar-ma.
Eun dis guirion so hebken,
Fountet gant Jesus, Doue ha den,
Labour santel ra couls hag hen.

Deski ra deomp guirionezou,
Rei ra deomp sacramanchou.
Eus gras Doue ar c'hanoliou
Ar Speret-Glan so o vleina,
Ar virionez bepret ganthi :
Ah ! dis n'hell ket fazia.

Guerc'hes Vari, c'hui hor mam vad,
Troit onzomp ho taoulagad
Crit deomp credi, ober peb mad.

X.

An Hermit a ra he veditasion
Mæs ne de ket heb distraksion.

Kenta meditasion.

Setu eta eat an dud en ho rout. Lez-Breis, gant eur vandenmad vad a baisantet so et da saludi Herri V, en occasion he c'hinivelez erruet brema so 62 vloas, e mare goulel Sant-Mikéal, arc'hel ha gardian ar Frans : Boudedeo geas a guntunn ober he binijen, o vale noz deis dre zouar ha dre vor, ha Ian, presidant hor Republic gristen, a achu an dastum palates peb den en he stad, hag ar Zaout a ve dioallet mad !

Evidoun-me, pa ze guir oun Hermit, va labour eo medita. Essoc'h e ve tenna pahez, mæs ne ket kestion a ze. Buez eun Hermit santel a renc beza eur veditasion heb ehan ha sempiternel. Deomp eta dezhi kement a m'am maomp hon unan en Hermitach. Digoromp ann Testamant coz, setu ar chabistr eis ha tregont deus al leor græt gant ar profet Isai epad 52, ouspen seis cant vloas araug donedigez hor Zalver (755-681) v. 1. En devechou ze, Ezekias a gouezas clany da vervel, hag ez eas beteg enhan Isai, mab Amos, profet, hag e lavaras d'ar Roue : Setu aman comsou Doue : Lakit urs en ho ti, rag c'hui ve a varvo, ema achu ganeoc'h — Digoromp an Testamant nevez. Digouezet oun var ar chabistr 24 eus aviel Sant-Vaze, v 42, 43. Beillit eta, rag ne ouzoc'h ket da bed heur e tle dond ho mestr ; mæs evessait mad ar goms-ma : ma vouife an tad a famill da bed heur ec'h erruo al laer, beilla sur a raffe, ha ne lesfe ket toulla he di.

Evit ar pez so sur ha serten, etoues al laerdun emaoun, pa ze guir ar *vanden-zu* a so hadet partout dre vro Frans gant cheffou ar Franmassoniach Ia, ia, ho guelet hag ho c'hlevet a ran er c'hoajou epad an noz, potret ar poultr-dinamit, ar piterien croaziou, deverien an nisou, protanatouriem an hostiou sacr. Da gont, paour keaz Hermit, a so sclær ; da Hermitach a vo drastet couls hag an oll couenchou ha presbitaillou, ha te, reuzeudic so ac'hanout, a berisso merzer dindan an taulion bo-c'hal, pognard ha fusuil. Merzer eo e vezin, rag ma em lazont ne vo nemet abalamour ma tiscue-

zan beza a unan gant an Ilis catolic founted gant Jesus-Crist. Rag-se dont pa garint, ne vo ket fall evit va ene.

Breman evit senti deus Isai, greomp examin hon Hermitach ; ne bado ket pell an examin : eur groas, eun daulen so ennhi ar Galoun sacr a Jesus, imachou ar Verc'hes Vari ha Sant Joseph,eur guele displec hag eur pinsinat dour benniget. eur picherad dour, eun daol da scriva hag eur gador da aseza : setu great an ivantor. Eun neubeut uriaou em eus ive d'am sicour em meditasionou pa santan ber va speret. En ho zoues ema : Les rapports de l'homme avec le démon, par Joseph Bizouard. Me respont me, penaus an neb a lenno coumpes ar c'huec'h pez volum a so er scrid-se, n'en do ket a boan o credi ez eus eun Doue, eur vuez all, æles-mad ha drouc-sperejou gant Satan en ho fenn, coumpren a rai parfet perag ar Verc'hes Vari a ra en hon amzer, kement a viraclou, ha penaus er revolutionou an droug-sperejou a ia e corfou ar re so dezhan ; n'en devezo douetans ebet an oll eo al lezennou a rer brema e Frans a eneb ar vugale, discleriet ger evit ger gant Satan. Mæs petra velan-me diana er c'hougn-tro ? Sell-ta he ! eul liassennat paperiou, Digoromp. Autrou Doue ! ne ket eun taul fall pa lavaren ! scridou int an dud vad a c'houlenne sicour evit ar vartolodet, soudardet ha mobilet Breis a ioa o vrezellecaat e Paris er bloaves 1870-71. Va eal-mad, m'ho trugareca da veza cunduet va daoulagat varzu an tamic tenzor-ma, rag va sicour a rai da ober va meditasionou, frealzi a rei va c'halon donjeret en eil conferans a ioa divar ben an aeret, an aerouant hag ho sclissen hanvet en amzeriou ma Framassounet. Ha penaus neus nemedoun a gement a lenfe liziri, pere gouscoude a lakefe dour da zont e daoulagad cals tadou, cals mammou, cals breudeur ha c'hoarezet, hag an dud iaouanc a ioa e Paris daouzec vloas so, ha brema tadou a famill, na pegement a vad a raffe dezho digass da sonj en ho speret, pere oa ar rumajou tud a entente outho pa edont er vizer, daoust hag enebourien ar grusifi oa? Nan, nan, ar re-ze ne ziscrogont morse d'oc'h ar pez ho deus ; beza ez int conservatourien ho madou propr, ha ne glascont nemet crafa e danvez an estern e sonj ive he gonservi dezo ho unan ha d'ho re vihan. Ma erru gant sclissen Satan devet ober largentes, bezit sur ne deo divar ho c'houst eo hen graont, mæs e godellou an dud keas eo e pegont evit rei d'ar re ho deus sonj da c'hounit évit mare ar voteres, rag eno ema an dalc'h. Peur eta e vezo comprenet eun dra pehini eo ar fondamant demeus ar c'honvers etre an dud, daoust dezho da veza pe eun tiad, pe eur barreziad, pe eur rouanteleziat pe eur bed anezho ? An dra-ze, setu hen ama Hermit : Den ne c'hell beza heb cahout eun Doue ; an hini ne ador ket ar guir Doue, en em ra eun Doue hervez he faltazi, hag an Doue ze græt er mod-se, ne deo goude tout nemet an den oc'h en em adori he unan. Goal c'hinaouec e ve an den-Doue ze, ma partachfe he damic barados gant ar re all, furroc'h e ve eun tam mad oc'h essa he greski atau. Ha setu ive petra c'hoarvesfe.

(Eur pennad all eur veich all). J. M. C.

Madelez ha brasder ann Doue guir.

Psalm cxiii.

I.

Pa oa eat ann Israeliz
E meaz a vro ann Ejiptiz,
Mibien Jakob a douez tud kriz,

Neuze 'teujont da bobl zantel,
Da vroad ar Meurbed-Huel,
A oa guir Roue Israel.

Ar mor, p'o guelas, a dec'has ;
Ar Jourdan, gant he c'hoummou bras,
Prim var ge c'hiz a zistroas.

Menezio 'saillas 'vel tourzed
Ha krec'hienno evel oaned,
Vel oanedigou ann denved.

Petra oa d'id, mor, pa dec'hjoud ?
Petra, Jourdan, oa deut var-n'oud,
Prim var da giz pa zistrojoud ?

Peu sord eure d'oc'h, menezio,
Evel tourzed ober saillo
Ha 'vel eun denved, c'hui krec'hio ?

Ann douar en deus tridet tre
Dirag dremm ann Aotrou Doue,
Doue hon tadou, p'her guele ;

'Nn hini 'droas ar mein kalet
En handon bev 'vit hon zec'het,
Hag ar c'herrec en douriou red.

II.

Ne ket d'imp, ne ket d'imp, Aotro,
Eo dlet gloar ar seurt burzudo,
Nemet d'oc'h-hu ha d'hoc'h hano ;

D'ho madelez, d'ho cuirione,
'Vit na vo tudo a larfe :
— Pelec'h eo eta ho Doue ? —

Enn envo 'ma hon Doue-ni :
Kement 'n eus ioulet seveni
Zo bet great ganthan a zevri.

Doue peb guenn all so skeudenn
En arc'hant guenn p'en aour melen,
Bet stummet gant daouarn ann den.

'Vit beza gant-he genoio,
Biken coms hini ne raio
Na guelet gant he lagado ;

Gant o difroenno na c'houesont.
Na gant o skouarno na glevont ;
Gant o dorno na zournatont.

O zreido na gerschent kamet ;
Gant o gougo dilavar net
Ne d'int vit crial na garmet.

Neb o gra so henvel outhe ;
Ken diskiant ive ann oll re
A laka ho fizians ennhe.

Hogen bugale Israel
A fias er Meurbed Huel :
Hennez a so ho guir scoazel.

Ennhan ive mipien Aron
A lakas spi a greis kalon :
Hennez eo ho scoazel guirion.

Neb a zouj ann Aotro Doue
En deus ennhan spied ive :
O skoazel hag o gouarez è.

Ia, Doue ouzimp 'n eus bet koun,
Ha benniget gant graso founn
Mipien Israel hag Aroun.

Benniget 'n eus gant peb burzud
Kement hen douj e creis ann dud,
Kouls ar re vras ha 're vunud.

Ra skuillo muioc'h-mui Doue
He drugarezio puill varn-he,
Varn-he ha var ho bugale.

Benniget int gant ann Aotro
Ann neb en deus gret ann envo
Ann douar ha kement tra so.

Nenvo-flamm so gantho dalc'het ;
Ann douar, avad, 'n eus roet
Da vibien ann dud, da viret.

Ar re so maro, o ineo
Na veulont ket anoc'h, Aotro,
Na re a ia d'ann ifernio.

Ni so ganimp ar guir-vuhez,
Ho meulimp avad en eur vouez,
Ac'han d'ann oll beurbadelez !

Gloar d'ann Drindet ! gloar penn-da-benn.
Digant he oll grouadurien,
A viscoas, breman da viken !

Bars-ar-Gouet.

KELEIER.

Amiral *ar Marine* Pothuau, a so nevez maro e Paris. Eun den a oa leun a galon, hag en deus rentet cals servichou d'ar vro, dreist oll epad ma oa kelc'het Paris gant ar Brussianet,

Ar Vendeanet so bet æt nevez so e Froshdorff gant ann autrou de Baudry-d'Asson, distroet d'ar gear, ker laouen eus ann digemer mad so bet græt dezho, ma gomser dija eus eur vanden all a dle mond di ive heb dale d'he velet. N'ho d'eus nemet mond hag e vezo græt ar memes digemer mad dezho. Biken ne vezo re a dud oc'h anaout ann hini so hor Roue guirion.

VARIA.

En he groc'hen al louarn a varvo
Nemet he gignat a reot e beo.
Eur mesvier na dorro ket he bleg.

Ar c'homsou-ze a ziscuez deomp peger diæs eo en em zisober eus ar goal dechou. Dond a heller gouscoude aben anezho gant cals a boan, mar caromp clasc an ners hon deus ezom anezhan, er sacramanchou, ha dreist oll e sacramant ar binijen hag e sacramant an auter.

Ar re goz a red d'ar maro ;
Varlerc'h ar re iaouanc houma redo.

Bemdez a velomp peger guir eo ar c'homsou-se. N'hoc'h eus ken nemet mont d'ar vered, cals aliessoc'h a veziou bihan e cafoc'h ennhi eget a veziou bras. Arabad eo eta fiziout re var hon ners hag hor iaouankis. Ar maro na c'houlenn ket diganeomp pe ni so krenv pe ni n'omp ket, pe ni so coz pe ni zo iaouanc, nan, he falc'h a sco evel eun dallez.

Ken tad, ken mab.

Eur paotr iaouanc a oa bet fur betec he seitec bloas, neuze a chenchas en eun taul. He vam, eur vaouez vad tre, a lavaras dezhan eun devez en eur vouela : Perag na fell ket did mui 'ta servicha ann autrou Doue ?

— Ah ! feiz, eme ar mab, brema pa oun deut bras, me fell din beza henvel eus ma zad ; hen na ra netra eus ar pez a fell deoc'h a rafen-me.

Ar vam mantret a ieas da gonta d'ann tad ar pez a oa c'hoarvezet. Ann dra-ze a zigoras he zaoulagad d'ann tad, goulen a reas pardon digant he vab, hag adalec neuze a chenchas oll a vuez.

Eur veich all, eur c'hrouadur pevar bloas na felle ket dezhan lavaret he *Bater*. He vam a scandale anezhan, e lavare dezhan he dije fouetet anezhan ma n'en dije ket lavaret he bedennou. Ma ! eme ar paotr, pe guir a fell deoc'h, me lavaro ma *Fater*, mæs pa vezin deut bras, me rai egis ma zad, me ne diny morse var va daoulin.

Arabad eo c'hoari gant ar pez a hel rei deomp taul ar maro.

Peurliessa a lakeomp evez avoalc'h evid en em zioual eus ar pez a hell noazout d'hor iec'het pe lemmel diganeomp buhez ar c'horf. Ia, lavaret a ran peur-liessa, rag aveichou e vez guelet tud iaouanc o kemeret techou fall a laz dezho ho iec'het hag ho c'hass abred d'ar vered. Guelet a vez soken tud diazezet, tud deut var ann oad en em daul d'ar boesson, caer a vez lavaret dezho e tastumont evel-ze ho maro.

Mar de red dioual eus ar pez a hell noazout d'ar c'horf, dao eo dioual guelloc'h c'hoas eus ar pez a hell noazout d'ann ene. Arabat eo c'hoari eta gant ar pec'het marvel : dioallomp da gouneza ennhan, ha ma hon deus bet ar goal-heur da gouneza ennhan, deomp founuz da gavout ar belec'h ha d'en em velc'hi dre ann absolven.

Paouric pa binvidica
Gant ann diaoul a ia.

Kement-se a ziscues penaus ann dud ho deus ne a vall da zastum arc'hant, n'int ket atau honest. Gant ma vezo leun ho ialc'h n'eus fors e pe zoare e vezo leuniet. Ar c'hoant da veza pinvidic hon laca da veza dall, hag a vir ouzomp da velet petra so mad eus ar pez ne deo ket. Gouscoude n'eus netra c'houecoc'h evidomp eget galloud lavaret deomp hon unan en eur sellet eus ar pez hon deus espernet : Setu aze ma gounidegez, setu aze ann arc'hant em beus gounezet dre va labour heb ober tort da zen ebet.

Pep den n'eo ket eun den.

Selaouit ar pez a lavar Sant-Ian-Chrysostom,

unan eus ar brassa doctored eus ann Iliz.

Er bed-ma ez eus cals conion tud, mæs neu beut a dud ez eus avad. Evit beza eun den, ne ket avoalc'h cahout trem eun den, ne ket avoalc'h cahout daoulagad, eur fri, eur ginou, diou chod hag ann oll izill all, nan kement-se ne ket travoalc'h; evit beza eun den, ee dao c'hoas pratica ar vertuziou, tec'het dious ar vissou, enebi ous he voal ioulou, en eur ger, senti ous gourc'hemennou ann Iliz ha re Doue. Mæs aze e ma ive tout ann den. »

Labourat so pedi.

Evit ma vezo guir al lavar-ma, eo dao d'al labour beza honest ha deread, dao eo hen ober evit senti ous bolontez ann autrou Doue ha dre garantez evithan, ar muia ma hellomp, dao eo pedi ar rang commans al labour evit he ginniga da Zoue, dao eo pedi epad al labour evit tenna bennoz Doue varnhan. Greomp kement-se, ha neuze hol labour a vezo eur beden hed-a-hed.

Ar blijadur a red varlerc'h ar re a dec'h diouthan.

Eun den habil ha santel eus hon amzer en deus scrivet ar c'homsou-ma : Ann Autrou, emezhan, en deus scuillet ar bonheur dre bevar c'horn ar bed. Evit beza eurus eta, pep den n'en deus nemet beva el leac'h ma fell da Zoue a vefe. Oll joa ann den eo ober he zever. Pa lavar ann Autrou Doue dezhan beva evit ar re all, beza izel a galon, ne rer nemet clasc he eurusdet.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadureziou ann 29 a viz Heurs.

(Kendalc'h.)

Er memes moment e scoe ar varren houarn var ann nor, ha da benn ann taul all e vez draillet ar potall, mæs ann nor he zigor ket. Bardellet eo dor he gambr ganthan, eme unan eus ar re so deut da heul ar c'hommisser.

Ar vicherourien a ra eun hejaden benag d'ho barren houarn evid ober d'ann nor digorri, mæs ann testou a harp calet var ann nor. Neuze ann torrerien a renc kemer ho boc'hili. Ann hanter huella eus ann nor a vez draillet ragtal, hag ann tamour a lamm dreist penn ann Tad hag he destou. Neuza ann Tad a ra sin d'ar re-man en em denna hag ann nor a zigor erfin. Ann testou ho deus ho zoc'h var ho fenn. Ann Tad Flavien so en he za e creis he gambr. Ann Tad Francois so asezet en eur c'horn tro.

Ar c'henta a antren er gambr ne ket guisket e serjant polis, guisket fall tre eo soken, hag a zoug eur c'houlaouen en he zorn. Ann testou en em glemm, rag ne dlie ket beza deut. Hogen ar serjantet ne zaleont ket o tont, hag a ra dre ners d'ann testou sortial. Eur serjant poliss a beg en Tad Flavien dre he vreac'h, hag e all anezhan da sortial he unan ha dre gaer, pa ne dalvezo da netra da dezhan enebi. Ann Tad hen disnac'h a grenn hag en eur zont var he gis, e ra da harpa he gein ous ar moger er penn all ous ar gambr.

Neuze ar serjantet a yell ann Tad François hag a beg ennhan evid ober dezhan sortial. Ann Tad François en em glemm calet, o lavaret : Ni so a man en hon ti-ni, ne domp var hent den ebet, ha me ne d'in ket cuit ac'han nemet casset e ven dre ners.

He stlenja a rer var ar pond-alez, hag e casser anezhan bete kœur ar Relijiuset, petra benag m'en devoa lavaret ar c'hommisser kenta abars antreal er gambr ; cassit ann Tadou bete dor ar ru.

Ann Tad Flavien a so chomet ann diveza en he gambr ; a zehou dezhan ez eus c'huec'h serjant poliss. Sellet, a ra outho en ho fass. Souezus eo emezhan, setu aman tud a anavezan. Ar re-man ho deus va saludet meur a veich, hag hirio e ten ont evid va lacaat er meaz ! Etretant, ec'h antren ar c'hommisser kenta er gambr, hag ann Tad Flavien a gendalc'h : Autrounez, bet oun bet aumonier ar Gommunardet hag ar Petrolerezet, etan ho deus discuezet cahout cals respet evidoun, ha c'hui hirio er c'hontrol, e teuit d'ober goab ac'hanon beteg em zi ha d'am lacaat er meaz.

Ar c'hommisser kenta a denn he baber hag he benn craion, hag a scriv eun dra benag. Scrivet, autrou commisser, scrivet ta, eme ann Tad Flavien ma ra plijadur deoc'h, me a gendalc'ho c'hoas.

Neuze ann autrou Troquier a chan scriva.

— Cassit ann Tad ganeoc'h, emezhan, d'ar serjantet, ha cassit anezhan bete dor ar ru.

Daou serjant a beg en Tad Flavien evid he stlenja gantho beteg var ar pond-alez. Hen a glasc mes ret outho oc'h harpa var seulioù he voutou.

Var dreuz dor he gambr, e teu da riscla hag e couëz, mæs heb droug ebet. Neuze he bedet hag he aspeder da sevel ha da vale. Nan-da, emezhon pa oun couezet breman, c'hui a renco va dougen. Lavaret a rer dezhan adarre sevel ha bale, mæs ne ra van ebet. Ar serjantet so nec'het bras ha ne ouzont mui petra d'ober. Souden, unan anezho, ar laouanca a lavar : Evidoun-me a zougin anezhan hag hen a beg en Tad dre he zivisker, daoust all a beg e peb a scoa, ha setu emaint en hent. Pa int o vont unan anezho a c'houlenn : na penaus e ra imp-hi pa vezimp digouezet gant ann diri ? Ha all a respont : Oh ! bale a rai. Ann Tad a lar ennhan he unan : me voar avoalc'h ne valein ket. Græt mad a oa he sonj ganthan.

Digouezet gant ann diri e lakeer ann Tad en he c'hourvez var ar blanken a so us ann toul. Goulen a rer diganthan bale mar de ho vadelez, mæs ne dal ket,

Eur serjant. — Mæs c'hui a gouezo.

Ann Tad. — Nan ne rin ket mar talc'hit ac'hanon.

Eur serjant. — Lakit evez pe c'hui ho pezo droug.

Ann Tad. — Goas a ze evidoun.

Caër ho deus ar serjantet poliss, int a renc pega adarre en Tad hag he lacaat en he c'hourvez var ar skeul. Ar serjantet so var ann diri a lavar d'ar re so en traon lacaat evez mad. Ann Tad var he skeul ne ra ket mui oc'h evid n'en devoa græt kent. Eis den a so var he dro. Redi eo kemer dezhan ann eil troat goude egile evid ho lacaat var ar bazen izeloc'h, neuze e diskenner ar c'horf ha setu eur bazen neubeutoc'h. Ma mignon, eme neuze an Tad Flavien da unan eus ar serjantet a goll he amzer oc'h he bedi da zisken he unan, ho pedennou ne dalvezont da netra, me am eus lavaret deoc'h ne valefen ket, na ne rin ket, dao eo deoc'h va dougen. Eun dra drist eo guir eo, mæs tristoc'h eo evidhoc'h eget evidoun va unan.

Diskennet so pedir pazen, egis m'hon deus lavaret, ann Tad en deus egis c'hoant bale he unan, mæs souden e vel on traon ar skeul, ann Tad François a oa diskennet arauzhan, ann Tad François so chomet da velet penaus e rafe ann Tad Flavien.

— Petra a livirit Tad François, a c'houlenn ann Tad Flavien.

(*Eur pennad all eur veich all*) A.

KELLIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Montfort, cure e Plougonven, so hanvet aumonier Sanzezet ar Retret e Lesneven.

Ann autrou Callec, mestr-studi e scolaich ar Pont, so hanvet cure e Cleden-Cap-Sizun.

Alli

Pedi a reomp eta hol Tennerien cristen da brena ar guerziou a so merket ama, ober a dlefen ho oll gallout evit ho rei da anaout hag ho skigna e touez an dud.

Brema sionas ne glever e pep leac'h nemet diorial ar Relijion hag ar Veleien gant cazetennou ha soniou milliget.

Paea a rer tud fall evit ober kement-se oll dud ar Gouarnamant a ra ouspen, sicoun hag hardizi-gez dezho mes pa ve great eun dra bennac enep ar Framasonnet, enep ar Republicanet fall a so hirio, o coll ar vro. Oh neuze e hopont hag a glaskont miret enep al lezennou soken, na ve roet da anaout ho fallagriez hag ho zorfejou. Bemde e velomp an dra-ze dirag hon daoulagad.

Cavet e vezo ar Kempes-ler, gant Ian Ren Gourlay, colporteur, ru ar Broudans, n° 19.

1° *Brezel an Tansad*, moullet a nevez ; houman he deus great egari meur a Republican ru dija, gant *Guers ar veleien gatolic*.

2° *Jesuitset Kemper*.

3° *An oll Relijiuset*.

4° *Eur belec dal*, ann autrou Segur, gant *Canlic Sant-Frances-d-Sal*.

An tadou ha mammou divarbenn ar scoliou ; (araoc'h al lezen).

Heb dale a vezo cavet cals guerziou, coz meullet a nevez.

Dre ar Post : Dec real ar c'hant ; Pemp real an hanter-cant. Eis chennoc'h an dousenn (2fr. 50 les 100 exemblaires).

Alo, digassit deomp eun neubeudic guenneliou evit foueta ar Republicanet gant tammou paper dalhortos, ma hellimp ho flastra a daulion morzol, canet a sonfou var bouez ho penn hag a-lec'h all re ar re all ne c'hanan.

G.

MARKIS PONTCALEC.

Kentalc'h.

Eun guirlonez, ar bars bilimus a save var he nigernou he zaoulagad caouenn a daule eur sell sparfel en dro dezhan ; ha pa zidrouzas ann dud, he vuzellou a ziglochedas hag a lezas da strinca eus he c'hinou, en eur c'huibanat, ann teotadou flemmus ha bilimus a zispenne gouard ar Roue bihan en eun doare ann euzussa. Markis Pontcalec ous he glevet, en devoa beac'h ha beac'h o viret eus he gounnar da darza eneb ann teoù fallacr-se. A dra sur ar markis laouanc'na helle ket beza kemeret evel unan eus mignoned bras ar rener, pa z'eo guir e oa o vont da lacaat Breiz-Izel a bez da sevel en he eneb. Mes da vihana, ar marc'hec calonec'h halveze dezhan ober eun urzel hervez al lealded eun emgann franc, grons ha hebtroidell. Heman a glaske ar riselou bras a ra enor eur guir varc'hegimes he galon en devoa bepred cas eus ann droug prezegennou eus ar goall-deodou.

Hag ouspenn ar brassa enchouriez d'ann duc d'Orleans ne oant ket eyit mirout da scrija, ha da ruzia gant ar roz, o clevet ar c'homsou cassaus dre bere ar bars bilimus a glozas he ganaouen, penaus eta calon eur Breizad evel Pontcalec en devije allet ho gouzanv!

An dukez du Maine a velas mad pebez digemer divalo a rea tud ar fest da ganaouen fall Lagrange-Chancel, ha goude beza great d'he bars eur sin seven da ober peoc'h, hi a droas varzu markis Pontcalec en eur lavaret :

Guechall ar brinses vras Mari-Vro C'hall (Marie de France) a donnas meur a hini eus he barzedigezu caer, eus canaouennou lirzin, ho pro garet ; eomp o tont da glevet eur verz bilimus ; mé so sur e viomp oll contant, bras da glevet eur varzedigez eus ho Preis-Izel calonnec'ha fealamor.

Intron, a respontas Clement Pontcalec gant eun ouzez crenv ha tear, hor c'hanouennon nerzus ha spontus evel ar c'hiltrus ar c'hlezeier ne vent ket digemeret mad e creis ebatou lirzin pales bihan Soeaux. Gouscoude mar fell d'hoc'h ruelldel ho c'hlevet, me na revuzin ket lavaret dezhi eur varzidigez a gunduas guechpil hon tadou coz da dacheinn ann argad da drec'hi ho enebourien, hag a vezo varc'hoas hor c'han a-gemgann.

Ar marc'hec a seblante d'an poent se ken skedus ken caër, ken entanet dre ar sonj eus ners calon he dud coz, ma chommas ann oll souezet eus he velet, ha ma c'houlennjont oll a eur vouez clevet ar vers calounec'ha nerzus se.

Evit ar markiz, a gave eaz caout ann tud da zouren pentel varc'had mad d'ann teodou bilimus a garje kement dispenn ho pessa var digarez sevel sonjou. Ha neuze cavout a rea dezhan ne oa poent discuez d'ann dud vrao-ze, lenn ra touge hag a c'hoant brigal, petra dalvez hag a betra eo gouest brotc'haro ar menezi bras hag ann dero calet a behini e tougeran banniel guenn e creiz ann dud dibrez se. Ober a rea seuntan la-gad eus ann autron comt de Laval, en eur vousc'hoarzin. Hema, Breizad evel Pontcalec, a oa mall bras gant an clevet eur veich c'hoas eur ganaouenn eus he vro, ar marc'hisaouic a gommansas eta ar verz caer ha nerzus meurbed en *Drouk-kaër hag Neumenoiou*.

(*Eur pennad all eun taol all*) X

Bulletin
de l'Association financière de France
SOCIÉTÉ ANONYME
au Capital de **1,200,000** francs
1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Nous avons, la semaine dernière, laissé la Bourse ferme, mais sans variations importantes. Il était évident que la hausse devait prévaloir ; et mes prévisions ont été confirmées par les faits vendredi et samedi, la cote a dans son ensemble pris un aspect des plus brillants.

Il est nécessaire pour la protection et la direction de vos intérêts que je place ici une observation.

La hausse peut être envisagée à deux points de vue différents ; ou plutôt il y a la hausse spontanée et la hausse factice.

La première naît de la valeur elle-même, et c'est le comptant qui lui donne l'impulsion. Vous achetez, l'argent à la main, une valeur d'une façon continue, persistante, vous raréfiez ainsi graduellement le titre ; et devenu plus rare, il devient plus cher ; il arrive un moment, où chaque nouvelle demande produit une nouvelle élévation du cours.

Celle-là, c'est la vraie hausse, la hausse solide, durable, et qui ne laisse derrière elle aucun mécompte et aucune ruine.

La hausse factice est produite par un effort de spéculation. Des joueurs se coalisent, se syndiquent, comme on dit à la Bourse, pour faire monter une valeur, sans s'inquiéter s'il existe des raisons sérieuses, essentielles de hausse. Toute la question pour eux c'est que le maniement en soit facile, et que le bénéfice de l'opération puisse être rapidement réalisé.

Ils achètent donc à terme, et en achetant, ils font aussi monter les cours ; mais les titres qu'ils n'absorbent pas restent sur le marché à l'état flottant ; et quand, après plusieurs étapes successives, ils sont parvenus à rendre leur paquet à la place — encore une expression de Boursier — ils cessent d'acheter ; et à partir de ce moment la dégringolade commence, pour la ruine des pauvres gens qui ont eu la naiveté de vouloir suivre les spéculateurs.

La Rente 5 0/0 a monté, elle montera certainement encore, à moins qu'il ne se produise quelque incident à propos du budget ; voyez les deux cotes, celle du comptant et celle du terme, vous verrez qu'elles sont toutes deux à peu près au même niveau. C'est là un très-bon symptôme, au point de vue du développement ultérieur des cours.

Hausse factice sur le 5 0/0 Turc. Ici c'est la spéculation qui travaille toute seule. Le coupon de huit mois qui a été récemment payé, n'a pu être payé que grâce à l'avance que la Banque Ottomane a faite au gouvernement Turc.

La Rente italienne est à son prix.

Hausse factice sur les actions du Canal de Suez. Depuis deux ans, il s'est formé un syndicat, qui a dirigé le mouvement, et qui a réalisé de très-gros bénéfices au détriment des acheteurs. Car sans examiner autrement les cours que l'on fait coter, je sais seulement une chose, c'est que les Anglais arriveront certainement à obtenir un abaissement du tarif ; et alors quels dividendes distribuera-t-on, puisque le dividende actuel est bien loin d'atteindre 5 0/0.

L'obligation foncière 4 0/0 émise aux guichets du Crédit foncier à 480 francs et par coupures de 96 fr. rencontrent un accueil favorable, en raison du revenu et de la sécurité de ce titre. ST-LAURANT.

Les actions du Panorama de N.-D. de Lourdes que nous n'avoms cessé de recommander sont en progrès très-sensibles. Les Parts de fondateurs suivent naturellement le mouvement.

Les actions du Panorama de N.-D. de Fourvière dont la Société est en voie de constitution auront un marché tout au moins aussi large et progresseront au fur et à mesure du développement des travaux.

C'est avec une satisfaction bien légitime que nous voyons les Parts de fondateurs de l'Association financière de France très demandées au cours de 100 fr. entièrement libérées. A ce prix c'est un revenu de 6 0/0 au moins.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

SOCIÉTÉS EN FAILLITE OU EN DÉCONFITURE. — Les *titres dépréciés* offrent parfois d'excellentes occasions de gains avec de très-petites mises de fonds. L'*Association financière de France* donne tous les renseignements sur tous les titres de cette catégorie. Elle signale ceux qu'on peut acheter.

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc en timbres-poste, tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les capitalistes. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

LE CHAUFFAGE MODERNE

La saison d'été tellement humide que nons venons de subir nous laisse peu d'espoir de jouir d'un hiver bénin.

Voilà qui est peu rassurant, mais prévenir c'est guérir, disent les hygiénistes. Nous, nous dirons, prenons nos précautions, mettons-nous en garde contre les rigueurs d'un hiver qui, vu l'humidité actuelle de notre sol pourrait ne le céder en rien à son aîné de 1879-1880. Le remède est simple et facile, si nous savons faire choix d'appareils bien conditionnés, économiques, exempts surtout de dangers d'asphyxie qui malheureusement ont particularisé certains d'entre eux. Pour remplir ce double but, nous nous adressons de préférence à la maison MOUSSERON, 20, boulevard des Filles-du-Calvaire, Paris. Ses Calorifères pyrométriques portatifs et de constructions chaufferont nos habitations toute entières. Son foyer Mousseron dont la réputation n'est plus à faire, garantira nos appartements contre la fumée tout en nous chauffant avec plus de 50 0/0 d'économie. Enfin, son merveilleux *Brasero fumivore* mobile, sans tuyau chauffera pour une infime dépense nos escaliers, vestibules, serres, salles de réunion, chapelles, églises, ouvroirs, etc. Le Brasero Mousseron en effet contrairement à certains poëles mobiles à combustion lente, est construit de telle façon que sa combustion vive, régulière et complète ne puisse donner naissance à aucun gaz délétère tel que l'oxyde de carbone. Voilà pour l'hygiène. Quant à l'économie et à la commodité d'emploi de cet appareil qui n'exige ni cheminée, ni installation, elles sont amplement justifiées par la vogue dont il jouit depuis bientôt quatre années.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, henken.

Dezhan ivez e tle beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS,
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 28 a viz Here 1882.

Penaus !

Henes eo ann hano a lavar ar *Constitutionnel*, e penn eur pennad-scrid var oberou ar Roïalistet, hag a lavar evelhen : Evel ma cavomp anezhan talvoudus bras da zeski deoc'h meur a dra e lacomp he voulla aman.

Evid allout digass ar Roue endro dre hent al lezen, ar Roïalistet a dlefe cahout ar brassa niver mouezion en diou Gambr, ha petra benag ma seblant deomp ec'h alfe c'hoarveout, ue sonj ket deomp e c'hoorvesfe ganeomp heb dale. Credi a heller a dra sur, penaus sottoni ar Gouarnamant hon dens breman, a hell squiza kement *leziregez* ar vro, hag ec'h alfe en em gavout erfin eun deves e pehini *voterez adn oll* mezekeat, a gassefe er Gambr muioc'h cals a Roïalistet eget a dud all. C'hoarveout a rai soken e guirionez p'hon devezo evidomp ar voterez dre listen.

Hogen, d'eus eun tu e renkimp gortos ar mareze epad meur a vloas c'hoas ha d'eus ann tu all, ne ket assur e trofe neuze ar vro gant ar Roue. Ann Imperialistet a seblant beza hanter gousket, mæs ar re-ze so beo c'hoas, na ne ve ket red e c'hoarvesfe cals a dra evid ma iafe a du gantho ar pez brassa eus ann dud honest, hag a c'hounesfe egis-se brassa niver ar Roïalistet. Ne fell ket deomp aman mond a du na gant ar prins Jerom na gant he vab ar Prins Victor. Ne sonj ket deomp e ve deread guelet piou a gemero eur plass n'e ket golo c'hoas, mæs evelken e sonj deomp, penaus ann hini a c'hounezo, e vezo a dra sur ar iaouanca, hag ive, penaus, ma na deu ket ar Roïalistet da vouga heb dale ar Republic hag he sclissen, eo ann Imperialistet a renco cahout ann treac'h en amzer da zont.

Ar Roue a hell ive dond dre nerz ha gounis dre ann armou. Eun darvoud eo e carfe cals tud he velet o tont, ha ne ve souezet den ma c'hoarvesfe. Ne livirimp ket e vemp oc'h he c'hortos, rag didalvez eo eur sort taulion, ha ne roont morse nemet scuer fall. Beza ez eo, rag ma so bet en hon toues cals taulion, egis-se, ne ra mui hor bro paour nemet orjellat, ha ueus mui netra parfet en hon touez. Mæs ar re-ze so sonjou, ha ne antrefint biken e calon ann hini a glasc kentoc'h he interest he unan eget hini he vro a dlefe da garet dreist peb tra.

Peurvuia e clasc ann den cahout he c'hoant, ha ne de ket nec'het, penaus, ma ann hent-ze, so unan eus ar re a hell he rei dezhan, hag er stad m'en em gavomp, ec'h alfe beza talvoudus. Ne ve ket diæs cavout tud hag a sonj dezho, penaus gant 300 den hag eur Jeneral, ne ve ket diæs c'hench tu d'ar vro.

Guir eo n'heller ket lavaret e ve goal garet gant ar bobl, nag ar c'homt de Chamboad, nag ne Gouarnamant, na ne gredomp ket ec'h alfent beza galvet gant ar vro ma tistroont morse. (Ar gazeten *Constitutionel* eo hel lavar), gouscoude, clevet am beus tud ar skiant a zivar ar meaz lavaret, ar pez so guir. Ni voar avoalc'h ne vezimp morse, netra neus fors etre daouarn piou e vo ar Gouarnamant, mæs keit all so emer e voasca varnomp, ma carfemp guelet erfin eur Gouarnamant honest evel hini Herri V dond da c'houarn ac'hanomp. Evid ar Gouarnamant hon deus breman, ker simplaha ken disprijet eo ker scuis eo breman ganthan coustians ann oll er vro, ma ve guelet he deuler en traon gant ann tri fart eus ar bobl. Ar c'hart diveza a chomfe da sellet hcb lavaret ger na ne ket benez a garfe enebi. Ar re oa gueichall evid ar Republic o velet petra c'hoarie ganthi ho deus renket fallgaloni ha goal rouez eo breman ar re-ho deffe c'hoas fizians ennhi. Ne ier ket d'ar brezel evid difenn eur Gouarnamant a so anat d'ann oll ne deo nemeti breinadurez hag eur bern gouliou.

Red e ve goud hag hen a assantefe ar c'homt de Chambord digass evelse ar brezel er vro. Etouez ar Roïalistet e vez cavet a dra sur ann niver brassa eus ann dud calonec-ze. Ne ve dao cahout evitho nemet eur goms d'eus pers ar Roue evid mond d'ar Republic.

Egis a velit d'eus ar pez a anzav ar *Constitutionel* :

1° Ar Roue n'eus ken silvidigez evid ar vro hag henes a renco dond endro.

2° Ar Republic ne gavo den evid he difenn. Ne oamp ket o clasc e teufe ar gazeten-ze da anzavout ker sclær ar virionez.

Fizians eta ha pedi, evid ma
C'hoarvezo, ar c'henta guella. A.

Ar Pap Leon XIII a so o paouez ober eur brezegen a renc ann oll Catoliket evessaat mad outhi. nag talvoudus bras ec'h hell beza er mare a drubuill e pehini ec'h en em gavomp breman.

Lavaret en deus d'ar Belerinet eus ar Faans, rag d'ar Fransizien eo en deus græt he brezegen.

Scrija a rer pa veler petra ra ar Breuriezou cuzet ha dizoue evid lacaat ar Frans da goll he brud hag he hano mad a vro gatolic ha n'heller ket miret da sponta o velet peu sort brezel spontus ho deus discleriet er vro-ze d'ar Relijion ha d'ann autrou Doue he unan.

En eun amzer ken trist evel heman ha dirag danjerou ker bras be peus eun dever striss ha cals dreist ann oll deveriou all clasc silvidigez ho pro ha creski hoc'h aket hag ho soursi evid difenn interest ho Relijion a eneber ker goas outhi.

Hogen, evid ma ve talvoudus ann difenn-ze, ann oll Gatoliket mad, a renc en em unani etrezho evel breudeur ma'z int.

Red eo e teufe bugale sentus ann Ilis da lezel a gostes ann oll sonjou herves ar bed n'int mad nemet d'ho dizunani. Red eo e teskefent enebi heb aoun hag oll assambles d'ann droug so o tistruja ar vro a bez. Red eo ne tisonjefent biken, penaus ann disunvaniez etre breudeur ne servich nemet da zinerza ann enebiez ar guella ha da grenvaat enebourien ar virionez hag ar justis.

Ar goms-ze a vezo chilaouet.

Egis a velit Hon Tad Santel n'en deus ket aoun disclæria d'ar Fransizien penaus eo dre ar galon ann aket, ann enebiez hag hi heb ehan, ec'h hellimp beza treac'h d'hon enebourien.

Ann Ilis ne ro morse ann ali da veza digalon. Eleac'h sponta ann dud calonec e lavar dalc'h-mad dezho dioual da fallgaloni.

Assur omp e vezo talvoudus ar c'homsou-ze hag e rai d'ann dud spontic lezel a gostez ann aliou diskiant ne alfent beza mad da netra nemet da zinerza ann dud caloneca oc'h ober dezho clasc ann tu d'en em glevout var boenchou dishenvel meurbet ann eil dious egile.

O velet sclær egis ma eo boazet d'hen ober peurvuia e peleac'h ema ann dalc'h hirio hon Tad Santel Leon XIII a lavar ouspen.

Hag evel ma eo hano e kement-man eus eur brezel a sell dreist peb tra ous ar Relijion hag ar vuez vad, red eo e iafe ann oll dud gristen d'ar brezel renet gant ann Eskibien so bet roet dezho gant ar Speret-Santel evel ho fastoret, hag a so pa vent unanet ganeomp *renerien ann encou.*

Evesseat e vezo m'ervad ous ar c'homsou-man a laca kemm etre ann traou a sell ous ar *politic* hag ar re ne sellont outhi e mod ebet. Lavaret e ve en dije bet c'hoant hon Tad Santel da respont dre avans ous ar pez ho dije bet c'hoant ar Breuriezou cuzet, hag ar Gouarnamant da lavaret a enep ann aliou-ze ker red ha ker leun a skiant.

Ann oll Catoliket unanet evid ober eun dra benag, setu ar pez a rai deomp beza treac'h. Æs meurbet e vezo en em unani evelse en eur ober ar pez en deus lavaret ann autrou'n Escop *Coutances* hag oc'h heulia he aliou evid hon enebiez.

Al lezen nevez.

Petra so nevez bars ar vro,
Pa ma ann daboulin en dro ?
« Silaouit mad, silaouit oll,
« Va c'hredit na po ket a goll.

« Tremenet eo ann amzer fall,
« A veve 'nn dud evel chatal,
« Vijent maget, evel leueou ;
« Ha petra ta ? vel moc'higou.

« Eul lezen nevez so bet græt,
« Ann oll breman a vo desket :
« Ar pinvidic vel ar paoura,
« A vo scoliet evit netra. »

Guella lezen ! guella amzer !
Ar Republic, so 'r vam dener.
He veska kaot d'he bugale,
Kaot d'ar skiant, eur c'haot mad tre.

Pa vo poaz mad ha distanet,
Ous ar c'haoter, ni vo galvet.
Neo ket avad evel moc'h kri,
N'eun dro, doc'h-doc'h, deut da zibri.

Nan ! ar giz so lous, harao !
Kavet a ve paskerien bras ;
Paskerien bras, corfou Kemper,
Tud desket mad, hervez 'r greden.

Paskerien brao, o ia hep mar,
Corfou kempen, mar zo var zouar,
N'oun ket avad mar z'int gouiec ;
Cals annhe, velkent, so barvek.

E peb parrez, unan annhe,
A so laket gant eur gloghe ;
Deut oll breman, deut da gaota,
Hen a rei d'oc'h, ha leis ar loa.

Mar cavet mad guel a ze d'oc'h,
Rag bezit clanv, pe bezit iac'h ;
Kaota bepret vo red ober,
Setu al lezen crenn ha berr.

— « Neo ket gual fall ! a lavare,
Pipi ar glaouer eur beure :
— « Mar kendalc'h egis-man ann traou
« Na vin mui pell o verza glaou,

« Setu Piaric ma mab kosa ;
« Neo ket c'hoas compez he 6 vloa,
« Padal, d'ar scol vo red hen cass.
« D'ar scol ! ia pe da veur a chas !

« Ganin e chom tri vugalic,
« Eur potr tri bloa, ha diou blac'hic ;

« Ken fall ann eil hag egile ;
« Petra rafenn gant ar re-ze.

« Eur vioc'h da viret piou a rai ?
« Ma greg m'ervad ? na rei ket feiz ;
« Na me ive, zac'h an dien !
« Pe vo gual vec'h var an dachen. —»

Hanta briz-leue droc'has outhan,
Eur mestric scol a re c'houekan :
« Mar cavet re stard hoc'h labour.
« Ar polis a zeui d'ho sicour.

« D'ho sicour a teui ar polis,
« Laket viot d'ober eun discuis,
« En eul lec'h klenk, var eun tam plous;
« Eno me gred, a viot didrous.

« Ia, didrous ha diboan ive,
« Na po met kousket pad ann de
« Red eo sclerijenna re dall,
« Ha hencha mad ar re ia fall. » —

Clevet mad hoc'h eus Breizadis ?
Credi ra gantho, ez omp bris ;
Credi ra gantho, ez omp dall ;
Trugare d'he, credi rant fall.

En berr amzer a velont piz,
Mar zomp moc'h guez pe leueou bris ;
En berr amzer, a velont mad ;
Mar zeo gualet hon daoulagad.

Tostait, potred, tokou chipod,
Tostait eun tam, hag a velot,
Mar deo ken guac hor pennou baz,
Evel cutul divar gol glaz,

Caer a po kaota, digaota,
Hag ober tro Breis gant ho loa ;
Na baskfot ket ar Vretonet
Hogen, pell so int dizonet !

Caer a po c'hoari, ha bout garv,
Sponta 'r vugale gant ho baro ;
Plega ac'hanomp na reot biken ;
Reud eo hon breac'h, calet hor penn.

N'omp ket m'ervad o c'hoari zac'h ?
Ma bugel d'inn, hoc'h hini dac'h ;
Scolit hoc'h hini ; mad, mad tre !
Me rai d'am hini d'am doare.

Evelhen, ema ma c'hreden,
Setu lipet ma c'hanaouenn ;
Laret vo d'oc'h piou d'eus hi græt,
Eun torrer pennou touseget. Y. L. G.

Ar c'hoziad hag ann tri den iaouanc.

Eur c'houeriad pevar-ugent vloas,
Dispak he vleo guenn var he scoas
A oa o planta er parko
Coajo dero ha guez avalo.

Pa dremenas tri fotr eus ker,
Tri faotric laouen ha seder ;
Hag o vont abiou gant ann hent
Ann eil d'egile a larent :

— Collet eo he benn gant hennez
P'eman ken coz o planta guez ;
He benn gant hennez so collet :
Ma zafche ti, na laran ket.

— Han 'ta, 'mez-he o vousc'hoarzin,
Red e laret n'oc'h ket goall-fin :

Petra dal d'oc'h kement aket
Vit eun amzer na velfot ket ?
Pegeit eta oc'h en gortoz
Chom stard var ho pipejo coz?
Coulsoc'h e d'oc'h brema sonjal
Er pec'hejo p'eus great guechal.
Couls eo d'oc'h lezel peb preder
A zeu da vad gant hir amzer :
Ze na zere 'med d'ann hini
A so iaouanc evel d'omp-ni.
— Ze na zere da zen ebet,
Na d'in, na d'oc'h-hu kenneubeut ket
En deus eil-geriet ractal
Ann den coz, o rei brom d'he bal.
Peb tra, var ann tamm douar-man,
Pa ve deut ar pred, a ziouan ;
A vleunv aochou, ha bepred
A voenv... pa ve deut ar pred.
Neudenn ma deio hag ho re
Zo e dorn ann Aotrou Doue.
Pihini ane da genta 'vo
Troc'het gant gueltre ann Anko ?
Piou ac'hanomp, ma fotred paour,
A voelo ann heol melen-aour
Goude 'nn tri all eus hon fevar ?
Na n'eus nemet Doue a voar.
Eman dalc'h-mad hor c'houezaden
O termal trezec ann termen,
Trezec ann termen diveza
Ma vont discuis, heb ehana !
Hogen, pa vijenn var ann heur
Galvet dirag ar Barner meur,
Evid-se me na gredjenn ket
E ve ma labour-man collet :
Ann derv-man a rei skeud, eun de,
D'ar re a vevo ma goude ;
Ar guez-man a rei avalo
Ha chist, 'rei vad da dud ar vro.
Ma, difenn a rit d'ann den fur
Kemeret poan d'ho flijadur ?
Ar seurt mennoz breman endeon
A so eur frouez c'houec'h d'am c'halon.
He danvaat a c'hellan varc'hoas
Hag eun neubeut deveziou c'hoas ;
Me c'hell soken var ho peziou
Pedi Doue gant hoc'h eneou ! —
Ann den coz en doa lavaret guir ;
Buez ann tri-ze n'oa ket hir ;
Unan, o vont d'ann Americ
Evit dont ac'hane pinvidic.
Kent beza eat mad d'eus ar pors
A veuzas, daoust d'he griou-fors ;
Lammet oe 'nn eil gant eun taul cri,
O clasc brud ar vrezelidi ;
Ann drede, oa chomet er ger
Da vescan zioul ha dibreder,
Pa oa tivarran eur vezen
A gouezas hag a varvas crenn.
Criz vije 'r galon na voelje
Pa glevje doare ann tri-ze ;
P'he c'hlevje digant ar c'hoziad
Ann daelo en he zaoulagad.

BARZ AR GOUET.

Troet dioc'h La Fontaine.

Ann delienn o vont gant ann avel.

Paour keaz deliennic velen
Distaget dious da skoultrenn,
Pelec'h ez? — N'ouzoun dare.
Abars eo deut goall-arne
D'am diframman da viken
Dioc'h ann dervenn am dalc'he,
Emoun gant peb c'houezaden,
Ezennic flour, pe stourm cre,
Taul-distaul, a zeo, a gle.
Deus ar c'hoad d'ar gompezenn,
Deus ar mene d'ann draonienn.
Gant ann avel ez han-me
Diglemm, dispont, d'ann termen
Lec'h ma ia peb tra ive,
Kercouls delienn ar rozenn
Evel hini al lore.

BARZ AR GOUET.

Troet dioc'h gallec Arnault.

BUEZ ANN DUK A VOURDEL
HERRI V.

Kentel.

Al levr-man ne ket great evit beza lennet enn eun taol, nag enn eun devez evel eur gazeten, ha lezet a gostes kerkent. Great eo evit beza miret en tiegesiou desket mad, ha lennet a bennadou gant ar vugale ha gant ar gerent. Ar vugale, ar iaouankis hag ar gosni a gavo ennhan scueriou eus ar re gaera.

Great eo evit rei da anaout petra eo bet ar Vourbonet, ken dicriet a bell-so gant ann dud n'emaint ket en tu gantho. Great eo dreist pep tra evit lacaat ar Vretounet da ziouall ous historiou ar Republicaned, pere na leveront ket atau ar virionez penn-da-benn, hag evelse e pakont eleis a voueziou e mare ann elecsionou.

Ar Republicaned, fouge ennho, a lavar : *Ar Republic eo e deus torret gisiou fall ann amzer goz ha digaset d'eomp ar frankisiou a ra hirio hor gloar hag hor brasa mad.*

Ann histor er c'hontrol a lavar : D'ar bevare a viz Eost 1789, dindan ren ar Roue Lois XVI, e oe torret al lezennou ne oant mui dioc'h doare ar rouantelez, ha roet d'ar vro ar frankisiou a c'houlenne dre c'henou he c'hannaded. Ann tri rum cannaded, cloer, noblans ha partapl, o veza en em glevet, ann noblans hag ar c'hloer a reas, a ioul pep hini, ann dilez eus ho frivilachou. Ne vije mui na deoc, na corve, na sujedigez a bers goaz. Ar guiriou, ar renchou dleat d'ann dud chentil, ar gommananterien pe ann dud e douarent a helje prena ho renchou. *(Ann articl diveza-man a so bet chenchet).* Ann oll a baeje guiriou ar vro pep hini diouc'h he leve. Ha dirag al lezen ann holl a vije kement-ha-kement. Setu petra a oe great neuze dre garantez evit ar Vro.

Tri bloas varlerc'h, ar Republic a zeuas da lacaat penn-ar-penn reisiou ker fur ha great oll en tu gant ar bobl, ha da laza ar Roue mad en devoa ho sinet.

Evelse, Herri V n'en deus ket pridiri o lavarout e kemero he rouantelez evel eus a zaouarn Lois XVI gant ar chenchamanchou great e lezennou coz ar vro gant ar Roue hag e Assamble national.

Ar Republic, pebes mad e deus-hi great biscoas d'ar vro ? Laerez madou ann dud honest ha re ann Ilis ; teuzi ar c'hleier hag al listri sacr da lacaat en he godellou, ha digas d'eomp en ho leac'h sac'hadou paper. Beuzi pe dibenna daou villion tri mil var-n-ugent ha nao c'hant a Fransizien. *Rag,* eme Robespier, *ar rum tud en deus guelet Gouarnamant ar Roue ho devezo bepred keuz d'ezhi. Evelse, kement hini a dremen he bemzec vloas a dle beza guillotinet.*

Na Bonapart, Napoleon I, ha guir en deus-hen var hon anaoudegez-vad ? Ia, er penn kenta eus he ren. Cass a reas ar Republic en he rout ; en em glevout a reas gant hon Tad Santel ar Pab evit digass endro ar Relijion e Frans. Mes en divez, brumenet gant he c'hloar, e couezas. Trec'het gant rouaned ann Europ unanet en he enep, e collas en eun deves he rouanteleziou gounezet, ha na chomas ganeomp var he lerc'h nemet hor Bro geaz didudet, diarc'hantet, ha dare bet d'ezhi beza bet rannet etre ann drec'hourien, paneved ar Vourboned.

Hag ama ez eus c'hoas eur gaou bras da zifazia. *Ar Vourboned,* eme ann dud fall, *ho deus taulet varnomp,* e 1814, *armeou ar broiou estren. Ar Vourboned a deue d'ho heul, hag a oa a du gantho. Ar Vourboned n'int bet biscoas digemeret mad gant ar Fransizien.*

Ma l setu ama ar guir histor. Ann armeou unanet a boursue Napoleon evit lemel diganthan ho broiou en doa mac'boumet. Lois XVIII na lezas morse he nized da vrezelecaat gant ann estren eneb ar Fransizien. Pa oe couezet Napoleon, ar Senatourien hag ar Gannaded a oe ar re genta o c'houlenn ar Vourboned. Ha tud ann amzer-ze, beo c'hoas hirio ann deis, a voar gant pebes levenez e oe digemeret e Frans Lois XVIII, pa zistroas eus ann harlu da bignat var dron he vreur merzeriet. Ar Brinsed estren, ha dreist oll Alexandre, Impalaer ar Russi, a gemeras eur pers ker bras e laouenedigez ar Fransizien, ken na c'houlenchont netra digantho evit mizou ar brezel, kement a istim ho devoa evit Lois XVIII.

Hogen, pa zistroas Napoleon eus he enezen, torret ganthan he le, ha digemeret adarre gant he soudardet ha gant ar c'heariou disleal, ann armeou estren, a veac'h eat er meaz eus a zouar Frans, a zistroas ive da herzel Napoleon ; hag ar veach-se ne oant ket ken hegarad en hor c'henver. Goaska a rejont hor bro muioc'h c'hoas eget n'ho deus great ar Brussianed e 1879, ha tanet ho devije Paris, ha rannet etrezho Bro Frans, panevet c'hoas ho doujans evit ar Roue Lois XVIII. Var zifenn hema, ha dre vadelez Impalaer ar Russi, ne gemerjont diganeomp nemet seis cant million evit ho digoll-brezel.

Setu penaus e teuas d'eomp ar Vourboned. Livirit hen d'ann dud na ouzont ket ann histor, ha sarrit ho genou d'ar gaouiaded a feiz fall.

C'hoas a leverer : *Bro Frans n'e deus pe ober gant ar Vourboned ; teir gueich e deus ho c'hasset en ho rout.*

Ia, mes piou ho c'hassas en ho rout ? Ar vro pe ar Revolusion ? Ha ne ket ar Republicanet eo a lazas Lois XVI ? Ha ne ket ann daou-c'hant unan var'n-ugent Cannad gant eun neubeut scolaerien ha livastred Paris eo a gassas Charlez X er meaz, da lacaat en he leac'h eur Roue hag a oa, emezho *ar guella Republic a oufet da gavout?*

Ha Lois-Filip ? Eur Revolusion hen dougas var ann tron, eur Revolusion hen discaras. Ar guir vro ne doa ket cals a bers er chenchamanchou-ze. Ann dispac'herien na gemerent ket ar boan da c'houlenn he ali. *En eur Revolusion,* eme Danton, *ann niver bihana a gass araok, hag ar veli a chom peurvuia gant ar fallacra.*

Ha ne ket ann dra-ze ho deus great paotred ar Republic d'ar bevare a viz Guengolo 1870, pa gouezas Napoleon III ? Ha goulenn a rejont-hi ali ar vro abars embann ho Republic ? N'ho pet soursi!

Eur ger c'hoas abars achui. *Ar Republic,* eme ar Republicanet, *a so marc'hatoc'h eget ar Rouantelez.*

Guelomp. N'ouzoun ket pegement a zilarc'he var bep unan ac'hanomp eus ar guiriou epad Republic 1793, nag epad ren Napoleon I.

Dindan ren ar Vourboned hon eus paeet bep bloas dre benn daou lur ha tregont.....	32 l.
Dindan ren Lois-Filip.....	36
Diudan Republic 1848.....	42
Dindan Napoleon III.....	55
Ha gant hor Republic 1870 e paeimp..	70

Endro da eur Roue, eme c'hoas ar Republicaned, *ez eus Prinsed ha Prinsezed, tud a lez ha lakichen, a renker da argouraoni pep hini hervez he renc.*

Evit gant Herri V ne vezo ket eun heul goall hir, pa n'euz nemet he c'hreg hag hen. Ha lavaret en deus d'eomp ne oa ket he fortun da ober ganthan, mes fortun Bro Frans. Ha goude oll, ha ne ket Kambr ar Gannaded eo a verc pegement a vezo roet d'ann hini a so e penn ar Gouarnamant ? Tailla a hellont herves galloud ar vro.

Ha divizussoc'h e vezo ar Republic ? Ar Republicanet a c'houlenn ma vezo paet, nan hebken ar Gannaded pere ne vijent ket paet dindan ar Vourboned, mes ive ar meared, ar guzulieren departamant ha re ar barræs ; en eur ger, kement hini a finv troad pe zorn evit ar vro. Setu eno ho c'harantes-bro.

Bretoned va c'henvrois ker, nec'het oun bet o velout ac'hanoc'h o coumans kerzet var eun hent nevez ha na anavezit ket ; hag em eus sonjet ober al levr-ma evit essaat ho herzel, hag ho tigass endro var ho cuenojen genta. Pa ho pezo anavezet ar Vourboned hag Herri V, grit ar pez a gerrot eus ho moueziou.

Kemperle, ar 5 a viz Meurs 1872.

Ian-Villou HERRI, *belec.*

An Hermit a ra he veditasion.
Mæs ne de ket heb distracsion.

Kenta meditasion.

An den-Doue deus ar vouen-ze a renker difizi-out outhan pa gri a bouez penn evel eun arme a ezen : Me a so conservatour ! er c'hazetennou e lenner, ha ne ket bet dislavaret, penaus tad-coz ar Paul Bert, en amzer ar Revolusion vras, dre ma apparisse den honest, ha ma oa noter, a oe sinet en he hano ho danvez gant Relijiuset a ranke mont en arlu, e condision e paefe beb bloas eul leve dister ken a vije deuet an urs er vro, ha d'ar Relijiuset neuze da antreal en ho zra. Setu petra ioa convenet, hag an tad-coz er fount a baeas leve ar c'henta bloas. Da dermen an eil bloas avad, e respountas d'ar goulennerien ; Petr' ar foultr ! Evit piou e kemerit eun den ! Daoust a n'em beus ket ho faet ? Daoust ha n'ho peus ket sinet eo din an danvez ? — Ar Relijiuset a chomas ken digor ho elges, ma renkchont etrezho en em rei peb a daul dorn dindan ho chinc, evit hellout serra ho c'hlanc. Edont dirag eur c'honservatour den-Doue.

Divar enhes eo ar Paul Bert a so breman o soursial d'oc'h ar pez a vo great d'eus ar c'houenchou, an ilisou, kement munud mad a so etre daouarn an dud a so en em voestlet da servich Doue hag evit Doue da servich an nessa.

Gant he dad-coz eo en deus desket ar ger brao en deus desket en he vanuel, pa ro evit digarez ma'z eo bet lamet he vaner digant eun nobl, e feis oa ar maner-ze pell avoalc'h a ioa gant ar memes famill. Ar c'heas a glasc trankiliza he goustians divar benn ar madou a so digouezet ganthan dre heritaich, mæs allas ! eur fos eo a doul e pehini e couezo he unan, rag ma cav eo bet ar Relijiuset hag an den nobl pell avoalc'h er gouent hag er maner, unan all benag, ha ne vezo ket pell deus ar vugale, a zesko he vanuel, a gavo ez eo chomet Paul Bert he unan goal bell dija en eur mor a vadou, hag en foultro var an treas. Hag er fount dija, ar Framassounet a so eat e diou loden, ar rumm pinvidic pe ar' vourc'hizien, hag ar paour keas janfoutreet a so bet touellet gantho e-vit gounit ho moueziou er voterez, ha sevel a hed linen ho c'hein beteg ar rost hag ar fars fourn. Ar vourc'hizien hipocrit-se (me lavar ar Framassonet so anezho), ho deus lavaret d'ar vicherourien er c'heariou, d'ar paisantet var ar meas, penaus

misterioù ar Relijion ne dint nemet fablennoù, superstitionoù, parabolennoù, simbolou, skeudennoù ureoù, gevier, ; penaus Jesus-Crist ne deo ket Doue, na dre-ze ar Verc'hes mam d'an autrou Doue ; penaus, ha dre an memes resoun atau, ne dleont ket soubla da autorité ar Pab, vikel Jesus-Crist, na d'an Ilis a unan gant ar Pab : penaus e e sacramanchou an Ilis n'eus netra, penaus neus ket eur vuez all evit an den goude ar maro ; penaus neus Doue ebet, ha mar deus unan ne soursi tam ac'hanomp nemet droug, a zaffe ennhan pa vel ne rentomp ket dezhan gloar o tizenti ous al lezen en deus griziennet en natur humen, lezen pehini hor pouls da veza oll libr, ingal, ha breudeur.

Setu doctrin ar vourc'hizien er Framassouniach, ha beza ze hini ar c'hokinet a ra ar Revolutionou a zalc'h ar c'huezevet cantvet. O bourc'his ginaouec'h o pinvidic dibouel ! ema o vont da erruout ganes ar pez a c'hoarvez gant ar scorpion pa vez great tan endro dezan, gant ar croc bilimus a so en he lost e pic he benn, hag e vary souden. Ha te ive bourc'his Framassoun a so brema souden an tan endro did, hag e perissi gant eun taul deus da lost a so an internationale. Ha pa vezi te maro, bourc'his Framassoun, ar Frans a bareo ragtal, ha deus ar renc izela e pehini e peus-hi taulet dre da C'houarnamant dizoue, e savo en eun taul er renc huella, rag abaoue ma eo beuzet kear. Is, den n'eus cavet par da Baris, hag etoues an oll boblou nicun ne par d'ar Frans pa ve lezet da veza Frans e guirionez, da lavaret eo, libr, libr da vont da heul Jesus-Crist he guir Roue ; mæs balogat a ranre. Credi a raffen penaus ar ger blageur e gallec, a deu doc'h baloc, pl. balogeu a sinifi elges, e ies glasiket ar Morbihan, evel barbar a deu d'oc'h bara ha bara ken a zaon ; an dud babil e kementsé a gred e voa ar barbaret eus a veichal, ar re a hanvet divezatoc'h berber pe ar c'hroumiret a glaskomp breman en Aljer. Sac'h an dien ! nag a zistracsionou en eur veditasion. Deomp atau, ha ne deomp ket da goll hor speret dre vanite ha dre zihabaskentes. Kenta a savan er pakat scridou eo eur garten visit ; varnhi penturet e ru eur groas Malt, sin an ambulansou. Merket so : Ambulance internationale, 40, rue de Berlin, speciale a la garde nationale mobile, Bretagne, Vendee. 1re division, directrice, comtesse de la Croue'l de Paz. Greomp breman reflexion. Houma, ar gomtes-ma a'oa lard-pill ha bras spount, ker ru he diou chot hag avalou Bourdel. Saosmec e causee, rag deus an Irlaid eo ginnidic. En eur garriolen-fiacr eo e teuas d'am c'herc'hat da vont d'he ambulans. En hent ne lavaren gric, rag edon beb moment o c'hortos e crevche dindanomp ann ael hag ar resorchou. Eur vam dever oa an intron de la Croue'l de Paz e kenver ar soudardet. D'eus hon offiserien em eus guelet eno, hag ho doare n'oa ket truezus, diaoul laouen oant. D'oc'h unan dreist ar re all em beus soñj, abalamour ma oa deuet he vamgeaz d'he velet kentre ma tigoras ar c'helc'h Grangant ar Prussianet. D'oc'h Pont-n'Abad oa. (*Eur pennad all eur veich all*).

KELIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Picard, curere Plouigneau, so hanvet cure e Plougonven.

Ann autrou Robineau, belec iaouanc, so hanvet cure e Plouigneau.

Ann autrou Jourdren, cure e Plouhinec, so hanvet person e Botmeur.

Ann autrou Larhantec, belec iaouanc, so hanvet cure e Plouhinec.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha Kemenndurezion ann 29 a viz Mezh.

(*Kendalc'h.*)

Ar serjantet poliss a bed ann Tad François de lavaret d'ann Tad Flavien bale guelloc'h ; mæs ann Tad François en eur vousc'hoarzin ha gant ar vuez sa peoc'h a respont. Pe guir neus ket plijet deoc'h bale beteg aman, ne ket dao hen ober breman kenneubeut.

Ann Tad Flavien. — Trugarez, Tad François, trugarez !

Hag e oe red ober ar memes micher evel kent. Nemet pa oe digouezet e penn ann traon ar skeul neuze eo ec'h assantas ann Tad Flavien bale. Ar pez so bet hanvet gant eur scrivagnier *duskenner groas* a oa achu.

Petra benag m'en devoa lavaret ar c'hommisser kenta cass anezho bete dor ar ru, ann daou Dad hag ho zestou a rencas, egis ar re all, beza closet e kear ar Relijiuset. A hent all ne oa ket cals mat gant ar Gabusinet cuitaat ho c'houent.

Tri c'hart heur ne oa ket bet re evid lacaat ann Tad Flavien er meaz eus he gambr. Ar gambr e 8 a oa bet ar genta m'ho devoa renket brevi ann nor. Ar c'hommisser hag ann torrerien a ioa drouz bras eunho, mat so gantho achui. Kense d'oc'h a neuze ne fell mui da Droquier rei respont ebet pe eur respont pe ziou ha netra ken. Rag-se e ia buhan avoalc'h ann traou goudeze.

Cambr ar Frer Bonaventure.

Gant heman en em gav evel testou ann autrou P. Anizon, alvocat, ann autrounez Cleret de Langavan ha Cyrille des Grottes. Ann nor so bardellet en diabars.

Ar c'hommisser kenta a sco var ann nor, hag a lavar pion eo ha d'ober petra eo deut.

Ar Frer. — D'ober petra hoc'h-hu deut ?

Ar c'hommisser. — Me so deut e hano al lezen da zispartia couent ar Gabusinet.

Ann autrou des Grottes. — E hano peu sort

ezen ?

Ar c'hommisser. — Re hir e ve hel lavaret deoc'hr

Ann autrou des Grottes. — N'eus lezen ebet a gofe ar guir da zen da ahtreal e ti eur sitoian heb he consantamant.

Ann autrou Anizon. — Be so ganeoc'h eur gourc'hemenn digant ar justis ?

Ar c'hommisser. — Neus ken nemet eur gemenadurez d'eus pers Prefet al *Loire-Inférieure*, hag e lavaran deoc'h digorri.

Ann autrou Anizon. — Mont a rit a enep al liberte ha guir peb perc'hen, hag e ouzhoc'h gouscoude ervad petra a alfe beza graet divezatoc'h en hoc'h enep.

Neuze e couez dor ar gambr dindan ann tauliou, Ann hanter al lae a vez brevet gant tauliou boc'hal hag ann autrou Troquier a ro ann urs d'ar Frer ha d'he destou da sortial er meaz.

Ann autrou des Grottes. — Ar pez a rit a so fall ha disleal, hag hen assuran deoc'h, ma mignonet ha me hon deus soñj d'ho kervel pa hellimp dirag ann tribunalou.

Ann autrou de Langavant. — Me ive en em glemman d'eus ho torfejou.

Neuze e peg ar serjantet er Frer hag he destou hag a ra dezho mond er meaz en despet dezho.

Ar c'hommisser. — Pe guir ann autrounez-ze n'eus ket bet falvezet gantho sortial a volontez vad e vezo dao ho c'hass d'ann ti-scol.

Gouscoude pa int bet diskennet er c'hlaustr, e casser anezho dare heur ar Relijiuset, eleac'h m'en em gavont gant cals eus ho mignonet.

Cambr ar Frer Etienne.

Gant ar Frer Etienne, en em gav ann autrou Rado St-Guedas, alvocat hag ann autrounez G. Lemoine ha G. des Lyons he destou. Ann nor a oa prenet ha moraillet. En taul kenta hag heb lavaret ger all ebet, ar c'hommisser kenta a c'houlenn e ve digorret ragtal ann nor e hano al lezen. Ar Frer Etienne en em glemm eus ar pez a rer dezhan, hag a c'houlenn : Be peus eur gourc'hemenn d'eus pers ar Justis ?

— Nan, n'am eus ket, mæs dond a ran d'eus pers ar Prefet d'ho lacaat er meaz.

Ar Frer. — Na c'hui a lennfe din kemennadurez ar Prefet ?

Ar c'hommisser. — Nan ne rin ket, n'am eus ket amzer. C'hui a zigorro din.

Ar Frer. — Nan, ne rin ket, nan da ! Me so e va zi roit peoc'h d'in.

Var ar respont-ze, ann autrou Troquier a ro urs brevi ann nor en despet da glemmou ann testou, Goulen a rer ho hanoiou digant ar re-man. Ann autrou G. Lemoine a ro he hini, evid miret ne renkefe ar Frer Etienne sortial he unan, ann daou all a lavar ne roint ket ho hini. Neuze e tenner anezho ho fevar dre ners eus ar Gambr, hag epad ma casser ar Frer Etienne var ar ru gant ann autrou Lemoine, e casser ann autrou Rado de Saint-Guedas hag ann autrou C. des Lyons gant ar re so dija dastumet e kœur ar Relijiuset.

Ar Frer Gabriel.

Heman oe ann diveza d'eus ar Relijiuset diframmet dre ners eus ho c'hambrchou, ar 4e a oa, hag hen d'eus he gambr eleac'h ma oa gant ann autrounez Grenet, Clavier ha Fourage, en devoa dija clevet 14 gueich ar pez a oa bet graet d'ar re all. Kense ec'h heller compren peger spontet e oe pa glevas ar c'hommissen kenta o tonti da skei var ann nor. Unan eus he destou a rencas respont e-vithan. Pa oe lavaret ne vije ket bet digoret ann nor, Troquier a roas urs d'he brevi, hag a antreas er gambr gant he doc var he benn.

Ar Frer en em glemmas oc'h he velet oc'h antreal egis-sé en he gambr, hag he destou hér greas evelthan.

Ar c'hommisser a chilaouas oll ar pez a lavarent mæs hen ne respontas ger.

Pa oe achu gantho

— Hoc'h hanoiou, autrounez ? a c'houlennas Troquier.

Ann autrou Grenet. — Autrou, goulenn a rit hon hanoiou diganeomp ? Hogen, piou hoc'h-hu eta hoc'h unan da genta ? D'eus pers prou e teuit-hu aman ?

Ar c'hommisser. — Mar gran ar goulenn-zé diganeoc'h, eo evid ma hellec'h henlla ar Frer pa sortio eus ar gouent. Ma ne rofec'h ket hoc'h hanoiou, e ve red ho terc'hel aman.

(*Eur pennad all eur veich all*) A.

Madou ann douar.

Ann distaul a oa deut a soñj deomp, rag ma felle d'ann dud divaa ar meas en em zisober ar c'henta guella eus ann ed falla a so ehanett. Herves ar c'harteriou, ar priziou so bet cresket pe neubeuteat, mæs ar guella a heller da lavaret eo ez int chomet *a za*. Hen red e ve lavaret ne vezo sord distaul ebet mui ? Ne garfemp ket hel lavaret mes leac'h so da gredi a savo heb dale pris ann ed mad da 26 lur ha 27 lur, hag e chomo pris ann ed etoc ar bloas etro ar priziou-zé. E New-York, ann 200 lur lur guinis a so d'eus 20 lur 4 guennec eleac'h 19 lur 15 guennec.

E Frans, setu penaus ez a pris ann ed adre ann 200 lur Guinis, 26 lur 10 g. bete 33 ha 36 lur evid hada. Ar segal cals clasc varnezhan, mes ar brenourien ne fell dezho rei nemet 15 l. 15 g. ha 16 lur evid ar pez guella. Hey, doc'h ann danvez hag ar vro, 20 lur. Kerc'h neubeut a varc'hadourez, mæs 18 lur 15 g. ar guella. Ed-du bete 18 lur.

A,

Bulletin
de l'Association financière de France

SOCIÉTÉ ANONYME

au Capital de **1,200,000** francs

1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris

L'immobilité est la caractéristique du marché, depuis la semaine dernière. Quelques variations se sont produites de temps à autres, mais comme résultat final ce sont à peu de chose près les mêmes cours.

Il semble que l'ardeur de la haute Banque se soit refroidie. Elle opère avec moins d'entrain et à la dernière liquidation, elle a jeté une certaine quantité de titres sur la place.

Le mouvement de hausse sur lequel on comptait pour fin octobre aurait-il avorté ? Je ne le crois pas assurément, mais je dois reconnaître que le ton général du marché est loin d'être satisfaisant. On commence à s'entretenir du projet de budget préparé par M. Tirard, et ce projet ne paraît pas de nature à donner satisfaction à la Bourse. C'est là un point noir dont il faut tenir compte.

Toutefois cela nous reporte au mois prochain et, en attendant il ne me paraît pas possible que la liquidation d'octobre ne se fasse pas en hausse.

Le Turc continue à être excessivement lourd. Gardez-vous de faire le jeu du syndicat en achetant aux cours actuels.

On a soutenu les fonds russes en vue de la grande émission d'obligations pour le Chemin de fer trans-caucasien. Et à ce propos, laissez-moi vous dire combien je suis étonné qu'un établissement comme le Comptoir d'escompte se soit chargé d'une pareille opération.

Si l'espace ne m'était pas mesuré, je vous montrerais à quel point ces titres sont discutables comme avantage et comme garantie, et j'ajoute qu'il est vraiment étrange que l'on puisse demander à l'épargne française de l'argent pour le Caucase quand nous avons tant à faire chez nous.

Quelques personnes à la Bourse m'ont paru se préoccuper fort mal à propos de la baisse persistante des actions du Crédit foncier. Cette baisse est due à une cause spéciale et conséquemment elle ne saurait se prolonger.

Les obligations foncières 4 0/0 sont toujours recherchées par l'épargne qui trouve dans ce placement une sécurité en même temps qu'un revenu rémunérateur. Ces obligations sont émises à 480 francs et par coupures de 96 francs.

Les actions de la Banque des Pays Autrichiens sont retombées à 580, et les voilà revenues à 600 fr. Toujours des achats pour le compte de la place de Lyon. La spéculation a trop mal réussi aux Lyonnais, depuis l'année dernière, pour que je ne sois pas en défiance.

On prépare un mouvement de hausse sur les actions de la Compagnie des Omnibus. Toutefois le mouvement est subordonné à une résolution que devra voter prochainement le Conseil municipal de Paris.

Les projets prêtés au gouvernement au sujet des chemins de fer continuent à peser sur le marché des actions mais il ne faut pas s'en inquiéter ; j'insiste surtout auprès des porteurs d'actions du Chemin de fer du Midi ; je vous dirai pourquoi un de ces jours.

Les actions du Panorama de Lourdes sont en progrès et nous prévoyons de plus hauts cours. L'exposition de la toile à Paris rencontre un très-grand succès et fait de très belles recettes en attendant son installation à Lourdes. Les Parts de fondateurs sont demandées à 55 francs.

Nous sommes en mesure de fournir des actions de la Bénédictine à 525 fr. Il sera détaché un coupon de 15 francs le 20 novembre.

ST-LAURANT.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc en timbres-poste tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les capitalistes. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

Librairie H. OUDIN, Editeur

PARIS
51, rue Bonaparte

POITIERS
4, rue de l'Eperon

LE SECRET
DE
LA FRANC-MAÇONNERIE
Par Mgr FAVA, Evêque de Grenoble

Un joli volume in-12. — Franco : 1 fr. 20.

Monseigneur l'Evêque de Grenoble vient de publier bien à propos un très-intéressant ouvrage sous ce titre : *Le Secret de la Franc-Maçonnerie*. Un danger grave, imminent et trop inconnu menace de plus en plus la société ; le mal s'aggrave de jour en jour et devient presque incurable. Mgr Fava signale le danger, il fait connaître le but réel, le véritable caractère de la Franc-Maçonnerie, il la montre sous un jour tout nouveau et la dénonce à toutes les consciences honnêtes avec autant de courage que de talent. La brochure vient bien à son heure et apporte la lumière à tous. Après avoir lu le Secret de la Franc-Maçonnerie, nul ne pourra plus conserver d'illusions, et chacun devra suivre les leçons du maître dont il aura entendu...

AU
PAYS DES MARONITES
par Mme La Vicomtesse D'AVIAU DE PIOLANT

Un Joli volume in-12 — Franco : 2 fr. 20

UNION INTERNATIONALE ARTISTIQUE
58, rue Bonaparte, Paris

STATUES RELIGIEUSES de toutes dimensions ; modèles nouveaux, d'un sentiment très-religieux et très-artistique.

Très beaux **CHEMINS DE CROIX** ; nombreux personnages en relief.

Envoi de photographies. — Prix modérés.

A. PARENTY, *Directeur*.

VIANDE QUINA PHOSPHATES
TONIQUE énergique pour Vieillards Convalescents Femmes, Enfants personnes délicates
VIN DE VIAL
CONTRE Anémie Chlorose Epuisement Amaigrissement Dyspepsie
LYON 11bis, rue Bourbon, 11
PARIS 11, rue Caumartin, 11

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, morillet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister,.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll bacamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dec'han ivez e tle beza casset biviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 4 a viz Du 1882.

Ober eun dra benag.

Setu petra vije bet red ober.

Ar gazeten *Le Nouvelliste de Rouen* a lavare neuz ket pell, penaus Souprefet *Dieppe*, dre urs ar Prefet Hendlé, en devoa gourc'hemennet ous Mear *Hermanville* tenna ar groas d'eus ann ti-scol mæs ar Mear en devoa lavaret ne raje ket. Kerkent Hendlé en devoa roet urs da serra ann ti-scol. Ann dud a oa deut eus he bers n'ho deus ket allet mond beteg ar groas hag he zenna cuit, ha Souprefet Dieppe n'en deus allet cahout ken respont nemet houman digant ann autrou Augé, Mear *Hermanville* :

Ar C'hrist a so staget en hon ti-scol, hag e chomo eleac'h m'ema, rag egis-se eo bolontez oll dud ar gommun. Mar touchit outhan, me a lacai soun ar c'hloc'h-heus, ha neuze siouas deoc'h !!!

Gazeten al Loiret a lavar ive kement-man :

En unan eus hor parræsiou, ar mestr-scol en deus galvet ar gerent evid lenna dezho petra lavar al lezen Ferry. Goude beza lennet ar pennad 8 eus al lezen, en deus chouhet a vouez huel : Ma ne gassit ket ho pugale d'ar scol, ez in va unan d'ho c'herc'hat.

Eur iouc'haden spontus d'oc'h pers kement hini a oa diredet eno, a ziscuezas dezhan ne vije ket bet ken æs d'hen ober evel ma sonje dezhan, hag eur vaouez soken a lavaras : *Deuit da velet, eta.* — Ar mestr-scol ne hellas ket achui lenn al lezen. ma vije bet aliet ann dud d'ober traou egis-se, ma vije bet lavaret enebi goassa ma vije allet, ne ket en eur gommun hebken e vije bet c'hoarvezet kement-se, mæs e millerou, hag ar Gouarnamant en dije renket ober peoc'h.

Ann dud difois ha dizoue so digalon. Eleac'h n'ho deus ket aoun e ve enebet outho e lacont miret striss al lezen mæs pa velont dirazho ar gatoliket prest da enebi calonec neuze e tilezont lod eus al lezen fallacr-ze. Egis-se eo bet c'hoarvezet el *Loire-Inférieure*. A veac'h ma oa digouezet e Naonet ar Prefet Catusse, e oa æt e brezel a enep ar Gatoliket, mæs pa so bet red mond araug n'en deus ket credet kenderc'hel hag en deus renket kiza evel m'her guelomp dre he aliou d'ar vistri-scol moullet er gazeten *Espérance du Peuple*.

Autrounez, daò eo deoc'h mond gant *furnez* dezhi ha dioual mad da vont a ... en er gommuniou e pere ho pezo carg eus ann ti-scol. Arabad e vezo deoc'h, mond re vuhan gant aoun d'ober gaou ouzomp hag ouzhoc'h ho unan. Ma so eur groas en ho ti scol, arabad e vezo deoc'h he zenna. C'huec'h heur scol ho peus bemdeis. Ma ! er parræsiou eleac'h ma eo catolic ar pez brassa eus ann dud, kemerit eur c'hart-heur evid deski ar c'hatekis : er re all er c'hontrol eleac'h neus couls lavaret, catolic ebet, ne vezo ket dao kemer ar boan-ze.

Erfin ma iet d'ann offern da sul, it kentoc'h d'ann hini e pehini ve ar pez brassa eus ho scolærien evid beilla varnezho.

Evessait mad penaus e tle chomm etrezomp kement a vercan deoc'h aman.

En departamanchou eus ar C'huz-Heaul eus ar Frans, e vezo red cals evès ha cals furnez, evit lalaat miret al lezen. En departamanchou ar C'hreisteis hag ar re all e vezo possubl mond æsoc'h dezhi.

Kement hon deus merket deoc'h aman a ziscouez peger talvoudus e vije bet enebi calonec ous al lezen-ze dizoue.

Red a oa en em unani evid enebi ha n'eus bet græt nemet en em unani evid senti.

Evid cahout eun digare benag da veza ken digalon, ez eus bet lavaret e oa talvoudussoc'h senti evid interest ar Relijion evid miret ne c'hoarvesfe netra goassoc'h. Senti ! Pa vije chasseet Doue eus ann ti-scol, pa vije distaget ar c'hroasiou d'eus ar mogeriou ! pa vijent bruzunet !

Ann autrou'n Escop *Coutances* a sonj dezhan eo digouezet ar mare da enebi. Divezatoc'h emezhan e ve re zivezat. C'hoarvezet so bet ganin emezhan, guelet meur a veich ann douriou-beuz, ha me voar ervad petra a c'hoarvez neuze. En em sila a ra da genta lom ha lom ann dour dre zisparti ar vein er voger. Neubeut ha neubeut e cresc ann toul hag

ann dour a deu ive da greski. Souden e couez eun tam eus ar voger hag e cresc hent ann dour. Achu eo neuze ! Den ne deo mui goest da viret ous ann droug, hag heb dale ez a peb tra ganthan .

Ne c'hortosomp ket ar moment diveza-ze, sevel a ra ann dour, en em zilà a ra dre ar voger. Piou n'her guel ket. Redomp oll, miromp ous ann dour d'en em zila. Divezatoc'h e vé re zivezat. Oll e vemp beuzet assambles, rag ne de ket hebken ann Ilis a Frans a ve distrujet gant ann dour beuz, mæs ann oll bro a bez a ve confontet en unan eus ann toullou lagen a bere ne alfe mui dond er meaz.

Red eo enebi, enebi calonec, enebi e peb kiz evid ar pez a sell ous ar Relijion, couls hag evid ar pez a sell ous ar politic, rag arabad eo hen ancounec'haat dre ann digarre ne dleer ket kemesc ar Relijion hag ar politic, ann diou-ze ne hellont ket beza dispartiet.

Mar peus c'hoant e ve respetet liberte ho coustians, chasseit da genta ar Republicanet.

C'hoant ho peus da zeski ho pugale herves ho santimant ? Chasseit ar Republicanet.

Evid ma helloc'h cahout adarre hoc'h oll guirion hag ho liberteou, eo red deoc'h cahout eur Roue da genta.

Grit eun dra benag breman e politic, goude beza discuezet ker mad ho feiz er Roue, beva d'ar Roue ne ket travoalc'h ; red eo e peb departamant, e peb kear, e peb borc'haden, dre gement ha ma helloc'h, discuez d'ar bobl, penaus neus ken nemet ar Rouantelez, ar Monarchie, a alfe hor zavetei, rag breman en hon toues, ne apparchant ket ous eur rumm tud hebken, rag ma apparchant ous eur bobl a bez.

Evelse eo e vezo possubl sclærijenna ar bobl ha discuez anat dezho, penaus eo red e tistrofe ar Roue endro evid renta deomp al liberte da heulia hor Relijion evel kent.

A.

BUEZ ANN DUK A VOURBEL

HERRI V.

Carolin geaz, sonjit da vihana er c'hrouadur a zougit etre ho taougostez. Ar c'homsou-zé a oe comsou diveza ann Duc a Verri abars mervel. Ho lavarout a reaz evit conforti he bried keaz, beuzet en he glac'har ; hag oc'h ho c'hlevout caloun ann oll a zridas.

I.

MARO ANN DUC A VERRI.

D'ar sul d'ann noz, trizec a viz C'houevrer 1820, ann autrou ann Duc a Verri a oa en *Opéra* (1), gant ar Brinsez he bried. Epad eun ehan-arvest, (e gallec *entracte*), ann Duc a dremenas el leac'h ma edo ann Duc a Orlean, Lois-Filip, divezatoc'h Roue ar Fransizien. C'hoari a reas dibreder ha louen gant bugaligou ar Prins-se, hag ann oll ebars er zal a straclas ho daourn, o velout ar garantiez hag ann unvaniez a oa étre tud ann daou di. Ann Dukes a Verri a c'hoanteas mont d'ar gear abars ma achuas ann *Opera* ; hag ann Duc, o crogi en he dourn, he c'hasas er meaz beteg he c'harrons, e sonj vad da zistrei d'ann *Opera*, evit guelout ann divez anezhan.

He goardou a oa chomet ebars ar zal ; pell a oa n'ho leze mui da zont ganthan er meaz, ker bras a oa he fisians er Fransizien. Unan anezho hebken e ged var doull ann nor, a zouge d'ezhan ann armou pa dremene. Ar c'harrons a ziblase hag ar Prins a zistroe d'ar sal. Epad ma touge ar gouard ann armou, eun den en em risclas etrezhan ha tudchentil ann Duc ; a grogas e breac'h cleis ar Prins, hag a blantas eur gountel-laz en he galoun.

Ann Duc a oe douget en eur gabinet stag ous sal vras ann *Opera*. Ann *Opera* a ie bepred en dro rag difennet a oe cass ar c'helou dizeur ebars er sal, gant aoun na vije c'hoarvezet ennhi meur a valeur, dre ar reustl hag ar fourgas a vije savet o clevout kement all.

Ann Duc a Angoulem, ann Duc a Orlean, an Duc a Vourbon hag ann Dukez a Angoulem en em gavas kentis en dro da vele ar Prins, leun a c'hoad. Ann autrou Brogard a laoscas goad d'ezhan, en he vreac'h zeou, hag ar Prins a lavaras : « Ho trugar « recaat a ran eus ho madelez hag eus ar boan a « gemerit ganen, hogen ne servichont da netra « collet oun. » Evel ma claske ann autrou Blancheton rei dezhan da gredi ne oa ket doun ar gouli, ar Prins a respountas : « Anaout a ran va stad « ar gountel a so eat ennoun beteg ann troad. » Ann Dukes a Verri a zilamm eus he c'harrons, a rog he gouris seiz da vandenna ar gouli ; hag ar Prins a lavar d'ezhi : « Deuit va fried ger ma vamvin etre ho tivreac'h ! »

Ann autrou Bougon, medisin ar C'homt d'Artoa, en em lakeas da suna ar gouli. « Petra a rit-hu, « va mignoun, eme ann Duc d'ezhan, ar gountel-« laz a oa marteze contammet ? » Ar servicher mad a sunas startoc'h-stard ; ancounac'haat a rea he vuez he unan, gant ma vije dre gement-se easoc'h ar gouli da zigass da vad.

Ar guel eus ann autrou'n Escop a Chartr, deuet d'he govessaat, a daulas e caloun ar Prins eur gouraich nevez pehini a bare var he dal. Eus a neuze he oll sonjou a oa enn env ; ha ma tiskennent c'hoas var ann douar. ne oa nemet evit rei d'he remercou eus ar garantez ann denerra. Goulenn a reas guelout ann *Demezell* he verc'h. Ann intron a Gontaut, he gouarnourez he digasas en he gichen. Ar Prins a astennas gant beac'h he zorn dinerzet var benn he grouadur, hag en eur rei d'ezhi he vennoz, e lavaras : « Crouadur keas, bez eurussoc'h eget da gerent ! »

Unan eus he brederiou kenta a oa bet da c'houlenn ma oa ar muntrer eun den a ziaveas bro. Evel ma clevas ne oa ket, e lavaras : « Garo eo « siouas ! mervel dre zorn eur c'henvroad ! » Pa velas ar Varechaled a Frans o tostaat ous he vele : « Ah ! autrounez, emezhan, en ho creis-hu eo em « bije caret mervel ! »

Vardro eun heur goude hanter noz, e tigouezas ar medisin bras, ann autrou Dupuitren ; hogen ar pez a lavare alies ar Prins : « Ar goun-« tel-laz a so eat beteg ann troad, tizet e deus ar galoun, » na leze gozic esperans ebed d'he savetei. Ann autrou Dupuitren, o veza en em guzuliet gant ar vedisinet all, digouezet eno e niver bras, a gemeras varnezhan da francaat ar gouli. « Lezel a « ran va mab etre ho taouarn hag en ho kouizie-« gez, eme ar C'homt a Artoa d'ezhan, gant eur « vouez daou-hanteret gant ann difronk (1) »

Kerkent ha ma oe frankeat ar gouli, e tiredas diouthan eur maread a c'hoad du. Ar pistigou a vihanaas, hag ar Prins a denne essoc'h he alan ; hogen ar fizians na greske tamm e speret ann autrou Dupuitren. Ann digor-se eus ar bles a ziscueze anat avoalc'h e oa troc'het eur voazien en diabars, mæs ne vouie ket pehini a oa. Peb unan hebken a vele e oa re zoun ar gouli evit beza biken pareet. Coulscoude labour-dorn ar vedisinet a astennas eun eur bennac he vuez d'ar Prins, hag a reas d'ezhan ann tu da ziscuez muioc'h-mui he ners hag he galouniez cristen. Ann autrou'n Escop a gomze d'ezhan a bep mare eus a Zoue hag eus ann Eternité ; ha Persoun Sant-Rok, he barres, a roas dezhan sacramant ann Nouen. Ar prins a anzave alies he faziou, ha kellies gueich ma tremene unan benag eus he servicherien e bioudhe vele hen ho fede da dostaat, evid ober d'ezho he gimiad diveza ; « Deus ma mignoun ker, emezhan da Nan-« touillet, deus ma az briatin evid ar veich diveza. »

(Eur pennad all eur veich all.) I.-V. HERRI.

(1) *Opera,* diverr-amzer gant kan ha muzic.

(1) Ar C'homt a Artoa, tad ann Duc a Verri a oe divezatoc'h Charles X. Loiz XVIII ha Charles X a oa breudeur da Loiz XVI guillotinet epad ar Revolution vras.

Buez Milliau ha Mælar.

Buez aun daou Sant bras-man eus hor bro a so var bouez beza moullet. Kerkent ha ma vezo græt al labour e vezo casset ragtal d'ar re ho deus her goulennet egis ma so bet lavaret el lizer red so bet casset da gals a dud en Escopti.

Al leoric-ze, buez Sant Milliau ha sant Mælar, a vezo ennhan etro 300 pajen a gousto c'huec'h real unan dre ar post : Seis real. Ann doussen : 18 lur.

Lizer-red casset gant ann autrou Guillou, cure Plourin-Montroulez, evid embann he leor Buez Sant Milliau ha Sant Mælar. Ann autrou Guillou, ne de ket eun den dianavezet evidhoc'h: meur a veich hoc'h eus lennet er *Feiz-ha-Breiz* pennadou scrid eus ar re vrava, kempennet ganthan, hag ouspen evid rei calon d'ar re a labour da zioual deoc'h ho iez coz hag histor Sant ho pro e ve talvoudus bras deoc'h kemer hinienneu eus al leorze. Her goulenn a helloc'h e ti ann autrounez Lefournier, rue de Siam, 85, e Brest.

E ty ann autrou Salaun, leorier, ru Kereon, 56, e Kemper. Pe e ti ann autrou Guillou he unan, cure e Plourin-Montroulez.

Neus fors e pehini eus ann ties-ze e vezo goulennet, a vezo atau 6 real ar pez, pe c'hoas 7 real ma ve casset deoc'h d'ho ti dre ar post, mæs ann oll pæamanchou a renco beza græt d'ann autrounez Lefournier, e Brest.

Mar prenit al leor-ze egis m'hoc'h alian calonec d'en ober m'ervad, e vezo talvoudus deoc'h, setu petra sonj anezhan ann hini en deus he scrivet ha ne ket eun azen eo.

Kenvrois,

Setu aman eul leor brezonec eus eur giz nevez: merca a ra buez, pe gentoc'h histor daou Sant eus a Vreis-Izel, sant Milliau ha sant Mælar he vab, a a oe ouspen daou Roue eus hor bro. Æs a vo deoc'h gouzout ervad dre gement-se, penaus ebars el leoric-ze e cavoc'h assambles gant ho buhez histor hor bro d'ar mare m'ho deus bevet.

Sant Milliau ha Sant Mælar dre ho ginivelez, a oa prinset Kerne, hag evid guir, Sant Milliau a oe Roue Breiz-Izel, en henvelep læson ne hell beza nemet talvoudus d'ann tri Escopti Kemper, Leon ha Treger anaout he vuhez.

Evid ma vezo æssoc'h anaout petra oe e guirionez ann daou Sant bras-ze am eus sonjet scriva er memes amzer e berr comsou histor ann amzeriou e pere ho deus bevet. Seblantet so bet din talvoudus rei abars commans eun taul lagat, er pennad kenta var ar mareou brassa eus histor Breiz. Ar Sænt ho deus bevet e mare Sant Milliau, ho deus ho fennad a gostes, hag a so evel eur gurunenn endro d'ar Roue oantel. Eun neubeut linennou am beus ive scrivet var histor peb unan eus ar parræziou brezonec, ho deus Sant Milliau pe Sant Mælar evid patronet. Ar bobl aliæs ne anav ket soken ann histor eus he barræs.

Ne ket ni a ra ann histor, ar c'henta poent eo e ve guir. Evid ober al leoric bihan-ze, ez eus bet renket clasc priz ar scridou-coz, hag e kement ha ma oa possubl ho lacaat oll a unan. A hent all ebars el leor he unan, e cavfoc'h al listen eus al leoriou ho deus servichet d'hen ober.

Breman e rencan trugarecaat aman dirag ann oll ar manac'h gouziec Sant-Beneat, Dom Plaine evid he vadelez em c'henver o rei din da anaout ar scridou, m'en deus cavet a nevez var histor Sant Mælar ebars er gear *a Veaux*.

Trugarez bras ive a lavaran d'ann autrou H. Le Gouvello, ha da gement hini ho deus va sicouret dre ho scridou hag ho aliou mad.

Pa oan-me o labourat, e oa ive ann autrou Le Gouvello o scriva eur pennadic scrid var Sant Mælar, hag en he vadelez en deus va sicouret cals.

Ar guella, a sonj din, evid rei da anaout petra eo va leor, eo merca var betra eo ar pennadou a-nezhan.

Kenta pennad. — Taol lagad a dro var histor Breiz. — 2 Lignez ha iaouankis Milliau. — 3 Gouarnamant ar Roue Milliau. — Ners calon Sant Milliau. — 5 Maro Sant Milliau. — 6 Kaon græt da Sant Milliau. — Miraclou Sant Milliau. — 8 Penaus henori Milliau ha Mælar. — 9 Guerz coz Sant Milliau. — 10 Kustumou hon tud coz c'hoas paianet. — Kustumou hon tud coz en amzer Sant Milliau. — 12 Ar Yeaudet. — 13 Guimilliau. — 14 Lambaol-Guimilliau. — 15 Plounevez-Porzay. — 16 Ploumilliau ha Plumeliau. — 17 Sant-Thivisiau. — Sant Herbot. — 19 Sant Yvi. — 20 Lez-Breiz. — 21 Nomenoe. — 22 Guerz coz Sant Mælar. — 23 Iaouankis Mælar. — 24 Miracl kenta Mælar. — 25 Merzerenti Mælar. — 26 Eil burzud. — 27 Maro Sant Mælar. — 28 Fin fall Kyoltain, Justin ha Rivod. — 29 Interramant Sant Mælar. — 30 Lanmeur. — 31 Loc-Mælar. — 32 Sizun. — 33 Kantic nevez Sant Milliau hag hini Sant Mælar.

Me garfe beza discuezet d'ho c'henvrois Sant Milliau ha Sant Mælar, ker bras sænt evel ma'z int he Breizadis brudet. Me am eus fizians e rai he bossubl peb unan eus he gostes evid lacaat ann daou Roue santel-ze eus hor bro, da veza guelloc'h anavezet ha caret, en eur skigna ho buez ar muia ma vezo possubl. Marteze ve mad rei al leoric-ze e pris d'ar vugale ho dije desket ar guella ho c'hatekis. Mad e ve d'ho lacaat da veuli ha da enori guelloc'h ann daou scuer-ze a vadelez hag a basiantet, epad ma rafe dezho anaout guelloc'h histor ho bro.

Pa oan oc'h achui scriva evidhoc'h al linennouman am eus bet dre ar post aotre ann Autrou'n Escob a lavar evelhen :

« Ni, Escop Kemper ha Leon, var ann testeni roet deomp gant ann autrou Serré, vikel vras hon escopti e roomp hon aotre ma ve moullet buez Sant Milliau ha Sant Melar, rag ma sonj deomp ec'h hello plijout d'ar Bretonet ha ma vezo talvoudus d'ho lacaat da viret ar Relijion.

† D. ANSELM,
Eus a urs Sant Beneat,
Escob Kemper ha Leon.

Leun a zel evid gloar Doue hag enor he Sænt, ne vo ket diæs deoc'h cavout petra vo ar guella da ober en affer-ze. Evid ma ve æssoc'h ober ann traou, peb unan ac'hanoc'h en he barræs a alfe en em garga da c'houlenn al leor ha da reseo ann ar-c'hant goude ma vije digasset deoc'h.

Fizians bras am eus e vezo digemeret mad gan neoc'h al leor nevez-man.

Ann enor am eus da lavaret ez oun e calon hor Zalver Jesus-Crist.

Ho servicher dister ha carantezus,

J.-M. GUILLOU,
Cure e Plourin-Montroulez.

An Hermit a ra he veditasion
Mæs ne de ket heb distracsion.

Kenta meditasion.

He mab, ann autrou Carget en devoa great he studi e Pont-Croas. Serjent oa. Guelet em eus an autrou Edouard de Rodellec hag eun offiser all o lacaat dezan var he vele, ar vetalen a enor, d'eus pers ann autrou jeneral Le Flô a ioa Ministr ar brezel. An autrou Dumarhalla hag an autrou Jaffres hag an Tad Jolivet a deue dalc'h-mad, diana pa hellent, da gonforti ar c'hlanvour. Me eo em eus bet douget dezhan an hosti sacr e viatic. Pe ez eo brema beo pe hen a ve maro, eur beden a ran e vithan hag he vam guir vreizades.

En ambulans an intron Irlandes em eus soni c'hoas beza cavet eur soudard a linen pehini a oa bet glazët e Champigny. Eur pagan oa. Kenta tro ma hen guelis oa en ambulans an intron Fitz-James. « Petra so erruet ganes va fotr keaz ? — Fi douac'h, autrou persoun, emezhan, eun neubeut cartouchennou a chome e va muzetten, hag oun daleat d'ho ingala etre ar Prussianet. Va c'hamaradet a ioa eat er meaz deus an tan, Me, fidouac'h, a zispacas va divesker hag a iea heb flastra pennou ar geot. Mæs allas! siouas! eur voulet am tizas en tu deo, ha ker buhan hag el lavaret, eur voulet c'hoas em tizas en tu all. — E peleac'h diana ? E va r... Salocras, autrou person. — Bon ! bon ! — Ha pa erruis e oan leun a c'hoat, ha dioustu lakeat en eur c'hacolet, car ar re glan. — Gouscoude an intronezet a ie hag a deue dre an ambulans, tiz varnho. Setu oc'h va guelet, ann intron Fitz-James ho tont : Oh ! emezi, pebes tud, pebes goen calonec eo ar Vretonet ! ia me garfe poket da c'houliou ar vugale ze ! » Egis itronezet Paris he cauzee ardurus, craouhennec, hag en huella deus he moues. Neuze e tizas goulen he histor digant paotr an Arvor ; mæs me a reas ar gount. Her gallec finna er gris. Divinout avoalc'h a reas ; neuze gant eur mousclennic e reas eur stouic hag e pur suas an dro etones ar re vlesset. Allas ! arang pe ket eo fur gouzout piou a boker, ne ket avoalc'h nan, na ne de. — Pa gavan ar paotr e ti ar gontes Irlandes, eo rus ha teo he benn, netra ne zies outhan. Ha setu ama ar breuven. En ambulans e ioa eur zouav, hag eur veich e poent ar pred. E leac'h lavaret he *venedicite*. Setu hen o iouc'hal d'oc'h paotr an Arvor : Pagan louet deus d'as boued, pagan brein, d'eus d'as lein, absolumant evel bu-

o kear Lesneven d'ar baganis vian a veze e scol an autrou Kerungoat. Ar pagan imoret a zaill ar zouav, hag avad beac'h ha beac'h ; daou loc d'ho c'hribel ru ho daou. Bars ar fin, ar gan a gavas an tu, hag edo o vont da danfoul-ar zouav dre ar prenestr er ru, pa antreas evel bar goal amzer an intron Irlandes : Dir pe ouarn ! emezhi ; hag hi o crafa e scouarn peb ni eus an emgannerien en eur ioual : Houarn assa var an diouscouarn, hir chassa hir. Ar bo-t a oe reizet en eun taul count ; hag an intron urmal a lavaras dezho, evel mama Kemper da fi ha da Langourdaine; Brema pa o peus bet ho ou butun, avansamant ha paeamant, crogit en ho aiou ha stagit peb hini gant he gamel. Hag e re-nt evel ma lavare dezho an intron comtesse de Crouel de Paz.

Eur moblot d'oc'h Montroulez a gontas din ar omedi-ze. Ar paotr-ma a ioa sanset ordrenans ag o servicha an offiserien hag ar soudardet. He ano n'her gouzoun mui, mæs sonj am eus dal-het mad anezhan abalamour m'en doa sicouret evel ilis vrao Carantec.

Clevet a ran Ian o c'hervel ac'hanoun gant he elefon. Bremaic e simpin var va marc'h askellec ag ez int da vern. Ian a lavar din dre he delefon so patates poazet gant kic drus ha leaz ribot da ouba. An dour a deu em ginou. Kemeromp buan esolusion.

1° Ra vezo peb hini en he stad ha condision, ag ar zaout a vezo diouallet mad. 2° Lacomp hor houstians e stad vad gant an autrou Doue. 3° homomp bepret d'oc'h costes hon Tad Santel ar ab. 4° Dispozomp pep tra en hon ti evel pa dlefe oue dont varc'hoas d'hor bizita. 5° Hastomp afo ober d'an dud ar muia vad hag ar brassa enor a-aug ma varvimp. 6° Non pas jamæs c'hoarzin pa elever henvel an diaoul, rag n'eus ket a leac'h. 7° Caout horrol eus al lezennou ifern a dag ar Reli-ion, ar famill hag ar vugale, rag Satan visibl eo en deus ho dictet. 8 Difiziout d'eus kement den ne iscuez ket adori Jesus-Crist, rag sur avoalc'h ec'h en em ra Doue hé unan, hag eun den Doue ar eurt se, ne deo nemet an den-Satan. 9° Difiziout d'oc'h mab bihan eul laer. — 10° Lacat evez d'en em gaout etre ar Framassoun bourc'his hag ar Framassoun paour, rag emaint o vont da denna an eil var egile. 11 Evit compren peger fallacr e tle beza eur Framassoun, medita he zoctrin. 12 Son-al peger punisset e vo ar pinvidic dre ar paour goude her beza corrompet e sonj caout he voteres. 13° Ar Frans a savo er renc huella doc'htu ma teuio Herri V. 14° Dre anaoudegez evit madame de Crouel, pedi evithi hag evit an Irlandet peré a goms brezounec couls ha ni. 15° D'ar mamou ca-ret ho bugale evel madame Carget, hag ho difen d'oc'h scol Satan, hag e renkefent mont da Baris a dreus ar Framassounet Prussianet ar vro. 15° Dis-trei d'ar gear e poent hag en amzer, non pas dale en danjer ma ne ket red, gant aoun da veza lizet er c'horf pe en ene. 17° Ar c'hoant potec a so dan-jerus. 18° An neb so lemm beg he deot a renc be-za calet corn he ben. Evelse em beus clevet e sco-lach Pont-Croas gant an autrou Quemeneur, per-soun bras Quimperle, hag hen doa en desket gant eun den coz deus Milizac. 19° Eur vam vad a ro butun, avansamant ha paeamant d'he bugale pa zao re ar c'herc'h d'ho c'houzoug. 20° Lavaret ar *Benedicite* hag ar grasson eleac'h langachat. Setu echu va meditasion genta. Savomp var varc'h, ip ! ip ! hourra ! J. M. C.

KELEIER.

D'eus Sant-Per e scriver d'ar 26 a viz Guengolo:

Péskerez ar moruet so o vont da achui. D'oc'h ar pez a ouzeur breman eo red lavaret e vo bet mad tre evid ar bagou casset d'eus Frans evel evid re ar vro.

Tud ar Reserv evid ar bloaveziou 1868, 1873 ha 1877 e roer dezho da anaout e renkint cass ho li-vreou d'ann Ti-kear eleac'h emaint o chomm, d'oc'h adalec ar Sul 20 a viz Du kenta beteg ar Sul 4 a viz Kerzu d'ann hirra.

Kement-ma a sell ous oll botret ar reserv e Frans.

Ar re a vercan aman a renco digass ho livreou.

Re oll ar bloavezion 1868 ha 1873. Re ar bloas 1877 nemet re all loden kenta ho deus cuiteat ar servich gant ho livreou e stad dereat. Ar re ho deus kemeret a volontez vad eur bloas servich e 1878, a so contet d'oc'h ar bloas 1877.

Livreou ann oll dud-ze a vezo kemeret dious ann Ti-kear gant ann archerien a gasso anezho d'ar buroiou eleac'h ma vezint reizet egis ma vezo deleat.

Ar re ne garfent ket senti ous ann ali a roer de-zho aman, a uezo punisset striss. Ann archerien eo a renco soursiol da zigass ho livreou endro peb hini d'he berc'hen.

Digass a rer da sonj d'ann dud, penaus eo red dezho goulenn atau eur *resu* pa zigassont ho livre d'ann Ti-kear, pe autramant p'hen lakeont etre daouarn ann archerien.

Eun taul avel spontus so couezet var aochou ar *Manche* hag ann *Ocean*. Al listri var rad *Cherbourg* na hellont mui derc'hel. Aoun bras a so ne c'hoar-vesfe maleuriou bras.

Unec heur. — Ar vag *Intron-Varia-ar-Silvidi-gez*, a so deut d'ann aod, mæs ann dud a oa enn-hi so bet saveteet.

GUENET, *28 a viz Here.* — Ar mor dirollet gant eun taul avel bras eus ar retret he deus discaret moger nevez ar pors Sant-Jakes, troc'het ann de-vennou ha beuzet kear *Banaster* ha douarou izel aochou ar Morbihan. Lavaret a rer ez eus bet cals

penseou.

CANNES, *28 a viz Here.* — Couezet so ann dour beuz var ar gear. Ann oll stæriou a so deut dreist ar barrou, hag ho deus carget cals ruiou, eun nebeut tiæs, cals soken, a lavarer, so bet gaouet var ar c'hannet. Lavaret a rer ez eus bet beuzet 10 pe 12 den, mæs kement-man ne ket serten e ve guir.

LONDRES, *28 a viz Here.* — Eur glao spontus a gouez dalc'h-mad e peb leac'h dre Vro-Saoz. Ar steir *Tamise* a so deut dreist he barrou e meur a leac'h, hag he deus goloet ann douarou tosta.

MARGATE, (Bro-Saoz) *28 a viz Here.* — Etro ann hanter-noz, ez eus bet peget eun tân-goal horrubl e *Margate*. Eur c'harteriat ties a so bet devet a bez. Credi a rer e vezo eur c'holl daou villion pe vardro. A.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadureziou ann 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

Var goulenn ar Frer ne felle ket dezhan en em gavout he unan er ru da 8 heur eus ann noz ann autrou Grenet a ro he hano hag hini ann daou dest all. Ar c'hommisser a c'hourc'hemenn outho sortial, hag evel ne fell ket dezho hen ober ar serjantet a beg ennho, hag ho c'hass er meaz.

En diou gambr all a chome c'hoas ne oa nemet tud ar bed. En unan e oa ann autrounez L. Polo, F. Larue, L. Larue, E. Rouillé; en heben, ann autrounez Libaros, E. Boullaire, Braud. D'ar re-zé oll e oe gourc'hemennet sortial. Int a respontas penaus pa oant hostizien ar Gabusinet, ne sortifent nemet dre ners, ma glaskefe eur re benag all ho lacaat er meaz. Ar serjantet o clevout eur sort respont a begas ennho oll hag ho stlénjas er meaz. Ar re ne roent ket ho hanoiou, a oe egis ar re all casset da geur ar Relijiuset. Dor ar genta eus ann diou gambr-ze a oe torret heben a oa digor.

Cambr ar Frer Hyacinthe.

En astaich kenta ne chome mui nemet ar Frer Hyacinth.

Ar c'hommisser kenta a sco var dor he gambr.

— Deut tre, a respont ar Frer.

Ha Troquier laoueneat he galon a antren ragtal. Ar veich kenta eus ann deis eo ma roer dezhan eun henvelep digemer. Marteze e sonj dezhan ec'h hello cahout ann treac'h eur veich da vihana abars achui.

En em rei a ra da anaout d'ar Frer, hag e lavar dezhan e teu evid he lacaat er meaz.

— Autrou, a respont ar Frer Hyacinth, roet peus hoc'h aotre e chomfe daou Frer en ti gant ann Tad gardian hag ann Tad Louis, a zalc'h leac'h perc'hen ann ti. Evel emoun unan eus ann daou-ze, ne ket red din sortial.

Ann autrou Troquier a laca gervel ann Tad gardian, a lavar eo guir penn-da-benn ar pez a lavar ar Frer Hyacinth. Rag-se e lezer anezhan e peoc'h en he gambr.

Neuze ar Frer a gendalc'h. — Autrou, pe guir ec'h anavezit am eus guir da chomm en ti mond a hellan ha dont evel a girin dre ennhan ?

Ar c'hommisser. — Certen, autrou.

Ar Frer. — Her goulenn a ran diganeoc'h mar ne sonj ket din beza aman en assurentez.

Abaoue hoc'h savet d'ann astaich-man so bet lavaret a beb seurt traou heuzus gant ann dud a so oc'h ho heul.

Hag ar Frer Hyacinth da gonta d'ar c'hommisser kenta lod eus ar pez en deus clevet.

Ar c'hommisser. — Anaout a rafec'h ar re a lavare ar sort traou-ze ?

Ar Frer. — Nan autrou. Ho c'hlevet am eus, guir eo, mæs n'am beus ket guelet piou ho lavare.

Ar c'hommisser a ra vân da c'houlenn escus, hag ez a cuit.

Ar Frer a lavare ar virionez. Keit ha ma oa bet ar c'hommisser o trailla ann doriou, hag o chasseal ar Relijiuset gant ho zestou, ez eus bet clevet etoues ar re oa oc'h he heul a beb seurt consennou heuzus ha sacrilaich. Allet hon dije credi e oa deut endro devejou scrijus e oa bet tennet var he leien ha Relijiuset e *La Roquette* hag er *Ru Haxo*. Ne garfemp ket dre respet evid hol lennerien mar ca aman ar pez oll hon deus clevet, mæs ma fell da Droquier cahout al listen eus ann oll draou meuz a lavare ar re oa oc'h he sicour, omp prest d'he rei dezhan. Sonjal a ra deomp, guir eo, ne ket ar serjantet poliss a lavare ar sord traou-ze, ha gouscoude.... Guir eo e c'hoarveze kement-se pell bras dious ar c'hommisser kenta, mæs ne heller ket hen disnac'h : Ober goab e vije græt ous ann dud e poan hag en anken. A hent all, ha ne ket er dajll-ze e c'hoarvez peurvuia ?

Ar Frer Hyacinthe lezet evelse e peoc'h, Droquier en em gavas nec'het bras. D'eus eun tu ne vouie ket pere oa bet chasseet ganthan, rag n'en devoa ket kemeret ho hanoiou, ha d'eus ann tu all e vouie ervad ne oa ket achu he labour pa vanke dezhan daou pe dri hano. Petra d'ober.

Ar c'hommisser kenta a lavare e vije savet d'ann astaich huelloc'h, da lavaret eo d'ar c'hrignol, mæs ann Tad gardian a lavaras neuze dezhan, penaus gant ar goulou ec'h alje lacaat ann tân da bega er gouent, hag e oa bet græt droug avoalc'h a hent all. Gouscoude speredus avoalc'h e oa ar c'hommisser evid entent kement-se, ha kense, elcac'h pignat d'ar c'hrignol e tiskennas en traon. Neuze e oa etro 8 heur eus ann noz.

Cambr ar Sacramant santel
Cambr Sant Roch.

Evid dioual da droc'hi histor torradec ar c'hou ha chasseadec ar Relijiuset hag ho zestou eus ket bet falvezet deomp merca pa c'hoarvezas pez a oa bet græt *etro 7 heur ha cart* e cambr ant Roc'h hanvet en devez-se *cambr ar Sacramant santel*, rag ann Tad gardian en devoa casset Sacramant ennhi adalec ar mintin. Breman p'hon eus amzer eo dao dont dezhi ha lavaret petra oa er c'hoarvezet.

Epad ann deis e oa bet guelet er gambric-se, pet eur chapel ganthi, cals beleien, Relijiuset ha ken tud ar bed o vont di da lavaret ho fedennou. ro teir heur, ann oll Relijiuset a oa en em zasmet eno evid lavaret ho breviel. Lavaret e oa græt, penaus kerkent ha ma vije savet ann dibaillerien en astaich kenta, ar pevar belec a oa gouent ganeomp en em dennfe er gambr-ze gant un neubeut tud ar bed. Ann nor ne dlie ket beza miret gant ann alc'huez dre respet evid hor Zalver Jesus-Crist, hag evid dioual ne vije disprijet hoas eur veich gantho he Sacramant santel, e oa bet lavaret ne vije ket bet enebet outho antreal er cambr-ze.

Seis heur ha cart. — Seitec den a so o pedi drag ar Sacramant e cambr Sant Roch, hag en ho doues ez eus 4 belec. Ann autrou Perrin, aumonier ar Freret en em gav ho zi e ru *Bel-Air*, ann autrounez Corde ha Soreau, professoret e Sant-Banislas ha Gregoar, cure e Sant-Felix. Ar re-ze o deus clevet torri doriou ar c'hambrchou ha chasseal ar Relijiuset. Int eo ho deus lavaret demp ho devoa clevet Troquier en em rei dezhan he man hano *chasseour ar Relijiuset*.

Setu ann dibotaillerien oc'h en em gavout e cambr Sant Roc'h.

Ar re so er gambr, beleien ha tud ar bed a so oll var benn ho daoulin. Lavaret a reont ar *Miserere*. Neus ken nemet ann autrou Perrin a so choget he unan en he sa etal ann nor.

Skei a rer var ann nor. Ann autrou Perrin a antrer digorr anezhi, hag a vel o tont ar c'hommisser kenta.

— Petra a fell deoc'h f emezhan.

Ar c'hommisser kenta gant mez. — Ni so carget gant ann autrou Prefet tenna eus ho zi *Relijiuset Compagnunez Jesus*. (sic)

Ann autrou Perrin. — N'eus Jesuist ebet aman.

Ar c'hommisser. — Dond a ran... dond a ran... evid chasseal... ar Gabusinet...

Ann autrou Perrin. Aman neus ket a Gabusinet met so oll aman tud ar bed ha beleien ar parræsiou so aman o pedi dirag hor Salver Jesus-Crist, a zo bet roet deomp da zioual.

Neuze ec'h antren ar c'hommisser er gambr : belet a reomp ganthan 5 pe 6 serjant poliss hag eur micherour, e ken cas ma vije bet eun dra bedag da dorri, ha petra a vel hen dirazhan ? Eur gambric vihan gant tri pennadic goulou coar hag eul lamp var elum. Gant eur voestic coat so bet græt eun tabernacl, goloet gant bokedou hag eur pez sei guen. Ar veleien ha tud ar bed a so eno evel soudardet a enor Jesus-Crist a so æt varbenn ho daoulin.

Ken henvel eo ar guel-ze ous ar pez a vije guelet er penn kenta eus ann Ilis er c'haoïou dindan ar gear a Rom, ma ziscuez Troquier beza sebezet bras, ne ra ken nemet crena, na ne hel lavaret ger. Ken neubeut e voar petra ra, m'en deus dalc'het he doc var he benn, hen hag ar re so oc'h he heul.

(Eur pennad all eur veich all) A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Bulot, belec iaouanc, so hanvet cure e Poullan e plass ann autrou Nicolas a renc discuiza eun neubeut devejou, abalamour d'he neubeut a iec'hed.

Ann autrou Caër, person ar Roc'h e kichen Landerne, so hanvet person e Gouezec.

Ann autrou Guyader, cure e Plougerne, so hanvet person er Roc'h e kichen Landerne.

Madou ann douar.

Egis m'hon devoa hel lavaret deoc'h, setu deut ar c'hresc endro var ar marc'hajou ha breman, da vihana ec'h helloc'h cahout ho tic'haou eus ho poan hag ho labour. Ann dud divar ar meaz ne d'int bet mui spontet pa ho deus anavezet e oa guelloc'h ar stal eget ne oa bet lavaret gant ar re a glaske ho zrubardi, hag int ho deus dalc'het var ar priziou. Neubeut a gresc a so evid c'hoas, ha neubeudic tre, guir eo, mæs egis ma cavomp anezhi e peb leac'h e sonj deomp eo kement-se sin vad. Fizians vrans hon deus ne vezo ket guerzet ar goanv-man ann edou-man d'eus ar priziou evid pere e roer anezho breman. Red eo evid al labourerien douar cahout guelloc'h eget ann dra-ze. Ar sizun-man e teu marc'hat New-York gant eun neubeut distaul, nemet ken. Nemet 20 lur ann 200 lur guinis.

E Frans, setu pris ann oll edou dre ann 200 lur herves ann danves. Guinis, beteg 26 lur ha 15 guennec, goude beza bet d'oc'h 23 lur. Segal diæs da verza ; clasc a so gouscoude var ar marc'hat, hag e tigasser cals greun, mæs goulenn a rer 15 lur 15 guennec evid ann ed brao, ha ne fell da zen prena ann danvez divalooc'h muioc'h eget 15 lur ha 15 lur 5 guennec. Ann hey, danvez brao, æs da verza, guerzet ve d'oc'h adalec 19 lur bete 20 20 lur 15 guennec ; kerc'h, ar memes prisiou. Ed-du, etre 12 ha 19 lur. Ann ed-du coz d'eus Breis ne gaver mui stanc anezhan, 15 lur pe 15 lur 5 guennec. Ann hini nevez 14 pe 14, 6 guennec. Ann ost guin a so disterric tre. A.

Bulletin
de l'Association financière de France
SOCIÉTÉ ANONYME
au Capital de **1,200,000** francs
1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

La haute Banque fait en ce moment l'impossible pour relever les cours en liquidation. Y réussira-t-elle? Les efforts qu'elle a tentés samedi n'ont pas eu de résultats bien brillants.

Quand on n'a pas avec soi le public, on réussit difficilement un coup de spéculation. Et certes, avec les sinistres événements dont nous sommes les témoins, la confiance me semble chose bien difficile.

En somme les véritables dispositions du public se traduisent par des ventes. Quoique cette baisse m'attriste, je n'hésite pas à la constater, puisqu'elle confirme de point en point mes prévisions.

Pour ce qui est de la rente 5 0/0, j'ai espéré un moment que l'on relèverait les cours, mais la situation financière, au point de vue du projet de budget, est telle, qu'une amélioration importante du 5 0/0 devient très-difficile. Notez bien que je ne vous détourne pas d'acheter du 5 0/0, parce que, en définitive, c'est un placement sûr et convenablement rémunérateur; mais si vous espérez une plus-value prochaine, vous aurez certainement des mécomptes.

Avez-vous revendu les actions de la Banque des Pays-Autrichiens, que vous aviez en portefeuille? Vous voyez par les cours cotés combien mon conseil était sage.

On parle un peu en ce moment de la *Nouvelle Union*, mais je vous engage à ne point vous laisser influencer par les bruits mis en circulation. Personne plus que moi n'est disposé à applaudir aux efforts tentés par cet établissement de Crédit; seulement, par suite des hostilités qu'il rencontre dans la haute finance, il ne peut vivre qu'à force de circonspection. Ce n'est donc pas encore pour l'épargne le moment de s'engager dans cette affaire.

Les obligations foncières 4 0/0 sont très-demandées aux guichets du Crédit foncier qui les délivre à 480 francs et par coupures de 96 francs.

L'émission des obligations trans-caucasiennes n'a pas réussi. Le public ne s'y est pas trompé; c'était, pour le gouvernement russe un emprunt d'Etat déguisé; et les titres étaient émis à un prix excessif, eu égard surtout aux autres titres russes.

Si je regarde la cote, je trouve bien peu de valeurs qui soient de nature à fixer, actuellement du moins, la préférence de l'épargne. Puisque toutes, en effet, fonds étrangers, valeurs industrielles, sociétés de crédit, sont entre les mains de la spéculation, qui voudrait bien pouvoir repasser son fardeau au public. Je vous engage à ne point vous prêter à ces visées de la spéculation.

C'est d'un autre côté qu'il faut, en ce moment, chercher le placement et le salut de l'épargne. Règle générale, écartez systématiquement tout ce qui sert aux combinaisons de la spéculation, et prenez, de préférence, les titres qui échappent aux fluctuations aléatoires de la Bourse, après vous être assurés de leur valeur intrinsèque.

Je vous parlais récemment du Panorama de Lourdes, du Panorama de Fourvière, des actions de l'Association financière qui a pris ces affaires sous son patronage..... C'est à ce genre de placements que doivent, à l'heure actuelle, se consacrer les petits capitaux.

C'est une simple indication que je vous donne; mais comme vous me remercierez plus tard si vous avez su la mettre à profit.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc en timbres-poste, tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les capitalistes. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

UNION INTERNATIONALE ARTISTIQUE
58, rue Bonaparte, Paris

STATUES RELIGIEUSES de toutes dimensions; modèles nouveaux, d'un sentiment très-religieux et très-artistique.

Très-beaux **CHEMINS DE CROIX**; nombreux personnages en relief.

Envoi de photographies. — Prix modérés.

A. PARENTY, *Directeur.*

ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE
SOCIÉTÉ ANONYME
Au Capital de: 1,200,000 francs
PARIS, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, 1.

Achat et vente de Titres cotés et non cotés sans aucune Commission. — Courtage officiel des Agents de Change. — Paiement de Coupons. — Commission: 10 cent. par 100 francs. — Versements, Echange de titres, Transferts, Conversion, Libérations de Titres. — Souscription aux Emissions sans aucune Commission. — Avances sur titres.

Renseignements gratuits sur toutes les valeurs. (Joindre un timbre pour la réponse).

VIANDE QUINA PHOSPHATES
TONIQUE énergique pour Vieillards Convalescents Femmes, Enfants personnes délicates. LYON VIAL, rue Bourbon, 14
VIN DE VIAL
CONTRE Anémie Chlorose Épuisement Amaigrissement Dyspepsie PARIS MEYNET, r. Gaillon, 11

IMPORTATION ANGLAISE D'ENGRAIS CHIMIQUES Fondée en 1840
PHOSPHO-GUANO ANGLAIS
ENGRAIS AZOTÉ
de "THE LONDON MANURE COMPANY" de Londres
Le plus riche en Acide phosphorique connu immédiatement soluble, contenant de 36 à 40 pour 100 de phosphate tribasique et 28 pour 100 solubles dans l'eau, 6 à 7 pour 100 solubles dans le citrate d'ammoniaque, 6 environ 6 pour 100 insolubles. Azote 2 1/2 à 3 pour 100.
GUANO DU PEROU DISSOUS ET SUPERPHOSPHATES de toute RICHESSE.
N. B.—Tous nos superphosphates sont vendus au degré d'Acide phosphorique soluble dans l'eau.
MARCHISIO & GALLOT, 26, rue Cadet, PARIS
CONSIGNATAIRES POUR LA FRANCE
Vente sur garantie d'analyse des stations agronomiques.

50 pour 100 de REVENU PAR AN
LIRE les MYSTÈRES de la BOURSE
Envoi gratuit par la BANQUE DE LA BOURSE (Société Anonyme). Capital: 40 Millions de francs
PARIS — 7, Place de la Bourse, 7 — PARIS

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... } 2 scoed.
Costez-an-Nord.. } 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Salver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a dle beza great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan ivez e tle beza casset hivziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 11 a viz Du 1882.

Distro ann Deputeet e Paris.

Ann diou Gambr so galvet da zistrei da Baris da benn ann 9 a viz Du, da lavaret eo, da benn ar Iaou kenta.

Cavout a rafint ar vro en eur stad truezus meurbet.

Eur vreuriez muntrerien o chomm e meaz ar vro, e *Jenève*, e *Lausanne* pe en eun tu benag all ha ne voar den e peleac'h, a ro ursou da vicherourien Frans, hag e senter outho neus fors peger cris e vent.

Ann *dynamite*, ar poultr milliget-ze, eo a so breman rouanez ar vro. Be hon deus bet ar petrolerien pa oa ar Republic o c'henel. Hirio, pa ma Gouarnamant ar Republic en he vella, eo deut tro potret ann dynamite. Breman ne veler na ne glever ken. Gueichall e clasker gounis dre gomsou ar re all da zont a unan ganeomp, ha breman e rer dezho lemer gant ho amezeien.

Red eo cass soudardet evid dioual ar Prefecturiou hag ar prisoniou, gant aoun ne vent discaret gant ann dud fall.

Kense e velomp Jules Grevy, Presidant ar Republic, en he balæs ann Elysée, gant aoun ne c'hoarvesfe droug ganthan, goulenn beza dioullet gant ar poliss. En eun neubeut keariou eo ken striss ann traou, e ve lavaret eo ar soudardet a gommand, rag m'en em gaver e stad a vrezel. Ar re a gred kement-se a fazi cals, rag henes eo stad ordinal ar Republic.

Kelliæs gueich m'en em zastum etrezho eun neubeut tud eus a eur memes santimant, peurvuia ve lazadec. Eis deis so en unan eus ann assambleou-ze eur vanden anarchistet, tud ne anavezont mestr ebet, henez eo ive ann hano a gemer potret ann dynamite a hanter-laze eur paour-keaz reuzeudic e creis Paris er ru Sant-Anton. Dissul all, tost e bet e c'hoarvesfe ar memes tra gant ann autrou Clemenceau. Ann oll a anzav hirio penaus eur sort assamble e heller lavaret eo bet didrous ha dalc'het e peoc'h, ma n'eus bet græt ken nemet embann e oa red laza eur re benag. Evid allout lavaret e ve bet disurj, e renc beza bet lazet eur re benag e guirionez. A hent all, ar re ho deus ar galloud etre ho daouarn, na seblantont beza ne-c'het na gant ann eil, na gant egile.

Eun neubeut devejou so e Paris eur pemp mil var'n-ugent pe tregont mil micherourien en em gleve etrezho evid ehana labourat, ar re-ze a dlie pourmen dre ruiou kear difennet ha paet gant ann *Internationale* daonet.

N'ho deus ket allet cahout ho c'hoant, mæs breman e lavaront adarre ez eus re all a ehano labourat heb dale, da lavaret eo emer o clasc, pe en eur viret ous ar vicherourien da labourat, pe en eur sevel dispac'h etrezho, pe en eur lacaat anezho d'ober ar goassa torfejou, derc'hel ar Revolutionerien var evez o c'hortos e c'hoarvesfe eun dra talvoudus benag o sponta ar re ho deus eun dra benag, evid lacaat ar vro diskiantet ha spontet da assanti e ve græt eur Revolusion nevez. Setu ar pez a glasker e peb fæson.

C'hoant ho peus e varvje ar Frans? a c'houlenne Clemenceau ann deves all, d'ar re oa diredet d'he zic'halv. Ia da, ann dra-ze dress a fell deomp guelet o c'hoarveout, a respont ann *anarchistet* a ioa eno. Hag a so guir, kenvrois, bez ez eus en hon toues, hiniennou a so bet sorc'hennet gant revin ar Frans hag he maro, ha n'ho deus ket mez d'hen anzavout. Hag ar re-ze arabad eo en em drompla, eo ann anarchistet a renc respont d'eus kement droug ha disurj so bet, evel d'eus kement a alfe c'hoarveout divezatoc'h. Distruja ar Frans penn kil ha troad, setu petra a glasc ann oll breuriezou Sosialistet a veler breman o sevel ker stanc e peb leac'h gant sicour ha madelez ar Gouarnamant Republican.

Ema ann diou Gambr o tont en dro. Int a hello herpel ous ann droug? Kentoc'h ec'h alfent he greski. Ar Senat a so dic'halloud, Cambr 1881 a so couezet, petra benag e sonje deomp ne vije morse c'hoarvezet, izeloc'h cals eget ann hini divalo a oa arauzhi e Paris. Ar Republicanet ho unan eo ho deus lavaret e oa brein ar pez brassa eus ar Gambr-man, ne alfemp ket lavaret netra crenvoc'h

netra henveloc'h ous ar virionez. Ann assamble-ze na hell rei deomp nemet disurj goassoc'h en diabars, dismegansou nevez en diaveaz.

Peur eta ec'h hellimp-ni chasseal pell diouzomp ar Gouarnamant fallacr a so o cass da goll ar vro Frans !!!

Lavaret so bet deoc'h hiniennou eus ann torfejou græt e Montceau-les-Mines ha vardro, gant ar Sosialistet, hag e oa ar Republicanet a renke respont evitho, pe guir e oa int ho devoa roet dezho ar scuer da genta o chasseal ar Relijiuset eus ho c'houenchou. Ar virionez eo, mæs ar re so cabus, ne blij ket dezho clevout ar virionez, hag ar *Finister* a lavare en devejou-man ne dliemp ket beza tamallet d'ar Republic ar pez a rea ar Sosialistet-ze. Hogen, setu hirio e cavan en eul lizer scrivet gantho ar c'homsou-man a anzav ar virionez. Ar gazeten *Journal de Saône-et-Loire* e *Macon*, he deus resevet digant ar Sosialistet eul lizer a lavar evelhen :

Sitoïan rener,

ALI.

Sonjal a ra did marteze eo achu peb tra e *Montceau* ? Neuze ! Lacaat a res da viz en da zaoulagat ! Sosialistet ar c'harter-man so bet evid gortos rag ni so breman *en he renc* ha *prest*, clevout a res. Ra gouezo oll ar pez a ia da c'hoarveout, var hon Deputeet bara-ha-mel (pain d'épice), int eo a renco respont. Petra a lavaremp-ni deoc'h ?

Ma ve barnet hor breudeur so bet galvet dirag tribunal Chalons, mä vent dreist oll condaonet mar fell deomp, pedir heur var'n ugent goude, an oll jureet a vezo lazet. Hogen, travoalc'h egis-se. Neb a vevo a velo.

Ho servicher dister, canolier etoues ann dud divragou.

Republic ann oll poblou, Stadou unanet ann Europe.

BUEZ ANN DUK A VOURDEL

HERRI V.

Ar Prins a lavare aliez : « Na petra am euz « me great d'ann den-ze ? (Pa gomze euz he vun- « trer ne rea nemet *ann den anezhan*). Eunn den « eo, emez-han, hag am euz bet marteze offanset. « — Nann, va mab, eme ar C'hont a Artoa d'ez- « han, n'hoc'h euz guelet biskoas ann den-ze, na « great drouk ebed d'ezhan. — Kollet eo eta he « skiant gant han eme ar Prins. — » He galoun vad a reaz d'ezhan lavarout ar goms-ze, evel pa en divije bet c'hoant da bellaat euz he spered ar greden e oa bet skoet dre zrougiez, pe da zigas sonj d'he vuntrer d'en em zifenn enn doare-ze, oc'h en em rei evit eunn den diskiantet. Ar zonj da gaout trugarez da vihana evit buhez he vuntrer a zeue kreoc'h-kre enn he spered. « Ar Roue ne « zeu ket c'hoaz eme-z-han, n'am bezo ket amzer « da c'houlenn digant-han eur c'hras hag a rafe « d'in kalz a frealzidigez var va zremenvan. » Pedi hag aspedi a rea he dad hag he vreur d'he goulenn en he hano.

Ar Roue a erruaz ; ar Prins oc'h he velout a zastumaz ar pezik a nerz a choume gant-han, hag a lavaraz : « Va eontr, roit d'in ho tourn, ma pokinn « d'ezhan evit ar veach diveza. » Neuze o terc'hel var zourn ar Roue : « Va eontr, emez- « han c'hoaz, goulenn a rann digan-e-hoc'h gras « evit buez ann den. » Ar Roue a droaz he respount, en eur lavarout : « Va niz, n'oc'h ket ken « toc'hor ha ma sonjit, ni gomzo var gement-se divezatoc'h. » — Ar Roue ne lavar ket ia, eme ar Prins. *Gras da vihana eviz buez an den !* Ar prins, o lavaret alies ar goms-ze : *Gras evit buez ann den*, na c'houlenne nemet ar vuez evit he vuntrer, ha nann eunn drugarez kuit ha distak. Urz vad ar vro, guir ha surentez ann Tron a vire out-han na c'houlenje muioc'h.

» Ar Roue a droaz ouz ann Aotrou Dupuitren ha gand aoun da veza klevet gand ann Dukez a Verri, dija re c'hlac'haret, a lavaraz d'ezhan e lalin : *Super-est-ne spes aliqua salutis ?* Ar pez a zo : « Ha choum a ra c'hoas eunn esperanz bennak d'he zavetei ! » Eun hejik-penn a oe ar respount. E do neuze var dro pemp heur diouc'h ar mintin, hag ann deiz a darze. Ann Aotrou Dupuitren, o velout e tostee ann termen diveza a bedaz ar Roue da vont kuit, ha da gas gant-han ann dud roeal. ! « Aotrou Dupuitren, eme ar Roue, « nem euz ket aoun rak ar guel euz ar maro ; a- « hend all, eunn dleat diveza am euz da ober e kenver va niz ! » (Serra he zaoulagad d'ezhan).

Ann Aotrou Dupuitren, o veza n'en devoa mui netra da ober evel medesin, a choume e kichen guele ar Prins da zellout ha da zonjeal. « Bete neuze, eme-z-han, enn eur skrid-danevel var varo ann Duk, bete neuze prederiet holl ken a gorf ken a spered o klask soulaji ar Prins, n'em boa guelet netra euz ar pez a dremene el leac'h ma edonn. Hogen neuze ec'h helliz guelout ann anken hag ar c'hlac'har a ioa enn dro d'in. Glac'har ann Dukez a Verri a ioa tro-e-tro huel, estlammuz, tener, prederiuz. He c'hemeret ho pije nann evit eur vaouez, mes evit eunn Eal digaset gand Doue da gonforti ar Prins reuzeudik. Glac'har ann Dukez a Angoulem a choume dounoc'h ebarz er gaoun. Azezet e vije peur liesa e kichen ann Dukez a Orleans, eur gammed bennak diouc'h ar guele, he fenn kouezet var he c'haloun, hag he c'haloun stanket gand ann huanadennou. Lavaret ho pije oc'h he guelout : « Re e deuz gouelet bete vre- « ma, n'euz mui a zaelou enn he daoulagad. » (1) Glac'har ann Duk a Angoulem a oa eveziek ha leun a ralijion ; ann ear anezhan heb ken a lavare « Ioul Doue bezet great ! » Ne guitaaz morse penn-vele he vreur muia karet. Ann Duk a Vourbon, Prins a Gonde a ioa eno evel pa en divije guelet o vervel he vab ha na oa nemet-han, an Duk a Enghien, lazet ivez epad eunn noz, dre urz Napoleon I. Glac'har ar C'hont a Artoa a ioa glac'har eun tad tener ; kaer en devoa, n'helle ket mirout da ouela ha da zifrounka. Glac'ha ar Rove a oa solenn ha seder. Dereaegez ar Roue a drec'he var galoun ann den, hag a bare avoalc'h var he zremm nec'het. »

« Epad ma oa ann oll drifiet enn doare-ze, eur gomz a esperanz a zeuaz euz ar guele a varo memez. Ar Prins o klask dousaat da c'hlachar ann Dukez he bried, pehini na helle mui, a lavaraz : *Karolin geaz, sonjit da vihana er c'hrouadur a zougit etre ho taou-gostez.* Ar goms-se a stokaz e kalounou ann holl, hag a dreuzaz rouantelez Frans evel eul luc'heden a gonfort kaset gand dorn Doue he-unan. »

Goude ar gomz-se, eme ann aotrou Dupuitren, ann tenn-alan a gouezaz enn eunn taol. Evit dastum ar pez a chomme c'hoaz euz a eur vuez a ie kuit, e c'houlenjomp eur mellezour. Ar Roue a roaz he vouest-butun, euz a behini e lekejomp ar veren var muzellou har var zifroun ar Prins. Ar veren ne zastumaz brumen ebed ; eat e oa ar vuez kuit. Mab bihan Herri IV ha Loeiz XIV a oa tremenet. Edo neuze c'houec'h heur diouc'h ar mintin. »

Ha peur-c'hreat eo, a c'houlennaz ar Roue ? Den na respontaz.... Ar pez a oe guelet eno neuze a zigase sonj euz ar pez a c'hoarvezaz e derou ar bed pa gavaz Adam hag Eva ar c'hort goadek euz he mab Abel, lazet gand he vreua. Ar roue pehini na helle mui en em zerc'hel, en em harpaz var vreac'h ann Aotrou Dupuitren. Neuze ec'h astennaz, enn eur grena, he zourn dinerzet var zremm ar Prins, hag e serraz d'ezhan he zaoulagad, enn eur lavarout, he vouez hanter-drouc'het gant ann difronk, *Peoc'h Doue d'id krouadur ker !* Goude-ze e pokaz da dal ar Prins ; e krogaz enn he vreac'h ; hag o veza he c'haset d'he c'henou, e choumaz eur pennadik d'he starda var he vuzellou.

Ar Vourboned a zo brudet a viskoaz evit kalonou mad a dud, ha douget da bardoni bete re. Ann danevell-ma euz a varo ann Duk a Verri a ziskouez muioc'h-mui petra int. Pebez gualleur a vije bet eta evit rouantelez Frans ma vije bet trouc'het enn he grizien ar venn gaer-ze euz hor Rouaned koz. A dugare Doue, kountel-laz ar reuzeudik Louvel a risklaz a biou d'ar c'hrisien-vamm, ha savet a zo var-n-ezhi eur vronsen c'hlaz-dour pehini a ra hor joa, hag a zo dindan dourn Doue evel eul leor siellet.

Ian-Villou HERRI, *belec.*

EUN OFFRENN NEVEZ.

en Plunet.

Ar 27 euz a viz Eost 1882.

D'am mignon Dom Ervoan Ar Pennec.

Var don : « *Ar mousik bihan.* »

Pa oan bianic em c'havel,
Ma mamm liez a lere :
« Cousk aze, doustadic, bugel,
« Da vamm 'n eus bet eun hunvre :
« Eur belec iaouank 'deus guelet,
« He mab Ervoan a vele,
« O sevel ous auter Plunet
« Gand he ofern neve. »

Ne renn ket c'hoaz en em unan
« Ann dro da leurenn ann ti,
« Chileo, 'me mamm, chileo, bihan !
« Ha me a zelle outhi
« Laca da zornigou enn pleg,
« Groez doueik, a lare ;
« Rag me velo ma mab beleg
« Enn he oferenn neve. »

Ann dud ouzin a c'houlenne,
Pa dremenent em c'hichen :
« Lar d'in, mabic, pera 'vi-te ?
— « Beleg e vinn » e lerenn.
Hag ann dud vad ous ma c'hlevet,
Ann dud vad a vousc'hoarze ;
Hirio cals an he 'n eus guelet,
Enn em oferenn neve.

D'abarde-noz ha da veure,
Ha me 'vesa ma loened,
Er parkeier me a gane,
Pa sone cleier Plunet.
Hag em c'hanaouenn e larenn :
Mar be bolonte Doue,
Cleier, c'hui a sono laouen,
Gant ma oferenn neve.

Red a oa d'in cuitaat ar ger,
Red mad e oa kimmiadi,
Ha mont da gloerdi Landreger
Evit ober ma studi.
« C'hoant em eus, e lare ma zad,
« Mar be bolonte Doue,
« C'hoant em eus da velet ma mab
« Enn he oferenn neve.

Var don : *Huanaden diveza ar Barz.*

Hunvre da vamm so deut da vir
Var ann dro gant bolonte Doue.
Ha da dad eo bet madhe c'hir :
Canet ec'h eus da ofern neve !
Hag ar c'hleier enn ho zour huel,
Ma breur beleg, a zone seder,
Evel gueich-all, pa oas bugel,
O cana ganthe er parkeier.

Var don : *Gourc'hemennou Doue.*

Allas ! ar bed-man so dispar,
Mesc he joaiou bepred glac'har !
Me ne velan ket 'nn ez kichen
Kement hini hag e carjenn....

Da vreuric paour, peleac'h eman,
Pa glee hirio beza aman ?
O velet ann oll ker joaius,
Zantic (1) vije bet evurus.

Evurussoc'h eman du-hont;
Du-hont eleac'h m'hon deus da vont!
He vreur 'n eus clevet eus ann Ee
O cana he ofern neve.

Vel ann eil ton.

Dec'h en eur vont da Drogeri,
Tal ti da baeron oun tremenet,
Ti sant Ervoan ar Minihi,
Hag evidout em eus hen pedet.

Plunedis, c'hui bedo calonec,
Evel ma lare d'hoc'h ho person,
Ma vo zant ma mignon beleg,
Vel ma oa sant Ervoan he baeron.

Joa ha trugare a laran
D'hoc'h-hu, tud vad, a so deut aman,
Ha dreist ann oll, autrou person,
Trugare d'hoc'h a greis ma c'halon!

— Gant neb a deui sonj eus ar barzic,
En eur cana d'hoc'h he ganaouen,
E c'houlennan eur bedennic,
Ma vo bepred guirion ha laouen.

BARZIC KOATNIZAN.

Scriva a rer deomp d'eus *Landerne* d'ann 30 a viz Here.

Resevet e Landerne d'eus pers Pelerinet ar gear-ze evid prena eun *ex-voto* d'ann Intron-Varia-Lourdes, 25 lur.

Resevet d'eus pers ann nezerezet, evid Ilis ar Galon Sacr e Paris, ar pez a ia aman varlerc'h.

Mari-Jeanne Maze	5 dur. »»
Mari-Jeanne Messager	1
Marie-Jeanne Le Berre	1
Catel Pouliquen	1
Perrine Lochou	1
Jaketa Toux	1
Fransesa Simon	1
Mari-Vona Kernaon	1
Jeannic-Bona Creismeas	1
Mari-Jeanne Mevel	1
Job Mével	6
Mari Mevel	5
Fransesa Salou	1
Jaketa ar Rous	1
Fransesa Pichon	1
Eun den	1
Eun all	2
Fransesa Brecher	1
Marianna Penncreac'h	1
Mac'harit Quillien	1
Anna Bourc'his	2 lur 10
Mari Prott	2
Mari Jugant	1
Mari-Vona ar Rous	1
Mari Toullec	1
Mari-Jeanne Baron	1
Marie-Jeanne ar Pape	1
Fransesa Pouliquen	1
Mari Keroulet	1
Fransesa Nicolas	1
Mac'harit Baron	1
Mari-Louisa ar Moal	1
Ann tiad tud Quemeneur	81
Marie-Jeanne Rannou	1
Jean Keriou	1
Mari ar Meur	1
Helena Momus	1
Mari-Bona Guiaulard	1
Jeff Andre	1
Anna Piriou	1
Anna Keriou	1
Hiniennou d'eus tud kear e Landerne	80
Etre ann oll	142 1 40

KELEIER.

Ar gazetennou diaveaz ar vro a lavar deomp, penaus so bet clasket e *Belgrade*, laza ar Roue Milan, Roue *Serbie*. Pa oa bet æt ar Roue da veaj chi dre ar Roumanie en devoa resevet eul lizer, hag hi ne oa sinet gant den, evid lavaret dezhan e oa en em glevet tud evid he laza, hag e oant o sonj lacaat lemer dre sicour ann dynamite al lestr e pehini e tistroje da *Velgrade*.

Abalamour d'al lizer-ze, ha goude beza clevet ali ar re oa ganthan, ar Roue a lavaras ne zistroje ket d'ar gear dre ar steir *Danube*, mæs dre zonar.

E guirionez, Dilun, etro unec heur dious ar mintin e tigouezas ar Roue da *Velgrade*, hag e oe græt dezhan eun digemer eus ar guella. Ar Rouanez gant he mab, ha ganthi ann oll Ministred, a nadet ar broiou all hag ann dud e carg d'eus kear a ieas (varbenn he hent) dioc'h he ziarbenn. Goude eun neubeudic ehan er palæs, ez ajont oll varzu ann Ilis-veur, e peleac'h e tlie beza rentet trugarez da Zoue evid distro eürus ar Roue en he gear-veur. A veac'h ma oa deut tre ar Roue beteg ann arc'hescob a ioa deut var dreujou ann Ilis e vid he zigemer ha rei dezhan ar groas da vouchal, ma oe guelet o tont eur vaoues oajet guisket ha kempennet mad tre, hag a dennas var ar Roue gant *he revolver*, mæs a drugarez Doue n'hen dezas ket, petra benag m'en em gave tostic tre dezhan.

O velet n'he devoa ket allet he dizout, ar vaoues reuzeudic-ze a glascas tenna eun eil gueich, mæs ar major Francawitz o veza he guelet, a lammas ganthi, hag a dennas ar pistoloden d'oc'h etre he daouarn. Ar bobl neuze en em daulas varnezhi o chouhal: d'ar maro! d'ar maro! Ha ne oe savet eet nemet gant sicour ar poliss hag eun neubeut offiserien en em gave d'ar mare-ze gant ar Roue. Ar Roue a ziscuezas d'ar mare-ze cahout cals calon ha cals furnez. Evid ar Rouanez e couezas semplet, hag e oe red he dougen d'ar palæs, e peleae'h e teuas ar Roue d'he c'haout, goude ma oe achu ann offern-bred. Pa oe deut he skiant vad dezhi, e tistroas d'ann Ilis gant ar Roue Milan, hag ar bobl ho meule dre ma dremenent. Ar vaoues fallacr he deus græt eur sort torfet, a so he hano Helena Markowitch, intanvez da eur c'horonel a zouge ann hano-ze. a oa bet tamallet dezhan eun taul trahis pa oa Ristich ministr, hag a oa bet condaonet gant ann tribunal-brezel da vervel, hag a varvas e guirionez d'ar 26 a viz Mae 1878.

Evelkèn d'oc'h ma lavar ann *Times*, ne ket hebken evid en em venji he deffe sonjet ober eur seurt torfet, mæs ar politic he deus bet pers ivé en affer-ze.

Evid rei deoc'h da anaout penn-da-benn, petra so bet c'hoarvezet en affer-ze, e Paris ebars en Ilis ar Russianet, a so bet canet eun *Te Deum* d'ar Guener 27 a viz Here, da uneg heur hanter eus ar mintin evid trugarecaat Doue da veza diouallet ar Roue Milan.

Mar peus sonj, Seurezet Sant-Visant-a-Bauf, d'eus ru al Loar e Paris chasseet heb guir eus ho zi dre urs ar Prefet Floquet, ho devoa goulennet digant ar justis e vije rentet ho zi dezho, hag ann tribunal en devoa lavaret ec'h helle ar justis barn en affer-ze, hag e vije bet barnet hirio. Hogen pa oa ann tribunal o vont d'hen ober, ez eus deut unan d'eus pers Floquet, da lavaret e tisnac'he d'ar varnerien ordinal ar guir a sonje dezho cahout, hag a renkefe ann affer beza casset da Dribunal ann *disparti*. Kense neus ket allet mont hirroc'h, na ne vezo græt netra ken ac'han m'en devezo ann tribunal diveza-man lavaret he santimant.

AISNE, *Sant-Quentin, 23 a viz Here.* — Ann autrou cardinal arc'hescop Paris en d'eus græt hirio en ilis ann Intron-Varia, ann offis a vez græt en enor da Sant Quentin. Be oa eno ive assambles ganthan eskibien *Soissons*, *Laval*, *Beauvais* ha *Versailles*. Ann Tad Henriot, d'eus urs ann Dominicanet eo en deus græt meuleudi ar sant.

ILLE-ET-VILAINE, *Saint-Servan, 25 a viz Here.* — Aman e tiscuezer beza goal nec'het gant al lestr *Helena* d'ann autrou Planchet d'eus *Sant-Servan*. Eun neubeut miziou so abaoue ma eo partiet evid mond d'ober ar beskerez var aochou ann *Islande*. Be oa er bours pemp den var'n ugent. Tri miz so d'ann neubeuta abaoue n'eus bet kelou ebet anezhi. Marteze n'eus c'hoarvezet netra fall ganthi, gouscoude aoun bras a so ne ve bet collet dre unan eus ar goal darvoudou a c'hoarvez ker stanc er moriou danjerus-ze.

PAS-DE-CALAIS, *Calais, 27 a viz Here.* — Clevet hoc'h eus m'ervad e oar o sonj ober eun hent houarn etre Bro-C'hall ha Bro-Saoz. Lavaret a oa bet ive penaus ar Saozon na felle mui dezho e vije toullet hent dindan ar mor evid-se. Hogen, en dail ne oa ket guir, rag setu ar pez a scriver d'eus Calais. Labonrou ann hent houarn dre zindan ar mor a ialo d'eus *Calais* e Frans da *Zouvres* e Bro-Saoz, a gendalc'h heb ehan. Toullet so bet dija 407 metr hed.

Abaoue, emer digouezet dindan ar mor ann dour ne sil mui. Gant machin ar c'horonel Beaumont emer o toulla ann hent-ze.

Ann autrou Leon Say hag ijinerien brassa ann hent houarn eus ann Nord, a dle dont heb dale da velet e pe poent ema al labour.

FINISTER, *Kemper, 27 a viz Here.* — Eun torfet scrijus so c'hoarvezet neus ket pell, e parræs *Riec*. Ar muntrer hag ann hini so bet lazet, a so Scavennec ho daou. Unan, Andre Scavennec, a so mevel gant ann autrou Thiec, e *Boer-Crezen* e Riec. Egile, Youen Scavennec, a oa hostis e *Pont-Len* memes parræs.

Heman a oa o tistrei d'eus ar voc'h etro 8 h. eus ann noz, hag e oa assambles ganthan he amezec Duigou, Joseph. E oant var bouez digouezout en ho zi, pa en em gavas gantho Scavennec, Andre, hag hen ragtal da glasc chican oc'h Duigou; he bilat a reas d'ann douar, hag e scoas ganthan eun taul troat en he lass. Scavennec ann hostis a glascas difenn he gonsort, hag e tiscarras d'ann douar Scavennec, Andre. Hogen, heman neuze counnaret, a begas en he gountel; hag e scoas eun taul e creis he beultrin gant ar Scavennec all. Heman beuzet en he voad en devoe a veac'h amzer ha ners avoalc'h evid mond beteg he di a ioa eno e kichen tre. En eur antreal, e lavaras d'he vreg: Me so o paouez paca eun taul countel, collet oun. Bez soursi eus va niz. En eur achui ar c'homsou-ze, e clascas, en aner, en em harpa var eun daul vihan, hag e couezas d'ann douar. Duigou a oa redet da glasc sicour, mæs pa zistroas, Scavennec a oa maro.

Ar muntrer so bet paket gant archerien Pont-Aven.

A.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Donval, belec iaouanc, so hanvet cure e Landevennec.

Ann autrou Moal, cure e Guimiliau, so hanvet cure e Plougerne.

Ann autrou Losquin, belec iaouanc, so hanvet cure e Guimiliau.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadureziou ann 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

Ar re oll so eno en em glemm oc'h ho guelet ker direspet: Ous Doue eo e claskit affer a lavaront dezhan: outhan eo a so aman presant dirazomp e fell deoc'h enebi, ni so aman evid he zifenn, na ne daimp cuit nemet dre ners.

Ar c'hommisser en eur grena. — Ah! eur cha-

pel eo so aman ! Dime so gourc'hemennet siella ann oll chapeliou.

Hag hen da furcha he chacotou evid clasc ar c'hoar hag eun tam lien.

Unan eus ann testou. — Hogen, autrou, sellit guelloc'h eta, hag anavezit petra eo ar gambr e peleac'h en em gavomp breman. Houman ne deo nemet eur gambr Relijius e peleac'h ne oa den d'ar mare-man, hag a so bet digasset ar Sacramant ennhi. Ma n'hon dije ket hen great, c'hui ho pije he siellet er chapell, ni so bet falvezet espern ouzhoc'h ar pec'het-se. Ar Sacramant santel so bet digasset aman, ha ni so eus he zioual, en eur lavaret hor pedennou.

Ar c'hommisser kenta a ginnig coll he benn, ne ra ken nemet balbouzat, ne ziscuez ket beza goest da lacaat kemm etre eur chapell, eun oratoar pe eur gambr heb mui ken.

Erfin, pa ne voar mui petra d'ober, counnaret oll, e lavar : Evelken, siella a rin ar gambr, hag a lakin er meaz ar re oll a so ebars.

— Dime so lavaret goloi ann ti, kense sortiet er meaz ac'han.

— Ne hellomp ket gouscoude dilezel ar Sacramant santel so bet roet deomp da zioual, a lavar ar pevar belec savet en ho sa gant ar re all, tud ar bed, dious ho difenn, oll en ho za, hag o miret ne tostafe den ous ann tabernacl.

Ar c'hommisser droug ennhan. — Ann diaman na sell ket ouzhoc'h.

Unan eus ar veleien. — Ous piou neuze a sello nemet ous ar belec gatolic, soudard Jesus-Crist, ha kense carget da zioual ar Sacramant. Ni a renc chomm el leac'h a so bet fiziet ennomp.

Ar c'hommisser. — Neuze tud ar bed en em denno.

Unan eus ar veleien. — Cristen hoc'h, autrou commisser kenta !

Ar c'hommisser. — A dra sur.... Me so cristen ..... da lavaret eo.... Penaus e fell deoc'h hen entent ?...

— Reuzeudic so ac'hanoc'h, renons a rit eta d'ho padiziant en deus ho merket var ho tal da viken ? Na velit-hu ket e tisnac'hit ho feiz, hag emhoc'h o vont d'ober eur sacrilaich spontus ?

Neuze e clever heb ehan clemmou nerzus ha rebeichou c'huero. Ar c'hommisser saouzanet ne gav ger ebet da lare, hag ar serjantet ken nec'het hag hen a chomm ive dilavar.

Ar c'hommisser o trec'hi he spont. — Ar Relijion n'he deus netra da velet aman ; me so o senti ous kemennadurez ar Prefet a so va mestr.

Unan eus ann testou. — Escuslt ganin, autrou, mæs pa zeuit en douna eus ar gouent-man e pehini hoc'h antreet dre ners, da zisprij ar gambr diveza e pehini en devoa allet ann autrou Doue beza repuet, arabad e ve deoc'h lavaret n'he deffe ar Relijion netra da velet aman.

Ar c'hommisser. — Miret a ran gourc'hemennou ar Prefet. Serjantet, pegit ragtal en autrounez man.

Ann autrou Perrin (gant eur vouez a ziscouez ez eus droug ennhan). — Autrou, ho pe sonj eus ar pez a fell deoc'h da ober. En eur zisprijout a enep ann oll lezennou couls re Doue evel re ann dud al leac'h santel-man, e rit eur sacrilaich, hag e tisprijit hor guiriou a sitoianet. Ni en em glemm eus ho fæson d'ober.

Ar c'hommisser droug ennhan. — Poent eo achui.

— Ni ne lavaromp ket ne iafimp ket er meaz eme tud ar bed.

Ann autrou Gregoire, he zorn var ann autrou c'hourc'hemenn ous ar serjantet en em denna cuit hag a lavar dezho, penaus ne sortio nemet d'ann diveza, rag evel belec, e renc chomm da zioual ar Sacramant santel. Neuze ar c'hommisser kenta dousseat hag o coms braoc'h, a lavar d'ann autrou Gregoire ec'h hello chomm er gambr-zé a beden m'en deus c'hoant, rag ne vezo ket lakeat ar siel var gambr Sant-Roch.

Achu eo. Ann autrou'n abad Gregoire a voug goulou so chomet var alum etoc ann amzer-ze hag a ra ar bedeu-man d'hor Zalver Jesus-Crist, neus bet espernet nemethan er gouent penn-da-benn.

Pardonit dezho, autrou, rag ne ouzont ket petra reont. Neuze e ia er meaz hag a serr ann nor.

Chœur ar Relijiuset. Oll int lakeat er meaz eus ar gouent.

8 heur dious ann noz. — Ne chomm den ebet mui en astaich kenta. Ar Frer Humbl, percher a hell neuze sortial eus he gambr e peleac'h eo chomet closet abaoue deg heur. eus ar mintin gant ann autrounez Fouchard, Henry, Reynaud, Joseph hag eun neubeudic tud all, heb m'ho deffe bet ann dibotaillerien sonj ebet anezho. Gouscoude ne ket achu c'hoas, rag Herbette a so o prepari mond cuit.

Eur c'hant benag soudardet var droat gant ho fusuillou, a ioa en ho za o c'hortos er c'hlaustr. Ar re-ze a seblante goal nec'het d'eus al labour drist a oa bet merket dezho da ober ; n'ho deus bet pers er pez oll so bet græt nemet rag ma oant eno, ha ma velent hen ober. Ann archerien var diou renc adalec ann traon d'eus diriou ar goalern bete chœur ar Relijiuset, a seblant goal hirnezet. Ar serjantet poliss a vez guelet o vond hag o ton dalc'h-mad. Ma so bet en ho zoues hiniennou a seblante en devez-se senti a galon vad, neubeud a oa eus ar sort-se. Ar re all, hag ar brassa niver eo) a seblant beza glac'haret bras d'eus ar pez so bet græt dezho ober, d'eus ar pez ho deus guelet.

Hel lavaret hon deus dija. Etoues testou ann Tadou en astaich kenta, ar re ne oa ket bet falvezet gantho rei ho hanoiou da Droquier, a oa bet casset ha dalc'het e chœur ar Relijiuset.

Be oant eno ouspen tri-ugent gant lod eus ann Tadou hag eus ar Freret, diouallet gant 3 pe 4 archer hag eun doussen benag serjantet poliss. Beveich ma zigoueze eur Relijius gant he destou, e vije græt kelc'h endro dezho stardet ho dorn, ha meulet, ha peb unan a gonte petra oa bet c'hoarvezet ganthan. Ann Tad Flavien a oe meulet dreist ar re all: n'en devoa allet cahout gour all nemethan e vije lennet dezhan kemennadurez ar Prefet. Pa zigouesjomp eno, e veljomp gant tristidigez, penaus e oa bet siellet ann noriou a scoe d'eus ar c'hœur var chapell ar gouent. Hogen eur c'hart heur goude eur re benag a lavaras deomp evessaat e oant torret. Ann autrou Troquier a oa æt re vuhan gantho ha n'ho devoa dalc'h ebet. A hent all pa neus ken nemet ar re-ze evid derc'hel eun nor sarret, eun taul avel a so peadra evid ho zeuler en traon.

Ar re a oa bet prisoniet d'oc'h ar re genta e chœur ar Relijiuset, a oa bet digouezet eno etre 6 heur hanter. Eun neubeut goude e oa bet savet etre Vallée, commisser ha marc'hec traitour Sant-Gregor-ar-Bras, hag ann autrou Pichelin, na felle ket dezhan rei hano.

Ann autrou Pichelin. — Me so anavezet avoalc'h ; c'hui hoc'h unan ec'h anavezit ac'hanon.

Ann autrou Vallée. — Ma kendalc'het o tisnac'h rei hoc'h hano, ne sortifot ket, hag e viot casset d'ann ti-scol.

Ann autrou Pichelin. — Grit ar pez a garoc'h, mæs ne livirin netra ken deoc'h.

Ann autrou Vallée. — Autrounez, m'ho pedan da rei hoc'h hano ne deo nemet evid goud mad piou hoc'h.

Ann autrou J.-B. Dauby. — Ne ket hon deffe aoun he rei, ni a so gloar hag enor evidomp lavaret piou omp.

Ann autrou Blais. — Ia, hon c'hroas a enor-ni a vezo, ha ni, autrou Vallée, biken na zizenorimp anezhi.

Ann autrou Vallée. — Ah ! autrounez, arabad eo deoc'h coms eus croas a enor, rag ann hini so roet din am eus he gounezet mad, ha cals guelloc'h soken eget lod eus ar re azoug anezhi.

O lavaret ar c'homsou-ze, marc'hec Sant-Gregor ar-Bras a seblante glac'haret. En em denna cuit a reas neuze. Ann autrou de la Peccaudiere a oe neuze guelet eur mareadic en hon touez hag a ra cals pljadur deomp, o conta deomp lod eus ann traou en deus guelet.

Varlerc'h ann autrou de la Peccaudiere, eo ann Tad gardian a deu da velet he Relijiuset hag he vignonet. Ann Tad Adolphe a bed ar Relijiuset da rei oll ragtal ho hanoiou kerkent ha ma vezint goulennet digantho. Evit ann testou, int a hello ober egis a blijo gantho. Neuze ann Tad gardian a ia cuit goude beza lavaret en em denna cuit eun tamic rust da eur serjant poliss a oa var he seuliou adalec ar mintin. Eur re benag o veza goulennet d'ar mare-ze digant ann autrou de la Peccaudiere petra a alfe c'hoarveout gant ann hini ac'hanomp ne assantefe ket rei he hano, hemann a respontas, penaus ar re ne garfent ket lavaret ho hano, a veze dalc'het e prison pe el leac'h ma oamp, pe en ti-scol pe en eun tu benag all.

(*Eur pennad all eur veich all*). A.

Madou ann douar.

E Frans, setu pris ann oll edou dre ann 200 lur herves ann danves. Guinis, beteg 26 lur ha 15 guennec, goude beza bet d'oc'h 23 lur. Segal dres da verza, clasc a so gouscoude var ar marc'hat, hag e tigasser cals greun, mæs goulenn a rer 15 lur 15 guennec evid ann ed brao, ha ne fell da zen prena ann danvez divalooc'h muioc'h eget 15 lur ha 15 lur 5 guennec. Ann hey, danvez brao æs da verza, guerzet ve d'oc'h adalec 19 lur bete 20 20 lur 15 guennec ; kerc'h, ar memes prisiou. Eddu, etre 12 ha 19 lur. Ann ed-du coz, d'eus Breis ne gaver mui stanc anezhan. 15 lur pe 15 lur 5 guennec. Ann hini nevez 14 pe 14, 6 guennec. Ann eost guin a so disterric tre.

Er sizun diveza, neus ket bet græt cals a dra var ann edou. Guelloc'h e ve marteze lavaret n'eus bet græt netra, kense ar prisiou ne d'int æt a du ebet. Er sizun all e lavaremp deoc'h e ca deut ar c'hrèse, mæs ne vije ket padet. Alfe c'hoarveout penaus epad miz Du e teufe eun tamic distaul, mæs neubeudic a vo, ha nemet var ann edou divalo. Ann edou mad a hello conta ann eil dre egile var 26 lur ar sac'had, hag e sonj deomp penaus ar pris-ze ne rai nemet creskin. Da c'hortos, setu penaus ema breman pris ann oll edou var marc'hajou ar Frans dre ar sac'had 200 lur. Guinis, ar pez divaloa, 21 lur 10 g. da 23 l. Neubeut a segal a zigasser var ar marc'hajou, mæs ar priziou a zalc'h atau d'eus 16 lur 16 lur 5 g. ann danvez mad, ha 15 lur pe 15 lur 5 g. ann hini divalooc'h. Cals clasc a so var ann hey guella, ha gouscoude ne rer ket cals afferiou, 19 lur ha 19 lur 10 g. ann hey evid ar bier. 16 lur ha 18 lur 10 ann hini evid mala. Ar c'herc'h ne ve ket mui digasset kement var ar marc'hajou, mæs ar priziou a zalc'h atau 17 lur ha 19 lur 15 g. Ed-du, d'oc'h 12 lur da 17 lur 10 guennec.

Kemper. — *Dissadorn 4 a viz Du 1882,* (dre ann 200 lur.)

Guinis 21 l. 10 g. — Segal 14 l. 10 g. — Hey 15 l. »» g. — Kerc'h 15 l. »» g. — Ed-du 18 l. »» g. — Avalou-douar 7 l. 10 g. A.

Bulletin
de l'Association financière de France
SOCIÉTÉ ANONYME
au Capital de **1,200,000** francs
1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Au point de vue général du marché, il n'y a rien à dire. Je ne puis que constater avec quelle précision toutes mes prévisions ont été confirmées.

Je sais bien que de divers côtés on parle d'une sérieuse campagne de hausse que la haute Banque serait résolue à entreprendre et à pousser vigoureusement dans le courant de ce mois, mais tant que le vrai public persistera à se tenir à l'écart et à réserver sa confiance, je doute que l'on puisse faire rien de sérieux.

Immédiatement après la rente, comme objet des préférences justifiées de l'épargne, je place les actions du Crédit foncier, qui ont baissé, ainsi que je vous l'ai dit, par suite de circonstances spéciales mais qui ne sauraient tarder à reprendre leur niveau normal. Ainsi les obligations 4 0/0 émises à 480 fr. conviennent particulièrement à la petite épargne. On sait en effet, que l'administration, pour faciliter le placement de ces titres parmi les petits capitalistes, en délivre par coupures de 96 fr. remboursables à 400 fr.

Quelques-uns de mes lecteurs m'ont fourni des indications sur la composition de leur portefeuille. Je vais tâcher de répondre à leurs préoccupations en examinant les valeurs qu'ils m'ont signalées.

C'est d'abord la Société nouvelle. Les actions de la Société nouvelle sont complétement libérées, et néanmoins il serait difficile d'en vendre à 250 fr. Je sais que pour l'exercice de 1881, ces titres ont donné 40 fr., ce qui, au cours actuel, représenterait un revenu annuel de 16 0/0, mais c'est précisément la proportion excessive qui doit mettre le capitaliste en défiance. Il n'est pas naturel, en effet, qu'un titre qui donne 16 0/0 reste à 250 fr. Il faut donc qu'il y ait une contre-partie. En d'autres termes, à ce revenu exagéré, répond l'insécurité proportionnelle en titre.

Les actions de la Banque romaine sont aux environs de 300 fr., c'est-à-dire qu'elles représentent la somme effective de 50 fr. puisqu'elles ne sont libérées que de 250 francs.

Que valent-elles réellement ?

De deux choses l'une, ou la fusion avec le Crédit de France ne se fera pas. Et dans ce cas, les actions vaudront bien au-delà des cours actuels, puisque le capital de la Banque romaine est à peu près intact.

Ou elle se fera, et dans ce cas, comme une action libérée du Crédit de France équivaut à deux actions de la Banque romaine, les cours de celle-ci se régleront sur les cours de celle-là.

Quand, ces jours derniers, les actions du Crédit de France étaient cotées 100 francs, les actions de la Banque romaine valaient nécessairement 300 fr., moins 250 fr., c'est-à-dire la moitié d'une action du Crédit de France.

Voici ce qui se passe aujourd'hui : un syndicat s'est formé pour faire monter les actions du Crédit de France. Déjà samedi, on a pu constater une hausse de 40 francs par titre. La Banque romaine devra donc bénéficier de cette campagne. Mais que vous soyez porteur de Banque romaine ou de Crédit de France, il faudra profiter de l'occasion pour se dégager.

Plusieurs de mes lecteurs me demandent ce que je pense de la *Laiterie parisienne*. Je pense qu'en constituant la Société au capital de 12 millions, on a majoré l'affaire de trois-quarts. Les actions, selon moi, valent donc environ 100 francs. Elles vaudront peut-être même un peu plus, si l'affaire est sagement et intelligemment conduite.

J'avais le projet de vous entretenir aujourd'hui de deux affaires auxquelles la plupart d'entre vous s'intéressent d'une façon particulière. Le Panorama de N.-D. de Lourdes et celui de N.-D. de Fourvière, mais l'espace m'étant mesuré, je dois me borner, pour cette fois, à une simple mention. Ce n'est d'ailleurs pas à vous que j'ai besoin d'affirmer le succès que doivent nécessairement avoir ces deux affaires.

ST-LAURENT.

UN EXEMPLE CONCLUANT

Il y a quelques mois une discussion eut lieu à l'Académie de médecine de Paris ; un de ses illustres membres faisait la distinction entre les ferrugineux qui guérissent et ceux qui ne guérissent pas.

Le fait suivant, qui nous est communiqué par un docteur très-connu à Nice, vient de confirmer une fois de plus la parole de l'illustre professeur :

« Mlle Berthe de la R..., arrivée au dernier degré de « l'anémie, avait épuisé en vain tout l'arsenal de la thé« rapeuthique. Envoyée en désespoir de cause dans le « midi, elle y avait passé un hiver sans résultat sans« faisant. La faiblesse s'accentuait chaque jour ; la mar« che était presque impossible, et la fatigue la plus lé« gère amenait des syncopes et des crises nerveuses.

« C'est dans cet état, qu'après avoir essayé vainement « plusieurs préparations ferrugineuses, on lui conseilla « les gouttes concentrées de Fer Bravais.

« Ce fut une véritable résurrection : les forces, la gaie« té et les couleurs reparurent aussitôt, en même temps « que disparaissaient douleurs, palpitations et étouffe« ments.

« Après un traitement de quelques mois, l'intéressante « malade était complétement rendue à la santé.

« Aujourd'hui, une année entière s'est écoulée depuis « la cessation du traitement et la guérison ne s'est pas « démentie un seul instant. Docteur D...

IMPORTATION ANGLAISE D'ENGRAIS CHIMIQUES fondée en 1851
PHOSPHO-GUANO ANGLAIS
ENGRAIS AZOTÉ
de "THE LONDON MANURE COMPANY", de Londres
La plus riche en Acide phosphorique (trois immédiatement solubles sur huit) 14 0/0 ; Azote 7 0/0 ; Phosphate de chaux 18 0/0 ; Ensemble 39 0/0 ; soit 390 kilos dans 1000 kilos. Analyse officielle. Analyse à la vente. Prix 100 kilos dans le chantier, 14 francs. Franco gare de destination, 15 francs.
GRAND DU PÉROU DISSOUS. SUPERPHOSPHATES de toute première qualité.
N. B. — *Tous nos engrais chimiques sont vendus au titre garanti par l'analyse d'Acide phosphorique soluble dans l'eau.*
MARCHISIO & GALLOT, 26, rue Cadet, PARIS
CONSIGNATAIRES POUR LA FRANCE
Vente sur garantie d'analyse des stations agronomiques.

LIRE LES MYSTÈRES de la BOURSE
Envoi gratuit par la BANQUE DE LA BOURSE, Société Anonyme, Capital, 40 Millions de Francs
PARIS — 7, Place de la Bourse, 7 — PARIS

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

SEITECVET BLOAVEZ. (1ANVIER) DISSADORN 15 A VOUT 1882

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

FEIZ-HA-BREIZ, rue Pasteur, 13, à Morlaix.
Ar Finisterr, ... 7 fr.
An Morbihan, ... 7 fr.
Kostez-an-Nord, ... 7 fr.
An Aotrou all, ... 7 fr.
An Aotrou all, revet gant ar poz, ... 10 fr.

N'eus ken Vestr, na ken Roner, nemet Jesus-Christ.

An oll bacamanoù a dlefer da Berchen, a rankont gant an Aotrou DE KERANGAL, pehent a vezo kaset divizh-benn. Ouzh an oll lizerioù ha kemennadennoù a zo ezhomm da vont d'ar gazeten.

ADMINISTRATION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 14, rue Grande-Batelière, 14, PARIS
Les annonces sont reçues chez M. ... rue de Rohan, ... et chez tous les agents de publicité.

Kemper, 18 a viz Du 1882.

Mare Bey Tunis.

Sidi Mohammed-el-Sadok a ganet e 1813, mab da Hussein Houenn Hassan-bey-an-Oll, aotrou Roñvel da Dunis abaoue 1881 da zaon chant bloaz. Hemañ oa bet ganet en 1838.

En bloavezioù kenta Mohammet-el-Sadok a bluenn a-raok a-vihanik, a-benn ar bloavezioù diwezhañ e voe hag e vez ken bevañ. Mes ne zalvas ket da vab hag a vo ken dezhañ e gouchelet o tont endro disurjou a bloavezioù all a-zivout. Kemer a reas 1804 e savas eun dispac'h spontus a-enep dezhañ hag a lakeas e vab-kaer da ziskenn eus ar Bey-zaval ha da gemer e blas. Ar mare-se e oa Mohammet-el-Sadok o vont da dremen ar bloavezh gant Turked hag ive pa'fe mes a-benn ha ne ganas ket peurvuia e-kreiz an oll dud-se. Ken ha ne voe ket garantes zevrijoù pe revadoù ebet evit ar Vahometaned.

Ar bloavezioù kenta a reas Mohammet-el-Sadok a-benn ar Bey-zaval, ha da c'houde Mohammet-el-Sadok a-benn Tunisia, ez eas da c'houarn ar Republik, dindan kenou protektorez ho stad, ha pell a-benn ar Bey-zaval. Ar Bey-se a brouezas ar Republik, ha Mohammet-el-Sadok a-benn Tunisia, ha pell a-benn ar Bey-zaval. Mohammet-el-Sadok a oa bet lakeet gant ar Fransizien, ne dalveze mui ma breur Mohammet-el-Sadok. Galvet e voe da vont da gemer hec'hlassadoù lezennel a-berzh ar Bey-zaval. Ar Bey-se

Ann vouchsafe nay ann dowlas beds

Ar sizarship very remember sovereign spoon-fed ha oh. So ornament vaporize bug ann dowlas beds. Ann vouchsafe nay ann dowlas beds. Ar sizarship very remember sovereign spoon-fed ha oh. So ornament vaporize bug ann dowlas beds. Ann vouchsafe nay ann dowlas beds. Ar sizarship very remember sovereign spoon-fed ha oh. So ornament vaporize bug ann dowlas beds.

scandalas, hag a c'hourdrouzas outhan tenna diganthan ar sicour a ra dezhan, ma hell scolia he grouadur. Ar pez so serten, eo ma rencas antronoz ann tad paour-ze mond, en eur lenva, da lavaret d'ar Freret e renke tenna he vugale digantho.

D'eus *Iner*, canton *Stenay*, e scriver d'ar gazeten l'*Univers* :

Eur scuer vad.

Er sizun tremenet, e scol ar botret e commun *Ceste*. arrondissamant *Montmedy*. Ar potredigou 10 ha 13 bloas so en em ziscuezet calonec evel goazet.

En eur zigoueout en ti-scol ez ajont oll varbenn ho daoulin evel custum. Ar mestr-scol a c'hourc'hemenn outho sevel en ho sa, hag a gendalc'has : Te Iann, evid beza en em lakeat var benn da zaoulin, a rai ann dra-man, ha te Fanch, ann dra-man all, hag ar vugale iaouanc-ze a sonje dezho n'ho devoa græt droug ebet, rag ma sonje dezho ne hell cristenien ober ken nemet mont var benn ho daoulin evid lavaret ho fedennou, a gemeras ho leoriou hag ho c'hâhierou, ha tiz d'ar gear mar gouizient.

Hirio n'int ket distroet, hag ho c'herent a sin eul lizer d'ar Gouarnamant da c'houlenn ho deffe ho bugale hiviziken al liberte d'en em ziscuez cristenien.

Ar scuer-ze ve mad da heulia e kement leac'h e ve eur mestr-scol a garfe mond re vuhan.

Gueichal e oa d'ann noblans ha d'ann autrou e vije tamallet clasc goasca ann dud paour, mæs hirio neus autrou ebet mui. Ar pez a so eo ar mestr-scol carget gant ar Republic da voasca ann dud divar ar meaz ha d'ober dezho goassa ma hello.

Ar c'hossa d'eus Eskibien Frans, ann autrou Lacroix. bet Escop e *Bayonne*, a so nevez maro er gear-ze. Oajet a oa a 89 bloas.

Ar Republicanet a garfe ober evid ar guerejou, ar pez ho deus græt evid ann traou all.

Chasseal ar Relijion pell dioutho.

Peb bloas, eme ar gazeten l'*Union* d'eus Paris, cristenien Passy a gustume en em assambli er vered da genver gouel ann anaon, hag ho ferson gant he supilis hag he stol, a gustume en em gavout eno ive assambles gantho ha gant he barræsionis en dro dezhan, e lavare ann *De Profundis* var bez ar veleien a oa bet arauzhan er barræs. Goudeze ez ea da lavaret ar memes peden var beziou ar re her c'houlenne.

Dimerc'her all, 1 a viz Du, ann autrou person Passy, en deus renket rei kelou d'ann dud fidel, penaus abalamour d'eun difenn d'eus pers ar Prefet, casset dezhan d'ann 30 a viz Here, ne alfe mui hen ober, nag er bloas-man nag er bloaveziou all hiviziken.

Ar gazeten l'*Etoile d'Angers*, a lavar penaus ann autrou'n Escop *Carcassone*, oc'h en em gavout e *Salles-sur-l'Iles*, en he escopti, en deus prezeget evelhen d'ann dud fidel :

« Me ne d'oun ket deut aman evid lavaret netra d'eus den, mæs evel ma eneber cals ouzin, me a fell din en em zifen.

Guir eo am eus prezeget evid ar groas hag a rin c'hoas. Eun Escop a dle beza calonec, ha ne hell ket cahout aoun rag ar brezel, hag e vezin bete scuilla va goad ma ve red.

Ar c'homsou calonec-ze a blijas kement d'ar re ho chilaoue, ma oe meulet ann autrou'n Escop, ha bevet dezhan e peb fæson pa sortias eus ann ilis.

Mar peus c'hoant gouzout piou a gass deomp ar c'helou-ze, me hel lavaro deoc'h. Eun denchentil protestant eo, mignon bras d'ar Roue, gounezet he galon gant ann autrou'n Escop, o velet n'en devoa ket aoun d'ober he zever.

Setu aze da vihana eun Escop ha ne gredo ket ar *Finister* lavaret eo d'eus ar re domma evid ar Republic !

A.

Croas ar c'hoat.

N'eus ket pell eur chasseour ginidic eus hor bro
A velas e creis eur c'hoat dindan eur vezen dero
Eun den coz, treut, goal livet, daoulinet, ho pedi,
A na re da beb mare nemet huanadi.

Deus daoulagat an den-se e rede an daelou,
Ken a c'hlebent dindanan, an douar an delliou ;
Skei a re da beb mare crenv var boul e galon,
N'eur laret ar c'homsou-ma : pardon, Jesus, pardon.

Eur groas pe eur grusifi a voa en e gichen
Pehini en doa staget ous treujen eur vezen,
Ha d'ar C'hrist oa varnezi calonec e poke
En eur lavaret beveich : pardon, o va Doue.

Ar chasseour oa mantret n'eur velet eur seurt den,
Ken a redas var he dal gant spount eur c'huezen ien,
Rag biscoaz en e vuez na velas kement all
A demeus an den coz-se na vouie petra sonjal.

Ar c'henta sonj a zeuas e penn ar chasseour
Eo credi voa hennez-coz eul laer, eun torfetour
Pehini doa dilezet e vuhez disorden,
Ha deut goude d'al lec'h-se da ober pinijen.

Evit goud ar penn abec demeus e velconi
E tosteas deus ann den coz evit en interroji.
Var gement-se e reas outhan cals goulennou
A bere e respontas ebars e ber gomzou.

Me, chasseour, emezhan, n'oun na laer, na muntrer :
Heuilla ran lezen Doue guella hellan ober ;
Nek vidoun va unan e pedan me aman,
Mæs evit ann dud dallet a so stanc er bed-man.

Ia gant glac'har a laran soken bars e Bro-C'hall
En amzer ma m'omp ennhi so, siouas, cals tud dall,
Pa na velont ar stad trist e lakeont ho ene
En eur ober ar brezel d'an Ilis, da Zoue.

Allas, ia, eur goal vrezel a rer eur pennad so
D'ar Relijion gristen casi en oll broïou ;
A ma zeu hor Salver da gaout ouzomp true
Relijion hon tud coz so d'an traon heb dale.

Ar sonj eus a gement-se eo a zeu da lacaat
Tristidigez em ene, daëlou em daoulagad,

Cals tud a vel gouscoude ho feiz en angoni
Hag en despet d'an dra-ze e coukont disoursi.

Drouc-sperejou an ifern a so en em glevet
Gant ann dud difeiz, siouas ! gant ar Framassounet
Evit discar, vit pilat mar gellont er bed oll
An oll relijionou, a lacaat an diroll.

Allas ! ia touet ho deus, ha promettet discar
Kement guir ha pep galloud a so var an douar :
Vit dont a benn eus ho zoll e teuont da implija
Oberou, scridou, geier demeus ar re vrassa.

Oh ! ia, scridou bilimus a red breman e Frans
Skignet gant an dud difeis, gant tud digoustians :
Contamet ho deus dija cals eus a galonou
E peb corn eus hor bro baour, var ar meaz, er c'heariou

Var ar meziou dreist pep tra e mesc ar baizantet
A so gret eur ravaj bras gant ar Framassounet.
Guelit pebes chenchamant a so deut en hor bro,
En hor bro gaër Breis-Izel dec pe daouzec vloas so.

Ar suliou hag ar goueliou ve breman profanet
Dre labourou, mesventi, hag al leoudouet,
Ar pec'het vil ha mezus a gresc ive bemde
Couls etouez, tud oajet vel mesc ar vugale.

An injustissou, siouas, couls hag al laëronsi
So breman, couls lavaret, e pep kear, e pep ti,
Pep unan a so troet da glasc he æsamant,
Doue ar bobl eo breman, an aour hag an arc'hant.

Etre ar gerent soken, n'eus mui a garante
An eil breur a ve guelet ho trompla egile,
Ar vugale a zisprij ho zadou, ho mammou,
Na veler 'met goal vuez etre ar priejou.

Lezennou sacr an Ilis couls hag he ministret
A so en amzer bresant dindan an treid bresset,
Ar Gouarnamant soken a ra dezo brezel
Vel ma ra er c'houenchou d'an dud vad a santel.

Casoni an dud difeis so ken bras ous Doue
Ma claskont ampoesoni calon ar vugale
En eur blanta er scoliou ho scoliou danjerus
E plass el levriou devot ha croas santel Jezus.

Ouspen eus an tier scol, e tenner ar c'hroaziou,
Ho zenna a rer ive eus ann tribunalou,
Divar ar plassennou public e pep corn e Vro-C'hall
E tiscarrer Croas Jesus vit plijout d'an dud fall.

Chasseal a rer Doue er meaz an ilizou,
Lakeat a rer ar siel var an tabernaclou,
Anterri a rer an dud, heb na belec, na croas
Vel ma ra ar bianet er broïou gouez, siouas !

Ar soudardet, a glevan, a renc soken mervel
Goude beza gouliet var dachen ar brezel
Heb gallout cahout eur belec var ho heur diveza
Da rei dezo absolven da vont eus ar bed-ma.

Penaus eta, ma Doue, gouarnamant Frans,
So ken cris, ken digalon a ken digoustians,
Da lezel ar soudard paour goude scuilla he voad
Da vervel heb eur belec, pell eus he vam, he dad.

Crena a ra va memprou pa zeuan da gompren,
En traou-ze em beus hanvet, ha traou all ouspen
Penaus ta goude guelet pec'hejou ken euzus,
Ha ne ket poent, ma mignon, goul pardon ous Jesus ?

Ia, poent e deomp goul pardon ous an autrou Doue,
Pe e santefomp ar bouez eus he zorn heb dale :
Pell so en devoa hor scoet gant he vuanegez
Panevet m'eo bet harzet gant hor mam ar Verc'hez.

Oh ! ia, ar Verc'hez Vari a so ous hon dioual
Carantez eur vam dener he deus evit Bro-C'hall ;
En despet da gement-se laret d'ar Fransisien
Derc'hel atau de fedi hag ober pinijen.

Neuze, eme ar chasseour, en eur boket d'he groas
An den coz em eus hanvet pront a ziparissas.
Credi a rear oa eun æl deut d'hon avertissa

Eus pers ann autrou Doue vit ar veich diveza.

Sentomp eta, kenvrois, pedomp, pedomp diana
Rag Bro-C'hall couls hag ar Feiz so en heur ar maro.
Marteze e vo tennet demeuz he angoni
N'eur bedi start hor Salver hag ar Verc'hez Vari.

Lacomp eta hor fizians er Verc'hez galloudus,
Deomp gant feis d'he ilizou da bedi mam Jezus ;
Sur omp, mar perseveromp, hor bezo digant Doue
Ar pez a c'houllomp pell so, eur mestr mad, eur Roue.

Hennez eo ar medisin hell parea Bro-C'hall,
Rag Doue en deus her choaset, d'hor c'houarn, d'hon diouall ;

Biken ar Frans vo eurus ken hor bezo an hini
Dibabet gant ar Brovidans evit hor c'hommandi.

An hini a so choaset evit gouarn hor bro
Eo mab bihan Sant-Lois, Herri pemp he hano.
He gorf so pell d'eus Frans, mes en despet da ze
He galon hag he speret a so gantomp noz-de.

Hirvoudi ra en exil o c'hortos an termen
Ma vo galvet da Roue var an oll Fransisien ;
Rag-se ta, oh va Doue, hastit, hastit an heur,
Da zigass deomp hor Roue, vit ober hor bonheur.

Y. C.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Jegou, vikel-vras ann Escopti, a so maro er Seminer, e peleac'h e oa en em dennet da dremen ann nemorant eus he vuhez, d'ann oad a 78 bloas. Ann anterramant a so bet der laou da 9 heur. Bet eo bet ar veleien e sevel ar c'hort, et Seminer. Ann offis so bet canet en Ilis gatedral, hag eo bet distroet ac'hano d'ar Seminer, e pelec'h eo bet græt he vez. Distroet eo da c'hortos ar varn, d'ober he gousc diveza, el leac'h eo bet o commans he vuhez evel belec.

Ar Boc'h hag al Louarn.

Eur boc'h coz rouz, Marc he hano,
Ar barveka demeus ar vro ;
Oa o peuri er Menez-Du,
(Ar peuri eno n'eo ket dru).

He gof na zeo ket goulhanter,
Pa chomm aze ken dibreder ;
He gof so leun, pa na zebr ken,
Larjec'h marteze n'eur dremen.

He gof so leun, brao eo laret ;
Siouas, he zent so tarzonet !
Netra da choka, nemet bruk,
Ieoten galet, c'hoas a taul kruk.

Marc a lare, ann dour n'he lagad ;
Eeun am eus gualen ma zad !
Gualen ma zad, ar c'hofelec ;
Marv gant al laou, meneier guelec.

Keit ma oa gis-se, gant he glemm
Alan al louarn ar fri lemm,
A zreonv he gein a silaoue ;
Ha glazic-glas a vousc hoarze.

Doanius da velet, goustadic
A tosteas d'ar reuzeudic ;
Aoun 'moa mignoun, vijes fall,
Pa gleven ac'hanout e keinal.

O fall avoalc'h, Alanic keas,
Trugarez d'eus da vadelez!
Ia, siouas, piz velan brema,
A renken paca ar bloas-ma.

— Deus, na lar ket traou evelse,
Na pe glenved so ganid-te
Eur goal glenved, eur c'hlenved kri,
Naoun ma goalc'h, man da zibri.

Man da zibri, met bruc ha lan,
Ha tro pe dro tammou balan.
Marvad heb dale ma ferc'hen,
A ielo d'ar foar gant ma c'hroc'hen.

Biscoas kement all m'eus guelet ;
Alan a vouelas ous he glevet.
— N'helles mui, 'mezhan, chom aze
Red a vo did dont ganin-me.

Dont ganin-me da vale bro,
Evel daou autrou ni vevo :
Vit-out ar prajou ieot med,
Vit oun-me 'r ier hag ar goazied.

Marc buhan a zec'h he zaelou,
Lak eun tam raden n'he votou,
Beg n'he vaz daou bennec, ha doc'htu
Lar kenavo d'ar menez-du.

Monet a re drant ha laouen ;
Alan a c'hoarze n'he chupen,
Benn neuze, c'hoas, re ve laret,
Alan ne oa ket dibordet.

Tomm oa 'n amzer, Marc a c'hueze ;
Alanic oa tomm dezhan ive,
Pe da vihana ma ne oa ket,
Hen lavaret a re bepred.

Eur puns cavjont, ha da zisken ;
Ha da zistan ho c'hornaillen.
— D'az iec'hed Mark. — Ev gant iec'hed.
Mad, setu torred ho sec'hed.

— Eva so mad avoalc'h, Mark keaz,
Brema, 'r guassa, eo mont e meaz.
— Dampasien, me Vark, guir eo,
Ar vech ma vad, eo great hon tro.

— Nan, me Alan, mad eo ar stal,
Ez da velet penaus ragtal
Zav velhen var va zreid adre,
Nan !... ia, mad breman, evelse.

Sell, var da choug, me a bigno,
Bourbadib ! er meaz me lammo,
D'as tro, me da chacho goude,
Neuze, ieo hag araug are.

Daonah !.. Alanic te so 'r c'hi,
Caera skiant eo da hini !
Vit oun, na meus eur guel berr,
Cavjenn biken eun dra ken caer.

« Guir eo ! » — Ha kerkent n'eun taul lamm.

Alanic var gein Mark a skamm :
Crema ma mignon kenavo,
Chom aze ken a vinn dizro.

Tiz vras so varnoun, rag em berr,
A fell d'inn digouez e Kemper ;
En abec d'am breur Faratez,
Ma eno varc'hoas, he zevez.

Pedet so daouzec souner brao,
Eno avad vo jabadao !
Eno avad vo sac'h ha bout ;
Me gomzo 'nn tamic ac'hanout.

Silaou c'hoas larinn did eun dra :
Mar deuez aze da scuiza,
Dihunn da dreid ha deus e meaz,
Kenavo 'r c'henta mignon keaz.

M'az pije kement a spered,
Vel a varv ous da c'hronch pignet,
Me a gred na vijes biken
Eat er puns ze vel eur skanbenn.

Na gant a Vark, n'hon touez Breizis,
A ve tizet dre na sell piz.
Cals Alanigou daou-droadec
So dre hent ar bed o redec.

KOK RADEN AR C'HORON.

JEZUS HA BREIZ.

Kentoc'h Mervel.

CANAOUENN BUGALE CALON JEZUS.

Var don : *Chilaouet gant spont hag eston*, pe eun all.

Diskan.

Kentoc'h mervel, o ma Doue,
Evit beza traitour d'am Fe,
Kentoc'h mervel, pe 'n on bugel,
'Vit ober eur pec'hed marvel !

Ar Vretoned koz, hon zadou,
A lare d'ho bugaligou :
Kent 'vit beza traitour, bugel,
Eur Breton mad a gle mervel.

Var ma badiziant 'm eus touet
Beza da Jezus-Crist bepret ;
D'am ger e renkan-me derc'hel :
Cristen e vinn bete mervel !

Ar Rouanez vuenn, ar vamm vad,
'Lere da Sant Lois, he mab :
Oh ! ma mabic, guell eo mervel
'Vit ober eur pec'hed marvel.

Me 'm eus bet eur vamm vad ive ;
'Vel Mamm sant Lois a lare :
Bet sonj mabic, vo red mervel
Kent 'vid ober pec'hed marvel.

Autrou Doue mar am c'haret,
Autrou Doue, ma chilaouet,
Ha græt d'in ar c'hras da vervel
Kent 'vit ober pec'het marvel.

D'ar barados, o ma Doue,
Me 'ielo d'ho cuelet goudeze :
Ar barados so d'ar bugel
A varv heb pec'hed marvel. X.

Mgr Le Bon, mort Evêque de Cloug vers 1896.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadurezion ann 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

D'ar mare-ze, eur serjant poliss guisket evel eun autrou, a antren er c'hœur gant he doc var he benn. Hor c'hlemmou hag ann *hu* a sav varnezhan a ra dezhan divisca he doc, mæs ragtal ez a cuit.

Ann Tad Norbert, heb beza nec'het gant ann archerien hag ar serjantet poliss, en em gav eno ganeomp, a c'houlenn diganeomp oll lavaret eur beden evid hon enebourien. Lavaret a ra ar *Bater* hag ann *Ave* dre deir gueich. Goudeze e cann ive dre deir gueich : *Sancte Pater Francisce* (Hon tad sant Frances), hag oll varbenn hon daoulin e respontjomp : *Ora pro nobis* (pedit evidomp). Neuze e ro he vennos d'ann oll. Mignonet, emezhan, hon diveza peden eo, mæs heb dale, var a gredan, ec'h hellimp distrei aman da bedi.

Epad ar beden-ze, ar serjantet poliss hag ann archerien so chomet asezet hag ho zokeier var ho fenn hag a chomm er memes stad pa ten ann Tad gardian, distroet evid ann eil gueich en hon touez, da drugarecáat ann testou, ha da rei deomp oll he vennos. Gouscoude ne heller ket lavaret ne santent ket ar pez a dremene dindan ho daoulagat, rag guelet hon deus lod anezho o lenva.

8 heur hanter a oa o vont da skei ; petra oa c'hoant d'ober ganeomp ?

Er sal vras, en tu cleis d'ann alez dre behini e vije antreet en ti, oa en em zastumet eun neubeut commisseret gant serjantet poliss ha dibotaillerien. Di eo e felle dezho hor c'hass oll evid kemer hon hanoiou.

Eur serjant poliss (eur brigadier a sonj deomp), a deu bete dor ar c'hœur : goulenn a ra ann Tadou. Ann Tad Norbert a lavar ne sortio ket.

— Piou a c'houlenn ac'hanomp ? a chou ann Tad Flavien.

Ar serjant poliss. — Ann oll tadou all so du-ze.

Ann Tad Flavien. — Hag ann Tad gardian eo a c'houlenn ac'hanomp ?

Ar serjant poliss. — Pa lavaran deoc'h ema ann oll Tadou all du-ze.

Ann Tad Flavien. — Me ne anavezan aman nemet unan en deffe guir da c'hourc'hemenn, ann Tad gardian. Mar fell dezhan ez afen ac'han, e vezo red dezhan dond d'hel lavaret din he unan.

Ar re all a lavar oll evelthan, hag ar serjant poliss a rene mond cuit.

Gouscoude, eur frappadic goude, oll a reont ho sonj sortial, hag e casser anezho a neubeudou ebars er sâl vras.

Ar Relijius a sorti da genta, eo ann Tad François gant he destou. Var he lerc'h, ann Tad Norbert a ra ar memes tra gant he destou ive ; ar reze oll a ziscuez beza nec'het bras, o velet eno ann autrou Perraud, prisoniet abaoue div-heur so, rag n'eus ket bet falvezet ganthan rei he hano, pa vele ouspen 20 den a anaie mad anezhan. Evid en em venji, en deus græt d'ar gommisseret difen fumi d'ann dibotaillerien a c'halve he varnerien. Dija eur Relijius iaouanc, c'hoas scolaer, ar Frer Emmanuel, en devoa desket beva da unan anezho, o lavaret dezhan dichec : Aman ne fumer ket.

Testou ann Tad Norbert neus ket bet falvezet gantho rei ho hanoiou, a vez rentet ho liberte dezho, var goulenn ar c'hommisser vallee, a lavar ec'h anav anezho.

Er c'heit-se, ann Tad Flavien gant he destou, en em zalc'h etal dor ar c'hœur, rag he dro 'so deut da sortial. Ah ! eme ann Tad, d'ar re so var he dro, dec vloas so breman, ar serjantet poliss hag ann archerien ne reant ket evelse din, pa oant en hospitaliou eleac'h ma oan aumonier.

Arabad eo deoc'h cahout keunz da veza græt ar mad, eme neuze divez ar serjant poliss iaouanc, en devoa douget ann Tad dre he dreit.

Ann Tad Flavien (o tistrei varzu ennhan). — Serjant, me gav ac'hanoc'h goal iaouanc evid sevel ho mouez, heuliet kentoc'h scuer ar re goz.

Ar serjant. — Ia da ! meur a dra a hellin da zeski dre ma cossain.

Ann Tad. — Me a zesco unan deoc'h doc'htu. N'hoc'h eus ket guir da zigorri aman, hos kinou. Mar tisplij eun dra benag ouzhoc'h, grit ho *proces-verbal*, en daill all sarrit ho pec. Ann urs eo, hag oun souezet bras o velet eo red din hen digass, deoc'h da sonj.

A dra sur, ar serjant poliss iaouanc man ne ket græt evid chomm atau serjant, ha netra keñ. Red a vo d'ar mear ha d'ar Prefet evessaat mad outhan.

Deut eo tro ann Tad Flavien ; sortial a ra gant he destou, hag ann autrou'n abad Gregoir. Setu int dirag ar gommission.

(*Eur pennad all eur veich all*)

Madou ann douar.

Chomet eo atau ann traou memes tra, da lavaret eo, fall evid al labourerien douar. Ar c'hrese so bet kendalc'het var lod eus ar marc'hajou var bere e tigasser dalc'h mad edou brao, mæs-eleac'h ne de ket goal gaer ann danvez, e chomm kalz diziou a za. Neubeut a dud a deu d'ar marc'hajou rag ann dud divar ar meaz peurvuia, a gav guelloc'h chomm er gear da velet ha cavout a raint ama tu d'ober labourou ann hada e vir ann amzer fall, kempenn ann douarou e doare. Abalamour da ze, ann edou brao atau d'ho fris ha dies bras eo guerza ar re so eun tamic divalo.

E New-York e caver ar Guinis d'oc'h 19 lur 10 guennec ann 200 lur. Eun neubeudic distaul eo !

En dail all, setu penaus ema ar priziou var marc'hajou Frans dre ar sac'hat 200 lur. Guinis, 26 pe 27 lur, ann divaloa a gaver evid 24 lur 15 pe 25 lur 23 lur 10 g. ha bete 22 lur 10 g. Van ar segal n'eus ket cals a glasc'h mæs ar priziou a zalc'h mad atau evid ann danvez mad. 16 lur ha 16 lur 5 g., hag evid ann danvez divaloc'h, ne glasker ket cals, 15 lur 15 lur 5 g. Glasc'a so cals var ann Hey, 16 lur 10 g. bete 21 lur. Kerc'h, œs da verza, 17 lur 10 g. bete 19 lur 10 g. Ed-du d'oc'h ann danvez hag ar vro 16 lur hag 20 lur.

SILTEOUET BLOAVEZ 378 FOEZ-LA-BREIZ

FEIZ HA BREIZ

(N° 47.) DISSADORN 25 A ZU 1882

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BREDOUNED

PRIZ AR GAZETEN HERVEZOUT:

A Feiz ha Breiz, ma Ker Roue
Gouel ar Groaz, ma Ker Roue

Arsonnezon evit 3 sizhun.

Arsonnezon evit 6 miz.

Arsonnezon evit ar bloaz.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 6, rue Garancière, PARIS,
est seule chargée de recevoir les annonces pour le journal

Kemer ar gelaou *Feiz ha Breiz*.

Veiz goude.

Den ewid, nos mes dous gellet kaout ur mui, ha dazvuial an deiz dous ar muro. Lavaret e veze kenit dre vras, ma'z oa plas, lod renta pedennou, lod hervez ma'z oant kaset, ha lod ervez ma'z oant gouestlet. Ar pezeg a oa bras, ha ne oa ket ken aes da gaout ar pezeg-se, ha ne oa ket ken aes da gaout ar pezeg-se, ha ne oa ket ken aes da gaout ar pezeg-se

Mæs pa velan anezhoc'evid rebet hardissoc'h ho lidou fallacr assuki ema an bobl a du gantho, me a lavar dezho. Peoc'h en toull-ze, ne d'hoc'h nemet gaouerien. Petra ouzhpenn hu c'evit ar bobl ? Petra peus-hu cavet tud diskiantmaz hoc'h evid he lacaat da gredi n'on deus ket ra ene ? Ne ouzoc'h ober netra evid he sicour, na soken en he glenvejou, nag er poanjou a deu da stourm ous he gort.

Ann hospitalhou e pere e c'houlenn eur c'hornic benag evid discuiza he izili, ne ket c'hui eo hoc'h eus ho savet, ni eo hon deus hen græt gant hon daouarn hag hon danvez hon unan dre garantez evid Doue. Neus ket bet falvezet soken ganeomp e vije bet scrivet eun hano all eoc'h d'ann nor nemet he hini, Hostaliriou ann autrou Doue eo.

Var ar mogenlou eoc'h d'an gueleze e peleac'h ema ar bobl, va breur, o c'housanv hag ottlenva, ni hon deus staget eur groas, ar skeudenn-ze eus eun Doue a so madelezus ous ar glanvouriou, rag hen en deus gouzanvet cals mui eo c'hoarvezomp oll assambles. Pa tromp ann tad a famill eo a fell deomp da lacaat dirag daoulagat ar re so deut di da chom beteg ho maro hag a hell legis ket kendeuc'hel o sonjal en ho zi hag en ho zud n'ho gouelint mui en ho c'hichen, rag cals anezho ho deus collet ho mamm ha n'hor deus c'hoant ebet en hon deus laket Seurez Santez Visant-a-Paul a fel deoc'h da denna digant hon develmentel doc'h ann groas, hounez gouscoude dous hag madelezus evel eun æl, a zigemero ho plan diveza diveza huanaden ho c'halon, hag iyonne sellou diveza ni eo a voio dezho ar pez n'hor devon mouse sonjet neglijus ho hu-vreou carantez eun vamoen eun galon, ha vero hes, hag int a vary etre he divreac'h gant an Beiz en ho one hag e madelez Doue.

Na c'hum petra peus hu gat a Henvel ous ar ganaillesizenna da lim devez ann emgann da zivisca ar reovaro evidon laerez didruez, c'hui hoc'h eus stapet cun ar c'hroas ou dious ann hospitaliou hag ar plac'h daouarn-ze oristenda carantezus galvet *mad c'hour* gant ann dud neuzoudic, hag hoc'h eus digasset en he lhas eur vaouez digalon a renkit paea. P'en em glemm an bobl gant ar glac'har e Toit enozhan da vedisinot dizoue ha da intermouezet tud ar bed da entent outhan, heb re guelet e tennet ever sordigantha, ann neubeut joa ha consolation la oa bet pourrect gant ann Iliz, o sonjal doussaat dezhan he zevelioù divezo cruel.

Setu aman eul lizer scrivet gant ann autrou n Escob Kemper ha Leon d'ar veleien ha d'ann dud fidel eus he escobti, evid goulenn sicour ho fedennou evid ann autrou Jegou, vikel vras, nevez maro.

Autrounez ha kenoberourien, keas

Hor c'halon mantret gant ar glac'har, eo e teuomp da rei kelou deoc'h d'eus maro prim, petra benag n'omp ket bet souezet ganthi, ann autrou Jegou hor vikel vras.

Ann autrou Josef-Lois-Frances-Desire Jegou a so maro er mintin-man er Seminer-Vras (12 a viz Du), eun neubeut devechou goude beza achuet he 78e bloas.

Ganet er Faouet d'ann 10 a viz Du 1804, dilo-den-ze d'eus Escobti Kemper, a oa bet staget dre ar C'honcordat ous escobti Guened, e reas he studi kenta e ti he contr enorabl ann autrou Horviant, person Scaër. Ar glander eus he ene, he speret lemm hag eeun, he aket bras evid ar studi, a reas abred anaout e oa galvet gant Doue evit servich ann autiriou.

Lavaret a heller e teuas coz abred, hag o vezo antreet er Seminer, e resevas abred ar gurunenn a c'hloer er bloas 1821.

Achuet eno ganthan he studi en theolou, ez eas da Seminer Sant-Sulpis, e Paris, eleac'h ma pou achuas deski ar skianchou sacr, hag en em voasa da bratica ann oll vertusiou a zere ous eur belec mad.

Alies en deus comset ouzomp eus he vignonet coz, a oa chomet atan he vignonet, petra benag ma oant deut da veza Eskibien ar brudeta escop tiou eus ar vro. He brofessoret e Sant-Sulpis a zis cueze cahout ar vrassa istim evithan, ha var ann testeni mad a rojont anezhan, eo ma oe liziet en han an soursi d'ober scol d'ar c'hloer laouanc'h var ar Scritur santel, petra benag n'en devoa ket c'hoas oad avoalc'h evid beza beleget cals ac'hanoc'h autrounez ha kenoberourien keaz, ho deus heulliet he gentelion, hag a allent dre-ze lavaret pegen lemm e oa he speret, pegen assur a oa he respon chou ha pegen sclær he zescadurez. He garantez evid Tiis Rom, he devoa græt dezhan anaout a bell so evel gur ne helle ket hon Tad Santel ar Pab lazia. Bebes joa eta evithan, pa de lavaret e oa ar virionez-se eun artic a feiz gant Concile ar Vatican.

Boazet a oa d'anaout abred ar gurunenn a santomp en hon c'halon abars beza dest d'ho trouc gant hor speret.

He zevotion he zonge dreist peb tra varzu ann theolou pariela evid silvidigez ann eneou santel. Hanvet da aumonier e t ar Galon-Sacr, ec'h hen chas gant ar vrassa furnez ann eneou galvet da santelez huella. E kement leac'h ma oe galvet da labourat evid ann eneou, e reas anaoui ha pedi Jesus-Crist Rei a reas da anaout da eun nebeut eneou mad e oant gant galvet gant Doue d'he servicha er gouent, hag ar re-ze no deus atau renet un tamm rez da Zoue da veza roet ann tu dezhoi da resou he ahou fur ha santel.

Ann autrou Jegou en devoa bet ive evel piezegour eun talant dispar. Neus fors e peleac'h e dei e rei sermoniou, en deus atau græt burzudou dic he zoctrin atau assur ha didamall hag he zevotion Ann oll en em blije o c'houlenn he aliou pa vie eun affer talvoudus benag. Cavout a rer ennhan

carantez ha madelez ar re vrassa gant ar surra gouziegez.

Galvet gant ann autrou de Poulpiquet da gemer pers e Conseil ann Escobti, e rencas sentu ous ann dichaly carantezus a reas ive dezhan ann autrou Dupont des Loges, Escob Metz. Ann autrou-ze les petet hag enoret meurbet gant tud al *Lorraine*, ne zaleas ket ar roi dezhan lod eus he escobti da c'hoularn. Ann autrou Dupont des Loges en deus atan kendalc'het o scriva d'he vignon mad. Ann autrou Jegou a oa distroet goude eun neubeut bloave chou da labourat calonec'h evid he vro.

E 1855, ann autrou Jegou a gemeras evel vikel vras plass ann autrou Keraudy, hag epad 25 bloas eo bet conseil ha mignon leal he Eskibien. Implijet en deus d'ho servicha oll skiaut he speret couls hag oll vadelez he galon. Atau e comse outho gant eur feiz, eur respet hag eur garantez, a ziscueze anat peu sort speret a oa ennhan.

Atau o clasc anaout guelloc'h guel ar skianchou sacr e studie ous kement a oa red evid barn kement a sell ous ann theolou hag ive ous diesamanchou ann amzer a so breman. Peb tra ennhan a vije renet dre ar sonj a Zoue, hag ar garantez a behini e oa entanet he galon evid gloar Doue, profit ann Iliz enor ar veleien ha silvidigez ann eneou. Pa denne he alan soken, e oa evid brassa profit ar veleien.

Abaoue cals bloavezhou hon deus disnaet bet dalc'h mad rei dezhan he c'hoant pa c'houlenne digan eomp cahout he ziscar gevel vikel vras. Be en devoa atau chomet ganthan oll aket he kosmiaa, oll neus ho speret, oll garantez he galon. He vouzardet a vre cals outhan ne allen mui en em glevout ken, as gant ann autrounez beleien a greske atau gouscoude hag e oe red deomp tri conje dezhan d'en em denna er Seminer vras evid adhui he vihez el leac'h m en devoa he c'hommauset. Eno e kendalc'has o labourat evel m en devoa græt a viscoas. Eno eo e scrivas eul leoric var ar Salmou evid renta assoc'h ar beden d ar veleien. Goudeze en devoa commanset ha e kendalc he deac'h e hoas oc'h hen ober, eul leor nevez, evid difenn ann Iliz ha sicour ar veleien d'ober ho silvidiez. Er mintin-man eo bet cavet maro en he vele Hor Zalver Jesus, fizians hon deus, en devezo diremeret en he vadelez ar belec mad n'en deus ket chanet etoc'he vihez d'he veniga ha d'he c'hlo chas gant ar vrassa furnez ann eneou galvet da santelez huella. E kement leac'h ma oe galvet da labourat evid ann eneou, e reas anaoui ha pedi Jesus-Crist Rei a reas da anaout da eun nebeut eneou mad e oant gant galvet gant Doue d'he servicha er gouent, hag ar re-ze no deus atau renet un tamm rez da Zoue da veza roet ann tu dezhoi da resou he ahou fur ha santel.

Ann autrou Jegou en devoa bet ive evel piezegour eun talant dispar. Neus fors e peleac'h e dei e rei sermoniou, en deus atau græt burzudou dic he zoctrin atau assur ha didamall hag he zevotion Ann oll en em blije o c'houlenn he aliou pa vie eun affer talvoudus benag. Cavout a rer ennhan

dous roet deoc'h dre-ho vuhez a santelez hag a labour, ar belec mad ze, o vezo atau benniget ar sonj anezhan ebars en Escobti Kemper.

Ann offis eus he anterramant a vezo canet der laou kenta en iliz gatedral, da 9 eur dious ar mintin. Goudezen e vezo casset he gorf da anterri d'ar Seminer vras. Ar gloer laouanc'h hello mond da bedi var hen vez hag hen a zesco dezho ober ho dever. *Defunctus adhuc loquitur.* (Heb. xi, 4.)

Digemerit autrounez ha kenoberourien keaz an assurans a roan deoc'h d'eus va c'harantez vras en Autrou Jesus hor Zalver.

† D. ANSELM

Escob Kemper ha Leon.

GUERS AR VASNEGET
pe menezidi ar Pirence.

Eur iouc'hadenn so bet laosket ar c'hreis menezio ar vasneget.

Mar ann ozac'h meur ho chilaou,
En he zav soun var he dreuzaou ;
He gi eus he dreid hunet dous,
A so savet hag a ra trous.

Petra so digouezet a neve ?
Me n'm ozac'h ingur eus ien ma rez.

Nieus mann meoue nemet savan
Tostoc'h-tostan d'Altaiska.

Savar eur c'hellat tud ostiny
Ken a genemar mein gant ar spont.

Ann ozac'h-mein a zo ken kalet
Ma vez dud gin a gouez ar viret.

Pedeso anezho adarre d'ar c'hreis
Ma vez ar c'hanol ken ledan.

Unan daou tri pevar pemp c'huec'h
Seiz eiz nao dek unnek daouzek trizek
Pevarzek pemzek c'huezek nebeut
Trivec'h tri manousped mil c'hoaz.

N'ho feur gonichenn ket bennag varc'has.

Ma tud a zo ken nerzuz
Da ziframma rec'hel diouz o leac'h.

Stlapomp int gant re-zerdann traon
Ma couezo varno ann ankaou.

Dious krec'h d'ann traon eus ar meneyou
Da vrica moust ho renoudellou.

Tud a vez hanter-noz pe hanter-deiz
Donndo hon gromman pedimp en peoc'h.

Petra oc'h deut tud ar vro-ze
Da glask chans hon menezio.

Harzo creny gant Doue savet
Ha roet da dud creny da viret.

Kerrec'h troidellat a rafe
Ha var dud gin a gouez ar viret.

Ped den nasket pebes amzer

A voad dastret dious peb bronduik
Mel a strinc dioc'h mareskern brevet,
Tridal tre ra r c'hic beo draillet,
Tec'h neb so c'hoas ganthan eur marc'h
Hag en he voazied goad adarc'h !
Tec'h, roue ni stuc henno du,
Karl-ar-meur gant da chupen ru.
Da Hizkadarn, hag hen dispont,
Da Rolandikez so kouet ahont !
D'ann traon papiret ! lezomp hor mein
Saezomp var neb a dro he gein.

IV

Peleac'h mat ho goafo stanc ?
Vel consennou var lez ar stanc ?
O banielo briz us d'ho fenn ?
O stern goadec'h na lugern ken !
Tec'h ra ra r goall vrezelidi
— Ped zo neo, mab, Koh a zevri.
Trivec'h, seitec'h huezec'h pemzec'h
Pevarzec'h trizec'h daguzec'h unnec'h
Dec'h nao eis seis c'huec'h pemp pevar,
Tri daou unan n eus ken m her goar !

Deut gant ho ki d ar gear laouen,
Pokit d go croeg ha d ho mipien,
Ozac'h, neteat ho saezo broud,
Klemmit aneo gant ho corn-boud,
Hag it varneo da gousket cloz.
Ann oron a mjo lenoz.
Var ar c'hic e munudrailo
Hon eus troc'het d ezho hirio,
Hag azo vano da viken
Ar berr eskern-ezo guennoc'h-guenn.

Barzaz Gouet.

Tiget d'ezhi ar basneg.

Vendée

EUNN DESKOL HEB SCOLERIEN

Unan eus ar re ho deus carg da evessaat ous ar scoliou bihan, a-vech diveza ma eo deut d'ober he dro e *Chambretaud*, Vendée, en deus difennet ous ar mestr-scol lacaat ar vugale da lavaret ho c'hatekis. Kement tadou ha mammou ar vugale ho deus casset eur lizer d'ann hini en deus carg eus ar scolaichou en departamant evid lavaret dezhan

« Ni a laca hon hano aman izeloc'h hag a zo tadou ha mamou o chomm e *Chambretaud* hag en c'hommuniou tro var dro hon deus dhor bugale o teski e scol Chambretaud, a zisklæriri eoc'h aman o tennmp hor bugales eus ar scol ha ne gassimp mui anezhor nemet ma vez lavaret dezho ho c'hatekis hag ho federnnou egis gueichall.

« Digemerit autrou ann assurans eus ar respet hon deus autrou, evidhoc'h. »

Ar poz a vercomp aman a so tennet d eus eul lizer scrivet dar *Publicateur de la Vendée*, d'ar 4 a viz Du.

Al lizer a gendalc'h evelhen :

Antronoz ma oa deut ann *Inspecteur* ar mestr-scol a chanas lavaret an c'hatekis i Hogen d'ar guener varlerc'h var 1 1/2 scolaen na zeuas nemet 4 d ar scol. D ar sadorn an mestr-scol en deus soñet he gloc'hic evid genvoi he scolerien, unos en aner a hini ebet na zeuas ha neus mui eur unan o tarempred ar scol. Mad trè, mad trè, mad trè !

Setu aze eur scuer hag a ve mad da heuliat ket hebken er Vendée, mæs er Frans a bez.

Eur scuer all ha ne ve ket lall he heuliage pe lead'h.

Seturaman ar pez a lennomp er gazeten *L'Electeur des Côtes-du-Nord* :

Eun tad pemp crouadur dezhan n en deus promet gounidegez he zeves evit beva he jeun ha maga ann tiegez a oe dic'halvet en devec'hou man drag commission ar scoliou en hec'h arrondissamant. Ar gossa d'eus bugale ann den-ze eo eun verc'h 12 bloas he deus darempredet ar scoliou betec hen hag he zad egis n en deus ket c'hoant ober anezhi eur vestres scol en deus græt he soñj dho derc'hel hiviziken er gear evid he lacaat da zesk he micher ma hello ober anezhi eur vicheriourez cristen hag honest ; mæs lezen ann 28 a viz meurs ne permet ket d'hen ober ha commission ar scoliou en deus lavaret dezhan ec'h vijer staget he inan o dious d'an eil kear, hag e oa red dezhi eur c'hass ho zeno hag ann eil scol bete ma vez he zrizec bloas dezhi, mæs ann tad a fanfoul zo heb aoun en deus responted da commission ar scoliou : Me ne d'oun ket nec'het ganeoc'h ha m an ran ket forsiganeoc'h ma bugale so dimp hag a fell din ober anezho ar pez a blijo ganin. »

MARSILLE, 7 *a viz Du*. — Al listri dre hanv *Mustapha-pen-Ismaïl* ha *Martinique* d eus ankouaouet a na beachou betegg ann *Amerou* a so gouezet aman, o tigass en dro dieus Gabes, Sfaha Tunis, 16,000 den a apparchant tous ann ann oll e stad vad.

LONDRES, *6 a viz Du*. — Daou drein so arri da stoki ann eil dious egile deac'h da noz e Vandsworth e kichen Londres. Tregont den so bet lazet ha 200 zo bet gloazet.

LE CAIRE, *7 a viz Du*. — Ar brud a oa bet lakaet da redec en *Alexandrie*, hag abaque ne oa ket gwir. Consul Bro-Sadz e Dieddah a c'houlsol, a gass kelou dre ann telegraf penaos ar berves ar c'holer a so deut dezho dious *Mangaret*, e oredec ne vo ket devet heb dale hano d ar c'holera en egarez.

Ann autrou Andrieux, so bet unan eus ar re var voassa evid ene bet ous an Relijuset en deus en douzehou man lavaret en devoa kenz da lavaret hen græt hag alet ar Republicanet he vreudeur, mho cavont c'hoant da gahout ar peoc'h evid ho Republic, d'en em virat d'ober ker goas brezel d'ar Relijon. Kement-se n en deus ket plijet cals d'ar Radicalet hag ar re-man, pa n hellont ket credi en deffe hen græt evid senti ous mouez he goustians, a ra goab anezhan, hag a glasc'h o sonc'h petra eu deus allet hen goulenn egis-se pardon digant ann oll Breman e caver lod anezho o lavaret n'en deus hen græt nemet abalamour ma oa bet c'helvet gant Président ar Republic, ha m en devoa heman lavaret dezhan, en dic'he he hanvet heb dale Minist ann allerion evid diabars ar vro, ma lavarfe ar pez en deus græt. E kement-se, ne hellomp gnelet nemet eun dra e soñj d'ar Radicalet ne chomm ket mui cals amzer da veva gant ar ministred hon deus breman. Mar deont cuit pe ma vent stlapet cuit gant ar Republicanet all, ne ket ni a riedo var ho lerc'h evid goulenn digant ho c'homm a-raok en ho lass, ne aoun hon deffe e kendalc'h hetent re bell oc'h ober sottonioù evel m ho deus kemeret ar garg.

DANTZIG, *6 a viz Du*. — Al lestr Saoz dre dan *Morning Star* a oa deut Dissadorn diveza d ann aod d all leac'h hanvet *Vieux Boncan*. Ar sol bet cavet en dro troc'het dre ann hanter. Daou zen a vanc'heus ann Ekipaich tri a so blenset cals, carg al lestr a so collet o holl dilhad ha muioc'h eget daou c'hant lur a dra all.

BRUXELLES, *7 a viz Du*. — Gouarnamant ar *Belgique* a lavar ne vo mui bonjo da Louise Michel, eur communardes gervel ar bobl d he chilouia.

ALEXANDRIE, 7. — Lavaret a reer eus Suez eur gwir eur re bennag ganet gant ar c'holera en gear. *La Meagne*.

MADRID, 6. — Cass a rer kelou deomp eo deuet adarre ar c'holera d ober distrui e *Chine*.

CONSTANTINE, *9 a viz Du*. — Eun trein mein draillet (*Malrast*) a so deut hirio er meaz eus ar barrinen houarn etre ann daou chanv eus al hinen eus eur sao hea il eus ann Aod Bord Bona Arend hag El Achour.

Deg den a leverer so bet lazet ha 36 gouliet. Ann danvoud so c'hoarvezet abalamour d eur c'har bihan a oa bet ancouhaoc'heat var ann hent.

« Ar gazeten *Phare de la Loire*, d eus *Nonet*, a so droug eunnbi abalamour da Scol ar Vedisinet e *Nonet*, habsotn perag ?

Mar so bet ous ann autrou Jousset de Bellesme ober eur brezegen da scolerien Scol ar Vedisinet ob soñj deski dezho penaus ar gredenn d ar materialisted a gouscoude creden he vestr Claude Bernard a roa eur gredenn a helle beza anzavet gant an oll hag ma oa bet credenn eun niver bras eus a sperejou bras couls en amzer goz, evel en amzer a vreman.

« Setu retaweur gazeten, eur gazeten vras da gav fall tamtam evid senti ous Liberte ar goustians deski d ar vugale ez eus euh Doue hag a gav je e ve mad dreist abalamour da vimou ann dud dizoue ha diteiz e ve lavaret da scolerion e vedisinerez ha d ho profession et penaus tamm den n en deus ene ebet, ne deo nemet eul loen eunn tamm benag huelloc'h, eget ar re all hag eo possubl beza assambles vertuzus ha materialist. Da lavaret eo ann dud diteiz ha dizoue ho deus gurioù hag ar glericalet pe anigatoliket n houdens ket. Ne d'omp ker souezet o clevout eur radical Juzeo lavaret cur sort traou, mæs ho diotachou n hellont ket ober lezen.

N he deus ar *Phare de la Loire* nemet digemer ha lacaat da youlia prezegen ann den enorabl ha gouziec ann A Jousset de Bellesme, n he deus ket allet beza dislonket e leac'h all ann dra ze a sell outho, mæs, ne an zavimp biken en deffe ar guir da gondaoni e professored ha scolerien ar Scol a Vedisinez nemet an eoul he chilouer.

Eun affer all e ve hag ama eo red lavaret : *Holà !*

A.

JEZUS HA BREIZ

KANTIK

ann Intron Varia ar Folgoat

E parrez Ploumeur-ar-Mor-Bihan

Var don : *Ne holl ho dastanedet vor pe eun all.*

Var ann douar, koms hag en Ker,
N'eus ket caetoc'h var ar c'hreiz Douar,
N'eus ket guelloc'h vit hor Mamm vad,
Itron Varia ar Folgoat.

Ann autrou Doue zo ho mab
Itron Varia ar Folgoat
Leveret eur ger, eur ger hepben,
Ha Doue glevo ma fedenn.

Me so eur paour ar paouran so
C'hui so Rouanez ann Envo
Leveret eur ger, eur ger hebken,
Hag Doue rei dimp aluzen.

Mar c'halon a so guall boanied
Ha ma kerc'h vo tregalet
Leveret eur ger, eur ger hebken,
Hag a vo torret d am anken.

Pez so kiriec d am zrubuillou
Ec'h eo siouas ! ma fec'hejou
Leveret eur ger, o ! ma c'hintron,
Ha Doue roo din pardon.

Ebars hon bro vo gualen gri,
Mar ne baouezer ker da boan ?
Leveret eur ger, o ma Itron,
Hag a vellao dihor c'halon.

Doujans Doue chars ann ifern
A lac evuruz pep hini
Lavarit eur ger, o ma Itron,
Hag e toujo d'han hor c'halon.

Evid ar vugale Guerc'hez
E c'houllomp iec'hed ha furnez
Leveret eur ger hag en hor bro
Vo c'hoas eurus ar mammo.

Biscoas caeroc'h ne velas den
Vit lid iaouanc, gun gristienen
Léveret eur ger, ha n'evo
Ann dud iaouanc se bars ar vro.

— Ann dud iaouanc se bars ar vro, emezhi, dreist-holl ar Vretoned, ha Mirèt ho fe d'ar Vretoned, Evid tudda, femmes ha dud iaouanc, Levenez eur ger, ha dud hor bro Vo ar chentan a valo.

— Arabat kuitaat ar Vendrid.

— Adeu, dho cuelen ho tro, emezhañ, Lavaret a hoas eur ger, hag em bar E tistrouit jous d'ar ger.

Ar soudarded, so deut ive
Da lid ken mond d'ann arme,
Bevéret eur gor ma teunt d'ar ger,
Da Vrest da Jezus ha Zarver.

— Nez benoz Doue he savet
Ann eded a so bet Madeleine,
Lavaret eur gerhag en he oher
Enoh a voalc'h ol labourer.

— Da bep michersou kalenek
Roet he vara pemdiek
Leret eur gir vil pep tiad
Hiron Varia ar Folgoat.

Dann anaon daour ebarz ann tan
Diverrait amzer he boan :
Léveret gir nepréo d'ar Vab,
Hiron Vamm an Folgoat.

— Gouzout a rit hoc'h eo caer his ar chomm eno, mes goude cals pourmen, ma pa vo bet da gure hemeniel ann Ankou, ha lavaret ann deiz ha vezo ann heure, ann Ankou a vo ive, ha ne vezo ket ken amzer da bedi ken mond d'ann arme, Ann Ankou a vo ive, ha ne vezo ket ken amzer da bedi ken mond d'ann arme, Ann Ankou a vo ive, ha ne vezo ket ken amzer da bedi ken mond d'ann arme,

— Ann Ankou, emezhañ, Chuz he poa lavaret dimp ne oa ket eur chapell ebarz ar Folgoat.

— Chuz he poa lavaret dimp ne oa ket eur chapell ebarz ar Folgoat, emezhañ, Ann Ankou, Ann Ankou, Ann Ankou

Bulletin
de l'Association financière de France

SOCIÉTÉ ANONYME

au Capital de **1,200,000** francs

1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

La Rente 5 0/0 a été très atteinte puisqu'elle a perdu le cours de 114 fr. La reprise de samedi dernier n'est qu'un trompe-l'œil dont il faut se défier.

J'achèterais des actions et des obligations du Crédit foncier. Sans doute dans un mouvement de baisse les actions du Crédit foncier seront entraînées ; mais qu'importe ! quand on a son titre en portefeuille, que l'on touche régulièrement l'intérêt de son argent, et qu'à une échéance plus ou moins rapprochée, on est certain de bénéficier d'une plus-value.

Malgré ce que j'en ai dit déjà, plusieurs de mes lecteurs me demandent ce qu'il faut penser du Panorama. Je répète que les porteurs d'actions doivent vendre sans attendre trop longtemps. L'affaire paraît très-mal engagée, et il peut, d'un instant à l'autre, se produire un mouvement tellement rapide que l'on ne pourra plus vendre.

Du reste, je sais que certaines personnes engagées dans le syndicat se dégagent tout doucement, en vendant chaque jour une partie de leur stock.

Je vous ai engagé à vendre la Banque impériale d'Autriche aux environs de 600 fr. La voilà tombée à 550 fr. On a commencé une campagne de baisse contre cette société. Je ne serai donc pas étonné de voir leurs titres tomber sensiblement plus bas.

Il est toujours question d'un appel de fonds sur les actions nouvelles du Crédit général français. La vérité est que cet établissement ne peut pas marcher sans argent. Il a immobilisé la plus grande partie de ses disponibilités pour soutenir ses titres aux environs de 800 fr. Aujourd'hui, il a dans ses caisses du papier qui lui coûte fort cher, rien de plus.

On dit qu'il a fait un syndicat, afin de pousser les actions de Suez à 3000 fr. et réaliser un gros bénéfice. Je doute qu'il y réussisse, parce que dans ce cas spécial, il aura contre lui tout ce qui compte dans le monde de la spéculation.

Ce que l'on peut acheter, à la faveur surtout de la baisse qui s'est produite, ce sont des actions des Chemins de fer français. Ne vous préoccupez point des projets de rachat, nous ne sommes pas dans une situation financière assez florissante, pour que ces projets aient chance d'aboutir.

Il faut surtout acheter des actions du Midi, parce que cette Compagnie sera bientôt en très-grande partie libérée vis-à-vis de l'État, et par conséquent les dividendes atteindront immédiatement après un chiffre bien plus élevé.

Que faire des actions du Crédit de Paris ? m'écrivent quelques-uns de mes lecteurs. Je réponds qu'il faut les garder jusqu'à nouvel avis.

L'Association financière de France reçoit de nombreuses demandes. Lourdes. — Notre-Dame de Fourvière. Il ne faut jamais, comme on dit, mettre tous ses œufs dans le même plat ; aussi serais-je le premier à blâmer un capitaliste qui mettrait dans ces deux affaires toutes ses disponibilités ; mais d'autre part je félicite bien sincèrement ceux de mes lecteurs qui ont su ou sauront faire à ces deux valeurs une place dans leur portefeuille.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

POUGUES. — Eau minérale naturelle gazeuse très-agréable à boire. Guérit les maladies de l'estomac, des intestins, du foie et de la rate.

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc, en timbres-poste, tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les capitalistes. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

UNION INTERNATIONALE ARTISTIQUE

58, rue Bonaparte, Paris.

STATUES RELIGIEUSES de toutes dimensions ; modèles nouveaux, d'un sentiment très-religieux et très-artistique.

Très beaux **CHEMINS DE CROIX**, nombreux personnages en relief.

Envoi de photographies. — Prix modérés.

A. PARENTY, *Directeur.*

FER BRAVAIS

Chlorose (GOUTTES CONCENTRÉES)

Pâles Couleurs

Anémie

APPAUVRISSEMENT DU SANG

Un prospectus détaillé accompagne chaque flacon

Le flacon : 5 fr. — Le demi-flacon : 3 fr.

DÉPOT DANS LA PLUPART DES PHARMACIES

Établissement fondé en 1849 à Terrenoire

Huile de Foie de Morue Hogg

D'UNE EFFICACITÉ CERTAINE CONTRE

Rhumes Bronchites Phthisie

Affections scrofuleuses Maladies de la Peau

et pour fortifier les Enfants chétifs et délicats

Se défier des Huiles communes et pour être certain d'avoir de la véritable Huile de Foie de Morue naturelle et pure, se procurer l'Huile de Hogg, qui ne se vend qu'en Flacon TRIANGULAIRE ayant pour Étiquette le Timbré de l'État Français

HOGG, Phien, 2, r. Castiglione, PARIS

Dépôt dans les principales Phies de tous pays.

VIANDE QUINA PHOSPHATES

TONIQUES

VIN VIAL

Ar Perc'hen-Merer, ARM. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETONED

DRIZ AR GAZETEN HED BLOAZ. Ar Finister. Ar Morbihan. Costez-an-Nord. Ar rest eus ar Franz. Ar proiou all, evel gant ar post.	**N'eus ken Maestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.**	Ar foilhadeg manahuadurez ha gwerz da Berc'hen ar Rosera, dre Aotrou DE KERANGAL, kanaouenn.
		Deghan ivez e vije heza casset bivizikenn an oll scoliged da lakaat varlerc'hen.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS

est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 2 a viz Kerzu 1882.

Ma carfec'h chomm heb mond d'ann hostaliriou e ve assoc'h deoc'h beva.

Setu petra a garfemp da respont d'ann oll vicherourien en em glemm en devechou man, ne baer ket anezho eur pris dereat evid ho labour. En em glemm a rit e teu peh tra da geraat ne bellomp ket disnac'h e ve en eur læson benag ar virionez a du ganeoc'h.

Pris ar boued e Paris, dreist oll, a gresk dalc'h-mad, mæs red mad eo hen anzao ive. Gwir deves ar vicherourien a so bet cresket dre ma greske pris ar boued hanne ket ann diraze hebken ? Bez ez eus eun dra hag en deus cresket ive en holoriez, ar re bet kemmet ket kemmus de zarempred ann hostaliriou.

Be so eun hostaliriou a vo tavoudus da obererion ann hostaliriou, bez ez eus bremañ e kear a vourc'hizien var ar meaz, eus muioc'h hostaliriou eget meleu eun dec'had bloas benag a so, ma anav ruioù ne kear, e leac'h ma vije bet kavet a veac'h eun hostaliri ren, ket goal bell so, hag e teller konta ouspenn 10 hostaliri ennho bremañ. Me anav eun barrez a veac'h 600 den ennañ hag a so eus ar c'hreg hostaliri benag evid kenneuhent a dud, hag e velan ann hostizien-ze dond dibaoeza pemdez en henvelep fæson ec'h ountho e ve prenet kement tamdouar a ve da verza. Ann dud divarc'h ar meaz, en em glemm gant ar gwirionez, ne hellont mui gounis travaelc'h evid paea ho pourpatel mikeal. C'hellec'h e ve dezho anzavout ho deus desket dispign re, dispign eus muioc'h eget ne hellont da c'hounis. Kement-se a vouront a so bremañ etouez ann dud evel ne oa ket mui, mæs hema mui etre daonarn ar memes micher dud eleac'h beza en arbenn, ar labourerien douar, ema bremañ e tirc'hennou ar stal, e manu hostizien. Hag arabad re ve klask dreinte ec'h bet cresket ann dud.

A dra sur, muioc'h tud a so mes ar pez a cresket ar muia ha ne ket possubl miret d'hel lavaret ec'h aver ann hostaliriou na ne vezo ket kavet eun den a'skiant vad evid lavaret e ve evid brassa mad ar talc'h ha lec'het ann oll.

Peunvuia ar pez a alfe ho lacaat da vevañsoc'h ha guelloc'h a ve lonket gant ann hostaliriou. Penaus e ve possubl neuze creskiñ bevañs, mad ann tiegez. Ha petra chomo ganthan evid ho sikour da rel eur desadurez dereat d'he vugale ?

C'hui oll a lavar hebdhan e vefac'h bonnoù gle vout etrezhoc'h evit miret na teufe hini bouc'h da greskiñ dalc'hez hor mistri ? Ma kitet ne roio deoc'h eun ali tilvoudus d'hoc'h ouzh mirout bizikenn da zarempred ann hostaliriou.

Ne ketoc'h caffen dilenn eunzhoc'h tre kement-se ? Ann dra-se a c'hallfe bezañ ar c'hentañ evelse, mæs ve hoc'h ec'het. Ne ma chomm re bell e tiez ann hostizien o lipa choupinadou christ, ha siouas ! ar pez so goassoc'h ba neou gurun ardant.

Peu sort gurun hoc'h eus eta oc'h en em glemm ne c'hounezit ket peadra evid beva ? Penaus ta anzavout a rit e crese hemde pris ar boued hag ho c'hoant da rempred ann hostaliriou, eleac'h ne beutaat ne ra ive nemet creskiñ, siouas ! evid beva gant sort kiziou, neus fors pegement e alfec'h beza paet ne alfec'h morse mirer ne ve ho tispignou brassoc'h eget ho counidegez.

Mar peus c'hoant hon delle eun tamic truez ouzhoc'h, red eo deoc'h cahout truez ouzhoc'h da genta.

Grit egis ann oll hag anavesfoc'h heb dale penaus ne de ket dicesoc'h deoc'h beva eget dar re all mar gouzoc'h arboel eun dra benag.

En em glemm a rit ne ve ket paet avoalc'h ho labour, mæs mar de gurun eo bet cresket pris ar boued evidhoc'h, eo red deoc'h anaout eo bet cresket ive evid ar re all.

Mæs mar de cresket re evid hoc'h pris ar boued, perag e teuit-hu da greski ho tispignou en tu all eus ar pez a helfit, hag en eur revina ho lec'het. Perag e tispignit-hu muioc'h eget na c'hounezit ?

Dispignet ar pez soñjed ma vo anavezet dispign re ha neuze e cavoc'h evezh pinvidic avoalc'h, rag henez a so pinvidic avoalc'h ar hell prenestr oued evithan hag he dud, hag en deus ouspen e corn he arbed, evid en em sicour ma c'hoarvezganthan coueza tanv pe cahout ezomm eun dra benag muioc'h. Digouilet eta dious ann hostaliri hag ec'h helloc'h beva essoc'h hag eurussoc'h.

A.

BUEZ ANN DUK A VOURBEL.

HERRI VI.

II

STAD AR VRO. — GINIVELEZ ANN DUC A VOURBEL.

Beza e oa neuze e Frans evel hiriv ann deiz, tri pe bevar rumm dud ha n'en em gevent morse var ar fesoun da c'houarn ar vro, evit ar guella. Ho gervel a reat ar *royalisted*, al *liberaled* hag ar *republicaned*. Ar goal daulze ne reas nemet lacaat muioc'h mui a vinim etrezho. Ar re deara eus ar royalisted a damallas al laz ze d'ar republicaned, ha soken d'al liberaled. Ar re ma, zavel Gilin, a leas droug ennho o clevout kement-se, ha glazet muioc'h-mui ous ar royalistet, a drbas groassoc'h goas en tu gant ar republicanet. Ar republicanet, petra bennac ma en em laouenent e cuz eus ar pez a oa c'hoarvezet, evel ma ho deus hen anavezet dirazatoc'h, a zalc'has a grenn da lavaret ne oa ket ann den-ze dioc'h ho zud, ha n'ho devoa pers ebet en he dorfed.

Al loden vella eus al liberalet n'ho devoa kaz ebet ous ar Vourbonet. Re a skiant vad ho devoa evit sonjal en em zisober eus ar c'haera tiad rud roial a so var ann douar. Ar pez a so c'hoarvezet divezatoc'h, d'ar bloas 1830, a so bet great, enep ann noblans kentoc'h eget enep ar Vourbonet. Elbic'a ioa pell a oa etre ann daou rumm dud, ha dre ma creske madou al liberalet pe ann duchentil nevez, e creske ive hb goarizi enep ann duchentil coz. Ar re-man, var ho meno, a oa deut guelloc'h gant ar Vourbonet; ar pez ne oa ket guir. Charles X., kercouls ha Lois XVIII, a ioa e guirionez tad ann oll Fransizien, hag ho, dougen a, rea oll en he galoun, heb preferans evit rumm ebed. Mes, a lavaro eur re benac'h a na ouzont netra: Ar c'hargou a oa oll gant ann duchentil; gaou eo kement-se, evel eur mared a draou all hadet e-touez ar bobl gant fallagriez. Ar c'hargou a enor, na lavaran ket; rag caer a vezo beza ez eus en hor bro tiadou coz a dud, pere a vezo bepred enorusoc'h eget ar re nevez savet. Mes ar c'hargou gant pae, a ioa kement ha muioc'h anezho gant ann duchentil nevez eget ar re goz.

Ann oll dud gouziec'h a ioa mad avoalc'h kement-se. Hogen goarizi ha lealdet pa gerzont nemeur kevret. Ar blijadur da izellaat ann noblans, hag ive, eun tammic, ar c'hoant d'en em lacaat er c'hargou huellas a reas neuze da gals a liberaled mont a-nep d'ho c'houstians, ha rei dorn d'ann dud fall da gass er meaz eus ar vro ar guella roial a so bet biscoas.

Evit ar republicanet, da lavaret eo, ar rummdud-se pere ne fell d'ezho clevout coms nag a Roue nag a Roue, ar re-ze ne oant ket easoc'h tamm bet goude mare ann Duc a Verri. Ar c'houadur behini en devoa comset, hag a ioa c'hoas e colera vamm, a rea poan spered d'ezho. He gass da gout ho devije cavet mad, petra zenag he anzaventi ho drouc-c'hoant.

D'ann nosvez etre ann 28 hag anu 29 a viz ebrel, eun tenn tarz (e gallec *petard*), a oe laosket dindan prenestrou ann trepas-nevez e palez al Louvr, peus-tost d'ar gampr e pehini e oa ann Dukes o chomm. Ann tenn-ze a reaz kement a droiz ma oa eaz avoalc'h da bep unan guelout e oa ket kement-se eun taul græt a zevri evit lacaat ann Dukez da goll he frouez dre eur gaouad aoun. A feller, hanvet Gravier, a oa tec'het cuit ken buhan ken na helle ket ar goardou he gavout. Hogen ez devez varlerc'h, en devoe ann handisiegez da zont c'hoas var ar memes leac'h, gant eun tars all bras og'h evit ann hini kenta, ha grounet en eur papeur var begini e oa eur son great evit lacaat ar bobl da sevel enep ar c'houarnamant. Pa oe digaset d'ar rag ar breujou bras (*les assises*) e fellas d'ezhañ rei da credi n'en devoa bet c'hoant nemet da ober eur bourd evit lacaat ar gouarnour da sevel ha da gounnari. Mes cavet a oe varnezhan scridou repu blican ha clevet e oa bet mour a veich oc'h en em sevel meur a veich oc'h en em sevel grons ene ann dud roial. Kevret ganthan e oe harzet eun den all hanvet Bouton, damallet da veza he gen-tour ; hen eo en devoa great ann daou darz Ar breujou bras ho disclerias ho daou kablus eus an pez o damallet d'ezhoi, ha barnet e oant d'an ma Hogen var belen ann Dukes a Verri, ar boan a varo a oe chenchet e-ugent vloas galeou, Gravier a varvas er galeou ha Bouton en eun hospital da dud foll.

Kement tra fall ha ioa hor devoa en em glevet a-zoun d'in evit mirout na zeuche var ann douar c'hrouadurize gontoset gant ann oll Fransizien. A hast d'he velout ne rea nemet creski muioc'h mui a ze. Gouscoude tostaat a rea ann teirmen d'ann Dukez da villiondi hag a bep tu e save ervezec'h ann env pedennou calonet a da c'houlenn digant Doue ma vije ar c'hrouadur eur mab, evit kender c'hel e Frans guenn ar Vourbonet, ha starda ar beduan peoc'h hag ann urs vad. Eun dra benag a lavare da bep unan e guelet he galoun e vije eur mabig vije ha kearrou bras eus a du a c'hreiste a le bepred araog hag a gasse cannadourien da Prius ha ne oa ket ganet c'hoas Ann Dukes a Verri he unan, a lavare da gement hini a gomze d'ezhi var gement-se, e oa sur avoalc'h he devije eur mab. Eun hunvre he devoa bet, emezhi, hag ann hunvre-ze a ioa cvithi eur gurun veledigez (*onion*). Beza e oa, e cave d'ezhi, oc'h ober eun drozvale e balli vras ann Elize. Hag e talc'he dre ann dorn he merc'h, hag ar Prins a oa c'hoas da c'henel. Neuze he devoa guelet ha guelet mad Sant Lois, pehini a glaske teurel he vantel roial var ar verc'h Hi, a gemlges d'ezhañ he vab hag ar sant a lakeas bep a gurunen d'ann daou grouadur var ho fenn.

Erfin, d'ann 29 a viz guengolo 1820, gouel Sant Mikeal, e teuas ar c'hrouadur er bed. Canol bras ar Roue a zo hun ar gear a Baris e creis he c'hoas'k Pe seurt kelou a so hanthan? Pe eur verc'h pe eur mab a so ganet d'comp? Daouzec'tenn a so e-vad eur verc'h, ha trizec evid eur mab.

Ann oll a ro scouarn, ann oll a gount; ar re-man gant fisians ha drid-galon, ar re-hont gant encrez ha casoni. Ar c'hanol a graoz bep pemp minuten; beac'h a so o tenna ann alan gant aoun da fazia. Daouzec taul a so bet ann drizenvet a graoz hag eun tenn all brasoc'h a zeu var he lenc'h; mouez eur bobl bras o crial var euh dro: *Bevet ar Roue! Meulomp Doue!* « La, benniget ra viot, o va Doue, c'hui pehini a zisoar hag a sav adarre, pa gir: c'hui pehini a zigor ar bez, ha kentoc'h goude a laka ar vuez da sevel dioc'h ar bez memes, ra viot benniget! Rag ne ker bet talvezet d'ehoc'h e vije mouget ar vezenn zoc'h cuz, evel eur bea hour dianav, paket gant ann noz, ha lazet gant eul laer en eun leac'h distro. Benniget ra viot-tus c'hui pehini oc'h eus eur veaich c'hoas miret ar c'houadur Joas en ho temple, hag enaouet gant eun elvenic' ken dister goude-oueu David o vont da vervel. Ra viot benniget, evit ar bann-heol-ze hoc'h eus lakeat he noz da sevel var di Lois XVI, var ann tiucanvaodus-se, pehini goude keit amzer a vel o tontur eunhan eun hostis gozic dianavezet. « Al levenez »

En eun taul, ar gean a Baris en eun gavas ker solear hag ann deiz dre ar goulou relumet var an oll brenestrou. Ar bobl a zigargas minthi mad varzu ar pales, da glevout kelou eus car c'hrouadur var boull he c'halon, epad ma lavare Lois XVIII d'ar bobl, diyar boundalez al lez: *Va mignonet, eur mab a so ganet d'comp, d'comp, oll gurunbunan, ho caroud a raz, evel ma ho deus he dud hor caret.*

Al vamm, ker ore a galon ha ker leun a fizians pa oa oc'h he zouge « brema kel laouen ha ken euruz, a c'hoanta dont he unan da ziscuez he mab d'ar bobl. Al soudarted coz ha laouanc'a zoug anh ar mouc'h ar buget, oc'h he salud mab ha mab bihan d'ar re ho deus ho c'hasset kellies d'ar gou-

nid. Ar c'hleier a vrall ar c'hanolioù a graoz peb ilis a gan ann *Te Deum* ha kanet ar groaz all, dre ho c'hannadel, a ia da lakat hor iliz d'an bugel nevez-ganet, ha cannad ar Pabadsaiud anezhan, oc'h he c'hervel *Crouadur ann Europ*. Hatnar tin, ar bars huel-cuzuliet en he werzioù hen galv *Crouadur an burzud*, ha Victor Hugo a ziorgan he vuez da zont eul eur lavaroù a-benn ann enor d'ar vrousenc'hiz a zeu da gerc'hiz.

(Eur pennad all eur veach all.)

I.-V. HERRI.

Wan Ilzelou Pouvreltar Bescont.

MIZ HERE 1882.

Evurus breman a galon
Unissomp hor moeziou
Da gana hon mission
Da gana canticou
O mission bunniget
O tensor a c'hrasou!
Chomme, chomme ! scrivet
Don en hor c'halonou!
Ar chras-se ken prestus
Da Bamvri so deuet!
Frugare doc'h me Jesus
Ha d'ho mam benniget!
Mission e pomp a so bet
Talvoudus dreist d'an aour
Gras Doue oc'h eus roet
D'ar pinvic ha d'ar paour.
O caera ec'h adarc'hen
Ec'h an den so gantan collet
An hent da vont d'he vro.
Caera joa eo udcavet
Ar gurc'hent an distro
Mar paovr pell zo er vizer
Caera eo an abondans!
Dann den pell zo prisonier
Caera eo delivrans!
O caera eo d'ar den clanvet
Bea rentet pare d'ar gwanv
Eo an amzer nevez!
C'hui so caeroc'h mission
C'hui hen dibrizoma.
C'hui a lac'ha'e galon
C'hui eo e pinvica
C'hui c'heus great dean lare
Perag ma blasfemou
Na perag dre gant pec'het
Outrajin ma Autrou
C'hui oc'h eus sclerijennet
Gant heaul an Envou
Ar pec'her paour azeet
Bars en skeud ar maro.
En ho zud d'ar vugale
C'hui c'heus roet da velet
Ar re so gant Doue,
D'ho c'helen guen carget
Er galon ar gasson
C'hui a zeu da laza
C'hui a ra dimp pardon
An offanson brassa.

C'hui a so deut da denna
Deus ar galon an dreist ar douar.
C'hui so deud da zivreinas tout ma
Eneou a oa breinet.

C'hui evit vertu Mari,
Evit var bunete
A lacas da zederi
Daoulagat hon ene.

An droug prezec er vro-man
Gret ne vo ken guelet
Ha pep gaou ens an nessan
Groet ma vo reparet.

C'hui a so deud da doma
Ar galonou scornet
C'hui so deud da zigamma
Ar galonou camet.

C'hui c'heus d'hon c'halonou mad
Roet eun tân neve
Da grenvat ha da dantat
En carante Doue.

Deus an Ifern ar bleizi,
An atrach er galon
En dro doc'h ni vo dibri
Vit ho cas d'ho frison.

Satan en devo bepred ur
Aman a elec'h all
Tud a so ganthan gopret
Da rein dre zoll scuer fall
Ar re fidel, ar re fur
A vo gantan goapet
Dre gant mil ah fall
D'ar pec'hed a vank douget.

Mes contant an eneou
D'an droug hò deus douget
Deus aze ho zourmanchou
Vo en Hell creskel.

Nag e vefe ar re all
Ha traitour hag ingrat
Ne ve ket bugel disleal
Ne cuitaed ket ho tad.

Ma bec'h goapet gant tud fall
Ar re vad ho meulo
Lest d'en em goll ar re dall
Mæs c'hui eat d'an Enfo.

Oll alies tostaet
Ous ar gommunion
Ma couezet, prim hadzavet
Dre ar govession.

Mari, mam a garantes
Zent hag eletreurus
Græt deomp herpad hor bue
Carout, carout Jesus.

Cant trugare d'hon Tadou,
Ha d'hor c'hontessoret
Ha gras deomp oll en envou
Eun de d'en em velet.

Evelse bezet gret

CHARLES.

personèr Merzer.

Sonn Kavel ar Vered.

Eur vamm he devoa eur mab, eur mab ar furan. He mab a so maro ha maro da bevarzec vloa var dro. Goelan re ar vamm baour! ha canan obel ive! Ar zon-man so coz, dious clevet! Enn Parroz Langoat, ebars Escopti Treger, eo bet savet. Eun ton triste he deus.

Kousk aze, ma mabic, kousk aze divorc'het
Ebars berred Langoat ec'h eo ezet cousket.
Cousk aze, ma mabic, cousk aze divorc'het
Sell Santez Koupaia (1) n'ez kichen o cousket.

Hel be en tal da ve en diz so savet.
Cousk aze, va mabic, cousk aze divorc'het!
Ann Itron Koupaia so eur vamm vad manzo
Ha sent he bugale (2) ia, sent bras en Envo.

Cousk aze, ma mabic, cousk aze divorc'het
Bars ann Envo ganthe te vo digemeret.
Da ene a so et d'ho guelet benn breman,
Er Barados te oar hag en so braô bean.

Er barados, ne guir, ne vi ken trubuillet?
Cousk aze, ma mabic, cousk aze divorc'het.
Bep sul d'ann neubeutan me a dei d'her guelet
Me a dei da velet ma mab muan caret.
Me a dei gant da dad ha da vreudeur ive,
Me dei gant da ziou c'hoar da bedi var da ve.
Ha p'en in me d'ar gear dimeus berred Langoat,
Ann itron Koupaia az tivoallo, ma mab.
Cousk aze ta, mabic, cousk aze divorc'het
Ebars berred Langoat ec'h eo ezet cousket.

Heb dale ne vin ken nn ez unan er verred
Heb dale ni delo nn ez kichen da gousket.
Ni a deu heb dale, ni a deuio emberr.
Ar re dremen evel koummoul en ear.

En da gichen ive ni gousko divorc'hen
O horto ann devez ma vo barnet da bed.
Da vammic paour allaz en eus c'hoant da voudan
Cousk aze, ma mabic, ma mabic a garan.

Cousk aze, va mabic, cousk aze divorc'het
Da vammic paour deuze vo ezet he spered.
Cousk aze, ma mabic, cousk aze divorc'het.

AR POLE-GOZ.

(1) Koupaia, rouanez Breiz, so interret en Iliz Langoat. Santes Pompeo eo hanaô egallec'h.

(2) Santel Tual, escop Landreger, ha sant Leonor, escop Aleth, so minien da santes Koupaia, Santes Seva, so ive enn verc'h d'ezhi.

ALMANAK SANT-GORANTIN
EVIT AR BLOAVEZ 1883.

Netra caeroc'h, netra ebet bravoc'h eget ann almanak man, pep ger, pep comz a so enn virion. Ar anavezet evit ann oll dud a vel sclear!

Ouspen ar foariou hag ar marc'hajou, gant an traou all ezer kustum da gaout en Almanagou talvoudus bras d'an dud divar ar meaz da c'houzout, evel ma eo an dra-ma!

1. Petra eo ar Roue. — 2. Ar Relijion hag ar Republik. — 3. Ners ar Republik. — 4. Sconi Jizoue ar Republik. — 5. Aliou d'an tadou ha d'ar mammou. — 6. Dle ar Frans. — 7. Al Labourer hag ar Republik. — 8. Ar Soudardet hag ar Republik. — 9. Ar Barzantet Republican. — 10. Renaus vot. — 11. Ar Veleien hag ar Republic. — 12. Eur ger d'ar Veleien. — 13. Eur Vigouden. — 14. Clemmou an dud divar ar meaz enep ar Republik. — 15. Aliou mad tre evit an ganerien hag ar ganerezet cristen.

Kavet e vo da brena e tu ann intron Normand, e Brest, ann autrou Desmoulins, leorier, e Landerne, ann autrou Roger, leorier, e Montroulez, hag e tu lann-Per Gourlay, n° 19, ru ar Brovidans, e Kemper.

Ann dousen, pemzec guennec'h, ar pemp var-nugent, c'huec'h real, ann anter-cant, eur scoet, ar c'hant, daoudreal var-n-ugent.

Eun den souezus.

Eur re benag a oa, o paouez conta dirag Nodier, unan eus ar gevier bras-ze ne heller ho rei da gredi evel an traonegez nemet d'ann dud sod. Lezet oa bet ann den da gonta he gonchen penn-da-benn, ha Nodier a rea ann hini n'en deus douet ebet var ar pez a glev. Pa oe achu, Nodier a gommansas d'he dro:

Me ne doun tam souezet, emezhan, gant ar pez emhoc'h ozpaouez contet, rag ganin a so amañ dirazhoc'h ez eus bet c'hoarvezet eun dra bras a so ker souezus. Me ia oc'h obet hent va unan, e touez ar menezion eus ann Italy, a lavarer n'eus ket a nezhe pa'velis soudenn o sorbet eus eur flanken doun, pemp laez, ha peu sort laeron, autrou ho guelet a rae c'hoas o kontrentamant hag emhelud ho devoa ouspen 6 troatad mend, ha pebes tremm ! goest da sponta ann diaoul he unan. Stanca ann ihunt a rejout din o lavaret en ho iez *Ho tanvez pe ho puhez*. Ne ententen ket ar pez a lavarent, mæs e eus ho jestrou ec'h ententis ragtal petra a glaskent.

Heb coll va fenn, e ris eun gammad vars va c'haluz hag o tenna d'eus va chacot daoù bistoloden, e ris lân, varnezhe gant va daou zorn. Kerkent e conezas daou anezho d'ann douar. Tostaat a ra eun drede, mæs da henes e torran he benn gant eun taul, scoet gant dale'h ar bistoloden. Da eur bevare eunn e tigorran he beultrin gant houarn va fistoloden.

Ha Nodien o ann den mad spontet gant ann disentr bras-ze, ne oa bet graet nemet dre gomsoñ ne lavar ger ebet mui.

Hogen, ann hini en devoa contet ann histor ken ta a c'houlenn diganthan gant mallis :

— Mæs ne lavarit ket petra peus graet eus ar pempetl

Nodier, pa sonjet me chome mui ene bour dirazhan, a chomas eun tamic hec'het, mæs ne zaleas ket eals :

— Ah ! ar pempet, emezhan ? Ma ! benez a lazas ac'hanou, hag hem a oa chomet beorgouscoude gonde ann taul-ze.

A.

MARIAN.

Irrequietum est cor nostrum, donec requiescat in te. (St Aug.)

Var don. *Sant Joseph pried Mari.*

Ann heol enn holz ann Envou
Oa tomm daleg beure,
Hag uz d'in ann evnegou
Er braten a gane,
Er c'houlen oa bleuniou,
Ha bleuniou bars ar gue
Ous ar spernzou bokedou
Hag ous ar c'harz roz-gue.

Mariuk ma c'hoar vihan
O veza er braten,
A dastumé bleun baelan
Bleun baelan 'nn he barlen.
Enn pign ous lar c'hleuniou,
Enn mesc ann dreiz hag al lann
E cave c'hoas bleuniou
Enn kichen ar verhaden.
Didan ar gueskistl hozel
E c'houllondre ha barlen,
Joaus bras roc'h oar zing
Ha ker nac'het all e rede
Da vleuniou ar braten
Hag er braten e serre
Bleuniou lan he barlen.
N'oun pe gusche c'houlondras
Mariuc he barlen
Me oan rez mad a vonelas
O cuitaat an braten
Pa zonas ar c'horn-boukin
Da laret dont da vern.
Dindan ar veeligistin
A oa bleuniou eur bern
Me so vel ma c'hoar vihan
Nemet redec ne ran.
Da dastum me so buan
N'oun pegouls disc'huizan
Caer em eus kad joausdet,
Joausdet he gavan.
Oll Evelthi me red bepred
Ha poan din pa'rodan
Eul lochennoic'h m'eus cavet
Eul ochenn ar bravan.
Hag ennhi evurusted
Ma so bars ar bed-mane
Allas ! caer em eus ober
N'oun ket c'hoas evurus
Gant pez a ve a scuisder
Hag a scuizer jonus
Hag evije ma lochenn
Evel ti ar Roue
Ne ve ket va c'hoantaden
Evel me c'hoant a ve
Ganhoc'h hepken, ma Jezus
Hen auzav a renkan
Ganhoc'h e wen evurus.

J. PENN-AR-C'HRAV.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Anhan, personcanton e Plogastel-Sant-Jermen, so hanvet person-canton e Sant-Martin-Brest, e plass ann autrou Chouffeur en deus lakeat e ziles.

Ann autrou Kerné, person en Trehou, so hanvet person-canton e Plogastel-Sant-Jermen.

Ann autrou Gruziou, person e Lannedern, so hanvet person-vet Trehou.

Ann autrou Bonis, curé e Quertien, so hanvet person e Lannedern.

Ann autrou Masson, curé e Sant-Salver e Brest a so hanvet aumonier e Sant-Jakes.

Ann autrou Pondaven, curé e Henvic, a so hanvet curé e Quertien.

Ann autrou Perrot, so hanvet curé e Landudec.

Ann autrou Fagot, belec iaouanc, so hanvet curé e Henvic.

Ann autrou Derrien, belec iaouanc, so hanvet curé e Sant-Salver e Brest.

Ann autrou Goasguen, person e Conk-Leon, so hanvet person e Plouescat.

Ann autrou Lamour, aumonier ar Bretonet en Havre, so hanvet person e Conk-Leon.

Ann autrou Olhvier, belec iaouanc, so hanvet curé e Gouezec.

BELEIEN MARO.

Ann autrou Brignou, aumonier e Sant-Jakes.

Ann autrou Coatmen, curé e Landudec.

Ann autrou Le Goff, aumonier e Ker-Ahez, bet person e Ploneis.

KELEIER.

TUNIS, *14 a viz Du.* — Niz Ben-Kalifa, Ali-ben-Amar ha Kammoun, a so bet digemeret e ti ann autrou Cambon. Ann autrou Feraud so en em garget d'ho digass d'ann autrou Cambon. Heman, e hano ar Frans, en deus lavaret dezho e vije dalc'het mad d'ar pardon oa bet promettet dezho, na ne ve e nep fæson dalc'het sonj hiviziken d'eus ann droug ho devoa graet.

Ann autrou Feraud so bet discuezet d'ar Bey e vid an pez eo, hag a vezo hiviziken evithan, hag heman en deus roet dezhan ann huella decorasion d'eus urs ann Nizam.

Var he lerc'h so bet digasset d'ar Bey ar re hon deus hanvet huelloc'h, hag heman en deus ho aliet p'ho devoa bet ho fardon d'eus peus an Frans d'ober ho fossubl evid lacaat disonjalho c'hrimou dre ho lealdet en amzer da zont. Ann tri den-ze ho deus touet beza leal hiviziken ha senti eus ho guella pa oar en em ziscuezet ken madelezus en ho c'henver.

ALEXANDRI, *14 a viz Du.* — Ar re so carget da veilla var iec'het ar vro er gear-man so bet ar c'helou hirio dre ann telegraf deus *La Marsa*. Penaus abaoue ar 4 a viz Du, ne oa couezet ebet clany gant ar c'holera.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadurezion ann 29 a viz Gouere.

Ar Prisonerien.

Ar *Phare de la Loire*, eur gazeten Radicalis garlc lacaat ac'hanomp da gredi, penaus ann autrou Nicol, mestr-scol scol ar gommun ar ru Zu, oa bet græt eur prison ganthi d'ann 3 a viz Du, so bet evel eur guir Broydans evid eur gals coz hoc'h mignonet heb espern netra ha sòken a zivar he goust, ez eo en em ziscuezet leun a vadelez en ho c'henver.

Ar *Phare* en deus m'ervad, travoalc'h a meskiniou evid scriva traou egis-se, mæs ni a voar mad tre, penaus ne ket dao da vignonet ann Tadou Capusinet trugarecaat ann autrou *Nicol-Proydans* nag he veuli, rag ma ve en em ziscuezet gantzhe gentez en ho c'henver eun hostis madelezus d'ar fennourien ann Tadou en em gave eutus bras ag e oa cals fouge ennho beza bet prisonet evid ho c'harantez e kenver ar Relijiuset. Ne oa ken nemet eun dra a helle ho lacaat nec'het, rag ne vouient mui petra c'hoarvezet na gant ar Relijiuset hanhon mignonet. Dioualler en c'hlass eels ma oant, e claskent en ho speret kement finesa ha sepvich d'ar scolaerien lezirec'h da gahout confes sorial er pors. Eveise e sonje dezho ho dije allevout eun tam benag petra a dremene. Kelhaz gueich ma tigoueze gantho guelet o tont eut prisonier nevez, e tiscuezent anat ho laouenedigez rag ma vouient ho dije bet diganthan keleier fresk. Ann darn vrassa anezho a oe lezet da vont cuit etre 5 pe 6 heur dious ann abardaez. Ar re zweza a rencas chomm er prison bete nav heur dious ann noz.

Ar Bed.

Hent Roazon, penaus ken didrous, a oa cals dispac'h ennhi d'ann 3 a viz Du.

D'oc'h adalec 10 heur dious ar mintin, ma soñjet bet pellear ar bobl dious ar gouent gant ar polisserien, ann archerien, ar soudardet var droat, ha re var c'h, a oe en em dennet var hent Roazon, eleac'h ma chomas bete 9 heur hanter dious ann noz. Epad ann deis e tremenas ouspen 20 mil den dre al leac'h-ze.

Setu petra lavar en affer-ze ann *Observateur* d'eus ann 13 a viz Du.

Etouez ann niver bras-ze, dud diredet dre vras bep corn kear, en em gavet a drasun a beb sort tud, mæs sonjal a la deomp e livirimp ar vinoiez pa verkimp penaus ann darn vrassa anezho a oa mignonet d'ann Tadou Capusinet.

Nemet ar Radicalet en em glevé guelloc'h etrezo ar Roc'h-huel, hag e chomet libr ar gant ar poblister ha fallacr, d'ober ennhi an pez a gare. Hi helle chouhal, goapaat ann dud honest ha sker gantho. Sonjal a ra deomp n'en em gavo mui eur sort doves evithi. Ne fell ket deomp amant rebeth netra d'ann autrou Lechat, rag ma oujomp penaus d'ann 3 a viz Du, ne ket hen a c'houlennemp ous ar poliss.

Goassaat a reas kement ann traou, penaus eto teir heur goude creisteis, hiniennou eus hor mignonet a ieas da gahout ann autrou Mear. C'houvéout a ra traou heuzuz var hent Roazon, e tle fec'h cass tud da lacaat ar peoc'h. Petra fell deoc'h a respontas ann autrou Mear, ne ket me ra so ar mestr hirio, n'am eus netra da velet e kement-se. E guirionez ar poliss oll e oa etre daouarn ar Prefet. Hor mignonet a gendalc'has atau o c'houlenn ar memes tra, hag ann autrou Lechat a bromettas dezho en dije bet soulz eus ho c'hlemmou.

Eto, 4 heur dious ann abardaez, oe guelet bannadou nevez soudardet ha serjantet polisserien vont da gouent ar Gabusinet, hag ive var hent Roazon, hag hor mignonet ho deus allet credi e oa bet c'hoarvezet kement-se var goulenn ann autrou Mear. Eur fazi eo. Ni voar ervad pe e c'hoarvezas ann dra-ze nemet dre beson, autrou Mear Naonet n'en devoa græt netra.

Tostaat a rea ann noz, hag egis ec'h hellit credi e creske atau ann disurt. Meur a veich e oa red d'ann Dragonet mond d'ann daou lamm warlerc'h al lamponet var hent Roazon. Mond a reont sòken d'oc'h adalec ar ru Zu bete *Port-Communal*, mæs atau e teue ar vanden canailles-ze en dro. Ne bellaas dious hent Roazon ha dious ti ann autrou Jamin, nemet goude 9 heur hanter, pa oe lavaret dezho gant ar re ho devoa ho renet hag ho henchet a hed ann deis.

A.

(*Eur pennad all eur veich all*)

Madou ann douar.

Ar marc'hajou a gendalc'h atau egis biscoas, ne ia na ne zeu, netra a du ebet. Neubeut a dud e vez guelet o tarempred ann dachennou, ha ma so bet guelet eun tamic distaul eb beac'hiennou, e leac'h ma oa cals ed hag hini peus vad er plassou eleac'h ne oa ket bet digasset cals greuni, ez eus d bet cresc, en henvelep fæson na heller lavaret gant h guirionez, penaus a veac'h a so bet guelet eur guenec'h tu pe du var peb sac'hat cant lur. E New-York ez eus bet ive eun tamic distaul. Eno e caver d'ec'h 19 lur 13 g. Ann 200 lur guinis.

Var marc'hajou hor bro, setu penaus eo bet arpriziou var beb sort ed dre ar sac'hat 200 lur. D'oc'h adalec 22 lur bete 26 lur ha 27 lur ar guinis. Segal, neubeut a glasc, mæs evelkent, caffout a rer prenourien evid ar pez ve digasset pa vez eus bet ive eun tamic distaul. Eno e caver d'ec'h 15 lur, 15 g. Hey, (*disbrao avoalc'h ann danvez.* 15 lur, 15 g. Kerc'h, 17, 18, 18 lur 15 g. Ed-du, 15 lur 10 g. 19 lur 10 g.

A.

petru benagma oant nu meubeuta niver clevet ent deus lavaret eroa pemp cant d'ann hirra al ponet Republicanet ho devoa assantet, gant ma ent bet paet, chouhal crenvoc'h eget ar Gatoliket redde beva d'ar Gabusinet, ha ma ve red ho sla e voare. Lavaret so bet e oa en ho fenn set tet poliss cuzet.

Dispartiet a vandennadou 30 pe 40 den, ann 8 al egisma vije lavaret anezho, a sente ragtal ous ouez ann hini a oa d'eus ho ren, ha var eur sin us he zorn en em daule oll assambles hag heb oun var ann hini a vije merket dezho, hag e seo nt ganthan didruez, ken ac'han ma vije diredet e vignonet d'he sicour pe soudardet var varc'h da caat golor ar plass.

Taul evid taul. — Entent a rit mechans, pe aus mignonet ann Tadou pa velent ann traitoumen-ze o tont dezho, a rento eus ho guella ann oulou a vije roet dezho gant kement a largentez a hag ho deus lakeat ho siel var touspen eun eus ann eistr eal-ze, ent henvelep fæson ma renco al imponet-ze dere hel soulz anezho ac'han da bell.

Siouas! ar Gatoliket n'ho devoa ket græt etrezpez ho devoa græt ar Radicalet (eit dall-zeo c'hoarvezet peurvuia en hon amzer-ni). Chomet posuman etoues ar re all, pe d'ann hirra daou pe tri assambles heb cahout den d'ho c'hommandi nebet-ket mæs dont azbenn anezho, meus aoun ar c'hoas a scoure d'hen ober.

Kerkent hag innec'h heur dious ar mintin e oa bet cann hag an goad en devoa redet. Hogen, d'ar ma ze-ze dua, digant ar re a vije lakeat ar meaz d'eus pors ann draveaz, e vije tennet ho bijer diganthoñ. Ann dra-ze a oa cass anezho da laza d'al lamponet. Egis cass denvet d'ar bleizi. Ma ne vije ket bet ar poliss a du gant al lamponet, e vije bet tennet ingal ho armou digant ann oll. Kense etoc ann devès-ze-e oe gueled dalc'h-mad var hent Roazon guir emgannou tud gouez. Tregont den, daou ugent den en em daule assambles var eun den heb ken, hag he lazen Cadamiou. Pa vije chouhet-eus eun tu: *Beva al liberte! Beva ar Relijion! Beva ar Roue! Beva ar Gabusinet!* en tu all e clevet: *Bepe ho boe! Bepe Ener! Eus eun tu all e clevet: Bepe ho gerniaouegez! En traon ar Jesuisted! Hini ent!* — *Marò d'ar Gabusinet!* ha gant kement-se oll a c'houlenne c'houen a voad ar *Marseillaise*. E neb le ac'h ne vije guelet ar poliss.

Evelkent so bet conted deomp e oa bet græt *procession* voal da gals a dud hogen, tra souezus, kement-se ne c'hoarvezas nemet gant tud enorabl hag anavezet. Nadoc'h Naonet. Prisonet e oa himiennou ha n'ho devoa c'houhet: *En traon ann diabotaillet!* ne oa lavaret ger d'ar re ho devoa lavaret *d'ann maro ar Gabusinet!* Ha gouscoude e sonj deomp e tle beza bet prisonet ive ar choudherien diveza man, mæs da genver ann deves-ze ar serjantet poliss ho devoa re d'ober e couent ru

Bulletin
de l'Association financière de France
SOCIÉTÉ ANONYME
au Capital de **1,200,000** francs
1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Nons avons eu un véritable changement à vue quand tout le monde à peu près croyait à la baisse, c'est la hausse qui a prévalu. La situation se serait-elle modifiée? Non certainement, mais il s'est passé dans les coulisses du monde de la finance certains petits faits que je vous raconterai dans ma prochaine lettre intime. Ces faits expliquent le revirement subit auquel nous venons d'assister.

Quoiqu'il en soit, vous devez voir maintenant combien j'ai été heureusement inspiré en vous conseillant d'acheter de la rente 5 0/0. En deux ou trois bonds elle a franchi le cours de 115 fr., mais maintenant, je vous engage à vous méfier. Ce sont des cours soufflés en vue de la liquidation. Le retour pourrait être d'autant plus rapide que la reprise a éte plus surmontée.

Donc, si vous avez acheté du 5 0/0 pour le mettre en portefeuille, gardez-le ; mais si vous l'avez acheté pour bénéficier d'une plus-value, réalisez immédiatement.

Nous avons eu également une forte reprise sur les actions du Crédit foncier, que je vous ai recommandées plusieurs fois. C'est une valeur à acheter et à conserver. Quant aux obligations foncières des divers types, c'est un excellent placement.

Les actions de la Banque impériale d'Autriche se tiennent aux environs de 550 fr. On avait exagéré la hausse.

Cette valeur a été dans ces derniers temps l'objet d'hostilités très-vives. Comme je vous l'ai dit on avait commencé une campagne pour la faire baisser. Ce projet n'a pas eu de suite, parce que les promoteurs de la hausse ont sagement pris le parti de ne pas lutter.

Quelques-uns de mes lecteurs m'ont demandé des renseignements au sujet de la Compagnie transatlantique. Voici quelques nouvelles indications.

Cette Compagnie n'a pas seulement à compter avec l'éventualité du retrait de la subvention, mais elle a à compter avec une double concurrence qui s'établit.

1° Service du Hâvre aux Antilles espagnoles.

2° Service de Liverpool à Vera-Cruz avec une subvention du gouvernement mexicain.

L'avenir de cette Compagnie n'est donc pas brillant.

Les actions du Crédit général français, anciennes et nouvelles, n'ont pas bénéficié de la reprise. Elles sont alourdies par les embarras qui pèsent sur la situation de cette société. Remarquez bien que l'on fait un appel de fonds de 41.66 0/0 et pour solliciter le versement on fait espérer à l'actionnaire qu'une assemblée extraordinaire sera appelée à statuer sur la réduction du capital, de telle sorte que trois actions libérées à 166.66 seront ultérieurement réduites à une action entièrement libérée.

Très-bien ! Mais pourquoi n'a-t-on pas convoqué l'assemblée et fait voter la réduction, en même temps que l'on faisait l'appel de fonds? Les deux mesures auraient dû être liées.

Les actions du Panorama ont remonté vers le pair. Profitez des hauts cours pour vous dégager. C'est le meilleur conseil que je puisse vous donner.

Je vous engage beaucoup à lire ma prochaine *lettre intime*. Vous y trouverez des détails très-précis sur la situation actuelle ; sur tout ce qui s'est fait dans la coulisse, et en même temps les modifications dont vous pourrez, je crois, tirer grand profit.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

EAU DE POUGUES. — Une bouteille par jour, prise au repas, est le meilleur antidote des maladies provenant des affections du sang ; pâles couleurs, chlorose, scrofule.

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc en timbres-poste, tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les capitalistes. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

UNION INTERNATIONALE ARTISTIQUE
58, rue Bonaparte, Paris

STATUES RELIGIEUSES de toutes dimensions ; modèles nouveaux, d'un sentiment très-religieux et très-artistique.

Très-beaux **CHEMINS DE CROIX** ; nombreux personnages en relief.

Envoi de photographies. — Prix modérés.

A. PARENTY, *Directeur.*

50 pour 100 de REVENU PAR AN
LIRE les MYSTÈRES de la BOURSE
Envoi gratuit par la BANQUE DE LA BOURSE (Société Anonyme). Capital : 10 Millions de francs
PARIS — 7, Place de la Bourse, 7 — PARIS

PHLOSINE
Engelures, Gerçures, etc.
Guérit infailliblement par l'emploi de la
Si les ENGELURES sont ulcérées, employer la
POMMADE CICATRISANTE
Préparée par G. PÉDEBLANCQ, Pharm. de 1re Classe, à MIRANDE (Gers)
DU MÊME PRÉPARATEUR
Prix du Flacon de PELOSINE : 1 fr. 50. — Prix du Pot de POMMADE CICATRISANTE : 2 fr. 50.
La Caisse de 12 Flacons : 14 fr. — La Caisse de 24 Flacons : 25 fr. (Franco à domicile).
PRIX SPÉCIAL POUR COMMUNAUTÉS DE FRANCE :
N. B. — *Pour éviter les Contrefaçons, ces produits ne se trouvent que chez le Préparateur : G. PÉDEBLANCQ, Phien, rue Ste-Marie, à Mirande (Gers).*
INDIQUER TRÈS EXACTEMENT L'ADRESSE DANS LES DEMANDES

Établissement fondé en 1849 à Terre-Neuve
Huile de Foie de Morue de Hogg
D'UNE EFFICACITÉ CERTAINE CONTRE :
Rhumes, Bronchites, Phthisie
Affections scrofuleuses, Maladies de la Peau
et pour fortifier les Enfants chétifs et délicats
Se défier des Huiles communes et, pour être certain d'avoir de Véritable Huile de Foie de Morue naturelle et pure, *se procurer* l'Huile de Hogg, *qui ne se vend qu'en* Flacon TRIANGULAIRE *ayant sur l'Etiquette le* Timbre de l'Etat Français.
HOGG, Phien, 2, r. Castiglione, PARIS
Dépôt dans les principales Phies de tous pays.

VIANDE QUINA PHOSPHATES
TONIQUE
énergique
pour Vieillards
Convalescents
Femmes, Enfants
personnes délicates.
VIN DE VIAL
CONTRE
Anémie
Chlorose
Epuisement
Amaigrissement
Dyspepsie
LYON
VIAL, rue Bourbon, 14
PARIS
HUTNER, r. Vaugirard, 21

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : ével guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll abeamantiou as dieza great da Ber-pehan gazeton d'an Aotrou DE KERANGAL bennak.
Dezhan ivez e dle beza casset hizifien an oll ardiou da labourat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 9 a viz Kerzu 1882.

Ar Scoliou.

Ma n'her velfemp ket hon unan, e ve leac'h ganeomp credi e alfe ann dud ober traou ken diskiant evel ma rer divarbenn ar scoliou. Aman e tisnac'her reseo bugale evid loja en eun ti e peleac'h e oar boazet d'ho reseo a beli so. Ahont e oa eur scol evid potret ha merc'het hag a rente cals sèrvich, a ie mad, hag e sarrer anezhi evid sével eun ti-scol evid ar botret a gostez. E leac'h all pa c'houlenner dispartia ar botredigou dious ar merc'hed en ti-scol, e tisnac'her rei ho goulenn d'ann dud, rag ma ve talvoudus ann disparti-ze da scoliou ar Relijiuset. Bez ez eus breman en eur gommun eun ti-scol, savet evid potret ha merc'het savet gant eun dichentil pinvidic ha madelezus, eleac'h ma oa dispartiet ar botret dious ar merc'hed en ti-scol, hag a rea ar mad ar brassa. Kement-se n'helle ket padout, kense so bet lavaret e oa red lacaat potret ha merc'het er memes class. Aman e tifenner ous superiores eur scol Seurezet antreal en eur c'hlass ne zere ket outhi herves ar paper var behini eo bet hanvet, ahont eo eun neubeut seurezet iaouanc, ho deus gouscoude ho brevet hag e tifenner outho antreal er c'hlassou, rag ne d'int ket bet hanvet gant ar Prefet.

Er c'hontrol, peger brao e ouzeur en em ziscuez madelezus pa vez hano eus a Republicanet. Eur mear d'eus ar sort diveza-man, en deus lakeat henvel eur vaouez da eil d'ar mestr-scol en eur scol botret.

A hent all, ann oll mistri-scol pe tud ar bed pe Relijiuset, a so lakeat diæs gant ar giz nevez-ze, gant al lezen nevez-ze var ar scoliou. Kement a ve enebet outho breman. n'hellont ket credi beza serten da veza kendalc'het en ho flass, pa hell ann diveza dont var ann disterra digarre ho lacaat da goll ho flass pa sonjint ann neubeuta. Penaus e alfe eur re benag cahout fizians o velet traou ken diskiant ?

Ann oll a vel sclær breman pegen diskiant eo bet disclæria e vije bet *red* ragtal ar scoliou ; Ar breuriezou cuzet ho deus hastet kement ann traou ma so bet guelet dochtu e toa ive vihan ann tiæs-scol, hag e vezo red dispign buanamantoufors arc'hant abars ober eun dra bet agreabl da bera e talvezo eur sort dispign ? An mistri-scol pa vent kinte ober scol evid netra, a gollo ho c'hoant n'h hag ho aket da labourat. Ha gouscoude, e tlefe beza joa ganeomp o velet Gouarnamant ar Republiq oc'h ober traou ken diskiant, rag neuze ec'h hellomp cahout fizians c'hoas e vezo casset en het rout a bars beza hor c'hasset var netra.

Ar gazeten *Esperance du Peuple* d'eus Nagnet a lavar, penaus cals mistri-scol a renc anzavout ho unan int bet lakeat gant al lezen a valeur en eur stad diæs ann diæssa, ha cresket cals hiver ho enebourien etoues ann dud. Cals anezho a garfe gant plijadur, a leverer e ve torret al lezen tal-ze. Er Finister ive, a sonj din ar mistri-scol a lavarfe ar memes tra, panefe m'ho deus kaoun brasuiag Matribus ha Maupin.

A

Stabat craouic Bethleem.

NOEL.

E kichen ar plouz dizaour
M'e cousket he mabic paour
Mari 'dridè gant ar joa.

Barrennou heol ar garante
O lugerni en he ene,
A dreuz he c'halon eürus.

Piou a lavaro levenez
Ar vam-ze dinam ha Guerc'hez
Eus ar Verb Roue an Env.

Piou a lavaro an dudi
A gave hi o contempli
Ginevelez crouer ar bed.

Daoust piou ne ve ket seder
En eur velet mam hor Zalver
Beuzet en he eürusdet !

Piou helfe heb beza laouen
Sellet ous mam ar gristenien
O c'hoari gant he bugel ?

Hi vel he mab nevez ganet
O crena gant an anouet
Evit pec'hejou an dud.

Guelet a ra ar bastoret
Dirag he bugel daoulinet,
En eur c'hraouic dirapar.

Mousc'hoarzin ra he mab Jezus
N'eur glevet ar c'han dudius
Eus an ælez en envou.

Dirag eun henvelep mister
Sant Joseph hag he bried tener
A so sioul a joaus.

Mari mammen ar garantez
Grit ma santin-me ar vrouez
A dom hirio ho calon.

Grit ma vezo hor c'halonou
Leun a erder vit hon Aotrou
Ma vezimp ganthan caret.

Va list da zec'hi daoulagad
Ar bugel-ze ken hegarad
Diskennet eus lein an env.

A hed va buez er bed-ma
Va list heb chan da vriata
Ho mabic ken coant Jezus.

Grit ma teui he zaouarnigou.
En eur floura va muzellou,
D'am c'hennerzi em harlu.

'Vel eun errez eus an envou,
En draonien-ma leun a zaëlou,
Lezit hen bepret ganeu.

Guerc'hez dreist an oll guerc'hezet,
'N han' Doue, va list da gemeret
Ho mabic eus ho tivreac'h.

Va list da zougen ar bugel
Hag a derc'has en eur c'henel
Ar maro 'vit hor prena.

Grit ma vezin eveldhoc'h eürus
E kichen ar mabic Jezus
A c'hoari var ho taoulin.

Va c'halon a so entanet
Va speret a chomm sebezet,
Er c'hraouic a Vethleem.

Grit ma rei ar Verb eternel,
Ar c'hras din-me eus he gavel
Da viret glân va ene.

Ha pa deui va c'horf da vervel,
Grit ma velin, guerc'hez santel,
Ho mabic er barados. F. R.

Servichet he vern d'am mare'h.

— Hola ! ho ! n'eus den ebet aman !

— Emoun o vont, a respontas eur vouez.

Hag eun den teo o c'houezi hag o c'houesa, a savas gant cals a boan a zivar ar gador eleac'h ma oa mor-gousket.

D'eus a ziaveas ann ti e teue ar vouez he devoa galvet da genta. Evid ann hini teo en devoa respontet, henez a oa repuet mad en ti. Henez en devoa ar brassa soursi da glasc atau ar plassou guella na ne oa ket ezomm beza nec'het ganthan, n'en dije ket allet en em zioual dious ar guella. Jerom a oa eun den mad, hag hen en devoa brassa soursi eus he iec'het, hag a dra sur, evid ober dezhan sortial er meaz eus he di, e vije bet red cahout eun dra talvoudus bras. C'houesi crenv a rea ann avel, hag ar glao a goueze ker stanc. ma vije bet lavaret e oar oc'h he zaul a varazou. Clevout a rejeur anezhi o fusta ar guer hag o redec var ann doen, Bez e oa evid guir eun amzer e pehini e lavarer eo mad beza repuet en eun ti clos hag asezet e kichen eun tantat mad a dân.

Kense e oa eur fors tud en hostaliri ann *Heaul-aour*, a apparchante d'ar mare-ze, d'hor mignon Jerom, hag ez oa eur foul vras a dud dirag ann oalet, e pehini e oa bet enaouet eun tantat mad a dân, d'eus ar re so goest da lacaat ar brassa laouenedigez e calon eun den nemet o' sellet outho.

— Hola ! hola ! a lavaras adarre ar vouez, epad ma oa Jerom o vond goustadica ma helle varzu an nor.

Digorri a reas erfin, ha ragtal ec'h antreas e sal ann hostaliri eun tourmant glao hag avel, ha gantho eun den eus eur ment huel, goloet gant eur vantel gleb dour teil. Ann den en eur antreal a reas van da denna he doc evid saludi ann oll, mæs den ebet ne reas van evid-se, e oant oll oc'h en em domma, ha n'ho devoa ket amzer d'ober ken.

Jerom gouscoude en he za, en eur lacaat he vonnet da drei etre he viziet, a c'hortose petra vije bet gourc'hemennet outhan gant ar veaiehour.

— C'hui eo mestr ann hostaliri, eme heman.

— Ia, autrou, evid ho servicha.

— Neuze, araug peb tra, e carfen e taulfec'h eves oc'h va marc'h. Græt hon deus dec leo dindan ar glaô-ze ha dre ann henchou fall. Cassit eta ar paour keaz loen d'ar marchossi, ordrenit he sec'ha gant eun torch plous ha roit boued dezhan da zribi. Brema souden me a ielo da velet peu sort soursi a vezo bet kemeret anezhan, pa vezo eun tamic tomet dign.

Pa oe æt Jerom er meaz, ar beaichour a zivis-cas he vantel, hag a dosteas ous ann tân en esper en em domma eun neubeut, rag he zillad a oa bet treuzet gant ar glaô. Mæs ma oa æs cahout ar sonj ze, ne oa ket æs he gass da benn. Ar re ho devoa kemeret ho flass en dro d'ann oalet, ne seblantent ket cahout c'hoant d'en em denna evid rei plass d'ann diveza deut. Araug memes m'ho devoa he velet, e oa bet savet droug ennho a enep dezhan. Ha ne ket hen a oa bet caus en eur antreal d'an ampoent-ze eus ann noz, ha dre eun henvelep amzer e oa bet ieneat en eun taul ar sal-ze eleac'h ma oa ker mad beza kent. Kense, ne ket hebken na zeuas den ebet eus he blass, mæs en em starda goassoc'h-goas a rejont. Caër en devoa ar beaichour ober var bouez, tro ar re oa bodet endro d'ann oalet, den ebet ne reas van d'he velet.

Ar veaichour ne lavaras ger all ebet, na ne c'houlennas netra mui. Mond a reas soken da aseza er penn pella ous ar sal o c'hortos guelloc'h mare da dostaat oc'h ann tan d'en em sec'ha.

Etretant e teuas Jerom endro.

— C'hui a vezo contant, autrou, ar marc'h so kempennet mad, na n'en devezo ket annoued.

— Henez so eürus, a respontas ar beaichour, hag e kendalc'has neuze : Breman, sonjomp ennoun, deut eo ar mare. Eun dra benag hoc'h eus da rei din da goania ?

— Ia sur, autrou, a respontas Jerom. Ni a roio deoc'h oll ar pez a garoc'h. Er penn kenta, ha da c'hortos e ve bet paredet eun tam kic bevin e beefsteack deoc'h, c'hoant hoc'h eus e ve digasset istr deoc'h ?

— Histr, eme ar beaichour, be peus histr?

Goude, en eur sevel eun tamic he vouez : serten em eus c'hoant cahout. Nag hen a vezo joa gant va marc'h ?

Jerom, saouzanet, a sell outhan.

— Ho marc'h ? Penaus ? .. Joa vo ganthan rag ma zrebot istr ?

— Ha lavaret am eus-me am bije drebet anezho?

— Escusit ganin, eme Jerom, mæs me a sonje din.... me a grede....

— Sonjal fall ha credi fall a rec'h neuze, eme ann den. Lavaret a felle din en dije bet joa va marc'h, rag ma vije bet servichet istr dezhan.

— Servicha istr da eur marc'h, eme Jerom ; mæs autrou, biscoas n'am eus guelet kement all.

Ar beaichour a reas eun hejaden d'he ziouscoas.

— Cals traou a so va den mad, n'hoc'h eus biscoas ho guelet, ha gouscoude e c'hoarvezont.

— Me a gemer da dest ann dud-man, eme Jerom droug o sevel ennhan.

Ar re oa o tomma, a ziscuezas e sonje dezho evel d'ann hostis ; mæs ar beaichour a reas ann hini na vel netra.

— It eta, emezhan da Jerom.

Heman o senti erfin d'he c'hourc'hemen a sortias.

Endro d'ann oalet ez oa safar :

Ar beaichour-ze a dlie beza eun diskiant benag. Piou en devoa biscoas sonjet en eun henvelep tra? Penaus cridi ec'h alje eur marc'h dribi histr ?

Potr ar rollou en devoa ar guella plass etal ann tan, a lavaras e teue goal souezus ann dud, hag ar mestr-scol a oa en tu all d'ann oalet en he genver, a lavaras e carje hen guelet eun dra ken burzudus.

D'ar mare-ze e oe guelet Jerom o tont endro gant eur pladat istr digor.

— Anavezet mad am eus, emezhan, e oa ann autrou e sonj c'hoarzin,

— Me ne c'hoarzan morse. emezhan, ha ma rencan hen aslavaret eur veich c'hors, e livirin deoc'h cass ann istr-ze d'am marc'h.

— Guir eo eta ?

— Netra guiroc'h. Ha ne zisonjit ket, lacaat eur servieten oc'h he c'houe dezhan, gant aoun e ve saotret gant he voued.

— Hogen, autrou, eme Jerom, ho marc'h na zrebo biken al loenedigou-man.

— Penaus ec'h alfec'h her gouzout abars beza ho c'hinniget dezhan ? Ma marc'h-me ne he ket eul loen henvel ous ar re all.

Hag evel ma gleve hiniennou c'hoarsin hag ober goap endro d'ann tan, e lavaras :

— Ar re ne gredefent ket, n'ho deus nemet mond da velet va marc'h o tribi he goan ; ar marchossi n'en em gav ket keit se.

Daou pe dri eus ar re oa eno oc'h he glevet, a gavas e oa guir he gomsou, hag a savas ragtal da vont da heul Jerom.

Ar marc'h var bouez pehini el oa savet kement all a zispac'h, a oa o tribi he gerc'h, na ne droas ket he ben evid sellet ous ar re oa o tont er marchossi. Nemet pa glascas Jerom goude beza lakeat ar pladat istr var ann douar, staga eur servieten d'eus goug ar marc'h, heman a reas eun hejaden ker crenv, ma vije bet tanlet Jerom var ann douar panefe ma hellas paca peg er rastel evid chomm en he sa.

— Ne vo ket æs hen ober, a lavaras neuze ar mestr-scol, a oa unan d'eus ar re oa deut dre guriosite d'eus a gichen ann tan, o sonjal guelet eun dra benag dreist ordinal.

Evid guir ne oe ket æs, mæs goude beza clasket diou pe deir gueich en aner d'hen ober, e teujor abenn evelken. Etretant, ar marc'h a oa en em roet da genderc'hel dribi he gerc'h.

Cals amzer oa bet tremenet evelse hag ar re a grede ann neubeuta, o sonjal ec'h alje beza guir hag o cuitaat ho c'hadorioù etal ann tan, ho devoa græt evel ar re all hag e oant deut ive d'ar marchossi, ar beaichour en em gave breman he unan e sal ann hostaliri.

— Oh ann dud sod ! en devoa lavaret hen o velet ann diveza o vond cuit.

Gouscoude er marchossi, Jerom a boanie e clasc lacaat ar marc'h da sellet ous ann istr ; mæs beveich ma vije kinniget ann istr dezhan eus eun tu e troe he ben eus ann tu all. Seblantout a rea en dije plijadur o c'hoari evelse. Eun veich pe ziou gouscoude, en devoa astennet he vusclen cosh d'ar plad, ha goude beza c'houeset crenv en devoa distroet he ben evel evid lavaret ne blije sord ebet dezhan.

— Tanfoueltr, feiz dime, n'onn kot goest d'ober ken. Ma car unan benag ac'hanoc'h paca peg er blad, ez in va unan da gerc'hat mestr al loen.

Pa zistroas Jerom er sal eleac'h ne oa mui nemet ar beaichour, heman oa asezet etal ann tan d'en em sec'ha er plass mad, e peleac'h en em ga-

ve potr ar rollou eun neubeut araug.

— Autrou ! autrou ! ne fell ket dezhan ho dribi.

— Piou ?

— Ho marc'h !

— Dribi petra ?

— Dribi ann istr.

— N'oun ket souezet, a respontas ar beaichour heb c'hoarzin.

— Penaus ! ne d'oc'h ket souezet ? C'hui eo gouscoude hoc'h eus lavaret din ho c'hass dezhan!

— Ne lavaran ket nan.

— Ha neuze ?

— Me a felle din gouzout eun dra.

— Biscoas ma marc'h n'en devoa drebet istr, ha me a felle din guelet hag hen en deffe drebet anezho.

— Mæs neuze c'hui hoc'h eus græt goab ac'hanomp ?

— Piou a livirit *ac'hanomp ?*

Ann autrounez a oa etal ann tan ha me, eme Jerome.

— Ha me eo a so caus ma so redet ar re-ze d'ar marchossi ?

— Ne lavaran ket, mæs eun dra a oa ker souezus... penaus...

— Ia ! ia ! goud a ran, ar c'hoant guelet. Me n'en em gleman ket, ha ma c'hoarvez gantho hen ober respontit anezho ne c'hounezer netra oc'h en em garet dreist ar re all.

— Penaus 'ta ?

— Sclær avoalc'h eo. Pa oun bet antreet aman, e oan glibet oll ha scornet. Ann autrounez-ze a oa oll asezet aman o tomma endro d'ann oalet. En aner eo am eus clasket tostaat ous ann oalet, den ebet n'en deus bet madelez avoalc'h evid ober henchou din da dostaat ive, m'em bije allet facha he goulenn ar pez a oa dleat din ha ma guir, eur plassic e kichen ann tan, mæs guelloc'h so bet ganin mond dezho dre finessa. Evel a velit, oun deut a benn d'eus va zaul. Gour anezho n'en deus ententet e oan oc'h ober goab anezho. Dre ar c'hoant guelet eun dra souezus, int ho deus oll cuiteat ho flass. Neuze am eus choaset ann hini a blije din ar guella. Aman e chomin, ha c'hui a servicho din aman da goania. Diganeoc'h e c'houlennan escus, mæs n'am eus ket leac'h d'her goulenn digant ar re all. Bet ho deus bet ar pez a oa dleat dezho.

— Ma fe, eme Jerome en eur ziroll da c'hoarzin, evid eun dro græt brao eo eun dro græt braô, n'hoc'h ket sod c'hui !

— Trugarez !

— Ahanta, hag ann istr ?

— C'hui a zigasso anezho din aman. Ma marc'h ne gav ket anezho mad, mæs me so sod gantho, ha ma kerit digass ive assambles gantho eun neubeut boutailladou guin guenn, ni a evo anezho oll assambles. Eur moien a vezo, a sonj din, discuez d'hoc'h hostizien, am eus keuz da veza c'hoariet ar goal dro-ze dezho, hag ive da lavaret n'am beus mui droug ebet outho.

A.

KELEIER.

Gant ar brassa plijadur eo am eus lennet en devechou-man er gazetennou, penaus e meur a leac'h eus ann departamant Meurthe-ha-Moselle, ar Meariou, oc'h anaout ervad e peu sort sonj a oa ar bobl âbars ma vije bet disclæriet dezho, ho deus difennet d'ar vistri ha d'ar mestrezet-scol cheinch netra er scoliou, kenderc'hel ar c'hroasiou er scollou hag ann imaichou a Relijion, hag ober atau ar beden evel kent ha deski d'ar vugale ar c'hatekis hag ann histor santel.

Sonj ha fiziens hon deus e vezo cavet en hor bro-ni, mæriou disaoun ha calonec avoalc'h evid heulia ar scuer cristen roet dezho gant ho c'henvreudeur, mæriou Meurthe-ha-Moselle.

Eur gazeten eus ann Indes, gazeten *Bombay*, a lavar deomp penaus e c'hoarvezo casi sur heb dale gant ar c'hafe, ar pez so bet c'hoarvezet gant ann avalou-douar hag ar ræzin. E meur a leac'h e veler anezhan o vont cuit a neubeudou evel ar vinien.

Enn deves benag abars ma ve bet netra oc'h ho lacaat da evessaat , en eur sellet ous ar plant, e velit egis eun toc toussec var eun delienen. Souden e veler *tokeier toussec* oc'h en em leda var ann oll deliou ann eil goude heben, hag ar plant a renc mervel. Kement-se so bet c'hoarvezet e meur a vro endro d'ann enezenn Ceylan, e peleac'h he deus græt ar c'hlenvet-ze ar goassa distruj, ac'hano so en em ledet ar c'hlenvet bete *Java*. En enezennou Fiji, ar Gouarnamant o sonjal miret ous ar c'hlenvet en em skigna buhan, en deus prenet kement plant oa bet taget gant ar c'hlenvet. Ho devi en deus græt, hag evelse en deus allet savetei ar pez oa chomet iac'h.

Tenzor Ilis veur Sant-Denis e kichen Paris, a so bet nevez laeret. Al laeron, goude beza torret 60 potail, ho deus casset gantho 35 tra d'eus ar vrassa talvoudegez. Etouez ar re-ze e oa 7 curunen Roue.

Ann Dynamite. — D'eus *Valenciennes*, e scriver d'ann 18 a viz Du.

Tal eun ti eleac'h ma oa o chomm eun hostizes, hanvet ann intron Duret, a so couezet en he boul, goude eun tarz poultr ker crenv, ma eo bet torret ganthan ar guer oll var prenescher ann tiæs all a oa eno e kichen. Pedir cartouchen dynamite so bet cavet en eur sac'h tost d'ar plass-ze.

60 lur dynamite so bet laeret var ar gompagnunez mengleuziou glaou-douar d'eus Ferfay hag Auchy (Pas-de-Calais).

Lenna a rer e gazetennou ar gear a *Lille :*

Ar re ho deus staget dija cals tamou paper ous ann ties, n'ho deus ket c'hoant en dail ehana evid c'hoas ho micher caouennet.

En nosvez diveza, etre ar merc'her hag ar Iaou, ez eus bet cavet hiniennou var doriou eun neubeut staliou bras. Bez ez int atau evid gourdrous ar maro da eur re.

Ouspen so : Abaoue eun neubeut devechou so, e casser dre ar post liziri ha ne dint sinet gant den, e pere e lavarer d'ar re ho reseo, int bet condaonet da vervel ha n'ho deus mui nemet d'en em brepari

---

Scriva a rer d'eus ar Puy :

Eun den hanvet Petiot, devezour, a oa o labourat var ann hent houarn a gasso d'eus Sant-Just da Bertuiset, so bet prisoniet evid beza laeret eun neubeut poultr dynamite.

Caër so lavaret d'ar roulerien dioual dious ar guin-ardant, ne reont van ebet, ha setu gouscoude eun darvoud spontus a dlefe ho lacaat da evessaat.

Ann dimezel X... d'eus Rabastens (Tarn-ha-Garonn), oajet a 15 bloas ha tri-ugent, a oa en em roet neubeut a so da eva re a vin-ardant hag a draou crenv. Hi a lavare e oa red dezhi hen ober abalamour d'he fallaenou ha d'he droug calon. Neubeut a neubeut e oa bet goasseat da eva, ha ne oe ket pell e rencas implija pedir pe pemp boutaillad odivi peb sizun. He fallaenou gouscoude ne oant ket neubeuteat, ha tra souezus, he zeot seac'h peurvuia, a oa goloet a vleo ker stanc, ma vije bet lavaret e oa toualc'h.

Eun devez dious ann abardaez, setu ann dimezel X... o tistrei d'ar gear. Petra benag ne oa bet enaouet tam tân en he c'hambr, na soken sord ebet dindan he zreit, hi a santas ragtal e oa eun dra benag dious he devi. Neuze e chou dre ar boan, hag ar vatez o veza diredet en eur glevout he mouez,a chomas saouzanet ha balc'h he ginou o velet he mestrez goloet gant eur flamm-tân demc'hlas a zeve he dillad, en eur lezel var he lerc'h eur vogeden deô.

Ann dimezel X... oll spontet, a chouhe kenan, ha dre ma rede du-man, du-hont, o sonjal mouga ann tân-ze, e creske atau anezhan.

Gouscoude eur re benag o veza allet herpel outhi da redec, ar medisin a hellas dond beteg ennhi. Ordren a reas he lacaat en he guele, hag o veza lakeat var he zro dillad ha liseriou glib ha stardet mad, ec'h hellas dond abenn da vouga ann tan goal-ze d'eus eur giz-nevez, mæs ann tân, goude beza bet mouget evelse en diaveaz, a gendalc'has en diabars he c'horf, hag antronoz, ann dimezel X... a rencas mervel e creis ar scrijussa poaniou.

Emer o paoues cavout e kear *Ober-Emmel* var ar *Sarre*, escobti Trèves, scrivet selaïn, var-hogeriou ann ilis, ann diougan souezus-man :

« Pa ginnigo Sant Marc ann oan Pask, ma velo Sant Anton gouel ar Pantecost ha ma c'hoarvezo gant Sant Iann adori Jesus-Crist e Sacramant an auter, neuze er bloavez-ze ne vezo clevet ger bed nemet hirvoudou hag huanadou. Hogen, em dalleze eo e tle c'hoarveout ann traou er bloaz 1886 da benn 4 bloas ac'han. Evid guir, e tigouezo gouel Sant Marc (25 a viz Ebrel) gant ar Sul Pask, gouel Sant Anton (13 a viz Even) gant Sul ar Pantecost ha gouel Sant Iann-Badezour gant sul ar Sacramant (24 a viz Even).

Neb a vevo a velo, na ne zaleo ket cals muioc'h hent all, ar memes diougan en em gav ive e leor *Nostradamus*, hag hen a lavar ive e tle beza 1886 goassa bloavez ar c'hantvet-man.

Ann Tad Lefebvre, d'eus Breuriez ar Jesuistet, a so maro der Iaou, 30 a viz Du, da zivheur, goude creisteiz, en ti eleac'h ma oa kent ar Jesuistet o chomm, rue de Sèvres, n° 38. Oajet a oa a dri-vec'h bloas ha tri-ugent.

Brudet a oa evel eur prezegour caër. Pa oa bet chasseet ar re all abalamour d'ar gemennadurezioù milliget, e oa bet aotret ganthan e chomfe en ti, abalamour d'he oad bras. *Requiescat in pace !*

Eur scuer hag eur gentel. — D'eus *Guingamp* e scriver varbenn eun dra græt e *Coadout*, gant Conseillerien ann Ti-kear divarbenn ar c'hroaziou e tenner eus ann ti-scol e kement a blassou.

Oc'h evessaat penaus Ministr ar scoliou en eur ordren d'ar Brefedet derc'hel sonj eus santimant ar bobl evid kenderc'hel en ho flass pe tenna cuit ac'hano ar c'hroasion oa stag er scoliou en deus dre-ze goulennet digant Conseil ann Ti-kear e neb commun, rei da anaout santimant al loden vrassa d'eus tud ar gommun ;

Oc'h evessaat penaus ar Relijion discuezet ende ar groas a dle beza ar mean diasez eus ann descadurez ha d'eus ar vuhez vad ;

Oc'h evessaat penaus ma oe red biscoas fonta descadurez ar vugale var ar Relijion, eo necessel troc'h hen ober en amzeriou mateürus e pere ne vomp pa veler kement all a dud fall o clasc discarc'h ar mean diasez eus ar vuhez-man, etre ann oll dud Conseil ann ti-kear o c'houzout ervad e coms evel-se e he hano ar re oll ho deus he hanvet evid derc'hel ho flass, a c'houlenn oll a unan.

E chomo atau ar groas stag dious mogeriou dagoù di scol ar gommun.

Hag ouspen e ve kendalc'het lavaret d'ar vugale ar pedennou hag ar c'hatekis evel kent.

Hag evid disclæria guelloc'h ho santimant en afer-ze, int en em glevas etrezho evid sevel peadra da brena eur groas a vije staget e testeni eus ho

feiz ebars e sal ann Ti-kear eleac'h ma gustument en em assambli.

Ann tadou a famill e *Peseux* (Jura), ho deus scrivet ha lakeat etre daouarn ar Mear, al lizerman evid beza casset d'ar Gouarnamant.

Autrou Mear,

Ni tadou famill commun *Peseux* :

O sonjal evel ma eo ouzomp apparchant hor bugale ha n'en deus den all ebet guir var ho eneou ;

Oc'h evessaat ez omp cristenien, hag a zere ouzomp evelse ann dever da sevel hor bugale evel bugale cristen ;

Oc'h evessaat eo ar c'hatekis al leor kenta eur c'hrouadur cristen, hag e renker he anaout evid ober he basc kenta.

Oc'h evessaat n'eus scol libr ha cristen ebet er gommun, ha n'hon deus ket amzer avoalc'h evid he zeski hon unan d'hor bugale ;

Oc'h evessaat penaus e paeomp ar mestr hag ar mestrez-scol evid ober en hon hano ar pez ne hellomp ket, ha n'eus er gommun na Juzevien, na brotestantet na tud dizoue, e roomp deoc'h da anaout, penaus e fell deomp e ve desket hiviziken ar c'hatekis hag ann histor santel ;

E ve kendalc'het ober ar beden d'ar vugale ha lezet ar groas stag dious mogeriou ann ti-scol. Hag ar pez brassa eus ann tadou ho deus sinet.

Ann dour-beuz. — Ar glao a gendalc'h heb ehan ha kense ann oll steriou bras a so deut dreist bord, cals distruj ho deus græt, hag ouspen, ho deus miret ous ar pez brassa eus labourerien douar hada ar c'hala goanv, rag ne heller ket darempred ann douarou a so oll egis pri.

A bell so n'eus ket bet guelet goassoc'h amzer, ha siouas ! ne fæson ket mond var vellaat, rag herves ar c'heleier a teu deomp a beb tu, ann amzer ne de ket c'hoas var bouez caëraat. Gueichall e vije bet pedet oll vadelez a Zoue d'hon dioual d'eus peb seurt droug ha da gahout truez ouzomp, mæs breman pa he deus ar Frans he zisnac'het ha ne ehan ket enebi outhan dre he c'houarnamant hag he Zeputeet, e vezo daô dezhi eva ar c'halir-ze beteg ar veraden diveza.

Lenna a rer en *Ocean* d'eus Brest :

Dissul all, (19 a viz Du), etro 4 heur hanter goude creisteis, ann autrou Berthou, cure e Kerber a oa o vont da velet eun den clanv e Kerraros, pa velas o tont abenn ennhan tri den em lacaas kerkent ha m'her gueljont, da lavaret sottoniou ha comsou lubric, hag evid discues anat e claskent affer outhan, e kemeskent hano ar belec mad-ze etouez ho injuriou hag ho soniou vil,

Ar belec n'hellas ket miret d'hen rebeichi dezho mœs neuze unan anezho a hastas dond beteg ennhan, hag a ginnigas skei ganthan eun taul gant ar gontel a zouge en he zorn.

A drugarez Doue, ann autrou Berthou en deus ners avoalc'h ; gant eun dorn e pegas e collierou ann den-ze, ha gant egile o pega en he vreac'h e talc'has anezhan pell avoalc'h evid miret ne alje ober droug, mœs d'ar mare-ze e tigouezas he zaou gonsort, hag unan anezho a scoas gant ar belec eun taul dorn var kil he choug hag egile a zistagas ganthan eun taul dorn all e creis he fass.

Da gahout aoun a oa ne vije c'hoarvezet eur goal darvoud benag, mœs setu tri bourc'his enorabl d'eus kear Brest o tigoueont eno o tistrei eus ar chasse. Ann dud vad-ze en em lacaas a du gant ann autrou Berthou, hag a reas d'al lamponet all tec'het cuit. Kinniga rejont soken d'ann autrou cure mont ganthan bete penn he veach ha ne heller ket ho meuli re eus ho madelez. Ne c'hoarvez ket alies e ve clasket trous ous ar veleien gant an dud divar ar meaz, na ne veler ket alies kenneubeut ar bourc'hisien dond d'ho difen, mœs hirio ann deis eo troet ar bed var ann tu a eneb, ha ne ve ket souezus e c'hoarvesfe traou cals goassoc'h c'hoas. Evel ma renc beza punisset kement hini a ra ann droug, so bet douget clemm dirag ar justis a enep ann tri ganailles-ze ; daou anezho oa o chomm e Kerraros d'al leac'h ma oa ann autrou Berthou o vond da velet ann den clanv. Ann drede a so o chomm e Keroudot n'en deus ket sicouret ann daou all da gana ann autrou cure, n'en deus grœt ken nemet ho sicour da gana viltansou, mœs re a oa, siouas ! ha ne anavezer mui hor bro eleac'h ma helle gueichall bale heb aoun ha disoursi da beb heur eus ann noz hag eus ann deis, peb belec, en he barrœs da vihana.

Ann autrou Thepaut, cure, hag eur re benag d'eus paræsionis Ploudaniel, evid prena eun *ex-voto* da gass d'ann Intron-Varia Lourdes, c'houezec scoet var bouez 10 guennec. 47 l. 10 g.

Ar memes rumm tud evid sicour sevel eun Ilis d'ar Galon Sacr e Paris.

Casset evid ar pempet gueich, tri scoet ha daou ugent ha pevar real ouspen. 130 l.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadurezion ann 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

Evid achui e daou-c'her ; Eur gouent kemeret dre ners, laëret, draillet, dispennet, epad 12 heur penn-da-benn gant soudardet. 15 Relijius paour diframmet dious ho c'hambrchou, ha taulet var ar ru da 9 heur eus ann nos, ann disurj græt gant eur vanden canailles, er ru, ann dud honest lavaret dezho a beb seurt sottoniou, a beb seurt injuriou, goapeat e peb fæson, ha scoet gantho didruez Setu petra oe guelet da genver ann devez-ze eus ann 3 a viz Du.

Naonedis, ni so bet aveichou e clasc goud ha dond a alfe endro en hor c'hear-ni devejou spontus 1793 ha 1794. Goude ar pez hon deus guelet o c'hoarveout d'ann 3 a viz Du, ne gredefemp mui lavaret *nan*.

IV.

Goude ar Sezi.

D'ann 3 a viz Du, dious ann noz, ann autrounez de la Peccaudière, Papot ha Talvande, a chomas c'hoas da loja e couent ar ru Roc'h-huel. O carout ar Gabusinet evel ma reant, ne felle ket dezho cuitaat ker buhan, goude eun devez ker poanius, ar 4 Relijius a chome c'hoas er gouent disvantret.

Evid compren pebes distruj a oa bet græt er gouent, eo red beza her guelet. Antronoz omp distroet da velet. Pebes guel heuzus. Lavaret e vije bet e oa tremenet eur vanden tud gouez dre ann ti-ze. En eur bourmen dre beb leac'h er gouent, ec'h hellomp guelet penaus eo bet c'hoarvezet peb tra.

Ebars e pors ann diabars, eo dor vihan ar ru so bet diframmet gant ann hernaich, gant he marc'hou. Eno eo m'en em gave ann nor-ze a glose ar gouent, ar c'henta so bet draillet ; ann tamou anezhi en em gav e pors ann diaveaz, tamou ar bardell en em gav e liors ar porzier gant an nor coat sapin a zispartie ar c'hlaustr dious ann alez. Guelet a reomp adarre ar sal e pehini en em zalc'he ar re a felle dezho hor barna ha kemer hon hanoiou. Adreon ar sal-ze en em gav ann tamic arbel er voger, gant pehini omp bet ken nec'het ann derc'hent. Setu aman draillet ar bardell spontus e oa bet savet er c'hlaustr, hag ar prenestr dister dre behini eo tremenet ann dibotaillerien. Goudeze eo diri ar sao-heaul gant he bardell, couls lavaret en he za c'hoas, petra benag ma eo bet foeltret evid mond dezhi ar gambr a oa adrenv ar gegin.

Aman en em gav ar sal dribi, e peleac'h int deut hag aman sal ar boued ; en diou gambr ze eo ho deus laeret ha casset kement all a draou da zrouzive. Setu aman ar groas coat eus a behini int en em servichet en eur fæson ker sacrilaich. Aman int deut ive er sal-studi couls hag er sal-man, e peleac'h e oa hol leoriou. N'ho deus casset leor ebet gantho ? Pelloc'h eo chœur ar Relijiuset e peleac'h ann Tadou hag ho zestou so bet prisoniet epad divheur amzer. Eno en em gav ar siellou, siouas ! Tri so anezho. Sacrilaich ! Teir gueich sacrilaich !

Aman eo diri ar goalorn dre behini int digouezet en astaich kenta, ann toul ho deus græt evid tremen ho unan, hag ar skeul dre behini ho deus diskennet ar Relijiuset. Oh ! ia, gant guirionez eo so bet lavaret e oa diskenn ar groas.

Hogen, kement-se oll ne deo c'hoas netra ; en astaich kenta eo so bet græt eun distruj bras, n'eus potail ebet mui ous doriou ar c'hambrchou, ha pedir anezho ho deus collet ho hanter al laë... Ah ! setu int aman gueleou paour ar Gabusinet gant ho c'holc'hejou calet, hag eo ar re-ze n'eus ket bet mez lavaret e oant gueleou pleuny. Erfin, setu ni digouezet gant ar chapellic vihan græt gant cambr eur Gabusin, hag a felle da Droquier lacaat an siel evid dioual ne vije cavet mui eur plass da repui d'ar Sacramant santel en ti-ze e peleac'h Jesus hor Salver a oa anavezet ha caret ker mad. Hag ar chapell vras gueichall darempredet gant kement a dud sarret e ; ne gaver mui Doue ennhi. Antreomp ive en oratoar vihan-man, goulennomp pardon digant Doue d'eus kement sacrilaich so bet græt dead'h ha greomp eur bedennic evid ar Relijiuset a ene-ber ker goas outho. Ne zisonjomp ket kenneubeut omp cristenien, ha pedomp ive evid ar re a ra brezel ouzomp.

Tud vad a beb stad, edoc'h bet o vistia couent ar Roc'h-huel epad ann devejou tosta d'ar sesi, ha ne ket guir ez eus c'hoarvezet ganeoc'h evel ganeomp-ni, hoc'h distroet goal c'hlac'haret goude ho pisit. Saludet hoc'h eus gant cals muioc'h respet eget gueichal, ar chapell-ze a so breman sarret da lidou ar Relijion, hag ar groas a so chomet eno evid hor c'honsoli ha lavaret deomp cahout fizians ne badefe ket atau ar brezel.

Biscoas, nan biscoas, n'ho pije allet credi e vije bet possubl cassaat kement Doue hag he Ilis, nag enebi kement ous liberte ann den hag he virion a berc'hen. Mar teuer evelse hirio da enebi kement ous ar Relijiuset, piou alfe lavaret deoc'h ne teujor ket varc'hoas d'ho tenna d'eus ho ti ha d'eus ho tra ?

(Eur pennad all eur veich all). A.

Madou ann douar.

Ar priziou a chomm atau memes tra, nemet en eun neubeut plassou so bet distaul, petra benag, so bet digasset calsic greun var ar marc'hajou.

E penn kenta ar sizun, ar verzourien a glaske cahout eun tamic cresc, mœs egis ne veler ket ar veillerien prena cals greun, rag ne hellont ket mala abalamour eo re huel ann dour ; renket so bet distaul 5 guennec var ed ar vro. Ed ann diaveaz bro a so chomet huel. Ann 200 lur guinis e New-York a so d'oc'h 20 lur gant 6 guennec cresc.

Var hor marc'hajou-ni, setu penaus eo bet ar priziou var beb seurt greun dre ann lur. Guinis 21 lur 22 lur 10 g. Segal, n'eus ket cals a clasc varnezhan 16 lur ar guella. Hey, 17 beteg 20 lur Kerc'h, diœs da verza neubeut marc'hadourez 19, 20 lur. Ed-du 17, 21 lur.

Kemper. — *Dissadorn 2 a viz Kerzu 1882* (dre ann 200 lur.)

Guinis 21 l. 10 g. — Segal 14 l. 10 g. — Hey 15 l. »» g. — Kerc'h 15 l. »» g. — Ed-du 18 l. »» g. — Avalou-douar 7 l. 10 g. A.

Bulletin
de l'Association financière de France
SOCIÉTÉ ANONYME
au Capital de **1,200,000** francs
1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Je ne m'adresse pas à des joueurs, je m'adresse à des capitalistes sérieux, qui recherchent des placements fructueux et sûrs, la Bourse ne les regarde donc pas, tant qu'elle se maintiendra dans les conditions de jeu où la spéculation l'a jetée.

Et voilà pourquoi je vous parlerai à peine des valeurs aujourd'hui, parce que presque toutes ont été exploitées par la spéculation. Il faut se réserver, il faut attendre que le calme renaisse, que le bon sens se réveille, et que la logique reprenne ses droits.

On ne cesse de nous interroger sur la réponse à donner à l'appel de fonds que vient de faire le Crédit général français. Je ne puis qu'imposer la situation, laissant à mes lecteurs de prendre eux-mêmes une résolution définitive.

D'une part, on dit que le versement demandé ne relèvera pas la société, dont le portefeuille, plein de mauvaises affaires a une valeur plus fictive que réelle ; on ajoute que l'assemblée ne sera réunie qu'en février, pour statuer sur la libération des actions par la réduction du capital ; et l'on ajoute que cette réunion n'aura pas lieu; que la promesse de libération n'a d'autre but que d'engager les actionnaires à verser.

S'il en est ainsi, il faut évidemment s'abstenir.

Mais d'autre part, des personnes qui fréquentent la maison, disent qu'il se prépare ce que l'on appelle un coup ; que les administrateurs veulent faire un enlèvement du cours vers le commencement de janvier ; que l'on veut faciliter la liquidation du syndicat engagé dans cette affaire...

S'il en était ainsi réellement, il faudrait verser.

Telle est la situation ; c'est maintenant à mes lecteurs à faire ce qu'ils jugeront le plus profitable à leurs intérêts.

Je vous disais au début de ce bulletin que la Bourse en ce moment est tout entière livrée à la spéculation. Il n'y a presque pas une valeur que les joueurs n'exploitent. Aussi les capitalistes sages, sensés, bien avisés se tiennent-ils à l'écart. Et cependant, comme on ne peut pas conserver éternellement dans son portefeuille, son capital improductif, j'ai pensé qu'il serait à propos de vous indiquer une valeur qui échappe absolument à la spéculation, et qui en même temps promet de beaux revenus et offre toute garantie de sécurité.

Ce sont les actions du Panorama de N.-D. de Fourvière. Je suis très circonspect quand il s'agit de conseiller l'achat d'une valeur ; vous avez déjà pu constater quelle défiance je professe vis-à-vis de presque tous les titres qui figurent à la cote. Mais celle-ci, par les conditions dans lesquelles elle est constituée s'impose en quelque sorte à la confiance du public.

Je vous engage fortement à lire ma prochaine lettre intime, dans laquelle j'exposerai très en détail l'affaire du Panorama de N.-D. de Fourvière. D'avance, je crois que cet exposé est de nature à offrir un très-grand intérêt pour mes lecteurs.

Mais dès à présent, je puis vous dire qu'il s'agit d'une affaire exceptionnelle, tant au point de vue du revenu qu'au point de vue de la sécurité. S. L.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

L'EAU ALCALINE ferrugineuse gazeuse de Pougues est la plus apéritive et la plus reconstituante de toutes les eaux minérales naturelles.

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc en timbres-poste, tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les capitalistes. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

GUÉRISON
CERTAINE ET PROMPTE

De l'Asthme, bronchite, catarrhe, rhume, oppression, insomnie, toux nerveuse, névralgie, par l'**Amadou** et l'**Elixir anti-Asthmatiques** PATRIGEON, pharmacien à Evreux.

Dix années de succès. Traitement peu coûteux.

Dépôt à Quimper, chez M. MORPAIN et les bonnes Pharmacies. Prix de la boîte : 4 francs. — De la 1/2 boîte : 2 fr. 50. — Flacon élixir : 3 francs. — Envoi par la poste.

ASSOCIATION FINANCIÈRE DE FRANCE
SOCIÉTÉ ANONYME
Au Capital de : 1,200,000 francs
PARIS, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, 1.

Achat et vente de Titres cotés et non cotés sans aucune Commission. — Courtage officiel des Agents de Change. — Paiement de Coupons. — Commission : 10 cent. par 100 francs. — Versements, Echange de titres, Transferts, Conversion, Libérations de Titres. — Souscription aux Emissions sans aucune Commission. — Avances sur titres.

Renseignements gratuits sur toutes les valeurs. (Joindre un timbre pour la réponse).

IMPORTATION ANGLAISE D'ENGRAIS CHIMIQUES Fondée en 1840
PHOSPHO-GUANO ANGLAIS
ENGRAIS AZOTÉ
de **"THE LONDON MANURE COMPANY"** de Londres
La plus riche en Acide phosphorique rendu immédiatement soluble, car il suffit de 15 à 40 pour 100 de phosphate pour 24 pour 100 solubles dans l'eau, 6 à 7 pour 100 solubles dans le citrate d'ammoniaque, se trouvent à pour 100 insolubles. Azote 2 1/2 à 3 pour 100.
GUANO DU PÉROU DISSOUS ET SUPERPHOSPHATES de toute RICHESSE.
N. B.—Tous nos superphospha-s sont vendus au degré d'Acide phosphorique solubles dans l'eau.
MARCHISIO & GALLOT, 26, rue Cadet, PARIS
CONSIGNATAIRES POUR LA FRANCE
Vente sur garantie d'analyse des stations agronomiques.

50 pour 100 de REVENU PAR AN
LIRE les MYSTÈRES de la BOURSE
Envoi gratuit par la BANQUE DE LA BOURSE (Société Anonyme). Capital : 40 Millions de francs
PARIS — 7, Place de la Bourse, 7 — PARIS

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll bacamanchou a dle bezo great da Perc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, henkent.

Dezhan hvez'e dle bezo casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 16 a viz Kerzu 1882.

Temzor ar Frans etre daouarn ar Republicanet.

Setu aman eur pennad scrid scrivet gant ann autrou H. T. de la Rocque, den gouiziec er sort afferiou-ze. Den ebet ne oa guelloc'h goest evelthan da ziccuez sclær deomp varzn peu sort islonc e vezimp casset heb dale gant ar re so e penn ar Gouarnamant, ma kendalc'h ann traou o vont en dail-ze.

Ped gueich n'hon deus ni ket ive lavaret d'hol lennerien evessaat oc'h kement-se ?

Ped gueich n'hon deus ni ket ive discuézet d'an electourien, penaus e reant cals gaou ous ar Frans rag ne daulent ket eves avoalc'h evid piou voti.

Anzavout avoalc'h a rafemp penaus, petra benag e clascomp dreist peb tra brassa mad ar vro, e ve possubl, ha gant guirionez, ne ve ket evesseat cals ous hor c'homsou-ni, rag ne anavezer ket nemeur ac'hanomp. Mæs pa goms eun den gouiziec, neuze eo red evessaat hag ober he sonj, rag henez a vel sclær, hag hel lavar ive.

Ma ! ann autrou de la Rocque a ziscues sclær ar sclæra, penaus kement a zispigner peb bloas, ne heller ket reseo peadra evid paea ann dispignou, ha ne resever ket kement a oar o sonj cahout. Evid her guelet, taulomp eves var Budjet 1876.

Penaus eo bet reizet Budjet ar bloavez-ze ? Gant 100 million re. Na Budjet 1882 ?

Siouas ! ann oll a voar dija ne vezo ket resevet travoalc'h evid paea ann oll dispignou. Ha paouréat e ve ar Erans ?

Oh ! ne de ket, mæs ar Vinistret a lez ann oll planta ho fri en tenzor, evel ann Deputeet e chacotou ar re a renc paea ar c'hargou, na ne ve mui resevet peadra evid paea ann oll dispignou, rag ar re-ze a gresc bemdez, rag ar re-ze eu em daul a villierou var ar Budjet, ha ma vent lezet d'ober ho jeu, int a so goest da lonca ar Frans.

Ha p'ho deus her guelet, ar re oll a renc paea ar c'hargou, int ho deus neubeutaat ho dispignou evid cahout peadra d'ho faea gant ar pez ho dije arboelet var ar pez ho devoa da ziouéret, ha Soken var ar pez a oa *red* dezho marteze.

Ne voar den petra a alfe c'hoarveout. Pa lie de ket goest ar Gouarnamant da assuri da dud ar vro ar peoc'h hag ann assurentez evid varc'hoas, ha ne ket red dezho evessaat ho unan ous kement-se ? ha ne ket int eo a renc pourvei dre avans d'ar pez a oa bet ancounec'heat ?

Ac'hano e teu ne ve ket re sevel var ar vro kement ha ma oa bet sonjet.

Ma c'hoarvesfe ganeoc'h credi e ve goest kement se da lacaat ar Gouarnamant da evessaat guelloc'h da benn eur veich all, e ve red din lavaret deoc'h e faziet cals, rag eleac'h ober egis ann dud diur neubeutaat ann dispignou, eo ho c'hriskiri en deus grat.

Eun ti ha n'en deus peurvuia ken sourst nemet ann electionou, pe guir na gustum ober netra nemet e sonj gounis moueziou eur re benag, pe autramant a so atau o clasc penaus ec'h hello goasca ar guella ar Gatoliket ha plijout d'ann dud dieiz ha dizoue, a zispign atau heb conta.

Ha ne ket eun dra a c'hoarvez eur veich hebken ar pez a lavaromp aman, mæs eun dra bemdeziec eo, ha beb bloas e ve cresket ann dispignou heb ma ve gouezet doc'h a beleac'h e vezo cavet peadra d'ho faea. Kense, abaoue 1875 bete 1883 ar bloas a zeu, ann dispignou so bet cresket evid seis bloas d'oc'h eur milliard 3 ugent million (1,060 million).

O velet eur somm ker spontus, ann den en deus beac'h o credi e ve guir, hag a sonj dezhan beza oc'h huvreal ; mæs ar Budjet a so anat gant he chiffrou en henvelep fæson ne ket possubl disnac'h netra, ha n'eus ken nemet respont goulenn digant ar Republic, petra he deus grat gant arc'hant ar vro.

Petra he deus hi grat ?

Ma lavar ar virionez, e responto eo æt gant Freycinet, en deus sonjet ober kement a labourou bras, ne oa ket ezomm anezho, hag ho hanvet hentchou houarn

ar peoc'h, pa ne oant nemet eur voïen da baca mouezioù evid ar Republic.

Æt eo gant Jules Ferry hag he scoliou *red* dizoue hag evid netra, a gousto kement e guirionez d'ar vro ha ne dalvezint da netra, nemet da chasseal Doue dious ann ti-scol ha da lacaat ann oll diæssoc'h.

Æt eo gant ann Deputeet-ze ken didruez evid ho bro, ha ne ouzont nemet dispign, heb soursial d'oc'h a beleanc'h e teuio peadra da baea, hag a zistruj kement ar Budjet, ma vezo red mare benag ehana eun neubeut bloavezhou ober dispign ebet, ma hello divezatoc'h dond endro pinvidigez ar vro hag ar voien d'ober ann dispignou evel kent. N'eus ken moien e sonj din da viret ous ar vro d'ober banc. A.

BUEZ ANN DUK A VOURBEL

HERRI V.

II.

(*Kendalc'h.*)

Ma oa bras al levenez, ann estlamm a oe brasoc'h c'hoas, pa oe clevet petra e devoa great ann Dukes a Verri. Ann dud fall na ehanent da sevel geier, ha da hada goal vrud etoues ar bobl divarbenn ar c'hinivelez-se. — Oh ! ia, emezho, eur mab a vezo, na petra 'ta ? Bemdes e casser d'ar pales eur bugel nevez ganet, ha pa vo guillioudet ann Dukes, e vezo discuezet hennes deomp..... — Mad, ann Dukes calonec, o veza lakeat he c'hrouadur er bed, na lezas ket trouc'ha dezhan ar gorden-vegel, ken na oe deut eno testou a bers ann tri rumm tud. Ar marechal Suchet, liberal, a zigouezas ar c'henta : « Marechal, eme ann Dukes dezhan, guelet a rit ema c'hoas ar c'hrouadur stag ouzin ; n'em eus ket gouzanvet e vije troc'het ar gorden-vegel dezhan araug ma vijec'h digouezet. » Ar Marechal de Coigni, goardou nasional, ha cals re all a velas ann dra-man, hag ho deus douget testeni anezhan.

Mad e devoa græt ann Dukes ; rag eur pennadic goude ma oa guillioudet, e tigouezas ann Duc a Orlean d'he guelout, gant he bried, hag he c'hoar ann demezell Adelaïd. Hag houman a lavaras : « Goude oll, ne oa test ebet... » Eun autrou, pehini a oa adre he c'hein, a respontas dezhi seac'h avoalc'h : « Salocras, dimezell, ar Marechal Suchet a oa aman, ha pevar goard nasional, ha discleria a raint ar pez ho deus guelet. » Discleriadur ann dud-ma dre scrid ha dre c'hinou a so douget var diellou ar rouantelez, re hir a ve ho lacaat aman e brezonec.

Ar bar levenez en em astennas eus ar gear a Baris var ar rouantelez penn-da-benn, hag ar parræsiou en em glevas da ober eur prezant d'ar Prins nevez-ganet. Sevel a rejont arc'hant da brena dezhan Maner Chambord. Hag hirio ann deiz, ann Duc a Vourdel a gemer ann hano *Gomt a Chambord*.

Eur pennadic goude e c'hoarvezas eun dra hag a ra da gredi, peuaus ann dud fall a zalc'he bepret ho daoulagat var ar c'hrouadur-ze, evit en em zizober anezhan, pa ho devije cavet ann tu. D'ar 27 a viz kenver 1821, da bemp heur dioc'h ar mintin e oe clevet eun taulat trous, hag e lakeas da grena ar c'harteriad tiæs a so en dro da bales ann Teoliri. Ann trous-ze a henvele dond eus a ziabars ar pales memes. Hag e guirionez, ann taul a oa græt ebars ar c'horf-ti e pehini edo camprou ar Roue, ha re ann Dukes a Verri. Ann tenn-ze a oa tenn eur varillad poultr, lakeat etre ar voger hag eun arc'h da c'houarn keuneud, var ann delez distro a gass da gambr ann Dukes a Verri. Dre ma tostae ann dud d'ar pales, ne velent nemet guer torret ha prenestrou divarc'het ; mes heb dale e clevjont ne oa c'hoarvezet droug ebet gant den, na gant ar Roue, na gant ann Dukes, na gent hini ebet eus ho zud.

Gouscoude ar Republicanet, hag eun darn vras eus al liberalet, a rea ar goassa ma hellent evid hegassi Ministret ar Roue, ha tamallout e gaou oll oberiou ar C'houarnamant. Dispac'hiou a sav stanc ha stanc dre ar rouantelez, ha dreist pep tra er c'heariou bras. Red e oa dougen lezennou eun tamic garo, evit cabestra ar bandennadou-tud dirollze ; ac'hano clemm ha cri-fors a bers al liberalet. Var ho meno, ar vamm-lezen (*la charte*) a oa taulet a gostez, ha frankisiou ar vro a oa var var da veza lammet diganthi. Ann dud fur hag evesiek a vele hag a lavare avoalc'h, penaus ann enebiez pennadus-se enep ar C'houarnamant a zeue eus eur vreuriez cuzet a dud fallacr, pere oa hanvet *carbonari*. Ar vreuriez-se a oa skignet dre ar c'heriou brassa, hag ar pennou anezhi a oa soken e Cambr ar Pared, e Cambr ar Gannaded, ha beteg e pales ann Duc a Orlean. Evelse, pa felle da vignonet ar Roue disculia d'ar C'houarnamant arvreuriez cuzet-se hag he labouriou ganas, al liberaled a save ho mouez da nac'ha, ha da lavarout penaus ann draze ne oa nemet gevier, savet evit cass da goll eur rumm dud, var zigare ne oant ket servicherien touet da Vinistret ar Roue. Hogen, divezatoc'h, pa int deut abenn eus ho zaul, al liberalet-ze, ho deus anzavet mad ho breuriez cuzet, hag en em fougeet soken e 1830 da veza labouret e cuz, epad pemzec vloas da ziscar ar Vourbonet.

Gousconde kement a zispac'hiou savet evel var eun dro dre ar rouantelez, a encreze ar c'houarnamant. Red mad a oa dismantri doc'htu ar bandennou a oa dindan ann armou, ha mirout ne sayje re all. Ministret ar Roue a zalc'has ti-cuzul, ha menoz pep hini a oe ma vije ragtal hag heb ehana, great beac'h var ann dispac'hiou anavezet, hag ive var ann oll breuriezou cuzet, pere a oa bet, nevez a oa, barnet, condaonet hag harluet gant oll rouanteleziou ann Europ, ia setu petra oa da ober. Hogen pa oa digorret ann enclascou, e oe cavet, etoues ann dispac'herien, meur a gannad eus a Gambr ar gannaded, evel ann autrou de Lafaïet... petra da ober ? Mont da benn gant ar proses a oa dleet, heb espern den ebet ; rag eun dra disleal hag a voal scuer eo goana ar fellerien vihan, ha lezel ann dorfetourien vras. Hogen ann dra-man a rer re alies, siouas ! ha bepret gant coll evit ann urs vad, rag ne c'hounezer gueich ebet netra oc'h espern ann dud fall. Evelse, ann autrou de Lafaïet dibreder hag e peoc'h he unan, a scrivé da strollou ar vreuriez en em sevel oll a enep ar Vourbonet, var he lavar, *ann dispac'h a oa neuze ar santella eus ann oll zleadou*. Hag epad ma couske de Lafaïet, didrous en he vaner, ar *vreudeur* munud a oa taulet a strolladou er prisoniou, ha lod anezho soken a gasse ho fennou, var ar staliou laz (var ar chafot). Ar C'houarnamant a espernas evelse meur a veich mistri ann dispac'herien, o sonjal ho gounit ; ha pa dall ne deuent nemet hardisoc'h en he enep. Ann dud fall n'eus netra da c'hounit gantho. Ma vije bet crennet ho ivinou d'ar pennou bras-se euz al liberalet, anavezet mad en diou Gambr hag el leac'h all, dispac'h dizeur 1830 ne vije ket c'hoarvezet.

(Eur pennad all eur veich all.) I.-V. Herri.

Elig mad ar vugale vihan.

Nag hen so coant an æl so 'n ho kichen
Evel ho pleo, he vleo so melen,
Guenn he zaouarn 'vel erc'h ar meneziou,
Dous he lagad, ken dous hag ar bleuniou.

Gant aoun na ve netra oc'h ober poan,
Na poan, nag aoun d'ar vugale vihan,
Elig Doue a zispleg he askell...
Couls hag ar vam e vel ar boàn a bell.

Va dousic coant, cousket ! hen a selaou,
Cousket buhan ha tavit ho clemmou ;
Ha ma voelit, var he varlenn, mignon,
Vioc'h luskellet, ho penn ous he galon.

Couskit eta, couskit beteg an deiz ;
Elig Doue a-gasso cuit ar bleiz...
Ha mar d'hoc'h paour, perag ho peffe mez ?
D'ar paour e ro he vrassa carantez.....

Daou æl a so, d'an oll vugaligou
O terc'hel glan ha guenn ho c'halonou :
Elig Doue, ar vam... piou hell laret
Pehini anezho so 'r guella d'ho c'haret ?

Potr àn Torgennou.

HISTOR
Pempet Pelerinaich Escobti Kemper ha Leon da Lourdes e 1882

(11-16 miz Guengolo.)

Escopti Kemper so bet er bloas-man evid ar pempet gueich o pardona da Lourdes. Abaoue ar bloas 1877, n'hon devoa morse manket, nemet daou vloas so breman, da vont di peb bloas. Varlene, en despet d'hor c'hoant, n'hon devoa ket allet entent ous eur Pelerinaich evid ann oll dud fidel ann Escopti ; mæs varlene hemes, n'hon deus ket manket d'en em gahout etoues ar re a-feli dezho senti peb bloas ous gourc'hemenn ar Verc'hez santel : *Me a fell din e teufe ann dud fidel aman da bardona*. Dre sicour ann dud a feiz-ze a gar dreist pep tra hor Salver Jesus hag he vam santel dreist pep tra hor Salver Jesus hag he vam santel ar Verc'hes, ouspen 200 den d'eus Breiz, a oa deut d'en em renca etouez ar Vendeanet, cunduet gant ho fastor kenta, ann autrou Catteau, Escob *Lucon*. Penaus eo bet digemeret ar Vretonet-ze gant ho breudeur crisien ar Vendeanet, madelez burzudus ar re-man en ho c'henver. Petra so bet c'hoarvezet epad ho beaich. Kement-se oll hoc'h eus allet her c'hlevout d'ann distro gant ar Vretonet, ho deus allet mond varlene da bardona da *Lourdes*, hag a hent all, hel lennet hoc'h eus al leoriç so bet moullet varlene ha casset deoc'h, hag hen a lavare : 10et pelerinaich ar Vandeanet da Lourdes. — Tu ar Vretonet. — Escobti Kemper.

A beb leac'h eus ann escobti e c'houlenner diganeomp en em garga da reiza ar Pelerinaich evid oll dud fidel ann Escopti evel ma reamp kent. E guirionez, ann oll a anaveze, penaus en mare-man pa rer ouzomp eur brezel ker calet ha ker criz ez eus ezomm cahout eur feiz hag eur galon crenv. Ann oll a sant ann douar o crena hag oc'h oriellat dindan ho zreid, spontet omp ha ne ket hebtreson, gant ar pez a deuio da veza ann dud ag ann cristen. Ann ners cristen-ze, ar feiz-ze, ar galonze digant piou mond d'ho goulenn ? Ar vugale geaz-ze a vezo marteze red da eun tad cristen sellet outho en eur lenva gant glac'har bras ous ann devez-ze a oa bet gouscoude ker laouen enebiet oe digasset ho c'havel evid ar veich kenta en tiegez, ar vugale geaz-ze, ma n'int ket ragtal diframmet digant eur vam gristen, da vihana e vezint dre ali ann droug-sperejt, casset da eur scol dizoue e peleac'h var digarre eul liberte didalvez, e teskefint heb dale da ancounec'haat ho badiziant, ar vugale-ze da biou ho erbedi, digant piou goulenn ho benniga ? Ann oll a anzav e renker pedi. Red eo cahout calon, Feiz crenv ha grasson puil..... Deomp da Lourdes adarre.

Kense eta e oe lavaret : E oa red mond da bardona da Lourdes er bloas-man evid pedi evid ma vije kendalc'het ann *descadurez gristen d'ar vugale*, hag ann autrou'n Escob Kemper a deuveas hor benniga.

Mond a rejomp dezhi gant ar memes calon evel custum, mæs biscoas n'hon deus bet guelet kement all a ziæsamanchou oc'h enebi ouzomp evel er bloas-man. Marteze ann droug-sperejt counnaret d'eus hor guelet o cana calonec ar c'hantic calonec hon deus desket e Lourdes digant hor breudeur d'eus escobti *Tours*.

Benniget o Guerc'hez santel

Hor iouhaden santel

Kendalc'hit deomp hon Tad, ho Jesus, hon Doue.
Ne glascomp ken nemethan, hen a so hor Roue.

Marteze eta anù droug-speret en deus clasket lacaat ar re a entente ous ar Pelerinaich da fallgaloni, pe autramant ar Verc'hez benniget a felle dezhi hon lacaat da baea dre avans ar grassou a dlie da rei deomp. Neus fors petra so bet caus, neus bet bloavez all ebet, kement all a ziæsamanchou o stourm ouzomp evel er bloas-man.

Er penn kenta e oe ann hentchou houarn a vije bet credet e oant o clasc miret ouzomp da vont e Pelerinaich, dre ne felle dezho merca deomp nemet heuriou diblass ha distro ne oa ket possubl ho reseo. Unan eus ar re oa carget da entent ous ar Pelerinaich a rencas mond da Baris ha da Vourdel ha var bouez poania cals ha goulen, ec'h hellas cahout ar memes heuriou evel ar bloaveziou all. Hogen, e kement-se oll e oa bet implijet cals amzer, hag ann affer a oa bet ken daleet, ma ginnigas tenna varnomp cals diæsamanchou all.

Erfin, embannet e oe ar Pelerinaich, roet da anaout d'ann oll, ha commanset da gemer ann hanoiou, mæs er penn kenta ne deuent ket goal stanc. Derc'hent ann devez e oa bet lavaret ne vije resevet hano ebet mui, ne oa ket tud avoalc'h evid leunia nag eun trein soken. Ar val oa bet o c'houlenn eur Belerinaich evid ar bloas-man hag ive ar pez a oa bet c'hoarvezet er bloaveziou all araug, a rea deomp credi e teufe antronoz tud avoalc'h evid lacaat ho hano. Rag-se heb gond petra c'hoarvesfe e oamp æt atau var araug, hag heb aoun e vije chomet ann traou ganeomp da baea, e oamp en em glevet evid daou drein gant ann hentchou houarn. Hogen, piou en dije credet e vije bet c'hoarvezet ar pez a c'hoarvezas ? D'ar sul da noz ne oa nemet 400 den, hag eun neubeut goude e oamp æt da 1800. Neuze e oa red goulenn eun trede trein, mes disnac'het e oe ouzomp, rag ann hentchou houarn n'ho devoa mui amzer avoalc'h evid entent outhan. Eun dra hebken a oe aotreet ouzomp ; cant plass muioc'h e peb trein. Gant goulenn cals, ann 200 plass-ze a oe lavaret e vijent lakeat da drein Landerne, mæs gant ma teufe cant den eus beaichourien ann trein-ze derc'hent ann diblass dre ar servich ordinal da loja da Gemper, evid partial ac'hano antronoz. Al liziri ne oant ket sclær, kense oa bet sonjet da genta e vije bet cavet ann 200 plass muioc'h e trein Landerne. Nemet d'ann 8 a viz Guengolo ne oe gouezet mad ar virionez. Red e oe neuze pedi ar re ziveza ho devoa roet ho hano, da zont da loja da Gemper, goude beza ho lakeat da gredi ne vije ket bet red ober ar veaich-ze.

Be oa rei eun diæsamant muioc'h, pa sonje d'ann oll ne vije ket bet red en em ziæza kement. Ha kement-se, petra benag a oa red mad hen ober, a vije bet goest da lacaat hiniennou d'en em glemm panefe ma eo ar Pelerinet n'eus fors d'oc'h a beleac'h e vent ginidic en Escobti, tud calonec, pasiant, hag atau a volontez vad.

Hini ebet anezho a sonj deomp, n'en deus dilezet ar Pelerinaich, rag ma renke mond da Gemper da gemer ann trein. A hent all, compagnunez henchou houarn *Orleans*, a gasse da Gemper *evid netra* Pelerinet Landerne pa ziseuezent ho billejou Pelerinaich. Var ar poent-ze so bet possubl eta da renca peb tra evel evid ar billejou dianket pe casset da eun all, pa ne gaver mui anezho e mare ann diblass, ha kement-se so bet rentet æssoc'h dre vadelez ar re so e penn ar gariou.

P'en em gavomp gant ann diæsamanchou, eo red deomp goulenn escus digant ar re oa en trein Landerne, rag ma eo digouezet e peb leac'h re zivezat evid ar re ho devoa ezomm mond hirroc'h. Daô so bet dezho gouzanv eun nosvez muioc'h heb cousket, ha lod n'ho deus allet digouezout d'ar gear nemet da sul vintin ha divezat. Eur scuisder muioc'h a oa evid ann oll, hag evid cals eun diæsamant bras. Gouscoude, neus fors n'hon deus clevet den oc'h en em glemm. Digasset a oa re a laouenedigez d'eus Lourdes, æt e oant re zon er galon evid ma gredfe den en em glemm. A hent all, ma oa dale, ne oa c'hoarvezet nemet abalamour d'eun darvoud en devoa discuezet anat deomp protecsion burzudus Mari varnomp a hed ann hent. Rag ma ma oa bet caus eus ann dale er penn kenta eus ar beaich eun diblass fall e Lourdes, ar goassa oa c'hoarvezet abalamour da voal-zarvoud Champ-St-Père.

(*Eur pennad all eur veich all*). A.

Eur geric divarben daou Vissioner Breizad

Lennit oll n'ho pezo ket a geuz.

An Tad Jean-Marie Le Jeune a so ganet e Pleyber-Crist (Finister), er bloavez 1853. Goude beza great e studi e scolach Castel, ha lod eus he seminer e Kemper, ez eas da Nancy d'ober he noviciat evit mont da vissioner dindan hano a oblat a Vari consevet heb pec'het, da lavaret eo, devot d'ar Verc'hes Vari e privilach he c'honseption dinam. D'eus a Nancy, e oe casset da Autun da beur-achui he seminer en eur gouent hanvet scolasticat, ti ar Sacré-Cœur fountet gant Santes Jeanne a Chantal, evit Seurezet ar Visitation.

An Tad Le Jeune a so en em ambarket brema so tri bloas, d'ar 6 a viz Guengolo, var ar *Pe,eire*, en Havr pe an aour-nevez evit ar C'holombie britannique. Beteg hen, n'eus netra dreist ordinal ; mes seru ama hag a so burzudus avoalc'h. Gant he vreur Louis, oblat ive, hag harluet en Irlande, tostic da gear Zublin, e parræs Inehicore, en eur gouent hanvet *Haose of Retreat* pe ti a retret, gant Louis eo em eus clevet. A veac'h en devoa Jean-Marie an usach a resoun e cleve eur vouez evel pa vije unan benag o cauzeal en he greis, he æl m'ervad, hag a lavare : Colombii ! emezhi, Colombii !

He studiou en devoa achuet, hag atau ar memes ger a gleve o soun ennhan. Pa erruas en noviciat, ne vouie ket memes e vije ann obladet carget gant hon Tad Santel ar Pab, d'eus mission ar C'holombii britannique. Pa deuas ar poent d'he blassi, e oe sonjet e meur a andret all nemet ar C'holombi Ha Jean-Marie ne gonte he histor da zen ebet. Edo e Paris o c'hortos he feuillen rout pe obedians digant ann Tad jeneral pa oe galvet souden d'he gahout, ha discleriet dezhan penaus en despet d'ar c'hombinesonou en devoa great hen hag he gonseil e ranke he gass d'ar C'holombi britannique. Jean-Marie a ieas var bennou he zaoulin, hag a bokas da zorn ar superiol jeneral ; edo o paoues ober ar gaera fortun. — Louis a lavare c'hoas din, penaus pa oa bihan Jean-Marie, ma c'houlenchet diganthan Ac'hanta, Jean-Marie bihan, petra vezi pa vezi bras? — Me a vezo beleg ! — Evelse Jean-Marie en deus atau kemeret he vrassa plijadur o respont an oferen, o lenn uriaou mad d'her c'hass da veleg. Histor ar vouez a gleve en he ene, a zigass da sonj deus Sant Frances-Xavier, pehini en he uvre a grede dougen var he gein eun Indian, hag uvre Sant ar C'halver lavaret, lavaret uvre an Tad Maner ive deus Coumpagnunes Jesus, a seblante dezhan en he gousk dougen eur Breizad var he chouc. An oll a voar eo bet Sant Frances-Xavier missioner an Indes, hag an Tad Maner, missioner Breis-Izel ha Breis-Huel.

Digass a rea ive da sonj da eun den, deus an autrou Floc'h, maro persoun Kernoues, brema so eun ugent vloas. Mab Pollom d. l. e. potr. Lom a veze great anezhan, abalamour oa hano he dad Guillaume Floc'h d'oc'h Lannilis. Eur vouez en devoa a oa couls lavaret ker coant hag hini al Livolant a Gastel-Paol. Ha setu ta, kement emaoun e tro da varvaillat, e oa nevez cavet an aour dre voutegajou er C'haliforni. Kement-se a roe da sonjal da vab Pollom pa veze he unan o vont hag o tont gant ar gazeten. He c'hoar, plac'h iaouanc senset ganthan, er c'hleve eun tachat mad a ioa dija o lavaret etre he zent ha gant dipit : Californi! emezhan, Californi ! Janton a grede fermamant e zea he skiant vad d'he breur dre ar prenestr er meas, hag a la fin hag o virvi gant an erez : Va breur beleg, eme Janton, ne garan ket clevet langach ar seurt-se !

Deomp breman d'an eil missioner. An Tad Jean-Marie Le Jeune a so er C'holombii gant meur a vissioner, hag en ho zoues ema an Tad Le Jacq, eur guir Roscoat. Directour ar mission Sant-Lois eo e Kamloops ; an Tad Le Jeune a so he mission Santes-Marie. An Tad Le Jacq, Jean-Marie, gant an autrou'n escop Durieux, a lavige en eur c'hanot var eur ster a dreuze eur c'harter tud païan. Guelet a rejont moget o sevel deus chiminal ar brassa eus an ties. Deomp dr, emezho ; hag e stagont ar c'hanot. Dre ma valeent an dud en em guze dioutho, rag ar protestantet daonet ho devoa droug-prezeget divarben ar veleien catolik. Pa erruont en ti bras, ti ar chef oa, peb hini a glasc eur c'horn-tro, ha dare gant an aoun. — Nei ket fall, eme an daou vissioner, aozomp bouèd hag evomp the. — Pa oa noz clos ha du evel eur c'hoadegen, e teuas el lochen leun sauvajet, rag ar farvel pe medisin-sorcer (jongleur), a dlie discoursal eno en noz-se. Ar sauvajet a ioa asezet var an douar. Ar farvel furlukin a zisceleir en deus guelet ar Speret bras. A veac'h en devoa achu he zarmon ec'h en em laca da vont dre an denvalijen en tu-man, en tu-hont evel pa vije dall, hag he zivreac'h astennet oc'h assa paca unan benag. Setu aman petra c'hoarie gant an anduillen-ze. P'en deus great eur sarmoun, e ra he bossubl evit paca ar visaich pe an dorn, neus fors e peleac'h, nemet e vo kic fresk, ha gant he zent e tistag eur c'hinaouad hag her lonk. An daou vissioner ne anavezent ket al lid caer-ze d'eus religion Satan. Hag edo beleg ann diaoul o vont dezho. — Cuzit ho taouarn ta, cuzit ho pizaich ! a grient dezho. — An autrou'n escop Durieux : Oh ! emezhan, n'en deus nemet dont da velet. N'a so beleien catolic ha ne ket ar medisin-sorser a rei aoun deomp. N'a voar parfet ne goms ket gant ar Speret bras me deo nemet eur gaouiat ! — E fois, beleg an diaoul a ieas ac'hano ; mæs antronoz an daou vissioner a gavas oant dies eleac'h ma'z eant da essa convertissa ar baianet, goazet, merc'het, bugaleg, boulc'het ho bisaichou, ho biziet ha kig ho dornleun a c'hoat. Satan a laca an dud keis da gredi e reont eun dra a zigasso bonheur varnho, pa lezont ar farvel d'ho zrebi a damou. En deis hirio int convertisset, hag ez int guelloc'h cristenien eun tam mad eget ar Framassounet hypocrit, penn caus deus oll maleuriou hor bro paour. Eh devechouman, e scriver er *Semaine religieuse de Grenoble* penaus eur plac'h iaouanc 18 bloas, lakeat gant he zad e secrejou al lochen Framassoun, a so newez convertisset. Countet e deus, penaus meurbet veach he deus guelet profani an hosti sacr, digasset gant merc'het eat senset da gommunia, ha paet gant ar Framassounet. Guelet he deus alies sker a daillou fouet var skeuden ar Verc'hez. Da Vener ar Groas e vressont an hosti dindan an daul, hag e taulont an eskern da Jesus !

J. M. C.

Ar prcour noz.

Pa zigouezas Joseph gant Mari e craou Bethleem a oa ken tenval, ne hellent ober cammat ebet, heb mont da steki ous ar mogerion.

Eul loenic paour hanvet Zeto, he devoa choaset eun toullic er voger evid ober he zemeurans, a hunanadas hag a hirvoudas gant truez.

Hag hi buhan, buhan er meaz eleac'h ma velas eur bann loer ; kerkent he gemeras, he gargas d'oc'h he guella, hag he zougas ragtal en ti gant cals a boan d'ar beaichourien evid ho sclæraat.

— Ann autrou Doue r'ho paeo ma mignonic geaz a lavaras Mari.

Ha ragtal e oe clevet mouez Josef o lavaret evel mouez ann emgleo :

— Ia, ann autrou Doue r'ho paeo.

Hag o sellet ous al loenic geaz, e kendalc'has :

— Er vro-man eo madelezussoc'h al loenet eget ann dud.

Ann azen oc'h he glevout a stouas he benn, hag ann ejen a scoas gant he droat var ann douar, egis m'en dije bet c'hoant lare :

— Abars nemeur, ni ive hen discuezo anat deoc'h.

Pa oe ganet Jesus, bann loar Zeto a oe ar sclærjjen ganta, a baras var he gavel baour.

Ar c'hrouadur, goude beza bouchet d'he vam ha cherisset eun neubeut Sant Josef, a sellas ous al loenic en em guze en douar dirazhan gant respect guella ma alle, hag e lavaras dezhi :

— Na te so mad, Zeto geaz, me a fell din ober eun dra benag evidout. Petra t'eus c'hoant da gahout.

Zeto ne vouie ket petra da c'houlenn.

— C'hoant ac'h eus da gahout eur re askel sei, gant aour varnezho, ma helli njal e peb leac'h evel eur balafen ?

— Oh ! nan va Doue.

— Mar teus c'hoant, me a lacai aour var da gein evel var hini ar c'huilet a gaver ker skedus etouez ar ieot glaz ?

— N'am eus ket c'hoant, o va Doue.

— Ma keres, me a zesco did micher talvoudus ar verianen arboelerez ?

— Ne c'houlennan ket, o va Doue.

— Mar plij dip, te a vezo henvel ous ar venanen a voar dastum eur mel ken dous, hag he deus evid he servicha en he labour ann oll bleuniou ?

— N'am eus ket ezomm, o va Doue.

— Ma ! te a vezo kentoc'h henvel ous ar preonv sei, a voar labourat ker brao ?

— Oh ! nan, va Doue !

— Mæs petra 'ta teus c'hoant da gahout, Zeto, va mignonic keaz ? Lavar 'ta heb aoun ; Eun dra benag dreist eo marteze a fell did ?

— Ar pez a fell din, autrou Doue, emezhi, heb credi cals sellet outhan, eo cahout beb noz em c'hichen eur bann loar henvel ous hini oun bet d'oc'h he gerc'hat en noz-man, evid ma hellin renta deoc'h m'ho deus ezomm. Hogen, c'hui autrou Doue, a anav peb tra, e ouzoc'h hoc'h unan, penaus e c'hoarvez aliæs gant al loar beza cuzet epad ann noz, ha ne ve ket aliæs dianket lod eus he bannon.

— Ah ! loanic madelezus, be as pezo da c'hoant. Hiviziken' ne vezo ket dao mui did mond da gerc'hat e nep leac'h ar bann loar-ze a garfes da gahout, be a vezo stag ouzid, ha te eo a zougo anezhan. Ouspen, evid derc'hel sonj eus da vadelez ha d'eus ar presant a ran did. Me a fell din e vez hanvet *Luceto* (hano ar preonv-noz, e iez pobl ar Brovence).

— Trugarez, va Doue.

Abaoue neuze eo e veler ker stanc en nosvechou sclæra eus a viz Maë kement a stered etoues ar ieot glas var ann douar, evel en oabl c'hlas eoc'h d'hor pennou.

D'ar re a ro d'ar paour keaz, breur Jesus, anu tamic creun bara a vir outhan mervel, ar verennad dour a dorr he sec'het, ann dillad he c'holo, ar goms madelezus a so he sclærijenn, ann ali mad a ziscues he hent dezhan. D'ar re-ze oll Jesus a roio ive ann donæson caer en deus græt d'al Luceto, ar bann-ze a c'hloar hir badus a baro da viken var ho zal hag a so hanvet gloar ar Barados.

KELEIER ANN ESCOPTI.

Ann autrou Le Cann, bet person e Lanhouarne, so nevez maro.

KELEIER.

Louis Blanc, eur Revolutionner coz, so maro en devechou-man, hag a so digasset da anterri da Baris, e peleac'h e vezo taulet en douar evel eur c'hi. Evel Republican, e vezo anterret e mizou ar vro, da lavaret eo, e vezo ni a baco. Ha ne ket ann dra-ze hebken. Ne greder ket e ve possubl dastum etre Republicanet arc'hant avoalc'h evid sevel eur skeuden dezhan en eun tu benag e kear, mæs e sonj emer da rei he hano da unan eus ar brava ruiou kear. Dispign a vo, guir eo, mæs ne ket ar re vras eus ar Republicanet a renco paea, ar bobl eo a vezo. Ne gredan ket her grafe a volontez vad, mæs hen ober a rai atau pe vo contant pe ne vo ket. Evelken, ne gredan ket e ve roet he hano d'ar ru Roiale, evel ma so bet goulennet en devechou-man gant unan d'eus Conseillerien ann Ti-kear, mæs c'hoant so d'he rei da eur ru benag, hag heb dale e vezo roet da unan benag d'eus ruiou nevez Paris. Ma ne vije ket bet ann den-ze unan eus ar goassa Republicanet, Paris ne vije ket bet clasket he enori kement, rag n'en deus biscoas clasket mad ar bobl, nemet he hini he unan, mæs eur Republican anat a oa, ha kement-se so travoalc'h evid ar Republicanet. Hag e ve eun den eul lampon eus ar re vrassa, ann diskianta den a ve bet biscoas, mar de Republ.can, neus fors, kerkent e ve kemeret evid ar guella den hag ar madelezussa so bet biscoas.

Lenna a reomp en eur gazeten d'eus ann Oriant couls hag er *Phare de la Loire*. penaus eur Republican eus ar re vella, Mear Queven, en deus bet eur goal sorc'hen en devechou-man. O tihun eur vintinvez, en em gavas en eur fos doun leun a zour, hag en deus sonjet e oa bet ar veleien ha chouantet *Bignan* o clasc he laza, rag ma oa re Republican. Hogen, pa so bet clasket piz petra oa bet c'hoarvezet ganthan, so bet cavet e oa bet ann autrou Mear o verenni gant eun neubeut Conseillerien en eun hostaliri, hag e oa ker mad ann evaich en ti-ze, hen en devoa kement a sec'het ma gemeras *bete re*, hag evel na vele mui he hent, e couezas ebars en eur fos eleac'h ma oa dour avoalc'h da baca he zargis dezhan eleac'h ma zihunas antronos vintin, mæs ann dour a oa ien, hag a begas kement ennhan, ma sonjas dezhan ne oa ket couezet he unan ebars, mæs a oa bet ar veleien hag ar Chouantet o clasc he laza, ha setu penaus e oa bet savet gant ar *Phare de la Loire* hag ann oll gazetennou Republicanet eus ar Frans, ann histor fall-ze, ar gaou-ze d'eus eur Mear a oa bet ar veleien hag ar chouantet o clasc he laza, abalamour hebken e oa Republican re anat, ha pedall ma oa bet faziet var he hent, ma oa bet couezet en eun toul, ne oa nemet rag m'en devoa *evet re*, ha ma oa ker meo, ne helle mui guelet he di pa dremene dirazhan, ha ma oa sonjet dezhan e oa ann toul dour-ze he vele. Henes m'ervad a so bet lod eus he dud coz oc'h ober kement all d'ann dud honest e mare ar Revolution genta, hag a so deut sonj dezhan ec'h helle ar ré all clasc he laza dre eun taul trahis hag evel ma rafe he unan ma ve red, goassa ma alje d'ar veleien ha d'ar chouantet ragtal, m'en deus credet e oa bet eur re benag o sonj he laza, en deus credet ha lavaret e oa a dra sur eur re benag d'eus ar re a gare ann neubeuta.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadureziou ann 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

D'ar Guener, 5 a viz Du, e tistroas ar c'hommisser kenta da gouent ar ru Roc'h-huel. Sonjal a rea deomp e teue evid lacaat siellou nevez e plass ar re oa bet torret ho unan d'ann 3 a viz Du a veac'h ma oant bet lakeat. Ann autrou de la Peccaudière carget d'ho dioual, en devoa casset kelou dezhan d'eus ar pez a oa bet c'hoarvezet. Hogen, ne ket evid ann dra-ze e teue, ha ne anaiemp ket c'hoas Troquier. Hen a felle c'hoas dezhan disnac'h he bromessaou.

D'ann 3 a viz Du, Troquier, gant assantamant ar Prefet, en devoa aotreet e chomfe daou Frer er gouent gant ann daou Dad, a zalc'he leac'h ar re oa ann ti dezho, ha d'ar 5 a viz Du, ar memes Troquier a deue da lacaat ann daou Frer er meaz. Ar Prefet a lavare hen a felle dezhan punissa dre gement-se enebiez ar Gabusinet. Cals ræsoniou all a gavjer ive a hent all. Tamall a rejeur dezho beza clasket sevel trous var dachen Sant-Per, var ann digarre diblass unec anezho evid mond d'ann *Irlande*. Ann Tad Alphonse a rebeichas outhan mond evelse a enep he bromessa. Ann autrou Arnous-Rivière en em gave eno var al leac'h, a lavaras ne vije bet savet tam trous var dachen Sant-Per, hag e vije bet casset e *voitur* d'ar Pors ar re a renke mont cuit eus ho bro, na ne vije evelse digare ebet d'ho mignonet d'en em zastum endro dezho. Ann autrou Troquier a respontas ez aje da c'houlenn ali ar Prefet, hag ez eas cuit en eur respont da rebeichou anu Tad gardian. Doue a vanno etrezomp ! Ober a rea van evelken, ar ganailles! da gredi e Doue !

Divheur divezatoc'h, d'eus, lies ann dud vad ho devoa reput ar Gabusinet, unec anezho a sortie e *voitur* evid mond da vagasinou ann autrou Etienne evid ambarki var al lestr *Jean-Baptiste Say*, var behini ar marc'hadour madelezus en devoa kiniget rei dezho ho beaich evid netra. Ar re-ze oll renet gant ann Tad Alphonse, a oa o vond da bartial evid ann *Irlande*. Ar brud eus ann diblass-ze en devoa redet dre gear vardro eun heur. Neuze en despet d'ann oll soursi ho devoa bet ar Relijuset da viret ne vije bet en em zastumet re a dud e oe guelet eur foul vras a dud oc'h ober hent varzu ar steir. Digouezet d'ar steir, lod anezho a dreuzas al *Loire* evid mond bete magasinou ann autrou Etienne, hag ar re all, var eul linen hir, en em vodas en tu all d'ar steir dirag al lestr *Jean-Baptiste Say*. Evid ar Relijuset ez ajont oll e voitur egis m'en devoa promettet ann autrou Arnous-Rivière. Lod a ielas en eeun da di ann autrou Etienne. Ar re all a ieas bete bag treizour carter var *Bourse*.

A.

Madou ann douar.

Ar pez a lavaremp Dissadorn diveza, ec'h allemp ive hel lavaret er sizun-man ; ar pziou ne ieont nag a zehou nag a gleiz, ha ma seller mad oc'h ar pez a c'hoarvez e peb carter, neus fæson cresc ebet na distol. Ar pez a renker da evessaat, eo ne oa ket d'eus ann danvez guella, ar pez so bet digasset a ed var ar marc'hat, na ne helle ket beza, kement a c'hlao a gouez abaoue ken all so, hag a vir ous ann ed da sec'ha. E New-York, ann 200 lur guinis a so breman d'oc'h 20 lur 3e guennec gant 3 guennec cresc.

Breman guelomp penaus eo bet pris ann oll edou var ar marc'hajou e Frans dre heb sachat 200 lur Guinis, d'oc'h adalec 21 lur 10 guennec bet'en 27 lur d'oc'h ann danvez. Segal, n'eus ket cals sit clasc nemet var ann danvez mad atau ar memes puziou, 15 lur, 18 lur 15 guennec. Hey, neubeutoc'h clasc 16 lur beteg 20 lur 10 g. Kerc'h, 17 hag 20 lur 10 g. Ed-du, 13 lur 10 g. 16 lur

Bulletin
de l'Association financière de France
SOCIÉTÉ ANONYME
au Capital de **1,200,000** francs
1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Il n'y a rien de changé dans les allures de la Bourse. C'est toujours la spéculation qui en règle les mouvements, en sorte qu'on ne peut pas émettre de prévision sur la direction ultérieure des cours. Les spéculateurs jouent au jour le jour et les capitalistes qui veulent éviter toute préoccupation et tout péril doivent s'abstenir plus que jamais.

Et cependant, en attendant que cette situation se modifie, on ne peut pas laisser son épargne improductive. C'est pour cela, que dans ma dernière lettre intime, je vous ai recommandé si chaleureusement les actions du Panorama de N.-D. de Fourvière.

Il est difficile d'ailleurs de trouver un meilleur placement.

Il y a 1500 actions qui représentent 750 mille francs. Cherchons d'abord dans quelles conditions cette somme est garantie.

Pour établir le Panorama la Société a acheté un terrain qui mesure 23 mille mètres de superficie. Deux mille mètres seulement en seront détachés pour l'installation du Panorama. Les vingt et un mille mètres restant pourront être vendus ; et l'estimation d'un architecte lyonnais en fixe dès à présent le prix à 640 mille francs. Je n'ai pas besoin d'ajouter que l'installation du Panorama donnera à ces terrains une grande plus-value par suite de l'agglomération qu'il provoquera autour de lui. On peut dès lors dire que les actions ainsi gagées, ont en quelque sorte une garantie hypothécaire et peuvent presque être assimilés à des obligations. Quant au revenu qu'elles produiront, il est facile de le calculer.

D'abord, on peut compter par an, 150,000 entrées au Panorama. Ce n'est pas exagéré, puisque les statistiques portent par an, deux millions de pélerins. Donc, voilà, de ce fait une recette brute de 150 mille francs avec des frais généraux à peu près nuls. A ce chiffre, il faut ajouter la somme produite par le droit de péage du passage Gay ; il faut ajouter surtout les intérêts de la somme qui résultera de la vente des terrains, ou bien la somme résultant de la location ; vous voyez à quel dividende exceptionnel on peut dès lors arriver. C'est donc un placement de premier ordre à tous les points de vue.

Mais je veux surtout insister sur la nature même de l'affaire. Il ne s'agit pas seulement d'une opération fructueuse à tenter ; il s'agit d'une bonne œuvre à accomplir.

Le Panorama que l'on se propose d'établir sur la colline de Fourvière, à Lyon, doit être un monument de la piété des fidèles. Hommage à la Sainte Vierge, il doit rencontrer le concours de toutes les âmes pieuses. N'achèteriez-vous qu'une action, vous n'en aurez pas moins contribué à l'érection de ce monument. Ce monument sera votre œuvre en même temps que votre propriété.

Et certes en un temps comme celui-ci, où les hostilités se prononcent avec tant d'acharnement contre les manifestations de la foi religieuse ; où dans le monde des affaires la spéculation a pris une prépondérance exclusive, ce n'est pas une médiocre satisfaction de pouvoir se dire que, par un emploi de son épargne, on fait une affaire excellente, et en même temps on donne satisfaction aux exigences sacrées de la conscience et de la foi. S.-L.

Correspondance spéciale, 1, rue Grange-Batelière, Paris.

L'USAGE QUOTIDIEN de l'eau alcaline, dissolvante et reconstituante de Pougues guérit les catarrhes de vessie, la gravelle et la goutte.

CORRESPONDANCE INTIME. — Moyennant 1 franc en timbres-poste, tout lecteur des semaines religieuses recevra à titre d'essai, pendant six mois, la *Correspondance intime* publiée par l'*Association financière de France* (1, rue Grange-Batelière).

Cette correspondance sera publiée chaque fois qu'il se produira un événement dont pourront profiter les capitalistes. Ces lecteurs seront les premiers renseignés sur les hausses qui se préparent, sur les titres qu'il faut vendre ou acheter, etc.

UNION INTERNATIONALE ARTISTIQUE
58, rue Bonaparte, Paris

STATUES RELIGIEUSES de toutes dimensions ; modèles nouveaux, d'un sentiment très-religieux et très-artistique.

Très beaux **CHEMINS DE CROIX** ; nombreux personnages en relief.

Envoi de photographies. — Prix modérés.

A. PARENTY, *Directeur*.

Établissement fondé en 1849 à Terre-Neuve
Huile de Foie de Morue de Hogg
D'UNE EFFICACITÉ CERTAINE CONTRE :
Rhumes, Bronchites, Phthisie
Affections scrofuleuses, Maladies de la Peau
et pour fortifier les Enfants chétifs et délicats
Se défier des Huiles communes et, pour être certain d'avoir de Véritable Huile de Foie de Morue *naturelle et pure, se procurer* l'Huile de Hogg, *qui ne se vend qu'en Flacon* TRIANGULAIRE *ayant sur l'Etiquette le* Timbre de l'Etat Français.
HOGG, Phien, 2, r. Castiglione, PARIS
Dépôt dans les principales Phien de tous pays.

VIANDE-QUINA-PHOSPHATES
"TONIQUE" énergique pour Vieillards, Convalescents, Femmes, Enfants, personnes délicates.
VIN DE VIAL
CONTRE Anémie, Chlorose, Épuisement, Amaigrissement, Dyspepsie
PARIS
LYON 11 bis, rue Bourbon, 11
HENRY, 2, Gallion, 11

50 pour 100 de REVENU PAR AN
LIRE les MYSTÈRES de la BOURSE
Envoi gratuit par la BANQUE DE LA BOURSE (Société Anonyme), Capital : 10 Millions de francs
PARIS — 7, Place de la Bourse, 7 — PARIS

IMPORTATION ANGLAISE D'ENGRAIS CHIMIQUES Fondée en 1849
PHOSPHO-GUANO ANGLAIS
ENGRAIS AZOTÉ
de "THE LONDON MANURE COMPANY" de Londres
Le plus riche en Acide phosphorique connu, donnant 35 à 40 pour 100 de phosphate dont 18 pour 100 solubles dans l'eau, 6 à 7 pour 100 solubles dans la citrate d'ammoniaque, et environ 6 pour 100 insolubles. Azote 2 1/2 à 3 pour 100.
N. B.—*Tous nos superphosphates sont vendus au degré d'Acide phosphorique solubles dans l'eau.*
GUANO DU PÉROU DISSOUS ET SUPERPHOSPHATES de toute RICHESSE.
MARCHISIO & GALLOT, 26, rue Cadet, PARIS
CONSIGNATAIRES POUR LA FRANCE
Vente sur garantie d'analyse des stations agronomiques.

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister..... } 2 scoed.
Ar Morbihan..... }
Costez-an-Nord.. }
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll baeamanchou a die beza great da Perc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, hebken.

Dezhan lvez e die beza casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS
est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 23 a viz Kerzu 1882.

Setu ema ar Republicanet o sonj cass soudardet d'ober brezel d'ann Tonkin, unan eus ar broiou so e kichen ar Chine. hag a lavar ar re-man diveza a apparchant outho. — Ober ar brezel d'ar Chine ! meus aoun ne sonjit ket er pez a livirit ! Ne sonjemp ket kenneubent, mæs hor Gouarnamant en dail, en deus sonj d'hen ober. Ar brezel ker noazus evidomp, so bet casset d'ar Mexique e maré ann Napoleon III, n'en deus ket eta desket ar furnez deomp. Ar Republic a renco eta coueza er memes fautou he deus rebeichet ar Republicanet d'ann Impalaer. Casset e vezo eta hor bugale da laza, daou vil leo dious ho bro, ha ma zigouesfe etretant gant ar Brussianet dond da glasc affer ouzomp? Hag ann dispign a renco beza græt evid cass keit all kement all a soudardet ? Hon henchou-ni var ar meaz so er stad falla, glaôijer ann discarr-amzer ho deus ho leuniet a roudou kirri ne dalvezont nemet da fouéltra roudou hor c'hirri, n'hellomp ket cahout plous fresc da c'houzial dindan hol loenet ; hor bugale, ne hellomp ket prena dezho bouteier avoalc'h, hag hor groagez, scuis-maro gant ho labour bemdeziec, en em laz dious ann noz o clasc penselia ho zruillou d'ho re vihan. Toen hon ti dismantret na vir mui oc'h ar glaô da gouéza ebars, hag er bloas a zeu e vezo casset potr ar rollou da c'houlenn diganeomp eun tam mad muioc'h arc'hant eget n'hon deus renket da baea er bloasman, rag da benn nèuze, e vezo red da baea muioc'h ar brezel a so c'hoant d'ober d'ar Chine. Ah ! autrounez a so e penn ar Gouarnamant, hel lavaret a raimp c'hoas eur veich deoc'h, ma ve red deoc'h gounis ann arc'hant a zispignit, e ve strissoc'h ho torn. ha ne blijefe ket kement deoc'h ar brezel gant ann diavezidi. A.

BUEZ ANN DUK A VOURDEL
HERRI V.

III.

ANN DUC A VOURDEL CROUADUR. — HE ZESCADUREZ KENTA.

Ann Duc a Vourdel a oa bet gour-vazet gant aun autrou de Bombel, escop Amien, eun heur goude ma oe ganet ; hag he hano a oe lekeat var gahier badianchou iliz Sant-Jermen he barres. Mab bihan Herri pevar, galvet dre he c'hoad da ren vàr ar Fransizien, en em gave eno marteze etre hanoiou daou grouadur paour. Rag, dirag Doue hag hor Mam Santel ann Ilis, omp breudeur oll, paour ha pinvidic, ha netra ken. Tad Lois XVI ha Lois XVIII a roas d'ar re-ma pa oant c'hoas bugaligon, eur gentel gaer var gement-se. Ann devez ma oe great en ho c'henver lidou-bras ar vadiziant (Lois XVI en devoa neuze seis vloas hag he vreur Lois XVIII oa gant he c'huec'h), ho zad a ziscuezas dezho ca-hier ar badianchou, hag ho hanoiou scrivet eno var lerc'h hini mabic eur micherour. « Guelet a rit, ya bugale, emezhan, dirag daoulagad Doue ar stadou so kevatal, n'eus kem ebet etrezho nemet ann dinu a laca eur vuez vertuzus. Eun devez c'hui vezo brassoc'h eget ar c'hrouadur-man dirag daoulagad ann dud, hogen, dirag daoulagat Doue hen vezo brassoc'h eget-hoc'h, mar bez vertuzussoc'h ». ...

Lidou ar vadiziant vras a oe great d'ann eil devez a viz Mae 1821. Da gresteiz hanter ar Roue a bignas en he garrons, gant oll dud he di, evit mont da ilis-veur ann Intron-Varia. Ar ruiou, ann tachennou, dre bere e tremene ann heul roial, a oa t goloet a dud, ha na oa niver ebet dezho. Ar vaniel guen flourdilizet a nije var ann oll diez, hag a bep tu e tregerne kear gant ar griaden laouen : *Bevet ar Roue ! Bevet ann Duc a Vourdel !* Ar c'hrouadur a oe diskuezet d'ar bobl dre ler c'h ma tremene, ar pez a grescas c'hoas ann danjen hag al levenez.

Garidou ann iliz hag al leac'hiou all lezet gant ar bobl a oe carget abars dec heur. Vardro creisa teis e tigouezas ann duc a Orlean, he bried hag he c'hoar, ann dimezel Adelaid. Casset e oenc'h ar c'hadoriou a enor aozet evitho e kichen tron ar Roue.

Pa oa digouezet ar Roue, ann autrou de Kelen, breizad ha ken-escop ann autrou de Talleirand, arc'hescop Paris, a oe carget da zougen ar goms dezhan, ar Roue Lois XVIII a respontas : « Hoc'h arc'hescop meurbet enorus na oa ket evit cavout

dereatoc'h den da ziscleria d'in he venosiou mad. Eur joa vras eo evidoun, e creis va c'hlenvejou, beza gallet dont da di ann Autrou Doue evit kinniga dezhan va unan mab-bihan Sant-Lois, crouadur rouantelez Frans, heritour va c'hurunen ha n'eus nemethan. »

Ann autrou de Talleirand, arc'hescop ha cardinal, a reas lidou ar vadiziant. Ar c'hrouadur a oe dalc'het gant ar c'homt d'Artoa he dad coz, ha gant ann dukes a Angoulem, ken en ha hano, ken evit Roue ar Sisile ha prinses pennerez rouantelez Naplez, he gerent tosta a du he vamm. Hanvet e oe HERRI-FERDINAND-MARI ROET GANT DOUE.

(Eur pennad all eur veich all.) I.-V. HERRI.

HISTOR

Pempet Pelerinaich Escobti Kemper ha Leon da Lourdes e 1882

(11-16 miz Guengolo.)

Er pennad hir hag al-greac'h eus ann hent a gass d'eus Luçon da Nesmy, ar marc'h-tân en em gavas re ziners evid stlenja ann ugent car a oa var he lerc'h, drsist oll pa oant oll cargét a veaichourien. Neuze e oe red troc'hi ann trein etre daou. 13 wagon a rencas chomm var ann hent da c'hortos e teufer goudeze d'ho c'herc'hat ; mæs disonjal a rejeur scolia stard ar rojou, na lacaat netra dindannho evid miret outho da drei. Ouspen, ann taulic e roas dezho ar marc'h-tan, pa oe distaget cuit, a oe peadra evid lacaat ann 13 voitur diveza da vont var ho c'hiz. Kense, epad ma kendalc'he al loden kenta eus ann trein o vont varzu *Nesmy*, ann eil loden a ziskenne varzu *Champ-Saint-Père* gant eun tiz a greske muioc'h-mui peb minuten, na ne zaleas ket da veza eus ar re voassa. Peb seurt maleuriou a helle digouezout gant eun trein o redec gant eur sort tiz, heb den evid he ren, ha dilezet evelse he unan var ann hent, ann trein-ze a helle lemel e meaz ann hent, en em gavout gant eun trein benag all o tont abenn ennhan, ec'h hel le en em gavout gant beaichourien pe gant voituriou o treuzi ann hent houarn.

Ne oe ket pell, ar veaichourien a anavezas e c'hoarveze eun dra benag dreist ordinal, hag e oe anat e oant oll o clasc goud petra c'hoarveze, mæs a drugare Doue, hini ebet anezho né grede e vije ker bras ann danjer evel ma oa, petra benag ma oa danjer e guirionez, eur spont.

Evelken, abars nemeur, e oe clevet eur re benag o c'houlenn : Petra so ? — Netra, a oe respontet outho ; canit ann *Ave Maris stella*, hag eur re benag a gommansas ar c'hantic caër-ze d'ar Verc'hez.

Étretant, ann trein a rede atau goassoc'h-goas. Petra a vije c'hoarvezet goude eun neubeut minuten ? Æt e oamp dija en tu all d'ar gar !..... Ar spont-foll ne begfe ket en dud oa en trein. A drugare Doue, Mari a veille varnomp.

Abalamour da nerz calon dispar eur servicher eus ann hent houar, ha dreist oll da gouraich ann autrou Armand de Lesguern, d'eus Pencran, e oe scoliet ar rojou. Neuze ann tiz a neubeutaas, mæs ar voituriou a gendalc'has da redec c'hoas, ha ne chomjont a za nemet var ar blenaen a so dirag ar gar.

Neuze e tiskenjomp oll eus ar voituriou, hag ann oll goaset a oa en trein, a buntas var ar wagoniou evid ho c'hass d'al leac'h merket dezho gant mestr ar gar.

600 den a so bet evelse dionallet dious eun darvoud a helle beza spontus. Piou a veille eta varnezho ? A dra sur ar Verc'hes a oa ganeomp, hag ar Belerinet a ziscuezo a dra sur egis ma eo deleat ho anaoudegez vad ebars en *ex-voto* a vezo casset gantho da Lourdes, evid ann hini he deus ken anat ho dionallet dious peb droug.

Evidomp-ni, petra benag ma'z omp bet goal spontet, n'hon deus ket gouscoude collet fizians, nag eur vinuten. Deut a oa sonj deomp d'eus protection galloudus ar Verc'hez e kenver Pelerinet Lourdes, 7 bloas so breman e Ygoz, ha ni a oa eveldho o tont d'eus Lourdes. Ouspen, el loden-ze eus ann trein, en em gave ar glanvourien a oa bet pare ann derc'hent dre sicour ar Verc'hes, ha kense ne helle c'hoarveout neb sort droug ganeomp, na n'eus ket bet c'hoarvezet kenneubeut.

Er bloas-man e oa renet ar Pelerinaich gant ann autrou de Penfentenyo, person-arc'hbeleg eus ann Ilis gatedral, hag ann autrou Arhan, person-canton e Plogastel-Sant-Jermen. Heman diveza en devoa kemeret ar plass a oa bet dalc'het epad meur a vloas gant ann autrou Pouliquen, person Douarnenez, ha pa so deut he hano dindan hor pluen, ne hellomp ket mond hirroc'h heb meuli ar belec enorabl-ze, ken devot d'ann Intron-Varia Lourdes. A hent all, en em rei a rea a galon vad da gement tra vad a vije da ober. Sammet eo bet gant ar maro er mare memes ma oa c'hoas o labourat evid Doue, Mari he devezo digemeret gant joa he servicher leal. Evidomp-ni ne gollimp morse ar sonj anezhan.

Ne dal ket coms hirroc'h eus ar beaich. D'eus Landerne ha d'eus Kemper bete Lourdes, n'hon deus cavet nemet tud carantezus en hor c'henver dreist oll ebars er Vendée evid pehini ne hellimp morse cahout re a garantez.

En eur zigouezout e Lourdes, e cavjomp ebars er gâr ann dud madelezus a so en em vouestlet dindan ann autrou Comt de Combette du Luc, da gass ha da zigass ar glanvouriên d'eus ann hospital Intron-Varia-Seis-Cleze, d'ar c'haô. Ragtal e commansjont ho micher, ha var grivi pe e voituriou, e cassjont ac'hano d'ann hospital ann dud clanv a oa deut ganeomp. Neus ket pell abaoue ma eo bet fountet e Lourdes, ar vreuriez dougerien a ro calonec evelse d'ar beaurien ho foan hag

ho danvez, hag ho deus græt dija ar brassa mad. Enor ha meuleudi d'ann dud-vad-ze ker cristen ha ker madelezus. Ni a fell deomp ho zrugarecaat aman calonec. Goazet hor Pelerinaich ho deus bet pers en ho labour epad eun neubeut devejou, ne hellint biken ho ancounec'haat. D'ar re-ze ive e rencomp lavaret *trugarez !* A hent all, ar Verc'hes he deus roet dezho ho recompans, rag me am eus clevet unan anezho, o lavaret ar c'homsou-man leun a feiz : Ne garfen ket evid cals rei ann amzer am eus implijet o tougen ar re glanv. A hent all, ann heuriou-ze so bet ar re vella eus va Felerinaich !

Biscoas ne oa bet kement all a dud o pardona da Lourdes d'eus escopti Kemper. Be oamp etre tout 1812 Pelerin. Biscoas kenneubeut, n'hon devoa cavet e Lourdes kement all a vreudeur eus an escoptiou all. Cavet hon deus eno Pelerinet *Cambrai* ha *Lille*, re *Ajen*, re ann *Anjou*, *Marseille* ha *Toulouse* ; d'ann deves ma oamp o tiblass a-c'hano, e oa c'hoas 18 trein ebars er gar. Kense n'hon deus ket bet allet ober cals lidou assambles. Hogen, peger caer a oa ann hini hon deus allet cahout. Me a fell din coms eus ar brocession gant goulou a oe græt d'ar Merc'her da noz. Biscoas n'hon devoa guelet eur brocession ker braô ! Ouspen12,000 den a oa bodet endro d'ar c'haô gant peb a c'houlaouen en ho dorn. Ar guel eus ar mor-ze a dan, o vont hag o tont evel goagennou ar morbras, a oa eun dudi he guelet. Ar brocession neuze a savas dre hent ar menez en eur gana canticou. Disken a reas dre hent bras ann Ilis-veur evid mond d'en em voda endro da skeud ar Verc'hez curunennet. Padout a reas tost da zivheur amzer. E guirionez, eun dra burzudus a oa. Ann Tadou ho deus carg ar c'haô, a so gouscoude boazet da velet aliæs eur sort traou, a oa saouzanet oll : Biscoas, a lavare deomp antronoz ann Tad superior, biscoas n'am eus guelet traou ken caër.

Hag e guirionez, ar goulou-ze a villierou, ann *Ave Maria* ze canet hag as-canet gant 12 mil den, ann himnou, ar c'hanticou-ze, ann testeniou-ze ken anat eus carantez ann dud cristen e kenver ar Verc'hes glorius Vari, ann devotion-ze a garge hor c'halonou d'ar mare-ze, kement-se oll var ann douar, a rea deomp sonjal e joaüsdet ar Barados.

N'hon deus ket sonj conta piz deoc'h oll ar pez hon deus græt epad ann devejou tremenet ganeomp e *Lourdes*. Hel lavaret hon deus dija sclær avoalc'h o conta deoc'h histor ar Pelerinaichou all.

Evel custum, e commansjomp d'ar Meurs da noz. Goude m'ho devoe allet ar Pelerinet cahout ho lojeis eleac'h m'ho devoa c'hoant, goude m'hon devoa allet cahout eur plass dereat d'ar glanvourien en hospital, a partijomp a zivar dachen ann ilis parræs, evid mond e procession d'ar c'haô. Pebes joa ! E oamp o vont dâ velet adarre skeuden ar Verc'hes consevet heb pec'het ! coms outhi a nevez, hag Hi ?... Hi a oa o vond d'hor benniga adarre.

(Eur pennad all eur veich all). A.

Eur goms benag var ar guella mare lacaat ar c'hala-goanv.

Eun den, mignon bras d'anu dud divar ar meaz, a scriv kement-man :

Daou zeves so e cavis var va hent ann autrou Erre, c'hui voar, ann hini a ro deomp aliou ken talvoudus var benn al labourou douar. Joa a oa ganin oc'h he velet, me vouie avoalc'h en dije va c'helennet evid ar guella. Kense, kerkent ha ma oe deut tost din, setu me o c'houlenn diganthan hag hen a oa mad pe ne oa ket, taul ann ed en douar gleb. Arabad eo hen ober, a respontas hen, re zivezat eo, hag ouspen, petra a alfec'h hada breman ? Stlapa ed el leite a so coll ed, rag brein a rafe kentoc'h eget didevi. Ho pe sonj ma mignon coz, d'eus ar pez a lavar ar gonchen :

Mar fell did eosti
Biscoas re abred ne hadi

Mare ann hada eo pa gouez ann deliou kenta, pa ve guelet neudennou hir ar Verc'hes o nijal dre ar goarimier. Ne vern ket e ve coz pe iaouanc'h loar, e ve o creski pe o vihanaat, ar pez necessera eo goud hen ober er mare. Evidoun-me, d'ann deves kenta a viz Here e taulan ar greun en douar, ha da benn ann 20 pe ar 25 eus ar memes miz, e ve peurvuia goloet ganen.

Egis a velit va mignon, me a sonj din penaus ar pella ma ve hadet ann ed araug ar goanv, ar guella ma voar didevi, en em vaga, laca doun he grouiou en douar, hag a zoug muioc'h greun hor guelet am eus va unan.

Atau e renker hada abred, rag en dail all, ma teu ann amzer da fallaat hag ar glao da gouezâ stanc da fin ar bloas egis er bloas-man, hon deus collet hor poan, hag eo red hada eun eil gueich. Evid er bloas-man ne ket ni so caus m'en em gavomp re zivezat gant hol labour. Abaoue ann hanter a viz Guengolo, ar glao n'he deus ket ehanet coueza, hag ann douar a so egis pri. Ne hadit ket eta breman, hen aslavaret a ran deoc'h, re a zour a so en douar, ha ma teufe jenijen hag ann ed da scorna, ne alfe mui didevi. Gortosit, credit din a-c'hân da viz Meurs. A dra sur e cavoc'h diæs guelet ho touarou kempennet mad, ha ne helloc'h ket ho feur-labourat. Diæs eo ive cheinch had ha lacaat ed miz Meurs eleac'h ed ar c'hala-goanv, mæs guelloc'h eo cahout disteroc'h eost da zastum ganl plous berr ha pennou ed disterroc'h, eget cahout ieot da droc'hi en ho parkeier ha netra ken.

Setu, mignon coz, pehini eo va santimant, c'hui rai ganthan ar pez a garoc'h.

Evidoun-me e c'hortosin miz Meurs abars hada, petra fell deoc'h ? Red mad eo gouzanv ar pez ne

heller ket miret ha cahout ijin.

Dre-ze, am eus prenet guinis Meurs ha kerc'h bihan digant merourien ar Sarthe, ha va amezeien so æt da gerc'hat had beteg e Departamant ann Nord. Er vro-ze, eleac'h ma c'hounezer cals bettarabes evid ober sucr gantho, ne heller ket hada ar guinisou nemet goude beza displantet ar bettarabes. Abalamour da-ze, al labourerien douar a had kentoc'h guinisou Meurs eget guinisou goanv. Dond a ra mad, hag a ro peadra. Er bloas-man ar greun a oa reud ha maget mad. Me a ro deoc'h eta ann ali, ma mignon coz, d'ober eveldon, ha da brena ar c'henta ma elfoc'h had greun miz Meurs. Breman ec'h helloc'h cahout eun tamic choas.

Ma c'hortosfec'h eun neubeudic, ne gavoc'h nemet greun divalooc'h, ne ket bet cavet mad evid ar veillerien. Hastit eta. Ma oa dija trempet mad ha kempennet ho touarou e doare, ne ket daò beza nec'het gant-se, rag ne vezo ket collet ho poan. Red a vezo deoc'h evelken breman, pa so bet kement disvelc'het ho parkeier, teuler ouspen var c'horre ann douar eur viscad rotal kemesket gant ludu, raz pe guano, pe phospho-guano, hag e vezo travoalc'h. Set' aze aliou mad, mignonet, hag e fell din ho lacaat da dalvout. Guelit ac'hano, pegement a dal d'ann dud cahout aveichou aliou mad al labourerien gouiziec ha leun a vadelez evidhoc'h evel ann autrou Erre. Me bari ne vouifec'h ket pegement so bet talvezet dezhan cahout kement a garantez hag a vadelez en ho kenver ? Nan a dra sur. Ma, setu aman petra so bet græt dezhan.

Petra benag m'en deus cals douar dindan guez ræsin, ne ket bet hanvet etoues ar re so carget da glasc petra ve ar guella d'ober a enep ar *phyloxera*. Ma lavaran ouspen deoc'h, penaus ez eo unan eus ar re muia douget evid ar Roue, e ententoc'h perag a so bet græt ken neubeut a istim anezhan.

Souezet oc'h gant-se ? Ne ket daò deoc'h beza. Ha goest a ve ar Gouarnamant hon deus breman ober eun dra benag all ouspen diotachou ?

Ar c'henta deut a vo kemeret, hag e ve eun azen mar de eur Republican. Ha n'hoc'h eus ket guelet petra so bet græt pa so bet hanvet commission ar scoliou.

Setu penaus e clasker dindan ar Republic ober eun dra benag talvoudus evidhoc'h. Araug peb tra, kemerit va Republic hag ann traou all a ginnigan deoc'h, hag e couezo en ho kinou ponsinet rostet. Ma ! ma n'hoc'h eus ken evid beva, ec'h helloc'h eva dour, ha n'ho pezo ket a sec'het, me eo ann tad Despres coz eo hen assur deoc'h. Me a anavez mad ar Republicanet ha rener ar gazeten ive, abalamour m'hon deus ho guelet en hon ti.

Goal c'hounnaret oun gant ar pez oll a dremen.

Bemdez e clevan so bet græt laeronsiou sacrilaich ebars en Ilisou, na biscoas ne glevomp e ve bet paket gant ar justis ann torfétourien.

Ha c'hoas, ma ne rafe ann dud fall-ze nemet cass gantho ann arc'hant a gavjent er c'hefiou ; mæs int a laer ouspen ar vaisseliou sacr hag an hostiou sacr, ha petra ve græt, siouas ! gant ann hostiouze ? Servicha a reont, a leverer, da lidou sacrilaich ar breuriezou cuz.

Ann torfejou-ze a laca ac'hanon da scrija, int a denno varnomp mallos Doue. Coueza a rai varnomp ar goassa maleuriou. Ne gaver mui a labour, ann traou a ia atau var fallaat evid ann dud divar ar meaz. Var ar c'heariou e couez clenvejou eus ar re falla. Goassaat a ra ar c'hlenvet var ann avaloudouar ; ar phyloxera a gendalc'h oc'h ober distruj ha n'eus mui den en he æz.

Daò eo deoc'h pedi, mignonet, gouzanvet ho poaniou gant pasiantet, mæs græt ho possubl ive evid enebi ous ann dud dizoue. Miret ganeoc'h ho pugale, ha n'ho c'hassit ket da goll d'ar c'hreier ar Republicanet, da lavaret eo, d'ho scoliou dizoue, eleac'h n'hellont ober netra nemet coll ho feiz, ha deski beza bugale fall, priejou disordren ha tadou direiz. Evidoun-me n'oun ket nec'het gant ar pez a sonjo ar poliss d'eus ar pez a lavaran deoc'h, kement-se ne viro ket ouzin da gousket ha var va diouscouarn. Kenavo. *Ho mignon.*

(Ami de la Vérité). DESPRÉS.

Ar skiant evid ann oll.

Unan eus ar re ho deus marc'hat da reseo ar gazeten, en deus evel c'hoant da lacaat nec'het ar potr gouiziec, ha setu petra a c'houlenn diganthan Me voar ez an d'ho lacaat diæs bras, mæs me a garfe e lavarfec'h din perag e troc'h guelloc'h va razouer, pa tomman ar varven eget p'he lezan ien. Ma ! ne c'houlennit ken lemmer ar Pyrénées ? Ne ket dao beza bet er scol polytechnique evid esplica deoc'h ar pez a seblant deoc'h ken diœs da gompren.

M'ho pije daoulagat guelloc'h, pe autramant ma sellfec'h outhan gant eur benvec goest da greski ann traou, e velfec'h, penaus barven hoc'h aotenn a seblant deoc'h ken ingal, ne deo nemet eun hesken gant dent goal vihan ha tostic tout, ann eil ous heben, ma lakit ar varven-ze en dour-bero, ann domder a rai da varven hoc'h oten astenn, hag a lacai hoc'h eskenn da droc'hi guelloc'h : ouspen ar varven, en eur domma ho pisaij, a rai ma andurfoc'h guelloc'h. ann aotenn hag a renfo teneroc'h ho paro da droc'hi. Marteze ve guelloc'h lavaret, penaus ann domder oc'h ober da varven ann oten leda, a rent anezhi lemmoc'h, hag e ve æssoc'h en em servicha anezhi.

Setu penaus ann dud gouiziec a entent ar pez a seblante ker souezus d'ann hini en deus scrivet deomp eus ar Pyrénées. A.

KELEIER.

Ar re oll ho deus kæsec, mulet hag ezen, a dle hen disclæria beb bloas en Ti-kear araug ar 16 a viz Kenver, ha ma n'her grafent ket, ar Mear a dlefe hen ober en ho hano. Kense, ragtal ha m'ho devezo clevet ann oll er parræziou int galvet evidse, e renkint dond araug deves kenta ar miz Kenver 1883, evid disclæria ann oll loenet ho deus, kæsec ha mulet heb espern hini, gant ho oad hag ho sinalou. Ar re n'her grafent ket a alfe beza condaonet da baea 25 lur pe 1000 lur. Ar re n'ho dije ket disclæriet ann traou henvel ous ar virionez, a alfe beza condaonet da baëa 50 lur pe 2000 lur. — Evez. — E 1883, ne vezo ket dao digass ar c'hirri stag, rag pa so bet græt e 1881, ha ne ve ordrenet d'hen ober nemet peb tri bloas, na vezo græt a nevez nemet e 1884.

Ar c'honcours so bet lavaret e vije dalc'het peb bloas evid Kemper, Kemperle hag ann Oriant, evid alia ann dud da larda loenet, so bet dalc'het e Kemper, d'ar Guener 15 a viz Kerzu 1882. Prisiou, metalennou aour, arc'hant ha cuevr, a so bet roet d'ar re ho deus digasset al loenet corn ar re vageta hag ar re vrava.

Eur martolod coz, hanvet Lavergne, Louis, a oa o chomm en enezen Groas, o veva gant he bension en traon eus eun ti dister. Eoc'h dezhan, en astaich kenta en em gave eur merour all, pehini o veza guelet dre eun toul a oa er solier, e oa leun a voget cambr egile, a c'halvas d'he sicour.

Pa ziredas ann amezeien d'ann dic'halv, e cavjeur ar paour keaz Lavergne oc'h en em rulia e creis ann tan. Eun heur goude e varve e creis ar scrijussa poaniou.

E *Langonnet* so bet devet daou di sco ann eil en egile. Unan anezho a oa da eun den hanvet Teignier, René, carrer eus he vicher, egile da Gatel ar C'horre, devezourez. Houman, casi sur, eo he devezo lakeat ann tân en eur bourmen eur penn goulou roussin re dost da eur beac'h stoup a oa e stribill en he zi. Eur c'holl 349 lur a vezo evithi, hini ann amezec a savo da 1522 lur. Ar goassa so eo ne oa assuret netra.

Eun all, hanvet Kerneur, Tugdual, en deus guelet ann tân-goal o pega en he lochen, e Teneio, parræs Grand-Champ. Ne voar den penaus eo bet c'hoarvezet ann taul. Eur c'holl hanter cant scoet eo a vezo evithan. Ne oa ket assuret.

Lenna a rer er *Journal Pontivy* :

D'ann 9 eus ar miz-man, so bet anavezet e oa peget ann tan e Kerantre, en eur bern foen closet er c'hardi, hag a apparchante ous ann autrou Penchant, o chomm e Kerjiquel, er Moustoir-Remungol. Ann tân so bet peget er foen, rag ma oa bet dastumet abars beza seac'h-mad.

Ar c'holl he dije allet beza bras panefe ma hellas ann archerien gant sicour ann amezien, mouga ann tân ragtal ma oa o commans pega.

Republican eo, mæs be en deus eun ti da verza. Ann Depute Radical ha dizoue, Madier de Montjau en deus eun ti da verza e Departamant ann Drome. Ar gommun, gant ann autrou person assambles ganthi, o veza clasket prena ann ti-ze, evid sevel ennhan eur scol renet gant Relijuset, a lavar ar *Messager de Valence*, ann autrou Madier de Montjau a zisnac'has he verza d'ar gommun, hag en em glevas gant ann autrou person : o lavaret e ve travoalc'h dezhan, mar g'alje cahout sinatur an person.

Eur re benag o veza bet saouzanet gant-se, rag ma vouient pegen neubeut e oa douget Madier de Montjau evid ar Relijion, hag o veza hen discuezet dezhan, heman a respontas :

Ann afferiou so ann afferiou, hag ar politik ne deo nemet conchennou.

Henvel oll ann dud dizoue, a lavar e credont, e guirionez ar pez a lavaront, ha ne glaskont nemet eun dra, ho brassa mad dezho ho unan, petra benag ne ehanont ket fougassi, ne glascont dreist peb tra nemet brassa mad ar hobl.

Fazia a reamp er sizun all o lavaret deoc'h ne grede ket c'hoas ar Republicanet dastum etrezho peadra da sevel eur skeuden da Louis Blanc, gant aoun n'ho dije ket allet cahout travoalc'h, ha kense ho devoa græt ho sonj da c'hortos rei he hano da eur zu e Paris. Mal setu breman a veac'h ma eo bet taulet en douar egis eur c'hi, ma velomp er gazetennou emer e sonj commans dastum arc'hant evid sevel eur skeuden d'al lampon-ze. Emer ve sonj he sevel soken var dachen ar *Pyramides*, eleac'h m'en em gav breman skeuden Jeanne d'Arc. Pebes mez ! Cass Jeanne d'Arc cuit, ar plac'h calonec-ze, evid rei he flass d'al lampon Louis Blanc ! me chans ne d'omp ket c'hoas couezet izel avoalc'h evid ober eur sort traou !

Eur gazeten Radical a lavar gant counfar, penaus ar poliss he deus fusilhou ha revolvers a villierou evid rei d'ann oll serjantet poliss, hag ar re-ze so renket ker mad var misteriou eur gambr er gasarn, a vezo œs tre cahout ragtal ho terc'hen pa vezo deut ar mare d'ho rei. Bez'ez eus ive er memes casarn eur vagasin vihan da lacaat poultr, hag a so bet savet en henvelep fæson ma hell beza beuzet en eun taul cont, ha n'eus ket leac'h da gahout aoun rag ann tan-goal. Eur soudard ive a vez noz-deis lakeat d'oc'h he dioual dirag dor ar vagasin-ze, hag ar gazeten-ze a lavar ouspen dit :

N'eus fors ! lemel a rai memes tra !

Red mad eo hen anzavout, ma ne ve ket ann dud vad e peoc'h goude beza lennet kement-se, red eo lavaret ne ket æs ho c'hontanti.

Prisonia a rer atau anarchistet e Lyon. Deut so kelou beteg ennomp, penaus Dilun e oa bet prisoniet Michel Sala ha Iann-Anton Coindre, evel tud ho devoa roet ho hano d'ar vreuriez euz ann *Internationale*.

Varc'hoas e tigorro e Riom, al lez-varn evid barn ann dud fallacr n'ho deus ket allet beza barnet e *Montceau-les-Mines*. Ma renker credi d'ar pez a lavar ar gazeten *Le Siècle*, ar Gouarnamant a so eun tamic nec'het gant ar pez a alfe ober ar Revolutionerien epad ar proces a vezo græt ann devechou-man da anarchistet Montceau-les-Mines. Casset so bet peadra a soudardet da Riom evid beilla var ann Dribunal, ha ma ve red re all, e vezo casset c'hoas heb dale.

Commission ann arme a oa bet lavaret ne vije ket en em assamblet mui ken ac'han ma vije bet pare ar Gambetta, he fresidant, mæs d'oc'h a lavarer breman, hi he deus cheinchet santimant, hi a hanvo eur presidant all, hag en em assamblo er sizun a zeu.

Dimeurs diveza, 19 a viz Kerzu, eo commanset ar Senat evessaat ous ar Budjet. Poent avoalc'h eö ema 1882 oc'h achui, ha 1883 o vont da gommans.

Credi a rer penaus da benn ar sizun a zeu, e vezo ar Gambetta pare avoalc'h evid distrei d'ar Gambr da zerc'hel he blass.

Herves a lavarer, ann autrou Portalis, rener eur gazeten d'eus Lyon, a c'houlenn beza hanvet e plass Bonnet-Duverdier. Ann eisvet eo d'eus ar re a c'hoanta cahout ar plass.

D'ann 9 a viz Kerzu, e scriver deomp d'eus la Roche-sur-Yon. Eur Seurez a oa bet lavaret droug outhi gant ar gazeten le *Liberal de la Vendée*, he deus galvet evid-se ar gazeten dirag tribunal la Roche-sur-Yon, ha der Iaou, ar gazeten so bet condaonet evid beza lavaret droug anezhi. Rener ar gazeten hag ar scrivagner a renco paea peb a 100 lur amand, hag etrezho 500 lur dic'haou d'ar Seurez, heb conta paea ouspen moulla ar gondaonation en eun neubeut gazetennou.

Setu aman eur vaoues so bet tost dezhi paca he c'hant bloas. Ann intron Mari-Charlotte du Haffont de Lestrediagat, intanvez d'ann autrou Iann Dessaux. a so maro d'ann 12 a viz Kerzu, oajet a 100 bloas var bouez 20 devez.

Hor c'henvreur, ann autrou Kerven, scrivagner ar gazeten *Publicateur de Quimperlé*, a lavar penaus eo bet galvet da gomparissa dirag tribunal correctionnel..... Paris. En dail, Guyho-tin en eus aoun rag barnedigez Jureet ar vro-man, A drugarez Doue, ar varnerien n'int ket bet cheinchet c'hoas, hag e cavo e Paris ar pez en deus aoun Corentin n'her c'havje e Kemper.

Ar c'hontr-amiral Lespès so bet hanvet evel major ar flotte e Brest. A.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadureziou ann 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

Pa zigoueze ann Tad Alphons gant ann autrou baron de Lareinty hag ann autrou Catta, er penn ann traon eus ann diri evid kemer ar vag. Ann dud vad a ioa eno o c'hortos, a gouezas d'ann daoulin, hag eur bourc'his oajet oc'h en em daul d'he dreit a ginnige bouchat d'he zillad. Cals all a c'houlenne he venedicsion diganthan.

Heman tenereat he galon, ne vouie ket petra d'ober.

— Benniget, ma zad, a lavaras dezhan ann autrou Catta. Ann hini a c'houzanv evid ar Feiz, en deus atau guir da veniga.

Ann Tad a savas he zorn, ha gant eur vouez crenv e lavaras comsou ar venediction. Ann oll a savas ann daelou en ho daoulagat. hag ann Tad a gemeras c'hoas hent ann harlu.

Dija ann oll Relijiuset a dlie partial gant ann Tad Alphons evid ann *Irlande* hag ar pez brassa d'eus ar re so chomet e Naonet, a oa savet var al lestr gant ann Tad gardian. Eno ive en em gave dija ann autrounez de la Peccaudière, Decroix hag ar markis de Ternay, Conseillerien Jeneralet, ann autrou de Baudry d'Asson hag ar pez brassa eus ann dud calonec a oa bet epad teir sizun goard a enor ar Gabusinet.

Kerkent ha ma oe savet ann Tadou var ar pont, e oent saludet ha meulet a hir amzer. Ar bobl a gemeske hano ann autrou Etienne gant re ar Gabusinet en he meuleudiou. Boukejon ha meuleudennou a oa bet digasset er penn adreonv eus ar vag hag ann oll a grescas ho meuleudiou d'ann Tad Alphons pa veljont anezhan o kemer unan eus ar bokejou-ze, dond ganthan var ar c'hae evid he ginnig, petra benag ne oa ket goal vrao, d'ann intron ha d'ann dimezel Etienne, evid m'ho dije dalc'het sonj eus ar Relijiuset o vont d'ann harlu. Tridal a rea calonou ann oll oc'h he velet hag he veuli a rer e peb fæson.

— Eun devez mad eo bet evidhoc'h, a lavaras neuze d'ann treizour unan eus ar re a oa deut di gant ann Tadou.

— Sonjal a ra din e rin heb dale re all a vezo ken talvoudus din.

— Penaus ann dra-ze ?

— Pa'z aimp d'ho c'herc'hat d'ann distro, Ne zaleint ket cals abars distrei.

Ar re ho deus clevet ar respont-ze ho deus he meulet ragtal.

Goude beza gortoset epad eun heur amzer, evel ma oa ar mor o tont e lae, e oe savet ar pavillon e penn ar vern, ha ganthan eur gurunen ous peous pehini e oa staget eur zeizen, hag e oa scrivet varnezhi : *Beva ar Gabusinet ! Beva al Liberte !*

Deut a oa evelken ar mare da gimmiadi. Ar c'himmiat-ze a badas hir amzer, ken trist eo guelet o partial evelse ar re a garer. Ann Tad gardian a vennigas he vreudeur, goude beza roet dezho he aliou diveza. A dreuz ar steir, ar bobl gristen a gane béb eil post ar c'hantic : *Me so cristen.* Pa oe achu, ann oll a unan a chouhas : *Beva ar Gabusinet* ! hag ann Tad Alphonse a gommansas ann *Ave maris stella.* Partial a re al lestr o cass ganthi ar Relijiuset harluet eus ho bro, Al lamponet a loscas neuze varnezho chouhadennou tud gouez, mæs ann dud vad a ioa chomet c'hoas eno, a vougas anezho dindan ann hini : *Beva ar Gabusinet ! Beva al liberte !*

Goude eur veaich berr hag eürus, ann unec Relijius a zizouaras e *Bristol*, d'al Lun 8 a viz Du, Antronoz e partijont evid Cork, e peleac'h e oent digemeret eus ar guella, ha breman, dastumet oll assambles e Rochestown, ho deus commanset beva adarre evel guir Relijiuset.

D'eus pere e renker cahout ar muia truez ? D'eus ar re so partiet cuit pe d'eus ar re so chomet. C'hoant hon deffe da gredi e ve d'eus ar re divezaman. Guir eo, ar re so partiet ho deus bet ar glac'har da guitaat ho breudeur hag ar Frans, mæs cavet ho deus e Rochestown ar peoc'h hag ar voien da heulia ho reolen. Ar re a so chomet a so oll scuillet dre gear, ha ne voar den petra a zigasso varc'hoas dezho.

Pa scrivomp al linennou-man, eur Relijius Cabusin all d'eus couent Naonet, ann Tad Pierre, a so en hent evid *Marseille*, e peleac'h e tle ambarki abars pell evid missionou ar c'hreis eus ann Afric. Ni a sonj deomp e cavo eno e bro ar Morianet Gallas, al liberté a zisnac'h ar Frans dezhan.

Evid ar vourrevien, petra int-hi deut da veza ?

En eur zistrei d'ar gouent d'ar 5 a viz Du d'oc'h ann noz, ann Tad gardian a anavezas ar respont diveza d'eus ar Prefet Herbette. Lemel a rejeur eur Frer diganthan, hag ar Frer Hyacinthe a rencas cuitaat ar gouent d'ann deves-ze soken dious ann abardaez.

Evid ar vourrevien, petra int-hi deut da veza ? Ann autrou Herbette a so atau Prefet al *Loire-Inférieure*. Ann autrou Troquier, eürussoc'h, a so nevez hanvet da gommisser poliss ar gar e Naonet gant brassoc'h pæamant, hounez oa ar recompans goulennet ganthan araug ann taul. Ann autrou Moté, commisser ann eil canton, casset gant coll da Vrest eun neubeut devechou araug ma oa bet miret kemennadureziou ann 29 a viz Meurs, a sonje dezhan plijout d'he vistri dre he sujidigez d'ann 3 a viz Du, mæs n'eus bet talvezet dezhan da netra. Renket so bet dezhan partial evid mond da Vrest.

Doue a varno etrezomp en deus lavaret ann autrou Troquier. Ia, ann autrou Doue a varno, ha dirag ann dribunal-ze, ne vezo ket possubl disnac'h he c'halloud, na gervel dirag tribunal ann disparti Doue a varno etrezomp. Ia da ! guir eo, mæs ann ann dud a varno ive. Dija, ann dud honest ho deus barnet evid atau. Ar varnerien ho deus hen græt ive.

Casset e oe d'ar 4 a viz Du, eul lizer, clemm d'hon enebourien evid ho gervel dirag ann dribunal, da renta cont eus ho oberou, petra benag ma oe galvet ann affer da benn ar 6 a viz Du, ne fellas ket dezho en em bresanti, hag ar Prefet, evid dioual beza condaonet, a lavaras n'en devoa ket guir ann tribunal-ze da varn en affer-ze. En odespet da-zé, Presidant ann dribunal e Naonet, a respontas : En devoa ann dribunal ar guir da varn en affer-ze, hag abars mond hirroc'h ec'h ordrenas e vije istimet ar gaou oa bet græt ous ar gouent, rag kement-se ne vire ket ne vije dalc'het d'ar gemennadureziou, hag a lavaras ouspen, e teufe ann affer dirag ann dribunal da benn ann 11 a viz Du, petra benag ma bretante Prefet al Loire-Inférieure n'en devoa ket ann dribunal guir da varn netra e kement-se ; mæs neuze ar Prefet a lavaras c'hoas e felle dezhan mond dirag Tribunal ann *Disparti*, petra benag ne felle ket d'ar re ho devoa græt ann droug, e vije estimet ann droug, e oe græt gouscoude, hag a oe cavet e oa bet græt d'ann 3 a viz Du evid 3,000 lur gaou. Ar Gabusinet ho deus sonj goulenn e ve rentet dezho ar somm-ze; casset ho deus ho goulenn da Dribunal Roazon, rag ne hollont ket miret da gahout fizians e justis ho bro. Ma ne ve ket chilaouet ho c'hlemmou, ar pez a alfe c'hoarveout, int a c'hortosfe gant pasiantet devez ar Justis, rag gouzout mad a reont ho deus 10 bloas evid goulenn justis, da veza bet chasseet eus ho zra, ha 30 bloas evid goulenn beza dic'haouet eus ar gaou so bet græt outho en ho madou.

Ia ! Troquier, ia ! serten eo ! Ann autrou Doue hag ann dud a rai justis. A.

Madou ann douar.

Distaul eo a so, petra benag n'eus ket cals evid c'hoas var ar pez brassa eus ar marc'hajou eus ann Nord, ar Goalorn hag ar Biz. Ar memes tra a c'hoarvez ive, petra benag ne deo ket ken anat er c'hreis eus ar Frans hag er c'huz-heaul.

E New-York er c'hontrol, eo cresc a gavomp. An 200 lur guiois a so doc'h 20 lur 3 guennec.

Kense, setu penaus e gavomp er sizun-man ne beb sac'hat 200 lur pris ann oll edou, Guiois, 25 lur, 25 lur 15 g. Ar segal so æssoc'h da verza er sizun-man eget er sizun tremenet ; mæs ar prizioù a so atau henvel, muioc'h clasc a so, ha petra ken. Ann hey ne c'houlenner ket cals, hini ann Auvergne eo a ia ar guella, 20 lur ; lod all a so doc'h 16, 17 lur, Kerc'h, 18 ha 19 lur. Ann ed-du mad, a so æs da verza, 16 lur 5 guennec. A.

Bulletin
de l'Association financière de France
SOCIÉTÉ ANONYME
au Capital de **1,200,000** francs
1, rue Grange-Batelière, 1, à Paris.

Je vous ai dit à plusieurs reprises que dans l'état actuel des choses, il ne fallait faire aucun fond sur les mouvements de hausse. Et les discussions de la Chambre en faisant le jour sur les dangers de notre situation financière, en nous montrant comme inévitables, pour un jour plus ou moins prochain, la conversion et l'emprunt, devaient nécessairement précipiter le mouvement de baisse.

Les cours justifient mes prévisions.

Dans de pareilles conditions, la Bourse ne pouvait offrir à l'épargne que des placements incertains ou même ruineux. C'est pourquoi je vous ai promis de chercher des valeurs qui fussent pour vos capitaux un refuge contre les incertitudes des cours actuels.

Je vous ai déjà signalé les actions du Panorama de N.-D. de Fourvière, un titre des plus avantageux, au point de vue du revenu, et d'une indiscutable solidité sur lequel d'ailleurs j'aurai occasion de revenir.

Aujourd'hui j'en découvre un autre, qui, comme le précédent mérite une place à part dans vos portefeuilles. Ce sont les *Bons hypothécaires*, émis par la Société des terrains de St-Cloud et de Suresnes.

Ces Bons sont émis à 450 fr. payables par versements répartis sur quatre termes, et ils sont remboursables à 500 fr. en trente années par voie de tirage.

Imaginez-vous que vous portez votre argent chez un notaire; que vous le chargez de les placer avec la garantie d'une hypothèque sur une propriété ; c'est là ce que fait absolument celui qui souscrit des bons hypothécaires, avec cette différence, toutefois, que le placement pour les bons, en offrant la même sécurité, offrira considérablement plus d'avantages.

On émet 10 mille Bons, qui représentent la somme de 5 millions. Or les terrains sur lesquels ils sont gagés, par première hypothèque, comprennent 455 mille mètres carrés entre St-Cloud et Suresnes ; et comme sur ce point les terrains se vendent couramment 20 fr. le mètre, le gage représente en réalité 9 millions pour 5 millions qui auront été souscrits.

Quant aux avantages, ils sont évidents. Chaque bon rapporte annuellement 25 fr. nets d'impôts, ce qui, en tenant compte de la prime de remboursement répartie sur trente années, nous donne près de 6 0/0.

Et notez bien, que pour le cas de non payement du capital ou des intérêts, tout porteur de Bon aurait le droit de poursuivre la réalisation du gage. Votre sécurité est donc aussi absolue que si vous aviez fait un placement sur la ferme de votre voisin.

Un certain nombre de mes lecteurs, à plusieurs reprises, m'ont consulté au sujet de la Rente 5 0/0, au sujet des obligations de chemins de fer qui ont atteint des cours excessifs. Je leur ai toujours répondu, qu'il fallait garder rentes et obligations, tant qu'on avait pas le remploi de son argent.

Aujourd'hui ma réponse est tout autre. Je vois d'une part que la vente, par exemple, a un marché en désarroi ; qu'un jour ou l'autre on recourra certainement à l'emprunt, et que, dans tous les cas, la conversion est inévitable pour une date plus ou moins prochaine ; dès lors, c'est la rente en baisse considérable, et conséquemment l'heure me semble venue de vendre au moins une partie de ce que l'on peut avoir de 5 0/0 en portefeuille.

Et j'hésite d'autant moins à donner ce conseil à mes lecteurs, qu'en ce moment je leur présente une valeur, qui à tous les points de vue, pour leur épargne, offre un placement tout au moins équivalent.

Je n'ai pas l'habitude de demander à mes lecteurs qu'ils me croient sur parole ; l'acte de foi doit être exclusivement réservé pour les choses sacrées de la religion. En matière d'affaires il faut voir par soi-même, se rendre compte, et c'est pourquoi je vous ai fait cet exposé, me réservant au besoin d'y revenir.

C'est donc à vous maintenant d'apprécier. Que vous ayez en portefeuille des valeurs douteuses, ne produisant rien, ou que vous ayez des valeurs qui peuvent être considérablement dépréciées, il s'agit d'examiner si vous n'avez pas tout profit à échanger ces valeurs contre celles que je vous indique en ce moment, avec tous les avantages qui y sont attachés.

Lisez la correspondance intime que vous recevrez cette semaine.

ST.-LAURENT.

POUR HATER les convalescences, il faut, aux repas, couper le vin avec l'eau minérale naturelle gazeuse reconstituante de Pougues.

Plus d'Asthme. --- Plus de Catarrhe

Guérison prompte et sûre des bronchites, oppression, rhumes, maladies de poitrine par l'*AMADOU* et l'*ELIXIR* PATRIGEON. L'Elixir Patrigeon guérit en quelques jours la toux la plus rebelle. Dix années de succès. Prix : Boîte, 4 fr. ; 1/2 boîte, 2 fr. 50 ; le Flacon élixir, 3 fr. — Dépôt général ; Pharmacie PATRIGEON, à Evreux. — A Quimper, pharmacie MORPAIN. — (Envoi par colis postal).

LES MEILLEURES ETRENNES A OFFRIR
BILLETS DE LA LOTERIE TUNISIENNE
UN MILLION en argent à gagner

Cette Loterie est aussi une bonne œuvre. Elle est destinée à fonder en Tunisie les établissements de bienfaisance nécessaires aux Européens : Hopitaux, Ecoles, Orphelinats, etc.

C'est en même temps une œuvre patriotique car de telles fondations honorent et font bénir le nom de la France.

Des remises en billets sont faites aux personnes qui interviennent pour le placement, à partir de cent.

S'adresser à M. DÉTRÉ, secrétaire du Comité, rue Grange-Batelière, 13, à Paris.

Établissement fondé en 1849 à Terre-Neuve
Huile de Foie de Morue de Hogg
D'UNE EFFICACITÉ CERTAINE CONTRE :
Rhumes, Bronchites, Phthisie
Affections scrofuleuses, Maladies de la Peau
et pour fortifier les Enfants chétifs et délicats
Se défier des Huiles communes et, pour être certain d'avoir de Véritable Huile de Foie de Morue naturelle et pure, *se procurer* l'Huile de Hogg, *qui ne se vend qu'en* Flacon TRIANGULAIRE *ayant sur l'Etiquette le* **Timbre de l'Etat Français.**
HOGG, Phien, 2, r. Castiglione, PARIS
Dépôt dans les principales Phies de tous pays.

VIANDE-QUINA-PHOSPHATES
TONIQUE Reconstituant
pour Vieillards, Convalescents, Femmes, Enfants délicats.
VIN DE VAL
CONTRE Anémie, Chlorose, Epuisement, Lymphatisme, Dyspepsie
PARIS 14, r. Gaillon, 14
LYON 14, r. Bourbon, 14

Engelures, Gerçures, etc.
Guéries infailliblement par l'emploi de la
PELLOSINE
Préparée par G. PÉDEILHÈS, Phien de 1re Classe, à MIRANDE (Gers)
Si les ENGELURES sont ulcérées, employer la
POMMADE CICATRISANTE
DU MÊME PRÉPARATEUR
Prix du Flacon de PELLOSINE : 1 fr. 50. — Prix du Pot de POMMADE CICATRISANTE : 2 fr. 50.
PRIX SPÉCIAL POUR COMMUNAUTÉS DE FRANCE :
La Caisse de 12 Flacons : 14 fr. — La Caisse de 24 Flacons : 25 fr. (franco à domicile).
N. B. — *Pour éviter les Contrefaçons, ces produits ne se trouvent que chez le Préparateur : G. PÉDEILHÈS, Phien, rue Ste-Marie, à Mirande (Gers).*
INDIQUER TRÈS EXACTEMENT L'ADRESSE DANS LES DEMANDES

50 pour 1000 de REVENU PAR AN
LIRE les MYSTÈRES de la BOURSE
Envoi gratuit par la BANQUE DE LA BOURSE (Société Anonyme). Capital : 10 Millions de francs
PARIS — 7, Place de la Bourse, 7 — PARIS

Ar Perc'hen-Merer : AR. DE KERANGAL.

Kemper, moullet gant AR. DE KERANGAL.

FEIZ HA BREIZ

PE GAZETEN AR GUIR GRISTENIEN, AR GUIR BRETOUNED

PRIZ AR GAZETEN, HED BLOAZ,
Ar Finister.....
Ar Morbihan.....
Costez-an-Nord..
} 2 scoed.
Ar rest euz ar Franz : 7 lur.
Ar broiou all : evel guir ar post.

N'eus ken Mestr, na ken Roue nemet hor Zalver Jesus-Crist.

An oll bacamanchou ar de hezi great da Berc'hen ar gazeten, d'an Aotrou DE KERANGAL, henken.

Dezhan ivez e tle hezi casset hiviziken an oll scridou da lakaat var ar gazeten.

L'UNION DES ANNONCES DE LA PRESSE CATHOLIQUE, 1, RUE GRANGE-BATELIÈRE, A PARIS, est seule chargée de recevoir les annonces.

Kemper, 30 a viz Kerzu 1882.

HISTOR
Pempet Pelerinaich Escobti Kemper ha Leon da Lourdes e 1882
(11-16 miz Guengolo.)

Biscoas guelloc'h eget er bloas-man, ne de bet couezet puil varnomp bennosiou a vam ar Verc'hez didaich.

A dra sur, ne hellomp ket conta ann traou burzudus græt gant ar Speret-Santel en encou. Ar gonversionou burzudus gortoset ha goulennet abaoue keit all, ar c'halonou laoueneat, ar resolutionou calonec, ar burzudou santel produet gant hor pelerinaich, ne hellomp ket sevel keit-se, travoalc'h eo deomp coms eus ar grassou a sell hebken ous ar bed-man, hag a so ar voïen choaset gant ann autrou Doue hag ar Verc'hes santel evid gounis ar c'halonou. Ha marteze soken etoues ann traou-ze n'hon devezo ket da gonta deoc'h eus ann traou burzudus-ze e pere e veler doc'htu madelez ha galloud ar Verc'hes glorius Vari I Doue, feunteun santel ar c'haô, he deus græt miraclou bras ouspen eur veich, a hell obér anezho c'hoas evel ma ra. Mæs heb mond dreist ar virionez, ec'h hellomp c'hoas embann a vouez huel ar faveuriou he deus scuillet ar Verc'hes varnomp.

En devez kenta, ha soken el lidou kenta a rejomp en he enor, ec'h anavesjomp sclær e oamp atau he bugale muia caret.

Etouez Pelerinet Plougastel-Daoulas, ec'h en em gave eur plac'h iaouanc goal glanv abaoue daou vloas. Etoc ann amzer-ze, n'he devoa ket allet derc'hel sort magadurez ebet, hag e renke rejeti kement a vije græt dezhi lonca dre ners. Ouspen, collet a oa ganthi he mouez. En aner e oa bet meur a veich o c'houlenn ali ar medisin. Be oa bet soken e Brest e tremen eun neubeut devechou evid ma vije bet ententet guelloc'h outhi ; mæs ne oa bet talvezet dezhi da netra, ar c'hlénvet a gendalc'he. Abaoue ouspén bloas, o vélet ne vellae ket he devoa collet peb sort fizians e gouiziegez ann dud, hag e oa savet c'hoant bras dezhi da vont da Lourdes, o credi parfet e vije bet pareet gant ar Verc'hes en he madeles.

Derc'hent ann diblass e crescas souden he c'hlénvet, ne reas ar veaich nemet gant cals a boan ha kement magadurez a glascas implija a hed ann hent a renke he rejeti ragtal. Evid he mouez kén mouget a oa, ma oa beac'h bras oc'h he c'hlevet o prezec. Digouezet e Lourdes gant ann eil trein etre teir heur, e crescas souden he foan kemeriet mé en em gavas fall ar falla. N'eus fors, ne fallgalonas ket evid-se hag e teuas d'ar brocession gant ar re all. En eur dremen dirag ar c'hao, oc'h evas dioh verennad eus ann dour burzudus. Kerkent emezhi e santas e oa ieneat ann diabars anezhi, hag a rencas crena. Evelkén e kendalc'has oc'h heulia ar Brocession, ha pa oa o sevel er penn kenta eus ann hent var gostez ar menez, ar re oll en em gave en dro dezhi, a chomas sebezet oc'h he c'hlevet o cana evel ar re all. Gouscoude ar c'hrenn-izili a oa deut dezhi a greske atau muioc'h-muí. E creis ann hent e teuaz dezhi eun taul paz eus ar re voassa hag e taulas traou druz henvel ous ann oll. Adalec neuze e teuas ker sclær he mouez evel ma oa araug he c'hlenvet hag he unan en em santas ken dispos evel eun den iac'h. Achu ar brocession, ar c'hrouadur oc'h en em gavout gant person he farræs, a lavaras dezhan : Evessait, ta, autrou person, prezec a ran breman, ann Itron-Varia Lourdes he dens pareet ac'hanon.

Ragtal e oe casset dre ann telégraf d'he c'herent kelou eus ar pez a oa c'hoarvezet, mæs na tud he c'harter, nag he c'herent kenneubeut, ne felle dezho credi re vuhan d'ar c'helou mad-ze. Hinnenoù soken, henvel ous Sant Thomas, a lavare n'ho dije credet nemet pa ho dije guelet ho unan ar burzud. Breman ho deus allet cahout he c'hoant; rag abaoue ar Pelerinaich, ar plac'h iaouanc-ze a so chomet iac'h, dribi a ra egis ar re all, hag he mouez so chomet atau crenv ha nerzus. Kense, ann oll en he c'harter hag er barres soken a bez nemet marteze eun neubeut tud diæs da gontanti ha d'eus ar re-ze e ve cavet stanc e peb leac'h da anav e kement-se dorn ann autrou Doue, hag eur c'hras dreist ordinal d'eus pers ann Itron-Varia Lourdes

Lezomp ar re fall d'hen disnac'h, mæs netra na hello miret ouzomp da gredi, penaus e commanse eus a neuze ar Verc'hes da scuilla he bennoz varnomp.

Ar Pelerinet a dremenas dirag ar c'haô. Ac'hano ez ajomp d'ann Ilis-veur. Eno ann autrou Arhan, en hon hano deomp oll, a saludas Mari consevet heb pec'het, Rouanes ann Ee ha mam a drugarez, ha Jesus a vennigas ac'hanomp en ti caret gant he vam.

Evid eur gals ac'hanomp, ne oa ket ar veich kenta e velemp caô *Massabielle* hag Ilis-veur Lourdes ; mæs d'ann 10et gueich evel d'ar veich kenta, e santer ar memes tra. Mar deo ken tenereat ar galon hag ar speret dirag ar c'haô, pa sonjer penaus ar Verc'hez so bet diskennet e guirionez e-leac'h ma veler breman he skeuden santel, ne ver ket neubeutoc'h tenereat oc'h antreal en Ilis-veur so bet savet var ar garregen dre urs ar Verc'hes he unan, pa veler ann oll banielou, ann oll testeniou-ze a drugarez digasset di dre feiz hag anaoudegez vad ar bed oll.

Antronoz da 6 heur, ec'h en em gavemp en Ilis-veur evid offern ar gommunion. Ar c'han renet gant ann autrou Kersimon, person *Sant-Meen*, a so bet egis custum eus ar re gaëra. Pebes peden ! Peger braô eo ar c'hanticou-ze ! Ho c'hana hag ho as-cana a rer heb morse scuiza. Araug ann offernbred, a dlie beza canet da zeg heur, e oa distroet ar pez brassa eus ar Pelerinet da lavaret ho fedennou dirag ar c'haô. D'ar mare-ze eo e felle d'ar Verc'hes discuez he galloud adarre hag he madelez en hor c'henver.

Setu penaus :

Marianna Pouliquen a so eur plac'h iaouanc he deus hirio 30 bloas. Abaoue daou vloas hanter e-ma e Landivisiau da beleac'h eo deut da chomm gant he mam hag he c'hoar. Kent e oant o chomm e Ploneour-Menez. Heb madou, ar plac'h iaouanc-ze n'he deus morse anavezet ken danvez nemet eur feiz crenv ha galloudus a gaver stanc, a drugare Doue, e calonou ann oll, neus fors, pehini ve ho renc ebars er vro. N'he devoa ket bet ar skiant a lavarer hirio eo *red*. He c'herent n'ho devoa ket allet lacaat rei dezhi anaoudegez oll skianchou ann douar, mæs poania ho devoa græt da lacaat rei dezhi eur skiant all necesseroc'h, skiant ar Relijion, neus ken red nemethi, mar ghel ar re all talvezout eun tam benag.

Gant sicour ar skiant-ze hag he c'halon gristen ar c'hrouadnr a vouie peadra evid en em gontanti er stad e pehini oa bet lakeat gant ar Brovidans a Zoue hag he devoa desket abred gounis *he bara* egis ma renc hen ober peurvuia ar vugale paour e Breiz.

Iac'h e oa bet bete 9 bloas so breman. Hi oa 21 bloas neuze. Ar plac'h iaouanc a oe taget d'ar mare-ze gant ann derzien typhoid ker crenv, ma sonje d'ann oll e vije bet maro, gouscoude e pareas, ha goude eun neubeut devechou e oe anat d'ann oll e teuje da barea. Red e vije bet dezhi discuiza, mæs da genta e oa red cahout boued, hag ar c'hrouadur o sonjal dezhi e oa crenvoc'h e guirionez eget ne oa , en em reas re abred d'al labour. Dre ma oa calonec bras, ec'h hellas mond evelse epad daou viz, mæs da benn neuze en em gavas dinerzet oll hag e rencas chomm en he guele.Adalec neuze e crescas muioc'h-mui he sempladurez, santout a reas en he oll izili poaniou cris meurbet hag e oe guelet o tont dezhi var he divreac'h ha var he divisker blensou en em lacas da renta cals da genta, heb ehan ebed, hag aveichou a veradou. (*Eur pennad all eur veich all*). A.

BUEZ ANN DUK A VOURDEL

HERRI V.

III.

ANN DUC A VOURDEL CROUADUR. — HE ZESCADUREZ KENTA.

(*Kendalc'h.*)

Epad ar vadiziant, ann Dukez a Verri na ehaue da boket d'he mab, o clasc he lacaat da devel. En eun taul, en eu lakeas da scuilla daelou. Eur sonjesoun ankenius a stokas en he c'haloun, ar sonj eus he fried ker. Ann oll a zivinas kement-se hag eleis a vouelas var eun dro ganthi.

D'ann divez, ann devez caer a oe achuet dre eul largentez great gaut ar *C'honseil jeneral* d'ar gear a Baris ; hanter cant mil lur a oe rannet etre micherourien kear ar re ezommeka.

Ann oll Fransizien a oa contant, bet ho devoa ho goulen. Ar c'hrouadur, benniget gant Doue ha caret gant ann oll, a greske iac'h ha laouen. Da dri bloas, e oe lakeat er memes scol gant he c'hoar ha great dezhan deski he c'henteliou. Da bevar bloas ar Prins a lenne couls ha den ebed. Neuze e oe lakeat c'huec'h crouadur all da studia ganthan ar memes kenteliou, evit ma vije kendamouez e-trezho, ha ma'z aje guelloc'h al labour. Eur jet pe eur pezic olifant, a vije roet d'ar scolaer a responte ar guella, hag ann hini a fazie en he gentel a roe eur jet d'ann hini a helle he zifazia. Ha da bep mare e vije roet eur priz a enor d'ar c'hrouadur en devoa dastumet ar muia a jedou. Eun devez ann duc a Vourdel o veza great eur fazi, ar mestr a lavaras dezhan rei he jet. E leac'h he rei gant dereadegez, ar Prins he stlapas gant teaded ; « Prins, eme ar mestr, ha mad eo ar pez oc'h eus grear ? — Nan, eme ar c'hrouadur, fall am eus great. — Neuze eo red deoc'h rapari ho coal-ober. — Na penaus ? — C'hui ia doc'htu da zastum ar jet-se, ha d'hen digass d'in-me a galoun-vad, en eur lavarout oc'h eus keus da veza great ar pez oc'h eus great. » Ar Prins a sentas ragtal, hag en em ziscuezas ker sioul ha ken dous, ma oa bet eur pennadic araug tear ha froudennus. Setu penaus en em gemerent abred da rei eur pleg mad d'he spered.

D'ann deis kenta eus ar bloas 1824, ann autrou Barbé-Marbois, kenta president eus a gambr ar C'hontchou, a zeuas da ober he lez d'ar Prins, ha da souheti dezhan ar bloavez mad. Ober a reas dezhan eur brezegen hir, leun a genteliou *filozofic*. — Prins, emezhan, evessait dioc'h ann dud a lez, ho meuleudiou a so ken alies a bech evit ho coll, etc. — Herri, pehini n'en devoa neuze nemet tri bloas, na glevas netra er brezegen gaer-ze, hogen, guelout mad a reas ear trenc ha calet ann autrou president : *Sellit*, emezhan d'he c'houarnourez, *sellit ann autrou-ze guisket e dù, nag ann ear en deus hen da veza droug ennhan.*

Eun deves, ann dra-man a c'hoarvezas e fin miz Gouere 1824, ar Prins o veza bet galvet var greis he c'hoariou ha pedet gant he c'houarnoarez da ober eun dra ha ne blije ket dezhan, a laoscas euu douaden pounner, eun hano santel a zilammas eus he c'henou, ha ne dleer da lavaret nemet pa vezer ho pedi. Ann intron de Gontaut a ziscues he souez hag he displijadur var eun dra ken amzere ; ar c'hrouadur a anavez he fazi hag en em laca da vouela. « Gant piou eta hoc'h eus-hu desket ar c'homsou heuzus-se, eme ar gouarnourez ? — N'hellan ket he lavaret, eme ar c'hrouadur. — Na perag ? — Goal c'hourdrouzet e ve ! » Ann intron de Gontaut, o cuza ann drid-caloun e devoa o velout he galon vad, hag o fellout dezhi cass ann amprou da benn, a lavaras d'ar Prins : N'oun ket evit pardouni deoc'h eur guall evel hennez, mont a reot da gahout ho mamm, evit en em glevout ganthi var gement-se.

Ann dukes a Verri, da behini e oa bet danevellet ann affer araug, a ziscuez eun ear rust ha nec'het, Goulenn a ra digant he mab, pehini eus tud he zi a zesc dezhan comsou ken argarus. Ar c'hrouadur a zalc'h mad, hag a lavar n'hen discuillo biken.— Mad, eme ann dukes, me ia d'ho cass d'ar Roue, hennez a oar ober deoc'h prezec. — E guirionez, casset eo ar c'hrouadur da gahout he eontr coz, Lois XVIII. Kentel a so great dezhan ; eur faot, eme ar Roue, dija bras avoalc'h e genou eun den eus etoues ar bobl, a so eun dra cablus e genou eur Prins. Var gement-se Herri a so asant, ha lavaret a ra grons ne vezo mui clevet ar seurt comsou ze ganthan. — Mes, eme ar Roue, n'oun ket evit lezel endro deoc'h ann den a zesc deoc'h traou evelse ; piou eo ? Ar c'hrouadur a voel eleis he galon, a c'houlen pardon digant ar Roue ; hogen, er memes amzer e lavar c'hoas startoc'h-start n'hen discuillo ket. — « Eur faot cals brassoc'h a rafen, emezhan, ma venn kiriec e ve casset cuit. — M'ar d-eo egis-se ema ar bed, eme ar Roue, gant eun ear glas, chommit e pinijen adre va c'hador, ken n'ho pezo sentet ouzin. » — Ar c'hronadur a chom en he za adre ar gador heb lavarout gerz ken stard eo en he ratos, ken na voel mui credi mad a ra en devezo ann *huel-gastis* (ar fouet), nemfors, guell eo ganthan kement-se. — Abenn eur c'hart heur, ar Roue hen galv her c'hemer var he zaoulin, ben stard var boull he galon, o tiscues dezhan he levenez divar benn he furnez, he galon vad ha ners he speret. Herri a lavar c'hoas eur veich ne gouezo mui ebars en eun henvelep goal, hag a zistro da gamprou he vamm. Cahout a ra var he hent ar mevel keas, o crena c'hoas gant an aoun, e gortos e oa da veza casset cuit. Herri en eur vont abiou a chench var he zillad, hag a lavar dezhan goustadic ha dre guz gant aoun d'hen rei da anaout : *Bez dinec'h, n'oud ket bet hanvet.*

Me ho lez da sonjal pebes levenez en devoa ann den paour-se. O veza n'eh devoa mui aoun da veza casset cuit, e teuas he unan d'en em ziscuilla, ha da rei da anaout eun taul ker cabr a neuz hag a vadeles abers eur c'hrouadur ha ne oa ket c'hoas pevar bloas fournis. Ann duc a Vourdel a so bepret a. pez a oa neuze, he speret hag he galon n'ho deus great nemet frankaat.

Eur pennadic goudeze, en eun devez a zigemer bras, ann duc a velas etoues ann duchentil deuet d'al lez, eun intron mac'haignet ha dic'hened bras en he dremm. Kerkent ha ma he guelas, e lavaras heb sonj hag a vouez crenv : « Oh, va Doue, nag hi so vil ! » Ann intron de Gontaut he c'hourdrouzas a vouez izel ; Prins, emezhi, ar seurt traou-se ne vent ket lavaret. — « Gouscoude, eme ann duc gant beoder, gourc'hemennet mad hoc'h eus din lavaret bepret ar virionez. »

(*Eur pennad all eur veich all.*) L.-V. HERRI.

HANO AR JUREET

evid al Les-varn kenta eus ar bloas 1885, d'ar Zigorro evid ar Finister e Kemper, d'al Lun 8 d'ar viz Kenver kenta, gant ann autrou LEMEUR, *Conseiller al Lez e Roazon, da Bresidant.*

Ann autrounez :

Goux, Alphonse, d'eus Guipavas.
De Goësbriand, Charles, d'eus Dirinon.
Le Gall, Per, d'eus Sant-Thurien.
Kerruel de Merey, Lois-Vari, d'eus Plougerne.
Bourdon, Lois-Joseph-Vari d'eus Montroulez.
Ragnier, Victor-Frances, d'eus Lambezellec.
Kersaudy, Guillaume-Per d'eus ar Pont.
Ansart, Auguste-Leonard, d'eus Lambezellec.
Delecluse, Auguste-Frances-Mari, d'eus Brest.
Buanec, Iann-Yvon, d'eus Ploumin.
Henry, Lois-Villou, d'eus Bannalec.
Martin, Lois, d'eus Nevet.
Hamon, Iann-Lois, d'eus Guitevede.
Barillé, Victor, d'eus Brest.
Tremintin, Josef, d'eus Plouescat.
Daniel-Beaupré, Charles, d'eus Laz.
Laurent, Hyppolite-Frances, d'eus Brest.

Le Grall, Jakes, d'eus Plouescat.
Canat, Nicolas, d'eus Kemper.
Lacaze, Lois-Gabriel, d'eus Conk-Kerne.
Jean, Per, d'eus Bohars.
Le Bourdonnec, Iann-Per, d'eus Plougasnou.
Le Gall, Youen-Lois-Thomas, d'eus Kerahez.
Le Jollec, Youen-Lois-Vari, d'eus Lothey.
Jestin, Frances, d'eus Plabennec.
Simottel, Robert, d'eus Brest.
Feillet, Herri-Frances, d'eus Plogastel-Daoulas.
Le Beurrier, Edouard-Auguste, d'eus Lambezellec
Agie, Charles-Per-Lois-Mari, d'eus Brest.
Luzel, Frances-Mari, d'eus Kemper.
Prat, Bienaimé, d'eus Porspoder.
Guiraud, Camille-Gaston, d'eus Brest.
Folgalvez, Cleodule-Eujen, d'eus Plouigneau.
Labrousse, Hyppolite, d'eus Pont-n'-Abad.
Beziers, Renan-Per, d'eus Douarnenez.
Le Deliou, Guillaume, d'eus Pont-n'-Abad.

Evid derc'hel plass ar re a vankefe.

Guezennec, Michel, d'eus Kemper.
Gaonac'h, Guillaume, d'eus Kemper.
Olivier, Emil, d'eus Kemper.
Huitric, Per-Vari, d'eus Kemper.

Couent ar Gabusinet e Naonet ha kemennadurezioù aun 29 a viz Meurs.

(Kendalc'h.)

Eur ger evid achui.

Achu eo hor pez labour.

Hirroc'h eo bet eget n'hon devoa sonjet. Kement a draou a c'hoarvez epad devechou egis-ze. Fizians hon deus n'en em glemmo ket hol lennerien da veza ho dalc'het keit all, mæs kement a oa bet lavaret deomp, kement a scridou a oa bet digasset deomp. Aveichou traou a seblant traou netra ho deus cals talvoudegez. Evel ma felle deomp conta deoc'h ann histor guirion heb mond re a du ebet, e tliemp digemeret peb tra, evessaat ous peb tra, evid guelet ha guir a oa pe ne oa ket, e tliemp en em servicha d'eus pep tra evid conta histor ann torfet heuzus-ze e pehini hon deus bet pers hon unan. Hor sonj hon devoa græt da lezel ann oberou prezec houman, hag a gredomp hon deus dalc'het d'hor sonj. Ha breman, petra hon deus-ni d'ober abars achui hol labour ?

Ar Scritur sacr eo hel lavar deomp evelhen :

Mentita est iniquitas sibi.

Ar re fall ho deus lavaret gaou dezho ho unan. Ia da ! Petra ra eta, petra lavar e, guirionez ar re ho deus laëret Gouarnamant ar Frans evitho ?

Scrivet ho deus var oll ties caër ar vro ann tri goms-man : *Liberte, Egalite, Fraternite,* ha ne glever dalc'h-mad o sortial eus ho ginou nemet ar memes comsou :

LIBERTE !... Ia ! ar re fall ho deus lavaret gaou dezho ho unan, rag ar Relijiuset ne dint mui libr da veva hervès ho c'hoant.

Ar C'habusin en deus choaset evithan eur reolen, eur fæson beva. Sitoïan eo eus ar Frans, hag e tlefe beza libr, mæs ne de ket, he denna a rer eus he gambr, he chasseal eus he di hag he stlapa var ar Ru, o lavaret : Al lezennou beo (*existantes*) ne roont ket conje did da veva herves da c'hoant. Deus er meaz d'eus da gouent, ne zalc'hes mui da reolen, ma ne sentes ket ragtal ha buhan avoalc'h, ni rai did suja, hag e ve en despet did. Ni hon deus ann ners hag ar galloud, ni hon deus ar soudardet, ni hon deus ann archerien hag ar poliss d'hor sicour evid ober did senti. Hag e c'halver ar stad-ze al *Liberte !*

EGALITE !... Ann oll dud a so kement ha kement dirag al lezen. Hounes eo eur virionez a so deut deomp da heul Revolution 1789. Ha me o fiziout er gaou-ze, e choasan ar fæson buhez a blij ar guella din. Paea a ran ar c'hargou egis ar re all, voti a ran egis ann electourien all da vare ann electionou, ober a ran va oll deverioù, hag en em servichan eus va oll guiriou evel sitoian ar Frans; rag-se e sonj din e tlefe beza græt din evel d'ar re all. *Ann oll dud a so kement ha kement dirag al lezen.* Nan da ! a responter din kerkent, te so Relijius, te so Cabusin, rag-se n'oud ket kement hag ar re all *dirag* al lezen, neus lezen ebet evidout, te so *er meaz* al lezen.

Ne heller ket antreal dre ners nag heb sicour ar justis e ties al laeron nag ar brassa canailles, hag ec'h antreer en doare-ze e va zi ; drailla a rer ann doriou var va zi, hag e teuer gant soudardet evid va lacaat er meaz. N'am eus ket galvet ar poliss, hag e va zi n'eus tân goal ebet, n'am eus græt torfet ebet. Pe vern-se ? Lacaat a rer ar sesi var va zi. Ann hini so bet galvet evid he dorfejou dirag ar justis da benn ann eil pe ann drede gueich, a hell cousket e peoc'h en he di, gant ann doriou digorr, ha me e rencan bardella ann doriou hag e tiscarrer anezho gant peb seurt pinvijiri, pa dlefed er c'hontrol ar poliss difen ac'hanon, hag e c'halver kement-se *Egalite !*

FRATERNITE (oll breudeur) !... Abalamour n'am eus ket goulennet aotre ar Gouarnamant (eur faveur) egis ma renkefe eur re benag goulenn eur c'hrass a behini ne sonj ket dezhan cahout ezomm a rer din goassoc'h eget d'ar *falla.* Pega a rer em c'holleriou, punta a rer varnoun, va stlenja a rer ha dougen ac'hanon, ha da 9 heur eus ann noz, e stlaper ac'hanon var ar ru, ha setu ar pez a hanver me chans : *Oll breudeur ! !*

Ar re fall ho deus lavaret gaou dezho ho unan. Ah ! int a lavare c'hoas ne oant ket caret ar Relijiuset gant ar bobl ! Ne felle mui dezhan ho guelet ha setu ma so bet deut e Naonet, d'oc'h ma lavar ar poliss he unan, goaset, electourien a villierou, da sicour ar Gabusinet. Evid guele, n'ho deus bet

nemet eun dornadic plous pe eun tam pleinch calet gant eul lenn divalo. Etoc aun 3 a viz Du, ann dud honest ho deus chouhet : Beva ar Gabusinet ! epad ma oa bandennadou canailles paet ha renket mad, o iudal, en traon ar Gabusinet ! Piou eta a ra ar bobl, ar ganailles fallacr pe ann dud honest ?

Ar re fall ho deus lavaret gaou dezho ho unan. Pa eneber ous ar Breuriezoù Relijiuset, eo ous ar Relijion e clasker enebi. Int a glaske distruja assambles ar Relijius hag ann Ilis, ha n'ho deus græt nemet ho startaat hag ho farfetaat. Ar menec'h a so henvel ous ar guez dero, a lavare Lacordaire ; marteze e fougass eun tamic re manac'h Sant Dominic, mæs eun dra benag a vir a so er c'homsouze. Ar vezen derô hejet gant ann avel, a blant he grouiou dounoc'h-doun en douar, hag evelse eo e teu ann tourmant da rei dezhan ann ners red evid en em zioual dious ann tourmant. Egis-se ive e c'hoarvez gant ar Relijiuset, ar barrou arneu a ro dezho ann ners red evid enebi ous ar barrou arneu.

Ped den e Naonet ne anaient ket ar Gabusinet araug ann 29 a viz Meurs. Breman ec'h anavezont anezho. Ho guelet ho deus o labourat, ha breman ho deus istim ha carantez evitho.

Ar Relijion soken he deus gounezet eun dra benag er brezel-ze, rag ma vezo atau guir coms ker brudet Tertullian : Goad ar verzerien a so eun hâd cristenien. *Sanguis martyrum, semèn christianorum.* En despet da ankenniou ar miz Here, gras ann autrou Doue a douche ar c'halonou. Eun deis dious ar mintin, goude ann offern kenta, unan d'eus difennourien ann Tadou a oa var he zaoulin en eur c'horn toul en traon ar chapel. Perag e chomit-hu hoc'h unan aze e leverjeur dezhan ? Duze er penn al laë e ve æssoc'h deoc'h ar c'hœur a so tommoc'h. Evid breman a respontas hor mignon mad, roit conje din d'en em zerc'hel a gostez. Hirio edoun c'hoas o teski, abars pell e savin huelloc'h, hag e guirionez, ann ene mad-ze n'e ket bet daleet cals goudeze evid en em rei da Zoue.

Perag hoc'h-hu bet lakeat e cambr Sant Paul, a c'houlenjeur eun devez digant eur re benag all a oa bet diredet da sicour ar Gabusinet, heb sonjal cals e netra all. Na c'hui e ve Sant Paul, araug he gonversion pe c'houde ? Petra a lavarfec'h-hu, a reepontas hen heb c'hoarzin, ma venn Sant Paul var *hent Damas.*

Lavaret a alfemp c'hoas deoc'h meur a dra all, mæs travoalc'h eo evid eur veich, hag evid ma aljemp lavaret c'hoas eur veich : Ar re fall ho deus lavaret gaou dezho ho unan:

Mentita est iniquitas sibi.

Daouzec d'eus Cabusinet couent Naonet ho deus cuiteat ac'hanomp ; chomm a ra c'hoas eur re benag gaeomp scuillet dre gear. Ar re-ze ne guitaint ket ac'hanomp, ne alfent ket hor c'huitaat. Goude ar pez so bet etrezomp a hed miz Here ha d'ann 3 a viz Du, etre ar Gabusinet ha kear Naonet, ez eus carantez ha mignoniaich da vinviken.

Na breman, lennerien, araug scriva ar gêr diveza, e rencan goulenn enn dra diganeoc'h, m'ar g'hoc'h eus cavet eun tamic berroc'h hoc'h ramzer o lenn ann histor-man, lavarit eur pedennic evid gouleñ ar peoc'h digant Doue evid he Ilis, evid distro ar Gabusinet d'ho c'houent, hag evid ec'hel ann hini en deus lakeat e brezonec, o sonjal plijout deoc'h ann histor-man scrivet e gallec gant ann Tad Flavien.

A.

Divez.

KELEIER.

Ar reolen evid listri ar Gouarnamant a verc penaus e bours pep hini anezho, e tle beza græt ar beden beb abardaez gant ar c'hartier-mestr so he dro. Ann *Avenir militaire* a ro kelou, penaus hiviziken e vezo ehanet ober ar pedennou-ze var dûn oll listri. En daill, ar Republicanet a vez atau en aoun hag o crena, ho deus kemeret aoun ne tlfent servicha nemet da ziscar ar Republic, pe antremant c'hoas marteze Ministr ar Marine, ann amiral Jaureguiberry so o clasc evelse ober he beoc'h gant Grevy, rag ma so bet savet etrezho, abalamour m'ho deus c'hoant Grevy hag ar Vinistret da garga tud ar bed d'eus afferiou ar vartolodet. Peur e achuo ar Republicanet hô diotachou ?

Penaus ! ne hellint biken deski abars goud ober eun dra, e vezo red beza he zesket !

Conseil bras ar scoliou a so bet digoret e Paris, d'ar Meurs 19 a viz Kerzu 1882. Achuet eo ganthan reiza penaus e vezo dalc'het examin ar vugale 8 bloas da drizec, a vezo scollet en ho zi, na ne fell ket d'ho zad ho lacaat da zarempred ar scoliou ar gommun pe ar scoliou libr.

Duclerc, presidant ar Vinistret, en deus dilec'het penn he c'hlin. Dissadorn da noz. Cridi a rer penaus ann daryoud-ze, a rai dezhan chomm closet en he gambr epad ar sizun-man. Ann autrou Herisson so clanv, ann amiral Jaureguiberry, n'en em gav ket re en he æs. Pebes Minister divalo !

Ar Sæurez Cœuru (Jeanne), mestres-scol ar gommun e *Lhome* (Sarthe), so nevez difennet outhi ober scol epad daou viz, na perag ? rag m'he deus kendalc'het deski ar Relijion en he scol. Hir a zeske ho c'hatekis d'ar vugale. Credi a ran eo ar veich kenta ma zifenner ous eur Seurez deski ar c'hatekis d'he scolerien, mœs casi sur ne vezo kêo ann diveza.

Le Puy, *17 a viz Kerzu.* — En noz-man so c'hoarvezet e kear eun tan-goal spontus. Neus fors peger calonec eo bet diredet ann oll e kear, da renebi ous ann tân-goal, eun neubeut tud ho deus renket coll ho buhez. C'huec'h corf marou sor bet tennet d'oc'h a zindan ann atrejou, hag ez eus

aoun ne ve chomet daou all c'hoas. Eur plac'h iaouanc he deus lamet dre ar prenestr er meaz, hag a so bet casset ragtal d'ann hospital, mæs credi a rer e renco coll he buhez.

BOURDEL, *17 a viz Kerzu.* — Al lestr dre dân *Patagonia* o tont eus Liverpool, a so bet, abalamour d'eur vrumen deo, taulet d'ann aod var banc Sant-Lois, e kichen Sant-Estiephe.

ALJER, *17 a viz Kerzu.* — Abaoue eun neubeut devechou, e couez ar glao heb ehan en Aljer, hag e veler en oll carteriou tro-var-dro eun amzer ker fall o ren, ma heller gant guirionez lavaret ez eo eun tourmant guirion. N'eus hano e peb leac'h nemet eus ar spontussa darvoudou, ann douar o tisac'ha, ann dour beuz hag ann douar o tiaseza bete re e plassou. Abalamour d'eun darvoud eus ar re ziveza-man eun trein *ballast*, a so deut e meaz ann hent.

A hent all, n'eus kén hano nemet eus eun neubeut bagou dismantret. Lestr ar post d'eus Marseille so digouezet 30 heur re zivezat, rag m'he deus renket chomm en enezennou *Baleares*, da c'hortos e vije soupleet ann avel.

Trein ann hent houarn o vond da Oran, n'en deus ket allet deac'h da noz, mond hirroc'h eget *Birtouta*, rag ma oa beuzet ann hent. N'eus bet allet digass wageniou all evid cass ar veaichourien cuit ac'hano nemet er mintin-man.

Daou Dad a famill, guir gristenien, bet ho daou e scolaich ar Jesuistet e *Guenet*,, a so bet condaonet rag n'eus ket plijet dezho senti ous al lezen var ar scoliou dizoue. Ar re-ze so ann autrou Landeau, so e penn eur stal vras e *Sable*. hag ann autrou Formon, o chomm e maner Uzaj e kichen *Chinon*. Ar c'henta en deus paket eun neubeut devechou prison, hag ann eil en deus guelet staga he hano dious dor ann Ti-kear. Just a oa ha leal e vije punisset eus ar re genta scolerien ar Relijiuset-ze so bet chasseat eus ho zi gant ar Gouarnamant dre gassoni ous ar Relijion evid beza græt ho dever evel cristenien.

D'ar 24 a viz Genver, e commanso dre ar Frans a bez ann tennadec d'ar sord.

Ne ket guir en deffe Ministr ar Marine lakeat he zîles, kense ne hell ket beza he zennet. D'oc'h a lavarer, en devoa ann amiral calsic poan, ha ne alje ket ac'han d'eun neubeut devechou entent mui ous he zever.

Kement-se peurvuia ve lavaret pa ve eur Ministr var bouez mont cuit ; a veac'h ma ve partiet m'en em gav ragtal pare.

Ann autrou Michaux, Mear *Baccarat*, bet Deputé evid ar Meurthe, en devoa roet conje da berson he barræs mond d'ann ti-scol pa ne vije ket ar vugale er c'hlasson da zeski dezho ho c'hatekis.

Ar Prefet en devoa rag-se difennet outhan d'ober he zeveriou a Vear epad daou viz, mæs n'e ket bet travoal'h evid ar Ministri. Heman, herves ar c'heleier a so nevez deut beteg ennomp, en deus he dorret eus he garg. Hor guella meuleudiou d'ann autrou Michaux.

Enebi a rer e peb leac'h hag e peb fæson d'al lezen dizoue, hag e meur leac'h eo bet talvoudus.

Lenna a rer er *Moniteur Aurillac* (Cantal).

Commun Cros-de-Rouesque he deus casset da Brefet ar C'hantal eul lizer clemm sinet gant oll conseillerien ann Ti-kear hag oll tadou famill a unan.

Ar memes tra ho d'eus græt re Sant-Etienne-d'eus-Riom, hag etoues ar re ho deus sinet houman, ez oa 125 tad a famill, ar Mear, ann adjoint hag unec conseiller ann Ti-kear.

Eis commun all eus ann departamant ho deus ive græt ar memes tra.

D'eus *Mazamet* (Tarn), e scriver d'ann *Opinion du Midi* :

Merc'het carter *Mégrin* (commun Mazamet), counaret, gant ræson, abalamour d'al lezen dizoue so em rentet e Ti-kear Mazamet hag eno o lavaret heb aoun ar pez a oa en ho speret, ho deus disclæriet ne gassefent ket ho bugale da scolia da vestrezet scol, n'ho deus mui ar guir da zeski d'ho scolerezet, penaus dreist oll leariou Paul Bert, ha dreist oll soniou ar Republicanet, ez eus eur galloud ne vo ket distrujet gantho, na soken gant Devaux Ne fell ket deomp cahout scoliou dizoue, a lavare ann dud fidel-ze. Ne fell ket deoc'h e ve desket ho fedennou d'hor merc'het gant ho mestrezet-scol. Ma c'hui a zalc'ho ho mestrezet scol ganeoc'h, ha ni a zalc'ho hor bugale, rag ar re-ze ho deus kement a vir e ve desket ho Relijion dezho evel ma livirit ho deus guir e ve desket dezho lenn ha scriva.

Ar guel eus ar merc'het counnaret-ze en deus laket nec'het bras ar guella tud d'eus kear, ar re a vell anat ne teuio netra talvoudus evid ar Republic, d'eus ar brezel divergont a rer da gement a respetomp, hag a so bet lezet ganeomp gant hon tud coz evel ar presiussa, ann digna a gonsolation, hag ar presiussa evidomp evid ann amzer da zont. Pa vouezimp da betra e vezo bet talvezet ann enebiezeus eur c'harteriat tud a bez a enep al lezen diduez, ni hel lavaro deoc'h.

Oll a unan tadou ha mammou famill *Loubers* e kichen *Cordes*, ho deus goulennet e ve græt adarre hag hiviziken ar beden egis custum, kent ha goude ar scol.

Ann autrou Lachaud, tad, alvocat brudet, so nevez maro e Paris.

Ann autrou Iann-Jakes Rousseau, person ar barræs Sant-Denis-la-Chevasse (Vendée), a oa galvet

dirag tribunal correctionnel La-Roche-sur-Yon en devechou-man, abalamour d'ar pez en devoa lavaret er gador-prezec d'ar 15 a viz Eost diveza var lezen difeiz ann 28 a viz Meurs 1882 var ar scoliou *red, evid netra*, ha gant *mistri-scol tud ar bed*. Ann dribunal, goude beza kemeret eis devez evid ober he sonj, en deus lavaret penaus ann autrou person n'en devoa græt droug ebet.

Ann amiral Jaureguiberry né de ket choas pare tre, kense n'en deus ket allet kemer pers en diveza Conseil ar Vinistret.

Assuri a rer, penaus Dumay, unan eus ar Revolutionerien goassa a vez dalc'h-mad o clasc sevel dispac'h etre ar vicherourien hag ho mistri, a so bet prisoniet d'ar Merc'her 20 a viz Kerzu 1882.

Conseil bras ar scoliou, o sonjal dezhan e ve roet re aliæs vacansou d'ar scolerien, en deus lavaret ne vije mui roet vacansou dezho, nemet goude peb tri miz. Conje Nedelec a ve roet assambles gant hini devez kenta ar bloas, hag a gommansfe d'ann 23 a viz Kerzu, evid padout beteg ann 3 a viz Kenver. Ne vezo mui vacansou evid morlarjes, ha d'ar Pantecost, ne vezo mui nemet vacansou daou zeves.

E Paris, abaoue Dimeurs vintin, 19 a viz Kerzu eo cresket d'oc'h eur guennec pris ar bara 4 lur e cals carteriou eus Paris.

NAONET, *20 a viz Kerzu.* — Eun ti pevar astaich ru des Coulées, e Naonet, so bet disac'het. Tri den so bet lazet var ann taul, hag eun neubeut re all glazet.

Lenna a reomp er gazeten l'*Ocean* :

Tra souezus ! Ha guir e ve, penaus ebars en eur gear eus ar Finister, e pehini ar Gouarnamant a dlie sevel eul lycée d'eus talvoudegez 800,000, e vezo lezet ar gear d'ober ann oll dispign, rag ma eo teuzet etre daouarn ar Gouarnamant oll arc'hant ar vro ?

Ha gouscoude. al labour so bet commanset, hag a so a veac'h o sonjal var ann arc'hant-ze Petra lavaro breman ar re a fougasse e mare ann electionou e vije pourveet gant ar Gouarnamant da oll vizou ann ties scol nevez gant hon arc'hant-ni ? Petra eo deut ann arc'hant-ze da veza ? D'eus peu sort Lycée eo e fell d'ann *Ocean* prezec ; ha ne ve ket d'eus hini Kemper ? Neuze e fazi var ar pez oa bet promettet gant ar Gouarnamant evid sicour he sevel, ne ket 800,000 lur a oa, mæs 912,000 Kear Kemper a c'houlenne e prest digant caiss ar scoliou 450,000 lur. Ni a sonj deomp eo egis-se e ia ann traou. A hend all, *neb a vevo a velo*.

Dimeurs all eo maro evel eur c'hristen, ann autrou Penquer, Mear Brest ha Presidant ar C'honseil jeneral. Ne ket bet goal gristen, er c'hontrol, epad he vuhez, mæs ar pez so mad evid beva, a so fall evid mervel ; setu perag abars mont eus ar bed-man en deus bet sonj ober he beoc'h gant Doue. Mad avoalc'h pa vez amzer, mæs ne c'hoarvez ket atau, ha suroc'h e vèr da vervel evel eur c'hristen pa vever evel eur c'hristen.

Ar c'hardinal Donnet, arc'hescop Bourdel, al oa clany eun tachad a oa, a so nevez maro ne gras Doue evel m'en devoa bevet. Setu aze, eun den ne ket bet supprenet gant ar maro re bell a oa oc'h he gortos, ha pa eo deut da skei van dor he galon eo bet digemeret mad, rag ma teue en eur glosa evithan dor ar bed-man da zigorri frank dor ar barados. Be oa oc'h achui he c'huezec bloas ha tri ugent, hag e oa dre he oad ar c'hossa eus ar gardinalat. Pemp bloas ha daou ugent a oa abaoue oa bet sacret escop. Neus e Frans nemet tri escop he deffe tosteat eun neubeut eus eun niver ker bras a vloaveziou evel eskibien. Ann autrou Allou, escop Meaux abaoue miz Kenver 1839, ann autrou Raess escop Strasbourg hag ann autrou Dupont des Loges, escop Metz.

E conseil ar Vinistret so bet dalc'het en Elysée, ez eus bet hano d'eus ar brezel gant ann Tonkin, mæs ne vezo ket comset eus ar brezel-ze dirag ar Gambr nemet da viz Kenver, p'en em assamblo ar Gambr a nevez, evid ma alfe Ducleric, ne vezo petra cahout pers er pez a vezo lavaret ha græt en affer-ze. Da c'hortos, e vezo heb dale casset soudarded da Hanoï evid sicour ar C'hommandant Riviere. Sonjal a rer e vezo travoalc'h cass da 3,000 den.

Al lestr *La Corrèze* a dle partial heb dale evid mond di.

Madou ann doujr.

Ar priziou ho deus dalc'het mad var ann ed er sizun-man, dreist oll e costez ann Nord. Retroù ha Merven, e peleac'h ez eus bet cresc ann teil dre egile d'eus 14 guennec dre beb sac'had 200 lur. Var oll marc'hajou ar Frans a dreus, e heller lavaret ez eus bet eur c'hresc ouspen 5 g. Ar segal ne da a du ebet nag ann hey, a zalc'h guelloc'h he bris ; var ar c'herc'h ez eus distaul.

E New-York, ann 200 lur guinis a so oc'h 19 lur 18 guennec gant eun neubeut distaul var ann diveza marc'hat.

En hor bro, setu aman pris ann oll sedon dre sac'hadou 200 lur, 21 lur ha 26 lur. Ar segal d'oc'h 15 lur da 16 lur, d'oc'h ann danvez, mui oc'h clasc. Hey, 16 lur hag 20 lur. Kerc'hu ne zigasser ket cals var ar marc'hajou, etre 16 lur ha 19 lur. Ed-du, ne gaver ket cals, 16 lur 5 guennec 16 lur 10 guennec.

KEMPER. — *Dissadorn 23 a viz Kerzu 1882.* (dre ann 200 lur.)

Guinis 21 l. 10 g. — Segal 14 l. 10 g. — Hey 15 l. »» g. — Kerc'h 15 l. »» g. — Ed-du 18 l. »» g. — Avalou-douar 7 l. 10 g.

Bulletin
de l'Association financière de France

société anonyme
au Capital de **1,200,000** francs
4 bis, rue Grange-Batelière, à Paris.

Dans l'état actuel de la Bourse, avec le travail forcé que lui fait subir la spéculation, il n'y a aucun intérêt pour vous à suivre le développement des cours. J'aime mieux vous parler de nouveau exclusivement de l'affaire du Panorama de Fourvière ; là du moins vous n'avez à craindre aucun mécompte, et vous êtes certain de trouver en même temps qu'un important bénéfice, un refuge contre les agissements de la spéculation.

Nous connaissez les conditions dans lesquelles cette affaire est engagée ; je n'ai donc plus qu'à vous montrer, par voie de comparaison, les avantages qu'elle offre sur toutes les autres affaires.

Prenons par exemple les actions de Suez, au cours de 2400 fr. une action vous donne 68 fr. de revenu. Or, pour 2500 fr. vous avez 5 actions du Panorama de Fourvière, lesquelles vous donnent, en les calculant sur le pied de 25 fr., la somme totale de 125 fr. Et comme l'exploitation permettra de donner certainement 10 fr. 0/0, vous pouvez dès à présent compter presque à coup sûr, sur un revenu total de 250 francs.

Ajoutez que cette affaire n'a point l'aléa et les charges du Canal de Suez, où l'événement peut jouer un si grand rôle.

C'est surtout aux obligations de Chemins de fer que cet arbitrage est applicable. Plusieurs d'entre vous en ont probablement en portefeuille. Quel avantage y a-t-il à garder des valeurs qui donnent un revenu aussi maigre et qui, en fin de compte, comme sécurité ne valent pas plus que le placement que je vous indique.

Voici une obligation Paris-Lyon-Méditerranée. Elle vaut 370 fr. Sept obligations vous produiront si vous les vendez 2590 fr. environ. Et si vous les remplacez par cinq actions du Panorama de N. D. de Fourvière, qui vous coûteront 2500 fr. vous aurez un *boni* de 90 francs.

En outre les 7 obligations vous donnent 7 fois 15 fr. c'est-à-dire un revenu annuel de 105 fr., tandis que les cinq actions du Panorama de N.-D. de Fourvière vous donneront, à 10 0/0, 250 fr.

Et quant à la sécurité, elle n'est pas moindre ici que là. Les obligations de Chemins de fer ont pour garantie, la voie, le terrain, les gares, tout le matériel d'exploitation, cela est vrai ; mais est-ce que les actions du Panorama de N.-D. de Fourvière n'ont pas pour garantie, le terrain que l'installation du Panorama laisse libre, c'est-à-dire 20 mille mètres évalués à 640 mille francs, somme qui, à elle seule, égale presque l'actif. Voilà certainement un gage ! Et combien ce gage devient absolu, si vous y ajoutez le Panorama lui-même et le terrain qu'occupe l'installation.

Ce que je vous dis des obligations Paris-Lyon-Méditerranée s'applique à toutes les autres obligations de Chemins de fer et je n'en vois pas que vous n'ayez tout avantage à échanger contre des actions du Panorama de N.-D. de Fourvière.

Faites vous-même le même calcul comparatif avec les actions de Société de Crédit que vous pouvez avoir en portefeuille vous aboutirez à la même conclusion pratique.

Cette conclusion, c'est qu'il faut savoir échanger une valeur qui donne peu, contre une valeur qui donne beaucoup.

Une valeur qui n'est pas sure, contre une valeur qui offre toute garantie.

Une valeur qui peut baisser beaucoup, contre une valeur qui n'est pas susceptible de dépréciation.

Correspondance spéciale, 4 bis, rue Grange-Batelière, Paris.

Encaissement gratuit des coupons de Janvier par l'Association financière de France, 1, rue Grange-Batelière à Paris.

Placements de tout repos. Indications importantes à tout abonné des Semaines religieuses. Association financière de France, 1, rue Grange-Batelière à Paris. (Joindre un timbre-poste pour la réponse.)

L'*Association financière de France* répond aux nombreuses demandes qui lui ont été adressées par les abonnés des Semaines religieuses en mettant à leur disposition 1,400 Parts de Fondateurs du

PANORAMA DE NOTRE-DAME DE FOURVIÈRE

Capital **750,000** fr. — Au prix de **45** fr.

Payables comptant en mandats-poste, chèques, coupons à échéance de Janvier, titres à vendre. — Selon les convenances de l'acheteur.

Conseil d'Administration du Panorama :

MM. Innocent, président de l'Association financière de France.
P. Carrier-Belleuse, directeur artistique du Panorama de Lourdes.
D'Arfeuilles, capitaine de frégate en retraite, administrateur du Panorama de Lourdes.
P. Catala, propriétaire.
Edouard Pommier, avocat, rédacteur en chef de la *Décentralisation*.

Garanties

La société a acquis sur la colline de Fourvière (c'est-à-dire dans la ville même de Lyon) un emplacement magnifique. D'après M. François Durel, architecte distingué de Lyon, la revente seule de ces terrains procurera un bénéfice de 545,000 francs permettant d'amortir les 3/4 du capital.

Avantages

L'exploitation du Panorama et de ses annexes donnera des résultats considérables. Voici ce que dit officiellement M. Alphonse de Launay dans son rapport à l'assemblée constitutive : « D'après les travaux de statistique on peut évaluer à deux millions le nombre des touristes et pèlerins venant chaque année à Fourvière. 150,000 entrées seulement à un franc, assureraient à chaque action de 500 francs un dividende de 20 0/0 ; et d'un avis général on peut compter sur 200,000 entrées.

D'après ces chiffres, les Parts de fondateurs peuvent donc compter sur un dividende de 6 à 9 francs. C'est-à-dire qu'elles vaudront rapidement de 80 à 100 francs.

Sécurité

Ajoutons que des traités ont été conclus avec l'entrepreneur et le peintre afin d'arriver à inaugurer le Panorama dans le courant de 1883.

Le sujet choisi offre un immense attrait : *Le supplice des premiers chrétiens des Gaules, dans les arènes lyonnaises*. Il répond aux plus nobles sentiments et se prête au merveilleux et au dramatique.

LA VIE sédentaire amène des désordres douloureux dans la vessie et les reins, que l'on combat par l'usage quotidien de l'eau minérale de Pougues.

Ar Perc'hen-Mêrer : Ar. DE KERANGAL.

Kemper) imouttet gant Ar. DE KERANGAL.

FINISTÈRE ÉGLISE CATHOLIQUE

Archives et bibliothèque diocésaine de Quimper et Léon

Document numérisé
Source : http://catholique-quimper.cef.fr/diocese/bibliotheque-et-archives.html

2011